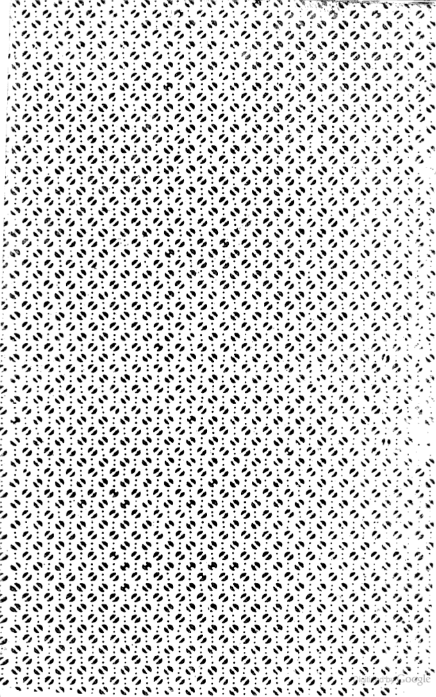
ANNALES MINORUM SEU TRIUM ORDINUM A S. FRANCISCO INSTITUTORUM...

ANNALES
MINORUM
AUCTORE
A. R. P. F. LUCA WADDINGO
HIBERNO
Ejusdem Ordinis Chronologo.

ANNALES MINORUM

SEU

TRIUM ORDINUM

A S. FRANCISCO INSTITUTORUM

AUCTORE

A. R. P. LUCA WADDINGO HIBERNO

S. T. Lectore Jubilato, & Ordinis Chronologo.

TOMUS DECIMUS

Editio secunda, locupletior, & accuratior

OPERA, ET STUDIO

R.mi P. JOSEPHI MARIÆ FONSECA AB EBORA

S.T.Lect. Jub. S.& U.Inquisit. Consultoris, S.C.Consistor. Vot. Episcop. Examinat. Ord.Min.in Cismont.Fam.tam Observ.quam Refor.& Discalc. Cōmiss.Gen.&c.

ROMÆ Typis Rochi Bernabò MDCCXXXIV. Superiorum permissu.

CUM PRIVILEGIO SUMMI PONTIFICIS.

SANCTISSIMO

D. N. D.

CLEMENTI XII.

PONTIFICI OPTIMO MAXIMO

FR. JOSEPHUS MARIA FONSECA EBORENSIS

Ordinis Fratrum Minorum de Obſervantia

FELICITATEM

ACTUM *eſt nutu, ac voluntate plane divina*, BEATISSIME PATER, *ut in hac temporum acerbitate Te Pontificem haberemus, qui afflictæ publicæ rei levamen ferres, noſque impendentium calamitatum* peri-

periculis ereptos ad optatam antea magis, quam speratam tranquillitatem Tua prudentia revocares. Mitto, quibus beneficiis multos mortales publice privatimque cumulaveris; præcipue vero, cum, bellorum tumultu annonæ difficultatem portendente, vim magnam frumenti in horrea Civitatis contraxisti. Non dicam, quam multa contuleris in omnes pene familias Ordinum Religiosorum, vel paupertatis levandæ causa, vel ut studium, curamque Tuam Civitatis ornandæ Ordines ipsi, novis operibus excitatis, imitari contenderent. Populum certe Romanum quanto fueris amore complexus, ut alia plurima, & certissima argumenta prætercam, illa tua quotidiana liberalitas declarat, quæ cum pecuniam non exiguam in singulos annos ad infimæ sortis multitudinem alendam ultro suppeditat, tum postremis hisce diebus ad miserorum solatium, qui rem scilicet familiarem acerbissimo casu perdiderunt, insigne specimen edidit. Nam cum atrox in-

cen-

cendium in urbis parte coortum, privatorum aliquot ædes, fortunaſque abſumpſiſſet, eorum Tu vicem miſeratus, Beatissime Pater, quæ minuendæ calamitati, vitæque tolerandæ neceſſaria videbantur, quam celerrime contuliſti. Cujus, opinor, beneficentiæ, amoriſque paterni erga cives Romanos ipſi cælites haud ignari, illuſtri ſane miraculo Tibi gratiam referre in ipſo periculo Civitatis voluerunt. Quippe, incendio graſſante, cum in eo res eſſet, ut D. Franciſci Aſſiſiatis effigiem prope flamma contingeret, occulta vi confeſtim repreſſa, ac reſiliens ultra furere deſiit, locumque dedit Civibus conſternatis, ut ab cladis univerſæ formidine præter ſpem, atque opinionem reſpirarent. Ita nimirum e Superûm ſedibus præſto fuit Patriarcha Minorum, ut, quam Civitatem in ſinu atque oculis geris, Tibi ille ſervaret, cujus ipſe Familiam perpetua benignitate, ac ſingulari patrocinio tuearis. Perge porro, Sancte Pater, in eo, quem jam pridem in-

ſti-

ſtituiſti, agendi curſu; & illud ſtatue, quod certe exiſtimare debes, nulla re verius ad Deum Optimum Maximum, cujus nempe Vicarium geris, Te próxime accedere, quam multorum utilitate, omniumque ſalute modis omnibus procuranda.

ERU-

ERUDITO LECTORI.

Abes, candide Lector, volumen decimum nostrorum Annalium, ceteris omnibus, quæ jam pridem emisimus, argumenti varietate, ac pulchritudine nihilo inferius. Præsertim vero quæ sanctissimi viri, Joannes, ac Bernardinus, non Familiæ modo Observantium, sed Ecclesiæ universæ clarissima lumina, hic in Italiæ, ille in totius Europæ luce, gesserunt, hoc in libro commemorantur. Licebit in altero Christianorum delicias, in altero Turcarum terrorem, ac belli fulmen agnoscere: ut propterea nec virtutis incitamentum, nec honestæ voluptatis materia sit legentibus defutura.

REIM-

REIMPRIMATVR

Si videbitur Reverendiſsimo Patri ſacri Palatii Apoſtolici Magiſtro.

N. Baccarius Epiſcopus Bojanenſis Vicesgerens.

REIMPRIMATVR

Fr. Jo. Benedictus Zuanelli Ordinis Prædicatorum ſacri Palatii Apoſtolici Magiſter.

AN-

ANNALES MINORUM.

ANNO CHRISTI 1418.	MARTINI V. ANNO I.	SIGISMUNDI IMP. ANNO 8.	RELIGIONIS MINORUM ANNO 211.

ARGUMENTUM.

Rebus mature compositis, dissolvitur Concilium Constantiense, & Martinus Pontifex venit in Italiam. Instituit Inquisitorem in plerisque partibus Galliæ Minoritam, in hoc officio diu versatum. Moritur beatus Philippus Tudertinus, miraculis clarus. Decedit etiam Joannes Stronconius Vicarius Fratrum Observantum in Italia, cui succedit in regimine quarumdam Provinciarum Thomas Florentinus. Sanctus Bernardinus miro fructu prædicat in Lombardia. Celebrantur Comitia generalia. Creantur Episcopi, & propagatur Institutum.

I. DHUC anno isto Concilii Constantiensis Patres perseverarunt in curanda re Christiana, & medendis malis, quæ diuturnum & perniciosum schisma produxit. Etsi enim negotiorum primarium, propter quod convenerunt, videretur confectum, Ecclesiæ jam stabilita unione, supererat, ut quæ pro disciplina Ecclesiastica restituenda, & schismate in posterum cavendo præscriptæ sunt leges, inviolabiliter observarentur, & qui irrepserant abusus omnino tollerentur. His perficiendis tres celebratæ sunt Sessiones, in quibus Martinus Pontifex aliquos Canones edidit, Concilium Ticini post quintum annum cogendum indixit, acta in causis dogmaticis contra hæreticos confirmationis Apostolicæ munimine roboravit, & demum communi totius Concilii suffragio abeundi licentiam universis concessit. Dissolvitur Concilium Constantiense. Postremo ipso sacro die Pentecostes sacris ritu solemni operatis, cum populo benedixisset, sequenti die XVII. Kalendas Junii. Constantia discessit Schaffusam, Martinus venit in Italiam. Sigismundo Imperatore a dextris, Austriæ Duce a sinistris, equum fræno ducentibus, atque omnibus bene precantibus abiturienti. Per Bernates venit in Sabaudiam, mox Mediolanum, ubi Pontificalia ingenti cum majestate exercuit, ultra C. M. hominibus ad tantam solemnitatem concurrentibus; demum Mantuam concessit, ubi reliquam hujus anni partem transegit, legationes Principum Italiæ excipiens, dissidia componens, profectionem Romanam, remotis obstaculis, summo studio complanans.

Fr. Pontius Inquisitor in Gallia;

II. Antequam Constantia discederet, res fidei curaturus, Inquisitorem instituit in plerisque Galliæ civitatibus & territoriis fratrem Pontium Feugeyronis sacræ Theologiæ Magistrum, in Concilio præsentem, ex parte totius Ordinis missum, alias huic ministerio ab Alexandro V. deputatum. Ut vero necessariæ subministrarentur expensæ pro ipso Inquisitore & ministris, scripsit Pontifex ad Franciscum Archiepiscopum Narbonensem Camerarium Apostolicum. Do litteras institutionis.

Dilecto filio Pontio Feugeyronis Ordinis Fratrum Minorum professori, in Theologia Magistro, Inquisitori hæreticæ pravitatis Avenionen. nominato, in Arelaten. Aquen. & Ebredunen. Provinciis, necnon in Lugdunen. Viennen. Bellicen. Gratianopolitan. Maurianen. Gebennen. Valentin. Vivarien. Dien. Tarantasien. & Augusten. civitatibus & diœcesibus, & in omnibus terris & locis infra dictarum Provinciarum & diœcesi. terminos constitutis, ac in Delphinatu, Comitatibusque Provinciæ & Folcalquerii, & Venayssin. ac in Principatu Auraicen. necnon in civitate ac diœcesi Avenionen. & nonnullis aliis terris, & locis, auctoritate Apostolica, deputato &c.

Ex lib. 1. Mart. de Regul. an. 1. fol. 97.

III. *Licet ubilibet Apostolicæ Sedis providentia circumspecta circa hæreticæ pravitatis labe respersos, quorum nequitia serpit ut cancer, ne in aliorum perniciem sua venena diffundant, remedium libenter adhibet opportunum, tamen in Arelaten. Aquen. Ebredunen. Provinciis, necnon in Lugdunen. Viennen. Bellicen. Gratianopolitan. Maurianen. Gebennen. Valentin. Vivarien. Dien. Tarantasien. & August. civitatibus & diœcesibus, ac in omnibus terris & locis infra dictarum provinciarum, & diœcesi. terminos constitutis, ac in Delphinatu, Comitatibusque provinciæ Folcalquerii & Venayssin., ac in Principatu Auraicen. necnon in Civitate nostra & diœcesi Avenionen. & nonnullis aliis partibus & locis, ad quæ & eorum incolas, affectum gerimus specialem, præcipue cupimus ut negotia fidei jugi profectu, elisis omnino eradicatisque erroribus, prosperentur, fidesque Catholica fortius invalescat. Sane dudum ad quondam Alexandri in ejus obedientia ita nominati, auditum pervenit, quod infra terminos & partes præfatas plerique nescientes in semitis justitiæ dirigere gressus suos, sed per diversa Catholicæ fidei, ac etiam sacris canonibus adversa & contraria, per quæ se, & multos simplices secum trahebant damnabiliter in gehennam, conabantur dogmatizare; quodque nonnulli Christiani, & perfidi Judæi infra eosdem terminos constituti, novas sectas, & prohibitos ritus eidem fidei repugnantes inveniebant, quos saltem in occulto dogmatizabant, docebant, prædicabant & affirmabant, erantque etiam infra eosdem terminos multi Christiani, & Judæi sortilegi, divinatores, Dæmonum invocatores, carminatores, conjuratores, superstitiosi augures, utentes artibus nefariis prohibitis, quibus Christianum populum, seu plerosque simplices illarum partium maculabant, & pervertebant. Propterea quidam præfatorum Judæorum nonnullos neophytos, seu ad eamdem fidem noviter de Judaica cæcitate conversos, ad rejudaizandum, seu ad ritus Judaicos execrabiles resumendum directe, vel indirecte, mediate vel immediate, inducere satagebant, necnon impium librum, quem Talmud appellant, aliosque libros plures, tam scriptos, quam etiam alios errores damnatos publice astruebant, quibus utique corda simplicium etiam sæpe maculabant, & confundebant, invehentes contra fidem Catholicam, & doctrinam veritatis; atque etiam in sua lege Mosaica multifarie deficientes. Demum etiam*

etiam quidam Christiani & Judæi illarum partium non verebantur asserere, quod usura non sit peccatum, aut recipere decem pro centum mutuo datis, seu quidquam aliud ultra sortem: in his & similibus, atque in nonnullis aliis spiritualibus & gravibus peccatis multipliciter excedebant, & plerosque illudebant. Idem Alexander tunc Papa nominatus, volens ejusdem fidei & religionis ampliare cultum, & extirpare hujusmodi errores & pravitates, tibi per suas litteras commisit, quatenus ad extirpationem omnium hujusmodi pravitatum & errorum, ab eisdem omnibus, & singulis terminis, & partibus vigilanter insisteres contra ipsos Christianos & Judæos, qui hujusmodi errores fovere, seu astruere, defendere, aut alias sequi præsumerent, atque eorum fautores & receptatores ac sequaces; & tibi inquirendi, eosque citandi, examinandi, contra ipsos usque ad definitivam sententiam inclusive procedendi, prout juris foret per & rationis, summarie, & de plano, necnon absque judiciorum & advocatorum strepitu & forma judicii, illos quoque quos per inquisitionem hujusmodi dictos errores committere, aut fovere, seu alias in aliquo præmissorum culpabiles, aut etiam pravitates exercere reperires, juxta eorumdem delinquentium excessus & demerita puniendi, seu per censuram ecclesiasticam, & alia tam juris quam consuetudinis opportuna remedia, appellatione postposita, compescendi, invocato ad hoc, si opus foret, auxilio brachii secularis; & omnia alia & singula in præmissis, & circa ea necessaria & quomodolibet opportuna exequendi, statuendi, & ordinandi, juxta datam tibi a Domino prudentiam, plenam, & liberam concessit facultatem, prout in eisdem litteris plenius continetur. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter supplicatum, ut deputationi ac commissioni præfatis, & aliis, & omnibus, & singulis in eisdem litteris contentis, robur Apostolicæ confirmationis adjicere, necnon alias in præmissis pro Catholicæ fidei augmento providere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, dictasque deputationem, facultatem, & omnia in eisdem litteris contenta, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, confirmantes & approbantes, ac nihilominus ad personam tuam, quam religionis & fidei sinceritate, ac maturitate morum, & litterarum scientia, multarumque aliarum virtutum donis earum largitor Dominus insignivit, dirigentes intuitum nostræ mentis, te, qui ad generale Concilium Constantiense, pro parte totius Ordinis Fratrum Minorum destinatus fuisti, & quem ex multarum notabilium personarum nobis facta relatione fideli, ad hujusmodi officium sufficientem & idoneum reputamus, Inquisitorem hæreticæ pravitatis in omnibus & singulis terminis supradictis, juxta præfatarum litterarum tenorem & formam, auctoritate præfata, tenore præsentium deputamus. Mandantes etiam universis & singulis Christifidelibus sub examine districti judicii, quatenus in omnibus & singulis, quæ ad hujusmodi deputationis & Inquisitionis spectant officium, tibi obediant efficaciter, & intendant, ac prout expedierit, & eos requisieris, præstent auxilia, consilia, & favores. Non obstante si aliquibus communiter, vel divisim a Sede præfata sit indultum, quod interdici &c. hujusmodi mentionem, & quibuslibet &c. sub quacumque verborum forma eis concessis, per quæ præsentibus aliquod nolumus obstaculum interponi: necnon tam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una & duabus dictis &c. contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ confirmationis, approbationis, deputationis, mandati, & voluntatis infringere &c. Si quis &c. Datum Constantiæ III. Nonas Februarii anno I.

IV. Occasione hujus Diplomatis recurrerunt cives Avenionenses ad Pontificem, explicantes Inquisitores nimis facile induci ad procedendum con-

contra Hebræos, eosque, qui Avenione habitabant plurimi sub Pontificum protectione, non fine urbis fœnore, indebite plerumque molestari, & obtinuerunt, ut in eorum causis examinandis alterum adhiberent judicem adjunctum. Deprecante etiam Ministro Generali, declaravit Martinus, nullum a Sede Apostolica deputatum sive Inquisitorem, sive Pœnitentiarium, sive Pontificium Sacellanum, ab Ordinis, aut Superiorum jurisdictione & correctione quoad regularia instituta liberari. Cathedræ primariæ facultatis Theologicæ in Universitate Salamanticensi moderatorem fratrem Lupum de sancto Romano, virum doctissimum, a Roderico Sancio de Mosteolo, Academiæ Rectore, secundum leges debitas institutum, voluit confirmatum. Præcessit in eadem cathedra frater Petrus Lupi de Seber, Ordinis Prædicatorum vita defunctus. Fratribus Vicariæ Bosnæ ad exemplum aliorum Pontificum multa indulsit privilegia, quorum numerum & qualitatem videre licebit in Diplomate peculiari sub finem hujus voluminis.

Fr. Lupus Vesperarius Salmanticus.

V. Sub hunc annum frater Philippus Tudertinus, vir sanctissimus, beati Paulucii de Trincis discipulus & socius, provinciæ sancti Francisci alumnus, ex humanis abiit in Conventu S. Francisci Montis Milonis (Muri, ait Rodulphus) postquam annis quadraginta & ultra sub Regularis Observantiæ institutis vitam absque querela traduxit. A prædicto Paulucio in Sodalitium susceptus, & ad Cœnobiola Marchiæ transmissus, omni virtutum genere, & maxime promptissimæ obedientiæ, præfulsit. Spiritu prophetico clarus multa prædixit, juvenem, Patre contradicente ne Minoribus nomen daret, jussit pacifice domum redire, & patienter agere; fore enim ut brevi impedimenta omnia tollerentur, & honorificentius rediret. Accidit ut paulo post moreretur genitor, atque illi tamquam hæredi liceret facultates pauperibus distribuere, & a curis omnibus expedito, religiosam vitam sectari. Mercator Anconitanus Tiuzzus Joannis nuncupatus, merces advecturus trans mare Adriaticum, commendavit se Fratrum, præsertim Philippi orationibus. Sæva jactatus procella in summo vitæ periculo, vidit navem nocte tempestuosa, magna luce circumfundi, & Philippum luminosum periclitantibus opitulantem. Mox compositis fluctibus & tranquillo mare placide navigantibus, compererunt quanta sit potentia servorum Dei, & quod plurimum valeat justi deprecatio. Regressus domum sciscitatus quid illa signata nocte egerit Philippus, accepit Fratribus dixisse suum benefactorem Tiuzzum naufragantem, omnium precibus indigere, & per aliquot horas in Conventu non apparuisse. Post Viri Dei mortem voluit mercator beneficium reddere, magni templi, aut honorifici condendo Philippo tumuli structura, sed nolentibus Fratribus angustulos paupertatis limites transilire, chorum adauxit.

Obiit Philippus Tudertinus. Marian. citat. c. 10. Chron. antiqua. Rodul. fol. 118.

Clarebat spiritu prophetiæ.

VI. Franciscus Hungarus Minorita in Cœnobio Anconitano magna lignorum strue oppressus, male habuit sub pondere, in brachiis & capite graviter vulneratus. Invocavit Philippi consodalis auxilium, & correptus somno, evigilavit sanus, apparentibus dumtaxat vulnerum vestigiis. Venerat aliquando frater Franciscus Fabrianensis, cognomento Cichus, Vicarius Fratrum Observantum in Piceno, ad Cœnobiolum Milonis, & exploraturus Philippi virtutem, quæ deprædicabatur in languoribus curandis, jussit ut cum ipso collavaret horribilem quemdam leprosum. Simul laverunt, dissimili tamen lotione, omnem enim partem, quam Philippi manus tetigerant, videbant omnes mundissimam, reliquam lepra depascente.

Et miraculis.

VII. Sed qui aliorum curabat infirmitates, passus est ipse annis quinque gravissimam. Hydropisi, aliisque morbis perpetuo decumbens, numquam con-

In morbis patientissimus.

conquestus est, sed alia superaddi mala rogabat, dum ita Deo placeret, & animæ saluti expediret. Expleto vitæ curriculo, receptisque devote Sacramentis, oculis in cœlum intentis, sanctissime obdormivit in Domino, summo sui relicto omnibus desiderio.

VIII. Corpus in feretro positum tetigit quidam ex consodalibus male habens, & statim convaluit. Sepulturæ traditum ad chori ostium magno claruit prodigio; scaturiit enim fons ex sepulcro, Ecclesiam omnem inundans, nec contineri potuerunt aquæ, donec corpus extraheretur, & super altare majus collocaretur, ubi omnibus patuit per dies octo absque ulla corruptione, aut fœtore. Decrevit statim aqua, ad mensuram mediocris fontis, non tamen redundantis, sed eamdem perpetuo aquarum quantitatem retinentis, quantumvis plurimi haurirent morbis miraculose medendis. Inditam cœlitus aquæ virtutem probarunt miracula multa, quæ cum aliis viri sancti prodigiis excepit diligenter quidam Notarius Imperialis. Paschalis Recinetensis, Minorita corruptam dolens tibiam, medicorum consilio amputandam hac aqua lavit, & repente sanatus est. Similiter Nicolaus Perusinus ejusdem Instituti, stomachi, aliosque dolores passus: Vagion Fanocelli læsos habens oculos, alter clausos, duo renibus dolentes, curvus unus, gibbosus alter: Antonius Fanensis herniosus, & cæcus, Joannes Mantuanus luscus, Nicolaus de Lautris Anconitanus surdus, Meus Antonii e colle Saxi ferrati lelephantiacus. Bertellus Severi e vico Petri sancti Marcelli, in inguine passus, ejus uxor toto corpore impedita: Antonius Bernardi ex castro Milonis tertiana febri laborans; Matthæus Petrutii de Montefloris continua gravatus: Matthæus Juliani tibiam læsam conquestus; Dominicus Stephani, figulus Tolentinas, femore, & brachiis adeo vexatus, ut jacere, ambulare, stare par pœna reputaretur, hac aqua loti, vel epota, statim convaluerunt de infirmitatibus suis. Tamdem vana quadam muliere ob contemptum pedes lavante, in sacro hoc fonte, exsiccatus est statim, postquam diebus octo scaturiit. *Miracula post mortem.*

IX. Qui sequuntur, a variis morbis liberati sunt, visitantes sepulcrum, Petrellus Angeli Anconitanus vehementi renum dolore cruciatus, ejus filia ardenti febre morti propinqua, & puer Auximanus sanguineo fluxu animam propediem acturus, emisso voto de visitando sepulcro, repente sanati sunt: Uxor vero Petrelli a spiritibus obsessa ad sepulcrum violenter perducta, liberata est. Catarinæ Antonii de Monticulo morbo caduco despumanti apparuit Vir sanctus, & salutem restituit. Demum vir illustris Andreas Eques, Baro, & Dominus Marsiani, germanus frater Pii III. Pontificis Maximi, ab intolerabili tibiæ dolore ejus meritis liberatus, sacellum pulcherrimum ei condidit, eoque transferri lipsana curavit.

X. Paulo post decessit alius ejusdem Paulucii discipulus, auctoritate præcipuus Joannes Stronconius Vicarius Fratrum Observantum Italiæ. Ædificabat Conventum prope civitatem Luceriæ Sarracenorum, tenui tamen populorum subsidio, & proinde perficiendum dixit morte cujusdam civis locupletis. Ita factum: obiit paulo post quidam vir dives, qui facultates suas relegavit operi complendo. Pro altari majori petiit a civibus, sibi donari tabulam quamdam marmoream, neglectam in Palatio desolato Imperatoris Friderici ad castrum Florentini, ubi alias diximus decessisse. Responderunt, difficulter satis transportari posse integram, & propterea tot annis omissam aliam longe majorem, jam dicatam aræ præcipuæ templi Cathedralis. Pepigit ille utramque se laturum absque ulla læsione, modo minorem dono reciperet. Admissa conditione, solus ipse cum socio imposuit plau-

Marian. cit. Jacobil. in vita B. Paulucii. Moritur Joan. Stronconius.

Tom. 3. an. 1251. n. 2.

plaustro utramque tabulam, & duxit absque alio ductore per aliquot milliaria in urbem, reposuitque majorem in æde matrice, alteram in sua Ecclesia, omnibus admirantibus. Utraque tabula in præsentem usque diem cernitur in prædictorum templorum aris præcipuis. Pietate, doctrina, & concionibus clarus, hoc in loco requievit in Domino, sepultus coram altari majori. Post annos centum choro exornando, effosso illo loco, inventa sunt Viri sancti ossa candida & mundissima, cor integrum & illæsum. Admirantibus, qui aderant, quædam vetula rosario cor tetigit, deinde oculos cujusdam cæci, qui statim visum recepit. Hic ille est vir incognitus, cujus ossa sub summo altari, & linguam recentissimam asservari dicit Gonzaga, sed pro corde linguam reposuit. Ejus contactu, necnon corporis fratris Francisci Lucerini, ibidem sepulti, miracula plurima contingunt. Conventus dicatus est sanctissimo Salvatori, & aliquando a Fratribus derelictus, quondam a beati Joannis Capistrani Commissario reassumptus est, & a Lucerienfibus restauratus.

Gonz. in Prov. S. Angeli Con. 7.

XI. Successit Stronconio in regimine per provincias sancti Angeli, & Calabriæ frater Thomas Florentinus, laicus, vir pius & prudens, cujus opera & sollicitudine multa constructa sunt in illis partibus Cœnobiola. Horum exemplo certatim alii per universum regnum Neapolitanum, & Siculum, Institutum propagarunt. In Apulia multi jam erant hujus viæ, & vitæ sectatores, sed quodam specialis fraternitatis vinculo cum Fratribus Bosnensibus, religiosissime viventibus, alligati, eorumque peculiaribus institutis, uti alias sæpe monuimus, regebantur. In Sicilia egregie, & strenue laboravit beatus Matthæus Agrigentinas, de cujus gestis & virtute longiorem alias sermonem instituemus.

Conv. Luceriæ. Fr. Thomas Florentin. Vicarius in aliquibus Provinciis.

Anno 1419.

XII. Sanctus Bernardinus Senensis hoc tempore præfectum agebat Cœnobii Fesularum, & mirabili modo excitatus est, ut prædicatum iret in Galliam Cisalpinam. Aberat ille Florentiæ, & domi tirocinum præferebat quidam Canonicus Monasterii Lucensis sancti Fridiani, quem ad hoc Institutum admisit Bernardinus. Inter sacras preces & meditationes, quibus assidue inhærebat, miro quodam æstu per domum usquequaque ferebatur clamans, & ingeminans hæc verba: *Frater Bernardine vade in Lombardiam, Dei verbum prædicaturus*. Regressus vir Dei, ut scivit miro modo tantum sibi indici ministerium, imperavit Fratribus, ut Dei voluntatem amplius explorarent, & quos scivit Deo cariores, tum inter Fratres, tum alibi, non aliter quam sanctus Franciscus sanctam Claram, & beatum Silvestrum, humiliter consuluit. Multis demum indiciis, & interiori edoctus spiritu, ita Deo placuisse, statim perrexit ad Pedemontanos, ubi admirabili fructu prædicavit.

S. Bernardinus mirabiliter excitatur ut prædicet in Lombardia.

Tom. I. an. 1212. n. 30.

Pergit ad Pedemontanos.

XIII. Mediolanenses audientes mirabiliter, quæ de ipso dicebantur, ad suam evocarunt Civitatem. Hic paulatim auctoritate & opinione crevit, prius in humilioribus Ecclesiis, & rarius, mox in præcipuis, & quotidie prædicans, tanto hominum concursu & applausu, ut maxima quæque templa numerosissimo auditorio viderentur angusta. Opportune hic addam, quæ de primis istis Bernardini prædicationis auspiciis scribit Maffæjus Veggius Laudensis, vir doctissimus, & Martini V. in florente adhuc ætate Datarius, frequens istarum concionum auditor: *Nec vero*, inquit, *quamvis talis ac tantus habitus fuerit, statim tamen, ac primum publice docere populos aggressus est, cœpit celeber ipse gloriosusque haberi; multis enim annis latuit, incognitumque ac obscurum ejus nomen fuit. Pauci Bernardinum norant, pauci frequentabant, nemo adhuc eum tanto in honore habebat, nemo admirabatur, nemo efferebat, prædicabat, extollebat, donec peragratis multis,*

Deinde ad Mediolanenses.

Assidue prædicat, & cum fructu.

Maffæi Veggii de illo testimonium.

tis, ut fit, diu civitatibus, tamdem pervenit Mediolanum, actis jam quatuordecim annis, quibus disseminando verbo Dei semper intenderat. Ego tum, dum puer essem, duodecim circiter annos natus, recolo me eum ibi vidisse absque ullo prorsus nomine & fama, audivisse etiam in populo loquentem. Nam erat mihi præceptor Grammaticæ optimus quidam senex, qui diebus festis, eum verba faceret, audire eum avide, ac discipulos quosdam præcipue sibi commendatos, quorum unus eram, audituros etiam simul secum ducere consueverat, diceretque ad nos sæpius. Eamus, filii, audituri bonum istum Fraterculum, tam vili, & trita indutum veste, cui tanta linguæ gratia, tantus splendor eloquii, tam aptus docendi modus, tanta verborum simul atque sententiarum majestas. Hujuscemodi enim solebat sermonem de illo proferre. Nam magnifice egregieque eum semper commendabat, atque extollebat, affirmans constanter, numquam similem illi aliquem vidisse. Ego judicio magistri mei fretus, non meo, quod nullum quidem erat, propter breviorem ætatem, maximi faciebam hominem, audiebamque verba illius attente; licet minus capax esset ingenium ad accipiendum pondus ipsorum. Sed cum talem illum esse arbitrarer, qualem magister judicabat, videbantur mihi omnia quæcumque diceret, divino ore prolata.

XIV. *Itaque ille tamquam gregarius quidam, apud paucos tantum cognitus, populum aliquando, quemadmodum in Ecclesiis fieri solet, docebat. Cum interim paulatim placeret magis ejus dicendi modus, commendarique plurimum a gravibus & doctis cœpit. Atque ita plerique acti sunt menses, eum demum adveniente tempore Quadragesimæ, demandata est ei provincia, ut omnibus illis diebus, qui ob singularem supra alios sanctificationem, ad instruendum commonendumque populum fidelem præcipue dedicati sunt, prodiret ipse publice, sermonis ad eum habendi causa. Quod ille, ut jussus erat, tanta executus est gratia, ut cum antea omnibus eum audientibus egregie dixisse visus fuisset, tunc seipsum longe superasse videretur. Tantum vero apud omnes illico crevit nomen ejus, tanta expectatio, tanta auctoritas, tanta excellentiæ ejus prædicatio, ut Bernardini nomine nihil jam clarius, nihil illustrius haberetur, & quasi e cœlo missum Bernardinum quisque nominaret, atque efferret. Cujus tantæ tamen gloriæ non parvam puto causam præstitisse gentem illam Mediolanensium optimam, humanissimam, divinique cultus observantissimam, quæ cum facilis dulcisque naturæ sit, nulli molesta, nulli invida, honesto semper alicui exercitio intenta, singularique inter se vivens benevolentia & caritate, ita in exteros longe est fida, benigna, atque benefica, aliorum magis commoda, & honores augens, quam minuens, sine dolo, sine fuco & fastu, ad bonum semper prompta: & cum peccaverit, minime moneri, & corrigi difficilis, aut dura. Hujus ergo ille gentis adjutus præcipuo studio atque favore, tantum est adeptus auctoritatis, tantumque honoris & gloriæ.*

Magnopere omnes applaudunt Bernardino prædicanti.

Gens Mediolanen. laudatur.

XV. *Mirum autem erat videre quanta aberrantium turba, auditis illius doctrinis, ad rectum vivendi modum perducebatur. Concurrebant ad Ecclesias instar formicarum, ut vix sufficerent, qui peccata eorum audientes purgarent, sanctisque, & salubribus Sacramentis satisfacerent. Actumque deinceps, atque id sedulo ab iis, qui rebus sacramentariis præerant, animadversum est, ut tanto numero aut pluri homines singulis annis ad pœnitentiam ultro libenterque venirent, quanto antea per decem annos solebant. Tunc multi contempta penitus hujusce mundi vanitate, ad Deum conversi adolescentes, Religioni sanctæ sese dicarunt. Quod principium fuit ejus sancti gregis, qui sub Francisci ordinatione stricte vivens, nunc admodum crevit. Magnum fuit tunc*

Bernardino suadente, frequentant omnes Sacramenta.

Multi fiunt Minoritæ.

tunc omnibus propositum sanctitatis monimentum, antea insuetum, videre tot nobilium, clarorumque virorum filios, delicate omnes, splendideque educatos, ad tantam humilitatem sua sponte dejectos, pro pretiosis vilissimas vestes induere, pro electis tenues cibos capere, pro mollibus plumis, duris in stratis recumbere, pro generosis, quibus ante vehebantur, equis, nudis pedibus, etiam per omne frigoris tempus incedere, pro lascivioribus blandioribusque cantibus, sanctum libentius Alleluja *concinere, pro laxiore, qua ante utebantur, licentia, nihil nisi jussu ejus, qui curam haberet omnium, efficere.*

Qualis Bernardini in dicendo energia.

XVI. Quibus vero virtutum fulcimentis, & doctrinæ eloquentia ad tantam pervenit sermonis, & opinionis dignitatem, idem auctor his verbis enarrat. *Omni studio & diligentia sancto sibi injuncto operi insistens, tanta illud implevit gratia & felicitate, quantam, qui eum verba facientem audierunt, non satis admirari, atque summis supra omnes laudibus efferre potuerunt. Si enim pronuntiationem recte antiquissimi & sapientissimi dicendi præceptores primam esse, & summam eloquentiæ laudem crediderunt. Si interrogatus Demosthenes, quid in oratore primum esse judicaret? pronuntiationem respondit; quid vero secundum, itidem pronuntiationem: quid denique tertium? pari modo pronuntiationem semper esse dixit: quasi in ea omnis vis, omnisque oratoris excellentia contineri potissimum videretur. Quibus nos Bernardinum præconiis extollemus? Qua admiratione prosequemur? qui toties eum audivimus ea pronuntiationis gratia, naturæ prælarga manu adeo donatum fuisse, ut nihil dignius, nihil certe præstantius dici posset. Quippe cui ita vox lenis, clara, sonora, distincta, explicata, solida, penetrans, plena, redundans, elevata, atque efficax erat, ut ad id, quod jussus susceperat, proferendi in vulgus sermonis officium, recte illi ad nutum formata credi liceret. Quæ ita suavis erat, ut cum suavitate admixtam haberet dignam quamdam gravitatem; ita robusta, ut condita esset magna lenitate; ita aperta, ut non solutius tamen illa deflueret. Quæ præterea aptis quibusdam, & decentibus modis ita instruebatur, ut major inde nimirum ejus dignitas, gratiorque expectatio nasceretur.* Nec dico, *quam ad unguem omnia, quæ magni dicendi artifices tradiderunt, sola cum natura adjuvante, observabat, quam vocem ad quæcumque optaret sibi servientem haberet, quam callebat eam, ut res quæque, de qua dicendum esset, postulabat, vel demittere, vel moderari, vel attollere, vel concitatius etiam nonnumquam acriusque profundere, quam recte id, quod apud alios etiam summæ est artis, ipse suo ingenio norat, quo loco principium haberi, ubi suspendi spiritus, ubi claudi sensus deberet, quis in omnibus ordo servandus esset, qui cum ornatu conjunctus tantum apud animos hominum valet, ut nihil eo plus valere maximi oratores attestentur.*

Ut se accommodabat auditoribus.

XVII. *Per dies autem festos & solemnes, quibus ex omni genere & colluvie hominum major fit concursus, apud quos præter ordinem sermo, qui tantæ diversitati satisfaciat, habendus sit, quam ex industria ille tunc minime ordini serviens, multa nunc hinc, nunc illinc, saliens magis cumulabat, quam disponebat. Et cum jucundus sua ipse natura esset, quam multa, studio etiam gravissimis sententiis suis, jucunditatis, & facetiarum plena, sæpius intermiscebat, ut fastiditos alias audientium animos talibus, quasi dulcibus pabulis recrearet, recreatosque proinde ita etiam efficeret attentiores. Accedebat his venustas oris, lætitia vultus, totiusque decor corporis aptissimi, etiam ejus, & rei cuilibet, quæcumque exponenda esset, congruentissimi gestus. Quibus adeo miro naturæ munere valebat, ut ne quisquam illum quamvis doctus, atque omni arte instructus mimus anteiret. Unde fiebat, ut tot & tantis ad dicendum adminiculis adjutus, tria, quæ in oratore ex sen-*

tentia

tentia summorum eloquentiæ auctorum exiguntur, mira ille divinaque gratia supra omnes assequeretur. Nam & cuncta, quæ dicturus erat, melius docebat, & animos audientium magis delectabat, & vehementius eos movebat, atque ad quæcumque placuisset, ardentius incitabat.

XVIII. *His adjungamus, quæ majorem, ac admirabiliorem reddidit Evangelicarum institutionum rectam doctrinam. Neque enim tam ei sola lingua, corporisque gestus serviebat, quam multa etiam eorum, quæ dicturus erat, eruditio, ac præstans ingenium. Adjiciamus insuper multarum rerum notitiam, summamque in discernendis variis populorum moribus prudentiam. Nam ut omnes adivit Italiæ civitates, sanctis eas instruens disciplinis, ita diversa ipsarum studia, diversaque, quibus corrupta quæque magis esset, peccata intelligebat, intelligensque diversis etiam, ac quibusque suo convenientibus morbo remediis emendabat; morem sequens medicorum, medicus ipse animarum, exercitatus admodum atque instructus. Ita vero emendabat, ut carperet magis vitia, quam homines, magis scelera, quam scelerum auctores ad odium provocaret, ut non eamdem omnium, vel temporum, vel conditionum, vel personarum, vel statuum, in reprehendendis criminibus rationem haberet: ut de magnis, ac potestate, aliquave dignitate præditis viris, modeste loqueretur semper, ne leves vani populi, ac præcipites motus, quos reprimere semper studebat, magis concitaret. Ut multa consulto præteriret, quæ vel nihil proficere, vel occulti alicujus sceleris notitiam experientiamque proinde afferre cognosceret. Observans diligentissime quod* Ut reprehendebat peccata.
Paulus Timotheum docet: Prædica verbum, insta opportune, importune, argue, obsecra, increpa in omni patientia & doctrina. *Atque ita observans, ut cum infiniti ille profectus auctor extiterit, numquam tamen ipsum aliquid, quod scandali causa esset, protulisse compertum sit. Quod eo majore dignum laude putandum est, quo perpaucis id ejus muneris professoribus datum esse videamus: tam difficile & arduum est multis audientibus multa loquentem, modum semper servare.* 2. Ad Timoth. 4. 2.

XIX. *Sed præter hæc, quod omnia, quæ diximus, superat, tanta erat vitæ ejus integritas & sanctitudo, ut nihil in eo unquam deprehensum fuerit, quod reprehendi posset, nihil in eo notatum, quod sinceritatem ejus maculare videretur, ut non diversa essent a sermonibus ejus opera, haberetque semper socias res verbis, & verba rebus, ut non aliter ac aliis docebat, ipse faceret. Non segnis jam imitator Salvatoris nostri, quem pari cura publice populos erudientem legimus facere prius quam docere cæpisse. Neque minus observator Apostoli, qui Titum instruens, quo docere modo debeat senes, juvenes, anus, adolescentulas, pro sua quemque ætate, & conditione, post omnem doctrinam subdit*: In omnibus teipsum præbe exemplum bonorum operum, in doctrina, in integritate, in gravitate. *Quibus tantum ille sibi auctoritatis vendicavit, ita celebre sibi, ac magnum nomen adeptus est, ut passim eum omnes populi, omnis ætas, omnis sexus, pusilli simul & magni sequerentur, amarent, colerent, observarent, omnes eum reverenter magnificarent, extollerent, ac tamquam divina oracula ejus verba susciperent.* Ipse irreprehensibilis. Act. 1. Ad Tit. 2. 7.

XX. *Summum erat cuique studium dulcibus ejus & sanctis verbis recreari, monitis imbui, documentis instrui, increpationibus salubriter curari, ponere ante oculos turpitudines anteactæ vitæ, diluere sordes delictorum, pænitere antiquorum malorum, scelera horrescere, vitiis bellum indicere, mundi illecebras contemnere, converti ad meliorem sententiam, recta gradi via, virtutem amplecti, spem in Deo ponere, divinis delectari mandatis, ad cælestia jam gaudia suspirare. Quis verbis æquare poterit quantum ejus doctrinis adjuti* Quanta in auditoribus mutatio.

adjuti adolescentiores, innocentiæ & pudoris profectum attulerunt? Ad quantam probitatem, ad quantam reducti sunt frugem vitæ, quam graviores induerunt mores? Præsertim fœminæ, quarum molliores jocos, cantus & saltationes, ad frequentandas melius sanctas Ecclesias, celebrandaque Sacramenta, divinaque avidius mandata audienda convertit. Lasciviores vero ornatus, & capillorum ludibriosas quasdam præstigias, medicamenta quoque ad fucandam faciem adinventa, ac inutilem omnem mundum, mundioris, elegantiorisque corporis causa paratum, irritamenta cuncta, ac fomenta libidinis, ita despici, abjici, ac exterminari curavit, ut publice etiam ignibus ea sæpius traderentur. Nec minus superstitiosa quædam scripta, portentosis, nescio quibus, ac iisdem nihil aliud, quam Dæmonum nomina significantibus, notis & characteribus composita, medicata etiam, & magicis carminibus præcantata pharmaca, quæ ad insaniam magis, quam ad amorem, aut pacem ullam eos, quibus ministrantur, redigere solent, ita sanctis suis admonitionibus, illustrique suæ vitæ auctoritate destruxit, atque evertit, ut infinita eorum congeries in ignem utique exurenda, penitusque delenda, tali tamquam digna supplicio mitteretur.

XXI. *Quis vero cumulate, ita ut res ipsa exigit, explicaverit, quantum robusti etiam ac seniores sanctis ejus moti admonitionibus antiquam licentioris vitæ consuetudinem reliquerunt? quantum deposita gravi veterum malorum sarcina, agiliores expeditioresque, dum juste, recteque vivunt, effecti sunt? Quanta ab eis rejecta damnata sunt exercitia? Quantæ explosæ falsæ, corruptæque negotiationes & lucra? Quantæ ementium, & vendentium inter se deceptiones & involucra? A quantis cessatum est dolis & fraudibus? A quantis fucis & impositionibus? A quantis mendaciis & dejerationibus? Quam multi præterea liberati a perniciosissima alearum peste? A turpissima monstruosissimaque criminandi, inferendique in eum contumelias consuetudine? Quam multi rapere, quam multi concutere, quam multi aliis vim inferre, quam multi stupra, adulteria, cædes, proditiones committere desliterunt? Quam multæ prostitutæ, ac publicæ obscœnarum libidinum victimæ ad cœlibem vitam fœminæ redierunt? Quanta parentibus in filios diligentia, filiisque in parentes crevit reverentia? Quantus maritorum, & uxorum invicem amor & fides? Quam domini servos mitius, quam servi dominos fidelius prosecuti sunt? Quam ad amorem omnes, vel Fratres, vel consanguinei, vel affines, vel amici, vel contubernales, aut incensi magis sunt, aut restituti? A quantis civitates exemptæ sunt seditionibus, a quanta turbatione animorum? Quanta in populis extincta sunt odia, repressæ iræ, sanati livores, sedatæ discordiæ & contentiones? Quanta passim orta pax & concordia, quanta quies & tranquillitas? Quot reconciliatæ adversæ inter se, & infensæ mentes? Quot revocati ad benevolentiam & pacem animi? A quanto liberati æstu perturbationum, a quanto nocendi studio vindicandique insania?*

XXII. *Quis denique satis dixerit, quot uberrimis ille, sanctissimisque doctrinis ad Dei cognitionem, amoremque attraxerit? Quot ex tantis mundi ærumnis, tantoque naufragio, ad tranquillum tutumque sanctæ Religionis portum eduxerit? Quotquot eorum habitationis causa extrui domos, & Monasteria curaverit, ingentis omnes operis, atque expensæ, ingentique populorum studio, ob sancta ejus merita collatis omnium bonis id adjuvante: quibus non tota tantum Italia, sed Christianus nunc ferme orbis totus, quotidie magis impletur. Crescente enim feliciter in dies ovium sanctarum grege, cujus sanctus ille pastor, si non inceptor, saltem auctor fuit, nimirum etiam qui-*

Quot erecta Monasteria.

quibus tanta ejus multitudo collocetur, crescere, & multiplicari habitationes necesse est. Ecquid his majus? quid excellentius? quid vel mundo illustrius? vel cœlo gloriosius esse queat? Si enim Pythagoram Philosophum gentilem summis laudibus antiquitas extulit, quod populum Crotoniensem in luxuriam, ac gravissima omnia vitia lapsum, publicis admonitionibus viros & mulieres, pueros etiam separatim omnes habitos ad meliorem frugalis vitæ usum revocavit: si magnam est ille gloriam consecutus, quod sapientia & auctoritate sua tantum uni populo ad deponenda usque mulieribus vestimentorum ornamenta contulit; quantum nos huic laudis, & gloriæ attribuendum putabimus, qui dignioribus, sanctioribusque doctrinis pariter & exemplis innumerabiles etiam populos ad majora longe virtutum incrementa provexit? Jamblic. in vita Pythagoræ.

XXIII. *Et cui nunc mirum videbitur, si tantis postea,* (de quibus suo loco infra dicetur) *signis ille claruerit? Nam si tantorum bonorum ipse causa extiterit, non est ambigendum parem illi in cœlis, ubi sempiterno ævo fruitur, eorum gloriam referri; neque modo eorum, quæ vivens ipse operatus est, sed & omnium, quæcumque nunc ad meliorem aliam vitam translatus ex antiquis benefactis suis, quasi ex jactis ante seminibus consurgentia redivivo semper ortu producit. Ita enim fit, ut quidquid pium, justum, sanctumque post se morientes reliquerunt, propter quod in ore viventium summa cum laude versentur; id quo uberioris in dies fit meriti, ad uberiorem utique in dies, gloriosioremque vitam eis cedat. Ad vitam dico, non ad majorem blandientis ullius famæ expectationem, quo mortalium vana maxime & inanis decipitur opinio. Vita namque apud Deum est, non fama, quæ locis tantum & temporibus longe ab illo alienis præscribitur. Nec diversa est ratio eorum, quæ post etiam inde mala exoriuntur, primo ejus auctori pœnam accumulent. Si par ergo in cœlis illi gloria refertur eorum bonorum, quæ vel vitæ tempore, vel nunc etiam vita functus piorum meritorum virtute agit, beatissima certe ipsum, gloriosissimaque cum Deo vita frui credendum est. Nullaque proinde excelsæ ipsius apud Deum potestatis admiratio haberi debet, si quidquid pro salute nostra ab eo petat, obtineat, cum iis etiam magnis, admirabilibusque signis, quæ supra omnem humanam virtutem facta ab ipso, fierique novimus.*

XXIV. *Mirentur alii & magnificiant longissimas peregrinationes, desertissimas solitudines, asperrimos æstus, & frigora, vilissima cibaria, attenuatissima & creberrima jejunia, durissimas accubationes, lucubrationes, macerationes, gravissimas corporis castigationes, quibus majorem procul dubio apud Deum, excellentioremque gloriam quæri nemo negaverit. Ego autem non satis possum mirari, & magnificere unum hominem tot populis saluti fuisse; unum hominem potuisse sanctis suis doctrinis ac exemplis tantos populorum quotidie graviter delinquentium errores, tanta scelera corrigere, curvas in terris, cœlestiumque penitus inanes animas nostras ad Deum erigere, tot excursantibus quotidie cordis nostri motibus frænum ponere, a tot blandiculis sensus nostros voluptatibus abdicare, severiores, austerioresque corpori nostro leges dare; tot ulcerosis virulentisque morbis mentes nostras purgare, civitatum mores componere, studia sancta augere, profligare vitia, pellere scandala, sedare seditiones, sanare inimicitias, inveterata, ardentiaque odia extinguere; tantæ denique pacis, tantæ reconciliationis & concordiæ auctorem esse. Hæc enim longe majoris meriti quam superiora, recte cuique ea examinanti esse videbuntur. Quæ nec magno etiam sine integerrimæ acceptissimæque Deo mentis statu, summoque Dei afflatu, ac sin-* Unde Bernardino tantus fructus.

singulari cælestis gratiæ influxu fieri posse credenda sint. Ut recte quidam Ordinis ejus doctissimus, ac disertissimus, cum interrogaretur, cur ipse multo majore doctrina ac eloquentia præditus, non tantum in corrigendis populorum peccatis vim haberet? dixisse videatur; se quidem esse tamquam carbonem nihil ignis habentem, cui applicati alii utique carbones mortui minime reviviscant: Bernardinum autem carbonem ignitum divino spiritu esse, quem contingentes ceteri carbones extincti, subito vim ignis suscipientes ardescant.

XXV. *Plane cum tot ille, & tanta egerit, ac apertis quidem omnia, & publicis declamationibus suis, non minus inter privatas actiones saluti quorumcumque consulebat, nunc hortans, nunc monens, nunc pro sua quemque conditione emendans, ut nulla ex parte omnis sermo ejus fructu careret. Quemadmodum cuidam adolescenti, quem propter probitatem ejus præcipue diligebat, dum pendente post tergum zonæ capite cinctum eum aliquando vidisset:* Dic mihi, *inquit*, an ante faciem, an retro incedis? *quibus non tam prudentiæ, quam facetiæ verbis placide ille admonitus ab ea cingendi consuetudine, quæ neque decens, neque conveniens naturæ videbatur, postmodum abstinuit. Quemadmodum & optimo Religioso Ordinis sui cupienti, quam susceperat religiosam recte viam implere, rogantique quo facilius id modo posset efficere, annuens ipse inclinato in terram toto corpore, nihil aliud quam,* deorsum deorsum, *ipse respondit. Talibus & signis, & verbis pariter significans humilitatem, quam uti præcipuum, unicumque ejus, quod magnopere cupiebat fundamentum, sequi deberet. Cujusmodi & alius dum discendi forte, ut fit, causa rogaretur, quando recte publicis in sermocinationibus exclamandum esset: pulchre ita monuit;* fac, *inquit*, quod facturus es, & perfice in caritate, & quod maxime optas, spiritus ipse Dei, cum tempus postulabit, tibi suggeret, atque ultro subministrabit.

Faceta & salutaria ejus monita.

XXVI. *Huic persimile est aliud responsum, quod dedit alii eum roganti, ut cum tanti apud omnes populos sermones, quos publice enuntiabat, haberentur, tantumque fructum parerent, doceret ipsum singulares, quas in enunciandis ipsis sermonibus regulas observaret, quibus instructus utiliores, & ipse suos, quos habiturus esset, sermones facere posset.* Unicam enim, *inquit*, tantum regulam observavi; *quod cum ille admirans, ac gaudens simul, quod facilior ei esset unius, quam plurium regularum observatio, quænam ea esset regula? rursum quæsivisset*: Ex quo, *ait*, cœpi huic exercitio intendere, numquam nisi propter honorem & laudem Dei, verbum aliquod protuli. Atque hæc regula, quam semper sollicitus observavi, mihi præstitit quidquid vel scientiæ, vel eloquentiæ, vel promptitudinis, vel auctoritatis sum consecutus. Hæc, quascumque errantes animas ad Deum converteram, sola mihi præstitit. *Nec omittendum est illud, quod eidem alio tempore interroganti eum, quid sentiret de doctrina sacra? quod dicentem ipsum alias audivisset, triginta se ei annis vacasse*: Nunc minus, *inquit*, quam unquam videor mihi eam intelligere. *Non etiam tacendum est sapientiæ plenum illud dictum, quo hunc ipsum consolatus est, dum in primis conversionis suæ annis spiritu libidinis graviter tentatus, quæsivisset ab eo, quid triginta jam ipse annos Religioni sanctæ militans, cum pugna carnis ageret? Prudenter enim ita eum admonens*: Nunc, *inquit*, pejus quam unquam facerem. *Quibus plane verbis & humilitatem suam servavit, & infirmum Fratrem, magna ad retundendos infestæ carnis stimulos, destinandamque ejus pugnam constantia exemplo suo roboravit.*

XXVII. *Atque, ut alia hujuscemodi multa prætereamus, non tam studiis,*

diis, publicisque, & privatis exhortationibus, quam orationibus etiam insistendo, studebat labores suos proficuos esse. Nam iis horis, quæ nocte cantantur, quibus vel ante, vel post quiescendi magis, quam orandi tempus omnibus esse consuevit, ipse tamen in cella sua, in loco Capriolæ orationi vacare consuevit. Id enim a multis jam annis instituerat, numquam post decantatas Matutinales horas sopori se dare. Quæ cuncta cum præcipua in eo fuerint, majoraque longe humanis viribus, quod tamen mirum est in iis, qui summas a Deo gratias consecuti sunt, ita se semper gessit, ac si nihil horum in eo esset; ita se palam omnibus ostendit, ac si nulla aliis virtute præstaret; ea fuit humanitate, ea vitæ mansuetudine, ea dulci, & omnibus grata conversatione, ut, quod est perfecti hominis manifestum indicium, novitiis etiam ipsis se ultro submitteret, consilia quoque sæpius ab inferioribus exposceret, nihil de se unquam præsumens, supra neminem se unquam extollens, adeo ut qui eum non cognovisset, minimum omnium ab exteriori tantum morum facie esse judicasset, & cum tantus in prædicando verbo Dei esset, extant tamen qui eum dicentem audierint a principio, quo illi sex annos operam dederat, numquam nisi in vilissimis quibusdam oppidulis, ac rudiores inter homines ad id se idoneum credidisse. Sunt etiam qui perhibent eum, cum cellam ipsorum forte cujuspiam necessariæ rei causa peteret, plano semper passu vadentem nonnisi levi tactu ostium pulsasse, neque nisi vocatum jussumque unquam intrasse. Visumque est aliquando, dum populi eum discedentem magno cum honore, & concursu concomitarentur, ita tristem, dejectum, prostratumque incedere, ac si ad supplicium duceretur. Ejus oratio & virtutes.

XXVIII. *Ita quoque parcus verborum, remissæque, & patientis naturæ fuit, ut cum publice omnium crimina acerbissime carperet, privatim tamen neminem unquam, ipsos etiam domesticos, & inferiores nisi dulciter arguerit. Et cum multa illi privatim publiceque exponenda essent, numquam tamen, quod & ipse aliquando ad instructionem aliorum ajebat, ex proposito mendacium dixerit. Quo nescio quid in libero, claroque homine pulchrius, aut dignius esse possit. Si quando autem judicando quidquam errasset, postea suum erratum manifesta ratione intelligens, tam facile cedebat, ut vel penitus conticesceret, vel se etiam errasse palam fateretur. Ita omnis omnino pervicaciæ expers erat, ita fuit ipse sententiis minime confidere, aut inniti audebat. Porro mundi opes ita despexit, ut cum multæ illi pecuniæ ad extructionem Monasteriorum obvenerint, numquam tamen aliquid earum, vel videre, vel tangere, nedum possidere voluerit.*

XXIX. Concionabatur aliquando Mediolani, præsente Duce, in ejusque arrogantiam severe, & fidenter admodum invehebatur, quod ejus litteræ ita acciperentur, ut propemodum divinus quidam cultus eis impendi videretur. Hortabatur autem populum, ut mundum, & ejus inanem gloriam nihili penderet. Dux vero id sentiens, gravissime in illum commoveri cœpit, aitque nisi ab ejusmodi sermonibus abstineret, se omni suppliciorum genere cruciatum e medio sublaturum. At Bernardinus ea re mirifice exhilaratus, retulit ad populum, quid Princeps ipsi minatus esset, oravitque ne defendendum susciperent, paratum se dicens ad perferendum pro veritate martyrium, rursusque palam illum reprehendit. Ea sancti Viri constantia fractus, & perterritus Princeps non ausus fuit ullas porro minas ei intentare. Ducis Mediolanen. minas contemnit.

XXX. Aderat tum Principi quidam non bonus consultor, qui diceret: *si vis Bernardinum corrumpere, mitte illi poculum nummis aureis plenum, quos si receperit, poteris dicere populo, docere Bernardinum amplectendam pau-*

paupertatem, & opes contemnendas, illum tamen id non præstare, quippe qui multam a te pecuniam acceperit. Placuit summopere consilium Principi. Itaque exploraturus num opere faceret, quod verbo doceret Bernardinus, misit ei poculum, in quo inerant aurei nummi (quos Ducatos vocant) quingenti. Affertur a nuntiis Ducis pecunia illa Bernardino, ajunt ex devotione eam mitti a Principe, ut utatur ea ad res necessarias sibi comparandas, & prout libitum sibi fuerit. Bernardinus vero noluit eam recipere, jussitque dici Principi, se ea opus non habere. Refertur ergo pecunia ad Principem, sed rursus versutus ille consultor instigat, ut denuo mittat Bernardino, mandetque, ut si ad privatos eam accomodare nolit, conferat in Fratrum suorum usus, & ad Monasterii structuras. Redeunt cum aureis nuncii ad Bernardinum, explicant mandata Ducis, ille respuit plane. Ajunt illi, *quid ergo his faciemus, quando Princeps jussit ne ad ipsum illos reportemus?* Tum Bernardinus: *Si ita*, inquit, *se res habet, & mihi pecunia hac licet uti pro mea arbitratu, sequamini me præeuntem*. Ducit ergo eos ad carceres, quibus tenebantur ære alieno pressi: rogat ex singulis quantum debeant, jubet tantumdem illis numerari e pecunia Ducis. Id cum factum esset, omnes liberati sunt, demptis duobus, ad quos redimendos pecunia non sufficiebat. Tum illi miseri cœpere lacrymas fundere, Bernardini amplecti genua, rogare ne ipsis desit. Flexus ea re vir pius, motusque misericordia, non sine lacrymis ait: *Quæso, carissimi, ne vos animi dolor occupet. En ego polliceor vobis me daturum operam, ut liberi hinc recedatis, quod si non possim, me locum vestrum subiturum*. Id ubi plebs rescivit plerique multa permoti misericordia, captivos illos e custodia dimiserunt. Dux autem videns non redire pecuniam, ait ad aulicos: *Frater iste dicit, se pecuniam ducere pro nihilo, at re ipsa aliud testatur*. Nuncii autem cum revertissent, ut Duci referrent, quo pacto illi aurei a Bernardino expensi essent, omnem de sancto Viro malam suspicionem, odium, & invidentiam prorsus a se rejecit, mundique contemptorem & laudavit egregie, & majori deinde reverentia prosecutus est.

Missis ab eo pecuniis aliquot e vinculis liberat.

XXXI. At quoniam* non tam in prosperis secundisque rebus, quam in tristibus & adversis vera hominis sapientia probari solet, juxta præclaram illam Varronis sententiam: *Sapiens & bonum ferre potest modice, & malum fortiter*: Operæ pretium est intelligere, quam magno etiam animo graves sævientes in se iniquorum hominum calumnias, & persecutiones tulerit, quod convenientius alias explicabimus. Nunc illud dicemus, quod omnes, quæcumque contigissent incommoditates & necessitates corporis, ita æquo animo sustinebat, ac si maxime omnibus, quibus indigebat, abundare videretur, semper Deum laudans, semper in eo spem certam ac fixam gerens, semper ejus opem sibi præsto futuram affirmans. Quod tunc potissimum demonstravit, sicuti referentem socium quemdam ejus audivi, cum iter facturus (nomen loci non recolo) errore viarum usque ad magnam noctem deductus est in asperrimos montes, & loca incognita, nullum penitus hominis, aut habitationis signum videns. Tremebat socius illius noctis casum, variaque, & magna ante oculos posita pericula querebatur. Contra bonus Pater asellum manu ducens, nihil animo fractus, Fratrem consolabatur, hortabaturque, bono & securo animo esse, nec dubitare quin Deus præsens eis esset, dirigeretque gressus eorum, dicebatque: *ora tantum Deum, care Frater, & ipse prosperum faciet iter nostrum*. Cum tamdem audito latratu canum, manifeste jam ad hominum habitationem se pervenisse cognoverunt. At tunc socius ostium cujusdam domus, ubi hospitarentur, pulsavit, ex-

* *Sunt verba Maffæi Veggii*. Ejus constantia in adversis.

expergefecitque pariter omnes, qui longiore jam noctis tempore postulante sopori se dederant. Surrexit e lecto dominus domus, visurus quis illuc tali hora advenisset, atque ubi Bernardinum adesse intellexit, lætatus est admodum, suscepitque illum non alio officio & honore, ac si Angelus Dei ad ipsum descendisset. Jussit enim omnem familiam e stratis surgere, indicans sanctum hominem ad eos ea nocte Deum transmisisse; parare illi magno studio cœpit quæcumque ad curandum, recreandumque fatigatum corpus necessaria erant, aselli etiam curam habere. Ministrabat uxor, parvuli circum filii plaudebant, ipse omni cura & obsequio, atque ante omnia læto semper & hilari vultu assistens illi sedulus intendebat. Demum post datam corpori quietem, redditaque die, discedentem etiam eum non minore humanitate prosecutus est. Quam recognoscens optimus Pater, cum per noctem inter vescendum gratias plurimas agens, jucundissimum etiam se illi exhibuisset, tum abscedens magno cum mentis affectu benedixit ei, & uxori, & filiis, & omnibus bonis ejus. Unde etiam postmodum prospere illi semper cessisse notatum est.

XXXII. Talis vero cum bene valeret, erat in ferendis, quæ ei acciderent, incommoditatibus, cum autem ægrotaret, ita patienter tolerabat, ut inter eum bene, vel male valentem nihil interesse videretur. Arenulis diu vexatus est: podagra aliquando: hemorrhoidarum fluxum gravem quatuordecim annis continue passus est, sed ea æquanimitate, ut ab annunciando verbo Dei numquam ob id cessaverit. Aliorum autem, quos præcipue amaret, languores, aut interitus ægerrime ferebat; tam pia illi, & tenera mens erat, quod maxime animadversum est in fratre Vincentio dilectissimo socio ejus. Cujus mortem magna cum amoris teneritudine, magnisque cum lacrymis prosecutus est. Inquiens insuper, non dignum se tali socio extitisse: *De his nos dicemus anno, quo Vincentius decessit*. *Erga alios tenerrimus affectus.* *Ann.1441.*

XXXIII. Continentiam vero corporis alias probavimus ex manifestis, probatisque testimoniis, quod ex ipsis etiam primis adolescentiæ annis ejus facile intelligi potest; quibus ita sobrie, castigateque educatus, ita sancte semper conversatus est, ut si ea, quæ diximus, testimonia deessent, ipsa per se tamen satis minime unquam lubrica, minime unquam fluxa vita ejus, talem fuisse testificaretur. Denique, quod est omnium virtutum fundamentum, sine quo omnia quæ fiunt bona corruunt, tam firmo semper ille, ac solido, constantique animo fuit, tanta in eo viguit laus perseverantiæ, ut cum a pueritia sanctis semper moribus educatus, rectum vivendi modum imbiberit, tum pubes etiam factus, in dies magis crescens virtute, meritisque, profecerit. Per ipsa demum senectutis tempora felicius utique procedens, ad extremum usque vitæ diem numquam a recta via declinans, fortiore semper, constantioreque proposito pervenit, ut quod magnum quidem & admirabile, rarumque esse videatur, nihil unquam in quavis ætate sua, vel dixisse, vel egisse ab aliquo animadversum sit, quod turpi ulla macula notari posset. Eorum vero quæ bene sancteque egit, tantus sit cumulus, propter quæ merito summam est de se apud omnes existimationem, summamque, de qua satis diximus, auctoritatem consecutus. *Ejus in virtute perseverantia.*

XXXIV. Honorem hunc omnem Bernardino exhibendum, & fructiferam prædicationem in Italia suscipiendam, ante aliquot annos prædixit sanctus Vincentius Ferrerius. Cum enim Alexandriæ, Lombardiæ civitate, jam fama & sanctitate celeberrimus, concionaretur, audiretque Bernardinus, adhuc ignoti nominis adolescens, absoluta concione ad Vincentium accessit. Ille vero egregiam adolescentis indolem conspicatus, humanis- *S. Vincent. Ferrerii de eo vaticinium. Vita S. Vinc. c. 14.*

nissime exceptum, ut secum pranderet, effecit. Post multos ultro citroque sermones, accepta sancti Viri benedictione, Bernardinus abiit. Postridie concionante Vincentio, adest rursum Bernardinus. Ibi palam prædixit vir sanctus, dicens: *Noveritis, carissimi, inter vos adstare Fratrem quemdam Franciscanum, qui paucis ab hinc annis erit insignis in tota Italia, atque ex ejus tum vita, tum doctrina fructus uberrimi existent: & licet ego illum ætate antecedam, attamen in Romana Ecclesia ille me honore anteibit. Et vos quidem decet hoc nomine gratos esse Deo: ego vero relicta illi Italia, me ad Gallias, & Hispanias recipiam*. His dictis, eo rediit, unde parumper digressus erat. Post annos decem Bernardini nomen Italiam omnem complevit, & quamvis triginta annis ante illum e vita decessisset beatus Vincentius, sex annos ante Vincentium Bernardinus in Sanctos relatus est.

Capitulum generale 74. Mantuæ. *Marian. c. 10. Marc. l. 1. c. 33.*

XXXV. Celebrata sunt hoc anno Comitia generalia in urbe Mantuana, præsente Pontifice, sumptus liberaliter ministrante Joanne Francisco Gonzaga, urbis Principe. Quid hic factum, aut decretum, non liquet, perditis actis Capituli. Errat Rodulphus, tum in numero (alia enim anteriora prætermisit) tum in actis, dum in his Comitiis electum asserit Generalem Ministrum fratrem Angelum Senensem, qui non nisi sub annum MCCCCXXI. ad hoc munus assumptus est.

Fr. Joan. Melitens.

XXXVI. Electi, vel creati sunt hoc anno Episcopi, Maltensis, sive Melitensis, sub Archiep. Panormitano, frater Joannes Eximinus, sacræ paginæ professor, alias provisus indebite a Benedicto XIII. in eadem Ecclesia per mortem Andreæ: *Apostolatus officium*, XVII. Kalendas Aprilis. Hunc alias retulimus Oratorem, & Procuratorem fuisse Jacobi Comitis Urgelitani, successionis jure regnum Aragoniæ sibi vendicantis. Milonen. in insula Archipelagi, frater Joannes de Medicis Cretensis, per obitum Henrici, VI. *Nonas Maii*. Nebiensis in Corsica, frater Antonius de Cassia, sacræ Theologiæ Magister, per translationem Antonii ad Ecclesiam Acernensem, & mortem Petri, sancti Angeli Diaconi Cardinalis, cui Nebiensis Ecclesia fuit commissa in administrationem: *Apostolatus officium*, VII. Kalendas Martii. Rubensis in Calabria, sub Archiep. Barensi, frater Simon Brundusinus, Decretorum Doctor, per obitum Sixti: *Inter cetera*, VII. Kalendas Februarii. Ussellensis in Sardinia, sub Archiep. Arboren. frater Bernardus, alias Leonardus Rubei, sacræ Theologiæ Magister, per translationem Petri ad sedem Calaritanam: *Apostolatus officium*, XII. Kalendas Maii. Elfinensis in Hibernia, sub Archiep. Tuamen. frater Robertus Fosten, sacræ Theologiæ Magister, XIV. *Kalendas Martii*. Thienen. & Michonen. unius ex Cycladum insulis in Ægeopelago, sub Archiep. Athenien. frater Antonius Tiburtinus, III. *Idus Augusti*. Nicien. ad radices Alpium, & fluvium Varum, sub Archiep. Ebrodunen. frater Antonius Clementis, sive de Ragiaco, sacræ Theologiæ Baccalaureus, per translationem Joannis ad Ecclesiam sancti Papuli, *Die eodem*. Tinien. in Sclavonia, sub Archiep. Spalaten. frater Nicol de Corbaria, *Nonis Decembris*. Rossensis in Hibernia, sub Archiep. Cassallensi, frater Walterus Formay, sacræ Theologiæ Magister, per obitum Matthæi, XVIII. *Kalendas Decembris*. Thebanus Archiep. frater Joannes de Pontremulo, in sacra pagina Magister, per obitum Jacobi, XI. *Kalendas Martii*. Arboren. Archiep. in Sardinia, frater Helias ab ipso Capitulo electus, VI. *Kalendas Augusti*. In catalogo Episcoporum Palentinæ Ecclesiæ invenio hoc anno successisse Sancio de Roxas, ad Toletanam translato, fratrem Alphonsum de Arguello Ferdinandi Infantis Castellæ gubernatoris, mox Aragonii Regis Confessarium.

Tom. 9. an. 1411. num. 1.
Fr. Joan. Milonen.
Fr. Anton. Nebien.
Fr. Simon Ruben.
Fr. Bernard. Ussellen.
Fr. Rober. Elfinen.
Fr. Anton. Thinen.
Fr. Anton. Nicien.
Fr. Nicol. Tinien.
Fr. Walter. Rossen.
Fr. Joan. Arch. Theban.
Fr. Helias Arboren.
Fr. Alphonsus Episcop. Palentin.

Po-

Postea translatus est ad Cæsaraugustanam, uti dicemus anno sequenti.

XXXVII. Habuit hoc anno initium Conventus sancti Angeli apud Mediolanenses. Cum enim summe placeret doctrina sancti Bernardini, ejusque vitæ Institutum, ad quod multi undique adolescentes confluebant, decreverunt cives extra urbem Cœnobium extruere, prope secundas fossas intra portam novam & Cumanam, ubi tenue quoddam tuguriolum, & ædicula *sancti Angeli* nuncupata, quæ spectabat ad Præpositum, & Canonicos sanctæ Mariæ Falcorinæ, vix quindecim hominum capax, extabat. Magnis crevit incrementis, & pulcherrimum evasit in domicilium cellarum ducentarum, ea pulchritudine, ut *Paradisus Mediolani* appellaretur, & metum incusserit, ne si aliquando in hostium potestatem deveniret, negotium facesseret civitati. Ferdinandus itaque Gonzaga status Mediolanensis sub Carolo V. gubernator, anno MDLI. solo æquavit, atque intra urbem transtulit, jacto primo lapide Ecclesiæ in Dominica Sexagesimæ, XXI. *Februarii*, anni sequentis, per Joannem Angelum Arcimboldum Archiepiscopum, Provinciæ Ministro Francisco Ponga Comensi, Guardiano Francisco Cusano, & summa facundia sermocinante fratre Joanne Vicecomite. Liberalissime Cives impensas contulerunt, domicilium Fratrum capacissimum & commodum, Ecclesiam augustissimam, & pulcherrimam, viginti duobus sacellis ornatam fabricarunt; hortum etiam abundantissimis aquis irriguum adjunxerunt. Magna devotione universus populus, maxime diebus festivis, ad ædem hanc, etsi utcumque a domibus distantem confluit, & magno fertur erga incolas affectu. Viam ab urbis meditullio ad Conventum usque lapidibus sterni, & commodiorem reddi jussit Rodulphus heros Mediolanensis, imposito hoc onere suis hæredibus in testamento. A vetusto templo ad novum istud, simul cum ossibus piorum virorum & Fratrum, translatum est sepulcrum & exuviæ beatæ Beatricis Ruscæ (Ludovicam vocat Gonzaga) uxoris Comitis Franchini de Vicecomitibus, ex nobilissima Ducum Mediolanensium prosapia, tertium sancti Francisci Ordinem professæ, uti incultum hoc docet epitaphium.

Conv. S. Angeli Mediolani. *Maffæus in vita S. Bernard. lib. 3. Gonz. in Prov. Mediolan. Conv. 1. Mon. MSS. hujus Conv.*

B. Beatrix Rusca.

Lucida gemma jacet, Rusca, quæ gente Beatrix.
Franchino Comiti juncta corona fuit.
Solvitur hocque viro sacer o Francisce sub alis,
Casta tuis, vitæ conditione manet.
Tertius huic ordo vivendi præbuit artem,
Qua superis gaudet facta Beata Deo.
Antonia Rusca uxor Joannis Mariæ Vicecomitis Beatrici matri sacrum dicavit, anno salutis MCCCCXCIX.

XXXVIII. Præcipuum templi sacellum possidebant Comites Somaliæ, ab his transivit ad gentem Perettam Sixti V. Pontificatu illustrem, Francisci Peretti Abbatis Clarevallensis unici nunc familiæ fulcimenti, mihi colendissimi, & amicissimi, munificentia splendidissimum. Jacent illic duo ex prædictis Comitibus, Franciscus pater, & Alphonsus filius, Dux cohortis gravis armaturæ sub potentissimo Rege Philippo II. Quales fuerint hoc indicat epitaphium.

Francisco, & Alphonso, patri & filio, Somaliæ Comitibus, qui claritatem generis sui paribus, ac peramplis militiæ honoribus, paribusque bellicæ virtutis laudibus, & paribus item animi, atque vitæ ornamentis illustrarunt. Mariana Bobadilla Hispana, Nobilissima stirpe genita, & Margarita filia, hæresque, socero, viro, avo, patri, pie mærentes. PP. anno MDLXXX.

XXXIX. Mariana hæc obiit Romæ, filia illustrissimi Comitis Chinchonii, optimi benefactoris Minorum, quorum Comitia generalia in Hispania suis sumptibus in perpetuum celebrari ultimis tabulis decrevit. Alia sacella spectant ad familias nobilissimas Paravicinam, Malumbriam, Carcanam, Sansoniam, Senatoriam (vel sola Joannis Baptistæ militari virtute illustrem) Landam, Vallis Starii Principem, Tonsam, aliasque præcipuas. Frons templi ornatissima est, sacrarium locuples, & bene instructum omni genere supellectilium. Domus universa nobili consurgit structura, capax Fratrum centum quinquaginta. Plurimum debet industriæ & labori Pauli de Carcanis a Modoetia, Cœnobii tertium præfecto. Guardianus quotannis dispensat dotem octo puellis integræ vitæ & opinionis, ex testamento Vitaliani Borromæi Vicecomitis. Præest amplissimæ societatis Spiritus Sancti, quæ illic varia pietatis exercet officia. Laboravit pro viribus, sed in cassum, Fridericus Cardinalis Borromæus Archiepiscopus Mediolanensis, ut Confraternitatem hanc a Fratrum subtraheret jurisdictione & contubernio, idque tentavit circa alteram sancti Joseph ibidem institutam, sed minime obtinuit, renitentibus constantissime Confratribus, Ducum Mediolanensium, & summorum Pontificum privilegia objicientibus. Floruerunt hic, præter alios multos, Michael de Mediolano vir doctus Episcopus Bergomensis. Beatus Albertus Morigius, concionator eximius, & Bernardus Mandelus, virtute & sanguine clarissimus.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. Conv. Planengi. Gonz. in Prov. Brixiæ Conv. 10.

„ XL. A Cremensi urbe in Lombardia bis M. P. distat Pagus Planengi, inops & exiguus, ubi cum nullus degeret Sacerdos, qui indigenis Sacramenta ministraret, Senatus Cremensis, annuente hoc Martino Pontifice, cœnobium construxit pro octo Fratribus, qui Popello, vicinisque ruriculis solatio essent & saluti. Hi Parochi officio funguntur, prædicant, & Confessiones excipiunt, subministrantibus alimonia Episcopo & Civibus Cremensibus.

XLI. Ita jam placere cœpit ubique religiosum Regularis Observantiæ Institutum, Constantiensis Concilii auctoritate confirmatum, & laudabili sectatorum conversatione commendatum, ut omnes omnium regionum urbes & oppida, ultro eos ad se vocarent, & domicilia construerent. Martinus etiam Pontifex in Concilio electus, & Instituto summe addictus, benignissime piæ Congregationis propagationi annuebat, & cooperabatur, omnibus facile concedens facultatem novas domos, & habitacula hujus vitæ viris ædificandi. Hoc anno amplam & liberam ipsis professoribus regularis Observantiæ facultatem tribuit ubique domos admittendi, vel construendi: *Promptum & benevolum*, xv. Kalendas Octobris. Abbati sanctæ Praxedis de Urbe commisit, ut habitacula, a quibusdam sectariis male sentientibus in Provincia Romana, & alibi effugatis, derelicta, eisdem Observantinis tradi curaret: *Injunctum nobis*. Eodem die. Scripsit Decano beatæ Mariæ in castro Queruford, Halberstaden. diœcesis, ut Minoribus confirmaret domum, quam eis concessit in villa Mollenbach, Moguntinæ diœcesis, vir nobilis Guntherus Comes de Suartzburg apud Ecclesiam parochialem ejusdem villæ penitus derelictam: *Super gregem Dominicum*, xii. Kalendas Julii. Sculteto magistro civium, Scabinis, & universitati oppidi Goudensis Albazeti Trajectensis diœcesis, in australi Hollandia indulsit, ut domum ædificarent, & concederent fratri Christiano Polio regularis Observantiæ Cœnobium in Germania inferiori, & hinc disciplina hæc ad alias partes diffusa est. Longe posteriorem facit Gonzaga hujus ædis constructionem, & ab ipsa facti narratione Pontificia valde discrepat, necnon aliqua monumenta Belgica ad

Conv. Mollenbach. Conv. Gouden. Gonz. in Prov. Germ. infer. Con. 9.

me

me transmissa. Porro Oppidani commodum pro ratione Instituti Conventum ædificarunt, & suis sumptibus sartum tectumque servarunt, donec oppido a Geusiis perduellibus obsesso & capto, anno MDLXXII. Fratres profligati sunt, & ædificia eversa.

XLII. Nobili viro Joanni Duci Britanniæ concessit, ut eisdem domum construeret in oppido Rothoni, aut alio magis congruo: *Quanto salutis operibus*, VIII. Idus Julii. Ædificavit porro in oppidulo Savenay, Nannetensis diœcesis prope Ligerim fluvium, leucis quatuor a mari Oceano in Britannia superiori. Similiter indulsit Pontifex Piponi de Ozera Comiti Themesiensi in Hungaria, ut domum alteram fabricaret, nullo tamen determinato loco: *Ea quæ divino*, V. Kalendas Junii. *Idem in Prov. Turonen. Pictav. Conv. 9.* Conv. Savenay.

XLIII. Domus Atrebatensis ab ipsis ferme Religionis exordiis magnifice constructa, sub hunc annum destructa est, timentibus Civibus ne hostibus, quibus premebantur, deserviret in fortalitium. Obtinuerunt Fratres a Joanne Duce Burgundiæ, Belgarum Principe, ut intra urbem liceret reædificare. Placuit etiam Martino Pontifici, deditque suas litteras ad Decanum Ecclesiæ Cameracensis, ut petentium votis satisfieret: *Sacræ Religionis*, XII. Kalendas Martii. Hinc cogor fateri errorem irrepsisse in ea, quæ de hujus Conventus translatione retulimus ex Ferreolo Locrio, quam longe fecit recentiorem. Conv. Atrebaten. *Ann. 1223. n. 27*

XLIV. Ante paucos annos impetrarunt Fratres a Joanne XXIII. licentiam, vivæ vocis oraculo dumtaxat expressam, ut domum sibi construendam per nobilem virum Guillelmum oppidi de sancto Georgio dominum, in villa de Saleriis suæ ditionis, possent accipere. Deposito vero e Pontificatu in Concilio Constantiensi Joanne, cum scrupulus subesset, nec haberent Fratres, quo se munirent, petierunt denuo a Martino facultatem, prædictam domum recipiendi, & inhabitandi. Causam commisit discutiendam & examinandam Episcopo Bisuntino: *Piis & honestis*, III. Idus Februarii. Nimis seram facit Gonzaga hujus Cœnobii constructionem, sub an. MCCCCXLVII. fortassis scribendum erat MCCCCXVII. quod propius accedit ad utriusque Pontificis indultum. Ecclesia consecrata est anno MCCCCLII. vixitque in hoc Conventu Magister a Cathalando, vir undequaque celeberrimus. Conv. de Saleriis. *Idem in Prov. S. Bonav. Conv. 33.*

XLV. Conventus Angeliacensis, a Concilio Constantiensi connumeratus inter eos, qui regularem profitebantur Observantiam, vel rigorosum fortassis Nicolai Radulphi Vicarii a Concilio designati, regimen detrectans, vel aliunde motus, voluit conjungi senescentis Instituti communitati, & Vicarii jugum excutere. Controversiam commisit Pontifex Episcopo Santonensi decidendam: *Exhibita nobis*, XII. Kalendas Junii. Conv. Angeliacen.

XLVI. Hoc anno, vel circiter, in castro Salinarum, diœcesis Metensis, pii viri Robertus Morcelius, Itillona Quarcatia conjuges, & Titianus Boucher, fabricarunt Sororibus tertii Ordinis sancti Francisci commodum Monasterium. Ecclesiam consecravit Desiderius Natalis Episcopus Pamadensis, Suffraganeus Metensis, anno MCCCCLXXIX. in festo Omnium Sanctorum, sub invocatione sanctarum Marthæ, & Elisabethæ Lantragaviæ. Monasterio Clarissarum Valentino, cui præerat Jolanda, consanguinea Regum Aragoniæ, confirmavit omnia privilegia, vel a suis prædecessoribus, vel a Regibus concessa, & indulsit ne visitari a quopiam possit, nisi a Ministro Generali, vel a Commissario ab ipso deputando: *Cum a nobis petitur*, V. Kalendas Junii. Erat tunc Provincialis Aragoniæ frater Bertrandus Dex, qui successit Thomæ Olzyno; sed & frater Franciscus Alagona jus aliquod in Provincialatum prætendebat. Mon. Salinarum. *Idem in Prov. Franciæ Parisien. Mon. 9.*

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

I. Constantiæ pro rebus Ecclesiæ componendis atque firmandis adhuc hærentes Patres Concilii, tamdem communi voto Martinus abire permisit; ipse vero sacro die Pentecostes divina mysteria solemni ritu operatus, populo benedixit, dieque sequenti, XVIII. Kalendas Junii Constantia discessit Schaffusam, Sigismundo Imperatore a dextris, Austriæ Duce a sinistris, equum fræno ducentibus, & omnibus abeunti bene precantibus. Indeque per Bernenses, die XIV. Junii hujusmet anni cum XV. Cardinalibus Gebennam ad Lacum Lemanum perveniens ab Amedeo VII. Sabaudiæ Duce magnificentissime exceptus, in cœnobio Ripæ nostrorum Fratrum tribus mensibus hospitatus est. Quibus transactis mox per agrum Taurinensem Mediolanum tenuit, ubi ultra C. M. hominibus concurrentibus ad solemnitatem, Pontificalia cum ingenti majestate exercuit; demum Mantuam concessit, ubi legationes Principum Italiæ excipiens, dissidia componens, profectionem Romanam summo studio complanans, reliquum hujus anni transegit.

Guic. cit. ut sup. tom. 1. c. 25.

Lit. Pont. pro diver. Indicul. ex variis.

II. Plures interea emanarunt hoc anno litteræ Pontificiæ, juxta negotiorum Ordinis indigentiam. Et quidem Episcopo Urbinati, ut nostras Moniales sancti Silvestri transferret, locumque Fratribus assignaret: *Pastoralis officii &c.* Kalendis Januarii scripsit, & Indulgentiam Fratribus Conventus Diensis concessit: *Ecclesiarum fabricis &c.* XV. Kalendas Februarii. Sed, V. Kalendas præfati mensis indulto fratri Benedicto posse remanere cum Prioratu sancti Benedicti: *Ad ea per quæ &c.* & VIII. Idus ejusdem, fratri Thomæ transitu ad Cluniacenses: *Voto Religionis &c.* cum fratre Roberto, XIV. Kalendas Martii dispensavit: *Solet Apostolicæ &c.* & VIII. Kalendas ejusdem Martii cum Monialibus sanctæ Claræ de Villafrechioso circa commutationem nonnullorum bonorum: *Justis & honestis &c.* Verum, V. Nonas ejusdem Episcopo Marinensi visitationem Monialium commisit: *Debitum ministerii &c.* & VI. Idus fratrem Lupum de sancto Romano ad magisterium dimisit: *Religionis zelus &c.* & II. Idus vertentem litem super quarta funerali inter nostros & Fratres Prædicatores Argentinæ diremit: *Qui libenter in pacis &c.* quemdam subinde fratrem Balthassarem, cum nonnullis aliis ab obedientia se retrahentem, ad Ministrum Generalem reduxit: *Dum uberes fructus &c.* VIII. Idus Aprilis, & nostris Fratribus in Conventu Aniciensi in Sabaudia commorantibus, quamdam Domum extra muros Civitatis permisit: *Sacræ Religionis &c.* VII. Idus præfati mensis. Confirmato postea quodam privilegio Abbatissæ Valentinensi: *Cum a nobis petitur &c.* V. Kalendas Junii, III. Kalendas ejusdem absolutionem ab omnibus casibus in mortis articulo Fratribus nostris elargitus est: *Christifidelium &c.* ac ad magisterium fratrem Bernardum de Silva dimisit: *Viri sacræ &c.* II. Kalendas Julii.

Lit. Pont. pro Fratribus, & Monialibus.

III. Sed hæc inter Chamberiaci in Sabaudia inter Fratres Prædicatores nempe atque Minores contentio exorta est, eorum, qui aliis majores esse viderentur? Sed eam sustulit Pontifex per breve: *Justis petentium &c.* XI. Kalendas Julii, quo statuit ut in processionibus præcedant primi, scilicet Prædicatores. Concessa paulo post dispensationis gratia fratri Odoni: *Sedes Apostolica &c.* VI. Nonas Julii; controversiam inter Abbatem Monasterii sancti Miniatis, & nostros diremit: *Ad audientiam*

Ex copia.

„ *tiam nostram &c.* Nonis Julii. Et fratri Jacobo de Salerno, ut in diversis „ Italiæ locis, IV. Cœnobia construere posset pro Fratribus de Observantia, „ benigne concessit: *Sedis Apostolicæ &c.* IV. Idus Julii. Scripsit etiam „ Episcopo Maurianensi pro quadam lite Fratrum: *Exhibita siquidem &c.* „ VII. Kalendas Augusti, & IV. Nonas ejusdem Beleramnium Episcopum „ Religioni restituit: *Personam tuam &c.* & Bertramino de Seraphinis ad „ Ariensem in Candia Ecclesiam, sub Joanne XXIII. anno MCCCCXIV. Wadd. ad ann. 1414. „ promoto, qui, quod Episcopatus occuparetur ab infidelibus, in aliquo „ Conventu sui Ordinis, & Provinciæ Januensis, posse commorari obtinuerat, hoc anno quamdam cameram in Conventu Castri-novi, Terdonensis „ Diœcesis indulsit: *Rationi congruit &c.* Deinde datis litteris: *Sacræ Religionis &c.* XII. Kalendas Septembris pro Monasterio sanctæ Claræ Zamorensi, fratrem Philippum de Ceccano virum doctum, & pium in Basilica Principis Apostolorum Pœnitentiarium, cum juramento instituit: „ *Religionis zelus &c.* VII. Kal. Septembris Episcopo Condoniensi circa „ dispensationem fratris Joannis: *Sedes Apostolica &c.* V. Kalendas Septembris expeditis litteris, III. Kalendas ejusdem Visitatorem Monasterio sanctæ Claræ Toleti: *Eximiæ devotionis &c.* dedit. Item Episcopo „ Bononiensi pro donatione fratris Laurentii de Lentellinis: *Humilibus &c.* „ Kalendis Septembris dato breve, eodem tempore dispensavit cum fratre Ariæ de Guzman Toletano super quædam: *Solet Sedes &c.* In Diœcesi „ Chartaginensi causa sepulturæ lites erant cum nostris, & pro iis dirimendis Episcopo scripsit: *Exhibita nobis &c.* IV. Idus Septembris. Sed Idibus ejusdem electionem Abbatissæ Messanensis confirmavit: *Cum nuper &c.* litigantibus pro magisterio fratribus Jacobo, & Guillelmo, per „ suas litteras litem amovit: *Humilibus &c.* XVI. Kalendas Octobris, & „ consimile breve pro nonnullis Monialibus sanctæ Claræ Toleti, VI. Nonas ejusdem Mensis dedit, & V. Nonas Monasterio Monialium Montis „ Domini Florentiæ Ecclesiam sancti Justi univit: *Justis & honestis &c.* II. „ vero Nonas quoddam compromissum P. Guardiani Conventus Montis-Calerii in Diœcesi Taurinensi confirmavit: *Ea, quæ &c.* & Idibus Octobris „ Fratribus de Observantia, ut possent construere, III. Conventus licentiam fecit: *Promptum, & benevolum &c.* Sed XV. Kalendas Octobris „ indeterminate, & sine limitatione iisdem præfatis posse recipere loca a „ fidelibus assignanda concesserat, ut est videre apud Waddingum. Ceterum Aragoniæ Provinciam regebat his diebus frater Bertrandus Dex, qui „ successerat Thomæ Olzino, sed non pacifice, cum frater Pacificus Alagona jus aliquod in Provincialatum prætenderet; quamobrem summus „ Pontifex, ad quem controversia delata erat, super hujusmodi litem componendam Stephano S. R. E. Cardinali scripsit: *Exhibita nobis &c.* VI. Indic. ex Vatic. „ Idus Novembris, reque ut ut composita, in Provincialem confirmavit fratrem Joannem de sancto Jacobo: *Ad hoc circa &c.* V. Idus Decembris; „ & eodem tempore pro executione prædictarum litterarum ad Prælatos „ Vallisoleti scripsit: *Hodie dilecto filio &c.* ac subinde circa lites Fratrum „ ejusdem Provinciæ, Alamano S. R. E. Cardinali: *Dudum pro parte &c.* „ IV. Idus Decembris, ac etiam Ministro Generali: *Regularem vitam &c.* „ II. Idus ejusdem mensis. Quo etiam tempore ad Abbatem de Huerta pro „ Fernando de Illescas litteras direxit: *Ex Pastoralis &c.* ac tamdem Clarissis Toletanis quamdam donationem approbavit: *Humilibus &c.* XV. „ Kalendas Januarii.

„ IV. Hoc autem anno Ludovicus de Sabaudia, Princeps Achajæ, &

„ Pe-

„ Pedemontium,qui Bonnam filiam Amedei VII.quem paulo ante commemoravimus, uxorem duxerat anno MCCCCIII. die XXIV. Julii, religionis amantissimus desiit vivere, & more Majorum, quorum pietatem æmulatus fuerat, quietis locum elegit in Ecclesia S.Francisci Conventus Pineroli, suo busto hac brevi epigraphe distincto: *Anno Domini* MCCCCXVIII. *die* XI. *Decembris obiit Illustrissimus D. D. Ludovicus de Sabaudia Princeps Achajæ, & Pedemontium*. Potentissimus etiam Dominus Castri-Brionis, cum in Ecclesia nostri Conventus Dinani, ad Evangelii cornu magnum, & splendidum Sacellum extruxisset, etiam hoc anno pie obiit.

Guicen. & Fingon.

„ V. Post hæc non pigebit referre, quæ ad honorem fratris Joannis de Monte Bando Minoritæ in Annalibus Tholosanis Dominus de Bardin in suprema Curia Tholosana Senator diligenter notavit sub his verbis: *Anno* MCCCCXVIII. *Hic* (scilicet Joannes de Monte Bando) *insignis Prædicator prima Dominica mensis Augusti concionem habuit ad populum in Ecclesia Cathedrali Nemansi, & inter concionandum validis demonstravit rationibus diversa gravamina, quæ Patriæ Occitaniæ populis conferebantur, propter defectum unius Parlamenti non stabiliti in dicta Patria; inde siquidem emanasse omnes oppressiones tangentes tam Ecclesiasticos, quam Laicos, illatas a Nobilibus, & potentibus militibus, ut a Senescallis, Vicariis, & aliis Curialibus dictæ Patriæ: quamobrem vehementi oratione hortatus est, ut sibi consulere vellent, ac tantis malis quotidie emergentibus, petendo a Domino Rege, sive a Domino Delphino, & eorum consiliis, restitutionem Parlamenti, quod superioribus annis apud Tholosam instauratum fuerat, remedium darent. Concione finita, uno impetu domus communis Civitatis Nemansi populi multitudine repleta est, & deliberatum, quod dictus P. Joannes ab eis deputaretur, & per omnes Villas mitteretur, expensis dictæ Villæ, ut communi consensu dictum Parlamentum postularet: quam commissionem, & deputationem dictus P. Joannes de Monte-Bando libenter suscepit, & fideliter executus est. Deputatus subinde cum quibusdam Nobilibus personis ex diversis Civitatibus sibi adjunctis, a Domino Delphino institutionem Parlamenti obtinuit. Itaque anno sequenti* MCCCCXIX. *die* XX. *Martii, cum Carolus filius Regis Franciæ regens Regnum degeret apud Carcassonam, volens satisfacere promissis per eum factis præfatis Deputatis, per suas patentes litteras unum Parlamentum instituit apud Tholosam, compositum ex uno Prælato, & undecim Consiliariis Ecclesiasticis, & Laicis, necnon duobus Graphiariis duarum linguarum desumptis, scilicet ex lingua d'Occy, & totidem de lingua de Hoc: qui Consiliarii per sua arresta omnes lites tam civiles, quam criminales, in dicta patria emergentes, absque reclamatione dirimerent, atque componerent.*

AR-

ARGUMENTUM.

Deputantur Inquisitores in Gallia. Alvarus e Salamantica destinatur Orator pro reformatione Universitatis Salamanticensis, & in eadem fit Decanus Theologicæ facultatis. Petrus de Fuxo Cardinalis legatione fungitur Avenionensi. Creantur Episcopi. Bernardinus Senensis prædicat cum fænore per Æmiliam & Marchiam Tarvisinam. Antonius a Massa mittitur ad Imporatorem Constantinopolitanum. Professores regularis Observantiæ in Gallia indicunt Comitia, & ubique mire hoc augetur Institutum.

I. Galliam domesticis tumultibus, & alternis Principum cædibus fluctuantem, capta occasione turbulenti temporis, & promiscuæ libertatis, tum hæretici, tum Judæi pravis doctrinis tentarunt corrumpere. His opposuit Martinus Inquisitores ex Ordine Minorum, quibus amplissimæ sane contigerunt provinciæ. Anno præterito diximus commissas fratri Poncio Feugeyronis, Arelaten. Aquen. Ebredunen. provincias, Lugdunen. Viennen. Bellicen. Gratianopolitan. Maurianen. Gebennen. Valentin. Vivarien. Dien. Tarantasien. & Augusten. civitates, ac diœceses, necnon Delphinatum, & provinciam Folcalquerii, Comitatum Venaysinum, Principatum Auraicenum, & civitatem, ac diœcesim Avenionensem, licet postea Pontifex adjudicaverit Inquisitori ex Ordine Prædicatorum urbem, & diœcesim Gebennensem, juxta primam distributionem a Nicolao IV. factam. Hoc anno confirmavit in eisdem Provinciis, & urbe ac diœcesi Massilien. fratrem Petrum Fabre a Joanne Bardolino Ministro Generali, sub obedientia Benedicti XIII. deputatum Inquisitorem, fratris Antonii Aillandi successorem. Ecce instrumentum.

Reg. Vatic. l. 2. an. 2. de Regul. fol. 178.

Fr. Petrus Fabri Inquisitor in Gallia.

Ejus prædecessor frater Antonius Aillandus.

Venerabili fratri Episcopo Massilien.

II. *Ad ea libenter intendimus, per quæ fidei Christianæ puritas conservari valeat, expulsis ab ea penitus hæresum labe, & perniciosis errorum maculis universis, necnon personas ad ipsam fidem, ad nos, & Sedem Apostolicam magnum gerentes devotionis affectum, libenter prosequimur favoribus gratiosis. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Petri Fabri Ordinis Fratrum Minorum, & sacræ paginæ professoris, petitio continebat, quod dudum ad notitiam dilecti filii Joannis, dicti Ordinis in provincia Provinciæ secundum ipsius Ordinis morem Ministri Generalis, ex nonnullorum fide dignorum relatu pervenit, quod in Delphinatu, ac Arelaten. Aquen. Ebredunen. Viennen. & Tarantasien. provinciis, & provinciæ Folcalquerii, & Venaysini Comitatu, necnon Principatu Auraicen. ac Avenionen. & Massilien. aliisque civitatibus, & diœcesibus, quamplures errores, hæresim sapientes, in Catholicæ fidei detrimentum pullulabant; ac considerans, quod dilectus filius Antonius Aillandi dicti Ordinis professor, olim in illis partibus hujusmodi pravitatis Inquisitor deputatus, adeo senio confractus, & sui corporis viribus destitutus existebat, quod hujusmodi Inquisitionis officium deinceps commode exercere non valeat, dictus Joannes habens ad hoc, ut dicebat, a Sede Apostolica per illius litteras specialem potestatem, dicto Antonio ab hujusmodi Inquisitionis officio, prout ex ipsarum forma poterat, privato & amoto, præfatum Petrum in eisdem Delphinatu provinciis, necnon Comitatibus, Principatu, civitatibus, & diœcesibus Inquisitorem di-*

Reg. Vatic. ibid. fol. 190.

cta

ticæ pravitatis Massilien. nuncupatum, cum omnibus gratiis, libertatibus, immunitatibus, & privilegiis, quibus Inquisitores pravitatis hujusmodi dictum officium exercentes, uti & gaudere consueverunt, ejusdem potestatis vigore constituit & deputavit. Quare pro parte dicti Petri nobis fuit humiliter supplicatum, ut constitutioni & deputationi hujusmodi, pro eorum subsistentia firmiori robur Apostolicæ confirmationis adjicere, de benignitate Apostolica, dignaremur. Nos igitur volentes dictum Petrum apud nos de religionis zelo, litterarum scientia, vitæ munditia, honestate morum, aliisque virtutum donis, fide dignorum testimonio multipliciter commendatum, horum intuitu, favoribus prosequi gratiosis, ac de præmissis certam notitiam non habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ, de qua in his & aliis specialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus vocatis dicto Antonio, & aliis qui fuerint evocandi, de præmissis omnibus, auctoritate nostra, te diligenter informes, & si per informationem hujusmodi ea repereris fore vera, constitutionem & deputationem præfatas, auctoritate nostra confirmes & approbes. Nos enim ex nunc irritum decernimus & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Datum Florentiæ IV. Idus Septembris anno II.

Fr. Alvarus Orator Academiæ Salamanticensis.

Deinde Decanus.

III. Intepescente observatione legum præclarissimæ Universitatis Salamanticensis, præsertim circa promotionem ad Doctoratus & Magisteria, destinati fuerunt Oratores ad Pontificem, quorum dux erat frater Alvarus a Salamantica Minorita, relaturi dissolutionis incommoda. Decreto remedio obviavit malis Pontifex, & ne contingerent in posterum, ipsum Alvarum instituit Decanum Theologicæ facultatis, addita lege, quod antiquior inter Magistros in eadem facultate haberetur pro Priore, & Decano. Ita in hunc diem observari ipse in dicta Academia, dum studerem, animadverti. Statuti originem ex his litteris lector percipiet.

Ad futuram rei memoriam.

Reg. Vatic. lib. I. de diver. form. an. 2. fol. 93.

IV. *Sapientiæ, cujus immarcescibile irradiat lumen, ac infinitus est thesaurus, & quæ omnem habens vigorem, sacramentum, virtutisque vapor est Altissimi dispensator & dux, omniumque charismatum elargitor Dominus, ad hoc suæ miserationis dignatu, nobis licet immeritis, sponsæ suæ universalis Ecclesiæ regimen pia dignatione commisit, & nostris humeris jugum adjiciens Apostolicæ servitutis, nos, quo humano debitum generi in terris dignius non existit, culmen ascendere voluit, ut inenarrabiles & investigabiles suas facientes semitas, exquisitis indiciis de firmamenti arce supremi ad mundi infima, protoplastique posteros, qui non nativitatis depascunt fructus, sed intelligentiæ spiritum, eamdem, cujus initium verissima est disciplinæ concupiscentia, perstringendo sapientiam, divinis educuntur eloquiis, reflectentes intuitum, quid pro hujusmodi illustranda Ecclesia ad fidei propagationem conferat orthodoxæ, prospiciamus attentius; & qualiter a fidelibus singulis, profligatis ignorantiæ tenebris, illi post supereminentissimam summi opificis notionem, per ejusdem sapientiæ donum in via mandatorum directi, veri luminis pertingunt claritatem, solertius intendentes, eos ad quærendum ipsius alimenta sapientiæ litterarum studia, potissime facultatis Theologicæ, per quæ sublimis speculatoris indagine contemplantur alta, militantis bases muniuntur Ecclesiæ, omnisque conditionis humanæ dilatatur prosperitas, nostra*

stræ sollicitudinis ope, Apostolicisque favoribus propensius excitemus. Sane pro parte dilectorum filiorum Rectoris, Cancellarii, & Magistrorum facultatis Theologicæ hujusmodi, ac Universitatis Salamantinæ studii; necnon Alvari de Salamantica Ordinis Fratrum Minorum, & in Theologia professoris, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet in studio ipso uno, veluti ex principalioribus, famosisque per universa orbis climata constitutis studiis Theologicæ hujusmodi, ac Juris utriusque, necnon Artium, & Medicinæ solemnis directione exercitii vigere consueverint hactenus, & vigeant facultates: super ritu tamen & observantia, qui ejusdem Theologicæ facultatis inibi optatum ministrarent augmentum, debita, sive illis, quæ super talibus in studio Parisiensi ab olim introducta fuere conformia, non succreverunt hucusque, nec observentur ad præsens, consuetudines pariter & statuta. Nos igitur pro felici, fructuumque plurimorum productiva ipsius Salamantini fontis, utpote fœcundi, exaltatione, studii nostri volentes ministerii partes accuratius impertiri, eorumdem Rectoris, Cancellarii, Magistrorum, & Alvari in hac parte supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica, præsentium tenore, statuimus, & etiam ordinamus, quod in ipso Salamantino studio circa dirigendum, complectendumque & assumendum in eadem Theologica facultate exercitium in actibus peragendis scholasticis, suscipiendisque Baccalaureatus, & aliis gradibus, necnon Doctoratus insigniis, & alias omnia & singula concursus consuetudines, & statuta quoad facultatem eamdem in studio Parisiensi hujusmodi hactenus rite observata, deinceps perpetuis futuris temporibus vigeant, & firmiter observentur. Singuli autem, qui cursu feliciter consummato in ipsa Theologia, bravium obtinere meruerint, sibique etiam pro aliorum erudimento docendi licentiam, & magisterii honorem petierint elargiri, per ipsorum inibi Magistros eidem Cancellario præsententur, a quo, si in librorum lecturis, & aliis ordinariis cursu, & consuetudinibus quoque, & statutis observatis hujusmodi, ad hoc extiterint idonei sufficientesque reperti, licentiam & honorem sortiantur & reportent antedictos, & quibus adeptis absque ulterioribus de eis habendis examine & approbatione in facultate, ipsam regendi atque docendi in aliis studiis generalibus quibuslibet, etiam illorum statutis & consuetudinibus, juramento, confirmatione Apostolica, vel alia quavis firmitate vallatis, nequaquam obstantibus, plenam & liberam habeant facultatem. Universi insuper & singuli in facultate præfata legentes, docentes, & audientes pro tempore inibi, privilegiis, libertatibus, immunitatibus, indulgentiis, & concessionibus quibusvis aliis generalibus ejusdem facultatis studiis, & in illis regentibus, legentibus, & studentibus per Sedem Apostolicam, vel Legatos ejusdem generaliter quomodolibet concessis, in omnibus gaudeant pariter & utantur. Et insuper ad eumdem Alvarum, qui unus ex dilectis filiis ipsius Universitatis Ambasciatoribus ad nos destinatis existit, &, ut asseritur, in ipso Salamantino studio aliquandiu in Theologia legit, & rexit eamdem, cuique apud nos de multiplicium virtutum donis fide digna testimonia perhibentur, debite destinantes considerationis aciem, sperantes quod per laudabile suæ providentiæ studium, dextera sibi Domini assistente propitia, ad ejusdem studii incrementum se offerre debeat, multipliciter profuturum, ipsum quoad vixerit, & eo de medio sublato, perpetuis futuris temporibus antiquiorem ex Magistris in eadem Theologia, de Universitate hujusmodi, Priorem, atque Decanum facultatis præfatæ in eodem Salamantino studio, auctoritate præfata, facimus, constituimus, & etiam deputamus, decernentes irritum & inane quidquid in contrarium super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter conti-

contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, necnon statutis & consuetudinibus Salamantini studii hujusmodi, etiam confirmatione Apostolica, vel alia firmitate roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. Datum Florentiæ x. Kal. Maii anno II.

V. Malum hoc inconsideratæ promotionis ad Magisteria, aliosque gradus Ecclesiasticos ita turbavit provinciam Aragoniæ, ut necesse fuerit peculiari lege cavere, ne contra statuta, & leges promovendorum candidati gauderent privilegiis, aut gratiis: *Apostolicæ servitutis*, IV. Idus Decembris. In provincia Castellæ & Conventu Toletano nonnullæ construebantur, & instruebantur Bibliothecæ, quas summa cura perfici & conservari curabat vir doctus & gravis, Ferdinandus Illescas, de quo sæpius præfati sumus, obtinuitque a Pontifice diploma, ne libri a quoquam distraherentur: *Eximiæ devotionis integritas*. XVII. Kal. Septembris. Ad præsens usque tempus remansit hujus collectionis, & litterariæ hujus Viri solertiæ specimen: multi enim adhuc supersunt in æde Toletana codices MSS. hujus Patris studio collecti, ex quibus unum ejus nomine inscripto accepi ex Bibliotheca Card. Ximenii anno MDCXXXIV. continentem aliquot opera Scoti nondum excusa, quæ cum reliquis ejusdem Doctoris elucubrationibus, Deo dante, propediem prodibunt in lucem. Pœnitentiarium in Basilica Principis Apostolorum instituit Martinus Philippum de Cecano virum doctum & probum, quem suis litteris valde commendat.

Ferdinandus Illescas instruit Bibliothecas.

Fr. Philippus Pœnitentiarius.

VI. Erat hoc anno Legatus Avenionensis Petrus Cardinalis de Fuxo Minorita, cui Pontifex sub finem anni præcedentis dirimendas commisit controversias provinciæ Aragonensis, aliasque res gravissimas Ecclesiæ. Electus est hoc anno Episcopus Dromoren. in Hibernia, sub Archiepisc. Armacano, frater Nicolaus Wartre, per obitum Joannis: *Apostolatus officium*, XVI. Kal. Aprilis. Dulpnen. in Hungaria, sub Archiepisc. Colocen. frater Blasius de Novarienna, per obitum Georgii: *Apostolatus officium*, XVII. Kal. Octobris. Guardien. sub Archiepisc. Beneventano, frater Sabinus de Cellino. Ita invenio die XII. Julii in vetusto quodam libro Camerali. Marrochiorum in Africa institutus est Vicarius, propter absentiam Episcopi oves negligentis, frater Martinus de Cardenas, qui derelictis ibidem Christianis per aliquot annos succurrit pabulo verbi Dei, & sacrorum administratione Sacramentorum: *Sinceræ devotionis affectus*, IV. Kal. Junii. Nandealbensis Episcopus, sub Archiepisc. Colocen. frater Gregorius de Nexe, per obitum Michaelis: *Divina disponente*, II. Kal. Junii. Auximan in Marchia Anconitana, immediate sub Pontifice Romano, frater Petrus Francisci de Sano, per resignationem Joannis Nardi: *Suscepti cura regiminis*, III. Kal. Februarii. Cæsaraugustanus Archiepiscopus in Aragonia, frater Alphonsus de Arguello Castellanus, Regius Confessarius & Cancellarius, per remotionem Francisci Clementis, & restitutionem ad priorem suam Ecclesiam Barcinonensem. Huc translatum ab Ecclesia Siguntina Aragonii asserunt scriptores, sed paulo antea diximus a Palentina. An & paulo postea transivit ad Siguntinam? Exceptus fuit magna pompa, & majestate a Cæsaraugustanis. Celebravit Concilium provinciale anno MCCCCXXVI. Dedit facultatem ædificandi Conventum Minorum regularis Observantiæ, sub invocatione sanctæ Catarinæ in territorio Carinienæ, & fundandi Cæsaraugustæ Xenodochium regium sanctæ Mariæ Gratiarum. Turoli Regiis interfuit Comitiis, & summa vigilantia insignem sibi creditam Ecclesiam gubernavit. Anno MCCCCXXIX. Regis Alphonsi V. indignationem incurrit,

Fr. Petrus de Fuxo Legatus Avenionen.

Frater Nicolaus Episcopus Dromoren.

Fr. Blasius Dulphen.

Fr. Sabin. Guardien.

Fr. Martin. Marrochionen.

Frat. Gregorius Nandealben.

Fr. Petrus Auximan.

Frat. Alphonsus Archiep. Cæsaraugustan.

rit, incusatus quod secreta commercia inierit cum Rege Castellano, & voluerit Cæsaraugustanos contra Aragonium concitare, quod ejus mortem acceleravit eo anno, die VII. Februarii.

VII. Bernardinus Senensis, dispositis rebus Mediolani, ubi anno præcedenti diximus prædicasse, morem secutus Salvatoris, statuit ad alios instruendos populos proficisci. Memor vero tantæ humanitatis, quantam a Mediolanensibus susceperat, pollicitus est proxime sequenti anno ad eos reverti, per totumque tempus Quadragesimæ concionari. Ita annum hunc in docendis Æmiliæ, & Marchiæ Taruisinæ civitatibus, nulli parcens labori transegit. Nec inutilis fuit ejus discursus, nam post ingentem illam, quam Mediolani acquisierat auctoritatem, recipiebatur ubique summa cum expectatione & lætitia; eratque tanti ponderis apud omnes ejus doctrina, tantumque fructum afferebat, ut renovari passim illius verbis omnia viderentur. Nec minus, quod Mediolani actum erat, multa adolescentum turba, mundum contemnens Religionem amplexa est. Quorum cum & aliqui egregie docti essent, jussi etiam populos docere magna cum omnium commendatione cœperunt. Augebatur ita paulatim novellus, & sanctus grex regularis Observantiæ. Multa quoque ejus causa Monasteria gaudentibus, & nulli impensæ parcentibus populis, extruebantur.

Zurit. l.13. c.72 & l.13. c.48. Murillo de rebus Cæsaraug. tract. 2. c.29. Carillo de Episc. Cæsaraug. Veggius lib.3.
S. Bernard. prædicat cum fructu in Æmilia &c.

VIII. Martinus Pontifex venit hoc anno die XXVI. Februarii Mantua Florentiam, ubi Oratores Imperatoris Constantinopolitani ad Pontificem venere, publicantes velle Græcos, quod ad fidem pertineret, in sententiam Latinorum venire, si æquæ conditiones proponerentur. Hos & perbenigne ac splendide Pontifex suscepit, & Legatum a latere creavit Petrum Fonsecam sancti Angeli Cardinalem, hominem Hispanum, in quavis facultate doctum, qui Constantinopolim ad componendas res proficisceretur. Verum prius quam virum integerrimum a se dimitteret, eo præmisit fratrem Antonium Massanum Ordinis Minorum mox Generalem Ministrum, tunc in Etruria Provincialem, uti alias narravimus, qui Imperatoris & Græcorum explorata sententia, quid in ea re sperandum esset, Pontificem admoneret.

Platina & Ciacon. in Martinũ V.

Fr. Anton. Massa mittitur ad Imperator. Constantinopolitanũ. *Tom.8.an. 1414. n. 7.*

IX. In fine anni præcedentis obiit frater Nicolaus Radulphi Vicarius Generalis, uti diximus, regularis Observantiæ in Gallia. Pauculi illi Vicarii Provinciales, & domorum Præfecti, Comitiis coactis in Conventu Choleti, provinciæ Turoniæ hoc anno die XXIX. Januarii, juxta tenorem decreti Constantiensis, & facultatem in eo sibi concessam, delegerunt sibi Superiorem fratrem Thomam de Curte, sive de Curia, qui alias præerat Fratribus hujus Instituti ante Concilium Constantiense, quem Alexander V. e suo gradu deturbavit.

Tom.8.an. 1415. n 11.
Capitulum regularis Observantiæ in Gallia.

X. Multiplicata sunt valde hoc tempore, uti superius admonui, domicilia regularis Observantiæ. Fratribus Juliano de Neapoli, & Dominico Januensi concessit Pontifex facultatem, ut domos tres in Sicilia construerent, vel ab aliis constructas admitterent: *Promptum & benevolum*, IV. Kal. Julii. Eamdem totidem domorum elargitus est facultatem Generali Ministro Antonio de Pereto, & Fratribus Aragoniis: *Sacræ Religionis*, IV. Kal. Martii. Henrico Alamanno, aliisque sociis indulsit, ut in oppido Castri Franci, Taruisien. diœcesis, domum a se inchoatam, prope sacellum sancti Antonii, consentientibus Superioribus & Episcopo, libere retinerent: *Humilibus & honestis*, VII. Kal. Junii.

Ann. 1418.n.37. & seq.
Multæ conceduntur licentiæ domos fabricandi.

XI. De precante Eduardo Principe, Joannis Portugalliæ primogenito, devicta urbe Septæ ex Africa redeunte, dedit facultatem, ut prope vil-

Conv. Azambuciæ.

villam Azambuciæ, infra limites parochialis Ecclesiæ de Azanhieras, ad eremitorium sanctæ Mariæ de Virtutibus, Ulyssiponen. diœcesis, ad Monasterium de Sanctis militiæ sancti Jacobi de Spata, ejusdem diœcesis, pleno jure pertinentis, Cœnobium construeretur pro Minoribus regularis Observantiæ. Excitavit hanc Principis pietatem frequentia miraculorum, quæ fiebant ad imaginem beatæ Mariæ Virginis eburneam sesquipedalem, miraculose eo in loco anno MCCCCIII. repertam a bubulco, in arbusto pendentem, indicante tauro, qui ab armento deflexerat, & imaginem genuflexus adorabat: *Apostolicæ nobis* v. Nonas Martii. Constructionem ædificii nimis differt Gonzaga in annum MCCCCXXXVIII. refertque solutum pretium Priori possessori eremitorii, & sacrum illud simulacrum continuo miracula patrare, idque ipse præsens conspexi anno MDCX. acclamantibus vicinis populis, & Virginis sacratissimæ mirabilia deprecantibus. Clarius hæc omnia constabunt ex alio Martini diplomate: *Cum secularium*, II. Kal. Octobris, quod sub annum MCCCCXXVIII. dabimus in Regesto.

Gonz. in Provin. Portugal. Con. 4.

XII. Dedit etiam hoc anno, VII. Kal. Aprilis Martinus Pontifex tribus Religiosis tertii Instituti sancti Francisci, potestatem ædificandi domicilium prope ædiculam neglectam sancti Mauritii ad quintum lapidem a civitate Casalis in Lombardia, in territorio Conzani, loco solitario, nemoroso, satisque amœno. His deficientibus, ait Gonzaga, successisse Observantes anno MCCCCXIX. Sed cum in eumdem annum coeant, & secundus Martini Pontificatus, & præscriptus Christi, vel oportet Tertiarios & inchoasse & defecisse eodem anno, vel errorem irrepsisse in numerum. Simile mendum habetur in historia Conventus Ticoczinensis provinciæ Poloniæ, quem hoc anno MCCCCXIX. refert Gonzaga ædificatum: cum nonnisi anno MCCCCLXXIX. fuerit inchoatus, ut sub illo tempore expendam.

Conv. S. Mauritii prope Conzanum. *Idem in Provin. Genuæ Conv. 39.*

Conv. Ticoczinen. *Idem in Provin. Polon. Conv. 21.*

XIII. Initium habuit hoc anno Florentiæ extra portam sancti Miniati Conventus sancti Salvatoris, per fratrem Nicolaum Antonii de Uzano Florentinum, Joannis Stronconii, uti alias diximus, Vicarium, & Commissarium in provincia Tusciæ. Situm dederat, & amplum palatium sacris ædibus adaptandum vir pius & nobilis, Lucas Jacobi Tossi, & construendi facultatem Gregorius XII. paulo antequam Pontificatum deponeret. Demum piorum eleemosynis commodum crevit in Conventum, juxta temporis illius rationem, & strictæ paupertatis, quam profitebantur incolæ, mensuram. Crescente vero Fratrum numero, Cosmas Medices nobilis Florentinus, domum alteram majorem, & augustiorem alio in loco salubriori extruxit. Sed cum terminos religiosæ paupertatis videretur excedere, nullo pacto potuerunt induci, ut admitterent. Contulit ille admiratione & veneratione plenus, in Canonicos regulares sancti Augustini, qui Abbatiam Fesulanam intitularunt. Secundo resistendum fuit alterius nobilis viri Florentini Castelli Quaretesii profusæ pietati, qui humili pauperum domicilio vastissimam Ecclesiam, priori destructa, jungere aggressus, perficere non potuit, reclamantibus Fratribus tam ingentem molem suæ adversari professioni. Quamobrem moriens testamento legavit magnam pecuniarum vim Templo complendo, si aliquando Fratres consentirent. Defunctis primævis paupertatis zelatoribus, successerunt alii, qui non adeo hoc curabant; quare anno MCCCCXC. Ecclesia omnibus suis numeris absoluta est, ita curante Laurentio Mediceo. Consecrata est anno MDIV. die XXII. Aprilis, ab Episcopo Vagiensi, qui eodem die insignem habuit concionem ad populum, & ex suggesto explicuit ipsum habitum, sub quo sanctus Franciscus sacra stigmata suscepit. Floruit hinc ista ædes structuræ pulchritudine, ædificio-

Conv. S. Salvatoris Florentiæ. *Marian. cap. 6. Gonz. in Provin. Tusciæ Conv. 9. Tom. 8. an. 1405. n. 2.*

ficiorum mole, copioso Fratrum numero, & plurimorum illustrium Minoritarum sepulturis: sed temporum calamitate valde decidit a primo splendore. Jacent hic Fratres aliquot pietate insignes, prædictus Nicolaus de Uzano, vir pietate & diuturno sancti Bernardini comitatu insignis, Hieronymus de Stufa prius laicus, postea invitus ad Sacerdotium promotus, sui temporis prædicatorum celeberrimus. Gaspar de Barga laicus, virtutum & miraculorum gloria illustris, qui inter reliqua mirabilia puerum animam agentem, incolumem tradidit genitrici. Bernardus Scarlatensis cœlestibus visionibus assuetus. Evangelista a Cortonio, peccatoribus convertendis, & in Sacramento Pœnitentiæ singulariter instruendis, peculiari virtute donatus. Res mira huic accidit. Quidam fœnerator Florentinus sacram confessionem abhorrens, extrema correptus infirmitate, rogatus & veluti coactus, ut in ultimo vitæ discrimine peccata sua huic Fratri detegeret, misit qui vocaret. Venienti præ foribus occurrerunt duo in veste religiosa, qui melius habuisse infirmum, nec ejus opera indigere dixerunt, seque ibi assistere ut infirmo deservirent. Recessit ille, sed paulo post rediit, reatuum expiationem inculcaturus. Pulsavit ad ostium, vocavit, clamavit, cumque nullus responderet, & vicini admirarentur, dejectis foribus ascendunt, neque ullum in universa domo conspiciunt, sed intolerabilem sentiunt fœtorem. His indiciis judicatum est fictos illos Monachos dœmones fuisse, qui impœnitentiam instillarunt, & secreto Dei judicio male viventem, & similiter morientem in Tartara deduxerunt. Aliorum etiam Patrum pietate & doctrina spectabilium corpora hic jacent, quorum suis temporibus peculiarem dabimus notitiam.

XIV. Indultum fuit Ministro Generali, & Fratribus provinciæ Poloniæ, ut Cœnobium ab Universitate, & incolis oppidi Danensis, diœcesis Wladislavien. construendum, possent admittere: *Promptum & benevolum*. VII. Idus Octobris. Similiter aliud a communitate, & populo Portus Naonis, diœcesis Concordiensis ad Seciam flumen, sub Patriarcha Aquilejensi construendum, annuente Episcopo, Fratribus concessum: *Piis votis fidelium*. VIII. Idus Novembris. An tamdem constructa sint hæc Cœnobia non aperte constat; neque enim in catalogis veterum Conventuum istos reperio. Fratribus Cœnobii sanctæ Mariæ Gratiarum ad Ripaltam, de quo alias locuti sumus, indulsit ut Mantuam venientes, hospitarentur in domo sancti Spiritus, non obstante quod illorum consodales Conventum in eadem Civitate haberent: *Sacræ Religionis*. III. Kalend. Februarii, Discordabant institutis peculiaribus vivendi, & Ripaltani strictiora amplexi non adeo accepti erant Mantuanis. Cessit postea hoc hospitium in Conventum eorumdem Fratrum regularis Observantiæ, facultatem concedente ipso hoc Pontifice, anno IV. suæ assumptionis, & sumptus adhibentibus Mantuanis. Tom. 8. an. 1389. n. 11. Conv. S. Spiritus Mantuæ.

XV. Invenio sub hoc tempus Sanciam Fernandi Seguinam civem Murciensem in Hispania, ultimis tabulis decrevisse corpus suum sepeliri in Ecclesia Minorum, & copiosam summam pecuniarum legasse pro reparando sacello majori. Obstitit Gondisalvus Martini, Cantor Ecclesiæ Carthaginensis, apud quem magna pars pecuniæ reposita erat: sed tamdem causa Romam deducta, compleri oportuit quod defuncta decrevit.

XVI. Dedit hoc anno Pontifex facultatem transferendi Monasterium sanctæ Claræ Portugalense ex loco, qui dicebatur *inter ambos rivos*, ad ipsam Portuensem Civitatem, quod alias admonuimus: *Iis pro Ecclesiarum*, X. Kalend. Octobris. Fieri cœpit solemnissimo ritu hæc translatio, indictam gravem supplicationem associante ipso Rege Joanne Lusitaniæ, hujus nomi- Mon. Port. transfertur. Tom. 4. an. 1258. n. 25. Tom. 8. an. 1405. n. 16.

minis primo, Infantibus filiis Ferdinando, & Alphonso Barcellorum Comite, Ferdinando Episcopo Portuensi Regis consanguineo, Laurentio Majoricarum, & Fratre N. Marrochiorum Episcopis, aliquot regni Proceribus, & Regiis administris, Fratribus utriusque Conventus Minorum, & Prædicatorum, & populo universo. Finita solemni supplicatione, Rex, uterque filius, & Ferdinandus Episcopus, quatuor in locis distinctis primos posuerunt Ecclesiæ lapides. Primum cantavit solemne sacrum Marrochiorum Antistes, & concionem habuit Majoricensis. Hujus rei testimonium sub sigillo, & syngrapha Regiis dedit ipse Rex Clarissis, quod ex illarum archivo transcripsit Illustrissimus Rodericus *da Cunha* illius olim urbis Episcopus, nunc dignissimus Archiepiscopus Ulyssiponen. in libro, quem edidit de Episcopis Portugallensibus. Datum est Æra MCCCLIV. XX. Maii, & testificatur solemnem hunc apparatum translationis processisse die XXVIII. Martii. Inciderunt itaque hæc in annum MCCCCXVI. & facta sunt auctoritate Innocentii VII. cujus Diploma refert in suis litteris Martinus, atque illius vigore aliqua in re præcessisse subindicat. Rex autem in suo scripto asserit, facta auctoritate Joannis Pontificis, fortassis præter illud Innocentii, obtentum est aliud Diploma a Joanne XXIII. vel error est scribæ pro Innocentio substituentis Joannem. In Pontificiis & Regiis litteris honorifica habetur mentio fratris Joannis Xiræ, sive Xica, Regi a sacris arcanis.

Cunha 2. par. cap. 16.

Fr. Joan. Xira Regis Confessarius.

Reformatur Monasterium Urbini.

XVII. Monasterium Clarissarum sancti Silvestri civitatis Urbini in moribus dissolutum, cum Pontifex intellexisset, scripsit ejusdem urbis Episcopo, ut vel ad meliorem frugem Moniales reduceret, vel quæ supererant ad Monasterium Benedictinarum transferret, & domum Fratribus regularis Observantiæ consignaret. Ita porro se gessit pius Antistes, ut Moniales vitam reformarent, & in proprio perseverarent domicilio. Cum vero aliquæ adhuc in Ordine remanerent reliquiæ schismatis in Concilio Constantiensi extincti, & Superiores a Benedicto XIII. aliisque Pontificibus abrogatis instituti, in suis ministeriis, Antonio Generali Ministro neglecto, perseverarent, pluraque in damnum regularis disciplinæ, & Primicerii contemptum fierent, Pontifex omnes hujusmodi abusus a principio schismatis usque ad illud tempus introductos abolevit, & tolli præcepit: *Dum uberes fructus.* Kalend. Januarii. Auctoritatem instituendi syndicos ab aliis Pontificibus concessam, puritati regulæ conservandæ summe necessariam, hoc anno renovavit: *Exultantes in Domino*. XV. Kalend. Februarii.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

" I. RElicta Mantua, per Ferrariam tenens viam Flaminiam, prætermissa Bononia, quod post abdicationem Joannis, expulsis Gubernatoribus Ecclesiasticis, se liberam asseruisset, Florentiam pervenit, ubi novit Braccium de Montono militem famosum occupasse Perusiam Urbem præclaram, Spoletanum Ducatum, & alia plura Patrimonii Ecclesiæ suo subegisse imperio: rem ergo prudentia, & auctoritate restituturus Florentiæ morabatur Pontifex; ac interea nonullos Cardinales, qui Petrum de Luna Pseudopapam sequuti fuerant, in publico Consistorio exceptos, benigneque habitos, in suis dignitatibus & honoribus confirmavit. Bartholomæum etiam Cossam, vel Coxam, qui dicebatur Joannes XXIII. a custodia Ducis Bavariæ ære Pontificio redemptum, suis pedibus Florentiæ provolutum, humaniter habuit, & in Collegium Cardinalium cooptavit, dixitque Episcopum Tusculanum, sed paulo post

post ibidem morbo consumptus Bartholomæus XI. Kalend. Januarii MCCCCXIX. magna funeris pompa in sancti Joannis templo sepultus est. Inter autem tot negotia Minoritici Ordinis curam attente gerens, cum intellexisset nonnullos per saltum conscendisse Cathedram Magisterii, contra eos tenoris sequentis Bullam edidit. *Ex Bullar. Roder. fol. 79.*

MARTINUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

1. *Cum valde periculosum sit animabus Christifidelium, ut in sacra Theologia ad magisterii gradum indigni promoveantur, quorum erroribus scandala, & nonnumquam hæreses pullulant: Nos, prout pastorale officium requirit, paterno studio circa reformationem personarum ipsarum intendentes, ne ignorantia divinarum scripturarum Religioni Christianæ damnum pariat, partes Apostolicæ sollicitudinis adhibemus.*

2. *Relatione siquidem nonnullarum fide dignarum personarum ipsarum ad nostram notitiam pervenit, quod nonnulli Fratres Ordinis Minorum variis in mundi partibus commorantes, tracti ambitione, regularem disciplinam Ordinis ejusdem contemnentes, antequam cursum studii artium liberalium, in facultate Theologiæ per Apostolicas, necnon Generales, & Provinciales Constitutiones, & regularia præfati Ordinis Instituta, definitum debite peregerint, & alias ad gradum, & honorem magisterii in eadem facultate obtinendum idonei fuerint, in facultate prædicta gradum & honorem hujusmodi impendi, ac magistralia insignia sibi conferri procurarunt hactenus, prout etiam de præsenti procurant.*

3. *Nos igitur, ne imperitorum ambitio Christianæ fidei detrimentum afferat, opportune providere volentes, universis & singulis Cancellariis, Rectoribus, Decanis, Magistris, Doctoribus Studiorum, ac Universitatibus eorumdem, ubicumque consistentium, in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipiendo mandamus, ne deinceps prædictis Fratribus, aut eorum alicui, nisi cursum per Constitutiones, & statuta hujusmodi, ut præmittitur, præfixum perfecerint, & alias ad dictum obtinendum idonei existant, gradum & honorem, & insignia prædicta conferre quomodolibet præsumant.*

4. *Decernentes, & eadem auctoritate statuentes, quod quilibet ex Magistris, aut Doctoribus, qui alias, quam, ut præmittitur, gradum & insignia hujusmodi Fratribus ipsis, aut ipsorum alicui impendere præsumpserit, gradu & honore ministerii careat, ac a lecturis, & aliis actibus, gratiisque magistralibus, ipso facto perpetuo sit privatus, necnon ad gradum, honorem, & insignia prædicta de cetero per eum assumenda, gratiis magistralibus, actibusque legitimis ipso facto sit privatus, & omno inhabilis existat.*

5. *Volumus insuper, ut eisdem pœnis subjectus sit, quicumque præter rigorem hujusmodi, gradum & insignia prædicta suscipere præsumpserit. Volumus autem, quod si aliqui ex prædictis Fratribus bachalaureatum pro hujusmodi gradu magisterii consequendo contra Constitutiones, & Statuta prædicta fuerint adepti, & illius prætextu libros sententiarum publice, & actualiter legunt, a lectura hujusmodi, sub eadem pœna penitus, & omnino cessent, alias ab eorum Superioribus per censuram Ecclesiasticam arceantur.*

6. Non

„ 6. *Non obstantibus quibuscumque exemptionibus, privilegiis, & indultis, ac litteris Apostolicis generalibus, vel specialibus, Universitatibus, aut singularibus personis earumdem, & Fratribus prædictis, seu eorum alicui communiter, vel divisim per nos, ac Prædecessores nostros a Sede Apostolica quomodolibet concessis; etiamsi de eis, ac de eorum totis tenoribus, de verbo ad verbum specialis in his litteris mentio esset facienda, quæ, quoad hoc, eis, aut alicui eorum suffragari nolumus, ceterisque contrariis quibuscumque.*

„ 7. *Et ne ignorantia hujus nostræ voluntatis, & decreti, litteræ hujusmodi effectum minime consequantur, universis, & singulis Provincialibus Ministris, sub pœna privationis suorum officiorum, quam ipso facto, si secus fecerint, incurrere volumus, harum serie præcipimus; & mandamus, ut in eorum Provinciis dictarum litterarum publicationem, & earum executionem debitis temporibus efficiant.*

„ 8. *Nulli ergo omnino hominum &c.* x. *Kalend. Februarii.*

Aliæ ejusdem litteræ in favorem Fratrum & Monialium.

Indicul. ex Vatic.

„ II. Alia etiam nonnulla sunt Apostolicæ provisionis præter ea, quæ Annalista recenset: fratrem enim Laurentium Lateranensem Pœnitentiarium instituit: *Religionis zelus &c.* VII. Kalend. Februarii: pro electione Abbatissæ Clarissarum Hispalensium: *Ad ea libenter &c.* XVI. Kalend. Martii, cum aliis litteris pro eodem negotio expeditis IX. Kalend. Junii: *Sedis Apostolicæ &c.* cum alioquin pro Ecclesia Minorum de Montiniaco Indulgentiam: *Licet is &c.* XII. Kalend. Maii expedierit: Missi sunt etiam pro Catholicæ fidei propagatione 20. Fratres de nostris ad Insulas Cæsalienses: *Eximiæ devotionis &c.* Idibus Junii, & data indulgentia pro Conventu Fratrum Caliensium: *Quanto frequentius &c.* XVI. Kalend. Julii; sex loca recipienda in Calabria concessit: *Promptum & sedulum &c.* XV. Kalend. Julii: & præterea erectionem Conventus de Monte acuto pro Fratribus de Observantia: *Pia devotorum &c.* Nonis Septembris, & fratri Thomasio posse remanere apud Benedictinos: *Sedes Apostolica &c.* IX. Kalend. Novembris.

S. Bernardinus Senensis prædicat Trivilii.

Ex histor. Conven. Trivil. MSS.

„ III. Inter hæc autem quo spiritus fervore, & qua gratia divina suffultus Bernardinus Senensis Apostolicum prædicandi munus prosequeretur, pluribus ab Annalista relatis licet demonstretur abunde, iis nihilominus adjiciemus, hoc anno Trivilii non tantum conciones habuisse cum admirabili fœnore spirituali, in Ecclesia sancti Martini, quæ postea in Præposituram transiit, sed etiam ibidem Confraternitatem Disciplinatorum sub titulo sanctæ Marthæ fundasse maximo Oppidanorum jubilo, ut quidem ex ejusdem Societatis libro, in quo factum ad perpetuam memoriam sub verbis sequentibus litteris commendarunt, elicitur: *Anno Domini* MCCCCXX. *facta, & constructa fuit Ecclesia Ordinis Disciplinatorum sanctæ Marthæ Castri Trivilii, & consecrata* III. *Maii anno* MCCCCXXII. *Qui Ordo Disciplinatorum inceptus fuit de an.* MCCCCXIX. *per Prædicationes Venerabilis, honesti, & religiosi Viri fratris Bernardini de Senis Ordinis Fratrum Minorum: Qui Dominus Frater mirifice prædicavit in Trivilio diebus quindecim, incipiendo a Festo sancti Martini anni supradicti* MCCCCXIX. *& dietim summo mane prædicavit usque ad finem dictorum dierum* 15. Hæc ibi. Suggestum, e quo sanctus Bernardinus sermones habebat, plurimis post annis sanctus Carolus Boromæus Cardinalis, & Archiepiscopus Mediolanensis conscendit: quamobrem subsequentibus temporibus, ut majori veneratione dignum custodiebatur.

IV. Hoc

„ IV. Hoc etiam tempore in Cœnobio sancti Salvatoris Florentiæ, quod IX. Provinciæ Tusciæ numeratur, Venerabilem Christi servum fratrem Bernardum Scarlatensem, qui ob singulares virtutes, quibus præditus erat, cœlestibus plurimis visionibus a Deo immissis consolari merebat, floruisse IV. Idus Martii anno MCCCCXIX. testis est Gonzaga: illius etiam corpus ibidem quiescere cum aliis pluribus, qui (ut scribit Marianus) doctrina, pietate, sanctitate, atque Religionis zelo claruerunt: quorum tamen ossa, quod omnimodam minetur locus ruinam, consultissime ad proxime sequentem translata sunt; ne tantorum virorum reliquiæ, atque venerandi cineres male perirent, pessumve abirent, sed videndus hic Waddingus.

F. Bernard. Scarlatensis floret. *Gonzaga part. 2. fol. 229.*

ARGUMENTUM.

Sanctus Bernardinus iterum prædicat Lombardis, sed dum perniciosas quorumdam doctrinas refellit, graves patitur persecutiones. Creantur Episcopi. Confirmatur Minoritis possessio locorum Terræ sanctæ. Multiplicantur domicilia.

I. SUb hujus anni initium rediit Mediolanum sanctus Bernardinus Senensis, ut filios, quos spiritu genuerat, reviseret, & quod promiserat, Quadragesimam cum eis, nova allaturus documenta, transigeret. Fuit vero omnis ejus locutio de *Illustratione*, quemadmodum superiore anno de *Amore*, ut quos amare docuerat, quo pacto etiam illustrari possent, instrueret. Tunc denuo decedens, totam ferme peragravit Italiam, semper docens, instans, semper insudans, semper ad virtutem, atque ad Dei amorem omnium animos incendens, tanto cum profectu, quantum supra satis docuimus.

Veggius lib. 3. S. Bernardin. denuo prædicat in Lombardia.

II. Hinc postquam incredibili populorum profectu quadragesimales absolverat conciones, abiit Terdonam, Alexandriam Statiellorum, atque ad alias illius Provinciæ civitates, verbum Dei ubique ingenti cum fœnore proponens. Hic tamen exorta femina diuturnæ, & molestæ in eum motæ persecutionis, quæ nonnisi sub Eugenio IV. deferbuit. Eo tempore miro quodam incremento percrebuit opinio, & prævaluit doctrina quorumdam, etiam piorum, & doctorum virorum de Anti-Christi celerrimo adventu, inter quos potiores auctoritate, & virtute fuerunt sanctus Vincentius Ferrerius, miraculorum gloria, & prædicationis fructu celeberrimus, ac Manfredus Vercellensis, ejusdem Instituti: *vir venerabilis vitæ*, inquit sanctus Antoninus, *peritus, & timens Deum*. Paulo ante decesserat ex humanis sanctus Vincentius, qui summo conatu hoc populis persuadebat, & scripta epistola diffusa ad Benedictum XIII. anno MCCCCXII. quem tunc verum reputabat Pontificem, inculcabat ante annos novem natum Anti-Christum. Virum sanctissimum benigne interpretantur sanctus Antoninus, & Thomas Malvenda, qui etiam epistolam ipsam transcripsit. Opinionem hanc invaluisse, ait, in Etruria inter sanctissimos Eremitas, Venetiis, & alibi. Joannes Boterus refert, alios ejusdem temporis hujus sententiæ tutelares, Jacobum de Misnia, Theodoricum Uriam Augustinianum, & Henricum de Hassia, qui integros de hoc argumento libellos scripserunt. Inter omnes vero Manfredus vehementius, & acrius ista urgebat in partibus Lombardiæ: *Nescio*, inquit Antoninus, *quo spiritu ductus, ita ut terrore ejus doctrinæ mul-*

Motæ in eum persecutionis exordia.

Quorumdam opinio de adventu Anti-Christi. *Antonin. relatus a Bzov. ad ann. 1426. n. 29.*

Antonin. tit. 23. c. 8. §. 4. Malven. de Anti-Christo lib. 1. c. 38. Boter. par. 2. de Princ. Christia.

multi utriusque sexus contemnentes seculum juvenes, & virgines, senes cum junioribus, habitum sub eo receperint Tertii Ordinis sancti Dominici, homines ultra centum, & fœminæ plus quam trecentæ, simplices omnes & Lombardi. Ducem suum Manfredum universi secuti, Bononiam profecti sunt, inde Florentiam hoc anno pervenerunt, quos, ut Martinus illic commoratus conspexit, jussit ut redirent in domos suas, præcepitque, ne ullum eis ferretur subsidium, sed neutrum est assecutus, illis miro nexu conglutinatis Manfredo, & veluti exulibus & piis, populo commiserante. Florentia Romam abierunt, ubi eis martyrium, & victoriam contra Anti-Christum præceptor pollicebatur; sed brevi magna parte ex hac vita decedente, reliqua magnis angustiis compressa, complures a dæmonis vexatæ, aliæ bonorum Angelorum spectris ludificatæ, in duas partes sunt divisæ, & paulatim defecerunt per mortem, quarum aliquæ pie objerunt, absque eo quod viderint Manfredum, uti credebant, Papam, neque Anti-Christi fera bella, aut terrores fuerint experti. Deinde sub Eugenio IV. Manfredus ipse, nimis aliquando credulus, inquit sanctus Antoninus, visionibus illarum fœminarum, Romæ decessit, sepultus in Conventu Minervæ. Additque: *Prædicabat Bernardinus*, Senensis scilicet, *contra eum, arguens factum illud, & Manfredus contra Bernardinum, in aliquibus doctrinæ suæ eum suggillans*. Hæc omnia diffusius narrant sanctus Antoninus, & Abrahamus Bzovius, breviterque insinuat Ambrosius Catarinus.

Antonin. ab eod. Bzov. cit. Bzov. an. 1426. Catar. tract. de Conceptio.

III. Clarius rem omnem recenset ipse sanctus Bernardinus peculiari tractatulo, alioque opusculo viginti trium articulorum, quos contra Manfredum in judicio produxit. Illinc orta prima notitia, quod frater Vincentius, Bernardini socius, vir pius & doctus, in Castro-novo prope Terdonam interrogatus a nobili quadam matrona nupta, an liceret vovere in manibus cujusdam Monachi Astensis, qui vicaria fungebatur auctoritate Manfredi, quotiescumque, & quocumque vocaretur, se secuturam Manfredum, ut fugeret a persecutione Anti-Christi, respondit non licere inconsulto, multo minus renuente marito, quod sequacium in eum concitavit invidiam, asserentium Spiritum sanctum matrimonii auctorem, imminente tanto salutis periculo, posse illud dissolvere. Secundam habuit notitiam Alexandriæ ab Inquisitore Dominicano, qui litteris egit cum Manfredo, circa duo hæc potissimum puncta de Anti-Christi adventu, & licito, quod prædicabat, consortum divortio: nec vero quidquam profecit. Tertias accepit querelas a Leonardo, Generali Magistro Ordinis Prædicatorum, quod Manfredum a periculosa hac doctrina, & sequela non potuerit retrahere. Unde palam cœpit Bernardinus in eum prædicare Alexandriæ, & novam hanc religionem, uti appellat sanctus Antoninus, *Anti-Christianæ sectæ* nomine suggillare, quo etiam titulo eamdem in suis operibus compellat. Sævit illico in eum tempestas, nihilque intentatum reliquerunt Manfredi sectatores, & fautores, quo ejus minui posset auctoritas, & nomen offuscari. Anti-Christi nuntium passim appellantes, hæresim objecerunt, & genus idololatriæ, quod adorandam quotidie exponeret ex suggesto tabellam, aureis litteris, radiis solaribus circumornatis, exaratam. Eæ erant nominis Jesu, quod summo studio fidelium cordibus imprimere, & summe neglectum renovari, atque adorari satagebat. Eo processit altercatio, ut necesse habuerit Martinus Pontifex utrimque interdicere, & Manfredum suæ gentis sequela, & Bernardinum illa picta tabella. Hic obsecutus pium docendi genus intermisit, & denuo ex ejusdem Pontificis licentia reassumpsit: ille vero a suorum sequela non potuit avelli. Scriptis hinc inde articulis, deputati sunt judi-

Bernard. to. 2. serm. 7. art. 2. c. 2.

judices in Urbe Cardinales duo, Antonius, civis & Episcopus Senensis, & Nicolaus Albergatus, civis itidem & Episcopus Bononiensis, a quorum judicio resiliens Manfredus, obtinuit ut controversia committeretur Dominico Capranicæ, tituli sanctæ Crucis Cardinali, & demum Joanni de Casanova Aragonio Ordinis Prædicatorum, tituli sancti Sixti Cardinali: a quo postremo causam Bernardini ad se revocavit Eugenius IV. & virum sanctissimum valde commendatum, a molestiis omnibus liberavit, uti anno MCCCCXXXII. referemus, assistente in his tribulationibus Bernardino ejus individuo socio, & discipulo beato Joanne Capistranensi. Visum est hæc manifestius, & clarius præstruere tot hujus controversiæ anfractibus, & frequentibus, quæ sequuntur diverticulis.

IV. Prædicasse hoc anno Bernardinum Placentiæ, illius urbis monumenta testantur, & probat suggestum apud Minores Conventuales, in hunc usque diem conservatum, in quo depicta est sancti Viri effigies, tabellam supradictam manu tenentis. Adeo civium corda emollivit & flexit, ut sacra monita libenter admiserint, & ultro decreverint Bernardini sectatoribus domum construere. Anno sequenti vir nobilis Jacobus Mussus moriturus legavit construendæ necessaria, uti tunc dicemus. Mantuæ etiam populos docuisse narrat Donesmundus, atque integras Quadragesimas prædicasse ad preces Paulæ Malatestæ, uxoris Principis Mantuani. Sed sequenti anno, sacro illo tempore, conciones ibidem habuit, in urbem regressus, Principis voto satisfacturus, & Monasterii opus, de quo statim, completurus. Tunc ingens illud accidit miraculum, quod ex teste oculato refert anonymus, quem diximus, auctor legendæ. Transmittenda erat aqua, urbem illam attingens, rogavitque nautam, ut propter Deum ipsum traduceret. Ille mercedem a Deo expectandam negligens, naulum exegit, existimans illum pecuniam habere. Bernardinus ait, se Dei amore facultates omnes contempsisse, iterumque orat, ut pro Dei amore ipsum cum socio transvehat, eadem hora in urbe illa concionem habiturum. Recusat nauta, & dicit: *Etiamsi omittenda tibi concio sit, ego te in navem meam non recipiam, nisi naulo persoluto*. Sentiens Vir Dei non posse se hac via trajicere in urbem, bene confidens in Domino, qui humiles, & timentes se custodit, qui imperat ventis, & aquis, qui sedare novit tempestates omnes, & super mare gradiebatur, sic compellat socium suum: *Frater mi satisne fidis Domino*? Respondit ille: *Plane Pater*. Et Bernardinus: *Potes*, inquit, *imitari quod me facere videris*? Illo dicente se posse: Bernardinus palliolum suum expandit super aquas, primusque ipse calcat illud, socius sequitur: atque ita ambo flexis genibus, oculis & manibus in Cœlum sublatis, divinam jugiter implorantes opem, in alteram aquarum partem sine ullo metu, & cura incolumes evasere, cum navis necdum medium esset emensa spatium. Cernentes id tum qui in navi erant, tum qui stabant in litore, alta voce pariter implorabant Dei misericordiam, tam insigni miraculo obstupefacti.

Prædicat Bernardinus Placentiæ.

Et Mantuæ. *Donesm. in hist. Mantuan. lib. 5.*

Surius in vita S. Bern. c. 34.

Super pallium cum socio aquas calcat.

V. Ad Ecclesiam Equinensem in Achaja, sub Archiep. Athenien. assumptus est hoc anno frater Bertrandus de Insula, Magister in sacra Theologia, XVIII. Kal. Februarii. Ad Baleacen. in Albania, sub Archiep. Antibaren. frater Alphonsus de Carceres, VI. Kal. Aprilis. Ad Caprensem in mari Tyrrheno, ultra Surrentinam urbem, sub Archiep. Amalphitano, frater Jacobus Capuanus, per translationem Benedicti ad Ravellensem, X. Kal. Maii. Ad Nanderalbensem, sub Archiep. Colocen. frater Matthæus de Chiapa, per obitum Gregorii etiam Minoritæ, III. Kal. Septembris. Ad Capreanam, sub Archiep. Amalfitan. frater Joannes Ferretus sacræ Theolo-

Fr. Bertrandus Episc. Equinen.

Fr. Alphonsus Baleacen.

Fr. Matthæus Nanderalben. Fr. Joannes Caprean.

Additio Patris Lucæ Waddingi. Fr. Paulus Episc. Ortanus, Adjacen. Anconitan. & Asculanus.

Joan. Rex Castellæ jubet observari diem S. Francisci.

giæ Magister, per obitum Jacobi, XVI. Kal. Januarii. ,, Ad Adjacensem
,, in Corsica, sub Archiepiscopo Pisano frater Paulus Albertius Florenti-
,, nus translatus ab Ecclesia Ortana die v. Junii. Hic postea translatus est
,, ad Ecclesiam Anconitanam, deinde ad Asculanam.
,, VI. Joannes II. Rex Castellæ, & Legionis, erga Minores addictis-
,, simus, quos proinde ab omnibus exactionibus voluit in suo regno immu-
,, nes, & suis ministris in omnibus tribunalibus apprime commendatos,
,, emisso diplomate anno MCCCCXXXVI. hoc anno Patris sui Henrici imita-
,, tus pietatem, & erga sanctum Franciscum affectum, præcepit, ut dies
,, natalitius ejusdem sancti Institutoris pro festivo haberetur, hoc emisso di-
,, plomate.

Joannes Castellæ, & Legionis Rex omnibus & singulis personis in regnis nostris commorantibus salutem in Domino, qui vera est salus.

,, VII. *Quando diligenter attendimus, & cordis intima cogitatione*
,, *pensamus excelsam meritorum prærogativam, quibus beatus*
,, *Franciscus tam gloriose sublimatur, non potest animus*
,, *noster contineri, quin aliquo devotionis indicio demonstret, quanto erga*
,, *ipsum Sanctum affectu rapiatur. Quare Regis Henrici genitoris nostri, cu-*
,, *jus in festo sancti Francisci constat diem fuisse natalem, devotionem imi-*
,, *tantes, volumus, statuimus, & ordinamus, quod dies ipsius Sancti, qui*
,, *incidit in* IV. *Octobris semper in regnis nostris solemniter celebretur, sicut*
,, *dies Dominici consueverunt celebrari, prohibentes, & mandantes, quod in*
,, *prædicto die servilia opera ab omnibus penitus evitentur, sub pœnis latis*
,, *contra eos, qui Dominicos dies non servaverint, de quo Ordinarii locorum*
,, *maxime curabunt. Datum in Villa de Majorito die* XXIV.

Tom. 7. an. 1342. n. 18. & seqq. Ibid. n. 35.
Confirmantur Minoritis loca Terræ sanctæ.

VIII. Erant, qui hoc tempore conarentur interturbare pacificam possessionem sanctorum locorum Hierosolymorum, & Vallis Josaphat, quæ a multis annis concessa fuerant Minoritis, uti alias enarravimus. Commisit Pontifex causam examinandam Joanni Patriarchæ Gradensi, de quo alias diximus, & Nicosien. ac Colocen. Archiepiscopis, quibus injunxit, ut si per quinquaginta annos ea possedisse Fratres probarent, in perpetuum ipsa, eorumque proventus, & emolumenta eis adjudicarentur. Mantuæ porrectum fuit commissionis instrumentum Patriarchæ, per fratrem Andream de Hungaria, & fratrem Joannem de Biscaja, sive Cantabrum, ubi examinatis testibus in Ecclesia Cathedrali sancti Petri, præsente Principe Joanne Francisco Gonzaga, & Joanne de Ubertis, aliisque viris nobilibus, sententiam tulit pro Minoritis. Pontificis Diploma, & Patriarchæ decretum, ne pereant, hic subjiciam. Alia plurima privilegia & gratias, quæ eorumdem locorum Fratribus concessit hoc anno, in Regesto exscribemus.

Venerabilibus fratribus Patriarchæ Graden. & Nicosien. ac Colocensi Archiepiscopis.

Ex Bulla originali.

IX. *Ad assiduum Christi servitium deputatos favore præcipuo prosequi Romana debet Ecclesia, ac illis præcipue gratiam suæ benignitatis extendere, qui, divinis vacando obsequiis, noscuntur amplius promereri. Cum itaque, sicut accepimus, Montis Sion, necnon Bethleem, & Sepulcri Dominici in Hierusalem, & beatæ Virginis in Valle Josaphat, loca, dilectis filiis*

filiis Guardiano & Conventui Fratrum Ordinis Minorum dicti loci Montis Sion, ceterisque ipsius Ordinis Fratribus in praedictis locis degentibus, qui etiam loca ipsa per multa tempora possedisse asserunt, pro eorum usu & habitatione valde accommoda esse noscantur: Nos attendentes pia opera, quae dicti Fratres pro Catholicae fidei incremento, per praedicationis ministerium, ac alias in illis partibus jugiter exercent, volentesque propterea Fratres ipsos favoribus prosequi gratiosis, fraternitatibus vestris, de quibus in his, & aliis fiduciam in Domino gerimus specialem, per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum, loca praedicta, quorum confinia praesentibus alias haberi volumus pro sufficienter expressis, Fratribus ipsis dummodo ab eis per quinquaginta annorum spatium possessa fuerint, pro suis usu & habitatione hujusmodi in perpetuum, auctoritate nostra concedatis, deputetis & assignetis, facientes eos dictorum locorum pacifica possessione gaudere: contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo. Et nihilominus Fratribus ipsis oblationes, quae inibi, pia largitione fidelium, pro tempore erogabuntur, in eorumdem Guardiani & Fratrum, pro suae vitae sustentatione usus convertendas, per eorum procuratores, seu commissarios, quos Fratres ipsi, vel eorum successores ad hoc duxerint deputandos, colligi faciendi, eadem auctoritate licentiam largiamini: constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac statutis & consuetudinibus Ordinis praedicti, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque. Datum Florentiae, VII. Idus Julii Pontificatus nostri anno III.

Patriarchae sententia.

Praemissis multis more juridico, & inserta Bulla, deinde subjungit.

X. *Visis denique & consideratis, ac diligenter inspectis & examinatis, ac discussis omnibus & singulis, quae in praemissis, & circa praemissa, videnda, examinanda, & consideranda fuerunt; & super omnibus & singulis matura ac diligenti deliberatione praehabitis, admonitis quoque dictis fratribus Andrea de Hungaria, & Joanne de Biscaja praesentibus, suis & nominibus, quibus supra, ad hanc nostram sententiam, & pronuntiationem proferendam, & promulgandam pro praesenti die & hora, Christi nomine invocato, ejusque Matris intemeratae Virginis, beatorumque Apostolorum Petri & Pauli: nos Joannes Patriarcha Graden. necnon. Commissarius & delegatus, ac executor Apostolicus antedictus, sedentes pro tribunali in majori Ecclesia Cathedrali sancti Petri, gloriosae civitatis Mantuae, quem locum specialiter deputavimus & elegimus ad hunc actum, & ad hanc nostram sententiam diffinitivam promulgandam & proferendam. In his scriptis dicimus, sententiamus & diffinitive pronuntiamus in hunc modum, videlicet: Quia comperimus, ac nobis plenissime constat per dicta & attestationes supra nominatorum testium legitimorum, & plenissime fide dignorum, quod Conventus & habitatio dictorum locorum Montis Sion, & Bethlehem, ac Sepulcri Domini, necnon Ecclesia beatae Mariae Virginis in Valle Josaphat a dictis Fratribus Minoribus Ordinis sancti Francisci nedum per quinquaginta, sed per sexaginta annorum spatium & ultra, ab inde citra, & de praesenti dicta loca & territoria tenta & possessa fuerunt, & sunt continue. Idcirco sententiando & pronuntiando dicimus & sententiamus, praenominata loca saepedictis Fratribus Ordinis Minorum sancti Francisci, & ad ipsos Fratres, & eorum*

eorum Ordinem pleno jure spectare & pertinere: & ipsis Fratribus in illis partibus degentibus pro eorum usu & habitatione in perpetuum, auctoritate Apostolica qua fungimur in hac parte, & in executione dictarum litterarum Apostolicarum tenoris suprascripti, damus, concedimus, conferimus, & assignamus, ac adjudicamus: ut de cetero, sive in posterum prædicti Conventus & Fratres Minores loca sæpedicta, & ipsorum locorum quieta & pacifica possessione gaudeant & possideant, ac pacifice & quiete gaudere & possidere debeant. Nihilominus Fratribus ipsis oblationes & eleemosynas quascumque, & proventus pro eorum vitæ sustentatione factas, quæ, & qui inibi pia largitione fidelium pro tempore erogabuntur, in usum eorumdem locorum Guardiani & Fratrum Minorum, auctoritate Apostolica qua fungimur ut supra, damus, confirmamus & attribuimus, pariterque, ut præmittitur, adjudicamus in suos usus ubilibet convertendas per eorum procuratores, seu commissarios, quos Fratres ipsi, vel eorum successores ad hoc duxerint eligendos, deputandos & instituendos per ipsos Fratres, vel eorum successores, & toties quoties eis videbitur opportunum, recipi, & recolligi faciendi, memoratisque Fratribus, eadem auctoritate Apostolica plenissimam licentiam elargimur, ac præfatorum sanctissimorum locorum celebri veneratione astricti devotissime impertimur: constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac statutis & consuetudinibus Ordinis prælibati, etiam juramento, & confirmatione Apostolica, vel quacumque alia firmitate roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque non obstantibus. Et prædicta omnia & singula dicimus, pronuntiamus, sententiamus & definimus supradictis modo & forma, quibus melius possumus & debemus. In quorum omnium & singulorum præmissorum robur, & firmitatem, hanc præsentem nostram sententiam diffinitivam, cum prædictis petitione, & capitulis subsequentibus, ac dictis, & attestationibus testium præmissorum coram nobis exhibitis per ipsos Fratres, nostri Patriarchatus sigilli in talibus consueti, jubemus munimine roborari.

XI. Lecta, lata, data, & in his scriptis sententialiter promulgata, pronuntiata, & declarata fuit suprascripta sententia, & pronuntiatio diffinitiva per prælibatum Reverendissimum in Christo Patrem & Dominum D. Joannem, miseratione divina Patriarcham Graden. necnon Commissarium & delegatum ac executorem Apostolicum antedictum pro tribunali sedentem, in majori Ecclesia Cathedrali sancti Petri, civitatis Mantuæ, quem locum sibi elegit, & statuit ad hunc actum, & ad hanc suam sententiam, pronuntiationem & declarationem proferendam & promulgandam, anno Domini MCCCCXXI. Indictione quarta decima, die Martis, septimo mensis Januarii, hora vigesima secunda, vel circa, præsentibus magnifico & excelso Domino Joanne Francisco de Gonzaga, Mantuæ Imperiali Vicario, populique Capitaneo, & Domino generali, Reverendo in Christo Patre & Domino Joanne de Ubertis, Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopo Mantuano.

XII. Voluerunt etiam alii in Gallia impedire profectum & propagationem regularis Observantiæ, & revocare ad communitatem Ordinis omnes illos Conventus a Concilio Constantiensi exemptos, & strictioris vitæ sectatoribus destinatos, uti suo loco diximus; asserentes omnia illa Synodi decreta circa Minorum regimen fuisse a Martino Pontifice revocata. Male hoc habuit Pontifex, declaravitque sequenti Bulla, non solum non revocasse, sed omnibus novum robur adjecisse. Diploma hoc diligenter procuravit Guillelmus Jossellini, vir nobilis & doctus, qui dum tironem ageret in provincia

Pontifex confirmat decretum Constantiense.

Guillelmus Jossellinus.

vincia Turoniæ apud Fratres Observantes, uti Belgica Chronica Minorum apud me MSS. referunt, & videret mœrentes Fratres propter prædictum rumorem de revocato decreto Constantiensi, dixit Superiori: *Si placet mihi reddere vestes seculares, & in regressu ad Ordinem computare, quos in tirocinio transegi menses quatuor, spondeo me obtenturum a Martino Pontifice indulti Constantiensis confirmationem.* Quod promisit, complevit, obtenta hac Bulla. Multa egregie præstitit post regressum, Conventum Metensem reformavit, mortuusque in provincia prædicta magna pietatis opinione, multa patravit miracula. Est autem quod hic moneam, Conventum Angeliacensem in hoc diplomate non recenseri, quem tamen Synodus adnumeraverat: unde judicandum est juxta controversiam superius a nobis relatam ab Observantia descivisse. An.1418. n.45.

Ad futuram rei memoriam.

XIII. *Romanum Pontificem Christi Vicarium, beatique Petri Apostolorum Principis successorem, Religiosos sub arcta Observantia Domino devote famulantes Apostolicis convenit munire præsidiis, ne forte cujuslibet temeritatis incursus, aut eos a sincero proposito revocet, seu robur, quod absit, sacræ Religionis infringat. Accepimus siquidem, quod nonnulli Ministri, & aliqui alii professores Ordinis Fratrum Minorum prætendentes nos pridem, statuta, decreta, & ordinata per sacram Synodum Constantien. provinciarum Franciæ, Burgundiæ, & Turoniæ, secundum morem ipsius Ordinis, necnon domorum de sancto Audomaro, Morinen. de Sagio, Sagien. de Varennis, Rhemen. de Dola, Bisuntin. de la Valle Guidonis, Cenomanen. de Clicio, Nannetēn. de Ambasia, Turonen. de Bercorio, Choletto, & Fontiniaco Comitis, Maleacen. diœcesis, ceteraque domorum infra provincias præfatas existentium, qui Ordinem præfatum dicuntur sub arctiori Observantia tenere, per suas litteras concessa in genere, vel in specie, per nostras litteras revocasse, cassasse, irritasse, & annulasse, reponendo ipsum Ordinem quoad electionem Generalis, & provincialium Ministrorum ejusdem, & Observantiam regularem vivendi, sub obedientia Prælatorum ipsius Ordinis, eo modo, seu in illis terminis, in quibus Ordo ipse ante obitum, & tempore fel. rec. Gregorii Papæ XI. prædecessoris nostri existebat, non obstantibus litteris, & privilegiis Apostolicis, & aliis indultis, sub quavis verborum forma hactenus quibuscumque concessis, & concedendis in futurum, etiamsi de illis, & eorum totis tenoribus esset in eisdem de præmissis mentio facta specialis, prætextu assertarum nostrarum litterarum, necnon revocationis, irritationis, cassationis, annullationis, & repositionis præfatarum, eosdem Vicarios, Guardianos, & Fratres dicti Ordinis, provinciarum & domorum præfatarum, contra hujusmodi statuta directa, & ordinata præfatæ Synodi, diversis modis opprimere, & molestare præsumpserint hactenus, & præsumunt, in præfatorum decretorum, statutorum, & ordinatorum Sacri Concilii derogationem non modicam. Nos igitur, qui contra hujusmodi præfatæ Synodi statuta, decreta, & ordinata, nihil hactenus voluimus, prout nec volumus, attentari; intendentes memoratos Vicarios, Guardianos, & Fratres ab illatis, & forsan inferendis oppressionibus, & molestationibus omnibus super præmissis, & eorum occasione, relevare, motu proprio declaramus nostræ intentionis & voluntatis hactenus minime fuisse, aut etiam existere, aliquid contra hujusmodi statuta, decreta, & ordinata in præfatorum Fratrum de Observantia favorem, & litteras dictæ Synodi fecisse, aut derogasse eis, seu illa,* Reg. Vat. lib. de regul. an. 3. fol. 174.

illa, vel illorum aliquod revocasse, cassasse, irritasse, & annullasse in genere, vel in specie. Quinimo volumus dicta decreta, statuta, & ordinata, in suo ordine permanere: Decernentes quascumque nostras, & alias litteras, si quæ forsan in contrarium in aliquo repertæ fuerint, seu reperientur in futurum, necnon quasvis alias, nullius extitisse, vel existere roboris, vel momenti. Non obstantibus clausulis, sub quibuscumque verbis expressis in eisdem prætensis, vel aliis litteris, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ declarationis, voluntatis, & constitutionis infringere &c. Si quis &c. Datum Florentiæ Nonis Maii anno III.

An.1418. n.11? Conv. Scarlin. vel Montis-muri. *Conz. in Prov. Tusc. Conv.11.*

XIV. Multi hoc anno admissi, vel fabricati sunt Conventus, præsertim regularis Observantiæ. Expulit beatus Thomas a Florentia, sive de Scarlino, quem alias Vicarium diximus in partibus Calabriæ, Fratricellos hæreticos e quodam loco solitario *montis-muri* nuncupato, prope pagum Scarlinum in Tuscia, & ex domini Popilonienfis, cujus intererat, Summique Pontificis concessione domicilium sibi suisque Consodalibus adaptavit, ubi reliquam vitæ partem sanctissime transegit, unde & *Scarlini* cognomen adhæsit. Eo defuncto, domunculam nimis humilem, & incultam in meliorem formam redegit anno MCCCCLXX. frater Gaspar Florentinus Thomæ discipulus. Anno MDXXXIX. die XVI. Maii repente irruentes Turcæ Cœnobium expilarunt, Guardianum, & Fratres captivos abduxerunt. Ne vero amplius hujusmodi paterent periculo, piorum impensis, obductis vallis, & propugnaculis in fortalitii modum, ædem munierunt. Sed iterum anno MDLXVI. advenientibus Turcis, omnes fugerunt, neque amplius regredi tutum judicarunt. Propter piorum tamen virorum, qui illic inhabitarunt, reverentiam, Reverendissimus Dominus Gonzaga, dum Comitia provinciæ Tusciæ ad Podium Bonitii anno MDLXXX. celebraret, præcepit, ut novo reficeretur incolatu. Solebat prædictus Dei servus Thomas ita suos discipulos, & consodales orationi, & contemplationi assuefacere, ut post matutinum omnes ad vicinum nemus simul pergerent, & singuli in diversis tuguriolis ex ramusculis contextis, usque ad auroram divinis contemplandis mysteriis vacarent. Ingenti & diuturno miraculo accedebant lupi prægrandes, qui præ foribus accubabant, & Fratribus tamquam agni mansueti colludentes ab aliarum ferarum incursibus defendebant. Asportandis etiam eleemosynis e pagis longinquis adjutorio erat frequenter magnus cervus, cui casu ex silva exilienti ita beatus Thomas præcepit.

XV. Floruerunt hic magna pietate, licet in Ecclesia sanctæ Firmæ sepulti, frater Lanceslaus Hungarus regiæ prosapiæ, vir utique integerrimus, Polydorus Romanus, qui relicta Senatoria trabea, liberisque contemptis, hic religiosissimam vitam transegit, Gaspar prænominatus, Marius Massainus ejusdem consocius, singulari quadam sanctitatis prærogativa illustres. Mirandum illud, quod accidit relaxatæ abstinentiæ documentum. Moris erat eo loci abstinere a carnibus. Dæmon assumpta humana specie, se ingessit domini Popilonienfis, erga Fratres summe benefici, domesticis obsequiis. Paulo post misericordiæ, & pietatis titulo suggerere cœpit hæro, ut pauperculos Fratres male habentes, perpetuo esurientes, abundantius pasceret, & missis carnibus aliquando nimiam abstinentiam temperaret. Jussit hærus, ut ille ferendarum in se curam assumeret, talemque callidus insidiator suscepit, ut sæpius & abundantius, quam suspicaretur Dominus, aut Fratres cuperent, asportaret. Insurrexit inter Fratres murmur relaxatæ absti-

Dæmon ficta specie Fratribus illudit.

abstinentiæ, & enervatæ pœnitentiæ, adeo frequenti carnium manducatione; opportuitque ut Guardianus prædictus Gaspar Florentinus, ad heroem iret, & latentis fraudis, quam subodorabat suspicionem exponeret. Vocatus fictus famulus, interrogatusque quinquies vel sexies cujas, aut cujus filius esset? Impatienter respondit: morosum se habere herum, qui patriam, progeniemque ultro vellet extorquere. Cui Guardianus: *Propterea interrogamus, quia suspicamur, te non ex his nostris, sed ex infernis esse regionibus*. Tunc Dæmon ad dominum conversus, maximo furore ait: *Benefac his ingratis, qui probra, atque injurias ob recepta referunt beneficia*, & mox ingenti strepitu & fragore ex eorum evanuit conspectu. Heros summe perterritus Fratres deinceps in majori habuit veneratione.

XVI. Lapide uno ab Eugubio Umbriæ civitate, in nemoroso colle Patres Augustiniani domum sibi ædificaverunt, sub titulo sancti Hieronymi, introductis quibusdam ex regulari Observantia ejusdem Religionis. Orta est contentio inter eos circa ædis regimen, dissensionis præcipuo auctore quodam Ugolino. Hinc Joannes XXIII. domum subjecit fraternitati sancti Augustini ejusdem urbis, quæ recedentibus inde Fratribus, præter Ugolinum & pauculos, domum ruinæ proximam reparavit, ea intentione ut Fratribus regularis Observantiæ Ordinis sancti Francisci tribueretur. Oravit itaque nobilis vir Guido Antonius Comes Montis Feretri, ut suppresso ibidem Ordine sancti Augustini, conferretur Minoritis. Annuit votis hoc anno Martinus, & domum subjecit Conventui sancti Francisci urbis prædictæ: *Humilibus supplicum*, III. Idus Aprilis. Subjectionem hanc, tamquam insolitam in Ordine sancti Francisci, in quo Conventus omnes suos Guardianos, ab aliorum Cœnobiorum Prælatis habent independentes, revocavit Eugenius IV. anno VI. Pontificatus. Hoc in loco sanctus Franciscus mulierem defunctam ad vitam revocavit: qua de causa Baptista, Philippus, & Hieronymus de Biscazaribus, Eugubini cives, majorem silvæ adjacentis partem Fratribus donarunt. *Conv. Eugubii. Idem in Prov. S.Franc.Con.13.*

XVII. Prope Theatem, Marucinorum urbem, in regno Neapolitano, frater Dominicus Genuensis, vir venerabilis, disertissimus divini verbi prædicator, post Joannem Stronconium provinciæ sancti Bernardini fundator & auctor, Theatinorum munificentia hoc anno Conventum sub sancti Andreæ nuncupatione construxit, ubi ipse post aliquot annos corporis deposuit exuvias. *Conv. Theatis. Idem in Prov. S. Bernard. Con. 5.*

XVIII. In Lotharingiæ urbe Vico, Metensi Episcopo per omnia subjecta, dereliquerant Tertiariæ quædam Sorores domum suam, & in aliam transierant professuræ arctiorem vitam, sub regula sanctæ Claræ. Priorem domum concessit Conradus Episcopus Fratribus regularis Observantiæ hoc ipso anno, die XII. Februarii, & ab omni exactione voluit immunem. *Conv. Vici in Lotharingia. Idem in Prov. Franc. Parif. Conv. 8.*

XIX. Sub hunc annum Cheriaci, quæ Bisuntinæ Diœcesis pagus est in Burgundia, Margarita Ducissa, & Comitissa Burgundiæ domum Minoribus extruxit, obtenta prius facultate a Joanne XXIII. deinde a Concilio Constantiensi, annuente etiam Theobaldo Episcopo Bisuntino. Conventum nemoris de Mugello in Tuscia celebrem, cujus originem & amplam historiam descripsimus, diximus hoc anno (quod & vere tunc contigit) ad Observantinos translatum. *Conv. Cheriaci. Idem in Prov. S. Bonav. Conv. 13.* *Tom. 1. an. 1212. n. 43.*

XX. Tunc etiam constructus Conventus ejusdem Instituti, non procul a Penna Aprutiorum civitate, ex diversis Civium eleemosynis, id curante Dominico Genuense supra relato, sub titulo sancti Christophori. Post annos octoginta sedem mutarunt Fratres, quod cœli temperies minus fave- *Conv. Pennæ. Idem in Prov. S. Bernard. Con. 4.*

ret, ex publico urbis ærario data pecunia pro construenda domo altera in loco eminentiori, sub invocatione sanctæ Mariæ. Obierunt hic magna virtutis & pietatis opinione, Ægidius Anglanus, beati Joannis Capistrani carissimus socius, virtutum omnium æmulator, qui Colucium Maleonum ad suum sepulcrum orantem a gravi infirmitate liberavit. Jacobus Clericus, adolescens, moribus & maturo ingenio senex, prophetico spiritu insignitus, & Petrus laicus laboris patientissimus, in oratione assiduus, frequenter extaticus a terra sublevabatur.

Transfertur ad Observantes mons Alvernæ.

XXI. Hoc anno, vel anteriori, devenisse in potestatem Observantum sacrum Conventum Montis Alvernæ, habeo ex Diplomate hoc anno Martini emisso, in quo Fratribus Ordinis Minorum de Observantia loci de Alverna, Aretinæ Diœcesis, confirmat donationem Ecclesiæ parochialis sancti Laurentii de Sala in oppido Bibienæ, ejusdem Diœcesis, ab Episcopo Bæso dudum factam, ut in domibus contiguis ejusdem Ecclesiæ cœnobium ædificaretur Minorum: *Sacræ Religionis*, Kalendis Augusti. Donatio hæc facta est Patribus Conventualibus, sub Alexandro V. ratamque habuit Joannes XXIII. successor, cui novum robur adjici curarunt hoc anno Observantes. Quare non anno MCCCCXXX. uti habet Gonzaga, sed MCCCCXX. recensenda est translatio Conventus Alverniæ ad Observantes, idque suadet temporis circumstantia, qua Florentiæ prope Montem Alverniæ hærentem Pontificem convenire potuit commode Franciscus Catarinus Clusinus, ex stirpe Orlandi, qui montem primo donavit, unicus superstes.

Gonz. in Prov. Tusciæ Conv. 7. & 17. Vide de his ann. 1213. n. 32. & seqq.

XXII. Hoc anno concessit Pontifex ad preces Illustrissimi Principis Petri, Ducis Conimbricensis, Joannis Regis Lusitaniæ secundo geniti, ut Minores Observantes accipere possent Conventum sibi ab eodem Duce ædificandum prope eremitorium sancti Jacobi in Septa, Africanæ oræ civitate, a Joanne Rege paulo antea devicta: *In eminenti specula*, IV. Nonas Junii. Ædificasse vero Principem absque ulla mora constat ex alia Bulla anno sequenti data, qua id Pontifex ipse recenset: *Sacræ religionis*, IV. Idus Junii. Indulsit hoc anno, ut Fratres ædificare possent Conventum in loco *Fuente de la pergua* nuncupato, in territorio villæ Iliturgii, vulgo *Andujar*, Giennen. Diœcesis in Hispania, sibi a nobili viro Ferdinando Paes milite Cordubensi donato: *Dilectos filios*, III. Kalendas Maii. Locumque nunc inhabitant Fratres Iliturgii: possedisse prius Tertiarias Sorores scribit Gonzaga, easque, sub anno MDXIII. ad Clarissarum Monasterium, sub strictiori regula victuras transiisse, relicta prima domo Minoritis. Vicario, & Fratribus Provinciæ, sive Vicariæ Bosnæ, concessit Pontifex, ut domum ædificandam a nobili viro Joanne de Marot milite, Quinqueecclesien. Diœcesis, in quodam suo oppido, *Athya* nuncupato prædictæ Diœcesis, acciperent, quam licentiam etiam antea impertiit Innocentius VII. *Sacræ Religionis*, VII. Kalendas Martii. Eidem nobili viro facultatem dedit alium Conventum ædificandi ad honorem sancti Ladislai Regis, in villa Warii, Diœcesis Waradien: *Sacræ Religionis*, eodem die. Fratri Marco Quirino Cretensi indulsit ut in eadem insula Provinciæ Achajæ duos Conventus ædificare posset, & in eis viginti Fratres aliunde translatos collocare, eisque Vicarium præficere, sub quo juxta regulæ suæ observantiam vivere liceret: *Sacræ Religionis*, VII. Kalendas Martii. Et absolute Fratribus Observantiæ, præsertim Provinciæ Calabriæ, ut sex Conventus possent admittere: *Promptum & sedulum*, XV. Kalendas Junii.

Conv. Septæ. Conv. Iliturgii. *Gonz. in Prov. Granat. Conv. 16.* Conv. Athyæ. Conv. Warii.

XXIII. Circa hunc annum in Provincia Calabriæ, & Custodia Regii Patrum Conventualium, ædificari cœpit Conventus Borelli oppidi, Diœcesis

Conv. Borelli.

sis Miletensis. Egregii operis habet odeum, floruitque ibidem Magister Franciscus Zangarus sacræ Theologiæ Magister, doctusque Concionator. Conflagrarunt incendio hoc tempore universæ ferme ædes Minorum urbis Calliensis, de quarum origine alias locuti sumus: commendavit Pontifex fidelibus, ut restaurandis præstarent auxilium. Conventus Pontastagni, sive Stamni, Cursolen. Diœcesis, de quo alias locuti sumus, invenimus hoc anno originem in Diplomate Pontificio, quo controversias aliquas cum Episcopo exortas circa decimas solvendas, voluit decisas, quod ad majorem rei claritatem, dabimus in Regesto: *Justis & honestis*, VI. Idus Maii. *Tom.4. an.1263. n.21.* *Tom.8. an.1349. n.18.*

„ Confirmavit etiam, imo verius revalidavit hoc anno Pontifex fundatio-
„ nem Conventus sancti Spiritus Muris veteris, Valentinæ Diœcesis, quem
„ construi posse Benedictus XIII. facultatem fecit. Martini autem Diploma
„ cum aliis datur in Regesto: *Humilibus & honestis &c.* VIII. Idus De-
„ cembris. ADDITIO ALIORUM.

XXIV. Baldus Bonifacius Plumbinus magnus Orator, eximius Jurisconsultus, & legum interpres in universitate Patavina, Francisco Carrariensi, Patavinorum Principi carus, in arduis negotiis sæpe probatus, præsertim in legatione ad Galeatium Vicecomitem Principem Mediolanensem, qua Francisci senioris, patris, in custodia defuncti corpus dari filio sepeliendum impetravit, anno 1418. non 1428. uti habet Scardeonius, inchoavit ea in urbe Xenodochium pauperum, in honorem & sub titulo sancti Francisci, cum Ecclesia, seu oratorio, & aliis contiguis officinis pro usu & habitatione Fratrum Minorum de Observantia. Illo vero decedente, conjux Sibilia de Cepto, Gualperti filia, mariti hæres ex testamento scripta, opus complere volens, & Fratrum quieti providere, adjunxit aliud oratorium, & reditus pro Presbytero seculari, qui pauperibus ministraret absque Fratrum molestia. Omnia rogavit a Pontifice hoc anno confirmari, qui de his scripsit ad Episcopum Patavinum: *Sinceræ devotionis affectus*, XI. Kalendas Aprilis. Scriptores Patavini de hoc Xenodochio in ea urbe celeberrimo, amplis reditibus, nobili ædificio, & instructissima officina aromataria, insigni, scribunt, nulla facta Fratrum incolatus mentione. Visum est itaque, ad clariorem tantæ ædis originem instrumentum ipsum in Regesto exhibere. *Scardeon. fol.99.* Conv. Paduæ Xenodochii. *Scardeon. citat. Portinar. lib.9. c.47.*

XXV. Hospitale alterum pauperum Villæ Francæ Montium de Occa, Burgen. Diœcesis, in Hispania, rexit longo tempore Didacus de Vergara Minorita, & regendum hoc anno alteri Minoritæ Petro de Frias, in sacra Theologia Magistro, tradidit Blanca Regina Trinacriæ, Caroli Regis Navarræ filia primogenita, hospitalis patrona, quod confirmatum voluit Pontifex, datis litteris ad Archiepiscopum Toletanum: *Gerentes in desideriis*, IV. Idus Aprilis. Minoritæ Rectores hospitalis Montium de Occa.

XXVI. Clarissis etiam hoc anno aliquot accreverunt Monasteria. Biturgiæ in Umbria, vulgo *Borgo di San-sepolcro* ædificatum fuit a Biturgiano Senatu cœnobium sanctæ Catarinæ sacrum, pro Sororibus tertii Ordinis, quod temporis successu factum est Clarissarum. In civitate Mantuana, quod supra indicavimus, suasu sancti Bernardini Senensis, Paula Malatesta Principis Mantuani conjux, nobile construxit ejusdem Instituti, sub arcta regula sanctæ Claræ, Monasterium, a corpore Christi & sancta Paula nuncupatum, ad quod transtulit viginti pias mulieres, quæ in humili tuguriolo absque ulla regula vivebant, situm & domos aliquas libere donavit Joannes Thomasius Donesmundus, Principibus a secretis. Cura commissa regularis Observantiæ Patribus, virgines regulariter instituendi, advocatis ex Mo- Mon. Biturgiæ. *Gonz. in Prov. S. Franc. Mon. 11.* Mon. Mantuæ Corporis Christi. *Idem in Prov. S. Anton. Mon.1. Donesm. lib. 5. histor. Mantuan.*

Monasterio sanctæ Ursulæ Mediolanensi, Sorore Franciſchina de Guiſſano, prima Abbatiſſa, miræ virtutis fœmina, & aliis vitæ Monaſticæ Magiſtris. Paulo poſt ad tantam pervenerunt hæ Moniales virtutis perfectionem & opinionem, ut multis inſtruendis & reformandis Monaſteriis abducerentur. Nullos admittere voluerunt reditus, neque tamen quippiam deerat, curante fundatrice, & familia Gonzaga, omnia abunde miniſtrari. Plurimi fecerunt Principes Sereniſſimi domum hanc, eique crediderunt multas ſuæ proſapiæ virgines, inter quas valde emicuit Paula Gonzaga, Friderici primi Ducis ſoror, virtutum & miraculorum gloria inſignis. In ſolemnitate Corporis Chriſti ad templum hoc accedit ſolemniſſima totius Cleri, & populi ſupplicatio. Plurima huic Monaſterio privilegia a Martino conceſſa anno ſequenti dabimus in Regeſto. Ea fuit hujus nobiliſſimæ Principis erga ſancti Franciſci Ordines, præſertim reſtitutæ diſciplinæ, devotio, ut petierit licentiam a Pontifice anno ſequenti, tria Monaſteria Sororibus Clariſſis, & quatuor Fratribus Minoritis ædificandi in locis, vel terris magis opportunis, & pium hunc cogitatum ſecundum hunc numerum ferme complevit.

Mon. Drepanen.

XXVII. Duorum in Sicilia Monaſteriorum, urbis Mazariæ, & Drepani, ante multos annos fabricatorum, hoc anno invenio mentionem, & Moniales prioris, propter bellorum incommoda ad poſterius tranſiiſſe, in eoque dies ſuos terminaſſe, ac proinde omnino derelictam illam ædem cum ſuis proventibus, petierunt Drepanenſes ſibi uniri, de quo Pontifex ſuas litteras dedit ad Decanum Eccleſiæ Mazarien. *Digna reddimur attentione*, XV. Kalendas Junii. Monaſterio Avenionenſi, diminutis reditibus, laboranti univit Guido Epiſcopus Capellaniam a Ludovica de Barateriis, uxore quondam nobilis viri Andreæ Rapondi de Luca, fundatam, quod a Pontifice petierunt Sorores confirmari: *Illa devotarum*, IV. Nonas Julii. Monaſterii ſanctæ Claræ Hiſpalenſis privilegia a ſummis Pontificibus, Regibus, & Principibus conceſſa roboravit: *Exigentibus veſtræ devotionis*, XIV. Kalendas Martii.

Monaſt. Unlingien.

Bruſch. de Monaſt. German. Cruſ in an. Suev. lib. 6. p. 3. c. 12.

XXVIII. Hoc anno extructum Monaſterium Clariſſarum Unlingienſe, parvum quidem, ſed elegans, in tractu Marthalenſis Monaſterii, paulum ſupra Buſſium montem & arcem. Primus auctor fuit Walterus ab Ellerbarch Eques. Benefecit poſtea Andreas Comes Sonnenbergius, qui anno MDXI. periit: ſororemque habuit Magdalenam, illarum ſacrarum Virginum Rectricem, quæ anno MDXIII. cum alia quadam Sonnenbergia Margarita, naturali Eberhardi Comitis filia, peſte deceſſit. Beneficus quidem extitit Wilhelmus Dapifer Waldpurgius, Othonis Epiſcopi Auguſti, & Cardinalis, pater. Præerat huic loco adhuc MDL. Otilia Vogelmaierina Mammingenſis MDXXVII. electa.

Domus S. Mariæ de Regula in Urbe.

XXIX. Miniſtro & Fratribus Tertii Ordinis in Urbe commorantibus conceſſum eſt, ut in regione Regulæ, in parochia ſanctæ Mariæ in Cativeriis, hoſpitale cum ſacello, altari, & aliis neceſſariis officinis pro pauperibus, & infirmis ad illud pro tempore confluentibus, poſſent conſtruere: *Religionis veſtræ*, XIX. Kal. Januarii. „ Item conceſſum fratri Petro de

ADDITIO ALIORUM.

„ Reverſatis Confeſſiones ſacramentales audire, licentia cujuſcumque minime requiſita, & a caſibus reſervatis abſolvere: *Perſonam tuam &c.* „ III. Idus Februarii. Indulgentiæ etiam fidelibus pro reparatione Eccle- „ ſiæ ſanctæ Mariæ in Pertica, Mediolanenſis diœceſis conceduntur: *Licet* „ *is &c.* VI. Kal. Maii.

SUP-

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

I. Plura indicantur a summo Pontifice emanata pro nostris, quæ in Annalibus recensita non lego, quæ juxta seriem temporis referre ex Petro de Alva & Astorga placet: & primo ut Garzia quatuor Fratribus Minoritis Magisterii conferat honorem: *Viri sacræ &c.* III. Idus Januarii; & Kalend. Maii Indulgentia pro Capitulo Generali Foroliviensi: *Licet is &c.* & pro habitatione Fratrum in Ecclesia Turpiensi: *Sacræ religionis &c.* nonis Maii; ut frater Petrus non amoveatur a Conventu Barchinonensi: *Merentur fructuosa &c.* VIII. Idus Junii; pro obedientia aliquorum Fratrum: *Humilibus &c.* III. Idus Junii; ut Joannes conferat Magisterium duobus Fratribus: *Devotionis tuæ &c.* II. Kalend. Junii: pro causa Beatricis & Agnetis Tertii Ordinis: *Exhibita nobis &c.* IV. nonas Julii; & V. Idus pariter Julii Societatis Peregrinantium constituti sunt Conservatores: *Dilectos filios &c.* fratri Ludovico datur Abbatia de Porcellis Tyburtina: *Religionis zelus &c.* XVI. Kalend. Septembris; & fratri Alphonso magisterium: *Religionis zelus &c.* III. nonas Octobris; & II. Idus Octobris componitur lis inter Moniales Avenionenses & Petrum laicum: *Justis & honestis &c.* Fratri vero Guillelmo confirmantur gratiæ a Ministro Generali concessæ: *Religionis zelus &c.* XIII. Kal. Novembris, & IX. Kalend. ejusdem absolutio Fratrum, & Clericorum Calaguritanorum emanat: *Exhibita nobis &c.* & IV. Kalend. Breve pro reparatione Conventus de Daroca: *Humilibus &c.* & II. nonas, Fratres & Clerici Calaguritani litigantes pro funeralibus componuntur: *Ea quæ judicio &c.* III. vero Idus fratri Paulo conceditur commenda Monasterii sanctæ Mariæ Magdalenæ: *Religionis zelus &c.* & II. Idus Fratribus de Daroca licentia concionandi conceditur: *Honestis & devotis &c.* fratri Alphonso conceditur absolutio quatuordecim personarum: *Illius qui &c.* XIII. Kal. Decembris: XI. Kalend. vero fratri Guillelmo ut conferat magisterium 3. Fratribus: *Sinceræ devotionis &c.* & VI. Kalend. Paulæ Mantuanæ ingressum Monasteriorum: *Devotionis tuæ &c.* & domum sancti Spiritus Mantuanam concessit: *Sinceræ devotionis &c.* IV. Kalend. frater Joannes fit Pœnitentiarius sancti Petri: *Religionis zelus &c.* IV. nonas dispensatur frater Guillelmus Cotti: *Religionis zelus &c.* IV. Idus confirmatur frater Robertus in Ministrum Provincialem: *Amabiles fructus &c.* ac tamdem XIV. Kalend. Januarii conceditur fratri Joanni ut eremiticam vitam agere possit: *Sacræ Religionis &c.* & X. Kal. ejusdem habentur litteræ pro Magisterio fratris Ferdinandi: *Viri sacræ &c.*

Literæ Apostolicæ.

Indic. ex Vatic.

II. In Concilio Constantiensi perversi viri Joannes Huss. & Hieronymus Pragensis, sectatores Wicleffi Angli Hæresiarchæ igne damnati, suæ perfidiæ, impietatis, & hæresum meritas pœnas luere; sed in Boemia animarum stragem eorum doctrina diabolica augebat; in immensum enim fere hæreticorum numerus excrescens, præter Boemiam circumvicinarum etiam regionum gentes dementabat, & resistentes gladio trucidabat: hoc anno MCCCCXX. Consules novæ civitatis Pragæ, per hos Hussitas in prætorio confodiuntur, & Fratres cum universo Clero in exilium dissipantur, impio & lusco Zyszka per totam Boemiam Christifideles persequente: itaque nostrorum Monasterium cum Ecclesia S. Ambrosio nuncupata, pium opus Wenceslai I. Boemiæ Regis in Suburbio erectum, pe-

Wadd. ad ann. 1415.

Monum. MSS. Prov. Boemiæ.

„ penitus deletum est: Ecclesia tamen sancti Jacobi Vetero-Pragæ laniorum, defensoriæ conservata fuit.

B. Jacobus a Coronis floret.

„ III. Inter hæc autem beatus Jacobus a Coronis nuncupatus, a bellicis furoribus, & hæreticorum impietate inhumana alienus, licet Schismatis Ecclesiæ inter angustias, nihilominus virtutum fulgoribus egregie micabat. Erat Provinciæ S. P. Francisci alumnus, in diœcesi Assisiensi ortus: in Religione nil irreligiosum admittens, jugi incremento Evangelicæ perfectionis, regularis & inculpatæ vitæ exemplum evasit. Procelloso humanæ vitæ in pelago, ad Stellam matutinam Mariam semper intentos oculos habebat, gnarus, ea directrice se portum salutis adinventurum: quamobrem Virgini Deiparæ addictissimus, sæpe Coronam ex 60. Ave Maria, & 6. Pater devote compactam in ejus honorem recitabat. In mutuis colloquiis, in exhortationibus, seu concionibus publicis, semper de beatissima Virgine Dei Genitrice Maria, sermonem omni laude refertum habebat, ac efficaci gratia conditum, ut omnibus præfatam Coronam recitandi modum explanaret. Ajebat sic eam salutantes, ejusdem præpotenti intercessione ab omnipotenti Deo gratias non paucas obtinere mereri. Hinc Jacobo cognomen a Coronis factum est. Dono prophetiæ clarus, plura etiam miracula per intercessionem beatæ Mariæ Virginis edidit. Demum virtutibus & annis cumulatus, post Sacramentorum Ecclesiæ, cum devotione exemplari susceptionem, in cœlestem patriam transiit: anima siquidem ejus angelicis Choris sociata in cœlum conscendere visa est. Vixit in virginitate annis LXX. & Biturgiæ ejus corpus in pace quiescit. De eo post Marcum Ulyssiponensem plures agunt, quos in suo martyrologio citat Arturus.

„ IV. Sacra etiam Virgo Elisabetha, vulgo Beta, Sueviæ patriæ oriunda celebranda occurrit. Joanne Anclero cive oppidi Waltseensis, anno MCCCLXXXVI. progenita, & a cunabulis Christianæ pietati addicta, in timore Domini, & amore virginalis pudicitiæ adolescebat; quando ætatis suæ anno quartodecimo illecebras carnis exosa, ut eas sicut aspernabatur, ita in semetipsa plene contereret, prolixis precum instantiis Tertio S. P. Francisci Instituto adscribi obtinuit. Pœnitentiæ & humilitatis sub habitu vias virtutis, ductore Deo, strenue tenens, ne qua gressum extulerat, imprudens repeteret, fræno rationis & mortificationis calcaribus ad interiora corpus dirigens prudentissime urgebat. Hinc est quod audax Virago non tulit retro gradum, ut cœptis eam diverteret: variis potuit machinamentis invadere Satanas; etenim diversis tentaminum certaminibus conflixit; sed ille perperam, hæc vero ad palmam legitime certans, coronam attigit, & vitiorum tropheis exornata triumphavit.

Elisabetha floret, & obit.

„ Demum famula Christi fasciis mortalitatis exuta, circa ætatis suæ annum XXXIV. in delicias Jesu Christi sui prædilecti recepta, famam sanctitatis in moribus, & signa Crucifixi in membris reliquit, ac subito miraculorum multitudine usque nunc claruit. Ejus vitam ex originali MSS. Conradi Kiegle, Præpositi Cœnobii Canonicorum Regularium Ordinum sancti Augustini oppidi Waltseensis, qui per viginti annos hujusce Virginis extitit Confessarius, desumptam, scripsit Marianus.

AR-

ARGUMENTUM.

Instituitur Inquisitor Minorita in regnis Daniæ, Norvegiæ, & Svetiæ. Societas Peregrinantium proficit in partibus Russiæ, Godoliæ, Walachiæ. Multa conceduntur in favorem locorum Terræ sanctæ. Mortuo Antonio Pireto Ministro Generali, deligitur in Comitiis Generalibus, qui succederet, Angelus Salvettus. Recensentur Episcopi, & domicilia hoc anno constructa.

I. INNUMERA mala, & miserrimas clades per universum Boemiæ regnum Hussitarum, & Thaboritarum hæreses hoc tempore pepererunt, & ab his exorta aliorum errorum semina, quæ in propinquis regnis fraudulenter jacta multa procreabant zizania. Timebat Pontifex ne & Aquilonaria regna Daciæ, Norwegiæ, & Svetiæ hoc malo inficerentur, & scripsit ad Episcopum Slefwicensem, ut Inquisitorem, auctoritate Apostolica institueret in prædictis regnis fratrem Nicolaum Joannis, Minoritam, Conventus Ottonensis alumnum, religionis, & fidei sinceritate, morum maturitate, & litterarum scientia, aliisque virtutibus insignitum. Primo hoc tempore introductum in regna ista sacræ Inquisitionis officium existimaverim, de quo nihil aliud habet Parama in suo opere de sanctæ Inquisitionis per omnes regiones origine. Subjicio Pontificis de hac re Diploma. *Fr. Nicolaus Inquisitor in regnis Aquilonaribus.*

Venerabili fratri Episcopo Slefwicen.

II. *Licet ubilibet Apostolicæ Sedis providentia circumspecta, contra hæreticæ pravitatis labe respersos, quorum nequitia serpit ut cancer, ne in aliorum innocentiam sua venena diffundant, remedium libenter adhibeat opportunum; in regnis tamen Daciæ, Svetiæ, Norwegiæ, ad quæ, & eorum incolas affectum gerimus specialem, præcipue cupimus ut negotia fidei, jugi profectu, omnino radicitus extirpatis erroribus, prosperentur, fidesque Catholica fortius invalescat. Affectantes igitur ad hujusmodi negotium fidei efficaciter promovendum, talem inibi deputare personam, cujus honesta conversatio exempla tribuat puritatis, ejusque labia erudita doctrinam fundant sapientiæ salutaris, ut ejus ministerio omne fermentum hæresis exinde labis hujusmodi expurgetur; tamdem ad dilectum filium Nicolaum Joannis, Ordinis Fratrum Minorum professorem, domus Ottonen. in Sacerdotio constitutum, quem, sicut fide dignorum testimonio accepimus, religionis & fidei sinceritate, & maturitate morum, ac litterarum scientia, multarumque aliarum virtutum donis eorum largitor Dominus insignivit, dirigentes oculos nostræ mentis, ac de ejus sufficientia, & idoneitate ad Inquisitionis hæreticæ pravitatis officium, in dictis regnis exercendum, certam notitiam non habentes, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si post diligentem examinationem; præfatum Nicolaum ad hoc idoneum esse repereris, super quo tuam conscientiam oneramus, dictum Nicolaum Inquisitorem hæreticæ pravitatis in præfatis regnis, usque ad dictæ Sedis beneplacitum, auctoritate nostra, constituas & deputes, sibi in suorum remissionem peccaminum injungendo, quatenus in caritate Dei, omni humano timore postposito, virtutem sancti Spiritus induens, præfatum Inquisitionis officium in dictis regnis, prout tanti negotii utilitas suadebit, sub spe mercedis æternæ, sic efficaciter prosequi & exequi studeat diligenter, ut per sollicitudinis suæ prudentiam,* *Reg. Vat. lib. 1. de Regul. an. 4. folio 183.*

radix pravitatis ejusdem penitus evellatur, & vinea Domini Sabaoth, exterminatis exinde vulpeculis, fructus uberes afferat Catholicæ puritatis. In hujusmodi negotio processurus, tam secundum indulgentias & privilegia Inquisitoribus pravitatis ejusdem, auctoritate Apostolica, deputatis, seu officio hujusmodi Inquisitionis ab eadem Sede concessa, quam etiam secundum Canonicas sanctiones: per hujusmodi autem auctoritatem, constitutionem, & deputationem de ipsius Nicolai persona, si eas fieri contingat, ut præfertur, in hujusmodi Inquisitionis officio, locorum Ordinariis, quominus ipsi Inquisitionis officium super labe præfata, sicut volunt dictæ Canonicæ sanctiones, exercere valeat: & prædictis, vel quibuscumque aliis privilegiis dicto Ordini, vel Inquisitoribus, seu officio memoratis, si qua sint eis a dicta Sede concessa, nullum volumus præjudicium generari. Datum Tibure, XIII. Kalen. Julii, anno IV.

Societas peregrinantiū in partibus Russiæ &c. valde proficit.

III. Magnam & utilem ponebant hoc tempore operam Minoritæ in convertendis hæreticis, & revocandis schismaticis ad unionem Ecclesiæ in partibus Russiæ, Podoliæ, ac Walachiæ minoris, in quas ante aliquot annos penetravit fructuosa, & laudabilis illa societas peregrinantium Fratrum Minorum, & Prædicatorum, in hunc finem a Pontificibus Romanis, uti alias diximus, instituta. Concessit itaque Pontifex, ut in illis regionibus sedes figerent, & domicilia construerent, ex quibus opportunius tanto operi prosequendo Sodales prosilirent.

Tom. 9. an. 1398. n. 1.

Dilectis filiis Vicario & Fratribus Ordinis Minorum professoribus, Societatis Peregrinantium nuncupatis, in Russiæ, Podoliæ, & Walachiæ minoris partibus commorantibus.

Ibid. fol. 237.

IV. *Sacræ Religionis, sub qua mundanis abdicatis illecebris, cum adjectione voluntariæ paupertatis, virtutum Domino, in humilitatis spiritu devotum impenditis, & sedulum etiam in favorem fidei Catholicæ famulatum, merita promerentur, ut Apostolica Sedes vos, & vestrum Ordinem favoribus benignis confoveat, & spiritualibus gratiis prosequatur: in illis præsertim, per quæ cultus divini nominis augeatur, vosque piæ vitæ studio vobis ipsis, & aliis ad animarum salutem proficere valeatis. Exhibita nobis siquidem nuper pro parte vestra petitio continebat, quod partes Russiæ, Podoliæ, & Walachiæ minoris, ad quas dudum quamplures Fratres Ordinis Fratrum Minorum professores, de licentia & auctoritate Sedis Apostolicæ transeuntes, inibi per eorum prædicationem & doctrinam, ac sanctæ vitæ conversationem, gentes ab infidelitatis errore, hæreticaque pravitate, ac schismatica labe, ad Catholicam, & orthodoxam fidem revocaverunt, & tam ipsi, quam vos, qui eis in prædicatione & doctrina, ac pia conversatione successistis, etiam quamplures domos cum Ecclesiis, sive oratoriis, campanilibus, campanis, claustris, & aliis officinis necessariis, pro habitatione Fratrum dicti Ordinis, de simili dictæ Sedis licentia fundastis, propter quæ inter partium ipsarum Christifideles, & neophytos crescit devotio, fides augmentatur, & ad cam plures partium ipsarum adhuc infidelium erroribus infectarum, multo fortius incitantur. Quare pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum, ut fundationi domorum prædictarum robur Apostolicæ confirmationis adjicere, ac vobis, ut pro vestra, & Fratrum dicti Ordinis habitatione, si liberalitate fidelium concedantur, vel alias vos acquirere contingat, recipere, & in quolibet ipsorum locorum Ecclesiam, seu oratorium cum campa-*

pa-

panili, campana, cæmeterio, domibus, & aliis congruentibus, & necessariis officinis construi, & ædificari facere valeatis, licentiam concedere, & alias in præmissis vobis opportune providere, de benignitate Apostolica, dignaremur. Nos igitur attendentes, quod vos fidei orthodoxæ, ac divini cultus augmento labores & studia indesinenter impenditis, & ut eo ferventius illis insistere valeatis, quo vos favoribus Apostolicis amplioribus noveritis circumfultos, hujusmodi supplicationibus inclinati, fundationes domorum præfatarum, prout canonice factæ sunt, ratas habentes & gratas, illasque, auctoritate Apostolica, confirmantes, vobis recipiendi in partibus illis hujusmodi quinque alia loca, si vobis pia largitione fidelium concedantur, vel illa alias justis modis poteritis adipisci, libere recipere, & ea licite retinere, ac in quolibet locorum ipsorum Ecclesiam, seu oratorium cum campanili, campana, cæmeterio, claustro, domibus, & aliis necessariis officinis, prout ordo juris exposcit, construi & ædificari facere, & in eis perpetuo manere valeatis, diœcesani loci, & cujuscumque alterius licentia super hoc minime requisita, jure tamen parochialium Ecclesiarum, & quorumlibet aliorum in omnibus semper salvo. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, prohibentis ne Religiosi Ordinum mendicantium quorumcumque loca in aliqua &c. de novo recipere, vel recepta mutare &c. Et quibuslibet aliis &c. auctoritate Apostolica præfata, tenore præsentium, licentiam elargimur. Nos enim Fratribus dicti Ordinis, qui in eisdem quinque locis pro usu & habitatione vestris recipiendis, fundandis, & construendis pro tempore residebunt, ut omnibus & singulis privilegiis, libertatibus, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, & indultis, quibus cetera loca, & Fratres ejusdem Ordinis in illis pro tempore commorantes, gaudent, vel quomodolibet potiuntur, uti & gaudere valeant, auctoritate Apostolica, concedimus per præsentes. Nulli ergo &c. Datum Tibure, v. Idus Julii, anno IV.

V. Diximus anno præcedenti, Joannem Patriarcham Gradensem adjudicasse Minoritis legitimam & pacificam possessionem locorum Terræ sanctæ, quod Pontifex confirmatum voluit hoc anno. Deinde Archiepiscopis Cretensi, Nicosiensi & Colocensi commisit, ut eosdem inducerent in pacificam possessionem Conventus Baruthi, & Ecclesiæ sancti Salvatoris, quæ per annos multos possederunt, & ipse paulo antea per aliam Bullam ex potestatis plenitudine concessit. Alia etiam largitus est sanctorum horum locorum incolis privilegia, præsertim circa Missas antelucanas celebrandas, etiam duabus horis ante crepusculum, uti ex Bullis in Regesto producendis constabit. De duplici tamen prædicta locorum capienda possessione, hic produco instrumenta. Favet plerumque Fratribus Terræ sanctæ.

Ad perpetuam rei memoriam.

VI. His, quæ pro Ecclesiasticarum personarum, præsertim sub regulari Observantia studio piæ vitæ vacantium, tranquillitate & commodo, provide facta comperimus, ut illibata persistant, libenter, cum a nobis petitur, Apostolici roboris adjicimus firmitatem. Dudum siquidem per nos accepto, quod montis Sion, & Bethleem, ac sepulcri Dominici in Hierusalem, necnon beatæ Mariæ Virginis in Valle Josaphat loca, dilectis filiis Guardiano, & Conventui Fratrum Ordinis Minorum dicti loci Montis Sion, ceterisque ipsius Ordinis Fratribus in dictis locis degentibus, qui etiam loca ipsa per multa tempora se possedisse asserebant, pro eorum usu & habitatio- Ex Bulla originali ibid. fol. 63.

ne valde accommoda esse nosceretur. Nos certis tunc expressis rationabilibus causis inducti, Venerabili Fratri Joanni Patriarchæ Graden. ejus propriè nomine non expresso, ac duobus aliis in ea parte Collegis per alias nostras litteras dedimus in mandatis, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum loca prædicta, quorum confinia in eisdem nostris haberi voluimus pro sufficienter expressis, Fratribus ipsis, dummodo ab eis per quinquaginta annorum spatium possessa fuissent, pro suis usu & habitatione hujusmodi in perpetuum, auctoritate nostra, concederent, constituerent, deputarent, & etiam assignarent, facerentque dictos Fratres eorumdem locorum pacifica possessione gaudere, contradictores eadem auctoritate, appellatione postposita, compescendo. Et nihilominus Fratribus ipsis, oblationes, quæ ibi pia largitione fidelium pro tempore erogarentur, in eorum Guardiani & Fratrum, pro suæ vitæ sustentatione, usus convertendas per eorum procuratores, seu commissarios, quos Fratres ipsi, & eorum successores, ad hoc ducerent deputandos, colligi faciendi, eadem auctoritate, licentiam largirentur. Deinde, sicut exhibita nobis nuper pro parte dictorum Guardiani, & Fratrum petitio continebat, præfatus Joannes Patriarcha solus ad dictarum litterarum, prout ex earum forma poterat, executionem procedens, tamdem quia ex fide dignorum testium super hoc pro parte Guardiani, & Fratrum productorum, & diligenter examinatorum, dictis, & depositionibus sibi legitime constitit, loca prædicta nedum per quinquaginta, verum etiam per sexaginta & ultra annorum spatia ab eisdem Fratribus continue possessa, dedit, concessit, contulit, & assignavit, ut in posterum ipsi Guardianus, & Fratres illa pacifice possideant, ac possint etiam pacifica possessione gaudere. Et nihilominus Fratribus ipsis oblationes prædictas, per procuratores, seu commissarios hujusmodi recipi, & colligi faciendi, plenariam concessit facultatem, prout hæc, & alia, in quodam instrumento publico inde confecto, sigillo ipsius Joannis Patriarchæ munito, plenius continentur. Quare pro parte dictorum Guardiani, & Fratrum fuit nobis humiliter supplicatum, ut donationi, concessioni, & assignationi prædictis, ceterisque in dicto instrumento contentis, pro eorum subsistentia firmiori, robur Apostolicæ confirmationis adjiceremus, ipsisque & Fratribus procuratores, seu commissarios ad recolligendum, & recipiendum oblationes prædictas, ut præfertur, deputandos, quoties eisdem Guardiano, & Fratribus videbitur, amovendi, ac alios eorum loco ponendi, & deputandi, licentiam concedere, de benignitate Apostolica, dignaremur. Nos igitur qui de præmissis, & aliis in dicto instrumento contentis hujusmodi plenarie informati, litterarum nostrarum & instrumenti prædictorum tenores etiam perinde, ac si de verbo ad verbum præsentibus inserti forent, hic habentes pro sufficienter expressis, hujusmodi supplicationibus inclinati, donationem, concessionem, & assignationem prædictas, ceteraque omnia in dicto instrumento contenta, rata & grata habentes, illa omnia ex certa scientia, auctoritate Apostolica supradicta, tenore præsentium, confirmamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus. Supplentes etiam defectus quoslibet, si qui forsan intervenerint in præmissis. Et insuper Guardiano, & Fratribus antedictis, dictos procuratores, seu Commissarios, quoties eis videbitur, ut præmittitur, amovendi, ac alios eorum loco ponendi, & deputandi, ipsis & eorum successoribus, eadem auctoritate, licentiam concedimus per præsentes. Nulli ergo &c. Datum Romæ apud sanctum Petrum. XVI. Kalend. Martii. Pontificatus nostri anno IV.

Vene-

Venerabilibus Fratribus Creten. & Nicosien. ac Colocen. Archiepiscopis.

VII. *Salutare studium, & sincerus dilectorum filiorum Guardiani, & Conventus Fratrum Ordinis Minorum montis Sion caritatis zelus ad conservationem, dilatationemque fidei Catholicæ, & Christianæ in partibus ultramarinis, ac sacræ Religionis honestas, sub qua devotum exhibent Domino famulatum, promerentur, ut petitionibus ipsorum, præsertim in his, quæ ad fomentum piæ devotionis fidelium, ac ejusdem fidei semper recolenda mysteria subserviunt & conferunt, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus. Cum itaque locus Fratrum Ordinis prædicti Ecclesiæ sancti Salvatoris in Barutho, quem Guardianus, Conventus, & Fratres ipsi per longa temporum spatia, sicut fuimus fide dignorum relatione sufficienter informati, possederunt assidue, ac etiam possident nunc, pro ipsorum & aliorum Fratrum in eisdem partibus ultramarinis degentium usu & habitatione non parum accomodus esse noscatur. Nos attendentes laudabilia piæ devotionis & caritatis opera, quæ ipsi & Fratres hujusmodi tam per assiduæ prædicationis ministerium ad ipsius ædificationem, & incrementa fidei, quam pias Christifidelium illuc in dies peregrinantium recollectionem, directionem, & consolationem, ac aliis multipliciter in illis partibus exercent, volentes propterea ipsos favoribus prosequi gratiosis, & ipsorum in hac parte supplicationibus inclinati, locum prædictum, cujus confinia, quantitatem, & qualitatem nostris litteris volumus pro sufficienter expressis, cum omnibus juribus & pertinentiis suis, oblationibusque & emolumentis ad illum pertinentibus, seu provenientibus in Guardiani, & Conventus, & ipsorum Fratrum inibi degentium, sustentationem, ac dicti loci ædificiorumque ejus reparationem, & utilitatem convertendis, Guardiano, Conventui, & Fratribus ipsis, ac successoribus eorum per Guardianum, & Conventum, & Fratres eosdem in perpetuum tenendum, regendum, & etiam possidendum pro usu & habitatione hujusmodi, auctoritate Apostolica, donavimus, concessimus, deputavimus, & assignavimus, necnon oblationes, & emolumenta per aliquem procuratorem, seu commissarium, ad hoc per eos deputandum, & pro sola voluntate eorum, quoties ipsis videbitur, amovendum, & ejus loco alium substituendum, colligi, & recipi faciendi, eadem auctoritate, tenore earumdem litterarum nostrarum, licentiam elargiti fuimus: constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac statutis & consuetudinibus dicti Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque alia roboratis, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque. Et insuper decrevimus irritum, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca Fraternitatibus vestris per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum per vos, vel alium, seu alios, Guardianum, & Conventum, & Fratres prædictos, vel procuratores suos, eorum nominibus, & ad hoc legitime constitutos, in corporalem possessionem hujus loci de Barutho, juriumque, & pertinentiarum prædictorum inducatis, & defendatis inductos, amotis quibuslibet detentoribus ab eodem, ac facientes ipsum Guardianum, Conventum, & Fratres, eorumque successores, ejusdem loci pacifica possessione gaudere. Contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo: non obstantibus omnibus supra dictis, seu si aliquibus a Sede Apostolica indultum existat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum* Ex Bulla originali.

de indulto hujusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali vel speciali, cujuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri: & de qua, cujusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Datum Romæ apud sanctum Petrum XVI. *Kalendas Maii, Pontificatus nostri anno* IV.

CORRECTIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

„ VIII. Venerat hoc anno ex Palestina frater Scholarius de Monte Ilcino vir doctus & pius, missusque est a Ministro Generali ad Pontificem, significaturus aliqua, quæ fidei in illis partibus propagandæ expediebant. Redeuntem Pontifex Ministro commendavit, voluitque institui pravitatis hæreticæ Inquisitorem in partibus Senarum. De Viro hoc inferius frequenter sermo redibit.

Capitulum generale 75. Forilivii. Moritur Anton. Pyretus Generalis Minister. Succedit Angelus Salvettus.

IX. Hoc anno in civitate Forilivienfi in Æmilia, celebratum est Capitulum generale sub festum Pentecostes, in quo suffectus est Antonio Pyreto nuper defuncto frater Angelus Salvettus, ex Magistro sacri collegii Bononiensis, Minister Etruriæ. Senis nobilibus parentibus Florentinis a patria exulibus natus, puer sodalitio Franciscano consecratus. In humanis & divinis litteris eminenter versatus, eloquentia clarus, optimos sui temporis in Italia concionatores velæquabat, vel superabat. Magna aggressus in Religionis decus & ornamentum, non potuit perficere, brevi functus Generalatu. Prædecessorem Pyretum ei cessisse per assumptionem ad Episcopatum scribunt Marianus & Marcus; sed certo certius anno proxime elapso mortuum in sua humilitate mihi constat ex variis litteris Pontificiis hoc anno datis, quarum aliquas inferius indicabo. Mirum quam inconstans circa ejus mortem Petrus Rodulphus, dum de ipso agit, hoc anno decessisse ait, dum loquitur de successore, supponit mortuum Pyretum anno MCCCCXVIII. & Salvettum eo tempore suffectum. Habeo aliquot instrumenta subscripta. Multa constituit Angelus in his Comitiis circa officium divinum, paupertatis observantiam, octo studia, seu collegia generalia instituenda, & modum visitandi provincias, quæ suo tempore peculiari opere *de capitulis & constitutionibus* dabimus opportunius.

Marian. c. 11. Marc. lib. 1. c. 38.

Rodul. fol. 190.

Tom. 9. an. 1417. n. 1. Fr. Joann. a S. Jacobo Commendatarius.

X. Fratrem Joannem de sancto Jacobo Henrici Infantis, Ordinis sancti Jacobi de Spata magni Magistri, Confessarium, de quo alias egimus, propter labores multos pro Ecclesiæ unione assequenda toleratos, Commendatarium fecit Pontifex omnium bonorum, quæ Ecclesia Bethlehemitana possidebat in regnis Castellæ, & Legionis: *Religionis zelus*. XIV. Kalend. Julii. Aliis etiam beneficiis conferendis per Archiepiscopum Tholosatem, vel Apamiarum, aut sancti Papuli Episcopos affecit fratrem Joannem Garsiam, in sacra Theologia Magistrum, ejusdem facultatis in universitate Tholosanæ Decanum, in qua triginta annis legerat, & qui graves labores pro extinguendo schismate subjerat in Concilio Pisano, Romano, & Constantiensi, teste ipso Pontifice. Ecclesiam Enachdunen. in Hibernia sub Archiepisc. Tuamen. contulit fratri Joanni Camere. V. *Idus Junii*. Catarensem in Dalmatia, sub Archiepisc. Barensi in Apulia, fratri Raymundo Viterbiensi, per obitum Antonii Bitontini. *Idibus Augusti*.

Fr. Joan. Garsia Decanus Theologiæ Tholosæ.

Fr. Joann. Episc. Enachdunen. Fr. Raymundus Cataren.

XI. Alphonso Gomesio sacræ Theologiæ professori in Conventu Auriensi, viro probo, commisit, ut absolveret aliquot personas ex iis, quæ tam ex ipsa Diœcesi, quam ex Lucensi tot molestias, bonorum direptione, & Urbis obsidione, intulerunt olim Francisco Episcopo bonæ memoriæ, ut e suo Episcopatu coegerint recedere & ex his jam defunctorum, & in profanis

Fr. Alphon. Gomesius.

nis locis sepultorum corpora permitteret exhumari, & Ecclesiasticæ tradi sepulturæ, fratri Guillelmo Morana Lectori, & prædicatori Ecclesiæ principalis civitatis Doroccæ in Aragonia, & Conventus Minorum Præfecto, Reginæ Mariæ summe caro, multa confirmavit privilegia a fratre Antonio Pyreto Generali Ministro jam defuncto, uti insinuant Diplomata, variis temporibus concessa. Similiter aperte indicatur, Antonium nuper obiisse in alio Diplomate, quo committitur Nicolao Provinciæ Romanæ Ministro facultas confirmandi electionem Roberti Welleys, in Ministrum Provinciæ Anglicanæ, per liberam resignationem Petri Russel: *Quia*, inquit, *Ordo Minorum propter obitum bon. mem. Antonii de Pereto nuper extra Curiam defuncti, Generali Ministro caret de præsenti, qui electionem istam secundum Ordinis statuta confirmet &c.* Data est autem hæc Bulla IV. Idus Decembris, anni præteriti. Unde ex his, & iis, quæ paulo ante diximus, conficitur Antonium obiisse, anno MCCCCXX. dilabente. Instituti sunt hoc anno Pœnitentiarii duo, Laurentius Jacobi Pistoli Romanus, in Ecclesia Lateranensi, & frater Joannes de Sagarolo in Basilica Principis Apostolorum. Fr. Guillel. Morana.

„ XII. Philippus Maria Angelus Dux Mediolanensis probe considerans „ quantum suis subditis lucrum, & virtutis augmentum accesserit ex præ„ dicationibus sancti Bernardini, apud quos non semel concionatum narra„ vimus, hoc anno decrevit pro illius discipulorum habitatione prope Ur„ bem Ticinensem locum designare. Diplomatis exemplar Ticino accepi, „ in quo Dux ita profatur: *Considerantes commendabilem conditionem, & „ ingentia merita venerabilis, & devotissimi religiosi fratris Bernardini de „ Senis Ordinis Minorum, quantumque in partibus istis per pronunciationem „ verbi Divini profecerit ad bonum, & salutem Christifidelium animarum, „ deliberavimus locum unum Civitati nostræ Papiæ propinquum, prout & „ factum est de Ecclesia sanctæ Mariæ de Angelis prope hanc nostram Civita„ tem Mediolani deputare, & in concessionem tradere, in quo ipse fra„ ter Bernardinus, & Fratres Ordinis sui ad imitandum ejus vitam, obser„ vantiam, & mores dediti se recipere valeant, & pro firma habitatione „ remanere. Quapropter Ecclesiam, & locum sancti Jacobi extra, & prope „ Civitatem nostram Papiæ, cujus, successione paterna patroni sumus, cum „ omnibus suis ædificiis, juribus, & pertinentiis pleno iure, quantum in no„ bis est, tenore præsentium tradimus, concedimus &c. pro usu, & habita„ tione Fratrum Ordinis antedicti &c. & deputamus venerabilem dilectum „ nostrum Michaelem de Canimanis Præpositum majoris Ecclesiæ Papiæ Pro„ curatorem nostrum, ut cum Reverendissimo in Christo Patre Domino Epi„ scopo Papiensi, nomine nostro donationi, & concessioni, quam præfatus Dom. „ Episcopus de ipsa Ecclesia similiter facturus est, pro nobis, & nomine no„ stro præstet assensum, aliaque faciat &c. Datum Mediolani, die XVI. Maii „ MCCCCXXI. quartadecima indictione.* Ubi vero Petrus de Grassis Episco„ pus Papiensis vidit litteras has, aliasque Martini V. datas Mediolani, „ Idibus Octobris, Pontificatus anno I. in quibus Ministro Generali, Vi„ cariis, & Fratribus de Observantia facultatem concesserat in statu Medio„ lanensi domos construendi, & constructas recipiendi, concessit Fratribus „ beato Bernardino de Senis, Simoni de Mediolano, Dominico Januensi, „ & Francisco Papiensi Minoritis Observantibus, suo, & prædicti Ordinis „ procuratorio nomine acceptantibus Ecclesiam prædictam, cum pertinen„ tiis, & sedimen, seu prædium adnexum XIX. tab. VII. ped. V. in quo „ erant vinea, pratum, & viradaria. Demum Michael Ducis Procurator, „ præcedente etiam assensu Capituli Papiensis, introduxit prædictos Fra„ tres

Additio Patris Lucæ Waddingi. Conv. S. Jacobi extra Papiam. Conv. S. Angeli Mediolanensis.

„ tres in Ecclesiæ & prædii possessionem eodem anno, sub diem XIV. Augusti. Paulo post ibi constructus est Ducis, piorum, & Civium eleemosynis, insignis Conventus triginta, & plurium Fratrum capacissimus. Nunc primarius est Conventus Provinciæ reformatæ Papiensis, & tirocinium religiosissimum adolescentum, ibique legitur Theologia moralis, & requiescit nobili sepulcro, uti suo loco dicemus, corpus beati Bernardini Feltrensis.

Anno 1490.

Conv. Forolivien. Gonz. in Prov. Bonon. Conv. 5. B. Jacob. Vagarellus.

XIII. Concessit hoc anno Pontifex fratri Jacobo de Primadiciis facultatem duos regularis Observantiæ erigendi Conventus, ubi commode posset. Unum sub idem tempus, intra Forolivii (ubi hoc anno habita diximus Comitia) ambitum D. Hieronymo sacrum, civibus, maxime Francisca Ordelassia, & quodam viro Pino pecunias subministrantibus, extruxit. Jacet in sacello immaculatæ Conceptionis beatus Jacobus Vagarellus Patavinus, doctissimus prædicator, qui doctis additionibus summam Evangelicam illustravit. Sepulcro incisum hoc epitaphium: *Hic jacet corpus beati Jacobi Vagarelli de Padua, Ordinis Minorum regularis Observantiæ. Obiit* MDXVII. Hic ortus & educatus Christophorus Numajus, aliis Homaglius, qui per omnes sui Ordinis gradus ad Generalatum, deinde ad Cardinalatum ascendit.

Conv. Torpeanus. Idem in Prov. septem Martyr. Conv. 15.

XIV. Hoc anno Nicolaus Episcopus Torpeanus in regno Neapolitano, concessit Minoribus regularis Observantiæ antiquissimum suæ urbis Conventum, ante annos septingentos a Monachis Græcis sancti Basilii constructum, sancto Sergio sacrum, sed sub hoc tempus derelictum, & ruinæ proximum. Donum acceptavit, domumque resarcivit frater Augustinus a Florentia, tunc in Romana Provincia, ac in Calabria Vicarius, sui conterranei Thomæ Florentini successor. Impetraverat prius a Pontifice litteras pro his obtinendis, propter quas Episcopus & Capitulum ea facilius concesserunt: *Sacræ Religionis*, Nonis Maii. In eodem regno non longe a rupe Montis-plani Aprutiorum oppido, constructus hoc anno alter Conventus a beato Joanne Stronconio, sub invocatione sancti Joannis Baptistæ.

Conv. Montisplani. Idem in Prov. S. Bernard. Conv. 5.

Conv. Placentiæ in Italia. Gonz. in Prov. Bonon. Conv. 25. Mon. MSS. Placentiæ.

XV. Hoc anno obiit Placentiæ Italicæ vir nobilis Jacobus Mussus, legavitque bonam partem suarum facultatum, condendo Cœnobio Fratrum Minorum regularis Observantiæ extra urbem, vel reficiendo pro eisdem collapso Monasterio sanctæ Mariæ Nazarenæ a Sanctimonialibus Cisterciensibus olim derelicto extra portam sancti Raymundi. Illud secundum factum est paucos post annos, summo Civium applausu, propter ingentem de Bernardino Senensi, ejusque Consodalibus spem conceptam. Sed anno MDXXVII. in ea regione bello grassante, destructum est totum ædificium, & Fratres translati in urbem ad parochiam sancti Alexandri. Empto anno sequenti Monasterio sanctæ Monicæ, & altero propinquo sanctorum Joannis & Pauli, parochiam deseruerunt. Hac etiam domo deturbati a Petro Ludovico Farnesio, primo Placentinorum Duce, ut Canonicis regularibus sancti Augustini traderet, pro altera, quam abstulerat, arci construendæ opportunam. Ita per incertas sedes vacantibus Fratribus compassus Senatus Placentinus, anno MDXLVII. concessit templum beatæ Mariæ de Campanea, vallo civitatis circumscriptum. Additum deinde insigne, & capacissimum ædificium pro Fratrum habitaculo, a quo etiam aliqui amovere tentarunt, sed prævaluit Pauli III. & Julii III. auctoritas, & Ducis, ac Ferdinandi Gonzagæ Mediolanensis Gubernatoris in Fratres pietas. In eo templo magna colitur veneratione imago beatæ Virginis, in cujus altari Urbanus II. pro genitrice sua Eudoxia ibidem sepulta, sacrificans repentino impulsu initium

tium dedit illi Præfationi peculiari beatæ Mariæ Virginis: *Et te in veneratione beatæ Mariæ Virginis collaudare, benedicere, & prædicare &c.* Plurimi etiam in longinquis partibus sua vota huic simulacro depromunt. Clemens VII. dum a Cæsarianis militibus in Adriana mole premeretur, eidem suam libertatem commendavit, prout appensa argentea indicat tabella. Coluntur illic corpora sanctarum Anasoliæ, & Victoriæ Romanarum virginum, & martyrum, sub Decio Imperatore. Conspicitur etiam in eadem Ecclesia puteus, projectis multorum Martyrum corporibus, sacer, ex quo prodibat oleum admirandæ virtutis. Cum vero præ turpi avaritia venderetur, etiam brutis animantibus sanandis, emanare cessavit.

XVI. In quadam insula Oceani, versus oras Cantabricas, non longe ab oppido *Anæ*, nobilis & vetusta familia Guevarræ Conventum ædificavit sancto Sebastiano sacrum. In majori sacello Petrus Guevarra militiæ Jacobianæ Eques, & Commendatarius, Caroli V. ad Regem Poloniæ orator, sumptuoso jacet mausoleo. Dedit hic multam sacram supellectilem Septentrionalibus plagis asportatam. Ut quatuor construi possent Conventus in regnis Daciæ, Norvegiæ, & Sueciæ concessit hoc anno Pontifex Provinciali, & Fratribus illarum regionum: *Inter cetera desiderabilia*, XIII. Kal. Julii. Utque similiter aliis totidem in Italia ædificaret frater Vincentius de Comis indulsit: *Piis supplicum votis*, IV. Nonas Aprilis. Conv. S. Sebastiani Anæ. *Idem in Prov. Cantabr. Conv.* 10.

XVII. Circa Conventus villæ Ocaniæ, diœcesis Toletanæ, auctorem, & originem dixi alias quosdam aberrasse, & quidem Franciscus Gonzaga, ac Petrus Salazarius, qui de eo diffusius scripserunt, valde se desiderasse scripturas aliquas, per quas illorum opinionem improbarent, & rei veritatem probarent, nec tamen invenisse fatentur. Ego certas, atque a suspicione alienas ministrabo ex archivo Vaticano, hoc anno exaratas: Frater Joannes de Toleto, in Decretis Baccalaureus, qui per annos decem laudabiliter inter Patres Conventuales vixit, & tunc in Toletano habitabat Conventu, petiit a Martino Pontifice, ut sibi, assentiente Generali Ministro, concederetur Eremitorium sancti Barnabæ extra muros villæ prædictæ, & facultas in eo perpetuo commorandi simul cum quinque Religiosis Regularis Observantiæ, delecto ex his uno in Præsidentem, per Ministrum Provinciæ Castellæ confirmandum. Commissa fuit petitionis discussio, & executio Archiepiscopo Toletano: *Piis devotorum precibus*, IV. Idus Septembris. Hi ergo fuerunt primi hujus operis aggressores, & quod de Villacretio fundatore, excavatoque primo Eremitorio sancti Michaelis dicitur, conjectura, sive commenti loco reponendum est. Accessit forte postea Villacretius, & virtutis, atque habitaculi normam præscripsit. Angustæ illic cellulæ ex virgultis & arbusculis in densa silva, & præcipiti rupe contextæ, & aliquot speluncæ in sacellorum normam sub petra cavatæ, dicata præcipua Archangelo Michaeli. Hic plurimi vitam egerunt prorsus Angelicam, in jejuniis multis, crebris vigiliis, varia corporis afflictione, multos ad se allicientes tantæ virtutis exemplo. Præ aliis accessit frater Alphonsus Boroxius, sacræ Theologiæ Doctor, vir doctus & egregius concionator, inter Patres Conventuales, olim Provinciæ Castellæ Minister, cujus insigni doctrinæ asperum vitæ genus tantam conciliavit fidem, ut undique ad eum concurrerent omnis generis homines, & Principes, tamquam ad divinum oraculum. Mirum in modum auxit hic novam hanc regularis Observantiæ familiam, Vicarii Provincialis munere annis quindecim perfunctus.

Tom.3. an.1576. n.18. Conv. Ocaniæ. *Idem in Prov. Castel. Conv. 8. Salaz. in histor. ejusd. Prov. lib. 4. c.8.*

Fr. Alphonsus Boroxius.

XVIII. Milites sancti Jacobi Ocaniam possidebant, & piorum virorum allecti virtute, opportunius statuerunt fabricare domicilium. Henricus Infans,

fans, de quo sæpe alias actum est, militiæ Magister, post aliquot annos, non MDXX. uti scribunt citati auctores, in ima valle inter duos præruptos montes Coenobium inchoavit, Ecclesia beatæ Virgini Mariæ *de Spe* nuncupata. Muris cinxit, bibliothecam instruxit, & valetudinarium construxit anno MCCCCLXX. Ferdinandus Gusmanus, militiæ Calatravensis Magister. Joannes Pachecus Jacobianorum Magister, Villenæ Marchio, & Maria *Puerto carrero* conjux, refectorium, dormitorium, inferiores officinas, & claustrum secundum anno MCCCCLXXII. adjunxerunt. Gundisalvus Chacconius Quæstor, & Regiæ præfectus sub Regibus Catholicis Ferdinando & Isabella, & Clara consors aqua longe deducta, sacello majori, & atrii deambulacris ornarunt. Alphonsus a *Cardenas*, etiam militiæ Jacobianæ Magister, reliquam Ecclesiam perfecit, chorum imposuit anno MCCCCLXXX. Guttierus a Cardenas Commendatarius Legionensis, & Prægustator Regius præcipuum claustrum anno MCCCCLXXXIII. ædificavit. Isabella Regina Catholica mansiunculam sibi addidit anno MD. a structrice *Reginæ* nuncupatam; quam Philippus II. anno MDLXIII. a fundamentis refecit, & auxit, multa etiam Fratribus largitus beneficia. Elisabetha Mendozia, & Elisabetha Chaconia uxor, & filia Gondisalvi Chaconii anno MDLXI. Ecclesiam ampliarunt, magnificarunt magnis sumptibus, donatæ propterea jure patronatus sacelli majoris, quarum successores Comites Casarrubbii eodem titulo potiuntur.

XIX. Dum novo hoc opere ornaretur Ecclesia, Philippus II. jussit transferri ad dexteram sacelli præcipui corpus prædicti P. Alphonsi Boroxii, tumulo præparato honorifico. In priori sepulcro inventa ad pedes arcula manum continens integram, miro odore fragrantem, pii alicujus, sed ignoti, viri, & varias litteras ad eumdem Alphonsum a variis Principibus utriusque ordinis Ecclesiastici, & secularis, transmissas, in novo hoc mausoleo eidem apposita est. Primarum cellularum veneratio adhuc tenet Occanienses, easdemque visitantibus Sixtus IV. plenariam Indulgentiam concessit: *quia*, inquit, *audivimus fuisse cellulas quorumdam hominum probatissimæ vitæ*. Similiter concessit peculiari Diplomate Regibus Catholicis Ferdinando, & Isabellæ; atque Innocentius VIII. Innico Lopetio a Mendoza Comiti Tendiliæ.

Conv. Castaneti. XX. Hoc anno occurrunt Diplomata duo Martini Pontificis, quibus Fratribus Eremitorii beatæ Mariæ de Castaneto, vulgo *del Castañar*, confirmat privilegia omnia, sive a Benedicto XIII. sive ab aliis Pontificibus, & Principibus concessa, & commendat eos Archiepiscopo Toletano, ut ubique liceat mendicare: *Cum a nobis petitur*, XV. Kal. Octobris. Et: *Sacræ religionis*, eodem die. Distabat hoc Eremitorium leucis sex ab urbe Toletana, & ab omni populorum incolatu duabus, inter confertissimas silvas, asperrimosque montes situm, proceris castaneis circumdatum, unde & cognomen adhæsit. Hic vixerunt aliquoto tempore primi Institutores, sive restauratores Ordinis sancti Hieronymi in Hispania, magistro & ductore fratre Vasco Lusitano Tertii Ordinis sancti Francisci, beati Thomasuccii, uti alias diximus, discipulo. (Tom. 9. an. 1377. n. 13. & anno 1405. n. 10.) His recedentibus, Joannes Ramirius Gusmanus, & Joanna Palomeque conjuges, domini prædictæ silvæ, dono dederunt anno MCCCCXV. Eremitorium, & silvæ partem fratri Garsiæ a Roales Minoritæ Conventuali, & sociis octo, qui asperiorem & æquiorem suæ regulæ vitam agere decreverant. Donationem confirmavit Benedictus XIII. tunc rerum potitus in Hispania, eamque hoc anno denuo ratam habuit Martinus, directis litteris ad Fratres Observantiæ: quo fit ut minus constare possit, quod Gonzaga, & Salazarius scribunt, translatam ædiculam a Conventualibus ad (Gonz. cit. Con. 9. Salaz. cit. cap. 9.)

Obser-

Observantes anno MCCCCXXV. acceptante fratre Alphonso Boroxio, & donante Joanne Gusmano prædictorum heroum filio, & hærede. Vere donavit ille domos aliquas contiguas, & terminos auxit, ut commodum posset excrescere in Cœnobium, addita etiam multa & pretiosa, sacra, item & profana supellectile. Hujus posteri, qui alia addiderunt beneficia, jus patronatus sibi vendicarunt; restitit tamen Franciscus de Rojas, qui sibi deberi contendit. Didacus Pachecus Marchio Villenæ non minus beneficum erga domum hanc, quam erga præcedentem se ostendit, collatis donis, & Ecclesia integre constructa. In solitario loco sita, Patribus Recollectis adjudicata, eos dumtaxat excipit, qui vitæ student contemplativæ. Intra suum ambitum sex ædiculas habet opacis arboribus, & conferto nemore dissitas, quibus se abscondunt Fratres statis anni temporibus, arcto jejunio, & longa oratione rebus cœlestibus meditandis. Habitavit hic Franciscus Ximenius, Cardinalis postea Toletanus, in densa silva constructo sibi tuguriolo vimineo, quod luto absque paleis linivit, ubi præceptore Didaco de Lumbreras, viro sanctissimo, vitam duxit Angelicam. Magister in vicina spelunca multis annis asperrime vixit, pane & aqua, & crudis herbis contentus. Obiit magna sanctitatis opinione Toleti in Conventu regio sancti Joannis, cui universus populus parentavit. Multas & pretiosas reliquias huic domui dedit Eleonora de Avalos, Mariæ Austriacæ Imperatricis nobilis domicella. *Fr. Didacus de Lumbreras.*

XXI. Hoc anno Molinis, diœcesis Æduensis in Gallia, Borbonensi oppido, annuente Friderico de Guanceyo, Maria Bituricensis, uxor Joannis Borbonii Ducis, postea sepulta Silviniaci mense Junio, anno MCCCCXXXIV. inchoavit Monasterium Clarissarum, orante & instigante beata Coleta reformatarum Clarissarum institutrice. Facultatem concessit Martinus anno præterito XII. Septembris, & Joannes Dux ædes, & fundum, soluto pretio possessoribus, prope, sed intra oppidi mœnia, juxta turrim vulgo dictam *de la Gerbe*. Primum benedixit, & jecit Ecclesiæ lapidem die XVIII. Novembris Episcopus Æduensis, quo tamen nomine insignita sit, nescitur, combustis omnibus Monasterii scripturis. Amplissimum totius Burgundiæ est Cœnobium, & veluti in duo Monasteria divisum, ædificatis ex una & altera parte cujusdam plateæ capacissimis domibus, connexis arcuato ambulacro. *Mon. Molinen. Claud. Rob. in Episc. Æduen. n. 75. Feder. in Prov. S. Bonav. de hoc Monasterio.*

» Ab eadem etiam beata Coleta circa hunc annum fundatum Monasterium
» Suorianum, ex quo duæ prodierunt Giennensis Institutrices, traditumque
» fundum cum ingenti pecunia a Jacobo de Bour, cum longe ante Templum
» ipse construxerit. Ut Coletæ traderet excitavit fama virtutis & pietatis
» Sororum Auxonii ab eadem instructarum. Prima illic instituta Abbatis-
» sa Maria de Corbeja, mulier religiosissima, quæ tanta virtute & diligen-
» tia adolescentulas regularem edocuit disciplinam, ut multæ ex discipulis
» pro Beatis habeantur.

ADDITIO, ET CORRECTIO ALIORUM *Ex monitis a P. Luca Waddingo in edit. Lugdunensi ad annum 1499. n. 44.* Monast. Suorian. *Idem Feder. ibidem pag. 59. Tom. 9. an. 1418. n. 7.*

XXII. Licet Fratres societatis Peregrinantium magno fidei Catholicæ incremento laboraverint, uti alias diximus, in partibus Russiæ, Walachiæ, & Podoliæ, nihilominus Joannes Episcopus Moldaniensis Ecclesiæ noviter erectæ, multa eis intulit gravamina contra privilegia & facultates eis a Sede Apostolica concessa. Conquerente itaque fratre Marco Slavo, Vicario Ministri Generalis in illis partibus deputato, remisit examen Pontifex Archiepiscopo Gneznensi: *Justis supplicum votis*, V. Nonas Julii. Et Fratribus Vicariæ Bosnæ confirmavit omnes domos, quas a sexaginta annis & ultra possidebant: *Humilibus supplicum votis*, IV. Nonas Julii. Fratribus Conventus Heidelbergensis, diœcesis Wormatiensis, & aliorum Cœnobiorum in ditione Ludovici Ducis Bavariæ, & Comitis Palatini Rheni consisten- *Tom. 9. an. 1398. n. 1.*

tium, ipso Principe intercedente, concessit ut ex semetipsis possent Vicarium eligere, cujus regimini per omnia subessent: *Adstatum Monasteriorum*, VI. Idus Augusti. In Conventum Brandeburgensem hoc anno introductam regularis Observantiæ normam scribit Gonzaga.

Gonz. in Prov. Saxoniæ S. Crucis.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Litteræ Pontif.

Indic. ex Vat.

„ I. Dicta Florentia Metropoli, & ad Archiepiscopalem honorem Cathedrali evecta, Romam perrexit Pontifex, ubi magna pompa ab universo populo exceptus, ut eam semidirutam conspexit, ac moribus depravatam, pristino decori restituere affectare cœpit: & hinc illi Patris patriæ nomen adhæsit. Ceterum ab Annalista prætermissa, & ab Apostolica Sede pro nobis emanata breviter recensemus: pro quibusdam utensilibus fratris Joannis Merani: *Ad audientiam &c.* III. Kalend. Februarii, expeditis litteris; quamdam contulit Commendam fratri Antonio de Burgo: *Religionis zelus &c.* II. Nonas Februarii; & filiæ Guilelmi, ut in Monasterio Valentino posset recipi, licentiam concessit; *Sinceræ devotionis &c.* II. Nonas Martii. Sed fratri Gabrieli sex loca in Provincia Marchiæ recipere: *Concessimus tibi &c.* VII. Martii: & datis litteris pro Monasterio sanctæ Mariæ de Lana Nicosiæ in Cypro: *Sinceræ devotionis &c.* III. Nonas Aprilis, Fratres a solutione gabellarum exemit: *Sacræ Religionis &c.* & pro hujusmodi exemptione Conservatores deputavit: *Hodie dilectis &c.* XV. Kalend. Maii. Scripsit subinde Antonio de Massa pro magisterio fratris Damiani: *Viri sacræ &c.* V. Kalend. Maii; Episcopo Civitatensi circa dispensationem fratris Onuphrii: *Sedi Apostolicæ &c.* Kalend. Maii; Fratribus Bosnæ ut prædicent Infidelibus: *Sacræ devotionis &c.* VI. Idus Maii, & facta facultate reparandi Conventum Cameracensem: *Humilibus &c.* X. Kalend. Julii, Vicario Hungariæ duo loca: *Sacræ Religionis &c.* VI. Kal. Augusti, & fratri Juliano unum in Cantabria indulsit: *Humilibus &c.* II. Kalend. ejusdem; & jusso ne frater Joannes amoveretur a Conventu Bolnæ Burgundiæ: *Religionis zelus &c.* IV. Nonas Septembris; fratri Ariæ ut promoveret duos Fratres ad magisterium commisit: *Viri sacræ &c.* nonis ejusdem, expedita vero quadam licentia pro fratre Petro Alareta: *Religionis zelus &c.* VIII. Idus Octobris, & alia pro fratre Alphonso eremitice vivendi: *Pia fidelium &c.* IV. Idus ejusdem; III. postea Idus Novembris datis Monialibus de Rapariegos privilegiis: *Sacræ religionis &c.* Monasterio Svessanensi aliqua sacella univit: *Sacræ religionis &c.* II. Idus ejusdem, ac subinde Idibus pro Clarissis Zantoren. & de Ortodesillas datis litteris: *Habentes in desideriis &c.* VIII. Kal. Decembris, aliis cum dispensatione pro fratre Antonio de Scipionis: *Divina superveniente &c.* fratrem Didacum Monasterii de Moterio Confessarium instituit: *Religionis zelus &c.* XIX. Kal. Januarii, & alterum Didacum ad Augustinianos dimisit: *Humilibus &c.* XI. Kal. ejusdem mensis.

„ II. Interea Sigismundus Imperator supplicationibus Abbatissæ, & Monialium Clarissarum Znoimæ intentus, suo Imperiali diplomate, omnia privilegia, gratias, & indulta a suis prædecessoribus Boemiæ Regibus, necnon Moraviæ Marchionibus, & aliis quibuscumque Principibus, Christive fidelibus illis concessa, benigne confirmavit, ut ejusdem diplomatis exemplar sequens ostendit.

SI-

SIGISMUNDUS Dei gratia Romanorum Rex semper Augustus, ac Hungariæ, Boemiæ, Croatiæ &c. Rex.

„ 1. *Notum facimus tenore præsentium universis: & si Regiæ Celsitudinis circumspecta benignitas, consuetæ liberalitatis munificentia, universorum saluti tenetur intendere, voluntarios quoque affectare labores, ut subditi optata pace quiescant; ad illorum tamen commoda ardenti zelo intendit, qui relictis mundi blanditiis, sub habitu & observantia regulari nituntur Altissimo in simplicitate mentis & corporis jugiter famulari.* Ex copia authen.

„ 2. *Sane pro parte Religiosarum Abbatissæ, & Conventus Sanctimonialium Monasterii in Znoyma Ordinis sanctæ Claræ, devotarum nostrarum oblata nostræ celsitudini supplex petitio continebat, quatenus eisdem, & Monasterio prædicto, universa, & singula privilegia, litteras, jura, libertates, gratias, concessiones, donationes, & immunitates ipsis a primæva fundatione ejusdem Monasterii, per felicis memoriæ Serenissimos Principes Boemiæ Reges, & Marchiones Moraviæ, & alios quoscumque Principes, & Christifideles indultas, seu indulta, approbare, ratificare, innovare, & confirmare de benignitate Regia dignaremur.*

„ 3. *Nos igitur supradictarum Abbatissæ, & Conventus Monasterii prædicti, devotionis constantiam, vitæ puritatem, & Religionis honorem attenta mentis revolutione pensantes, supplicationibus ipsarum admissis, ipsis & eorum Monasterio prædicto, universa & singula privilegia, & gratias prædecessorum nostrorum Boemiæ Regum, & Marchionum Moraviæ, ac aliorum quorumcumque Principum, & Christifidelium, quæ & quas super villis, areis, vineis, hortis, pratis, pascuis, silvis, rubetis, virgultis, molendinis, agris, piscaturis, aquarumve decursibus, curiis, censibus, & ceteris quibuscumque obventionibus, aut utilitatibus, & bonis suis, rationabiliter obtinuisse noscuntur; necnon jura, tam alta, quam bassa, libertates, gratias, concessiones, donationes, & immunitates, ipsis & earum Monasterio prædicto a prædecessoribus nostris Boemiæ Regibus, & Moraviæ Marchionibus, ac aliis Christifidelibus obtentas, & indultas, in omnibus suis tenoribus punctis, clausulis, articulis, sententiis, expressionibus, prout scriptæ seu scripta sunt, ac si tenores omnium & singulorum præcipue de verbo ad verbum forent inserti, de innata nobis clementia approbamus, ratificamus, innovamus, & virtute præsentium confirmamus.*

„ 4. *Inhibentes universis & singulis Principibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, Militibus, Clientibus, Capitaneis, Officialibus, Magistris, civium Consulibus, Juratis, & Communitatibus Civitatum, Oppidorum, Villarum, & Locorum, ceterisque nostris, & Coronæ Boemiæ subditis & fidelibus, ne præfatas Abbatissam, Conventum, & Monasterium prædictum, aut earum homines & bona, adversus nostræ approbationis, innovationis, ratificationis, & confirmationis indultum, impediant aliquatenus, seu molestent, aut suos impedire seu molestare permittant; quin potius manuteneant, protegant realiter & defendant, prout indignationem nostram contrariissimam arctius voluerint evitare: præsentium sub nostræ majestatis sigillo testimonio litterarum. Datum Znoymæ anno Domini* MCCCCXXI. XXVIII. *die Martii, Regnorum nostrorum anno Hungariæ &c.* XXXV. *Romanorum vero* XI. *& Boemiæ primo.* Ad an. 1348.

„ III. Interea si feritate hæreticorum Boemia Fratres exulare coacti „ inter angustias versantur, in Hispania quietius agentes monasticæ etiam „ vitæ seriosius incumbentes, virtutum odoramenta diffundunt: & quidem „ in provincia Castellæ, & specialiter in Conventu Dominæ nostræ de Spe, „ vitam pene angelicam agentes, jejuniis multis, crebris vigiliis, variis „ corporis macerationibus, & ignitis verbi divini eloquiis, multos ad Re„ ligionem, tantarum virtutum futuros æmulatores, alliciebant; quamo„ brem per hæc tempora mirifice Ordo crescebat.

Fr. Joann. Urbinas ex Tertio Ordine miraculis clarus obit.

„ IV. Micabat etiam apud Urbinates in Italia, egregio sanctitatis „ splendore frater Joannes Urbinas, Tertii Ordinis S. P. Francisci alum„ nus, alius ab altero ejusdem nominis, patriæ, atque instituti, fratre „ B. Antimi: hic operibus pœnitentiæ aliisque perfectionis Christianæ ju„ giter intentus, pluribus miraculis a Domino meruit honorari, ut scribit „ Marulus. Urbini decessit, & sepulturam nactus est apud Moniales Mo„ nasterii Nominis Jesu.

ARGUMENTUM.

Moritur beatus Petrus Villacretius, & florent alii viri piissimi. Sanctus Bernardinus prædicat Veronæ, & Vincentiæ. Narratur Coronæ beatæ Virginis exordium, & recitandæ fructus. Narrantur Episcopi, & crescunt domicilia.

Obit B. Petrus Villacretius. *Gonz. 1. par. fol. 9. Monum. MSS. Prov. Concept.*

I. PER hæc tempora multi pietate & virtutibus insignes partim floruerunt, partim cursum consummarunt. Obiit hoc anno beatus Petrus Villacretius, Joannis Episcopi Burgensis germanus frater, primus reformatæ Religionis auctor in Hispania. A Patribus Conventualibus, post annorum viginti in speluncæ solitudine, prodiit, ut facinus hoc aggrederetur. Licet doctissimus esset, & gradu fulgeret magisterii, nullus eo erat humilior, nullus modestior. Pane & aqua contentus, a vino & carnibus abstinuit, raro alia admittens obsonia. Virginitatem perpetuo coluit, urbes fugiit & strepitus, & in Eremitoriis tribus a se constructis Saliceti, Aquilarii, & Tribuli, rigidissimam instituit, observavitque disciplinam. Profectus ad Comitia Provinciæ Castellæ, habenda in Conventu Rupis-fidelis, vulgo *Penna fiel* prædixit in limine suam mortem, dicens: *Hic requies mea in seculum seculi*, acceptisque Sacramentis, obdormivit in Domino, v. Idus Octobris. Concinentibus in ejus obitu Fratribus universis, qui in ejus corpore cernebant manifesta pignora futuræ hæreditatis. Miraculis clarus alabastrico decoratur sepulcro.

Floret Bernardus Anticus. *Marian. c. 10. Chron. antiqua.*

II. Egregie florebat virtutibus & pietate frater Bernardus Anticus Fabrianensis, in oratione, & contemplatione assiduus, in macerando corpore severus, electos cibos semper abhorrens, viles dumtaxat admittens. Sollicita cura, & perpetuo timore pudicitiam colebat usque ad ultimam senectam. Octogenario dixit quidam, feliciter secum actum, quod ad illam pervenerit ætatem, in qua frigido corpore tentationes succubuerint. Cui ille respondit: *Nequaquam mihi ipsi in senescenti, & arido corpore confido, nam dum in carnis ergastulo reclusus manserit spiritus, coinquinari poterit, & in misera hac captivitate patitur violentas oppressiones, & adversarias impressiones*. Propter ejus virtutem receperunt Fratres in contubernium ipsius patrem annosum valde, & ferme decrepitum, & filio instruendum tradiderunt.

runt. Ille ad omnem urgebat pietatem, objiciens frequenter, quod postremam inutilis vitæ partem Deo consecrarit, & propterea ita laborandum, ut in paucis diebus multorum annorum reatus compensaret: *Nonaginta*, dicebat, *annos natus, ferventer age, ne tempus breve creditum defluat inane*. Tamdem diebus & meritis plenus, in Conventu sancti Petri apud Camertes præsciens mortem, rogavit vehementer, & obtinuit, ut præ foribus Ecclesiæ, per quas transitur ad claustrum, sibi effoderent statim sepulcrum, & protinus procumbens in lecto, astantibus Fratribus, expiravit.

III. Petrus laicus etiam Fabrianensis, vir humilis, pius, admirabilis etiam patientiæ, & ignitæ caritatis in eodem Cœnobio annis XXIV. coquum egit, absque ulla unquam commotione, aut querela. Tempore epidimiæ inserviebat pestilentibus, & tamdem correptus ipse contagione, coram beatæ Virginis imagine, junctis manibus, & genibus flexis, obdormivit in Domino, eodem corporis situ post mortem omnibus venerabilis, similis Paulo primo Eremitæ. Item Petrus laicus.

IV. In Conventu Eremitæ extra Fabrianum, plurima virtute emicuit frater Antonius Puerus, vel Purus, cujus felicitati invidens Dæmon, ex alto loco in hortum Fratrum dejecit. Qui casum viderunt, putaverunt omnino collisum & mortuum, sed descendentes ut exanime cadaver efferrent, sanum & vegetum invenerunt, & adhuc illic perseverat locus unde dejectus est inscripta memoria. Et Fr. Antonius Purus.

V. In provincia Pennensi, quæ nunc dicitur sancti Bernardini, floruit frater Ægidius, unus ex primis sociis Paulutii Trinciani. Cecidit aliquando in flumen *Humanum*, ex quo ascendit, tamquam si e sicco prodiret, in nihilo madefactus. Decessit in Conventu sancti Christophori urbis Pennensis, miraculis clarus. Paulo post obitum, Coluccium de Camplo, Tertii Ordinis sancti Francisci professorem, ad suum sepulcrum orantem gravi infirmitate liberavit. Item Fr. Ægidius.

VI. In provincia sancti Francisci, & Conventu Montis Perusii decessit frater Ventura laicus Assisias, erga pauperes & peregrinos benignus, affabilis & misericors, cujus virtutem Deus variis miraculis comprobavit. Illustres etiam hoc tempore fuerunt Marcus Bergomensis, Benedictus Camers, Gabriel Spoletanus, Franciscus Florentinus, Joannes Perusinus, & Antonius Tudertinus, virtute & pietate spectabiles. Fr. Ventura. Alii plerique.

VII. S. Bernardinus per Lombardiam discurrens, sub hujus anni finem pervenit Veronam, ubi in Ecclesia Cathedrali frequentes habuit ad populum conciones, a die primo Novembris, usque ad XVII. Januarii anni insequentis; illinc profectus Vincentiam. Auctor fuit Veronensibus, hoc, vel alio anno, ut quos ludos diversis propositis præmiis, ex veteri Instituto in memoriam cujusdam obtentæ victoriæ anno MCCVII. facere consueverant Dominica prima Quadragesimæ, ob reverentiam piacularis temporis, & ne sacri profanarentur dies, in feriam quintam ante Dominicam Quinquagesimæ, aut in ipsam eamdem Dominicam rejicerent. Hujus translationis meminerunt urbis statuta cap. 35. a Bernardino persuasæ. Fecit insuper, ut frequentius hic populus ad sacram accederet Synaxim, cum quibusdam moris esset, illam semel in anno, aliquando rarius percipere. In hac excursione Lombardica invenit sub quercu cadaver hominis recenter occisi, flexisque genibus orans defunctum revocavit ad vitam. S. Bernardinus prædicat Veronæ. *Valer. de reb. Veronen. Cortes. lib. 14.* Resuscitat defunctum.

VIII. Sub hoc tempus associatus est Minoribus adolescens quidam, beatæ Virgini Mariæ reverenter addictus, qui contexta ex floribus corolla, simulacrum ejusdem decorabat. Dum legendis floribus, & huic prosequendæ *Marian. citat. Marc. cit. c. 55.* Origo devotionis Coronæ beatæ Virginis.

dæ pietati non adeo liceret in tirocinio intendere, juvenili levitate constituit ad seculum redire. Discessurus Virginem salutavit, & patrocinium poposcit. Cui illa apparens dixit: *Noli contristari ob dimissum, vel impeditum, quod mihi præstabas, florum obsequium; docebo quomodo in aliud præclarius convertas, & coronam mihi compingas, serto illo rosarum valde pulchriorem. Singulis diebus coronam mihi contexe, non ex floribus, qui cito marcescunt, neque semper haberi possunt, sed ex piis precibus, quas tu potes, & Angelus docuit recitare. Profer decies salutationem Angelicam, & semel orationem Dominicam, in memoriam gaudii, quo ego exultavi de concepto Verbo æterno. Secundo, eadem repete, propter illud, quo perrexi cum festinatione in montana Judeæ, cognatam Elisabetham invisura. Tertio, propter summam lætitiam, qua Christum Dominum absque dolore, integro pudore sum enixa. Quarto, propter eam, qua Magos infantulum adoraturos excepi. Quinto, ob repertum in Templo filium, quem prius deflebam amissum. Sexto, ob gloriosam ejus resurrectionem. Septimo, ob meam in cælos Assumptionem. Hæc si singulis diebus dixeris, certo scias sertum mihi gratum, & tibi meritorium, te compacturum.* Obsecutus adolescens, qua potuit devotione, recitare cœpit præscriptam precum formulam, & accedens caute tironum magister, ut exploraret quid in cubiculo ageret, vidit Angelum rosas filo paulatim inserentem, & singulis denis aureum lilium connectentem, mox coronam ex omnibus composuisse, & tironis genuflexi capiti imposuisse. Paulo post præceptor imperavit, ut quæ tunc faciebat, enarraret, dixitque eo se modo preces illas obtulisse, quo a beata Virgine instructus fuerat, unde visionis arcanum magister percepit.

Confirmatur miraculis. Primo.

IX. Prosecutus ille quotidie per omnem vitam, devotionem hanc, accidit ut cum socio alternatim repetens, per nemus quoddam, prædonum latibulum, transiret. Prodeuntes ex latebris nebulones irruerunt in Fratres, sciscitantes quonam dilapsa fuerit speciosa puella, quam secum in nemoris aditu ducebant. Illi negare & abjurare se nullum duxisse, neque vidisse; hi urgere, in comitatu fuisse, precariis orbiculis rosas alligasse, & ultima minari tormenta, nisi revelent ubi dimiserint aut absconderint. Dum nihil extorquere potuerunt a nihil scientibus, ad arbores alligatos vexare tentarunt. Illi e contra agonem suum Deo, & sacratissimæ Virgini commendantes, rogarunt ut invocantibus opem ferrent. Adfuit beata Virgo, & latrones increpavit, quod ita inhumane suos servos tractaverint, seque ipsam esse dixit, quæ associabat coronæ pensum devote solventes. Hac visione territi, & increpatione compuncti latrones, a viis suis pessimis recedentes Fratrum Minorum Institutum subierunt, & ubique retulerunt quæ propriis oculis conspexerunt.

Secundo.

X. Hinc invaluit mos in Ordine Minorum, transivitque ad alios, coronam beatæ Virginis recitandi, quam oratione Dominica septies, & salutatione Angelica septuagies & bis, repetita, in honorem annorum septuaginta duorum, quibus sacratissima Virgo, juxta probabiliorem sententiam vixit, & gaudiorum septem ab ipsa expressorum, complendam pii Viri asseverant. Ut vero amplius hæc cresceret pietas, crebra fecerunt miracula. Etenim post paucos annos ipse adolescens decedens, visus est in cœlum efferri, rosis & liliis circumdatus, atque inter brachia sacratissimæ Virginis exceptus, floribus coronari.

Tertio.

XI. Consodalis alter firmiter constituit quotidie coronam hanc recitare ante prandium, sed semel oblitus, dum manducare incœpit, recordatus est omissionis. Petiit licentiam abeundi, recessitque in templum, ubi coram beatæ

beatæ Virginis altari, quod solebat, pensum solvebat. Dum his immoraretur, misit Guardianus exploratum quid ageret, aut quo abierit. Visus est genuflexus orans, & Angelos duos per brevia intervalla excipere ex ore ejus rosas, & post decimam quamque, lapidem pretiosum, & ex his contextam coronam imposuisse capiti beatæ Virginis adstantis. Retulit omnia explorator Præfecto; hic vero obedientiæ præcepto ab orante confessionem omnium extorsit.

XII. Simile quid accidit Anconæ in Marchia. Beatus Gabriel Anconitanus Guardianus, admirandæ pietatis vir, præcepit Ludovico Albanensi tironi, ut singulis diebus antequam manducaret, obsequium istud beatæ Virgini præstaret. Quodam die toto tempore antemeridiano domesticis ministeriis implicitus, non potuit. Dum mensæ assideret, interrogatus a Superiore an pensum hoc beatæ Virgini illo die persolverit? & fassus non fecisse, jussus est in Ecclesiam abire, atque omissionem compensare. Abiit, fecit, oravit coram altari præcipuo hanc noxam sibi dimitti. Submisit postea Superior, qui investigaret, an vere obedierit? visus est ferme eodem modo, quo alter orare, atque ex ejus precibus aptatam corollam beatæ Virginis capiti circumduci. Retulit hic quæ vidit; missi deinde alii, qui etiam idipsum perspexerunt: accessit demum ipse Guardianus, & quæ reliqui, conspexit. Hinc amplius devotionem novitio tempore commendavit, & ceteris Fratribus imitandum proposuit, & diuturno tempore, illo in loco, quo novitius orabat, perseveravit suavissimus odor rosarum & liliorum. Quarto.

XIII. Frater Petrus e civitate Pennensi oriundus, socius beati Thomæ Florentini, & primus inter Observantes provinciæ sancti Bernardini, laicus, vir miræ perfectionis, & assiduæ orationis, qui aliquoties visus est per horas quinque immobilis, brachiis in crucis modum protensis hæsisse, facie interim Solis instar resplendente: aliquoties etiam e terra in altum elevatus, hac etiam ferebatur devotione, ut quotidie his precandi formulis beatam Virginem salutaret. Semel accidit, dum construendo Cœnobio sanctæ Mariæ Podii Orsonæ adlaboraret, ut diurno labore fessus oblivisceretur coronam recitare. Dum iret cubitum, meminit omissi pensi Mariani, statimque recessit ad oratorium, dicturus, quæ solebat. Ab incœpta corona paulo post somno correptus, absolvere non potuit. Dormitanti apparens beata Virgo Angelis duobus associata dixit: *Dormi, & requiesce dilecte fili, satis orasti laboribus fessus, obedientiæ, & caritatis operibus addictus*; & efferri fecit per Angelos in lectum. Ad matutinas preces expergefactus, comperit visionem, quam habuit, veram fuisse, non imaginariam. Quinto.

XIV. Simile ferme per omnia accidit cuidam Fratri adolescenti in provincia Romana, die quodam distracto in hospitibus recipiendis. Rem omnem deprædicabat frater Laurentius de Monte Calerio, Vicarius ejusdem provinciæ, vir probatissimæ vitæ, beatæ Virginis Mariæ cultor studiosissimus. Qui de hac re scribunt, suspicantur ista eidem Laurentio in sua juventute accidisse. Sexto.

XV. In provincia sancti Francisci, & Comitatu Assisii, fuit quidam vir religiosissimus, pietate & prophetiæ dono insignis, qui devotionem hanc omni hominum generi magnis & parvis, nobilibus & infimis, senis & junioribus perpetuo inculcabat, propterea *frater Jacobus de Corona* nuncupatus. In omnibus tribulationibus & necessitatibus ad has preces recurrebat, & opem reportabat, rebusque dubiis dabat responsa. In Burgo sancti Sepulcri, dum ageretur de destruendo Conventu Minorum extra mœnia posito, ne hostibus Neapolitanis cito adventuris, foret præsidio, rogavit Jacobus Septimo.

Com-

Commissarium, a Senatu Florentino in hanc rem amandatum, ut a ruina paululum supersederet, donec ille beatæ Virginis imploraret auxilium. Assueto suo precum genere salutavit, rogavitque ut domum, in qua tot ei coronæ quotidie tam a se, quam a reliquis Fratribus offerebantur, servaret indemnem. Responsum accepit non accessuros hostes, sed ab omnibus Florentinorum terminis brevi discessuros, quod post paucos dies ipse probavit eventus. Eo in loco, postquam varia patrarat miracula, & sacrosancta susceperat Ecclesiæ Sacramenta, migravit ad Dominum. Animam ad cœlos evehi inter multitudinem Angelorum visum est, & exequiis interfuit populus universus.

Octavo. XVI. Bernardinus Feltrensis Veronæ, in Eremitorio Porcariæ, provinciæ sancti Antonii, narrabat ea in urbe accidisse, ut frater quidam pius in quodam Ecclesiæ angulo formula hac orandi devote uteretur, & ab alio viderentur eidem astitisse Angeli, qui ad singulas salutationes Angelicas, corona aurea Virginem redimirent, & rosam, aut lilium porrigerent. Nono. Referebat etiam, in eadem Provincia Antonium Rubeum Foro-Juliensem, huic pietatis generi addictissimum, dum comitaretur Senem quemdam provinciæ Vicarium in civitate Vincentiæ, sub continuo aquarum diluvio, invocata beata Virgine, & positis precariis orbiculis in capite, neque una guttula madefactum, sed sicca veste in urbem omnibus admirantibus pervenisse. Decimo. Frater Franciscus Sulmonensis provinciæ sancti Bernardini, vir laudabilis & pius, retulit adolescentem quemdam initiandum apud Minoritas, toties quoties accedebat ut religiosa veste indueretur, revocatum variis tentationibus, quas demum nullo negotio superavit, recitata corona aliquoties coram beatæ Virginis effigie.

Undecimo. XVII. Prædictus Feltrensis publice prædicavit, scholarem Perusinum, nobilis adolescentulæ amore insanientem, magicis incantationibus usum ut potiretur, sed omnes elusas, etiam ipsius Dæmonis confessione, quod sin-Duodecimo. gulis diebus coronam hanc beatæ Virgini puella consecraret. Improbæ etiam Tertiodecimo. vitæ hominem, qui ex summa desperatione dæmones in suum convocavit interitum, ab eisdem sibi apparentibus responsum accepisse, nocere non posse quotidie has preces recitanti. Ticini dixit ex suggesto, nobilem quamdam matronam docuisse hunc Virginis cultum suos alios puerulos, summo mane singulis diebus exhibendum, atque ex his unum in flumen decidisse: matri demum, & multis corpus quærentibus super aquas incolumem apparuisse, & dixisse se beneficio illius Virginis servatum, cui ex matris disciplina matutinas adaptabat coronas. Pellicem etiam, propter quam multa Quartodecimo. orta erant scandala, & homicidia, demum lethaliter sauciatam, & in foveam projectam, apparente, & protegente beata Virgine, propter hanc quotidianam devotionem, eousque vixisse, donec advenerit Confessarius, & rite se accusanti reatuum impenderit absolutionem, statimque expirasse.

Quintodecimo. XVIII. Volaterris anno MCCCCLXIV. devota fœmina, antequam iret cubitum cum suis filiis, hac formula oravit. Accidit ut illa nocte tectum oppressum nimio pondere nivis corrueret, sed nihil nocuit paucis arundinibus circa lectum compositis, totam molem cum omnium admiratione susti-Sextodecimo. nentibus. In oppido Sartiani in eadem provincia Etruriæ, & Ecclesia Minorum, irruentes duo sicarii in duos incolas Castri plebis, hujus cultus Mariani perpetuos observatores, uni nocere non poterant, alteri licet vulnera multa inflixerint, vivus, & sanus præter omnium expectationem apparuit. Hæc & alia multa collegerunt, qui de recitanda Virginis corona ejusque vir-

Vide de his Albert. Castellan. Andream Gianettum, Valerium, Abrah. Bzovium, & alios.

ANNO CHRISTI 1422.	MARTINI V. ANNO 5.	SIGISMUNDI IMP. ANNO 12.	RELIGIONIS MINORUM ANNO 215.

virtute pie scripserunt. Alia plurima, his similia invenies apud eos, qui sacrum Virginis Rosarium digne commendant.

XIX. Creavit hoc anno Martinus Archiepiscopum Dyrachinum in Macedonia, e regione Brundusii in regno Neapolitano, fratrem Nicolaum Cosmæ sacræ Theologiæ Magistrum, per obitum Joannis: *Apostolatus officium*. II. Nonas Julii. Metropolitam Christonopolitanum fratrem Henricum de Villa Color. XIII. Kalend. Junii. Episcopum Crensem, in insula Zea, sub Archiep. Athenien. fratrem Franciscum Andreæ Venetum. III. Nonas Julii. Episcopum Cumuchensem in Tartaria, prope montes Caspios, fratrem Ambrosium Scipionis de Cassia, per obitum Joannis: *Ex suscepti cura regiminis*. VIII. Kalendas Decembris. Myrensem in Phrygia, sub Archiep. Synadorum, fratrem Stephanum Chailleti, per obitum alterius Stephani: *Apostolatus officium*. II. Nonas Februarii. Ebronensem in Syria, sub Patriarcha Hierosolymitano, fratrem Bartholomæum de Peregrinis, per obitum Ludovici: *Apostolatus officium*. III. Nonas Augusti. Renunciavit hoc anno suo Episcopatui Comensi frater Antonius Turconius, de quo alias locuti sumus, & ad suam rediit Religionem ex Pontificis concessione: *Sinceræ devotionis*. XI. Kalend. Januarii. „ Frater Paulus Albertus Florentinus translatus est hoc anno ab Ecclesia Adjacen. ad Anconitanam, ob translationem Astorgii ad Asculanam; sed cum Astorgius nollet Anconitanam relinquere, Paulo data est Asculana. Creatus est Episcopus Auximanus frater Nicolaus e Castello eadem Urbe oriundus IX. Kalendas Augusti. Obiit anno MCCCCXXIV. Antonius de Zogarolo, a Terracinensi Episcopatu transfertur ad Caetanum XIII. Kalend. Junii. „ Pœnitentiarios vero Lateranenses Antonellum de Isernia, & Theobaldum Perini. Huic posteriori commendavit hospitale de Salinis, Bisuntinæ diœcesis. Antonium de Massa, de quo alias sæpe locuti sumus, ob insignem doctrinam, & raram facundiam Prædicatorem instituit Apostolicum. Fratrem Antonium de Enzinas Guardianum Toletanum, & Wolfrandum Marchiæ, inferioris provinciæ Austriæ Custodem, aliis gratiis affecit. Fratribus Vicariæ Bosnæ, qui cum laude & fructu in Russiæ, Bulgariæ, & Valachiæ partibus laborabant, amplissima privilegia confirmavit: *Dum uberes fructus*. IV. Kalend. Septembris. „ Ac demum cum Aria de Euzmaz Guardiano Toletano dispensavit, ut posset consequi magisterii lauream: *Religionis zelus*. XIV. Kalend. Novembris.

Fr. Nicol. Arch. Dyrachinus.
Fr. Henr. Christinop.
Fr. Franc. Episcop. Crensen.
Fr. Ambros. Cumuchen.
Fr. Stephanus Myren.
Fr. Bartholom. Ebronen.
Tom. 9. an. 1409. n. 15. & an. 1416 n. 9.
ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.
Fr. Paul. Episc. Adjacen. & Asculanus.
Fr. Nicolaus Auximanus.
Fr. Anton. Terracinen. & Caetanus.
Fr. Anton. de Massa.
ADDITIO ALIORUM.

XX. Calatagirone in Sicilia urbe, circa hunc annum extructum ex publico ære, Minorum domicilium, sub titulo *sanctæ Mariæ de Jesu*, asserit Gonzaga; sed post annum MCCCCXXVI. extructum, sub illud tempus indicabo, maxime, si, uti ille ait, ædificatum sit, deprecante beato Matthæo Agrigentino. Vixerunt hic semper viri religiosissimi, inter quos excelluerunt pietate Antonius Sacerdos, & Jacobus laicus, hac ipsa urbe oriundi, totque miracula patrarunt, ut Syracusanus Episcopus ea in publicas tabulas redegerit, in archivo Cathedralis Ecclesiæ reposuerit, & ipsorum corpora adhuc integra religioso sepulcro donaverit.

Conv. Calatagironæ.
Gonz. in Provin. Siciliæ Conv. 71

XXI. Aliud etiam Bergomi apud Transpadanos, sub nomine *sanctæ Mariæ de gratiis* inchoatum intra urbis mœnia, Petro ab Alsano situm concedente beato Bernardino Senensi, quod donationis probat instrumentum die XXVII. Junii hujus anni conscriptum. Pertinebat hæc domus ad provinciam Mediolanensem, sed Sixti IV. Pontificis auctoritate an. MCCCCLXXI. fuit Brixiensi unita. Jacet hic beatus Daniel a Nimbro, miraculis illustris. A posteriori parte templi habetur in magna veneratione imago Christi Domini,

Conv. Bergom.
Idem in Provin. Brixien. Con. 2.

Guarner. de rebus Bergomat. Rodul. fol. 273.

mini, crucem ferentis, miraculis, quæ beatus Carolus Borromæus examinavit, necnon frequenti populi concursu, celeberrima. Prope templum sanctus Bernardinus quercum plantavit, quæ postea proceritate, & crassitudine quercuum vicit naturam, & uno, atque altero seculo duravit. Non longe ab eo loco Virum sanctum cecidisse ferunt, & pro numero digitorum manus dextræ, qua nitebatur resurgere, quinque fonticulos ibidem emanasse. Ibidem etiam ampliavit Cœnobium sancti Francisci, prius sancto Joanni Baptistæ dicatum, donante supradicto Petro Alsano domunculam, & agellum.

Conv. Cusal.

XXII. In Transilvania nobiles viri Joannes Ladislaus, & Fratres, in quadam ipsorum villa *Cusal* nuncupata, in finibus schismaticorum, & hæreticorum, domum ædificarunt Minorum, inhabitandam per Fratres Vicariæ Bosnæ, qui infidelibus, & schismaticis convertendis fideliter intenderent: *Piis fidelium votis*. IV. Idus Octobris. Hoc anno, non antea, ut alias advertimus, data facultas Thomæ a sancto Severino viro principi, Conventum Fratrum Minorum ædificandi in sua villa Padulæ, diœcesis Caputaquen. per industriam fratris Juliani de Lauro, regularis Observantiæ: *Sinceræ devotionis affectus*, II. Kalend Augusti. Ex quodam Diplomate Pontificis ad Abbatem Monasterii Oberuborgh, Aquilejen. diœcesis, comperio fuisse in oppido Celeyen. ejusdem diœcesis, Cœnobium Minoritarum, incerto tamen tempore, constructum, Ecclesiam domus Goveanæ, Conimbricen. diœcesis, sub hoc tempus constructam comperio ex diplomate Indulgentiarum, eamdem visitantibus hoc anno concessarum.

Tom. 9. an. 1380. n. 30.
Con. Padulæ.
Conv. Celeyen.

Monast. Civitatis Castellanæ. *Gonz. in Provin. S. Franc. Mon. 6.*

XXIII. In civitate Castellana pia quædam fœmina Margarita, Cassandra filia, & aliæ duæ devotæ mulieres hoc anno ædificarunt Monasterium sanctæ Ceciliæ Tertii Ordinis: post aliquot annos reparavit Soror Cecilia Fucci, ampliavitque. Hinc prodiere primæ institutrices Monasterii Montis Citorii urbis Romanæ. Concessa hoc anno facultas Amadeo Sabaudiæ Duci, ut in aliquo loco intra terras sui dominii, Monasterium Clarissarum ædificaret. An vero, vel ubi, fecerit, non constat: *Injunctum nobis*. XI. Kalend. Novembris. Monasterium Clarissarum urbis Zamoren. & de Rapariegos, Abulen. diœcesis, de quibus alias locuti sumus, adeo deformata erant, ut ipsæ Sorores petierint reformari per Fratrem Franciscum de Soria virum religiosissimum, & a longo tempore Visitatorem Monasterii de Oterdesillas, *in quo speculum vitæ Monasticæ, & regularis disciplinæ ad Dei gloriam non modicum relucere*, ipse Pontifex testatur. Monasterium sanctæ Mariæ Magdalenæ civitatis Antivæ, Soranæ diœcesis, propter malam administrationem, & bellorum incommoda ad summam pervenit paupertatem, & ultimum exterminium, ita ut decedente hoc anno Mastia Abbatissa, & unica superstite Moniali, Monasterium cum suis reditibus datum sit in administrationem, & commendam fratri Paulo de Avezano. Clarissas Ticinenses, sive Papienses, de quarum Monasterio alias locuti sumus, liberat hoc anno Pontifex a præstatione decimarum illorum bonorum, quæ Blancha Ducissa Mediolanensis fundatrix illis assignaverat: *Fructus præcipuæ honestatis*. XII. Kalend. Junii. Monasterii sanctæ Mariæ de Cana extra muros Nicosien. in regno Cypri, causas & lites circa quosdam reditus commisit hoc anno Pontifex Episcopo Nicosiensi decidendas.

Tom. 2. an. 1229. n. 33 & Tom. 4. an. 1270. n. 41.
Mon. Antivæ.
Tom. 9. an. 1392. n. 26.

XXIV. Fratribus Tertii Ordinis Conventus sanctæ Catarinæ Montisfari, Compostellanæ diœcesis, confirmavit donationem Ecclesiæ sanctæ Mariæ de Mino, Mindonien. diœcesis, a Lupo Episcopo alias factam: *Apostolicæ nobis*. III. Idus Julii. Aliam similiter donationem domorum factam Fratribus

bus

bus ejusdem Instituti, urbis Ferrariensis pro construendo pauperum hospitali, approbandam commisit Archiepiscopo Ravennati: *Humilibus supplicum*. Kalend. Februarii.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

I. Pauca sunt, quæ nobis addenda occurrant; nihilominus analecta nonnulla ex Vaticani regestis proferemus: & quidem Kal. Januarii summus Pontifex fratrem Joannem Pœnitentiarium præfecit: *Religionis zelus &c.* & VII. Idus ejusdem mensis fratri Ludovico cupienti, Terræ sanctæ devotionis causa visitationem indulsit: *Tuæ devotionis &c.* V. vero Idus Februarii datis litteris: *Sinceræ devotionis &c.* pro Clarucia, & Elisabetha Monialibus Venetis, X. Kal. Martii ad magisterium fratrem Angelum Thomam de Florentia dimisit: *Viri sacræ &c.* & VIII. Kal. ejusdem Antonio de Massa, ut tres Fratres ad magisterium promoveret liberaliter indulsit: *Personam tuam &c.* sed IV. Kal. Isabellæ Clarissæ transitum ad Sorores Augustinianas permisit: porro fratri Bartholomæo quodam beneficio concesso: *Religionis zelus &c.* VIII. Idus Martii, eodem tempore Clarissas de Spello a solutione decimarum exemit: *Fructus præcipue &c.* & X. Kal. Aprilis pro Sorore Clara Martini Majoricensi expedivit breve: *Sinceræ devotionis &c.* Literæ Pontif. Indicul. ex Vat.

II. Fratrem Joannem de Baeza hoc anno reliquorum Fratrum, qui in Canariis Insulis laboribus Apostolicis incumbebant, ut earum habitatores ad caulam Domini reducerent, summus Pontifex Vicarium instituit, expedito brevi: *Meritis tuarum &c.* V. Idus Aprilis; sed & postea nonas Maii Indulgentiam pro iisdem Canariensibus concessit: *Ecclesiarum, & Religiosorum &c.* quo etiam tempore fratrem Cicharellum ad certum beneficium habilitavit: *Religionis zelus &c.* At hic paulisper immorandum, ut initia conversionis earum gentium, propagationisque fidei Catholicæ in medio pelagi, haud tantum legenti innotescant, sed etiam divina bonitas, & providentia cuicumque alte commendata existat.

III. Canarias, seu Fortunatas insulas, in Atlantico mari ad Maurusiorum fines, ab Atlante in extremo Africæ Monte X. millibus stadiorum, idest milliariis mille ducentis quinquaginta distantes, auctores posuere: Plinius, Solinus, ac Ptolomæus sex commemorant, sed Ludovicus Cadamustus decem esse, VII. scilicet cultas, ac III. desertas recenset: primarum nomina sunt, Fractæ Lanceæ vel Lanzarotta, quæ olim Centuria; magnæ fortis; Grancanariæ; Teneriffæ; Gomeræ, olim Theodæ; Palmæ, antiquitus Capraria; Ferro; Priscopluvialis, vel Pluitalia. Insula Ferro in latitudine Septentrionali gr. XXVI. cum XXXVI. minutis, in Finitore Occidentali posita, nostri Hemispherii finis est, & alterius Orientalis initium: hæc omni aqua destituta, a providentia Dei ignotæ speciei arborem sortita dicitur, quæ longa folia, arcta, & semper virentia habens, pecudibus ac hominibus jugiter abundat humore salubri; Hispanis in eam primum delatis incolæ celaverunt, sed arcanum scortillus detexit: Canaria Magna XC. milliaribus in longum porrecta, a qua ceteris nomen est, sedem habet Episcopi, & regium Tribunal. Teneriffa præfata aliquanto minor, a XC. milliaribus, cœlo sereno, monte eximiæ altitudinis eam prodente, conspicitur; niger eam putat esse Nivariam Plinii Caprariam: Palma exigua est, sed amœna, vino, caseo, & saccharo abun-

P. Bertius. Ex mappa Ubertini.

abundans: qui ex Hispania in Peruviam, & Brasiliam navigant, in hac Insula commeatum in itinere ad victum necessarium petunt.

IV. Hæ autem Insulæ in universum raros habent imbres, ventos ut plurimum suaves, & roriferos; solum adeo pingue, quod nec arari, nec plantari, nec seminari desiderat, cum sua sponte fertile fructuum tantam copiam producat, ut otiosæ multitudini hominum sufficere possit; aer ibi sincerus ac temperatus, mediocris mutationis per tempora contentus; nam qui a terra, sive continenti perflant venti, ut Boreas, & Aquilo, per longa nimis, vasta, & inania spatia incedentes, antequam perveniant, deficiunt; qui vero a mari Argeste flantes ad Aquilonem, qui Latinis Cauri dicuntur & Zephiri, raros quidem ac temperatos imbres ex pelago afferunt: his de causis ibi Elisios campos, beatorumque domicilia gens antiqua credens Homero, constitutos esse putavit.

B. Maclovius in Canarias Christi Fidem invexit.

Gonz. p. 4.

V. Has Insulas Canarienses beatum Maclovium, cum beato Blandono, trium millium Monachorum Patre, atque admirabilis abstinentiæ viro, Scotia solvens attigisse, easque per septennium lustrasse, ibique mortuum miræ magnitudinis Gigantem precibus ad vitam revocasse, qui postea Christianam fidem edoctus & baptizatus, Judæorum, & Paganorum pœnas in alteram vitam retulerit, ibique sub Justiniano Imperatore accidisse memoriæ proditum est: quamobrem Maclovium primum extitisse, qui Canariensibus Christi Evangelium prædicaverit, nemo inficiabitur: sed longo nimis temporum decursu, deficientibus Operariis Evangelicis, otiosus ager ille in horridam silvam dumetis errorum, ac superstitionum sentibus plenam evasit: verumtamen tamdem Cantabri anno MCCCXCIII. ingenti sumptu extructa classe per vastum pelagum excurrentes, in Lanzarottam unam Canariarum delati, conserta pugna, Regem, Reginam, & plurimos Insulanos captivos abduxerunt. Anno deinde MCCCCXVII. Joanne Betancurtio, vel Lectancout, ut scribit Gonzaga, Duce Gallo, repetita navigatione, quatuor earum Insularum subactæ fuerunt; quarum imperium eidem Joanni Catarina Hispaniæ Regina sub Regni titulo concessit. Porro Joannes Minoritas barbaræ gentis instructores, ea in expeditione secum duxerat, quibus Joannes Bardolinus tunc in schismate illarum partium Minister Generalis fratrem Joannem de Baeza præfecerat, cui & Petrus de Luna tunc Benedictus XIII. fundandi, & construendi, seu construi, & fundari faciendi in qualibet ex quatuor præfatis Insulis, unum locum dicti Ordinis Minorum, licentiam, & facultatem concesserat. Plurimum autem in gentis conversione præfati Minoritæ proficiebant, quando exauthorato Benedicto, & a Concilio Constantiensi in summum Pontificem electo Martino V. ad hunc ut legitimum Papam recursum habuit Baeza, & ab eo illis in partibus Vicarius hoc anno, ut prædictum est, institutus fuit primo, & iterum anno sequenti per aliud Breve, ampla etiam, præter privilegia, auctoritate concessa, & Benedicti XIII. confirmatis facultatibus, ut Vaticanum monumentum a Waddingo in Pontificio regesto exhibitum, plene ostendit.

Circa anno Christi 708.

Wadd. ad ann. 1415.

Idem.

Litteræ Pontif.

VI. Ceterum summus Pontifex VIII. Idus Junii circa ingressum ad Monasterium Clarissarum Mantuæ leges præscripsit: *Speciosus forma &c.* & v. Idus ejusdem mensis x. Moniales Valentinenses ad aliud Monasterium translatas voluit: *Sinceræ devotionis &c.* At XVII. die præfati scriptis litteris Ludovico contra quemdam fratrem Marculinum nomine: *Ad audientiam &c.* & VIII. Kal. Julii expeditis aliis: *Prudentes Virgines &c.* qui-

„ quibus præcipiebat Clarissis Papiensibus, ut subvenirent Monasterio Anticipatensi, causam præfati fratris Marculini Patriarchæ Gradensi commisit: *Pridem ad audientiam &c.* XVII. Julii: deinde XV. Kal. Septembris fratri Thomasino transitum ad Benedictinos concessit: *Sedes Apostolica &c.* & VIII. Kal. ejusdem litem quamdam vertentem inter Vicarium, & Ministrum provinciæ Terræ Laboris composuit: *Justis & honestis &c.* Kalendis vero, ut possent quædam alienare bona, pro Conventu Zamoræ indulsit: *Pastoralis officii &c.* V. Idus Octobris, fratrem Petrum Nicolaum Pœnitentiarium instituit: *Religionis zelus &c.* & V. Idus Novembris, fratrem Angelum infirmum ad alium Conventum transferri indulsit: *Rem pietatis &c.* sed IV. Idus Decembris, fratrem Alvarum ad Salamantinam Cathedram dimisit: *Religionis zelus &c.* & X. Kal. Januarii magisterium fratri Jacobo Georgio de Florentia decrevit: *Viri sacræ &c.*

„ VII. Interea Joannes Muronus Gallus natione florebat: erat hic Religiosus non minus devotione & sanctitate, quam scientia illustris; quamobrem digne memoratur in firmamento trium Ordinum Minorum parte prima, in memoriali ejusdem Ordinis sub XXX. Ministro Generali ad hunc annum: in Gallia migravit ad Dominum.

ARGUMENTUM.

Frater Angelus Salvettus Minister Generalis obit: substituitur Vicaria potestate frater Antonius de Massa. Sanctus Bernardinus Viruni, Bononiæ, & alibi fructuose prædicat. Creantur Episcopi. Sancti Ludovici corpus Massilia transfertur in Hispaniam. Dilatatur Institutum.

I. HOc anno die sexta Octobris frater Angelus Salvettus Minister Generalis decessit in urbe nativa Senarum, postquam Ordinem rexit annis duobus, & mensibus quinque. Sepultus est honorifice in Ecclesia Minorum ante gradus altaris majoris; ejus loco substituit Pontifex fratrem Antonium de Massa, virum doctissimum, sacræ Theologiæ Magistrum, & insignem verbi divini concionatorem, qui Ordinem Vicaria potestate regeret usque ad proxima Comitia generalia. Institutionis produco instrumentum.

Fr. Angelus Generalis Minister moritur. Fr. Anton. de Massa instituitur Vicarius.

Dilecto filio Antonio de Massa Ordinis Fratrum Minorum, & sacræ paginæ professori, Generali Vicario dicti Ordinis, auctoritate Apostolica deputato.

II. *AMabiles fructus, quos sacer Ordo Minorum in agro militantis Ecclesiæ, in augmentum catholicæ fidei uberrime produxit hactenus, & producit assidue, in nostræ considerationis speculum adducentes, illa libenter ordinamus, & quærimus, per quæ Ordo ipse salutaribus proficiat incrementis, & iis quæ pro ipsius statu feliciter conservando, proinde facta sunt. Cum itaque officium Generalis Ministri dicti Ordinis, per obitum quondam Angeli de Senis, in Theologia Magistri, ejusdem Ordinis Generalis Ministri extra Romanam Curiam defuncti vacaverit, & vacet ad præsens, & necessitas flagitet Religioni, & statui dicti Ordinis celeriter provideri: Nos intendentes, ne propterea Ordo ipse aliqua subeat detrimenta, donec per generale Capitulum dicti Ordinis, auctore Domino, celebrandum, de Generali Mini-*

Reg. Vatic. ex lib. 1. de Regul. an. 6. fol. 303.

stro

stro provisum fuerit, statui dicti Ordinis secundum cor nostrum salubriter providere, ac de tuæ personæ industria in bene gerendis rebus, experientia præsertim in arduis nostris, & Romanæ Ecclesiæ negotiis &c. Dominus insignivit, sumentes fiduciam singularem, ac sperantes quod quæ tibi committenda duxerimus, prudenter, & laudabiliter exequeris, te Generalem Vicarium totius Ordinis prælibati, donec per ipsum Capitulum de generali Ministro canonice provisum fuerit, ut præfertur, cum plenaria potestate, arbitrio, & auctoritate Generalis Ministri dicti Ordinis pro tempore existentis, motu proprio, non ad tuam, vel alterius per te super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de mera nostra liberalitate, auctoritate Apostolica, ex certa scientia, tenore præsentium, facimus, constituimus, & etiam ordinamus, tibi nihilominus medio tempore quoscumque Conventus, domos, loca, & Fratres dicti Ordinis professores ubilibet constitutos, & Monasteria Monialium sub cura, & protectione ejusdem Ordinis consistentia, juxta dicti Ordinis Instituta, visitandi, corrigendi, & reformandi, & quoscumque delinquentes juxta commissi excessus, seu criminis gravitatem puniendi, castigandi, & si opus fuerit, suis officiis privandi, eosque amovendi realiter ab eisdem, ac de talibus officiis, quocumque nomine nuncupentur, & de aliis etiam vacantibus & vacaturis, secundum constitutiones Ordinis, personis idoneis, Ordinem ipsum professis, prout tuæ discretioni videbitur, providendi, alias tamen juxta ipsius Ordinis Instituta, & alia faciendi, ordinandi, mandandi, & exequendi, quæ super præmissis visitationis, reformationis, & correctionis officiis, tam in capitibus, quam in singulis suis membris noveris indigere. Electiones quoque quascumque de Ministris Provincialibus, Custodibus, Guardianis, cæterisque officialibus juxta morem, & consuetudinem dicti Ordinis: necnon de Monialibus ad te deferendas canonice celebratas, acceptandi, tenendi, & confirmandi, & si secus factæ fuerint, infirmandi, cassandi, & irritandi, ac nullas, & irritas decernendi, & declarandi, & prout tibi videbitur, de aliis personis idoneis providendi. Contradictores &c. compescendi, & super iis, quoties opus fuerit, auxilium secularis brachii invocandi, & omnia, & singula circa celebrationem futuri generalis Capituli faciendi, ordinandi, & disponendi, quæ Generalis Minister dicti Ordinis pro tempore existens, facere, disponere, & ordinare consuevit, & potuit, sive potest, ac omnes Provinciales Ministros, Guardianos, Fratres, & alios dicti Ordinis professores, qui ad hujusmodi Capitulum solent convenire, per te, vel alios a te deputandos, hortandi, rogandi, inquirendi, & convocandi, juxta præfati Ordinis Instituta, ac voces definientium, vocalium in electione futuri Generalis Ministri in dicto Capitulo, eadem auctoritate, supplendi, instituendi, & incorporandi, prout alias in simili Capitulo fieri consuevit. Et alia omnia, & singula ad ipsum Generalem pro tempore existentem, tam de jure, quam approbata consuetudine spectantia & pertinentia, gerendi, & exercendi, ordinandi, statuendi, mandandi, disponendi, & exequendi, quæ pro ipsius Ordinis felici statu, atque regimine noveris profutura, plenam & liberam facultatem, harum serie concedentes. Et mandantes ex nunc, in virtute sanctæ obedientiæ, dilectis filiis universis & singulis Ministris Provincialibus, Guardianis, Custodibus, aliisque officialibus, Magistris, Fratribus, Sororibus, & Conventibus dicti Ordinis, ceterisque eorum subditis, ubilibet constitutis, quatenus tibi in præmissis omnibus, juxta præsentem potestatem per nos tibi concessam, & a te deputandis humiliter & fideliter pareant, et intendant, ac studeant in omnibus, quæ ipsis injunxeris, et mandaveris, efficaciter obedire. Alioquin sententias, sive pœnas, quas per te, vel

vel alios rite tuleris, et statueris in rebelles, ratas, et gratas habebimus, illasque faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Tu igitur ex concessis tibi, dono cælesti, virtutibus, sic in præmissis te geras laudabiliter et prudenter, quod sperati fructus proveniant ex actionibus tuis, tuque ultra nostram et Apostolicæ Sedis benedictionem et gratiam, apud Deum crescas meritis, et Ordo ipse per tuæ diligentiæ studium continuis proficiat incrementis: Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem. III. *Idus Novembris, anno* VI.

Gattus in histor. Virunen. S. Bernard. prædicat Viruni. Odia extinguit, pacem inducit.

III. Hoc anno Virunum (civitas est in ultimis Venetæ Reipublicæ finibus prope Noricos montes constituta) Guelfis, & Gibellinis factionibus graviter vexabatur. Eo divino actus spiritu Bernardinus, se contulit, publicæque salutis studiosissimus, media in platea, ferventi animo, omnes ad pacem colendam invitavit. Cumque animadverteret dissensiones, sectas, odia, bella, cædes, non aliunde, quam ex factiosissimo civitatis regimine pendere, ordines, quibus tum in rebus administrandis Virunenses utebantur, acerrimis verbis insectus, cives ad eos corrigendos, aut penitus abolendos hortabatur. Quæ res effecit, ut Delphini Venerii, qui eo tempore Civitati regendæ præerat, jussu, ac Venetæ Reipublicæ nomine, in unum collecto consilio, Aldobrandinus ex præclara Dojonum familia Doctor eximius insurrexerit, ac omnibus audientibus ea de pace tractavit, quæ ad conciliandos animos tum maxime pertinere videbantur. Neque id profecto frustra. Nam vix habita oratione, cum præsertim suadentis Bernardini Civibus auctoritatem inculcaret, flamma consumptis pestiferis ordinibus, vetere simultate deposita, penitus extinctis odiis, amplexata optatissima pace, concordiam unanimes omnes sunt secuti. At cum deinceps publicam Civitatis tranquillitatem, quæ ex hac ordinum mutatione, auctore Bernardino, defluxerat, agnoscerent, immortales Deo Opt. Max. pro accepto beneficio gratias egerunt. Ac ne sibi ingrati animi nota turpiter inuratur, accepti beneficii memores, erectum postea D. Bernardino templum longis Presbyterorum, aliorumque ordinibus quotannis celebrare consueverunt. Illius etiam multis in locis veram ad tantæ rei memoriam, pinxerunt effigiem, quam cum sceleftissimus quidam calce tegere, atque abolere contenderet, infestissima, quoad vixit, lepra divinitus horruit, ac misere squallens laboravit.

Bononiam abit. *Sigon. de Episc. Bonon. lib. 4.*

IV. Sub hoc tempus eumdem Bononiam profectum, atque ibi cum fœnore prædicasse refert his verbis Carolus Sigonius: *Sanctus Bernardinus Senensis in urbem venit, is, qui Monasteria Fratrum Minorum, quos ab antiqua sancti Francisci severitate sensim recessisse videbat, ad veterem disciplinam revocandam, atque observandam adduxit. Sordidus erat corporis ejus amictus, mira jejuniis contracta macies, asperitatem, ac rigiditatem undique spirans indoles, ita ut qui eum cernerent, beatum ipsum Franciscum, cujus se imitatorem profitebatur, se videre putarent. Huic igitur benigne excepto Nicolaus (Episcopus Bononien.) auctor fuit, ut in foro, more suo concionaretur, & cum cetera populi vitia reprehenderet, tum maxime aleæ studium, cui tum deditissima erat Civitas, increparet. Quod ille præ gradibus sancti Petronii stans, frequenti admodum audiente concione, diligentissime præstitit. Nam inveteratam lusus consuetudinem ita coarguit, ut ab ea damna, probraque omnia cum manifesta Dei, hominumque injuria diceret proficisci. Errat enim,* inquit, *si quis aleatorem uno tantum se obstringere scelere putat, omnia in se piacula concipit, quem ejusmodi occupatio studiumve*

Aleatores arguit.

diumve delectat. Etenim, ut perniciosam temporis jacturam omittam, cujus ab illa exacta demum ad calculum ratio reposcetur, non solum patrimonium projicit suum, quod ad vitam sustentandam, & senectutem sublevandam, & sibi, & posteris, & Christi pauperibus debuit conservare, sed etiam invadit alienum, eum cui, ac sæpissime amico eripit id, quod, si boni viri, aut civis fungi officio vellet, promptum custodire ad duriora illorum tempora conveniret, in victoria profusus, & insolens, in offensione adeo vesanus, & amens, ut quam iram in se exercere deberet, eam sæpe in uxorem innoxiam, & in ipsum divinum Numen avertat, ac mod. Deum, & Virginem gloriosam impura, & petulanti lingua proscindat, modo ea cæcitate animi rapiatur, ut ferro in eorum imagines sanctissimas invehatur. Quod flagitium ipsi sæpe præsenti inflicta plaga, atque ultimo illato supplicio vindicarunt. Quæ omnia cum opportuna exemplorum, ac divinorum oraculorum auctoritate firmaret, ac magno animi ardore, ac summa pro rei gravitate dicendi copia exageraret, tantum profecit, ut multi justo lusus odio incitati, abacos, calculos, tabellas, tesseras, ceteraque perditæ aleæ instrumenta ad eum deferrent. Quæ cuncta, post IV. Nonas Maii, in foro, populo ipso approbante, combusta sunt. Accidit autem ut faber quidam, qui tabellas lusorias pingere, & familiam ex ea re suam alere instituerat, eo quæstu privatus, sanctum Virum adierit, & se in extremam necessitatem, illo dempto vitæ præsidio, perductum iri conquestus sit, cum se nihil aliud pingere didicisse adjungeret, cui sanctus Bernardinus respondit: Si nescis aliud pingere, hanc imaginem pinge, nec te omnino pigebit, ac circulo facto, solem in eo formavit, atque in medio nomen Jesu novis quibusdam litterarum formis effinxit, quale nunc etiam sub porticu Boni Jesu, cum ipsius Beati effigie cernimus. Quod cum ille fecisset, confluentibus ad emendam imaginem ex Bernardini auctoritate plurimis, magnas ex ea pecunias comparavit.

Fr. Joann. Episc. Neritonen. Fr. Ferdin. Malacitan. Fr. Joann. Landaven. Item Joannes alius. Fr Robert. Imelacen.

V. Electi sunt hoc anno a Pontifice Episcopi, Neritonensis in Apulia, sub Archiep. Hydruntino, frater Joannes Cavallarius, die XI. Martii. Malagien. seu Malacitan. in Hispania, sub Archiep. Hispalensi, frater Ferdinandus de Argaria, XV. Kalendas Junii. Landaven. in Anglia, sub Archiep. Cantuarien. frater Joannes Welles, sacræ Theologiæ professor, & in Urbe Pœnitentiarius, per obitum alterius Joannis etiam Minoritæ, VII. Idus Julii. Imelacen. in Hibernia, sub Archiep. Cassellensi, frater Robertus Wyndel, per obitum Nicolai, & incuriam, vel humilitatem fratris Joannis Rishberii Eremitæ Augustiniani, qui litteras suæ provisionis ad hanc Ecclesiam non curavit debito tempore expediri: *Apostolatus officium*, XIX. Kalendas Januarii. Invenio in variis hujus anni instrumentis Vaticanis mentionem fratris Joannis Alexii, olim Archiepiscopi Nazareni, ad Episcopatum N. translati, fratris Joannis Raffanelli Confessarii, & Sacellani Mariæ Galliarum Reginæ, in studio Parisiensi publici professoris, Alvari de Salamanca, sacræ Theologiæ Magistri, lectoris sacrorum Bibliorum in Academia Salamantina, hora Tertiarum, ut habet Diploma, Prioris, & Decani Theologorum Romam missi, ut superius diximus, Academiæ acturi negotia, Angeli Thomasi Corsini nobilis Florentini, per Tusciæ Provinciam pravitatis hæreticæ Inquisitoris.

Fr. Joan. Arch. Naz. Fr. Joann. Confessarius Reginæ Galliar. Fr. Alvar. lector & Decan. Salamantin. *Ann. 1419. n. 3.* Angelus Inquisitor Tusciæ.

Joan. Maria de reb. Hispan. lib. 10. c. 14. Summon. lib. 4. Zurita to. 3. lib. 13. c. 23.

VI. Hoc anno, Octobri mense dimidiato, cum Alphonsus Rex Aragonius post acceptas, illatasque clades in regno Neapolitano, quod sibi adoptionis jure per Joannam II. Reginam collato deberi contendebat, Neapoli relicto Petro fratre urbis præfecto, solvisset, coortis tempestatibus disjectæ in varia loca naves, correcto tamdem cursu Massiliam, urbem in

ora

ora Phocensis Provinciæ nobilem, celebrem portu, & Ludovici Andegavensis (quem Alphonso rejecto, Joanna sui regni voluerat successorem) imperio parentem, tenuerunt. Magno impetu, diu, noctuque certatum est, atque inter tenebras noctis, die XIX. Novembris, obtinuit Alphonsus. Ne vero inter rapiendi, scelerumque licentiam, fœminæ, quæ ad divorum templa confugerant, aut res, quas detulerant, violarentur, pio cavit edicto. Ex prædæ spoliis nihil sibi usurpavit, solum beati Ludovici Episcopi Tholosani Minoritæ, Carolo II. Rege Neapolitano geniti corpus, in privata quadam domo absconditum, & incendio deprehensum, summa reverentia, & debito honore Valentiam in Edetanis transportavit. Oborta inter navigandum procella, nautæ, uti sunt superstitiosi, vel redendum Massiliensibus, vel tradendum fluctibus cadaver contendebant, quod commoti videbantur exposcere, eam esse causantes maris naturam, ut mortuorum corpora nec continere velit, nec efferre. Rex vero nobili dives trophæo, atque vel hoc uno pignore suum celebraturus triumphum: *Me*, inquit, *vel sanctus Presul ducet incolumem, vel secum rapiet in profundum. A me non projiciam, quem opimis spoliis cariorem duxi, & tutelarem eduxi.* Compositis statim fluctibus, magno triumpho sacrum corpus urbi Valentiæ invexit, & in æde præcipua, anno MCCCCXXV. concessa facultate a Petro Cardinale Fuxo, Legato Apostolico, nobili donarunt mausoleo. Cives mox suum acclamarunt patronum, & protectorem. Petrus Rodulphus translationem hanc supputat, anno MCCCCXVII. VII. Idus Aprilis, ejusdemque anni, die XIII. Novembris, factam aliam affirmat per quatuor Cardinales, præsente Fratre germano Rege Roberto, a chori medio ad aram majorem. Sed valde errat in utriusque translationis tempore, quam posteriorem facit, longe prior fuit, sub annum, uti retulimus MCCCXIX. in civitate Massiliensi, & quam dixit priorem, non nisi hoc anno transacta est. Adeo carum habuerunt hoc pignus Reges Aragonii, ut pacifcente Ferdinando, cognomento Catholico, cum Carolo VIII. Rege Gallorum (pronepote Ludovici Andegavensis, cum quo Alphonsus hic certabat) circa restituendos Comitatus Rossellonii, & Cerdaniæ, quos Ludovicus Caroli pater, sub mortem restitui jussit Aragoniis, noluerit Carolus reddere, nisi prius receptis sacris Ludovici exuviis. Maluit tamen Ferdinandus ampla illa dominia periclitari, quam gentem suam tanto patrono spoliare.

Alphonsus Rex abducit Valentiā corpus S. Ludovici.

Ant: Panor. de dictis & act. Alphon. lib. 2. n. 4. Escolan. in hist. Valen. lib. 4. c. 1.

Rod. fol. 122. Sedul. in notis ad vitam S. Lud. c. 21. n. 2.

VII. Cantabri, sub annum MCCCXCIII. ingenti sumptu, instructa classe, fortunatas insulas in Atlantico Oceano, ad Mauritaniæ lævam, in Lansarotam (uni earum insularum id nomen est) excursione facta, consertaque pugna, Regem, Reginam, plurimosque insulanos captos abduxerunt. Anno deinde MCCCCXVII. navigatio repetita est, Joanne Betancurtio Gallo duce, & insulæ quatuor subactæ, quorum imperium, Regio etiam adjecto titulo, ab Hispana Regina Catarina ei concessum. Duxerat hic Minoritas barbaræ gentis instructores, quibus ex Benedicti XIII. & Joannis Bardolini, tunc in schismate illarum partium Ministri Generalis, indultu præfectus est frater Joannes de Baeza. Plurimum hi profecerunt in gentis conversione, atque hoc anno Martinus Pontifex Baezanum reliquorum Fratrum Vicarium in iis partibus instituit, adjectis aliis privilegiis, quæ Vaticanum monumentum lectori exhibebit: *Ad ea quæ pro Catholicæ fidei*, V. Idus Aprilis.

Joan. Mar. lib. 19. c. 1. & lib. 20. c. 9. Garibay. lib. 16. c. 9.

Minores prædicant in Fortunatis insulis.

VIII. In Gallia inter duas urbeculas de Neslo, & Heve, in viculo Mediæ-curiæ, non longe a Castello Domini de Crequy, Briæ Provincia, & Diœcesi Noviomensi, viri illustres Gerardus Datyes, & Catarina Dicyn, op-

Conv. Mediæ-Curiæ. *Gonz. in Prov. Franc. Conv. 32.*

Mon. MSS. hujus Conv. oppidorum Mediæ-curiæ & Montinorum domini, commodum extruxerunt Fratribus hoc anno habitaculum, adjecto templo, sub nomine sanctæ Catarinæ. Biterris hoc anno translatum Minorum Cœnobium intra urbem, destructo primo, propter periculum incursionis hostilis, uti alias recensuimus: Ann. 1318. *Sacræ Religionis*, XVII. Kalendas Septembris.

IX. In Italia circa hoc tempus Carolus de Ricasolis civis Florentinus, Conv. Montis Caroli. Idem in Prov. Tusc. Conv. 15. domum ruralem, quam sibi condidit in clivo monticuli, a Carolo nuncupati, prope pagum sancti Joannis de Valdarno, seu Vallis Arnensis, in Cœnobium Franciscanorum Observantum convertit, & tradidit sancto Bernardino Senensi. Excitavit tamen nescio quas turbas contra Fratres, propter hujus loci constructionem Poggius Florentinus, vir eruditione celebris, in quem scripsit, sub annum MCCCCXXX. beatus Albertus Sartianensis, alias Poggio amicissimus, uti sub illo tempore referemus. Obiit hic anno MCCCCXCVIII. virtutibus & bonis operibus insignis frater Angelus de Groppina laicus, qui præeunte uxore ad Monasterium Camolinum in Florentia, Fr. Angelus de Groppina. subsecutus est cum universa prole masculina, sub Instituto Franciscano, & vitam duxit prorsus Angelicam.

X. Concessit Pontifex facultatem hoc anno nobili viro Arcello, ex Marchionibus Salutiarum militi, Albensis Diœcesis, ædificandi domicilium Conv. Duglanc. Minorum in castro Duglanc, prædictæ Diœcesis, suæ ditioni subjecto. An vero ædificaverit non comperio: *Sinceræ devotionis affectus*, XIII. Kalendas Aprilis. Similiter an Ludovicus de Sabaudia, dominus Raconisii, miles Taurinen. Diœcesis, fundaverit eisdem domum aliquam in castris, aut villis suo dominio subjectis, juxta licentiam sibi concessam, ignotum: *Sinceræ devotionis affectus*, VIII. Idus Octobris. Jacobo Salernitano Minoritæ data est potestas quatuor Conventus admittendi in Italia, admissis duobus, obiit, alia duo recipiendi confertur facultas Vicario Generali ejusdem Instituti in Provincia Terræ-laboris: *His quæ divini cultus augmentum*, VII. Idus Martii.

XI. In Lusitania hoc anno frater Petrus Alvarus obtinuit a quibusdam Fratribus Tertii Ordinis domunculam, sanctæ Cittæ virgini sacram, sitam Conv. S. Cittæ. Gonz. in Prov. Portug. Conv. 18. inter nemora, & silvas in territorio oppidi Açeiçeira, Ulyssipon. Diœcesis V. M. P. a villa Tomarii, quam ante aliquot annos ædificaverat Eremita quidam Italus, & usque ad mortem in summa pœnitentia incoluerat. Ruinæ proximam Emmanuel Lusitaniæ Rex, Minorum Instituto addictissimus, instauravit, Joannes III. filius & hæres auxit, & absolvit. Philippus II. Hispaniarum Rex, suscepturus Lusitani regni diadema in villa Tomarii, in hoc Cœnobiolo aliquantulum hæsit, & Regio deposito fastu, humaniter cum Fratribus conversatus est. Vidi ipse cubiculum, quo exceptus est, a tanto hospite *Regium* cognominatum.

XII. In Diœcesi Hispalensi, & oratorio *de la Rabida*, oppidi *Palos*, de Conv. de la Rabida Palensis. Tom. 4. an. 1261. n. 21. Gonz. in Prov. Betica Conv. 5. quo aliter alias locuti sumus ex conjecturali, & minus certa relatione Gonzagæ, per concessionem Benedicti XIII. vivebat frater Joannes de la Rabida cum sociis duodecim. Cum vero alii accederent convicturi, obtinuit hoc anno facultatem a Martino Pontifice alios totidem, sive ex Fratribus, sive secularibus aggregandi: *Sinceræ devotionis affectus*, XV. Kalendas Januarii. Sub annum MCCCCXXIX. Diploma Pontificium narrat, viginti illic habitasse Fratres, quibus, & eorum Vicario fratri Joanni Roderici concedit, ut Tom. 8. an. 1373. n. 30. Tom. 9. an. 1384. n. 9. privilegiis gaudeant concessis Conventui sancti Michaelis de Monte, prope Alcoçerium, de quo alias egimus. Ab his, qui Regularem profitebantur Observantiam, deflexit oratorium ad Patres Conventuales, ab illis iterum re-

rediit, ut suo loco dicemus, ad Observantes. In Diœcesi Oxomensi & oppido Almazani domus Minorum, Ecclesia, & officinæ majori ex parte collapsæ erant, quibus restaurandis animum adjecit nobilis vir N. Mendoza, Miles Seguntinus, præfati oppidi dominus, scripsitque Martinus Pontifex ad Archidiaconum de Arza in Ecclesia Oxomensi, ut quibusdam piorum collectis suffragiis, fabricam promoveret. Dixi alias post annum MDVIII. reædificatam hanc ædem a Petro Mendozio, Almazani Comite, Fratribus valde addicto. Similiter scriptum est ad Episcopum Zamorensem, pro reparatione Cœnobii urbis Taurinæ in Castella: *Pastoralis officii*, Kalendis Septembris.

Ann. 1445. & ann. 1448. Almazani restauratio.

Tom. 9. an. 1385. n. 12.

XIII. In Diœcesi Trajectensi in Germania, ædificare cœperat Fratrum domicilium prope villam suam Burenvaltensem, nobilis vir Wilelmus, Baro Baroniarum in *Baeren*, & in *Boenischen* ejusdem Diœcesis, præhabita licentia Friderici Episcopi, & Bertrandi Ministri Provinciæ Coloniensis. Hoc autem anno assensum præbuit Martinus illud Fratribus tradendi: *Humilibus & honestis*, x. Kalendas Julii. Periit hic Conventus, neque enim apud nostros auctores video recenseri.

Conv. Burenvalt.

XIV. In Belgio obtinuerunt Guillelmus de Koc & Petrus Boldouvin, laici Tornacensis diœcesis, licentiam ædificandi extra muros oppidi Brugen. ejusdem diœcesis domicilium pro septem Fratribus Minoribus in prædio, quod olim donaverat Guillelmus Fratribus Tertii Ordinis, subjectumque voluerunt Ministro Provinciæ Franciæ: *Pia vota fidelium*, Idibus Julii. Hoc illud ipsum reputo, quod Cosmas Medices dicitur ædificasse vel reædificasse, & ex quo Fratres Regularis Observantiæ diximus transiisse ad domum magnam Brugensem Patrum Conventualium.

Conv. Brugen.

Tom. 2. an. 1233. n. 40.

XV. In Hungaria, ad oppidum Janeri, Agriensis diœcesis, quondam Ladislaus Banus ædificaverat domum, Fratribusque Vicariæ Bosniæ dederat incolendam. Ejus filius nobilis vir Sigismundus de Losonet Miles Strigonensis confirmatam hanc donationem voluit a Martino, & hoc anno obtinuit: *Pia fidelium vota*, xv. Kal. Junii. „ Ecclesia Conventus Castri de „ Acmazan colabente, hoc anno Pontifex indulgentias est largitus manus „ porrigentibus adjutrices: *Ecclesiarum fabricis*, iv. Idus Junii.

Conv. Janeri.

ADDITIO ALIORUM.

XVI. Jacobus Scalionis Neapolitanus Minorita, genere illustris, & pietate clarus, ad infidelium partes transmigraturus, ut fidem disseminaret Christianam, impetravit a Pontifice facultatem, ut duo Cœnobia sibi, suisque Confratribus liceret acquirere: *Sacræ Religionis*, vi. Idus Martii.

XVII. Clarissarum occurrunt hoc anno domicilia aliquot vel constructa, vel instructa. Ad Aquas sparsas, aliis Aquas amissas, in diœcesi Claromontana in Gallia, Joannes Dux Borbonius motus pietate sacrarum Virginum, quibus Mariam conjugem Molendinis ædificasse diximus Monasterium, alterum paravit, jacto primo lapide, hoc anno, die iv. Novembris. Loci possessionem accepit beata Coleta, normam præscripsit ædificii, & præpositis ex consodalibus, quæ fabricæ præessent, in Sabaudiam concessit. Structuræ se opposuerunt loci Pastor, & Canonici, primo secretis artibus, destruentes per alios noctu, quæ interdiu construebantur: deinde palam adversantes nullam non inferebant molestiam, donec Summi Pontificis præcepto coacti, ab injuriis aliquantum cessarunt. Redintegrato iterum bello, Carolus VIII. Rex suscepit Monasterium in suam protectionem, indicta pœna gravissima, qui vel factis, vel verbis injuriosis offenderent ipsas Moniales, Confessores, aut ancillas illarum, datis litteris xvii. Februarii, anno MCCCCXCI. & aliis II. Decembris anno MCCCCXCIV. Consecrata fuit Ecclesia anno MCCCCXXV. die XXVI. Junii, sed festum dilatum est in diem pe-

Mon. de Aquissparsis. *Gonz. in Prov. S Bonav. Mon. 7. Foderè de hoc Monast. An. 1421. n. 29.*

penultimam Julii, propter varias octavas & festivitates, quæ interjacentibus diebus occurrunt, idque auctoritate Caroli Borbonii Claromontani Episcopi, ut patet ex ejus litteris datis anno MCCCCXCIX. die XXXI. Augusti. Propter has turbas, & ædificatas novas ædes, reformatasque veteres, in disciplina collapsas, a nova familia Observantum, arrepta occasione apud Pontificem conquerendi, Minister Provinciæ Burgundiæ obtinuit, ne ullæ in posterum domus regularis Observantiæ, aut reformatarum Clarissarum fundarentur, aut a Conventualibus transferrentur, absque Ministri Generalis, aut prædicti Provincialis licentia, præsertim in ejus districtu: *Ad Ordinem vestrum*, VII. Idus Januarii.

Monast. Parmen. XVIII. Extra civitatem Parmensem derelicto, & ferme destructo suo Monasterio propter diuturna bella, & frequentes hostium incursiones, Clarissæ coactæ sunt ad parentum & consanguineorum domos se reducere. His malis compatiens quidam civis Parmensis, legavit domum suam intra urbem novo Monasterio ædificando, & Bernardus Episcopus Ecclesiam concessit sancti Quiriti. Ut igitur novum hoc domicilium fabricare, & vetus diruere possent, Pontifex indulget: *Ex injuncto nobis*, IV. Kal. Januarii. Aliquot post annos hoc idem ampliori Diplomate, quod sub annum MCCCCXXIX. dabimus in Regesto, Pontifex confirmavit. „ Prædictum autem Bernardum

Additio Patris Lucæ Waddingi. „ Episcopum fuisse Ordinis Minorum, postea ab amicis Parmensibus, præ„ sertim Raynuccio Pico, viro docto, Ducibus Parmensibus olim a secre„ tis, cujus plura extant sacræ historiæ monumenta, percepi, & sepulcrum „ esse in Ecclesia Minorum ejusdem urbis in sacello sancti Antonii, inciso, „ sed jam exeso hoc epitaphio: *Reverendissimi in Christo Patris & Domini* „ *fratris Bernardini de Carpio, eximii sacræ Theologiæ Doctoris, Episcopi* „ *Parmensis*..... Addunt insuper natum in oppido Carpi, fuisse Mini„ strum Provinciæ Bononiensis, & in cathalogo Ministrorum illius Provin„ ciæ ita haberi: *Frater Bernardus de Carpo, insignis Collegii Theologorum* „ *Universitatis Bononiensis Doctor, anno* MCCCXCV. *Provincialis electus*, „ *& postea Episcopus Parmensis*. *Vixit annos septuaginta unum*.

XIX. Facultatem etiam fecit Jolandæ Abbatissæ Monasterii sanctæ Claræ Valentinæ in Hispania, quondam Alphonsi Ducis Gandiæ natæ, & Alphonsi Regis Aragonii tunc regnantis consanguineæ, ut infra terras eidem Regi subjectas aliud Monasterium ædificaret, gubernandum juxta leges religiosissimi Cœnobii de Oterdesillas: *Piis fidelium votis*, V. Idus Junii. Monasterio Clarissarum Zamoren. propter bella, quæ diu viguerunt in regno Castellæ, ferme diruto & depauperato, adnecti concessit Ecclesiam sanctæ Mariæ antiquæ, olim parochialem, prope Monasterium sitam, & præstimonia sancti Joannis *de Collinas*, ac sancti Jacobi prope villam Beneventanam, diœcesis Astoricensis: *Prudentes virgines*, VI. Kal. Martii.

XX. Fratribus Tertii Ordinis domus sancti Joannis extra urbem Hispalensem, propter aeris intemperiem, indultum hoc anno, ut alio transferant domicilium sub nuncupatione sancti Sebastiani: *Sinceræ devotionis affectus*, VII. Idus Maii. Reformatorem quorumdam abusuum inter Fratres & Sorores ejusdem Instituti Provinciæ Hispalen. instituit fratrem Bernardum de Rupe Ordinis Minorum, in Theologia Magistrum, etsi prius præfecerit Fernandum Gondisalvi de Alcazar, ipsius Ordinis de Pœnitentia: *Religiosorum excessus*, VI. Idus Maii. Eidem Bernardo auctoritatem indulsit prædictis Fratribus de Pœnitentia conferendi scapulare, ut distinguerentur habitu a quibusdam, qui *Eremitæ de paupere vita* nuncupabantur, nullius tamen religiosi Instituti: *Humilibus & honestis*, VI. Idus Maii. Joanni de Villar, & Lu-

& Lupo de sancto Spiritu ejusdem Instituti concessit Eremitorium sancti Spiritus infra parochiam sanctæ Mariæ, Astoricen. diœcesis: *Devotionis vestræ*, Nonis Novembris. In eadem diœcesi & parochia de Lanavego ædificavit Gomesius Didacus de Isla Canonicus Astoricen. domum cognominatam *de Wembribe* pro ejusdem Instituti viris, pro cujus sustentatione Gondisalvus Episcopus univit præstimonium sancti Fructuosi, & sanctæ Agnetis infra parochiam prædictam, & limites Archidiaconatus de Ribadesil consistens, per liberam resignationem Alphonsi Gondisalvi Canonici Astoricen. quæ omnia rata habuit Pontifex: *His quæ pro divini*, VI. Kal. Novembris. Curam & administrationem Hospitalis sancti Stephani Protomartyris, a sancto Stephano Rege Hungariæ constructi in Urbe, datam fratri Gregorio Henrici Tertii Ordinis professori per Sigismundum Romanorum & Hungariæ Regem, ad quem spectabat, voluit etiam confirmatam: *Ad ea quæ*, XVI. Kal. Junii.

XXI. Monasterium sanctæ Crucis Romæ in regione Campi Martis, ubi Tribuni eligebantur, non longe a Curtio lacu, & Antonini Pii insigni columna; in illo loco qui dicitur *Mons Citorii*, in diplomate Pontificio *Mons acceptabilis*, sub hoc tempus humile suscepit exordium sub Instituto Tertii Ordinis, sive de Pœnitentia. Sorores duæ Ceccha & Margarita Tudertinæ cum aliis cohabitare cœperunt ibidem, & pœnitentiæ operibus semet exercere. His reliquit domum & supellectilem Stephana Ciocti, de Castro Campanagnie *, districtus urbis Romanæ, pro habitatione & hospitale mulierum honestarum. Impetrarunt hæ, & Consodales, ut bona hæc converterentur in usum & emolumentum sui domicilii, quo initio majora susceperunt incrementa, & tandem duo contigua stabilierunt reclusoria, quæ Pius V. univit, reduxitque in commodum Monasterium, relicto Fratribus Minoribus ædis regimine: *Humilibus supplicum votis*, Kal. Martii. Monast. Montis Citorii. Gonz. in Prov. Rom. Mon. 8.

* Forte Campagnani.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. HIs temporibus in Boemia, invalescente Hussitarum secta, perfidia & armis omnia pessundante, cum fide Catholica quique boni & pii, laici & Religiosi cujusque generis & status, tristem rerum faciem deplorabant, & Sigismundus Imperator in comprimenda hæreticorum temeritate segnius agere visus mœrorem adaugebat fidelibus, interea latitantibus nostris, vel solum vertentibus. Etenim Joannes Zyszka stirpe nobilis, Hussitarum caput ad Iglam fluvium, a Praga XI. leucis Germanis in meridiem, urbem condiderat sub nomine *Tabor*, unde ejus sectatores Taboritæ nuncupabantur. Hic pluribus initis præliis cum Catholicis, eos prospero sibi marte semper devicerat; quamobrem Imperator, nescius quid melius ageret, sub certis conditionibus, quas acceptare non detrectabat Zyszka, pacem componere omni meliori modo studebat.

„ II. Sed hæc inter Pontifex II. Nonas Januarii habilitato ad quoddam beneficium obtinendum fratre Joanne de Flagonello: *Religionis zelus &c.* V. Kal. Februarii, fratri Petro transitum ad Benedictinos permisit: *Sedes Apostolica &c.* & XVII. Kal. Aprilis Monialibus domus Corporis Christi Mantuæ electionem Confessorum indulsit: *Sacræ Religionis &c.* III. vero Idus præfati mensis fratri Vincentio duo loca recipiendi licentiam dedit: *Injunctum nobis &c.* & Idibus ipsius Fratribus Cretensibus concesso posse retinere, quam habebant: *Sinceræ devotionis &c.* quinque Litteræ Apostolicæ. Indic. ex Vatic.

alias

„ alias domos recipere indulsit: *Sacræ Religionis &c.* & VII. Idus Maii „ iisdem præfatis privilegia Fratribus Bosnæ concessa communicavit: *Dum* „ *uberes &c.* at benemerito fratri Anselmo nonnullas pensiones permisit „ IV. Idus præfati mensis: *Sinceræ devotionis &c.* Fratrem autem Petrum „ de Sironis duplicatis litteris: *Humilibus &c.* XI. Kal. Junii ad Benedi„ ctinos dimisit; X. vero Kal. ad Sibilliam Monialem sanctæ Claræ Valen„ tinensis scripsit: *Sinceræ devotionis &c.* VIII. Kalend. Magisterium fratri „ Gondisalvo de Valle-bona decrevit: *Viri sacræ &c.* & VII. Kal. Provin„ ciæ Castellæ privilegia confirmavit: *Sedis Apostolicæ &c.* Sed V. Nonas „ Junii quasdam rescripsit litteras pro Monasterio sanctæ Catarinæ Cæsa„ raugustæ: *Exhibita nobis &c.* IV. Nonas transitum ad Monasterium Va„ lentinum Isabellæ permisit: *Humilibus &c.* sed Antonellam ad Moniales „ Benedictinas transire concessit: *Humilibus &c.* XII. Kal. Augusti: VI. No„ nas ejusdem beneficium cuidam fratri Nicolao contulit: *Religionis ze*„ *lus &c.* X. autem Kal. Septembris datis litteris pro Monasterio sanctæ „ Claræ Leodii: *Digna reddimur &c.* & III. Idus ejusdem mensis aliis cir„ ca ordinationes pro Conventu Barchinonensi: *His quæ pro &c.* VIII. Kal. „ Octobris Episcopo Vicentino impedire Conventus erectionem vetavit: „ *Dudum siquidem &c.* & Episcopo Ceprensi absolutionem Fratrum com„ misit: *Immensa Apostolicæ &c.* IV. Kal. Octobris, quando Senis suprema „ infirmitate decumbens frater Angelus Salvettus, cum annis duobus & „ mensibus quinque universum Ordinem rexisset, pie decessit, die VI. Octo„ bris honorifice ante gradus Altaris majoris Ecclesiæ Minorum tumulatus. „ IV. subinde Nonas Novembris vetita extractione librorum a Bibliotheca „ Conventus de Arevalo: *Eximiæ devotionis &c.* III. Idus ejusdem mensis „ Pontifex ob eximiam devotionem suam in nostrum Ordinem, defuncti „ Angeli Salvetti loco substituit fratrem Antonium de Massa, virum do„ ctissimum, qui Vicaria potestate, usque ad proxima Comitia generalia „ Religionem moderaretur: *Amabiles fructus &c.* sed Idibus Decembris, *Indic. ex Vatic.* „ collato beneficio fratri Antonio de Valle-rotunda: *Religionis zelus &c.* „ III. Kal. Januarii Ministrum Provincialem Terræ-laboris in suo gradu „ confirmavit: *Religionis zelus &c.*

„ III. Expediti a Vaticano jam alia referemus, quæ priscorum anti„ quam pietatem, atque in Religionem nostram devotionem commendant, „ ne ob negligentiam a memoria excidant. Extremotii in Lusitania annos „ ante CLXV. circiter S. P. nostro pro suis Fratribus constructum Cœno„ bium, hoc anno recens Odeum undequaque consummatum, a pietate „ nobilium conjugum Alonsi Perez, & Constantiæ habuisse, lapis hac epi„ graphe inscriptus: *Anno MCCCCXXIII. Alonsus Perez, & Constantia San*„ *chez ejus conjux illum Chorum construxerunt, regnante Ferdinando in* *Monum. MSS. Prov. Algarb.* „ *Portugallia, regnante vero Joanne I. ultimam imposuerunt manum*, satis „ aperte docet. Sed Fernandus sive Ferdinandus filius Petri, crudelis nun„ cupati, regnare cœpit anno MCCCLXVII. perduravitque in solio usque „ ad annum MCCCLXXXIII. quo Joannes I. ei successit; unde præfatæ in„ scriptionis veritate persistente, illud Odeum haud minus annis quadra„ ginta perfectum fuit, & nihilominus tanti temporis opus, lapis ille amo„ tus loco primo non indicat, sed in basi jacens dormitorium (ut ajunt) „ quod sustentat; ex quo concluditur experientia, nihil æternitati ab ho„ mine posse confingi.

„ IV. In oppido des Alcasavas Portugallensibus dicto, quædam peril„ lustris Matrona, nomine Maria de Miranda, S. P. Francisco, ejusque Re-

„ Religioni devotissima, quadam vice puerperam in extremis laborantem, „ dum visitaret, modo penitus inopinato, & miraculoso e faucibus mortis „ cum ipso fœtu eripuit. Desperata jam erat parientis salus, & a momento „ sua vita pendebat, quando e fenestra domus fratrem Emanuelem Minoritam ejusdem oppidi oriundum illac transeuntem accivit, qui nesciens „ quid illa vellet, protinus conscensa scala, ad eum præsto fuit, quæ nihil „ morata in verbis, ejus habitus assumptam manicam desuper decumbentem, & animam agentem posuit dicens: *Ubi est habitus Sancti Francisci, „ inde non abest salus*. O magna potentia Dei! Vix dixerat, & puerpera illico „ facillime peperit, & incolumis cum fœtu ab omni periculo, stupentibus „ cunctis, qui adstabant, & Deum in Sancto suo laudantibus, evasit.

Mirabilis casus de virtute habitus Franciscani. Ibidem.

„ V. In eodem oppido Fratrum Ordinis Prædicatorum sacrum Cœnobium est, Dominæ nostræ de Serrà nuncupatum, in cujus Ecclesiæ quo„dam pariete imago S.P. Francisci depicta veneratur. Invalescebat nimis „ aliquando pustularum in populo dira infirmitas, ex qua, nullo artis medicamine opem ferente, perplures, in dies crescente morbo, moriebantur: „ quamobrem oppidani humano auxilio destituti, e Cœlo salutem petituri, „ ad eam sacram imaginem supplices confluebant. Adstantibus pluribus re„pente manus Seraphici Patris pustulis conspersæ apparuerunt, a quibus „ guttatim humor, veluti aqua, emanabat: rem novam admirati obstupue„runt, & ad hæc accersiti sacræ ædis Fratres, qui primo defluentem hu„morem naturalem putantes, ratione tempestatis, vel decidentium plu„viarum, manus imaginis sudariis siccare & abstergere curarunt semel & „ iterum, sed perperam, unde perseverante prodigioso defluxu, omnes „ crediderunt, & clamaverunt, *miraculum*, & festiviter nolis Ecclesiæ pul„satis, gratias dedere Deo, ac ex illa hora cessavit infirmitas, nec amplius „ visa est; exinde vero sacra illa imago majorem venerationem assecuta „ fuit.

Miraculum S. P. N. Francisci. Monum. MSS. præ.

ARGUMENTUM.

Benedictus XIII. post triginta annorum in Pseudo-Pontificatu pertinaciam decedit, Cardinales dumtaxat duo, qui penes ipsum erant, crexerunt Clementem VIII. Bernardinus Senensis prædicat in Urbe & in Etruria miro animarum fructu. Habentur Comitia generalia, in quibus Antonius Massa eligitur in Generalem Ministrum. Recensentur Episcopi, & nova domicilia.

I. Benedictus XIII. post annorum triginta pertinacem Pseudo-Pontificatum, decessit in Peninsulæ arce munitissima hoc anno, sub mensem Septembrem. Ita Ciaconus, & plerique rei Pontificiæ scriptores. Hispani tamen Hieronymus Zurita, Joannes Mariana, & alii vetustiores id in annum præcedentem, decimumque Kal. Junias in ipsum Pentecostes diem rejiciunt, quod reputo probabilius. Tunc sublatas omnes schismatis reliquias boni quique judicarunt, deficientibus præsertim, qui malum hoc vellent aut possent fovere, duobus dumtaxat Benedicto adhærentibus, iisque recentibus, Cardinalibus, Juliano Loba Aragonio, altero Ordinis Carthusiani, nominis ignoti. At hi vel Benedicti pertinacia imbuti, vel ab Alphonso Rege Aragoniæ persuasi, Ægidium Sancium Munotium, patria Tervelensem, Canonicum Barcinonensem, sive potius Valentinum in defuncti locum

Moritur Benedictus XIII.

Zurita to. 3. lib. 13. c. 23. Marian. lib. 20. c. 14.

Substituitur Clemens VIII. Vide Scolan. de rebus Valentin. lib. 8. c. 8.

cum substituerunt, die VIII. Junii, ejusdem anni, uti ferunt auctores Hispani. Nutantem atque adversus consensum orbis terrarum, oblatum honorem suscipere recusantem, Alphonsus Rex confirmasse dicitur sub Clementis VIII. nomine, ut negotium facesseret Martino V. Aragoniis rebus adverso, qui Ludovicum Andegavensem antea Regem Neapolitanum, Romanæque Ecclesiæ beneficiarium nuncuparat, & nuper abdicatam a Joanna Regina Alphonsi adoptionem probasse videbatur, viresque contra illum, & consilia participasse. Tanto excitus auxiliario & patrono ridiculus Pontifex, coronationis insignia suscepit, eaque aggressus est, quæ veri Romani Pontifices consuescunt, Cardinales aliquot creavit, qui post paucos annos cum ipso dignitatem abdicaverunt, coacti a Petro Cardinale Fuxo Minorita, Legato Apostolico, uti suo loco dicemus.

Anno 1429.

S. Bernardinus prædicat in Urbe.

II. Summo omnium applausu, & ingenti animarum fructu, prædicavit hoc anno sanctus Bernardinus in Urbe, & die XXI. Julii, ardere fecit tabulas lusorias, cantica lasciva, incantatoria, brevia, sortes, & capillamenta, quibus fœminæ ad superstitiosa utebantur, lignea mole conspectui populi prius exposita. Multorum odia ejus suasu conciliata, plures Judæos ipse convertit; Finicella Lamia venefica insignis arsit, quæ infantes multos occiderat. Per id tempus, addit Ciaconus, longe lateque per totam Italiam maximo cum fructu verbum Dei disseminavit. Concordat his Blondus: *Bernardinus Senensis, eloquentissimus, inquit, tam vehemens, tamque efficax divinorum eloquiorum suasor fuit, ut omni in Italia mirabilem fecerit animorum a vitiis ad virtutes commutationem.*

Ciacon. in Mart. V. creat. 1. Blond. in Etruria.

Marian. c. 5.

Tactu vestimenti sanat ægram.

III. Tunc in Urbe unum atque alterum patravit miraculum. Fœmina quædam insanabili laborans morbo, præ magna erga sanctum Bernardinum devotione, cupiebat tangere vestes ejus, sperans se earum contactu sanatum iri. Expectabat igitur eum clam loco quodam, quo erat transiturus; mox se submisit ad pedes ejus, volens tangere extremam oram cuculli. At vir Dei, qui nullam unquam fœminam ad se propius accedere pateretur, nec cum ulla fœmina, dempta confessione, solus colloqueretur, primo equidem turbatus fuit inopinato tactu, sed comperta eximia fidei ejus devotione, tulit moderate, moxque illa mulier sic restituta est, ac si numquam male habuisset.

Misso donariolo infirmum sanat.

IV. Concionanti affecta valetudine, pia quædam matrona misit aromata, vel confectiones, quibus pectus corroboraret. Ille vero severus corporis sui castigator, qui illud magis affligere, quam fovere, ejusque commodis studere mallet, nuntio aromata afferenti dixit: *Ego his rebus non indigeo, sed eas in vicum, quæras hominem ex afflictissima ægritudine decumbentem, dicasque ei verbis meis: frater Bernardinus mittit tibi hæc aromata ipsi missa, ut tu iis in nomine Jesu utaris, teque confirmes.* Mira res! simul atque gustavit æger ille aromata, e lecto sanus surrexit. Nimia prolixitate onerosus ero, si cuncta ejus miracula singillatim enumerare velim, quæ tamen populo circumquaque sunt notissima, certisque testimoniis confirmata. Neque enim ille unquam donec in vivis erat, aut ab operibus bonis, aut a miraculis patrandis otiosus fuit.

Marian. cit.

Visa est flamma ignis ex ore ejus procedere.

V. Roma in Etruriam perrexisse scribit Marianus, atque in civitate Lucensi mense Septembri magno disciplinæ Christianæ incremento ad populum sermonem habuisse, eumque confirmasse miris operibus. Dum in Ecclesia sancti Martini concionaretur maximæ hominum multitudini, visa est flamma ignis, instar radii solaris, cubitalis longitudinis, frequentibus respersa favillis ex ore illius procedere, & toto concionis tempore perseverare.

Alias

Alias mense Octobri visa est per plateas facula magna ipsum praeire. Ibi hominem ischuria, seu lotii, aut urinae retentione pereuntem, repente sanavit. Adolescentulum quaemdam ad se pridie missa repetentem admonuit, domi in quodam scrinio reposita, quae ita esse summo suo, & matris stupore comperit, cum nullus hominum illa reportarit.

Ischuria laborantem curat. Miro modo remittit ad se missa.

VI. Hoc anno sub festum Pentecostes, frater Antonius de Massa, Vicarius Generalis auctoritate Apostolica deputatus, indixit generalia Comitia in urbe Ferrariae. Gratissimum habuit Pontifex, tum ob ejus eminentem doctrinam, tum ob singularem facundiam in declamando, ut in supremum Ordinis Praefectum eligeretur, & ne obsisterent Ordinis statuta, quibus cavebatur, ne electionum praesides eligi possent in Superiores, infringenda curavit, hoc emisso diplomate.

Capitulum generale 76. Ferrariae. Marian. c. 11.

Dilecto filio Antonio de Massa, Ordinis Fratrum Minorum, sacrae paginae professori, ac ejusdem Ordinis Vicario Generali, auctoritate Apostolica deputato &c.

VII. *Cum nos nuper te Generalem Vicarium Ordinis Fratrum Minorum, ne propter carentiam Generalis Ministri detrimenta subiret, constituerimus & deputaverimus, prout in aliis nostris litteris plenius continetur, & sicut accepimus, in constitutionibus dicti Ordinis inter cetera caveatur, quod tenens pro tempore electionem ejusdem Ministri, illam in personam suam, si fiat, recipere & acceptare non possit: tuque propterea qui in proximo generali Capitulo dicti Ordinis Ferrariae, Deo propitio, celebrando, electionem dicti Ministri tenere debes, timeas ad suscipiendum electionem hujusmodi, si in personam tuam forsan fiat, propter praemissa inhabilem repraesentari; nos ad omne dubium summovendum, auctoritate Apostolica, ex certa scientia, declaramus, nostrae intentionis fuisse & esse, propter constitutionem & deputationem de te factas in Vicarium Ordinis praelibati, te nullatenus ad praemissa inhabilitasse, aut inhabilem quovis modo reddidisse: quinimo ad acceptandam electionem Generalis Ministri, si forsan illa, inspirante Domino, in personam tuam, tuis suffragantibus meritis, in eodem Capitulo alias canonice fieri & celebrari contingat, te ad illam habilem & capacem esse, & electionem ipsam in te libere & licite posse suscipere, & Generalis Ministri dicti Ordinis officium acceptare, & illi praeesse, perinde ac si Generalis Vicarius dicti Ordinis non existeres, eadem auctoritate, decernimus, & etiam declaramus, tecum nihilominus in praemissis omnibus dispensantes: non obstantibus privatis constitutionibus, ac quibuslibet aliis statutis, & consuetudinibus dicti Ordinis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate vallatis, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Romae apud sanctum Petrum, v. Kal. Maii anno VII.*

Reg. Vat. lib. 1. de Regul. ann. 7. fol. 128.

VIII. Nullo negotio omnia coierunt suffragia in hominem, Pontifici carum, litteris insignem, & praefecturae jam pene possessorem. Sed quam diversae sint artes e rostris declamare, & ex alto regere, magno suo malo probavit Sodalitium. Etenim sub Antonii regimine valde elanguit disciplina regularis, irrepserunt variae corruptelae, & reformatio ab Angelo Salvetto praedecessore inchoata, penitus evanuit. Vir placidus, & ultra modum benignae naturae, omnibus connivebat, nec quidquam magis placebat, quam nemini displicere. Necesse proinde fuit, quod suo tempore narrabitur, e Ministerio revocare. Attamen ea fuit Pontificis de homine opinio, ut

Eligitur in Generalem Fr. Anton. de Massa.

Disciplinae tandem decremento.

Ann. 1430.

ut cum Imperator Constantinopolitanus legatum misisset de unione Ecclesiæ Græcæ cum Latina acturum, ille ad eumdem, non alium, quam Antonium hunc remiserit, sententiam illius circa postulata exploraturum: quod superius suo loco præmonuimus.

Ann. 1419. n. 8.

IX. Creati hoc anno Episcopi, Gallipolitanus in regno Neapolitano, sub Archiepisc. Hydruntino, frater Donatus Brundusinus, per obitum Angeli: *Divina disponente clementia*, II. Nonas Februarii. Cavallicensis, sive Cabellicensis, in Comitatu Venusino, sub Archiepisc. Avenionen. frater Bernardus de Rappe, sacræ Theologiæ Magister, per translationem Guillelmi ad sedem Lucionensem: *Apostolatus officium*, IV. Kal. Julii. Claudius Roberti neque hujus Bernardi, neque translationis meminit Guillelmi. Fortisventuræ Episcopatus, hoc tempore erecti in Insulis Fortunatis, sive Canariæ, sub Archiepisc. Hispalensi, Ecclesia instituta, sub nomine sanctæ Mariæ de Bentacurtia, ita cognominata a Joanne Bentacurtio insularum domitore, frater Martinus de Domibus, vulgo Hispanico *de las casas*: *Cum universis Ecclesiis*, XII. Kal. Decembris. Aquinatensis in regno Neapolitano, sub Archiepisc. Capuano, frater Franciscus de Tedallinis, per translationem Jacobi ad Spoletanam Ecclesiam: *Pastoralis officii*, Nonis Julii. Polignianensis in eodem regno, sub Archiepisc. Barensi, frater Raonus de Castro Medurno de Litio, per translationem Pauli ad Ecclesiam Bitontinam: *Apostolatus officium*, II. Idus Aprilis. Floruisse sub hoc tempus fratrem Joannem Episcopum Feretrinum, Conventus Ariminensis aliquando alumnum, scribit Rodulphus. „ Erat familia Secanius, „ patria Ariminensis. Decessit anno MCCCCXLIV. die XXVIII. Septem„ bris, sepultus in Templo sancti Augustini. „ Erat hoc anno Episcopus Carthaginis Spartariæ in Hispania, frater Didacus Badan. a Pacensi Ecclesia ad istam, demum ad Placentinam translatus. Hoc anno obtinuit a Pontifice Martino, ut studia Grammatices, liberalium artium, & aliarum facultatum a se in oppido nativo Majoricæ, diœcesis Legionensis, annuente Episcopo Joanne, instituta, & a Petro Guardiano, aliisque Fratribus Minoribus regenda, confirmarentur: *His quæ pro litterarum*, XV. Kal. Februarii. Hujus Didaci vitam, & gesta ex sepulcrali lapide dedimus alias, cum de Conventu ageremus Majoricensi. „ Hoc anno Mediolanenses postquam insigni clade „ Florentinos, & Malatestios fœderatos ad Pontem Ronchi affecerunt, Kal. „ Februarii Fori Cornelii arcem & urbem occuparunt, & captivum abdu„ xerunt Ludovicum Alidosium, insignis fœminæ Lucretiæ patrem, qui „ Florentinorum partes secutus dicebatur, & Mediolanum ad Ducem Phi„ lippum Mariam miserunt. At ille inde postea dimissus, diu vixit Mutinæ „ & tamdem Minoritis Observantibus nomen dedit, & multis utriusque „ eventus casibus eruditus, Christianæ virtutis insigne specimen dedit.

Fr. Donat. Episcop. Gallipolitan.
Fr. Bernard. Cavallicen.
Fr. Martinus Fortisventuræ.
Vide anno 1413. n. 7.
Frat. Franciscus Aquinaten.
Fr. Raon. Polignianen.
Fr. Joannes Feretrin.
Rodul. fol. 169.
ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI
Fr. Didacus Carthagin.
Tom. 4. an. 1257. n. 14.
ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.
Rub. in hist. Raven. lib. 7. sub ann. 1424.
Ludov. Alidosius fit Minorita.

X. Duos invenio hoc anno simultaneos Procuratores generales Ordinis Hispanum unum, Gondisalvum de Vallebona, Italum alterum, Lucam Senensem, (adeo non est recentis consuetudinis nationes Ultramontanas, & Cismontanas suos quasque habere Procuratores) qui Pontifici exponebant quasdam controversias provinciæ Terræ laboris circa deponendum a Ministeriatus officio fratrem Petruccium Neapolitanum, & ejus loco subrogandum Joannem Nolanum. Confirmavit demum Pontifex Nolanum, Fratrum suffragiis electum. In Provincia sancti Antonii Conventum regularis Observantiæ sanctæ Mariæ Gratiarum Mantuanum vir nobilis Joannes Franciscus Gonzaga, Imperialis Vicarius in eadem urbe, abunde & sumptuose dotavit libris & supellectili Ecclesiastica. Obtinuit ut Pontificio cave-

Duo Procuratores General. Ordinis.
Ex Reg. Vatic. lib. de Reg. ann. 6. fol. 44.

veretur præcepto, ne quidquam extraheretur: *Romanus Pontifex*, XVII. Kal. Aprilis. In eadem Provincia translatus est ad Observantes Conventus sancti Joannis Baptistæ ad Campum sancti Petri (castrum est ad decimum a Patavio miliare) primum a sancto Antonio Patavino humiliter constructum, & suo incolatu illustratum, secundum a pio viro Georgio Joanne restauratum.

Conv. Campi S. Petri.

Gonza. in Prov. S. Anton. Conv. 15.

XI. In provincia Tusciæ cœperat hoc anno B. P. Thomas a Scarlino Cœnobium construere ad milliare unum ab oppido Radicodoli. Sed cum oppidani inhumaniter se gererent erga Fratres, atque illac transiret sanctus Bernardinus Senensis, assumptus ad Vicariatum Generalem regularis Observantiæ, ejus imperio Fratres locum deseruerunt. Facti pœnitentiam præ se ferentes Radicodolenses, obnixe rogarunt, ut domicilio Fratres redderentur. Flecti non poterant Patres provinciæ, ad quos de his judicare spectabat, tum propter veteres irrogatas ab oppidanis injurias, tum quia non tanti æstimabant humilia Cœnobioli initia, ut propter illa occupanda novas subirent. Transactis demum annis quinquaginta, cum Comitia Patrum haberentur Florentiæ, instantibus denuo suppliciter oppidanis, missi sunt a fratre Hieronymo Cortoniensi Provinciali Ministro, qui domum repararent. Illi divendito primo habitaculo valde incommodo, aliud opportunius loco saluberrimo, & amœno construxerunt.

Conv. Radicodoli.

Idem in Provinc. Tusciæ Conv. 39.

XII. In Hungaria extruxerat nobilis vir Joannes Nicolai de Canissa Domicellus, Wesprimiensis diœcesis, domum Fratribus regularis Observantiæ in prædicta villa Canissæ. Concessit hoc anno Pontifex ut eisdem Fratribus traderet incolendum: *Ad ea quæ divini cultus*, VII. Kal. Januarii.

Conv. Canissæ.

XIII. In provincia Aragoniæ, ut quinque Conventus regularis Observantiæ in unam coirent Custodiam, videlicet sanctæ Mariæ de Angelis prope civitatem Segobricensem, sancti Spiritus in Eremo, sancti Francisci ad Chelvas, ac Mansaneræ, seu Pomerii, sub titulo *sanctæ Mariæ de la Vega*, & proprium haberent Custodem, in Capitulo tamen Provinciali eligendum, per omnia Ministris Generali & Provinciali subjectum, indulsit Martinus ad preces Joannis Episcopi, & Capituli Segobricensis, Friderici de Aragonia Comitis de Luna, & Juratorum Segobricensium: *Ad ea ex Apostolicæ servitutis*, VII. Kal. Augusti. Prima est hæc, quam sciam, Custodia regularis Observantiæ in Hispania, sub hoc vocabulo erecta. Anno sequenti his accesserunt aliæ domus, Tirasonensis, Muri veteris, Carinienæ, & Alumnæ, quas simul cum prioribus indulsit Pontifex, ut regerentur, juxta decretum Concilii Constantiensis: *In Apostolicæ Sedis*, XIX. Kal. Septembris.

Erigitur Custodia Observant. in Aragonia.

XIV. Obtinuit hoc anno vir nobilis Gomesius de Benavides miles, Palentinæ diœcesis, licentiam construendi Fratribus domum in loco idoneo infra dominium Regis Castellæ & Legionis: *Sinceræ devotionis affectus*, VII. Idus Augusti. An, vel ubi, ædificaverit, non constat, nisi conjecturare velimus, domum illam Villalvini, præfatæ diœcesis oppidi, a Rivo sicco, vulgo *Riosecо*, per quatuor leucas distantis. Antiquam esse, sed ignoti temporis, & auctoris, fatetur Gonzaga: monumenta provinciæ Conceptionis, ad quam spectat, mihi transmissa, circa hoc tempus dicunt constructam. Tempus & diœcesis concordant, si aliunde alia non discordant. Illud potest esse controversiæ, quod Gonzaga asserat sub Pio V. anno MDLXIV. a Patribus Conventualibus ad Observantes transivisse, & diploma citatum Martini V. referat Gomesium pro his, non pro illis voluisse domum construere. Conciliari tamen ista possunt temporum & rerum vicissitudine; multa enim domicilia Observantum transferebantur ad Conventuales, vel mutua per-

Conv. Villalvini.

Gonza. in Prov. Concept. Conv. 21 Monum. MSS. hujus Prov.

mutatione domorum, vel ineundæ gratia concordiæ, vel quia splendidiora erant, quam Observantum ferebat restituta disciplina, vel quia loci, aut aeris temperamentum suadebat ut dimitterentur. Ceterum domus ab hominum frequentia semota contemplandis rebus divinis, & mentis recollectioni plurimum favet, & propterea Patribus Recollectis adjudicata, qui ruinosam & deformem eleganti & commoda structura refecerunt. Jacet in Ecclesia nobilissima Heroina Maria a Velasco, oppidi Rupis-fidelis, vulgo *Penna fiel* Marchionissa, & Fratres Antonius Moreno defunctus anno MDXCI. Franciscus Garcia anno MDCV. & Frater Michael Gonzales anno MDCXI. viri probatissimæ virtutis, & singularis disciplinæ. Primus sacerdotio insignitus antequam ad Religionem accederet, adeo rebus cœlestibus videbatur immersus, ut a rerum exteriorum sensu videretur alienus: secundus post mortem inventus est ferrea catena cinctus, quæ ab assiduitate in carne jam ferme abscondebatur: tertius mortis præsciens horam, sua membra eo modo composuit, quo erat tumulandus, sibique ipse propria manu oculos clausit, & in omnium conspectu veluti dormiret, mansit exanimis.

Conv. Massilien. XV. Cœnobium Massiliense, provinciæ sancti Ludovici, sub hunc annum ædificatum est intra urbis mœnia per dominum de Ramesano. Præerat aliud nobile Patrum Conventualium extra urbem, ubi sepultum diximus corpus sancti Ludovici. Hoc postea destructo, ne hostibus esset præsidio (arx enim potius, quam Conventus videbatur) privilegia omnia Pontificia & Regia, ac brachium sancti Ludovici, ejusque vestimenta Pontificalia, calix, & testamentum ad Cœnobium Observantum translata sunt. Corpus vero beati Hugonis de Dina, de quo suo loco diximus, in ædem urbis præcipuam creditur secreto delatum. Ecclesiam consecravit quidam Episcopus Trojæ, & valde ornant insignia mausolea Florentinorum, & Corsicorum. Passus est ab hæreticis crudele martyrium frater Antonius Carbonarius laicus, hujus Conventus alumnus, quod suo tempore narrabimus.

Tom. 5. an. 1298. n. 9. Tom. 6. an. 1319. n. 3.

Tom. 7. an. 1278. n. 31.

Ann. 1575.

Annal. Leod. n. 53. Monaster. Tungren. XVI. Annales Episcoporum Leodiensium apud Gasparem Bruschium, hoc anno conditum referunt Monasterium Tungrense Virginum, sub tertia Regula sancti Francisci, sedente Joanne Comite de Heynsberch Episcopo Leodiensi.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. HOc anno MCCCCXXIV. ut concluderet cum Sigismundo pacem, „ & in favorem suorum Taboritarum Zyszka dum pergeret, in „ Castro Priscojæ peste correptus animam pessimis facinoribus obnoxiam ef- „ flavit, meritas Deo pœnas lituram: habuit nihilominus a suis sectatori- „ bus eximios (quasi aliquid boni fuisset) sepulcri honores; etenim Ezlaslaviæ in funereo cippo, qui ejus imaginem incisam lapidi continet, hæc „ verba in margine quadrato inscripta fuere.

Dogl. supra cit. fol. 417.

Petrus Bert. in descript. Boemia fol. 317.

„ *Anno M.CCCC.XXIV. die Jovis ante Festum Galli,*
„ *vita functus Joannes Zyska a Calice, Rector*
„ *Rerumpublicarum laborantium in nomine, & pro nomine Dei,*
„ *hoc Templo conditus est.*

„ E regione ad parietem erat Altare, in cujus exteriori facie Hussus, & „ Zyska picti videbantur: post Altare ex eodem pariete, & ex catena fer- „ rea pendebat lapis quadratus sesquispithamæ magnitudine in quolibet „ latere, cui inscriptum tale distichon legebatur.

Men-

Anno Christi 1424.	Martini V. anno 7.	Sigismundi Imp. anno 14.	Religionis Minorum anno 217.

„ *Mensa fuit Zyskæ lapis hic, dum corpore Christi*
„ *Vescitur, & potum sanguinis ore bibit.*

„ Super sepulcrale bustum e Templi fornice clava ferrea pendebat, quam
„ idem pluribus in præliis in Catholicos susceptis, semper gestasse videba-
„ tur: licet autem obierit Zyska, Hussitarum nihilominus Secta non cessa-
„ vit, imo potius adeo invaluit, ut justis exercitibus Saxoniæ Ducum,
„ Marchionis Brandeburgici, ac Ottonis Archiepiscopi Trevirensis in fugam
„ actis, arrogantior, & in Catholicos quosque inhumanior sæviret, quo
„ in deplorabili statu attrita, & calcata Religio ubique squalebat, ac hor-
„ rore rigebat.
„ II. Interea Martinus Papa IV. Kal. Februarii Monialibus Assisina- Arch. S. Claræ Ass.
„ tensibus sancti Nicolai loci mutatione concessa: *Humilibus &c.* XVIII.
„ Kal. Maii, fratrem Antonium de Guarceno ad Magisterium nuncupavit:
„ *Viri sacræ &c.* V. Nonas ejusdem mensis, pro Bulla Nicolai IV. super
„ forma vivendi Fratrum, & Sororum de Pœnitentia litteras expedivit:
„ *Sinceræ devotionis &c.* & VI. Idus ad superandas nonnullas difficultates
„ circa sepulturas in Provincia Pannoniæ, seu Hungariæ Breve dedit: *Sa-*
„ *cræ religionis &c.* sed XV. Kal. Julii ingrediendi Monasteria Arimini
„ gratia Isabellæ concessa: *Devotionis tuæ &c.* III. Idus ejusdem mensis
„ Hospitalis Vincentini fratri Augustino curam commisit: *Piis fidelium &c.*
„ Ex quibusdam vero litteris Vaticani scriptis Kal. Augusti: *Sacræ religio-*
„ *nis &c.* in quibus agitur de sepulturis, intermicat quidam Conventus in
„ Villa de Sechanson, cujus nulla memoria, quod noverim hucusque apud
„ nostros Scriptores habetur: at VII. Idus ejusdem mensis habetur diploma
„ pro erectione cujusdam Monasterii in regno Castellæ: *Sinceræ devotio-*
„ *nis &c.* XIII. Kalend. Septembris incorporato Conventui Barchinonensi
„ fratre Joanne Bernardo: *Sacræ religionis &c.* XII. Kal. ejusdem magiste-
„ rium pro fratre Andræa de Prato decretum est: *Religionis zelus &c.*
„ duæ Sorores anonymæ pro sui spiritus quiete ad Benedictinas remissæ fue-
„ re: *Exigentibus devotionis &c.* XVIII. Kal. Octobris, & VI. Kal. ejusdem,
„ frater Petrus de Mendoza ad magisterium: *Religionis zelus &c.* at II.
„ Idus ad Sacellani sanctæ Mariæ Majoris gradum frater Hugo ignotæ Pa-
„ triæ & cognominis promotus fuit: *Religionis zelus &c.* XVII. Kalen. No-
„ vembris. Nescio pro quo transitu cuidam fratri Dominico absolutio imper-
„ tita fuit: *Sedes Apostolica &c.* & IX. Kalend. ejusdem mensis, pro muta-
„ tione Conventus de la Valle emanavit licentia: *Pia fidelium &c.* ac
„ tamdem VII. Kal. Decembris Alphonso de Robles Legione construendi
„ Monasterium summus Pontifex hoc anno licentiam dedit: *Sinceræ devo-*
„ *tionis &c.* est autem Legio civitas Episcopalis in regno Terraconensi, Topogr. Ferrer.
„ Hispanis *Leon*, priscis Legio septima Germanica nuncupata, ad Estolam
„ amnem haud longe profluentem, in ampla planitie oblonga, & in duas
„ muro divisa, nobilis, clara, necnon templo elegantissimo, arteque mi-
„ rabili constructo conspicua, media fere inter Vallisoletum & Duetum,
„ hinc inde XXII. M. P. Hispan. distans, Regum Castellanorum sedes ali-
„ quando fuit: in hac civitate igitur an Robles Monasterium construxerit
„ omnino latet, cum non nisi anno MDXVIII. Leonora Quinnona unum pro
„ Sanctimonialibus Conceptionis excitaverit, ut habetur in Annalibus.

AR-

ARGUMENTUM.

Celebratur Jubilæum. Petrus Cardinalis de Fuxo Minorita mittitur Legatus in Aragoniam, ut schismatis extingueret reliquias. Multi Minoritæ ad varias abeunt Græcorum regiones, fidem disseminaturi. Referuntur Viri insignes, & Episcopi. Floret beatus Damianus Patavinus. Incipit clarescere beatus Joannes Capistranensis. Ædificantur Cœnobia.

Celebratur Jubilæum.

I. HOc anno Jubilæum celebravit Martinus Pontifex, immensa hominum multitudine in Urbem confluente. Pax & tranquillitas inter omnes ferme Principes Europæ vigebat, tantaque erat annonæ copia, ut triticum, & hordeum vilissimo pretio distraherentur. Fovebat tamen diuturni schismatis reliquias contra Martinum Pontificem Alphonsus Rex Aragonius, & parvas scintillas flabello indignationis (qua propter translatum a se regni Neapolitani jus adoptivum in Ludovicum Andegavensem, ardebat) in magnum excitaret incendium, nisi Martinus opportune misisset Sedis Apostolicæ Legatum Petrum sancti Stephani in Cœlio Monte Presbyterum Cardinalem, Minoritam, Regis consanguineum, qui frementem deliniret, errantem in viam reduceret, & schisma penitus extirparet. Egregiam posuit hic operam huic monstro avertendo, & Christianæ conciliandæ unitati, uti diffuse narratur integro Codice MSS. Archivi Vaticani, ex quo primas damus litteras hujus legationis.

Mittitur Legatus in Aragoniã Cardinalis de Fuxo.

Martinus Episcopus servus servorum Dei. Dilecto filio Petro, tituli sancti Stephani in Cœlio Monte, Presbytero Cardinali, in regno Aragoniæ, & omnibus aliis partibus, insulis, civitatibus, terris & locis, carissimo in Christo filio nostro Alphonso Aragonum Regi illustri ubique subjectis, Apostolicæ Sedis Legato, salutem & Apostolicam benedictionem.

II. *CHristus filius Dei vivi ex alto cœlorum throno descendens, exemplum nobis reliquit, ut quemadmodum ipse discipulos, quos elegerat, in universas mundi partes destinavit, ut omnibus creaturis Evangelium prædicarent, & sacra Christianæ fidei instituta humanum genus edocerent, ita nos, qui, licet immeriti, ejus vices in terris gerentes, Christiano generi præsidemus, quantum ab ipso nobis conceditur, per suas semitas incedentes, ad fideles absentes oculos nostræ considerationis intendamus, & ad ipsos, cum tempus postulare videtur, personas dirigamus idoneas, quæ executionem voluntatis & sollicitudinis nostræ per suas operationes, Deo propitio, valeant administrare. Cum itaque nihil in animo nostro insit ardentius, nihilque cum majori affectione desideremus, quam videre universalem Ecclesiam in sui status amplitudine stabilitam, & Sedem Apostolicam in sua auctoritate & fastigio conservari, te, cujus personam, Dei benignitate, præclaris virtutibus illustratam esse cognovimus, quem etiam vitæ integritate, ac magnitudine consilii, & rerum experientia, ac sacrarum litterarum doctrina plurimum valere non dubitamus, in regno Aragoniæ, & omnibus aliis partibus, insulis, civitatibus, terris, & locis, carissimo in Christo filio nostro Alphonso Aragonum Regi illustri ubique subjectis, de fratrum nostrorum consilio, pro statu universalis Ecclesiæ, nostrum, & Apostolicæ Sedis Legatum de Latere, cum plena potestate facimus, constituimus, ac etiam ordinamus, atque te ad regnum Aragoniæ, ac insulas, civitates & terras prædictas, tamquam pacis An-*

Angelum, ut in ipsis evellas & destruas, aedifices atque plantes, deformata reformes, & corrigenda corrigas, atque statuas quidquid ad statum universalis Ecclesiae, & ad conservandam dictae Sedis auctoritatem, & Ecclesiasticam libertatem profuturum cognoveris, prout caelestis gratiae infusio, tuaque tibi prudentia ministrabit, providimus destinandum, firma sperantes fiducia, quod actus tuos, dirigente sapientia, quae novit prava in directa, & aspera in vias planas convertere, per tuae circumspectionis industriam, in dictis partibus status Ecclesiasticus ad suam debitam formam, atque naturam dirigetur. Tibi igitur quascumque personas Ecclesiasticas & seculares, in dictis partibus reformandi, & quaecumque ad cultum Dei, & Apostolicae Sedis honorem, & observantiam Canonicarum sanctionum, conservationem Ecclesiasticae libertatis, & reformationem morum, honestatis cultum, relevationem Ecclesiarum & pauperum, animarum salutem & tranquillitatem, quomodolibet pertinebunt, corrigendi, statuendi, praecipiendi, & etiam exercendi. Et nihilominus contradictores, rebelles quoscumque, quacumque Ecclesiastica, vel mundana, etiamsi Regali, Reginali, aut Pontificali, vel alia quavis praefulgeant dignitate, per censuram Ecclesiasticam, & alia Juris remedia, appellatione postposita, compescendi, quibuscumque privilegiis, indulgentiis, exemptionibus, & litteris Apostolicis generalibus, vel specialibus, sub quacumque forma, vel expressione verborum concessis, per quae nullum cuique cujuscumque status, conditionis, vel etiam Ordinis Cistercien. Cluniacen. Praemonstraten. Grandimonten. Cartusien. Vallis-umbrosae, Camaldulen. Humiliatorum, sanctorum Benedicti & Augustini, & Hospitalium sancti Joannis Hierosolymitani, & sanctae Mariae Theutonicorum, & Calatraven. & quorumvis aliorum Ordinum existerent, in hac parte volumus afferri suffragium, nequaquam obstantibus, plenam & liberam, tenore praesentium, auctoritate Apostolica concedimus facultatem, necnon pro votiva, & celeri expeditione negotiorum per nos tibi commissorum, quoties tibi videbitur, generalem, seu particularem Synodum Praelatorum, Principum, Ducum, Baronum, & Dominorum congregandi, ibique proponendi & deliberandi, prout agendarum rerum pondus pro tempore exiget, & quod inibi per te decretum & deliberatum fuerit, exequendi, mandandi, & faciendi per te, vel alios opportune, ac etiam omnibus & singulis Praelatis Ecclesiarum, Monasteriorum, ac Ordinum quorumcumque Magistris, Prioribus & Praeceptoribus, cujuscumque dignitatis, aut conditionis existant, Capitulis quoque secularibus & Regularibus, exemptis, & non exemptis, & Clero per censuram Ecclesiasticam, ut omnia quaecumque ordinaveris, seu disposueris, exequantur efficaciter, et plene pareant, et intendant. Et nihilominus pro praemissorum executione plenaria, quandocumque tibi videbitur, implorandi et invocandi auxilium brachii secularis quorumcumque Regum et Principum. Nos enim sententias, quas rite tuleris, et paenas, quas inflixeris in rebelles, ratas habebimus, et faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Quocirca circumspectioni tuae per Apostolica scripta mandamus, quatenus injunctum tibi ministerium laboris hujusmodi, pro divina, et dictae Sedis ac nostra reverentia devote suscipiens, sic illud utiliter, sicque solerter et laudabiliter, juxta datam tibi a Deo prudentiam exequaris, quod de tuis laboribus, caelesti favente clementia, desiderati fructus proveniant, quos speramus, tuque illam, quae pias causas agentibus, superna retributione, impenditur, feliciter consequi aeternae palmae gloriam merearis. Datum Romae apud sanctos Apostolos, VI. Idus Januarii, anno Dominicae Incarnationis MCCCCXXV. *Pontificatus nostri anno* VIII.

III. Ro-

III. Roma profectus Petrus, sub Februarii initium, mense Martio, Carpentoractum venit, misitque sui adventus nuncium ad Alphonsum, a quo responsum accepit, expectandum Joannis a Casanova sui Confessarii Ordinis Prædicatorum, a se ad Martinum missi regressum, ut circa legationem admittendam, vel repellendam pensitaret. Alius deinde supervenit Alphonsi tabellarius, qui Petro Paschalem festivitatem, die octavo Aprilis Avenione celebranti, intimavit ne ulterius progrederetur. Tulit modeste hanc injuriam Petrus, nec quidquam gravius reposuit, sed summa patientia, & prudentia multas Alphonsi contra Martinum Pontificem querimonias accepit, vanasque tergiversantis, & moras protrahentis artes superavit, admissus tamdem sub hujus anni finem ad legationis partem obeundam. Tria statim per supradictum Joannem Alphonsus a Petro postulavit. Primum, ut corpus sancti Ludovici Massiliensibus ereptum, concederet in aliqua Ecclesia Fratrum Minorum regni Aragoniæ collocari. Secundum, omnia bona Cameræ Apostolicæ a se collecta, recepta, aut distributa, remitteret. Tertium, Roqualense oppidum Rhodianorum militum sibi conferret. Primum diserte negavit Legatus, quod Reges & Principes Galliæ inique ferrent sacro hoc pignore privari. Secundum in spem aliquam rejecit, si prius Rex idolum Peniscollense dejiceret, deque toto legationis negotio secum coram conferret. Tertium noluit concedere, quod summa injuria, & jactura afficerentur Rhodiani. Hæc fuere legationis initia, reliqua præclare gesta sequentibus annis referemus.

Bizar. lib. 11. histor. Genuen. Folieta lib. 10. Monum. MSS.

IV. Genuenses hoc tempore partim armorum potentia, partim icto fœdere cum Principibus, partim ditissimis commerciis extenso imperio in partes Græcorum, sedes & domicilium in optimis urbibus collocarunt. In regno Cypri, Famagustam celebre emporium possidebant, Chium insulam in Ægæo, Peram urbem in Bosphoro Thracio, Amastrim urbem Ponti, & Bithyniæ, in Thaurica Chersoneso Cembalum, Soldajam, Caffam (veteribus Theodosiam) in palude Mæotica Tanam urbem ad fluvium Tanaim, qui Europam ab Asia dividit, obtinebant. Ad urbes Synopen, Trapezuntem, Sebastopolim, compluresque alias fœdere conjunctas, Consules mittebant, qui jurisdictionem inter suos exercerent. Ex his locis longe lateque lux Evangelicæ claritatis in varias infidelium, vel schismaticorum Provincias per religiosos viros Ordinum Prædicatorum & Minorum, quorum magnus numerus in hoc opus cum Genuensibus transfretabat, magno cum salutis animarum proventu diffusa est. Minoribus ut commodius, & majori lucro laborarent, Pontifex hoc anno suorum prædecessorum beneficia voluit confirmata.

Multi Minores inter Græcos fidem disseminant.

Dilectis filiis universis Guardianis, et Fratribus domorum Ordinis Fratrum Minorum per Syriam et Ægyptum, ac alias partes Ultramarinas existentium.

Ex Reg. Vatic. lib. 1. de Regul. fol. 321.

V. *Cum a nobis petitur, quod justum est, et honestum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officii nostri ad debitum perducatur effectum. Ea propter, dilecti filii, justis vestris postulationibus grato concurrentes assensu, omnes gratias, libertates, immunitates, exemptiones, & indulta a prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, sive per privilegia, vel per indulgentias vobis, ac domibus vestris concessa, vobis, & per vos eisdem domibus vestris, auctoritate Apostolica, ex certa scientia, tenore præsentium, confirmamus, & præsentis scripti pa-*
tro-

trocinio communimus, supplentes omnes defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem. Nulli ergo &c. infringere. Datum Romæ apud sanctos Apostolos, II. Nonas Martii, anno VIII.

VI. Occurrit hoc anno memoria in scripturis Vaticanis fratris Hugonis de Palis Pœnitentiarii in basilica sanctæ Mariæ Majoris, viri docti, & fratris Antonelli de Isernia Pœnitentiarii Lateranensis hoc anno promoti ad parochiam sancti Salvatoris de Militiis in Urbe, & Ecclesiæ sancti Vitalis tunc vacantis, per mortem ultimi Cardinalis. Hæc collatio facta fuit per Santum Episcopum Tiburtinum, Papæ Vicarium, die XIV. Junii. „ Henrici Ghe-„ le sanctæ Mariæ Majoris de Urbe Pœnitentiarii: *Religionis*. VIII. Ka-„ len. Septembris. „ Joannis Bernardi, Joannis de Rocca, & Petri Voierdelli, sacræ Theologiæ Magistrorum, in Conventu Barcinonensi, doctrina illustrium, & in Conventu Toletano Petri de Mendoça egregii prædicatoris, qui Parisiis, & Toleti, tum in domo Fratrum, tum in Ecclesia Cathedrali (prout tunc moris erat) libros legit Sententiarum. In Conventu sancti Laurentii urbis Vincentinæ, Augustini Mediolanensis Laici, sive Conversi, qui Xenodochium pauperum in præcipua platea, qua Veronam, & ad alias Lombardiæ Civitates transitur, situm, bellorum injuria dirutum, restauravit. Recensentur viri aliquot illustres. ADDITIO ALIORUM.

VII. Occurrunt etiam in catalogis MSS. Ecclesiæ Assisiatis, frater Theobaldus Pontus Assisias ejusdem urbis Episcopus, & Ecclesiæ Tergestinæ frater Jacobus de Balardis Laudensis, Tergestinorum Episcopus, paulo post Urbinum translatus. Interfuit ante Episcopatum Concilio Constantiensi. Ab hoc inductam ajunt in Tergestum Balardorum familiam, nunc penitus extinctam. Sunt, qui hunc velint Ordinis Prædicatorum, & sacri Palatii Magistrum. Certe Michael Pius inter Episcopos illius Instituti non recenset, Magistrum tamen sacri Palatii commemorat Jacobum Laudensem post annum MCCCC. non hunc, sed alium familiæ Aragoniæ, mox Episcopum Laudis, suæ patriæ. Fr. Theobaldus Episcopus Assisias. Fr. Jacob. Tergestin. *Ex lib. 1. de Regul. fol. 32. 37. & 62.*

VIII. In libris consistorialibus occurrunt frater Truto assumptus ad Ecclesiam Oloren. in Norvegia. VIII. *Kalend. Junii*. Frater Joannes de sancto Facundo ad Sebasten. in Armenia. *Eodem die*. Frater Robertus Ryngman ad Graden. in Norwegia, sub Archiepisc. Nidrosien. per obitum fratris Jacobi, etiam Ordinis Minorum. III. *Kalend. Junii*. Frater Joannes Burgherlin ad Sodoren. insulam sub eodem Archiepisc. alias sub Archiepisc. sancti Andreæ Scotorum. XIII. *Kalend. Augusti*. Frater Nicolaus de Troja ad Thanensem in Ægypto, sub Archiepisc. Damiatæ. *Eodem die*. Frater Franciscus Fusterius ad Nazarenam in Galilæa. III. *Nonas Augusti*. Frater N. sacræ Theologiæ Magister ad Ebolonensem titularem in partibus. *Nonis Septembris*. Frater Antonius Venturæ de sancto Blasio Romanus ad Croensem, olim sub Archiepisc. Dyrachino. VI. *Idus Octobris*. Frater Jacobus de Villanova ad Ussellen. in Sardinia, sub Archiepisc. Arboren. *pridie Idus Decembris*. Fr. Truto Oloren. Fr. Joann. Sebasten. Fr. Rober. Graden. Item frater Jacobus. Fr. Joannes Sodoren. Fr. Nicol. Thanen. Fr. Franciscus Nazaren. Fr. N. Ebolen. Fr. Antonius Croen. Fr. Jacobus Ussellen.

IX. Beatum Damianum e nobilissima Comitum familia urbis Patavinæ, hoc anno sanctitate floruisse, scribit Angelus Portenarius ejusdem urbis scriptor, cujus virtutem mire extollit alter Patavinus etiam historicus, Bernardinus Scardeonius. *Invidia*, inquit, *improborum hominum aliquando falsi criminis insimulatus a suo Primicerio carceri teterrimo mancipatur. Verum ubi veritas facti divino Dei nutu patefacta, in lucem prodiit, mox & integritas vitæ sanctissimi hominis, ex eo magis magisque illuxit. Quare tam-* *Porten. de felicit. Paduan. lib. 9. c. 9. Scardeon. lib. 2. classe 6.* Floret beatus Damianus.

tamdem e custodia egredienti Monasterii Præpositus statim occurrit, qui tum primum veri conscius, & facti pœnitens, errori suo ab eo veniam postulabat, quod per imprudentiam injuste ei tantum tulisset opprobrium. At ille mira animi alacritate, utraque manu anteriorem tunicæ partem expandens: Ecce, inquit, Pater, capax gremium ad recipiendas ejusmodi pro Christo calumnias, si quæ restant: Gratias tu quidem a me expectare debes, pro his afflictionibus, et tu veniam errori tuo a me postulas? quando ex eis sane tibi non accusator, sed debitor magis factus sum. Ex eo itaque tempore *Beatus* appellari ab omnibus cœpit, tamquam unus omnium paupertatis amantissimus, & unicum veræ humilitatis, & perfectæ patientiæ exemplar. Is sicut vivens, ita & moriens innumeris miraculis claruit. Obiit Cremonæ in magna opinione sanctitatis, & propterea ibi in arca lapidea honorificentissime conditus, & pro Beato Christi milite, ibidem a cunctis colitur, nullumque fere nomen frequentius ibi in ore omnium est, quam beati Damiani. Hujus sancti Viri ad vivum delineata effigies intra speciosissimum templum D. Antonii Confessoris, in secunda columna superioribus annis conspiciebatur, cæcorum, ac claudorum imaginibus, utpote miraculorum indiciis, undique circumcincta. Nunc vero Petri Bembi Cardinalis statua erecta est, & imagines illæ omnes omnino deletæ, altero forsan latere iterum reponendæ.

Tom. 9. an. 1414. n. 1. & seqq. Beatus Joannes Capistranen. mire claret.

X. Primordia pietatis, & præludia magnæ virtutis, quæ in beati Joannis Capistranensis emicabant adolescentia, alias narravimus, ad altiora conantem majora consecuta sunt incrementa, magistro præsertim Bernardino Senensi. Permagni refert, & interest juventutis imbuendæ disciplinis optimis, quo utantur præceptore, cum ille sit instar statuminis, & perticæ, ad quam se mores erigant discipulorum. Joannes, dirigente Deo, nactus sanctum Bernardinum, virum omni opinione majorem, tanto magistro plurimum profecit, ab hoc Sole trahens colores omnium virtutum. Assiduus comes ejus fuit, & auditor, a quo magnam hausit sapientiam & sanctitatem. Felix ejusmodi proborum contubernium, cum idem & docenti, & discenti propositum sit, ut ille prodesse velit, hic proficere. Tamdem ex discipulo factus magister Capistranus, populos longe lateque docebat, tum publicis concionibus, tum privatis colloquiis, tum demum doctis ad singula dubia adhibitis solutionibus, & multis conscriptis in omni scientiarum genere libellis. Multa sane egregie, atque utiliter scripsit, in quibus & sapientiam, & prudentiam quisque mirabitur. Omnia solide, omnia judicii pondere librata, & diligenter examinata disseruit, ex sacra Scriptura, vel optimis Doctoribus deprompta. Ex ejus ore verba sapientiæ, & sententiæ divinæ, veluti nimbi defluebant; neque id mirum; quippe eructabat calicem cœlestis liquoris, quem copiosissime biberat, sacratissima Virgine propinante. Concurrebant undique populi, sanari, sanctamque doctrinam audituri, & qui conscientia infirma vexabantur, ab illo passim medelam expetebant. Hujus rei luculentum habeo testimonium Jordani Cardinalis Ursini, Episcopi Albanensis, & summi Pœnitentiarii, quo hoc anno amplissimam tribuit facultatem, Pontifice etiam Martino jubente, a reatibus absolvendi. Ipsum produco instrumentum.

Ei porrexit beata Virgo calicem cœlestis liquoris.

JOR-

JORDANUS miseratione divina Episcopus Albanen. Religioso viro fratri Joanni de Capistrano Presbytero professo Ordinis Fratrum Minorum.

XI. *Grata tuæ devotionis obsequia, & sollicita cura, quibus erga Christifideles, & pauperes, ac pœnitentes, qui ad te undique confluunt indefesse, & te quotidie occupant, non immerito deposcunt, ut Apostolicæ Sedis munificentia se exhibeat erga te liberalem. Hac igitur consideratione inducti, & per hoc tuam volentes honorare personam, de cujus circumspectione plenam in Domino fiduciam obtinemus, auctoritate Domini Papæ, cujus Pœnitentiariæ curam gerimus, & de ejus speciali & expresso mandato super hoc vivæ vocis oraculo nobis facto, discretioni tuæ committimus, quatenus tibi, & uni alteri dumtaxat, idoneo & discreto Presbytero, professo dicti Ordinis, per te eligendo, liceat confessiones quorumcumque hominum, utriusque sexus, ad te, & eumdem tuum socium ad confitendum venientium audire, ipsosque a casibus, & peccatis, Episcopis dumtaxat reservatis, absolvere, & eorum cuilibet pœnitentiam salutarem, juxta qualitatis excessum, injungere: quodque si quibus ob præmissa ad satisfactionem tenentur obnoxii, satisfaciant competenter, præsentes inde tibi litteras nostro sigillatas sigillo in testimonium duximus tibi concedendas. Datum Romæ apud sanctos Apostolos V. Idus Julii, Domini Martini Papæ V. anno VIII.*

XII. In Italia aliquot hoc anno constructi, vel refecti sunt Conventus. Matthæo Agrigentino concessit Pontifex, ut tria Fratrum Observantum domicilia posset admittere: *Sacræ Religionis*. IX. Kalend. Maii. Anconitanum, cujus humilia alias dedimus initia, restauravit vir nobilis B. P. frater Gabriel Ferettus Anconitanus, de quo alias plura dicturi sumus, & in eam, quam modo retinet, formam reduxit. Ejusdem gentis vir frater Bernardinus nobilissimum sacellum Virginis Mariæ in cœlum assumptæ, miraculis celebre, fabricavit, & Senatus Anconitani muniis exercendis adjudicavit. Quapropter quotannis in solemnitate Assumptionis, concurrente universa civium multitudine, magna celebritate summum canitur Sacrum, & post numerosissimam populi supplicationem sermo habetur ad populum. Cognominatur a situ, quo universæ Civitati supereminet, Conventus sancti Francisci *Altioris*, ad distinctionem alterius loco humiliori constructi sancti Francisci *de Scala* nuncupati, in quo Patres Conventuales inhabitant.

Tom. 1. an. 1219. n. 56.
An. 1456.
Conv. Anconit. restauratur.
Gonz. in Provin. March. Conv. 1.

„ XIII. Verius tamen, tale nomen Cœnobium hoc esse sortitum, „ constanti traditione refertur ex verbis sanctissimi Patriarchæ, qui dum „ prope Portum Anconitanum sisteret, ut alias dictum est, indice ostendit, „ se *in Alto*, hoc nimirum loco, ubi nunc Conventus visitur, Domicilium „ ædificari cupere. In Ecclesia hujus Conventus, præter alias picturas „ Francisci Barberii Centensis, vulgo *Guercino*, Lilli, Perutiini, alio„ rumque Pictorum excellentium, duæ extant Tabulæ a celeberrimo, nec „ unquam satis laudato Titiano Cadorino depictæ, quarum altera in altari „ Tertii Ordinis spectatur, alia in ara maxima locata visitur, quam Aloysius „ Gotius Ragusinus fieri mandavit, & Joseph Jacobus Bucellenus Anconita„ nus Patritius, ex perpolito marmore elegantissime, nova Ara constructa, „ exornari curavit. In cujus beneficii memoriam, ad lævam ejusdem Aræ „ sequens posita est inscriptio: *Altare cum Tabula a celebri Titiano depicta,* „ *& ab Aloysio Gotio Patritio Epidaurio, cum ligneo ornamento an.* MDXX. in

ADDITIO ALIORUM.
Tom. 1. an. 1219. n. 56.

„ *in Sacello majori erectum Joseph Jacobus Bucellenus Patritius Anconitanus, legatis duobus aureorum millibus, lapideo hoc opere ornari mandavit* „ *anno* MDCCIII. At non hoc solum beneficentiæ genere Joseph Jacobus de „ Fratribus Minoribus benemeritus extitit; anno siquidem Jubilæi MDCC. „ multis aureorum collatis millibus, elegantissimo constructo fornice, „ Templum fere totum renovari mandavit.

„ XIV. Primum ad dexteram Aræ maximæ hujus Ecclesiæ sacellum ita „ summus Pontifex Gregorius XIII. ditatum voluit, ut quotidiana sacrificia, quæ in eo peragerentur, homines vita functos vehementer juvarent, „ placatique Numinis indulgentia eorum animas, quas pœnitentia criminum subiisset, purgantibus suppliciis prorsus eximerent, cujus rei Pontificium diploma hic exhibetur.

GREGORIUS XIII. PONT. MAX.

Ex Autographo Archivii hujus Conv.

„ *Omnium saluti paterna caritate intenti, inter tam multa pietatis officia, quæ nos pio muneri nostro convenit exercere, sacra interdum loca spirituali privilegio insignimus, ut inde fidelium animarum saluti amplius consulatur. Quocirca, ut Ecclesia sancti Francisci in Monte Anconitano Ordinis Fratrum Minorum de Observantia, duodecim ut minimum Fratrum Sacerdotum ibi jugi Altissimo famulantium numero fulcita, nec simili usque adhuc privilegio decorata est, in ea Altare sancti Bernardini, quod notum est, majus hoc spirituali dono illustratur: Auctoritate nobis a Domino tradita concedimus, ut quoties ab aliquo Sacerdote dictæ domus dumtaxat, Missa defunctorum ad prædictum Altare celebrabitur pro anima cujuscumque fidelis, quæ Deo in caritate conjuncta ab hac luce migraverit, ipsa de thesauro Ecclesiæ indulgentiam consequatur, quatenus D. N. Jesu Christi, & beatissimæ Virginis Mariæ, beatorum Apostolorum Petri, & Pauli, aliorumque Sanctorum omnium meritis suffragantibus, a Purgatorii pœnis liberetur. Datum Romæ apud sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ* MDLXXXIII. IV. *Nonas Augusti, Pontificatus nostri anno* X.

„ *M. Dat.*

„ *Cæs. Glorierius.*

Anno 1456.

„ XV. Præter corpus incorruptum beati fratris Gabrielis Ferreti, de „ quo alias sermo redibit, multæ aliæ sacræ asservantur Reliquiæ in sacello „ Reginæ Martyrum dicato, nimirum de Ligno sanctissimæ Crucis D.N. Jesu Christi: una item e spinis Coronæ, de Præsepio, de Canna, de Fœno, „ de pannis infantilibus, de Fune, de Purpura, de Linteo, de Sudario, „ & de Columna, ad quam idem D. N. flagellis cæsus est. Item de Velo „ beatissimæ Virginis Mariæ, de Ossibus sanctorum Joachim, & Annæ „ ejusdem intemeratæ Virginis Parentum, Zachariæ, Joannis Baptistæ, „ Apostolorum omnium, Marci Evangelistæ, Sebastiani, Laurentii, „ Cosmæ, Damiani, Blasii, Petri Ordinis Prædicatorum, Hyppoliti, & „ Anastasii Persæ Monachi, ac Gorgomiensium MM. Augustini, Nicolai „ Myrensis, Liborii, Gregorii Nazianzeni, Gregorii Thaumaturgi, & Caroli Borromæi Episcoporum: Antonii Patavini, Dominici, „ Ignatii, Bernardini Senensis, Andreæ de Avelino, Francisci de Paula, „ Aloysii Gonzagæ, Didaci de Alcala, Felicis de Cantalicio, Joannis de „ Capistrano, Petri de Alcantara, Paschalis Baylon, & Francisci Xaverii

Con-

„ Confessorum: Agnetis, Catarinæ, Agathæ, Dorotheæ, Benedictæ,
„ Apolloniæ, & Luciæ Virginum & Martyrum. Item de sanguine S.P.N.
„ Francisci, & sancti Jacobi de Marchia. Item de Pallio sancti Joseph, sancti Joannis Evangelistæ, & sanctæ Margaritæ Cortonensis. Demum plures aliæ particulæ ex Terra sancta desumptæ, quæ quidem sacræ Reliquiæ
„ universæ authenticis litteris munitæ sunt, ipsisque patriam urbem ditavit
„ Consodalis quidam sacerdos, quum in hoc ipso Cœnobio Theologicas doceret litteras. Idem sacrarium quoque varia, ac pretiosa supellectili opere contexta phrygio, & Chorum libris pulcherrimis ad sacrum Cantum
„ accomodatis ornavit. Bibliothecam denique lectis voluminibus locupletavit, aliaque plura liberaliter amicorum ope præstitit: quibus magis, magisque sacri Cœnobii decor, ac splendor est auctus.

„ XVI. In ipso Sacrario Imago Jesu Christi Crucifixi colitur, quæ, ut
„ constanti traditione proditur, beatum Gabrielem alloquuta est: Imago
„ item beatæ Mariæ Virginis, de qua paulo superius loquutus est auctor.
„ Ibidem in Capsula quadam servatur Pallium cum Bireto beati Gabrielis,
„ & Caputium beati Marci de Monte S. Mariæ, cujus ad ann. MCCCCLXX.
„ Waddingus meminit, & qui in hoc Cœnobio floruit, ubi complures quoque alii vitæ sanctimonia, & doctrina illustres viri extremum obiere
„ diem; e quibus nuper P. frater Joannes Baptista de sancto Elpidio divinorum altissima contemplatione, abstinentia, animi demissione, aliisque eximiis virtutibus, necnon prophetiæ dono, ac miraculis illustris,
„ die 11. Martii anno MDCCXXXIII. ætatis vero XC. migravit ad Christum.

XVII. Ad primum ab Urbino in Umbria lapidem, amœna valle interjacente, Guido Antonius, vir Princeps, Montis-Feltrii Comes, & Anna Feltria germana soror, Conventum extruere cœperunt in fundo conjuncto Ecclesiæ parochiali sancti Donati, quem a Petro Serrano Abbate Monasterii sanctæ Crucis de Avellana, Eugubinæ diœcesis, coemerunt. Hoc anno auctoritate Martini Pontificis inchoatum Conventum sub titulo sancti Bernardini narrat Gonzaga, quod subsistere non potest, dum sanctus Bernardinus adhuc in humanis degebat. Potius sub S.Donati nomine inchoata structura, post sancti Bernardini canonizationem illud etiam nomen adhæsit. Immatura morte præventus Guido-Antonius opus non absolvit, tentavit tamen ejusdem nominis filius in Principatu successor, primus Urbinatum Dux, nec potuit, proditorie a subditis occisus. Fridericus frater prædecessorum votis satisfacturus, magnifice, & pro tanti Principis dignitate complevit. Ne vero parochialis Ecclesia sancti Donati omnino aboleretur, decretum fuit, ut Presbyter secularis, quæ sunt pastoralis officii exerceret; Fratres autem, quæ ad cultum attinet divinum. Sed demum prope constructa altera Ecclesia sub sancti Donati nomine, adjunctisque Parochi ædibus, templum istud integre Fratribus deservit. Hic celebrata sunt Comitia generalia, quibus in Ministrum Generalem cooptatus est Franciscus Sampson, & in Ecclesia, optimorum Italiæ pictorum operibus ornata, jacent prædicti tres Principes, ac Guidobaldus Dux Urbinatum, cum Elisabetha Gonzaga conjuge, fœmina lectissima, necnon alii hujus nobilissimæ prosapiæ Heroes. Friderico, & Guidoni Ubaldo pulcherrima ex utroque latere templi posuit sepulcra marmorea, vario lapide distincta Franciscus Maria sextus & ultimus Dux Urbinatum, imposito utriusque vero simulacro, & duplici hoc Epitaphio. Conv. S. Donati Urbini. Indid. Conv. 51.

D.O.M.

D. O. M.
Federico Montfeltrio Urbini Duci secundo
S. R. E. Vexillifero.
Italici fœderis aliorumque exercituum
Imperatori:
Præliorum passim victori, numquam victo:
Ditionis, & bonarum artium
Propagatori,
Celebris bibliothecæ & insignium ædificiorum
Tum ad magnificentiam, tum ad pietatem
Structori,
Quem licet aliis præferas, nescias tamen
Belli, an pacis gloria seipsum superaverit.
Obiit Anno Domini M. CCCC. LXXXII.
Suo LXV.

D. O. M.
Guido Ubaldo Federici filio Urbini Duci III.
Qui adhuc impubes paternam gloriam æmulans,
Imperia viriliter feliciterque gessit;
Juvenis de adversa triumphans fortuna,
Sed vi morbi corpore debilior, animo vegetior:
Pro armis litteras, pro militibus viros lectissimos
Pro re bellica, rem aulicam,
Ita coluit, fovit, auxit,
Ut ejus aula ceteris præclarissimum
Extet exemplar.
Obiit Anno Domini M. D. VIII.
Suo XXXVI.
Et
Elisabethæ Gonzagæ miræ pudicitiæ fœminæ
Ipsi jugali amore, & egregia virtute conjunctissimæ.

Liber auctoris de Urbinatum pietate. Fr. Guido Comes Montisfeltrii. *Tom. 5. an. 1296. n. 12.*

XVIII. Habent hic sua sepulcra familiæ pleræque nobiles, Bonaventuria, Battiferria, Veterana, Odasia, Passionea, & aliæ, quarum epitaphia dabimus aliquando in libello, quem separatim scripsimus de Urbinatum pietate erga familiam Franciscanam. Condita est hic ante aliquot annos Olympia Santuccia Tertii Institutì sancti Francisci, cujus pietatem, & virtutem recenti cælebrant memoria Urbinates. Huc translatus est ann. MCCCCXLIII. præclarus ille Feltriæ gentis Princeps, Guido Comes, mox Franciscanus, quem Assisii diximus obiisse, & lapideo donatus tumulo, insculpta effigie in habitu Franciscano, apposito etiam ense gloriæ militaris emblemate, hæc habet carmina vetusto incisa charactere.

Plorat in Hesperia tellus, plorate Latini,
Guido Comes moriens hac requiescit humo.
Non fuit e cælo Princeps clementior alter,
Prævalidas Urbes rexit, & ipse potens:
Non fuit in terris unquam, qui sanctius Heros
Cappam Francisci posset habere sacri.
Quem dedit æternis probitas venerabilis ævo.
Mors animam cælo reddidit alma suo.

Vos

Vos igitur Superi socio gaudete superno,
Et Divum servat Curia sacra Ducem.
Mille quandringentis Domini currentibus annis,
Quadraginta tribus Februi vigesima prima.

XIX. Quod vero magis æstimandum est, hic requiescunt corpora beatorum virorum fratris Petri Camertis, Antonii a Monte Milonis, Jacobi Mediolanensis, Joannis, Gasparis, & Donati Urbinatum, miraculis illustrium, quorum vitas dabimus alias diffusius. Structura Conventus pulchra est, situs amœnus, & spatiosus hortus, viridariis, & nemoribus distinctus, sacrarium habet locuplete supellectile, & bibliothecam optimis libris refertam.

XX. Ab oppido Navis in Tuscia pulsis Fratricellis, domicilium humile satis, & incompositum cessit Fratribus Observantibus, auctore beato Thoma Scarlino, quem pessimi illi nebulones perpetuis prosecuti sunt injuriis, & contumeliis. Hic obdormivit in Domino frater Andreas Grossetanus, vir venerabilis, dilectus Deo & hominibus, religiosæ honestatis, & perfectissimæ obedientiæ exemplar, qui in oratione sæpissime visus est a terra elevari, tamquam qui terrena fastidiens, in cœlum ferebatur. Hic nobilis adolescens Florentinus sub disciplina prædicti Patris Scarlini tironem agebat: sed, ut fit, magnis concutiebatur tentationibus, ad relictas divitias, & mundi illecebras revertendi. Coram sanctissimo Altaris Sacramento agonem suum repræsentans, somno correptus vidit Christum Dominum improperantem, quod sibi mundum vellet præferre, oblitus tot beneficiorum, & amarissimæ, quam pro ipso tulit, passionis. Ad saniorem mentem reversus, deinceps vixit sanctissime sub tanti magistri disciplina.

Conv. Navis. *Idem in Provin. Tuscia Con. 11.*

Fr. Andreas Grossetan.

XXI. In provincia Terræ Laboris extra muros urbis Atellæ, seu Aversanæ, erat sub hoc tempus Ecclesia sanctæ Mariæ Magdalenæ, cum aliquibus ædificiis pene dirutis, quæ frater Jacobus Scalionius, de quo supra dictum est, obtinuit sibi concedi a Joanna II. Neapolis Regina, & amicorum auxiliis reduxit in formam Conventus. Postea significatum est, ædificia hæc olim receptacula fuisse pauperum & peregrinorum, & spectasse ad Magistrum generalem Ordinis sancti Lazari, tunc in regno Siciliæ degentem. Quare licet a quadraginta annis nulla ibidem hospitalitas exerceretur, & contenderet Regina non aliis, quam sibi, & prædecessoribus Regibus domum illam deberi, ut dubia omnia tollerentur, Regina deprecante, ratam habuit hoc anno Pontifex concessionem, & Cœnobii pro Fratribus Regularis Observantiæ constructionem: *Religionis, sub qua* VIII. Idus Septembris. Nunc Conventus est optimus, religiosæ structuræ, quadraginta Fratrum commodum habitaculum. Claustrum pulchrum ædificavit prædicti fratris Jacobi consanguineus Jacobus alter Scalionius, ut ex subjecta inscriptione lapidi incisa ad ostium sacrarii comprobatur. *Anno Domini* MCCCCXXX. *mense Januarii* IX. *Indictione, Egregius vir Jacobus Scalionius de Aversa fecit fieri hoc claustrum, cum toto suo apparatu, ad honorem Dei, & pro anima magnifici militis Domini Petreoli Scallonii Fratris sui.* Frater Angelus Aversanus Cismontanæ familiæ Commissarius Generalis, mox totius Ordinis, ob promotionem Clementis Moneliani Generalis Ministri ad Cardinalatum, Vicarius Generalis, demum Archiepiscopus Tranensis, domum pulchre restituit, ampliavit, & suo funere nobilitavit. Epitaphium dabimus sub annum, quo decessit. Paulo aliter hujus domus originem Gonzaga recenset.

Conv. Aversæ.

Fr. Angelus Aversan.

Gonz. in Provin. Terræ Lab. Con. 18.

XXII. In eadem provincia Conventus celebris sanctæ Mariæ Novæ, de quo

Tom. 4. an. 1268. n. 14.

Conv. S. Mariæ Novæ Neapolit. transfertur adObservantes.

quo alias longe præfati sumus, concessus est Fratribus Regularis Observantiæ, propter bellorum turbines, pulsis ex Cœnobiolo sanctæ Trinitatis sito inter duas arces, seu castra, *Novum*, & *Ovi*, nuncupata, quæ Joannæ Reginæ hostes possidebant. Illi vero, intercedente Regina, impetrarunt hoc anno facultatem vendendi aliquas possessiones, domos, & bona immobilia, quæ habebat Cœnobium sub Patribus Conventualibus, eaque in ipsius ædis incrementa convertendi: *Ad hæc circa regularis*. VIII. Idus Septembris.

Conv. Marosticæ.

Gonzaga in Provincia sancti Antonii. Conv. 27.

XXIII. Ad Marosticæ oppidum, diœcesis Paduanæ, construi Minorum domicilium, eo loco, ubi erat sacellum sancto Antonio Abbati sacrum, Pontifex indulsit ad preces oppidanorum: *Pia fidelium vota*. V. Idus Julii. Originem tamen Conventus Minoritici in hoc oppido longe posteriorem facit Gonzaga, eam tribuens beato Bernardino Feltrensi inibi anno MCCCCLXXX. prædicanti. Ait enim, deprecantibus Marosticanis eum quatuor Minoritas misisse, atque hos Cœnobium extruxisse quarto post anno, de quo extare ait Innocentii VIII. Diploma eo anno datum, die XXIV. Novembris. Fortassis prima concessio Martini fuit irrita, & opus in aliud tempus dilatum, vel humiliter hoc tempore inchoatum absolvit, vel in veram Cœnobii formam reduxit Feltrensis. Similiter concessit Pontifex facultatem Agmonetto de sancto Georgio, viro nobili, Militi Brundusinæ diœcesis, ut in oppido Mithaniæ, prædictæ diœcesis, Conventum ædificaret. An vero fecerit non comperio: *Sinceræ devotionis affectus*. Kalendis Augusti.

Hospitale Calaguritanum.

XXIV. In Hispania eodem modo indultum fuit nobili viro Gometio de Benavides, Militi Palentino, ut in loco aliquo idoneo ditionis Regis Castellæ, Cœnobium ædificaret pro decem, aut pluribus Fratribus Regularis Observantiæ. Ubi vero locorum construxerit, nullus est, qui recenseat: *Sinceræ devotionis affectus*, VII. Idus Augusti. Ad preces nobilis viri Fernandi de Ayala, Militis Calaguritanæ Diœcesis, Pontifex concessit regimen spirituale Hospitalis ab eodem Milite constructi in villa Victoriæ, Guardiano, & Fratribus Conventus villæ prædictæ: *Ad illa, quæ divini cultus*, III. Kalendas Septembris. Ut Conventus Lucensis in Galletia, annuos

Conv. Lucensis.

quosdam reditus haberet, in Diplomate expressos, impetravit nobilis vir Fridericus, Dux Arionæ, & Comes Trastamare, qui pro animabus progenitorum suorum, & consanguineorum ibidem sepultorum, suffragia fieri, sacella ædificari, & domum universam restaurari cupiebat: *Sinceræ devotionis affectus*, V. Idus Julii.

Tom. 9. an. 1396. n. 4. Conv. Lavallen. transfertur.

XXV. In Gallia Conventum Lavallensem, Cenomanen. Diœcesis, de quo alias locuti sumus, transferendi in alium locum, & sub commodiori structura reædificandi licentiam obtinuit nobilis mulier Joanna, quondam conjux Guidonis de la Valle de Vitreyo, & de Castillione, quem ipsa simul cum marito ampliori, quam par erat mensura, ædificaverat: *Sinceræ devotionis affectus*, IX. Kalendas Novembris.

Conv. Heydelbergen. reformatur.

XXVI. In Germania Ludovicus Comes Palatinus Rheni, & Elector Imperii, Ruperti olim Romanorum Regis filius, deprecante piissima conjuge Machtilda Sabaudiæ Ducissa, uxore secunda, hoc anno, auctoritate Pontificia introduxit in Cœnobium Heydelbergense Regularem Observantiam, executoribus Pontificii decreti fratribus Joanne de Albomonte, & Joanne de Vico: *Admonet nos suscepti cura regiminis*, III. Idus Novembris. Ut Observantiam hanc stabiliret Princeps, aliud obtinuit a Pontifice Diploma anno sequenti, tunc in Regesto exscribendum, in quo præcipit ne ullus,

lus, qui non esset Regularis Observantiæ, in Cœnobium illud a quocumque Ordinis Superiore mitteretur, aut quispiam ex eodem dimitteretur ad alia, absque totius Conventus consensu.

XXVII. In Hungaria Sigismundus Romanorum, Boemiæ, & Hungariæ Rex, in oppido Vicegradensi, Diœcesis Strigoniensis, ubi Hungariæ Reges residere solebant, nobile extruxit Minoritis domicilium, & Regium sacellum magnifico commutavit templo, in quo pro Regibus Hungariæ, eorumque stirpe perpetuo Deum interpellarent. Nulli subjectum voluit Conventum, præterquam soli Ministro Generali, & Bosnensis Principatus Vicario. Omnia confirmavit suo Diplomate Martinus: *Cum secularium Principum*, v. Kalendas Julii. In Anglia Cœnobii villæ de *Suthampton*, Wintonien. Diœcesis, occurrit hoc anno memoria controversiæ Rectoris parochialis Ecclesiæ beatæ Mariæ, prædictæ villæ, cum Guardiano, & Fratribus circa liberas sepulturas. Tulit sententiam Pontifex pro Fratribus, commissa causa Abbati Monasterii de *Byneden*, Sarisbirien. Diœcesis.

Con. Vicegradi.

Conv. Suthamptonii.

XXVIII. Monasterium Clarissarum Veronense hoc anno inchoatum ex civium facultatibus scribit Gonzaga, evocatis ex Monasterio Mantuano Corporis Christi primis disciplinæ Regularis magistris. Habeo tamen Martini Diploma hoc anno datum, quo hujus Monasterii Sororibus, intercedente Paula Joannis Francisci Gonzagæ, Militis Mantuani uxore, de qua alias dictum est, aliarum Clarissarum facultates, exemptiones, & privilegia impertit, quod videtur supponere ante hunc annum opus inchoatum: *Sacræ Religionis*, vii. Idus Septembris.

Mon. Veronen. *Gonz. in Prov. S. Anton. Mon. 2.*

XXIX. Fulginei in Umbria, uti alias diximus, piæ Sulmonenses Moniales quinque, partium inter se dissidentium factionibus, exulare coactæ, Monasterium sanctæ Luciæ inchoarunt. Nomina hæc sunt: Gemma mater, Margarita, & Clara filiæ, patre Francisco Filiolo, consanguineæ, Alexandrina, & Lisa, Cola Letto progenitæ. Annis duobus hæserunt in civitate Aquilæ, hinc divinitus monitæ venerunt Fulgineum hoc anno, die xix. Julii, & post triduum obtinuerunt a Jacobo Episcopo, & Conrado Trincio Fulginei domino Ecclesiam sanctæ Luciæ, & contiguas ædes, in quibus olim habitarunt virgines Augustinianæ, additis horto, & turri vicinis, receptæ interim hospitio a beata Angelina Corbaria in Monasterio sanctæ Annæ. Hic sub Urbanistarum instituto, & cura primum Patrum Conventualium, mox Observantum, religiosissime vixerunt, accurrentibus undique propter sanctitatis famam plerisque nobilissimis virginibus. Ad majorem demum perfectionem aspirantes, a Sixto IV. Monasterium ingrediente, anno MCCCCLXXVI. pridie Kalendas Septembris, impetrarunt, ut liceret vivere sub prima regula sanctæ Claræ. Hinc prodierunt reformatrices, & institutrices multorum Monasteriorum, Montis-Lucii Perusini, SS. Cosmæ, & Damiani in Urbe, sanctæ Crucis Urbinatis, sanctæ Claræ Narniensis, & aliorum.

Tom. 9. an. 1395. n. 1. Mon. S. Luciæ Fulginei. *Gonz. in Prov. S. Franc. Mon. 7. Jacobil. de Episcop. & sanctis Fulgin. Chron. MSS. hujus Monast.*

XXX. Sanctissime obierunt prædictæ quinque institutrices, Gemma, die xxiv. Aprilis, anno MCCCCXXXV. virtutibus, præsertim caritatis, & humilitatis insignis, indignam se judicans, quamtumvis omnium votis expeteretur, quæ aliis præficeretur. Fratrem Benedictum Sulmonensem Augustinianum Eremitam, suum nepotem, itineris & exilii comitem, monuit ut Perusium iret, domum beatæ Mariæ virgini structurus. Abiit, fecit, domum suis Fratribus adjunxit, sub titulo *sanctæ Mariæ Novellæ*, Fulgineum rediit, inter suos Confratres pie decessit. Genitricem secuta est Margarita filia, anno MCCCCLII. die v. Septembris, Romæ tamen in Monasterio sancto-

Fundatrices piæ moriuntur.

ctorum Cosmæ & Damiani. Tanto amoris affectu ferebatur in res divinas, ut ad commemorationem earumdem extra se frequenter raperetur. Auditis inter reficiendum vitis Pauli Apostoli, & Teclæ virginis, in Ecclesiam proficiscens, gratias actura, sæpe repetitis Pauli & Teclæ nominibus, in templo passa est mentis deliquium. Cum reliquis accurrit Alexandrina consanguinea, rogavitque extra se hærentem, ut participem faceret tantæ consolationis. Sensit, se statim interne moveri, & ad Sanctorum excelsas virtutes imitandas excitari. Alias extra se factam transferebant, quo volebant, Moniales, nihil sentientem, & impositis prunis nudæ carni frustra cruciabant, Deo immobiliter fruentem. In oratorio semel invenerunt a terra elevatam, igneis fulgoribus irradiatam. Bis Abbatissæ munus peregit. Reformavit auctoritate Nicolai V. & Joannis Capistranensis Vicarii Generalis Fratrum Observantum, Monasterium Perusinum Montis-Lucii, illuc missa, anno MCCCCXLIX. ibidemque commorata annis duobus aliarum Præfecta. Hinc evocata Romam, anno MCCCCLI. ad Monasterium sanctorum Cosmæ & Damiani disciplinæ regulari restituendum, Abbatissæ suscepto onere, obiit sanctissime anno sequenti. Tres habuit discipulas valde dilectas, Angelinam in Thermis Aprutinis natam, quam secum Perusium, & Romam duxit, & in visione monuit Romæ languentem, anno MCCCCLIX. die XXIV. Decembris die sequenti sociam se habituram in cœlis. Obiit discipula ea hora, qua magistra prædixit, præmonstratis multis indiciis gloriæ secuturæ. Secundam, Felicem Alfanam Perusinam, in utriusque Monasterii reformatione comitem, quæ Romæ piissime decessit, viso ante mortem Christo Domino, qui languentem invisit. Tertiam, Seraphinam Romanam, cujus vitam scripsit Antonius Gallonius inter Sanctas virgines Romanas, quam nos suo tempore dabimus lectori.

XXXI. Alexandrina defuncta est Fulginei, die III. Aprilis, anno MCCCCLVIII. ætatis suæ LXXIII. ter perfuncta Abbatissæ, pluries Vicariæ, & magistræ novitiarum officiis. Multas accepit consolationes divinas, Christum Dominum non semel vidit, altum inaniter effossum puteum aqua ad summum usque repleri, & mox demissam perpetua scaturigine conservari suis precibus obtinuit. Sui Monasterii historiam inchoavit, quam Cæcilia Coppola Latinis & Græcis litteris instructa, & aliæ prosecutæ sunt ad annum ferme MD. Exemplar habeo in hac nostra bibliotheca, ex quo potiora corrivavit in suum opus de sanctis Fulginatibus Ludovicus Jacobillus. Clara, & Lisa, quo tempore decesserint, non adnotatur. Anno MD. obiit prædicta Cæcilia virtutibus admiranda, quam sub illum annum referemus. Aliæ pleræque fœminæ sanguine, & pietate illustres, hic aut obierunt, aut aliquandiu vixerunt: Margarita Comitissa Venafrii, Regum Neapolitanorum consanguinea soror: Baptista Monfeltria, Galeatii Malatestæ Pisauriensis Principis conjux, illo seculo celeberrima, quam Bergomensis merito inter fœminas recenset illustres: Elisabetha Malatesta Baptistæ filia, nupta Petro Gentili Varano, Principi Camerti: Fœlix, Elisabetha matre, & Eufrasia Chiavello Fabriani domino, patre, neptes Baptistæ: Emerentiana Antonii Columna, nobilissima matrona Romana, & Fenicola filia: Clara Cappella nobilis Veneta: Bernardina Roberti Ballionis illustris Perusini filia, & aliæ quam plurimæ, quarum notitiam per varios annos dispertiemus. Monasterium hoc religiosissimo viguit semper Instituto, & summorum Pontificum erga se expertum est benevolentiam, multis acceptis gratiis & Indulgentiis.

Mon. S. Appollinat. Mediolanen.

XXXII. Mediolani extra muros urbis hoc tempore extitisse Monasterium Clarissarum, sub titulo sancti Apollinaris, mihi probat Diploma Martini,

tini, quo Ecclesiæ sancti Georgii de Lischato, Mediolanen. Diœcesis Archipresbytero committit, ut prævio rerum examine, uniat huic Monasterio aliud vetustum, & dirutum sancti Nazarii de Oppreno, olim Ordinis sancti Augustini, ejusdem Diœcesis, cum omnibus suis fructibus, & proventibus: *Etsi ex debito sollicitudinis*, XVIII. Kalendas Maii. Antiquum satis esse, & a beatæ Agnetis, sororis sanctæ Claræ, quadam discipula ædificatum asserit Gonzaga. Odeum, & dormitorium extruxit Candida, sive Blanca, Vicecomes Sfortia. Ecclesiam depingi curavit quædam Heroina ex progenie Trivultia. Consecrata est, anno MDXII. die XIV. Maii. *Gonz. in Prov. Mediolan. Mon. 6.*

XXXIII. In urbe Aversana, de qua paulo ante locuti sumus, Monasterii sancti Blasii Ordinis sancti Benedicti, in disciplina valde relaxati, & in reditibus valde attenuati, Institutum mutari in Clarissarum, obtinuit hoc anno Joanna II. Regina Neapolitana, nostro Sodalitio valde addicta: *Ad ea ex injunctæ nobis*, III. Kalendas Augusti. Ædes se restauraturam, & proventus aucturam promisit, utque omnia graviore pondere subsisterent, voluit regimen, & dispositionem Monasterii sibi reservari dum viveret. Ex Bulla citanda anno sequenti constabit, statim hoc ipso factam esse translationem Instituti. Mon. Aversanum.

XXXIV. In Lusitania & Provincia Algarbiorum circa hunc annum inchoatum Monasterium Portus Læti, vulgo *Portalegre*, urbis Trastaganæ scribit Gonzaga, & successivis incrementis ad perfectissimæ ædis structuram pervenisse. Dedit huic Monasterio initium frater Alphonsus de Paradiso Minorita, collectis ex fidelium eleemosynis facultatibus, & reditibus necessariis, obtenta prius Petri tunc Episcopi Elborensis, & Ministri Provincialis sui Ordinis facultate. Quia vero non præcessit Pontificis licentia, omnino pro novo construendo Monasterio necessaria, anno MCCCCXXVIII. eam petierunt, & obtinuerunt, uti ex illius anni Regesto licebit conspicere: *Ineffabilis summi providentia*, VI. Kalendas Octobris.* Mon. Portus-Læti. *Gonz. in Prov. Algarb. Mon. 14.*

* *Vide quæ Pater Melissanus de hoc Monasterio scribit tom. 9. fol. 58. n. 6.*

XXXV. In Gallia intra urbem vulgo *le Puy*, ut construeret Monasterium Clarissarum Claudia de Rousillon Vicecomitissa Podiniaci, concessit Pontifex hoc anno facultatem: *Illis fidelium votis*, Kalend. Septembris. Contra cujus tamen constructionem reclamaverunt Guillelmus Episcopus Aniciensis, Clerus, & Conventus Minorum Aniciensis, uti ex Bulla: *Apostolicæ Sedis providentia*, XIV. Kalend. Septembris, in Regesto sub annum MCCCCXXVIII. exhibenda, constabit. Clarissis Jugi sillarum indulsit, ut sibi eligerent ex Minoritis visitatorem, si decedens in hoc officio aliquem nominare omisisset: *Spretis mundi vanitatibus*, V. Nonas Octobris. Confirmavit unionem quarumdam Ecclesiarum cum Monasterio de Ribbenitze, factam a Rodulpho Episcopo Zuernien. & a Bonifacio I. probatam: *Apostolicæ nobis*, VII. Kalend. Augusti. Monast. Aniciens.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. TAboritarum hæreticorum & rebellium superbientem insolentiam „ contumacem devincere, ac edomare posse desperans Imperator, „ nihilominus per Cardinalem Julianum Legatum a Pontifice confortatus, „ novo conatu quadraginta millia equitum, ac totidem fere peditum exer- „ citum, sub ducatu Friderici Marchionis Brandeburgici in Boemiam expe- „ divit, sed infelici sorte; nam, nec viso hoste, armatorum immanis illa tur- „ ma, nemine persequente, vix custoditis armis, turpem & repentinam ar-

„ arripuit fugam, quam maxime admiratus Nuncius Apostolicus, cum
„ nullo officio fugientes retinere valeret, tamdem & ipse coactus exemplo
„ terga vertit: inopinati ac adeo enormis deliquii in re bellica, nulla appa-
„ rente causa, de secreta intelligentia cum hoste suspicatum est. Fugien-
„ tium victores interea, circa pagum Kralicz prope Olomucium in Mora-
„ via die IX. Julii sancto Britio Episcopo & Martyri dedicata, pios Fratres
„ Petrum Lectorem, & alterum Petrum Confessarium Sororum Opavien-
„ sium, cum Joachimo Kromlaviense, suppositis ignibus concremarunt hoc
„ anno MCCCCXXV.

Castm. Bierm. n. 13.

„ II. Plura hæc inter pro nostris ab Apostolica Sede emanarunt: Fra-
„ tribus Cœnobii Busciducis, in diœcesi Leodiensi XV. Kal. Februarii be-
„ nedicere quodam sacellum concessum fuit: *Sacræ religionis &c.* XIV. Kal.
„ ejusdem Barchinonensibus posse quædam alienare bona: *Sacræ religio-*
„ *nis &c.* XIII. Kalend. fratri Roberto Gamodt magisterium decretum est:
„ *Viri sacræ &c.* II. nonas cuidam Elisabethæ Moniali transitus in aliud
„ Monasterium; at II. Idus Februarii circa Fratres Majoricenses ad Episco-
„ pum Cæsaraugustanum litteræ expeditæ fuere: *Exhibita nobis &c.* II.
„ vero Kalend. Martii magisterium fratri Lupo de Boii: *Viri sacræ &c.*
„ IV. nonas ejusdem pro fratre Willelmo Fulliar dispensatio: *Sedes Apusto-*
„ *lica &c.* VI. Idus; pro quarta funerali Fratrum de Pinerolio: *Ea quæ*
„ *concordia &c.* sed Kal. Aprilis magisterium pro fratre Francisco de Pi-
„ nerolio, & Salvatore Andræa ignotæ patriæ prodierunt litteræ: *Viri sa-*
„ *cræ &c.* II. nonas ejusdem pro commutatione cujusdam Legati Pisau-
„ rensis: *Sacræ religionis &c.* & pro eodem negotio II. nonas Decembris:
„ *Humilibus &c.* at IV. Idus Aprilis facultas recipiendi Conventum in
„ provincia Castellæ: *Promptum &c.* & XI. Kal. Maii pro fratre Alphonso
„ de Corduba dispensatio: *Sedes Apostolica &c.* VI. Idus ejusdem pro qua-
„ dam dispensatione fratris Stephani ad Episcopum Spalatensem: *Sedes*
„ *Apostolica &c.* III. Idus Joannæ moniali Valentinæ facultas exeundi de
„ Monasterio: *Exigit tuæ &c.* at IV. Kal. Junii fratri Petro de Verais posse
„ recipere beneficium concessum est: *Religionis zelus &c.* VIII. Idus Junii
„ pro Ecclesia Fratrum Minorum Portus-Læti diœcesis Egitanensis, In-
„ dulgentia: *Licet is &c.* V. Idus fratri Joanni Tertii Ordinis Eremum co-
„ lere: *Piæ nos excitat &c.* II. Idus omnes Sacellanos licet sint Papæ, suis
„ superioribus subesse: *Tenor quarumdam &c.* verum IX. Kal. Julii fratri
„ Petro de Beraye posse retinere duo beneficia indultum est: *Religionis*
„ *zelus &c.* V. Kal. Jolantæ Clarissæ posse transire ad Benedictinas: *Humili-*
„ *bus &c.* III. vero Kal. Augusti Fratribus Provinciæ sancti Angeli recipe-
„ re unam domum: *Sacræ Religionis &c.* VI. Idus Augusti fratri Bertrando
„ Blindo magisterium: *Viri sacræ &c.* Idem fratri Andreæ de Prato, sed
„ IV. Kal. Septembris, ac iterum idem IV. Idus Octobris fratri Joanni Vul-
„ pez; sed XII. Kal. Novembris cuidam alteri Joanni transitus ad Carthu-
„ sianos: *Religionis zelus &c.* IX. Kalend. Joanni Lupo executorialis pro
„ magisterio: *Viri sacræ &c.* VIII. Kal. pro quadam causa P. Guardiani
„ de Ponte Veteri: *Exhibita nobis &c.* sed XIII. Kal. Decembris fratri
„ Bertrando de Vallisfragone magisterium: *Religionis zelus &c.* XI. Kal.
„ fratri Ægidio transitus ad Carthusianos: *Humilibus &c.* VI. Kal. Monia-
„ libus sanctæ Ursulæ Mediolani posse commutare nonnulla bona: *Humili-*
„ *bus &c.* ac tamdem VIII. Idus Fratribus Bosnæ circa electionem Confes-
„ sorum: *Benigno &c.*

Litteræ Pontificiæ pro divers.

„ III. Amadeum VII. Sabaudiæ Ducem, Martino V. per Breve da-
tum

Concessio facta Amadeo VII.

„ tum sub XIII. die Novembris hujus anni facultatem præbente, Monasterium sanctæ Claræ Vavay, in regione Vaudi prima fundamenta jecisse, notavit Fodereus, & post eum Guicenonius. *Foder. in histor. Convent.*

ARGUMENTUM.

Joanni Capistranensi & Jacobo Piceno ampla conceditur auctoritas contra Fratricellos, quorum artes & fraudes deteguntur. Sanctus Bernardinus prædicat in Valle Seriana. Antonius Avenionensis dicitur Cardinalis. Referuntur Episcopi. Trucidantur Minoritæ viginti quinque. Florent Viri doctrina & regulari disciplina illustres. Propagatur Institutum.

I. AB eo tempore, quo pestifera secta Fratricellorum cœpit in Italia, Pontifices omnes supprimendæ & extirpandæ solerter incubuerunt, institutis ubique Inquisitoribus, præsertim ex Ordine Minorum. Ad modum tamen hydræ Herculeæ visa est toties in immensum crevisse, quoties vel leviter ex parte est amputata. Inde majores sumpserat vires, quod absentibus in Gallia Pontificibus, & postea diuturno dissidentibus schismate, qui Ecclesiæ jura volebant imminuta, & Romanæ invidebant majestati, his favebant nebulonibus, Pontificiæ infensissimis auctoritati. Eousque illorum crevit numerus & audacia, ut integra occuparint, & infecerint castra, præsertim in Piceno Massatium, Podium, Merulum, & Melioratam, neque inde deturbari potuerint, nisi multo milite conscripto. Excitavit contra eos hoc anno Martinus duos viros, opere & sermone potentes, magnæ undique opinionis BB. Joannem Capistranensem, & Jacobum Picenum. Amplissima dedit commissionis instrumenta, quæ hic subscribo, atque alterum adjungo Astorgii Episcopi Anconitani, & Humani, Ecclesiæ Romanæ Commissarii in Marchia Anconitana, Massa Trabaria, præfectura Farfensi, aliisque locis nonnullis, in quibus omnem suam tribuit Jacobo auctoritatem.

Fratricelli multa inficiunt loca in Piceno.

Contra eos mittuntur Joan. Capistran. & Jacob. Picenus.

Dilecto filio Joanni de Capistrano Ordinis Fratrum Minorum professori, hereticæ pravitatis Inquisitori.

II. *Apostolica Sedes vigilantissime attendere debet, ne lupus rapax mille artes nocendi habens, innocuas oves, quas decipere exquisitis fallaciis continue molitur, ad puteum perditionis adducat, sed deviæ ad gregem Dominicum redeuntes, viam veritatis agnoscant. Cum itaque, sicut fide digna relatione plurimorum nobis displicenter innotuit, in plerisque mundi partibus quædam secta hæreticorum, nefandi scilicet Fratricelli* della opinione *vulgariter nuncupati, operante satore zizaniæ, proh dolor! eruperit, pestiferum virus evomens, simplices animas suis tendiculis, & palliatis coloribus, sub prætextu simulatæ sanctitatis, illaqueando decipit, illas æterno satagens igni transmittere consumendas: nos huic veneno hæresis nefariæ, & labi pestiferæ, quod extingui supremis affectibus anhelamus, salubri remedio occurrere cupientes, & ne hujusmodi morbus inficiens excrescat ulterius, sed, cooperante Domino, radicitus passim evellatur, salubriter providere volentes, ac sperantes, quod tu, quem, ut accepimus testimoniis fide dignis, constantia fidei, religionis zelo, vitæ munditia, & aliis multiplicum virtutum meritis Altissimus insignivit, per tuæ prudentiæ & sollicitudinis studium, labem hu-*

Ex ipso autographo in Arch. Conventus Capistranini.

hujusmodi extirpare, & orthodoxæ fidei fructuosos palmites transplantare conaberis, tibi contra præfatos hæreticos, eorumque adhærentes, complices, & fautores, atque receptores, cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, conditionis, vel præeminentiæ fuerint; etiamsi universitates, communitates, & municipia sint, in quibuscumque Italiæ partibus, ubi esse comperientur, inquirendi, procedendi, capiendi, & carceribus mancipandi, ac juxta Canonicas sanctiones, & sanctorum Patrum instituta, prout cujuscumque qualitas delicti exegerit, acriter puniendi, brachium etiam seculare, si opus fuerit, contra eosdem invocandi, omniaque alia & singula faciendi, gerendi, & exercendi, quæ ad hujusmodi pestem reprimendam, & radicitus extirpandam opportuna esse quomodolibet dignoscuntur: & ad præmissa omnia viros idoneos, prout expedire videris, deputandi, ac subdelegandi, ipsosque revocandi, & alios eorum loco deputandi, quoties tibi videbitur opportunum, ut quos Dei timor a malo non revocat, debitus rigor acrimoniæ plectendo castiget, plenam & liberam, tenore præsentium concedimus facultatem. Hoc igitur onus ad honorem Dei, & animarum salutem cum omni promptitudine suscipias, ac sub spe mercedis æternæ sic efficaciter, sicque diligenter exequi studeas, ut per sollicitudinis tuæ solertiam radix pravitatis hujusmodi exinde penitus evellatur, & vinea Domini Sabaoth fructus afferat Catholicæ puritatis. Per hujusmodi autem commissionem tibi per nos factam, locorum Ordinariis, quominus ipsi inquisitionis officium super labe prædicta, prout volunt dictæ Canonicæ sanctiones, exercere valeant, & quibuslibet privilegiis tuo Ordini, vel Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, si qua sint, eis a dicta Sede concessis, nullum volumus præjudicium generari. Datum Romæ apud sanctum Petrum, VI. Kal. Junii Pontificatus nostri anno IX.

Dilecto filio Jacobo Antonii de Montebrandone Ordinis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum professori.

Ex ipso autographo in Conventu Montisbrandoni.

III. *Considerantes attentius tuæ circumspectionis industriam, aliaque grandia virtutum insignia, quibus personam tuam bonorum dator Altissimus decoravit, ea tibi fiducia secura committimus, per quæ speramus errores & hæreses extirpari, & animarum periculis posse salubriter obviari. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte tua petitio continebat, quod tu zelo devotionis accensus ad augmentum fidei orthodoxæ, & salutem animarum desideras quasdam hæreses & errores, in quibusvis Italiæ partibus pullulantes, & præsertim illam, quæ Fratricellorum* de opinione *vulgariter nuncupatur, quantum tibi possibile fuerit, prædicatione verbi Dei, divina gratia suffragante, extirpare, ac prædicando ipsum verbum, deviantes a via veritatis ad iter rectum, quod ducit ad vitam, reducere; necnon discordias & partialitates inter utriusque sexus homines in eadem Italia consistentes sedare, aliaque vitia, quæ militant adversus animam, eradicare, ac virtutes & bona opera plantare, & eosdem homines ad veram contritionem adducere, si ad id Apostolicæ Sedis accedat assensus. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter supplicatum, ut tibi præmissa faciendi licentiam elargiri, de benignitate Apostolica, dignaremur. Nos itaque cupientes, quod nostris temporibus hæreses extirpentur, & salus animarum procuretur, & pax inter Christifideles augeatur & crescat, hujusmodi supplicationibus inclinati, tibi qui, sicut accepimus, prædicando hujusmodi verbum in nostra provincia Marchiæ Anconitanæ, nonnullas hujusmodi hæreses & errores, ibidem tunc vigentes, & præsertim eamdem, quæ vulgariter, ut præfertur, Fratricellorum*

rum de opinione *nuncupatur, eadem divina gratia cooperante, extirpasti; nec non etiam multos utriusque sexus homines hæresibus & erroribus hujusmodi involutos, ad dictam viam veritatis reduxisti: prædicandi verbum hujusmodi in omnibus Italiæ partibus, ac hæreses & errores prædictos extirpandi, necnon omnia, & singula præmissa faciendi, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus. Et ut ministerium tuum eo efficacius impleatur, quo majori fueris auctoritate munitus, tibi & quatuor sociis, professoribus ejusdem Ordinis, idoneis, in sacerdotio constitutis, quos tecum duxeris, etiam quod præfatos hæreticos ad unitatem Ecclesiæ redire affectantes, ad gremium ipsius recipere, & eos a præmissis excessibus, nec non ipsorum, & aliorum, tibi, & prædictis sociis, vel alteri eorum sua peccata confiteri volentium, Confessiones audire, ac Confessionibus eorum diligenter auditis, pro commissis eis debitam absolutionem impendere, ac salutarem pœnitentiam injungere, nisi talia forent, propter quæ Sedes Apostolica esset merito consulenda, libere & licite possitis & valeatis, eadem auctoritate concedimus facultatem. Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, necnon statutis, & consuetudinibus prædicti Ordinis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque.* Datum Romæ *apud sanctos Apostolos*, v. *Idus Octobris, Pontificatus nostri anno* IX.

Astorgius, Dei & Apostolicæ Sedis gratia, Episcopus Anconitanus, & Humanarum, in provincia Marchiæ Anconitanæ, Massæ Trabariæ, præsidensque Farfensis, & nonnullis aliis partibus pro sanctissimo in Christo Patre & Domino nostro D. Martino *divina providentia Papa* V. & *S. Romana Ecclesia Commissarius, & Thesaurarius Generalis. Universis Christifidelibus tam ecclesiasticis, quam sæcularibus in provinciis, & præsidentatu prædictis consistentibus, salutem & sinceram in Domino caritatem.*

IV. *Inter varias sollicitudines & curas, quibus jugiter angimur, illæ potissimum excitant mentem nostram, ut animabus nostræ gubernationi commissis, ab erroris, æternæque damnationis periculis liberatis, earum saluti modis omnibus consulatur. Cum itaque serpentis antiqui perniciosissima suggestione, quamplures hæreticæ pravitatis errores a quibusdam perfidis hæreticis, qui vulgo* Fratricelli de opinione *dicuntur, in animarum perniciem seminati, plurimorum hominum in provinciis ac præsidentatu ante dictis existentium adeo mentes excæcaverint, ut sacrosanctæ ac Orthodoxæ fidei lucida veritate seposita, & sanctorum Patrum institutis abjectis, in laqueos Diaboli sint collapsæ. Nos volentes, ut tenemur, cunctas hæreses, & eam præsertim ipsorum infidelium Fratricellorum, de locis quibuscumque nostræ gubernationi suppositis extirpari, cunctorumque hominum mentes in errorem collapsas ad lumen veritatis, & sanctæ Matris Ecclesiæ gremium reduci, cunctisque vitiorum sentibus de cordibus hominum evulsis, uberem virtutum segetem, & salutiferam sacrarum scripturarum doctrinam in eis, auctore Domino, seminari. Consisi religionis zelo, morum honestati, vitæ integritati, conscientiæ puritati, litterarum peritiæ, Evangelicæ prædicationis efficaciæ, aliisque virtutum donis, quibus venerabilem & religiosum virum fratrem Jacobum de Montebrandono, diœcesis Esculanum, Ordinis Minorum beati Francisci, gratiarum largitor multipliciter insignivit, eidem, ut per omnes partes nostræ gubernationi suppositas, verbum Domini prædicare, præ-*

Ex eodem Conventu Montisbrandoni.

prædictasque hæreses extirpare, & ipsos hæreticos, & omnes qui suis erroribus crediderint, faverint, atque dicto, vel facto, vel paticipatione, seu conversatione, vel alio quovis modo adhæserint, seu nunc credunt, favent, vel adhærent, ad lumen Orthodoxæ fidei redire, & de commissis excessibus pœnitentiam agere volentes, qui sibi fratri Jacobo, vel suis sociis Fratribus, ab eo specialiter electis, eorum peccata confessi fuerint, ab eis absolvere, & temporales pœnas, quas præfatis hæresibus adhærendo, favendo, vel quoquo modo consentiendo incurrerunt, illis penitus remittere; ac super his rebus in cunctis locis, & terris prædictis statuta facere, pœnasque, & mulctas contra hæreticos ipsos, ac eis adhærentes, prout sibi secundum Deum videbitur, imponere valeat, plenissimam, tenore præsentium concedimus facultatem, in omnibus & singulis casibus prædictis, ceterisque omnibus auctoritatem nobis in spiritualibus a Sede Apostolica specialiter indultam, sibi plenarie concedentes. Vos igitur omnes & singulos reverendos Patres Episcopos, ceterosque Ecclesiarum Prælatos, ac dominos Vicarios, & Communitates civitatum, castrorum, terrarum, & locorum nostræ gubernationi suppositorum, hortamur in Domino, quatenus eumdem venerabilem & religiosum virum fratrem Jacobum, ad civitates, terras, castra, & loca vestro regimini commissa, cum suis Fratribus & sociis euntem benigne, reverenter & caritative suscipiatis, sibique in spiritualibus, ut prædictum est, totaliter vices nostras gerenti effectualiter pareatis. In quorum testimonium præsentes fieri & registrari jussimus, nostrique soliti majoris sigilli impressione muniri. Datum in sancto Severino, in domibus Romanæ Ecclesiæ die XIX. *mensis Novembris* MCCCCXXVI. *Indictione* IV. *Pontificatus præfati sanctissimi Domini nostri anno* IX.

V. Egregiam posuerunt operam hi duo præstantissimi Viri in destruenda hac impiissima secta, & purgando agro Dominico tot zizaniis ab inimico homine superseminatis, neque destiterunt, donec collegerunt in fasciculos & combusserunt. Sub Nicolao V. adhuc strenue decertabat contra illos beatus Jacobus, & non solum gladio spiritus, & verbo Dei, verum & materiali Principum contra eos usus est, & quemdam libellum perniciosissimum eorumdem adversus Romanum Pontificem, & hierarchiam Ecclesiasticam, incipientem: *Universis Christifidelibus præsentes litteras inspecturis*, penes me MSS. consutavit post annum MCCCCL. In hoc Opusculo refert, illos aliam sibi effinxisse Ecclesiam, & rempublicam statuisse Christianam, Pontificem summum, Episcopos, Prælatos, Religiones, & suæ gentis etiam Imperatorem secretis latibulis instituisse & retinuisse. Quamvis autem divitias, & possessiones condemnabant in Ecclesiasticis, ipsos multas habuisse pecunias scribit, easque sibi vendicasse celebrem illum bellatorem Brachium de Montone ante biennium occisum, Joannæ Reginæ Neapolitanæ, & Martini Pontificis hostem infensissimum. Castra integra diruta fuisse, & plurimos ex his hæreticis combustos, atque alia, quæ ad rem historicam pertinent, recenset. Ipsa ejus verba huc transcribo, quæ omnia ista, atque alia multa mali seminis germina indicabunt. Circa nebulonum vestes ita habet: *Ex vobis aliqui incedunt tamquam Eremitæ, alii tamquam Tertii Ordinis sancti Francisci professores, uti modo incedebat frater Matthæus, vester Episcopus, captus, & detentus in Curia Domini nostri Papæ Nicolai V. Alii incedunt veluti seculares, cum pileis, & caligis, cum lanceis equitantes, alii portant claves, & merces viles ad vendendum, alii peregrinorum more domos penetrant simplicium, & corda inhabitantium evertunt.* Confirmant hæc, quæ de multiplici horum veste alias diximus ex Joanne XXII. & Al-

Fraudes & doli Fratricellorum.

De veste Fratricellorum.

Tom. 6. an. 1317. n. 43.

va-

varo Pelagio. De illorum Imperatore, supremo Pontifice, & divitiis ita scribit: *Cum ante annos viginti quatuor prædicarem in castris Meliorata & Massatii* (loquitur de hujus anni prædicatione, sibi a Pontifice commissa) *& diruta fuissent propter vestrum scelus, inveni, quod ad petitionem vestram Guillelmus, nobilis castri Meliorata, qui se gerebat pro Imperatore Christianorum, & dominus Raynaldus hæreticus Sacerdos secularis, qui se gerebat pro Papa, habebant triginta duo centenaria ducatorum ad requisitionem horum Fratricellorum. Et dum Braccius de Montone prædaretur Recinetenses, prædictus Guillelmus emit ex illa præda quingentos boves. Cum autem porrigeret pecunias. Hæ sunt, ait, pauperculorum Fratrum sancti Francisci* (hoc nomine dolose se palliabant, uti alias monuimus) *putans & sperans ex pietate & commiseratione pretium condonaturum. At, inquit Braccius, propterea accipiam, ut pauperes faciam, qui nihil debent possidere, & summam nobis venditant paupertatem. Multas etiam pecunias exportabant e Tuscia, corradentes viduas, & mulierculas; & quamvis alii deprædicent caritatem, & pecuniæ contemptum, per viginti quatuor annos, quibus ipsis prædico, & adversor, non inveni, quod eorum sutores par calceorum alicui pauperi donaverint, neque reliqui artifices quidpiam pro Dei amore erogaverint.* Paulo infra: *Cum sanctissimus Dominus noster Papa Nicolaus V. anno* MCCCCXLIX. *de mense Novembri misisset venerabilem patrem fratrem Joannem de Capistrano, & me, ut reduceremus illa castra hæretica Majoreti, sive Meliorata, Massatii, Podii, & Meruli ad gremium Ecclesiæ, uti reduximus, postquam abjuraverunt in manibus nostris, invenimus hos stultos, & insanos characteres fusos in campana Castri Majoreti.* Anno Domini MCCXIX. tempore fratris Gabrielis, Episcopi Philadelphiæ, Pastoris universalis, Fratrumque Minorum Ministri generalis. Christus, Maria, Franciscus: *Papa vester hoc se vocabat nomine pastorem Philadelphiæ Ecclesiæ, quam vocabatis universalem, & ultimam Ecclesiam Christianorum.* Paucis interpositis: *Cum in juventute mea* (hoc scilicet tempore) *persequerer sectam hanc vestram, toties damnatam, præcipui vestri magistri fugerunt ab illis castris, dicebantque populis a se seductis, ut constanter agerent, inculcantes illud Evangelicum*: Beati, qui persecutionem patiuntur propter justitiam &c. *Reliqueruntque misellos expositos periculis animarum, corporum, & bonorum; diruta enim tunc fuerunt castra, & combusti multi ex his vestris sectariis.* Infra: *Inveni inter scripturas vestras, quod unus vestrum se vocabat Episcopum Florentinum, alter Venetorum, alter aliorum populorum, & tamen non erãs legitimi Sacerdotes, neque enim habetis veros Episcopos, qui vobis possint Ordines conferre. Et vos vocatis Fratres sancti Francisci, cum nullus ex Ordine Minorum remanserit inter vos, nisi supervenerint aliqui Apostatæ.* Infra: *Fabriani, dum illic esset Papa Nicolaus V. fuerunt combusti aliqui hujus sectæ, & per tres dies duravit ubique fœtor, quem ego etiam usque ad nostrum Conventum se diffundentem persensi. Tunc prædicavi omnibus, ut redirent ad fidem, & reversi sunt, præmissis multis lacrymis, & sui doloris indiciis, fueruntque recepti ad sanctæ Ecclesiæ communionem. Unus vero, qui vocabatur Chiusus Fabrianensis, depositarius pecuniarum vestrarum, pertinax in sua hæresi, numquam voluit converti. Testor Deum, quod neque Deum, neque beatam Virginem, neque Sanctorum quempiam invocaverit, neque Deum rogaverit, ut peccata dimitteret, aut morientis misereretur, sed veluti desperatus & insanus dicebat*: Ignis me comburere non poterit: *Factum est autem ut tribus diebus admoveretur variis vicibus ignis, ut combustiones sentiens resipisceret, nec tamen voluit, quamtumvis crepitan-* tem,

De illorum Imperatore & Papa.

Tom. 6. an. 1317. n. 24. De illorum ficta paupertate.

De populorum deceptione.

De illorum Sacerdotibus.

De supplicio de eis sumpto.

tem, & ustulatam carnem omnes videremus, donec tandem jussus est totaliter concremari. Ibidem de illorum vitiis subdit: *Testor coram Deo veritatem, quam multa inquisitione tot annorum contra vestros sectatores comprobavi, ingentem in vobis vitiorum reperiri colluviem, atque in villis & oppidis, dum homines versantur in agris colendis, cum uxoribus, & filiabus earum vestros operari horribilia*. Infra prope finem tractatus: *Vos cæci, duces cæcorum, & misellorum seductores in centum & triginta annis* (videlicet a tempore Joannis XXII.) *convertistis ad sectam vestram rusticos dumtaxat, & mulierculas, Majoreti, & Meruli, Podii, & partem Castri Massatii, nullum vero doctorem, aut virum peritum, seducentes ignaros, & idiotas falsis promissionibus, dicentes, futurum Papam sanctum ex vestris, ad quem convertetur mundus universus, qui canonizabit omnes combustos, & occisos propter fidem vestram, mentientes etiam & fingentes frequentes in disputationibus victorias contra Doctores & prædicatores fidei Romanæ*. Quo autem odio, & insidiis impetebant hos prædicatores, ex his constabit: *Prædicatores*, inquit, *qui in vos invehuntur, continuo procuratis e medio tollere. Quingentos ducatos misistis quibusdam ut interficerent fratrem Joannem de Capistrano, & ducentos alios, ut me trucidarent in Majcrata, quorum unus hæc revelavit fratri Joanni de Esculo, meo confessario. Alios centum quinquaginta aureos dedistis cuidam de sancta Natolia, ut me occideret, dum prædicarem in urbe Reatina, & pænitentia ductus venit Fabrianum, & habuit absolutionem a Domino Cardinale Firmano, summo Pœnitentiario, & a me. Profecto peculiari providentia frequenter liberavit me Deus e manibus satellitum vestrorum. Hæc est illa pietas Ecclesiæ vestræ. Christus clamat in cruce*: Ignosce Pater, *& vos continuo clamatis*: Interfice, *uti interfecistis beatum Angelum, Ordinis Camaldulensium damnatam vestram sectam persequentem*. Hæc beatus Jacobus contra gentem perniciosissimam, quam nullo loco passus est consistere, donec totam verbo, scriptis, & gladio exterminavit.

De illorum vitiis.

Quos seducebant.

Qualiter odio habebant prædicatores Evangelicos.

VI. Circa hunc annum sanctus Bernardinus ab urbe Bergomate descendit in vallem Serianam, in qua oppidum est Clusonum, frequens ac celebre, caputque ferme totius regionis, ubi dum prædicandi fungens officio, paucos moratur dies, factum est, ut non procul ab oppido Montanus quidam vita excederet: triduo postquam sepultus est, immundi spiritus vox ex ædibus exaudita est, animam mortui illius simulantis, & plurima bona patrisfamilias, si sibi paruisset, pollicentis. Rebelles & invidi spiritus in id præcipue incumbunt, ut in eamdem calamitatem, quam quondam ipsi superbia elati inciderunt, quamplurimos trahant: idque illis facile succedit, si se per omne obsequium insinuare in animos incautorum, & fovenda spe honorem, qui summo Deo debetur, ad se traducere possint. Verum prudentes Dei ministri diabolicas artes optime agnoscunt; & ne pro veris, quæ illi fallaciter pollicentur, audiantur, efficiunt. Itaque nuncio Clusonum de hac re allato, Bernardinus veritus ne quis in fraudem laberetur, plurimis prosequentibus eo contendit, & in ædibus inclusus, commisso cum hoste certamine, qui non prius destitit, quam eum domo illa ejecit.

Benalius in comment. Bergomat.
S. Bernardinus prædicat in valle Seriana.

VII. Martinum Pontificem hoc anno IX. Kalendas Julii creasse Cardinales quatuordecim, scribunt Panvinus, & Ciaconus. Paulus Minius libro de Florentina nobilitate alium addit, Leonardum Datum nobilem Florentinum, Ordinis Prædicatorum Magistrum Generalem, sed antequam nuncius collatæ dignitatis pervenisset, defunctum. Nostri auctores Marianus, Marcus Ulyssiponensis, & alii, creatum etiam Cardinalem fratrem Antonium Avenionensem, sacræ Theologiæ Magistrum Minoritam constanter asse-

Marian. cit. cap. 10.
Marc. 3. p. l. 1. c. 33.
Fr. Anton. Avenionen. Cardinalis.

asserunt, licet Marcus in anno oberret. Qua tamen de causa hunc omiserint rei Cardinalitiæ scriptores, an quia fictus, vel quia præpropere mortuus, aut quia nuncium remiserit, quave altera occasione, prorsus nescierim.

VIII. Institutus est hoc anno Episcopus Scardonensis in Liburnia, sub Archiep. Spalaten. frater Nicolaus de Spalato, per translationem Petri Sancti ad Ecclesiam Castrensem VI. Idus Aprilis. Lectorensis in Gallia, sub Archiepisc. Auscensi, frater Martinus de Quinterio sacræ Theologiæ Magister X. Kalend. Maii. Galtellinen. in Sardinia, frater Joannes Ferrarius Valentinus VI. Idus Julii. Leccienfis, sive Aletinus in regno Neapolitano, sub Archiepisc. Hydruntino, frater Petrus de Pirano V. Kalend. Decembris. Rossensis in Hibernia, sub Archiepisc. Cassellen. frater Cornelius Macelchade, per mortem Walteri, & quia frater Joannes Blocuorch Ordinis beatæ Mariæ de Monte Carmeli ante biennium ad eamdem Sedem assumptus, neglexit infra tempus determinatum per constitutiones Pontificias, expediri litteras Apostolicas: *Apostolatus officium* XIV. Kalend. Septembris. Circa hunc annum translatus est ab Ecclesia Carthaginensi ad Placentinam, in qua Gondisalvus de Zuniga præcessit, frater Didacus Badam, de quo supra locuti sumus, & paulo post ibidem decessisse scribit Alphonsus Fernandez in sua historia Placentina, ubi etiam excribit epitaphium incisum ejus tumulo in Conventu Majoricensis villæ, in qua natus est, quem hoc ipso anno sibi posuit jam septuagenarius. Vitæ decursus illinc potest desumi, licet obscure indicetur tempus, aut ordo Ecclesiarum, quibus præfuit. Judicavit hoc anno sibi mortem instare, posuitque hunc ipsum suæ mortis annum; mensem, & diem, relicto hiulco spatio, omisit. Lapidi adjunxit, quod si Deo placeret vitam in plures annos protrahere, id sibi non displiciturum, & epigraphen se mutaturum. Epitaphium dedimus alias cum de Conventu Majoricensi ageremus. Deest tamen post versum, *Bis Septingentos Domini post annos*, hic alius, *sex & viginti adduntur numero*, per quem completo calculo hic ipse annus MCCCCXXVI. indicatur. Corrigendum ergo erit quod illo loco ex Gonzaga exscripsimus, Didacum hunc anno MCCCC. obiisse.

Fr. Nicol. Episc. Scardonen.

Fr. Martinus Lector.

Fr. Joan. Galtellinen.

Fr. Petrus Leccien.

Fr. Cornelius Rossen.

Fr. Didacus Placent.

Anno 1424. n. 9.

Tom. 4. an. 1257. n. 24.

IX. Hoc anno, mense Augusto, Sultanus Ægypti Cypri insulam quinquaginta tribus navibus invadit, capit, incendit, Regem abducit captivum, & hominum viginti millia. Ab insula solvens incidit in navem Venetam onerariam, quæ Hierosolymitanos peregrinos, & Minoritas viginti quinque vehebat. Post trium horarum pugnam misere quassatam in suam potestatem redegit, omnesque qui inerant, præter mulieres, trucidavit: Fratres ad fidei defectionem, quibus potuit modis provocavit. Sed dum flectere non potuit, omnesque flexis genibus, & cervice, vitam potius quam fidem mutare constanter assererent, variis modis in vicina insula occidit, crematisque corporibus, cineres in mare projecit.

Occiduntur 25. Minoritæ.

Ex arch. Hierosolymitano.

X. Doctrina & litteris claruerunt hoc tempore in Gallia frater Joannes Garcia Hispanus, in sacra Theologia Magister, qui in universitate Tholosana annis triginta legit, & in eadem Theologicæ facultatis erat Decanus, atque pro inveterato schismate Pontificio extinguendo laboravit strenue in Conciliis Romano, Pisano, & Constantiensi. Eum valde laudat Pontifex, & commendat Episcopo sancti Papuli, ut subventionis remuneret auxilio: *Sedis Apostolicæ*, II. Kalend. Septembris. In Anglia frater Robertus Colmanus Conventus Norwicensis, Doctor Oxoniensis, vir cui natura optimas contulerat dotes & educatio, ingeniique cultura non vulgarem dederat eruditionem. Gravis, modestus, castus, temperans, atque apud omnes ma-

Floret Fr. Joan. Garcia.

Fr. Rober. Colmannus.

Pits. de Scriptor. Anglis ad ann. 1428.

magnæ auctoritatis. Hinc ut auctor est Lelandus, cum in suum Cancellarium elegit Senatus Academicus Oxoniensis. Prudentes utique viri quasi gratiam rependere volentes, illi tribuerunt in Academia primum honorem, qui Academiæ non mediocrem contulerat splendorem. Hujus Viri pietate, mansuetudine, integritate, & laudabilibus omnium virtutum exemplis, inductus est Cloptonus Eques auratus, & summus Angliæ Justitiarius, ut mundo relicto, contemptisque omnibus pompis secularibus, jam senex Institutum sancti Francisci amplexatus fuerit, & in eo constanter usque ad finem vitæ perseveraverit. Monumenta aliquot suæ reliquit eruditionis, & claruit sub Henrico VI. In regno Navarræ frater Petrus de Berraiz, sacræ Theologiæ Magister, & Blanchæ Reginæ Confessarius. Re militari floruit in seculo vir nobilis Petrus Farto, rebusque præclare in obsequium Regis Castellæ contra Mauros gestis, Minorum habitum assumpsit in Conventu Vivariensi, vulgo *Vivero*, diœcesis Mindoniensis in Gallecia. At cum illic turbaretur frequentia Principum & Magnatum, qui visum hominem armis, & status mutatione celebrem, concurrebant, ad Insulam sancti Michaelis de Coolleyra, ejusdem diœcesis, aufugit, vitam a turbis & hominum occursu remotam cum aliquot Patribus Regularis Observantiæ transacturus. Obtinuit hoc anno a Pontifice ut ibi perpetuo remanere liceret: *Religionis dilecti filii*, VI. Idus Junii.

Cloptonus summus Angliæ Justitiarius fit Minorita. *F. Petrus de Berraiz.* *Fr. Petrus Farto.*

XI. Inclaruerunt etiam pietate & virtute plerique graves viri, qui Regularis Observantiæ infantiam multipliciter foverunt, & ad provectiorem statum perduxerunt. Frater Jacobus Primadicius Bononiensis, vir venerabilis, magnæ apud omnes auctoritatis; tertius fuit familiæ Cismontanæ Vicarius Generalis Observantum, quam prudentissime rexit annis sex, multisque post mortem claruit miraculis. Frater Marcus Bononiensis, vir sanctissimus, & doctissimus, in omni dicendi genere eloquentissimus: bis Vicarii Generalis munere laudabiliter functus est: Placentiæ defunctus miraculis effulsit, quæ suo tempore dabo ex processu sub mortem compacto. Frater Antonius Bitontinus provinciæ Apuliæ verbi divini concionator egregius, omni virtutum genere ornatissimus: doctissima a se edita in libro Sententiarum Commentaria obtulit Nicolao V. quæ tanta voluptate perlegit, ut ipse solemni ritu gradum Magisterii ei voluerit conferre. Frater Albertus Calaber, insignis etiam concionator, vitæ religiosissimæ, & famæ praclaræ. Frater Seraphinus Cajetanus regularis disciplinæ tenacissimus, & peritissimus instructor adolescentum: discipulos optimos erudivit, Jacobum Picenum, Antonium, & Baptistam Montefalcenses, Cherubinum Spoletanum, & alios, qui universæ Italiæ, aliisque regionibus virtute & doctrina illuxerunt. Frater Pacificus Romanus, vir eloquentissimus, sedulus Francisci Mayronis sectator, qui præcipuas Italiæ Civitates suis sermonibus illustravit.

Viri clari regul. Observan. *Fr. Jacobus Primadicius.* *Fr. Marcus Bononien.* *Fr. Antonius Bitontin.* *Fr. Albertus Calaber.* *Fr. Seraphinus Cajetanus.* *Fr. Pacificus Romanus.*

XII. Frater Bartholomæus de Yano provinciæ sancti Francisci, sacræ Theologiæ Magister, qui sancti Bernardini exemplo ad Observantes transivit, ejusque socius fuit fidelissimus. Italiam universam, & magnam Græciæ partem prædicando circuivit, & Constantinopoli annis hæsit duodecim Joanni Palæologo Imperatori, & Josepho Patriarchæ gratissimus. Eis potissimus auctor fuit, ut unionem cuperent Ecclesiarum, & personaliter ad Concilium accederent Florentinum. Amissa tamdem civitate Constantinopolitana, in Italiam regressus, sanctissimo fine quievit Perusii, ad sancti Francisci de Monte Cœnobium. Frater Paulus Assisias etiam sancti Bernardini exhortationibus ad Observantiam translatus, eidem adhæsit annis multis, cujus discipulum & individuum comitem editis opusculis se profitetur. Celeberrimus evasit

Fr. Bartholom. de Yano. *Fr. Paulus Assisias.*

evasit per omnem Italiam prædicator, proinde vocatus Perusiam & Patavium, atque ad alias Civitates, ut Divi Bernardini supremos prædicaret honores in sumptuosissimis, quas potissimæ urbes celebrabant, exequiis. Ex hujus Viri concionibus præcipua capita gestorum sancti Bernardini desumpserunt, qui ejus vitam concinnarunt. Frater Franciscus e Trebio, quem omnes summa prosequebantur reverentia, propter singularem prudentiam. Provinciam sancti Francisci ab Hetrusca divisam annis tredecim rexit pacatissime. Frater Franciscus Spoletanus ejusdem provinciæ alumnus insignis prædicator, & Antonius, quem diximus Montefalcensis, non solum in Sodalitio, verumetiam Curiæ Romanæ Prælatis acceptissimus, provinciæ sancti Francisci Vicariatum annis multis, & totius Regularis Observantiæ in familia Cismontana præfecturam obivit. Romæ ad Aramcœli decessit. Vitam suæ conterraneæ beatæ Claræ scripsit diffuse, ex qua alias delibavimus potiora. Antonius Ariminensis Vicarius etiam prædictæ provinciæ, qui post peragratam Italiam, instructasque verbo Domini urbes præcipuas, requievit in Domino magna sanctitatis opinione, in Conventu Montis-Luci prope Spoletum.

Fr. Franciscus a Trebio.

Fr. Franciscus Spoletan.

Fr. Anton. Montefalc.

Tom. 6. an. 1308. n. 74.

Fr. Anton. Ariminen.

XIII. In urbe Lovaniensi sanctus Ludovicus Tholosanus Antistes hoc anno suæ virtutis, & sanctitatis indicium exhibuit. Prædicaverat ejus vitam & miracula in platea dicta *Groeff-strate* frater Henricus de Zuchem. Retulit illa quædam mulier Henrico Iseren, & Catarinæ uxori civibus Lovaniensibus, filium habentibus mutum toto sexennio. Illi auditis sancti Viri miraculis, pro salute & voce pueri duos cereos Sancto voverunt, si vocem redderet & loquelam. Emisso voto, mox puer perfecte locutus est.

S. Ludovicus dat muto loquelam. *Sedul. in Notis ad vitam S. Lud. c. 10.*

XIV. Sub hunc annum missus est ex provincia Turoniæ in Teutoniam frater Nicolaus Caroli, de Regulari Observantia optime meritus, qui hujus Instituti professoribus domos aliquot acquisivit, plurimos Sodalitio aggregavit, bonis moribus instruxit, aliisque laxioris vitæ sectatoribus perfectioris disciplinæ indidit desiderium. Hic cum Sacerdos esset secularis, pie in Christo Jesu vivens, trina e cœlis admonitione, & plagis etiam ab Angelo illatis, beati Francisci Institutum amplecti compellitur. Multa egregie præstitit, alia inchoavit, quæ paulo post superveniens beatus Joannes Capistranus ad culmen perduxit.

Fr. Nicolaus Caroli egregie proficit in Germania. *Gonzag. in Prov. Argent. Chron. MSS. Saxon.*

XV. Singulis annis in Italia magnum sumebat hoc tempore incrementum Regularis Observantia, beato Bernardino Senensi multæ offerebantur domus, in quibus viverent hujus Instituti Viri, concessitque Pontifex ut quatuor admitteret iis in locis, quæ magis placerent: *Piis supplicum votis*, Nonis Julii. Commisit etiam suam auctoritatem Episcopo Squillacensi, ut licentiam tribueret incolis oppidi Mardæ, Diœcesis Neocastren. domum ædificandi pro Observantibus: *Sinceræ devotionis*, IV. Nonas Martii. Conventus duos in territorio sancti Lucidi, Cusentinæ Diœcesis, sub hoc tempus ædificaverant viri nobiles Petrus Paulus, & Simonetta de Columna, Comites Bellicastrenses, conferendos Fratribus Regularis Observantiæ. Mortuo conjuge Simonetta, Fratres aliquot aluit in utroque Conventu. Hoc anno obtinuit a Pontifice, ut illuc destinarentur victuri Fratres duodecim, quos ipsa volebat necessariis omnibus instruere: *Sinceræ devotionis affectus*, VIII. Idus Octobris. Concessa fuit hoc anno facultas incolis oppidi Scili, rogante nobili viro Nicolao de Arenis, Comite Arenarum & Scili, in Calabria, ut pro eisdem Fratribus Cœnobium construerent: *Piis votis fidelium*, II. Nonas Novembris. Harum domorum non occurrit apud alios auctores memoria.

Conv. Mardæ.

Conv. S. Lucidi.

Conv. Scili.

XVI. Extir-

Conv. Massatii. XVI. Extirpata, vel effugata per beatum Jacobum Picenum ab oppido Massatii, Æsinæ Diœcesis in Marchia Anconitana, pestifera illa secta Fratricellorum, statuit ibidem sacram arcem construere, unde speculatores invigilarent contra hos subdolos fidei inimicos. Petiit itaque ut oppidanorum, qui ad Ecclesiæ gremium redierunt intercessione, & suorum laborum intuitu concederetur Fratribus Observantibus Ecclesia extra oppidum sita, nuncupata *Eremita*, Monachis Camaldulensibus subjecta, prope quam liceret Conventum ædificare. Precibus optimi viri lubentissime Pontifex assen- Gonz. in Prov. Marc. Conv. 36. sit: *Injunctum nobis desuper*, v. Idus Octobris. Idipsum confirmavit Nicolaus V. anno MCCCCL. beato Jacobo addictissimus. Conventum ædificarunt oppidani, aliique pii Viri, prædicti Jacobi hortatu. Triplex nomen sortitus est, *beati Jacobi*, cui ab origine dicata erat Ecclesia, *beati Joannis*, & *Eremitorii Massatii*. Jacet, sub altari sanctissimi Crucifixi beatus Joannes Fabrianensis, de quo suo tempore diffusius loquemur.

Conv. Prænestin. XVII. Ex simili occasione, ut commodius profligarentur hujusmodi hæretici ex civitate Prænestina, in Latio, olim ditionis Columnensium, nunc Barberinorum, ex beneficio Urbani VIII. concessit Martinus Fratribus Laurentio & Paulo Romanis Ecclesiam sancti Blasii vetustate labentem, ut prope eam Conventum ædificarent Regularis Observantiæ. Suas preces interposuerunt Angelus Episcopus Cardinalis, & Jacobus de Columna Domicellus Romanus, quibus urbis prædictæ suberat gubernium: *Sacræ vestræ Religionis*, VII. Idus Aprilis. Domum hanc ab oppidanis constructam credit Gonz. in Prov. Rom. Conv. 9. Gonzaga, sed prius a Fratricellis occupatam asserit ex prædicta, quam nos citamus, Bulla, quam ex Archivo exscripsimus Aracœlitano. Sed Fratricellis nihil juris fuit in hanc Ecclesiam, quam ipsum Diploma dicit egere reparatione. A quo vero restaurata sit, & adjunctum Cœnobium, prorsus nescitur, facile conjecturari potest, Episcopum & domicellum, qui suam interposuerunt operam, ut Fratribus concederetur, posuisse etiam in eadem restauranda, & Fratrum construendo habitaculo.

Conv. Pisanus S. Crucis. Idem in Prov. Tusc. Conv. 13. XVIII. Prope Pisas Petrus Neretus, nobilis Florentinus, capacissimum fundum emit a Monialibus sancti Salvatoris ejusdem urbis, & Angelo a Citivella Provinciæ Tusciæ Vicario, adjecta magna summa pecuniarum donavit, ut Cœnobium Fratribus Observantibus ædificaret. Admisit ille donum virtute facultatis sancto Bernardino Senensi hoc anno, uti diximus, concessæ, domos quatuor construendi in Italia. Jacet hoc in loco vir piissimæ memoriæ frater Antonius a sancto Joanne, de quo alias agemus opportunius. Titulum habet Ecclesia sanctæ Crucis, & perpetuos benefactores, ac patro- Conv. Agrigentin. Idem in Prov. Sicil. Conv. 4. nos prædicti Nereti successores. Agrigentini cives in Sicilia, hortatu beati Matthæi, inter ipsos nati, multaque clarescentis virtute, concionibus excitati, ad secundum ab urbe lapidem, domum ejusdem Instituti sectatoribus communi ære circa hunc annum construxerunt, sub nomine sancti Nicolai. Locus est amœnus, & solitarius, contemplationi, & pietati exercendæ opportunus.

Conv. Asculi in Apulia. XIX. Asculum Satrianum in Apulia Daunia, sedem mutare compulerunt terræ motus, & varia bellorum discrimina. Episcopus Jacobus & Capitulum, exposuerunt Martino Pontifici, nullum sibi superesse locum, in quo cathedralem Ecclesiam erigere, aut divina celebrare possent officia. Constitutam proinde Ecclesiam Minorum in platea publica majori novæ Civitatis erigi posse in Cathedralem, & Fratribus tradi posse veterem sanctæ Mariæ, ac sancti Leonis Ecclesiam parochialem, olim etiam Cathedralem. Commisit Pontifex rem hanc examinandam Episcopo Lucerinæ, ut si commo-

mode posset, fieri curaret hanc translationem. An vero facta sit, nescimus: *Romanus Pontifex*, v. Kalendas Septembris. In Ecclesia Minorum Wulseni, Urbevetanæ Diœcesis, nobiles conjuges Lucas de Monaldensibus, & Joanna, domicelli Urbevetani, aliique ejusdem castri Incolæ, sacella quatuor extruxerunt, & perpetuis dotarunt reditibus, & Conventum sua vetustate dilabentem restaurarunt: *Piis supplicum votis*, vii. Kalendas Decembris.

XX. In Hispania prope villam de Lerena, Pacen. Diœcesis, in quodam Eremitorio habitabant pauculi Fratres Regularis Observantiæ, quibus domum religiosam ædificandi facultatem obtinuit hoc anno frater Ludovicus a Reyna, quod alias præmonuimus, & successivum hujus Cœnobii retulimus incrementum: *Apostolatus officium*, xi. Kalendas Februarii. Similiter impetravit frater Joannes de Lucio, ut prope villam de Cales, in loco deserto, ad eremitorium sancti Petri de Beubes, sive Baurbex, Hispalen. Diœcesis, sibi, aliisque Regularis vitæ sectatoribus Conventum ædificare liceret: *Ad ea ex Apostolicæ Sedis*, Kalendis Julii. An postea ædificaverit, non comperio, neque enim hujusmodi appellationis Cœnobium connumeratur inter Bæticarum Provinciarum Conventus, nisi fortassis illud sit, quod sancti Petri martyris Tebe describit Gonzaga, quod tamen valde recentius facit, a Patribus Dominicanis derelictum. Licentiam hanc confirmat Eugenius IV. anno sui Pontificatus xii. supponitque processisse ad executionem litterarum Martini, licet prædictus Joannes non fuerit Ordinem Minorum adhuc professus. Fratri Philippo Berbegal, aliisque Fratribus regularis Observantiæ concessit Pontifex, ut infra Provinciam Aragoniæ liceret domum sibi construendam admittere: *Sacræ Religionis*, Kalendis Julii. Vicario, & Fratribus Conventus de Arizafa, Corduben. Diœcesis, indulsit ut a censuris frequenter illatis absolverentur, & ex Conventus consilio Fratres suos ad alia loca possent destinare: *Exposcit vestræ devotionis sinceritas*, vi. Kalendas Septembris.

Conv. Lerenæ. Tom. 9. an. 1400. n. 41. Conv. S. Petri de Baurbex. Gonz. in Prov. Bæt. Conv. 30.

XXI. In Gallia Fratres Suessionenses, dum propter bellorum discrimina diruto Cœnobio, quod extra urbis septa habebant, per incertas sedes vagari cogerentur, nobilis vir Joannes de Brumis (quod alias diximus) eis compatiens, domum a Decano, & Capitulo Suessionen. sub certis conditionibus concessam, suis sumptibus in meliorem formam redegit, obtenta hoc anno a Martino Pontifice facultate: *Piis & humilibus*, ii. Idus Decembris. Similem impetravit licentiam Petrus Royzandi dominus castri de la Bandoyere ædificandi domum alteram in oppido de Antonna, Lucionen. Diœcesis, cujus fabricandæ ante aliquot annos potestatem fecerat Benedictus XIII. dum Pontificatum præferret in Gallia: *Sinceræ devotionis affectus*, vi. Kalendas Junii. An, uti distulerit opus sub Benedicto, omnino postea neglexerit, nescio; non enim comperio inter reliquos illius Provinciæ Conventus. Excitatis quibusdam turbis in Conventu Dolensi, qui unus erat ex Cœnobiis in Concilio Constantiensi destinatis Fratribus Regularis Observantiæ, voluerunt Fratres ad pristinum vivendi modum redire. Commisit Pontifex causæ examen Decano Ecclesiæ Bisuntinæ: *Ex supernæ majestatis providentia*, x. Kalendas Septembris.

XXII. In Polonia majore, & regio oppido Sizem sive Srem, Poznaniensis Diœcesis, ad fluvium Warsæ, concessum est Fratribus Cœnobium a Wladislao Rege constructum: *Sacrosanctæ Ecclesiæ*, iii. Kalendas Martii. Restauravit labentem, & vetustate deformem, Sigismundus III. Poloniæ Rex, exorante Alberto Hoopez Guardiano. Aliud hoc eodem anno condidit

Conv. Sizem.

Conv. Niessviæ. dit Wladislaus Cœnobium in oppido regio Niessevia, prope flumen Vistulæ, Diœcesis Wladislavien. *Piis & honestis*, III. Kalendas Martii. Utraque domus paret Patribus Conventualibus Custodiæ Gneznensis.

Monast. Camerinen. transfertur. XXIII. Alias diximus, Monasterium Camerinense Sororum Tertii Ordinis, Institutum mutasse, & primam sanctæ Claræ Regulam suscepisse sub annum MCCCCXIX. deinde mutasse Sedem, ita curante Baptista Varana Camerinentium Ducis sorore. Hoc anno id factum est, ipso fratre germano Bernardino Rodulphi de Varano apud Pontificem intercedente, & caussam translationis allegante, quod locus, in quo Monasterium Clarissarum *a sancto Gregorio* nuncupatum, erat valde eminens, & urbi expugnandæ valde opportunus, si in hostium deveniret potestatem. Petiit itaque, ut illic sibi liceret fortalitium construere, & Monasterium ad locum Callis-boni transferre: *Sinceræ devotionis*. III. Nonas Januarii. In urbe Lucana in Tuscia nonnullæ piæ mulieres conjunctis facultatibus decreverunt Monasterium Monast. Lucen. Clarissarum fabricare. Ut facerent concessit Pontifex, remissa rei indagine ad Episcopum: *Piis supplicum votis*. II. Kalend. Januarii. An opere compleverint, quod votis concupierant, & habitaculum aliud ab iis, quæ *Gattajolæ* vetusto nomine, & *sancti Michaelis* recentiori nuncupantur, non est mihi omnino compertum.

XXIV. Ratam habuit hoc anno Pontifex unionem vetusti Monasterii sancti Nicolai ad alteram sancti Eliæ, Ordinis sanctæ Claræ, Recineten. factam a Gabriele tituli sancti Clementis Presbytero Cardinale, tunc in provincia Marchiæ Anconitanæ, & nonnullis aliis partibus pro Martino, & Romana Ecclesia in temporalibus Vicario: *Humilibus supplicum votis*. VII. Idus Aprilis. Monasterium Aversanum sancti Blasii adeo erat vetustate deforme, ut pro reparatione ejusdem oportuerit deprecari Pontificem, intercedente Regina Joanna, ut dignaretur permittere bona aliqua divendi: *Ad ea ex Apostolicæ*. Kalend. Januarii. Concessa item hoc anno facultas nobili mulieri Joannæ de Belicardo, Principi Aurasicanæ, ædificandi Monasterium Clarissarum in villa Orbæ, Lausanen. diœcesis, de quo amplior non suppetit notitia:
Monast. Orbæ. *Sinceræ devotionis*. VII. Idus Novembris. „ Et Jacobo de Primaditiis, aliis-
ADDITIO ALIORUM. „ que Fratribus Provinciæ Bononiensis, ut in eadem Provincia possint ali-
„ qua Cœnobia construere: *Injunctum nobis*. XIII. Kalendas Julii.

XXV. Fratribus, & Sororibus Tertii Ordinis in Hibernia indultum est ut in locis interdicto subjectis liceat divinis interesse officiis, formulis quibusdam præscriptis: *Devotionis vestræ sinceritas*. II. Nonas Junii.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Litteræ in favorem Fratrum & Monialium.

Indic. ex Vatic.

„ I. Clarissis de Orto ad Cavam Surrentinam Picentinorum, penuriam
„ patientibus, summus Pontifex hoc anno V. Idus Januarii posse
„ recipere certam summam de male acquisitis indulsit: *Apostolicæ servitutis &c.* Cassam, priscis Theodosiam ad Pontem Euxinum, in Taurica
„ Chersoneso, Genuensium coloniam, & emporium famosum per hæc tem-
„ pora, Fratres occasione confluentium Mercatorum, animas ut Christo
„ lucrifacerent, erectis ædibus, & Ecclesia piorum eleemosynis, stationem
„ fixerant; unde in alias Orbis partes Tartarorum facilius transmeare pos-
„ sent; eorum igitur Ecclesiæ VI. Nonas Martii Martinus maxime favens
„ Indulgentiam concessit: *Licet is &c.* sed Idibus Aprilis Patri Guardiano
„ Conventus Annonæi Urbis in territorio Vivariensi, quamdam Capella-
„ niam concessit: *Sacræ Religionis &c.* Moneo Lectorem, in Indiculo Pe-

tri

„ tri de Alva & Astorga Typographi incuria errorem irrepsisse, cum ibi „ legatur, *Conventus Amonnen*, quem nullibi reperire licet, pro Conventu Annoniaci, vel Annonæi, seu Annonæici; quamobrem hæc circa alias „ locuti sumus. Ceterum x. Kalend. Maii Moniali Claræ Martinæ Valentinensi transitum in aliud Monasterium permisit: *Humilibus supplicum &c.* „ sed Kalend. Junii Fratribus Aquileriæ, & non Aquilegien. ut legitur ibidem, posse domum quamdam recipere concessit: *Sinceræ devotionis &c.* „ Quasdam difficultates in ministeriatu Provinciæ sancti Patris Francisci delatas Martino cum pateretur frater Paschasius, fratri Nicolao de Rogeriis Inquisitori pro informatione causa commissa fuit Idibus Junii: *Ad audientiam &c.* sed IX. Kalend. Julii frater Jacobus, qui putabatur irregularis, ab irregularitate immunis declaratus est: *Humilibus &c.* dum vero „ XI. Kalend. Augusti fratri Sancio Sanctuaria visitandi facultas conceditur: *Devotionis tuæ &c.* eodem tempore magisterium fratri Alphonso de „ Borrosse decernitur: *Viri sacræ &c.* & VII. Idus Augusti fratri Genesio „ de Podio; VI. vero Idus fratri Nicolao Gilii; ac fratri Petro Talamaca „ Toletano XVII. Kalend. Septembris, Breve incipit: *Religionis tuæ &c.*

„ II. Post autem præfata incrementa suscipiens Castellæ provincia in „ Hispania, concessit Pontifex tria loca recipiendi facultatem, expedito „ Brevi: *Sinceræ devotionis &c.* Kalend. Septembris, ac XIII. Kalend. „ Octobris pro quadam Turre pertinente ad Fratres Barchinonenses, datis „ litteris: *Romani Pontificis &c.* XII. Kalend. ejusdem mensis Fratribus „ Patavii commorantibus privilegia concessa fideliter servari: *Cum dilectos nostros &c.* & eodem tempore Fratribus Provinciæ Divi Antonii, qui ad „ Monachos transierant, regressum ad Ordinem proprium indixit: *Romanus Pontifex &c.* Fratrem Cornelium Mac-elchen. ad Ecclesiam Rossensem „ promoverat XIV. Kalend. Septembris, ut in Annalibus legitur; at pro „ eodem dispensatio quædam emanavit: *Divina supereminens &c.* XIV. Kalend. incerti mensis. Verum fratri Laurentio de Senis executoris testamentarii munus clementer indultum est; *Humilibus &c.* III. Nonas Septembris.

Indic. ex Vatic.

ARGUMENTUM.

Magna excitatur in sanctum Bernardinum persecutio, propter nominis Jesu prædicationem. Magna ille constantia & virtute adversariorum superavit conatus. Senarum, aliarumque urbium oblatos sibi respuit Episcopatus, sua humilitate contentus. Laudantur Matthæus Agrigentinus, Nicolaus Auximanus, Franciscus a Platea, & alii Regularis Observantiæ professores. Celebrantur Comitia Generalia. Narrantur Episcopi. Franciscus Spinola sedulo laborat in partibus Orientis. Multiplicantur domicilia.

I. BERNARDINUS Senensis, Guardianum agens Fesularum, Florentiæ primum ad effugandas varias corruptelas juramentorum, & irreverentiæ erga sanctissimum Jesu Christi nomen, firmiusque cordibus imprimendum, quo potuit studio, & sermonis conatu cœpit ejus laudes celebrare, uti superius diximus, & populos ad divinæ vocis venerationem excitare. Deinde discurrens per alias Civitates, hoc anno sermones Quadragesimales habebat Viterbii, & sub finem concionum, quod alibi etiam fecerat, populo tabellam spectandam reverenter, & religiose proponebat, in qua pictum erat

Marian. c. 11. Marc. 3. p. l. 1. c. 46. Legen. MSS. Surius c. 30.
S. Bernardinus inculcat devotionem nominis Jesu.
An. 1410. n. 1.

erat litteris aureis sacratissimum Jesu nomen, Solis radiis undique circumdatum, idque populus flexis genibus devotissime adorabat. Quia vero malignorum hominum sæva importunitas numquam otiosa est, sed edaci percita livore innocentibus comparat laqueos & insidias, multi ex sectatoribus & fautoribus Manfredi Vercellensis, quem graviter a Bernardino diximus offensum, quotidie eum audiebant, ut capientes in sermone, accusationem struere possent, & apud summum Pontificem deferre. Adnotarunt tandem, & collegerunt calumniose quædam sanctissimi nominis Jesu encomia, secus ajebant prolata, quam fidei Catholicæ norma præscribat. Adjunctis etiam falsis commentis, & a se excogitatis interpretationibus, vocatisque suæ sequelæ testibus, hoc anno in hæresis discrimen coram Martino Pontifice, magno ardore, & dolosis artibus vocarunt. Ille ad hæc commotus, statim Bernardinum Viterbio Romam accersivit, atque hic promptissime præcepto obsequutus Apostolico, intermissis concionibus, in Urbem venit, frequentissimo tamen ob reverentiam doctrinæ populo insequente.

Sed ab æmulis accusatur.

Anno citato.

Romam vocatur carpitur.

II. Ad suos pedes prostratum Pontifex acriter excepit, & si quidem ita res se haberet, uti fuit narrata, dixit gravi diluendam esse supplicio, & tamquam temerario ecclesiastæ, novæque hæresis magistro interdixit sacris concionibus, & tabella exponenda, jussitque ne Urbe excederet, donec seria rei indagine, quid factum sit, aperte constaret. Interea multi Viri docti, & sacræ Theologiæ Magistri, præsertim ex Ordine Prædicatorum, & Eremitarum sancti Augustini, in omnes libros ejus, & sermones, quos ex divinis litteris collegerat, accurate inquisierunt, & instituto solemni consessu, injunctum est delatoribus, ut delatæ hæresis convincerent, Bernardino, ut objecta dilueret. Aliquot sui Instituti Viri in partem venerunt, suo Consodali auxiliaturi, sed omnium antesignanus fuit Joannes Capistranus, Bernardini discipulus & socius, cui Provinciam hanc præ reliquis, Fratres commendarunt. Prædicabat ille Neapoli, Reginæ Joannæ summe carus, a qua rogatus fuit, ut sui Regni Hebræos circa usuras, & illicitos contractus coerceret, de qua re Diploma sub hujus Tomi finem exhibemus: & dimisso sacro ministerio, Aquilam abiit, suas schedas, & scripta allaturus, ubi accuratissima characterum forma, & radiorum splendore Jesu nomen in pulchra tabella depingi curavit, & multis comitatus civibus Aquilanis, Romam advolavit. Ad Urbis januam erecta in hastam tabula, præcessit ille Vexillarius, sequebaturque multitudo magna advenarum, & Romanorum cantantium, & psallentium laudes sanctissimo nomini: *quo nil canitur suavius, nil auditur jucundius, nil cogitatur dulcius: quippe, mel est in ore, in aure melos, in corde jubilus, ad cujus lumen nubilum omne diffugit, redit serenum.*

Gravis de hac re instituitur disputatio.

Accurrit Joannes Capistranus.

Bernard. serm. 15 in Cant.

III. Igitur explicato vexillo, & ducto agmine, veluti victoriæ prænuntius, ad certamen processit, & per mediam Urbem incedens, pio crescente undique exercitu, ad Vaticanum, ipso indicti congressus die pervenit. Tanta populi conspirantis pietate commotus Pontifex, consessum in alium distulit diem, & Capistrano facultatem fecit pro Bernardino dicendi. Inito certamine in Basilica Principis Apostolorum, multi multa objecerunt, variisque argumentationibus, sacris Canonibus, & Scripturis adversa dixerunt; sed Bernardino ad singula respondente, & pro eodem docte declamante Capistrano, Pontifex probe animadvertit, omnem illam accusationem odio, & livore conflatam; quippe neque in verbis, neque in scriptis quidpiam deprehensum est, quod a recta regula deviaret. Postridie ergo ad se vocatum copiosissima impertiit benedictione, amplamque fecit copiam libere cir-

Evanescunt Bernardino objecta.

Vide Mel. de Imaglo. lib. 3. c. 1.

circumquaque prædicandi verbum Dei, dulcissimumque nomen Jesu populis ostentandi. Ut vero in Urbe publice illius appareret innocentia, ubi gravis præcessit ignominia, jussit Pontifex, ut in honorem sacratissimi nominis publica totius Cleri fieret supplicatio, in sublime erecto vexillo, depictis hujus vocis characteribus, ex quo tempore templorum foribus, domorum frontibus, & postibus cœpit affigi, crevitque ubique tum erga sacratissimum nomen, tum erga sanctissimum præconem veneratio. Similiter fecerunt Florentini, Viro sancto addictissimi, & sub finem supplicationis, præsente universo Clero & populo, erexerunt prægrandem, qui etiamdiu conspicitur, lapidem in platea sanctæ Crucis, egregie insculpto Jesu nomine, per quem hujus trophæi perpetuam voluerunt esse memoriam. Jussus deinde in Urbe prædicare in Basilica Vaticana, octoginta diebus, mox in aliis Ecclesiis doctissimas habuit conciones, Domino frequenter sermonem confirmante sequentibus signis. Ita factum est, ut uberes in populo fructus produxerit, Jesu nomen magnificaverit, & procul fecerit hostium injuriam. Nihilominus mortuo Martino, hanc eamdem cantilenam sub Eugenio IV. recantarunt adversarii, muneribus corrupto Michaele Plebano Mediolanensi, fidei in Urbe promotore; sed non minori dedecore sub Eugenio, quam sub Martino sua causa ceciderunt, & qui præcipuus erat inter illos, Dei judicio, subitanea & improvisa morte extinctus est.

Cœpit inde clarior haberi.

IV. Paulo post hujus anni victoriam, misit utriusque Ordinis, Ecclesiastici, & secularis, urbis Senensis universitas Oratores ad Martinum, ut Antistitem præficeret Bernardinum, Civibus non minus patrio genere carum, quam virtute, & doctrina desideratissimum. Vacabat illa sedes per assumptionem Antonii Casini, civis, & Episcopi, ad Cardinalatum, quem etiam adhibuerunt in hac re intercessorem. Annuit Pontifex die IV. Junii, ut ex epistolio prædicti Cardinalis, Senis a R. Domino Abbate Ferdinando Ughello Cisterciensi, viro docto, ad me misso ipso autographo, quod hic exscribo, constabit.

Renuntiatur Episcopus Senensis.

Magnificis & excellentibus Dominis D. D. Prioribus, Consilio, Communi, & Capitaneo populi civitatis Senarum, amicis nostris carissimis A. Cardinalis sancti Marcelli.

M*agnifici, & excellentes Domini: hoc mane sanctissimus Dominus noster de Ecclesia Senensi providit Reverendo in Christo Patri, Domino fratri Bernardino de Senis, de qua re suæ Beatitudini instantissime supplicavimus. Et sicut in hoc operati sumus, ita in omnibus vobis gratis, juxta vota vestra faciemus. Romæ die* IV. *Junii* MCCCCXXVII.

V. Vocatus vero Vir sanctus, ut collatam admitteret dignitatem, ne Civium suorum videretur vota aspernari, & benevolentiam ingratitudine compensare, plurimas egit gratias universis tanti honoris auctoribus. Deinde Episcopalem dignitatem, digneque præferentes summopere commendans, multas subjunxit rationes, propter quas ipse non posset oblatam amplecti: *Non enim*, inquit, *me misit Dominus baptizare, sed evangelizare, & majoris lucri reputo ubicumque terrarum homines Evangelica erudire doctrina, quam unius Episcopatus ambitu circumcingi. Reliqua, quæ Episcopum speciose circumdant, pompa, aulici, & rerum affluentia, procul habeo, & malo cum pauperibus penuriam pati, quam inter opulentos Antistites hono-*

Sed abnuit.

noribus efferri. Huic tanto oneri innumeris curis obnoxio, me imparem sentio, & in humili statu, quem, Deo inspirante, delegi, majori fide potero reddere quæ promisi. Quanta itaque potuit maxima cura, humilitate, & studio se a percipiendis infulis excusavit. Non aliter decertandum fuit cum Eugenio IV. Urbini, & Ferrariæ Ecclesias offerente, imo & mitram suis manibus imponente, quem summa contentione rogavit, ne vellet hoc specioso retinaculo a prædicandi revocare ministerio, & copiosum impedire lucrum animarum.

Respuit etiam Episcopatus Urbini & Ferrariæ.

VI. Maffæjus Vegius, Martini Pontificis, uti dixi, Datarius, Bernardino familiaris, de his tantarum urbium postulationibus, & sancti Viri renitentia scribens, ita ait: *Cum aucta nominis ejus, pervagataque latius fama, multæ illum sibi Antistitem præfici Civitates optarent, præsertim Senæ, quæ civem suum majore etiam desiderio sæpius ad id petierunt, ignaræ quam longe defuncti illius nomine, quam viventis Pontificatu gloriosiores futuræ essent. Numquam tamen, ut ipse assentiret, adduci ullo modo potuit, respuens omnia magno constantique animo; affirmans etiam, cum quem semel sibi cum Francisci habitu, & paupertate delegerat vivendi modum, semper ad extremum usque vitæ finem esse observaturum. Nonnumquam quoque afferens, id quod & memini ab eo mihi dictum fuisse, majorem multo commoditatem fore victuro sibi quinque dies (tali enim numero brevitatem humanæ vitæ percensebat) si honorem interim tanti oneris omitteret, vacuusque, liber, & expeditus absque tam gravi & intolerabili sarcina ad finem, cujus tam brevis esset mora, properaret. Illud insuper aliquando joco attestans, fieri scilicet sibi injuriam, ut alicujus privatæ civitatis Præsulatum assequeretur, cum quamcumque introiret civitatem, non alia veneratione, quam Præsul susciperetur, frequentaretur, coleretur, longeque satius sibi consultum videri, ut omnium Italiæ Civitatum, quam unius solius Antistes haberetur. In quo referendum est, quod cuidam socio, admodum sibi domestico, roganti, numquid cum tot ei Episcopatus offerentur, mens ejus ad suscipiendos illos deflexa esset? respondit, numquam ullam sibi, vel minimam fibram fuisse, quæ id excogitarit. Narrandum quoque quod huic eidem dixit, cum aliquando rumor advenisset, eum Archiepiscopum Mediolani electum esse, atque id ei ille renunciasset, simulque quam libenter suscipiendæ dignitati animum inclinaret, interrogasset:* Ne credas, *inquit*, me tam excelsam meam dominationem pro ulla Episcopali dignitate commutaturum esse: *dominationem scilicet appellans sanctam, quam tot annis coluerat, tranquillæ Religionis observantiam. Cui simile est quod alii etiam roganti eum cur Episcopatum Senarum recusaverat? respondit:* Non recte sibi consuli, qui Papa jam esset, Episcopum, demissa longe excellentiori dignitate, fieri. *Illud certe quod supra diximus, significans se quamcumque introiret Civitatem, non alia cum veneratione, quam Præsulem suscipi, frequentari, ac coli.*

Tom. 9. an. 1380. n. 1. Maffæus l. 3. vitæ S. Bernard.

Quam alienus ejus animus ab his dignitatibus.

VII. *Verum illud memorabilius videtur, quod tunc cum primum a concivibus Senarum Episcopus omnium voce, & favore electus, atque a Pontifice vocatus esset, ipse, qui probe callebat vitæ nostræ ludibria & pericula, vocavit ad se quemdam Fratrem suum illiteratum, quem propter simplicitatem vitæ admodum diligebat, ac jocari secum, simulque quanta esset hujus mundi vanitas, & stultitia jocando volens demonstrare:* Habeo, *inquit*, dulcis frater, quod tibi nuntiem, unde perpetuo gaudeamus. *Cupientique illi scire quid id esset,* Episcopum me sibi Senenses unanimi consensu elegerunt: Nonne hoc tibi optimum factu videtur? *Detestatus hoc illico ille*: Noli, *ait*, Pater tantos, quos tibi in docendis populis labores, laborumque pariter fru-

fructus parasti, minimo puncto, pro tam parvæ rei vano quodam, & umbratili bono amittere. Quid ergo, *iterum ipse addidit*, si me Mediolanenses, a quibus supra omnes alios populos dilectus, & veneratus sum, Archiepiscopum sibi præfici quærerent? Num & hoc contemnendum putares? & hoc, *respondit ille*, quo majus est, majore etiam animo arbitror esse contemnendum, nisi & te, & ceteros quicumque posthac sequentur, annuntiatores sancti verbi Dei eterno opprobrio, æternaque damnare velis infamia. Et quid, *rursum ille rogavit*, si me Patriarcham summus Pontifex pronuntiet, suadebis ut & hoc non grato libentique animo suscipiam? *Contristatus ad hæc admodum ille*: Nunc video, *inquit*, deflexam tibi ad hæc vana mundi bona mentem esse, pro quibus & populorum, quem tibi tanto labore quæsieras, amorem, & Dei in primis gratiam perdes. Quid vero, si Cardinalis fiam? *Iterum dixit illi*: Videturne hoc tibi negotium, quod contemnere debeam? *Substitit ille, audito tantæ dignitatis fastigio*: atque hic, *inquit*, non diutius immorandum est. Quis non tam excelsa potestate capiatur? Hic trahe chordulam Pater: hic fac, quod facturus es. *Tunc tempus minime amplius jocandi videns, ipse increpuit eum acribus verbis, docens dignitates, quo eminentiores, eo majoribus subditas malis, atque periculis; proindeque etiam magis ab omnibus, qui sane sapiant, contemnendas: se non modo Episcopatum Senarum, sed & digniorem quemvis, sive Archiepiscopatum, sive Patriarchatum, sive Cardinalatum, ipsum quoque Papatum respuere, longeque se locupletiorem sub depressa, & tenui Francisci vita, quam in quovis magno ac præcelso positum loco, longeque feliciorem existimare.*

VIII. *Nec omittendum quod cum Senenses iterata vice eum sibi Episcopum poscerent, tempore Martini V. essetque tunc Gabriel Cardinalis, qui postea fuit Eugenius IV. vir humanæ, & dulcis ac mitis naturæ, sed in primis magnus, & excelsus animo, neque minus prudentia, & consilio præter ceteras religionis, integritatis, justitiæ, constantiæque ejus ornamenta, timens ipse, ne tot, tantisque sollicitationibus infestatus, aliquando inflecteretur, ac ne proinde omnis ejus auctoritas tanto sudore quæsita, prorsus deperiret, misit illi carum, quem habebat, & fidum nuntium, significans ea, quæ de ipso agerentur, hortansque & monens, ne tali ullo modo rei assentiret, quæ magno illi malo procul dubio cessura, manifestamque omnium laborum ejus frustrationem paritura esset. Cujus ille arrepta manu, agens primo gratias pro tam sancto, salubrique consilio*, obsidem, *inquit*, ei facio fidem meam, numquam me talibus, ut assentiar, ad tantam stultitiam prolapsurum. Age, redi, & renuntia illi, quæ narro, rogaque ut omnem, si quam circa hæc pro me gerit, ex animo curam ponat. *Usque huc Maffæus*.

IX. Vere ita faciendum erat homini, qui aliis mundi contemptum assidue inculcabat. Nihil enim turpius quam rerum egestatem, & vitæ humilitatem sermone præferre, atque aliunde divitiis affluere, & honoribus inhiare. Pulchre sane Bernardini vita cum doctrina consentiebat, & vicissim verba vitæ adstipulabantur. Proinde fuit adeo celebre per universum terrarum orbem nomen ejus, ut nemo non cuperet audire loquentem, sequi docentem, & obtemperare monenti. Amabant eum omnes, venerabantur, super sydera extollebant, & tanta reverentia sermones ejus excipiebant, ac si divina essent oracula. Ille vero nullum tempus absque fructu elabi permittebat, neque tantillum otio commodabat, sed vel orabat, vel sermones texebat, vel libros scribebat, quorum magna copia Senis religiose servatur, aut audiendis proximorum indigentiis intendebat. Post gallicinium cum Apostolo Petro hominum peccata deflebat, & exoriente Sole, Nullū ei tempus otiosum.

cum

cum Magdalena resurgentem e sepulcro quærebat Salvatorem. Quotidie una hora secretis vacabat devotionibus, quo tempore nulli ad eum patebat accessus, deinde omnium expectationi faciebat satis: erga omnes pius, erga omnes misericors & benignus.

Vera ejus humilitas.

X. Humilitas omnium virtutum decus & ornamentum, spiritalisque structuræ firmum fundamentum ita sibi Virum optimum subdiderat, ut nihil magnum, aut præclarum de se cogitaret, sed potius tam in suis, quam in aliorum oculis vilescere continuo studeret. Hinc omnia facta & verba illius simplicia erant & humilia, & quamvis probe calleret scientias seculares, moralem Philosophiam, Jurisprudentiam, & sacras litteras, atque ultra hæc peculiari divinæ sapientiæ lumine illustraretur, nihilominus nullum animi tumorem præferebat incessu, non turgidum pectus, non elatos oculos in sublime tollebat, non jactabat eruditionem, aut nobilitatem suam, sed submisso ambulabat capite, ea simplicitate & corporis habitu, ac si rudis & imperitus quispiam esset e plebe. Vel hinc certe pii quique ac prudentes Viri eruditum dicebant, ac generosum. Etenim *superbia vilitatis est vitium, & indicium ignobilitatis; nescit autem extolli nobilitas mentis; semper adcrescit apud indignos mores cum potestate supercilium. Verum ubi est vitæ splendor, humilitas otiosa blanditur. Humilitatem illam veram & sanctam dico, quam religionis, & Dei amor suadet, non timor dominationis extorquet.*

Valer. Episc. Cimelien. hom. 14.

Marian. citat. Legen. MSS. B. Matthæus Agrigentin. magnus cultor nominis Jesu. * *al. de Cimena.*

XI. Interfuit supradictæ disputationi de veneratione nominis Jesu, suo auxiliaturus magistro & socio, frater Matthæus Siculus, gente Hispana, familia Cimarra, * Agrigento natus, vir doctus & pius, magnæ etiam auctoritatis & opinionis in populo, per omnia verus Bernardini æmulator, quem magnis afficit Marianus elogiis: *Fuit*, inquit, *præcipuus sancti Bernardini socius, egregius paupertatis zelator, Ordinis per Siciliam instaurator, robustum nostræ familiæ vehiculum, humilitatis abyssus, patientiæ speculum, pater pietatis & compassionis, venerandi nominis Jesu bajulus gloriosus.* Didicerat a Bernardino sanctum nomen laudibus efferre, & pictum circumferre, maxime post approbatam hanc a Pontifice pietatem, eamque Siculis ita studiose persuasit, ut ubique domorum frontibus præfigeretur, ædes multæ religiosæ sub vocabulo *sanctæ Mariæ a Jesu*, illo hortante, construerentur, & demum ipse vita functus, non aliter, quam Bernardinus hoc peculiari signo sacratissimum nomen in tabella gestans, per universam denotetur Siciliam. Ut vero a Bernardino secernatur, Pontificiis ornatur infulis, propter collatum suæ patriæ, quod alio loco dicemus, Episcopatum.

Ann. 1442.

Ejus pietas & virtutes.

XII. Multa præstitit in Sicilia vitæ sanctitate, & perpetua prædicatione, mores hominum correxit, pietatem auxit, vitia fugavit, regularis Observantiæ Institutum invexit, & per urbes multas, uti per singulos annos recensitis domibus dicturi sumus, propagavit. Multa in vita & post mortem patravit miracula, trabem ponti construendo, qua Panormo itur Agrigentum, breviorem, quam quæ ad oppositam ripam pertingeret, ad necessariam mensuram fabris litigantibus, & viatoribus transituris compassus, produxit ita, ut pontem commode construxerint. In ipsa Agrigentina urbe, & Carmelitarum Monasterio, invehens in sacrorum dierum & festivitatum violatores, concione absoluta, vidit præ foribus transire asinos & equos multos hordeo onustos, dixitque ad populum: *Quantum velit Deus Sabbata sanctificari, & displiceant opera servilia, quæ in iisdem facitis, hæc ipsa irrationalia animantia vos docebunt. Exonerate omnia, & longo jam itine-*

Solerter docet observari dies festos.

nere famelicis apponite hordeum, quod adeo avide solent appetere; videbitis quod refugient ab esu illius, quod in die festo laboriose asportarunt. Ita factum, & reipsa constitit, ex tot animalibus nullum voluisse sui oneris uti solamine, sed irreligiose impositum laborem miraculosa condemnasse abstinentia. Rure incedenti advolabant volucres, & in sinum se receperunt coturnix accipitrem, & lepus fugiens venatores. Quæ post obitum patravit, sub vitæ finem opportunius dicemus. Spiritu prophetico multa prædixit, Leocatæ excidium a Sarracenis post annos viginti sex secutum, & Agrigentinis impœnitentibus divinam ultionem, quam paulo post senserunt corrodente nares, aliasque corporis partes molesta, & fœda impetigine. Reliqua ejus acta, Cœnobia quæ fabricavit, Episcopatum, quem admisit & dimisit, sanctissimam quam obivit mortem, suis quæque annis distribuemus.

XIII. Bernardino & Matthæo erat contemporaneus & familiaris frater Nicolaus Auximanus, nobilibus parentibus ortus, & adeo egregiæ in pueritia indolis, ut ludimagister valde miraretur, sed naturalem ingenii dotem majori vellet labore foveri. Aliquanto enim tardius veniebat ad lectiones antemeridianas, quod ex nimia parentum indulgentia erga tenellum filium evenisse suspicatus, genitricem expostulavit. At illa summo mane surgere, ocius abire causata, & puerilia aliqua subesse diverticula concipiens, cœpit secreto, quo tenderet, observare. Exploratores compererunt, recta quotidie perrexisse ad sancti Francisci Templum, sacra venerari, & in angulo prope altare majus longa prece Dei auxilium implorare, ne se in tenerioris ætatulæ præludiis permitteret inquinari. Gavisi parentes ad præcocem pueruli pietatem, studiosius curarunt adjungi etiam religiosos mores, & bonam undique disciplinam. Liberalibus artibus sufficienter imbutum Bononiam miserunt, Jurisprudentiæ operam daturum. Illic brevi parentum spem superavit, omnium applausu Doctoratus laurea insignitus, & tantam adeptus opinionem, ut in gravissimis consuleretur controversiis.

Fr. Nicolaus Auximanus.

Qualis pueritia.

XIV. Accidit ut nobilium virorum causæ decidendæ diebus multis operosius studeret, magnum inde præmium reportaturus, & sub vesperam diei quo judicaturus erat controversiam, sopore gravi corriperetur, in quo visus est sibi in tempestuosum mare decidisse, neque ullam evadendi periculi spem superesse præter unam, quam a longe videbat navem, ad quam laborioso conatu perveniens, vidit Fratribus Minoribus plenam, & projecto fune, se in eamdem e maris excipi procella. Expergefactus, tremens & lassus, totus ex vehementi animi passione sudore correptus, cogitavit non tam noctis hoc fuisse ludibrium, quam spectrum cœleste: *Mare*, inquit, *est mundus, mihi subest submergendi periculum inter tot procellas, quibus undique agitantur qui rebus mundanis immerguntur; navis illa, in qua Deus me decrevit salvari, Institutum est Franciscanum. Quid amplius ad tam apertam monitionem ego immorer, aut Deum spernam vocantem? Obsequendum est, & prompte, neque enim morosos vult Deus suorum mandatorum executores, & tarda molimina gratia nescit Spiritus sancti*. E lecto itaque surgens jussit protinus efferri omnem suam bibliothecam ad Cœnobium sancti Pauli extra urbem positum, Minorum Observantum domicilium, deinde ipse secutus, consilium suum Fratribus exposuit, & repentinæ mutationis causam aperuit. Illi maturius agendum, diutius differendum, & gravius deliberandum dicebant, quod semel erat statuendum. At ille moræ impatiens, tamdem obtinuit, ut in consortium admitteretur.

Et vocatio ad Ordinem Minorum.

XV. In tirocinio nullus eo humilior, nullus ad obediendum promptior, om-

Tirocinium.

omnesque eo collimavit cogitatus, quatenus Deo magis placeret, & perfectiori informaretur disciplina. Humilibus deputatus officiis ita alacriter omnia peragebat, ita omnes cupiebat habere magistros, ut omnes interrogaret, quibus semitis securius esset incedendum, & tam amabilem se reddidit universis, ut non minus conversionem mirarentur, quam conversationem laudarent. In Picenum missus, sacræ Theologiæ operam dedit, & in prædicationis munere insignis evasit, per omnem ferme Italiam Dei verbum ingenti cum fructu disseminans, aggregatis etiam suo Instituto viris eruditione, & virtute conspicuis. Theologiam annis multis legit in patria, ubi optimos totius Ordinis instruxit prædicatores, huic facultati aliqualem etiam Jurisprudentiæ immiscens notitiam. Absoluta lectione, statim se recipiebat in cellam, vanitates omnes, & hominum fugiens applausus. Vili & segmentitia incedebat veste, in oratione & contemplatione assiduus, aliquando extra se rapiebatur. In somno & victu parcus, multis modis corpus affligebat. Quidquid religiosis supererat exercitiis, tempus omne vel in divini verbi prædicatione, vel in sacræ Scripturæ lectione insumebat, unde & doctissimas edidit elucubrationes, suo tempore referendas.

In Religionis profectus.

XVI. Institutus Vicarius provinciæ sancti Angeli, ad tollendos varios subditorum scrupulos, Regulam doctis illustravit commentariis, quos Guillelmus Casalensis anno MCCCCXXXIX. sibi oblatos ex consilio multorum doctorum virorum die II. Decembris approbavit, & universis Fratribus legendos commendavit, in eaque veneratione haberi voluit, ut nullus auderet quippiam addere, vel minuere. Eamdem declarationem approbavit Jordanus Cardinalis Ordinis Protector, & sanctus Bernardinus suæ epistolæ insertam ad omnes Fratrum Observantum provincias transmisit, atque hinc a multis sancti Bernardini expositio appellatur. Hierosolymorum destinatus Præfectus, ut qui irrepserant defectus, corrigeret, multam passus est calumniam, cujus defensionem docte suscepit Albertus Sartianensis, ut suo loco dicemus. Restitit viriliter quibusdam regularis Observantiæ hostibus, in cujus defensione, dum diu Romæ commoraretur, pie decessit, plenus dierum in Conventu Aracœli. Vita functus suavissimum exhalavit odorem, & membra ejus adeo tractabilia erant & pulchra, ut in teneritudinem carnis puerilis conversa viderentur. Exequiis solemniter celebratis, sepultus est prope ipsam Aramcœli, tumulo aliquantulum a terra elevato.

Fit Vicarius provinciæ S. Angeli.

Et Terræ sanctæ Præfectus.

Ann. 1437.

XVII. Floruerunt etiam hoc tempore sub Observantiæ Instituto alii viri piissimi & doctissimi, Franciscus e Platea Bononiensis, in utroque Jure, & sacra Theologia valde peritus, uti in quibusdam operibus, quæ apud me sunt, luculenter apparet. Jacobus de Donzello etiam Bononiensis, egregius per universam Italiam prædicator. Baptista Tagliacarne de Levanto, provinciæ Januensis, propter singularem virtutem & doctrinam bis ad Vicariatum generalem familiæ Cismontanæ in provincia Tusciæ assumptus. Silvester de Radicondolò, e Senis nupcupatus, sanctissimam & austeram duxit vitam in Cœnobio Scarlini, sub disciplina Thomæ Scarlini, sive de Florentia, & piissime decessit in Conventu Capriolæ. Joannes de Prato, celeberrimus prædicator, qui e Patribus Conventualibus advenit. Adeo pie decessit, ut Viri sancti obtinuerit opinionem, & caput adhuc integrum cum veneratione monstretur. Hieronymus de Stupha Florentinus vir sanctissimus, de quo iterum sermo redibit. Antonius Nerius Aretinus, sacræ Theologiæ Magister, qui Parisiis circa annum MCCCCV. florebat, & docte scripsit in Magistrum Sententiarum, aliaque scripsit opera, quæ in Conventu Sergiani, ubi pie obiit, asservabantur. Hieronymi prædicti sui amici exemplum

Franciscus e Platea.

Jacobus de Donzello.

Baptista Tagliacarne.

Silvester de Radicondolo.

Joannes de Prato.

Hieronymus de Stupha.

Antonius Nerius.

plum secutus transivit ad Observantes Bartholomæus a Colle vir doctissimus, admirandæ memoriæ & facundiæ, disertissimus per Italiam & Græciam prædicator. Huic instituto nomen dedit dum Perusii studeret, excitatus sermonibus Joannis Capistranensis. Inter alios disertos concionatores hunc delegit Sixtus IV. ut Crucem prædicaret contra Saracenos. Insigne Aracœli Cœnobium ter gubernavit, prius institutus Vicarius Terræ sanctæ, & insulæ Cretensis. Senex rediit ad suam Etruriæ provinciam, podagra & chiragra miserrime afflictus, nec tamen concionari destitit, quamvis aliorum ope efferretur ad suggestum. Ita manibus & pedibus correptus, & toto dolens corpore integras prædicavit Quadragesimas in multis Italiæ civitatibus. Populi non aliter quam Jobum in patientia, & Paulum in sermone venerabantur. In Conventu Podii Bonitii migravit ad Dominum, ubi recens adhuc est ejus memoria. Correxit & in meliorem formam reduxit vitam beati Luchesii, quam nos suo loco narravimus. Herculanus de Piagale Comitatus Perusini, licet ejusdem cum superioribus Etruscæ provinciæ, sermone potens & opere, qui multa edidit miracula, quæ in locum reservamus opportuniorem.

Bartholomæus a Colle.

Tom. 5. an. 1241. n. 7. & seq.

Herculanus de Piagale.

XVIII. Hoc anno, sub festum Pentecostes, Antonius de Massa, totius Ordinis Minister, celebravit Comitia generalia in urbe Casalensi, provinciæ Montis-Ferrati, diœcesis Vercellensis, de quibus tamen nulla occurrit mentio apud nostros auctores. Habita nihilominus fuisse innuunt non solum Pontificiæ, hic exhibendæ litteræ, quibus Capituli intimatio, & loci deputatio a Generali Ministro factæ, probantur; verum etiam aliæ in Regesto hujus anni, & sequentis recensendæ, quibus nova institutio Ministri provinciæ sancti Jacobi statim referenda, in eodem Capitulo facta, confirmatur. Acta omnia perierunt.

Capitulum Generale 77. Casalen.

Ad futuram rei memoriam.

XIX. E*A, quæ pro statu prospero & tranquillo venerabilis Ordinis Fratrum Minorum provide facta sunt, ut illibata permaneant, libenter, cum a nobis petitur, Apostolico munimine roboramus. Sane pro parte dilecti filii Antonii de Massa, præfati Ordinis, & sacræ paginæ professoris, ac ejusdem Ordinis Generalis Ministri, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod ipse provide considerans, Generale Capitulum Fratrum dicti Ordinis de triennio in triennium, secundum regularia Instituta ejusdem Ordinis, celebrandum in festo Pentecostes proxime secuturo, debere celebrari pro felici conservatione & incremento Ordinis prælibati, terram Casalis, Vercellen. diœcesis pro loco futuri Capituli celebrandi ad hoc aptam, capacem, utilem, & idoneam deputavit, & etiam ordinavit. Quare pro parte dicti Antonii nobis fuit humiliter supplicatum, ut deputationi & ordinationi hujusmodi pro earum subsistentia firmiori robur Apostolicæ confirmationis adjicere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, deputationem, & ordinationem præfatæ terræ Casalis pro hujusmodi celebratione Capituli, per eumdem Antonium factam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Et nihilominus Ministris Provincialibus, Guardianis, Magistris, & aliis dicti Ordinis professoribus ad ipsum celebrandum Capitulum profecturis, & in eo pro bono statu Religionis ejusdem Ordinis in dicto futuro Capitulo congregatis, ut omnibus & singulis privilegiis, libertatibus, exemptionibus, gratiis, & indultis, eis, & dicto Ordini per Sedem Aposto-*

Reg. Vat. lib. 1. de regul. fol. 72.

licam concessi uti, & gaudere libere, & licite valeant, auctoritate &c. indulgemus. Nulli ergo &c. Datum Romæ apud SS. Apostolos, XVI. Kalend. Martii anno X.

Lupus Salazar. Minister Provinciæ S. Jacobi.

XX. Lupus Mieres Minister Provinciæ sancti Jacobi, voluit ad hæc venire Comitia, timens sibi malum imminere, propter minus idoneam sui officii administrationem. Decreverunt itaque Patres absolvendum esse a Ministeriatu, & substituendum Lupum alterum Salazarium, virum doctum & pium, de quo frequenter mihi renovandus est sermo, quique ingenti cura & labore Regularem in Hispania propagavit Observantiam. Ratam habuit Pontifex ejus electionem, datis hoc anno litteris, aliisque repetitis anno sequenti, contendente Mierio sibi factam injuriam: *Ea quæ pro personarum*, IV. Nonas Julii. De Ministro etiam Provinciæ sancti Francisci, Paschasio de Assisio, magnæ exhibitæ sunt querelæ Pontifici, easque commisit examinandas fratri Nicolao de Rogeriis, per Umbriam Inquisitori.

Nicol. de Rogeriis Inquisitor in Umbria. Fr. Marc. Arch. Trapezundarū. Fr. Angelus Paphen.

XXI. Paucos Minoritas hoc anno ad Episcopatus Pontifex evexit, fratrem Marcum Viarum Venetum ad Trapezundarum Archiepiscopatum in mari Euxino, sub Patriarcha Constantinopolitano, III. Idus Aprilis. Fratrem Angelum Narniensem ad Paphen. in insula Cypro, vacantem per obitum Joannis Archiepiscopi Tarsensis, hujus etiam Ecclesiæ Administratoris: *Apostolatus officium*, III. Nonas Maii. Fratrem Bernardinum Martini Vivaris ad Drivasten. sub Archiep. Antibarensi, per translationem Francisci ad Dulcinen. *Romani Pontificis*, XVI. Kalendas Julii.

Fr. Bernard. Drivasten.

Rodul. fol. 190. Fr. Francisc. Spinola in partibus Oriētis Vicarius.

XXII. Ante aliquot annos scripserat Martinus Pontifex ad Angelum Salvettum, Ministrum Generalem, ut fratrem Franciscum Spinolam nobilem Genuensem, Regularis Observantiæ, virum doctum, & in lege Dei exercitatissimum, cum aliquibus sociis mitteret ad insulam Chiensem in mari Ægæo, Peram, Capham, & ad montes Caspios, ut fidem Christianam propagarent. Illic hærentem, & laudabiliter agentem, instituit Antonius de Massa, Angeli successor, Vicarium suum super Fratres prædicti Instituti in Vicariis Orientis, Aquilonis, & Russiæ. Eidem concessit hoc anno Pontifex facultatem retinendi domos duas, quas acquisivit Constantinopoli, & in urbe Peyræ, aliasque recipiendi in prædictis Vicariis, commissa rei indagine Episcopo Chiensi: *Religionis, sub qua*, VI. Nonas Martii.

XXIII. Singulis annis, sub hoc tempus in Italiæ Provinciis Regularis Observantiæ Instituto multa aggregari comperio Cœnobia. Hujus anni partus recenseo. Auctoritate concessa a Martino Pontifice, uti superius diximus,

Ann. 1426. n. 15.

Bernardino Senensi, si quæ offerrentur, domicilia recipiendi, vir illustris Thomas Fiacherinus, non procul a pago suo Castilionis Aretini in Tuscia, domum humilem Fratribus ædificavit. Crescente postea Fratrum numero, crevit ædificium, aucta præsertim Fratrum pietate & opinione. Quiescunt etenim hoc in loco piissimi viri Joannes Antonius Parmensis, Georgius ab Erballio laicus, beati Thomæ de Scarlino dilectissimus discipulus, Franciscus a Castro-Durante, qui in cubiculo orans vidit in spiritu mulierem quamdam, Fratribus summe beneficam ex tristitia desperantem, & clauso ostio laqueum sibi parantem. Accurrit, pulsavit, increpavit, ad saniorem mentem reduxit. Mirum illud est, quod in sanctæ obedientiæ commendationem ibidem evenit. Jusserat Guardianus Ægidium a Florentia laicum, alias virtute insignem, & sanctæ orationi addictissimum, ut viam ad proximum nemus ducentem, malis herbis, & sentibus purgaret, instante quadam solemnitate, & populi frequentia. Ille jam tertio monitus, neglecto

Conv. Castilionis. *Gonz. in prov. Tusc. Conv. 16.*

Obedientia gratior oratione.

Su-

Superioris præcepto, ad consuetam orationem, tamquam Deo magis gratam, se convertit. Post preces matutinas Dœmon in specie visibili per scapulas assumptum in altum elevavit, in præceps acturus. Clamanti & auxilium imploranti accurrit Matthæus a sancto Joanne, & tibia correptum remorari conatur. Irridens Dœmon utrumque ad se trahebat, donec Guardianus, qui nondum a choro discesserat, in altum elatos aqua lustrali aspersit, & Dœmoni præcepit, ut sibi subditos restitueret. Obsequutus imperio, utrumque fortiter in terram elisit, & statim evanuit. Ægidius ex ruina, & concepto timore gravi correptus infirmitate, suo malo didicit præstantius esse obedire, quam sacrificare.

XXIV. In regno Neapolitano, & Provincia Apuliæ prædicabant magno cum fœnore frater Joannes Siculus, & socii, Regularis Observantiæ professores, quorum virtute, & doctrina allecti cives Tranenses rogaverunt Pontificem, ut liceret Cœnobium extruere pro his Patribus extra urbem ad Ecclesiam sanctæ Mariæ Montis-Albani, ex ruderibus vetusti & derelicti Monasterii sanctæ Mariæ de Columna, Ordinis sancti Benedicti: *Romanus Pontifex*, x. Kalendas Junii. Ita factum, sub annum sequentem, non autem MCCCC. a quo domicilii originem supputandam asserit Gonzaga. Contendunt aliqui, hoc in loco sepulta esse corpora sanctorum Stephani Papæ & martyris, atque Hilarionis Abbatis, de quo ego valde dubitaverim, cum aliis in locis haberi in eorumdem Actis legatur. Con. Tranensis. *Gonz. in Prov. S. Nicol. Conv. 5.*

XXV. In eodem regno, & Provincia Aprutiorum, prope urbem Amiterni, sive Aquilanam, habitabant ab aliquot annis, sicut alias narravimus, ad templum sancti Juliani Regularis Observantiæ professores. Hoc anno decreverunt Canonici Ecclesiæ sanctæ Mariæ de Interveneris, propter laudabilem eorumdem conversationem, & fructum animarum, quem in illa Provincia exercebant, eis concedere prope eamdem urbem Ecclesiam sancti Antimi ad se spectantem, cum horto & silva contigua, ut aliud sibi ædificarent Cœnobium. Rem discutiendam commisit Pontifex Archipresbytero Ecclesiæ sanctæ Mariæ de Pergameo, Diœcesis Aquilanæ. Quid vero factum sit, non comperio; neque enim in catalogo Conventuum Provinciæ Aquilanæ, sive sancti Bernardini, hujus Ecclesiæ, aut domus sancti Antimi mentionem invenio: *Piis supplicum votis*, III. Idus Decembris. *Tom. 9. an. 1415. n. 16.*

XXVI. In eodem regno extra civitatem Beneventanam, olim Hirpinorum coloniam, nunc juris Pontificii, habitabant Clarissæ in Monasterio sancti Laurentii, prope alterum Sororum Ordinis sancti Benedicti, sub titulo sancti Deodati. Sed ne paterent hostium injuriis, translatæ sunt ad ipsam Civitatem, domiciliumque derelictum petierunt Cives concedi Fratribus Regularis Observantiæ. Petitioni subscripsit Pontifex, commisso rei examine Philippo Episcopo Amerino, tunc in prædicta Civitate residenti: *Sacræ Religionis*, v. Nonas Octobris. Gonzaga differt hujus Cœnobii constructionem usque ad annum MCCCCL. & Monasterium derelictum ait fuisse Benedictinarum, contra tenorem Bullæ Pontificiæ, & novi Cœnobii titulum sancti Laurentii, quo prius audiebat Clarissarum Monasterium. De his iterum, sub annum prædictum MCCCCL. sermonem instituemus. Conv. Beneventan. *Gonz. in Prov. Terræ-labor. Con. 30.*

XXVII. In Provincia Campaniæ ejusdem regni, Theani Sedicini, urbis non ignobilis, cives, & vir nobilis Joannes Antonius Dux Onessæ, rogaverunt ut sibi liceret ædificare Conventum Regularis Observantiæ, extra urbem prope sacellum Trinitatis, vel ubi magis placeret fratribus Martino de Campanea, & Nicolao de Castro-maris Stabiensi, ejusdem Instituti professoribus: *Sinceræ devotionis*, Kalendis Octobris. Anno sequenti fabrica- Conv. Theani.

Indid. Conv. 15. tum D. M. ab urbe refert Gozaga, fundum concedente pio & nobili viro Ludovico Gallucio, & sumptus prædicto Duce, Senatuque Theanensi. Titulum habet sancti Antonii de Padua, qui innumera ibidem operatur miracula, & insignem confraternitatem Conceptionis immaculatæ Virginis Mariæ.

Gonz. in Prov. Principat. Conv. 21. *Conv. Cilenti.* XXVIII. In Provincia Principatus hoc anno, non vero, uti habet Gonzaga MCCCCXIV. suspicor inter medios pagos erectum Conventum sancti Francisci Cilenti a sancto Bernardino Senensi; neque enim sub illud tempus adeo celebre erat Bernardini nomen, neque adeo tunc extruebantur Conventus Regularis Observantiæ. Non aliud invenio hujus construendi Cœnobii Diploma, quam illud alias sancto Bernardino concessum, ut quatuor posset vel fabricare, vel admittere pro suis Confratribus domicilia.

Conv. Speciani. XXIX. In Calabria Joannes Spina Presbyter secularis fabricavit in sua patria, & pago Speciani, Cusentinæ diœcesis, sacellum in honorem beatæ Catarinæ, quod simul cum adjunctis hortis & domibus, contulit Ministro & Fratribus provinciæ Calabriæ, accedente consensu summi Pontificis: *Piis supplicum votis*, Kalend. Junii. Spectat ad Custodiam Vallis Patrum Conventualium.

XXX. In Siciliæ insula egregie suum Institutum propagavit beatus Matthæus Agrigentinas, regressus a pio, & illustri illo certamine de veneratione publica exhibenda nomini Jesu, de quo paulo ante locuti sumus. Omnes porro, quas deinceps fabricavit ædes, & quas prius extruxerat, *sanctæ Mariæ a Jesu* vocabulo insignivit, ingenti fervens erga sacratissimam Virginem affectu, & erga divinum nomen reverentia. Panormi, in Sicilia nobilis emporii, Conventus sanctæ Mariæ de Jesu sub hoc tempus initium habuit ab illius prædicatione. Cives decreverunt Consodalibus domum fabricare; sed dum altercarentur de situ, contendentibus Panormitanis ut intra urbem, Matthæo deprecante, ut procul a turbis ædificaretur, tamdem in hoc conventum est, ut ubi asellus Fratrum mancipatus obsequio, proxima luce sub onere sisteret, domus conderetur. Sequuti sunt omnes ex pacto præeuntem, & hærentem observarunt ad secundum ab urbe lapidem, prope vetustum sacellum sancto Antonio Patavino sacrum. Religiose hic constructum domicilium, in fundo ab Antonino & Electa Mirabili civibus Panormitanis concesso, alii postea auxerunt, & per montem fabricatis devotis sacellis, divinæ contemplationi instruxerunt. Multi hic floruerunt Viri pietate & doctrina insignes, inter quos valde præcelluit prædictus Agrigentinas, ibidem sepultus, de cujus morte & cultu opportunius agam annis subsequentibus, necnon Benedictus a Sanfratello. Illic singulari pietatis & virtutis exemplo longo vixit tempore, a seculo sequestratus Benignus a Genua, vir religiosissimus, olim totius Ordinis Generalis Minister, quem ego reverenter observabam. Ab ejus laudibus abstineo, ne hominem modestissimum offendam. Rochus Pyrrus in notitia Ecclesiæ Panormitanæ datum Fratribus hunc Conventum anno MCCCCXX. affirmat: unde tamen accepit, non indicat.

Conv. Panormi. Idem in Prov. Sicil. Conv. 3.

Conv. Messanen. Indid. Conv. 1. XXXI. Messanenses vero cives considerantes uberrimos fructus, quos ex Matthæi discipulorumque conversatione, & concionibus quotidie hauriebant, decreverunt etiam sub hoc tempus eis conferre Monasterium Sororum beatæ Mariæ Montis-Carmeli extra urbem constitutum, ex quo paulo ante sacras Virgines transtulerunt ad Civitatem, & Cœnobium sanctæ Mariæ de Monte Alto. In accepti beneficii memoriam solvi sibi voluerunt illæ quotannis ceræ libras duas cum dimidia. Ab illo tempore, inquit Gonzaga, commutato ex parte antiquiori titulo sanctæ Mariæ Montis-Carmeli in sanctæ Mariæ de Jesu, commodum coaptarunt Messanenses educandis tironibus domi-

micilium. Ex hac appellatione conjicio, non ante hoc tempus datum fuisse Minoribus istud domicilium: neque enim antequam sanctus Bernardinus publicis concionibus, anno MCCCCXXV. cœpit populos ad sanctissimi nominis *Jesu* venerationem excitare, idque sibi licere post publicam disputationem, Martini Pontificis assensu constiterat, his nominibus *Jesu*, aut *sanctæ Mariæ a Jesu* cœperunt Conventus appellari. Nisi velis sub annum MCCCCXVIII. uti scribit Gonzaga, concessum hoc Cœnobium, & postea circa istud tempus ita intitulatum. Admissum a prædicto Agrigentinate, virtute cujusdam Diplomatis Martini Pontificis, ait Rochus Pyrrus, quo quinque Cœnobia in Sicilia ædificanda ut admitteret, indulsit. Ego in Regesto anni VIII. Pontificatus produco Diploma, nescio an id ipsum, vel simile, in quo tria dumtaxat conceduntur.

XXXII. Paulo post addiderunt secundum Conventum cives Messanenses, cupientes habere viciniores viros hos religiosos, quorum vita & conversatio maxime arridebat. Intra Civitatem fabricare voluerunt, sed Fratribus renitentibus, & constanter contradicentibus, quod urbanæ turbæ, & familiaris populi concursus eorum quieti, & sacris exercitiis adversarentur conventum est, ut c. P. ab urbe fabricaretur. Commodum itaque & amplum ædificarunt cives Cœnobium, non longe a civitate, quod etiam *sanctæ Mariæ de Jesu* voluit beatus Matthæus appellari. Ecclesiam consecravit anno MCCCCLXIV. Jacobus de Tudischis Archiepiscopus Messanen. sub Pio II. & Joanne Rege Siciliæ. Primus ille Conventus inservit tironibus educandis, iste adolescentibus in Philosophia, & sacris litteris erudiendis. An domus istæ Messanenses posteriores aut contemporaneæ, vel priores sint origine, aliis tribus Siculis, Panormitana, Agrigentina, & Calatagironensi, quas supra ex Gonzaga exscripsimus, nihil licet definire, nullo certo suffragante structuræ monumento. Incidi in vetustam schedam, quæ Messanensem Conventum refert, extructum esse anno MCCCCXXV. & Panormitanum inchoatum anno MCCCCXXVI. die II. Aprilis. Qua id fide, incompertum. Conv. Messanens secundus. *Indid. Conv.* 2.

XXXIII. Nicosiæ in eadem insula, super portam Ecclesiæ Patrum Conventualium, quidam characteres vetusti Gallici indicant, hoc anno fuisse constructam. Valde antiquum esse ipsum Conventum asserit Petrus Rodulphus, & Fratres prius habitasse ad Ecclesiam sancti Antonini; in quibusdam etenim vetustis scripturis Superior illius Cœnobii inscribitur Guardianus sanctorum Francisci & Antonini. Conv. Nicos. *Rodul. fol.* 280.

XXXIV. In provincia Umbriæ, & diœcesi Spoletana, oppidani castri Vissi obtinuerunt licentiam a Martino Pontifice, ut in suo territorio possent ædificare Fratribus Regularis Observantiæ Conventum prope Ecclesiam sanctæ Mariæ de Nutellera. An vero ita fecerint, non comperio, dum inter alias ædes provinciæ sancti Francisci Regularis Observantiæ, Umbriam complectentis, ista non recenseatur. In provincia tamen sancti Francisci Patrum Conventualium, & Custodia Montanorum inter alios connumeratur locus *Vissi*. An sit hic, postea fortassis ab Observantibus derelictus, vel pacto aliquo ad Conventuales translatus, an alius antiquior, nescitur: *Piis supplicum*. Kalend. Aprilis. Conv. Vissi.

XXXV. Ædificaverat frater Bartholomæus de Castro Eremitæ, Firmanæ diœcesis, in territorio ejusdem castri domum, & Ecclesiam sub vocabulo sancti Antonii, ut commodius liceret impugnare hæresim Fratricellorum ibidem habitantium. Frater Hieronymus Vicarius Observantum in provincia Marchiæ Anconitanæ petiit domum hanc sibi Fratribusque suis concedi. Commisso rei examine Præposito Ecclesiæ Divi Petri de Monte Ulmi, Conv. Castri Eremitæ.

Ulmi, aliquid obstitit fortassis quin hæc fieret concessio; non enim invenio domum istam inter eas, quæ connumerantur in provincia prædicta: *Piis supplicum*, VI. Kalend. Februarii.

Conv. S. Jobi Venetiis. XXXVI. In urbe Venetiarum nobiles aliquot viri domicelli Veneti, ex familiis Contarena, Justiniana, Dandola, Maurocena, Delfina, aliisque, quorum interérat, & nomina exprimuntur in Diplomate Pontificio, hoc anno concesserunt Fratribus Jacobo Busello, & Marco Quirino sacellum sancti Job, in parochia sancti Hieremiæ, juxta *Canalregium* vulgo nuncupatum, constructum, ut ibidem sibi domum erigerent: *Humilibus*, II. Idus Maii. Paulo post Lucia Delfina, nobilis & pia fœmina, relictis in hunc usum suis facultatibus, præscripsit hæredibus ut Regularis Observantiæ Fratribus domum ædificarent, obtenta prius facultate a Martino Pontifice. Alii etiam Gonz. in Prov. S. Anton. Conv. 7. pii Veneti, præsertim Christophorus Maurus, suas operas & opes adjecerunt, ita ut amplissimam & nobilissimam in molem excreverit ædificium, fuit ille Christophorus sancto Bernardino addictissimus, a quo per vaticinium didicit, se ad Venetæ Reipublicæ principatum evehendum. Quamobrem Venetorum Dux electus præsagii memor, dum vixit, Fratribus liberalissime benefecit, & moriens apud eos voluit sepeliri. Ultra alias insignes reliquias quæ hic asservantur, habetur corpus sancti Lucæ Evangelistæ, a Fratribus hujus Instituti ex Bosna delatum, uti sub Pio II. anno MCCCCLXIII. commodius referemus.

Conv. Isari. Idem in Prov. Cantab. Con. 21. XXXVII. In mari Cantabrico, e regione oppidi Barmæi, diœcesis Calaguritanæ, insula parva vix trecentos passus in gyro continens, *Isaro* Cantabrice nuncupata consurgit, ad quam difficilis est accessus, propter tempestuosum in stricto sinu motum aquarum. In summitate rupis hujus insulæ erat sacellum devotissimum beatæ Virginis Mariæ, idque dono dedit Didacus Stunnica Episcopus Calagurritanus fratri Martino ab Arteaga, viro religiosissimo, anno MCCCCXXII. ut ibidem Conventum Fratribus Observantiæ construeret. Obtenta a Martino Pontifice facultate, & a Barmæanis pecunia necessaria, hoc anno fabricam inchoavit: *Ad ea libenter*, VIII. Kalend. Octobris. Anno porro MCCCCLXIII. insulam ipsam, ut liberius Deo vacarent, Henricus Castellæ Rex Fratribus donavit. Deinde pientissima Regina Elisabetha Ferdinandi V. uxor, plurima ad hujus Cœnobii decorem & amplitudinem contulit, & ad rupis verticem, in quo situm est, iter complanavit, magnis impensis & labore, deducta scala graduum ducentorum & quinquaginta. Est hic locus celeberrimus, & multorum piorum virorum sacrum seminarium. Magna vivitur hic frugalitate, panem biscotum, aut nauticum, herbas, & pisciculos ab ipsis Fratribus captos, vel aliquando a piscatoribus ultro elargitos habentes pro alimento. Multoties, hiberno præsertim tempore, magna afficiuntur inedia, quare linteo in editiori loco in signum expanso, vicinioris pagi accolis suam indicant penuriam. Hi arreptis lembis, & robustis nautis, panem, aliosque cibos per medios fluctus, & intumescentis Oceani undas, magno vitæ discrimine, veluti castro obsidione cincto sollicita inferunt pietate. Comites Stabuli Castellæ ex maritimis decimis, quibus potiebantur, largas solebant Fratribus eleemosynas tribuere, quia nautas, navigantesque mercatores suis orationibus, & tenebricosis noctibus accenso lumine, ne in obvios, & inextricabiles scopulos impingerent, solerter adjuvabant. Sed cedentibus in jus regium præfatis decimis, tenue a ministris recipiunt subsidium. Deiparæ Virginis imago illic miris, & frequentibus coruscat prodigiis, qua de causa plures recipiunt Fratres eleemosynas.

XXXVIII. In hanc insulam albæ quædam aviculæ maritimæ, quas a gar-

garritu *Chirrias* vocant Cantabri, turturibus paulo majores, sub Aprilis initium quotannis advolant nidificaturæ, atque educta prole, sub Septembris medium ad loca avolant calidiora. Dum hic morantur quadripartito agmine universam occupant insulam, una semper in rupis summitate excubias agente. Cum in insulam aliquis ascendit, vel Fratrum quispiam per insulam digreditur, illa veluti classicum canens, celeriori, & altiori garritu reliquas monet, ut ad pugnam prodeant. Statim agmen, cui obambulans vicinior est, simul egreditur, & congreditur, hominem alis, rostroque petens, donec loco recedat, nisi accitis aliis, adhibitisque baculis, aut arundinibus ab earum se liberet molestia. Defesso primo agmine succedit secundum, mox tertium, & quartum, neque pugnare desinunt, donec fatigentur, vel vincant. Majori irruunt conatu in corvos, miluos, & accipitres; conjunctis enim viribus, quatuor agmina in unum collecta, vel ab insula abigunt, vel discerpunt.

XXXIX. Leucis quatuor ab urbe Palentina, ea ex parte, quam *Villas novem* vocant, eminenti & amœnissimo loco prope Carrionis fluvium, unde longe lateque circumjacentes campi, & numerosa oppidula conspiciuntur, viri nobiles Petrus Manriquius, Legionensis regni Antilatus (Hispanice *Adelantado*) & Leonora a Castella conjuges, propter summam, quæ intercedebat cum beato Petro a Sanctojo amicitiam, fundum impetrarunt a Guttiero Palentino Episcopo, ibique Conventum *beatæ Mariæ de consolatione* nuncupatum, circa hunc annum, annuente Martino Pontifice, construxerunt. Illic habitant viginti quinque Patres Recollecti provinciæ Conceptionis, vixeruntque viri religiosissimi. Vocatur Conventus Calagurris, oppidi scilicet, non urbis Episcopalis, de quo suo loco actum est.

Conv. Calagurris. *Idem in Prov. Concept. Con. 19. Monum. MSS. hujus Convent.*

XL. In civitate Barcinonensi reliquerat Bertrandus Nicolai quasdam suas facultates pro ædificanda domo Regularis Observantiæ. Opportune illuc appulerat quidam sancti Bernardini socius, vir religiosissimus, & insignis ecclesiastes, cujus sermonibus oblectatus Barcinonensis Senatus, decrevit strictioris hujus vivendi normæ sectatoribus domicilium elargiri. Applicato in hunc finem tenui prædicti Bertrandi legato, collectisque aliis subsidiis, Senatus hoc anno opus inchoavit, aliquantulum extra portam Angelicam, jacto primo lapide ab Alphonso Rege, & dicata Ecclesia *sanctæ Mariæ a Jesu*, juxta sancti Bernardini consuetudinem, totum opus absolvit. Cœnobium est amœnum, religiosissimum, & capacissimum, ibique habita sunt Comitia generalia, & condita illa gravissima Ordinis Statuta, Barcinonensia nuncupata. Passim ibidem, vel in Conventu majori celebrantur etiam Comitia provincialia, ministrantibus civibus ex publico ærario sumptus necessarios. Jacent hic Viri doctissimi in sacra Theologia Magistri, frater Boix, qui e Fratribus Conventualibus, & frater Sicardus, qui speciali privilegio e Carthusianis ad hos Observantes transierunt, & pie decesserunt. Alii etiam plerique viri optimi illic cursum consummarunt, sed omnium postremus Petrus a Campo, laicus, vitæ sanctissimæ, ferventissimæ, & assiduæ orationis, qui tanto devotionis excessu frequentissime suspendebatur, ut supra seipsum raptus, & ultra humanum sensum superiori affectus virtute, quid circa se exterius ageretur, nesciret.

Conv. Iesu Barcinonen. *Gonz. in Prov. Catalon. Conv. 1. Monum. MSS.*

XLI. In civitate Caffensi in Taurica Chersonensi, ad mare Euxinum, habitabant hoc tempore Minoritæ prope portam *Cajador*, in Ecclesia sanctæ Mariæ non longe a foro sita, divina celebrantes officia: *magna*, inquit Pontifex, *Christianorum ædificatione, & Tartarorum illuc quotidie confluentium admiratione*. Excipiebant infantulos expositos, potissimum parentibus infi-

Conv. Caffen. *Regest. Vatic. lib. 1. de mixtis form. ann. 10. fol. 166.*

infidelibus progenitos, quos sacro Baptismatis lavacro tinctos educabant, & in fide docebant Catholica. Alia pleraque præstabant in Christianorum illic degentium obsequium, propter quæ varia onera, & expensas subire oportebat, suis viribus majora. Commendavit itaque Pontifex, ut tum Ecclesiæ ruinæ, tum Fratrum necessitatibus, illarum partium fideles piis succurrerent subsidiis.

Conv. S. Blasii Canalium. *Gonz. in Provin. Raguf. Con. 6.*

XLII. Circa hunc annum Conventus sancti Blasii Canalium XVIII. M. P. ab urbe Ragusea, ex diversis eleemosynis, in amœna quadam valle constructus est. Plurima nunc patitur incommoda a Turcis per illas regiones late dominantibus.

XLIII. Invenio hoc tempore mentionem Monasterii Clarissarum de Horto *ad Cavam* nuncupati, Surrentinæ diœcesis, in regno Neapolitano, cujus paupertatem ut relevaret Pontifex, scripsit Episcopo Trojensi, ut de male perceptis, & restitutioni obnoxiis, eis subveniret. Clarissis Jugi Sillarum, vulgo *Tordesillas*, Palentinæ diœcesis, intercedente Joanne Rege Castellæ, confirmavit omnes possessiones, & bona a Regibus Hispaniarum, aliisque benefactoribus collata, & judices conservatores constituit Episcopos Abulen. ac Zamoren. & Priorem Monasterii sancti Benedicti Vallisoletani: *Etsi ex debito sollicitudinis*. XII. Kalend. Octobris. Regimen Monasterii S. Luciæ Fulginatis, uti superius diximus, transtulit a Patribus Conventualibus ad Observantes Cœnobii sancti Bartholomæi: *Supra gregem Dominicum*. XII. Kalend. Julii.

Ann. 1425. n. 29

XLIV. Tertii Ordinis, a sancto Francisco instituti, occurrunt hoc tempore multa domicilia virorum & mulierum: unum ad sanctum Audomarum in Belgio, diœcesis Morinen. infra limites parochiæ sanctæ Margaritæ: & Pontifex indulsit, ut in proprio oratorio, seu sacello adjuncto, sacræ Eucharistiæ Sacramentum Fratres, & Sorores possent recipere: *Eximiæ devotionis affectus*. V. Idus Julii. Secundum, extra muros Brugen. diœcesis Tornacen. extruxerunt sub titulo *Calvarii*, Joannes de Blonde, & Joannes Stenaert ejusdem Instituti, ministratis sumptibus ex facultatibus Guillelmi Koc, in hunc usum legatis: *Dignis petentium votis*. Idibus Maii. Tertium, Hispali, aliaque plura in provincia Bætica, & in Castella, quorum Visitator generalis Gonzalvus de Alcaçar, minus æque se gerens, & ad Cistercienses propria transiens auctoritate, occasionem dedit querelis in Curia Romana per Ferdinandum de Valdeores, prædicti Instituti procuratorem, expositis: *Justis petentium votis*. VI. Kalend. Junii. Aliud erat extra muros urbis Januensis, in loco dicto *Clapeto*, ab Antonio de Brayda Pedemontano, & Joanne de Govono Albensi, sub nomine sancti Elzearii extructum. Hujus loci incolis liberam tradidit Pontifex sepulturam, & sacramentorum Eucharistiæ, atque Extremæ Unctionis administrationem, seu receptionem: *Ut per quæ personarum*. Nonis Maii.

XLV. Sororum Tertii Ordinis alia recensentur domicilia, unum in oppido Gandensi, Tornacensis diœcesis, situm infra parochialem Ecclesiam sancti Joannis, ad quam ne tenerentur Sorores accedere pro audiendis divinis officiis, aut recipiendis Sacramentis, Pontifex indulsit: *Digna reddimur attentione solliciti*. V. Kalend. Junii. Hæ vero Sorores bonum Ordinem in meliorem commutantes, sponte sua amplexæ sunt pauperum Clarissarum Institutum. sese subjicientes obedientiæ, & regimini Ministri Fratrum Minorum provinciæ Coloniensis, die ultima Septembris, an. MCCCCXC. At anno MDLXXII. Sororibus & Fratribus inde profligatis, Monasteria sunt funditus eversa, capto oppido ab hæreticis. Alterum erat in oppido Dugsburgh,

burgh, Colonien. diœcesis, cujus Sorores declaravit Pontifex obligari ad perpetuam castitatem observandam: *Humilibus supplicum votis*. VII. Kalen. Maii. Tertium erat in civitate Castelli, olim Tiferno, in finibus Umbriæ, a piis quibusdam mulieribus, quæ hujus Instituti habitum assumpserunt ex propriis facultatibus, sub vocabulo sanctæ Cæciliæ extructum: *Pia fidelium vota*. Kalend. Februarii.

XLVI. Mota quadam controversia in provincia sancti Jacobi, ad quem Conventum spectabant libri, ornamenta, & alia mobilia Fratrum, qui ex Conventualibus ad Observantes transibant, an scilicet ad Conventus, a quibus discedebant, an vero ad illos, in quibus degebant, declaravit Pontifex spectare ad ea loca, in quibus moriebantur: *Ad hoc cura Regularis Observantiæ*. III. Idus Maii. Fratribus Heydelbergensibus, aliisque in dominio Ludovici Comitis Palatini, Rheni, & Bavariæ Ducis constitutis, & Observantiæ regularis sectatoribus, concessit, ut ex suo Instituto virum idoneum sibi præficerent in Vicarium: *Ad statum Monasteriorum*. VI. Idus Augusti. Ministro Generali, & Superioribus Ordinis Minorum subjecit professores Tertii Ordinis cujuscumque conditionis, datis litteris ad Jordanum, Episcopum Albanensem, Ordinis Protectorem: *Inter cetera*. V. Idus Decembris.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. NOnnulla sunt ex Vaticano, quæ commemoremus, & primo Litteræ Pontif. pro Fratr.
„ quidem summi Pastoris vigilantiam & benignitatem commen-
„ dant litteræ: *Benigno sunt &c.* VII. Idus Januarii expeditæ, quibus fra-
„ ter Petrus de Bages conversionis infidelium in opere Apostolico confor- Indic. ex Vatic.
„ tatur: VI. vero Idus Martii decreto Magisterio fratri Joanni Simoni:
„ *Viri sacræ &c.* II. Idus ejusdem mensis frater Simonettus Spoletanus in
„ officio Inquisitionis per Umbriam confirmatur: *Quæ in favorem &c.* XII.
„ Kalend. Aprilis. Custodi Provinciæ Perusiæ pro apostatis expeditæ fue-
„ runt litteræ: *Justis supplicum &c.* & consimilibus datis XII. Kalend. Ju-
„ lii, concessiones factas cuidam fratri Gabrieli Pontifex confirmatas vo-
„ luit: *Justis supplicum &c.* emanarunt autem privilegia pro Monialibus
„ sanctæ Mariæ de Caseriis: *Ex Apostolicæ &c.* III. Idus præfati mensis, &
„ II. Idus facultas erigendi Conventum pro Observantibus in provincia
„ Aragoniæ: *Piis fidelium &c.* sed IV. Nonas Augusti Episcopo Frequenti-
„ no mandatum est, ut Fratribus Tertii Ordinis duo loca in Siciliæ Re-
„ gno benigne concedat: *Piis supplicum &c.* in gratiam vero Lectoris,
„ ubi sit hic Episcopatus aperiam: in Hirpinis Regni Neapolitani Frequen-
„ tum est, vulgo Fricenti, civitas Episcopalis, Benevento a quo XII. M. P.
„ abest, & Abellino proxima: cum autem urbs modica sit, ejus Episcopa-
„ tus Abellinati copulatus fuit. Ceterum frater Nicolaus Wegmanus
„ XV. Kalend. Octobris Pœnitentiarius effectus est: *Religionis zelus &c.* Ex Topog. Ferr.
„ circa lecturam Fratrum Guillelmi & Silvestri: *Romani Pontificis &c.*
„ Episcopo vero Sylvien. ut concedat Fratribus Observantibus Eremito-
„ rium sanctæ Mariæ de virtutibus Ulixbonen. *Cum secularium &c.* II. Kal.
„ Octobris litteræ prodierunt; præter quas, eas Martini IV. *Exultan-*
„ *tes &c.* per suas speciales: *Amabiles fructus &c.* pro nostris Fratribus
„ confirmatas voluit; quæ quod concernant institutionem Syndici Aposto-
„ lici, ejusdemque ex munere auctoritatem, ex Minorum Speculo, huc
„ de verbo ad verbum transferre non pigebit.

MARTINUS EPISCOPUS
Servus Servorum Dei.
Ad perpetuam rei memoriam.

Renovat institutionem Sindici Apostolici.

„ 1. Amabiles fructus, quos sacer Ordo Fratrum Minorum, velut pomerium quodam divina manu consitum in agro militantis Ecclesiæ in ubertate produxit hactenus, & producit assidue, ac odorem suavitatis in omnem terram ex fructuosis operibus dicti Ordinis professorum continue prodeuntem, in nostræ considerationis intuitum specialiter inducentes, de statu præfati Ordinis prospere conservando, ut felicibus semper successibus augeatur, sollicite cogitare Nos convenit, & ad ea paternis studiis intendere, per quæ professores ipsi, ab exteris & secularibus curis relevati, in humilitatis spiritu, & contemplationis suavitate, sincerius & quietius possint Altissimo famulari.

„ 2. Dudum siquidem felicis recordationis Martini Papæ IV. prædecessoris nostri litteræ emanarunt tenoris subsequentis. Martinus Episcopus servus servorum Dei. Dilectis filiis Generali, & Provincialibus Ministris ac Custodibus universis Ordinis Fratrum Minorum salutem, & Apostolicam benedictionem.

„ 3. Exultantes in Domino, quod sacri vestri Ordinis professores in Dei beneplacitis confirmati, promptitudinem devotionis, & operis illius student imitari vestigia, ejusque vias summopere custodire, qui descendens a Patre luminum, & servi formam accipiens, se in laudis sacrificium, placabilem hostiam immolavit, cogitare judicamus honesta remedia, quibus dicti Ordinis pura observantia in sui vigore servetur, iidemque Fratres, qui pro nulla re temporali possunt in judicio experiri, exclusis quibuscumque sollicitudinibus, liberius, ac quietius divinis vacent obsequiis, & offerentium, donantium, concedentium, aut in ultima voluntate relinquentium Ordini prædicto, vel Fratribus ejusdem Ordinis aliquid propter Deum pia intentio non fraudetur. Sic Nos sollicitudinis, qua prædictus Ordo pro suis necessitatibus, quoties ingrueret necessitas, vel utilitas suaderet, recurrere ad Romanam Ecclesiam cogeretur, ad quam omnium rerum mobilium, & immobilium, quibus Fratres uti possunt, jus, proprietas, & dominium nullo medio spectat, pensata incommoditate, vel difficultate potius, quæ per hoc ingeri posset Fratribus supradictis, benignius indulgentes; volentes quoque hæredum, & executorum negligentiis obviare, ut Fratres secundum modos licitos, & congruos ipsi Ordini, relictis sibi in testamentis eleemosynis non fraudentur: ac sperantes, quod iis, quæ pro statu prospero dicti Ordinis agenda fuerint, per nos eo salubrius, & utilius consuletur, quo majori fueritis in hac parte auctoritate muniti.

„ 4. Discretioni vestræ, de qua plenam in Domino fiduciam obtinemus, speciales personas per vos taliter nominatas, in iis administrationem legitimam, & generalem, & liberam gerere, & ipsos veros, & legitimos Administratores, Æconomos, Syndicos, & Actores esse, de plenitudine potestatis, præsentium auctoritate constituendo decernimus, qui res ipsas, & rerum prædictarum pretium, & prædictas eleemosynas nomine dictæ Ecclesiæ recipiant, per eosdem in Fratrum ipsorum utilitates, prout eis licet ex Regula, vel declaratione Regulæ, convertenda, sicut, & quando a te, fili Generalis, & singulis aliis vestrum in Provincia, vel Custodia sibi

„ *sibi decreta, vel ab iisdem Fratribus de assensu vestro extiterint requisiti.*

„ 5. *Ac eædem personæ petendi, exigendi, recipiendi, alienandi prædicta, transigendi quoque & paciscendi, conveniendi, compromittendi, remittendi, refutandi, quietationem faciendi, agendi, defendendi, ac in animas eorum de calumnia, & veritate dicenda jurandi, & cujuslibet alterius generis juramentum præstandi cum illis, & contra illos, qui hujusmodi res mobiles, & immobiles, ac pretium earum, vel relictas eleemosynas Fratribus in testamentis occuparent, vel violenter auferrent, sive contra voluntatem Fratrum quomodolibet detinerent: & generaliter in omnibus causis, pro rebus, & locis hujusmodi ad Ecclesiam spectantibus, ipsorum Fratrum usui concessis; necnon pro immunitatibus, libertatibus, & juribus, ac privilegiis, & indulgentiis eorumdem, sine cujuslibet satisdationis, & cautionis onere, plenam, generalem, & liberam habeant, auctoritate Apostolica, in judicio, & extra judicium potestatem,*

„ 6. *Revocandi quoque personas easdem, & earum quamlibet, ac alias subrogandi, vel nominandi per supradictum modum nominationis, quoties opportunum fuerit, qui eamdem in prædictis, vel similem habeant potestatem, plenam, & liberam concedimus, auctoritate præsentium, facultatem.*

„ 7. *Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ Concessionis, & Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum apud Urbem veterem,* Kalendis Februarii *Pontificatus nostri anno* II.

„ 8. *Cum autem, sicut exhibita Nobis nuper pro parte Ministrorum, Custodum, & Fratrum prædictorum petitio continebat, licet ipsi ex litteris, & concessione præfatis, magnum commodum, quo puram in ipso Ordine observantiam tenere, & quietius divinis Officiis, ac contemplationibus vacare valerent, se consequi, reportareque posse prospiciant, ipsi tamen piæ memoriæ Joannis Papæ XXII. etiam prædecessoris nostri, Constitutione, quæ incipit:* Ad Conditorem, *per quam Ministris, & Custodibus, & Fratribus prædictis, ne litteris, & concessione præfatis sine Apostolicæ Sedis speciali licentia utantur, inter cetera prohibetur, obstantibus litteris, & concessione prædictis, sine conscientiarum suarum scrupulo, licite uti non posse formident, licentia hujusmodi desuper non obtenta.*

„ 9. *Pro parte Ministrorum, Custodum, & Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut super his eis, & eorum statui, & commoditatibus paternaliter providere, de benignitate Apostolica dignaremur.*

„ 10. *Nos igitur ex præmissis, & certis aliis causis animum nostrum moventibus, hujusmodi supplicationibus inclinati, volumus, & auctoritate Apostolica, tenore præsentium, Ministris, Custodibus, Fratribus prædictis concedimus, quod ipsi, & eorum singuli litteris, ac omnibus in eis contentis libere, & licite uti valeant tamdiu, & quousque per Sedem prædictam aliud in præmissis eidem Ordini ut ilius fuerit ordinatum.*

„ 11. *Non obstantibus præmissis, & aliis quibusvis Apostolicis Constitutionibus, ceterisque contrariis quibuscumque.*

„ 12. *Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, & voluntatis infringere &c. Datum Romæ apud sanctos Apostolos Kalend. Novembris, Pontificatus nostri anno* XI.

„ II. Tamdem expeditis litteris: *Ea, quæ de voluntate &c.* concer-
„ nentibus nonnulla bona Monialium Siftaricensium, x. Kalend. Decem-
„ bris, Martinæ Moniali Venetæ Martinus V. II. Idus Decembris privile-
„ gia alias concessa, confirmata de benignitate Apostolica voluit: *Sinceræ*
„ *devotionis &c.* Pluribus interea diversis in partibus ex nostris, regulari
„ Observantia nedum, sed scientia, ceterisque etiam virtutibus mire-
„ fulgentibus, & in specie in Conventu sanctæ Mariæ de Jesu Barcinonis,
„ Provinciæ Cathaloniæ primo, & in Conventu sanctæ Mariæ Calaguris, de
„ consolatione, Provinciæ Conceptionis decimo nono; dum Comitia Ge-
„ neralia in festo Pentecostes Antonius de Massa Minister Generalis Casali
„ convocasset.

ARGUMENTUM.

Petrus Cardinalis de Fuxo redit in Urbem infecta legatione Aragoniæ, de qua concludenda diu disceptatur. Instituuntur Inquisitores. Creantur Episcopi. Ædificantur Cœnobia.

Acta MSS. hujus legationis. *Ann 1425. n. 1.* Petrus Cardinalis de Fuxo redit in Urbem.

I. PETRUS Cardinalis de Fuxo Minorita, quem ad nobilem legationem, ut perniciosissimum schisma Pontificium penitus aboleret, superius diximus in Aragoniam amandatum, hoc anno die VIII. Januarii rediit in Urbem, honorifice, & solemni comitatu a Pontifice & Cardinalibus exceptus. In pleno consistorio exposuit, quæ post tot contradictiones & molestias cum Aragonum Rege stabilierat pro inveterati schismatis reliquiis eliminandis, & irati Principis propter adversum Pontificis conatum, ne ille regno potiretur Neapolitano, amicitia reconcilianda. Alternis pactis cedenda multa, concedenda pleraque videbantur, ut tamdem schismati finis, & pacis fœderi daretur initium. Maturo examine discutienda erant, quæ Alphonsus Rex petebat & promittebat, commississque Capitulis Brandæ de Castellioneis Placentino, & Ardicino de Porta Novariensi, Cardinalibus, propter pestem, quæ Urbem invasit, aliaque impedimenta, protracta est conclusio fœderis usque ad anni sequentis exordium. Adfuit his omnibus, & solerter collaboravit Legato frater Joannes Rocca Minorita, sacræ paginæ professor, & Theologicæ facultatis Magister.

Fr. Joannes Rocca.

Fr. Marcus Inquisitor in provincia Romana: Fr. Simonettus in Umbria. Fr. Nicolaus Pœnitentiarius.

II. Inquisitores invenio duos, unum in provincia Romana, Marcum de Ferentino, in Capitulo provinciali Viterbiensi, a Francisco etiam Viterbiensi institutum, & Simonettum Spoletanum in Umbria, ab Antonio de Massa deputatum, quorum utrumque hoc anno peculiaribus litteris Pontifex confirmavit. Pœnitentiarium etiam decrevit in Basilica Principis Apostolorum, & Curia Romana fratrem Nicolaum Wegmanum, sacræ Theologiæ professorem. Ratos insuper voluit quosdam articulos, & conventiones pacis & concordiæ stabilitæ inter Fratres Conventuales, seu claustrales (uti habet Diploma) & Observantes provinciæ Castellæ, communi consensu scriptos in Capitulo Methymnæ de Campis, diœcesis Salamantinæ, quos nos dabimus in Regesto, ubi etiam videri poterunt nomina omnium Patrum, qui tunc provinciam hanc regebant: *Super gregem Dominicum*, v. Kal. Januarii. Biennio post scriptis litteris ad Episcopum Carthaginensem, jussit constringi utramque partem ad pactorum observantiam.

Concordia inter patres provinciæ Castellæ.

B. Justinus Polonus.

III. Hoc anno obiisse apud Colibinum in Polonia, beatum Justinum confessorem Minoritam, scribit Christophorus Varsevicius, in catalogo Sancto-

ctorum Poloniæ, cujus acta aliunde petenda sunt. Creati sunt hoc anno Episcopi, Sevastopolitanus, seu Sebaste in Armenia, sub Patriarcha Constantinopolitano, frater Paulus Francisci, per obitum Joannis: *Divina disponente clementia*, x. Kal. Augusti. Faventinus in Æmilia, & ditione Pontificia, sub Archiepiscop. Ravennate, frater Joannes eadem urbe oriundus, Theologiæ professor, per obitum Silvestri: *Divina disponente clementia*, nonis Novembris. Civitatis novæ in Istria, sub Patriarcha Aquilejen. frater Antonius Tyburtinus, ex Thinensi Ecclesia translatus, VI. Kal. Maii. Thinensis, & Michonensis Insulæ Cycladum, sub Archiepisc. Athenien. frater Jacobus Venetus, per translationem Antonii ad Civitatem novam: *Apostolatus officium*, x. Kal. Junii. Galtellinen. in Sardinia, frater Guillelmus de Maurana, sive de Monraval, per obitum Joannis, etiam Minoritæ: *Apostolatus officium*, III. Nonas Martii. Magionen. sive Mayonen. in Hibernia, sub Archiepiscop. Tuamensi, frater Guillelmus de Pendergast. XVII. Kal. Augusti. Eguinensis in Athenarum insula, sub Archiepiscop. Athenien. frater Berengarius Petrinus, per obitum Bertrandi: *Apostolatus officium*, III. Nonas Novembris. Baleacen. sub Archiepiscop. Antibarensi, frater Bernardus de Drivasto, per translationem Michaelis ad Drivastensem Ecclesiam: *Apostolatus officium*, III. Nonas Novembris.

Fr. Paulus Episc. Sebast.
Fr. Joannes Faventin.
Fr. Antonius Civitatis novæ.
Fr. Jacobus Thinen.
Frat. Guillelmus Galtellinen.
Frat. Guillelmus Mayonen.
Fra. Berengarius Eguinen.
Frat. Bernardus Baleacen.

IV. Extra Utinum nobile Fori-Julii oppidum, non longe ab urbe Aquileja, nobilis quædam familia Utinensis in propriis prædiis, Fratribus Observantibus ædem construxit, sub nomine S. Francisci a Vineis, tum a loco, in quo fuerat constructa, tum ad distinctionem alterius Conventus sancti Francisci Patrum Conventualium intra muros erecti. Habetur hic in magna veneratione quædam Virginis Deiparæ imago, miraculis, & populi cultu percelebris. Structuræ licentiam dedit hoc anno Martinus per Bullam, quam Fratres in Conventus servant Archivo.

Conv. de Vineis Utinen.
Gonz. in Prov. S. Antonii Conv. 6.

V. Extra castrum Liniaci, diœcesis Veronen. populi universitas decrevit domum Minoribus ædificare, & obtenta hoc anno a Pontifice facultate, opus absolvit: *Humilibus & honestis*, XVII. Kal. Septembris. Vigentibus postea bellis in illa regione, ex Veneti Senatus, cui oppidum paret, decreto, domum evertit, ne hostibus esset auxilio; Leonis X. tamen anno octavo iterum restituit, sub titulo sancti Antonii Patavini, * cui prior ædes erat dedicata.

Conv. Liniaci.
Indid. Conv. 26.

* *In veteri editione legitur* Antonii Abbatis, *sed perperam, ut Annalista ad an. 1510. advertit.*

VI. Rossani, Calabriæ urbis, incolæ hoc anno constituerunt Minoribus habitaculum præparare, obtenta prius a Pontifice facultate: *Humilibus supplicum votis*, XII. Kalend. Aprilis. Opus complevit & perfecit circa annum MCCCCLII. frater Matthæus Rheginus, Rossanensis Antistes, sancti Bernardini discipulus, quem tamen scribit Gonzaga ædis hujus fundatorem, illudque refert in structura mirandum accidisse. Græci ea in urbe plurimi habitabant, & a longissimo tempore in Ecclesia Cathedrali suo ritu & idiomate officium canebant divinum. Matthæus Antistes ingeniose expulsis, suffecit Latinos. Illi ut molestiam inferrent, vindictæ libidine quidquid in Conventus opere interdiu fiebat, nocte diruebant. Injuriam ultus est Deus, prodeunte universa prole Græcorum cum aliqua deformitate. Dei supplicium agnoscentes, veniam sui errati a Pontifice petierunt, & fabricam Templi, sancto Bernardino sacrandi communi conatu promoverunt, & primogenitis Bernardini nomen imposuerunt, statimque plaga illa cessavit. Jacet hic frater Petrus de Padulis, sive de Paludibus, de quo suo tempore agemus.

Conv. Rossani.
Gonz. in Prov. Calabriæ Con. 10.

VII. In Sicilia alterius Matthæi, optimi viri, Agrigentini, de quo sæpe lo-

Conv. Camari. *Idem in Prov. Sicil. Conv. 6. Ann. 1427. n. 31.*

locuti sumus, fama permotus Camari Comes, hoc anno ædificavit non procul a prædicto loco Conventum, sub nomine *sanctæ Mariæ a Jesu*, virtute illius privilegii domos extruendi, vel admittendi, quod superius Matthæo diximus a Martino concessum. Jacent hic honorificis loculis viri piissimi, Andræas ab Aragonia, in vita & morte miraculis illustris. Andræas alter, hoc Camari oppido oriundus, vir omni virtutum genere ornatissimus, qui sui obitus diem, & rupis, sub qua pauperculi fossores laborabant, ruinam prædixit, & ab instanti morte admonitos liberavit. Alias de hoc pio viro sermonem instituemus. Joannes etiam Camarinus laicus, in oratione assiduus, cui Dœmon multas, & periculosas tetendit insidias, & lethale vulnus inflixit, a quo beatæ Virginis, coram cujus imagine orabat, beneficio curatus est. Et Antonius Æthiops Tertiarius, ac supra modum humillimus, plerisque aliis virtutibus insignis, cui octiduo ante obitum Angelus Custos resolutionis diem prædixit. Miraculis, scribunt, plurimis clarere.

Andræas ab Aragonia. Andræas a Camaro. Joannes Camarinus. Anton. Æthiops.

Conv. Niciæ.

VIII. Jacobus Marchio Montis-Ferrati, & universitas incolarum oppidi Niciæ straminææ, vulgo *della Paglia*, diœcesis Aquensis, in Lombardia Cispadana, decreverunt Minoritis domum ædificare, juxta parochialem Ecclesiam sanctæ Mariæ de Quinzano, quæ paucos habebat parochianos, & ab altera sancti Hippolyti parochiali Ecclesia parum distabat. Concessit Pontifex facultatem domum ædificandi, & jura omnia parochialia, ac reditus transferendi ab Ecclesia sanctæ Mariæ ad Hippolytanam: *Piis supplicum*, IX. Kal. Februarii. Vulgarem quamdam refert Gonzaga traditionem, domum hanc a beato Amadeo circa annum MCCCCLXXVI. admissam. Sacellum habet, & confraternitatem, sub nomine sancti Joseph, anno MDXXVII. institutam ex voto oppidanorum, ut a gravissima pestis contagione liberarentur, quæ protinus cessavit.

Gonza. in Prov. Genua Conv. 42.

Conv. Valentiæ. *Idem in Provin. Valent. Conv. 9. Escolan. lib. 5. histor. Valent. c. 9.*

IX. Circa hunc annum extra urbem Valentiæ, inter amœnissimos hortos constructum ab Alphonso Aragonum Rege Conventum sanctæ Mariæ de Jesu, scribit Gonzaga. Hoc ipso anno inchoatum in suburbiis sancti Vincentii martyris, a Maria ejusdem Regis consorte, propter preces cujusdam fratris Matthæi, asserit Gaspar Escolanus, ejusdem urbis, & regni Valentini historicus. Facile conciliantur asserta, ut Regina opus adorsa auxiliarium habuerit maritum. Matthæum vero Reginæ suasorem Siculum illum Agrigentinum reputo Aragoniis Principibus subditum & familiarem, qui universis domibus, quas suo aggregabat Instituto, nomen istud *sanctæ Mariæ a Jesu*, uti superius diximus, affigebat. Domus hæc perpetua serie floruit viris religiosissimis, ibique sepulti sunt Guillelmus Spoletanus, Franciscus Antonius, Nicolaus Factor, pietate, & miraculis illustres, de quibus seorsim suis temporibus agemus. Accidit hoc in loco, ut quidam latrunculi sacram pyxidem e Templo furarentur, & simul cum consecratis formulis sub sterquilinio absconderent, non procul a Conventu. Vel luminis noctu super sacrum latibulum apparentis, vel aquæ e vicino horto illuc, etiam hortulano invito, dilabentis indicio, vel unius ex furunculis ad suspendium ducti (uti varia referunt narratione) confessione repertus sacer thesaurus, magna veneratione, & solemni supplicatione suo loco restitutus est, extructa illic religiosa ædicula. Reverenter illic colitur beatæ Virginis Mariæ imago, quæ sæpe suo alloquio piissimum virum Nicolaum Factorem recreavit.

Ann. 1427. n. 11.

Conv. Marchenæ. *Gonza. in Prov. Bæt. Conv. 7.*

X. Prope villam Marchenæ, Hispalen. diœcesis, inter oliveta ædificaverat Alphonsus Rodericus, Baccalaureus in Jure Cæsareo, Didaci de Anaja, Archiepiscopi Hispalensis in spiritualibus Vicarius generalis, eremitorium sanctæ Eulaliæ sacrum, deditque inhabitandum fratri Joanni a san-

sancta Marina, in Conventu Cordubensi sacræ Theologiæ professori; qui ex desiderio perfectioris vitæ simul cum aliis regularis Observantiæ sectatoribus, habita prius licentia Joannis a sancta Anna, provinciæ Castellæ Ministri, a quo etiam institutus est Vicarius, eo se contulit victurus. Considerans postea, ad novum Religiosorum constituendum habitaculum prærequiri Romani Pontificis facultatem, hoc anno supplex oravit, ut a censuris, si quas cum sociis incurrerat, absolveretur, & deinceps ibidem cohabitare liceret. Votis annuit Pontifex, hoc anno scriptis litteris ad Archidiaconum de Reyna, in Ecclesia Hispalensi: *Piis supplicum votis*, XIV. Kal. Maii. Domum postea in meliorem formam reduxit, & in commodum Conventum adaptavit Comes Arcuensis, Petrus Pontius Legionensis, non Lugdunensis, uti habet Gonzaga, qui nimis propere ita factum anno MCCCCXX. asseverat. Habuit semper domus ista viros virtute illustres, prædictum Joannem a sancta Marina, in Vicariatu ab Eugenio IV. confirmatum; Joannem a sancto Torquatio primum hujus Cœnobioli inquilinum; Joannem a Tavira Lusitanum, humilitatis, pœnitentiæ, orationis tantæ, ut vix exprimi possit; fratrem Petrum a Turribus, in cujus morte non aliter quam in transitu sancti Antonii, celantibus ejus mortem Consodalibus, pueri, juvenes, & senes, per urbem cursitantes clamabant: *mortuus est Vir sanctus frater Petrus, e vivis excessit vir ille, Deo carus, Pater a Turribus*, ac tamdem universo populo ad ejus exequias convolante, vix sepeliri potuit, contendentibus singulis, vel quidquam ex ejus vestibus, aut crinibus decerpere, vel manus, aut pedes deosculari. Joannes a sancta Marina. Joannes a Tavira. Petrus a Turribus.

XI. In Diplomate proxime citato, atque alio, quo in limine hujus anni diximus Pontificem confirmasse conventiones, & pacta concordiæ initæ inter Patres provinciæ Castellæ, habetur mentio Conventus sancti Michaelis de Monte, Conch. diœcesis, & Custodiæ Murciensis. Nunc vero inter prædictæ provinciæ Cœnobia non recensetur, dum translato Fratrum incolatu ad oppidum Alcozerii, sub vocabulo Angelorum erecto Conventu, uti alias diximus, remansit in priori loco humile ædificium pro Fratrum transeuntium hospitio. Tom.8. an.1373. n.30.

XII. Ad oppidum Fulgerii, prope Dianam fluvium in Gallia, leucis octo ab urbe Pictaviensi, Joanna de Maille hoc anno Conventum Fratrum inchoavit; opus deinde ipsi Fratres prosequuti sunt. Ecclesiam adjunxit pius Heros Ludovicus *de la Barre*, Gallici peditatus Præfectus, qui postea nomen suum dedit Franciscanis. Periit ædificium incendio, & paulatim restitutum est, præsertim Ecclesia, & pars dormitorii, beneficentia nobilis viri Gasparis *de Rocheovard*, Comitis Montis marii. Conv. Fulgerii. Gonza. in Prov Tur. Pictav.Con. 19.

XIII. Ut in urbe Metensi, olim Germani Imperatoris, nunc Gallorum Regis ditioni subjecta, Joannes Georgii Amancius, civis Metensis Conventum ædificaret Fratribus regularis Observantiæ, hoc anno Pontifex indulsit: *Piis supplicum votis*, II. Kal. Octobris. Fortassis hoc illud est, quod Gonzaga refert annis XXX. ante scriptum suum opus fuisse funditus eversum. Joannem autem statim opus inchoasse, mihi probatur ex alio Diplomate anni sequentis, quo Pontifex refert structuræ jam inchoatæ Religiones mendicantes, præsertim Carmelitas, quia prope domum illorum erigebatur, semet opposuisse. Conv. Meten. Gonza. in Prov Franc. Conv.9.

XIV. Similiter indultum fuit nobili viro Joanni de Sero, de Losoniz domicello, diœcesis Transilvaniæ in Hungaria, ut in possessione sua Felsatii prope oppidum Regen. liceret ObservantinisFratribus domum & Ecclesiam, sub invocatione sancti Michaelis Archangeli construere: *Piis supplicum*, VII. Idus Decembris. Conv.Regen. in Hungaria.

XV. Cir-

Conv. Brandeburgen. reformatur.

XV. Circa hunc annum introducta est regularis disciplinæ Observantiæ in Conventum Brandeburgensem, auctoritate Enrici Benufort, regiæ Anglorum prosapiæ, tituli sancti Eusebii Cardinalis, Legati Apostolici in Germania, aliisque adjacentibus regnis. Hoc anno Fridericus Marchio Brandeburgensis petiit a Martino Pontifice, ut rata vellet quæ Legatus constituerat circa admissionem Fratrum, qui libenter vellent reformari, circa electionem proprii Vicarii, & circa exemptionem Fratrum ab omnibus exactionibus, & contributionibus, cujus votis liberaliter adscripsit: *Meditatio nostri cordis*, 11. Kal. Maii.

XVI. Jam sub hoc tempus Monasterium Clarissarum Montis-Flasconis ad ultimam tendebat ruinam, una dumtaxat illic supervivente Moniali, & propterea domum brevi absque habitatore futuram, rogarunt Minores, qui extra urbem vivebant, sibi conferri; quippe summe necessariam, ut Ecclesiasticam supellectilem frequentibus hostium incursionibus expositam, loco tuto custodirent: *Humilibus supplicum*, III. Nonas Martii.

Sororibus Tertii Ordinis conceditur Præfecta generalis.

XVII. Multis aucto Monasteriis Instituto Sororum Pœnitentum Tertii Ordinis sancti Francisci in Italia, communi conspirarunt consilio Sorores, ut peterent sibi præfici Ministras in singulis Monasteriis, atque ex his una imperaret generali potestate, quæ per omnes etiam Conventus discurreret, & visitationis munus impenderet. Ita petierunt Præfectæ Monasteriorum, Angelina Cœnobii sanctæ Annæ Fulginatensis Sororum Pœnitentum, sub clausura, & disciplina regulari in Italia viventium institutrix, uti alias admonuimus, Catarina sancti Joannis Tudertini, Ceccha sancti Honofrii Florentini, Paula sanctæ Margaretæ Esculani, Thomasia sancti Quirici Assisinatensis, & Clara sanctæ Agnetis Viterbiensis. Concessit summa liberalitate, & raro exemplo, Pontifex omnia quæ cupierunt, elegeruntque sibi Generalem Ministram, quæ statutis temporibus Monasteria visitabat. Hoc postea seminarium fuit multarum discordiarum, præsertim cum Fratribus Minoribus, sub quorum patrocinio & disciplina eousque creverunt & perseverarunt, & causam præbuerunt incommodis, quæ ad vagos mulierum discursus, & visitationum digressiones facile sequebantur; Tepuerat etiam primus ille humilitatis, & aliarum virtutum fervor, quo se muliebri subjecerunt imperio, & quas prius habebant honori & reverentiæ, cœperunt habere contemptui. Revocavit itaque Pius II. privilegium hoc quoad Generales Ministras, & visitationum circuitus, & postea restitutum est regimen partim Minoribus, partim locorum Ordinariis, divisis inter hos, prout loca & tempora ferebant, Monasteriis. Incipit Martini Diploma: *Sacræ Religionis*, XIV. Kal. Septembris.

Tom.9. an.1392. n.14.

Propter varia incommoda revocatur concessio.

XVIII. In Hibernia, & diœcesi Tuamensi, habuerunt Fratres Tertii Ordinis domum celebrem ad oppidum *Killyn Bonnayne* beatæ Mariæ Virgini sacram, in qua honorifice celebrabantur officia divina, uti habet Pontificis Diploma. Propter bellorum incommoda multas passa est calamitates, cohonestavitque Pontifex multis indulgentiis: *Dum præcelsa*, V. Nonas Martii.

XIX. Volens Martinus Pontifex consulere Fratrum conscientiis, & necessitatibus subvenire, restituit in pristinum vigorem bullam Martini IV. de substituendis Syndicis, qui nomine Sedis Apostolicæ curarent, ut in Fratrum usum cederent, quæ fidelium caritas offerrebat, vel piis decedentium tabulis legabantur. Revocaverat constitutionem hanc Joannes XXII. uti alias admonuimus, & dominium abdicavit a Sede Apostolica rerum omnium, quæ quoquo modo ad Franciscanos spectabant, prohibuitque ne Martini sui prædecessoris privilegio uterentur. Propter rationabiles causas & sta-

Tom.6. an.1322. n.57. & seq.

& status Franciscani exigentiam, Martinus V. hanc sustulit prohibitionem: *Amabiles fructus*, Kal. Novembris. Frater Nicolaus Episcopus Assisii aliquot intulit Fratribus molestias, destruendo altare quoddam in Ecclesia sanctæ Mariæ Angelorum, & exigendo contra privilegia eisdem concessa, quartam funeralem; qua de causa in publico judicio eum Fratres convenerunt, & evicerunt, Custode magni Conventus Assisii Magistro Andræa Gilii Magicchii.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. EX monumentis Provinciæ Valentinæ Regularis Observantiæ recenter communicatis innotescit, P. fratrem Matthæum de Rhegio, socium & discipulum sancti Bernardini Senensis, præfervidum Concionatorem, his diebus virtutibus, & signis Valentiæ in Hispania claruisse. Aragoniæ siquidem Rex Idelfonsus hujus nominis quintus, Valentiæ cum vellet Fratribus Observantiæ Cœnobium construere, a sancto Bernardino Commissarium Generalem agente Religiosum agendis idoneum expostulavit. Regiæ petitioni satisfacturus sanctus Vir, præfatum fratrem Matthæum a Rhegio misit, qui anno proxime præterito MCCCCXXVII. Valentiam tenuit, & per eum hoc anno MCCCCXXVIII. mirabilia Deus operari dignatus est: Etenim in Populo Valentino cum dissensionis spiritus plurimum potestatis exerceret, omnia confundens, discordiis & seditionibus Rempublicam exagitabat: his sedandis, ac odiis eliminandis, opportune adfuit Matthæus, qui sacro eloquio a Deo donatus, unico sermone publice habito, tumultus compescuit, dissensiones eliminavit, & ad concordiam mirabiliter coegit: Miraculo verbi Dei ex ore prudentis repentina Plebis mutatio ab odio ad amorem, a cupiditate vindictæ ad injuriarum dimissionem, ab omnibus tributa fuit; & quidem, qui mente revolvebant, quinquaginta novem Civium jam violenta manu occubuisse, non poterant non glorificare Deum in servo suo, qui gladio linguæ corda dissecans, in perfectam pacis unionem consolidabat. Prodigium publico & authentico Instrumento coram Pro-Rege, Gubernatore, & Consulibus Civitatis, die XXII. Februarii anni præfati confecto, posteritati commendatum fuit. Virtutibus autem coruscum, miraculis quoque famosum, necnon pluribus tamdem meritis cumulatum hunc Virum ibidem Valentiæ in Conventu sanctæ Mariæ de Jesu, quem fundavit, obiisse, sepulturamque nactum fuisse, memorialia antiqua Provinciæ Valentinæ, & Hieronymus Sanchez in suis manuscriptis (incerto nihilominus tempore) narrant. *Mon. MSS. Prov. Valentinæ.*

„ II. Interea frater Raynerius Tertii Ordinis sancti Patris Francisci alumnus, meritis & virtutibus clarus, haud absque sanctitatis opinione & fama, Januæ hoc anno moritur, apud Moniales sanctæ Marthæ honorifice tumulatus: & hujusmodi Tertiariis posse recipere locum in Burgundia Pontifex indulsit: *Piis fidelium &c.* v. Idus Martii, & XVI. Kalend. Aprilis, dimisso fratre Andrea de Petrariis ad magisterium: *Viri sacræ &c.* Fratribus Niceæ ad Varrum ob necessitates, quas patiebantur, nonnulla vendere bona permisit, IX. Kalendas ejusdem, & Nonis Junii Episcopo Burgensi dispensationem pro fratre Martino commisit: *Humilibus &c.* III. vero Kalendas Augusti facultatem transeundi ad alium Conventum fratri Joanni concessit: *Humilibus &c.* Religiosis Montis Calerii in Pedemontio quamdam alienare domum vetuit: *Sinceræ devotionis &c.* VIII. Idus

Raynerius ex 3. Ordine floret. *Litteræ Pontif.*

„ VIII. Idus Septembris: Et v. Idus Decembris expedito Brevi de Cor-
„ rectione Fratrum Tertii Ordinis Minorum: *Licet is &c.* Indulgentiam
„ concessit pro Ecclesia sancti Francisci de Pera ad Constantinopolim:
„ *Splendor paternæ &c.* IV. Idus Decembris: tandem XVIII. Kalend.
„ Januarii facultatem domum recipiendi in Provincia Castellæ impertiit:
Ex Vatican. „ *Piis fidelium &c.* Hoc anno Cracoviæ frater Joannes Kmita electus est
„ in Ministrum Provinciæ Boemiæ, & Poloniæ XXVIII.

ARGUMENTUM.

Petrus Cardinalis de Fuxo secunda fungitur legatione ad Aragonios, & reliquias tollit perniciosi, inveteratique schismatis Pontificii. Concilium indicit, mores Cleri reformat, Reges Hispanos pacificat. Creantur Episcopi. Plures viri graves & docti ad publica destinantur munia in Oriente. Disceptant publice Patres Conventuales & Observantes, circa Religionis statum & gubernium. Multa ædificantur domicilia.

Ex actis Miss. legationis. *Petrus Card. de Fuxo iterum legatur ad Aragonios.*

I. SUMMO Christiani orbis bono, & rei Ecclesiasticæ incremento, frater Petrus Cardinalis de Fuxo, Minorita, hoc anno, diuturni & omnium perniciosissimi schismatis radices evulsit, & fibras penitus rescidit. Stabilitis in Urbe apud Pontificem, quæ cum Aragoniæ Rege in prima legatione pepigerat, secunda cohonestatus, Roma discessit hoc anno, die XX. Februarii, & per Apamiarum civitatem, Comitatumque Fuxensem, germani fratris ditionem, transiens, excepit Regis Alphonsi, sui consanguinei Legatos, qui honorifice salutarunt, atque ut festinaret, Rege brevi in Castellam profecturo, monuerunt. Die XII. Maii Barcinonem venienti Rex extra urbem obvius præcessit, sequuti sunt Patriarcha Hierosolymitanus, Administrator perpetuus Ecclesiæ Barcinonensis, Archiepiscopus Tarraconensis, complures Episcopi, Prælati multi, heroes innumeri. Tum demum post multas altercationes, rata habuerunt utrimque, quæ Valentiæ primum ante biennium, mox Romæ anno proxime elapso, decreta sunt, ut videlicet Alphonsus omnem daret operam reducendis schismaticis Peniscollensibus, & liberrimam faceret potestatem Ecclesiasticis res sacras tractandi, neque amplius illorum immunitatem offenderet, aut reditus imminueret: Martinus vero e contra Peninsulam, sive Peniscollam Alphonso adjudicaret, centum quinquaginta millia Florenorum subsidii ex sui regni Sacerdotiis pendi curaret, quidquid ex bonis cameræ Apostolicæ eo usque usurpaverat, libere condonaret, & beati Ludovici corpus Massilia ereptum, quo vellet templo honorifice collocaret. Ita curante Alphonso, etsi ad bellum contra Castellæ Regem tunc proficiscente, missis Alphonso Boria V. G. D. & Pontio de Pontibus cive Valentino, qui hæc persuaderent, Ægidius Munnottius, qui *Clementis VIII.* nomine Pontificatum invaserat, nomen abdicavit; insignia deposuit, Cardinales, quos penes se habebat, gradu cesserunt, quem inauspicato occuparant, & sui delicti a Legato veniam impetrarunt.

Pacificatur cum Alphonso Rege.

Schisma delet Pontificium.

Victor. sub Clemen. VIII. Antipapa.

II. Quinque fuisse hos effictos Cardinales a Clemente creatos ait Andreas Victorellus in additionibus suis nuperis ad opus Ciaconianum, videlicet Julianum de Loba, sive potius Dobla, Franciscum Rovera, Ægidium Sanctium Munnottium juniorem, Clementis nepotem, Eximinum Dahz,

Dahæ, & fratrem Dominicum de Bonaspe Carthusianum. Sed primus & ultimus creati fuerunt a Benedicto XIII. eorumque suffragiis assumptus est ad hanc Pontificatus umbram Ægidius sub nomine *Clementis*, idque manifeste docet Ciaconus, & ipsa illa instrumenta, quæ citat molis Hadrianæ, quorum exemplar habetur in bibliotheca Vaticana. His integra adhibenda est fides; quippe scriptis a Bernardo de Rosergio, Cancellario Tholosano, dicti Legati familiari, domestico, & causarum auditore, qui post schismaticorum abdicationem, sermonem habuit in villa sancti Matthæi, Dertusen. diœcesis, die festivo Assumptionis beatæ Virginis, coram Legato, & exauthoratis Pseudopontifice, & Cardinalibus, assumpto themate: *Multi Reges, & Prophetæ voluerunt videre quod vos videtis*, in quibus Acta universa hujus legationis minutim oculata fide recenset. Ex his corrigendus est alius lapsus Ciaconii, Platinæ, & aliorum, qui asserunt Julianum, & Dominicum prædictos, in schismate pertinaces, neque ejurare volentes, a Legato captos, duris carceribus mancipatos, ibidem paulo post animi mœrore confectos, misere periisse; quippe aperte constat ex Actis utrumque, absque ulla difficultate, & sponte suis gradibus cessisse. Verum est, Dominicum trium annorum molestias in carcere tulisse, sed jubente Clemente, propter suspicionem novi schismatis, quod simul cum Joanne Carrerio Cardinale intentasse dicebatur, per creationem tertii Pontificis. Eodemque carceris incommodo laborabat Eximinus Dahæ, captus per Ministros Regis, quia implorabat modum nimis celerem & repentinum, uti nuncupabat, renuntiationis Clementis. Uterque tamen, ut Peniscollam accessit Legatus, solvi a vinculis, & absolvi a censuris impetrarunt, & solemniter, uti reliqui, scriptis suæ renuntiationis tabulis, quæ inter Acta habentur, abdicarunt. Fecerunt similiter omnes Ministri & Officiales, qui Benedicto aut Clementi inservierant. *Math. 13.*

III. Ultra hæc accepta tiara sancti Silvestri, magna parte Crucis Dominicæ, aliisque jocalibus, reliquiis, paramentis, libris, & regestis, quæ in arcem Peniscollensem schismatici invexerant, Legatus animum convertit ad restituendam disciplinam Ecclesiasticam, in illis partibus collapsam, & redintegrandam libertatem sacrorum hominum, valde depressam. Indixit itaque Concilium in civitate Dertusensi, inchoavitque in Ecclesia cathedrali die XIX. Septembris, primam Missam in pontificalibus celebrante, in iisdemque vestibus prædicante, fratre Joanne Rocca Minorita, viro doctissimo, Episcopo Bethleemitano, de quo supra locuti sumus. De hoc ejus sermone ita habent Acta: *Quam prædicationem idem R. D. Episcopus Bethleemitanus, sicut magnus ingenio, profundus eloquio, sacræ paginæ, & subtilitatum ejus elevatus scrutatur, Poetarum, Metaphysices, ac Philosophorum peritissimus sectator, alto stylo, peritiori lingua disjecta propatulo disseruit, sicque cunctorum astantium mentes, & alta etiam ingenia refecit, & a cunctis astantibus commendari summe promeruit ex tanto, & tali sermone solemni*. Adfuerunt in Concilio ex regnis Aragoniæ, Valentiæ, Majoricæ, & Principatu Cataloniæ Episcopi, Abbates, Prælati ferme trecenti, in quorum conspectum Legatus produxit autographa octo Diplomatum, quæ pro stabilienda libertate Ecclesiastica Rex conscripserat, & publice lecta custodienda commisit archivis Tarraconensi, & Cæsaraugustano, habitisque variis Sessionibus, condidit Canones, sive constitutiones gravissimas viginti: sicque Tarraconensis provinciæ Sacerdotes antiquum Ecclesiasticæ disciplinæ morem resumpsere. Quid in hoc Concilio actum sit, se nescisse fatetur Mariana citatus, neque in tomis Conciliorum commemorantur: dignum tamen est,

Joann. Mar. de reb. Hispan. l. 20. c. 16. Indicit Concilié

Fr. Joann. Rocca Episc. Bethlehem. *An. 1428. n. 15.* Laudatur.

est, quod ex prædictis Actis, reliquis Ecclesiæ consessibus inseratur.

IV. Dissoluto Concilio, omnibus Peniscollensibus gratias multas concessit, favorem omnium impendit, & litteras ad beneficia vacatura cum magnis prærogativis impertiit. Alphonso Boria prius contulerat in arce Peniscollensi Episcopatum Valentinum, bene navatæ operæ Ægidio, & sociis sanandis mercedem, ad maximos honores, & summum Pontificatum accessum. Pseudo-Pontificem Ægidium communiter referunt auctores ab eodem Legato ad Episcopatum Majoricensem, nonnulla compensatione angusti Pontificatus dimissi, fuisse assumptum. Sed præcitata Acta manifeste narrant sedem hanc, propter efficaces, & multiplicatas preces Regis Alphonsi, collatam fuisse religioso, docto, & nobili viro fratri Bertrando, alias Galcerando Alberti, Monacho Ordinis sancti Benedicti, & paulo post legationem suam absolvisse Cardinalem. Ego arbitror Martinum non approbasse provisionem de Alberto factam, sed voluisse ut præferretur Ægidius: atque ita indicasse videtur Platina, qui non a Petro Legato, sed a Martino Pontifice declaratum ait Episcopum Majoricensem. Atque hoc mihi aperte confirmant libri Consistoriales, in quibus invenio *anno* MCCCCXXX. II. *Kalend. Maii*. Ægidium translatum ab Ecclesia Majoricensi ad Gerundensem, & suffectum in Majoricensi prædictum fratrem Galcerandum Alberti. Sed Ægidium non acceptasse hoc translationis beneficium suspicor, quia in eisdem libris invenio ad Gerundensem promotum anno MCCCCXXXI. Joannem Cardinalem sancti Sixti, & ad Elnensem prædictum fratrem Galcerandum, absque ulla mentione accepti Episcopatus Majoricensis. Demum Hispanici auctores referunt, Majoricæ in aula Capitulari, adjecto amplo Epitaphio, sepultum. Sic diuturno, & post hominum memoriam maximo Pontificum dissidio finis tamdem allatus est. Pro divino beneficio ad omnia altaria supplicationes habitæ, piaculaque instaurata Deo propitiando, ut quæ erant collata, conservaret, & tantis muneribus adderet perpetuitatem, permisto lacrymis gaudio præcantium.

Scolar. l. 8. de reb. Valent. c. 8. Damet. de rebus Balear. lib. 2. h. 3.

V. Non solum Ecclesiæ, & provinciæ Tarraconensi turpiter longo schismate deformatæ, verumetiam universo regno Aragonio periclitanti sua auctoritate Legatus subvenit. Procedentibus etenim ad infensissimum bellum Alphonso, & Rege Navarræo fratre, contra Joannem Regem Castellæ, qui copiosissimo, & instructo milite, ultimum Aragoniis minabatur exitium, Reginæ Sorores, & uxores de alterutrius eventu, nonnisi miserum prævidentes exitum, quia aut fratrem, aut conjugem, vinci oportebat, pro sedandis his funestis dissidiis summopere laborantes, ad Petrum Cardinalem Legatum aspexerunt. Non invitus pacificandorum Regum curam assumpsit, auctoritateque sua tantum effecit, inter utrasque acies oberrans, nunc hos, nunc illos monendo, ut quoniam multum diei processerat, in proximam lucem certamen rejicerent. Una nox interposita saluti fuit. Aragoniæ Regina virilis animi fœmina in castra delata, erecto in ipsa planitie tentorio medio inter utrumque exercitum, Cardinale adlaborante, pacem honestis conditionibus composuit, quas postquam Castellæ Duces jurejurando confirmarunt, ab armis est discessum. Sed cum novi concitarentur motus, & Castellæ Rex, magno copiarum robore adversus Aragonium procederet, Aragoniæ Regina Castellani soror, & Cardinalis Fuxus accesserunt, pactæ concordiæ monuerunt, hortantes ut a prælio abstineret. Ille spe ferox, & vindictæ in Reges fratres studio ardens, negat in jussu suo pactas conditiones substituras. Tamdem post mutua spolia, & levia certamina, controversiis finiendis quatuordecim pari ab utraque parte numero arbitri designati

Regem Aragoniæ & Castellæ pacificat.

Roderic. sant. part. 4. hist. Hisp. c. 29. Joann. Marian. lib. 21. c. 1. & 2.

ti sunt, quorum judicium cum Reges probarent, induciæ, voce præconis, in castris per oppida, & urbes promulgatæ sunt, magna omnium gratulatione, fructu præsenti lætantium, & spe pacis diuturnæ.

VI. Electi sunt ad Episcopatus, qui sequuntur. Ad Imelacensem in Hibernia, sub Archiep. Cassellen. frater Robertus Poetlandus, per obitum Nicolai, & negligentiam Thomæ de Burgo, Canonici Ordinis sancti Augustini, ad eamdem sedem electi, qui litteras suæ promotionis expediri non curavit: *Inter cetera*, Kalendis Februarii. Ad Castrensem in Apulia, sub Archiep. Hydruntino, frater Urbanus de Procopio, per obitum Berengarii: *Apostolatus officium*, vi. Nonas Martii. Ad Salonen. in Dalmatia, frater Gerardus, per obitum Joannis: *Apostolatus officium*, v. Idus Martii. Ad Gravinen. in regno Neapolitano, sub Archiep. Materano, frater Henricus, per obitum Gerardi, xiii. Kalendas Junii. Ad Tyren. Archiep. sub Patriarcha Hierosolymitano, frater Petrus Beparaise, per obitum Berengarii, xvii. Kalendas Julii. Ad Assisiaten. Episcopatum, sub Romano Pontifice, frater Damianus de Busellis, vii. Kalendas Septembris. Monumenta Monasterii Safrensis Clarissarum in Hispania, de quo statim agemus, Episcopum indicant fuisse Pacensem, sub hoc tempus fratrem Joannem de Morales Minoritam, qui structuram promovit, & Ecclesiam consecravit.

Fr. Robert. Imelacen. Episcopus.

Fr. Urbanus Castren.

Fr. Gerard. Salonen.

Fr. Henric. Gravinen.

Fr. Petr. Arch. Tyren.

Fr. Damian. Episcop. Assisi.

Fr. Joan. Pacen.

VII. Pœnitentiarii creati sunt frater Nicolaus Veze Ferentinas, frater Bartholomæus Thomasii in Ecclesia Lateranensi, frater Joannes Palmeyro in basilica sancti Petri, frater Guillelmus Livat in templo sanctæ Mariæ Majoris. Nuntius Apostolicus, & collector Cameræ Apostolicæ in Cassen. Chien. Metellinen. Cimbalien. & Samastrien. civitatibus, & Diœcesibus, frater Nicolaus Tyburtinus: *Ex fideli ac sollicita*, vii. Kalendas Februarii. Missum ad Soldanum Babyloniæ promoturum causas Christianorum fratrem Franciscum Pistoriensem sacræ Theologiæ Magistrum, referunt Chronica nostra antiqua. Laborabat frater Gregorius Hungarus ex Pontificis mandato, pro liberatione Joannis Archiepiscopi Colocensis ab hostibus capti. Frater Petrus de Bagis, cum aliis sociis transierunt ad terras Sarracenorum, Christianis opitulaturi, quos Pontifex privilegiis munivit: *Benigno sunt illa*, vii. Idus Januarii. Sed & ipsi Fratres Hierosolymis multa passi sunt hoc anno, instigantibus Judæis, qui Sarracenos induxerunt, ut Davidis sacellum, aliaque pietatis vestigia ab eis tollerent, & in suam gentem, superstitiosis, & antiquitatis ceremoniis exercendis, conferrent. Male hoc habuit Pontifex, qui modis omnibus studuit auxiliari, & Hebræis omnibus in suo dominio hærentibus gravem mulctam imposuit. Graviorem præscripsit Joanna Regina Neapolitana iis, qui in suo regno habitabant, ut ex Diplomate sub hujus Tomi finem licebit perspicere.

Fr. Nicol. Tyburtin. Nuncius Apostolicus.

Item Franc. Pistorien.

Judæi Hierosolymis inferunt Fratribus molestiam.

VIII. Insurrexerunt hoc anno aliqui ex Patribus Ordinis in familiam Observantum, ægre ferentes in multis locis eos a corpore Religionis paulatim avelli, institutis propriis Vicariis. Graviter eos accusarunt Romæ, eaque objecerunt, quibus dilvendis diem Pontifex dixit, & judices instituit tres Cardinales. Vocati in judicium concionatores multi, & qui potiores erant in congregatione, actoremque egit Episcopus quidam ipsius Instituti, laxioris vitæ olim sectator, multis objectis criminibus. Diluit universa Joannes Capistranensis, suscepto in se patrocinio innocentum, eaque facundia dixit, ut omnes oblectarit. Conspicati judices adversos affectus has suggessisse accusationes, conati sunt dissidentes conciliare, & Jordanus Cardinalis Ursinus, Ordinis Protector, ad prandium Episcopum, & Capistranum invitavit. Excitarunt hæc Pontificis animum ad concordiam, & unionem

Disceptatio inter Conventuales & Observantes. *Chron. antiqua Marian. c.10.*

nem Ordinis meditandam, quam etiam summe cupiebat Capistranus, auctorque fuit, ut vocatis omnibus ad plenissima Comitia, prius ageretur de tollendis laxioris vitæ corruptelis, deinde arctissimo fraternitatis, uniusque regiminis nexu conjungerentur. Probantibus hæc præcipuis Ordinis Patribus, & S. R. E. Cardinalibus, in pleno consistorio statuit Pontifex ut omnes convenirent ad Aramcœli in Urbe anno sequenti, quamtumvis prius indicta fuerint Comitia Leodii, deinde mutato consilio, celebrari jussit Assisii, quod suo tempore amplius referemus. Quia vero Minister Generalis Antonius de Massa, laxatis habenis regiminis, magnam administrabat causam Observantibus segregandi se a communitate Religionis, adjunxit ei Pontifex socium, Vicaria tributa potestate, fratrem Guillelmum Casalensem, Provinciæ Januæ, in sacra Theologia Magistrum, & in Romana Curia Procuratorem Generalem, sine cujus consilio & assensu non liceret quidpiam innovare, usque ad futura generalia Comitia.

Generali datur Assistens.

IX. Hoc anno Episcopus, & Capitulum Urbevetanum in Provincia Romana, concessit fratri Bartholomæo Putii Assisiati Monasterium sanctæ Trinitatis extra urbem, a Monialibus sancti Benedicti derelictum, adjecta etiam silva vicina, ut Fratribus Regularis Observantiæ commodum adaptaret habitaculum. Admisit ille domum, & Fratres induxit virtute litterarum, quas a Gregorio XII. obtinuerat, ut quinque posset Cœnobia recipere. Confirmavit factum Eugenius IV. anno decimoquarto sui Pontificatus, cujus litteras sub illum annum dabimus in Regesto. Locus est amœnus, & pietati colendæ opportunus, hortis, & aquis abundans.

Conv. S. Trinitatis Urbevetan. *Gonz. in Prov. Rom. Conv. 5.*

X. In Calabria, ad Massuracæ oppidum, extructum ex communi ærario aliud domicilium sanctæ Mariæ de Gratiis dicatum. In Ecclesia corpus servi Dei fratris Petri Bellicastrensis post multos annos exhumatum, & integrum, pulchriori donatum est sepulcro. Illic multa patravit miracula frater Matthæus ibidem progenitus, de quo sub mortis tempus commodius agemus.

Conv. Massuracæ. *Idem in Prov. Calabr. Conv. 5.*

XI. In eadem Provincia & urbe Consentina, prædicante ante aliquot annos beato Matthæo Agrigentino, aliisque religiosis viris Regularis Observantiæ, cives donarunt Monasterium derelictum Ordinis sanctæ Claræ extra urbem. Sed cum multam illic paterentur aeris intemperiem, translati sunt ad aliud vetustum Monasterium ejusdem Ordinis Clarissarum, quæ post biennium domum hanc, utpote sibi necessariam, repetierunt. Fratribus ergo incerta sede vagantibus, paulo post concessa est domus Patrum Conventualium, uti alias enarravimus: *Romanus Pontifex*, VIII. Idus Novembris.

Conv. Consentin.

Tom. 9. an. 1399. n. 61.

XII. Henricus Episcopus Terdonensis obtinuit hoc anno facultatem ædificandi Cœnobium prædictis Regularis Observantiæ Fratribus, prope oppidum Vezani, suæ Diœcesis. Opus absolvit, adjuvantibus oppidanis, & Fratribus, sub annum MCCCCXXXII. in loco nemoroso, ubi prius extiterat Ecclesia sanctæ Mariæ de Vezano, quam deinceps ejusdem Virginis Annunciationi voluit dedicatam: *Devotorum votis*, XVI. Kalendas Aprilis.

Conv. Vezani. *Idem in Prov. Genuæ Conv. 6.*

XIII. Niciæ urbis in litore maris Ligustici, prope Varum fluvium, Conventum Fratrum Minorum vetustum satis fuisse mihi constat ex Diplomate, quo Pontifex concedit, ut ex facultatibus Joannis Talhaferri, civis Nicienſis, in pios usus relictis, domus illa jam ruinosa restauraretur.

Conv. Nicien. restauratur.

XIV. In Gallia prope Blesem urbem, super Liguris fluvii ripas situm, Conventum Minorum incerti temporis & auctoris, hoc anno destruxerunt Angli, urbem obsidentes. Multis post annis Aurelianensis, & Blesensis Comitissa, emptis multorum ædificiorum spatiis, intra urbem alterum capacissimum erexit, & anno MCCCCLVI. absolvit. Rursus, anno MDLXVIII. tumul-

Conv. Blesen. *Idem in Prov. Turon. Conv. 3.*

multuoso hæreticorum furore etiam hic destructus est, quorumdam vero Patrum, maxime Joannis Bourguignon, egregii prædicatoris, opera restitutus est iterum. Ex hoc loco prodiit Magister Jacobus Daultry, primus, & diuturnus Guardianus Conventus magni Parisiensis post reformationem.

XV. In Hispania III. M. P. ab urbe Methymnæ Rivi ficci, Palentinæ Diœcesis, frater Petrus a Santoyo hoc anno prope sacram quamdam ædiculam humilem domum ædificavit, quam Fridericus prædicti oppidi Dux, & Castellæ Ammiratus, simul cum Theresia Enriquez conjuge, anno MCCCCLXXVII. dejecit, & nobiliorem a se conditam amplissimis, & amœnis hortis instruxit. Deinde reliquum vitæ cum Fratribus transegit, & Theresia, suscepto Tertii Ordinis habitu, in vicino hospitio sibi erecto, annis quatuordecim mira sanctitate præluxit. In magna annonæ penuria universis pauperibus triticum, & farinam ministrabat, & cum ministri in cellariis nihil jam superesse monerent, jussit illa magna fide amplius lustrari, & egenis præ fame pereuntibus, ejusque opem implorantibus, quam invenirent farinam, exhiberi. Obsequuti famuli farinaria plena invenerunt, & abunde inter famelicos distribuerunt. Reficiebat illa Cœnobii partem, & corruens testudo fabrum occidit. Accurrit celeriter quasi vulneratum medicatura, & vere mortuum, ad vitam revocavit. Jacet ibidem uterque conjux in nobili sepulcro alabastrino; licet enim Fridericus illic intestina, corpus vero in Clarissarum Palentino Monasterio sepeliri decreverit, tamen Theresia uxor, obtento Sixti IV. beneplacito, prædicto condidit mausoleo, ut qui in vita se dilexerunt, in morte non essent separati. Aliud prope consurgit sepulcrum egregio artificio elaboratum, in quo requiescit Ludovicus Enriquez, etiam Castellæ Ammiratus. Illic etiam conditi Fratres laici tres, viri piissimi, quorum virtutes alias explicabimus, frater Joannes Campensis, frater Laurentius, frater Franciscus Muñoz, & nuper frater Franciscus Polanco sacerdos, vir vitæ integerrimæ, & miræ pœnitentiæ. *Conv. Methymnæ Rivi ficci. Idem in Prov. Conceptio. Conv. 20.*

XVI. Concessit hoc anno Pontifex facultatem Nicolao Francisci laico, Diœcesis Cameracensis, ut in villa Avesnarum prædictæ Diœcesis, Comitatus Hannoniæ, populosa, & insigni, uti habet Diploma, ædificaret domum Regularis Observantiæ: *Piis fidelium votis*, XV. Kalendas Decembris. Dubium est an ædificarit; longe enim posteriorem hujus domus structuram sub sancti Bernardini nuncupatione constituit Gonzaga, sub annum MCCCCLX. auctoribus Carolo *de Catalois* Duce Burgundiæ, & conjuge Isabella Borbonia, & nobili fœmina Maria de Pontinara. Fortassis ille incepit, hi absolverunt, vel humiliorem domum ampliorem fecerunt. Ad Conventum Brugensem misit hoc anno Pontifex per Jacobum de Buosa partem capitis sancti Sebastiani, collocandam in sacello ejusdem Sancti, quod etiam Indulgentiis cohonestavit: *Loca sanctorum*, X. Kalendas Augusti. *Conv. Avesnarum. Gonz. in Prov. Flandriæ Conv. 11.*

XVII. Ante annos quadraginta Monasterium Clarissarum, sub prima regula, in summa paupertate viventium, extra muros munitissimi castri Perpiniani in Catalonia extitisse, mihi probat Diploma Pontificis, in quo concedit Franciscæ Talantæ, ut in consortium earum Sororum, quæ sub clausura divinis vacabant officiis, admitteretur, intuitu obsequiorum, quæ in parte exteriori Monasterii per annos quadraginta præstitit assidue. Duæ enim erant, uti in Bulla narratur, partes Monasterii, una, in qua sub Religionis habitu, & perpetua clausura Sorores divinis insistebant officiis, pars altera, in qua genus aliud Sororum, tam pro sua, quam pro inclusarum sustentatione pias fidelium eleemosynas colligebant. Monasterium istud dejecit Franciscus I. Galliarum Rex, cum superatis montibus Pyrenæis Ruscilionis, & *Mon. Perpinian. Idem in Prov. Catalon. Mon. 4.*

Ca-

Cæritaniæ Comitatum, suo regno cogitavit adjicere. Sorores intra mœnia fugientes, in domo cujusdam honestissimi viri religiose vixerunt annis septem, donec Carolus V. eisdem in ipso oppido aliud posuit Cœnobium, in quo magna vivunt sui status observantia, bona stabilia, & paupertati adversaria constanter repellentes.

Mon. Safræ. Idem in Prov. S. Michael. Mon. 2.

XVIII. Intra oppidum Safræ, Diœcesis Pacensis, in Hispania, & Extremi-Duræ Provincia, Monasterium nobile Clarissarum, pro vigintiquinque Sororibus, quæ nunc ad sexaginta & plures excreverunt, extruxerant nobiles conjuges Gometius Suarez de Figueroa, & Eliberia, seu Eluira Lasa Mendozia, ejusdem oppidi possessores. Factum probavit hoc anno Pontifex, commisso structuræ, dotationis, & reliquorum examine Episcopo Pacensi, qui tunc erat, quem supra diximus, frater Joannes Morales Minorita: *Piis fidelium votis*, XVI. Kalendas Decembris. Opus inchoatum est anno præcedenti, & sacellum præcipuum absolutum, anno MCCCCLIV. uti hæ testantur inscriptiones. Prima incisa portæ principali Monasterii Hispano idiomate, & characteribus gallicis ita habet: *Monasterium hoc sanctæ Mariæ de Valle, Ordinis sanctæ Claræ de Observantia, dotatum ab admodum magnificis Dominis vita, & sanguine illustribus, Gometio Suarez de Figueroa, & Domina Eluira Lasa de Mendoza, quorum corpora hic in chori medio requiescunt, fabricare cœperunt anno Salvatoris nostri Jesu Christi* MCCCCXXVIII. Altera a parte exteriori fenestræ sacelli majoris, ita exarata est: *Anno Nativitatis Salvatoris nostri Jesu Christi* MCCCCLIV. *erectum est hoc sacellum, ex mandato admodum nobilis Herois Laurentii Suarez de Figueroa, Domini familiæ de Villalva, Domino nostro Regi a consiliis.* Jacet cum sua conjuge Maria Manuelis distinctis sepulcris in medio chori. Obiit ille anno MCCCCLXI. illa quarto post anno. Primi hi fuerunt Comites Feriæ, & ex his descendentes Duces Feriani hoc in templo sepeliuntur. Hic etiam tumulatus est in sacello majori ad latus Evangelii, celeberrimus ille inter Hispanos, Garcias Lassius de la Vega, militari virtute insignis, cujus sepulcro hæc incisa sunt carmina.

Num. 6. hujus anni.

Egregius miles, clarisque parentibus ortus,
Ismaelitarum terror, custos patriæque,
Garcias jacet hic, Lasso cognomine dictus.
Ante suum Regem percussus namque sagitta
Corruerat spirans, in gutture vulnere fixo.
Et mors nil nocuit, nam vivit fama perennis.

XIX. Ecclesiam plurimis, iisque certis reliquiis a Feriæ Ducibus collatis decoratam consecravit, primumque jecit lapidem magna solemnitate, & populi concursu, prædictus Episcopus, & possessionem Monasterii tradidit fratri Joanni del Rio, Guardiano Conventus sanctæ Helenæ villæ Lerenæ. Primæ virtutis, & disciplinæ regularis magistræ evocatæ sunt ex Monasterio sanctæ Claræ Jugi-fillarum, quæ religiosissimas procrearunt discipulas, per quas ad posteras continua serie summa transiit Religionis Observantia. Vixerunt hic virgines nobilissimæ, Principum filiæ, & vitæ sanctitate illustres. Postremo hoc seculo obiit Maria a Christo, Dominicæ passioni meditandæ assidue intenta, ita adhortante voce intelligibili Christi cruci affixi simulacro, & Maria de Cespedes, cui animam ex gravi morbo agenti, circumstantibus Sororibus, sanctus Hilarius, quem a juventute patronum delegerat, apparvit, & bono animo esse jussit: *Me*, inquit, *deprecante, misericors Dominus longiorem vitam concessit, ut amplius pœniteres*, & statim convaluit:

Fa-

Faces & candelæ, in ejus exequiis accensæ non sunt imminutæ, quamtumvis arserint horis successivis.

XX. Prope Gandavum in Belgio, ante hoc tempus constitutum pauperum Clarissarum primæ regulæ Monasterium, liquet ex Diplomate Pontificio, quo Sororibus Margaritæ, & Mariæ Vyts, ac Margaritæ Triest peculiare quoddam conceditur privilegium, & in Monasterio ultra triginta Moniales tunc habitasse refertur. Hujus Monasterii historiam prætermisit Gonzaga, quia propter tumultus Belgicos, & Gandavensium defectionem, non licuit plenam rerum notitiam adipisci. Illic requiescit corpus beatæ Coletæ virginis sanctissimæ, cujus vitæ & sanctitatis primordia dedimus alias, suo tempore reliqua additturi.

Mon. Gand. *Idem in Prov. S. Andreæ in fine.*

XXI. Jacobo Marchiæ Comiti, Regi Neapolitano, Joannæ secundæ marito, sed in Gallia, suoque Comitatu, propter dissensiones cum Regina exulanti, facultatem concessit Pontifex, in Comitatu Castrensi, seu in aliis terris suæ ditioni subjectis, Monasterium Clarissarum strictioris Observantiæ fabricandi: *Inter desiderabilia*, v. Kalendas Augusti. Fortassis hoc illud Monasterium est, quod Gonzaga antiquitus, sub prima Regula extructum refert in civitate Castrarum ab ejusdem urbis Comitibus, & ab hæreticis destructum, transmissis Sororibus quadraginta post multa ludibria, ad civitates Tholosanam, & Albiensem.

Mon. Castrense.

Gonz. in Prov. Aquit. antiq. Mon. 1.

XXII. Ut Sorores Tertii Ordinis Monasterii sancti Francisci, prope insignem sanctæ Claræ Parthenonem, Neapoli a Roberto Rege, uti diximus, inchoati, sub clausura, & Regulari viverent Observantia, moderatoribus Fratribus de Observantia hoc anno Pontifex indulsit: *Injunctum nobis*, II. Kalendas Junii. Sororibus ejusdem Instituti domus de Valle-fabrica, extra muros Perusinæ urbis, numero excrescentibus concessit Monasterium sanctæ Agnetis in suburbio ejusdem civitatis, a Clarissis, quæ ad Monasterium sancti Pauli de Favarone transierunt, derelictum: *Humilibus supplicum votis*, IV. Kalendas Martii. Prope Sangallum in Germania, instituta est domus altera Sororum Pœnitentum sancto Leonardo dicata, fundatrice pia fœmina Margarita Rudeckrina.

Mon. S. Francisc. Neapoli. *Tom. 6. an. 1320. n. 14.*

Mon. de Valle fabrica Perusii.

Mon. Sangalli. *Brusch. de Mon. Germ.*

XXIII. Proculo Pisano de Puteolis, aliisque Fratribus de Pœnitentia, dedit Pontifex facultatem domum ædificandi in quodam loco Puteolanæ Diœcesis, sibi per Angelillum Capuanum donato, interveniente Laurentii Episcopi Puteolani assensu: *Piis fidelium votis*, v. Kalendas Maii. Confirmavit donationem Ecclesiæ sanctæ Mariæ Magdalenæ in nemoribus, Clusinæ Diœcesis, Antonio Januensi, aliisque Fratribus de Pœnitentia, sive Tertii Ordinis sancti Francisci, factam per Petrum Paulum Episcopum Clusinum, juxta quam prædicti Fratres sibi domum ædificarunt: *His quæ pro Religionis*, VI. Idus Februarii.

Domus S. Mariæ Magdalenæ Clusin.

XXIV. Inhibuit sub gravissimis pœnis Senatori, Conservatoribus, aliisque officialibus Urbis, ne deinceps intra claustra Conventus Aracœlitani inhabitarent, aut ibidem officia curialia, aut criminalia exercerent: *Instituit Deus omnipotens*, XIII. Kalendas Februarii. Fratri Joanni Belloro Guardiano Conventus Montis-Sion in civitate Hierosolymitana, aliisque Fratribus, auctoritatem impertiit, inquirendi vitas, & fidem Christianorum omnium, qui in Palestina versabantur, errantesque a fide, plectendi: *Religionis zelus*, Idibus Aprilis.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

Litteræ Pontif.

„ I. Benedictam Monialem egressam Monasterio, ad idem summus „ Pontifex revocavit, nonis Januarii, & x. Kal. Februarii ne ad „ magisterium, vel doctoratum admitterentur minus idonei, cavit: *Cum* „ *valde periculosum &c.* Monialibus vero Trajectensibus posse vendere „ aliqua bona concessit: *Vestræ devotionis &c.* x. Kal. Martii, & idibus „ ejusdem, dimisso fratre Nicolao Londunensi ad Benedictinos: *Humili-* „ *bus &c.* Episcopo Trajectensi xii. Kal. Aprilis, ut Minoribus, & Soro- „ bus Tertii Ordinis facultatem divina celebrandi in suis Capellis, & Ora- „ toriis concederet; adversabatur enim illis, scripsit: *Promptum & bene-* „ *volum &c.* Pro intelligentia vero commemorare juvabit duplex esse „ Trajectum, superius scilicet ad Mosam fluvium cognominatum, civitatem „ aliquando Episcopalem Belgii in Brabantia, vulgo Mastrick, quæ ante „ Leodium Tungrensium Episcoporum sedes erat; alterum vero quod in- „ ferius, & ad alterius differentiam ad Rhenum dicitur, civitas est Epi- „ scopalis in Hollandia, Antonina aliquando nuncupata, vulgo Utrecht, „ ultrajectensis Regionis caput, nobilis, elegans, & ampla ab Amsteroda- „ mo, inter Africum, & Garbinum septem milliaribus gallicis, a Trajecto „ vero altero in Ceciam viginti duobus circiter abest. Ad hujus ergo Epi- „ scopum, in cujus urbe & diœcesi his temporibus Tertii Ordinis Fratres, „ & Sorores maxime florebant, Breve præfatum directum fuit: porro iis- „ dem Tertii Ordinis Sororibus Trajectensibus paulo post Pontifex concessa „ privilegia confirmavit: *Quia persona &c.* x. Kal. Junii, * cum interea „ collata Ecclesia Spoletina fratri Bartholomæo: *Religionis zelus &c.* „ iii. Idus Maii, Episcopo Feretrano mandavit concedere Fratribus licen- „ tiam permutandi quamdam domum eisdem relictam: *Sinceræ devotio-* „ *nis &c.* xiii. Kal. Junii. Feretrum est civitas Episcopalis in Umbria in „ rupe prærupta Montis Feretrani, a quo nominatur constructa, alio nomine „ Leopolis, & sanctus Leo, appellata, exigua quidem, sed natura, & „ arte munitissima, ac inexpugnabilis, inter Urbinum, sub cujus Ducatu „ continetur, in occasum ad xx. m. p. distans, & Sarsinam, ab Arimino in „ meridiem paulo minus recedens.

Indic. ex Vatic.

* *De alio Trajecto, Urbe Neapolitani regni, noster hic Geographus nec verbum habet. Ex Topogr. Ferr.*

„ II. Præterea nostris apud Cardinales, aliosque Ecclesiæ Prælatos „ licentia commorandi, cum experiretur in spretum superiorum Ordinis „ transire; nonnulli siquidem sub eorum purpuratorum præpotenti patroci- „ nio suis superioribus obedire detrectabant, Pontifex huic enormitati „ occurrere volens, Breve dedit: *Debitum &c.* vii. Kal. Junii, quo „ declarat, & vult esse subjectos visitationi, & correctioni suorum Præla- „ torum: ii. autem Kal. ejusdem, Fratribus castri de Urdiales circa quas- „ dam eleemosynas expeditæ fuere litteræ: *Sacræ religionis &c.* Castrum „ de Urdiales ubi sit, nullos apud hucusque legi: sed v. Idus præfati pro „ reparatione Ecclesiæ sanctæ Mariæ Majoris, Ordinis sanctæ Claræ, Pra- „ gensis diœcesis, indulgentia concessa fuit: *Licet is &c.* & x. Kal. Julii „ Milæ Sorori Tertii Ordinis cum aliis Sororibus ad Augustinianas posse „ transire: *Ut inter æternæ &c.* iv. Kal. ejusdem Episcopo Carthaginensi „ commissum fuit, ut in provincia Castellæ quædam statuta Capituli Bur- „ gensis faceret observari: *Humilibus &c.* & vi. Kal. Septembris, creato „ Pœnitentiario ad sanctum Petrum fratre Joanne: *Religionis zelus &c.* „ Episcopo Conchensi pro ædificatione Monasterii Clarissarum scripsit: *Piis*

Litteræ Apostol.

„ *Piis supplicum &c.* v. Kal. Decembris. Porro Concha, Hispanis Cuenca, in Hispania Tarraconensi, civitas est Episcopalis in Regno Castellæ, apud Sucronem fluvium intermeantem ex vicinis montibus, quos Sierrabalbanera vocant, defluentem, & urbem in Montis descensu positam, a suburbio in plano sito dividentem: hæc Valeriæ urbi antiquæ, & proximæ, in Episcopali dignitate successit, ac apud latinos etiamnum a veteri Valeria nuncupatur: arcem habet edito loco, fontibus scatet, mercimonio pollet, ac opulentas Ecclesias habet: media fere jacet inter Toletum, & Valentiam, a Toleto in ortum æstivum xxix. m. p. Hisp. a Valentia in occidentem pariter æstivum xxxi. distans, Albaracino, & Huctæ proxima. Hujus ergo civitatis Antistiti pro constructione Monasterii, ut prædictum est, Pontifex scripsit; an vero Breve executioni demandatum fuerit, non apparet. Ceterum frater Ægydius Marbour ad Benedictinos dimissus est: *Sedes Apostolica &c.* xii. Kal. Januarii, & frater Thomas Dionysii ad Magisterium: *Religionis zelus &c.* v. Kalen. Januarii. Gottfridus interea temporalis Dominus de Quintin moritur, & apud Minoritas Guingampenses sepelitur.

ARGUMENTUM.

Habentur solemnissima totius Ordinis Comitia Assisii. Removetur ab officio Antonius de Massa Minister Generalis, & substituitur Guillelmus de Casale. Multa constituuntur pro universi Ordinis potiori regimine, & integra unione. Joannes Capistranensis Ministro Generali deputatur socius pro gubernio regularis Observantiæ. Recensentur Episcopi. Florent viri docti, atque inter hos maxime beatus Albertus Sartianensis. Construuntur Cœnobia.

I. Diximus anno præcedenti, Pontificem statuisse, ut Capitulum generale, quod juxta Regulæ præceptum de celebrandis Comitiis, singulis trienniis, hoc anno cogendum erat in civitate Leodiensi, transferri deberet in Urbis Conventum Aracœlitanum. Re tamen melius excogitata, jussit ut Assisium omnes tam Conventuales, quam Observantes convenirent, misso ad omnes provincias hoc Diplomate. *Jubet Pontifex celebrari Capitulum Assisii.*

Dilectis filiis Antonio de Massa, in Theologia Magistro, Ordinis Fratrum Minorum Generali Ministro, ac Provincialibus Ministris, Custodibus, & universis Fratribus ejusdem Ordinis ad generale Capitulum congregandis.

II. *Romani Pontificis providentia circumspecta loca & tempora ad actus necessarios, ad quos personæ Ecclesiasticæ, & religiosæ convenire debeant, constituta plerumque commutat, prout rerum & temporum qualitate pensata, conspicit salubriter expedire. Dudum siquidem cum generale Capitulum Fratrum Minorum, in civitate Leodien. ex institutione & ordinatione nostra celebrari deberet: Nos, qui Ordinem ipsum inter ceteros religiosos Ordines, ob singularem devotionis ardorem, quem erga beatum Franciscum gerimus, paterna caritate prosequimur, ac desideramus ut Fratres in eodem Ordine degentes, juxta ejusdem Ordinis instituta religiose vivant, & Deo puris mentibus famulentur, ut juxta desiderium cordis nostri debita in di-* *Ex libr. mixto de annis 2.13.& 14. Martini fol.181.*

dicto Ordine reformatio fieret, quæ Deo accepta, & nobis grata, & ipsi Ordini conveniens existat, & Christiano populo fructuosa, dictum generale Capitulum ad locum Romanæ Curiæ pro anno Domini MCCCCXXX. *in festo Pentecostes celebrandum, de consilio venerabilium Fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium, auctoritate Apostolica, duximus transferendum, prout in litteris nostris super inde confectis, seriosius continetur: quod cum commode fieri nequeat, nos propterea certis ex causis rationabilibus, animum nostrum moventibus, prædictum Capitulum, de eorumdem Fratrum consilio, ad civitatem nostram Assisii, eadem auctoritate transferimus per præsentes, terminum celebrationis hujusmodi a festo Pentecostes ad festum Trinitatis sanctæ proxime futurum, consilio & auctoritate similibus prorogantes; ac mandantes in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœnis excommunicationis, suspensionis, & privationis officiorum, & omnium actuum legitimorum, tibi Generali, ac omnibus & singulis officialibus, & ceteris aliis, qui ad præfatum generale Capitulum accessuri sunt, necnon Magistris, Fratribus, & electoribus de singulis provinciis per Ministros eligendis; insuper Vicariis, seu præsidentibus certorum Conventuum, Fratrum* de Observantia *nuncupatorum, dicti vestri Ordinis, videlicet de sancto Audomaro, Morinen. de Sagio, Sagien. de Varen. Rhemen. de la Valle, Cenomanen. de Clisso, Nanneten. & Ambasia, Turonen. de Berchorio, & Choleto, & Fonteniaco Comitis, Maleacen. diœcesis, infra provincias Franciæ, & Turoniæ, juxta modum dicti Ordinis existentium, una cum aliis Fratribus discretis nomine dictorum Conventuum, ad dictum Capitulum generale transmittendis, quatenus ad præfatam civitatem Assisii, in festo Trinitatis prædicto, pro celebratione hujusmodi Capituli conveniatis, & ibidem quæ ad* Dei laudem, *& Religionis honorem pertinebunt, efficere studeatis: constitutionibus Apostolicis ac statutis dicti Ordinis contrariis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis: necnon indultis, & concessionibus, per sacrum generale Constantien. Concilium præfatis Fratribus, & Conventibus concessis, & prioribus litteris nostris, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque. Datum Romæ apud sanctos Apostolos,* III. Kal. Maii anno XIII.

Destinatur Præses Capituli Joann. Card. Cervantes.

III. Posthæc, ut omnia majori pondere, & auctoritate transigerentur, Præsidem dedit Capituli Joannem Cervantes, Hispanum, tituli sancti Petri ad Vincula Cardinalem, virum prudentem & doctum, qui disjunctos conjungeret, & diffidentes animos reconciliaret, eaque omnia prudenter statueret, quæ unioni Ordinis, & bono regimini judicaret expedire. Commissionis instrumentum ex ipso autographo exscribo.

Dilecto filio Joanni, tituli sancti Petri ad Vincula Presbytero Cardinali &c.

Ex Archiv. Aracæli n.79.

IV. *Cum generale Capitulum Fratrum Minorum in civitate nostra Assisinatensi sit de proximo celebrandum, nos, qui eumdem Ordinem inter ceteros religiosos Ordines, ob singularem devotionis ardorem, quem erga beatum Franciscum gerimus, paterna caritate prosequimur, cupientes ut per Ministros, officiales, & Fratres in dicto Capitulo congregatos, juxta prædicti Ordinis instituta, talis reformatio fiat, quæ Deo accepta, nobis grata, & ipsi Ordini conveniens existat, ac Christiano populo fructuosa, de tuaque circumspectione & sapientia in nonnullis arduis nostris, & Romanæ Ecclesiæ negotiis comprobata, sumentes in Domino fiduciam specialem;*

lem; etiam de consilio venerabilium Fratrum nostrorum ejusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, tibi, tenore præsentium, committimus & mandamus, quatenus personaliter te conferens ad civitatem prædictam, ipsi Capitulo, auctoritate nostra præsis, ipsumque pro tua prudentia dirigas, ordines & disponas, ac salubri maturitate provideas, quod omnia & singula salubriter & sincere statuantur ad honorem Dei, ejusque Ecclesiæ, ac nostrum & Apostolicæ Sedis obsequium debitum & devotum, ipsius quoque Ordinis bonum regimen, tranquillitatem & pacem. Nos enim tibi dirigendi, disponendi, statuendi, præcipiendi, mandandi, & quoscumque transgressores mulctandi, puniendi, corrigendi, privandi, absolvendi, ponendi, deponendi, approbandi, reprobandi, procedendi, judicandi, & exequendi; voces quoque Ministrorum & Custodum, ceterorumque dicti Ordinis officialium absentium, aut alias commode interesse non valentium supplendi, ac dictum Ordinem reformandi, tam in capite, quam in membris, contradictores per censuram Ecclesiasticam, & alia juris remedia, appellatione postposita, compescendi, omniaque alia & singula faciendi, quæ in præmissis, vel quolibet præmissorum necessaria, seu quoquomodo opportuna tibi videantur, auctoritate Apostolica, plenam & liberam per præsentes concedimus facultatem. Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœnis excommunicationis, suspensionis, & privationis officiorum, & omnium actuum legitimorum, dilectis filiis Generali, & Provincialibus Ministris, ceterisque officialibus, & Fratribus in dicto Capitulo congregatis, quatenus tibi in omnibus pareant & intendant. Nos enim sententias, sive pœnas quascumque inflixeris, seu intuleris in rebelles, ratas habebimus, & faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari. Constitutionibus Apostolicis, ac statutis dicti Ordinis confirmatione Apostolica, vel quacumque &c. roboratis, necnon privilegiis & indultis, ac concessionibus per sacrum generale Concilium Constantien. præfatis Fratribus concessis, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque. Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VIII. *Idus Junii, Pontificatus nostri anno* XIII.

V. Convenientibus igitur in unum universis totius Religionis suffragatoribus, tam ex Patribus Conventualibus, quam Observantibus, die XV. Junii, in quem incidit festivitas Corporis Christi, inchoata sunt Comitia, objectaque sunt varia capita laxioris vitæ, remissi regiminis, & supinæ socordiæ Antonio de Massa Ministro Generali, quibus diligenter discussis, & rite probatis, amotus est ab officio, cum honore tamen translatus ad patriæ suæ Episcopatum. Deinde omnium suffragiis electus est, qui multitudinem hanc magnam regeret, frater Guillelmus de Casali, quem superius diximus simul cum Antonio Vicaria functum potestate, & negotia Ordinis in Curia procurasse. Vir erat doctus, facundus, & pius, victu religiosus, incessu gravis, in regimine prudens, industria, & rerum experientia huic muneri idoneus, uti annis ferme tredecim, quibus præfuit, opera comprobavit. His accessit quod Observantum familiam valde semper dilexerit, & frequenti beneficiorum obsequio sibi devinxerit; unde factum ut facilius Cardinalis Præses inductus sit ad tollendos universos Observantum Vicarios, illique lubentius se immediato Ministri Generalis regimini commiserint, & Ordinis adhæserint communitati.

Capitulum generale 78. Assisii.

Deponitur ab officio Antonius de Massa, & fit Massæ Episcopus.

Substituitur Guillelmus de Casali. *Ann. 1419. n. 8.*

Tolluntur Vicarii Observantum & fit totius Ordinis unio.

VI. Facta utriusque partis unione, ut solidius cohærerent, actum est de abolendis corruptelis, & statuendis legibus, quibus rite & æque deinceps regerentur. Frequenti indicto consessu, collatisque suffragiis, maxime

In hoc Capitulo egregiam navat operam B. Joann. Capistranen.

me enituit virtus, & sapientia Joannis Capistranensis in explicandis difficultatibus, & adhibendis remediis. Hunc ex omnibus unum elegit Cardinalis, qui eas conderet leges, quibus utrimque parendum esset, & mutuo unionis vinculo pax decreta firmaretur. Scripsit ille juxta temporis, & status indigentiam, varias observationes in duodecim Regulæ partitiones, quibus ex suggesto per ipsum Capistranensem, præcipiente Legato, perlectis, summo applausu, & tumultuaria acclamatione omnes assenserunt. Ne vero esset qui facti pœniteret, singulos jurejurando adstrinxit Cardinalis ad Constitutionum observantiam, & Generalem Ministrum amplius induxit, ut sacramentum diceret, se a pactis sacrosancte stabilitis, nullo tempore absolvi petiturum. Majori deinde robore omnia terminaturus, suo Diplomate, & sigillo decreta munivit, & per universas provincias distribuit. Pauca in his continentur, quæ statum humilem, & pauperculum illius temporis Observantum respicerent; omnia tendebant ad eliminandos, qui in communitatem Ordinis irrepserant, abusus. Trito vocabulo vocantur *Martiniana*, quia sub Martino, & Martini auctoritate composita, & litteris munita. Illa libet hic exscribere, quia frequenter repetenda, utque perspiciat lector æqua Observantes postulasse, & non inique ab iis resiliisse, qui rationabilia, placida, statui suo consona, minime rigorosa servare neglexerunt.

Jurant omnes se observaturos constitutiones.

Joannes miseratione divina tituli sancti Petri ad Vincula, sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyter Cardinalis, Reformator Ordinis Fratrum Minorum a Sede Apostolica specialiter deputatus, venerabilibus & religiosis viris Dominis Fratribus, Generali, Provincialibusque Ministris, ac universis & singulis Fratribus Ordinis Minorum prædicti, salutem, & sinceram dilectionem in Domino Jesu Christo.

Ex speculo Min. tr. 1. fol 191. & ex regul. lug. 4. ann. 4. fol 47. lib. 16. bullarum.

VII. NOveritis quod nos litteras sanctissimi in Christo Patris & D.N.D. Martini divina providentia Papæ V. ejus una bulla cum chordula canapis more Romanæ Curiæ impendente, bullatas, sanas, & integras, non vitiatas, non cancellatas, neque in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio & suspicione carentes, cum ea, qua decuit reverentia suscepimus, cum potestate plenaria ad Capitulum generale, & ad civitatem Assisinatensem, in qua ipsum Capitulum de præfati Domini nostri mandato celebrandum erat, accedendi, ac disponendi, statuendi, præcipiendi, mandandi, ponendi, & deponendi, approbandi, & reprobandi, providendi, reformandi, ordinandi, & alia faciendi, prout & quemadmodum in dictis litteris Apostolicis apparet, plenius contineri, quarum tenor de verbo ad verbum sequitur, & est talis: Martinus Episcopus servus servorum Dei. Dilecto filio Joanni tituli sancti Petri ad Vincula Presbytero Cardinali &c. Cum generale Capitulum Fratrum Minorum in civitate nostra Assisinaten. sit de proximo celebrandum, nos qui eorum Ordinem inter ceteros &c. *Vide supra num.4.* Datum Romæ apud sanctos Apostolos VIII. Idus Junii Pontificatus nostri anno XIII.

VIII. *Quarum quidem litterarum Apostolicarum vigore nos Joannes Cardinalis reformator præfatus, ad dictam civitatem Assisii ad præfata ordinandum, & faciendum, personaliter accessimus, & dicto Capitulo de præfati Domini nostri mandato præfuimus, & una cum Ministris, Custodibus, ceterisque Vocalibus, in eodem Capitulo congregatis, Fratribus dicti Ordinis ad hoc deputatis, die XV. mensis Junii, in festo Corporis Christi tractaturi de reformatione, & aliis dicto Ordini necessariis, capitulariter intravimus: & tam-*

tamdem die datæ præsentium, ex injuncto nobis legationis officio, curam gerentes, ac studiosis affectibus libenter attendentes, per quæ Fratrum Minorum totius Ordinis mores dirigerentur salubriter, & eorum actus de bono in melius reformarentur, ut sic suorum operum moderarentur habenas, quod accepti redderentur Altissimo, eisque salus proveniret animarum, ad quæ ferventius nostra inspirat intentio: habita nihilominus super his cum aliquibus valentibus sacræ Theologiæ Magistris, dicti Ordinis Fratribus, & aliis viris providis & discretis, deliberatione matura super eis, quæ correctione & reformatione eorumdem Fratrum egere videbantur, edidimus infra scripta. Etenim non est novum, si, pro temporum ac rerum exigentia, leges innoventur humanæ, quoniam etsi nihil sub cælo novum, plus tamen solet timeri, quod specialiter injungitur, quam quod generaliter inhibetur, & decies repetita placebunt, ac diversa in unum collecta, facilius breviata servantur, & quæ usu viluerunt antiquo, pariter renovata delectant: Renovamini, *inquit ille præco refulgens*, spiritu mentis vestræ, & induite novum Ephes. 4. 23. Rom. 12. 2.
hominem, qui secundum Deum creatus est, in justitia, & sanctitate veritatis, & nolite conformari huic seculo, sed reformamini in novitate sensus vestri, ut probetis, quæ sit voluntas Dei bona, beneplacens & perfecta.
Sicut enim in uno corpore multa membra habemus, omnia autem membra Ibid. 4.
non eumdem actum habent, ita multi unum corpus sumus in Christo Jesu, qui est caput nostrum, creator, dux, redemptor, dominus, & Magister.
Vos autem genus electum, regale sacerdotium, gens sancta, populus ac- 1. Petri 2. 9. Thess. 4. 7.
quisitionis, quos Deus vocavit, non in immunditiam, sed in sanctificationem, ut virtutem annuntietis illius, qui de tenebris vos vocavit in admirabile lumen suum. *Evangelicæ scilicet perfectionis Jesu Christi filii Dei, qui suæ dilectissimæ sponsæ tenerrimus prædilector, non cessat quotidie providere*
de remediis, & auxiliis opportunis, novellis eam floribus fulciendo pulcher- Cant. 2.
rimis, scilicet sanctis desideriis divinorum charismatum & gratiarum, copiosius irrigando fructibus operum fæcundorum, tribuens incrementa virtutum germine verbi Dei. Sponsa siquidem Christi Ecclesia sancta est; sed in
proposito nostro Minorum Religio vertitur reformanda, quam Altissimus Jesus Religio Minorũ annulo quodam Christo desponsata.
Christus Dei filius sibi quodam singulari annulo mirifice desponsavit, cum ejusdem Religionis institutorem, & ducem suæ sanctissimæ Passionis privilegio decoravit, ac specialibus sigillis, sacris videlicet stigmatibus, mirabiliter insignivit. Quæ quidem sacra Religio, licet plantata sit super illo firmissimo
fundamento, præter quod nemo aliud ponere potest, *quod est suum sanctis-* 1. Cor. 3. 11.
simum Evangelium, quasi ad modum fluctuantis naviculæ, procellis agitatæ ventorum, tentationum scilicet pulsibus vulneratæ quamplurimis, tot indiget semper almæ matris Ecclesiæ providentiis & favoribus, quot quatitur impulsibus, & vitiosorum vulneribus sauciatur.

IX. *Cum nuper igitur retroactis temporibus nonnullæ, quæ vulgo reclamationes, tum de scandalosis prædicatoribus, tum de aliis discurrentibus, & infectis Fratribus ejusdem Ordinis præfati sanctissimi D. N. Papæ sæpius propulsaverint pias aures & auditum, hinc est quod pro universali reformatione Ordinis prælibati, infrascripta statuta, ordinationes, reformationes, & constitutiones recollegimus, ordinavimus, & fecimus, & qua supra Apostolica auctoritate confirmamus, authenticamus, & roboramus, & ad perpetuam rei memoriam redigi fecimus in his scriptis, quæ ab omnibus & singulis Fratribus ejusdem Ordinis volumus, & mandamus inviolabiliter observari, tam a Prælatis, quam a subditis, discurrentes secundum ordinem, & processum dictæ Regulæ, per duodecim capitula distincta, & particulariter ordinata.*

X. Im-

X. *Imprimis videlicet circa primum capitulum Regulæ, quod incipit*, Regula & vita Minorum Fratrum hæc est, scilicet Domini nostri Iesu Christi sanctum Evangelium observare. *Cum non a diu dubitatum ac suscitatum extiterit inter Fratres, ad quæ consilia Evangelica teneerentur? dicimus, & declaramus, quod ad illa consilia Fratres tantummodo obligantur, quæ in ipsa Regula præceptorie, vel inhibitorie, vel sub verbis æquipollentibus sunt expressa, juxta declarationem felicis recordationis Clementis Papæ V. in Constitutione sua, quæ incipit*: Exivi de Paradiso, *cujus verba, & tenorem hic inseri mandavimus, videlicet*: Declaramus, quod illud, quod ponitur in Regula de non habendo plures tunicas, quam unam cum caputio, & aliam sine caputio. *Item* de non portandis calceamentis, & de non equitando extra casum necessitatis. *Item*, quod Fratres vilibus induantur. *Item*, quod jejunare a festo Omnium Sanctorum usque ad Natale Domini, & in sextis feriis teneantur. *Item*, quod Clerici faciant divinum officium, secundum Ordinem S. R. E. *Item*, quod Ministri & Custodes pro necessitatibus infirmorum, & Fratribus induendis sollicitam curam gerant. *Item*, quod si quis Fratrum in infirmitatem inciderit, alii Fratres debent ei servire. *Item*, quod nulli Fratres prædicent in Episcopatu alicujus Episcopi, cum ab eo illis fuerit contradictum. *Item*, quod nullus audeat populo penitus prædicare, nisi a Generali Ministro, vel aliis, quibus secundum declarationem prædictam id competit, fuerit examinatus, & approbatus, & ad hoc institutus. *Item*, quod Fratres, qui cognoscerent, se non posse Regulam spiritualiter observare, debeant, & possint ad suos Ministros recurrere. *Item*, omnia, quæ ponuntur in Regula ad formam habitus, tam novitiorum, quam etiam professorum, necnon ad modum receptionis spectantia, sunt ab ipsis Fratribus sicut obligatoria observanda, nisi recipientibus, quoad habitum novitiorum, sicut dicit Regula, secudum Deum aliter videatur. *Hæc, inquam, omnia sunt a Fratribus tamquam obligatoria observanda. Item, Ordo communiter sensit, & sentit, tenet, & tenuit ab antiquo, quod ubicumque ponitur in Regula hoc vocabulum*, teneantur, *obtinet vim præcepti, & observari debet a Fratribus sicut tale. Post quæ quidem verba declarata, Nos etiam præfatus Joannes declaramus, de tunicis ipsorum Fratrum, secundum quatuor Magistros, Fratres videlicet Gaufridum, Alexandrum de Ales, Joannem de Rupella, & Richardum, quod Ministri, & Prælati possint plures concedere, cum viderint necessarium, secundum loca, & tempora, & frigidas regiones. Sciant etiam Fratres se non obligari ad Testamentum beati Francisci, secundum declarationes summorum Pontificum fel. record. Gregorii IX. Innocentii IV. Nicolai III. & Clementis V. Et quod omnes Fratres, ut dignum & justum est, reverentiam exhibeant, & honorem, humilem obedientiam, & firmissimam fidelitatem S. D. N. Papæ, & sacrosanctæ Sedi Apostolicæ, prout in principio, medio, & fine Regulæ obligantur; ceterisque Prælatis, & Clericis, prout congruum est, & intentio fuit beati Francisci, qui Presbyteros monuit præ cunctis revereri. Item, statuimus & ordinamus, quod omnes & singuli Fratres Italici, Gallici, Hispani, & Theutonici, & quicumque alii per orbem terrarum constituti, obedire teneantur, & debeant suis Prælatis Ordinis, secundum Regulam datis; non obstantibus omnibus, & singulis privilegiis, concessionibus, & indultis, quomodocumque, & qualitercumque, generaliter, vel specialiter in Romana Curia, & etiam in Concilio Constantiensi, vel alibi ubicumque concessis. Quæ omnia & singula, inquantum præsentibus obviant, cassamus, revocamus, & annullamus, & nullius decernimus esse valoris, ac si numquam* con-

Ad quæ obligantur Minores ex vi Regulæ.

De pluribus tunicis.

De testamento S. Francisci.

De obedientia & reverentia erga summum Pontificem, & erga Ordinis Prælatos.

concessa fuissent. Et si quæ Monasteria Monialium ex aliqua Bulla Apostolica concessa fuerint aliquibus particularibus Fratribus, ex nunc prædicti Fratres, sive in Hispania, sive alibi, resignare debeant Ministris Provincialibus, nisi eisdem per prædictos de novo fuerint recommissa, sub pœna inobedientiæ contumacis. Item quoad votum paupertatis, id est, utendo sine proprio, & quod Fratres nihil sibi approprient, statuimus, & ordinamus illud inconcusse tenendum, quod fel. record. Nicolaus III. declaravit in sua Decretali: Exiit, qui seminat: de verborum significatione lib. 6. §. Porro successive, *& seriatim per ordinem, usque ad* §. Verum, quia expresse continetur in Regula. *Et quod quilibet Conventus habeat suum Procuratorem, secundum declarationem, & privilegium dicti Nicolai III. & Martini IV. & S. D. N. Martini V. Item, quoad votum castitatis, statuimus, & ordinamus servandum esse statutum Guillelmi Farinerii, factum in Capitulo Generali Assisii, celebrato anno Domini* MCCCCIV. *capitulo 7. ubi sic habetur:* Fratres evidenter notati de suspectis consortiis, & colloquiis mulierum, quæ in Regula prohibentur, si admoniti, & correpti sufficienter, se non correxerint, si in officiis fuerint, ab omnibus officiis absolvantur, vel suspendantur, nec taliter suspensi, vel absoluti restituantur, nisi in provinciali Capitulo per Ministrum. Si vero in officiis non fuerint, priventur libris, & omni actu legitimo: & cui hæc pœna non competit, probationis capucio, & aliis pœnis gravibus puniantur ad arbitrium Ministrorum. Sed ad hæc Ministri firmiter teneantur: *Et intelligantur suspecta consortia non solum de mulieribus, sed etiam de suspectis familiaritatibus quibuscumque. Quicumque Frater consuetus fuerit a socio suo Fratre cum mulieribus sequestrari, de quibus judicio Prælati, seu merito possit oriri suspicio, si canonice monitus, & correptus se non emendaverit, tamquam suspectus de mulieribus, omnibus officiis Ordinis, & actibus legitimis sit privatus. Et si taliter privatus iterato duobus fide dignis testibus convincatur de sequestratione præfata; vel si sequestrationes hujusmodi suspicionem multum violentam facerent, sui Prælati judicio, de consilio discretorum, probentur legitime, absque monitione, vel punitione præmissi, arctetur ad veritatem dicendam. Si vero unus testis fidedignus de sequestratione præfata appareat contra eum, & alius de lapsu carnis, arctetur gravius in domo disciplinæ. Si vero aliquis de innominabili crimine,* propter quod ira Dei venit in filios diffidentiæ, *fuerit (quod absit) notatus, & convictus, carceri perpetuo mancipetur, ubi omni die igne circa eum accenso, corpore denudato, disciplinatus, panem & aquam quotidie comedens, defleat vitam suam in amaritudine & dolore: circa quod si Prælati fuerint negligentes, ipso facto suis officiis sint privati.*

Peculiares curæ Monialium dimittantur.

De voto paupertatis.

De Syndicis habendis.

De suspectis consortiis.

Ephes. 5. 6.

XI. *Quoad secundum Capitulum Regulæ.* Qualiter volentes venire ad Ordinem recipiantur: *Statuimus & ordinamus illud fore servandum, quod fel. record. Nicolaus Papa III. declaravit in præfata Decretali:* Exiit qui seminat: §. sed quoniam: *ubi sic dicit:* Sed quoniam in desideriis nostris hoc geritur, ut ad Dei gloriam salus proficiat animarum, ac dictus Ordo, per quem jugiter ad amorem divinum affectio Christianæ Religionis accenditur, & merito, & numero augeatur, concedimus, & præsenti statuto firmamus, licere non solum Generali, sed etiam Provincialibus Ministris, personas fugientes a seculo in Fratres recipere, quæ Ministrorum Provincialium licentia, per ipsum Generalem, sicut expedire viderit, possit arctari. Vicarii vero Provincialium Ministrorum ex officio Vicariæ licentiam hanc sibi noverint interdictam, nisi per Ministros eosdem, quibus hæc posse committere Vicariis, & aliis licere decernimus, hoc ipsum Vicariis specialiter com-

De recipiendis ad Ordinem.

mittatur. Caveant tamen ipsi Provinciales, quod hoc non indiscrete, non passim, sed sic considerate committant, sicque illos, quibus hoc committi contigerit, fidelibus consiliis fulciant, quod omnia discrete procedant, nec indifferenter omnes admittantur ad Ordinem; sed illi tantum, qui suffragantibus eis litteratura, idoneitate, vel aliis circumstantiis, possint utiles esse Ordini, sibique per vitæ meritum, & aliis proficere per exemplum. Hæc Nicolaus: *Statuimus & ordinamus, quod nullus recipiatur ad Ordinem, nisi annum* XIV. *compleverit, etiamsi fuerit oblatus a parentibus, nisi pro scandalo evitando; ut si forsan foret filius Militis, vel superioris dignitatis. Nec recipiatur aliquis ad professionem, nisi annum compleverit probationis, & venientes ad Ordinem diligenter examinentur de fide Catholica, & Ecclesiasticis Sacramentis, ut in Regula continetur; ita quod sint fideles Catholici, & de nullo errore suspecti, matrimonio non ligati per copulam carnalem, corpore sani, animo prompti, legitime nati, debitis expediti, conditione liberi, nulla vulgari infamia notati, competenter litterati, vel ad labores Fratribus honestos & utiles, apti; aut talis conditionis existentes, quod eorum receptio Clero, & populo non modicam ædificationem afferat. Et quod venientes ad Ordinem de bonis suis faciant quidquid Dominus inspiraverit eis, secundum Regulam, & declarationem Clementis V.* §. Ceterum quia Christi Confessor: *ibi, versiculo*: Cum vero facere de rebus suis, quod Dominus inspirabit, ipsam Religionem ingredientibus liberum velit esse, non videtur prohibere quin liceat eis recipere: *consideratis scilicet eorum necessitatibus, & moderaminibus declarationis jam dictæ, si quid de bonis suis intrans, sicut & ceteris pauperibus, per modum eleemosynæ libere velit dare. Item, de qualitate habitus, cum Regula dicat, quod* Fratres omnes vestimentis vilibus induantur: *statuimus, & ordinamus, ut in generalibus statutis præfati Guillelmi habetur* 2. *capitulo, quod vestimentorum vilitas attendatur in pretio pariter, & colore; ita quod in vestimentis semper reluceat asperitas, vilitas, & paupertas. Et ut ignorantia nemini sit occasio delinquendi, ordinamus quod omnes Fratres vestimentis talibus induantur, quod nec sint adeo pretiosa, ut videntes ea de curiositate, & vanitate notare debeant, nec ita vilia & grossa, quod ipsa videntes in horrorem inducant, & provocent ad derisum. Longitudo autem habitus ultra longitudinem hominis deferentis talis sit, quod nec plica ultra quatuor digitos protendatur, nec ita brevis, quin chorda ex ea valeat operiri. Latitudo vero decem & octo palmorum non excedat mensuram, nec sit minor quindecim. Caputium vero tali modo fiat, quod existens in capite extremitas per longitudinem duorum digitorum cingulum non excedat, nec per duorum digitorum altitudinem supra cingulum debeat permanere, cui longitudini correspondeat proportionaliter latitudo, secundum corporis quantitatem. De mantellis autem, de modo dormiendi, de camisiis, de cingulo, & de calceamentis, in omnibus servetur generale statutum præfati Guillelmi in* 2. *capitulo*.

An liceat recipere ex bonis recipiendorum.

De qualitate habitus.

De capitio.

XII. *Quoad tertium capitulum Regulæ*, de divino officio, *statuimus & ordinamus, servandam esse constitutionem Benedicti XII. cap.* 1. *ubi sic dicit:* In primis circa agendum divinum officium in eodem Ordine, auctoritate Apostolica ordinamus, quod ante Missarum, & horarum principia, Fratres dicti Ordinis omnes, quos causa rationabilis non excusat, ad chorum convenient, præparaturi Domino corda sua, ibique sine risu, murmure, discursu, & absque vanis, & vagis aspectibus, sub silentio, in pace, cum debita gravitate permaneant, cantent, & orent, & usque in finem unanimiter perseverent: *quia vero cantus ecclesiasticus, divinæ laudis sacrificium, fructusque la-*

De divino Officio & Choro.

laborum canentium, non solum eorum, qui psallunt, sed etiam auditorum, ædificatio esse debet, eosdem Fratres hortamur in Domino, ut divinas laudes integre, attente, honeste, & religiose persolvant; gestus leves, & cantus dissolutos, & fractos omnino declinent, sed tractim psallant debito more incepta, quæ simul canenda fuerint, simul concinant, simul pausent, ut in dicto capitulo continetur. Hoc addito, quod de cantu in locis, ubi sunt pauci Fratres, qui non sufficerent ad cantandum, vel alia rationabili causa, Prælati possint dispensare, cum viderint expedire. Item, de jejunio illa serventur, quæ in Regula continentur. Idem fiat de non equitando, præterquam in casu necessitatis: attentis tamen verbis Divi Bonaventuræ in sua declaratione super hoc passu, qui dicit, quod non debeant equitare, neque bigare, neque quadrigare, nisi manifesta necessitate, sicut prædixi, vel impediti, aut prolixi itineris, vel negotii urgentis, vel infirmitate cogantur. De jejunio & equitatu.

XIII. *Quoad quartum capitulum Regulæ;* quod Fratres non recipiant pecuniam: *statuimus juxta declarationem Nicolai III. Clementis V. & Martini IV. & V. quod quilibet Conventus, sive locus habeat suum procuratorem idoneum, Syndicum, & actorem, cui omnes eleemosynæ pecuniariæ, & aliæ, quæ ad pecuniam reduci possunt, integraliter consignentur, qui easdem dispensare debeat legaliter, & fideliter in reparationem Conventuum, & locorum, aliasque necessitates Fratrum pro tempore occurrentes. Et quod Fratres nullo modo denarios, vel pecuniam recipiant. Si quis autem contrarium attentaverit, ipso facto omni actu legitimo sit privatus, & pœna carceris puniatur. In omnibus autem, quæ ultra hæc magis arctarent Fratres dicti Ordinis, sive ex declaratione Clementis V. sive quacumque alia declaratione summorum Pontificum, vel aliorum quorumcumque, auctoritate nobis commissa misericorditer dispensamus: non astringentes propterea eos, qui voluerint præfatas declarationes servare, quin suo voto satisfacientes servare valeant & tenere. Item, Ministri & Prælati pro necessitatibus infirmorum sollicitam curam gerant, eisdem diligenter de necessariis providendo, ordinando infirmarios, vel alios Fratres deputando servitiis eorumdem; qui deputati, si culpabiles inventi fuerint, vel notabiliter negligentes, præsidentium arbitrio puniantur. Et alia faciant circa prædicta, sicut in generalibus statutis Ordinis præfati Guillelmi 4. capitulo continetur.* De Syndico. De cura infirmorum.

XIV. *Quoad quintum capitulum Regulæ,* de modo laborandi: *statuimus, & ordinamus, quod Fratres habentes gratiam laborandi, laborent fideliter & devote, prout in Regula continetur: mercesque laboris si pecuniaria fuerit, per solventem statim consignetur procuratori Conventus, sive loci; quod si pecuniaria non fuerit, consignetur Prælato ejusdem loci, de qua possit omnibus Fratribus ibidem commorantibus, prout necessitas exegerit, communiter providere. Per hoc tamen nullus Fratrum præsumat puerorum scholas regere in Conventu, vel extra sæcularium personarum, sub pœna privationis actuum legitimorum.* De præmiis laboris. Prohibentur scholæ puerorum.

XV. *Quoad sextum capitulum Regulæ,* quod Fratres nihil sibi approprient: *statuimus & ordinamus ab universis servandum, prout Regula dictat, & qui secus fecerit, puniatur, ut supra dictum est de pecuniariis. Item, quod omnes Fratres vadant pro eleemosyna confidenter, juxta discretionem Prælati præcipientis, cujus arbitrio committimus discernendum, qui congrue mittendi sint pro eleemosyna, vel qui non.* De abdicanda proprietate. De quæstu.

XVI. *Quoad septimum capitulum Regulæ,* de pœnitentia Fratribus peccantibus imponenda: *statuimus & ordinamus quod nullus Frater, excepto Provinciali Ministro, nisi ex speciali Generalis, vel Provincialis Ministrorum* De casibus reservatis.

licentia, possit aliquem Fratrem absolvere a peccato inobedientiæ contumacis, proprietariæ rerum detentionis, lapsus carnis, furti rei notabilis, injectionis manus violentæ, falsi testimonii in judicio facti, compositionis, vel projectionis, aut publicationis libelli famosi, falsificationis sigilli cujuscumque personæ notabilis, falsæ testificationis in infamiam cujuscumque. Si quis autem contrarium attentaverit, ipso facto actibus legitimis sit privatus; & si legitime fuerit deprehensus, carceri mancipetur.

De electione Generalis Ministri.

De sociis ejusdem.

Non potest mutare Ordinis statuta.

Neque conferre gradus scholasticos ad libitum.

Neque petere subsidia pecuniaria.

XVII. Quoad octavum capitulum Regulæ, de electione Generalis Ministri: quia languescente capite cetera membra dolent, statuimus & ordinamus, quod electio Generalis Ministri canonice celebretur in Capitulo Pentecostes a Ministris & Custodibus, ut Regula dictat. Ipsi autem electores talem in tanta Religione studeant habere personam, qui scientia, vita, moribus, & exemplo merito magis valeat prodesse, quam ambitiose præesse ovibus recommissis, omni postposito amore, odio, timore, vel rancore. Et si secus factum fuerit, electio nulla sit, & electores voce activa & passiva perpetuo sint privati. Item statuimus & ordinamus, quod Generalis Minister non habeat secum plures duobus sociis notabilibus, uno Cismontano, & alio Ultramontano, addito socio scriptore, & alio servitore, cum uno famulo. Et quod de cetero si Generalis sit Ultramontanus, Cismontanus socius teneat sigillum Ordinis, & e contra, si Generalis sit Cismontanus, Ultramontanus socius teneat sigillum Ordinis; nec possit eos Generalis ad libitum commutare, nisi morte interveniente, vel alia causa legitima, & casu notabili: tunc enim in loco illius substitutionem alterius socii facere possit de consilio discretorum. Item, quod secundum declarationem quatuor Magistrorum, Generalis non possit aliqua mutare ordinata per ipsum & Capitulum generale, sine ipsius Capituli generalis assensu in iis, quæ tangunt Regulæ puritatem. Nec possit aliquem licentiare ad cursum magisterii, nisi fuerit præsentatus per Ministrum provinciæ, qui neminem audeat præsentare, nisi de consilio & assensu ipsius Capituli provincialis. Item, quod præfatus Generalis nullam exactionem pecuniarum facere possit, neque pro confirmatione Ministrorum, neque pro visitatione provinciarum, neque pro Magisterio, aut vestiario, vel litteris officiorum, aut suffragiorum, sive quacumque occasione, vel colore. Quod si secus fecerit, ipso facto suo officio sit privatus: neque teneantur sibi Fratres ulterius obedire. Et si exinde in posterum præsumpserit Generalatus officium detinere vel retinere, etiam ipso facto sit perjurus, infamis, & inhabilis ad quæcumque officia, vel beneficia, honores & dignitates, tam in Ordine, quam extra Ordinem obtinenda. Item, quod non faciat Vicarios in provinciis, nisi ex casibus necessariis & opportunis, quibus expletis, Vicariatus officium ipso facto volumus expirare.

De prædicatoribus.

XVIII. Quoad nonum capitulum Regulæ, de Prædicatoribus: statuimus & ordinamus quod Fratres non prædicent in Episcopatu alicujus Episcopi, cum ab eo illis fuerit contradictum, sed cum omni humilitate & reverentia Prælatos Ecclesiæ debeant venerari. Item, quod nullus præsumat populo prædicare, nisi a Generali Ministro, vel Provincialibus in Capitulis provincialibus, vel ab aliis, quibus per Generalem Ministrum fuerit commissum, examinatus extiterit, & approbatus, & officium prædicationis sibi concessum. Possunt tamen nihilominus præfati Ministri prædicandi licentiam revocare, suspendere, & arctare, quoties, sicut, & quando eis videbitur expedire, juxta declarationem præfati Nicolai III. in præfata Decretali: Exiit qui seminat. §. Et quia in eodem: Et quod prædicti, quibus committitur auctoritas præfatam licentiam concedendi, nullum ad prædicationis officium admittere

re debeant, nisi extiterit admittendus Sacerdos, vel Diaconus, ætatis in minus XXV. *annorum, competentis litteraturæ, vita, ac moribus comprobatus, cujus doctrinæ merito populi ædificari valeant sine scandalo. Caveant autem omnes prædicatores prædicti, ne aliquando prædicare præsumant quidquam contra libertatem sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, vel ecclesiasticis personis detrahere, vel (quod absit) scandalum contra Clerum, vel Religionem aliquam excitare, aut personam aliquam præsentem criminaliter nominare: sed potius contra hæreses & schismata populos dirigere, & fideliter animare, & in orthodoxæ fidei veritate firmare, maxime contra præsentem satanicam & damnatam hæresim Hussitarum, contra quos in aliqua parte sermonis, prout videbitur expediens, invehatur. Si quis autem contra statum, honorem, dignitatem, & Ecclesiasticam libertatem præsumpserit prædicare, ipso facto prædicationis officio, & omni actu legitimo sit privatus. Quod si post dictam privationem præsumpserit prædicare, per suos Prælatos, omni appellatione postposita, vel alio subterfugio, carceribus mancipetur. Qui Prælati si in prædictis fuerint negligentes, in eamdem pœnam se noverint incurrisse, nisi legitima, vel rationabili causa de impotentia se valeant excusare. Super quos, & prædictos prædicatores delinquentes Ordinarii locorum plenam jurisdictionem habeant, puniendi & carcerandi, sine aliquo processu, ad quod cum opus fuerit, prædicti Ordinarii invocare valeant brachium seculare. Item, quod nullus Frater audeat in alienis Ecclesiis prædicare, absque licentia Ordinarii, ne gignat scandalum, aut perturbationem Ordinis: liceat tamen eisdem Fratribus in iis terris, ubi pro tempore fuerit consuetum, ut in Quadragesima, processionibus, & similibus prædicare, & tunc non sine licentia Prælatorum Ordinis, nec prædicent vanitates, vel materias, quæ scandalum possint verisimiliter generare.*

XIX. *Quoad decimum capitulum Regulæ*, de admonitione & correctione Fratrum: *statuimus & ordinamus, quod præfatum Capitulum diligenter per Ministros executioni debitæ demandetur. Attendentes insuper, quod Minister quilibet in sua provincia uno provido, & honesto socio sit contentus, cum uno servitore, & quod nullus Minister, Custos, Guardianus, vel quicumque alius Frater quidquam exigat aliquo colore, vel causa: & si secus fecerit, ipso facto suo officio sit privatus, & subditi deinceps obedire sibi minime teneantur. Et si aliquis Ministrorum Generali Ministro præsumpserit contribuere, ipso facto, ut supra, sit officio suo privatus. Statuimus insuper quod Ministri diligenter, & sollicite insistent, & vigilent reformationi studiorum per quaslibet suas provincias, ita & taliter, quod cuilibet studenti pro posse provideatur de suis necessariis, tam pro libris, quam pro reliquis opportunis de communibus eleemosynis per procuratorem receptis, pro quolibet Conventu, sive loco nativo Fratris ad studium promovendi. Exhortantes strictissime in visceribus Jesu Christi ceteros Fratres aliorum locorum, quod cum viderint idoneos ad studia promovendos, totis viribus eisdem impendant auxilium, consilium & favorem, in quibuslibet opportunis, quærendo pro eis eleemosynas, recommendando volentibus subvenire, eisdem serviendo in nexibus caritatis, cum scientia Domini Dei sit armatura ad defendendam sanctam fidem Catholicam, corona Ordinis, lumen veritatis, & via in tenebris ambulantium populorum. Similiter attendant præfati Ministri cum omni vigilantia & circumspectione, quod cæremoniæ Ordinis tam quoad divinum officium, quam quoad silentium, & alias cæremonias utriusque communitatis spiritualis & temporalis, secundum antiquas consuetudines Ordinis observentur. Et si quæ sint debita de præterito contracta, solvantur de expropriatione*

De Ministri Provincialis socio.

De studiis.

De cæremoniis.

De solvendis debitis.

tione Fratrum, vel locorum, de vineis & possessionibus, ceterisque rebus in Ordine repertis, quarum possessio secundum puritatem Regulæ non potest Ordini convenire: & si quid superesse poterit de pretio talium rerum vendendarum, vel ex reddenda ratione quorumcumque Fratrum, vel Ministrorum, vel aliorum subditorum, assignetur procuratoribus locorum quorumcumque, per quaslibet provincias, pro communi utilitate & commoditate eorumdem

De correctione Fratrum.

Fratrum, vel locorum. Ministri autem, & alii Prælati corrigant subditos humiliter, & caritative eos visitent secundum Regulam, delinquentes misericorditer puniendo, juxta tenorem septimi capituli Statutorum generalium præfati Guillelmi, & 16. cap. Statutorum Benedicti XII. vel alias, prout eisdem

De Fratribus Observantiæ.

Ministris & Prælatis melius videbitur expedire. Item, cum in eodem Ordine aliqui Fratres fuerint, & sint excellentes in devotione, & observantia strictiori hujus professionis, ordinamus quod tales sic viventes per Prælatos suos bene tractentur, & favorabiliter in suis devotionibus nutriantur in suis Eremitoriis & locellis. Caveant autem prædicti Prælati, ne Fratres aliquos ad Eremitoria mittant pro residentia ibidem facienda, nisi maturos, solidos & probatos in obedientia regulari, ubi fieri poterit bono modo. Item, quod de cetero nullus audeat Conventus, loca, seu Eremitoria multiplicare, aut de novo ædificare, seu ædificari facere, non solum pro Fratribus, quin etiam pro Sororibus, sine auctoritate D. N. Papæ, Dominorum Diœcesanorum, Generalis, & Ministrorum Provincialium, sine præjudicio Conventuum propinquorum, in quorum terminis contigerit attentari. Salva tamen Decretali Bonifacii VIII. quæ incipit: Cum ex eo. De excessibus Prælatorum lib. 6. Item, ubi Regula dicit, quod ubicumque sunt Fratres, qui scirent & cognoscerent se non posse Regulam spiritualiter observare &c. Declaramus justam causam recurrendi ad Ministrum, scilicet, ut cum tali loco, in quo morantur, annexa est proprietas, vel cura animarum, pueros baptizandi, & alia parochialia faciendi: aut quia propter necessariorum penuriam oportet eos in fructuum congregationibus, vel quæstibus inhonestis contra Regulæ puritatem, & usum Ordinis, Generalem accedere; aut propter societatem inhonestam vel importabilem, Fratribus præsertim rudibus: pro hujusmodi autem causis Fratres debent & possunt ad suos Ministros recurrere, per eosdem inde pie & paternaliter amovendi, & in locis devotis & spiritualibus collocandi.

XX. Quoad undecimum capitulum Regulæ, quod Fratres non ingrediantur Monasteria Monacharum: statuimus & ordinamus, illud esse servan-

De non ingrediendis Monialiã Monasteriis.

dum, quod præfatus Nicolaus III. decrevit in eadem sua Decretali: Exiit, qui seminat: §. Denique, quia continetur: ubi determinat Fratribus prohibitum esse ne ingrediantur Monasteria Monacharum quarumcumque, intelligens nomine Monasterii claustrum, domos & officinas interiores, sed alia loca, ubi homines seculares conveniunt, possunt Fratres illic causa prædicationis, vel eleemosynæ petendæ, accedere, quibus id a Superioribus suis pro sua fuerit maturitate vel idoneitate concessum, exceptis semper prædictarum Monasteriis inclusarum, ad quæ nulli datur accedendi facultas, sine Sedis ejusdem licentia speciali: quod etiam Gregorius IX. determinavit. Addentes nihilominus, quod si quis sine Ministrorum licentia aliquod Monasterium intrare præsumpserit, ipso facto carceri mancipetur. Et diligenter attendant Ministri, quod Moniales sibi commissæ debitam clausuram servent, tam Fratrum, quam secularium accessus a se compescendo, sub interminatione maledictionis æternæ. Item, statuimus & ordinamus, quod nullus Fratrum de cetero præsumat fieri compater virorum & mulierum, & qui jam compaternitatem contraxerunt, quantum in eis est, hoc nomine se minime nominari permittant,

tant, nec ipsi alios nominent, & qui contra fecerint, carceri mancipentur.

XXI. *Quoad duodecimum capitulum*, de euntibus inter Sarracenos: *statuimus, quod servetur Regula in praesenti Capitulo, & quibuscumque aliis Capitulis generalibus, quantum possibile est provideatur & disponatur de bono regimine locorum Terrae-sanctae tam quoad Guardianum, quam quoad alios Fratres; ita quod semper pro gubernatione illorum locorum eligantur in Capitulis generalibus de melioribus & devotioribus Fratribus Ordinis, qui vita, moribus & doctrina probati, lucis exemplum praebeant, & aedificationem pariter infidelibus, cum quibus contigerit conversari. Item statuimus & ordinamus, quod Procuratores Ordinis in Curia Romana nihil exigant vel extorquere praesumant a Fratribus advenientibus undecumque: quod si secus fecerint, ipso facto suo officio sint privati: & Procurator Cismontanus tractet negotia Cismontanorum Fratrum, Ultramontanus autem tractet negotia Ultramontanorum. Item statuimus & ordinamus sub eadem poena, quod Inquisitores haereticae pravitatis teneantur restituere communitati Conventuum, ubi officium Inquisitionis exercent, quidquid sibi advenire poterit, vel competere ex officio Inquisitionis, usque ad condignam satisfactionem expensarum, quas in praedictis Conventibus perceperunt, dum officium Inquisitionis exercent. Et si eisdem Inquisitoribus a communitate, vel ab alia speciali persona competenter provisum fuerit de expensis, non teneantur praefati Conventus eisdem providere de victu vel vestitu. Quod si quid superfuerit ultra praefatum victum & vestitum, de eo quod sibi competeret ex officio, Conventui nativo reddatur distribuendum communiter inter Fratres. Et quod nullus Inquisitor ejusdem Ordinis in officio Inquisitionis permaneat ultra duos annos, secundum ejusdem Ordinis generalia Statuta dicti Guillelmi 6. cap. §. Finali. Item statuimus & ordinamus, quod de cetero nullus Praelatorum Minister vel Magister, aliquem Fratrem ejusdem Ordinis praesumat astringere vel compellere ad aliquam pecuniarum solutionem, ratione cujuscumque gradus Scholastici, videlicet Magisterii, Lectoratus, Baccalaureatus, vel alterius cujuscumque, sub poena privationis gradus, tam in exigente, quam in contribuente.*

De locis Terrae sanctae.

De Procuratoribus Ordinis.

Unaquaeque familia proprium habeat.

De Inquisitoribus.

De non solvendis pecuniis pro gradibus scholasticis.

XXII. *Insuper, quia parum est leges condere, nisi executioni debitae demandentur, volumus & mandamus, ac stricte praecipimus universis ac singulis Fratribus ejusdem Ordinis, ubicumque fuerint, cujuscumque gradus seu conditionis existant, quod in omnibus supradictis suis Praelatis teneantur firmiter obedire, scilicet Generali in toto Ordine, Ministris Provincialibus in suis Provinciis, Custodibus in suis Custodiis, Guardianis in Guardianatibus, ceterisque Praelatis, in iis & aliis licitis & honestis, quae non sunt contra animam suam, & Regulam dicti Ordinis. Et si quis (quod absit) contrafecerit, trina monitione praemissa, congruis intervallis, postquam si rebellis & inobediens extiterit, carceri mancipetur. In omnibus autem aliis statutis, ordinationibus, constitutionibus & declarationibus, tam summorum Pontificum, quam aliorum quorumcumque, sive de non edendo carnes in festivitatibus Nativitatis, Resurrectionis, Ascensionis Dominicae, Pentecostes, Apostolorum Petri & Pauli, Assumptionis Virginis gloriosae, beati Francisci, sancti Antonii, & beati Ludovici Episcopi, vel quibuscumque aliis temporibus per Regulam, vel per Ecclesiam non prohibitis, & jejuniis, sive de quibuscumque aliis, in aliis constitutionibus positis, quae non sunt contra legem, vel statutum Ecclesiae generale, auctoritate Apostolica dispensamus. Nolentes aliquem dicti Ordinis ex statutis praedictis, seu constitutionibus, ordinationibus, vel declarationibus, de quibus in his praesentibus non fit mentio, mortalis peccati vinculo alligari; nisi tales essent casus transgressionis, vel exces-*

De obedientia erga Superiores.

Revocantur alia statuta.

excessus, qui divina lege, seu sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ generali statuto merito inducerent ad mortale. Et ubicumque in aliis statutis ejusdem Ordinis Papalibus, vel conventualibus, pœna excommunicationis imponatur, quatenus in aliam pœnam valeat commutari, arbitrio præsidentium committimus. Sententias vero excommunicationis inibi contentas, auctoritate præfata ex nunc tollimus, remittimus & laxamus, in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Prædicta autem statuta, constitutiones, ordinationes seu declarationes & revocationes, volumus ab omnibus tam Prælatis, quam subditis inviolabiliter observari. Mandantes & strictè præcipientes omnibus Prælatis, tam Generali & Provincialibus Ministris, quam aliis Prælatis Ordinis quibuscumque, quod omnia & singula supra dicta servent, & faciant ab omnibus inviolabiliter observari. Seu si in prædictis fuerint negligentes, ipso facto suis officiis sint privati. Et ne alicui ignorantia sit occasio delinquendi, sub interminatione divini judicii mandamus Prælatis præfatis, quatenus in quolibet Conventu & loco, ad minus semel quolibet mense legi faciant, & intelligibiliter divulgari.

De istorum observantia.

XXIII. *Has autem constitutiones & reformationes per nos Joannem Cardinalem Legatum & reformatorem præfatum, auctoritate Apostolica factas & ordinatas, alta & intelligibili voce, in pleno Capitulo, ad sonum campanæ, ut moris est, congregata etiam multitudine copiosa Fratrum ejusdem Ordinis propterea ibidem existentium, de verbo ad verbum per organum venerabilis & religiosi viri fratris Joannis de Capistrano, ejusdem Ordinis professoris, legi & publicari fecimus, & ad perpetuam rei memoriam per Generalem Ministrum, Custodes, Discretos, & omnes, ac quoscumque Fratres, & Religiosos dicti Ordinis præsentes, absentes & futuros, in omnibus & per omnia, prout superius late scripta sunt, sub pœnis in eisdem contentis, inviolabiliter teneri & observari mandavimus, & per præsentes mandamus. Post quarum quidem constitutionum, reformationum & ordinationum publicationem & lecturam, omnes & singuli Ministri, Custodes, Discreti, & alii in dicto Capitulo existentes, tam nominibus suis propriis, quam suorum Conventuum & Fratrum præsentium & futurorum, dictis constitutionibus, ordinationibus & reformationibus, tamquam legitime, juste & sanctè factis & ordinatis, non coacti, neque circumventi, libere & sponte, sine contradictione aliqua in pleno Capitulo acquieverunt, & in eisdem, & eorum singulis, in omnibus & per omnia consenserunt, alta & intelligibili voce unanimiter clamando & dicendo:* Consentimus in eisdem, in omnibus & per omnia, & volumus stare & vivere & mori in dicto Ordine nostro sanctè, fraternaliter, secundum constitutiones & reformationes prædictas. *In quorum omnium & singulorum fidem, & testimonium præmissorum, præfatas nostras litteras, sive præsens publicum instrumentum, constitutiones, ordinationes & reformationes hujusmodi in se continentes, sive continens exinde fieri, & per Secretarium nostrum publicum Notarium infrascriptum, subscribi & signari mandavimus, nostrique sigilli Cardinalatus jussimus, & fecimus appensione communiri. Lectæ & in scriptis promulgatæ fuerunt hæ constitutiones, reformationes & ordinationes supradictæ per nos de mandato nostro, modo supradicto, Assisii in Monasterio Fratrum Minorum, tempore generalis Capituli, in pleno Capitulo, nobis ibidem de præfati D. N. Papæ mandato præsentibus, sub anno a Nativitate Domini* MCCCCXXX. *Indictione* VIII. *die vero* XXI. *mensis Junii, Pontificatus præfati D. N. Papæ anno* XIII. *præsentibus ibidem reverendo Patre Domino Bernardo Montisalbani Episcopo, & Guillelmo Pacize, & Joanne Meroles, alias Frances, Notariis Apostolicis, fami-*

Lecta hæc in Capitulo per B. Joan. Capistranum.

familiaribus nostris, & pluribus aliis, tam laicis, & Clericis, quam Fratribus dicti Ordinis, testibus ad præmissa vocatis specialiter & rogatis. Anno & Indictione supra dictis, die vero XXII. *ejusdem mensis, venerabilis & religiosus vir D. Fr. Guillelmus de Casali, electus in Generalem, præstitit juramentum in forma, de verbo ad verbum, prout erat in quodam parvo libro constitutionum antiquarum dicti Ordinis. Et insuper juravit ad sancta Dei Evangelia, manibus suis corporaliter tacta, tenere & servare omnes & singulas constitutiones & reformationes noviter in præfato Capitulo per præfatum Reverendissimum P. D. Cardinalem Legatum factas & publicatas in omnibus & per omnia sine aliqua contradictione, ut in eisdem plenius continetur. Et quod numquam procurabit per se, neque per interpositam personam, revocationem dictarum constitutionum, neque alicujus earum: imo eas servabit, & servari faciet in futurum, quantum in eo fuerit, sub pœna perjurii. Juravit insuper non impetrare revocationem dictarum constitutionum, nec absolutionem hujusmodi juramenti in toto vel in parte, nec tali revocatione, vel absolutione uti, quamvis sibi motu proprio concedatur, præsentibus suprascriptis testibus. Et ego Robertus Gondisalvi de Mocuellos Clericus, Burgen. diœcesis, publicus auctoritate Apostolica Notarius, dictique Reverendissimi in Christo Patris & Domini mei D. Joannis tit. sancti Petri ad Vincula, Presbyteri Cardinalis, reformatoris præfati Secretarius, præmissis constitutionibus, reformationibus & ordinationibus, earumque publicationi, omnibusque aliis & singulis, dum sic, ut præfertur, publicarentur, agerentur & fierent, una cum prænominatis testibus præsens interfui, eaque omnia & singula sic fieri vidi & audivi, in notam recepi, indeque hoc præsens publicum instrumentum, constitutiones, reformationes & ordinationes hujusmodi in se continens, manu alterius scriptum extraxi, & de mandato præfati Domini mei Cardinalis, una cum ejusdem appensione sigilli, signo meo solito signavi, rogatusque, & requisitus in fidem & testimonium omnium singulorum præmissorum me subscripsi.*

Minister Generalis juravit se hæc observaturum.

XXIV. Non prius dissoluta Comitia, quam maturius expensis constitutionibus, cœperint pœnitere plerique ex Fratribus, & in suas partes alios convocare, qui demum interpellarunt Legatum, ut a præstito sacramento vellet absolutos. Ne laquearet animas propositi minime tenaces, jusjurandum relaxavit; pro firmiori tamen decretorum executione ipsum conditorem Capistranensem socium adjunxit Generali Ministro, cujus impulsu & consilio secundum hos canones Ordo universus reformaretur. Ita terminato Capitulo, & demissis electoribus, Generalis Minister cum suo collaterali Capistranensi cœperunt multa corrigere, discursus inutiles & vagationes imminuere, proprietatem eradicare, pretiosa alienare, superflua resecare, curiosas vestes & capitia abscindere, aliaque hujusmodi restituendæ Religioni munia præstare. At cito deferbuit in Ministro zelus & fervor, perfunctorie agebat quæ simulare non poterat, modo Conventualibus, modo aliis obsecundans, palam præferens reformationis conatum, clam prætermittens necessaria. Diligebat porro strictioris vitæ sectatores, sed laxiores contristare nolebat, unde novi schismatis ori.o, perseverantibus veteris discordiæ seminariis. Commovit amplius Observantes, quod ex decretis aliqua irritari, alia mitigari, seque a præstiti juramenti nexu solvi Guillelmus curaverit, atque ultra hæc Diploma impetraverit, quo Pontifex indulsit, ut Fratres recipere, & possidere possent bona mobilia & immobilia, legata quæcumque ultimis tabulis conscripta admittere, fructus, reditus, proventus per procuratores petere & exigere.

Capistranus deputatus Ministro Generali socius:

Remisse agit Minister Generalis.

Retrocedit a pactis.

XXV. Ægre tulerunt hæc, qui puritatem Regulæ immaculatam volebant, neque a querelis destiterunt, donec sub Eugenio Pontifice anno sequenti, indicto peculiari pro solis Observantibus Capitulo in urbe Bononiensi, & Patrum Concilii Basileensis, adhuc legitimi, indultis, novam sibi posuerunt regiminis formam, & paulatim a Patribus Conventualibus recesserunt. Utrasque litteras Martini, dissensionis novæ genitrices, hic exhibeo.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ex ipso autographo in Conventu Capistrani.

XXVI. P*Ervigilis more Pastoris Romanus Pontifex animadvertens commissum sibi gregem Dominicum per laudabilia Religiosorum exempla in semitam mandatorum Altissimi dirigi, & ad salutarium actionem operum provocari, nonnumquam super his, quæ medio suæ provisionis ad commendabilem sacræ Religionis reformationem processerunt, addicit, declarat, modificat, ordinat & disponit, prout, rerum & temporum qualitate pensata, id in Domino conspicit salubriter expedire. Cum itaque pridem dilectus filius noster Joannes tituli sancti Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis, cui, de venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium consilio, per alias nostras litteras super hoc plenæ legationis officium commiseramus, & omnimodam concesseramus facultatem, vigore commissionis, concessionis, & litterarum hujusmodi, generali Capitulo Fratrum Minorum, quod tunc in civitate nostra Assisinatensi celebrabatur, præsidendo, nonnullas super reformatione Ordinis dictorum Fratrum Minorum, salubres & honestas constitutiones in eodem Capitulo edidisse noscatur, prout in suis litteris, ejus sigillo munitis, vidimus plenius contineri: nos constitutionum & litterarum earumdem tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illasque harum serie approbantes & confirmantes, super eis, ut prosperioribus in posterum successibus gratulentur, motu proprio, non ad alicujus instantiam, sed de nostra mera providentia, additiones, declarationes & modificationes, auctoritate Apostolica ordinamus, edimus & facimus, quæ sequuntur. Primo videlicet, quod ubi Fratres particulares dicti Ordinis Monialium & Sororum Ordinis sanctæ Claræ, sancti Damiani, & Minorissarum, ac alia quæcumque Monasteria, sive loca regularia mulierum, per quascumque etiam Apostolicas litteras sibi commissa, sub certis pœnis astringuntur Ministris Provincialibus, ut illorum jurisdictioni subsint, prout convenit, resignare, nisi per illos eis denuo fuerint recommissa, adjiciendo decernimus, volumus & mandamus, Sorores & Moniales easdem, etiamsi in contrarium habeant quævis privilegia vel indulta, necnon eisdem particularibus Fratribus concessas litteras hujusmodi, quoad hoc cassamus, irritamus & annullamus ad subtrahendum se a subjectione & obedientia ipsorum particularium Fratrum, & aliorum quorumcumque, nisi de novo illis recommittantur, ut præfertur, seque omnino ipsorum Ministrorum, & per eos deputandorum Visitatorum jurisdictioni, & obedientiæ submittendum per eamdem constitutionem pari modo astringi, & pœnis similibus obligari. Præterea decernimus, quod exceptis his, de quibus in constitutionibus fel. rec. Benedicti Papæ XII. prædecessoris nostri sit mentio, nulli omnino hominum, tam Regularium, quam secularium, cujuscumque status, gradus, præeminentiæ, dignitatis, excellentiæ, nobilitatis & conditionis fuerit, prætextu sibi desuper, quavis auctoritate concessæ cujuscumque licentiæ, quam similiter cassamus, irritamus & annullamus, Monasteria sive loca Sororum & Monialium hujusmodi, seu aliquod ex eis ingredi, neque etiam Protectori, aut*

Pontifex Martinus aliqua mutat & addit in supradictis constitutionibus.

Vide sup. n. 10.

aut Generali Ministro dicti Ordinis Minorum pro tempore existentibus, seu præfatis Provincialibus Ministris, & quibuscumque Visitatoribus licentiam super ingressu hujusmodi, aliis ab exceptis antedictis, inconsulto Romano Pontifice, concedere liceat quoquo modo. Item, ubi cavetur de divino Officio *secundum Ordinem dictæ Romanæ Ecclesiæ peragendo, statuimus, quod de omnibus commemorationibus & festis trium lectionum, festa novem lectionum fieri, & utrumque festum sanctæ Crucis, sub duplici Officio sine commemorationibus Sanctorum, iisdem diebus occurrentium celebrari, prout a piæ memoriæ Gregorio Papa XI. prædecessore nostro fuit ordinatum. Quodque super rubrica de festis occurrentibus infra Octavas, festa ipsa non de præcedentibus, sed solum intra easdem Octavas existentibus, sicut etiam nonnulli alii Romani Pontifices similiter prædecessores nostri declararunt, intelligi debeant.* Item, *ubi præfato Generali Ministro duo socii notabiles, unus videlicet Cismontanus a Procuratoribus provinciarum, & alter Ultramontanus, addito socio scriptore, & alio servitore, cum uno famulo dumtaxat, decreti sunt, adjicimus eidem duos famulos & unum eleemosynarium sæcularem, vel alterius Religionis. Qui quidem eleemosynarius a procuratoribus provinciarum, aut Provincialium Ministrorum, Conventuum, domorum, & locorum dicti Ordinis Minorum omnia illa, quæ pro victu, vestitu, equis, famulorum salario, & aliis ipsi Generali Ministro, ejusque continue necessaria & opportuna fuerint, exigere, & exacta pro hujusmodi necessariis exponere habeat, quique de præmissis exactis & expositis eidem Generali Ministro primum, & deinde Capitulo generali, loco & tempore celebrationis ejusdem, ut inibi per totum Ordinem secundum provinciarum numerum dividantur, rationem reddere teneatur. Adjicimus etiam, quod singuli duorum sociorum principalium Generalis Ministri præfatorum singulos servitores Fratres, vel alias personarum suarum, & equorum sibi assignatorum servitiis institutos famulos, quibus sicut ceteris de familia ejusdem Generalis Ministri provideatur, habere valeant, atque possint. His tamen, & aliis eis similibus ejusdem Generalis Ministri, prout secundum loca & tempora, ac longas, vel breves moras expedire viderit, moderationi relictis; cujus etiam Generalis Ministri, vel per eum deputandorum ad hoc, coercitioni, & compulsioni præfatos procuratores & principales eorum necessaria hujusmodi dicto eleemosynario forsan solvere, seu exhibere recusantes, aut solutionem hujusmodi longius debito differentes, super hoc omnino volumus subjicere.* Item, *ubi præfato Generali Ministro interdicitur potestas licentiandi aliquem ad cursum Magisterii, nisi præsentatus fuerit a Ministro suæ Provinciæ, qui neminem audeat præsentare, nisi de assensu Capituli provincialis, modificando declaramus, hoc fore intelligendum in illis provinciis, in quibus solet provinciale Capitulum, vel Congregatio habens vim Capituli, annis singulis celebrari, alias idem Generalis Minister, de proborum consilio ad Magisterii cursum licentiare valeat, atque possit.* Item, *ubi dicto Generali Ministro pecuniarum exactio prohibetur, declaramus, quod pro suis necessitatibus possit eleemosynas a quibuscumque recipere, qui sponte illas sibi voluerint erogare, dummodo ab exigendo & extorquendo penitus abstineat: idemque per Provinciales Ministros in suis Provinciis, & Procuratores dicti Ordinis Minorum in Romana Curia, ac alios ipsius Ordinis Fratres, tam pro expensis & aliis necessariis, quam pro eleemosynarum receptionibus, volumus observari. De vestimentis autem per Ministros & Custodes, debita secundum Regulam, & constitutiones præfati Benedicti prædecessoris provisio observetur.* Item, *ubi Generali & Provincialibus Ministris, ac Custodibus & Guardianis, ceterisque Fratribus prædictis inhibetur, ne ullatenus quidquam exigant aliquo*

Vide supra n. 12.
Vide n. 17.
Vide ibid. n. 17.
Ibidem.
Ibidem.

quo colore, vel causa, qui si secus fecerint, eo ipso suis officiis sint privati, sibique eorum subditi deinceps obedire minime teneantur. Et si aliquis Ministrorum Generali Ministro quidquam contribuere præsumpserit, ipso facto suo officio sit privatus. Volumus & declaramus, contributiones hujusmodi intelligi debere, si in modum exactionum vel extorsionum, tam ex parte dantium, quam recipientium factæ fuerint, non autem in modum eleemosynarum sumptum, quem volumus in suo robore permanere. Quod si forsan taliter observatum non extiterit, hujusmodi privationum, in quocumque dictarum constitutionum, per eumdem Cardinalem, ut præfertur, editarum, loco tangantur, definitionem & determinationem solum spectare ad Summum Pontificem, quoad Ministrum Generalem, & ad Generalem Ministrum quoad Ministros Provinciales, & ad Provinciales Ministros quoad alios Fratres antedictos. Quas quidem omnes & singulas additiones, declarationes & modificationes per nos, ut præmittitur, factas, a quibuscumque Fratribus dicti Ordinis Minorum, & aliis, quorum intererit, seu interesse poterit quomodolibet in futurum, perpetuo & irrefragabiliter servari volumus & mandamus. Rursus per juramentum, quod dilectus filius Guillelmus de Casali ejusdem Ordinis Minorum Generalis Minister de dispensationem ullam super dictis constitutionibus per eumdem Cardinalem editis, vel earum aliqua, non petendo, & obtenta non utendo, in præfato Capitulo Assisii celebrato, ut accepimus, præstitit, quamplurima eidem Ordini Minorum, cujus prosperi status directionis onus ipsi Guillelmo Ministro principaliter incumbit, fructuosa & utilia ingruentibus casibus pro tempore impediri, aut in ipsius Ordinis præjudicium differri posse; necnon eumdem Guillelmum, qui est caput, arctius quam membra ligari, minus congruum fore recensentes, sibi juramentum hujusmodi, cujus formam præsentibus haberi volumus pro sufficienter expressa, eadem auctoritate, motu simili, harum serie penitus relaxamus, eumque ad illius observantiam decernimus, & volumus non teneri: præmissis, necnon constitutionibus Apostolicis, & aliis contrariis non obstantibus quibuscumque; aliis tamen constitutionibus antedictis per præfatum Cardinalem editis, in omnibus semper salvis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, ordinationis, editionis, factionis, mandati, relaxationis, constitutionis & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctos Apostolos, VI. Kal. Augusti, *Pontificatus nostri anno* XIII.

Absolvit Ministrum Generalem a præstito juramento.

Dilecto filio Generali Ministro Ordinis Fratrum Minorum &c.

Firm. 3. Ordin. 2. pars tract. 1.

XXVII. *AD statum Ordinis Fratrum Minorum conservandum prospere curam nostræ sollicitudinis dirigentes, ea libenter tibi concedimus, per quæ commoditatibus ipsius Ordinis, & Fratrum in eo degentium, ut divinis obsequiis intensius vacare possint, necessitatibus succurratur. Sane cum possessiones, & alia quamplurima bona mobilia & immobilia, tam per fidelium oblationes, donationes & ultimas decedentium voluntates, quam alias multipliciter diversis Conventibus & locis dicti Ordinis, pro ipsorum sustentatione, & divini cultus obsequiis sint hactenus relicta, eorumque usui deputata, & relinquenda sperentur etiam in futurum. Nos volentes Conventuum, locorum & Fratrum hujusmodi opportunitatibus providere, tibi, donec aliud a Sede Apostolica fuerit ordinatum, concedendi procuratoribus Conventuum, & lo-*

Dispensat circa retinenda bona immobilia.

& locorum dicti Ordinis pro tempore existentibus, ut possessiones, & bona quæcumque mobilia & immobilia, ac annuos proventus, hactenus præfato Ordini, & ejus Conventibus relicta, & in posterum relinquenda, aut aliis nominibus acquisita, vice & nomine Romanæ Ecclesiæ, ad quam omnium rerum mobilium & immobilium hujusmodi jus, proprietas & dominium nullo medio spectat, recipere, capere, tenere & possidere, ac ipsorum fructus, reditus & proventus petere & exigere & percipere, illosque in commodum & utilitatem Fratrum ipsorum, Conventuum ac locorum, & alias in eorum usus, quibus relicta & deputata fuerunt dumtaxat, & de ipsorum Fratrum consilio, requisitione & assensu, convertere & exponere possint & debeant: Constitutionibus Apostolicis ac statutis, declarationibus & ordinationibus tam generalium, quam provincialium Capitulorum, consuetudinibus quoque Ordinis prædicti, & aliis in contrarium editis non obstantibus quibuscumque, plenam & liberam, auctoritate Apostolica concedimus, tenore præsentium facultatem, ac etiam potestatem. Datum Romæ apud sanctos Apostolos x. *Kal. Septembris, Pontificatus nostri anno* XIII.

XXVIII. Nihilominus desiderium præferens reformationis, & ne nihil fecisse videretur Guillelmus Minister, per Ordinis Provincias discurrere, juxta Capituli decreta, abusus tollere, & mores bonos restituere, se in animo habere significavit Pontifici. Salvum conductum hic concessit, ut ubique cum sociis bene haberet. Sed paupertatem inculcaturus, & strictiorem vitam persuasurus, minori comitatu, quam Diploma indicat, & paucioribus expensis, quam tot socii equestres, & pedestres requirebant, hoc opus aggredi debuisset. Ecce Diploma. Zelũ reformationis præfert Guillelmus.

Universis & singulis, ad quos præsentes nostræ litteræ venerint, salutem &c.

XXIX. *Cum dilectus filius Guillelmus de Casali, Generalis Minister Ordinis Fratrum Minorum, pro visitatione, correctione, & reformatione dicti Ordinis, ac Fratrum, & personarum degentium in eodem, ac alias pro suis, & dicti Ordinis necessitatibus, habeat ad diversas mundi partes sæpius se conferre, nos volentes eumdem Generalem cum suis consociis, & familiaribus, tam equestribus, quam pedestribus usque ad numerum decem, ac rebus, & bonis suis, & eorum quibuscumque in eundo, stando, & redeundo plena securitate atque immunitate gaudere, universitatem vestram, & vestrum singulos rogamus, atque exhortamur in Domino, subditis vero nostris, ac gentium, armorumque Capitaneis, Commissariis, & Officialibus nostris districte præcipiendo mandamus, quatenus ipsum Generalem cum sociis, & familiaribus, rebus, & bonis præfatis per civitates, terras, oppida, castra, villas, portus, pontes, passus, & loca quæcumque, tam nostra, quam vestra, & tam per terram, quam per aquam, ire, stare, & redire pro libero arbitrio voluntatis, absque solutione alicujus dacii, pedagii, vel gabellæ, angarii, perangarii, fundi, navis, aut alterius exactionis, & oneris cujuscumque, pro nostra, & Sedis Apostolicæ reverentia, libere permittatis, toties quoties fuerit necessarium, aut etiam opportunum, nullamque sibi, aut sociis, & familiaribus in personis, rebus, & bonis hujusmodi inferatis molestiam, vel offensam, nec ab aliis, quantum in vobis fuerit, permittatis inferri, sed potius de securo transitu, receptu, aut salvoconductu, si opus fuerit, & a vobis duxerit requirendum, sic liberaliter provi-*

Ex Reg. Mart. lib. 1. de divers. form. an. 13. fol. 160. Salvusconductus pro Generali.

videre curetis, assistendo, ac faciendo eidem in his, quæ spectant ad executionem, atque administrationem oneris, atque officii sibi commissi, ut sibi ex ejusmodi officio incumbentia perficere valeat, vestraque exinde devotio possit apud nos & Sedem ipsam non immerito commendari. Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VI. Kalendas Septembris, anno XIII.

Ann. 1426. n. 2. Instituitur Capistranus Inquisitor.

XXX. Diximus superius, beatum Joannem Capistranensem institutum a Pontifice Inquisitorem contra Fratricellos, hoc anno Jordanus, Episcopus Cardinalis Albanen. & Antonius Portuensis Commissarii constituti in causa fidei contra omne genus hæreticorum, auctoritatem suam communicaverunt Capistranensi, eaque fultus multa ille hoc anno præstitit contra perduelles. Dabo ad majorem rei auctoritatem litteras concessas a Cardinalibus facultatis, & Pontificis Martini responsivas ad quoddam dubium, a Capistrano in hac materia propositum.

Jordanus & Antonius miseratione divina Albanen. & Portuen. Episcopi S. R. E. Cardinales Commissarii in causis infra scriptis a Sede Apostolica specialiter deputati, religioso viro fratri Joanni de Capistrano Ordinis Minorum.

Ex autographo in Conven. Capistrani.

XXXI. L*itteras sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri D. Martini, divina providentia Papæ V. cum chordula canapis, more Romanæ Curiæ bullatas, non vitiatas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio, & suspicione carentes, cum ea, qua decuit reverentia, nos noveris recepisse. Quarum quidem Bullarum tenor sequitur, & est talis:* Martinus Episcopus servus servorum Dei, venerabilibus fratribus Jordano Albanen. & Antonio Portuen. Episcopis salutem, & Apostolicam benedictionem. Apostolicæ Sedis providentia circumspecta contra hæreticæ pravitatis labe respersos, quorum nequitia serpit ut cancer, ne in aliorum perniciem sua venena diffundant, sed ab eorum versutiis, & pravis conatibus compescantur, libenter intendit, & prout expedire cognoscit, remedia adhibet opportuna. Dudum siquidem per nos accepto, quod in aliquibus partibus præsertim Italiæ, quædam secta hæreticorum nefanda, qui *Fratricelli della opinione* vulgariter nuncupantur, operante satore zizaniæ, proh dolor! eruperat, quæ pestiferum virus evomens, simplices animas suis tendiculis, & palliatis coloribus, sub prætextu simulatæ sanctitatis illaqueando decipiebat, illas æterno igni urendas transmittere satagens. Nos tum huic veneno, hæresique nefariæ, & labi pestiferæ, quam extingui supremis affectibus anhelamus, salubri remedio occurrere cupientes, ne hujusmodi morbus inficiens excresceret ulterius, sed concedente Domino, radicitus evelleretur, vobis, & cuilibet vestrum contra præfatos hæreticos, eisque adhærentes, complices, & fautores, eorumque receptatores, cujuscumque gradus, ordinis, conditionis & dignitatis, etiamsi universitates, communitates, & municipia forent, in quibuscumque mundi partibus, ubi esse comperirentur, inquirendi, procedendi, capiendi, carceribus mancipandi, ac juxta canonicas sanctiones, & sanctorum Patrum instituta, prout cujusque qualitas delicti exigeret, acriter puniendi, brachium etiam seculare contra eosdem invocandi, omniaque alia, & singula faciendi, gerendi, & exercendi, quæ ad hujusmodi pestem cohibendam, & delendam radicitus, opportuna esse quomodolibet dignoscerentur, & ad præmissa omnia viros idoneos, prout uterque vestrum expedire videret, deputandi, & sub-

subdelegandi, conjunctim, vel divisim, ipsosque revocandi, quoties videretur opportunum, plenam & liberam per nostras litteras concessimus facultatem. Cum itaque vos, sicut accepimus, ad earundem executionem litterarum procedentes, illarum vigore nonnullis personis idoneis contra hæreticos præfatos, aliosque a fide Catholica devios inquirendi, procedendi, eosque puniendi, & corrigendi, secundum sacrorum statuta Canonum, eosque, & quoslibet alios contradictores, & rebelles per censuram Ecclesiasticam, & alia Juris remedia compescendi, & coercendi, tam in Romana, Marchiæ Anconitanæ, & Ducatus Spoletani Provinciis, quam per quaslibet alias mundi partes, ubicumque tales esse, & morari cognoscerent, eorumque adhærentes, complices, fautores, & receptatores, cujuscumque status, gradus, ordinis, vel dignitatis forent, capiendi, detinendi, & carceribus mancipandi, illosque ad Romanam Curiam coram nobis, vel altero vestrum præsentandi, ac alia in præmissis & circa ea necessaria faciendi, vices vestras duxeritis plenarie committendas. Nos cupientes, ut fides Catholica nedum a præfatis, sed etiam quibusvis aliis hæresum speciebus inviolata persistat, fraternitati vestræ, ut facultatem præfatam, nedum contra Fratricellos, sed etiam quaslibet aliarum hæresum species prosequi, & exequi, & alias ad impugnationem aliarum, & correctionem ipsarum, personas idoneas hujusmodi deputare, ipsæque jam deputatæ, necnon aliæ deputandæ personæ, super hujusmodi aliarum hæresum speciebus contra quascumque personas, ut præmittitur, in omnibus, & per omnia, juxta præfatarum priorum nostrarum, vobis, & per vos eis concessarum, & concedendarum continentiam litterarum, & alias secundum canonicas sanctiones procedere libere, & licite valeatis, & valeant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus. Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VII. Idus Junii, Pontificatus nostri, anno X.

XXXII. *Post quarum quidem litterarum receptionem, nos volentes ad hujusmodi negotia, de quibus in præfatis litteris fit mentio, intendere, ut hæreses ipsæ, & aliæ a fide Orthodoxa deviantia extirpentur, & illa plantetur ac seminetur fides, per quam Jesus Christus Dominus noster gregem suum salvum facit, & vivificat mortuos in peccato, & non valentes ubique personaliter interesse, sed attendentes, quod divisa per partes onera, facilius supportantur, de prudentia, & devotione tua, de qua plenam in Domino fiduciam obtinemus, sperantes quod hujusmodi negotia tibi commissa promptis affectibus, & solerti diligentia studiose prosequeris, tibi contra hæreticos, & alios a fide Catholica devios quoquo modo, inquirendi, procedendi, eosque puniendi, & corrigendi secundum sacrorum Canonum instituta, ac eos, & quoslibet alios contradictores & rebelles, vel devios a fide prædicta, necnon & contra quaslibet alias hæresum species per censuram Ecclesiasticam, & alia Juris remedia, & pœnas alias, ac mulctas compescendi, tam in Romana, Marchiæ Anconitanæ, & Ducatus Spoletani Provinciis, quam per quaslibet alias mundi partes & climata, ubicumque tales esse, & morari cognoveris, vel potueris præsentire, eorumque adhærentes, complices, fautores, & receptatores cujuscumque gradus, status, Ordinis, conditionis, sexus, & dignitatis fuerint, capiendi, detinendi, & carceribus mancipandi, illosque ad Romanam Curiam coram nobis, vel altero nostrum, sub tuta & fida custodia conducendi, & præsentandi, invocandi quoque ad hoc, si opus fuerit, auxilium brachii secularis, & aliorum quorumcumque omnia & alia circa præmissa faciendi, gerendi, & exercendi, quæ ad hujusmodi hæreticorum correctionem, oppressionem, captionem, & punitionem viderit expedire, plenam te-*

no-

nore præsentium, auctoritate Apostolica nobis in hac parte commissa, concedimus facultatem. In præmissis igitur tam sollicite & prudenter atque fideliter te habere curabis, quod de negativa, aut alia causata quomodolibet excusatione reprehendi nullatenus, & apud Sedem ipsam de devotione, promptitudine, & fideli officio valeas merito commendari. Datum Romæ sub nostrorum Pontificalium sigillorum appensione, die XXVI. *Julii, Indictione* VIII. *Pontificatus vero præfati Domini nostri Papæ, anno* XIII.

Dilecto filio Joanni de Capistrano Ordinis Minorum professori Martinus Papa V.

Ibidem.

XXXIII. *Dilecte fili, salutem & Apostolicam benedictionem. Nuperrime litteris tuis receptis, quibus asseris tres mulieres, & homunciones unum, post abjurationem eorum, potius ex fragilitate eorum, quam malignitate relapsos in hæresim, ac carceri mancipatos, & quid de jure, & quid attenta conditione eorumdem de benignitate de ipsis fiendum foret, devotioni tuæ plene committimus, cum præsens in facto sis, & rem bene comprehendas, & conditiones eorum, quatenus de ipsis efficias secundum quod pro honore Dei, salute animarum ipsorum, ac aliorum exemplo, salubrius expedire videbitur conscientiæ tuæ. Datum Romæ apud sanctos Apostolos, sub annulo piscatoris, die* XXII. *Septembris, Pontificatus nostri, anno* XIII.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. B. Lucia a Nurcia. *Jacobill. de SS. Umbr. ad 12. Januar. Gonz. in Prov. S. Franc. Mon. 17.* Domus S. Hieronym. & S. Claræ Nurcina. Sor. tert. Ord. Fr. Raynaldus Nurcinus. Domus Valcadaræ earumdem.

„ XXXIV. Obiit hoc anno vel circiter beata Lucia, a Nurcia nuncupata, etsi in Vico Valcaldaræ, territorii Nurcini progenita. Adolescentiori ætate, anno MCCCLXXXVI. Secessit in domum quamdam paternam prope Nurciam, ubi simul cum Virginibus septem Nurcinis vitam cœlibem & eremiticam ducentes, protinus impetrarunt a Ferdinando Patriarcha Hierosolymitano, Episcopatus Spoletani (cui Nurcia subjicitur) administratore, facultatem oratorium addendi, sub titulo sancti Hieronymi. Ex variis eleemosynis & industria Luciæ in Monasterii formam fabrica accrevit, sub Ordinarii regimine, & prudenti directione fratris Raynaldi Minoritæ, Luciæ fratris germani, pii doctique viri, qui propinquam ejusdem territorii colebat eremum sanctæ Mariæ Montis Sancti. Postquam annis aliquot Lucia virginum præfuit Collegio, a conterraneis rogata aliud instituit, anno MCCCXC. apud Valcaldaram, sub titulo sanctæ Mariæ, Rectrice constituta Titia, præscripta insuper norma vitæ pœnitentis.

„ XXXV. Etsi vero utroque loco Virgines habitu incesserint cinericio & religioso, nullam tamen habebant regulam ab Ecclesia confirmatam, quam demum, anno MCCCCVII. impetrarunt ab Angelina Aprutina, de qua frequens incidit sermo, & ex discipulis Fulginatibus unam, quæ vitam, & institutum Sororum tertii Ordinis in utramque domum invexit. Nurcinam deinde Lucia magnopere ampliavit, capaciori adjuncto templo, sub titulo sanctæ Claræ, priori reducto intra ambitum domicilii, unito etiam huic Monasterio altero Valcaldaræ. Augustinus Spoletanus Antistes, sub prædicti anni finem cuncta probavit, variis etiam beneficiis virgines prosecutus. Demum sub hunc annum, die XII. Januarii, Lucia longa pœnitentia, jejunio, aliisque corporis macerationibus attrita, obdormivit in Domino, & in vetusta sancti Hieronymi Ecclesia, loculo ligneo condita cœpit clarere miraculis, a quibus patrandis aliquot abstinuit annis, jubente fratre Raynaldo, ut turba cessaret undique concur-

„ ren-

„ rentium. Anno MDXCIX. aperto deposito, inventa est corpore integro, „ & habitu incorrupto, extractoque, & scisso corde, apparuit insitus Christus cruci affixus, ex ipsa carne propter vehementem, & frequentem „ Christi passi contemplationem mirabiliter delineatus. Translato sacro pignore ad alium locum humentem, tandem computruit, & ossa decentiori „ tumulo collocata, in magna nunc habentur veneratione.

XXXVI. Episcopi instituti sunt hoc anno: Massæ, & Populoniæ in Etruria sub Archiep. Senensi, frater Antonius de Massa, uti paulo antea dixi, Minister Generalis, per obitum alterius Antonii, alias Aurini: *Divina disponente clementia*. II. Idus Junii. Depictus est ad vivum in choro cathedralis Ecclesiæ, genuflexus coram sancto Cerbono, cujus officium composuit, subscriptis his verbis: *M. CCCC. XXXV. Mensis Decembris. Hic est Magister Antonius de Massa, Princeps-Massanus, & Episcopus Populoniæ. Civitatem libertate donavit, instituta Republica, translato in ipsam dominio temporali*. Sepultus est in templo prædicto. Nanderalben. sub Archiep. Colocensi, frater Blasius Joannis, sacræ Theologiæ professor, per obitum Nicolai. VI. *Idus Februarii*. Salmastren. in Persia, sub Patriarcha Muzal in Assyria, frater Marcus de Pera. XIII. *Kalend. Julii*. Maynonen. in Hibernia, sub Archiep. Tuamen. frater Nicolaus Wogmay, per depositionem fratris Guillelmi, de quo diximus supra, quia non curavit expediri litteras Apostolicas de sua promotione. XVI. *Kalend. Augusti*. Naturen. sub Patriarcha Constantinopolitano, frater Joannes Fabri Paderbornensis, sacræ Theologiæ lector in conventu Monasteriensi, per obitum alterius Joannis: *Inter cetera, quæ superna*. III. Kalend. Novembris. Tinarum & Miconarum insularum Cycladum, sub Archiep. Athenien. per obitum Jacobi etiam Minoritæ, frater Marcus Sclavus de Candia: *Dum ad universas Orbis Ecclesias*. VIII. Kalend. Novembris. Erat Archiepiscopus Tyri hoc tempore frater Petrus Varayz, sive Beparayz, de quo supra diximus, Candidæ, sive Blanchæ Reginæ Navarræ Confessarius, quem Joannes II. Navarræ Rex hoc anno misit Oratorem ad Joannem Castellæ Regem, ut inducias sævi belli pacisceretur, & inter pacis stabiliendæ judices adscripsit.

Fr. Anton. Episcop. Massæ. *Supra n. 5.*

Fr. Blas. Nanderalb.

Fr. Marc. Salmastren.

Fr. Nicolaus Mayonen.

An. 1428. n. 3.

Fr. Joan. Naturen.

Fr. Marcus Tinarum.

Fr. Petrus Arch. Tyri.

An. 1426. n. 10. & an. 1429. n. 6. Zurita lib. 13. c. 66. 67. & 70. Garibay. in hist. Navarræ l. 28. c. 6.

XXXVII. Florebant hoc tempore frater Antonius de Fano Confessarius Regis Aragonum Alphonsi, & Orator apud Martinum Pontificem concordiæ ineundæ, extincto jam schismate Peniscollensi. Frater Joannes Erler sacræ Theologiæ professor, Pontificis Pœnitentiarius in Curia, & basilica sancti Petri. Frater Petrus Pratensis, vir venerabilis, sacræ Theologiæ Magister, hæreticæ pravitatis Inquisitor, & provinciæ Tusciæ Minister. Obiit hoc anno in sua patria, sepultus apud Patres Conventuales ante gradus altaris majoris, sub lapide marmoreo. Istud habet epitaphium: *Hic jacet Reverendus P. frater Petrus de Caccia-Fochis de Prato, qui fuit Minister Fratrum Minorum, & Inquisitor hæreticæ pravitatis, & plura officia habuit. Obiit anno* MCCCCXXX. In eadem provincia Tusciæ frater Joannes de Barga, sacræ Theologiæ Magister doctissimus, & pius, qui postea transivit ad Observantes. In provincia Coloniensi frater Joannes Gritsch Basiliensis, sacræ Theologiæ Doctor, qui aliquot posteris commisit doctrinæ suæ monumenta. Erat hoc anno in provincia Angliæ Minister frater Rogerus Dewe, quem justas ob causas Minister Generalis ab officio deposuit, institutis provinciæ Vicariis fratre Hugone David, & Joanne Wynschilse. Similiter paulo antea absolvit fratrem Pastuccium Assisiatem a ministerio provinciæ sancti Francisci.

Fr. Antonius de Fano cōfessarius Regis Arag. *Zurita cit. c. 56. Mon. MSS. Provin. Aragon.*

Fr. Petrus Praten. Inquisitor in Tuscia.

Fr. Joan. de Barga.

Fr. Joan. Gritsch.

XXXVIII. Inter hos, & super hos eminentissime floruit beatus Albertus Sar-

Beatus Albertus Sartianensis.

Sartianensis, sanctitate illustris, græce & latine eruditus. Hoc ipso anno a pestis, per universam Italiam insanientis, ulcere convalescens, ab amico suo Nicolao Niccholo, Aloisii Marsilii auditore, viro doctissimo, & eloquentissimo, quem *præclarissimarum rerum custodem, & antistitem, atque bonarum Artium domicilium*, vocant Scriptores Florentini, dentatam acceperat scripturam, mordacemque invectivam a Poggio Brandolino, viro inter coætaneos alias eruditissimo, contra Fratres Observantes, a quibus se offensionem recepisse dicebat, emissam. Poggium autem aliqua scripsisse, *quorum lectio devotos offendit, incautis nocet, & inficit carnales*, testatur Michael Pocciantius de Scriptoribus Florentinis. Ea fuit offensionis causa, quod a prædictis Fratribus auctoritate Pontificis occuparetur Conventus Montis Caroli, a Patribus Conventualibus, uti superius diximus, derelictus, Poggii consanguineis, vel aliunde adjudicatus. Hinc prius secreto objecta aliqua impedimenta, deinde adhibitæ preces adversæ, mox additæ querimoniæ, demum prorupit Poggius in minas, & verborum injurias tanto homine indignas. Hujus generis scripta dum a prædicto Nicolao ad se missa legeret Albertus, dato responso hoc protulit judicium: *Litteras, quas ad me diligentissime transmisisti, ut quid de illis sentirem audires, inspexi, perlegi, revolvi, perpendi sæpe studiosius. Fateor, visus est mihi Poggius noster paulo liberior, ac solutior, quam non dico Christianam, & religiosam sobrietatem; sed animo audacior, & lingua effrænatior, & calamo festinantior extitisse, quam officiosam atque eruditam deceat gravitatem. Tam enim adversus Dei servos pene omnes, faciliore licentia exerit eloquentiam suam, tamque acriter pertonat, atque invehitur, ut, quantum mihi videtur, non modo innocentissimos illos servos Dei, ac reliquos omnes æstimem ab eo injuria lacessitos; verumetiam vehementissime pertimescam, hujusce Poggii auctoritate, ac eloquentia, si apud exteros a religione litteræ ipsæ pervenerint, perquam facile eosdem Religiosos vocari in odium, ac despectum iri, seculique homines, quod est gravius, quibus forte ab inquietantis mundi turbulentissima tempestate ad tutissimum, et sanctissimum portum integerrimæ Religionis confugere, voti fuerat, complures posse iisdem litteris potissimum avocari. Quamobrem non credidi, neque me dedecere hoc defensionis genus, quod pro Religione mihi assumendum putavi, neque Poggio nostro molestum esse debere, si non in eum (cum hoc oneris suscipere nolim) sed pro veritate, pro Religione, et pro his, qui aliquando hæc nostra forsitan legent, ego servorum Dei omnium non quidem defensioni, sed laudationi paulisper incumbam.*

An. 1425. n. 9.

Respondet ad mordacem Poggii scripturam.

XXXIX. Illud etiam egregie præstat in Apologetico, ad ipsum Poggium conscripto. Postquam enim ulcus detexit, dissidii causam his verbis manifestavit: *Inculcant adversum te quidam, et replicant tua prorsus opera factum, ne Conventus ille nostræ Religionis, ut cœptum erat, ædificetur; ac quod longe molestius est, futurum nonnulli suspicantur, ut id murorum, quod cœptum est, demoliendum sit, clamante adversum te tota illa provincia, quod nullius, quam tua apud Pontificem instantia, aut factum sit, aut futurum quidpiam.* Subjicit deinde aliquas graviores in Scriptura congestas injurias: *Vere mirari*, inquit, *satis non possum, quonam modo in tantam licentiam accusationis erueris, ut cum scriptum sit ab Apostolo*: Tu quis es, qui judicas alienum servum? suo Domino stat, aut cadit, stabit autem: *Tu tamen hos omnes, perpaucis exceptis, voces simulatores sanctitatis, latores errorum, sceleribus implicatos, perverse agentes, absque virtute, sine scientia, impudentes, insolentes, animo impotentes, superbos, qui nulli subesse velint, & parem spernentes, magis præesse cupiant, hæc puto te reclamante animo, & conscientia accusante dixisse.*

Rom. 14. 4.

XL.

XL. Demum ad innocentissimorum hominum offensas propellendas accedens, quales per quatuordecim, ut ipse ait, annorum commercium (totidem enim effluxerant, postquam a Patribus Conventualibus ad hos transierat) probavit, gravi & candido stylo Poggio ita describit: *Tu eos non summo honore habendos putes, qui, mea quidem sententia, se digna peragunt, amicis grati, inimicis haud infensi, alienorum periculorum solliciti, suæ vero jacturæ non negligentes; qui de terrenis fæcibus exuti, damnant quod erant; de futura vita amant quod futuri sunt, de erratis suis se judices afficiunt; de inquietantis seculi turbinibus, & grandi tempestate se evasisse plurimum gratulantur, & solo altior eorum animus mundo major, omnique terrena potestate sublimior, eatenus se excolendum virtuti, ac justitiæ dedit, ut posteriora obliti, ad ea quæ ante sunt se extendentes, illis vita sit tædio, & mors jucunditati, aurum luti loco existiment, laquearia distincta gemmis, & crustis marmoreis domicilia vestita ejusmodi hominibus sordeant: quibus curæ est, ut vitiis neque cedant, neque sub eis jaceant, sed contra ea laudabiliter dimicent. Inde vitam perditorum deplorant, suam autem tenacissimis quibusdam continentiæ frænis astringunt. Jam vero sensus omnes, qui illecebris male suavibus facile capiuntur, ne ab importunissimis dominis voluptatibus superentur, tam castigant, ut quæ prospectum oblectant, & lenocinantes spectaculorum contagiones, quo ab eis salubrius evitentur, ductis in terram luminibus, fugere anuitantur. Suavitatem asperitate commutant, ipsum vocum molliorem modulantiam, jucundumque concentum, nisi graviter ferre non sustinent, lenem contactum, succulentam, robustam, ac virentem ætatem, in putorem, in sordes, squaloremque vertերunt. Qui contraria valetudine sæpius gaudentes, suspirant ad patriam, & pias aures Domini Sabaoth validissimis, atque importunissimis vocibus pulsant, illud quotidie clamantes*, heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est. *Fama autem æque atque infamia, algore, & inopia, omnique genere molestiarum cum sapiunt, his libentius, quam vulgi favoribus, ac tardioris intelligentiæ, imperitorumque populorum inanibus rumoribus gloriantur. Et quod iis omnibus majus est, se totos subjectione humillima superantes, & vincentes, & animo demissi, & pavidi, at trementes, ne forte casus eis obrepat, & corpore fragiles, imbecilli, invalidi, pallentes, exangues, tam se pro Christo negligunt*, ut omnem intellectum in Christi obsequium captivantes, *se despectos, & stultos pro Christo existimari non vereantur, & Apostolo obsequuntur dicenti:* si quis videtur sapiens in hoc seculo, stultus fiat, ut sit sapiens, *& præsentia odientes, mundum calcent, divitias aspernentur, & ad futura se in dies sollicitius præparent. Ecce quales hosce homines censeam, quos tibi a me non pro illorum merito expressos putes velim, sed multo magis pro angustia temporis designatos. E quibus complures eam, quam dixi, vitæ munditiem excellentissimam degunt, reliqui bonam, omnes vero saltem non malam.*

Laudat sui temporis Observantes.

Psal. 119. 5.

2. Cor. 10. 5.
1. Cor. 3. 18.

XLI. Hæc excribere libuit, ut videatur quales illius temporis Observantes, teste sanctissimo & doctissimo viro, fuerint, quam etiam gnaviter & graviter ille pro religiosissima familia decertaverit. Pro aliis etiam scripsit viris insontibus eruditos tractatus, & epistolas his posteriores, quæ suis locis suggeremus. Sub annum MCCCCXXII. egregiam habuit ad suos Consodales in Comitiis congregatos de sanctissimo Eucharistiæ sacramento declamationem, quam, Deo dante, cum reliquis ejus opusculis publici faciemus juris.

Mar. c. 12.
Marc. 3. par. lib. 1. c. 47.

XLII. Hoc anno Rector Universitatis Tholosanæ cum populis im-

portune obtrudere vellet, beatam Virginem Mariam in peccato originali fuisse conceptam, ab urbe expulsus est. Romam venit, apud Pontificem illatæ injuriæ remedium postulaturus, & publice suam sententiam defensurus. Quorumdam favoribus indicta est disputationi dies, sed propter quædam impedimenta non est secuta.

Conv. Uxenti. Genc. in Provin. S. Nic. Con. 7.

XLIII. Tarentinorum Princeps Raymundus Baucius Ursinus Uxenti, Salentinorum urbis, Conventum sub invocatione beatæ Mariæ de Pietate, hoc anno extruxit, & dum urbis potiretur dominio, innumeris fovit beneficiis. Translata ad alios Civitate, numerus Fratrum decrevit: res enim Uxentinorum angustæ sunt. Jacet hic beatus Angelus Politensis, sive de Altamura, humilitate & mansuetudine insignis, ut propterea *ovicula* ab omnibus appellaretur.

Conv. Bitunt. Indid. Con. 8.

Conv. Ansan. Idem in Provin. S. Bernard. Conv. 6.

Hieron. a Stronconio.

XLIV. Bituntini cives non procul ab urbe Conventum alterum ædificarunt in honorem beatæ Mariæ Virginis de Chivisa, curandis vicinorum Conventuum Fratribus opportunum. Tertium ædificavit beatus Joannes Capistranensis, non procul ab Ansano, Aprutinorum civitate, sub nomine *sancti Angeli de Pace*, in memoriam constitutæ a se pacis inter Ansani ac Ortonæ civitates, hostiliter ac crudeliter se invicem infestantes. Hic sepultus est beatus Hieronymus a Stronconio, provinciæ sancti Francisci alumnus, ante & post mortem miraculis illustris.

Conv. Vallis asperæ. Idem in Provin. S. Angeli Con. 4. Epiphan. Theutonicus.

XLV. Quartum acquisivit frater Nicolaus Auximanus, nuncupatum a sancta Maria *de Valle aspera* ad Tessam in medio saltus densissimi. Obiit hic frater Epiphanius Theutonicus, qui ut liberius Deo vacaret, tuguriolum in abdita silva propinqua sibi extruxerat, ubi totus Deo intentus extra se, & supra se frequenter ferebatur. Trigesimo ab ejus obitu anno, corpus incorruptum, & optimum spirans odorem inventum est, & proinde honorifice loco repositum. Baculi contactu sanantur energumeni, & variæ curantur infirmitates. Alter etiam laicus anonymus, patria Tornaretensis ibidem jacet, qui, cum domui custodiendæ relinqueretur, a sæviente peste, aliis sibi fuga consulentibus, & cessante, sive redeuntibus, inventus est exanimis in medio dormitorio genibus complicatis, & recta cervice, extensisque in altum manibus, non secus ac si ferventer oraret. Sepultæ sunt etiam hic Sorores duæ Tertii Ordinis, fœminæ piissimæ, Joanna, & Catarina de Vino, quæ in Fratrum necessitates, & illuminando sacello sacrosanctæ Eucharistiæ integro anno oleum subministrarunt, absque ullo decremento quantitatis in suos usus a principio repositæ, vase potius redundante. Contigit hic, ut obsessis copiosa nive itineribus, Fratres inopia panis laborarent; sed dum vota sua ad Deum mitterent, inventum est præ foribus canistrum optimi panis, nullis cujuspiam portitoris in nive apparentibus vestigiis. Et Bacchanalium tempore caper lethaliter ictus, culinam ingressus, statimque occumbens, se dedit in hilaria iis, qui cineralia ex nimia inedia videbantur ante tempus celebrasse.

Con. S. Mauritii.

XLVI. Ante annos septem, vir nobilis Joannes Jacobus, Marchio Montis-Ferrati, concessit Fratribus Ecclesiam ruralem sancti Mauritii, in oppido sancti Mauritii, Vercellen. diœcesis, tunc pene destructam & desolatam, & terram adjacentem, ut sibi domum, & hortos constituerent. Obtento tunc Pontificis simplici assensu, absque litteris tamen solemnibus ædem sibi posuerunt; defectum supplevit hoc anno Pontifex: *Eximiæ devotionis affectus*. XII. Kalend. Aprilis.

Conv. Panormitan. de Gangia.

XLVII. Circa hoc tempus Fratres Conventus sanctæ Mariæ de Jesu, extra Panormum, angustam ædiculam pro curandis infirmis, & hospitandis iis,

iis, qui in urbem veniebant, obtinuerunt intra Civitatem. Cum vero frequenter sermones haberent ad populum, idque in templis alienis, aliquot Proceres, & Senatus Panormitanus, decreverunt humile Xenodochium in commodum Conventum commutare, & nobile templum adjicere, in quo concionari, & confessiones possent excipere. His auspiciis successivisque incrementis pulcherrimum totius Siciliæ coaluit Cœnobium, sub nomine sanctæ Mariæ Angelorum, vulgo Siculo *la Gangia*, centum, & plurium Fratrum capacissimum. Jacet hic beatus Benignus Romanus laicus, multorum miraculorum patrator, Carolo V. Imperatori summe carus, cui multa prædixit ipso eventu verissima. Eum visum abiit Cæsar, & in horto invenit aliquanto mœstum. Quid doleret, aut mœreret, sciscitatus promisit se, si posset, remedium adhibiturum. Cui Benignus, interceptum sibi ligonem, neque aliud se velle respondit. Ligonem pollicitus Cæsar, transmisit argenteum, ex quo conflati sunt Calices, & sacra ministerialia. Maxima habetur a Panormitanis in veneratione.

Idem in Provin. Sicil. Con. 39.

Benignus Romanus.

XLVIII. In Hispania extra oppidum Parietum, vulgo *Paredes de las Navas*, leucis quatuor ab urbe Palentina, beatus Petrus a Sanctojo Oratorium, sub invocatione sanctæ Mariæ *de Misericordia*, hoc anno construxit, in quo religiosissime annis nonaginta Fratres habitarunt. Sed cum impudica quædam fœmina pium virum, hujus Cœnobioli alumnum, domum redeuntem occidi fecisset, ne suæ turpitudinis haberet reprehensorem, Petrus Manriquius ejusdem oppidi Comes, ne in deserto habitantibus quidpiam simile amplius accideret, anno MDXXI. ad ipsum oppidum transferre curavit, templo, sub titulo sanctæ Mariæ *de Spe* religiose constructo. Aliud nobilius, & pulchrius ædificatum est piorum eleemosynis, & Fratrum cura, anno MDCV. Sacellum præcipuum fabricarunt magnificenter Comites Parietenses, quibus cessit in sepulturam. Sacrarium extruxit Magdalena Manriquia, hujus oppidi Comitissa, ibique sepulturam delegit. S. Antonius Patavinus multa hic patrat miracula; aquam ubi nulla spes post terram altius effossam, superarat, in suæ festivitatis vigilia abundantissime largitus; adolescentem Fratrem, intus prolapsum, ejusque auxilium sæpe interpellantem, mirabiliter a morte liberavit.

Conv. Parietū. *Idem in Provin. Concep. Con. 27. Men. MSS. hujus Provin.*

XLIX. Sub hoc tempus aliquanto longius ab urbe Alcarazii, diœcesis Toletanæ, humile extabat Fratrum domicilium, quod circa an. MCCCCLX. ad ipsam urbem sub titulo sancti Francisci, Fratrum industria, translatum est. Deperditis scripturis nihil amplius occurrit memorabile. Et similiter accidit Conventui sancti Francisci de Veas, ejusdem Provinciæ, circa hoc tempus, ex oppidanorum facultatibus extra oppidum constructo.

Conv. Alcarazii. *Idem in Provin. Carthag. Con. 6. & 7.*
Conv. de Veas.

L. Hoc anno (uti inscriptio supra portam claustri commemorat) Sancius Episcopus Salamantinus prope villam sancti Martini de Castaneto, ad mensam Episcopalem spectantem, domum æstivam hortis, fontibus, nemoribus amœnam, Episcoporum recreationi constitutam *las Casas del Monte*, vulgariter nuncupatam, in commodum Conventum Fratrum Regularis Observantiæ, pro spirituali subsidio vicinorum oppidorum convertit. Ecclesiam adjunxit sub titulo sanctæ Mariæ *de Gratia*, eaque completa, donationem approbari a suæ Ecclesiæ Capitularibus anno MCCCCXXXVII. conscripto instrumento, cujus penes me habeo transumptum, serio curavit. Excitavit Episcopi pietatem ad hoc opus aggrediendum, cujusdam devotæ puellæ præsagium, ante quinquennium prædicentis, domum hanc pro Fratribus Minoribus; & in editissima rupe Franciæ vulgo *la peña de Francia*, alteram pro Prædicatoribus, ubi beatæ Virginis imago mirabiliter apparue-

Conv. Castaneti. *Idem in Provin. S. Michael. Con. 8. Men. MSS. hujus Provin.*

Hist. Conv. Rupis Fran. c. 6. & 7.

rat

rat, ædificandas. Patres Concilii Basileensis, inchoato jam schismate, erectionem Monasterii, quo poterant modo, approbarunt, Episcopi, Procuratore intercedente, sed tutius agentes Fratres, aliam confirmationem ab Eugenio IV. impetrarunt. Altare beatæ Virginis de gratia consecravit frater Joannes Episcopus Bonen. Ordinis Prædicatorum, ex permissione Sancii prædicti anno MCCCCXXXVII. Multas habet Ecclesia Sanctorum reliquias, pretiosis thecis inclusas, partim ab ipso fundatore collatas, partim a pio, & gravi viro fratre Francisco a Figueroa Hierosolymis, & Roma, ubi Procuratoris generalis munus obivit, allatas, & locupletem supellectilem a variis Principibus oblatam. Nobilem Bibliothecam legavit Franciscus Cardinalis Pachecus. Christophorus Archiepiscopus Burgensis lampadem magni ponderis argenteam, quæ perpetuo ardet coram beatæ Virginis imagine, frequentibus miraculis celeberrima. Jacet hic prædictus Franciscus a Figueroa, provinciæ sanctæ Michaelis Minister, atque aliarum Commissarius, Procurator, uti dixi, Romanus, sacræ Theologiæ professor, Comitum de la Puebla consanguineus, virtute, pietate, exactissima sui Instituti, & regulari disciplina illustris. Ludovicus de Corduba, Episcopus Salamanticensis aliquot molestias intulit Fratribus hujus Conventus, anno MDCVIII. prædicationibus, & confessionibus excipiendis interdixit; sed Decius Caraffa, Nuncius Apostolicus ab omnibus liberavit gravaminibus, & anno MDCX. pro illis sententiam tulit, contra quosdam beneficiarios circa quartam funeralem. Vivunt hic sub arctissima disciplina Patres Recollecti, provinciæ prædictæ sancti Michaelis.

Francisc. à Figueroa.

LI. Jacobus sancti Flori in Gallia Episcopus, donaverat nobili viro Bernardo de Armaniaco, Comiti Pardiaci, Vicecomiti Cardelesii, & Murati, capellam sancti Galli, infra prædictum Vicecomitatum Murati consistentem, ut ibidem Conventum Fratrum regularis Observantiæ construeret. Ne vero aliqua ex parte hæc donatio claudicaret, obtinuit, ut a Pontifice confirmaretur: *Apostolicæ servitutis officium*. XIV. Kalend. Junii. Similes litteras concessit Eugenius IV. anno sequenti. An vero prædictus Comes domum postea ædificarit, alibi non comperio.

Conv. Oclani. *Idem in Provin. Dalmat. Con.* 10.

LII. Apud Oclanum, sive Uglianum, insulare oppidum, ab urbe Jaderensi, Dalmatiæ Metropoli V. M. P. dissitum, construxit Simon de Begna, civis Jaderensis Ecclesiam SS. Hieronymo, & Petro Martyri dicatam, pro usu & habitatione Fratrum Minorum regularis Observantiæ, & donationem hoc anno confirmari curavit a Martino Pontifice: *Piis supplicum votis*, III. Nonas Julii. A quodam Begnano Episcopo ibidem tumulato Conventum ædificatum scribit Gonzaga, sed puto deceptum in cognomine *Begnano*, neque alium fuisse constructorem, quam prædictum Simonem Begnanum, & huic tamquam fundatori honorificam donatam esse sepulturam.

Conv. de Trym *Tom.* 9. *an.* 1393. *n.* 4.

LIII. Conventus sancti Francisci de Trym in Hibernia, Midensis diœcesis, de quo alias scripsimus, propter bellorum incommoda, aliasque calamitates, ruinam minabatur. Hortatus est hoc anno Pontifex fideles, ut manus porrigerent adjutrices: *Dum beati merita Francisci*, VIII. Idus Junii.

Monast. S. Mariæ de Angelis extra Perusium.

LIV. Ante aliquot menses, conflagrato Monasterio Clarissarum beatæ Mariæ de Angelis extra muros urbis Perusinæ, de quo alias diximus, obtenta facultate fratris Guillelmi Casalensis, tunc Vicarii generalis in Italia fratris Antonii Massani Ministri totius Ordinis, Moniales transierunt ad aliud Monasterium ejusdem Ordinis, *de Monte-lucis* nuncupatum. Utriusque itaque Ab-

Abbatissæ, & Monasterii Sororum precibus inductus Pontifex, constituit ut combustæ domus possessiones, & bona unirentur Montis-Lucensi, in eaque remanerent, quæ exceptæ fuerunt Sorores fugientes ab incendio, & unum fieret corpus domus utriusque: *Ad ea exequendum*, x. Kal. Octobris. Ambo suberant Monasteria Minorum provinciæ sancti Francisci, in qua etiam alterius Monasterii mentio occurrit extra muros urbis Eugubinæ, sub titulo *sanctæ Mariæ de Palladio*, ex quo fugientem Benedictam Benedicti Massarelli, coerceri jubet Pontifex, scriptis litteris ad Præpositum sancti Stephani de Arcellis. Diversum hoc Cœnobium ab illo sanctæ Margaritæ, de quo alias egimus, & ab altero sanctissimæ Trinitatis ejusdem urbis, de quo scribit Gonzaga, nisi fortassis tituli sint mutati. Monast. Eugubinum. Tom. 5. an. 1290. n. 34. Gonz. in Prov. S. Francisc. Monast. 11.

LV. Hujus anni partum idem auctor facit Monasterium Mortarii in statu Mediolanensi: sed ego suspicor, errorem esse in numerorum notis; quippe Ecclesiam sancti Victori sacram, ruinæ proximam hoc anno restitutam ait, ex Clementis VI. facultate, per Moniales Cœnobii sancti Cassiani; Clemens vero VI. desiit esse in humanis MCCCLII. Adde quod scribit primas vitæ Monasticæ magistras ex Monasterio Mediolanensi sancti Bernardini evocatas, & illud hoc anno posterius est, ut suo loco monstrabimus. Quomodo hi nodi solvendi sint, modo non occurrit. Multas hic ait plurima virtute promicuisse Sorores, atque inter has præfulsisse Cæciliam Codognolam, Hippolytam a Malegnano, & quamdam Elisabetham. Reliquæ a prima Monasterii fundatione ad hæc usque tempora, propter summam sui Instituti observantiam, & regularis disciplinæ constantiam, valde commendantur. Aliam præter supradictam sancti Victoris Ecclesiam, anno MDVII. addiderunt Sorores, sanctæ Claræ sacram, & utramque curarunt anno MDLX. consecrari. Monast. Mortarii. Idem in Provin. Mediolan. Monast. 11.

LVI. Variæ occurrunt sententiæ circa fundationem Monasterii sanctæ Mariæ Magdalenæ, urbis Placentinæ in Italia. Nos ante multos annos, inchoatum esse a Sororibus Tertii Ordinis ex probatis probavimus monumentis. Gonzaga ab hoc anno exordium sumpsisse scribit, idque sub Pio II. qui non nisi anno MCCCCLVIII. assumptus est ad Pontificatum. Monumenta MSS. Placentina ad me missa, nodum solvunt, ut a longo tempore inceptum, circa hunc annum ad clausuram, & observantiæ regularis formam, ad exemplum Monasterii sanctæ Annæ Fulginatis, & doctrinam beatæ Angelinæ multorum Monasteriorum hujus Instituti Præfectæ, redactum sit. Velum nigrum, quod gestare non solebant Moniales Tertii Ordinis, Sixtus IV. concessit. In Ecclesia requiescunt corpora beatæ Sororis Baptistæ omnino integrum, suavissimumque emittens odorem, atque alterum beati Marci Bononiensis, de quo alio loco commodius agemus. Monast. Placentinum in Italia. Idem in Provin. Bonon. Mon. 5.

LVII. Circa hunc annum Martina Lupi, & quædam Sorores Tertiariæ constituerunt sibi domicilium intra muros urbis Iliturgensis, vulgo *Andujar*, in Hispania, diœcesis Giennen. sub Episcopi jurisdictione, & sanctæ Agnetis nuncupatione. Ad arctiorem vitam inhiantibus Nicolaus V. anno MCCCCL. indulsit, ut domum in Monasterium sanctæ Claræ converterent, & sanctæ Claræ Regulam deinceps observarent. Diploma dabimus sub istum annum in Regesto. Paulus II. anno MCCCCLXXIV. id etiam ratum habuit, & jurisdictioni subjecit Fratrum Minorum regularis Observantiæ, adjectis privilegiis plurimis, a suis prædecessoribus concessis Monasterio de Oterdesillas. Vixerunt hic multæ Sorores pietate & genere illustres, præsertim Agnes Cana, triginta annorum Abbatissa, miræ pœnitentiæ, & virtutis fœmina, quæ a sancto Sebastiano, in visione conspecto, impetravit ut tempore sævæ pe- Monaster. Iliturgen. Idem in Provin. Granaten. Mon. 5. Monume. MSS. hujus Provin. Agnes Cana.

pestis, sui Monasterii curam ageret, & propterea diem ejus festum peculiari cultu prosequuntur, præmisso vigiliæ jejunio; Francisca Baldivia anno MDXL. defuncta, postquam sexaginta annos in omni virtutum genere transegerat, & diem obitus longe antea prædixerat. Clara Serrana religiosa humilitate insignis, quæ anno sequenti decessit, & ab Angelis visa est in cœlum efferri, decantato illo versiculo: *Auditui meo dabis gaudium, & lætitiam, & exultabunt ossa humiliata*; Magdalena a cruce falsis visionibus decepta, vel imaginaria sanctitate insolescens, e Monasterio sanctæ Elisabethæ Cordubensi ad illud translata, in quo annis viginti quatuor dignos fecit fructus pœnitentiæ, & dolosum vitæ genus vera pietate, & insigni humilitate compensavit. Obiit anno MDLX. in die sancti Joannis Evangelistæ.

Francisca Baldivia. Clara Serrana. Magdalena a Cruce.

LVIII. Nobili mulieri Joannæ de monte-Bellicardo, Principi Auraycensi, concessit hoc anno Pontifex facultatem, ut in oppido Montis-Bellicardi, diœcesis Bisuntinæ, Monasterium ædificaret Clarissarum: *Sinceræ devotionis affectus*, II. Nonas Januarii. Indulsit similiter, ut nonnullæ mulieres, virgines, & viduæ, honestæ conversationis & vitæ, sub Tertio Ordine Deo servientes, Monasterium sibi construerent in urbe, seu diœcesi Aquilana: *Piis supplicum votis*, XVII. Kal. Junii. Ejusdem Instituti Sororibus & Fratribus per Belgium in variis urbibus constitutis, datas alias & confirmatas a Joanne XXIII. constitutiones, uti suo loco diximus, confirmavit: *Ex Apostolicæ Sedis providentia*, XIII. Kal. Julii. Habitantibus in civitate & diœcesi Treverensi concessit, ut bona, & possessiones, quæ alibi habebant, venderent, vel ad annuam certam possessionem reducerent, ut alia bona certiora, & suis domibus magis accommoda, Fratrumque & Sororum necessitatibus subveniendis utiliora, possent acquirere: *Sacræ devotionis affectus*, X. Kal. Martii. Magisterii gradus hominibus indignis collatos, irritos voluit, & inanes, conditionesque apposuit in promotionibus observandas: *Cum in humanis scientiis*, Kal. Decembris.

Monast. Montis Bellicardi. *Tom. 9. an. 1413. n. 8.*

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ Solemnissima hoc anno habita sunt Assisii totius Ordinis Comitia, in „ quibus remoto ab officio Ministeriatus Generalis fratre Antonio de „ Massa, per translationem ad infulas Episcopales suæ Patriæ, cum honore „ deposito, concordibus eligentium votis Guillelmus de Casale substitutus „ fuit. Mens Pontificis cum esset unio, novæ constitutiones factæ fuerunt; „ at res ad votum mentis futura, quæ videbatur, vix apparuit possibilis: „ verumtamen hominum religiosa dissidia in majorem Dei gloriam, & Ec„ clesiæ utilitatem cessere: horum occasione Comitiorum omnes Vicariæ „ unitæ sunt Provinciis, præter Bosnensem. In Vicaria Russiæ Custodia „ Moldaviensis unita fuit Provinciæ Orientali in Caffa; Custodia vero „ Leopolien. provinciæ Boemiæ, & Poloniæ, in qua hoc eodem anno fuit „ Patrum convocatio celebrata Leloviæ, qua finita frater Joannes Kmita „ Minister Provincialis abiit in Russiam, & in festo sancti Martini in Leo„ poliensem Custodiam se intromisit. Interea frater Petrus Calaber vitæ „ perfectione, & sanctitate insignis moritur.

Guillelmus de Casale fit Minister Generalis. *Casim. Biern. cit. n. 14.* Petrus Calaber floret.

AR-

ARGUMENTUM.

Moritur Martinus V. & succedit Eugenius IV. Favet hic impense Fratribus regularis Observantiæ, & in pristinam restituit libertatem. Sacrum Alverniæ montem iisdem confirmat. Aliquos assumit ad infulas Pontificias. Moritur frater Sensus a Monte Jovis. Multiplicantur domicilia.

I. INEUNTE hoc anno, III. Idus Januarii, indicto Generali Concilio, in civitate Basileæ cogendo, missoque Præside Cæsarino sancti Angeli Diacono Cardinale, pro comprimendis Hussitis, Boemiæ regnum miserrime discindentibus, Martinus Papa die XXI. Februarii sub auroram, post annorum XIII. mensium trium, dierum XII. uti habetur in Epitaphio sepulcrali, felicissimum Pontificatum, apoplexia correptus, anno ætatis LXIII. decessit, summo omnium dolore, collacrymante Clero, & Populo Romano, funusque comitante ad Lateranum, ubi æneo inclusus est sepulcro, in pavimento e regione summi altaris, supra quod sanctorum Apostolorum Petri & Pauli capita conservantur. Plurimum ei debet Ecclesia, cujus prudentia perniciosissimum sublatum est schisma; urbs Romana, cujus munificentia ad pristinum splendorem reversa est; Sodalitium Minorum, cujus summa benevolentia magnopere crevit, præsertim regularis Observantiæ germen novellum. Paulo ante ejus mortem memorabile præcessit solis deliquium circa horam vigesimam secundam, adeoque obumbrata sunt omnia, ut noctem duabus horis præcurrisse homines judicaverint, testeturque Bernardinus a Fossa in suis Chronicis MSS. se itinerantem, in campis vidisse corvos, & corniculas crocitantes, magno conatu ad silvas avolasse, veluti repente fuissent a nocte præventæ. Erat tunc Romæ beatus Joannes Capistranensis, & ipsa die, qua obitum præcessit, adstitit Pontifici morbo laboranti, viditque e Palatio discedens, fulgur e coelo emissum, in quo clare exarata hæc verba perlegit: *Non videbit lucem surgentis auroræ.*

Moritur Martinus V.

Ejus mortē præcessit eclipsis.

Eam prævidit B. Joann. Capistranen.

II. Quatuordecim Cardinalium, qui tunc Romæ vivebant, unanimi suffragio delectus est ad Pontificatum, V. Nonas Martii, die III. conclavis ad Minervam habiti, Gabriel Gondolmerius Venetus Gregorii XII. nepos, Ordinem Canonicorum sancti Georgii in Alga, cui ipse, socio Antonio Corario, initium dederat, professus, mox Episcopus Senensis, deinde S. R. E. Thesaurarius, demum sancti Clementis Presbyter Cardinalis, in Piceno, & Bononia Legatus. Coronationis insignia suscepit ante fores Basilicæ Principis Apostolorum, V. Idus Martii, per manus Lucidi Comitis, Diaconi sanctæ Mariæ in Cosmedin. S. R. E. Archidiaconi. Ante aliquot menses Gabrieli prædixerat honorem hunc Joannes Capistranensis, quem summopere diligebat. Profecturus enim in regionem longinquam vale dicto Gabrieli, summa reverentia pedes osculatus est. Rei novitate excitus Cardinalis, interrogavit cur ita præter morem fecerit, antea solitus manum dumtaxat osculari? Respondit Joannes se venerari sacram illam, coelo cognatam, quam in eo prævidebat, dignitatem, neque amplius visurum, nisi in supremo Ecclesiæ fastigio. Tertio ab electionis die, dum Eugenio congratulaturus accedit, colloquium hoc propheticum Pontifex ei in mentem reduxit, promisitque veterem amicitiam majori fore lucro fovendam. Id solum se cupere dixit Capistranus, ut regularis Observantiæ familiam paterno amplexaretur affectu, atque in pristinum restitueret statum, quem habebat ante celebrata Comitia generalia Assisii, anno proxime elapso;

Eligitur Eugenius IV.

Prædixit ei Pontificatum Joann. Capistranus.

Commendat ei familiam Observantum.

pso; nimirum, ut sub suæ vitæ, & conversationis Vicariis regeretur, cum jam probaverit unionem a Martino Pontifice intentatam, Religioni reformandæ potius obfuisse, quam profuisse. Hæc & majora beneficia pollicitus Eugenius, complevit, quidquid augendæ, illustrandæque huic congregationi expediebat, abunde largitus.

Favet quam maxime Eugenius.

III. Neque diu moratus, statim in Pontificatus limine, octavo a suæ electione die commisit Juliano Cardinali sancti Angeli, Sedis Apostolicæ in Germania Legato, ut domus regularis Observantiæ, Principatus Bosnensis, sub regimen Custodis, vel Vicarii Bosnæ reduceret, ita deprecante Sigismundo Rege Romanorum: *Rationi congruit*, VI. Idus Martii. Deinde irritas esse declaravit omnes modificationes & relaxationes, quas Martinus prædecessor adhibuit constitutionibus Capituli Assisiatis, Guillelmum Generalem Ministrum ad statutorum observantiam obligari voluit, & juramenti præstiti dispensationem revocavit, gravi hoc edito constituto.

Vicarium instituit regular. Observantiæ in Bosna.

Revocat modificationes Martini V.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ex lib. 1. bullar. Eugen. fol. 47.

IV. *Vinea Domini Sabaoth, domus Israel, diversorum varietate florum fulcita, inter alia magnifica germina quemdam singularem prætulit fructum, Ordinem videlicet Fratrum Minorum, ex quo ipsa super cuncta fragrans aromata, mirabilem adepta est gratiam meritorum, quem fructum in excelsum fortius extensum inimicus omnis boni frequentius videns, & amplius invidens, quia dejicere non valet, cum sit fundatus supra petram, ventum adversitatis sæpius movet & immittit eidem, dum a veræ Religionis, & observantiæ tramite Fratribus suggerit deviare; contra quæ tamen prudens vineæ cultor ex adverso consuevit ascendere, & se pro domo Israel murum opponere, ac iis, quæ pro salubri & felici ejus incremento facta sunt, ut illibata persistant, adjicere roboris firmitatem. Sane cum dudum dictus Ordo Fratrum Minorum sæpius circa habituum, morum, & obedientiarum diversitatem vento quassaretur adversitatis, & propterea per plures prædecessores nostros salubriter provisum extitisset, ut sicut omnibus dicti Ordinis Fratribus una est fides mentium, ita etiam una esset pietas actionum. Quia tamen novissime quædam de diversitatibus iterum pullulare cœperunt, quorum extirpationi per discretæ provisionis remedium plurimum fuit intendere necessarium. Nuper siquidem in Capitulo generali Ordinis præfati, in civitate nostra Assisii congregato, præsidente ibidem dilecto filio nostro Joanne, tituli sancti Petri ad Vincula Presbytero Cardinali, Apostolicæ Sedis Legato, nonnullæ constitutiones, ordinationes, statuta, & capitula, magno discretorum digesta consilio, pro reductione unionis, Religionis reformatione, ac diversitatum prædictarum extirpatione per eum facta, edita & conclusa, necnon a Fratribus dicti Ordinis unanimiter acceptata fuerunt, per quæ Ordo ipse ad virtuosum incrementum sperabatur verisimiliter pervenire. Postquam felicis recordationis Martinus Papa V. prædecessor noster, super constitutionibus, ordinationibus, statutis, & capitulis antedictis, quasdam per suas certi tenoris litteras fecit declarationes, relaxationes, additiones, & modificationes per quas iterato intelleximus diversitatem sublatam renovari, quarum tenorem, & continentiam præsentibus haberi volumus pro sufficienter expressis. Nos igitur attendentes, quod constitutiones, ordinationes, statuta, & capitula supradicta unioni, & reformationi dicti Ordinis plurimum sunt necessaria, & alias plurimorum notabilium virorum, tam Religiosorum, quam secularium frequenti conquestione, sed ex certa experientia cognoscentes, quod de-*

declarationes, additiones, & relaxationes, ac modificationes præfatæ unitati Ordinis non modicum præstant impedimentum, ceteraque alia, & singula in ipsis litteris relaxata, aut indulta nulli regularis Observantiæ suffragantur incremento, pro Fratrum prædictorum concordia litteras præfati prædecessoris nostri, ac earum declarationes, additiones, modificationes, relaxationes, singulaque in eis contenta, & si quæ in aliis quibuscumque litteris dicti prædecessoris nostri præfatis constitutionibus, statutis, & capitulis contraria facta, indulta, aut relaxata, seu modificata contineantur; necnon juramenti per dilectum filium Guillelmum de Casali dicti Ordinis Ministrum Generalem, coram dicto Legato, & toto Capitulo præstiti, relaxationem, ac omnia & singula inde secuta, & quæ præsentibus similiter haberi volumus pro expressis, cassantes, irritantes, & annullantes, ac nullius esse decernentes roboris, vel momenti, constitutiones, statuta, & capitula præfata, quæ his de verbo ad verbum inseri fecimus, auctoritate Apostolica confirmantes, præsentis scripti patrocinio communimus. Volentes ipsum Ministrum Generalem ad ipsius juramenti præstiti observantiam firmiter obligari, ipsumque ad illius observantiam, tenore præsentium astringimus, & etiam obligamus. Mandantes nihilominus omnibus & singulis Fratribus, tam Prælatis, quam subditis, tam præsentibus, quam futuris Ordinis præfati, quatenus dictas constitutiones, statuta, & capitula, sub pœnis in eisdem expressis, debeant inviolabiliter observare. Si quis autem constitutionum, ordinationum, statutorum, & capitulorum hujusmodi transgressor extiterit, pœnas in eisdem contentas incurrere volumus ipso facto. Prohibentes insuper sub dictis pœnis, ne quisquam præfatas constitutiones, statuta, & capitula glossare, aut eis addere, vel aliquid detrahere, aut contra ea dispensare præsumat quoquo modo, absque Sedis Apostolicæ speciali & expressa licentia. Tenor vero constitutionum, statutorum, & capitulorum prædictorum, quem de verbo ad verbum pro præmissorum subsistentia firmiori præsentibus inseri fecimus, est talis: Joannes miseratione divina tituli sancti Petri ad Vincula, sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyter Cardinalis, reformator Ordinis Fratrum Minorum a Sede Apostolica specialiter deputatus: venerabilibus & religiosis viris, dominis Fratribus Generali, Provincialibusque Ministris, ac universis & singulis Fratribus Ordinis Minorum prædictorum salutem, & sinceram dilectionem in Domino Jesu Christo. Noveritis quod nos litteras sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Martini divina providentia Papæ V. &c. *(Ut in anno præcedenti num. 7.) Nulli ergo &c. nostrorum cassationis, revocationis, annullationis, decreti, confirmationis, ordinationis, astrictionis, obligationis, juramenti, voluntatis, & inhibitionis infringere &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud S. Petrum anno* MCCCCXXXI. *Idibus Martii, Pontific. nostri anno* 1. At bonus Pontifex his non obstantibus, Ministri Generalis, & aliorum precibus victus, anno sequenti, IV. Kalend. Maii, bullam hanc revocavit, modificationes approbavit, & eumdem Generalem a juramenti vinculo absolvit.

Obligat Ministrum Generalem ad observantiam præstiti juramenti.

V. Fratribus Observantibus, ut maturiori consilio, & communibus suffragiis, quæ suæ stabiliendæ, & propagandæ disciplinæ magis conducerent, diligenter examinarent, facultatem indulsit, Comitia generalia separatim a Patribus Conventualibus Bononiæ, circa festum Pentecostes, ad sanctum Paulum celebrandi, & constituendi sibi sui Instituti Vicarios, quales ante Capitulum Assisii deligebant. Ex omnibus vero sibi segregari præcepit sex viros graves, in lege Dei eruditos, & in rebus agendis peritos, quorum opera uti posset in negotiis arduis, & magnis, quæ cogitabat, ut Ecclesiam ab

Indulget Eugenius ut Observantes celebrent Capitulum. Marc. c.12. Marc. 3. p. l. 1. c.52. Rodul. fol. 244. Jubet designari sibi sex viros doctos, & cordatos.

ab hæreticorum erroribus indicto Concilio, & Orientis Christianos a Turcarum tyrannide, conscripto milite præmuniret. Restitutis Vicariis, & redacto ad formam pristinam regimine, delecti sunt in Pontificis obsequium Joannes Capistranensis, Jacobus Primadicius Bononiensis, Jacobus Picenus e Monte Prandono, Albertus Sartianensis Etruscus, Bartholomæus Yanensis Umber, & Ludovicus Bononiensis, viri utique docti, & qui egregiam posuerunt operam, uti sequentibus annis monstrabimus, Pontificis pio studio promovendo.

Ann. 1420. n. 21. Marian. citat. Marc. citat. Rodul. fol. 264. Ejecti Observ. e monte Alvernia eumdem recuperant. Adjutoribus Cosma Mediceo, & Fräcisco Cathanio.

VI. Dederat, uti superius diximus, Martinus Fratribus Observantibus montis Alvernii Cœnobium. Male habuit Patres Conventuales locum, toto orbe celeberrimum, sui Institutoris incolatu, receptisque Christi vulneribus insignem, a se transferri, sublatoque Martino, translationis auctore, statim recuperare tentarunt, ejectis propria auctoritate Observantibus, & sacram omnem supellectilem, scripturas, monumenta ad Conventum Certomondi transmiserunt, veriti ne denuo expellerentur. Substituto Eugenio, Florentini, præsertim clarissimus vir Cosmas Mediceus, & Franciscus Cathanius ex stirpe Orlandi Comitis Clusini, qui montem sancto Francisco donaverat, injuriam exposuerunt, obtinueruntque ut Eugenius Jordano Cardinali Ursino, Ordinis Protectori, controversiam committeret. Auditis partibus, acceptoque Pontificio decreto, die XXVIII. Novembris hujus anni, magna interminatione præcepit Jordanus Guillelmo Ministro Generali, ut absque ulla tergiversatione Cœnobium Observantibus restitueretur. Aliud impetravit Decretum a Pontifice frater Franciscus Francisci Florentinus, qui simul cum Cathanio, & duobus civibus Florentinis causam urgebant, ut si quæ bona ablata erant, aut alio translata integre restituerentur. His muniti litteris, & Florentinorum favoribus adjuti, triduo ante Domini Natalitia denuo introducti sunt Observantes. Fratribus convixit Cathanius in ædicula separata, donec sancto fine vitam terminavit, ædificatis prius in monte Fesulano eremitoriis duobus sanctæ Cæciliæ, & sancti Ansani, in quibus suæ vitæ æmulos, & discipulos reliquit. Passi sunt hic per aliquot annos molestias, & ærumnas Observantini, donec Eugenius montis, & Fratrum protectionem Florentinis Lanariæ artis, peculiari Diplomate, quod suo dabimus anno, commendaret, & deinceps alienatis reditibus ex spontaneis piorum oblationibus, acquisitisque eleemosynis, ingens Fratrum Collegium, & frequens adventantium peregrinorum, nobiliumque hospitium sustentarunt. Locum nunc incolunt Fratres strictioris Observantiæ.

Fr. Anton. Episc. Patten. *Archiv. Panorm. lib. Prot. hujus anni fol. 43.* Fr. Joan. Catanien.

VII. Hoc anno frater Antonius a Stabili, sacræ Theologiæ Magister, eligitur a Capitulo Canonicorum Pattensium in Sicilia, sub Archiepiscopo Messanensi, in Episcopum, ratamque habuit Eugenius electionem, intercedente Petro Infante. In eodem regno promovetur ad Episcopatum Catanien. sub Archiep. Montis-regalis, frater Joannes de Piscibus, sacræ Theologiæ Magister, Siciliæ Provincialis, nobili ortus familia, per obitum Joannis de Podromicis, II. Kalen. Decemb. Fratrem habuit etiam Minoritam Antonium de Piscibus, Theologum insignem, uterque interfuit Concilio Basileensi. Ad Fratrum Minorum Constantiensium contubernium hoc anno se recepit Otto III. Marchio Hochbergensis, & Rætelensis, Constantiæ Episcopus, sub quo celeberrima Constantiensis Synodus celebrata est. Vitæ reliquum, posito Episcopatu inter Fratres transegit. Præfuit annis XXIII. Obiit anno MCCCCXXXIII. sepultus in Basilica Cathedrali.

Otto. Episcop. Constantien. *Brusch. de Episcop. Const. Annal. Svev. lib. 6. p. 3. c. 9.* Obit Fr. Sensus.

VIII. Moritur Perusii in Cœnobio Montis frater Sensus de Monte Jovio, Urbevetanæ Diœcesis, mira abstinentia, rigida paupertate, & miracu-

culis insignis. Vallisoleti obiisse hoc anno beatum Petrum a Sanctojo præcipuum restitutæ Observantiæ, & disciplinæ Regularis in Hispania auctorem, asserit Gonzaga, & corpus post annum XXI. honorifice translatum anno MCCCCLII. ad altare templi præcipuum, ubi magna colitur veneratione. Sed his obstare videntur, quæ paulo post scribit de Conventu Vallisoletano, sive sancti Francisci Pinciarum, dum circa annum MCCCCXL. ab hoc insigni viro asserit reformatum. Concordat certe primæ assertioni sepulcralis inscriptio, quæ hoc ipso anno, die VII. Aprilis dicit obiisse, & ipse confirmat Gonzaga in principio sui operis de ortu Regularis Observantiæ apud Hispanos. Non ergo potuit Pincianum Cœnobium, sub anno MCCCCXL. reformare, vel si ejus est opus, hoc tempus præcessit. Vir fuit pietate, & rerum agendarum peritia insignis, oppido natus Sanctojo in tractu Campensi, ad Religionem matura ætate, Sacerdotio insignitus, ipso die, quo primitias in altari Deo consecrare decreverat, insalutatis parentibus & amicis, qui ad solemnia primæ Missæ convenerant, accessit. Initiatus in Conventu Castri Cæsaris, vulgo *Xerisii*, sub disciplina Patrum Conventualium, & paulo post emissam solemnem professionem visione monitus cœlesti in domo Pinciana, contulit se ad Cœnobiolum Aquilariæ, ubi per annum commoratus, Petro Regalato magistro vitæ restitutæ leges tulit, & didicit perfecte. Hinc Hierosolymam profectus, in regressu per Italiam sancti Bernardini Senensis doctrina imbutus, domos multas suæ Provinciæ Castellanæ ad disciplinam hanc amplexandam induxit. Concilio interfuit Constantiensi, & necessariis se munivit Pontificis Martini V. Regisque Joannis II. decretis, ut inchoatum opus felicius prosequeretur. Antonius Daza in suo de Petri Regalati gestis libello asserit, prædicti Regis opera Bullas etiam obtinuisse Eugenii IV. reformationi stabiliendæ, sed qui fieri potuit, ut Pontificis, uno ante illius obitum mense electi litteras obtineret, cum vix tempus interlapsum sufficeret electionis nuncio in Hispaniam transveendo?

Petrus a Santojo quando obierit.

Gonz. in proœm. Provin. Conc.

Qualis ille vir.

Daza c.7.

IX. Habitarant olim Fratres extra Euxentum, vulgo *Policastrum*, Calabriæ urbem ad Ecclesiam, *sanctæ Mariæ Eremitorium*, nuncupatam, sed ob temporum calamitates inde recesserunt. Nicolaus Marchio Cotroni sua, civiumque vota exposuit Archiepiscopo sanctæ Severinæ, cujus regimini urbs subjiciebatur, revocandi Fratres, maxime qui de Observantia dicebantur. Fecit porro Antistes ante aliquot annos, sed iste Antonius, Provinciæ Calabriæ Minister, rogavit Pontificem, ut rata vellet, quæ gesta erant, obtinuitque: *Piis fidelium votis*, VI. Kalendas Augusti. Ex his litteris, quas in sacrario Conventus asservari affirmat, male colligit Gonzaga, hoc anno primum ædificatum hunc fuisse Conventum, cum non nisi reductos Fratres ad pristinam sedem Diploma recenseat, mutato dumtaxat, vel reformato Instituto.

Conv. Policastri.

Gonz. in Prov. Calab. Conv. 6.

X. Minister & Fratres Provinciæ Marchiæ Anconitanæ exposuerunt Pontifici, se intra Castri Montis-granarii, Diœcesis Firmanæ, mœnia Conventum habuisse, nunc vero extra factum, restricto Castri circuitu, ut facilius & securius resisteret hostium incursionibus, petieruntque ut liceret intra novum Castri ambitum domicilium transferre. Indulsit hoc Pontifex, & illi post aliquot annos, capacissimum Conventum ædificarunt, sub sancti Francisci vocabulo, ad Castri forum, empto a Patribus Eremitis sancti Augustini loco opportuno: *Sacræ Religionis*, *sub qua*, IX. Kalendas..... De hoc Conventu alias egimus diffusius.

Conv. Montis-granarii.

Vide infra ann. 1435.

Tom.4.an.1259. n.17.

XI. Incolæ Bargensis oppidi, Taurinen. Diœcesis, in regione Pedemontana, rogaverunt ut sibi liceret in prædicto oppido frequenti, & amplo do-

Conv. Bargii.

domum Minoribus construere. Indulsit Pontifex, scriptis litteris ad Abbatem Monasterii sanctæ Mariæ de Cabirio: *Piis supplicum votis*, XVII. Kalendas Novembris. Spectat ad Patres Conventuales Provinciæ Genuensis, & Custodiæ Pedemontanæ. Ibi floruit Magister Jacobinus Bargius Malafossius vir doctus, in Academiis Patavina, & Taurinensi celeberrimus, quem se Magistrum habuisse gloriatur Petrus Rodulphus.

Jacobus Bargius. Rodul. fol. 274. & 282.

Conv. Insulæ Vincentinæ.

XII. Onufrius Presbyter Suessanus Ecclesiam sancti Joannis de Insula Vincentina, Diœcesis Montis-Flasconis destructam, & derelictam reparavit, & Fratribus Regularis Observantiæ cessit, ut sibi domum ibidem ædificarent. Pontifex cessionem admisit, insulam insuper Vicario, & Fratribus ejusdem Instituti Provinciæ Romanæ donavit, & licentiam Cœnobii ædificandi concessit: *Sacræ Religionis*, XIII. Kalendas Novembris.

Conv. Utreræ. Gonz. in Prov. Bæticæ Conv. 9.

XIII. Extra oppidum Utreræ, Hispalensis Diœcesis, in via, quæ vulgo *de las Veredas* dicebatur, inter confertas olivas miraculosæ beatæ Virginis Mariæ imagini, quæ ibidem apparuit, religiose colendæ extructum erat Sacellum, quod adjectis cellulis quidam Anachoreta custodiebant. Hoc anno, volente Archiepiscopo Hispalensi, loco cesserunt, commissa cura Minoritis Conventualibus, qui ex collectis eleemosynis humile Cœnobiolum construxerunt, & post aliquot annos ultro dederunt Observantinis Custodiæ Canariensis, qui in Bæticam frequenter trajiciebant. Domum angustam satis, & insalubrem ampliari commodis ædificiis præcepit ultimis tabulis Lopetius Legionensis, filius Comitis Arcuensis, atque illuc suum, filiique Joannis Pontii, qui in bello contra Mauros occubuit, corpora inferri, & Fratribus necessaria quæque subministrari. Ita præstitit Catarina Perea conjux, anno MDLII. & mariti filiique corpora pulchris condidit Mausoleis.

Conv. Stanayci.

XIV. Nobilis vir Humbertus Bastardus de Sabaudia, Syndici, Burgenses, ac incolæ villæ Stanayci, Lausanensis Diœcesis in Gallia, petierunt ut sibi liceret domum construere Fratribus Minoribus, qui fideles illarum partium in fide Catholica per sacræ Scripturæ expositionem solidarent, eisdemque in Sacris ministeriis deservirent. Facultatem dedit Pontifex, commissa potestate Officiali Lausanensi: *Piis supplicum*, XII. Kalendas Aprilis. Non invenio alibi hujus Cœnobii mentionem.

Conv. Felsalvensis.

XV. Vir nobilis Joannes de Sello de Loroniz, Domicellus Transilvanus, annuente Martino V. ædificaverat pro Fratribus Observantibus in sua possessione Felsalu, prope oppidum Regense, Diœcesis Transilvaniæ, domum & Ecclesiam, sub vocabulo sancti Michaelis Archangeli, sed cum Vicarius Bosnæ Fratres, qui inhabitarent, concedere neglexisset, Eugenius hoc anno scripsit ad Episcopum Transilvaniæ, ut auctoritate Apostolica præciperet, Fratres transmitti: *Justis & honestis*, II. Nonas Junii.

Conv. Kroczien.

XVI. Henricus Rex Daniæ, Svetiæ, & Norwegiæ donavit Fratribus oratorium constructum in loco *Kroczlis*, Diœcesis Wibergen. ut ibidem sibi Cœnobium construerent. Donationem confirmavit Martinus Pontifex, sed litteras Apostolicas expedire non curarunt negotii actores. Omnia rata voluit hoc anno Eugenius, deprecante Guardiano Flensburgensi, Diœcesis Clewicensis: *Rationi congruit*, V. Idus Martii. Hujus tamen Cœnobii notitia non habetur in serie Conventuum illius Provinciæ. Hujus Provinciæ Fratribus concessit, ne ex sibi relictis ab ingredientibus Religionem, vel Legatis in testamento quidquam solvere tenerentur locorum Ordinariis: *Sacræ Religionis*, XV. Junii.

XVII. In Cretensi insula sub hunc annum Fratres Observantes tres habuisse Conventus mihi constat ex Diplomate Eugenii, quo illis concedit aucto-

ctoritatem habitum conferendi ad Ordinem accedentibus, qui possent domos has, & in posterum recipiendas inhabitare. Quo tempore tres illæ constructæ sint, scire non potuimus. Prima erat sancti Joannis Baptistæ extra muros Cytei, seu Candiæ, Urbis Metropolis, a civibus, uti creditur, constructa, sub Patribus Conventualibus, & ab illis translata ante hunc annum ad Observantes, inservitque hospitio Patrum euntium Hierosolymam, & redeuntium. Secunda sancti Athanasii Rethymi urbis, Diœcesis Thelamoneno, aliquantulum a muris distans, a Senatu concessa eisdem Patribus Conventualibus. Tertia intra urbem Cydoniam, vulgo *Canea*, Agien. Diœcesis, a Senatu etiam in honorem nostri Salvatoris exædificata: *Super gregem Dominicum*, Kalendis Octobris. Spectabant olim ad Provinciam Achajæ, sive Moreæ, nunc ad Cretensem.

Conv. Candiæ. Gonz. in Prov. Candiæ Conv. 1. 5. & 8.

Conv. Rethymi.

Conv. Cydoniæ.

XVIII. Fratribus Joanni Corethye Spalatensi, & Blasio Sclavono egregie laborantibus in obsequium fidei per regnum Hungariæ, indulsit Eugenius, ut apud quemdam Montem altissimum, *Catena Mundi* vulgariter nuncupatum, prædicti regni, ac in quibusdam locis Provinciarum Dalmatiæ, Bosnæ, & Sclavoniæ, in quibus Christiani fideles inhabitabant, operariis Evangelicis valde destituti, præsertim irruentibus in eos quotidie crucis Christi inimicis, Turcis, qui captivos filios abducebant, bona diripiebant, ac Sacerdotes abigebant, Conventus construerent, vel admitterent: *Dum uberes fructus*, v. Nonas Novembris.

Conv. Catenæ mundi.

XIX. Renatus Dux Barrensis, mox Siciliæ, Hierosolymorumque Rex, & Margarita de Bavaria Ducissa Lotharingiæ, Renati socrus, desponsata ei filia Isabella, petierunt pridem a Martino V. ut sibi liceret ad Pontem Montionis, alias *Mussipontum*, urbem supra Mosellam, sacris ædibus, & Academia insignem, Monasterium Clarissarum construere. Hoc anno addiderunt velle instituere, sub arctioris sanctæ Claræ regula, & perpetua clausura, quod etiam ille paulo ante obitum concessit: *Piis desideriis*, XIII. Kalendas Februarii. Posteriori tempore, anno scilicet MCCCCXLVII. constructum sub reformatione beatæ Coletæ, asserit Gonzaga, & introductas Moniales copioso numero hora secunda pomeridiana, magno totius populi applausu, die sacro beati Matthæi. Fortassis usque ad illud tempus duravit structura, & rerum omnium præparatio. Concurrit etiam suo opere, & sumptu ad pium opus prædicta Isabella, pepigitque cum Monialibus, ut si Serenissimus ipsius vir prior e vivis discederet, ipsa ad consortium, & regulæ professionem admitteretur. Aliter tamen evenit, illa præeunte. Anno MDXIX. piissima ac Serenissima Philippa Geldria Siciliæ Regina, hic habitum suscepit, & generis nobilitatem sanctitate superavit, nulla Religionis, quamtumvis vilissima officia aspernata. Singulari, quo perpetuo ardebat, divini cultus amore, magnis inclytæ sobolis sumptibus, duplex Sacellum, immaculatæ Conceptioni beatæ Virginis Mariæ sacrum, construxit, unum in choro Fratrum Minorum, qui ibidem inserviunt, duplici cinctura exteriori ferrea, interiori cuprea, circumdatum, alterum in claustro Sororum, in quorum medio ipsa insigni sepulcro, miro artificio fabrefacto sepulta est.

Mon. Mussiponti.

Gonz. in Prov. Franc. Mon. 7.

XX. In civitate Ferrariensi gravissimo Monasterio Corporis Christi construendo nobilis mulier Viridis de Piis, domicella Carpensis, jam hoc anno manus admoverat, petiitque ab Eugenio, ut pro Clarissis, sub regula arctiori, & perpetua clausura victuris, perficere liceret. Annuit Pontifex, commisitque Abbati de Gavello, Adven. Diœcesis, Ferrariæ commoranti, facultatem, ex quocumque Monasterio primas magistras disciplinæ rigidioris

Mon. Corporis Christi Ferrariæ.

Gonz. in Prov. Bonon. Mon. 3. Guarin. de Ecclesiis Ferrar.

ris evocandi: *Sedis Apostolicæ*, II. Nonas Aprilis. Humile habuerat hæc ædes antea principium, sub regula sancti Augustini a Bernardina Sedazzara adolescentula instructa in Monasterio sancti Silvestri, sed peste extinctis pauculis, quæ introductæ erant, Sororibus, una dumtaxat, vel altera superstite, Princeps hæc Carpensis nobilius excogitavit, fecitque domicilium, & evocari curavit religiosissimas Sorores, maxime cognatas duas Thadæam, Gilberto Pio Carpensi progenitam, Immolæ domino aliquando nuptam, ejusque filiam Lucinam ex Monasterio sancti Pauli Mantuano. Hæ introducta disciplina, & regula Clarissarum, juxta peculiarem institutionem Monasterii Mantuani, adeo firma, & fixa jecerunt virtutis, & Religionis fundamenta, ut evelli non potuerint, etsi sæpius concutere tentarit adversarius. Omnia peculiari Diplomate Eugenii, quod anno MCCCCXXXV. dabimus in Regesto, confirmata voluit prudens fundatrix. Hinc aliorum Monasteriorum, Cremonensis, & sancti Bernardini Ferrariensis prodierunt optimæ fundatrices, maxime vero beata Catarina Bononiensis, & Joanna de Lambertinis, quæ Sorores Bononiensis Cœnobii etiam, sub *Corporis Christi* appellatione, prima docuerunt virtutum instituta. Nobilissimæ quæque Virgines Ferrarienses, & Ducum Estensium filiæ, huc frequenter advolarunt, spretis mundi oblectamentis, inter quas præcipuæ connumerantur Leonora, Alphonsi I. & Lucretia Herculis II. filiæ. Decoratur Ecclesia multis, iisque pulcherrimis mausoleis Heroum, & Principum Estensium, quorum beneficentia domus majora suscepit incrementa. Jacent hic Hercules I. & Leonora Aragonia, Alphonsus I. & Lucretia Borgia, Alphonsus II. & Lucretia Medicea conjuges, & Duces Estenses. Alexander, Isabella, Leonora, Lucretia Ducissa Urbinatum, Alphonsus Infans, horum filii. Cæsar Aragonius, filius Friderici Regis Neapolitani. Non præteribo occasionem hanc quin commemorem, nobilissimo, & vetustissimo generosæ fundatricis Piorum generi, ab Euride, Constantis Imperatoris filia, deducto, Institutum nostrum plurimum debere, tum ob multiplicata Religionis domicilia, tum ob beneficentissimam totius Ordinis protectionem, quam in se suscepit Rodulphus Pius Cardinalis Carpensis, tum demum ob alia recepta beneficia, quæ suis annis commemorabimus. Benevolentiam hanc munificentissimæ suæ gentis prosequitur hodie Carolus Pius, Cardinalis Episcopus Portuensis, Religioni addictissimus, quem ego multis titulis reverenter suspicio.

XXI. In multis Clarissarum Monasteriis disciplina regulari extenuata, dissolutio morum, & laxioris vitæ sequelæ, ita licentiose hoc tempore grassabantur, ut necesse habuerit Pontifex Guillelmo Generali Ministro præcipere, curaret remedium adhibere, commissa in hunc finem amplissima facultate: *Ad statum singulorum fidelium*, IV. Idus Maii.

Mon. Lesigniani.

XXII. Jacobus Borbonius, Neapolitanus, & Hierosolymitanus Rex, Marchio Carlati, & Castri Comes, concesserat beatæ Coletæ fundum in Lesigniani oppido, non procul ab urbe Narbonensi, & Clarissarum mox construxit Monasterium. Eugenium construendi facultatem dedisse anno primo sui Pontificatus, & Monasterium fabricatum, anno Domini MCCCVI. scribit Gonzaga, sed error crassus irrepsit in notas. In hac domo viguit semper Regulæ Observantia, & ex ea prodierunt aliorum Monasteriorum magistræ. Ecclesiam sanctæ Annæ sacram consecravit quidam Episcopus sancti Papuli. Habentur hic in magna veneratione ossa beatæ Bonæ, ex prosapia Comitum de Arminiaco, vitæ austeritate, mentis ascensu in Deum, & dono prophetiæ illustris. In ejus legenda, quam non vidi, refert Gonzaga, plura de ea scribi, patris obitum prædixisse, & ad ejus tumulum mortuum quem-

Gonz. in Prov. S. Lud. Mon. 3.

B. Bona de Arminiaco.

quemdam resuscitatum. Anno Domini MDLXXVI. Calvinistæ in Monasterium irruerunt, Sorores incautas hora tertia post noctis medium, e matutinis horis prodeuntes ceperunt, & deprædata domo captivas abduxerunt, donec pro unaquaque viginti aureos receperunt, illibata semper pudicitia. Narbonam ductæ humanissime fuerunt receptæ, donec post annos aliquot restituto suo Monasterio, ad pristinas ædes redierunt, in quibus sub prima regula sanctæ Claræ religiosissime vivunt, erga pauperes peregrinos illac transeuntes pro suo modulo liberales.

XXIII. Joannes de Ramaga, Eremita Abulensis in Hispania, ad Eremitorium sanctæ Mariæ Magdalenæ, diœcesis Abulensis, congregavit aliquot Clericos, & laicos sub tertia Regula sancti Francisci. Eugenius hoc anno concessit ei prædictum Eremitorium, cum reliquis bonis eo spectantibus, eumque constituit reliquorum Fratrum Ministrum: *Piis devotorum supplicationibus*. II. Kalend. Maii. Fratribus ejusdem Instituti, domus sanctæ Mariæ de Valle, diœcesis Astoricensis, varias donationes ab Episcopis Astoricensibus factas, & a Benedicto XIII. Pseudo-Pontifice confirmatas, revalidavit: *Regimini universalis Ecclesiæ*. IX. Kalendas Martii. Litteras Nicolai IV. quibus Regulam pœnitentiæ Tertiariis præscripsit, confirmavit: Martinianas, eos subjicientes regimini Fratrum Minorum, quas superius retulimus, revocavit: *Ad Apostolicæ dignitatis*. XVII. Kalendas Decembris.

Domus S. Mariæ Magdalenæ Abulen.

S. Mariæ de Valle Astoricen.

An. 1417. n. ultimo.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. KAlendis Februarii hujus anni MCCCCXXXI. indicto Generali „ Concilio Basileæ ad Rhenum, Urbis inter Constantiam, & Ar- „ genturatum, utrinque ad quindecim mille passus Germanicos distantis, „ celebrando, pro reformandis abusibus, extirpandis hæresibus, præcipue „ in Boemia, & pacificandis Principibus Christianis, Martinus V. cum se- „ disset annos tredecim, menses tres, & dies duodecim, ætatis suæ sexa- „ gesimo tertio, apoplexia correptus, summo omnium dolore obiit, dela- „ tusque ad Lateranum in busto æneo conditus fuit: quatuordecim vero „ Cardinalium unanimi suffragio, v. Nonas Martii, Gabriel Gondolmerius „ Venetus Gregorii XII. nepos, sancti Clementis Præsbyter Cardinalis „ ad summum Pontificatum delectus, coronationis insignia ante fores Basili- „ cæ Principis Apostolorum, per manus Lucidi Comitis, Diaconi sanctæ „ Mariæ in Cosmedin S. R. E. Archidiaconi, v. Idus Martii suscepit, Eu- „ geniusque IV. appellatus est, qui præter notata per Annalistam, hoc sui „ Pontificatus anno primo sequentes litteras expedivit pro Monasterio „ Clarissarum Villæ de Conde: *Sinceræ devotionis &c.* III. Kalend. Maii. „ Ex hoc autem testimonio saltem ab his diebus, si non habuerit, Moniales „ Clarissas Condate desiderasse, & petiisse apparet, id quidem adnotare „ maxime placet, quod hujuscemodi rei nullibi in nostris Annalibus me- „ moriam legerim. Est autem Condate, vulgo *Condet*, Oppidum in Han- „ nonia Galliæ Belgicæ ad Hanniæ amnis cum Scalde confluentiam, Va- „ lencensis proximum, a quibus in arctos vix tribus milliaribus recedit, in- „ ter Elnonem, & Cellam sancti Gioleni. In Arveniæ ducatu ad Ceme- „ nos Montes, in Gallia Civitas est Episcopalis, sancti Flori nominata, „ Gallis *S. Flour*, subducta Diœcesi a Claro-Monte, urbe antiqua ad eo- „ rumdem Cemenorum Montium radices in colle præcelso, ad fluviolum „ Tiretenum, in Elaverim labentem sita, & a qua in austrum una supra vi- „ gin-

Indicitur Concilium gener. Basileæ.

Indic. ex Vatic.

Ex Topog. Ferr.

„ ginti leucis gallicis distat: porro a sancto Floro una urbe, ad fluviolum „ Loto amni illabentem inter Circium & Borrholybicum Murati Oppidum „ est leucis sex distans, Vicecomitatus honore clarum, de quo sermo occurrit. Bernardus nobilis Vir de Armaniaco, Pardiaci Comes, & Carladii, Muratique Vicecomes a Jacobo sancti Flori Episcopo, quamdam, „ ut ajunt, Capellam sancto Gallo nuncupatam in Vicecomitatu Muratensi, Diœcesis sancti Flori, mensæ capitulari obnoxiam, beatæ Mariæ de Murato, cui erat unita, obtinuerat; in domum tamen Fratrum Minorum „ convertendam suo ære, in quem finem a Martino V. facultatem impetraverat, & subdubitans de ejus validitate, iterum supplicavit præfato „ Pontifici, qui Præposito Montis-Salvi ejusdem Diœcesis scripsit, ut rem „ examinaret, & si opus foret, auctoritate Apostolica novam facultatem „ concederet. Guillelmus itaque Præpositus Montis-Salvi juxta commissionem, re diligenter perpensa, de novo Comiti, salvo jure Parochialis „ Bredami, infra cujus limites capella sancti Galli sita est, ac beatæ Mariæ „ Ecclesiarum, facultatem impertivit, adjecta clausula, quod infra quinquennium ex tunc computandum dictus Comes (ut promittebat) opus „ absolveret. Hunc actum Romam transmissum, & in Cancellaria Apostolica examinatum, Eugenius IV. approbavit, & confirmavit, edito Brevi: *Sollicitudinis Pastoralis &c.* dat. Romæ apud sanctum Petrum, anno MCCCCXXXI. III. Kalend. Maii, Pontificatus I. An autem hoc diploma executioni demandatum fuerit, dubium tollit, quod inter Conventus Reformationis beatæ Coletæ, licet de Observantia nuncupatos, per „ declarationem nihilominus Pii II. non Vicariis Observantum, sed immediate Ministro Generali subjectos, numeretur etiam iste Murati. „ Ceterum Bernardus de Armaniaco vir erat pius, & Religionis amantissimus: ex ejus prosapia fuit beata Bonna in Monasterio Oppidi Lesigniani, „ quam ex Gonzaga commmemorat hic Annalista; sed nos serius de ea agemus.

Harol. p. 2. ad an. 1458. n. 8.

Bernard. de Armaniaco vir pius

„ II. Interea Pontifex datis litteris pro Conventu Fratrum Tertii Ordinis Salamanticæ: *Piis devotorum &c.* II. Kalend. Maii, II. Nonas Julii „ fratribus Petro, & Alphonso posse remanere in provincia Castellæ concessit: *Pii Patris &c.* & Idibus ejusdem Isabellæ in Monasterio sancti Juliani: *Humilibus &c.* XVI. Kalend. Januarii. Nonnulla etiam statuit pro „ Cismontana familia: *Illi potissimum &c.* & pro Constitutionibus nuper factis in Capitulo Generali Assisii: *Innata nobis &c.*

Indic. ex Vatic.

„ III. Franciscus Cathaneus, cujus meminit Annalista, sub annum MCCXIII. his diebus florebat: Erat nobilissimus, Clusensis Comitis „ Orlandi, sive Rolandi, qui sacrum Alverniæ Montem in Tuscia Seraphico Patri sancto Francisco pia liberalitate dono dederat, ut legimus in „ nostris Chronicis, legitimus hæres. Tertium autem Ordinem Minorum „ ingressus, vitam Eremiticam eodem in Monte ducebat. At perpendens „ loci incolas a prisco suæ Religionis more declinare, & a severitate Monasticæ vitæ recedere, ab eis discessus, in parvam quamdam ædiculam „ prope Florentiam secessit, & aliquandiu ibidem commoratus Romam „ perrexit, ubi adeo prudenter in Curia negotiatus est, ut ejus opera facer ille Mons ad Patres Observantes devolutus fuerit, ita decernente „ Martino V. anno proxime præterito MCCCCXXX. & hoc anno, acta confirmante Eugenio IV. ut locus ad Observantes transiit, Cathaneus rediit, „ pristinamque Cellam incolens sanctissime quievit in Domino XVII. Kalend. Decembris, ut notavit Arthurus.

Francisc. Cathaneus ex 3. Ord. floret.

Wadd. ad ann. 1213. n. 32.

IV. Fran-

" IV. Franciscus Francisci de Florentia Tertii Ordinis pariter alumnus plurimum hoc tempore micabat. Frater germanus erat celeberrimi Viri fratris Thomæ a Florentia, seu Scarlino: porro Florentiæ paternis in ædibus, in ingressu Pontis Rubacontis, prope Ecclesiam sancti Georgii in platea Morzana, vitam ducebat sanctissimam; quamobrem ejus fama late diffusa, plures illi adhæserunt, quos in prædicta domo piis disciplinis imbuebat: ipse vero nullo alio nomine audiebat in Populo, quam Fratris peccatoris, quo, propter eximiam humilitatem ipse delegerat appellari. — Item Franciscus de Florentia.

" V. Leonora Virgo Alphonsi primi Estensium Ducis filia, spretis Mundi oblectamentis, sub Regula sanctæ Claræ in Monasterio Ferrariensi Corporis Christi, tertio Provinciæ Bononiensis, Christo sponso inservire maluit: ejus meminit Jacobus Guarini de Ecclesiis Ferrar. lib. 1. ad an. MCCCCXXXI. quo meritis, virtutibus, & sanctitate clarebat. — Leonora Clarissa sanctitate floret. — *Jacob. Guar.l.1. ad annum 1431.*

" VI. Amedeus, Amedei VII. Sabaudiæ Ducis primogenitus, Pedemontium, & Achajæ Princeps, uxorem ducere decreverat Annam, Jani Lusignani Regis Cypri filiam, dotisque tabulæ jam confectæ fuerant anno MCCCCXXXI. mense Aprili: sed cum, permittente Patre, ad expeditionem Lusitanicam ab ipsius Provinciæ Rege rogatus, se accingeret, in Cæliacum morbum, sive profluvium lapsus, mortem obiit Casellis, non Taurino procul, eodem anno, tertio Idus Augusti, annos natus viginti tres, sepultus Pinerolii, juxta Achaicos Principes in Minoritarum æde. — *Arthur. in Martyrolog. 6. Kal. Septembris.*

ARGUMENTUM.

Denuo instauratur bellum contra Bernardinum Senensem, sed invicta patientia ille adversariorum vicit pervicaciam. Joannes Capistranensis instituitur Inquisitor contra Fratricellos. Datur ampla facultas Guillelmo Generali Ministro Inquisitores designandi. Jacobus Picenus deputatur in Principatu Bosnensi Commissarius, ubi laudabiliter per triennium gubernat. Creantur Episcopi. Moritur Galeottus Robertus de Malatestis, vir sanctissimus, cujus acta referuntur. Alii referuntur pii Viri Tertii Instituti. Cœnobia multiplicantur.

I. Bernardini Senensis gesta prosequuturus, & quas hoc anno pro nomine Jesu contumelias, ac tribulationes passus sit, narraturus, non admirari non possum quam sit mirabilis Deus in Sanctis suis. Quosdam per summa consolationum, & pacis oblectamenta, alios per continua tribulationum, & belli tormenta, ad supernæ vocationis perducit bravium. Quibusdam videtur dulciter blandiri, aliis vehementer irasci; quibusdam absque delectu gloriam obtrudere, aliis dura, & diuturna laborum compensare mercede: *Sæpe Deus electos suos tum donis interioribus ditat, tum etiam exterioribus honoribus sublevat, & præferendo ceteris honorabiles reddit, ut latius imitabiles ostendat.* Et pravi, qui eorum quidem vitam despiciunt, & tribulationum aculeos horrescunt, facilius habeant unde attrahantur. Aliquando vero *ipse adversarios suo nomini excitat, non qui contra Deum ipsum pugnent, sed contra milites ejus, ut devotionem, ac fidem suorum, vel probet, vel corroboret, donec pressuræ verberibus, vel desluentem corrigat, vel constantem stabiliat disciplinam.* Ita se habuisse visus est circa Bernardinum — Mira Dei erga electos dispositio. — *Gregor. lib. 20. Moral. c. 15. Lactant. lib. 5. c. 25.*

num Senensem, ab ipso electum, ut nomen suum portet coram gentibus, & Regibus terræ, dum a tot hostibus concuti, & toties contra eum adversantium pugnam instaurari permisit.

An. 1427. n. 1. Nova insurgit in Berrard. Senensem persecutio. Primo Senis.

II. Magnum certamen subiisse sub Martino V. & gloriose vicisse supra narravimus; nunc sub novo Pontifice novum paratur bellum, & collectis viribus gravius aggrediuntur inimici. Anno proxime elapso, ut decessit Martinus, & vir Dei solitam inculcaret Senis doctrinam circa venerationem nominis Jesu, postquam inde recessit, fuerunt, qui accusarent, errores seminasse, & magno studio inter populum famam denigrarent. Ab amicis admonitus rediit, ex rostris calumnias detersit, religiose, & absque bile, reddita palam ratione suæ doctrinæ, bonam famam instauravit. Instituta supplicatione solemni, urbis Magistratus, & Clerus publicos decreverunt honores sanctissimo nomini, iisque characteribus, quibus Bernardinus, adorandum proponebat, pulchris, & magnis e regione domus civicæ curarunt depingi.

Deinde Bononiæ

III. Hinc profectus Bononiam in æde capacissima sancti Petronii diebus multis, magno animarum fructu prædicavit, ostensa semper sub concionis finem venerandi nominis tabella. Exceperunt piis auribus doctrinam Canonici, & super iconem præcipui Altaris acceptam a sancto Viro tabulam reposuerunt. Profectum in Romandiolam æmuli variis modis lacerarunt, & Ludovicus Pisanus Inquisitor curavit e tabula sanctum nomen eradi, & ne opus, ornamentumque egregium, quod apposuerant Bononienses, deformaretur, in eodem loco Christum Crucifixum substitui. Perturbatis Canonicis, & commoto populo, varia hinc exorta sunt scandala, quæ Pontifex Eugenius male habuit, excitaruntque, ut missis durissimis litteris increpatoriis ad Ludovicum, præciperet in alia tabula super imaginem Crucifixi eosdem characteres rescribi.

Tertio Romæ.

IV. Aliis artibus agendum judicarunt toties repulsi adversarii. Virtute quarumdam litterarum concessarum a Martino V. in Concilio Constantiensi circa cognoscendas causas Religiosorum, de hæresi, aliisque criminibus suspectorum, per Promotorem fidei absque strepitu, & forma judicii, fecerunt ut Michael Plebanus sancti Adelberti Subsideraffen. Pragensis, causarum fidei Promotor, & Procurator in Curia Romana, contra Bernardinum, ejusque fautores, receptores, sequaces districte procederet. Demum curarunt, inscio Pontifice, judicium committi Joanni a Casa-nova Ordinis Prædicatorum, anno elapso ab Eugenio declarato, etsi a Martino creato, Cardinali sancti Sixti. Produxit Michael quosdam falsos testes, qui minus veraciter, & improbe, uti Pontifex loquitur, deposuerunt, publice & notorie Bernardinum de hæresi, criminibus, excessibus, temeritatibus, & scandalis fuisse diffamatum, necnon alios multos ei adhærentes. Cardinalis mox citavit omnes, ut infra certum terminum coram se apparerent, rationem reddituri. Illi majori ex parte exequuti Romam venerunt, & Judici se stiterunt, non absque gravi contumelia, & nominis jactura. Hæc ut rescivit Pontifex, causam ad se evocavit, emisso sequenti diplomate, in quo nobilissimis elogiis Bernardinum cohonestat, & ab omni calumniatorum liberat injuria. Ex ipsa originali Bulla pergamenea, adhuc pendente plumbo, transcribo.

EU-

EUGENIUS &c.

Ad perpetuam rei memoriam.

V. *Sedis Apostolicæ circumspecta benignitas nonnumquam ea, quæ subdolis, & impiis suggestionibus contra personas Ecclesiasticas, præsertim Religionis voto dicatas, attentata sunt, ut eo liberius, & quietius sedulum, & devotum, sicut ex debito suæ professionis astringuntur, exhibere valeant Altissimo famulatum, potioribus inducta rationibus, & veritate comperta, revocat, ac in statum pristinum restituit, prout, rerum & temporum qualitate pensata, id novit rationabilius expedire. Dudum siquidem causas inquisitionis, ac denunciationis, quas dilectus filius Michael plebanus sancti Adelberti Subsiderassen. Pragen. Procurator, & promotor causarum fidei in Romana Curia movebat, seu movere intendebat contra dilectum filium Bernardinum de Senis, Ordinis Fratrum Minorum, de, & super crimine hæresis, & super eo, quod quemdam characterem novum hujus nominis Jesus, quem ipse Bernardinus de novo adorandum invenerat, & aliis criminibus, excessibus, temeritatibus, & scandalis, ut dictus Michael asserebat, in hujusmodi causa deducendis, necnon ipsius Bernardini fautores, receptores, dogmatizatores, participes & sequaces, præsertim in præmissis criminales, tam conjunctim, quam divisim, cum potestate simplici, & de plano, etiam ex officio, sine strepitu & figura judicii, juxta tenorem quarumdam litterarum felicis record. Martini Papæ V. prædecessoris nostri, in sacro generali Concilio Constantien. super hoc concessarum, procedendi, dilecto filio Joanni tituli sancti Sixti Presbytero Cardinali, audiendas, cognoscendas, & fine debito terminandas, sine situ, & voluntate nostra commissas fuisse reperimus. Et deinde, sicut accepimus, dictus Cardinalis nonnullis coram eo per dictum Michaelem Procuratorem, & Promotorem testibus productis, qui minus veraciter, & improbe deposuerunt, ut asseritur, dictum Bernardinum publice, & notorie de præmissis diffamatum existere, tum & omnes alios singulos fautores, receptatores, dogmatizatores, participes, & sequaces in earum propriis personis per suas certi tenoris litteras, sub anno a nativitate Domini* MCCCCXXXI. *Indictione* IX. *die vero* XXI. *Novembris, ut coram se infra certum terminum peremptorium competentem tunc expressum, comparere deberent, citari fecit, & mandavit, ac ipse Bernardinus, & quidam alii præfati Fratres ad Romanam Curiam præfatam coram eodem Cardinale, litterarum præfatarum vigore citati personaliter extiterint, non sine eorum gravamine, contumelia, & jactura. Cum itaque fide dignorum testimoniis nobis luculenter innotuit, quod dictus Bernardinus habetur, reputatur, & est homo honestæ conversationis, vitæ laudabilis, & religiosæ, et optimæ famæ, nedum Catholicus, et Christianus fidelissimus, sed et acerrimus, et rigorosus hæresum extirpator, et ob ejus integritatem vitæ, laudabiles verbi Dei prædicationes, et salutares bonorum operum fructus, præclarissimus fidei Catholicæ prædicator, et instructor rectissimus, in omni fere Italia, et extra inter ceteros famosos evangelizatores Verbi Dei præsentis ætatis probatus, et notus communiter referatur, nec umquam fuit de hæresis crimine apud bonos et graves, ut proponitur, diffamatus, quinimo repertus traditionibus, et mandatis sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, ejusque summorum Pontificum, Doctorum, et sanctorum Patrum totis viribus inhærere, ac profiteri, et prædicare quidquid eadem sancta Mater Ecclesia jubet et docet, nec ab eis in aliquo deviare, proponatque nostris et dictæ Ecclesiæ, sicut semper assolet, humili-*

Laudat Pontifex Bernardinum.

liter & devote præceptis & jussionibus protinus obedire. Nos igitur cupientes eumdem Bernardinum salutiferis prædicationibus, & aliis divinis obsequiis eo liberius intendere, quo fuerit ab antedictis odiosis impugnationibus absolutus, ut ex ejus virtuosis operibus incrementum fidei Christianæ, & salutaria proveniant documenta, præmissis & aliis nonnullis rationabilibus causis animum nostrum moventibus, statum causæ hujusmodi habentes præsentibus pro expresso, persuasiones, & originem, media, & sequentia quæcumque, & quascumque alias supra præmissis cum præcedentibus ad dictam citationem dependentibus, incidentibus, emergentibus, & connexis, causas pendentes, & motas, & causarum merita, cum sint de majoribus ad sedem nostram immediate spectantes, & sine nostro scitu, ut supra commissa dicuntur ab eodem Cardinale, ad scrinium nostri pectoris, & ad Nos, tenore præsentium advocantes, illas penitus extinguimus, cassamus, annullamus, ac pro extinctis, cassatis, & annullatis haberi volumus & mandamus. Et nihilominus citationem, & litteras præmissas viribus omnibus vacuamus. Ipsumque Bernardinum, & alios in dicta citatione descriptos ab Auditorio præfati Cardinalis absolvimus, & liberamus, & in pristinum statum restituimus, ac per præsentes decernimus restitutos, statuentes, ut præmissarum litterarum, & citationis vigore coram eodem Cardinale, aut coram alio ejus subrogato, vel subrogando Judice, præmissa de causa, in præfato, aut alio termino, minime comparere teneantur, super his omnibus, & singulis, ex certa nostra scientia & motu proprio, perpetuum silentium imponentes. Non obstantibus præmissis ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostræ advocationis, extinctionis, cassationis, annullationis, voluntatis, mandati, vacuationis, absolutionis, liberationis, restitutionis, constitutionis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MCCCCXXXII. VII. *Idus Januarii, Pontificatus nostri anno* I.

VI. Hac citatione & injuria nobilissimi sui civis commota urbs Senarum, Romam peculiarem misit Oratorem, qui Bernardini causas ageret; cujus industria, & ope Antonii Cassini Senensis, Episcopi etiam Senensis, Presbyter Cardinalis tituli sancti Marcelli, plenius instructus Eugenius prædictam edidit revocationem, de qua Cardinalis hoc epistolio monuit Senenses.

Magnificis & excellentibus Dominis, DD. Prioribus, Gubernatori Communis, & Capitaneo Populi civitatis Senarum, amicis nostris carissimis.

Ex ipso originali.

VII. *Magnifici & excellentes Domini, amici nostri carissimi. Recepimus litteras V. M. super citatione religiosi viri fratris Bernardini, & intelleximus omnia: propter quod fuimus ad pedes S. D. N. suaque beatitudo ipsam citationem annullari fecit: ita quod dictus frater Bernardinus potest ad suum libitum permanere, tamquam si nulla esset citatio facta, super quo Guidocius, egregius Orator vester, seriosius M. V. scribit. Parati semper ad omnia vobis grata. Romæ die* VIII. *Januarii anno* MCCCCXXXII. *Ant. Cardinal. sancti Marcelli.*

VIII. Tot lacessitus injuriis Bernardinus, æquo animo universas tolera-

ravit, neque malum pro malo rependit, indignum Christiano judicans pectore vindictæ ferri desiderio. Neque enim ignominiam putavit persecutionem pati propter justitiam, imo *gaudens ibat a conspectu Concilii, quoniam dignus habebatur pro nomine Jesu contumeliam pati*. Non qui injuriam patitur, sed qui facit, miser est; nec qui contumeliis laceratur, sed qui lacerat, in legem offendit. Immotus ille, veluti scopulus ad insilientes undas, invicta patientia adversariorum impetus fregit, nullo omittens tempore commissum prædicationis ministerium, ubique vitia eradicans, & virtutum semina dispergens. His exercitationibus Bernardinum Deus ad majora pietatis erudiebat incrementa; nam *sicuti vernali flatu arbores laxantur in folia, & fructus, sic persecutionibus animæ excitantur ad virtutem*.

Bernardinus gravem hanc injuriam fert æquanimiter. *Act. 5.*

Chrysost. hom. 49. in c. 24. Matth.

IX. Pestifera illa & pertinacissima lues hæreticorum Fratricellorum, tot Pontificum Decretis, & Inquisitorum industria usque adeo non potuit dissipari, aut ab Italiæ terminis expelli, ut oportuerit quotannis contra serpentem pestem novos deputari exterminatores. Eugenius itaque nefaria horum nebulonum excitus audacia, contra eos inquirendi plenam dedit potestatem Joanni Capistranensi, eumdemque ad hoc ipsum opus excitarunt, & litteris honorariis munierunt Jordanus Episcopus Sabinensis, Cardinalis de Ursinis, & Antonius Cardinalis Episcopus Ostiensis, quibus facultatem dedit Pontifex modis omnibus contra sectam hanc procedendi, & viros idoneos Inquisitores instituendi. Diploma Pontificium idem ferme est cum illo, quod superius edidisse Martinum V. diximus. Aliud addiderunt prædicti purpurati Patres, peculiarique scripto eum honestavit Antonius Cardinalis, quo suum familiarem & commensalem declaravit: *& vitæ sanctimonia, documentis, prædicationibus, exemplis, aliisque virtutum operibus, plurimum fulsisse* testatus est.

Joann. Capistranen. deputatur Inquisitor contra Fratricellos.

EUGENIUS &c.

Dilecto filio Joanni de Capistrano Ordinis Minorum professori, hæreticæ pravitatis Inquisitori &c.

X. *Apostolicæ Sedis providentia circumspecta contra hæreticæ pravitatis labe respersos, quorum nequitia serpit ut cancer, ne in aliorum perniciem sua venena diffundant, sed ab eorum versutiis & pravis conatibus compescantur, libenter intendit, & prout expedire cognoscit, remedia adhibet opportuna. Cum itaque, sicut ex fide digna relatione plurimorum nobis displicenter innotuit &c.* ut in bulla Martini V. anno IX. usque ad præjudicium generari. *Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno* MCCCCXXXII. *Kal. Martii, Pontificatus nostri anno* II.

Ann. 1416. n. 2. Ex ipso autographo.

Jordanus Episcopus Sabinen. Cardinalis de Ursinis, universis & singulis Abbatibus, Prioribus, Præpositis, ceterisque Clericis, quibuscumque nostræ jurisdictioni subjectis, necnon Capitaneis, Vicariis, Castellanis, & aliis officialibus nostris, ac Universitatibus, Massariis, & specialibus personis civitatum, castrorum, terrarum, & locorum nostrorum quorumcumque, ad quos præsentes pervenerint nostræ litteræ, salutem & sinceram in Domino caritatem, ac nostrorum obedientiam mandatorum.

XI. *Litteras sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri D. Eugenii, divina providentia Papæ IV. cum chordula Canapis, more Roma-* *Ex autographo.*

næ

næ Curiæ bullatas, non vitiatas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vitio, & suspicione carentes, cum ea qua decuit reverentia, nos noveritis recepisse, quarum quidem Bullarum tenor sequitur, & est talis: Eugenius Episcopus servus servorum Dei, venerabilibus Fratribus Jordano Sabinen. & Antonio Ostien. Episcopis sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, salutem & Apostolicam benedictionem. Apostolica Sedes vigilantissime attendere debet, ne lupus rapax mille artes nocendi habens, innocuas oves, quas decipere exquisitis fallaciis continue molitur, ad puteum perditionis adducat, sed deviæ ad gregem Dominicum redeuntes, viam veritatis agnoscant. Cum itaque, sicut accepimus, in plerisque mundi partibus &c. *Ut supra in litteris Martini V.* Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ MCCCCXXXII. Kal. Maii, Pontificatus nostri anno II. *Post quarum quidem receptionem litterarum, nos ad prædicta animum libentius applicantes, & plurimis aliis negotiis occupati, ad fidem, & statum sanctæ Matris Ecclesiæ defensandum, non valentes ubique personaliter interesse, venerabilem religiosum fratrem Joannem de Capistrano, Ordinis Minorum professorem, ad exequendum dictum commissionem nobis factam deputavimus, cui etiam prædictus sanctissimus Dominus noster similiter commisit cum auctoritate plenaria causas prælibatas terminandi, & decidendi, juxta Canonicas sanctiones, contra quoscumque, invocandi etiam super iis, cum necesse fuerit, auxilium brachii secularis, ut in Apostolicis patentibus litteris sibi directis, lucidius demonstratur, & idcirco vobis omnibus & singulis, ac vestrum cuilibet, harum serie litterarum nostrarum, districte præcipimus & mandamus, quatenus circa executionem sui officii ad omnem ipsius fratris Joannis, vel alterius ejus nomine, requisitionem, & instantiam, die noctuque toties assistere, ope, opere, verbo, facto, consilio, & favore, quoties ab ipsius parte fueritis requisiti, & omnia alia dicere, & facere studeatis, ex quibus suum officium in terris & locis omnibus nostræ jurisdictioni subjectis, vel aliis circumstantibus & propinquis, melius & habilius valeat exercere, nullam in his negligentiam, resistentiam, vel defectum quomodolibet adhibentes, uti gratiam nostram cari penditis, & indignationem nostræ mentis cupitis evitare. Rogamus insuper universos & singulos Dominos, tam spirituales, quam temporales, ceterosque quoscumque nostras præsentes litteras inspecturos, affectuosissime deprecantes, quatenus præfatum fratrem Joannem, & suos socios, cum ad nonnullas partes, prædictis de causis, vel pro cultu Religionis, aliisque piis & honestis operibus quibuscumque, contigerit declinare, cum libris, rebusque, & bonis aliis, privilegiis nostris, & litteris, seu ceteris supellectilibus sibi convenientibus & spectantibus, transitum, seu moram facientem in, & per civitates, terras, castra, villas, passus, portus, pontes, & alia loca sua, seu eis commissa, & tam per terram, quam per aquam permittant stare, commorari, dietare, & pernoctare, ac redire semel, vel pluries & toties quoties sibi visum fuerit, & placebit, tute, libere, favorabiliter, & benigne, omni molestatione, arrestatione, novitate, & impedimento cessantibus, & absque aliqua solutione datii, pedagii, passagii, gabellæ, seu transitus, alteriusve oneris impositione, eumque in omnibus suis agendis, contemplatione omnipotentis Dei, & beati Francisci, sanctæ Matris Ecclesiæ, sanctissimi Domini nostri Papæ prædicti, & nostri, grate & favorabiliter suscipiant, expediant, & pertractent, providentes eidem de scorta, societate, & salvo conductu, si ei opus fuerit, & duxerit requirendum: quidquid enim humanitatis, & gratiæ sibi & suis sociis impensum fuerit, & largitum, nostræ perso-*

Ann. 1416. n. 2.

ſonæ deputabimus propinatum. Præſentes autem litteras noſtro pendenti ſigillo munitas, vobis in præmiſſorum teſtimonium duximus dirigendas, quas poſt opportunam inſpectionem ipſarum, pro cautela ejuſdem fratris Joannis, vicibus ſingulis reſtitui volumus præſentanti. Datum Romæ apud Montem Jordanum, in domibus noſtræ ſolitæ reſidentiæ, ſub noſtri Pontificalis appenſione ſigilli, anno MCCCCXXXII. *Indictione* X. *die* XVII. *menſis Junii Pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Eugenii divina providentia Papæ IV. anno* II.

XII. Ingenti honore affecit Eugenius Guillelmum Miniſtrum Generalem, in hoc genere miniſterii fidei Catholicæ retinendæ, vel reſtituendæ; conceſſit enim ampliſſimam auctoritatem ubique Inquiſitores hæreticæ pravitatis inſtituendi, vel deſtituendi, & ſi quæ alia neceſſaria in hoc negotio faciendi, uti ex ſubjecto Diplomate conſtabit. Obiter autem incidi in inſignem virum fratrem Joannem de Podio Inquiſitorem in civitate Tholoſana, & nonnullis aliis partibus a Sede Apoſtolica ante biennium deputatum, contra quem communi conſilio hæretici vires ſuas exercuerunt.

Conceditur facultas Miniſtro Generali inſtituendi Inquiſitores.

Fra. Joannes de Podio Inquiſitor.

Dilecto filio Guillelmo de Caſali in ſacra Theologia Magiſtro, & Ordinis Fratrum Minorum Miniſtro Generali.

XIII. I*Mminente paſtoralis officii cura, nobis pertinere cognoſcimus, ut inquiſitionem hæreticæ pravitatis, ad tollendos Chriſtianæ legis plerumque ſuborientes pernicioſos errores, viris idoneis committamus. Conſiderantes itaque quod tu, quem ad diverſas mundi partes ſæpius proficiſci contingit, & cum Magiſtris, Baccalaureis, aliiſque Fratribus Ordinis tui, litteris, moribus præſentia, atque ingenio idoneis frequentius converſaris, attendenteſque quod ex locorum diſtantia, in quibus aliquis veniret inſtituendus Inquiſitor dictæ hæreticæ pravitatis, propter cauſas plerumque emergentes, quibus non poteſt repente, ut expediret, per Sedem Apoſtolicam provideri: & ſimiliter cum aliquis Inquiſitor ex dignis cauſis deſtituendus eſſe videtur, multa mala & ſcandala ſuboriri poſſent, antequam Sedes Apoſtolica conſulatur. Cognoſcentes integritatem vitæ, litterarum ſcientiam, & præſtantiam ingenii, aliaſque virtutes, quibus Altiſſimus te reddidit inſignitum, & ſperantes quod quæcumque ad inſtitutionem, vel deſtitutionem Inquiſitorum hæreticæ pravitatis hujuſmodi tibi ſalubria Chriſtianæ fidei, & utilia videbuntur, optima electione & conſilii maturitate proſequeris, non advertens amicitiam, vel odium, aut aliquam paſſionem, quibus poſſis a veritatis tramite deviare, tibi, ut in quibuſcumque locis, & Conventibus tuæ curæ commiſſis, ubi notitiam Fratrum tuorum, vel informationem de ipſorum idoneitate, & virtutibus habeas, Inquiſitores hujuſmodi hæreticæ pravitatis ex dicto Ordine conſtituere, eligere, & deputare, & ſimiliter ipſos deſtituere, caſſare, & amovere poſſis & valeas; Non obſtantibus conſtitutionibus, litteris aut indultis Apoſtolicis, generaliter vel ſpecialiter conceſſis, etiamſi de ipſis de verbo ad verbum ſit mentio ſpecialis habenda, & aliis quibuſcumque in contrarium facientibus, uſque ad noſtrum, & Apoſtolicæ Sedis beneplacitum, Apoſtolica auctoritate, tenore præſentium, plenam & omnimodam concedimus facultatem. Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno* MCCCCXXXII. IV. *Kal. Maii, Pontificatus noſtri anno* II.

Ex lib. 16. bullarum Eugen. fol. 285.

XIV. Eidem Generali Miniſtro, dum multæ deferrentur querelæ ex Vi-

caria Bosnæ, desideraretque abusus omnes tollere, & deformata reformare, neque posset ipse eo se conferre, instituit suum Commissarium in illis partibus beatum Jacobum a Marchia, qui tunc in Hungaria prædicabat, datis his litteris, in quibus eum valde laudat, & multis titulis commendat.

Jacobus Picenus fit Commissarius in Bosnæ Principatu.

In Christo sibi carissimo fratri Jacobo de Monte Prandono, de Esculo, Provinciæ Marchiæ Ordinis Fratrum Minorum, frater Guillelmus de Casali sacræ Theologiæ Magister, ac ejusdem Ordinis Fratrum Minorum Generalis Minister & servus, salutem & pacem in Domino sempiternam.

Ex autographo.

XV. *Cum pro reformatione facienda, noviter auctoritate Apostolica in toto Ordine ordinata, esset mihi summe necessarium, ad Vicariam Bosnæ, propter aliqua mihi delata, minus religiosa, in ea corrigenda, accedere, & in aliis partibus Ordinis in eadem reformatione occupatus, ad ipsam, ad id peragendum ad præsens bono modo ire non valeam, & te sentiam prope eam Vicariam personaliter adesse, de consilio multorum Magistrorum, & aliorum discretorum Fratrum pariter & assensu, te, de cujus vita laudabili, morum gravitate, discretione præcipua, scientia multa, Ordinis justitia, & animarum zelo, sollicitudine exequiosa, gratia verbi, exemplo fructuoso, caritate fervida, activitate ad extirpandum vitia, & virtutes inferendum, aptitudine ad regendum, & deformata reformandum, atque aliis gratiis & virtutibus, quibus earum largitor Altissimus tuam adornavit personam, sum plene, & clara experientia informatus, meum Commissarium visitatorem cum plena mea auctoritate & potestate in eadem Vicaria Bosnæ instituo, omnem alium Commissarium meum in ipsa Vicaria removendo, & institutum denuncio per præsentes. Dans tibi plenam facultatem meam, in eadem, visitandi publice & private, vocandi, citandi, examinandi, arctandi, detinendi, corrigendi, carcerandi, & a carceribus liberandi, ordinandi, disponendi, terminandi, decidendi, diffiniendi, Officiales, & Prælatos quoslibet absolvendi, & suspendendi, & alios loco eorum subrogandi, Fratres & loca, juxta intentionem constitutionum noviter in generali Capitulo Assisii auctoritate Apostolica editarum, expropriandi, & reformandi: contradictores & rebelles per censuram Ecclesiasticam, & alias pœnas graves in nostro Ordine consuetas, compellendi, etiam per invocationem brachii secularis, si tibi opus fuerit; Fratres etiam in ipsa Vicaria commorantes, suis demeritis præcedentibus, de ipsa Vicaria expellendi, & in quacumque provincia, vel Vicaria collocandi, & eosdem ad meam præsentiam, & ad quascumque Ordinis provincias, pro tibi concurrentibus negotiis mittere, & quos noveris habiles, & sufficientes ad recipiendum Ordines sacros mittendi, & volentes seculares mundum relinquere, & Deo in nostro Ordine servire, ad habitum, & professionem nostræ Religionis recipiendi, & in omnibus solemnitatibus majoribus anni ipsis Fratribus benedictionem meam, & facultatem eligendi Confessorem, qui eos absolvat auctoritate mea, oretenus tantum dandi; Novitios, qui nondum quartum decimum annum attigerunt, habitu privandi, & quod omnes Fratres, maxime baptizantes, sub gravissima pœna, ut nullo modo per se, vel quemcumque alium, etiam per procuratorem locorum, pro baptismo aliquam pecuniam accipiendi, & omnia, & singula alia circa reformationem in ipsa Vicaria Bosnæ faciendi, quæ ego facere possem, si in eadem personaliter adessem. Mandans tibi ad meritum obedientiæ salutaris, in remissionem peccatorum tuorum, quatenus dictum Commissariatus, & Vi-*

Valde commendatur.

& Vicariatus officium recipias, receptumque sollicite et diligenter ad honorem Dei, et Ordinis exequaris, secundum gratiam a Domino tibi datam, & postquam dictam Vicariam, vel magnam partem ipsius visitando reformaveris, me per tuas speciales litteras de conditionibus dictæ Vicariæ curabis reddere certiorem; Fratres vero omnes et singuli, tam Prælati, quam subditi, qui in dicta Vicaria morantur, et morabuntur, per sanctam obedientiam, et sub pœna excommunicationis, et carceris, et privationis omnium officiorum, & actuum legitimorum latæ sententiæ, tibi toto tempore tui Commissariatus officii, in omnibus et singulis, quæ ad tuum spectant officium, humiliter obediant, et pareant reverenter. Vale in Domino, et ora pro me. Datum Romæ die I. *Aprilis, anno Domini* MCCCCXXXII.

XVI. Per tres annos commoratus in Bosna Vir sanctus, iterumque reversus, disciplinam restituit, dissolutos mores correxit, Conventuum, & regionum controversias sopivit, reditus distraxit, & corruptelas omnes contra Regulæ puritatem latenter introductas, procul effecit. Quosdam per singulares domos, & prædia Castri Jayze dispersos, & proventibus gaudentes, quia aliter inter gentem varia hæresi infectam, dicebant se vivere non posse, illinc coegit recedere, donec Stephanus Tuertbo Rex Rasciæ & Bosnæ, id ægre ferens, & de beati Jacobi rigore conquestus apud Pontificem, & Imperatorem, tamdem inductus est, ut eis provideret de opportunis ædibus, & rebus necessariis. Suppetias misit Generalis Minister aliorum Fratrum, juxta ipsius Jacobi beneplacitum, & ne quis obtenderet contra reformationem privilegia, vel peculiares facultates, a Generali concessas, omnia patentibus litteris declaravit irrita & revocata. Preclare ibidem se gessit.

XVII. Duos, aut tres invenio ad Episcopatus hoc anno assumptos, fratrem Thomam Flemingum, sacræ Theologiæ Baccalaureum, ad Ecclesiam Leghlinen. in Hibernia, sub Archiepiscopatu Dubliniensi, per obitum Joannis: *Divina disponente clementia*, IV. Kalend. Maii. Guinduccium, seu fratrem Guidonem Guidonis ad Alexanen. in regno Neapolitano, sub Archiepiscopatu Hydruntino, per obitum Simonis: *Divina favente clementia*, XVI. Kalend. Octobris. Fratrem Georgium de Laazanegiis, sacræ Theologiæ Magistrum, ad administrationem in temporalibus & spiritualibus Ecclesiæ Alexandrinæ Statiellorum, sub Ducatu & Archiepiscopatu Mediolanensi, per obitum Michaelis: *Inter sollicitudines varias*, II. Idus Novembris. Pœnitentiarium creavit Pontifex in Basilica sancti Petri, & in Romana Curia fratrem Pascasium Cayandam, in sacra Pagina Magistrum. Fr. Thomas Episcop. Leghlinen. Fr. Guido Alexanen. Fr. Georgius Alexandrin. Fr. Pascasi Pœnitentiarius.

XVIII. Apud Ariminenses hoc anno die X. Octobris pie decessit Galeotus Robertus de Malatestis, anno ætatis XXII. virtute, & sanctimonia illustris. Nobilissimo ortus genere Regulorum Ariminensium, patrem habuit Pandulphum, patruos Carolum, & Malatestam seniorem, Fratres Sigismundum, & Malatestam Novellum, in Italia celeberrimos. Ab ipsa infantia specimen exhibuit futuræ pietatis, nam vix quinquennium attigerat, cum semper oraret, & noctu dormiens multoties visus sit precari, labia movere, orationem Dominicam, manibus ante pectus conjunctis, recitare. Carolus Patruus (hic ille est, quem Gregorius XII. misit ad Concilium Constantiense, pro abrenunciando Pontificatu) aliquando colludentem puerulum interrogavit, quid maxime appeteret? respondit que, *ut pauper evadam*. Admiratus patruus, suspicatusque verbum hoc ex simplicitate, aut inadvertentia infantuli prolapsum, secundo, & tertio sciscitatus, idipsum dixisse tanta vocis assertione, & vultus serenitate notavit, ut præsagium judicarit *Legen. MSS. Marian. c.13. Marc. 3.par. lib. 1. c.53.* Moritur Robertus de Malatestis. Ejus genus, & pia exordia pietatis.

futuri contemptus rerum humanarum. Jam decennis scintillas præsentiens noxiæ libidinis, corpusculum miris modis affligebat cilicio, flagellis, & frequenti inedia. Lectuli mollitiem abhorrens, a patrui dormientis latere surgebat, dormiebatque in nuda humo, cinctus super nudam fune setoso. Inter lautissimas epulas esuriebat, ad opiparam mensam Caroli patrui, qui sibi carissimum adoptaverat in filium, accumbens, præsertim in Quadragesima, quam appellant sancti Martini, ita se fingebat manducare, ut præter panem & aquam, nihil manducaret, projectis secreto in usum pauperum carnibus, & lautioribus obsoniis. Petulantium juvenculorum contubernium, & pueriles ludos abhorrens, solitariis locis vitæ suæ Deo consecrabat primordia.

Uxorem ducit invitus.

XIX. Octodecim factus annorum, a patruo invitus desponsatur nobilissimæ puellæ Margaritæ, Nicolai, Marchionis Estensis filiæ, ægerrime ferens thesaurum perdere virginitatis, quam Deo integram proposuit conservare. Sesquiannum post nuptias illibato thoro sponsæ convixit, tamdem constrictus Confessarii, & amicorum consiliis, dolens & horrens subivit jura conjugii. Frequenter antea dicebat, se malle potius aspere torqueri, quam fœminæ commisceri. Anno XIX. ætatis patruum amisit, & Principatum obtinuit, collato ei per Martinum V. Vicariatu Ariminensi, Cæsenate, Fanensi, aliisque bonis feudalibus Ecclesiæ. Sui juris effectus, liberius se divinis dicabat obsequiis, assumpto in patronum sancto Francisco, in quem summo ferebatur affectu, & in magistrum docto, & pio quodam Minorita. Religiosos, & graves viros frequenter interrogabat, qua ratione Deo magis placeret, fusasque addebat preces, ut divina Majestas, quid potius ab eo vellet, dignaretur indicare. Apparente sancto Francisco, & læso in signum corpore plaga quinaria, intellexit Dei voluntatem esse, ut in Principatus fastigio, & sacra lege conjugii, ei deserviret sub habitu Tertii Instituti Pœnitentum. Absterfis die sequenti vulneribus sanguine & sanie madentibus, amplius haud cunctandum putavit, vestemque suscepit in sancti Francisci natalitiis, anno MCCCCXXX. *in mea præsentia*, inquit auctor legendæ MSS. ex qua præcipuam historiam delibavi, *cum veste humilitatem induit, exterius Principis repræsentans majestatem, interius, & in occulto pompam omnem deponens, & cujusdam Hilarii, viri piissimi, per omnia se subdens imperio*.

Amplectitur tertium S. Francisci Institutum.

Leprosis & pauperibus inservit.

XX. Christum Dominum pro nobis despectum plagis adeo distinctum, ut leprosus putaretur, profunda mente contemplans, obviam habuit misellum quemdam ulceribus plenum, pute & sanie defluentem. Amplexus, & osculatus horridum monstrum, lavit hilariter, & curavit blandiuscule plagas universas. Feria quinta majoris hebdomadæ, juxta sacros Ecclesiæ ritus, dum Christi ad discipulos mandatum, solemni apparatu, in Palatii sacello caneretur, e solio descendens simul cum Hilario socio, duodecim pauperum pedes humiliter lavabat, & lacrymans abstergebat, indignum se reputans, qui etiam vile hoc ministerium ad Christi exemplum exerceret.

Ejus parcimonia.

Voluntariam paupertatem, quam ab infantia adamabat, qua potuit arte sectabatur, inter rerum copiam, & Principum affluentiam, iis dumtaxat usus, quæ vitæ in summa parcimonia alendæ erant necessaria. Subditorum oppressiones, & injustas ministrorum extorsiones pecuniarias exosus valde, castigabat severe impios exactores. Rationem aliquando posuit cum servis, & regiminis administris, quantum sufficeret aulæ sumptibus, & reliquis expensis, ut præter hæc nihil exigeret a subditis, sed tributis, aliisque onerariis solutionibus liberaret. Erga pauperes compassivus & liberalis, quibus poterat abun-

Erga subditos humanitas.

Erga pauperes misericordia.

abunde ſuccurrebat, omnium miſerias vel pecunia redimens, vel lacrymis proſecutus. Quotidie in ſuo Palatio pauperes aliquot cibabat, alios die Veneris addebat, quibus ipſe inſerviebat, aquam flexo poplite manibus infundebat, fercula miniſtrabat, & poſt epulum oſculabatur.

XXI. Xenodochia, & noſocomia frequenter inviſebat, ægris lectos ſternebat, univerſa caritatis officia exhibebat, vulnera & ulcera lavabat, curabat, fovebat, aromatoria, bellaria, etſi quæ erant vel medicandis, vel refocillandis opportuna, ſecreto mittebat; ad hæc pietatis & humilitatis officia admiſſis dumtaxat fidis quibuſdam famulis & amicis, ne vanæ gloriæ ventus meritum exſufflaret. Hiſpanum quemdam peregrinum Romam proficiſcentem moleſto morbo ſanguinei fluxus correptum, in domum ſibi vicinam curandum duxit, frequens viſitabat, & cum ſemel curando ulceri linteola deeſſent, extractam ſecreto interulam in faſciolas diſcidit. Fœminam quamdam Margaritam Ariminenſem, miſerabili modo ulceratam, a tergo duplici hiatu, per quem cibus, & potus frequenter decurrebant, & inteſtina defluebant, diris cruciatibus laborantem, ſed inſigni ſpiritu, invicta patientia, & mira divinarum rerum notitia illuſtrem, ſæpiſſime adibat, & ſolamen daturus, & ſacra documenta recepturus. Cum illa diuturna protrahebat de rebus cœleſtibus colloquia, quibus accenſus nihil vile putabat, quod vel in Dei, vel ſervorum ejus obſequium poſſet redundare. Hujus miſellæ curam ipſe dum vixit, agebat, propriis manibus medicabatur, miniſtratis inſuper rebus omnibus neceſſariis. Varia erga infirmos obſequia.

XXII. Et ne inter aulæ delicias, inter ferculorum affluentiam, & pompæ majeſtatem caro concupiſceret adverſus ſpiritum, aut majorem vim inferret, quam immaculati thori leges expoſcunt, titillantem, multis modis compreſſit, abſtemia, cilicio, flagello, brevi ſomno, & duro lecto, in nulla re indulgens vitæ molliori. Sacris viris omnem adhibebat reverentiam. In ſacello nobiliſſimo a ſe conſtructo, ſumma pietate divinis intererat officiis, habens pro ſolatio unico ſanctos codices, & libros ſpirituales. Horas Canonicas attente recitabat, ad ſacram Synaxim ſæpiſſime accedebat, numquam tamen abſque profluvio lacrymarum. Turbas hominum, & mundi ſtrepitus fugiebat, ſecularia negotia, quantum ſtatus ſui conditio permittebat, procul volebat, divinis rebus totus intentus. Arcanas multas habuit viſiones, & ſupra ſe frequenter ferebatur divinæ contemplationis dulcedine. Apparuit in ſacello oranti Chriſtus ſub eadem ſpecie Seraphica, qua ſanctum Franciſcum in Alvernæ monte quino vulnere ſauciavit, perfuditque mentem immenſa lætitia, etſi flere poſtea cœperit amare Chriſti paſſionem, quam in Franciſci transformatione cogitavit renovatam. Dæmoniacum infeſtum, & clamoroſum, arrepta ſpina coronæ Chriſti, & facto per eam Crucis ſigno e regione domus, in qua torquebatur, repente ſanavit. Seditioſum populum in ſe irruentem, quia reſtituerat Sedi Apoſtolicæ Burgum ſancti Sepulcri, & aliquot caſtra a patre relicta, præmiſſa prius oratione, intrepidus excepit, & placido ſedavit eloquio. Corporis mortificatio. Rebus divinis totus intentus. Apparet ei Chriſtus. Dæmoniacum ſanat.

XXIII. Ad martyrium pro Chriſto ferendum vehementer anhelans, precibus multis petebat ut mereretur pro vitæ auctore mortem oppetere, vel ſaltem Dominicas paſſiones intenſo dolore compenſare. Immiſit Dominus dolores multos, & gravem fiſtulam adjunxit, quibus cum ferro, igne, & aſperis remediis oporteret mederi, nullum viſus eſt impatientiæ ſignum ediſſe. Admonitus a quodam Dei ſervo de futura Corporis diſſolutione poſt menſes quatuor, lætatus eſt, & magno ſtudio præparavit ſe quotidiana confeſſione, & communione frequenti, repetens paſſim illud Apoſtoli: *Cupio diſ-* Magnis affligitur doloribus. Philip. 1. 23.

dissolvi, & esse cum Christo. In ultima hora Satan oppugnare tentavit, objectis dubiis circa fidei mysteria, quibus ille opposuit Athanasii Symbolum, quod palam, & alta voce recitari præcepit. Divino deinde adjutorio speciali, profligato inimico, paulisper requievit, mox hilari, & jucundo vultu cœlum aspiciens, rerum divinarum contemplatione profunda, mente excessit. E raptu rediens: *video*, inquit, *cælos apertos*, & protinus ridens & exultans, fixis in cœlum oculis, sub auroram sanctam animam reddidit Creatori in vico sancti Archangeli. Ariminum translatus, occurrente funeri Episcopo & Clero universo, sepultus est in veste Franciscana, absque ulla pompa aut apparatu, in cœmeterio Minorum communi sepultura, in terra effossa, sicut ipse ultimis tabulis constituit, quam postea consanguinei crate ferrea contexerunt, & deinde lapide marmoreo. Multis post mortem coruscavit miraculis, quæ Notarii cujusdam Ariminensis excepta sunt actis, & optimorum virorum fide comprobata.

Pie decedit.

Varia ejus miracula.

XXIV. Joannes Petri filius in summo vitæ versabatur discrimine, desperantibus medicis ejus salutem. Vovit pater, se ducturum ad beati Roberti sepulcrum, & cereum oblaturum, statimque convaluit. Antonius arborem securi dejecturus, irrito ictu pedem gravi vulnere deturpavit, ad tumulum delatus sanus recessit. Dominicus Ariminensis ab hernia; Antonius adolescens a molesta febre; Jacoba a paralysi; Blonda ab infirmitate octo annorum, variisque ulceribus; Lucia longo tempore; Catarina annis novem; Angelus sexdecim a malignis spiritibus obsessi, perfecte sunt liberati. Quidam Minorita adolescens Patavio Ariminum proficiscens, intensissimum sensit stomachi dolorem, sed oratione præmissa ad Roberti tumulum, dolor omnis abscessit. Laurus & Nicolaus Ariminenses dolebant genibus, Agnes pede, Anna manu, Jacoba capite annis sex, Jacobus Parmensis miles mensibus septem utroque pede immobilis, quod petebant, salutis impetrarunt beneficium. Martinus Bononiensis oculis captus, ad sepulcrum orans lumen recepit. Joannes piscator e cymba descendens, gravi casu costas rupit tres, sed Robertum invocans meruit exaudiri.

XXV. Isolta nobilis matrona promisit filiolum in extremis laborantem, a medicis derelictum, si pristinæ restitueretur saluti, discalceatum, habitu tertii Ordinis sancti Francisci indutum, ad sepulcrum ducere, & ceream offerre imaginem. Ut votum emisit, gratiam recepit. Alia, *Bella* nuncupata, per triennium destituta utriusque brachii viribus, & ministerio, aliena ope cibos sumebat; audita fama Roberti, auxilium imploravit, & obtinuit. Cæcilia annis quatuor continua ægrotabat febre, & lateris dextri molesto tremore, sed invocata per hujus intercessionem divina ope, convaluit. Bartholomæus e castello Durantis, Minorita, totidem annis clausa alvo, quidquid per secessum egerendum erat, crassa semper purgabat urina; inde per universum corpus noxii spargebantur humores; inde membra tumentia multis scatebant ulceribus; inde perpetuus languor, virium defectio, cæcitas, stomachi, & capitis dolor. Auditis Roberti miraculis, magna fiducia rogavit ut sui misereretur; cœpit, quod ante non poterat, ambulare, & e patria Ariminum abiit, ubi præ tumulo perfectam consecutus est sanitatem. Joannes filium juvenculum, biennio male affectum, ad extrema reductum, & biduo nihil sumentem, dum eidem commendat, videt sanatum.

XXVI. Thomæ Baccari manui aper dentem infixit, quo vulnere vehementer dolebat perpetua sanguinis emissione; monitus ab amico, ut ad Roberti confugeret patrocinium, fecit, oravit, & convaluit; manum ferream, & dentem qui læsit, ad sepulcrum appendit. Jacobus e Monte Columbi, baju-

bajulus vinarius tempore vindemiæ elevare volens dyotam, sive cadum, vulgo *barillum* musti, intestina feroto illabuntur, Robertum invocat, cereum promittit, & herniæ medetur. Catarina brachio sinistro per biennium vehementer dolens, & usu privata; Columba Ferrariensis humeris, & brachio dextro adeo affecta, ut diu, noctuque clamaret, oblato brachio cereo, dolore sunt liberatæ. Petra e Pignano annis triginta possessa, & diris torta cruciatibus, ita ut aliquando a sex hominibus detineri non posset, ad Robertum pie confugiens, meruit liberari. Philippa Ariminensis biennio, & puerulus duodennis genibus attracti, oblatis cereis donariis, emissoque voto visitandi sepulcrum, perfecte sunt liberati.

XXVII. Vincentinus Presbyter Vincentinus, a suo Episcopo in tetrum carcerem conjectus, tribus portis munitum, vota, precesque fudit ad beatum Robertum, ut liberare vellet a vinculis, & a gravi sibi parato supplicio. Ingens refulsit lumen in habitaculo, quod spem, animumque præstitit, ut fugam intentaret, minimaque industria elapsus, Ariminum perrexit, ubi publicavit miraculum, & gratias suo reddidit liberatori. Liberavit etiam Nicolaum Ariminensem a dolore capitis; Comitis Urbinatis filium diu febricitantem, a mortis periculo; Frisam partui vicinam a molesta febre, & foetus injuria; Magdalenam a quartana diuturna; Helenam leprosam, ulceribus & pustulis deformem, ab extrema miseria. Hæc ex prædictis actis in compendium redegi. Vitam scripserunt frater Nicolaus Ariminensis sacræ Theologiæ professor, Synchronos, Marianus Florentinus, Marcus Ulyssiponensis, Christophorus Veruchinus, Raphael Volaterranus, Leander Albertus, Franciscus Sansovinus.

> Vitæ Scriptores. *Veruch. l. de Sanctis Veruchinis. Volater. c. de Picent. l. 6. Geograph. Albert. in urbe Arimin. Sansov. de famil. Italiæ.*

XXVIII. Huic piissimo viro successit in Principatu Sigismundus, frater germanus, moribus dissimilis, etsi re bellica illustris, qui cum nimia ferretur zelotypia, Minoritam quemdam pium & doctum, suæ uxoris Confessarium, trucidavit, quia sacræ confessionis sigillum aperire, & quæ pridie sub Sacramenti arcano innocentissima conjux dixerat, noluit revelare. Non immerito hunc inter Martyres numeraverim, aliosque duos hujus temporis Consodales adolescentes, unum Anconæ in Piceno a malesuadis foeminis, ejus libidine exardescentibus, occisum; alterum Sebastianum Fesulani Conventus alumnum, Florentiæ a duabus Sororibus insano ejus amore correptis, suffocatum, quia sub falsa pietatis, & eleemosynæ accipiendæ specie vocati, noluerunt impiis muliercularum desideriis satisfacere: *Multi enim mortui sunt, & Martyres sunt, quia peccata hominum dicebant in eos, & eorum iniquitatibus resistebant, & habentur inter Martyres. Quidquid namque pro testimonio veritatis, vel justitiæ homo pertulerit, totum ei Dominus pro martyrio computabit.* Martyrium non facit sola & immediata fidei protestatio: *Omnium virtutum opera, secundum quod referuntur in Deum, sunt quædam protestationes fidei, per quam nobis innotescit, quod Deus hujusmodi opera a nobis requirit, & nos pro eis remunerat, & secundum hoc possunt esse causa martyrii.*

> Sigismund. Malatesta Minoritã occidit, & quare.
>
> Martyres ob defensionem virtutum.
>
> *Aug. in Psal. 40.*
>
> *Thom. 2. 2. q. 124. a. 5.*

XXIX. Ejusdem Instituti fuerunt, ejusdemque ferme temporis Petrus Urbinas, vitæ sanctitate, & miraculis illustris, sepultus in Ecclesia sanctæ Mariæ Annunciatæ, Ordinis Servorum, quæ olim fuerat Fratrum Poenitentum sancti Francisci, & Joannes, & Antimus (corrupte apud Marcum Ulyssiponensem Antonius) germani fratres eadem urbe oriundi, etiam miraculorum patratores, quorum primus requiescit in Ecclesia Sanctæ Trinitatis, quam Fridericus primus, Urbini Dux, a Sororibus Tertii Ordinis ad Patres Jesuatos transtulit; posterior eremiticam & asperam duxit vitam in devotissi-

> *Specul. Minorũ. Mar. c. 14. Marc. cit. c. 58.* Petrus, Joannes, Antimus Tertii Ordinis.

tissimo Eremitorio Ripæ Sardanæ apud Castrum plani Meleti, non longe ab urbe Fanensi. Hic postea posuerunt sibi habitaculum Minoritæ, sibi ob aeris intemperiem ædificato altero sub titulo sanctæ Mariæ prope Fanum, & sancti Lazari templum, deinde tertio intra urbem extructo, secum duxerunt tanquam thesaurum non spernendum, hujus sancti Viri reliquias. Joannes e Callio (urbs est Piceni non longe ab Urbino) potens in opere & sermone, cujus caput habetur in magna veneratione in Cœnobio Minorum urbis præfatæ.

Joannes e Callio.

Conv. Bittecten.

XXX. Hoc anno Carolus Episcopus, & cives urbis Bittectensis in Apulia, obtinuerunt a Pontifice facultatem ædificandi Minoribus Observantinis Cœnobium prope civitatem, in loco *Galicello* nuncupato: *Piis supplicum*, II. Non. Julii. Anno sequenti erectam ædem scribit Gonzaga, in eaque Theologiæ studiosis destinata, requiescere beatum fratrem Jacobum Illyricum, professione laicum, in vita sanctissimis moribus, omnique virtutum genere, & post mortem innumeris miraculis illustrem, cujus corpus adhuc conspicitur illæsum.

Gonz. in Prov. S. Nic. Conv. 9.

B. Jacobus Illyricus.

Conv. Nursiæ.

XXXI. Nursiæ in Umbria incolis similiter hoc anno concessum est, ut eisdem Religiosis construerent extra muros, in loco dicto *Caprignele* Cœnobium, sub titulo sanctæ Mariæ Annunciatæ: *Piis fidelium votis*, XV. Kal. Aprilis. Post multos annos domum hanc labantem transtulerunt Nursini ad alium locum commodiorem, & urbi viciniorem sub eadem nuncupatione, ad quam transierunt Fratres anno MDXXIV. ita jubente Bernardino Fulginate Provinciæ sancti Francisci Vicario. Jacet hic beatus Onofrius Sarzanensis laicus, paupertatis, abstinentiæ, humilitatis & ardentissimæ caritatis virtutibus insignitus, prophetiæ dono præditus, & miraculis multis in vita, & post mortem, clarissimus. Primo templo sepultum transtulerunt Consodales ad secundum, concurrentibus undique vicinis populis, coacta etiam solemni supplicatione, & decenti tumulo collocarunt juxta summum altare. Prope hoc est aliud ejus discipuli sepulcrum, Joannucci de Valleterrena, etiam laici, cujus tanta fuit paupertas, humilitas, in perferendis laboribus patientia, ut vix sermone explicari queant. Horam sui obitus, atque alia plurima Guardiano prænunciavit.

Gonz. in Prov. S. Franc. Conv. 25.

B. Onofrius Sarzanensis.

Joannuc. de Valleterrena.

Conv. Lauden.

XXXII. Quidam cives Laudenses apud Insubres ante aliquot annos eisdem Fratribus domum posuerunt super collem, *Castapuglani* dictum, extra urbem & portam, quæ *Regia* nuncupatur, prope Ecclesiam sancti Joannis Baptistæ, ad Milites Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani spectantem, terrasque adjunxerunt pro hortis, officinisque necessariis. Admiserunt sibi, & suis Consodalibus habitaculum frater Rizardus de Restis, & Vincentius de Cottis, ibique inhabitarunt. Sed cum ita se fecisse absque prævia Pontificis facultate considerassent, hoc anno a transgressione constitutionis Bonifacii absolvi petierunt, & impetrarunt: *Sacræ Religionis propagationem*, Kalendis Aprilis. Hæc illa domus est sancti Joannis, quam propter hostium advenientium periculum, diximus alias fuisse destructam, & translatos Fratres ad alteram Patrum Conventualium, de qua est quod addam ex quibusdam monumentis, mihi postea porrectis, Ecclesiam fuisse consecratam a Joanne Simoneta Episcopo & Comite Laudensi anno MDXLI. die XXII. mensis Aprilis, & in altare sancti Francisci ab eo inclusas reliquias sanctorum Pantaleonis & Bonifacii Martyrum, & sanctarum Ruffinæ & Justinæ Virginum & Martyrum. Lauda prodierunt, & in iis Cœnobiis, quæ per temporum vicissitudines vel constructa, vel destructa sunt, floruerunt beatus Leo Archiepiscopus Mediolanen. de quo alias dictum est; beatus Antonius de Gavaciis, pro-

Tom. 5. an. 1286. n. 8.

Tom. 3. an. 1319. n. 15.

professione laicus, in cujus morte visa est stella fulgentissima lucere in fronte, Angeli psallentes, funus curantes, & in Ecclesiam deducentes. Multis claruit miraculis, & sepultus est in Ecclesia sancti Joannis extra Laudam, non autem in Conventu Novariæ, uti asserit Gonzaga. Quid si fortassis ille Novariensis Antonius, alius sit ab isto? Beatus Amicinus a Lauda, Sacerdos, miraculis clarus, uti constat ex antiqua inscriptione ad ejus imaginem affixa in Ecclesia parochiali oppidi Massarenghi, & demum beatus Michael de Carcano, quem aliqui dicunt tumulatum apud Comenses; Bernardinus autem Corius in Ecclesia sancti Francisci hujus urbis, cui accedit Gonzaga. Certum est, caput illic haberi in magna veneratione. B. Antonius de Gavaciis. Gonz. in Prov. Med. Conv. 4. B. Amicinus a Lauda. B. Michael de Carcano.

XXXIII. In Sicilia & diœcesi Cephaludensi, vir nobilis Gilbertus Contigles Comes Galusani, in hoc suo oppido, sumptuoso opere cœperat ante hunc annum Conventum Minoribus, sub titulo sancti Francisci fabricare. Etenim hoc tempore illic habitabant Fratres, & divina celebrabant officia, Ecclesia jam perfecta. Cum vero ad reliqua complenda deessent expensæ, Pontifex hoc anno fideles hortatus est, ut subvenirent: *Licet is, de cujus munere*, Idibus Maii. Petrus Rodulphus constructam hanc domum ait anno 1451. vel ergo error est in numerorum notis, & scribendum erat 1431. vel intelligendus est de ultimo operis complemento. Spectat ad Patres Conventuales Provinciæ Siciliæ, & Custodiæ Agrigentinæ. Conv. Galusani. Rodulph. fol. 181.

XXXIV. Prope Biguliam Corsicæ oppidum, hoc anno Observantinis erectum Cœnobium, sancto Francisco constat ex quodam lapide præ foribus Ecclesiæ, in quo fundationis tempus incisum est. Ibi jacet frater Paulus a Bigulia, celeberrimus concionator, ad cujus sepulcrum paupercula mulier a Dæmone vexata, variis languoribus affecta, & prorsus effœta, incolumis evasit, & prolem suscepit. Conv. Biguliæ. Gonz. in Prov. Corsica Conv. 8.

XXXV. Diximus alias, in urbe Tragurii in Illyricis prope Dalmatiam extructum fuisse Minoribus domicilium. Sub hoc autem tempus, propter bellorum turbines & periculum, quod ex Cœnobio, in loco excelso supra urbem sito, imminebat, dirui curarunt Cives, habitantibus interim Fratribus in domuncula lignea, magno suo incommodo. Decrevit itaque Magistratus & populus aliud ædificare in insula *Bua*, prædictæ urbi proxima, & per pontem adhærente, sed Observantinis tradere, & in usum eorumdem reditus & prædia, quibus prior Conventus gaudebat, distrahere. Quorum votis Pontifex hoc anno subscripsit: *Sedis Apostolicæ benignitas*, XIV. Kal. Julii. Tom. 6. an. 1317. n. 60. Conv. Tragur.

XXXVI. Similiter indulsit nobili viro, Georgio Militi, Domino de Latrimollia, Aurelianensis diœcesis, ut in oppido Sulbiacensi ejusdem diœcesis, sui dominii, domum Minoribus ædificaret: *Sinceræ devotionis affectus*, V. Idus Januarii. An vero ita fecerit, mihi incompertum est, dum inter Conventus Provinciæ Turonensis, quæ diœcesim complectitur Aurelianensem, istum non invenio. Conv. Sulbiacensis.

XXXVII. Extra oppidum civitatis Austriæ, Aquilegien. diœcesis, erat quoddam habitaculum religiosarum mulierum, sub titulo sancti Georgii, Ordinis, ut dicebant, sancti Augustini, sed sub habitu peregrino & vita dissoluta. Redactis his ad duas dumtaxat, eisque non adeo bonæ famæ, petierunt oppidani supprimi prædictum Institutum, & domum concedi Fratribus Minoribus regularis Observantiæ. Annuit, Pontifex, assignatis tamen reditibus, unde mulieres illæ alerentur: *Piis fidelium votis*, Kal. Maii. Post annos duos concessit, ne obstaret Fratribus bulla Clementis IV. circa numerum cannarum, qua præscribitur distantia ab aliis Monasteriis. Conv. Austriæ.

XXXVIII. Ante istud tempus conditum fuisse Conventum oppidi Murorum Con. Murorum.

rorum in Gallecia, diœcesis Compostellanæ, constat ex Bulla Eugenii hoc anno data, qua concedit Indulgentias visitantibus Ecclesiam, sancto Francisco sacram, statis diebus. Sub annum MCCLXXX. quidam conditum volunt, auctore Petro Alvarez Marino, sed rei historicæ peritis id non probatur. Judicat Gonzaga, illo tempore posteriorem, satis tamen ex ædificii norma vetustum, & ab oppidanis, communi ære constructum. Ecclesiam ferunt a Petro Muñiz Archiepiscopo Compostellano consecratam. Hic jacet frater Arias de Fresno, vico Castripoli, inter Astures nobilibus parentibus ortus, valde abstemius & pœnitens, qui anno MDLX. dum inter Missarum solemnia in oppido Ribadaviæ turbaretur ab hirundinum garritu, jussit avolare, paruerunt statim, neque amplius redierunt, donec post annos multos aliud novum templum extructum est, quasi cum vetere Ecclesia, unde exulare jussæ sunt, defecerit vis præcepti. Anno MDLXXIX. decessit genuflexus, psallens & orans ex epidimia, quam contraxit, deserviens magna caritate cuidam confratri laico, etiam peste infecto.

Gonz. in Prov. S. Jacobi Con. 23. Monum. MSS. hujus Prov.

Fr. Arias de Fresno.

Conv. Valentiæ Alcantaren.

XXXIX. In Lusitaniæ & Castellæ confinio, ad tertium ab oppido Valentiæ Alcantarensis, in diœcesi Cauriensi, lapidem, Minores Conventuales impetrarunt, ut sibi concederetur Cœnobium & Ecclesia sub titulo beatæ Mariæ de Mamaretibus, per nonnullos fideles illarum partium, pro usu & habitatione religiosarum personarum constructa. Sed cum id factum esset absque Sedis Apostolicæ licentia, petierunt absolutionem a censuris, quas incurrerant. Pontifex hoc anno absolvendi facultatem impertiit Episcopo Pacensi: *Piis supplicum votis*, XV. Kal. Octobris. Ab his transiit ad Observantes anno MDXIII. annuentibus Ministro Generali Bernardino Pratensi, & Custode Extremæ-Duræ, Francisco a Fraxineto. Obiit hic anno MDLIX. egregius verbi divini declamator, frater Antonius Lopesius, qui mira dicendi efficacia, & cœlesti potius, quam humana doctrina plurimos ad Christum reduxit, plurimosque in sancto proposito firmavit. Vitam, mores, doctrinam sui Institutoris sancti Francisci enixe studuit per omnia æmulari. Ejus sepulcro post annos multos aperto, apparuit corpus integrum, incurruptum & suavissime redolens, ita ut domus tota repleta sit ex odore unguenti effluentis. Ad hunc appositus est alius eximiæ simplicitatis & obedientiæ frater Jacobus Italus, professione laicus, cujus memoriam in benedictione reponunt omnes illius regionis incolæ, ob summum vitæ candorem, morumque puritatem. Tamdem domum hanc aquæ penuria laborantem, Fratribus & populo adventanti valde incommodam, alia fidelium eleemosynis extructa, prope supradictum Valentiæ oppidum, accepta a Cauriensi Episcopo, & Philippo II. Militiæ Alcantarensis, cui oppidum paret, summo Administratore, ædicula sancti Bartholomæi, commutarunt. Ad trecentos passus a veteri Conventu duo mirabiles scaturiunt fontes, ab invicem non procul distantes, quibus vicini horti abunde irrigantur; quorum unus ab ineunte Vere usque ad Autumnum largissimas effundit aquas, reliquo anni tempore exsiccata scaturigine; alter vero ab Autumni initio usque ad finem Hyemis abundanti vena exuberat, deinde fluxum omnino continens cedit fonti vicino. Miris his arcanis ita ludit auctor naturæ.

Gonz. in Prov. S. Gabriel. Con. 8.

Fr. Antonius Lopez.

Fr. Jacobus Italus.

Conventus transfertur.

Duo mirabiles fontes.

XL. Carolo secundo, Domino Despotatus & Leucatæ, ac Cefaloniæ Duci concessit Eugenius, quod etiam alias indulsit Martinus anno III. sui Pontificatus, ut Fratres decem posset, unde vellet, evocare ad habitandum in unoquoque ex duobus Cœnobiis insularum Cefaloniæ, & Jacinti, suæ ditioni subjectarum, quæ terris infidelium, Turcarum, & aliorum Christiani nominis inimicorum, erant vicinæ, ut Christifideles, qui in prædictis insulis com-

Conv. Cefaloniæ.

Conv. Jacinti.

commorabantur, adversus prava dogmata vicinarum regionum, in vera fide continerent: *Sinceræ devotionis affectus*, IV. Non. Decembris. Hæ insulæ in mari sunt Jonio, Venetis subjectæ, & prædicti Conventus spectabant ad Provinciam Romaniæ, ac Custodiam Thebanam Patrum Conventualium.

XLI. Hoc anno supplicarunt tres piæ mulieres Joanna & Sancia de Ribis, & Agnes Garsia, Burgensis diœcesis, ut domos quasdam prope Ecclesiam beatæ Mariæ de Ribis (Pagus est VI. M. P. a Methymna Pomerii distans) quas inhabitabant, in Monasterium Clarissarum, juxta peculiares leges Monasterii Jugi-fillarum gubernandum convertere liceret. Rem commisit Pontifex Officiali Burgensi discutiendam & perficiendam: *Gloriæ perennis*, XVI. Kal. Septembris. An tunc ita factum fuerit, non comperio. Lente & tarde nimis pervenisse ad formam perfecti Monasterii scribit Gonzaga, sed valde laudat a regulari observantia, & constantissimo paupertatis amore. Monast. de Ribis. *Gonz. in Prov. Cantab. Mon.* 4.

XLII. Concessit similiter Pontifex, ut quædam Sorores Tertii Ordinis, quæ sub perpetua clausura, juxta cappellam sancti Apri, Coloniensis urbis, habitabant, eligere possent sibi Confessarium, vocatque eas de tertia Observantia sancti Francisci: *Devotionis vestræ sinceritas*, Idibus Aprilis. Varia sibi sortiebantur nomina Tertii Ordinis viri & fœminæ, juxta varios, quos assumebant status, modo Fratres & Sorores Tertii Ordinis, vel tertiæ Regulæ ex numero Ordinum & Regularum, quas sanctus Franciscus instituit; modo Fratres Pœnitentes, vel ex Ordine Pœnitentiæ sancti Francisci, ex Instituto, quod sanctus Franciscus sibi præfixit in hoc Ordine condendo, ut nimirum errata anterioris vitæ corrigerent, & de peccatis pœniterent; modo Fratres pœnitentes ex Regulari Observantia, ex quibusdam regularis vitæ præceptis, vel Institutis, quæ ad Regulam, a sancto Francisco præscriptam, addebant; modo Fratres de Tertia Observantia, id est, Fratres Tertii Ordinis, Observantes tamen vitam regularem; similiter etiam Sorores sub quibusdam vivendi formulis perpetuæ multis in locis se addicebant clausuræ. Dum non erat, qui eadem regiminis forma, Generalis præfecti auctoritate ubique regeret, unaquæque congregatio, vel societas Fratrum, aut Sororum, secundum regionum, urbium, & temporum commoditates, aut vicissitudines, vel a locorum Ordinariis, vel a Sede Apostolica diversa impetrabant privilegia, aut distinctos sibi præscribebant modos vivendi. Monast. Colon. S. Apri. Variæ appellationes Fratrum, & Sororum Tertii Ordinis.

XLIII. Fratribus hujus Instituti Joannes de Oviedo, civis Astoricensis domum construere cogitavit, juxta hospitale sanctæ Mariæ Magdalenæ de Cerezal, Astoricensis diœcesis in Hispania, penes viam, per quam peregrini confluebant ad venerationem corporis sancti Jacobi in Compostella, ut uberiori caritate, & majori sollicitudine transeuntes exciperentur. Ut hæc licerent indulsit Eugenius hoc anno, commisso rei examine Episcopo Astoricensi: *Sinceræ devotionis affectus*, pridie Idus Februarii. Deinde anno IV. sui Pontificatus, ad instantiam Joannis & Candidæ Regum Navarræ, privilegia aliqua, & indulgentias Fratribus concessit. Conv. de Cerezal Tertii Ordinis.

XLIV. Varia hoc tempore concessit Eugenius, vel declaravit Ordinis privilegia, litteras sui prædecessoris Martini circa promotos ad Magisterii gradus temperavit: *Romani Pontificis providentia*, Kalend. Aprilis. Confirmavit litteras ejusdem circa proventus, reditus, & bona immobilia habenda, propter quod diximus, magnas exortas fuisse dissensiones in Religione: *Apostolicæ Sedis providentia*, Kal. Maii. Amplam tribuit facultatem Ministro Generali, in quibusdam casibus gravioribus absolvendi Fratres, Moniales, & laicos: *Sedis Apostolicæ*, IV. Kal. Maii. Eidem indulsit, ut pro reformanda Religione, & corrigendis irreligiosis invocaret, si opus esset, *An.* 1430. *n.* 24 *& seq.*

set, auxilium brachii secularis: *Movemur ex cura*, eodem die. Prohibuit Fratribus transitum ad omnes alias quascumque Religiones, præterquam ad Carthusianam, eosque, qui sub prætextu, vel colore Capellanorum Apostolicorum, Cardinalium, Prælatorum, vel quorumcumque Dominorum temporalium, se a Superiorum obedientia subtrahebant, eisdem per omnia subjecit. Alias leges Clarissis præscripsit, omnesque Conventus Ministri Generalis moderamini voluit subjectos: *Auxia nos cura sollicitat*, IV. Kalendas Maii.

XLV. Monasteria aliquot Clarissarum religiosissima in Hispania, commissa curæ peculiari fratris Francisci a Soria, viro pio & prudenti, ad preces Joannis Regis Castellæ, voluit in eodem statu permanere, quamvis in aliis litteris, quibus modificavit ordinationes Capituli Assisiatis, jusserit subjacere immediate curæ Provincialium: *Super gregem Dominicum*, Kal. Junii. Approbavit quædam pacta inita inter Abbatissam, Sororesque Monasterii Juge-fillarum, & Ferdinandum Lupi de Saldaña virum nobilem, militem Palatinum, Joanni Regi Castellæ, Henrico ejus nato, & Alvaro de Luna intimo consiliario, & favoritio familiarem, qui sacellum in eodem Monasterio construxit, & multa bona Sororibus concessit: *Sedis Apostolicæ*, V. Kal. Decembris. Gregoriæ Abbatissæ Monasterii sancti Laurentii PanisPernæ in Urbe, filiæ Francisci de Vico, & Sorori Jacobi etiam de Vico, ejusdem Urbis successive Præfectorum, gratias quasdam concessit, & reditus personales stabilivit, quos Jacobus solvebat, licet ejus bona propter demerita fuerint Cameræ Apostolicæ ex fisco applicata.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. Tom. 9. an. 1405. n. 18.

Congregationis Petri de Pisis quale exordiũ.

Quinque domus recepit a Fratribus Tertii Ordinis.

„ XLVI. Congregationem Fesulanam Ordinis sancti Hieronymi exordium accepisse a Fratribus Tertii Ordinis sancti Francisci, suo diximus „ loco: aliam nunc monemus Congregationem sub invocatione ejusdem „ sancti Doctoris ante hoc tempus incepisse Petrum de Gambacurta Pisanum, socium fratris Angeli de Corsica, prædicti Tertii Ordinis professoris, „ viri piissimi, a quo & potissima rudimenta eremicolatus, & prima suæ „ congregationis domicilia, licet ejusdem Ordinis non fuerit, Petrus accepit: primum in monte Scolchæ II. M. P. ab Ariminensi civitate, per Angelum in fundo sibi a Carolo Malatesta Ariminensi Regulo sub annum „ MCCCXCIII. concesso fabricatum; alterum in regione seu contrata Veneta sancti Raphaelis, Castellanæ diœcesis; tertium sancti Hieronymi „ prope Urbinum; quartum sanctæ Mariæ Angelorum de Nuvilaria, Pisaurien. ac quintum sanctæ Mariæ de Misericordia, Ferrariensis Diœcesum. „ Primum locum renunciavit frater Angelus Galeotto Roberto de Malatestis, tunc domicello Ariminensi, ejusdem Tertii Ordinis professori, qui prædicto Carolo suo patruo in Principatu successit hoc ipso „ anno, uti paulo antea narravimus. Aliqui contendunt socios omnes Angeli huic novæ Congregationi Petri se aggregasse, quod aliquantulum „ innuere videtur Bulla Eugenii Pontificis confirmatoria hujus donationis „ seu renunciationis, hoc anno data, quam subjungo, ex qua totius translationis seu donationis series clare percipietur. De his Congregationibus „ sancti Hieronymi ex Tertio Ordine prodeuntibus, illorumque habitu, „ alibi dicetur.

Vide an. 1460. num. 43. & an. 1465.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ex origin. apud Patres S. Onofrii in Urbe.

„ XLVII. A*postolicæ servitutis officium nobis desuper injunctum, nos* „ *excitat, & requirit, ut ad ea diligenter intendamus, per* „ *quæ Christifideles, illi præsertim, qui sub humilitatis spiritu Altissimo* famu-

famulantur, ab indebitis molestiis releventur, & eorum quieti, quantum cum Domino possumus, salubriter consulatur. Sane pro parte dilectorum filiorum Petri de Pisis, & sociorum ejus, pauperum Eremitarum in diversis Eremitoriis degentium, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet olim quondam Angelus de Corsica frater Tertii Ordinis sancti Francisci, quædam, & præsertim unum in loco, qui dicitur la Scholca, prope Ariminum, in manibus dilecti filii nobilis viri Galeotti Roberti de Malatesta, Domicelli Ariminen. & alium in contrada sancti Raphaelis de Venetiis, & alium sancti Hieronymi, & alium sanctæ Mariæ de Angelis de Nuvilaria, ac aliam S. Mariæ della Misericordia, Castellan. Urbinaten. Pisaurien. & Ferrarien. diœcesum domos, sive eremitoria, loca nuncupata, quæ dictus Angelus nomine suo, & sociorum suorum Fratrum dicti Ordinis, pro ipsorum usu & habitatione, sive donationis, sive exemptionis, aut alio titulo acquisiverat, & seu quæ eleemosynis fidelium cum suis, & eorumdem sociorum laboribus fundaverat & construxerat, seu fundari & construi fecerat, in manibus dicti Petri ejus socii renunciasset, ac regimen & gubernationem eorumdem locorum ipsi Petro, quantum in eo fuit, concessisset, ipseque Petrus locum della Scolcha *præfatum sibi per eumdem Galeottum Robertum denuo concessum, ac alias domos & loca prædicta pro se & sociis suis, & ejusdem Angeli, tenuisset & possedisset, ac teneat & possideat de præsenti: tamen quia dictus Angelus præfati Ordinis professor fuit, & nonnulla instrumenta acquisitionis domorum & locorum prædictorum dictant, quod idem Angelus domos & loca hujusmodi pro se & sociis dicti Ordinis acquirebat, ac Petrus & alii, qui præfati Angeli socii fuerunt, præfati Ordinis professores minime sint, sed simplicem eremiticam vitam agant, nec reperiantur aliqui, qui ejusdem Angeli socii fuerunt, & dicti Ordinis professores existant; dubitant Petrus, & ejus socii prælibati super domibus & locis hujusmodi in posterum molestari. Quare pro parte Petri, & sociorum eorumdem nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur concessionem per præfatum Galeottum Robertum, ut præfertur, factam, & alia instrumenta prædicta habentes præsentibus pro expressis, & attendentes, quod Petrus, & socii prælibati, cum præfati Angeli socii fuerint, dicti Ordinis professores non fuerint, neque sunt etiam de præsenti, & quod domos & loca hujusmodi, una cum dicto Angelo acquisiverunt, & etiam construxerunt. Ne super eisdem domibus, atque locis, Petrus & socii præfati in posterum molestentur, concessionem, renunciationem, & alia instrumenta prædicta rata & grata habentes, ea, auctoritate Apostolica, & ex certa scientia, approbamus & confirmamus, supplentes omnes defectus, si qui forsan ob solemnitates juris omissas, intervenissent quomodolibet in eisdem: & nihilominus* della Scolcha, *ac alias domos & loca prædicta ad eosdem Petrum & ejus socios præsentes & futuros spectare & pertinere, & non ad Fratres ejusdem Ordinis, tenore præsentium volumus, decernimus, & declaramus, non obstantibus præmissis, & aliis contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ* MCCCCXXXII. *Non. Julii, Pontificatus nostri anno* II.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

I. Subodoraverat Eugenius, suum prædecessorem Martinum magnum congregasse thesaurum, at reconditorium nesciebat: quamobrem Ste-

„ Stephano Columnæ mandavit, ut Oddonem Puteum defuncti Vice-Can-
„ cellarium, sine strepitu ac tumultu ad se duceret; sperabat enim ab eo
„ posse doceri; at Stephanus Oddonem captivavit, & per milites ejus do-
„ mum diripuit, & captivum per totam Urbem veluti latronem duxit. Ad
„ hæc excanduit Eugenius, & Stephanus timens aliquid sinistri, ad Anto-
„ nium Columnam Salerni Principem fugiens, mentitus est Pontificem
„ Columnenses extirpare velle, & credulum adeo incendit, ut ille accito
„ Prospero Columna Cardinale suo fratre, pluribus stipatus armatis Ro-
„ mam properavit, & dum irrueret in milites Papæ, ab his victus terga
„ vertere coactus est; victores vero licentia militari insolentiores effecti,
„ omnes Columnensium domos in Urbe populatas, solo æquarunt. Tanti
„ mali unius hominis vafrities causa fuit. Tamdem autem composita res
„ est.

Indic. ex Vatic. „ II. Hæc inter expeditis litteris fratri Paschasio Cajanda suo Pœni-
„ tentiario: *Religionis zelus &c.* Kal. Januarii, & decimo octavo Kalendas
„ Februarii concessa Indulgentia in festo sancti Joannis Baptistæ pro Con-
„ ventu Bingensi: *Splendor &c.* ædem prodit Pontifex, nostris hucusque
„ ignotam, quam curiositas lectori ut aperiat, paulisper immorari in per-
„ quisitione Bingii tenetur. Bingium, Germanis *Bingen* & *Pingen*, est op-
„ pidum valde vetustum Germaniæ superioris ad citeriorem Rheni ripam,
„ ubi Nava amnis Rheno immiscetur, inter Maguntiam & Vosaviam, Ma-
Ex Topogr. Ferr. „ guntinæ Diœcesis, ubi etiam Monasterium existit. Eo in oppido Fratres
„ nostros ædem his temporibus habuisse testatur, ea Indulgentia, quam in-
„ dicavimus. Est etiam alterum Bingium, seu potius Binchium, *Bins* vulgo
„ nuncupatum, oppidum est ipsum Hannoniæ clarum, inter Montes & Fi-
„ nes, a Montibus urbe primaria III. M. P. Belgicis, a Valentianis vero al-
„ tera urbe primaria VIII. Malbodio quoque, ut montibus propinquum,
„ sed hujus nomen vulgare cum non sit *Bingen*, sed *Bins*, suspicionem
„ propellit in primum.
„ III. Post hæc, septimo Idus Februarii Eugenio placuit litteras Mar-
„ tini IV. & V. concernentes institutionem Procuratorum seu Syndico-
„ rum Apostolicorum in Ordine confirmare per suam Bullam, quæ est te-
„ noris qui sequitur.

EUGENIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Confirmat institutionem Syndici factam a suis Prædecessorib. „ *Provisionis nostræ debet provenire subsidio, ut jus suum cuilibet conser-*
„ *vetur. Hinc est, quod Nos quarumdam fel. record. Martini V. præ-*
„ *decessoris nostri litterarum, in quibus nonnullæ litteræ piæ mem. Martini*
„ *Papæ IV. etiam prædecessoris nostri insertæ noscuntur, tenorem in Regi-*
„ *stro ipsius Martini Papæ V. prædecessoris repertum, pro eo, quod sicut ex-*
„ *hibita Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Generalis, & Provincia-*
„ *lium Ministrorum, ac Custodum Ordinis Fratrum Minorum petitio*
„ *continebat, ipsi hujusmodi tenore certis causis indigere noscuntur; de regi-*
„ *stro ipso de verbo ad verbum transcribi, & ad eorum supplicationis instan-*
„ *tiam, præsentibus annotari fecimus, qui talis est:* Martinus Episcopus
Sup. ad an. 1427. „ Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Amabiles fructus,
„ quos Sacer Ordo &c. *prout supra. Ceterum ut earum litterarum tenor*
præ-

„ *prædictus sic insertus omnimodam rei, seu facti certitudinem faciat, Apostolica auctoritate sancimus, ut illud idem robur, eamque vim, ac eumdem vigorem dictus tenor per omnia habeat, quem haberent originales litteræ supradictæ, ac eadem prorsus ipsi tenori fides adhibeatur quomodocumque, & ubicumque in judicio vel alibi, ubi fuerit exhibitus, vel ostensus, ac eidem stetur firmiter in omnibus, sicut eisdem originalibus litteris staretur, si forent exhibitæ, vel ostensæ: per hoc autem nullum jus præfatis Generali, & Provincialibus Ministris, ac Custodibus, vel Fratribus de novo acquiri volumus, sed antiquum, si quod habent, tantummodo conservari. Nulli ergo &c. hanc paginam nostræ constitutionis & voluntatis infringere &c. Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Domini* MCCCCXXXII. *Idibus Februarii Pontificatus nostri anno* II.

„ IV. Pro fabrica Conventus castri Ariminensis exiit Breve: *Sinceræ devotionis &c.* XV. Kalendas Martii, occasione cujus animadvertere placuit, Waddingum ex quodam numismate Musæi Francisci Gualdi, Ecclesiam præfati Conventus Ariminensis a Sigismundo Pandulpho Malatesta loci Regulo, anno MCCCCL. dicere absolutam, & recte; quocirca illarum litterarum Apostolicarum id factum fuisse auctoritate arbitror. Opus enim egregium & magnificum, ut illud est, ut perfici posset, decem & octo annorum diuturnitatem exegisse non miror: accedit ad hæc, decima Octobris hujus anni Galeotum Robertum de Malatestis, virum virtute & sanctimonia illustrem, Tertii Ordinis S. P. Francisci alumnum, necnon præfati Sigismundi fratrem, improlem decessisse, & hunc in Principatu successisse, qui memor admissi gravissimi facinoris in Minoritam suæ consortis Confessarium, quem, quod nollet ejusdem sacræ exomologesis secreta sibi pandere, impie & barbare interfecerat, in pœnam forte tanti delicti, id operis pii Religioni, quam adeo graviter offenderat, impendere curavit. *Indic. ex Vatic.*

„ V. Ceterum Catarinæ de Petra permisso transitu ad Benedictinas: *Digna reddimur &c.* Pridie Kal. Martii; & fratri Didaco regressu ad Dominicanos Patres: *Humilibus &c.* Nonis Aprilis; & Monialibus sanctæ Agathæ Papiensibus indulta possessione bonorum: *Ad ea &c.* Kalendis Aprilis. Sexto Idus Maii Gregoriæ Abbatissæ Monasterii sancti Laurentii de Panisperna Pontifex quamdam summam assignavit: *Benignæ petitiones &c.* quo etiam tempore Fratribus Burgi novi, Diœcesis Placentinæ in Italia posse acquirere bona concessit: *Sacræ Religionis &c.* Quoddam vero indultum concessum a Martino V. Monialibus *de Oterdesillas* confirmavit: *Apostolicæ servitutis &c.* VII. Idus Septembris; & Pridie Kal. Octobris pro die Purificationis in Conventu Liciensi in Apulia Indulgentiam concessit: *Dum præexcelsa &c.* Tandem hoc anno in vigilia sancti Jacobi mortuus est frater Gregorius Lector ordinarius sacræ Metropolitanæ Ecclesiæ Gnesnensis. *Litteræ Pontificiæ pro Fratribus, & Monialibus.* *Cosm. Biern.*

„ VI. Præter superius recensita: Bonna Sabaudiæ Ducis Amedei VI. filia, & vidua relicta Ludovici de Sabaudia, Principis Achajæ & Pedemontium, Christianæ pietatis operibus maxime incumbens, Hospitale nuncupatum Deo, cum sacello divæ Elisabethæ dicatum, consentiente Martino V. per suum Breve, datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem mense Novembri, Pontificatus sui anno octavo, construxerat, quando anno MCCCCXXIX. die XII. Octobris, ultimo suo testamento, nonnullis piis legatis Religiosis nostri Cœnobii sancti Patris Francisci, & Moniali-

„ nialibus sanctæ Claræ Pinerolii factis, in Ecclesia prædicta sancti Patris, „ & Sacello Principum Achajæ sepulturam elegit. Obiit autem anno „ MCCCCXXXII. die IV. Martii, & sepulturam, ut elegerat, nacta est, bu„ sto hoc epitaphio insculpto.

Anno Domini M. CCCC. XXXII. die IV. Martii.
Obiit Illma Domina, D. Bonna, quondam Illmi D. D. Ludovici de Sabaudia Principis Achajæ & Pedemontium.

„ Porro hujus Principissæ in supremis tabulis testamentariis, inter cetera „ ita legitur: *Item ordinavit sepulturam sui corporis fieri in Capella Illu-„ strium Dominorum Principum Achajæ, sita in Ecclesia sancti Francisci de „ Pinerolio cum solemnitatibus decentibus. Item ordinavit, quod in dicta „ Capella pro Anima sua celebretur per Fratres dicti Conventus qualibet „ die una Missa solemnis de requie in cantu, exceptis diebus, quibus in dicto „ Conventu prædicabitur, quibus diebus celebretur una Missa basse, & hoc „ usque ad tempus duodecim millium annorum, a die ejus decessus inchoando-„ rum, & præmissis Missis celebrandis, legavit dicto Conventui omnia & sin-„ gula paramenta Capellæ ipsius Dominæ Testatricis, tam Calices, Reliqua-„ ria, Cruces, Candelabra argentea & aurea, & alterius cujuscumque „ metalli, libros, & vestimenta Sacerdotalia. Item legavit occasione præ-„ dicta dicto Conventui sexaginta florenos annuales, solvendos per infrascri-„ ptum suum hæredem, durantibus duodecim millibus annis suprascriptis &c.* „ Plura pariter pia legata fecit in variis partibus oscitantibus nostris Fra„ tribus, & Monialibus sanctæ Claræ, quæ nimis longum esset enarrare.

Guicen. cit. sup. to. 2. fol. 131.

ARGUMENTUM.

Sigismundus Imperator Bernardinum Senensem magni facit, & sibi reddit familiarem. Ille mire fructificat multis in locis Italiæ, & doctrinam miraculis confirmat. Habentur Comitia generalia, in quibus de Observantum regimine diu disceptatum fuit. In Principatu Bosnensi laudabiliter operantibus Minoritis, conceduntur privilegia. Numerantur Episcopi. Ulciscitur Dominus Religiosorum injurias. Construuntur Cœnobia.

Sigismundus Imperator magni facit Bernardin. Senensem. Surius in legenda. Legenda MSS.

I. HOc anno hærebat Senis Sigismundus Imperator electus, Romam profecturus, ut Imperii diademate ab Eugenio Pontifice coronaretur. Bernardinum Senensem illic commorantem, de cujus sanctitate multa acceperat, invisit, &ex colloquio gratissimum, familiarem sibi conciliare studuit amicum. Nullus præteribat dies, quin vel eum inviseret, vel concionantem, aut sacra peragentem audiret, aut per nuncios advocaret; ita ut eum se perdidisse diem reputaret, quo Bernardinum non viderat. Duravit hæc conversatio mensibus novem, quibus variis Legationibus actum est de pacificando irato Pontifice,& stabilienda inter utrosque concordia. Tamdem pro designanda coronationis die, missis Carolo Episcopo Senensi, & nobili viro Bartholomæo Agatzanimo, & universo absoluto tractatu, Sigismundus Romam abiit, assumpto secum Bernardino, itineris comite, Angelicam reputans hominis societatem. Accepta corona, per Aquilam regressus, dum urbe excederet, & præ foribus Cœnobii Bernardinus humilem asellum conscenderet, quidam textor ex adversæ domus tecto, Penestrinus nomine, virum Dei irridens, *Eheu*, inquit, *Papa suum parafrenum ascendit*. At non dixit,

S. Bernardini irrisor a Deo punitur.

dixit impune, violento turbine dejectus membris in platea collisis. Pœnam sui errati judicans casum, ut potuit humi repens ad Bernardinum accessit, veniam deprecatus. Misello compatiens Vir Dei cruce signavit, & pristinæ ex tempore restituit sanitati.

II. Post hæc Senas rediit Bernardinus, multosque composuit pios libros, Christianis omnibus utiles & salutares. Fuerat ille a puero in bonis operibus educatus, semperque studiosus in finem usque permansit. Numquam avertit pedem extra vias rectas, nec a primo tepuit proposito: porro supra quam dici queat, semper in id animum intendit, ut corporis & animæ puritatem integram conservaret. Itaque cum in urbibus concionaretur, ferre non potuit, ut viri & fœminæ inter se pariter considerent, ne qua libidini præberetur occasio: sed sedere cogebantur separatim, atque inter utrosque ingens suspendebatur tapetum, ne alii alios respicerent, sed ad sermonem animos attentiores adhiberent. Concionabatur aliquando Vir sanctus apud Senenses, sedebantque hunc in modum sejuncti viri ac mulieres eum auscultantes. At quidam lascivus adolescens, illo invito, stabat tali loco, qui esset fœminis oppositus, ut animo suas expleret libidines. Sensit id Vir Dei, hortatusque est eum, ut assideret inter mares. Ille vero contempsit, mansitque ibi impudenter. Contemptum optimæ institutionis suæ non ferens Vir sanctus, ait palam ad eum: *Ecce ego dico tibi, adolescens, qui isthic stas irreverenter & audacter, auratis indutus vestibus; non parum vereri me, mala morte te periturum*. Idque sic accidit, quando postea ob sua flagitia, tamquam latro apud Anconam capite plexus est.

Libros scribit Bernardinus.

Integræ puritatis amator.

In templis homines separat a fœminis.

Inverecundus adolescens punitur.

III. Simile quid alias Perusiæ contigit adolescenti refractario, quod statim referam. Ea in urbe certis temporibus ludi quidam execrabiles, quotannis ab armatis hominibus exercebantur. Communiebant se cives, eo ludo inter se congressuri, armis, loricis, thoracibus, ferreis galeis, diversisque aliis rebus, nec pauci in ejusmodi conflictu moriebantur, pœnas daturi sempiternas. Ubi Perusiam venit sanctus Bernardinus, detestabatur hoc exitiale certamen, curavitque omne genus armorum, quibus in illo uti consueverant, prorsus conterendum, atque conscindendum, & ex consensu publico constituit, magnis propositis pœnis in immorigeros, ne deinceps in ea urbe ejusmodi satanica certamina fierent.

Ludos lethales Perusia sustulit.

IV. In eadem urbe, alio tempore acerbissima inter cives extitit discordia. Eam animadvertens Bernardinus, maximopere hortabatur populum ad mutuam pacem, ita dicens: *Dominus Deus videns dissensionem vestram, quam ille valde odit, me ut Angelum suum misit ad vos, ut annuntiem in terris pacem hominibus bonæ voluntatis*. Deinde quatuor ad illos habuit conciones, quibus ad animorum suavissimam consensionem eos incitabat, in ultima concione ejuscemodi utens verbis: *Quotquot bona sunt præditi voluntate, & cum proximis suis pacifice degere cupiunt, ad dextrum latus se conferant, ceteri, qui dictis nolunt parere meis, ad sinistrum transeant*. Tum vero plebs omnis, Deo volente, ad dexteram se recepit, unus solus nobilis, & præpotens adolescens, cum famulis suis mansit in parte sinistra, acerbe mussitans adversus virum Dei, & ejus salutares admonitiones floccipendens. Illius animum male obstinatum, & pervicacem superbiam cernens Bernardinus, sic eum compellavit: *En tu solus isthic stas, superba obstinatione tua contemnens id, quod ego verbis Dei populo consului. Iterum ergo Dei nomine hortor te, ut proximis tuis ex animo remittas quicquid illi, vel in te, vel in familiam unquam perperam commiserunt, recedasque hinc in partem dextram. Quod si mihi non obtemperaveris, certus esto, non te vivum* redi-

Pacem inter cives reparavit.

Refractarius adolescens morte punitur.

redditurum in domum tuam. Irrisit ille sancti Viri vaticinium, delirare eum dictitans, qui velit ei adhibere fidem, nec se voluit ejus verbis accommodare. Ecce autem ut calcare cœpit limen domus suæ, nihil veritus divinam ultionem, morbo eum invadente, repente extinctus fuit, absque Ecclesiæ Sacramentis, cum necdum ingressus esset intro in ædes suas, uti ei Bernardinus ante prædixerat.

Bernardin. signo Crucis imbres cohibet.

V. Uno atque altero magno miraculo ejus doctrinam Dominus commendavit. Aretii dum tota Quadragesima prædicaret, & populum doceret de iis, quæ ad salutem pertinent, contigit ut quodam die sermonem habere vellet in æde sanctissimæ Matris Dei, quæ est extra urbis portam, sed ob nimium populi concursum, cogeretur in cœmeterio, sub dio concionari. Ubi cum in media jam versaretur concione, largissimi e cœlo lapsi imbres populum coegerunt sub tectum confugere, illo solo in suggestu remanente. Hortabatur ergo plebem, ut una secum rogarent Dominum, quo posset inchoatum absolvere sermonem. Cumque versus cœlum Crucis signum expressisset, mox pluvia repressa est, rediitque plebs ad audiendum. At postquam sermonem prætexuit, & populus in oppidum reversus fuit, confestim magna pluviæ vis ruit e cœlo, tamquam si urnis aquæ effunderentur. Ajebant tum homines, sancti Viri meritis frænatos fuisse imbres, donec dicendi finem fecisset.

VI. In civitate Aquilæ vicus est, qui *sanctæ Crucis* dicitur, in eoque locus quidam *sanctæ Mariæ* appellabatur, in quo concionem quandoque piissimam habuit Bernardinus de illa singulari Virgine, & Domina nostra, coram Dynastis quibusdam, Principibus, & Ducibus, ingentique populi turba. Intererat huic concioni etiam Alphonsus Aragoniæ, & Siciliæ Rex. Alii Renatum, Principem Andegavensem, Alphonsi æmulum interfuisse recensent. Pro themate assumpsit illa verba Apocalypsis: *Signum magnum apparvit in cælo, mulier amicta Sole, & Luna sub pedibus ejus, & in capite ejus corona stellarum duodecim*, quæ illa verba aptissime accomodavit sensu spiritali ad sacratissimam Virginem, multa eam prædicatione efferens, & duodecim stellas interpretans, totidem principales virtutes, & charismata, quibus illa ornata fuit. Cumque primam stellam exponeret, ejus virgineam, & immaculatam puritatem, sole ardentissimo & radiantissimo, visa est supra caput Bernardini stella mire elegans & luculenta, quæ etiam Solis splendorem superaret. Ea conspecta, valde territus est populus, nesciens quid portenderet, videbant enim illam suos radios in sancti Viri faciem vibrare, adeo ut ille splendere videretur. Tamdem, non absque plebis magna admiratione evanuit. Fuit autem illa, signum illud magnum, quod apparvit in cœlo Christi Jesu mater Maria, ineffabili claritate resplendens, indicare volens, hunc sanctum Dei hominem, suumque peculiarem ministrum totius religionis, & spiritualis vitæ exemplar esse, & vas atque speculum virtutum omnium, qui paulo post in ea urbe diem esset clausurus extremum, & in æterna beatitudine sublimiter coronandus, & exaltandus.

Apoc. 12. 1.

Stella concionantis faciem mirabiliter illustrat.

VII. In civitate Pratensi tota Quadragesima gratissimas habuit ad populum conciones, jamque celebratis Paschalibus, alio volebat proficisci. Abeuntem Cives frequentissimo numero præ singulari amore comitabantur, ultimam reportaturi benedictionem. Ad urbis januam undique cinctus egredi non potuit, adeo contendebant omnes, vestes osculari, ipsum amplexari. In vicino stabulo bos indomitus tanta populi multitudine exterritus, prosiliit in plateam, & ad portam contendens multos humi prostravit. Adolescentem Nicolaum Laurentii tam ferociter invasit, & cornibus appetiit, con-

Occisum adolescentem vitæ restituit.

contuditque, populo clamante: *Heu mortuus est miser adolescens*. Audiens hæc Bernardinus, multum ingemuit, dicens: *Quicquid boni in hac urbe Deus effecit, Tartareus dæmon hac hora corrumpere, & destruere conatur*, motusque commiseratione, accessit ad locum Vir sanctus, ubi adolescens ceu mortuus jacebat, sursumque versis luminibus oravit Deum pro illo, Crucis signum ei imprimens, dicensque ad turbam circumstantem: *Deo bene favente sospes erit hic adolescens: tollite eum hinc*. Nec secus evenit, atque ille prædixit, nam cum inde recessisset, adolescens surrexit incolumis.

VIII. In ultimis totius Ordinis plenissimis Comitiis, Assisii habitis, decretum fuit, ut proxime sequutura in civitate Neapolitana indicerentur, sed cum Minister Generalis exponeret, non adeo opportunam esse a longinquis regionibus adventuris, nec tutum esse iter, propter frequentes bellorum motus inter Aragonios, & Andegavenses de regno contendentes, sub finem præteriti anni transferri jusserat ad civitatem Bononiensem, eo solemnius judicavit tunc illic celebranda, quo firmius statuerat Concilium Patrum e Basilea Bononiam transferre, eique personaliter præsidere. Turbatis deinde rebus, & Basileensibus in Pontificem insanientibus, judicatum consultius, Capitulum in annum sequentem rejicere, maxime quia Guillelmus Generalis Minister mittendus erat ad varios principes, hortaturus ne schisma, & inobedientiam Basileensium foverent. Ita significavit Ministro ex parte Pontificis per suas litteras, Jordanus Episcopus Sabinensis, Ordinis Protector, deinde, mutato consilio, omnia commisit Pontifex Generalis arbitrio. Ille vero rebus prudenter dispositis, Comitia habuit Bononiæ hoc anno, die ultimo mensis Maii, Pontificis Diploma circa relata exhibeo. Indicuntur generalia Comitia Bononiæ.

Ad futuram rei memoriam.

IX. *Decens, & debitum reputamus, ut Religiosorum virorum, eorum præsertim, qui in paupertatis humilitate Altissimo famulantur, quieti, & commoditatibus consulatur. Sane ex parte dilecti filii Guillelmi de Casali, in sacra Theologia Magistri, Generalis Ministri Ordinis Minorum, nobis fuit expositum, quod dudum in ultimo generali Capitulo dicti Ordinis, quod fuit in civitate nostra Assisii celebratum, inter cetera statutum, & ordinatum fuit, quod proximum tunc futurum generale Capitulum dicti Ordinis in civitate Neapolitana, in festo Pentecostes proxime futuro, celebrari deberet. Cum autem a multis dicti Ordinis Fratribus, & personis aliis Ordinem diligentibus asseratur, dictam civitatem Neapolitanam multis ex causis incommodam & ineptam esse, utpote in extremis fere Italiæ partibus constitutam, & ad hujusmodi Capitulum celebrandum, maxime autem propter viarum varia discrimina, bellorumque turbines, quibus plurimæ Italiæ partes quassantur, non solum illis, qui ex Ultramontanis partibus, sed etiam multis Italicis sit difficilis admodum, & periculosus accessus ad Civitatem prædictam, ac etiam propter longitudinem itineris Fratres, qui ex longinquis partibus veniunt, graves expensas, & quæ fere insufficientes sunt, subire necessarium existat, pro parte ipsius Generalis nobis fuit humiliter supplicatum, ut Fratrum ipsorum parcentes periculis & expensis, Capitulum ipsum celebrandum transferre ad civitatem nostram Bononiensem, in qua cum majori commodo accedentium, hujusmodi poterit Capitulum celebrari, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur dictorum Fratrum securitati, & quieti consulere cupientes, ac hujusmodi expensas, pericula, & incommoda evitari, prædictis, & aliis rationabilibus, & justis causis animum nostrum moventibus,* Ex arch. superiorili. 7. Bullarum fol. 105.

bus, hujusmodi supplicationibus inclinati, dictum generale Capitulum ad civitatem nostram Bononiensem, auctoritate Apostolica, ex certa scientia transferimus. Volentes, & tenore præsentium statuentes, ac etiam decernentes, ut Capitulum ipsum in civitate præfata Bononiensi, dicto statuto termino celebretur, ac mandantes universis & singulis conventibus, locis, & personis ad quos spectat, ut ad ipsum Capitulum viros idoneos, doctos, & timentes Deum, destinari procurent, ut sic per eorum virtutem, & prudentiam, cum Dei adjutorio ea deliberentur, & statuantur in illo, quæ spectant ad reformationem, pacem, & bonum regimen Ordinis ipsius, cedant ad laudem, & gloriam Altissimi, honorem Ecclesiæ, & Christifidelium consolationem. Non obstantibus tam Apostolicis, quam dicti Ordinis constitutionibus &c. Nulli ergo &c. Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno MCCCCXXXII. IV. *Kalendas Januarii, Pontificatus nostri, anno* II.

Dilecto filio Guillelmo de Casali, Magistro in sacra pagina, Ordinis Minorum Generali Ministro, salutem &c.

Ibidem fol. 261. X. D*Udum siquidem, videlicet,* IV. *Kalendas Januarii, Pontificatus nostri, anno* II. *ex certis motivis tunc expressis, voluimus, & ordinavimus per nostras litteras, quod Capitulum generale Ordinis Minorum, quod in civitate Neapolitana juxta ipsius Capituli ordinationem celebrari debebat, celebraretur in civitate nostra Bononiæ, in festo Pentecostes, tunc proxime futuro, mandantes omnibus dicti Ordinis Fratribus, qui ad ipsum Capitulum convenire deberent, ut in dicto festo ibidem interessent, & deinde quia ipsum Capitulum per tuam absentiam, & alias causas, in termino sic statuto, non poterit celebrari, venerabilis frater noster Jordanus Episcopus Sabinen. dicti Ordinis Protector celebrationem dicti Capituli usque ad aliud festum Pentecostes immediate secuturum, de speciali mandato nostro facto sibi super hoc oraculo vivæ vocis, per suas litteras prorogavit, prout in prædictis nostris, & ipsius Episcopi litteris plenius continetur. Cum autem dubitetur, ne in dictis tempore, & loco Capitulum præfatum, propter certas causas nobis expressas, possit commode celebrari, nos de tua probitate, & virtute plurimum in Domino confidentes, ac sperantes quod tu omnia ages, & procurabis, quæ pro utilitate, & bono regimine dicti Ordinis cognoveris esse opus, tibi Capitulum hujusmodi ubicumque, & quandocumque tibi visum fuerit commodius, & utilius expedire, & alias, tamen juxta Regulam, & constitutiones dicti Ordinis indicendi, & celebrandi cum indulgentiis per nos in aliis litteris pro futuro dicto Capitulo Bononiensi concessis, plenam & liberam, auctoritate Apostolica concedimus facultatem, præfatis litteris, & aliis in contrarium editis non obstantibus quibuscumque. Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno* MCCCCXXXIII. V. *Idus Januarii &c. anno* III.

In Comitiis perorat Albertus Sartianensis. XI. In hoc Capitulo egregiam & doctam habuit orationem beatus Albertus Sartianensis de laude pœnitentiæ, quam simul cum aliis ejusdem Auctoris opusculis, Deo dante, dabimus posteritati. Actum est de modo regiminis Regularis Observantiæ, enixe contendentibus Patribus Conventualibus, sibi per omnia debere subjici, juxta decreta Capituli Assisiatis, auctoritate Apostolica confirmata, neque alias revocata. Gravius hæc urgebant contra Observantes Provinciæ Franciæ, Burgundiæ, & Turoniæ, tamquam divisionis auctores, & constitutionum, sub Martino editarum (quæ propterea *Martinianæ* dictæ sunt) contemptores. Similiter contra Fratres Hun-

Disceptatur circa regimen Observantum.

Hungariæ, & Bosnæ, & demum contra Hispanos, qui Gallis adhæserunt, processum est per graves interminationes, ut Provinciarum Ministris se in omnibus subjicerent. Sed Galli Carolum Regem, multosque proceres, & Hungari Sigismundum Imperatorem, Hispani Joannem Regem, & Reginam Mariam habuerunt fautores, quorum ope, & favoribus annis sequentibus obtinuerunt illud qualecumque Concilii Basileensis decretum, & alia Eugeniana, quibus confirmatum est decretum Concilii Constantiensis, & pristinum suum regimen restitutum est Observantibus. Dum vero de æquitate, & justitia decreti Constantiensis altercaretur, doctum edidit tractatum in favorem Observantum frater Joannes Brixius, quondam Minister Provinciæ Franciæ, Doctor Parisiensis, & beatus Joannes Capistranensis scripsit graviter & acriter in quemdam fratrem Philippum Berbegallum, qui ad aliud extremum deflectebat, constitutiones Martinianas irritas & nullas, adhibitis insulsis glossematis, volebat; novam quamdam, *de la Capucciola* dictam, adinveniebat fectulam Reformatorum, quibus ridiculos plane obducebat habitus, & capitia quadrata, acuminata, aliaque obtrudebat, quæ manifeste constitutiones Joannis XXII. olim condemnarunt*. Eum anno sequenti invenio ab Eugenio cum aliquot ex sociis tamquam novatorem, & mali dogmatis seminatorem, commissa causa Joanni sancti Laurentii in Lucina, Joanni tituli sancti Sixti Presbyteris, & Ardicino sanctorum Cosmæ & Damiani Diacono, Cardinalibus, fuisse condemnatum.

Fr. Joan. Brixius scribit in favorem decreti Côstantien. Capistran. contra Berbegallum.

XII. Multam colligebant hoc tempore messem spiritualis fructus animarum Fratres Vicariæ Bosnæ, in terris, per vicinos, & promiscuos hæreticos, ac infideles infectis. Ut omnem opem ferret Sigismundus Imperator fidei propagandæ, necessaria quæque subministrabat, rogavitque Pontificem Eugenium, ut omnia suorum prædecessorum privilegia illis concessa confirmaret, atque alia ipse adjungeret. Lubens fecit Eugenius, hoc emisso Diplomate.

Confirmantur privilegia Fratrum Hungariæ.

Dilectis filiis, Vicario dilecti filii Ministri Generalis, & Fratribus Ordinis Minorum Vicariæ Bosnæ, secundum morem dicti Ordinis, præsentibus & futuris, salutem &c.

XIII. R*omanus Pontifex beati Petri cælestis clavigeri successor, & Vicarius Jesu Christi, cuncta mundi climata, omniumque nationum, in illis degentium qualitates paterna consideratione discutiens, & ex officii debito salutem quærens & appetens, singulorum quoque votis favorabiliter annuit, per quæ sibi grex creditus ad Dominicum reducatur ovile, necnon supernæ majestatis laude pariter ac gloria, dilationem, incrementumque suscipiat fidei veritas orthodoxæ. Dudum siquidem felicis recordationis Joannes Papa XXII. prædecessor noster, suas concessit litteras tenoris subsequentis:* Joannes Episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Fratribus de Ordine Fratrum Prædicatorum in terras Sarracenorum, Paganorum, Græcorum, Bulgarorum, Cumanorum, Yberorum, Alanorum, Gazarorum, Gothorum, Gittharum, Nichenarum, Jacobitarum, Nabianorum, Nestorianorum, Georgianorum, Armenorum, Indorum, Notorum, aliarumque non credentium nationum Orientis, & Aquilonis, seu quarumcumque aliarum partium proficiscentibus, salutem & Apostolicam benedictionem. Cum hora undecima sit diei &c. (*ut habetur in Tomo 6. anno* MCCCXXI.) Datum Avenione x. Kal. Novembris anno VI. *Et deinde per piæ memoriæ Urbanum Papam V. etiam prædecessorem nostrum, intellecto quod*

Ex lib. 1. de Regul. ann. 3. fol. 11.

quod etiam vos in Bulgariæ, Valachiæ, Rassiæ, & Bosnæ partibus, in quibus hæretici, & schismatici commorabantur, illos per prædicationem, & exemplum vitæ laudabilis, cum auxilio divinæ gratiæ, ad unitatem & obedientiam sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Matris cunctorum, & magistræ, jugiter reducere piis & sollicitis studiis curabatis, vobis per quasdam litteras concessit, quod vos & vestrum singuli, omnibus & singulis præscriptis gratiis, privilegiis, indulgentiis, facultatibus, & auctoritatibus in litteris Joannis Papæ contentis hujusmodi, secundum earum formam in præmissis partibus, cum ea tamen modificatione, quod Indulgentias majores, uno anno dare, & votum peregrinationis, seu visitationis sepulcri Dominici commutare, aut illa, quæ ad Episcopalem pertinent dignitatem exercere, minime valeretis, perinde uti, seu fungi possetis, ac si litteræ Joannis Papæ hujusmodi vobis & singulis vestrum nominatim, & specialiter directæ extitissent, ac successive quondam Urbanus, in sua obedientia, de qua tunc eratis, VI. nuncupatus, per alias suas litteras vobis concessit, atque declaravit, quod præfato ipsius Joannis Papæ privilegio uti possetis, quoad omnia in eo contenta, non obstante quod Episcopus Catholicus in locis, seu partibus ipsis resideret, vel præsens existeret, dummodo Clerum, vel Sacerdotes, aut Curatorum copiam non haberet, qui fidelibus, sive noviter conversis partium earumdem sufficienter præesse valerent, in ministrando eis Ecclesiastica sacramenta, & fidem Catholicam prædicando, illis tamen, quæ de jure, vel observata consuetudine ad eamdem Episcopalem dignitatem pertinerent, exercitio vestro penitus interdictis; ac subsequenter piæ recordationis Martinus Papa V. similiter prædecessor noster aliis suis litteris devotioni vestræ, quod vos & singuli vestrum gratiis, privilegiis, Indulgentiis, facultatibus, & aliis præmissis in dictis ipsius Joannis Papæ litteris expressis, illis videlicet, quæ ad Episcopalem dignitatem hujusmodi pertinerent, in absentia Catholicorum Episcoporum inibi locorum diœcesanorum in Bulgariæ, Valachiæ, Rassiæ, & Bosnæ præfatis, & etiam aliis, in quibus vos, ut earum habitatores & incolæ ad unitatem fidei, devotionem quoque & obedientiam Ecclesiæ hujusmodi reducerentur, sive in illis persisterent, dictæ Sedis concurrente ministerio, subieratis tunc, & ut ceteri, quibus opus foret, passim, cooperante Domino, reducerentur ad eas, in futurum, perferre contingeret labores, & studia, partibus, fungi & uti, necnon omnibus & singulis Christifidelibus vere pœnitentibus & confessis, qui in Nativitatis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, Trinitatis, Corporis Domini nostri Jesu Christi, Nativitatis beati Joannis Baptistæ, Petri & Pauli Apostolorum, necnon beati Michaelis, et omnium Sanctorum festivitatibus, ac aliarum Octavarum, necnon Palmarum, Cœnæ Domini, et duobus immediate sequentibus diebus, Ecclesias vestrarum domorum, et Conventuum in præmissis, et aliis quibuslibet partibus infra Vicariam Bosnæ, secundum morem vestri Ordinis, existentium, præsentium, et futurorum devote visitaverint annuatim, illam Indulgentiam, sive similem, quæ fidelibus hujusmodi vere pœnitentibus et confessis Ecclesias Fratrum Ordinis præfati, in festo beati Francisci devote visitantibus a Sede præfata generaliter concessa fuerat, elargiri possent, duxit concedendum, prout in ipsis litteris plenius continetur. Cum autem, sicuti per carissimi in Christo filii nostri Sigismundi, Romanorum Regis Illustris, et semper Augusti, relationem percepimus, ut uberiores in Dei Ecclesia fructus afferre, necnon plures fidelium animas Domino lucrifacere possitis in de Harablech, Resan, Thabol, Kovinum, Haram, Orsua, Kewesd, Cheri, Sebes, et Haczach, terris eidem Regi subjectis, et in quibus hæretici, ac schis-

schismatici plerique, necnon populus veram Dei notitiam non habens, moram trahunt, evangelizationis ministerium prosequi, ac salutaribus hujusmodi populum monitis, et doctrinis ad eamdem fidem reducere, in illaque firmare ferventius insistatis; nos, ut ampliora desuper vobis adminicula suffragentur, Regis præfati, necnon Joannis in hac parte supplicationibus inclinati, vobis ut in terris prædictis ad habitandum domos et loca quæcumque de novo recipere, necnon omnibus et singulis gratiis, privilegiis, Indulgentiis, facultatibus et concessionibus præfatis uti, ac etiam in singulis ipsarum terrarum villis, atque locis, a quibus tunc Episcopi Catholici, inibi diœcesani, ultra duas dietas legales remoti fuerint, ea quæ ad hujusmodi Episcopalem dignitatem pertineant, exercere, alias juxta concessiones præmissas libere, liciteque valeatis, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus, non obstantibus modificationibus et restrictionibus, per ipsos Urbanum V. prædecessorem, et Urbanum nominatum VI. ut præfertur, factis, aut constitutione ejusdem piæ recordationis Bonifacii Papæ VIII. etiam prædecessoris nostri, prohibente, ne Fratres Ordinum Mendicantium, sive in civitate, sive villa, vel quovis Castro, aut alio loco ad inhabitandum quæcumque, domos, vel loca de novo recipere, seu eatenus recepta mutare præsumant, absque Sedis prædictæ licentia, specialiter facientе plenam & expressam de ista prohibitione mentionem, necnon aliis Apostolicis constitutionibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MCCCCXXXIII. pridie Kalen. Octobris anno III.

XIV. Promotus est hoc anno ad Episcopatum Capritanen. in mari Mediterraneo, sub Archiepiscopatu Amalphitano frater Franciscus Veliternus, sacræ Theologiæ professor, per cessionem fratris Francisci Fauranti ejusdem Instituti, X. Kal. Julii. Ad Dognen. nescio an Dionen. sub Archiepiscopatu Spalatensi, frater Hugo Tornetus, per obitum fratris Nicolai, etiam Minoritæ, VI. Kal. Augusti. Ad sanctæ Justæ in Sardinia, sub Archiepiscopatu Arboren. frater Petrus de Villena, per obitum Antonii, XVI. Kal. Octobris. Ad Bethlehemitanum in Syria, sub Patriarcha Hierosolymitano, frater Dominicus sacræ Theologiæ Magister, per translationem Joannis ad Cavallicen. VII. Kalend. Octobris. Ad Cronen. sub Archiepiscopatu Naupacten. Frater Matthæus, lector sacræ Theologiæ in Conventu Quinque-ecclesien. per obitum N. II. Nonas Septembris. Ad Arien. sub Archiepiscopatu Creten. Frater Nicolaus Salma, ex eadem insula oriundus, per obitum fratris Joannis de Vanno ejusdem Instituti, XVI. Kal. Decembris. Ad Malacen. corrupte in codice Vaticano, *Maglonen.* in regno Granaten. Frater Martinus, per obitum N. XIX. Kalend. Januarii. Cereten. an forte Cariaten. in regno Neapolitano, unitum Geruntino, sub Archiepiscopatu Rosanen. vel Tereten. sub Archiepiscopatu Colossen. frater Joannes, per obitum Nicolai, IV. Kalend. Januarii. Marrochiorum in Africa frater Bartholomæus Civitatensis, sive de civitate Roderici, per obitum Petri, Nonis Martii. Ad Ecclesiam Montis-Caparарum titularem frater Cornelius, III. Idus Maii.

Frat. Franciscus Episcop. Capritan. Item alter Franciscus. Fr. Hugo Dognen. & Fr. Nicolaus. Fr. Petrus S. Justæ. Frat. Dominicus Bethlehemit. Frater Matthæus Cronen. Fr. Nicol. Arien. Fr. Martinus Malacen. Fr. Joannes Ceretén. Fra. Bartholom. Marroch. Fr. Cornel. Montis-Caparar um.

XV. Instituti sunt Pœnitentiarii in Basilica sancti Petri, & Romana Curia, frater Joannes Scheffchin. & frater Guillelmus Piardi, in sacra Theologia Baccalaureus. Inquisitor deputatus est Venetiis, & in Marchia Taruisina, Magister Scholarius a Monte Ilcino. Floruisse hoc tempore in Conventu Ariminensi Magistrum Franciscum de Arimino, in scholasticis di-

Frat. Scholarius Inquisitor Marchiæ Tarvisinæ. Fr. Francisc. de Arimin.

Rodulph. fol. 269. Matth. de Leccio. disciplinis egregie doctum, scribit Petrus Rodulphus, & in urbe Neapolitana, & fratrem Matthæum de Leccio, sancti Bernardini socium, testatur Sumontius, eumque summe carum Joannæ secundæ Reginæ suasisse, ut celeberrimum sanctæ Mariæ Annunciatæ Xenodochium refecisset, ampliasset, ditissimis possessionibus locupletasset. Primum ipsa posuit hoc anno lapidem Kalendis Februarii, ibique postea sepulta est. Obiit hoc anno Tudelæ apud Vascones beatus Gerardinus, sacræ Theologiæ Magister, vir doctissimus & sanctissimus. Ejus corpus post annos septuaginta exhumatum apparuit integrum & illæsum. Translatum est ad sacellum principale, & conditum nobili sepulcro ad latus Evangelii, quod paraverat nobilis Varaizorum familia, retenta sibi, ob sancti Viri reverentiam prima illius sepultura. Singulari quadam veneratione colitur a Tudelanis.

B. Gerardinus.

XVI. Ultionis divinæ erga Religiosorum oppressores exemplum, quod hoc tempore accidit in Germania, hic libet exscribere ex Joanne Nider, viro religioso, & candido auctore: *In oppido*, inquit, *Columbarum*, *in Basileensi diœcesi*, *hoc*, *quod nunc refero*, *accidit*. *Fuit & est Consulatus ibidem*, *nonnunquam satis gravis & immisericors Conventibus & Monasteriis*, *atque Clero inter muros civitatis ejusdem residentiam habentibus*. *Venit igitur in mentem civibus & Consulatui*, *& concluserunt*, *ut murus civitatem ambiens*, *per novum antemurale muniretur per circuitum civitatis totius*, *velut chlamyde quadam*, *quod opus divisim debebat persolvi a singulis artificum societatibus*, *quas* Zunsftas *vocant*, *sed cum magnæ expensæ ad hoc opus exigerentur*, *coarctavit oppidum ipsum Monasteria*, *& Conventus omnes*, *tam Mendicantium Ordinum*, *quam possessionatores*, *ut pro sua rata*, *partem murorum*, *sicut Zunsftæ persolvere deberent*. *Et exinde*, *ut quisque sciret*, *per quantum tractum spatii murus per eum erigi deberet*, *depingebantur in muro majori*, *ex opposito antemuralis erigendi certa signa pro singulis Zunsftis*, *& Monasteriis*, *ut sic palam videretur quo in loco cujuslibet solutoris terminus*, *& finis esset*. *Civitas autem ipsa*, *seu oppidum de re publica artifices*, *& materiam muri*, *ac ministros illius operis conduxit*, *& expensas primo horum omnium solvit*, *sed postmodum paratam pecuniam a singulis recepit*. *Videntes hoc Fratres Dominicani*, *& Ordinis Minorum*, *ac Eremitarum sancti Augustini*, *quorum Conventus ibi habentur*, *allegabant se pauperes esse*, *& impotentes ad solvendum tale opus*, *etiam pro sua rata*, *imo & Canonicas sanctiones in contrarium suæ coactionis allegaverunt*. *Sed apud rusticam gentem nihil profecerunt*. *Erectum est itaque antemurale*, *& signa primo posita*, *ac termini civibus præfixi*, *atque Monasteriis*, *quæ reditus aliquot possiderent*: *ac præterea pro trium Mendicantium rata*; *postremo vero pro Zunsftis secularium*, *seu artificum*. *Et postquam opus fere in circultu perfecte erectum est*, *divino & justo*, *ut creditur*, *Dei judicio*, *antemurale usque ad fundum cecidit una hora*, *pro illa solum præcise parte*, *quæ nomine Mendicantium Religiosorum erecta fuit*: *omnia vero*, *quæ in antemurali prædicto*, *per cives & per Zunsftas soluta fuerunt*, *steterunt illibata & illæsa*, *prout ipse vidi*, ait Nider, *& multorum intuitus oculorum de hoc obstupefacti sunt*. *Oportuitque*, *ut nollent*, *vellent*, *cives collapsa de suo ærario reerigerent*, *maxima consecuta confusione*.

Nider, li. 3. c. 15.

Gravamen religiosorum ulciscitur Deus.

Conv. Sessanus. Gonz. in Prov. Neapolit. Conv. 11.

XVII. Aruncæ, vulgo *Sessa*, in regno Neapolitano construxerat Antonius Marzanus, urbis Dux, magnificum Cœnobium sancto Bernardino, ejusque discipulis conferendum. Renuenti Viro sancto admittere, quia paupertatis terminos, & leges strictioris vitæ, quas suis sectatoribus præscribebat, excesserat, aliud prope urbem in loco amœno, & vagi prospectus hoc

hoc anno ædificavit, juxta normam ab eodem Dei servo delineatam. Vidi ipse ædem, & valde mihi placuit situs & structura. Ibidem voluit nobilis fundator sepeliri loco humili in pavimento.

XVIII. Nobilis vir Ludovicus de Listenoys Dominus loci de Monteacuto, Claromontensis Diœcesis, obtinuit hoc anno facultatem domum Fratribus Observantibus ædificandi in loco idoneo, infra Diœcesim Eduensem: *Pia devotorum*, IV. Nonas Septembris. Ubi autem ædificaverit, non invenio. Gonzaga narrat, apud Castriodonis oppidum constructam domum a Philippo de Vienna, Listenensium Domino, anno MCCCCXLIX. sed post annum MCCCCLXIII. ab eodem ædificatam scribit Piquetus. Quid si consanguineus, aut filius, voluerit pii Ludovici votis satisfacere? Iterum de hoc ipso agemus.

Conv. Castriodonis. *Gonz. in Prov. S. Bonav. Conv. 26. Piquet. de eadem Prov. Ann. 1449.*

XIX. Incolæ oppidi Vallis-viridis, vulgo *Valverde*, quod ab Hispalensi urbe IX. M. P. distat, sub hunc annum Minoritas Observantes, qui in quodam Eremitorio ad Bætis fluvii marginem procul habitabant, ad se vocatos commodo donarunt Cœnobio, prope oppidum, sub titulo sancti Francisci de Monte. Post aliquot annos, propter diuturnæ pestis stragem, & infelicium temporum calamitates, redacti sunt incolæ ad summas angustias, & multa alibi oportuit Minoritas Eremitoria paupercula deserere, quæ in Commendam, & perpetuam administrationem data sunt Clericis secularibus. Sub horum cura, seu potius incuria squaluerunt & viluerunt pia loca, donec meliori obducta rebus facie, paulatim restituta sunt primis structoribus, & restaurata piorum eleemosynis. Domum hanc refecerunt, qui vicos & oppida incolebant vicina, præsertim de *Burguillos*, & Castro candido, vulgo *Castelblanco*, & aliquot pii viri Hispalenses, qui auctoritate Apostolica curarunt, anno MDXCVI. restitui Minoritis. Huc undique confluunt latissimorum arvorum cultores, Eremitæ multi, qui in saltu Aquilonari humilibus antris vitam degunt solitariam, & pii cives Hispalenses imaginem miraculosam beatæ Virginis Mariæ veneraturi. Fugerunt aliquando Fratres omnes sævientis circumquaque pestis periculum, relicto uno dumtaxat, qui domum custodiret. Esurivit hic, nec erat qui panem porrigeret, neque unde famem pelleret, habebat. Prostratus coram sacra Virginis effigie, suas querelas exposuit, dixitque se post reliquos abiturum, eique Cœnobii claves relicturum, nisi suæ consuleret egestati. Vix verba protulerat, quando pulcherrimus juvenis præ foribus adstitit, qui potu & cibo abunde ministratis disparuit. Obiit hic religiosissimus vir frater Bernardinus a Laredo, laicus, egregius medicus in seculo, qui aliquot pios & utiles scripsit tractatus. Ejus ope summa fiducia usus est Joannes II. Rex Portugalliæ in suis infirmitatibus, & in ejus patriam donavit certam quantitatem piperis, cinnamomi, aliarumque specierum Indiæ Orientalis, quæ hodie universis domibus Provinciæ Angelorum, confirmato dono per Philippum secundum, distribuitur. Claruit maxima abstinentia, patientia, caritate, taciturnitate, & orationis assiduitate, magnamque exercuit in Dœmones potestatem, contra quorum insidias lignea Cruce tribus clavis affixis utebatur. Monialem epilepticam, præter omnium medicorum spem atque sententiam, in Monasterio sanctæ Claræ de Columna pristinæ sanitati restituit.

Conv. Vallis viridis. *Gonz. in Prov. Angelorum Con. 7. Mon. MSS. hujus Prov.*

Bernardin. a Laredo.

XX. In nobili & opulento oppido Goveæ, Diœcesis Conymbricensis in Lusitania, ante hoc tempus habitabant Minoritæ in oratorio sancti Spiritus, pauci tamen numero, & sub obedientia unius Vicarii. Hoc anno concessit Eugenius, ut augeretur numerus, & erigeretur in domum Conventualem, aucta fidelium caritate, qui abundantius solito dabant eleemosynas: *Piis*

Conv. Goveæ.

Gonz. in Prov. Portug. Conv. 20. *fidelium votis*, IV. Kalendas Julii. Multa hic conspiciuntur nobilium sepulcra, magnoque erga hanc ædem affectu feruntur populi vicini. Diximus
Tom. I. an. 1220. n. 47. alias, hic etiam haberi partem reliquiarum sanctorum Martyrum Minoritarum, qui in ipsis primordiis Religionis passi sunt Marrochii.

Conv. de Clare. XXI. Incidimus hoc anno in duo monumenta Hibernica, unum, in quo Pontifex hortatur fideles, ut ad reparationem Conventus de Clare, Tuamensis Diœcesis, & constructionem campanilis sua præstarent subsidia, & multas insuper Ecclesiam visitantibus pro determinato tempore largitus est indulgentias: *Licet is, de cujus munere*, XIV. Kalendas Octobris. Aliud,
Con. de Coinhe. Tom. 8. an. 1350. n. 14. per quod Conventus de Connych, sive de Coinhe, Laonienſis Diœcesis, originem didicimus, & fundatorem, quæ alias nos diximus ignorasse. Hoc anno Pontifex licentiam concessit nobili viro Maccon, Macna-Marra, *Duci*, inquit, *Clandcullyen*, ut illum ædificaret pro Fratribus Regularis Observantiæ: *Piis fidelium votis*, VI. Idus Octobris. Quæ circa domum hanc occurrebant dicenda, tunc exhibuimus, cum arrepta occasione Conventus vicini de *Inish*, de illa sumus præfati. Moneo hic primum mihi occurrisse *Ducis* titulum in gente Hiberna, per omnia, quæ discussi, monumenta, neque audio ab eo ad posteros transmissum. An vere Ducali dignitate fulserit, vel titulum hunc suppostuerit ejus Procurator in Curia, vel *Ducis* nomen hic sumatur pro capite familiæ, non ausim definire. Monuerim secundo primum hunc esse, quem sciam, Conventum in Hibernia pro Fratribus Regularis Observantiæ ab origine extructum.

Conv. Cortonæ. XXII. In civitate Cortonienſi duo hoc tempore Cœnobia, unum Fratrum, alterum Monialium ex uno oratorio Sororum tertii Ordinis emanaverunt. Vivebant in culmine civitatis Tertiariæ aliquot prope oratorium, in quo jacebat corpus beatæ Margaritæ Cortonienſis, propter cujus crebra miracula frequentissima offerebantur donaria. Sub Pontificatu Bonifacii IX. Huguttius, Franciscus, & Aloysius Domicelli, tunc in prædicta urbe Vicarii Imperiales, & urbis Communitas, pro majori prædicti corporis veneratione, cogitarunt, ex donis ad sepulcrum oblatis construere amplam Ecclesiam, & Monasterium pro Sororibus prope oratorium, & domum alteram vicinam pro Fratribus Minoribus, qui Sororibus inservirent, & in prædicta Ecclesia sacra peragerent, pro quo obtinuerunt Bonifacii licentiam. Sed urgentibus bellis, & multiplicatis calamitatibus, usque ad hoc tempus opus non potuit compleri. Ita tamdem factum est, ut Fratres in ædibus contiguis oratorio remanserint, & Sorores ad novum Monasterium transierint. Dubitarunt tamen ne censuras incurrerint propter admissam illam domum absque nova Pontificis licentia, a quibus ut absolvi possent, commisit Eugenius facultatem Præposito Cortonienſi: *Ad ea ex Apostolicæ*, XVI. Kalendas Maii.

Gonz. in Prov. Tuscia Conv. 1. XXIII. Spectasse olim illud oratorium ad Monachos sancti Basilii, deinde transiisse ad Clericos seculares, scribit Gonzaga. Sed error facile ortus est ex oratorii titulo; nuncupabatur enim *sancti Basilii*. Habeo instrumentum Ildebrandini Episcopi Aretini, qui concedit anno MCCXC. licentiam ipsi beatæ Margaritæ ædificandi in Podio supra Ecclesiam de sancto Marzano templum, sub nomine sanctorum Basilii & Ægydii Confessorum, & sanctæ Catarinæ virginis & martyris. Ecclesiam hanc ipsa semper retinuit, & post mortem remansit penes Sorores, quas in suo habuit consortio, ibique tumulata est. Deinde transiit ad Fratres Minores Provinciæ Etruriæ, qui, nobiliori constructa Ecclesia, curarunt corpus prædictum novo & pulchro condi sepulcro prope summum Altare.

XXIV.

XXIV. Quiescunt etiam ibidem corpora venerabilium Patrum Cortoniensium, Juliani, qui ob singulares dotes, & vitæ integritatem Provinciæ Tusciæ creatus est tertio Vicarius, Jacobi, ferventissimi concionatoris, assidua oratione, & spiritu prophetico illustris. Seggianis tribulationes & calamitates post annos triginta venturas vere prædixit. Petulanti juveni malum medicum in eum, dum verba faceret ex suggestu, jacienti, violentam mortem, quam paulo post passus est, prophetavit. Et Andreæ paupertatis evangelicæ observantissimi, beati Bernardini Senensis socii fidissimi, qui centenarius maxima sanctitatis opinione decessit, mortis die prænunciato. *Julianus Cortonien. Jacobus Cortonien. Andreas Cortonien.*

XXV. Accidit in hac Civitate sub principium exorientis Regularis Observantiæ, ut vir quidam Fratres execraretur, & uxor amaret, atque ille dolium defæcati vini reposuisset suo tempore vendendum, illa toto anni curriculo, marito inscio, ministraret ex illo vase ad Altaris ministeria, & frequenter ad bibendum vinum necessarium. Pacto tamdem pretio, cum emptori vellet maritus vinum prælibare, anxia mulier ad Fratres accurrit, ut pro se orarent, & ecce dum exhaustum fere vas a viro detegitur, statim cœpit exuberare. Mysterium dum ab uxore percepit, magnopere deinceps Fratres dilexit, & vineam, ex qua vinum collegit, legavit cuidam Xenodochio Cortoniensi, ea lege, ut Fratribus singulis annis certas penderet vini mensuras. *Multiplicat Deus quod suis servis datur.*

XXVI. Hæc de Fratrum diximus domicilio. Quod addamus de Sororum Monasterio non habemus, præterquam quod scribit Gonzaga, a paupertate illarum, quæ inhabitant appellari domum *pauperculαrum Sororum*, & numerum frequenter pervenire ad octogesimum. Concessit hoc anno Pontifex indulgentiam visitantibus in die Annunciationis beatæ Virginis Mariæ, Ecclesiam Conventus sancti Francisci Cremonensis, quam multipliciter commendat: *Inter desiderabilia cordis*. XII. Kalend. Martii. *Monast. Cortonien.*

XXVII. Monasterium urbis Vincentinæ circa hoc tempus extructum fuisse, scribit Gonzaga, & primas fundatrices evocatas ex Cœnobio Veronensi, quarum magisterio optima floruit illic disciplina. Reliqua ignorantur, deperditis scripturis. Hoc anno indulsit Pontifex Sigismundo Imperatori, ut in oppido Tretiensi, Zagrabriensis diœcesis, in suo regno Hungariæ, domum ædificaret Clarissarum: *Inter cuncta divinæ*. XII. Kalend. Februarii. *Monast. Vincentin. Gonz. in Provin. S. Anton. Mon. 1. Monast. Tretiense.*

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. Imperiali Corona a summo Pontifice cohonestari desiderans Sigismundus in Italiam descendit, & Mediolani ferreo diademate cinctus, tamdem aliquot post menses Romam perventus, ab Eugenio Imperii Romanorum insignia, maxima cum solemnitate accepit, subindeque in Germaniam regressus est. Eugenius interea, expeditis litteris pro Monialibus de Monte-Cœli ad Archiepiscopum Florentinum: *Humilibus &c.* XII. Kalend. Martii; III. Kalend. Julii Prioratum sancti Amantii Monasterio Clarissarum de Amiliano villa, Ruthenensis diœcesis univit: *His per quæ &c.* V. Idus præfati pro electione Presbyterorum in capella Monasterii de Benico: *Sacrosancta &c.* III. vero Idus pro controversia inter Clarissas, & Benedictinas: *Humilibus &c.* Idibus Septembris litteras Martini V. in quibus omnia loca Fratrum de Observantia ex decreto Constantiæ non posuerat, confirmavit, locaque enumeravit per Breve tenoris, qui sequitur. *Sigismundus coronandus in Italiam venit. Indic. ex Vatic. Confirmat Constitutionem Martini V. pro Observantia.*

EUGENIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

1. *EX Apostolicæ nobis desuper injunctæ servitutis officio, ad ea libenter intendimus, quæ personarum Ecclesiasticarum quarumlibet, præsertim sub suavi Religionis jugo, & regulari observantia sua Altissimo vota reddentium, quies & commodum procurentur; & ut ea, quæ pro eorum statu conservando, ac in melius dirigendo provide processisse comperimus, illibata persistant, libenter, cum a nobis petitur, Apostolico munimine roboramus.*

2. *Dudum siquidem fel. record. Martinus Papa V. prædecessor noster; ut universi, & singuli Metinæ de Campo, de Valleoleto, de Cuellar, sancti Dominici de Silis, sancti Michaelis de Monte, sancti Francisci de Monte, sancti Francisci de la Salseda, sancti Francisci de Arevalo, ac sancti Francisci de Constantina, Salmaticensis, Segoviensis, Burgensis, Palentinensis, Conchensis, Cordubensis, Toletanensis, Abulensis, & Hispalensis Diœcesum, & aliarum (infra Castellæ, & Legionis Provincias) Regnorum Castellæ, & Legionis consistentium domorum Ordinis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum, juxta modum ipsius Ordinis institutorum, Guardiani & Fratres præsentes & futuri, omnibus & singulis exemptionibus, libertatibus, prærogativis, privilegiis, & gratiis, necnon statutis & ordinationibus, tam per generalem Synodum Constantiensem ante, & post adjunctionem, sive unionem Hispanicæ Nationis eidem Synodo, quam etiam deinde per eum in suæ ad summi Apostolatus apicem assumptionis primordiis, dilectis filiis universis de sancto Audomaro, de Varenis, & de Dola, Morinensis, Remensis, & Bisuntinensis diœcesum, & aliarum infra Franciæ, Burgundiæ, Vuxonensis Provincias consistentium domorum dicti Ordinis, juxta modum prædictum institutarum, Guardianis & Fratribus, seu in eorum favorem sub quavis forma, & expressione verborum concessis, & editis, quorum omnium tenores suis haberi litteris voluit pro expressis, ex tunc in antea uti, & gaudere, libere, & licite possent, ac si illa eis, & in eorum favorem specialiter, & expresse concessa & edita fuissent, eisdem Castellæ, & Legionis Regnorum, & Provinciarum domorum hujusmodi Fratribus per quasdam primo, & deinde ad supplicationem carissimi in Christo filii nostri Joannis Castellæ, & Legionis Regis illustris per alias suas litteras, omnibus dumtaxat sub Regulari Observantia pro tempore degentibus, in Hispaniarum partibus consistentibus dicti Ordinis Fratribus; ut quondam Pacificus Hispanus ejusdem Ordinis professor, pro prima vice, & successive ipsi, seu ex eis ad hoc pro tempore deputati, Generale Capitulum ejusdem Ordinis ubi, quando, & quoties eis videretur, indicere, tenere, & ad hoc aliquos de Observantia hujusmodi Fratres convocare, in ipsisque Capitulis ex dictis Fratribus partium prædictarum, secundum morem dicti Ordinis, singulos Provinciales; ac una cum illis Fratres de Observantia prædicti, unum, qui ab hujusmodi Ordinis de Observantia hujusmodi Fratribus, ac etiam per ipsos de Capitulo pro tempore deputatos, confirmari deberent, & tenerentur: ipsosque Fratres de Observantia, & eorum domos, & loca in dictis partibus dumtaxat pro tempore consistentia visitando: & quæ se-*

„ *ſecundum Deum, ac Regularis Obſervantiæ hujuſmodi inſtituta ibidem*
„ *corrigenda, & emendanda cognoſcerent, ſervata tamen forma eis in Ca-*
„ *pitulis hujuſmodi pro tempore tradita, corrigendi, reformandi, & emen-*
„ *dandi, aliaque in præmiſſis, & circa ea opportuna faciendi, diſponendi,*
„ *& exequendi poteſtatem haberent per ſe, vel alios, quos ad hoc deputan-*
„ *dos ducerent eligere, deputare, & ad Vicariatum hujuſmodi officia aſſu-*
„ *mere, in dictiſque Capitulis, tam circa vocationem, & abſolutionem hu-*
„ *juſmodi Vicariorum, & aliorum quorumcumque Officialium ſuorum offi-*
„ *ciorum, domorum, & locorum quorumlibet; electionem quoque, inſtitutio-*
„ *nem, & confirmationem, quam circa difinitores, ac ipſarum domorum,*
„ *& locorum hujuſmodi viſitatores in quolibet Capitulo deputandos, & alia,*
„ *quæ circa obſervantiæ hujuſmodi conſervationem, regimen, & proviſionem*
„ *eis quomodolibet neceſſaria, & opportuna viderentur, facere, ſtatuere,*
„ *& ordinare, ac exequi, contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam, &*
„ *alia juris remedia, per ſe, vel alios compeſcere valerent, conſtitutionibus,*
„ *& ordinationibus Apoſtolicis, ac privilegiis, exemptionibus, indultis, &*
„ *litteris Apoſtolicis Ordini Fratrum Minorum, & perſonis ejus per Sedem*
„ *Apoſtolicam, vel alias, ſub quavis forma verborum in genere, vel in ſpe-*
„ *cie conceſſis; etiamſi de illis & eorum totis tenoribus ſpecialis, & expreſ-*
„ *ſa, ac de verbo ad verbum mentio habenda fuiſſet; ſtatutis quoque, &*
„ *conſuetudinibus domorum, & Ordinis Fratrum de Obſervantia prædicto-*
„ *rum, etiam juramento, & confirmatione Apoſtolica, ſeu quacumque fir-*
„ *mitate alia roboratis, ceteriſque contrariis quibuſcumque non obſtanti-*
„ *bus: plenam & liberam facultatem, auctoritate Apoſtolica conceſſit: de-*
„ *cernens irritum & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate*
„ *ſcienter, vel ignoranter contingeret attentari; prout in dictis litteris ple-*
„ *nius continetur.*
„ 3. *Nos igitur earumdem litterarum omnium tenores præſentibus pro*
„ *expreſſis haberi volentes, cariſſimæ in Chriſto filiæ noſtræ Mariæ, Caſtel-*
„ *læ, & Legionis Reginæ Illuſtris, ejuſdem Regis conſortis, in hac parte*
„ *ſupplicationibus inclinati, tam exemptionum, privilegiorum, libertatum,*
„ *prærogativarum Concilii in eo, quod Guardianorum, & Fratrum, Pro-*
„ *vinciarum, Regnorum Caſtellæ, & Legionis domorum favorem dumta-*
„ *xat concernunt, quam prædeceſſoris conceſſiones hujuſmodi, necnon om-*
„ *nia & ſingula per litteras prædictas, & per illas, ut præfertur, conceſſa, ac*
„ *in eis contenta; necnon quæcumque inde ſequuta, auctoritate Apoſtolica,*
„ *ex certa ſcientia confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communi-*
„ *mus.*
„ 4. *Nulli ergo &c. noſtræ confirmationis, & commiſſionis infringe-*
„ *re &c. Datum Florentiæ anno Incarnationis Dominicæ* MCCCCXXXIII.
„ *Idibus Septembris, Pontificatus noſtri, anno* III.

„ II. Ceterum cum Miniſter Generalis nonnulla conceſſiſſet cuidam
„ dam fratri Julio, id Eugenius de benignitate Apoſtolica ratum habuit:
„ *Ad hoc diſponente &c.* VI. Idus Octobris; quando Neocorcinii in Pro-
„ vincia Boemiæ Congregatio Capitularis intermedia habebatur. Et Illu-
„ ſtriſſima Domina Joanna, Major nata Franciæ, & Duciſſa Britanniæ, fœ-
„ mina inclytæ virtutis, & notæ pietatis diem ſupremum clauſit, tumulata
„ in Eccleſia noſtri Conventus Guingampenſis.

Joanna Franciæ, Duciſſa Britanniæ &c. moritur, tumulaturque in Eccleſia Guingampenſi.
Indic. ex Vatic. Caſim. Biern.

AR-

ARGUMENTUM.

Eugenius Pontifex Romanas declinaturus turbas Florentiam proficiscitur. Multarum Provinciarum Inquisitionem in Gallia confirmat fratri Poncio Minoritæ. Plurimos instituit Episcopos. Observantes in Hispania subduntur Vicariis. Jacobus Picenus redit e Bosna. Præficitur Fratribus Hierosolymitanis Jacobus Delfinus Observantinus. Albertus Sartianensis prædicat fructuose in Lombardia, & scriptis coarguit immodestum scriptorem. Multiplicantur domicilia.

Martinus V. indixit Concilium Basileen.

I. EUgenii Pontificis ex urbe fugam, & causas hic narraturus, altius repeto breviter malorum originem. Martinus V. juxta Constantiensis Concilii decreta de prosequenda Ecclesiastica reformatione, Concilium Ticini indixit. Grassante ibidem peste, jussit Senas transferri. Hic cùm ex multis nationibus convenirent, & ex quorumdam Principum largitionibus multa contra Martinum molirentur, Conventum dissolvit, statuitque post septem annos Synodum generalem Basileæ celebrandam. Hanc inchoavit anno MCCCCXXXI. suæ vitæ ultimo, ope Sigismundi Regis Romanorum, Præside Juliano Cardinale Cæsarino. Eugenius prædecessoris sui institutum secutus, indictionem Concilii confirmavit eo fine, ut de moribus fidelium reformandis, de Curia Romana in melius mutanda, de Boemorum motibus, turbis, seditionibus componendis, & hæresibus comprimendis, mature & prudenter ageretur. Confluente ex universo orbe Latino maxima Prælatorum multitudine, cum sub specie reformandæ Reipublicæ Christianæ, pleraque Romanæ Ecclesiæ privilegia, eaque in primis, quæ maxime erant necessaria, omnino tollere, & antiquare studerent, Eugenius Legato Apostolico revocato, Concilium dissolvit. Qui illuc convenerant ægre hoc ferentes, quorumdam malis artibus, & consiliis eo usque proruperunt dementiæ & furoris, ut Pontifici sæpius diem dixerint, & primam Sedem temere voluerint judicare. Contra reluctantem, aliquando paterne increpantem, aliquandiu patienter conniventem, concitarunt Philippum Ducem Mediolanensem, Italiæ Imperio inhiantem, Columnenses, propter simultates invisos, aliosque Romanos. Missis copiis Latium, Romanamque ditionem in suam potestatem redegerunt, & urbem in summas angustias adduxerunt, facta populi commotione, querentis se Eugenii causa in tantum discrimen adactum. Post captum præ oculis Cardinalem Camerarium, Franciscum Condelmarium, nepotem, ut vitæ consuleret, aut vincula fugeret, clam se subduxit hoc anno Nonis Junii, Monachum cucullo ementitus, socio quodam cive Neapolitano. In cymba dilapsum ut sciverunt, per sinuosos fluminis recessus prosequuti sunt Romani indignis contumeliis, missis etiam lapidibus, hastilibus, & sagittis. Superatis tamdem difficultatibus, ad Ostiam perveniens Eugenius, triremem piratæ Vitellii conscendit, adjunctisque aliis navigiis, quæ domesticos, & Curiales ad Centumcellas, concitato cursu sequutos, exciperent, sexto post die portum intravit Pisanum, deinde Florentiam pervenit, in vigilia Nativitatis sancti Joannis Baptistæ, illi genti solemnissimæ, maximis exquisitissimisque pompæ apparatibus exceptus. Hac in urbe annos septem commoratus omnium adversariorum vires contrivit, Concilium Florentinum indixit, unionem Ecclesiæ Græcæ cum Latina perfecit, Romam gloriose revertit, ut suis annis amplius referemus.

Eugenius IV. confirmavit, sed postea infirmavit

Excitantur contra Eugenium turbæ.

Eas declinaturus fugit Florentiam.

II. An-

II. Antequam Roma discederet, ad instantiam Ministri Generalis confirmavit in officio Inquisitionis tot Provinciarum, Comitatuum, & Civitatum, quot in diplomate recensentur, fratrem Pontium Feugeyronis Minoritam, sacræ Theologiæ professorem, Ab Alexandro V. primo institutum, mox a Martino V. approbatum, uti superius retulimus. Exhibeo confirmationis diploma, sed anno sequenti datum Florentiæ. *Confirmatur in Inquisitione Galliæ frater Pontius.* *An. 1418. n. 2. & an. 1419. n. 1.*

Dilecto filio Pontio Feugeyronis Ordinis Fratrum Minorum, & in Theologia professori, necnon in Provinciis, Civitatibus, Diœcesibus, Comitatibus, Principatu, ac terris, & locis infra scriptis hæreticæ pravitatis Inquisitori, salutem.

III. *Pastor ille cœlestis, & Episcopus animarum, qui de sinu Patris æterni ad mundi infima, carne nostræ mortalitatis assumpta, descendit, ut genus humanum, quod post primi parentis lapsum vetusta sub peccati jugo servitus detinebat, clementer ac misericorditer liberaret, in mundo conversatus, nos salutaribus instruxit exemplis, errantium omnium desiderare salutem, dum nonaginta novem relictis, ovem illam erraticam, & vagabundam, morsibusque luporum expositam, ad caulam suis humeris reportavit. Nos igitur, qui dicti Pastoris vices, licet insufficientibus meritis, gerimus in terris, pias ejus admonitiones desuper amplectentes, summis desideramus affectibus oviculas per abrupta & scopulos infidelium errantes, ad ovile Dominicum reducere, nec non illuminatis errorum præcipitiis, inter salvandos greges, in nostræ villicationis redditione patrifamilias fideliter annotare. Sane dudum ad quondam Alexandri, in ejus obedientia V. nominati, auditum deducto, quod in Arelaten. Aquen. & Ebredunen. provinciis, necnon in Lugdunen. Viennen. Bellicen. Gratianopolitan. Maurianen. Gebennen. Valentinen. Vivarien. Dien. Tarantasien. & Augusten. civitatibus & diœcesibus, & in omnibus terris, atque locis infra dictarum Provinciarum, & Diœcesium terminos constitutis, ac in Delphinatu Comitatibusque Provinciæ Folcalquerii, & Venayssini, ac in Principatu Auraicen. necnon in Civitate nostra & diœcesi Avenionen. plerique nescientes in semitis justitiæ dirigere gressus suos, sed per diversa Catholicæ fidei, ac etiam sacris Canonibus adversa, seu contraria, per quæ se & multos simplices secum trahebant damnabiliter in gehennam, conabantur dogmatizare, quodque nonnulli Christiani & perfidi Judæi infra eosdem terminos constituti, novas sectas & prohibitos ritus eidem fidei repugnantes inveniebant, quos saltem in occulto dogmatizabant, docebant, prædicabant, & affirmabant, erantque etiam infra ipsos terminos multi Christiani, & Judæi, sortilegi, divinatores, dæmonum invocatores, criminatores, conjuratores, superstitiosi, Augures, utentes artibus nefariis & prohibitis, quibus Christianum populum, seu plerosque simplices illarum partium maculabant, & pervertebant. Præterea quidam præfatorum Judæorum nonnullos neophytos, seu ad eamdem fidem noviter de Judaica cæcitate conversos ad rejudaizandum, seu ad ritus Judaicos execrabiles resumendum, directe, vel indirecte, mediate, vel immediate inducere satagebant, necnon ipsorum, quem Talmud appellabant, aliisque libris suis, plures tam scriptos, quam etiam alios damnatos errores publice astruebant, quibus usi corda simplicium etiam sæpe maculabant, & confundebant, invehentes contra fidem Catholicam, & doctrinam veritatis, atque etiam in sua lege Mosaica multifarie deficientes. Demum etiam quidam Christiani, & Judæi illarum partium non verebantur asserere, quod usura non esset peccatum,* *Ex lib. 1. de Regular. & diver. formis an. 4. fol. 114.* *Lucæ 15. 5.*

tum, aut recipere decem pro centum mutuo datis, seu quidquam aliud ultra sortem, in his, & similibus, atque in nonnullis aliis spiritualibus & gravibus peccatis multipliciter excedebant, & plerosque deludebant, idem Alexander tunc V. nominatus, volens ejusdem fidei cultum ampliare, necnon hujusmodi errores, & pravitates extirpare, tibi per quasdam suas litteras commisit, primo ut ad extirpationem omnium hujusmodi pravitatum & errorum, ab eisdem terminis & partibus vigilanter insistens, tibi contra ipsos Christianos & Judæos, qui hujusmodi errorem fovere, seu astruere, defendere, aut alias sequi præsumerent, atque eorum fautores, receptatores, defensores, & sequaces inquirendi, eosque citandi, examinandi, & contra ipsos usque ad difinitivam sententiam inclusive procedendi, prout juris foret, & rationis, summarie & de plano, necnon absque judiciorum, & advocatorum strepitu, & forma judicii, illosque quos per inquisitionem hujusmodi dictos errores committere, aut fovere, seu alias in aliquo præmissorum culpabiles, aut etiam pravitates exercere reperires, juxta eorumdem delinquentium excessus & demerita, puniendi, per censuram Ecclesiasticam, & alia tam Juris, quam consuetudinis remedia opportuna, appellatione postposita, compescendi, invocato ad hoc, si opus foret, auxilio brachii secularis, ac omnia alia, & singula in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna, exequendi, statuendi, & ordinandi, juxta datam tibi a Domino prudentiam, plenam & liberam concessit facultatem. Et deinde felicis recordationis Martinus Papa V. prædecessor noster per alias suas litteras facultatem præfatam, ac omnia in ipsis prioribus litteris contenta, auctoritate Apostolica approbans, & confirmans, te Inquisitorem hæreticæ pravitatis in omnibus, & singulis terminis supradictis, juxta præfatarum priorum litterarum tenorem atque formam, auctoritate præfata deputavit, aliisque plerisque tunc adjectis, prout in ipsis litteris plenius continetur. Nos itaque super eo, quod tu, quem Dominus charismatum largitor omnium, diversis gratiarum donis insignivit, ad hujusmodi exercendum officium sufficiens & idoneus existis, fide dignorum plurimorum relatibus informati, necnon deputationem, facultatem, & alias litteras præfatas, ut uberioris Apostolici muniminis præsidio solidentur, eadem auctoritate approbantes, illas, & quæcumque inde secuta subsistere debere decernentes robore firmitatis. Et nihilominus te esse in Provinciis, Civitatibus, Diœcesibus, Comitatibus, Principatu, ac Terris, & locis præmissis, ejusdem pravitatis Inquisitorem, auctoritate præfata constituentes atque deputantes, simili te facultate fulcimus, universis & singulis districtius inibi mandantes Christifidelibus, ut tibi in his omnibus, quæ ad officium hujusmodi pertinent, efficaciter pareant et intendant, et quoties eos requisieris, auxiliis, consiliis, et favoribus assistant opportunis. Non obstantibus omnibus, quæ dictus prædecessor in ipsis suis litteris non obstare voluit, ceterisque contrariis quibuscumque. Datum Florentiæ, anno Incarnationis Dominicæ MCCCCXXXIV. VI. *Kalend. Martii, anno* IV.

Fr. Lucas Inquisitor in partibus Venetis. Ex lib. 18. Bullarum fol. 100.

IV. Erat etiam hoc tempore Inquisitor in partibus Venetis, & Marchia Tarvisina frater Lucas Cionis, sacræ Theologiæ professor, cui ut assisteret Episcopus Castellanus contra Rogerium de Bertona, hæresis labe, & diversis aliis fidem Catholicam concernentibus erroribus respersum, hoc anno Pontifex rescripsit. Pœnitentiarius in Basilica sancti Petri, & in Curia Romana, creatus est frater Joannes Lupi, sacræ etiam Theologiæ professor.

Fr. Petrus Episc. Almerien.

V. Episcopi instituti sunt, Almerien. in Bætica, sub Archiepiscopatu Hi-

Hispalensi, frater Petrus Astingen. sacræ Theologiæ Doctor, per mortem Jacobi. II. Januarii. Guadicen. titularis in regno Granatæ, sub Maurorum jugo, frater Ferdinandus de Atiensa, Pœnitentiarius Apostolicus in Basilica sancti Petri, per obitum alterius Petri. III. Nonas Martii. Cervien. in Romandiola, sub Archiepisc. Ravennate, frater Alermus, per obitum Petri. XVI. Kalend. Maii. Possonen. & Companen. in Bosna, frater Antonius Bogdanomich, per obitum N. pridie Kalend. Aprilis. Bossen. aliis Rossen., sed corrupte, sub Archiepisc. Ragusino, frater Joannes de monte Martini, per obitum alterius fratris Joannis: *Inter sollicitudines*. Kalendis Septembris. Capirinensis, seu Biduanensis, & Visoranensis Ecclesiarum in Bosna invicem canonice unitarum, frater Stephanus Radosomich Pædosanus, per mortem Petri: *Dum ad universas orbis*, pridie Idus Aprilis. Libanien. in Insulis Canariis frater Joannes de Baeza Hispanus, Vicarius, uti superius diximus, insularum Canariæ, per obitum Alphonsi: *Apostolatus officium*. IV. Kalend. Octobris. Vencomporien. in Armenia, sub Archiepiscop. Sergiopolis, frater Joannes Slethter, sacræ Theologiæ professor, per obitum Conradi: *Apostolatus officium*. VI. Kalend. Novembris. Caprulen. sub Patriarcha Veneto, frater Lucas Mudatius, per translationem Andreæ ad Auximanam: *Apostolatus officium*. IV. Idus Septembris. Sabarien. in Pannonia superiore, frater Petrus Gother, sacræ Theologiæ professor, per obitum Joannis: *Attentæ considerationis*. XV. Kalend. Novembris. Nathuren. sub Patriach. Constantinopolitano, frater Joannes Joannis, sacræ Theologiæ Baccalaureus, per obitum fratris Erasmi: *Suscepti cura regiminis*, pridie Kalend. Decembris. „ Mi-
„ den. frater Willelmus, per obitum alterius Willelmi: *Divina disponente*,
„ Kalend. Septembris.

Fr. Ferdinandus Guadicen.
Fr. Alermus Cervien.
Fr. Antonius Possonen.
Fr. Joan. Rossen.
Fr. Stephanus Capirinen.
Fr. Joann. Libanien.
An. 1423. n. 7.
Fr. Joann. Vencompor.
Fr. Lucas Caprulen.
Fr. Petrus Sabarien.
Fr. Joann. Nathuren.
ADDITIO ALIORUM
Fr. Willem. Miden.

VI. Superius dixi quam ægre ferebant Observantes, se propriis Vicariis destitutos per statuta Capituli generalis Assisii, ad Conventualium regimen revocari. Hispani hoc anno, Reginæ Mariæ intercessione, obtinuerunt ut ad pristinum suum gubernium, juxta Concilii Constantiensis decretum, redire liceret: *Ex Apostolicæ Sedis*. Idibus Septembris. Assumpto fratre Joanne de Baeza, primo Vicario Insularum Canariæ ad Episcopatum, substitutus est frater Franciscus de Moya, cum amplissima facultate alium substituendi, & reliqua necessaria faciendi, pro more aliorum Vicariorum, præsertim Corsicæ, & Sardiniæ: *Ad ea quæ Catholicæ fidei*. IV. Idus Novembris.

Ann. 1430. n. 24.
Ann. 1431. n. 5.
Observantes in Hispania redeũt ad pristinum regimen.
Fr. Francisc. de Moya Vicarius Canariæ.

VII. Beatus Jacobus Picenus hoc anno ex commissione, & Vicariatu Bosnensi reversus, officio renunciavit in manibus fratris Antonii de Guarrano, qui Ministri Generalis in partibus Italiæ vices gerebat, multisque munitus privilegiis & indulgentiis, benigne & honorifice habitus a Pontifice Florentiæ, simul cum fratre Nicolao Auximano, viro piissimo, iterum anno sequenti redire coactus est, majori fultus auctoritate, multisque privilegiis munitus, & Nicolaus paulo post institutus est Guardianus Hierosolymitanus.

Jacobus Picenus renunciat Vicariatui Bosnæ.
An. 1438.

VIII. Circa hoc tempus propter varias querelas male administrati regiminis locorum Terræ sanctæ per Patres Conventuales, decrevit eisdem locis præficiendum esse unum ex Observantibus, sed cum facere omisisset Minister Generalis in Comitiis Ordinis, anno proxime elapso celebratis, & Guardianum instituisset fratrem Scolarium a Monte Ilcino, de quo supra, in sacra pagina Magistrum, hæreticæ pravitatis Inquisitorem, Pontifex hunc ad se venientem, ut necessaria impetraret privilegia pro bono Terræ

Traditur regimẽ Hierosolymorũ Observantibus.
An. 1433. n. 15.

sanctæ regimine, excitavit ut officio in suis manibus renunciaret, substituitque fratrem Jacobum Delphinum, nobilem Venetum, Regularis Observantiæ professorem. Ne vero inglorius remaneret Scolarius, scripsit ad Ministrum Generalem, ut illum aliquo decoraret honore: *Propter bonas causas*. IV. Augusti.

Albertus Sartianensis scribit cõtra Antonium Panormitam.

IX. Albertus Sartianensis per urbes Lombardiæ hoc anno, magno animarum fructu Dei Verbum seminabat. Monitus a doctis & piis viris, Antonium Panormitam, alias eruditum & eloquentem auctorem, clanculum distribuisse obscœnissimam & impudentissimam opellam, *Hermaphroditum* nuncupatam, quam etiam nuper accepi MSS. & cum rubore cœpi versare, vehementer indoluit, & eo sollicitius curavit calamo obsistere, aliisque mediis remedium adhibere, quo certius erat periculum licentioris ætatis adolescentes corrumpendi: *Ne*, inquit ille scribens ex Rodigio, *ipsa nostri temporis juventus indomita, cui per ætatem prona in pericula via est, amplius ac desperatius corrumpatur; cum certo sciamus, absque hujus detestabilis auctoris incitamentis, ad luxuriam, eamque fœdam, atque inhumanam, in ea pubescentis adolescentiæ ætate campus vitiorum quam late pateat, quamve adolescentium conditio magnis exposita periculis nutet*. Et in epistola ad Christophorum Ariminensem valde conqueritur de hoc genere virorum eruditorum, publicaque impudentia peccata celebrandi: *Nunc vero*, inquit, *quod luctuosissimum est, quis nisi injustus æquo animo ferat? cum apud plerosque illorum, qui litteris expoliti haberi volunt, usque adeo præstantia eruditionis flagitiorum labe permixta sit, & tantis libidinosarum sordium spurcitiis, ac fæce corrupta, nec minore superbiæ tumore cæcata, ut omnem studiorum, artium, doctrinarum, ac præsertim eloquentiæ splendorem & copiam, tum recte & solum videantur assecuti, si honesta omnia præceptorum documenta ad licentiam impiæ maledictionis trajiciant, aut ad procacitatem detestandæ temeritatis traducant; aut denique ad magisterium nefandæ eruditionis, & fœdam luxuriam alternæ corruptionis convertant. Hi profecto ignari sunt, eruditionem ac voluptatem, duas res repugnantes, nullo modo posse conjungi, nedum apud Christianos, quos Deus haud quaquam* in immunditiam, *ut tuba illa Evangelii, Paulus Apostolus aperte testatur*, verum in sanctificationem vocavit. *Sed ne apud Gentilium quidem quosdam præclariores, qui ex communi vulgi errore in aliquam veritatis lucem emersisse, atque evasisse crediti sunt. Est enim nonnulla, etsi non integra laus, vitia nostra pudoris velamento protegere, quæ passim effusa possunt ceteros ingentis jacturæ colluvione nefaria violare, obtecta vero quamvis sit desperatius nefandissimis flagitiis dedunt, nequaquam alios majore damnatione corrumpunt. Solum enim crimen hæreseos est, cujus labes, quo secretius serpit, eo non tam morum, quam fidei ædificia demolitur, & fundamenta veritatis evertit; quo vero apertius adversatur, facilius resistendo obteritur, nec effugiis latentium tenebrarum obtegitur, nec abditis seclusi cubiculi confovetur*.

1. Thess. 4. 7.

ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI.

„ Et tamen „ obscœnissimum opus prius ad familiares missum, perrexit Panormita „ publicare, quod innatum quidem hoc est impudicis poetis vitium, quæ „ turpia componunt, clam amicis primum ostendere, deinde furtive in „ apertum producere. Miserat Panormita impium hunc fœtum Antonio „ Lusco Poetæ, & Poggio Florentino illius ætatis facundi, & venusti sermonis Viro, in Urbe commorantibus, mollis quidem genii, similisque „ cum Panormita ingenii hominibus, quippe libellum non otiose, neque „ leviter, sed serio, & inverecundis elogiis commendarunt. Etsi Poggius „ vere fassus sit: *Ita in eo multa exprimi turpiuscula, ut non enarrari, sed agi*

„ *agi videantur*, *neque ficta jocandi causa*, *sed acta existimari possint*.
„ Erant tamen omnia adeo perpetuis Cymeriis digna, ut continere se non
„ posset Poggius, quin *pro caritate qua omnibus se debitorem agnoscebat*,
„ *rogaret*, *ut deinceps graviora meditaretur*, *& missam faceret tantam in*
„ *dicendo licentiam*, *resque serias describeret*, *ne argueretur vita impura*
„ *libelli obscœnitate*; sed surdo cecinit; longa enim respondit epistola Pa-
„ normita, jocari, ludere, lascivire, mollique versu canere sibi ad instar
„ magnorum poetarum licere. Utramque habeo epistolam sub finem im-
„ puri, & inverecundi libelli MSS. sed & prodierunt inter reliquas Panor-
„ mitæ epistolas Venetiis impressas.

X. In ditione Principum Estensium insolescere cœperunt mulieres, & pavonum more longas caudas ducere. Albertus, ut erat disciplinæ Christianæ tenax, hujusmodi vanitates exosus, persuasit Nicolao Principi Estensi, ut severa lege caveret, abscissis caudis hujusmodi abusus, & inutiles sumptus ablegari. Patavii prædicanti incerto rumore nunciatum fuit, legem hanc salutarem revocatam fuisse, nec ferre potuit, quin ad Principem Leonellum, Nicolai filium, a se bonis moribus instructum, patre ad peregrinationem Lauretanam profecto, litteras daret: *Nihil*, inquit, *aliud Princeps clarissime*, *velim*, *nisi pro te ipso primum omnem sanctimoniæ puritatem*, *nitorem morum*, *& tui tuendi nominis*, *conservandæque famæ omnia præclara præsidia*. *Pro tuo autem populo institutiones sanctissimas conservari*, *& novas*, *quoad per te fieri potest*, *quotidie augeri*, *quibus & fræna perditis adhibeantur*, *& bonis ad virtutem aditus latissime pateat*. *Hæc idcirco dixerim*, *quoniam ad me nuper nescio quis rumor*, *utinam inanis*, *attulerit*, *eas leges*, *quas dixeras caudarias a patre tuo*, *ut ajunt*, *muliebri importunitate devicto*, *ante suæ peregrinationis profectionem abrogatas fuisse*. *Alii vero contra*, *tanta illum dicunt constantia in sententia perstitisse*, *ut quantumlibet nobilibus viris*, *pro fœminis suadentibus*, *ne ad horam quidem in hoc dedecus*, *non modo fœditatis*, *sed levitatis assentiri*, *si tamen aut nobiles*, *aut viri habendi sunt*, *qui ad levitatem fœmineam satiandam*, *ab honestorum morum firmitate desciverint*. *Addunt quoque plerique* (*quod præclaræ quidem virtutis est*) *eum*, *quem dixi patrem tuum*, *non jam amplius supplicantium mulierculārum molestias ferre valentem*, *& viris & mulieribus adversantibus respondisse*: Si qua est mulier, quæ se malam haberi velit, aut si quis est maritus, qui malit scortum suam conjugem, quam uxorem putari, iis caudas dumtaxat ferre concedimus. Ceteras vero & graves & honestas matronas portare caudas prohibemus, etiam edicto publico. Quippe, quas etiam statutæ jam per nos pœnæ subjici volumus, si secus quam statuerimus facere ausæ fuerint: *O vere præclaram vocem*, *& Christiano Principe dignam*, *quæ viros effeminatos perculit*, *& muliebrem repulit impudentiam*, *quæ stabilis sententiæ latæ firmitatem ostendit*; *imo gravis animi testimonium*, *& ad reliquos emulandæ virtutis exempla transmisit*. *Quale enim esset*, *mi Leonelle carissime*, *ut lex heri lata*, *hodie abrogaretur*? *Nonne & majestatem levitatis*, *& conscientiam criminis argueret*?

Et contra caudas mulierum Ferrariensium.

XI. Sub anni finem ex urbe Vincentiæ ad Paulum Consodalem per litteras laudantem, doctissimam scripsit epistolam, qua & laudatoris benignitatem, & suam exponit humilitatem: *Omnia*, inquit, *in litteris tuis præclara mihi videntur*, *præter laudes meas*, *quas tamen abs te non tam ridicule dictas*, *quam veraciter creditas*, *quamvis falsas*, *inde tuo benevolentissimo animo persuadeo*. *Non enim fugit ista sententia majores nostros*, *doctissimos Ecclesiæ viros*, *quos non piguit dicere*, *facile quidem esse videre*, *& vera in-*

fideliter, & non vera fideliter dici posse. Nam qui, ajunt, *sic credit, ut loquitur, etsi non vera loquitur, fideliter loquitur. At vero contra, qui non credit quod loquitur, etsi vera loquitur, infideliter loquitur. Tu igitur, cum ea de me credis, quæ mihi sentio deesse, fideliter non vera dixisti: sed quod fideliter dixeris tuæ dilectioni attribuo. At vero quod non vera scripsisti, Francisco nostro Mareschallo imputare debebis; cui tamen de falsitate minus succenseo, qui talem me prorsus existimans, talia dixit, & tanta tibi de homine non solum ignaro, sed extremæ professionis abjectissimo abortivo, benignissime potius quam verissime pollicitus est*. Anno sequenti egregium tractatum dedit ad Eugenium IV. summum Pontificem contra Martyrum vituperatores.

Conv. S. Severini. *Gonz. in Prov. Marchiæ Conv. 29.*

XII. Ad quingentos passus ab oppido sancti Severini in Piceno, milliaribus septem a Camerino, concessum fuit hoc anno Fratribus Observantibus Monasterium sanctæ Mariæ *de gratiis*, a frequentibus miraculis ad conspectum devotissimæ imaginis beatæ Mariæ Virginis ibidem factis, ita nuncupatum, spectabat ad Moniales Ordinis sancti Benedicti, quarum duæ dumtaxat, quæ supererant, alio translatæ sunt. Beatus Pater Gabriel Anconitanus, tunc provinciæ Vicarius, Pontificis auctoritate domum admisit, refectisque ruinis evocavit ex loco inculto & montoso, & parvo tuguriolo in mediis finibus oppidorum Matellicæ, Cinguli, & sancti Severini, ad prærupti montis sancti Vicini radices constituto, Fratres, qui inhabitarent. Oppidani necessaria quæque, maxima liberalitate subministrant.

Conv. Parmensis.

XIII. Similiter prope urbem Parmensem, inter Placentiam & Cremonam in Lombardia, Macrobii, viri doctissimi, & Cassii poetæ Laureati patriam, extra portam Pediculosam, fuit Monasterium antiquum *della vecchia religione* nuncupatum, Monialium sancti Basilii, anno MCCXI. constructum, ab annis quadraginta derelictum, & ruinosum. Anno MCCCCXIX. reditus fuerunt a Martino V. adjudicati Bernardo Carpensi Episcopo, & hoc anno ædificium concessum fratri Jacobo de Primaditiis Bononiensi, ut in usum adoptaret Fratrum Regularis Observantiæ, sub nomine beatæ Virginis Mariæ: *Piis supplicum votis*, v. Idus Februarii. Possessionem autem paulo post accepit, accedente consensu Dalphini Episcopi, qui tunc aberat in Concilio Basileæ, ut constabit ex instrumento producendo sub annum MCCCCXLV. in Regesto. Refecit ille domum universam, & Ecclesiam ab Annunciatione ejusdem Virginis appellavit. Postea nobilioris reddidit structuræ Orlandus Palavicinus, magnifici Orlandi nepos. Demum anno MDXLVII. totam destruxit Petrus Ludovicus Farnesius Parmensium Dux, circumducto vallo, extructisque arcibus, ut urbi ab ingruente hoste caveret. Domo destitutos Fratres in suam recepit Joannes de Riva, pius Presbyter, Ecclesiæ sanctorum Gervasii & Protasii parochus, eamque ædem eisdem perpetuo concedi a Paulo III. impetravit. Ibi habitarunt usque ad annum MDLXVI. quo alium novum Conventum ædificare cœperunt, jacientibus die IX. mensis Maii. Octavio Farnesio Duce, & Episcopo de Brugneso, Parmensis Suffraganeo, primum lapidem, coram frequenti populi multitudine. Huc translata sunt ossa Pauli Pissotti Parmensis, olim Ministri Generalis Ordinis Minorum, cujus Epitahium dabimus, cum de homine ejusque obitu fuerit scribendum.

Idem in Prov. Bonon. Conv. 6. Bonav. Angelus in histor. Parm. anno 1211. & 1547.

An. 1534.

Conv. Cunei. *Idem in Prov. Genua Con. 23.*

XIV. Hoc anno Alphonsus Hispanus, Tertii Ordinis sancti Francisci sectator, cum quibusdam sociis obtinuit a civibus urbis Cunei, in regione Pedemontana, Eremitorium beatæ Mariæ de Angelis sacrum, in quo frequentia edebantur miracula ad invocationem & cultum devotæ cujusdam imaginis Virginis sanctissimæ. Joannes Tortellius, civis Cuneanus, fundum con-

concessit, in quo fidelium, maxime Tortellii eleemosynis, domicilium fabricavit. Paulatim hic deficientibus Tertiariis, successerunt Observantes, ita deprecante apud Pontificem urbis Senatu, ædesque reficiente. Magno concursu huc confluit populus, tum ob frequentia miracula, quæ ibi contingunt; tum ob Indulgentias ab Eugenio Pontifice hoc anno concessas; tum demum propter venerationem corporis beati Angeli Clavasii, Summæ Angelicæ auctoris ibidem sepulti.

XV. Circa hunc annum frater Martinus a Zerezeda, sacræ Theologiæ Magister, Eremitorium sancti Michaelis de Barrieta M. D. P. ab oppido Laredo, in provincia Cantabriæ dissitum, pii populi votis satisfacturus, in templum, & domum Fratrum Regularis Observantiæ, sub titulo sancti Sebastiani, Comitis de Haro, aliorumque fidelium subsidiis adjutus, convertit. Cum vero oppidani vellent ut propius Fratres accederent, propter incommodam, maxime hyemali tempore, viam, obtinuerunt facultatem a Leone X. deinde a Clemente VII. ut transferrent Conventum ad locum propinquiorem. Restiterunt Sacerdotes seculares longo tempore, donec sævissima grassante peste, Presbyteris abeuntibus, & Fratribus suum impendentibus obsequium (in quo occubuerunt ex contracta lue frater Joannes Castaneaceus Guardianus, & reliqui omnes Fratres, uno dempto Novitio) Laredana communitas in gratiarum actionem novum Conventum prope oppidum, posthabitis quibuscumque contradictionibus, anno MDLXIX. in honorem beatæ Mariæ Magdalenæ construxerunt, ementibus tamen Religiosis fundum ex eleemosynis aliunde acquisitis. *Conv. Laredi. Idem in Prov. Cantabr. Con. 14.*

XVI. Varias invenio, in variis etiam Diplomatibus, concessas hoc anno facultates ædificandi Monasteria Regularis Observantiæ Fratribus. Constantino de Fara, & Nicolao de Traguria provinciæ sancti Angeli in regno Neapolitano indultum fuit, ut duo Cœnobia in provincia Spalatensi. Fratri Ægidio de Egal, unum in regno Hungariæ. „ Item fratri Gregorio de „ Thetes alia duo Cœnobia construendi in eodem Regno: *Piis fidelium „ votis &c.* III. Idus Octobris. „ Fratribus Durando Lapelli, Magistro in sacra Theologia, & Petro Angiliberti Claromontensis domus incolis, alteram in aliquo oppido, villa, vel castro in Barbonii, vel Alatrinæ Ducatibus. Ottoni Duci Brunsvicensi, unum in aliquo loco commodo sui Ducatus, possent ædificare. Quid circa hæc factum sit, ignoramus; indicare tamen breviter volumus, ut si aliquando occurrant Cœnobia in his partibus, ignoti temporis, & incerti auctoris, possint fortassis aliquibus conjecturarum adminiculis ad hos prænominatos reduci. ADDITIO ALIORUM.

XVII. Hoc anno sanctus Bernardinus initium dedit vitæ regularis sub primo sanctæ Claræ Instituto, puellis in urbe Bergomensi cohabitantibus in quodam collegio, miris modis constructo. Duo mercatores Normanni procul a Bergomo, nocte tenebrosa & tempestuosa, per silvas, maximo vitæ discrimine aberrantes, voverunt si Bergomum incolumes appellerent, se Ecclesiam beatæ Mariæ constructuros. Emisso voto, statim semitam quamdam albescentem conspexerunt, & brevissimi temporis spatio ad urbem pervenerunt. Ingressi turrim semiconstructam, in eminente urbis parte, ut noctis reliquum sub tecto transigerent (non enim erat illis diversorii opportunitas) dum invicem se cohortarentur ad voti solutionem, ne ingratitudinis arguerentur, gloriosam Virginem, puerum Jesum ulnis gestantem, rosis circumdatam viderunt. Quibus rebus Episcopo Brixiensi per ordinem relatis, & per Episcopum Martino V. renunciatis, decretum est ut eo ipso in loco promissum templum sub titulo *sanctæ Mariæ de Rosis* construerent. *Monast. Bergomen. Idem in Prov. Brixiæ Mon. 3.*

Ita

Ita factum est, & paulo post prope eamdem Ecclesiam duas cellulas sibi construxerunt duo conjuges Bergomates opulenti, qui plus æquo prius mundi vanitatibus studebant. Uxor lasciviens, dum aliquando sollicitius discriminandis crinibus, exornandoque capiti intenderet, quatuor dæmones capiti & humeris insidentes, per oppositum speculum conspexit. Quo horribili spectro territa in faciem corruit, & rem totam viro supervenienti aperuit. Hinc sumpta occasione, vitam in meliorem mutare decreverunt, distributisque in pauperes facultatibus, prædictas cellulas sibi posuerunt, in quibus raro paupertatis & virtutis exemplo, ad mortem usque perseverarunt: ac tamdem cum vita functi, genibus flexis, manibus complicatis, inventi fuissent, in eadem Ecclesia honorifice tumulati sunt. His permotæ piæ aliquot fœminæ, & nobiles puellæ, ibidem cohabitarunt, hos æmulaturæ. Quibus tamdem religiosum præscripsit, uti diximus, sanctus Bernardinus Institutum.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. Sancti Angeli castrum, quod pro Eugenio cum esset, arcta obsidione Romani cingebant: cum his erat quidam Ricius natione Hispanus, qui per astutiam arcem promisit. Erat audax & fallax, arcanique tenax: crediderunt Romani, & Hispanus se transfugam fingens, in castrum admissus, excogitatum dolum Gubernatori aperuit, cui maxime placuit, unde in unum consentientes, rumores & clamores validos excitarunt in arce, ut proditorie capta: super muros populo accito, vinculis constrictis præcipuis Officialibus ostensis, arcis portæ apertæ, & pontes demissi sunt, ut ad votum ingredi posset. Ad hæc creduli nimis obsessores, nihil cunctati ovantes & gestientes, in arcem præcipitabant ingressum, at undecim de primoribus vix ingressis, repente elevati pontes, & obserrata porta, dolum aperuerunt, qui tamen profuit cunctis. Etenim illi undecim captivi, dimissi, libertatem Cardinali Condolmerio Pontificis nepoti, & pacem attulerunt Urbi. Compositis rebus, Eugenius Franciscum Sfortiam Confalonerium, ut ajunt, Ecclesiæ creavit, & additis aliis titulis in Nicolaum Fortembracium acerrimum hostem dimisit.

Plura Pontifex concessit Fratribus, & vetavit. Indic. ex Vatic.

„ II. Interea Pontifex plura pro nostris hoc anno Brevia expedivit. Pro fratre Jacobo, ut posset eligere Confessorem: *Humilibus &c.* Kal. Januarii. Pro Monialibus de Monte Domini Florentinis: *Sinceræ devotionis &c.* VII. Idus ejusdem. Fratri Joanni Lupo creato Pœnitentiario: *Religionis zelus &c.* IV. Idus. Pro constructione Domus Ritinensis pro Observantibus: *Sacræ Religionis &c.* IV. Januarii. Vetuit etiam Fratribus ingredi Septa Monialium Florentinarum: *Ut inter &c.* XIII. Kal. Martii; & VI. Kal. ejusdem fratrem Franciscum Giremdum ad Benedictinos dimisit: *Solet Sedes &c.* sed pridie Kal. duo loca in Provincia Spalaten. concessit. VIII. autem Idus Martii contra nonnullos Fratres extra Religionem vagantes litteras expedivit: *Exigit tuæ &c.* deinde IV. Kal. Maii pro Confraternitate sancti Nicolai Bartinone: *Injunctum nobis &c.* IV. Idus Septembris sancto Bernardino Senensi, ut sex Cœnobia posset construere, facultatem dedit: *Piis supplicum &c.* quo tempore Fratribus Provinciæ Marchiæ pro librorum usu Breve direxit: *Sacræ Religionis &c.* & de eadem re Episcopis Anconitano & Firmano: *Hodie siquidem &c.* Transitum ad Cistercienses fratri Joanni indulsit Nonis Octobris: *Religionis zelus &c.* Monasteria Montis-Lucis, & beatæ Mariæ Angelorum univit X. Kal. Novembris: *Humilibus &c.* XIII. Kal. Decembris expedita

Ex copia.

„ ta dispensatione pro quodam fratre Andrea: *Solet Sedes &c.* Agnetem „ Clarissam ad Benedictinas abire permisit: *Humilibus &c.* XV. Kalendas „ Januarii.

„ III. Antequam sanctus Joannes Capistranus regularem Observantiam in Silesiam, regionem cultissimam atque ditissimam, inter Poloniam, „ Moraviam, Lusatiam, & Boemiam introduceret, duo illustrissimi fratres „ germani, Albus & Conradus nominati, ipsius regionis Duces & Domini „ in *Coslen*, Cœnobium apud *Coslen*, oppidum in Diœcesi Uratislaviæ, in „ Silesia, sub invocatione sanctæ Mariæ Angelorum, sancti Francisci, & sanctæ Barbaræ, pro nostris Minoritis construxerunt, & impetrata facultate a „ sacro Basileensi Concilio, per eosdem hoc anno MCCCCXXXIV. Fratres in eas ædes ab Episcopo Uratislaviensi solemniter intromissi fuere. Porro „ Synodi Basileensis litteras his desuper expeditas, & incipientes: *Sacrosancta Generalis Synodus Basileensis &c.* dat. Basileæ anno MCCCCXXXIV. „ Nonis Novembris, plumbeo pendente, sigillo sigillatas atque munitas, „ adhuc in quodam Regesto servari, in Boemiæ Provinciæ Chronicis, nuper ab Adm. R. P. Bernardo Sannig conscriptis, legitur. De quodam „ Conventu Deiparæ Virginis Angelorum Cunei apud Pedemontanos agit „ Waddingus sub hoc anno num. XIII. sed eo nos plenius de eodem paulo „ infra agemus. Hæc inter Cracoviæ Fratres Boemi & Poloni sua Comitia „ intermedia tenent.

Bern. Sannig. in Chron. MSS.

Infra ad ann. 1438. & 1455.

ARGUMENTUM.

Jacobus Picenus in Bosnam a Pontifice remandatus, multa præclare & mirabiliter operatur in ædificationem fidei, & conversionem hæreticorum, præsertim Manichæorum. A Sigismundo Imperatore vocatur, ut promoveat concordiam inter Patres Concilii Basileensis & Boemos. Mittuntur Minoritæ invitaturi Orientales ad Concilium Generale. Basileenses suo decreto confirmant Constantiense circa regimen Observantum. Decernitur perpetua pax inter quatuor Ordines Mendicantes. Creantur Episcopi. Jacobus Rex Neapolis fit Minorita. Moritur beata Angelina Corbariensis. Beata Coleta præscribit normas vivendi Monasteriis a se reformatis. Multiplicantur domicilia.

I. JACOBUS Picenus quantumvis anno præterito se exonerare voluerit Vicariatu Bosnensi, a Ministro Generali sibi commisso, hoc anno a Pontifice denuo amandatus est, ut reformationem plene stabiliret, & fidem Christi in illo regno languentem, doctrinæ cœlestis spiritu renovaret. Patres etiam Concilii Basileensis plurima ei commiserunt agenda & examinanda in illo regno, aliisque Hungariæ provinciis. Regredientem fictis honoribus excepit Stephanus Tuertbo Rasciæ & Bosnæ Rex, qui in superiore Mysia late imperabat, & subjectis litteris salutavit. Semper ille perstitit in tuendis Fratribus castri Jayzæ, de quibus supra diximus, donec tandem precibus & rationibus beati Jacobi coactus, potiori consilio provisum est religioso decori, & Fratrum conscientiæ. Jayza urbs erat regni aliquando caput, in edito monte sita, in mediterranea Illyrici regione, quam duo amnes circumfluunt, præruptisque rupibus, & vadis obfirmant, pro qua obtinenda, tuendaque cruente & pertinaciter anno MCCCCLXIII. dimicatum est inter Matthiam Corvinum, & Mahumetem Otthomannum.

Jacobus Picenus remittitur in Bosnam.

Rex ei infidus.

An. 1432. n. 16.

Re-

Reverendo in Christo Patri, Domino Jacobo de Marchia Prædicatori, & Vicario Bosnensi, amico nostro carissimo.

STEPHANUS TUERTBO Dei gratia Rex Bosnæ.

Ex autographo. II. *Reverende in Christo Pater, amice noster carissime. Pridem petiti, & requisiti per vestram Paternitatem, vobis in litteris nostris missimus, ut in partibus regni nostri libere & secure veniendo, fidem Dei, sicut & alias vestri antecessores, prædicare poteritis, & nos juxta possibilitatem nostram vos honore, quo poterimus, suscipiendo, habere & tractare tamquam amicum studebimus & volumus. Sed ecce modo auribus nostris indisplicenter valde insonuit, quod vos velletis quosdam Religiosos nostri regni de tenutis & pertinentiis castri Jayze expellere. Igitur carissime, rogamus, hoc facere non velitis; pie & cum humilitate fides Dei, & verbum prædicatur. Et si sic feceritis, honorem Domini nostri Gracomi, & nostrum deturpabitis. Et ibi sunt pauci, quos expelleretis, & vere in partes alias nostri regni, ubi tenentur, & æstimantur prædicti Religiosi, plus de cetero intrare, neque ipsam fidem prædicare non poteritis, nec putetis. Ea propter, carissime, talia non debetis facere incipere, neque fieri per vos exoriri. Datum in nostro Castello Robovvach, in festo sancti Bartholomæi Apostoli, anno Domini* MCCCCXXXV.

III. Quid hic velit indicare per nomen *Gracomi*, quod similiter in aliis litteris, ad Præsidiarium Jayze scriptis, non semel repetit, nescimus; fortassis hoc vocabulo in gente illa intelligebat Imperatorem Sigismundum, qui tunc regno dominabatur Hungarico. Non bene convenerat beato Jacobo cum Rege hoc, Turcico ingenio, summa impietate, & profana religione (ut scribit Bonfinius) prædito, quem justo Dei judicio Mahumetes, Turcarum Imperator, dolo captum, cute exutum, vita spoliavit & regno. Reformandis Fratrum moribus, & fidei disseminandæ clam objectis impedimentis restitit, etsi palam videretur assentiri, tum Sigismundi pii Principis veritus indignationem, tum Pontificis Romani conciliaturus amicitiam, & fœdus contra Turcarum potentiam, e propinquo minitantem.

Bonfin. dec. 3. lib. 10. ante fin.

IV. Fraudulenti hominis malas artes assecutus Jacobus, fictamque cognoscens fidem, objurgare cœpit & increpare; deinde insidias sibi paratas declinaturus, Bosna excessit, quem demum multis precibus scriptisque litteris revocavit. Inter alia ita barbare scribit: *Audivimus quod vos, Reverendissime Pater, forsitan per nostros inimicos adhortati, in ira de nostro regno secessistis. Nunc autem, sancte Pater, hoc plurimum indisplicenter sentimus, & vos adeo pessime de nobis judicare, non hominem Christianum reputando, sed tamquam Paganum per Christianitatem diffamando: Quamobrem supplicamus humiliter V. P. intuitu Dei Omnipotentis revenire ad nos dignemini, nosque coram te auscultare &c.*

Jacobus insectatur Manichæos. V. Vigebat hic, præsertim in montibus & locis munitis, secta Manichæorum, contra quos tractatum edidit Dei famulus, & continuum per se, suosque socios bellum instituit. Patrocinabatur hæreticis occulte impius Rex, easque subministravit vires & audaciam, ut qui primis congressibus suas velare impietates, mala dogmata mitius interpretari sint conati, mox apertas blasphemias, nefandissimasque hæreses ausi sint palam profiteri, in virum Apostolicum insurgere, maledictis lacessere, multis calumniis diffamare, & adversus eumdem concitare non modo plebeculam, vilesque homunciones, verum

verum etiam aliquos dominantes in Clero, a quorum persecutionibus latisque censuris oportuit per Eugenium Pontificem defendi. Concessit ille, ut ubique per singulas diœceses liceret prædicare, omnesque Episcoporum censuras, quibus ab hoc sacro ministerio impediebatur, irritas voluit & inanes.

VI. Venenum a subdolis operariis hausit Regina, Lazari Bosnensium Regis filia, Magistrisque patrocinium latura, Jacobum ad se vocatum jussit insidiose per quatuor sicarios in via trucidari: districtis gladiis irruentes excepit vir Dei brachiis extensis, miraque mansuetudine inquit: *Exercete in me quod vobis desuper permissum fuerit; paratus sum pro Dei amore, & Christianæ fidei professione mortem omnem subire. Quænam vos miserit, & quid male ferat, probe novi. En, misellæ injuste præcipienti, si licet, obedite.* Res mira! Obriguerunt satellites, neque brachia movere, neque manus dimittere potuerunt, sed divina potentia cruciati, clamare cœperunt: *Ignosce nobis Vir Dei, in Deum, & in te peccavimus, Vir sancte, parce nostro delicto.* Reddidit ille bonum pro malo, oravitque pro inimicis, & facto crucis signo super singulos eorum, liberos dimisit. Recta mox perrexit intrepide ad Reginam, & in frequenti Palatinorum corona, alta voce dixit: *Ecce fratrem Jacobum, quem trucidare jussisti. Vere rem magnam aggressa es: tentasti virum potentem, aut egregium bellatorem occidere! Miserum homunculum mactasses, aut muscam!* His commoti, & stupefacti Proceres, factum execrari, Jacobum magnificare, miraculum prædicare non destiterunt. Insidias evadit Reginæ.

VII. Propter hæc & alia, quæ fecerat signa, abeunte post eum universo populo, ecce novæ Manichæorum insidiæ Regi suggerunt periculum imminere regni perdendi, & in Monachum hunc Italum transferendi, suadentque vel e medio tollere, vel regni finibus arcere. Misit ille Magum veneficum, peritum incantatorem, qui secretis maleficiis dementaret, aut occideret; sub disputationis specie aggredientem, & insipienter incantantem efficacibus Christianæ veritatis argumentis Jacobus confundit, potenti Dei virtute obmutescere fecit, & quoad vixit, reddidit elinguem. Egregia pleraque hic præstitit in fidei obsequium, & dilatationem, innumerosque hæreticos ad Ecclesiæ gremium reduxit, quod alias opportunius dicemus. Et Regis.

An. 1437. & seqq.

VIII. Sub hujus anni finem, auctore Sigismundo Imperatore, tamdem Boemi concordata quædam inierunt cum Patribus Concilii Basileensis, spoponderunt se apud eos suæ turbationis, & recessus ab Ecclesia Romana causam dicturos, modo prius in aliquo loco extra Basileam coacto inter Oratores utriusque partis conventu, de quibusdam controversiis, & difficultatibus disceptaretur, & in concordiam abirent. Placuit itaque ad Brunnam Moraviæ Conventum indicere, & indidem una cum Legatis Basileensium, præsente magna multitudine de compactis disceptare. Decretum etiam ut Imperatore Sigismundo propius regnum accedente, de omnibus coram ab universis ordinibus ageretur. Huic rei alius Conventus Iglaviæ, ad adventum Sgismundi indictus, missique interea Budam viri honoratissimi, qui fundamenta pacis jacta esse dicerent, sed opus esse, præsente architecto, qui pacem consummaret. Sigismundus porro ut Oratores, & per eos animos Boemorum sibi amplius conciliaret, sexaginta millia aureorum numum Oratoribus, & præterea equos, & boves plurimos largitus est, jussitque renunciari se brevi Iglaviæ ad Comites Boemiæ præsto venturum: atque interim illic ut apparerent, quorum interesset. Judicavit porro Sigismundus, magnam opem rei Christianæ allaturum beatum Jacobum, si huic Conventui interesset. Missis itaque nunciis, & his litteris propria manu exaratis, ut quam celerrime accederet, intimavit.

Vide Conc. Basil. sub hoc anno.

Gravi conventu agitur de pace Boemorum.

Illuc vocatur B. Jacobus Picenus ab Imperatore.

Religioso & Deo devoto viro, fratri Jacobo de Marchia Vicario Vicariatus Bosnæ, nobis in Christo sincere dilecto.

SIGISMUNDUS Dei gratia Romanorum Imperator semper Augustus, ac Hungariæ, Boemiæ, Dalmatiæ, Croatiæ &c. Rex.

Ex autographo.

IX. *Religiose & Deo devote vir, nobis sincere dilecte. Quia nunc nonnulli Barones & milites, ac civitatenses Boemi de regno nostro Boemiæ per universitatem Boemorum ad nos missi, apud nostram in hoc loco existunt constituti Majestatem, proptereaque persona vestra pro reportando per vestri medium, Deo prævio, uti in Domino speramus, de eis fructu salutis, nobis plurimum est necessaria, ideo vestram requirimus, & rogamus devotionem, eidem committentes, quatenus statim agnita præsentium notitia, in curru & equis, ac expensis per fidelem nostrum Reverendum in Christo Patrem Henricum Episcopum Quinqueecclesien. si in civitate, seu diœcesi Quinqueecclesien. sicut nobis dictum est, existis, constitutus, vel Dominum Episcopum Bosnen. si in Diaco est, quibus exinde singillatim direximus scripta nostra, vestræ fidelitati assignanda, huc ad nostram quantocyus veniatis Majestatem. Scripsimus enim, ut præfertur, & mandavimus per alias litteras nostras præfatis Dominis Episcopis Quinqueecclesien. & Bosnen. ut alter eorum, in cujus videlicet diœcesi nunc existitis, in curru levi & equis recentibus, atque expensis suis propriis, vos & vestram personam ad nostram conduci faciat Majestatem, aliud ergo in hoc non facturi. Datum in Tata, Sabbato proximo post festum beati Andreæ Apostoli, anno Domini* MCCCCXXXV. *Regnorum nostrorum, Hungariæ videlicet* XLVIII. *Romani* XX. *Boemiæ* X. *Imperii verò* III.

Amandantur Minoritæ in Orientem.

X. Amandavit etiam Pontifex multos Minoritas ad Principes & Prælatos Orientis, præsertim fratrem Bartholomæum de Yano, sacræ Theologiæ Magistrum, Prædicatorem insignem, qui ante aliquot annos transiverat ad Observantes, ut Imperatorem Palæologum, & fratrem Albertum Sartianensem, ut alios ad unionem cum Ecclesia Latina perurgerent, concludendam tamen in loco & consessu, quem ipse stabiliret. De his agens cum Pontifice Albertus, rogavit Eugenium, ut ad tollendos Observantum scrupulos, declararet, an juxta suum Institutum liceret uti calicibus, crucibus, aliisque ministerialibus argenteis, quæ vel fidelium pietas offerebat in novis domiciliis a se constructis, vel inveniebant in Conventibus, quos a Patribus Conventualibus recipiebant, acceptumque quod subjicio responsum, transmisit per omnes provincias.

An liceat Observantibus uti ministerialibus argenteis, & domibus amplis.

Honorandi Patres, devotissimi Fratres.

XI. *Post devotam in Christo Jesu commendationem, & cordialem salutem. Fraterno affectu vobis intimandum judicavi, quod Sanctissimus Dominus Papa die* IX. *Junii hujus anni, dignatus est mihi respondere circa calices, cruces, paramenta, utensilia & domos ipsas, quæ vel in magnitudine, qualitate, aut opere videntur nostrum statum excedere. Ait enim quotidie inter Fratres de his disceptari, idque gravi suæ sanctitatis molestia, & proinde omnino velle hujusmodi scrupulosis quæstionibus modum & finem imponi, injunxitque mihi, ut vobis ejus mentem aperirem, & decretum transmitte-*

mitterem. Statuit, ut libere absque ullo conscientiæ reatu, Fratres nostræ Observantiæ, tam in Cœnobiis, quam in Oratoriis, utantur rebus prædictis, quantumvis videantur excedere in quantitate, qualitate, pretio, aut numero. Insuper prohibet ne ullo prætextu distrahantur, aut destruantur, sed in templorum usum reserventur. Cupit tamen & jubet, ut deinceps ea dumtaxat admittantur, aut procurentur in domibus acquirendis, quæ nostro pauperrimo Instituto congrua judicabuntur. Hoc oraculo satisfactum vult omnium Fratrum conscientiis, displicebitque valde, si amplius pro hujusmodi terminandis dubiis ad ipsum recurrerint. Hoc cupierunt nostri prædecessores sibi declarari, neque obtinuerunt. Debemus itaque nos lætari, quod adeo placidam ægris conscientiis medelam sua Sanctitas adhibuerit. Insuper omnibus Italiæ Vicariis potestatem concessit, suos subditos absolvendi ab omnibus peccatis & censuris, quæ usque ad illud tempus vel commiserant, vel incurrerant, exceptis falsificatione litterarum Apostolicarum, homicidio voluntario, bigamia, & mutilatione membrorum. Valete in Domino Jesu, & pro sua Sanctitate orate. Ex loco sancti Spiritus extra Ferrariam XIII. *Julii anno* MCCCCXXXV.

XII. Crescentibus quotidie tumultibus & discordiis in provinciis Franciæ, inter Patres Conventuales & Observantes, Carolus Gallorum Rex, & alii Principes suas preces interposuerunt apud Patres Concilii Basileensis, ut opportunum adhiberent remedium. Illi dum adhuc versarentur sub obedientia Eugenii Pontificis, sequentem ediderunt constitutionem, qua confirmatum voluerunt decretum Concilii Constantiensis, Observantibus summe favorabile.

Sacrosancta generalis Synodus Basileensis, in Spiritu sancto legitime congregata, universalem Ecclesiam repræsentans. Ad futuram rei memoriam.

XIII. *Sic refloruit hactenus in agro militantis Ecclesiæ inclyta Franciæ domus, sicque fructificavit in fidei sinceritate, etiam præclara Principum & Prælatorum regni illius devotio, ut gratissime etiam ad ea, quæ pacem, statum, & tranquillitatem eorum, qui in spiritu humilitatis virtutum Domino sub Regulari Observantia famulantur, respiciant, suique auxilii favores extenderint: unde profecto votis ipsorum favorosis digne duximus auditionis gratiam impertiri. Sane nuper pro parte carissimi Ecclesiæ filii Caroli Regis Francorum, necnon nonnullorum dilectorum Ecclesiæ filiorum, Ducum, Principum, ac Prælatorum Regni Franciæ, nobis petitio exhibita continebat, quod olim pro parte dilectorum Ecclesiæ filiorum Guardianorum, & Fratrum Conventuum de sancto Audomaro, Morinensis; de Sagio, Sagiensis: de Varennis, Remensis: de Dola, Bisuntinensis: de Lavalle-Guidonis, Cenomanensis: de Clicio, Nannetensis: de Ambasia, Turonensis: de sancto Joanne Angeliacensis, Xanctonensis, de Berchorio, de Choleto, & Fontiniaco Comitis, Maleacensis diœcesum, Ordinis Fratrum Minorum intra provincias Franciæ, Burgundiæ, & Turoniæ, juxta modum dicti Ordinis existentium, sacræ Constantien. Synodo exposito, quod, divina cooperante clementia, temporibus illis, ut dicebant, Regularis Observantia dicti Ordinis in præfatis Conventibus inceperat vigere: sed variis obstantibus impedimentis, per Ministros & Custodes illarum provinciarum ejusdem Ordinis eis præstitis, in ipsa Observantia non mediocriter impediebantur: ex quorum impedimentorum occasione, scandala multa pullulabant. Et propterea eidem Synodo humiliter supplicarunt, ut super hoc, remedio opportuno provideret: ipsaque eorum*

Ex Ord. Regesto, & ex Specul. Minorum.

Decretum Basileensium Observantibus favorabile.

Guardianorum & Fratrum supplicationibus inclinata, ac cupiens scandala quæcumque de medio tollere, in quadam sua Sessione publica, licet inter cetera tunc nonnulla salubria etiam per dictos Fratres dictorum Conventuum (impedimentis tam Ministrorum, quam Custodum prædictorum, & quorumcumque aliorum ejusdem Ordinis Fratrum quibuslibet cessantibus: sub certis modo, forma & pœnis confectis & expressis, quousque aliud super hoc per sacrum Concilium foret ordinatum) observanda statuisset & ordinasset, prout in constitutionibus & decretis hujusmodi, quorum tenorem præsentibus haberi volumus pro expressis, plenius continetur: tamen nonnulli ex dictis Ministris, & Præsidentibus Ordinis præfati, decreta, & constitutiones hujusmodi parvipendentes, quædam statuta, & ordinationes, per quæ decreto, & constitutionibus prædictis, necnon Regulæ beati Francisci, ac declarationibus Apostolicis in corpore Juris clausis, ad laxationem, & remissionem Observantiæ Regularis Ordinis ejusdem, in Assisinensi, & Bononiensi Capitulis eorum generalibus successive, & novissime celebratis, non parum derogatur, dicuntur per Legatum Apostolicum fieri procurasse, ac etiam edidisse; propter quæ, nova inter Fratres Conventuum eorumdem, maxime provinciarum Franciæ, Burgundiæ & Turoniæ præmissarum, necnon Ministros, & Præsidentes prædictos dissensionis materia extitit exorta, ac in hoc sacro Concilio per eosdem Fratres introducta, gravesque inde Fratres dictorum Conventuum ipsorum Franciæ, Burgundiæ, & Turoniæ provinciarum molestias, & distractiones patiuntur, scandala quoque in Clero, & populo diversarum partium Regni prædicti suscitantur, & majora, nisi super hoc debite provideatur, verisimiliter incommoda succedent. Quare pro parte ipsius Regis, qui scilicet ad Ordinem ipsum & memoratos Fratres, permaxime tamen ad illos, qui regularem ejusdem Ordinis, juxta constitutiones & decreta prædicta, observantiam servant, ex qua sperat, Domino propitiante, regno & populo suo quamplurima bona provenisse & provenire noscuntur, devotum gerit affectum: necnon Principum & Prælatorum prædictorum, nobis fuit humiliter supplicatum, ut scandalis & dissensionibus hujusmodi obviare, & super præmissis opportuno remedio providere dignaremur. Nos igitur, quorum interest, ne noxia graviora succedant, sublato majore dispendio, congruam in præmissis adhibere medelam, & paci dictorum Fratrum, observationique laudabilium constitutionum providere cupientes; cum ad plenariam & finalem quæstionis hujusmodi decisionem, generalemque Ordinis ipsius reformationem, quam ante hujus Concilii dissolutionem, duce Paracleto, facere (aliis in præsentiarum gravibus negotiis, quibus necessario incumbimus, præpediti) disposuimus, intendere nequeamus; hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia & singula circa observationem regularem Fratrum Conventuum prædictorum, per sacram Constantiensem Synodum antedictam, statuta, decreta, & ordinata hujusmodi in suo robore, pleno vigore & firmitate persistere debere, donec & usque per nos, aut generale Concilium, aliud fuerit ordinatum, auctoritate universalis Ecclesiæ, tenore præsentium decernimus, declaramus, statuimus & ordinamus, ac volumus, quod decreta & constitutiones hujusmodi interim irrefragabiliter observentur; non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ac statutis & ordinationibus Capitulorum Ordinum prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quibuscumque firmitatibus aliis roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, declarationis, ordinationis & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apo-

Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Basileæ VII. *Non. Octobris anno a Nativitate Domini* MCCCCXXXV.

XIV. Convenerant ad hoc Concilium Martialis Avenionensis, Magister Generalis Ordinis Prædicatorum, Alexander Sentinas, sive de Saxoferrato, Ordinis sancti Augustini, & Paulus Panormitanus Carmelitarum, Vicarii Generales, ubi inito consilio, quasdam statuerunt leges, quibus inter Ordines Mendicantium religiosa stabiliretur concordia. Scriptæ sunt hoc anno die undecima Aprilis: deinde missæ Bononiam ad Guillelmum Generalem Ministrum Ordinis Fratrum Minorum, qui factum sua syngraphe probavit. Inter reliqua cautum est, ne quispiam ita extollat Institutorem, aut sui Ordinis, aut quempiam ex Sanctis, ut alterius Instituti Viris detrahat. Ne convicia aut dicteria in aliarum Religionum proferat Doctores. Ne injuriosum aliquid dicat, quod ferat controversias. Quod Ordinum Procuratores in suis negotiis se invicem adjuvent. Quod controversiæ inter duos Procuratores exortæ a reliquis duobus decidantur. Interfuerunt etiam huic Concilio viri doctissimi ex Minoritis, præsertim duo Siculi germani fratres, Antonius & Joannes de Piscibus, viri docti & facundi, quorum posterior fuit Episcopus Catanensis, ut superius narravimus.

Stabilitur pax inter Ordines Mendicantes.

Vide Pyrrum in Eccles. Catanen. *An.* 1431. *n.* 7.

An. 1417. *n.* 11.

XV. In Regno Siciliæ diximus, Matthæum Agrigentinatem, virum sanctissimum & doctissimum, multa præclara fecisse animabus lucrandis, & disciplinæ Ecclesiasticæ restaurandæ. Male habuit, quod Ecclesiastici pene omnes prædictæ insulæ simoniæ vitio, ex inveterata corruptela, absque scrupulo laborarunt. Amplam itaque hoc anno accepit ab Eugenio facultatem omnes a peccato absolvendi, a vinculis censurarum enodandi, & circa fructus male perceptos disponendi: *Pastoralis officii*, XIV. Kal. Julii. In regnis Castellæ & Legionis magno hominum applausu, & animarum lucro prædicabat per urbes & oppida frater Emanuel Vallisoletanus; erant tamen impedimento quidam Ecclesiarum Prælati. Multarum Civitatum precibus allectus Pontifex, fecit ei potestatem ubique in Ecclesiis, compitis, & foris prædicandi: *Super Cathedram*, III. Kal. Julii. Licentia hæc revocata est anno sequenti, dum bono consilio Pontifex Fratrum omnium actiones regulari voluit per Superiorum arbitrium, & universas exemptiones, vel licentias Apostolicas a Superioribus independentes, irritas voluit esse & inanes. Minister Provinciæ Orientalis creatus est, Pontifice volente, frater Franciscus Pistoriensis, sacræ Theologiæ professor, qui in illis partibus diu fuerat commoratus: *Intelleximus officium*, die XIII. Maii. Inquisitor deputatus est in Tuscia frater Franciscus Joannis Fulginei, e monte Ilcino, Doctor sacræ Theologiæ.

Matthæus Agrigentin. consulit animabus cleri Siculi.

Emanuel Vallisoletanus.

Franciscus Pistorien.

Fr. Franciscus Inquisitor Tusciæ.

XVI. Creatus est Episcopus Puteolanus in Campania, sub Archiepiscopo Neapolitano, frater Laurentius de Neapoli, sacræ Theologiæ professor, prius electus Ravellen. per obitum Dominici: *Recte siquidem Ecclesiarum*, XII. Kal. Martii. Tranquillien. sive potius Traurien. in Sclavonia, sub Archiepisc. Spalaten. frater Tidemannus Nicolai, sacræ Theologiæ professor, per translationem Severini ad Pharen. in eadem provincia: *Romani Pontificis*, XVI. Kal. Februarii. Pharen. alter in insula e conspectu Norvegiæ provinciæ Nidrosiensis, frater Joannes Scheffchin, Pœnitentiarius Apostolicus, uti superius diximus, per obitum alterius Joannis: *Attentæ considerationis*, pridie Kal. Februarii. Laodicen. in Syria, sub Patriarcha Antiocheno, frater Dionysius de la Loherie per translationem Juliani ad Bosanen.* *Pastoralis officii*, V. Kalend. Septembris. Coronensis * in Peloponeso, sub Archiepi-

Fr. Laurentius Episc. Puteolanus.

Fr. Tidemannus Tranquillien.

Fr. Joan. Pharen.

An. 1433. *n.* 15.

Fr. Dionysius Laodicen.

* *al.* Boslen.

* *al.* Cromen.

Fr. Matthæus Coronen.

Fr. Antonius Ferentinas.

Tom. 3. an. 1251. n. 61.

Fr. Joan. Waradien.

Fr. Iacobus Sareptan.

Fr. Antonius Catacen.

Fr. Nicolaus Tripolitan.

chiepiscopo Atheniensi, frater Matthæus de Sirinno in Theologia Baccalaureus, Papæ Pœnitentiarius, per obitum Francisci: *Attentæ considerationis intuitum*, x. Kalend. Octobris. Ferentinas in Latio, immediate sub Pontifice Romano, frater Antonius de Boccabellis Romanus, per obitum Sixti: *Romani Pontificis*, XIV. Kalend. Januarii. Obiit anno MCCCCXLV. Sepultusque est in æde Aracœli. Epitaphium dedimus, dum de illo ageremus Conventu. Waradiensis in Hungaria Trans-Danubiana, sub Archiepiscopo Colocensi, frater Joannes de Conilla, per obitum Dionysii: *Apostolatus officium*, VI. Kalend. Augusti. Sareptanus, id est, Saphet, sub Archiepisc. Tyrensi, frater Jacobus de Varenis, per obitum Joannis: *Ex suscepto servitutis officio*, Pridie Idus Septembris. Catacensis in ulteriori Calabria, sub Archiepiscopo Rhegino, frater Antonius de Ipsigio, per obitum Petri: *Ad exequendum*, VII. Kalend. Septembris. Obiit anno MCCCCXL. Tripolitanus in Syria, sub Patriarch. Hierosolymitano, frater Nicolaus del Nevo, per obitum Petri: *Apostolatus officium*, XVIII. Kalendas Decembris.

Moritur Joanna Regina Neapolis.

Jacob. Borbon. Rex fit Minorita.

Chifflet histor. Vesont. Episc. 77. Zurita lib. 13. c. 25.

XVII. Hoc anno Joanna II. Regina Hungariæ, & Siciliæ obiit Neapoli, IV. Nonas Februarii, sepulta in templo Virginis Annunciatæ a se condito. Nostro addicta Sodalitio multa contulit beneficia, laudare tamen non ausim, quam summa intemperantia, & vivendi licentia perpetuis seculis reddidit exosam. Jacobus Borbonius Rex, ejus consors, qui ob simultates circa regni regimen ab ea recesserat in Galliam, audita morte, in urbe Vesontionis mundo valedicto, Franciscanum Institutum subivit, in quo religiosissime conversatus decessit, anno MCCCCXXXVIII. Sepultusque est in Ecclesia Clarissarum, in sacello, quod vulgo vocant *la Chapelle du Roy Jaques*, cum hoc epitaphio.

> *Cygist Jaques de Bourbon, tres-haut Prince, & excellent, de Hongriæ, Hierusalem, & Sicile, Roytres-puissant, Conte de la Marche, de Castre, & Seigneur d'autres pays, qui pour l'amor de Dieu laissa freres, parens, & amis, & par devotion entra en l'Ordre de S. François, le quel trespassa le XXIII. jour de * l'an M.CCCC.XXXVIII. Priez pour son ame devotement.*

B. Angelina Corbarien. moritur.

Tom. 9. an. 1377. n. 3. & 1392. n. 8. Marian. lib. 5. c. 24. Jacobill. de SS. Fulgin. & libello de ejus vita. Marc. 3. p. l. 1. c. 39.

Multa extruxit Monasteria.

Quibus præficitur Generalis Ministra.

Ann. 1428. n. 17.

An illa functa sit hoc munere.

XVIII. Obiit hoc anno, die XIV. Julii. Beata Angelina Corbariensis, de qua multa præmisimus, rejectis in hunc locum actis vitæ postremis. Postquam multa fundaverat Tertii Instituti Monasteria, sub disciplina regulari, & clausura, videlicet sancti Quirici in Assisio, quod ipsa præsens extruxit, sancti Honofrii in Florentia, anno MCCCCXXIX. missis Honofria, nobili Aprutina, sua consobrina, & Joanna Honofrii medici filia, quæ pie decesserunt circa annum MCCCCLXIV. propter quas sancti Honofrii, & Fulginatense vocatur Cœnobium, centum & plurium Sororum receptaculum, sanctæ Agnetis in Viterbio, destinatis fundatricibus quatuor Terentia, Rosata, Lætitia, Orifica, cujus structuræ, & piæ institutioni præfuit sanctus Bernardinus, & proinde ab eo statim post canonizationem nuncupationem accepit, sancti Joannis in urbe Tudertina, & sanctæ Margaritæ in Asculana, rogaverat simul cum horum Monasteriorum Præfectis, ut unam liceret eligere in Generalem Ministram. Annuerat postulatis Martinus V. quod superius diximus, ejusque Diploma binis litteris confirmavit hoc anno Eugenius, & concessit, ut Ministra Generalis sibi substituere possit Vicariam. Communiter scribunt auctores, electam fuisse Angelinam, & Ministræ Generalis auctoritate reliquis præfuisse. Sed in his litteris contrarium indicatur, auditque, uti & reliquæ, nomine dumtaxat *Superioris* Monasterii sanctæ Annæ,

quæ

quæ simul cum eisdem petit sibi concedi Generalem Ministram. Vel ergo numquam, vel hoc anno dumtaxat, a datis litteris, VI. Nonas Martii, usque ad mensem Julium, quo obiit, hoc perfuncta est officio, litteras damus in Regesto, incipientes: *Ad ea ex Sedis Apostolicæ. Æternæ beatitudinis amatricum*.

XIX. Etsi nobilissimo fuerit genere, divitiisque, & illustri fulserit titulo in seculo, nihilominus humiliter de se sentiebat, neque permittebat quidquam sibi commemorari antiquitatis, aut majestatis suæ familiæ. Omnibus Sororibus tamquam omnium minima humiliter serviebat, jejuniis, orationibus, corporis afflictionibus, lacrymis, & caritatis operibus perpetuo intenta, Angelicam potius quam humanam vitam ducere videbatur. Multas Dœmonum insidias passa, gloriose omnes elusit, etsi ad meriti cumulum permiserit Deus eam sæpissime ab iniquis satellitibus verberari, & variis modis cruciari. Tamdem gravi languore correpta, præmissa humili, & lacrymabili reatuum confessione, discipulas ad se vocatas, ad virtutes & Regulæ observantiam pio adhortata sermone, præsentibus & absentibus benedixit. Acceptis mox sanctissimæ Eucharistiæ, & extremæ Unctionis Sacramentis, divinas mansiones, & cœlestia gaudia cœpit meditari, atque in extasim facta, dormienti similis spiritum emisit, die supradicto, anno ætatis LVIII. Miro splendore cœpit facies effulgere, cubiculum suavissimum spirare odorem, populus accurrere ad venerandum sanctum cadaver, & vestes in multas discindere particulas, donec adhibitis lictoribus, sumptuosissimo funere, comitantibus Episcopo, Clero, Religiosis, & urbis Magistratu, illatum est corpus templo sancti Francisci, in quo ipsa dixit se velle sepeliri. Dum transiret per Monasterium sanctæ Agnetis, ab ejus discipula Margarita, uti diximus, fundatum, deprecantibus Sororibus, traditum est suæ Institutricis corpusculum palpandum & osculandum, quibus elevato defunctæ brachio, Episcopus benedixit. Diebus tribus expositum cadaver satiandæ populi pietati, nullum tetrum, etsi æstate media, fundens odorem. Tamdem inclusum est in capsa cypressina, & sepultum in devoto sacello, muro arcuato, tumulo eminenti.

Ejus humilitas aliæque virtutes.

Tom 9. an. 1392. n. 16.

XX. Annis septemdecim ab ejus transitu, die XXIX. Maii, anno MCCCCLII.* parietes sacelli in omnium conspectu die integro sudorem emiserunt sanguineum. Territi tanto spectaculo Fulginates, ingeminatis precibus orarunt, ut malum omne Deus averteret, timentes tanto prodigio grave sibi imminere periculum. Apparvit illa nocte sequenti viro pio, revelavitque non tam Fulgineo, quam universæ Europæ periculum ingens subesse, capto per Turcas nobilissimo Orientis emporio, urbe Constantinopolitana, & damnum hoc, cladem que rei Christianæ voluisse lapidum lacrymis, quod suis non poterat, exprimere. Re patefacta Episcopo, supplicationes indixit, & paulo post rescivit ipso illo die magna Christianorum strage, Turcas fuisse urbe potitos. Anno MCCCCXCII. die XIII. Julii, in vigilia diei sui natalitii apparuit fratri Jacobo Columbino Fulginati, ejusdem Cœnobii alumno, tribus mensibus ex febre languenti, jussitque ut moneret Guardianum & Cœnobitas, curarent suum corpus majori cultu, & decentiori loco collocari super altare prædicti sacelli: *Ut vero*, inquit, *huic apparitioni, & jussioni fides adhibeatur, ecce tibi signum salutare, hac ipsa hora a morbo liberaberis, & incolumis tuis Confratribus ista poteris enunciare*. Miraculo confirmati Fratres paruerunt, & solemnissimo apparatu, concurrentibus Civibus, & oppidanis vicinis, facta est translatio, Episcopo per septem urbis præcipuas Ecclesias corpus incorruptum, & illæsum in pretiosa theca, a se præparata, cir-

* al. 1453.

Indicat captam urbem Constantinopolim.

Præmisso miraculo transfertur corpus.

Corporis veneratio & ornamentum. circumferente. Collocatum fuit in loco patente super altare, obseratum clavibus tribus, adhibito nobili ornamento, & varia pictura, Dei famulæ præcipua miracula exprimente.

XXI. Eugenius Boloninus Fulginas, ejus meritis in quadam afflictione exauditus, ultimis tabulis præcepit fieri tanto thesauro conservando arcam crystallinam, circulis aureis obfirmatam, & alteram ligneam obduci. Franciscus filius patris obsequutus voluntati, die III. Octobris, anno MDCX. utramque arcam donavit, & in lignea optime dolata inclusi corporis effigiem expressit. Anno MDCXXI. die III. Martii frater Gabriel Parianus de Arvello Cœnobiarcha, Ecclesiam ornaturus, & majorem sacro pignori venerationem advecturus, transtulit ad nobilius, & patentius sacellum sanctæ Annæ, ut quæ in sanctæ Annæ Monasterio sanctissime obiit, in sacello ejusdem perpetua colentur veneratione. Nemo est, qui per Fulgineum transeat, Princeps Ecclesiasticus, aut secularis, qui non ad templum hoc accedat sacrum corpus visurus, & veneraturus.

Constitutiones præscriptæ Coletaneis. XXII. Sanctissima virgo Coleta hoc tempore strenue laborabat in reformanda Religione sanctæ Claræ, ædificandisque ubique, præsertim in Gallia multis Monasteriis. His bene regendis regulas scripsit, aliaque dubia voluit a Ministro Generali explicari, & constitutiones aliquas adhiberi, quas sub finem præcedentis & hoc anno, ita conceptas, promulgavit, prius tamen discussas, & approbatas a Nicolao sanctæ Crucis, & Juliano sancti Angeli Cardinalibus, aliisque Patribus in Concilio Basileensi, dum adhuc Eugenio obtemperaret.

Frater Guillelmus de Casali Ordinis Fratrum Minorum Generalis Minister, & servus, ac sacræ Theologiæ Magister, religiosæ in Christo Sorori Coletæ fundatrici Monasteriorum quamplurium pauperum Dominarum Ordinis sanctæ Claræ, & Minorissarum, moderni temporis in Galliarum partibus constructorum, & sub eodem modo ac forma construendorum, Abbatissis quoque, Sororibus, & universis eorumdem præsentibus & futuris, salutem in sponso Virginum Jesu Christo.

XXIII. *Quantum admirandæ virginis Claræ celebratissima merita, sub paupertatis & sanctimoniæ duce Francisco, profecerunt, quamque reluceant in Ecclesia sancta Dei, & Sponsi Virginum, Jesu Christi, perpetuis ac immortalibus perstringantur complexibus, quæ non solum sedibus beatorum agminum, & cælestium præmiorum, quibus inter prudentissimas virgines singulari diademate coronata refulget, sed & frequentibus fidelium laudibus, & copiosa Virginum, ac viduarum multitudine in odorem suæ sanctitatis, ex mundi hujus naufragiis ad portum salutiferæ Religionis currentium, præsentibus etiam temporibus jucundissime declaratur. Ex quibus tanto ampliores gratiæ sunt Altissimo referendæ, quanto cum natura sit ad lapsum proclivior, sed divinis tamen auspiciis, atque fomentis, plantulæ ex ea professione videntur exsurgere, non a primis Francisci Institutis, & Claræ semitis abhorrentes, sed tanto fervore ad Regulam & vitæ formam ab ipso gloriosissimo Confessore Francisco traditum, & sanctissima virginum matre Clara mirabiliter observata, opportunis declarationibus, & constitutionum præsidiis cupientes muniri, ut vere tantæ Matris imitatrices haberi possint, & suorum meritorum participes inveniri. Inter quas, cum te videam Religiosam in Christo filiam, Sororem Coletam præfatam, omnium præsentium, præsertim in Galliarum partibus Religiosarum ejusdem professio-*

sionis filiarum, præcipuam esse matrem, & ad infrascripta tam declarationum, quam constitutionum remedia, supplicem tuarum in Christo filiarum esse patronam, tuis & earum humilibus precibus provocatus, Abbatissis & Sororibus Monasteriorum per tua apud Deum merita, sub regula & professione præfatis fundata, atque eodem modo & forma fundanda, universis & singulis infrascriptas declarationes & statuta, matura deliberatione confecta, transmittimus, tam auctoritate nostri officii, quam Apostolica, qua fungimur in hac parte, in perpetuum observanda. Quæ ideo majori a vobis debent devotione teneri, quo Reverendissimis in Christo Patribus, Dominis Cardinalibus sanctæ Crucis, & sancti Angeli, Apostolicæ Sedis Legatis, in sacro Concilio nunc actualiter præsidentibus, & a pluribus sacræ Theologiæ Doctoribus, venerandisque Patribus, vita, ac scientia laudatissimis, diligenter visa, & accurate probata fuerunt, sicut immediate sequuntur.

De observantia Evangelii & regulæ.

CAPITULUM I.

XXIV. IN *primis quidem dubitare possent tuæ filiæ, & in Christo Sorores, an ipsæ ad observationem totius sancti Evangelii, tamquam sub præcepto, ex promissione formæ vitæ suæ obligentur, ea propter, quia in principio ejusdem formæ vitæ continentur hec verba*: Forma vitæ Ordinis Sororum Pauperum, quam beatus Franciscus instituit hæc est, scilicet Domini nostri Jesu Christi sanctum Evangelium observare, vivendo in obedientia, sine proprio, & in castitate. *Tum etiam quia ibidem subsequitur*: Spiritui sancto vos desponsastis, eligendo vivere secundum perfectionem sancti Evangelii. *Tum etiam ex eo, quod in fine ipsius formæ vitæ continetur in hunc modum*: Paupertatem, & humilitatem Domini Jesu Christi, & ejus sanctissimæ Matris, & sanctum Evangelium, quod firmiter promisimus, observemus. *Cupientes igitur nos conscientiis ipsarum providere Sororum, & cuncta dubia, quantum possibile nobis est, de ipsarum pectoribus removere, ad prædictam dubitationem conformiter respondemus, sicut plures summi Pontifices in consimili dubitatione facta, in declaratione Regulæ Fratrum Minorum responderunt, videlicet, quod Sorores secundum professionem formæ istius vitæ tenentur ad observantiam totius sancti Evangelii eo modo, quo reperitur traditum a Christo, scilicet ad illa, quæ in eodem sancto Evangelio præcepit, ut ad præcepta, ad ea quæ consuluit, ut ad consilia, & etiam ad alia consilia Evangelica, quæ in Regula ista ponuntur sub verbo præcepti affirmativi, vel negativi, vel sub verbis æquipollentibus, tamquam ad præcepta obligantia. Ad alia vero consilia sancti Evangelii, secundum exigentiam professionis ipsarum, magis obligantur, quam ceteri Christiani, cum se obtulerint per statum perfectionis holocaustum ipsi Domino Jesu Christo, ob ipsius amorem sua sacra vestigia imitando per contemptum omnium mundanorum: ad alia autem, quæ in forma vitæ continentur, tam præcepta, quam consilia, quam cetera, ex voto promissionis ipsarum non aliter tenentur, quam in ipsa contineantur, videlicet ad admonitiones, ut ad admonitiones, ad exhortationes, ut ad exhortationes, ad informationes, ut ad informationes, & ad alia, sub quacumque forma verborum contineantur, eodem modo, sicut in eadem forma vitæ continetur.*

An teneantur ad observationē Evangelii.

De ingressu Religionis.

CAPITULUM II.

Quis possit ad Ordinem recipere.

XXV. *Cum in principio primi capituli formæ vitæ continetur, quod* Abbatissa de consensu majoris partis Sororum, habita licentia Domini Cardinalis Protectoris Ordinis, possit aliquam in Sororem recipere: *Nos tamen considerantes statum ipsius Ordinis præteritum in sua novitate, satis prope Curiam Romanam, & dictum Dominum Cardinalem Protectorem fundatum, & modernum valde remotum a dicta Curia, reparatum, seu reformatum, ac paupertatem dicti status, & difficultatem recurrendi ad ipsam Curiam, seu dictum Cardinalem, pro hujusmodi licentia habenda, necnon & regimen præfati status a Domino Innocentio Papa IV. & a pluribus aliis summis Pontificibus Generali Ministro, & Provincialibus Ministris Ordinis Fratrum Minorum plenarie commissum, declaramus, & dicimus, quod prædictus Generalis Minister in toto Ordine, & Ministri Provinciales in suis Provinciis, vel eorum Commissarii conferre habeant licentiam Abbatissæ, quod mulieres fugientes e seculo, idoneas tamen secundum tenorem formæ vitæ, in Sorores valeant recipere.*

Ne ignaræ hujus status recipiantur.

XXVI. *Item statuimus secundum ordinationem Domini Innocentii Papæ IV. quod omnibus hanc Religionem sumere volentibus, & quæ admittendæ fuerint, priusquam habitum mutent, & Religionem assumant, et aspera prædicentur, per quæ itur ad Deum, et quæ secundum hanc Religionem necesse habuerint firmiter observare, ne de ignorantia se postea excusent. Non recipiatur aliqua, quæ vel longiori ætate, vel infirmitate aliqua, seu fatua simplicitate ad hujusmodi vitæ observantiam minus sufficiens, et idonea comprobetur; per tales enim status et vigor Religionis sæpe dissolvitur, et turbatur.*

Neque senes, infirmæ, aut fatuæ.

Ne cupiant Monialis earum bona.

XXVII. *Item volumus et ordinamus, quod in personis recipiendis ad Ordinem, Sorores hunc modum teneant, videlicet quod quando aliqua fuerit recipienda, mittatur primo ad aliquos Deum timentes, pauperum amatores, alterius status, quam ipsarum, ut eorum consilio bona sua pauperibus erogentur. Et caveant Abbatissæ, omnesque Sorores aliæ, ne per se, vel alios aliquid de bonis intrantium quovis modo recipiant, nisi forte ita modicum, ut illi, qui habent judicare de his, quæ foris sunt, non possint oculum sinistrum declinare contra ipsas, nisi etiam donans vellet eis, sicut et ceteris pauperibus aliquid tribuere, ad earum ingruentes necessitates sublevandas, seu supportandas, prout de sua processerunt voluntate, cum forma vitæ velit intrantem liberam esse, et de rebus suis facere quidquid Dominus inspiraverit ei.*

Non paciscantur cum eis.

XXVIII. *Caveant etiam Abbatissæ, et Sorores aliæ, ne propter receptionem alicujus faciant, vel facere fieri quovis modo permittant per se, vel per alium pro se, vel pro alia, seu pro aliis aliquam pactionem, ne qua aliqua species simoniæ possit notari. Nec permittant intrantem aliquid sibi in seculo reservare, sed eam totam a terrenis denudatam offerant in manibus Crucifixi, nisi forte talis casus eveniret, quod nullo modo propter periculum animæ suæ protinus se denudare possit, et ad ea, quæ sit reliquit nullo modo redire intendat, dum tamen bona sua, bono et certo modo personis Deum timentibus, prout melius potuerit, commiserit pauperibus eroganda. Ut etiam regularius in hujusmodi receptionibus dictæ Sorores in futurum procedant, ordinamus, quod nulla ad formam vitæ ipsarum recipiatur, nisi liquide cernatur*

Nec ingressuræ sibi quidquam reservent.

Causa ingressus expendenda.

tur quod ipsa principaliter propter amorem Dei, & propter salutem animæ suæ ad Ordinem venerit. Et hoc non solum propter primos motus agitata, nec vi, nec metu aliquorum incitata, sed sponte & libere, prout a sancto Spiritu fuerit admonita. Quapropter videant sollicite, quod nulla recipiatur ad Ordinem, nisi sit omnino prompta, fidelis, & Catholica, nulla vulgari infamia maculata, corpore, & mente sana, de nullo errore suspecta, debitis expedita, nullis sententiis excommunicationis, vel interdicti ligata. Et si contigerit quod talis esset hujusmodi sententiis excommunicationis, vel interdicti innodata, absolvatur ante receptionem, modo debito, per privilegia Ordini beati Francisci super hoc indulta, ita tamen, ut sibi publice intimetur quod si contingeret eam reverti ad seculum, quod in hujusmodi pristinas sententias relaberetur, ut prius erat astricta. Sit etiam conditione libera, vel de licentia speciali sui domini, vel dominæ, ætatem habens XII. *annorum antequam habitu Ordinis induatur, nec aliqua profiteatur ante* XVIII. *annum, quia commode non posset portare onera Religionis ipsarum.* Ingressuræ nullo vitio nec macula laborent.

XXIX. *Ordinamus etiam quod nulla recipiatur pro Clerica post* XXV. *annum, nisi foret ita competenter litterata, quod sine grandi labore sui, & aliorum posset addiscere divinum officium. Nec aliqua primo profiteatur, nisi sciat dicere divinum officium per se ipsam, vel saltem competenter cum aliis in communi. Item, nulla post* XIII. *ætatis suæ annum, quovis modo ad Ordinem ipsarum recipiatur, cujus vita & honestas plene nota, seu examinata non fuerit, vel infra clausuram admittatur. Nec recipiatur etiam aliqua post quadragesimum annum, nisi foret multum insignis, de cujus receptione fieret magna ædificatio in populo & Clero, vel ita ingeniosa, & fortis, quod posset Deo & Ordini servire secundum statum formæ suæ. Præterea, nulla professa alterius Religionis ad formam vitæ ipsarum recipiatur sine licentia suæ Abbatissæ, vel nisi super hoc a Sede Apostolica esset privilegiata.* Ætas considerandа.

XXX. *Insuper ordinamus, quod si professio alicujus Novitiæ esset dubia, quod fiat ei ante annum ultimum suæ professionis juridica protestatio, quod nullum jus habebit in Ordine, donec quid agendum sit, cum matura deliberatione super suam professionem, seu reditum ad seculum, fuerit determinatum.* In professione dubia quid faciendum.

XXXI. *Præterea volumus quod receptio Novitiarum & professarum fiat in Capitulo coram omnibus Sororibus ad hoc specialiter convocatis. Quando autem aliqua accipitur ad professionem, dicat coram Abbatissa genibus flexis, junctis manibus, & positis inter manus Abbatissæ, distincta, & clara voce suum proprium nomen exprimendo, in hunc modum:* Ego Soror N. voveo & promitto Deo, & beatæ Mariæ Virgini, & beato Francisco, & beatæ Claræ, & omnibus Sanctis, & tibi Matri, toto tempore vitæ meæ servare formam vitæ Sororum pauperum sanctæ Claræ, per eumdem beatum Franciscum eidem sanctæ Claræ traditam, & per Dominum Innocentium Papam IV. confirmatam, vivendo in obedientia, sine proprio, & in castitate, servando clausuram. *Et tunc Abbatissa, quæ eam recipiet, si hoc observaverit, promittat ei vitam æternam.* Forma professionis.

XXXII. *Rursus ordinamus, quod quandocumque continget aliquam in Sororem recipi, omnes capilli capitis sui tondeantur in rotundum supra aures. Nec postea unquam capillos magnos quovis modo nutriant, sed omni anno certis vicibus, juxta ordinationem Abbatissæ omnes tondeantur, ut prius, nisi propter debilitatem capitis aliud esset judicatum.* Capilli tondendi.

De qualitate Habitus.

CAPITULUM III.

Numerus & qualitas tunicarum. XXXIII. *Cum Regula, seu forma vitæ dicat, quod* Sorores vestimentis vilibus induantur, *ordinamus & statuimus, ut vestimentorum vilitas attendatur in pretio pariter, & colore. Et licet in eadem forma vitæ contineatur, quod deposito habitu seculari, Abbatissa concedat ei, scilicet intrare volenti, tres tunicas, & mantellum; tamen si necessitas, vel infirmitas, seu conditio personæ, vel loci, aut temporis aliqua urgeat, quod pluribus tunicis indigeat, declaramus, quod possit ei Abbatissa, de consilio Discretarum, modo debito providere, cum dicta forma vitæ dicat, quod Abbatissa provideat Sororibus de vestimentis*, secundum qualitates personarum, & loca, & tempora, & frigidas regiones, sicut necessitati viderit expedire. *Et est intelligendum, quod illæ tres tunicæ, quæ in dicta forma vitæ exprimuntur, non debent esse ejusdem formæ, seu figuræ. Quia duæ interiores conceduntur eis, non tamen pro forma Ordinis, sed potius pro fomento & calefactione, seu honestate corporis. Nec etiam oportet quod sint ejusdem coloris. Quapropter volumus & ordinamus, quod tunica superior, habitus Ordinis nuncupetur, sine quo non liceat Sororibus in publicum procedere, nec sine eo dormire, nisi infirmitate, vel debilitate, vel aliqua necessitate manifesta, quæ per Abbatissam, vel ejus Vicariam legitima fuerit judicata, aliud cogent faciendum. Longitudo habitus talis sit, quod dum fuerit indutus, ultra longitudinem Sororis deferentis eum, non debeat dictus habitus ad terram protendi. Latitudo vero* XIV. *palmorum non excedat mensuram. Manicæ ultra pugnum majus non extendantur. Tunicæ interiores sint de humili panno, nec debent duplicari de pellibus, sive pelliciis. Mantellus etiam sit semper de vili & grosso panno, non crispus, vel rugatus circa collum. Nec etiam ita longus, quod supra terram ullo modo protendatur. Et semper in omnibus vestimentis Sororum appareat & reluceat vilitas, austeritas & paupertas in forma, pretio pariter & colore. Omnes etiam Sorores tam Abbatissæ, quam aliæ officiales de communi panno induantur, & omnis partialitas evitetur. Chorda, qua Sorores cinguntur, sit communis, & rudis, & omnis curiositas ab ea penitus abscindatur. Ceterum de operimento capitis statuimus, & ordinamus, quod omnes Sorores, tam Abbatissæ, quam aliæ professæ sine distinctione aliqua operiant capita sua cum omni humilitate, honestate, & religiositate, omni curiositate & vanitate sublata. Et ut melius semper ab omnibus ubique in Conventibus suis observetur, ordinamus quod omnes Sorores taliter coaptent capitegia sua, quod frons, & utraque maxilla, & mentum operiantur pro majori parte, ita quod nullo modo vultus Sororum plene videatur. Vela vero, & capitegia, quæ ponuntur supra caput, & circa collum taliter coaptentur, quod totum caput & pectus & spatulæ retrorsum pro majori parte ex eis operiantur. Item volumus, quod omnia vela, & capitegia sint de communi, grossa, & rudi tela, ut semper in eis reluceant sancta paupertas, & austeritas suæ professionis. Insuper ordinamus, quod quælibet Soror de licentia & beneplacito suæ Abbatissæ, possit habere duo vela nigra, & duo, vel tria mutatoria capitegiorum alborum pro munditia semper observanda. Et caveant omnes Sorores, ne unquam habeant capitegia rugata, vel vela de serico, vel de alia materia pretiosa. Item, nulla Novitia portet velum nigrum ante professionem expres-*

Habitus semper deferendus, & qualis.

De chorda.

De regumento capitis.

pressam, nisi esset professa in alia Religione, sed capitegia alba debito modo coaptata, secundum dispositionem Abbatissarum, sicut hactenus est consuetum.

De divino Officio.

CAPITULUM IV.

XXXIV. **D**E *divino Officio tam de die, quam de nocte Domino persolvendo, hoc observetur, quod ante omnium horarum canonicarum principia, statim post primam pulsationem omnes Sorores, quas bona causa non excusat, quæ per Abbatissam, vel ejus Vicariam vera & legitima fuerit judicata, ad Chorum conveniant, Domino præparaturæ corda sua, ibique sine discursu, murmure, risu, & absque vanis & vagis aspectibus, sub silentio & pace, cum debita & religiosa gravitate & reverentia permaneant. Et ibi usque in finem unanimiter perseverent: nec aliqua de choro exire præsumat, dum dicitur divinum officium, sine licentia Abbatissæ, vel ejus Vicariæ, sive ibidem Præsidentis, donec totum officium fuerit persolutum. Easdem quoque Sorores hortamur in Domino Jesu Christo, ut semper, & ubique divinum officium persolvant attente, integre, plene, & religiose; simul incipiant, simul pausent, & usque in finem unanimiter perseverent. Ita tamen, quod officium divinum semper altius & prolixius dicatur, quam officium beatæ Virginis & mortuorum. Quantum vero ad modum pulsandi pro veniendo ad Missam & ad alias horas Canonicas, & quantum ad modum sedendi & genuflectendi, inclinandi, elevandi, vertendi, & e regione standi, Sorores semper se habeant secundum consuetudinem & ordinationem Fratrum Minorum, nisi quantum ad aliquas ceremonias, quæ eis non conveniunt. Item nulla Soror litterata, cujuscumque conditionis existat, eximatur a Choro, sed omnes Sorores ad Missam, & ad omnes horas Canonicas venire teneantur, exceptis ægrotantibus actu, & servientibus illis pro tempore, de licentia Abbatissæ, aut ejus Vicariæ, exceptis etiam illis, quæ eodem tempore essent occupatæ in servitio communi Conventus, de scitu & ordinatione Abbatissæ. Officiales vero & aliæ servitrices diligentiam talem debent habere in earum servitiis, quod taliter sua servitia & officia expediant, quod in Ecclesia cum aliis divinum officium persolvant. Sorores etiam, quæ non sunt litteratæ, & quæ, ut præfertur, non sunt infirmæ, vel in servitiis aliarum pro tunc occupatæ, ad Ecclesiam pari modo conveniant, ad persolvendum divinum officium, ad quod sunt obligatæ in aliquo loco, propter hoc eisdem assignato. Si autem Abbatissa, vel Vicaria aliquam Sororum in præmissis reperit negligentem, debite eam puniat secundum delicti exigentiam, sive culpæ.*

> Opportune conveniendum in choro.
> Religiose herendum.
> Devote, unanimiter psallendum.
> Omnes accedant.

XXXV. *Præterea ordinamus, quod omni die infra octavam sanctæ Claræ usque ad festum Assumptionis Virginis gloriosæ, fiat festum novem lectionum de eadem, & in aliis diebus post dictum festum Assumptionis fiat commemoratio de eadem, ad* Benedictus, *& ad* Magnificat. *Et deinde sancti Ludovici.*

> De officio sanctæ Claræ.

XXXVI. *Rursus ordinamus, quod tempore generalis interdicti omnes Sorores matricibus Ecclesiis se conforment, dummodo illud interdictum fuerit illis legitime per illos, ad quos spectat, vel per eorum certos nuntios, seu litteras, denuntiatum. Et tunc Sorores, januis clausis, & interdictis, seu excommunicatis foris extra Ecclesiam ejectis, dicant, & persolvant totum divinum*

> De interdicto.

num officium, sicut dicitur communiter officium beatæ Virginis in diebus simplicibus, non sedendo, sed stando, ut est consuetum. Si vero tempore interdicti prædicti, aliqui de Fratribus deputatis in servitio Conventus, vel de Sororibus infirmari contingat, seu mori, communicetur, vel sepeliatur, non tamen solemniter, sed basso modo, & sine præsentia excommunicatorum, seu interdictorum; ita tamen quod de officio exequiarum, vel communionis nihil omittatur.

De completorio & collatione.

XXXVII. *Insuper ordinamus, quod semper post completionem officii divini dicatur post orationem Dominicam* Salve Regina *cum aliquibus orationibus, sicut hactenus est fieri consuetum. Item volumus, quod indilate post primam pulsationem Completorii, pulsetur pro Collatione, in qua omnes Sorores sanæ teneantur convenire; & illa, quæ non est in principio, in crastinum per totum prandium careat vino, nisi justam habuerit excusationem.*

De Abstinentia.

CAPITULUM V.

Abstinendū perpetuo a carne.

XXXVIII. *Cum secundum formam vitæ omni tempore Sorores debeant jejunare, dicimus consequenter quod semper, et ubique ab esu carnium se debent abstinere. Et licet in dicta forma vitæ contineatur ista clausula, videlicet:* Quod in Nativitate Domini in quocumque die venerit, Sorores bis refici possunt, *declaramus quod propter hoc non conceditur eis eadem die esus carnium, sicut nec in diebus Dominicis, in quibus etiam Sorores bis refici possunt. In communitate, vel alibi sicut bis reficiuntur omnes Christiani in diebus Quadragesimæ, secundum consuetudinem, et ordinationem sanctæ matris Ecclesiæ. Item in eadem continetur, quod* cum adolescentulis, & debilibus, sicut videbitur Abbatissæ, misericorditer dispensetur. *Circa quod est notandum, quod in hujusmodi dispensatione, ætas, vel debilitas communiter bono modo determinari non potest, cum sæpe contingat quod aliquæ sunt fortiores in decimo tertio anno, quam aliæ in decimo sexto. Et etiam aliquæ sunt magis gravatæ ex modico, et levi morbo, quam aliæ de majori, et prolixo morbo. In his autem hortamur easdem in Domino, ut per omnia ita prudenter se habeant, ut secundum Deum, et rectam conscientiam inter ipsas magis caritas Christi, quam carnalitas corporis humani relucead, et magis justa dispensatio, quam crudelis dissipatio appareat, quia sæpe propter hujusmodi dispensationes fiunt magnæ relaxationes. Possit tamen Abbatissa, vel ejus Vicaria de consilio Discretarum, cum supradictis adolescentulis debilibus, et etiam infirmis, quod bis, vel pluries reficiantur in dies, dispensare, cum vera et justa causa hoc requirat, quibus, secundum earum necessitatem et imbecillitatem, tam in cibariis, quam in aliis faciat eis sufficienter provideri. Ordinamus insuper, quod Abbatissæ sollicitam curam gerant, quod de eleemosynis, quæ obvenient Conventibus, provideatur competenter juxta eleemosynarum, et obventionum quantitatem, Sororibus in communi, ne ipsæ Sorores propter defectum communis, et sufficientis victus, habeant occasionem desistendi ab inceptis.*

Cum quibus dispensandum circa rigorem jejunii.

De

De Confessione, & receptione Corporis Domini nostri Jesu Christi, & de Confessore, & sociis ejus.

CAPITULUM VI.

XXXIX. Ut autem in Sororibus dicti Ordinis puritas mentis, et corporis magis vigeat, fervorque, et amor erga sacratissimum corpus Domini augeatur et concrescat, volumus et ordinamus, quatenus ultra numerum in forma vitæ taxatum, videlicet, quod duodecim vicibus de Abbatissæ licentia Sorores confiteantur in anno, *qualibet Soror, ubi legitima præpeditio non fuerit, de quindena in quindenam Confessori Conventus, de licentia Abbatissæ, confiteatur. Et omnibus diebus Dominicis dictarum quindenarum, cum septem vicibus in dicta forma vitæ contentis, devotius, prout poterit, recipiat corpus sanctissimum Domini in Missa Conventuali, nisi de licentia Abbatissæ, de consilio Confessoris Conventus aliqua vellet remanere, & a dicta receptione abstinere, & usque ad aliam diem, propter justam causam retardare. Volumus etiam, & præcipimus per obedientiam, ut nulla Soror cujuscumque conditionis existat, possit, vel audeat confiteri alicui Confessori religioso, vel sæculari, cujuscumque conditionis, gradus, vel dignitatis existat, prætextu etiam cujuscumque gratiæ, vel privilegii alteri eorum concessæ, nisi Confessori Conventus, & nisi de beneplacito & licentia Abbatissæ obtenta, & majoris partis Discretarum, & pro justa, & rationabili causa. Item ordinamus, quod ab ultima pulsatione Completorii usque post horam Tertiarum, nulla Soror vadat ad Confessionem, nisi quando fuerit necessitas magna. Quamvis autem in forma vitæ dictarum Sororum contineatur, quod pro communicandis Sororibus infirmis & sanis, Capellano liceat intus celebrare. Tamen modernis temporibus propter multa pericula & magna inconvenientia, quæ ex hujusmodi celebratione, & communicatione ad intra possent Sororibus in futurum evenire, præcipimus per obedientiam omnibus Abbatissis, & Ostiariis, & Sororibus aliis præsentibus & futuris singulorum Conventuum & locorum, quod numquam permittant, vel consentiant aliquem Sacerdotem regularem, vel sæcularem intra clausuram ipsarum celebrare, vel intrare pro Sororibus sanis, vel infirmis communicandis, nisi forte aliqua ipsarum gravi corporis infirmitate videatur tendere ad extrema, vel etiam in casu, quo aliqua ipsarum lepra, vel aliqua alia infirmitate, seu contagione prolixa gravaretur, & aditus bono modo esse non posset, nec oportunitas, quod taliter infirmans posset sine periculo cum aliis Sororibus in Ecclesia Missam audire, vel corpus Domini recipere. Et tunc in dicto casu concedimus, quod septem vicibus in forma vitæ statutis, Confessor, vel socius suus in absentia sua, pro hujusmodi celebratione, vel administratione facienda intra clausuram possit intrare.*

Quoties cōmunicandum.

Cui confitendū.

Sacellanus non celebret intra Monasterium.

Quibus ferenda Eucharistia intra clausuram.

XL. *Præterea, cum dicta forma vitæ contineat*, quod Sorores Capellanum cum uno Clerico bonæ famæ, discretionis providæ, & duos Fratres laicos sanctæ conversationis, & honestatis amatores, in subsidium paupertatis misericorditer ab Ordine Fratrum Minorum semper habeant. *Quæ quidem verba declaramus ita debere intelligi, & fieri in modum, qui sequitur, videlicet: Quod in quocumque Conventu dictarum Monialium Sorores habeant, vel habere valeant quatuor Fratres de Ordine Fratrum Minorum, quorum primus & principalis sit Capellanus, id est, Sacerdos, & Confessor ipsarum. Qui quidem talis debet institui & assignari, qui sit probus, & de-*

De Capellano, & sociis.

devotus, providus, & discretus, ac in Observantia Regulari probatus, non multum juvenis, sed idoneæ ætatis. Secundus Frater sit socius suus, qui non solum debet esse Clericus, sed simplex Sacerdos bonæ famæ, et discretionis providæ. Cui Confessor Sororum poterit confiteri, quandocumque indiguerit. Et alii duo Fratres sint laici, qui, sicut dicit forma vitæ, debent esse sanctæ conversationis, & honestatis amatores. Quos quatuor Fratres Abbatissa cujuslibet Conventus, de consilio Discretarum suarum, debet humiliter, & de gratia a Generali Ministro, vel Provincialibus Ministris postulare. Et præfatus Generalis pro omnibus Conventibus dictarum Sororum, vel dicti Ministri Provinciales pro Conventibus dumtaxat in suis provinciis situatis, debent dictæ postulationi misericorditer, & intuitu pietatis Dei, & beati Francisci condescendere, & prædictos quatuor ei concedere.

A quo concedendi.

De Clausura.

CAPITULUM VII.

Nulli clausuram egredi liceat.

XLI. I*Nnocentius Papa IV. in forma vitæ ait: omni namque tempore vitæ suæ hanc vitam profitentes, clausæ manere debent. Et postquam Claustrum hujus Religionis intraverint aliquæ, & professæ fuerint, hanc regularem Observantiam promittentes, nulla eis conceditur licentia vel facultas inde ulterius exeundi, nisi forte causa plantandi, vel ædificandi eamdem Religionem, vel reformandi aliquod Monasterium, seu causa regiminis, vel correctionis, seu alicujus gravis dispendii devitandi per licentiam Generalis Ministri Ordinis Fratrum Minorum, seu Provincialis illius Provinciæ ejusdem Religionis, in qua Monasterium situm fuerit, ad aliquem locum transmittantur. Volumus autem, quod quandocumque continget aliquam, vel aliquas præfato modo transferre, quod ad clausuram sui Ordinis sibi assignatam, cum secura & honesta societate, quam citius poterint accedere festinent. Et illa, seu illæ, quas contigerit sic transferri, caveant, dum erunt inter homines, seu personas seculares, vel Regulares, a sermonibus indiscretis, a vanis & apertis aspectibus personarum quarumcumque: sed semper sint modestæ & humiles, honeste loquentes omnibus, sicut decet.*

Nisi in certis casibus.

De servientibus extra Monasterium.

XLII. *Item, in dicta forma vitæ fit mentio de Sororibus extra Monasterium servientibus, quæ, prout habetur ibidem, faciebant professionem, sicut aliæ Sorores, præterquam ad votum de clausura, & intrabant Monasterium, & egrediebantur, ac serviebant aliis Sororibus, de illis, quæ extra Conventum negotiari oportebat, secundum quod erat expediens. Nihilominus tamen propter multa incommoda & pericula, quæ dictis Sororibus, & Conventibus ex hoc possent evenire, Dominus Papa Benedictus XII. ordinavit, ac statuit, quod de cetero nulla Sororum professa, nisi in certis casibus, in forma vitæ positis, extra clausuram exire præsumat. Nos vero ordinationem prædictam inviolabiliter observari volentes, præcipimus, quod omnes Sorores, cujuscumque conditionis, ac status fuerint, quæ sunt ad observationem professionis astrictæ, & quæ de cetero astringentur, debeant sub perpetua clausura manere; ita quod nulli earum sub servitialium nomine, vel quacumque alia ratione, vel causa sit, vel esse valeat clausuram hujusmodi deinceps egrediendi facultas, nisi, prout dictum est, in casibus supra dictis. Si tamen in futuro præfatæ Sorores indigerent obsequio, & servitio aliquarum devotarum fœminarum maturarum, & honestarum, ætateque provectarum, recipiant eas in præfatis obsequiis, & servitiis ipsarum, dum tamen in habitu se-*

seculari incedant, quæ non admittatur ad interiora Monasterii quovis modo. Præterea ordinamus, quod in quolibet Conventu in loco patenti, & communi habeatur unum tantum torneatorium fortissimum, latitudinis & altitudinis congruentis, & ita compositum, quod per rimas ejus aliquis nec intrare Conventum, nec extra possit aspicere, per quod Sorores possint res sibi oblatas recipere, & reddere extra, illa quæ fuerint reddenda. Si autem res hujusmodi essent ita magnæ, & grossæ, latæ, vel longæ, quod per rotam, sive illud torneatorium non possent commode intrare, vel extra poni, tradantur per portam in Monasterium, & extrahantur, quando oportebit. De Rota, sive torneatorio.

XLIII. *Insuper pro majori securitate, & honestate tam Sororum, quam Conventuum, ordinamus, quod in nullo Conventu dicti Ordinis facto, vel fiendo, fiat, seu fieri permittatur quovis modo alia cratis, sive aliud loquutorium, seu aliud torneatorium, seu porta, aliter quam consueverint; sufficiat omni tempore ubique in quolibet Conventu, habere unum loquutorium, cum rota, sive torneatorio, & una crates, & una porta in locis publicis & consuetis. Rursum ordinamus, quod prope rotam, sive torneatorium habeatur loquutorium cum una crate ferrea forti & firma, quatenus & ibidem in loquutorio Sorores loquantur, secundum modum & formam vitæ, & in præsenti Ordine descriptum, dum oportuerit, & fuerit utile, vel necesse. Item ordinamus, quod infra clausuram Conventus de directo contra, vel ante portam principalem, sit una alia porta minus principalis eo modo clausa & obserata, sicut prima porta, & taliter disposita, quod Sorores nullo modo possint ire, vel pertingere usque ad portam principalem, nec forenses propter obstaculum dictæ portæ secundæ per rimas portæ principalis, si quæ sint, vel essent, possint respicere intra Conventum, nec Sorores audiri. Item volumus quod ostia, virgulti, & dormitorii sint de nocte clausa, & firmiter obserata.* De locutorio.

XLIV. *Præterea, ut major securitas inter eas vigeat, ordinamus, quod nulla Soror, cujuscumque officii, vel conditionis existat, aliquam litteram recommendatitiam, sive missivam clausam, & apertam pro se, vel pro aliqua alia quovis modo in rota, crate, porta, vel, alibi ponat, seu poni faciat, ut foras mittatur, vel portetur, nec aliquam ibi positam, vel undecumque per quamcumque personam positam, vel projectam recipiat, sive recipi faciat, legat, vel aperiat, sive legi, vel aperiri faciat, nisi prius Abbatissæ, vel ejus Vicariæ littera fuerit tota integra tradita, & præsentata. Quas quidem litteras Abbatissa, vel ejus Vicaria debet legere, antequam mittatur, vel recipiantur ab aliqua Sororum. Et in casu, quo ipsa Abbatissa, vel ejus Vicaria in eisdem litteris reperiat aliquid non scribendum, vel recipiendum, nullo modo tradantur Sorori, cui mittuntur, vel extra Conventum missæ per eamdem mittantur, sed graviter Soror puniatur, nec alicui concedatur, quod litteram ponat in manu deferentis. Item, nulla Abbatissa litteram aliquam sibi deforis missam legat, nec alicui extra Conventum scribat, vel litteram mittat, nisi prius dicta littera fuerit præsentata uni Sorori Discretæ assignatæ per alias Discretas pro hujusmodi causa, quæ omni anno debet mutari, & alia loco ejus assignari, quam litteram dicta Soror sic assignata debet legere antequam mittatur, vel recipiatur ab Abbatissa.* De litterarum missione, seu receptione.

De electione Abbatissæ, & Officialium, ac Discretarum.

CAPITULUM VIII.

De Præside electionis.

De tempore.

XLV. ET *licet forma vitæ dicat*, *quod* Sorores procurent Generalem, vel Provincialem Ordinis Fratrum Minorum, qui eas verbo Dei informet ad omnimodam concordiam, & omnem utilitatem in electione facienda suæ Abbatissæ. *Nos tamen considerantes multitudinem Fratrum Minorum, & dilatationem ipsorum Conventuum, ac etiam Provinciarum, necnon & magnas, & assiduas occupationes, quas præfati Generales, & Provinciales Ministri habent circa prædictos Fratres & Conventus: insuper sanctam paupertatem dictarum Sororum, & non minus sumptus, quos pro mittendo ad dictos Superiores oporteret facere: statuimus & ordinamus, ut in hujusmodi electione facienda Visitator, seu Confessor ipsarum in ejus absentia, possit ipsam exhortationem, seu informationem facere, sed confirmatio ipsius Abbatissæ fiat per Generalem Ministrum, si ille fuerit in Provincia, & in ejus absentia per* Provincialem *illius Provinciæ, in qua fuerit Monasterium constitutum, vel per Commissarium suum, seu illum, cui super hoc ipse concesserit auctoritatem suam. Ut autem semper in hujusmodi electione tutius procedatur, statuimus & ordinamus, quod quandocumque continget aliquam Abbatissam mori, vel aliqua diuturna & gravi infirmitate detineri, ita quod commode non posset officium suum exequi, seu etiam ita instanter pro aliqua justa causa & rationabili, omnino vellet cedere officium suum, vel sicut habetur in forma vitæ*: Luculenter appareret universitati Sororum ipsam esse prævaricatricem formæ vitæ ipsarum; *vel etiam, quod absit, in aliquo gravi crimine esset deprehensa, tunc post triduum mortis, vel depositionis, seu absolutionis ejusdem, Sorores provideant sibi de Abbatissa per electionem canonicam, in qua electione nulla Soror possit pro Abbatissa eligi, quæ annum trigesimum ætatis non attigerit, & formam vitæ promiserit, & in ea fuerit approbata.*

De modo.

XLVI. *Item, omnes Sorores professæ ad sonum campanæ ad Capitulum conveniant hora congrua, per Vicariam Conventus provide assignata, & sic in unum congregatæ, invocata Spiritus sancti gratia, dicendo*: Veni Creator Spiritus. Emitte *&c.* Et renovabis *&c.* Concede nos *&c.* Deus qui Ecclesiam *&c.* Et famulos tuos. *Cum omni pace, & devotione, sicut decet ancillas Christi, ad electionem procedant, hoc modo: videlicet, Vicaria sedens in loco Abbatissæ defunctæ, vel absolutæ, petat bona fide, simplicibus verbis, ab unaquaque Sorore sigillatim, incipiendo ab antiquioribus & sanioribus, quam Sororem eligat in Abbatissam pro illo Conventu. Et sic omnibus & singulis interrogatis, & responsionibus earumdem habitis, illa Soror, quæ plures voces, & magis sanas in dicta electione habuerit, ipsa pro Abbatissa habeatur. Si autem contingat quod duæ Sorores, vel plures habeant in dicta electione voces in numero æquales, & non possint bono modo in unum concordari, tunc omnes Sorores professæ possint unam, vel duas Sorores de discretioribus, & Deum timentibus, antiquis, & maturis eligere, vel nominare, cui, vel quibus committant dictam electionem, & ad illius, quam sic eligunt, confirmationem procedatur. Possint etiam, si voluerint, Sorores, & eis expedire videbitur, procedere in dicta electione per viam scrutinii; videlicet quod quando erunt congregatæ in Capitulo, ut præfertur, omnes eligant unam Sororem boni testimonii, quæ sciat scribere, & alias duas Discretas*

etiam

etiam boni testimonii, quæ sic electæ, debent se aliquantulum separare, ita quod possint videri, sed non audiri ab aliis insimul congregatis. Et una illarum, quæ assistunt scribenti pro testimoniis, nominet scribenti illam, quam ipsa eligit pro Abbatissa, & faciat eam scribi. Et postea alia, quæ etiam ibi adest pro testimonio, & postea sigillatim omnes illæ, quæ sunt in Capitulo, accedant ad eas, & nominent, & faciant scribi illam, quam eligunt pro Abbatissa, & sic votis omnium Sororum Professarum conscriptis, illa Soror, quæ scripsit, cum aliis duabus testibus ad Capitulum coram omnibus Sororibus procedat, & illa quæ scripserit, dicat in hunc modum: In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Ista est electio Matris Abbatissæ istius Conventus, celebrata tali anno, mense, & die: Et primo talis Soror eligit talem Sororem in Matrem, & Abbatissam istius Conventus: *Et postquam omnium vota ipsa perlegerit, dicat*: Et ego Soror talis nomine meo, & nomine earum, quæ mecum consenserunt, eligo talem Sororem in Matrem, & Abbatissam hujus Conventus. *Et tunc illa, quæ plures & saniores voces habuerit, pro Abbatissa habeatur, vel ubi aliqua, vel aliquæ æquales voces in numero in dicta electione haberent, & bono modo non possent concordare, committant omnes Sorores uni, vel duabus de discretioribus antiquis, sicut jam supra dictum est. Caveant autem omnes Sorores summopere, ne aliquam Sororem eligant in Abbatissam, quam evidenter noverint esse indignam.*

XLVII. *Cavere etiam debent omnes Sorores, ante electionem, & in electione Abbatissæ, & in quacumque alia, ab omni subornatione, vel cavillatione, sed unanimiter semper eligant illam, quam meliorem pro salute animarum, & utilitate Conventus noverint esse. Possunt etiam omnes Sorores, quæ habent vocem in electione Abbatissæ, ante hujusmodi electionem insimul convenire, & salubre consilium super hujusmodi electione habere. Caveant tamen in hoc consilio, ne fiat quæcumque discordia, seu perturbatio, sed pacifice post hujusmodi consilium ad electionem per aliquem modorum prædictorum procedant. Electione sic completa & consummata, Sorores binæ & binæ Capitulum ingrediantur, & procedant ad Ecclesiam dicendo* : Te Deum laudamus *&c. in fine vero*, Confirma hoc Deus *&c. Resp.* A templo *&c. cum oratione*, Deus qui corda fidelium, *cum aliis orationibus, & precibus supradictis. Nulla Abbatissa officio suo fungatur, donec fuerit confirmata, sed Vicaria Conventus faciat officium Abbatissæ.* De integritate.

XLVIII. *Præterea, cum forma vitæ dicat, quod,* de communi consensu omnium Sororum, omnes Officiales Monasterii eligantur, *in eodem modo ad minus octo Sorores de discretioribus eligantur, quarum in his, quæ forma vitæ requirit, Abbatissa uti semper consilio teneatur. Ideo, ut pax, dilectio & veritas magis semper inter dictas Sorores vigeant & concrescant, hortamur in Domino Jesu Christo easdem, quatenus in hujusmodi electionibus & mutationibus officialium, & discretarum prædictarum, omnis cavillatio & ambitio evitetur. Nec minus idoneæ quovis modo magis dignis præponantur, & quandocumque per viam Spiritus sancti aliquam contigerit ad aliquod officium eligi, quod laborem & onus importet, non refutet, sed illud secundum gratiam a Deo sibi datam diligenter & humiliter exerceat & compleat. Caveant insuper omnes Sorores, ne hujusmodi officiales passim sine magna & legitima causa mutent, sive removeant ab officiis suis, nisi de bono, & sano consilio, sicut secundum Deum viderint expedire. Eodem modo hortamur in Domino Jesu omnes officiales præsentes & futuras, quatenus non petant se ab officiis absolvi, sed secundum gratiam eis datam officia sibi injuncta, amore Dei,* De Discretis & officialibus.

semper habeant perficere, sicut decet Religionis utilitati & saluti; & Altissimus, amorem ob cujus hoc faciunt & facient, reddet illis mercedem sempiternam.

De Modo tenendi Capitulum:

CAPITULUM IX.

XLIX. *Cum secundum formam vitæ semel in hebdomada, ad minus, Abbatissa teneatur Sorores suas ad Capitulum convocare; ut autem ubique & semper hoc jugiter observetur, statuimus & ordinamus, quod Abbatissa, vel ejus Vicaria studeat summopere talem horam secundum varietatem locorum & temporum assignare pro tenendo dicto Capitulo, ut omnes Sorores fortes & sanæ ibidem possint conveuire. Et nihilominus de divinis officiis, seu aliis obsequiis propter hoc nihil omittatur. Quandocumque autem Abbatissa voluerit Sorores suas ad Capitulum convocare, pulsetur campanula Refectorii ex una parte tantum, & omnes Sorores sanæ & fortes, quæ in servitio infirmarum non fuerint pro tunc de necessitate occupatæ, statim debeant, audita campana, ad Capitulum convenire, & omnibus ibidem congregatis & sedentibus, Abbatissa, vel ejus Vicaria, invocata Spiritus sancti gratia, faciat in loco suo recommendationes generales pro vivis & defunctis, nominando expresse benefactores, & benefactrices, qui, vel quæ dederunt eleemosynas suas pro subsidio earumdem. Et factis & dictis his recommendationibus, Sorores surgant, & ordinate dicant suffragia pro eisdem, videlicet:* Ad te levavi oculos meos, *cum* Gloria Patri *&c. &* De profundis, *cum* Requiem, *cum suffragiis, quæ sequuntur, videlicet:* Pater noster. Et ne nos. Fiat pax. Memento congregationis tuæ *&c.* Salvos fac servos tuos. Oremus pro fidelibus defunctis. Requiescant in pace. Domine exaudi. Oremus. Ecclesiæ tuæ quæsumus Domine. Omnipotens sempiterne Deus, qui facis mirabilia. Prætende Domine. Absolve quæsumus Domine. *Et in fine dicto* Pater noster: Deus det nobis suam pacem. *Abbatissa & omnes Sorores iterum sedeant, & sigillatim dicant culpas suas plene & humiliter, & devote, prout noverint se deliquisse, junctis manibus, flexis genibus prostratæ ad terram, incipiendo a Novitiis & junioribus, seu illis, quæ non sunt in officiis constitutæ. Abbatissa vero, vel ejus Vicaria, secundum suam rectam conscientiam, & bonum judicium, imponat eis tunc pœnitentiam, si oporteat, etiam eas monendo & redarguendo, prout sibi melius videbitur expedire, & hoc secundum quantitatem, & qualitatem delictorum, nullam partialitatem ostendendo; sed omnes, ubi deliquerint, corrigendo. Sorores autem semper prædictam pœnitentiam cum humilitate recipiant, & cum devotione persolvant. Caveant autem Sorores ne unquam in Capitulo, vel alibi lites habeant, vel replicas, seu excusationem palliatam faciant seu quærant. Nec aliqua ibidem loquatur, nisi de licentia Abbatissæ. Novitiæ autem, sicut dictum est, ante omnes debent dicere culpas suas. Statim dictis culpis, & acceptis pœnitentiis, debent extra Capitulum exire. Caveant insuper omnes Sorores, ne culpas in Capitulo, vel visitatione accusatas, vel punitas audeant una alteri quovis modo improperare, nec etiam alias, si quas in seculo contraxerint. Et si aliqua in hoc deliquerit, per Abbatissam graviter puniatur. Omnibus autem his dictis & completis, ut supra dictum est, si quæ sint tractanda, sicut dicit forma vitæ, Sorores tractent, & expediant, quæ expe-*

Quomodo se debeant gerere in Capitulo Sorores.

pedienda fuerint cum debita gravitate, & honestate, a verbis superfluis, injuriosis, sive quibuscumque aliis indebite prolatis, penitus præcavendo. Et omnibus completis recedant de Capitulo in nomine Domini.

De Silentio, & Modo loquendi ad cratem & locutorium.

CAPITULUM X.

L. *Præterea, quia pax est opus justitiæ & silentium cultus ejus, ne devotionis fervor per inquietitudinem multiloquii extinguatur, ordinamus, quod Sorores sileant sicut in forma vitæ ipsarum continetur, videlicet ab hora Completorii, id est, a dicto Completorio usque ad Tertiam, & post horam Tertiarum sileant etiam continue, sicut dicit dicta forma vitæ, in Ecclesia, dormitorio, & in refectorio, dum comedunt, præterquam in infirmaria. Et licet ibi non fit mentio, quod debeant silere in claustro, ea forte causa est, quia in loco sancti Damiani, in quo morabatur beata Clara, tempore formæ vitæ sibi a beato Francisco datæ, non erat pro illo tunc claustrum ibidem, propter nimiam paupertatem constructum. Nos autem attente considerantes, quod Dominus Papa Gregorius IX. ordinavit in prima Regula, quod dictæ Sorores tenerent continuum silentium in omnibus horis & locis. Ac etiam quod in omnibus Religionibus bene regulatis & ordinatis, claustrum sit locus post Ecclesiam primus, ubi dictum silentium consuetum est observari; statuimus & ordinamus, quod omnes Sorores de cetero debeant silere in claustro, sicut & in aliis tribus locis in forma vitæ positis.* Quando & ubi silendum.

LI. *Item præcipimus, quod nulla Soror cujuscumque officii, gradus, aut conditionis existat, accedat ad locutorium, sicut in dicta forma vitæ continetur, sine licentia Abbatissæ, vel Vicariæ; nec aliqua licentiata cum aliqua persona loquatur quovis modo in locutorio dicto, nisi præsentibus, & clare audientibus duabus Sororibus de numero octo Discretarum Conventus; quia in crate, quæ est in Ecclesia coram Deo, & Angelis ejus, assignantur volentibus loqui tres Sorores de octo Discretis, secundum tenorem formæ vitæ, fortiori ratione in locutorio, quod est locus magis communis & publicus, debent assignari duæ de octo Discretis illi Sorori, quæ in locutorio voluerit loqui, de bona licentia, & debito modo, & pro debita causa. Item ordinamus, quod ad portam Sorores nullo modo loquantur cum aliqua persona forensi alte vel basse cum sociis, vel sine sociis. Præterea volumus, quod quando aliqua Soror pro evidenti utilitate, vel necessitate, vel de bona congruitate fuerit ad cratem, quæ est in Ecclesia, ut cum aliqua persona loquatur, in principio locutionis poterit removere aliquantulum pannum interius appositum, statim ipsum in loco consueto reponendo, ita quod dum loquitur, non videatur in facie ab aliquo, & in fine locutionis suæ iterum pannum illum aliquantulum removeat, & vale loquenti faciat, & pannum, statim vale facto reponat; & nulla Soror ibi loquatur, nisi secundum formam vitæ, & cum personis solemnibus, maturis, & securis, parentibus, propinquis, spiritualibus amicis, & hoc rarissime fiat.* Qualiter ad cratem loquendum? Qualiter in Ecclesia?

LII. *Item, quandocumque aliquam personam extraneam ad eas ingredi, vel alias per cratem eis loqui contigerit, tegant facies suas cum modestia, & inclinent se parumper prout Religionis convenit honestati. Insuper in Quadragesima sancti Martini, quam volumus incipere in crastinum omnium Sanctorum, & durare usque ad Nativitatem Domini. Et in Quadragesima majori, quam volumus incipere in crastinum Quinquagesimæ usque ad Resur-* re-

rectionem Domini, nulla Soror temporibus prædictis loquatur cuicumque personæ ad locutorium, sive ad cratem, nisi pro caussis in forma vitæ contentis, nisi Abbatissæ, vel ejus Vicariæ, sive Portariæ, & hoc solum pro negotiis & utilitatibus Conventus, sicut hactenus est fieri consuetum. Easdem quoque hortamur in Domino Jesu Christo, quod quandocumque contingit aliquam Sororem loqui ad locutorium, sive ad cratem, caveant omnino a prolixis, & inutilibus, sive vanis & mundanis colloquiis, sed omnia verba, quæ procedent de ore ipsarum, sint honesta & utilia, sicut decet ancillas Christi, & observatrices sancti Evangelii. Et ad evitandum familiaritates suspectas secularium, & locutiones prolixas, & inutiles earumdem, ordinamus, quod nullo modo Sorores fiant per se, vel per aliam personam, commatres virorum, vel mulierum. Rursus ordinamus, quod quandocumque continget aliquam personam clausuram intrare, sive pro visitatione infirmarum, sive pro alia quacumque de causa, Sorores licentiatæ non audeant eis loqui, nisi præsentibus & audientibus duabus Discretis Sororibus, per Abbatissam, vel ejus Vicarlam eis assignatis.

Fugiendæ conversationes secularium.

De Observantia paupertatis, & quod Sorores non recipiant possessionem aliquam, nec sibi aliquid approprient.

CAPITULUM XI.

Nullæ habendæ possessiones.

LIII. *Cum secundum formam vitæ, Abbatissa, & omnes Sorores teneantur sanctam paupertatem, quam Domino Deo, & beato Francisco promiserunt, observare, scilicet in non recipiendo, seu habendo possessionem, vel proprietatem, per se, vel per interpositam personam; ut autem prædictam paupertatem diligentius, & perfectius possint custodire, ac in non recipiendo, seu habendo possessionem, vel proprietatem strictius, & purius se habere, inhibemus per obedientiam eisdem Sororibus, ne domum ad locandum, terram, sive hortum ad colendum, pratum ad secandum, vineam, sive aliquid aliud ad laborandum quovis modo recipiant, aut possideant. Item, hæreditates, reditus annuos, pensiones, eleemosynas perpetuas nullatenus habeant, vel recipiant per se ipsas, vel per interpositam personam. Præterea, habere granaria, sive cellaria, de emptis, vel mendicatis, seu aliter acquisitis, ita grandia & copiosa, ut de eis aliquid vendant, vel quod per annum integrum, absque mendicatione possint transigere vitam suam, repugnat paupertati earum. Insuper, boves, greges ovium, seu armenta pecorum numquam habeant, nec scyphos, scutellas, vel aliquod aliud vas de auro, vel argento, vel de quacumque alia re pretiosa: item, thesaurizationes auri, argenti, lapidum pretiosorum, ceterarum quarumcumque rerum, & omnis congregatio, vel provisio, quæ possit durare ultra annum, quæ omnia sint eis interdicta. Ceterum volumus, quod in omni supellectile ipsarum tam in vasis, quam in vestimentis, seu quibuscumque aliis, omnis curiositas & superfluitas evitetur, & in ipsis semper paupertas reluceat, & appareat, & in usu necessitas, sicut decet sanctissimæ paupertatis sectatrices. Item volumus, & ordinamus, quod de legatis Sororibus in ultimis voluntatibus decedentium, fiat in modum, secundum quem ordinavit Dominus Nicolaus Papa III. in declaratione Regulæ Fratrum Minorum fieri ab ipsis Fratribus.*

Non granaria, nec cellaria.

Non armenta, non res pretiosæ.

LIV. *Insuper, cum vitæ forma dicat, quod* Sorores nihil sibi approprient, nec domum, nec locum, nec aliquam rem, *& per Dominum Nicolaum Papam III. & Clementem V. & nonnullos alios summos Pontifices sit de-*

Paupertas debet esse in speciali & in communi.

declaratum in declarationibus regulæ Fratrum Minorum, quod expropriatio, seu abdicatio omnium rerum, quam dicti Fratres faciunt, intelligi debeat, & servari tam in speciali, quam etiam in communi. Nosque circa hunc articulum vestigiis inhærentes prædictorum, præfatam expropriationem, seu abdicationem proprietatis, omnium rerum, quam propter Deum Sorores faciunt, sicut meritoriam & salutiferam, & æterna retributione dignam, volumus, & mandamus tam in speciali, quam etiam in communi integre & inviolabiliter ab omnibus dictis Sororibus præsentibus & futuris observari. Possunt tamen dictæ Sorores, sana conscientia habere usum simplicem, & jus utendi omnium rerum, eis secundum formam vitæ concessarum, vel illarum, quæ ipsis in eadem non prohibentur, sine tamen appropriatione aliqua, sicut sunt usus necessariorum pro celebratione, et manutentione servitii divini, pro habitatione, et sustentatione corporis humani, et pro executione officiorum et negotiorum, eis secundum formam eamdem vitæ, et sacræ Religionis necessariorum. Possunt etiam pro transigendo vitam suam in agone præsentis militiæ, de his, quæ eisdem offeruntur liberaliter, et de his, quæ pro ipsis mendicantur, et quæruntur humiliter, ac etiam de his, quæ ab ipsis acquiruntur per laboritium, dummodo sic oblata, mendicata, quæsita, sive habita, non aperte dissonarent statui paupertatis et Religionis ipsarum, habere jus utendi, et simplicem facti usum.

LV. *Præterea ordinamus, quod de rebus, vel eleemosynis in particulari datis, vel missis, Sororibus distribuatur indigentibus in particulari, vel in communi, secundum quod bonum videbitur Abbatissæ. Nec volumus licere alicui Sorori, quod illud quod fuerit sibi datum, vel missum a parentibus, vel ab aliis, possit indigenti Sorori communicare, vel alicui personæ extra Conventum dare, vel mittere, sine beneplacito et expressa licentia Abbatissæ, vel ejus Vicariæ. Insuper volumus, quod in debitis contrahendis Sorores se habeant semper, et ubique sicut in forma vitæ continetur. Item præcipimus, quod caveant se omnimode a multitudine, et magnitudine ædificiorum, et a sumptuositate eorumdem, sed sint contentæ temperatis, et humilibus ædificiis.*

Eleemosynæ prudenter distribuendæ. Nihil dandum inscia Abbatissa.

De ædificiis.

De infirmis Sororibus.

CAPITULUM XII.

LVI. *Ordinamus, quod quandocumque continget aliquam Sororem infirmari graviter, vel debilitari, Abbatissa, vel ejus Vicaria, teneatur eidem infirmæ statim providere de servitio opportuno; Sorores autem servitii infirmarum, vel debilium deputatæ caveant, ne in officiis sibi concessis defectum notabilem faciant, sed humiliter et devote, in fervore caritatis serviant eis, sicut vellent sibi serviri, si ita infirmæ essent. Abbatissa etiam, si non fuerit legitime occupata, omni die saltem semel teneatur visitare infirmas Sorores, dum actu graviter infirmantur. Et in absentia ejus, hoc Vicaria ejus facere teneatur. Item, quod propter earum incuriam, nulla Soror infirma defectum habeat in sua infirmitate secundum earum possibilitatem. Caveant autem Abbatissa, et ejus Vicaria, ne consilium pro sanitate habenda Sororum infirmarum petant ab aliquo medico, vel chirurgo, sive barbitonsore, nisi a Catholicis personis, si tales possent haberi, et semper a magis devotis, quæ poterunt bono modo reperiri, pro remedio habendo. Nec alicui prædictorum intrare clausuram permittatur, nisi urgenti necessitate, vel infirmitate, et semper associati sint taliter intrantes debito modo, ita quod Abbatissa, vel* ejus

Curandæ & visitandæ infirmæ.

Qualis medicus debeat ingredi clausuram?

ejus Vicaria, vel aliæ duæ, vel tres de discretis Conventus sint præsentes, donec foras egrediantur. Item, si contingat aliquam Sororem, vel plures aliquo gravi, et contagioso, et prolixo morbo languere, ut est lepra, insania capitis, vel aliquid simile, propter quem taliter infirmantes non possent sine periculo cum aliis residere, provideatur eis de camera separata intra clausuram, et de bonis servientibus talibus infirmis, prout casus et infirmitas requirit, ita quod nulla clausuram unquam exeat, nisi aliter fuerit consultum.

Quæ infirmæ ab aliis separandæ?

Sorores caritative inserviant.

LVII. *Insuper hortamur omnes Sorores in Domino præsentes et futuras, quatenus propter Deum non refutent servire talibus humiliter et devote, sicut fuerit necesse. Si vero aliqua Abbatissa, vel Vicaria, seu aliquæ aliæ servitiis infirmarum deputatæ, non providerint secundum possibilitatem et facultatem loci, et qualitatis infirmantis, sive conditionem, de pharmacis et cibariis, & aliis necessariis, accusentur ab omnibus coram Visitatore, dum visitat, & sicut nimium crudeles graviter puniantur, si defectum notabilem commiserint in servitio infirmarum. Continetur etiam in forma vitæ, quod Sorores, quæ sunt infirmæ, secundum Dominum Innocentium Papam IV. quæ non multo gravi infirmitate laborant, in saccis cum paleis jaceant, & habeant ad caput capitalia de pluma. Sed si forte aliquam, vel aliquas gravi, vel prolixo morbo laborare contigerit, aliter oporteret providere secundum Deum, & consilia bona Discretarum: ideo volumus, & ordinamus, quod quandocumque continget aliquam, vel aliquas infirmam gravari aliquo morbo gravi & prolixo, Abbatissa, vel ejus Vicaria, de consilio Discretarum provideat, vel providere faciat talibus infirmantibus de culcitra, & aliis necessariis secundum formam vitæ ipsarum, si secundum bonas, & rectas conscientias earum videbitur infirmitati sic infirmantis, vel infirmantium expedire, & easdem sic infirmas in eadem culcitra, modo convenienti & humano, faciant requiescere, sicut suæ infirmitati fuerit opportunum. Provideant etiam diligenter Abbatissa, vel ejus Vicaria, seu Sorores aliæ deputatæ in servitio infirmarum, quod quandocumque continget aliquam, vel aliquas ab hac luce migrare, quod in hora mortis moriens sit induta habitu Ordinis, & cincta chorda, & velata in capite, si fieri bono modo possit, & taliter induta sepeliatur.*

Abbatissa provideat necessaria.

De graviter ægrotantibus.

De calceamentis & culcitris.

LVIII. *Item, in eadem forma vitæ habetur,* & quæ indigent pedulis laneis, & culcitris, uti possunt, *quæ verba sunt dispensatoria, quando necessitas hoc requirit. Quapropter ordinamus, quod nulla Soror, cujuscumque conditionis, vel officii existat, tempore bonæ sanitatis pedulos laneos, nec culcitras habere possit, nec uti eisdem, nisi sit actu indigens. Nec talis indigentia per quamlibet debet arbitrari, sed per Abbatissam cum consilio Discretarum, & majoris partis numero earumdem, quæ cum viderit aliquam, vel aliquas manifeste indigere calceamentis, vel fuerit de hoc requisita ab eisdem, quod dispenset cum eis, tunc si eisdem Abbatissæ & Discretis justum, & rectum visum fuerit, provide consideratis conditionibus personarum, varietate temporum, & locorum, quod debeant cum eis dispensare, dispensent quod possint portare pedulos laneos, sive calceolos durante necessitate. Et si major urgeret necessitas, quod possint portare soleas de corio cum pedulis laneis, vel calceolis de panno.*

De occupationibus Sororum.

CAPITULUM XIII.

LIX. Cum *forma vitæ dicat*, *quod* Sorores, quibus dedit Dominus gratiam laborandi, post horam tertiæ laborent. *Ut autem hoc jugiter melius ab omnibus observetur, volumus, quod Sorores propter Deum officia humilitatis & caritatis non recusent, sed cum eis aliqua a Matre Abbatissa, vel ejus Vicaria fuerint injuncta pro communi, vel particulari utilitate Conventus, eadem officia, sine murmuratione quacumque faciant, & voluntarie, & dulciter acceptent, & cum diligentia fideliter & devote perficiant, sicut fuerit eis imperatum. Nec aliqua Soror pallio negligentiæ, sive tepiditatis, vel superbiæ, quando sibi a prædictis modo prædicto injungitur, se contegat, dicendo:* Deus non dedit mihi gratiam, hoc, vel hoc faciendi, seu operandi; *dum tamen sana mente, & corpore fuerit, sed voluntati præcipientis obtemperet, sicut decet sanctæ obedientiæ professores. Cavere etiam debent Abbatissæ, & earum Vicariæ, ne alicui Sorori aliquid præcipiant, quod probabiliter, & clare sciant eam nescire, vel non posse perficere.* De non refutandis officiis.

LX. *Et quia in prædicta clausula formæ vitæ continetur*, post horam Tertiæ. *Nos tamen considerantes strictam paupertatem dictarum Sororum, & necessitates, & indigentias, quas possent habere, concedimus quod si aliquando negotium ante horam prædictam in Conventu eveniat, quod sit necessarium, vel conveniens ad perficiendum, quod Abbatissa, vel ejus Vicaria possit præcipere, cui voluerit, quod illud faciat, vel perficiat, si opus jam sit inceptum. Item volumus, quod in dilate post Missam, vel horam Tertiarum pulsetur pro labore, & tunc omnes, quæ non habent excusationem legitimam, vadant ad faciendum opera eis injuncta. Item injungimus dictis Sororibus, quod de cetero nulla ipsarum audeat, seu præsumat agere, seu perficere aliquam operationem pro suo Ordine, vel pro quacumque persona, cujuscumque conditionis existat, de quacumque materia, de qua possint juste de vanitate, aut curiositate notari. Et hujusmodi operationes, si quas contingit per Sorores fieri, antequam acceptentur, vel recipiantur, præsententur integraliter Abbatissæ, vel ejus Vicariæ. Quæ utrum illud sit licitum facere Sororibus debeant arbitrari, & sine earum beneplacito, & voluntate nihil fiat de dicta operatione. Et quæcumque Soror contrarium fecerit, puniatur secundum arbitrium Abbatissæ, vel ejus Vicariæ.* De tempore laboritii. De qualitate.

LXI. *Præterea ordinamus, quod omnes Sorores tam præsentes, quam futuræ ab omnibus locis spatialibus, & etiam a ludis quibuscumque vanis & mundanis quarumcumque rerum semper, & ubique se abstineant, sed quandocumque fuerint duæ, vel tres, vel plures in unum congregatæ, semper ad invicem de Deo loquantur, vel de vita Sanctorum, vel Sanctarum, vivorum, & defunctorum, vel de his quæ pertinent ad salutem animæ, vel de negotiis bonis, honestis, & utilibus, ab otiosis, nocivis, & lascivis verbis penitus abstinendo, sicut decet Christi ancillas, & observatrices sancti Evangelii, & sanctæ Religionis professores. Insuper inhibemus dictis Sororibus, ne aliquos libros in Conventibus suis servent, seu habeant, legant, scribant, vel scribi faciant, in quibus continentur expresse, vel occulte vanitates, & carnalitates personarum mundanarum. Liceat tamen omnibus Conventibus habere in communi sanctos libros pro solatio, & profectu animarum, qui in particulari, & in generali, & in mensa legantur, secundum ordinem, & dispositionem Abbatissæ.* De modo conversationis. De librorum delectu.

De correctione delinquentium.

CAPITULUM XIV.

LXII. *Ordinamus, quod in quolibet Conventu Abbatissa, & in ejus absentia Vicaria, moneant & corrigant humiliter, & caritative Sorores suas, ne propter negligentiam admonendi & corrigendi ipsas, in transgressionis & remissionis foveam collabantur. Ita quod prædictæ Præsidentes in hujusmodi admonitione & correctione, ut dictum est, veram caritatem, & dulcem humilitatem servent. Caveant tamen ne sub specie humilitatis & mansuetudinis, remissionem, seu relaxationem delinquentibus subministrent. Et ne sub umbra caritatis carnalitatem corporum, seu crudelitatem animarum ostendant, sed omnes, sine differentia, secundum earum defectus æqualiter puniantur, ut oportet. Et si casus, quod absit, evenerit, quod aliqua Soror aliquod grave & enorme peccatum committeret, exponendo animam suam perditioni, & ordinem suum confusioni, & etiam si esset aliqua ita rebellis & incorrigibilis, seu perseverans in malitia sua, quod nullo modo vellet se emendare, fiat pro talibus, & pro causis consimilibus una camera disciplinæ in quolibet Conventu fortis & humana, in qua detineatur in pane & aqua usque ad certum terminum, juxta exigentiam delicti, & dispositionem Abbatissæ, & Discretarum suarum. Item, si aliqua Soror adversus Abbatissam, vel ejus Vicariam se erexerit, vel sibi dixerit aliquod verbum indecens, seu injuriosum, vel contumeliosum, ad terram in pane & aqua comedat coram omnibus Sororibus in una refectione.*

Qualis debet esse correctio.

De Ostiaria, & ingressu in Monasterium.

CAPITULUM XV.

LXIII. *Et quamvis in forma vitæ continetur, quod* Ostiaria in cella aperta, sine ostio, in die resideat, *tamen nos multis justis causis ad hoc nos moventibus, nolumus nunc id esse obligatorium, nec aliquo modo de cetero faciendum. Quia licet tempore beatæ Claræ hoc foret Sororibus licitum & honestum, nihilominus temporibus modernis illud posset dictis Sororibus esse valde periculosum, & nocivum. Ea propter nos volentes dictarum Sororum providere honestati & securitati, ordinamus prædicta fieri in modum, qui sequitur, videlicet, quod ad ostium Monasterii, & ad locutorium custodiendum, aliqua talis ex Sororibus deputetur, quæ omnino Deum timeat, quæ sit matura moribus, diligens & discreta, sitque convenientis ætatis, ut dicit forma vitæ, quæ in opere & sermone possit ædificare, cum quibus oportebit negotiari & loqui. Cui sit alia socia idonea deputata, quæ, cum necesse fuerit, id est, tempore alicujus infirmitatis gravis, quæ posset sibi evenire, ipsa socia, vel una alia ad hoc magis, vel æque idonea per Abbatissam, de consilio Discretarum deputata, vicem principalis dictæ Ostiariæ, in omnibus exequatur. Quibus duabus ostiariis adhuc una alia Soror de numero octo Discretarum erit adjuncta, quæ omni hebdomada poterit mutari, & alia loco ejus ordinari, ad audiendum personas volentes loqui Sororibus, quia, ut supra dictum est, nulla Soror debet loqui personis forensibus, nisi præsentibus, & clare audientibus duabus Sororibus de numero octo Discretarum, quæ tres insimul, quando pulsatum fuerit ad portam, veniant ad cellam, infra quam situa-*

Ostiaria qualis.

Et socia.

Supra c. 10.

situata sunt locutorium, & torneatorium, tali modo, quod una sine aliis duabus non stabit ibidem ad loquendum, nec duæ sine tertia, sed omnes insimul stabunt, & Ostiaria tantummodo habebit respondere volentibus loqui, & aliæ duæ præsentes, & audientes erunt. Et in casu, quo aliquis vellet loqui alteri Sororum, quam Ostiariæ, tunc ipsa, vel una alia ostiariarum accedat ad petendum licentiam Abbatissæ, & data licentia, Soror quæ petitur, veniat ad loquendum. Et tunc Ostiaria principalis erit præsens, & audiens cum una aliarum, nec unquam aliqua Soror loquatur personis existentibus extra, sine præsentia dictæ principalis Ostiariæ. Præterea ordinamus, quod in cella antedicta sit ostium ligneum, cum duabus clavibus semper de nocte, & aliam portaria principalis, & illam, quam custodiet Abbatissa de nocte, Soror per hebdomadam adjuncta duabus ostiariis custodiat de die, intra quam cellam ad loquendum nulla ostiariarum intrare poterit sine alia.

LXIV. *De ingressu personarum in Monasterium, firmiter & districte præcipimus, ut nulla unquam Abbatissa, vel ejus Sorores aliquam personam Religiosam, seu secularem, aut cujuslibet dignitatis, in Monasterium intrare permittant. Nec omnino hoc liceat, nisi quibus concessum a Sede Apostolica fuerit, vel a Domino Cardinali. Excipiuntur autem a dicta ingrediendi lege medicus & minutor, causa urgentis necessitatis, vel infirmitatis, necnon & illi, quos ingredi necessarium est causa incendii, vel ruinæ, seu alterius periculi, vel dispendii, aut pro aliquo opere exercendo, quod commode extra Monasteria fieri non posset. Sed & si aliquis de Cardinalibus in aliquod Monasterium intrare voluerit, cum reverentia quidem & devotione suscipiatur, sed rogetur quod cum duobus, vel tribus honestioribus sociis debeat introire. Nulla tamen Soror loquatur omnino cum aliquo, nisi sicut in forma vitæ continetur, sive infirma fuerit, sive sana. Et illud præcipue caveatur, ut hi, quibus aliquando fuerit concedendum in Monasterium ingredi, tales sint, de quorum verbis & moribus, necnon & vita ædificari valeant intuentes, & materia justi scandali exinde nequeat generari.* Prohibetur omnibus ingressus in Monasterium. Excipiuntur aliqui.

LXV. *Item ordinamus, quod quandocumque contingat ad Conventum aliquid adduci, sive apportari, quod per rotam, sive torneatorium commode intrare non possit, sicut dolia vini, ligna, blada, & cetera hujusmodi, caveant Abbatissa, & portaria, & ejus socia, ne porta, ultra quam oportebit, sit aperta. Nec portitores, seu vectuarii rerum apportatarum, ad aliqua loca Conventus intrare, vel ire permittant, nisi ad illum locum inter duas prædictas portas situatum, vel ad alia, ubi de necessitate fuerit congruum eos accedere pro collocatione rerum prædictarum. Et semper cavere debent Sorores, ne alii quam illi, qui tunc fuerint necessarii, intrare permittantur. Nec ultra tempus complementi sui operis intra remanere sinantur, sed foras, completo suo opere exire per Sorores cogantur. Caveant etiam Sorores, ne tunc in conspectu eorum appareant, nisi illæ, quæ fuerint deputatæ per Abbatissam, vel ejus Vicariam, nec cum eis loquantur nisi ea, quæ fuerint necessaria pro negotio rerum prædictarum exponendo, sicut decet utilitati Religionis, & honestati.* De rerum portitoribus.

LXVI. *Item in eadem forma vitæ habetur*, quod in die ostium sine custodia minime dimittatur. *Super quo dicimus, quod pro omni securitate sufficere debet sine alia custodia, quod ambæ portæ maneant firmiter obseratæ, modo quo supra dictum est. Præterea, in eadem continentur hæc verba*: Cum autem intra Monasteria ad opus faciendum necesse fuerit alios intrare, statuat tunc Abbatissa personam convenientem, quæ tantum illis, & non aliis, ad opus deputatis aperiat. *Super quibus verbis dicimus, quod illa Ostiaria,* De custodia portæ.

quæ est secundum formam vitæ instituta, dummodo sit matura, & discreta, cum sociis sibi deputatis, debent sufficere pro aperienda porta ingredientibus pro labore faciendo, vel pro aliis causis justis, & rationabilibus, sic tamen quod dictam portam aperiat ex ordinatione & licentia Abbatissæ. Et caveant dictæ Ostiariæ, ne prolixa colloquia, vel alia, ad opus ad quod venerint, non spectantia, habeant cum ipsis quovis modo, sed eos mature & discrete, si necesse fuerit, de voluntate & ordinatione Abbatissæ, vel ejus Vicariæ, ad operationem dirigant & ordinent, ut oportet. Nec aliqua Soror, cujuscumque conditionis existat, procedat, vel exeat ad conspiciendum hujusmodi operatores, vel opera eorum, nisi cui ex ordinatione Abbatissæ fuerit commissum pro utilitate rei perficiendæ. Et quando sic oportebit ad eos ire, numquam vadant sine matura societate & secura Sororum discretarum, nec cum eis longam moram, vel verba prolixa habeant. Et caveant Abbatissa, & omnes Sorores, ne negotia & opera, quæ poterunt per se facere, & operari, faciant per extraneas, vel forenses fieri. Nec permittant quovis modo hujusmodi operarios, nec alios ingredientes clausuram, cujuscumque conditionis, aut status fuerint, intra eamdem comedere.

Ne colloquantur Sorores cum ingredientibus.

LXVII. *Insuper hortamur omnes Sorores in Domino Jesu, quatenus numquam de benedictionibus Abbatissarum, nec de consecrationibus Monialium curent. Sufficiat eis sacra professio ipsarum, quam si bene servaverint, benedictionem a supremo Pontifice Jesu Christo obtinebunt. Rursum ordinamus, quod quandocumque continget Confessorem cum socio ingredi Monasterium pro causis necessariis, sint ambo induti sacris vestimentis, scilicet albis, aut superpelliceis. Item ordinamus, quod consideratis temporibus modernis, & tempore datæ formæ vitæ, de cetero nulla Missa intra Monasterium celebretur pro vivis aut solemnibus defunctarum, nisi in casu inevitabili, ut supra dictum est de infirmis.*

Ne benedicantur Abbatissæ, nec consecrentur Moniales.

De Visitatore.

CAPITULUM XVI.

Visitator sit ex Ordine Minorũ.

LXVIII. Cum *forma vitæ* duo de Visitatore dicat, *primum*, *quod* sit semper de Ordine Fratrum Minorum; *secundum*, *quod* sit secundum voluntatem, & mandatum Domini Cardinalis Protectoris; *primum temporibus modernis observandum est, sed secundum non: causa est, quia licet tempore formæ vitæ institutæ Monasteria Sororum, vel Sorores non existebant in omnibus sub obedientia, & regimine Fratrum Minorum, tamen postea, pro certis causis, & rationabilibus per Dominum Innocentium Papam IV. & nonnullos alios summos Pontifices, curam ipsarum Sororum plene in omnibus, & per omnia commissa est Generali Ministro, & Provincialibus Ministris dicti Ordinis Fratrum Minorum. Quapropter ut convenientius & securius in dicto Ordine procedatur in visitationibus faciendis, ordinamus quatenus secundum tenorem formæ vitæ dictarum Sororum, præfatum Visitatorem Sorores semper habeant de Ordine Fratrum Minorum, qui juxta Domini Papæ Innocentii IV. statuta, & aliorum summorum Pontificum, & nostram præsentem ordinationem, sit eis assignatus de mandato, seu ordinatione, seu licentia Generalis dicti Ordinis, vel Ministrorum Provincialium in suis administrationibus. Quem Visitatorem dictæ Sorores debent humiliter petere ab uno de prædictis, videlicet a Generali Ministro super omnes Conventus dicti Ordinis Sororum, vel a Provincialibus Ministris super* Con-

A quo côcedendus.

Conventus suarum provinciarum. Praeterea inhibemus dictis Sororibus, ne petant, vel recipiant aliquem in Visitatorem, nisi talis sit, de cujus religiosa vita, & moribus, atque fide notitia plena, & securitas habeatur, qui zelum Dei habeat, & sit suae regulae observator, ac amator sanctae paupertatis, & totius honestatis. Qui quidem Visitator omnes Conventus sibi commissos teneatur visitare semel in anno, vel pluries, si necesse fuerit, vel si ab Abbatissa, & Sororibus aliis Discretis pro rationabili causa fuerit super hoc requisitus. Qualis esse debeat. Quoties visitare.

LXIX. *Insuper ordinamus, quod dictus Visitator numquam ingredi permittatur ad interiora Conventus, nisi solummodo cum fuerit necessitas. Et hoc in visitatione juridica, vel ordinaria, qui cum ad Monasterium visitandum introgressus fuerit, sic se per omnia exhibeat, & ostendat, ut omnes de bono ad melius provocet, & ad Dei amorem, & inter se mutuam caritatem semper inflammet pariter & accendat: & fiet semper cum socio suo in loco communi, & ita prope sit unus alteri, quod possint se mutuo videre, nec ultra expletionem sui officii moram protrahat intra clausuram, sed statim exeat. Item, dictus Visitator dum ad aliquem Conventum venerit visitandi causa, ante duos, vel tres dies naturales suum officium exequatur; & antequam incipiat visitationem, si fuerit dispositus, faciat Sororibus collationem, vel sermonem. Postea faciat praeceptum omnibus & singulis Sororibus, quod per obedientiam salutarem respondeant bona fide, si sciant aliquid super his, de quibus interrogabuntur. Cui omnes Sorores & singulae teneantur firmiter obedire, scilicet in his, quae ad officium suae visitationis pertinent. Deinde omnes Sorores tam Abbatissa, quam aliae dicant sigillatim culpam suam, & unaquaeque earum, dicta culpa egrediatur Capitulum, si sit visitatio publica; ita quod illae, quae remanebunt in Capitulo possint accusare, si accusanda fuerit illa, quae fuerit egressa, & tunc nomina accusantium & accusatarum, & illa crimina, de quibus accusabuntur, conscribantur, dummodo crimen possit juridice per duas Sorores boni testimonii probari. Item, si aliqua Sororem aliquam falso & injuste accusaverit, & hoc fuerit legitime deprehensum, poenam sustineat, quam accusata pro tali crimine, de quo ipsam accusaverat, si fuisset reperta culpabilis & infamata, deberet sustinere. Postquam Soror dixerit culpam suam, & foras fuerit egressa, & debite accusata, vel omnino reperta pura ab omni crimine, in judicio accusanda revocetur ad Capitulum, & sui defectus notabiles, de quibus accusata fuerit, juridice recitentur, & poenitentia debita imponatur; tamen audientia sibi non negetur, sed plene tribuatur, ut secure se possit excusare, si legitimam excusationem habeat in toto, vel in parte, & sic modo praedicto omnes & singulae Sorores dicant culpas suas, egrediantur, accusentur, & revocentur ad Capitulum, & coram omnibus debite puniantur de illis, de quibus in publico fuerint puniendae. Si sit tamen in aliquo Conventu aliqua Soror, quae sciat certitudinaliter aliquam Sororem graviter deliquisse, vel de facto in aliquo gravi crimine esse, vel permanere, quod crimen non possit pro tunc probari, illa Soror, quae hoc scit, potest de Sorore, & de crimine eodem modo, quo ipsa hoc scit, informare Visitatorem, & tali in casu Visitator numquam debet revelare nomen accusantis Sorori accusatae.* Et qualiter. De modo accusationis & supplicii.

LXX. *Insuper, dictus Visitator istum modum loquendi infrascriptum potest tenere; si sibi videatur expediens; ut videlicet cum omnibus, vel cum pluribus simul loquatur, aut secreto cum una, aliis tamen ad minus duabus in conspectu ejus non longe sedentibus, ut per omnia bonae famae integritas observetur; quod si aliquod tale sibi occurrerit, quod congrue per se nequeat emen-*

emendare, ad Superiorem ejus referat, ut ejus consilio, ac præcepto, sicut expedit, corrigatur. Caveat autem Abbatissa, ne a se, vel ab aliis Sororibus suis status sui Monasterii in observantia Religionis, & in unitate mutuæ caritatis Visitatori aliquatenus abscondatur, quia peccatum magnum esset, & offensa graviter punienda; imo volumus & mandamus, quod ea, quæ secundum vitæ suæ formam corrigenda, & emendanda fuerint, publice & private, sicut melius fuerit faciendum, Visitatori diligenter suggerant, & proponant, quæ si aliter fecerint, a Visitatore tam Abbatissæ, quam aliæ digne, ut convenit, puniantur.

LXXI. *Ceterum Visitator quandocumque continget eum visitare secrete, vel publice, inter cetera, quæ requiret a Sororibus, primo requirat de essentialibus Regulæ, videlicet, de obedientia, paupertate, castitate, & de clausura perpetua; secundo quomodo dicitur divinum officium de die & de nocte; de modo loquendi ad cratem, & torneatorium, de congregatione & provisione grani, vini, & bladi; de servitio infirmarum & debilium, & valde antiquarum; de abundantia, pretiositate, & curiositate vestimentorum; de observantia jejuniorum & abstinentiarum; de negligentia Præsidentium, & Discretarum, & ostiariarum; de inobedientia & rebellione subditarum; de observantia formæ vitæ, & præsentis ordinationis; de pace & unitate observanda; de vinculo perpetuæ caritatis; de frequentia Sacramentorum Pœnitentiæ & Eucharistiæ; quomodo sacrificium sanctæ orationis & devotionis in Conventu vigeat & ferveat. Et si aliquam, vel aliquas in aliquo præmissorum, vel in aliis legitime repererit vitiosam, vel aliter quovis modo deprehensam, zelo caritatis, & amore justitiæ debitæ cum discretione puniat & corrigat, secundum quod delictum fuerit commissum, vel frequenter iteratum.*

LXXII. *Per præcedentia autem non intendimus quovis modo infringere bonas, & sanctas ordinationes, quas alias præfatis Sororibus tradidit venerabilis Religiosa Soror Coleta filia nostra in Christo Jesu carissima. His itaque declarationum, admonitionum, & Constitutionum præsidiis, cum vestro statui arbitremur divino munere provisum esse, vos in Christo filiæ, Abbatissæ, & universæ Monasteriorum Sorores, a præfata devotissima Matre vestra, Sorore Coleta, laudabiliter, atque fama singularissima fundatorum, & in Christi nomine fundandorum, præsentes pariter & futuræ, ad quas universas & singulas hæc nostra vestræ directionis scripta transmittimus, tanta mentis, & omnium vestrarum preparatione ad eorum religiosissimam observantiam incumbatis, quanto uberiores fructus ex eorum observantia vos consecuturas non dubitamus. Nos vero quo majori robore, atque auctoritate hæc omnia, & singula apud vos valeant, & devotiori humilitate suscipiantur, solemnitatibus consuetis visionis, examinationis, approbationis, & appensionis sigilli nostri officii fecimus munimine roborari. Datum Gebennis provinciæ Burgundiæ, sub anno Domini* MCCCCXXXIV. *die* XXVIII. *Septembris Pontificatus sanctissimi in Christo Patris, & Domini D. Eugenii Papæ IV. anno* IV. *& inchoationis sacri Concilii Basilæen. ad reformationem omnium statuum, pacem procurandam inter fideles, & extirpationem hæresum feliciter nunc perseverantis anno* IV.

Conv. Castri Plebis. Gonz. in Prov. Tusc. Conv. 18.

LXXIII. In Tuscia & Castro Plebis BB. PP. Herculanus, & Jacobus Ticinensis, Cœnobium humile ex vili materia, & opere tumultuario construxerunt, cum prius Herculanus pro concione prædixisset, non inficiendos aere pestilenti Castri plebanos, hujus operis promotores. Ita vere probarunt e pestilentia liberati, quantumvis circum circa contagio grassaretur.

Aqua

Aqua structoribus deerat, sed Fratribus Deum orantibus, dum terra effoditur, abundantia scaturivit aquarum, quæ fabricæ, & variis usibus inservivit. Obiit hic ipse Herculanus, post peragrata sancta loca Palestinæ, perpessosque ibidem plurimos labores. Integro quinquennio neglectus, & sepultus sub stillicidiis aquarum, inventus est omnino illæsus, atque inde translatus ad majus sacellum. Ibidem similiter requiescit præfatus Jacobus, prius arti deditus militari, mox Herculani suasu, optimus Cœnobita, qui noctes multas ducebat insomnes in divinarum rerum contemplatione & oratione, & aliquando diebus tribus, aut quatuor a cibo abstinebat. Licet ignarus esset litterarum, Scripturæ arcana ita perfecte penetrabat, ut in rebus gravissimis eum frequenter consulerent Doctores Perusini. Octogenarius migravit ad Dominum, miraculis illustris.

B. Herculanus.

B. Jacobus Ticinen.

LXXIV. In Provincia Principatus M.P. ab oppido Altæ-villæ circa hunc annum Conventum Fratrum Minorum, sancto Francisco sacrum, extruxisse nobiles familias Cardonianam, & Sanseverinam, indicant insignia utriusque gentis, & lapis Ecclesiæ fornici impositus; neque aliud occurrit hujus Cœnobii monumentum.

Conv. Altævillæ. *Idem in Prov. Princip. Con. 14.*

LXXV. Franciscus Guardianus, & Fratres Conventus Montis Florentini, diœcesis Feretranæ, de quo alias locuti sumus, hoc anno exposuerunt Pontifici, prædecessores suos, habita licentia Benedicti Episcopi Feretrani, construxisse in castro sancti Sixti, prædictæ diœcesis, domum alteram ex fidelium eleemosynis, & nunc derelictam propter certas causas alienare velle, & pretium convertere in usus sui Conventus. An ita expediret, voluit Pontifex scire ab Episcopo Feretrano: *Humilibus supplicum votis*, III. Nonas Octob. Hujus Conventus sancti Sixti apud alios auctores mentio non occurrit, & ex hoc Diplomate constat, etiam hoc anno Conventum Montis-Florentini subfuisse PP. Conventualibus.

Conv. Montis-Florentini. *Tom. 3. an. 1248. n. 27.*

LXXVI. In Provincia sancti Antonii, & Custodia Venetiarum, Conventus erat extra urbem Clugiensem, de quo alias diximus nihil nobis occurrisse. Hoc anno oblatum est Diploma, in quo Pontifex dat licentiam Fratribus revertendi ad locum primi Conventus, quem extra urbem possidebant, & relinquendi parvulum, & incommodum, quem intra muros extruxerant, quia primo propter bellorum discrimina destructo, editoque statuto per Senatum Venetum, ne amplius extra muros domicilia extruerentur, necesse fuit ad illas angustias reduci. Abolito postea decreto, converso urbico Cœnobiolo in Xenodochium pauperum, pristinam domum reædificarunt: *Ad ea per quæ Ecclesiarum*, VI. Kalend. Februarii.

Conv. Clugien. *Tom. 9. an. 1399. n. 35.*

LXXVII. In Piceno intra castrum Montisgranarii, Firmanæ diœcesis, erat Conventus Minorum, de quo suo loco diximus, sed reductis muris ad minorem circuitum remansit Cœnobium expositum hostium tunc belligerantium injuriis. Ne ergo inimicis in prædam Fratres fierent, aut domus inimicorum fieret receptaculum, hoc anno intra novos muros domum aliam ædificare decreverunt prope Eremitorium beatæ Mariæ Gratiarum. Sed contradictores habuerunt Patres Eremitas Ordinis sancti Augustini, allegantes, solum illud ad se spectare, ibique olim suum Monasterium extitisse. Jussit Pontifex, soluto fundi pretio, tolli obstaculum, liberamque fecit facultatem Monasterii extruendi: *Humilibus supplicum votis*, Pridie Idus Decembris. Renitentibus tamen Patribus Augustinianis, & varia in suum favorem allegantibus, anno sequenti aliud edidit Diploma in favorem Minorum; deinde anno MCCCCXXXVII. hæc revocavit, donec tamdem pax & concordia inter utrumque Ordinem fuit stabilita.

Conv. Montis-Granarii. *Tom. 4. an. 1259. n. 17. & anno 1431. n. 10.*

LXXVIII.

LXXVIII. Multa liberalitate hoc anno Eugenius variis personis licentiam dedit Conventus ædificandi, vel admittendi pro Fratribus Regularis Observantiæ. Beato Joanni Capistrano: *cujus sermonibus*, inquit, *alliciebantur homines ad pœnitentiam*, *& ad commutandum terrena in cœlestia*, quinque admittendi, vel fundandi fecit potestatem: *quia inter Ecclesiasticos Ordines*, ait, *in domo Domini militantes*, *id ex benedictione cœlesti Ordini tuo*, *& illius Fratribus magis adscribitur*, *ut efficax testatur experientia rerum*, *quod ubicumque degunt*, *populos ad salutis gratiam evocant*, *sibi proficientes per vitæ meritum*, *& aliis nihilominus per exemplum*: fratri Nulfo Viterbiensi, Vicario Fratrum Regularis Observantiæ provinciæ Romanæ, tres; fratri Antonio de Valentia Vicario eorumdem in provincia Calabriæ alios totidem, beato Matthæo Agrigentino in Sicilia duos; fratri Christophoro de Monza infra provinciam Mediolanensem alios duos; fratri Gabrieli Anconitano sex in provincia Marchiæ. In alio tamen Diplomate declaravit, istos admitti debere, consentiente Ministro Generali, dum in Marchia multa jam erant Cœnobia, & oratoria hujus Instituti. Laudat in his litteris plurimum eumdem Ministrum Generalem a prudentia, & bono regimine, eumque ait tunc Florentiæ in Curia sibi adstitisse; cui etiam Daxæ * insulæ Conventum, Ragusinæ diœcesis, de quo alias egimus, voluit immediate subjectum, quia Minister provinciæ Dalmatiæ, multis modis molestabat incolas Observantes, in quorum potestatem devenerat, quique sub annum duodecimum Pontificatus Eugenii bona stabilia Conventus curarunt alienari, & in pauperum usus reponi, de qua re Bullam damus sub illum annum in Regesto. Missum etiam ab eodem Generali Vicarium fratrem Bartholomæum de Rate ad Corsicæ insulam, ut Conventus reformaret, & multam Fratrum licentiam refrænaret, commendavit utriusque Ordinis, Ecclesiastici & secularis potestatibus.

* *al. Dassæ. Tom. 8. an. 1370. n. 22.* Conv. Daxæ:

Fr. Bartholom. reformator Corsicæ.

Conv. Montis-Pessulani.

LXXIX. Præter capacissimum & magnificum Conventum, quem diximus sub Ordinis primordia Jacobum Regem Majoricarum ad Montem-pessulanum, Magalonen. diœcesis, ædificasse, alium decreverunt Gubernator & Consules hoc anno pro Fratribus Regularis Observantiæ fabricare, quorum votis Eugenius assensit: *Sinceræ devotionis*, x. Kal. Septembris. Hujus tamen secundi Cœnobii mentionem non invenio apud Gonzagam. Quid si translato primo ad Observantes, secundum missum fecerint, aut diruerint?

Conv. S. Mariæ de Oliva.

LXXX. In Hispania inter medios fines pagorum *Nominchiar*, & *Rechas*, Toletanæ diœcesis, ante aliquot annos frater Alphonsus Boroxius, sive *de Guadalfagiara* sacræ Theologiæ Magister, ædificaverat ex quorumdam fidelium eleemosynis Conventum pro Fratribus Regularis Observantiæ, in loco nuncupato *sanctæ Mariæ de la Oliva*, putavitque sibi sufficere Ordinarii diœcesani facultatem, ut prædictis Fratribus traderet inhabitandum. Deinde sciens amplius requiri facultatem Pontificiam, hoc anno rogavit sibi, & Conventus incolis ignosci, atque absolutionem tribui a censuris per Bonifacium VIII. latis in eos, qui absque Romani Pontificis facultate Cœnobia ædificarent aut admitterent: *Solet Apostolicæ Sedis*, III. Idus Octobris. Gonzaga, eumque sequutus Petrus Salazarius, incertam dixit originem hujus domus, nullumque subesse certum constructionis monumentum, & proinde quadam levi conjectura adscribi Joanni II. Regi Castellæ, ejusque aulicis. Sed ex Bulla hac verus auctor, & tempus habetur. Verum est, in Ecclesia, Choro & claustro majori multa conspici regia insignia, an Joannis, vel posterioris, non adeo certum. Claustrum secundum ædificarunt Reges Catholici Ferdinandus, & Isabella. Sacelli majoris patronatum dicunt a Rege

Gonz. in Prov. Castellæ Con. 13. Salazar. de eadem Prov. lib. 4. c. 13. & 14.

Rege concessum Alvaro de Luna, Comiti-stabuli, & ab hoc translatum in quemdam Gotorium, suo cubiculo præfectum, a quo descendit ad posteros, qui reparando & conservando quasdam facultates adjudicarunt. Præcipuos habuit benefactores hæc domus Mariam Austriacam Imperatricem, Petrum Lassum de Vega, & Isabellam conjugem, e quibus orti Comites Arcuum; Joannem de Silva Marchionem Montis-majoris; Commendatarios de Viso, Ordinis Melitensis, Archiepiscopos Toletanos, & demum prædictum Patrem Salazarium, qui multa & pretiosa supellectile, & sacris reliquiis templum, & sacrarium exornarunt. Ab *oliva* dicunt ædem nuncupatam, quod mirabiliter beatæ Virginis imago in quadam oliva prægrandi, quæ adhuc præ foribus Ecclesiæ viret, ante aliquot secula apparuerit.

LXXXI. Similiter Fratres Conventus, seu Eremitorii sancti Juliani de Capraria, Hispanice *de la Cabrera*, ejusdem Toletanæ diœcesis, de quo alias diximus, petierunt sibi ignosci, quod pari negligentia, vel ignorantia juris omiserint facultatem Sedis Apostolicæ postulare, etsi ab annis triginta, & ultra ibidem inhabitarint ex licentia Officialis Toletani dumtaxat: *Romani Pontificis providentia*, III. Idus Octobris. Ex hoc Diplomate constat de tempore, quo Cœnobium hoc ædificatum est, juxta ea, quæ suo loco scripseramus. Conv. Capraria. Tom. 9. an. 1400. n. 39.

LXXXII. Incidi hoc anno in monumentum Vaticanum, ex quo corrigi velim, quæ de Rossipontensium in Hibernia scelere, & Religiosorum homicidio scripsi, agens de Minorum Cœnobio. Dixi ex quorumdam traditione, trucidatos & occisos feraliter a Rossensibus Fratres Minores; at non hos, sed Cruciferos necuerunt, quia ex his unus civem quemdam interfecerat. Domum etiam illorum villæ universitati confiscarunt, sed postea in Fratrum Minorum usum & domicilium converterunt. Hujus sceleris, & occisorum Clericorum in pyraterio, quod prædecessores exercuerunt, absolutionem petierunt posteri a Joanne XXIII. & denuo ab Eugenio, qui hoc anno insertis litteris Joannis suo Diplomati, potestatem fecit Episcopo Fernensi, ut a censuris & pœnis, quas propter hæc incurrerunt, absolveret: *Dudum bonæ memoriæ*, VII. Idus Martii. Qui Diploma perlegerit, perspiciet, ante annos centum hæc evenisse, & ante annum fortassis trecentesimum supra millesimum Cœnobium in Minorum devenisse potestatem, quippe supplicantes narrant: *Dudum ex relatibus nonnullorum antiquorum, & majorum suorum se intellexisse, quod olim multis retroactis temporibus eorum parentes, seu prædecessores ista patrarunt*. Anno vero sequenti mense Februario, Robertus Episcopus Fernensis, virtute hujus indulti cives a censuris absolvit. Conv. Rossipontis. Tom. 5. an. 1300. n. 16.

LXXXIII. Extra urbem Consentinam in Calabria Monasterium erat Clarissarum, a quo propter bellorum discrimina ante annos quinquaginta ad domos quasdam intra urbem, ad se pertinentes, recesserunt, cum spe tamen illuc revertendi. Sed cum viderent belli tumultus perseverare, propter Andegavensium, & Alphonsi Regis Aragonii contentiones circa jus regni Neapolitani sibi vindicandum, rogarunt, ut sibi liceret domos illas in Monasterium adaptare, annuitque Pontifex, commisso examine urbis Archiepiscopo: *Ex supernæ providentia*, V. Idus Januarii. Monast. Consentia.

LXXXIV. Florentiæ, Moniales Cœnobii sanctæ Ursulæ, Ordinis sancti Benedicti, laxatis regularis disciplinæ habenis, cum manifestum in spiritualibus & temporalibus quotidie paterentur detrimentum, translatæ sunt ex Pontificis præcepto, ad Monasterium sanctæ Agathæ ejusdem Ordinis, cum omnibus bonis & pertinentiis domus Ursulanæ. Hanc vero tradidit Magdalenæ Maffini Perusinæ Ministræ, aliisque Sororibus Tertii Ordinis Monast. S. Ursulæ Florentiæ.

sancti Francisci, adeoque crevit harum industria & religiosæ vitæ fama laudabili, ut nunc capacissimum sit Monasterium ferme centum & viginti Monialium: *Pastoralis officii debitum*, Nonis Octobris. Monasteria Clarissarum ejusdem urbis & diœcesis valde in disciplina regulari deformata, jussit Pontifex reformari a Jordano Ursino Cardinale, Ordinis Protectore, & Guillelmo Generali Ministro, cui magna & gravia totius Ecclesiæ & Sedis Apostolicæ negotia se commisisse commemorat: *Sedis Apostolicæ*, VII. Kalendas Februarii.

Monast. S. Agnetis Assisi. LXXXV. Domum alteram Ordinis sancti Benedicti, tituli sanctæ Agnetis in urbe Assisii, totaliter ferme collapsam in disciplina & fabrica, in qua una dumtaxat habitabat Monialis, Damianus Episcopus adjudicavit Sororibus Tertii Ordinis, data possessione Ministræ domus sanctæ Mariæ de Valtabrica de Perusio, aliisque Sororibus ejusdem loci, iis adhibitis conditionibus, ut domum repararent, & quotannis solverent Episcopo Assisinati florenum unum de Camera: *Piis fidelium votis*, v. Kal. Septembris. Aliam indicavimus supra habuisse domum Assisii sancti Quirici, Sorores hujus Instituti. An. 1435. n. 18.

Monast. Lucense. LXXXVI. In suburbiis civitatis Lucanæ habitantibus Marchesanæ Ministræ, sive Priorissæ, aliisque Sororibus Tertii Ordinis concessit Magister Guido de Gonzaga, Notarius Apostolicus, Commendatarius, seu administrator Monasterii sancti Benedicti, Mantuanæ diœcesis, ad hoc canonice deputatus, Ecclesiam quamdam sine cura, sancti Michaelis in prædictis suburbiis, ad mensam Conventualem Prioratus sancti Bartholomæi prædicti Ordinis spectantem, cum domibus & territoriis contiguis, ut Cœnobium sibi ædificarent, accedente etiam consensu Balthassaris Prioris dicti Prioratus: *Ex Apostolico nobis*, Kal. Julii. Commodum hic ædificavit Monasterium Catarina Sbarra Lucensis, nobilis & locuples vidua, circa annum MCCCCLIV. quæ, consulente venerabili Patre fratre Paulo Jovia, in aliteris nobilis fœminæ Tertii Ordinis societatem transiit, & cum illa in hoc Monasterio anno MCCCCLXVII. obtinuit a Pio II. ut sub secunda Regula Clarissarum deinceps vivere liceret. Capacissimum est centum triginta Sororum reclusorium. Ecclesia consecrata est, quo tamen tempore, quove Episcopo, nescitur. Gonz. in Prov. Tuscia Mon. 2.

LXXXVII. In villa, nunc urbe, Murciæ, diœcesis Carthaginensis, Antonia Roderici Mercadera, & Usenda filia, Tertiæ Regulæ Institutum in propriis domibus observantes, alias ejusdem vitæ Sorores per urbem dispersas collegerunt, simulque viventes impetrarunt facultatem a Pontifice, vitæ istius genus collegialiter profiteri, alias ad suam societatem admittere, Presbyterum idoneum eligere, qui Ecclesiastica ministraret Sacramenta, eaque faceret, quæ in aliis reclusoriis, seu Monasteriis Tertii Ordinis solebant observare: *Devotis petentium desideriis*, Nonis Augusti. Extruxerunt tamdem hæ Sorores Monasterium sub titulo sanctæ Birgittæ, quod postea anno MDLXVI. incorporatum fuit Cœnobio sanctæ Veronicæ.

Monast. Murcianum S. Birgittæ.

Monast. Chierven. LXXXVIII. Quentinæ de Mastrinig, domicellæ, Cameracen. diœcesis, concessit hoc anno Pontifex facultatem, ut in villa *de Chierne* ejusdem diœcesis Monasterium ædificaret Sororum Tertii Ordinis de Pœnitentia: *Sinceræ devotionis*, Kal. Augusti. Sororibus Monasterii sancti Hieronymi in urbe Senarum, ejusdem Instituti, veniam concessit admissæ hujus domus absque Sedis Apostolicæ licentia: *Gloriæ perennis*, VII. Kal. Decembris.

Monast. Senen. S. Hieronymi.

LXXXIX. Carolo Angeli, Rectori, & Fratribus Domus Florentinæ, Tertii Ordinis, indulsit, ut operibus caritatis, Missis, & divinis Officiis celebran-

brandis, aliisque pietatis obsequiis intenderent, adjunctis etiam quibusdam privilegiis: *Piis fidelium votis*, VII. Kal. Januarii. In quodam hujus anni Diplomate invenio insignem fundatam fuisse Sodalitatem in Ecclesia sancti Francisci Cremonen. *Consortium beatæ Mariæ Virginis*, nuncupatam; quæ piis exercendis operibus, Hospitalitati peregrinorum, & alendis egenis; magno miserorum solatio, & bono fidelium exemplo erat addicta.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ Monialibus Castri *de Urdiales* concessa est hoc anno licentia eligendi Confessores: *Provenit ex vestræ &c.* VI. Idus Februarii, ubi sit Castrum *de Urdiales* hucusque non novi. Similem vero concessionem Fratribus Tertii Ordinis Florentiæ lego sub VII. Kalendas Martii: *Piis fidelium &c.* & Nonis ejusdem Indulgentiam pro Capella Hospitalis Gebennæ ad Lacum Lemannum: *Et si Propheta &c.* IV. Idus ejusdem ad Sorores Cistercienses dimissa Pereta Moniali: *Votis Domino &c.* XIV. Kal. Aprilis controversia inter Moniales Messanenses sanctæ Mariæ de Bosco, & Moniales de Valle Viridi composita fuit: *Honestis supplicum &c.* VIII. Idus præfati exempto Conventu Daniæ a jurisdictione Ministri Provincialis Dalmatiæ: *Sacræ Religionis &c.* & V. Idus approbata conventione inter Clarissas, & Bavariæ Ducem: *Ad Apostolicæ dignitatis &c.* V. Idus Maii frater Petrus ad Benedictinos amandatus fuit: *Apostolicæ Sedis &c.* & frater Franciscus de Pistorio creatus Minister in Orientis Provinciam: *Intelleximus officio &c.* die XIII. quamquam Waddingus id in annum MCCCCXXIX. rejiciat. Cibus Cremonensibus permissum est in subventionem Conventus, & Fratrum utilitatem nonnulla vendere: *Humilibus &c.* VII. Kal. Junii, & III. Kalendas ejusdem Matthæo de Sicilia recipiendi duo loca in Provincia Aragoniæ pro Observantibus auctoritatem concessit: *Sacræ Religionis &c.* Cum esset autem ibidem Vicarius Provincialis Kalendis Junii etiam licentiam absolvendi semel suos Fratres a reservatis omnibus dedit: *Sacræ Religionis &c.* XV. Kal. Julii cuidam Bernardo Comiti non tantum concessit posse fundare in aliquo loco suæ jurisdictionis unum Cœnobium Fratribus de Observantia: *Piis fidelium &c.* sed etiam Monasterium sanctæ Claræ: *Inter curas &c.* IV. Kalendas ejusdem vertentem differentiam inter Raymundum, & Minores Illerdenses composuit per Breve: *Humilibus &c.* III. vero Nonas fratrem Joannem de sancto Galbano ad Benedictinos transire permisit: *Apostolicæ Sedis &c.* & Nonis ejusdem Sororibus Tertii Ordinis Antoniæ, & Usendæ Carthaginensibus circa receptionem aliarum ad habitum scripsit: *Devotis petentium &c.* Sed IV. Idus Indulgentiam pro festo Assumptionis beatæ Virginis Mariæ elargitus est per Breve: *Dum præcelsa &c.* in quo etiam de die Conceptionis agit: V. Kal. Septembris Monasterio Sororum Tertii Ordinis Perusii aliud sancti Agnetis univit: *Piis fidelium &c.* V. Idus Octobris Clarissas de Bethlehem in oppido Burgensi a jurisdictione Ministri Provinciæ exemit: *Humilibus &c.* VI. Kalendas Novembris Episcopum Niciensem aliquid jurisdictionis in Fratres Minores, & Prædicatores exercere prætendentem, continuit: *Humilibus &c.* pridie Kalendas ejusdem cum Joanna sanctæ Claræ Toletana: *Digna reddimur &c.* & cum Beatrice Suarez Moniali de oppido Carrionis: *Romani Pontificis &c.* dispensavit: XV. Kalend. Decembris circa eleemosynam pro complenda Ecclesia Fratrum Mes-

Expedit plura diplomata pro diversis. *Indic. ex Vatic.*

Wadding. ad an. 1429. n. 7.

Sup. ad annum 1414. n. 3. Sannig. cit.

„ Messanensium : *Ad ea ex injuncto &c.* IX. Kalendas ejusdem pro conventione facta inter Rectorem, & Guardianum de Briandonio : *Ad ea ex Apostolicæ &c.* & VI. Kalendas ad Episcopum Senensem pro Sororibus Tertii Ordinis, & constructione Monasterii : *Gloriæ percenit &c.* scripsit. Interea Cœnobium extra *Coslen* situm in Diœcesi Uratislaviæ, de quo supra diximus, hoc anno Regularem Observantiam admisit.

ARGUMENTUM.

Sigismundus Imperator, adjutore beato Jacobo Piceno, finem posuit rebellioni & tumultibus Boemorum. Jacobus in Hungaria alios perniciosos prævenit motus, dissipatis hæreticorum conatibus, & profligatis Sectariis. Suum Institutum per Austriam, Boemiam, & Hungariam extendit. Creantur Episcopi. Multiplicantur Cænobia.

Sigismundus pacificat Boemos.

...14,5. n.8.

I. FELICITER tamdem hoc anno Sigismundus Imperator in illo conventu Legatorum Concilii Basileensis, & regni Boemiæ, ad quem celeriter vocasse diximus beatum Jacobum a Marchia, scriptis quibusdam concordiæ articulis, quod tot annorum bellis non potuit, obtinuit ut ad ejus obedientiam & Ecclesiæ sanctæ unionem, repressis hæreticis Hussitis, & Thaboritis, Boemi redirent. Quædam pacis fœdera etiam cum hæreticis, necessitate magis, quam voluntate percussit, volens paternam hæreditatem post tot annorum rebellionem quoquo modo intrare, sensimque regni possessione accepta, more Majorum subter veram Christi religionem provinciam reducere. Sexto Kalend. Septembris, Pragam ingressus, subsecuta rerum omnium magna mutatione, reformatis, emaculatisque ritibus Ecclesiasticis, cum Ecclesias pollutas nollet intrare, templum sancti Jacobi, quod Fratrum Minorum fuerat, & in quo machinæ bellicæ tum servabantur, restitui sibi poposcit. Annuit Civitas, & aliquot Minoritæ introducti sunt, qui verbum Dei prædicarent. Deinde paulatim alia templa expurgata sunt, & pristinis habitatoribus restituta.

Restituitur templum Minorum Pragæ.

Plurimi hæretici in Hungaria.

II. Non inanem in his posuerat operam beatus Jacobus, neque minorem exhibuit in comprimendis hæreticis Hungaricis, eorumque dissolvendis colligationibus contra Catholicos. Cum enim ex Boemia jam in potestatem Sigismundi redacta, in Hungariam plurimi tum Imperatoris iram declinantes, tum aliorum sectariorum, cum quibus acriter discordabant, consortium devitantes, catervatim abirent, in tantum creverunt numerum, eoque proruperunt insolentiæ & impietatis, ut clam collectis viribus, repentino impetu in orthodoxos irruere, & sibi regni potestatem vendicare temere cogitarint. Idque procul dubio fecissent, non aliter, quam antea in Boemia factum est, nisi consilia eorum dissipasset beatus Jacobus, captis, & deletis præcipuis capitibus, punitis etiam sanctæ Inquisitionis auctoritate sectatoribus. Hæc faciendi, & hæreticos quoscumque reconciliandi in regno Hungariæ, & partibus Austriæ, hoc anno ab Eugenio Pontifice per has litteras potestatem accepit.

Magna moliuntur contra Catholicos.

Obsistit B. Jacobus Picenus.

Dile-

Dilecto filio Jacobo de Marchia, Ordinis Fratrum Minorum professori, in regno Hungariæ, ac Austriæ partibus, secundum morem dicti Ordinis, Inquisitori hæreticæ pravitatis, per Sedem Apostolicam deputato, salutem & Apostolicam benedictionem.

III. *Licet ubilibet Apostolicæ Sedis providentia circumspecta contra hæreticæ pravitatis labe respersos, quorum nequitia serpit ut cancer, ne in aliorum perniciem sua venena diffundant, remedium libenter adhibeat opportunum, in regno tamen Hungariæ, & Austriæ partibus, ad quæ, & eorum incolas affectum gerimus specialem, præcipue cupimus, ut negotia fidei jugi profectu, elisis omnino & eradicatis erroribus, prosperentur, fidesque Catholica fortius invalescat. Affectantes igitur ad hujusmodi negotium fidei in regno & partibus prædictis efficaciter promovendum, talem deputare personam, cujus honesta conversatio exempla tribuat puritatis, ejusque labia erudita doctrinam fundant scientiæ salutaris, ut ejus ministerio omne fermentum exinde labis hujusmodi expurgetur, tamdem ad personam tuam, quam religionis & fidei sinceritate & maturitate morum, & litterarum scientia, multarumque aliarum virtutum donis earum largitor Dominus insignivit, dirigentes intuitum nostræ mentis, te, quem, ex multarum personarum notabilium nobis facta relatione fideli, ad hujusmodi officium sufficientem & idoneum reputamus, Inquisitorem hæreticæ pravitatis in regno Hungariæ, & Austriæ partibus, auctoritate Apostolica, usque ad nostrum beneplacitum facimus, constituimus & deputamus. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, tibi in remissionem peccatorum injungentes, quatenus in caritate Dei, hominum timore postposito, spiritum fortitudinis induens, prædictum Inquisitionis officium, in regno & partibus prædictis, prout tanti negotii utilitas suadebit, sub spe mercedis æternæ, sic efficaciter prosequi, ac exequi studeas diligenter, ut per sollicitudinis tuæ diligentiam, radix pravitatis prædictæ penitus evellatur, & vinea Domini Sabaoth, exterminatis exinde vulpeculis, fructus uberes afferat Catholicæ puritatis. In hujusmodi negotio processurus tam secundum indulgentias, & privilegia Inquisitoribus pravitatis ejusdem, præfata auctoritate Apostolica deputatis, seu officio hujusmodi Inquisitionis ab eadem Sede concessa, quam etiam secundum Canonicas sanctiones. Per hujusmodi autem deputationem de tua persona in hujusmodi officio per nos factam, locorum Ordinariis, quominus ipsi Inquisitionis officium super labe prædicta, prout volunt dictæ Canonicæ sanctiones, exercere valeant, & prædictis, vel quibuscumque aliis privilegiis tuo Ordini, vel Inquisitoribus, vel officio memoratis, si quæ sunt, eis a dicta Sede concessa, nullum volumus præjudicium generari. Datum Bononiæ, anno Incarnationis Dominicæ* MCCCCXXXVI. XI. *Kal. Septembris, Pontificatus nostri anno* VI.

Ex ipso autographo. Instituitur Inquisitor in Hungaria & Austria.

EIDEM.

IV. *Ad ea, quæ propagationem & incrementum Catholicæ fidei respiciunt, intentis vigilamus affectibus, & his, ut pium consequantur effectum, Apostolicos favores libenter impertimur. Cum itaque, sicut fideli relatione percepimus, tu exemplo vitæ, & prædicatione verbi Dei, hominum terrore deposito, salutares et inde fructus in Dei Ecclesia parere studeas; nos qui Catholicam fidem, nostris potissime temporibus, augeri desideramus, cumque a partibus illis ad Sedem Apostolicam accessus valde difficilis existat, ut*

Ex ipso autographo.

ut omnes utriusque sexus, qui Spiritus sancti lumine illustrati, depositis hæresum erroribus, ad cognitionem veritatis fidei, & gremium Romanæ Ecclesiæ reducuntur, sive reducti fuerint, si hoc a te, vel a sociis tuis, per te eligendis, humiliter petierint, & articulos, quos dicta Romana Ecclesia tenet, indubie professi fuerint, a pœnis & sententiis spiritualibus & temporalibus, etiam schismatis & hæresis crimen sapientibus, necnon a casibus Sedi Apostolicæ reservatis, dummodo vota transmarina, & matrimoniales casus in gradibus a Jure prohibitis non existant, juxta formam dictæ Romanæ Ecclesiæ consuetam, injuncta personis ipsis pro modo culpæ pœnitentia salutari, & aliis, quæ de Jure fuerint injungenda, & recepto ab eis juramento, quod in pristinos errores non relabentur, nec persistentibus, aut relabentibus in errores prædictos præstabunt auxilium, consilium vel favorem, ac dictas personas ad nostram, & ipsius Romanæ Ecclesiæ unitatem recipiendi, necnon Catholicas personas etiam a casibus Episcopis reservatis in prædicta Ecclesiæ forma absolvendi, auctoritate Apostolica tibi, ac sociis tuis Fratribus dicti Ordinis, idoneis tamen, quos ad id, quando tibi expediens videbitur, duxeris eligendos, in omnibus partibus, in quibus Inquisitionis officium tibi per nos commissum, se extendit, tenore præsentium indulgemus. Datum Bononiæ, anno Incarnationis Dominicæ MCCCCXXXVI. VII. *Kalendas Septembris, Pontificatus nostri anno* VI.

Hungari plurimum se debere B. Jacobo testificantur.

V. Hac fretus auctoritate, & divina adjutus virtute, beatus Jacobus, tot præstitit Orthodoxis beneficia, totque malis errorum, & insidiis hæreticorum Hungariam liberavit, ut ultro Episcopi, Clerus, & Principes ad Pontificem Eugenium suas litteras dederint, in quibus & gratias immensas reddiderunt, quod tantum, ac talem sibi virum destinarit; & e quibus malis eruerit, ac bona tribuerit, honorificis explicaverunt testimoniis. Ex his multæ ad manus meas pervenerunt: dabo duas integras, aliarum, ne prolixus sim aliquot fragmenta. Primam Epistolam hanc scripsit Archiepiscopus Strigoniensis; secundam Capitulum Ecclesiæ Colocensis. Exemplaria do ex ipsis autographis.

Beatissime Pater, & Domine Colendissime, post humilem & devotam subjectionem usque ad pedum oscula beatorum.

VI. E*Idem vestræ sanctissimæ Paternitati significo per præsentes, quod religiosus, Deoque devotus frater Jacobus de Marchia, Ordinis Minorum, Vicarius Bosnæ &c. Hic in Regno Hungariæ in prædicando verbum Dei, & fidem orthodoxam, errores maximos, qui hic in multis, & diversis locis, ac variis hominibus a via revocatis, & Hussitarum sectam tenentibus, pullulabant, suis maximis, diligentissimisque, & sudorosis laboribus reprobavit, & circa conversionem eorumdem hæreticorum, & etiam multorum schismaticorum ad fidem Catholicam reductorum, tamquam pugil Christi strenuus, accuratam suam apposuit totis viribus diligentiam, multos convertendo & reducendo, sic quod hujusmodi suis laudabilibus & fructuosis, & salutiferis operibus exigentibus, ipsum fratrem Jacobum tamquam benemeritum, & laude dignum de hujusmodi suis bene gestis laudabilibus, & sudorosis laboribus, ipsi vestræ Sanctitati, quantum valeo sinceriter recommendo. Quam Altissimus pro tranquilla pace & subsistentia Ecclesiæ universalis suæ sanctæ, & totius populi Christiani, dignetur salubriter, & ad tempora diuturna felicissime conservare. Scriptum Strigonii feria sexta ante Dominicam secundam Adventus.*

Lit-

Litteræ Capituli Archiepiſcopatus Colocenſis.

Beatiſſime Pater & ſanctiſſime Domine noſter, poſt devota pedum oſcula beatorum.

VII. *Veſtræ præſentibus ſignificandum duximus Sanctitati, quod venerabilis Pater, Dominus frater Jacobus de Marchia, Vicarius Boſnæ, Ordinis Fratrum Minorum, indagator & extirpator hereticæ pravitatis, per Sanctitatem Veſtram ad regnum Hungariæ deſtinatus, peragrans multis aliis ipſius regni partibus, non ſine maximo corporis ſui periculo, jam pridem ad hanc Colocen. & Bachien. canonice invicem unitarum diœceſim cum ſuis Fratribus applicuit, ubi, dante Domino, uberrimos fructus Eccleſiæ ſanctæ Dei reportavit: nam plurimos hæreticos tam Clericos, quam laicos, quorum in his finitimis partibus a longis temporibus copia ingens pullulabat, comprehendit, & per diligens ſcrutinium ex eorumdem hæreticorum ultronea factione, alios in ſilvis, alios in cellariis, alios vero in molendinis, nonnullos autem in ſpeluncis, & cavernis montium & terrarum divina prophanaſſe, ac ſacram Euchariſtiam, necnon ſanguinem Domini Jeſu Chriſti, in quibuſdam burſis ab intus pice ſubductis a collo pendentibus, per hujuſmodi damnata latibula detuliſſe, & plurimos noctis in ſilentio, ad hujuſcemodi prophana loca tranſeuntes, proh dolor! ipſum ſanguinem Domini noſtri Jeſu Chriſti ſuper ſe, & indumenta effudiſſe, ita ut etiam in calceamenta ipſorum uſque deflueret, & terra exinde non mediocriter aſpergeretur. Alios etiam non modicos errores fidei Catholicæ contrarios, comperit manifeſte, quos quidem hæreticos, habita ſuperinde deliberatione præmatura, dignam demeritorum ſuorum ſubire fecit ultionem, ſicque ipſos, & eorum fautores taliter jam contrivit, erroreſque prædictos per ſanctæ prædicationis verbum, & alia opportuna remedia extirpavit, ut diœceſis prædicta ſe jam laqueis Diaboli gaudeat expeditam. Ne autem hujuſmodi hæreſis peramplius in dicta diœceſi oriri poſſit, idoneos cuſtodes per Civitates & loca, qui ſollicite hujuſmodi negotio invigilare debeant, deputavit: & niſi ipſi diœceſi per veſtram Sanctitatem de perſona ipſius fratris Jacobi tam celeriter, tamque ſalubriter proviſum extitiſſet, ut ipſi heretici aſſerebant, jam ad arma ſe promptuabant, atque Pontifices cum Clero miſerabili neci tradere conabantur, quatenus non minus, quam in partibus Boemiæ ad quælibet illicita in poſterum committenda fieri poſſent procliviores. Quapropter, bone Pater, ſupplicamus Sanctitati veſtræ, quæ novit æqua lance, & malorum offenſiones, & bonorum merita trutinare, humo tenus provoluti, quatenus pro tantis talibuſque ipſius fratris Jacobi meritis glorioſis, ſic illi faveat, ut in tanto opere quotidie majora pro ſanctæ Eccleſiæ honore, & animarum fructu poſſit moliri. Sanctitatem veſtram ſanam & incolumem Deus conſervare dignetur &c. Die IV. Decembris anni MCCCCXXXVI.*

VIII. Joannes Epiſcopus Waradienſis in litteris, quinto Februarii Waradini datis, ad Clerum & ſeculares ſuæ diœceſis, multis precibus rogantes ad ſe mitti beatum Jacobum, ita ait:

Venerabilem & egregium Religioſum, fratrem Jacobum de Marchia Ordinis Minorum ſancti Franciſci, a Sede Apoſtolica, & ſacro Concilio Baſileen. in Boſnæ, Raſciæ, & Valachiæ partibus, pro hujuſmodi maladictæ ſectæ, & hæreſis peſtiferæ eradicatione legatum & nuncium ſpecialem, pro veſtra & animarum veſtrarum ſalute magnis veſtris precatibus, & nonnullo-

nullorum virorum illustrium precibus & supplicationibus in vestri medium accersiri placabiliter inclinamus, cui & nostram ordinariam tam in foro confessionis, quam in Inquisitione dictæ hæreticæ pravitatis, auctoritatem plenarie duximus concedendam &c.

IX. Idem in aliis ad Summum Pontificem scriptis in Castro Monderalbe prima die Decembris, loquens de quadam secta hæreticorum, in sua diœcesi invalescenti, inquit: *Multo pejor hæretica pravitas, quam Hussitarum de Boemia, in quibusdam provinciis regni Hungariæ suæ fraudis palliata latibulis invalescere cœpit, quod vestræ Sanctitati dolenter refero, & quia, beatissime Pater, quorumdam perversorum Evangelicæ veritatis persecutorum sarcinata iniquitas, tanta pravitate hæretica fideles Christicolas hic in regno Hungariæ ad sui erroris tenebras latenter accersierat, venerabilis vir frater Jacobus Vicarius Bosnen. Ordinis beati Francisci V. S. filius humilis & devotus, diligenti scrutinio, & duris approbationum disceptationibus, qui sanctis sacræ paginæ disciplinis tam peculiose præditus est, nedum in partibus Transilvanis ipsius regni Hungariæ, ubi vitam ad pericula exposuisse perhibetur, cum nonnulli controversores sacrosanctæ orthodoxæ fidei persecutores sese insultu ausu temerario, & superstitiose veritati Evangelicæ opponentes, vexilla perversitatis contra totius Cleri, & Ecclesiæ statum fere erigendo insurrexerant conspirati, & nisi antefatus frater Jacobus illac in tempore non advenisset, in paucis diebus manu armata in ipsum Clerum irruissent, a majori ad minimum nece mortis interempturi; sed, Domino Sabaoth opitulante, tamquam victor bellicus & triumphalis pro ipsa sacrosancta Matre Ecclesia militante præfatus frater Jacobus militiam obtinens probatæ veritatis, omni honoris apparatu venerandus tractabatur, qui dum etiam in diœcesi mea Wardin. ubi similiter per suæ inquisitionis adhibitionem, & salutiferam verbi Dei prædicationem plurimos ipsa hæretica pravitate infectos, per interitum supplicii reprobavit condemnatos. Et in pluribus hujus regni Hungariæ aliis partibus tam salubrem populo Catholico in sui reformatione se dignoscitur multipliciter exhibuisse, non minus, quam si beatus Paulus Apostolus, supremus Doctor, Evangelicæ veritatis egregius præco, ei esset comes constitutus, fructum æternæ beatitudinis ampliavit.*

X. Albertus Archidiaconus Theniesien. Vicarius generalis Ecclesiæ Chanadinæ, Sede vacante, scriptis Chanadini litteris die sancti Galli Confessoris, ad ipsum beatum Jacobum, rogat ut in extirpandis hæreticorum versutiis, quæ jam pridem in regno Hungariæ latenter exortæ sunt, laboribus & sudoribus non parceret &c. Subjungitque: *Eamdem P. V. etiam requirimus ego, & Domini nostri de Capitulo affectanter, ut vos ipsi in propria persona huc Chanadinum pro majori & uberiori expeditione præmissorum, ac seminandis gratiis divinis dignetur venire.*

XI. Georgius Episcopus Transilvanus per epistolam scriptam in Torda, die apparitionis sancti Michaelis, rogavit ut ad suam provinciam veniret, hæreticos eliminaturus, inter alia multa ita subjungens: *Paternitatem vestram affectuosissime flagito instanti prece & cordiali, quatenus, Deo auxiliante, completo in illis partibus labore vestro salutifero, divinæ prædicationis intuitu, & ob fidei sanctæ fortitudinem, iter vestrum versus huc reflectendo, pro extinctione prædictæ sectæ pestiferæ, has partes ingredi dignemini, & velitis diem, & tempus progressus vestri, dum scilicet ad has partes ingredi malueritis, per occurrentes Nuntios mihi intimare, ut usque ad oppidum Ecclesiæ nostræ Tasnad in obviam Paternitatis vestræ recentiores homines & nuncios transmittere, votive valeam & possim.*

XII. Idem

XII. Idem in litteris eodem die scriptis ad suos diœcesanos ait: *Quoniam his temporibus pro quibusdam negotiorum expeditionibus apud Imperialis Majestatis gratiam occupabamur & constituebamur, & hoc medio intervallo tempore, sicuti ex fide dignorum accepimus relatu, quidam perniciosi hæretica Hussitarum pravitate infecti, de Moldaviæ, & aliis partibus, tamquam oves morbidæ, non solum prænotatos districtus, sed etiam istas partes Transilvaniæ, proh dolor! subingressi, quamplures gregis nostri utriusque sexus homines inficiendo corruperunt, & eorum doctrinam pestiferam, tamquam venenum mortiferum, latius diffuderunt, & cum nos in factis jam dicti Domini nostri Imperatoris ad præsens occupemur, ad prædictæ hæreticæ pullulationis extirpationem, & extinctionem tam subito versus illuc personaliter proficisci, & attendere nequivimus; pro eo venerabilem & egregium, religiosumque fratrem Jacobum de Marchia, de Ordine sancti Francisci, a Sede Apostolica, & sacro Concilio Basileen. in Bosnæ, Rassiæ, & Valachiæ partibus pro talis modi maledictæ sectæ, & hæresis pestiferæ eradicatione, legatum & nuncium specialem, pro animarum vestrarum salute instantissime rogavimus, ut ad vos pervenires &c.*

XIII. Multam magnamque messem hac excursione in Christi horrea collegit Jacobus, plurimosque ab errorum tenebris, ad Evangelicæ veritatis lucem reduxit. Ultra quinquaginta quinque millia ad fidem ab ipso conversos sacro baptismatis fonte abluisse scribunt in ejus actis itineris socii, & diebus quinque alia ferme totidem millia baptizasse. Quemdam Andream Presbyterum insignem hæresiarcham pertinacissimum, degradatum judici tradidit seculari, morte plectendum; sed postea pœnitentem, & contrito corde veniam deposcentem ad gremium sanctæ Ecclesiæ recepit, officiis tamen, beneficiis, & sacri Ordinis exercitio spoliatum. His in rei Catholicæ augmentum præclaris obsequiis devinctus Pontifex, multis affecit virum privilegiis & gratiis, atque inter alia indulsit, ut auctis domiciliis suum Religiosum Institutum per Austriam, Boemiam, & Hungariam propagaret.

Miri ejus fructus.

Conceditur ei facultas plures domos ædificandi.

Dilecto filio Jacobo de Marchia Ordinis Fratrum Minorum professori salutem &c.

XIV. *Sacræ Religionis, sub qua, mundanis abjectis illecebris, cum abjectione spontanea voluntatis, in humilitatis spiritu Domino virtutum famularis, promeretur honestas, ut votis tuis, illis præsertim, quæ divini cultus augmentum, & Religionis propagationem respiciunt, favorabiliter annuamus. Hinc est, quod nos tuis in hac parte supplicationibus inclinati, tibi quod in Boemia duo, in Hungariæ regnis tria, in Austria tria etiam loca, cum distantia per Sedem Apostolicam ordinata, si tibi pia largitione fidelium concedantur, vel alias justis modis poteris adipisci, dummodo alia tui Ordinis loca ibidem non existant, recipere, & retinere, & in quolibet ipsorum locorum Ecclesiam, seu oratorium cum campanili, campana, cæmeterio, domibus, & aliis necessariis officinis, pro usu & habitatione tua, & aliquorum Fratrum tui Ordinis construere, & ædificare, necnon quoscumque Fratres dicti Ordinis etiam de Vicaria Bosnæ existentes, ad id voluntarios, de Superiorum suorum licentia transferre, & recipere, ac inibi una cum eisdem Fratribus sub regularibus institutis dicti Ordinis Altissimo famulari, necnon Missas, & alia divina officia celebrare, ac Verbum Dei populo prædicare, libere & licite valeas, Ordinarii loci super hoc consensu mi-*

Ex lib. 3. de Regular. fol. 146.

minime requisito, juribus tamen parochialium Ecclesiarum, & quorumlibet aliorum in omnibus semper salvis, auctoritate Apostolica, tenore præsentium concedimus facultatem. Et nihilominus tibi, & universis Fratribus in eisdem domibus, & locis pro tempore moraturis, ut omnibus & singulis privilegiis, indultis, & gratiis quibuscumque generalibus & specialibus, quorumcumque tenorum existant, Fratribus ejusdem Ordinis per Sedem Apostolicam concessis, & in posterum concedendis, uti & gaudere valeas, & valeant, auctoritate prædicta, harum serie indulgemus, felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibitione, ne Fratres Ordinum Mendicantium &c. Datum Bononiæ anno Incarnationis Dominicæ MCCCCXXXVI. VIII. *Kalend. Septembris anno* VI.

An. 1435. n. 10.

XV. Sub finem anni præcedentis beatus Albertus Sartianensis pervenit Hierosolymas, iter suum, quod diximus, ad Nationes Orientales prosecuturus, & XXIII. Martii ex sanctissimi sepulcri Dominici Sanctuario scripsit ad Scipionem, Episcopum Mutinensem, Eugenii Pontificis domesticum, sibi familiarem & amicum, ut introduci curaret ad suam sanctitatem, fratrem Ludovicum Bononiensem, virum probum & religiosum, qui per annos multos Hierosolymis habitaverat. Miserat hunc ut coram referret statum illorum locorum, & remedium obtineret multorum abusuum, qui obrepserant, atque insuper sibi quædam itineri ad Orientales necessaria postularet.

Fr. Ludov. Episcop. Signensis. Fr. Reginaldus Eguinen. Fr. Joann. Darien. Fr. Franciscus Rubicen. Fr. Lombardus Andrien.

XVI. Creati sunt hoc anno Episcopi, Signensis sub Archiepisc. Jaderensi, frater Ludovicus de Pirramo, sacræ Theologiæ professor, per translationem Joannis ad Anconitanam: *Ecclesiarum utilitati*. IV. Idus Augusti. Eguinensis, sub Archiepisc. Athenien. frater Reginaldus Polet, per obitum Joannis: *Pastoralis officii*. V. Kalend. Aprilis. Dariensis in Provincia Herachien. frater Joannes Angelus, alias Vontelman, per obitum Henrici: *Regimini universalis Ecclesiæ*. IV. Kalend. Decembris. Rubicensis in insulis Canariis, frater Franciscus, per obitum Ferdinandi: *Apostolatus officium*. VII. Kalend. Octobris. Primum hujus Ecclesiæ Episcopum invenio in antiquo Codice MSS. Provincialis Romani, fuisse institutum a Benedicto XIII. fratrem Alphonsum de San-lucas de Barrameda an. MCCCCIV. a virtute & doctrina commendatum. Andriensis sub Archiepisc. Naupacten. frater Lombardus de Salis, per obitum Andreæ de Doria. IV. Kalendas Decembris.

Florent viri docti. Fr. Ægid. legatus Regis Portugalliæ. Fr. Jacobus de Caponibus.

XVII. Floruerunt hoc tempore in Lusitania frater Ægidius de Tavira, in sacra Theologia licentiatus, quem Eduardus Rex simul cum Antonio Portugallensi, & Ludovico Visensi Episcopis, ac nobili viro Alphonso, Joannis quondam Portugalliæ Regis nepote, legatum misit hoc anno ad Eugenium Pontificem, ut multa stabilirent circa negotia Ecclesiarum. Et in Bononia frater Jacobus de Caponibus nobilis Florentinus, cui hoc anno Guillelmus Generalis Minister plurima, & insolita concessit privilegia.

An. 1431. n. 6. Commendatur Mons Alvernæ protectioni lanificum Florentiæ.

XVIII. Diximus superius, concessum fuisse domum montis Alvernæ Fratribus Observantiæ, non tamen sine contradictione Patrum Conventualium, qui tam insigni pietatis delubro se privari dolebant. Damnum restaurare, ædemque recuperare cupientibus, opposuit Pontifex Consules, & universitatem artis lanæ civitatis Florentinæ, quibus Montis protectionem commisit, his litteris contentam.

DI-

Dilectis filiis Consulibus, & universitati artis lanæ civitatis Florentinæ.

XIX. *Quamvis de cunctis orbis Ecclesiis, Monasteriis, & religiosis domibus, prout ex debito injuncti nobis officii Pastoralis tenemur, pro eorum statu salubriter dirigendo, sollicite cogitemus, inter ceteras tamen religiosas domos, in quibus Fratrum Ordinis Minorum viget observantia regularis, domum sancti Francisci* de Lavernia *vulgariter nuncupatam, Aretinæ diœcesis, in qua Venerabilis Confessor beatus Franciscus admirandæ ejus vitæ sanctimoniæ fundamenta jecit, quibus Catholicæ fidei ædificia, veluti solidissimis columnis usque in hodiernum diem fulciri noscuntur, considerationis nostræ intuitum dirigimus, ut quemadmodum de speciali prærogativa a beato Francisco illic peractæ pœnitentiæ, stigmatibusque Salvatoris nostri miraculose in suo corpore receptis illustratur, ita eo amplius, concedente Domino, augeatur, & conservetur incrementis, quo majori protectorum, & defensorum ejusdem munimine fuerit roborata. Sane attendentes, quod vos ad Ordinem Minorum, & præsertim ad ipsam domum* de Lavernia *specialem geritis devotionis affectum, & singulari zelo desideratis domum ipsam in ædificiis, & ceteris ornamentis Ecclesiasticis augmentari & conservari, ut ex hoc magis ad ipsam domum fidelium zelus devotionis accrescat, & Fratres ipsi in eadem Altissimo famulantes commodius servare possint Regularis Observantiæ disciplinam; vos & universitatem vestram, ac successores vestros, qui pro tempore fuerint, de quorum discretione specialem in Domino fiduciam obtinemus, præfatæ domus* de Lavernia *protectores, & defensores facimus, constituimus, & etiam deputamus, vobis in omnibus, & in singulis præmissis, & ad ea pertinentibus, ac fabricæ ipsius domus, & Ecclesiæ cum omnibus membris suis, & omnium & singulorum jocalium, librorum, ornamentorum, ad cultum divinum, ac ipsam fabricam pertinentium, gubernatores, & defensores, auctoritate Apostolica, tenore præsentium facultatem, & potestatem plenariam concedentes. Nulli ergo &c. Datum Florentiæ anno* MCCCCXXXVI. *Kalend. Martii &c. anno* VI. Ex lib. 19. Bullarum fol. 77.

XX. In provincia sancti Antonii, & oppido Scledi, hoc anno erectum fuisse Conventum Fratrum Regularis Observantiæ, auctore & promotore, ut ferunt, beato Bernardino Senensi, constat ex quibusdam litteris Episcopi Vincentini datis Venetiis hoc anno ultima Julii, quæ in ejusdem Cœnobii archivo conservantur. Hujus ferme temporis Conventum alterum sanctæ Ursulæ extra Patavium reputat Gonzaga, & ex ejusdem Bonifacii, supremi Pontificis facultate traditum Fratribus a Monialibus Benedictinis, quæ hoc loco relicto, alium sibi extruxerunt intra Civitatem sancto Marco Evangelistæ sacrum. Sed Bonifaciorum ultimus fuit Nonus, qui ante triginta duos annos obiit, neque eo adhuc tempore adeo crebra, & nota erat Observantum familia, præsertim in illis partibus, ut summa animi propensione, uti auctor habet, in eam ferrentur Moniales. Vel ergo antiquior est hujus ædis traditio, seu translatio ad Minores, vel hoc tempore non potuit donum probare Pontifex ullus Bonifacius. „Alterum ædificium sesqui milliari „ ab urbe Veronensi, sanctæ Mariæ de Gratiis Arcæ ruptæ nuncupatum, a „ Senatu illius Urbis constructum, acceptandi suspicatur Eugenium Ponti- „ ficem licentiam concessisse sancto Bernardino Senensi, duodecim Fratrum „ habitationi satis accomodum.

Conv. Scledi. Gonz. in Provin. S. Anton. Conv. 6. Conv. S. Ursulæ. Paduæ. Indid. Conv. 17. ADDITIO PATRIS LUCÆ WADDINGI. Conv. Arcæ ruptæ. Indid. Con. 10.

„ XXI. Hoc anno transivit a Patribus Conventualibus ad Observantes

Conv. S. Francisci Mantuæ. *Anno 1230. n. 7. Donesm. l. 4. histor. Mant. Tom. 6. an. 1304. n. 39.*

Conventus sancti Francisci urbis Mantuanæ, prope insignem illum lacum, ex quo Mincius fluvius suam ducit originem. Auctorem dedimus, qui affirmaverat, a sancto Francisco inchoatum prope ædiculam sanctæ Mariæ Incoronatæ, & absolutum a socio Benevenuto, deinde post annos multos ampliorem adjunctam Ecclesiam sub invocatione ipsius sancti Institutoris. Crevit postea multis, magnisque incrementis sub Observantibus, adeo ut optimo cuique totius Ordinis ædificio possit comparari. Templum viginti quinque continet sacella pulcherrimis iconibus distincta, inter quæ maxime supereminent illud, quod a miraculosa Mariæ Virginis imagine commendatur, & alterum, quod a *Gonzaga* nomen habet, ac nobilibus Mausolæis hujus gentis illustratur. Illic quippe conditi sunt Franciscus Gonzaga Mantuanorum Marchio anno MDXIX. die XXX. Martii. Sigimundus Gonzaga S. R. E. Cardinalis anno MDXXV. Margarita Friderici Mantuanorum Principis uxor, cujus æri insculptum legitur hoc epitaphium: *Optima Margareta, summa Bavariæ domus gloria, Consanguineis Imperatoribus Augusta, altera a Lampedio magnanimi Principis Friderici conjux, Evadne, Alcesteque fidior, humo se condi volens, eodem auctore, hoc sub ære quiescit.* Alda Estensis, Ludovici Gonzagæ Mantuanorum Marchionis itidem uxor; Margarita Malatesta, Galeazii Gonzagæ strenui militis, invictique herois conjux, quibus alia cohærent ejusdem familiæ sepulcra, nullis tamen adjectis inscriptionibus. Jacent in eadem Ecclesia multi Minoritæ, pietate, & virtutibus illustres; Benevenutus supradictus, Sixtus Mediolanensis, Seraphinus Mantuanus, Bartholomæus Bergomas, cujus sepulcro hæc incisa sunt verba: *Bartholomæo Bergomensi homini Dei, qui obiit* MDXLIV. *die ultima Julii.* Franciscus Bazonis, ex nobili Mantuanorum familia, Sixtus Riparolus, & alii.

XXII. Ad ingressum majoris sacelli sepultum esse quemdam Ministrum Generalem totius Ordinis anno MCCCLXXVII. die IV. Octobris, cujus nomen ignoratur, obliterato seu attrito superambulantium pedibus epitaphio, ait Gonzaga, sed nullum scio Ministrum Generalem, qui prædicto anno potuerit obiisse. Erat tunc actualis Minister Leonardus Giffonensis, qui postea assumptus ad Cardinalatum, obiit Avenione anno MCCCCV. ibidem apud Minores sepultus. Et ex iis, qui præcesserunt Ministri, ac per longam seriem eodem Cardinalatus honore ferme omnes insigniti sunt, nullus potuit Mantuæ eo anno mori aut sepeliri, juxta exactam narrationem, quam per singulos annos, quo officio, aut vita functi sunt, in tomo nono distribuimus. Plurimis iisque insignibus reliquiis decorari Ecclesiam industria, & liberalitate fratris Philippi Bonacursi Mantuani, Episcopi Tridentini, suo loco recensuimus. Collocatæ sunt pulcherrimis thecis & ornatissimis loculis prope altare majus, ubi etiam Philippus ipse voluit sepeliri. Consecratam fuisse Ecclesiam anno MCCCCLIX. præsente Pio II. monent hæc inculta carmina incisa lapidi præ foribus Templi ad sinistram, multasque concessas Indulgentias ab eodem Pio II. invisentibus Ecclesiam, quam ipse non semel sua decoravit præsentia, ubi etiam sacrum celebravit ad altare beatæ Virginis Gratiarum anno MCCCCLX. die XVI. Januarii, tertio scilicet antequam e Mantua recessit.

Tom. 9. an. 1378. n. 7.

Tom. 6. an. 1305. n. 2.

Vide Donesm. l. 6. hist. Mant.

Mille quadringenti anni quinquaginta novemque,
Mense Decembris erat Dominus sub luce secunda,
Nobilis Antistes, decus, atque corona Veronæ,
Hermolaus, Venetis oriundus, Barbara proles,

Hoc

,, *Hoc Pater alme, tibi Templum, Francisce, dicavit.*
,, *Cultum; namque Pio Papa præsente secundo*
,, *Cardinibusque suis ter denis, Præsulibusque*
,, *Pluribus, ac cœtu fidei celebrante dietam*
,, *Perpetuo Pius hanc juste visentibus ædem*
,, *Septem quadragenas, septemque indulsit & annos.*
,, *Anno* MCCCCLIX. *die* XXVII. *Maii Papa Pius venit Mantuam:*
,, *die* XIX. *Januarii inde recessit.*
,, XXIII. Cœnobii structura magnifica est, sumptuosa, & undequa-
,, que perfecta. Fratrum cubicula per dormitoria amplissima, in quadro
,, disposita, numerum excedunt centesimum. Bina habet claustra, quorum
,, primum pulcherrimis innititur columnis marmoreis quinquaginta dua-
,, bus, & ex ea parte, qua Mantuanum prospicit lacum, xysto prospectu-
,, que gaudet amœnissimo. Xysto conjunguntur capacissimum valetudina-
,, rium, & aromatarium, infirmis perquam opportuna, rebus omnibus
,, necessariis instructa. Multa sunt hic celebrata Comitia generalia, tum
,, propter loci commoditatem, tum propter singularem Principum Man-
,, tuanorum erga Fratres affectum.

XXIV. In civitate Barii, sancti Nicolai Myrensium Episcopi, corpore celeberrima, pius mercator Pisanus, Balduinus Carattonus nuncupatus, Deo & Barensibus gratias redditurus pro multis, quas in ea urbe acquisivit, divitiis, hoc anno Conventum ædificavit ejusdem Instituti viris, sub nomine sancti Petri Apostolorum Principis, sacrarum litterarum studio opportunum. Extra oppidum Manteæ in Calabria ex communibus Oppidanorum facultatibus hoc anno inchoatus Fratrum Regularis Observantiæ Conventus, præcedente Eugenii Pontificis licentia, anno proxime elapso, domumque acceptante Antonio a Valentia, provinciæ Calabriæ Vicario. Jacet hic beatus Pater Antonius Scozettus Manteanus, miraculis ante & post mortem illustris, de quo honorifica habetur mentio in vita beati Francisci Paulani. In eadem regione Calabriæ & civitate Seminariæ, curante beato Paulo Sinopolitano sancti Bernardini Senensis socio, circa hunc annum ædificatus est Conventus beatæ Mariæ de Angelis, privatis quorumdam, & publicis urbis expensis, humili tamen structura, juxta renascentis Observantiæ Regularis humilia exordia.

Conv. Barensis. *Idem in Provin. S. Nicol. Con. 21.*
Conv. Manteæ. *Idem in Provin. Calab. Con. 8.*
Anton. Scozettus. *Vide bullam Leonis X. de ejus beatificatione & ejus vitam.*
Conv. Seminariæ.

XXV. Similiter in alia Calabriæ urbe Miletensi, hoc anno, vel circiter, fuit datum Patribus Conventualibus, acceptante Provinciale Magistro Thoma, hospitale peregrinorum, & sacellum sub invocatione sanctæ Mariæ *de Misericordia* constructa sub Bonifacio VIII. a nobili muliere Julia de Azarolis, Comite Miletensi. Floruit ibidem Magister Ferdinandus, Scoticæ doctrinæ cultor præcipuus. Spectat ad Patres prædictos provinciæ Calabriæ, & Custodiæ Rheginæ. In eademque Custodia fundatus est hoc anno, annuente Eugenio Pontifice, Conventus Arenarum, per nobilem virum Nicolaum Comitem Arenarum & Mileti, prope sacellum sancti Nicolai, a se antea conditum in oppido prædicto: *Sacræ Religionis.* III. Nonas Maii. Domum hanc multis beneficiis, & supellectile Ecclesiastica locupletavit Marchio de Concubletis. Conservatur in choro pulchrum Graduale, vario minio, & auro distinctum, in cujus initio ita scriptum: *Datum Fratribus Minoribus loci sancti Nicolai de Arenis, per excellentissimum Dominum Nicolaum de Arenis, Comitem Arenarum Mileti, & Stili, anno Domini* MCCCCXXXVII.

Idem in Provin. 7. Martyr. Con. 4.
Conv. Miletensis.
Mon. MSS. Provin. Calab. Convent.
Rodul. fol. 279. in Cust. Rhegii.
Conv. Arenarum.

XXVI. In oppido Quinquefrondium ejusdem regionis Calabriæ, erat Con-

Conv. Quinquefrondium.

Conventus ante annos sexaginta propter bellorum pericula derelictus a Fratribus Conventualibus provinciæ Calabriæ, quem restaurare aggressus nobilis vir Joannes Carozolus, Comes Guatii, obtinuit hoc anno licentiam reædificatum tradendi pristinis possessoribus: *Exigit vestræ devotionis affectus*. III. Nonas Maii. Nescio an alius hic sit ab illo Conventu sancti Philippi Quinquefrondium, quem Gonzaga asserit extructum Fratribus Regularis Observantiæ, a nobilissima Anojorum familia circa annum MCCCCXLV. accedente Eugenii Pontificis facultate. Error posset esse circa structores, aut restauratores.

Gonz. in Provin. 7. Martyr. Con. 11.

Conv. Crapanii.

XXVII. Crapanium, nudum olim scopulum insularem II. M. P. in circuitu habentem, a Sybenico Illyricorum urbe VII. M. P. distantem, vir nobilis Thomas, Domicellus Sybenicensis, impetravit ab Archidiacono Ecclesiæ Sybenicensis, datis aliis possessionibus utilioribus Archidiaconatus dignitati. Constituit ea in insula sacellum, seu oratorium construere, sed morte præventus non potuit. Quatuor superstites filii, & nobilis vir Georgius Radoslamchic majori incremento defuncti conatum compleverunt, ædificando ibidem commodum Conventum sanctæ Cruci sacrum pro Fratribus Regularis Observantiæ, concessa prius ab Eugenio Pontifice facultate: *Votis fidelium*. XVII. Kalend. Decembris. Insula libere, absque ullo cohabitatore annis multis potiti sunt Fratres: sed cum locus munitissimus esset, & frequens Turcarum in illas partes incursus, aliquot Illyrici rogaverunt Fratres, ut illic sibi liceret domicilia construere. Acquiescentibus, brevi accrevit integrum oppidum, situ & incolarum industria munitissimum.

Idem in Provin. Dalmat. Con. 13.

Conv. Insulæ viridis. Idem in Provin. Brit. Conv. 1.

XXVIII. In mari Britanniæ Armoricæ parva & inculta conspicitur Insula, *Viridis* nuncupata, ab Oriente habens insulam Brehatam fertilem, populosam, munitam, ab Aquilone insulam sancti Mahudeti, filii Regis Hiberniæ, ab eo cognominatam, quia a venenosis reptilibus & animalibus repurgavit. Difficilem patitur accessum ob asperrimos, nudosque scopulos, & perpetuo tumescentes fluctus. Nihilominus pii Viri ex familia Observantum parum post editum decretum Concilii Constantiensis in hujus Instituti commendationem, eo navigantes, prope Ecclesiunculam pauperrimam beatæ Virginis Mariæ, habita facultate Episcopi Dolensis, humilem casulam, quindecim dumtaxat palmos altam, ex vili materia construxerunt. Hoc anno generosus Heros Ægidius de Torneminne, pingui collata eleemosyna, in meliorem formam, & capaciorem ædem reduci curavit. Sixtus IV. defectum supplevit neglecti eo usque assensus Apostolici, multisque gratiis & privilegiis incolas affecit. Celebraturi hoc in loco provinciæ Britanniæ Patres Comitia, solitis cæremoniis, & hymno *Veni Creator Spiritus*, cœperunt divini Numinis assistentiam implorare, cum ecce repente tantus a cœlo ignis descendit, ut domum universam videretur absumere. Accurrerunt, qui in illa, & qui in vicinis erant insulis, ut voraces, sicut judicabant, flammas extinguerent, invenerunt que omnia integra & illæsa, & Fratres sacrum solemne sancti Spiritus decantantes. Quo miraculo insignem conciliavit eis Deus opinionem, per omnes populos circumvicinos.

Conv. Dumkerkan. Idem in Provin. Fland. Con. 7.

XXIX. In oppido Dumkerkano, diœcesis sancti Audomari, portus commoditate, & nauticæ artis peritia celeberrimo, pios conjuges Guillelmum & Luciam, ait Gonzaga, tempore tamen incerto, Fratribus Regularis Observantiæ sub titulo sanctæ Mariæ Ægyptiacæ Conventum construxisse. Hoc tamen anno invenio Eugenium domui ædificandæ per universitatem Oppidanorum licentiam concessisse: *Sacræ Religionis*. XVII. Kalend. Januarii.

XXX.

XXX. Hoc anno Sbigneus Olesnicius, Polonus, Episcopus Cracoviensis, Cardinalis tituli sanctæ Anastasiæ, consecravit Dominica prima post festum sancti Stanislai Ecclesiam Minorum Cracoviensem, primum a Boleslao Pudico, uti alias dixi, fundatam, sub titulo Corporis Christi, & anno MCCXL. simul cum Monasterio completam, mox illa nuncupatione relicta, a sancto Francisco cognominatam. Mutationis causam hanc scribit Matthias de Miechovia. Quidam nequam & famelici latrunculi, sub octava Corporis Christi anno MCCCXLVII. de Ecclesia parochiali omnium Sanrum in Cracovia delatorium divinissimi sacramenti (vulgo *monstrantiam*) furati sunt: compertoque quod esset ærea, illam in paludem *Mothe*, arbustis plenam, ab Ecclesia sancti Laurentii, nunc in Kazimiria extante, tunc autem ab Ecclesia parochiali in villa *Bauol*, ad proprietatem Capituli Cracoviensis pertinente, nec longe distantem projecerunt. Et cum plures mortales luminaria die, noctuque in palude relucentia viderent, ad Pontificem Cracoviensem ejusque venerabile Capitulum, ac deinde ad Regem Casimirum, rem tamquam prodigiosam pertulere. Qui processionibus totius urbis ordinatis, triduano prius jejunio indicto & exacto, cum hymnis, & vexillis paludem adeuntes, delatorium cum Sacramento divinissimo acceperunt, & illud ad Ecclesiam omnium Sanctorum, unde erat ablatum, retulerunt. Excellentissimus autem Rex Casimirus, in loco inventionis tam ineffabilis Sacramenti, quamvis cœnoso & paludinoso, Ecclesiam in honorem & titulum Corporis Christi se fundaturum vovit. Nec mora, anno altero nobilem chorum, & sacrarium, cocto latere initiavit, & consummavit: Parochia, quam ex antiquo Ecclesia sancti Laurentii habebat, ei adjuncta, calicibusque ac apparatibus, crucibus, ceterisque clenodiis munificentia regia adornavit, & titulum Corporis Christi, quo Ecclesia sancti Francisci, a primæva sui fundatione illustrata fuerat, Fratribus Minoribus pretio, precibusque contentatis, ut solidior sua fundatio permaneret, abrogari & extingui procuravit. Ad lævam altaris majoris jacet in choro Boleslaus fundator, hac adjecta inscriptione: *Anno Domini* MCCLXXIX. *obiit Illustrissimus Princeps, & Dominus Boleslaus Cracoviensium Dux &c. benignus ac religiosus Princeps, qui in egentes, cultumque Dei, ac Ministros Dei munificus fuit*. In medio chori exurgit dolatis lapidibus sepulcrum beatæ Salomeæ, Sororis prædicti Boleslai, Colomanni Principis Halicensis, uxoris incorruptæ, mox sanctissimæ Clarissæ, cujus vitam & miracula supra enarravimus. Multæ aliæ in hoc templo conspiciuntur virorum nobilium sepulturæ, & epitaphia. Altare maximum egregio opere ex marmore & alabastro construxit anno MDXCVII. Magister Joannes Donati Caputi a Cupertino.

Conv. Cracov. Tom. 2. an. 1237. n. 12. Miechov. lib. 4. c. 24. Tom. 3. an. 1254. & Tom. 4. ann. 1268.

XXXI. Aliquot Monasteriorum Ordinis sanctæ Claræ hoc anno recurrit in monumentis Vaticanis memoria. Villæfranchæ de Penades, diœcesis Barcinonensis, in Bulla, qua conceditur licentia Mariæ de Media villa, ejusdem domus Moniali, ut in ædibus paternis se possit curare ab infirmitate diuturna & periculosa. Setabiensis, dum Pontifex approbat sententiam arbitrariam latam ab Hugone Episcopo Valentino, in controversia, quæ vigebat inter Sorores hujus Cœnobii, & Nicolaum de Janvilla Comitem Terraconensem. Dabo in Regesto Bullam in laudem & commendationem Saurinæ nobilis mulieris, hujus ædis fundatricis: *Apostolicæ nobis injunctæ*. IX. Kalend. Martii. Monensis, in litteris, quibus jubet Pontifex, ut Episcopus Monensis, & Archidiaconus Jaderensis Ecclesiæ cogant quamdam illius Monasterii Monialem, quæ ad Monasterium sancti Nicolai Jaderensis ejusdem Ordinis ex animi levitate se transtulit, ad Monense reverti. Monticel-

Monast. Villæfranchæ de Penades. Monast. Setab. Mon. Monense.

Mon. Montiscellen. ticellensis extra muros urbis Florentinæ, in Bulla, qua probatur reformatio ibidem facta, ejectis improbis, impurisque Monialibus, introductisque ex aliis partibus Viginibus piis & religiosis, quod alias narravi diffusius; *Officii nostri debitum*. v. Kalend. Aprilis.

Tom. 6 an. 1320. n. 3. Monast. Venetũ S. Mariæ Majoris. Conv. in Provin. S. Anton. Mon. 9.

XXXII. Hoc anno Venetias pervenit pia quædam fœmina, Catarina Anachoreta nomine, cum altera ejusdem vitæ socia, quæ humilem Ecclesiunculam, Divo Vincentio sacram, & tuguriolum ligneum construxerunt. Harum allectæ exemplo adhæserunt aliæ quatuor honestæ matronæ, omnesque laudabile quoddam vitæ genus sibi scripserunt. Accessit ad harum commendationem, ut Augustinus quidam Venetus neglectam apud se beatæ Virginis Deiparæ imaginem, a sancto Luca Evangelista, ut ferunt, depictam, eis tradiderit, quæ protinus multis cœpit clarescere miraculis. Hinc desuevit sancti Vincentii appellatio, assuescente vocabulo *sanctæ Mariæ Majoris*, magnumque cœpit Senatus Venetus ædificare Monasterium Ordinis sanctæ Claræ, evocatis Magistris ex Cœnobio Muriano ejusdem civitatis. Ecclesiam pulchram, dejecta prima, construxit pius vir Ludovicus de Maripetris, prius monitus ab ipsa Virgine sacratissima, eamque sub annum MDI. plene absolvit.

XXXIII. Fratres Tertii Ordinis in Flandria, diversa gerentes caputia, jubet Pontifex ut eadem omnes utantur forma: *Devotionis augmentum*. IV. Kalend. Januarii. Privilegia concessa quibusdam illorum domibus in eadem regione, & statuta confirmata per Joannem XXIII. & Martinum V. An. 1430. n. 57. uti superius diximus, ad illas, quæ postea ædificarentur, extendit: *Ad Apostolicæ dignitatis apicem*. VI. Kalend. Decembris. Similiter Monasteria duo Sororum ejusdem Instituti, sanctæ Elisabethæ Aquilanum, & sancti Antonii Perusinum, admittit in consortium aliarum, quæ sub unius Ministræ An. 1435. n. 18. Generalis regimine diximus coivisse: *Sacræ Religionis zelus*. XII. Kalend. Julii.

SUPPLEMENTUM P. ANTONII MELISSANI DE MACRO.

„ I. IMpiger Sigismundus his non erat diebus, cum Eugenio adlaborranti pro extirpatione hæresum, unione fidelium, ipse quoque „ viribus, & prudentia adesset, maxime in Boemorum ad obedientiam, Wadd. ad ann. 1435. n. 8. & 1436. n. 1. „ fideique integritatem reductione: rem dixit Annalista; eam nihilominus „ elucidare, Lectoris satisfacturi curiositati, non detrectabimus. Mortuo Zyska, ut prædictum est, cum quo spes aliqualis compositionis erat, „ licet fortem adversam in armis experiretur; nihilominus cunctando sperans posse justum attingere finem, suos inter Boemos amicos omni arte „ fovebat Sigismundus, ut occasioni præsto essent. Hæretici Hussitæ, qui „ etiam vivente Zyska, Taboritæ dicebantur, & ab ejus obitu Orphani, „ duos sibi præfecerunt rectores, fautores, & defensores Procopium, „ & Coaphonem infimæ sortis viros; hujusmodi electionem dedignati cum „ proceribus Regni Nobiles, coeuntes sibi in Ducem & gubernatorem „ elegerunt Alscionem de Rizemburgo, Virum nobilem, & Equitem „ strenuum: ab hac divisione exorti rumores in bellum proruperunt, in quo „ sors pro Nobilibus plebem stravit, totiusque populi corda mutavit. Sigismundi amicis hoc agendi tempus illuxit adeo feliciter, ut sub anni „ proxime elapsi finem, Boemi cum Patribus Concilii Basileensis quædam „ concordata inierint, ab Annalista relata, ac tamdem Sigismundum exceperint, regnique corona donarint Pragam ingressum, VI. Kal. Septembris

„ bris hujus anni. Interea illius Provinciæ Patres habuerunt Comitia Cra-
„ coviæ in Festo Corporis Christi.

„ II. Eugenius vero, præter alia, hæc inter, cum Nuceriæ Fratres pro
„ quarta Funerali molestias subirent, Idibus Januarii expedito Brevi: *Ad* — *Expedit plura pro Tertio Ordine.*
„ *sacram &c.* ne vexarentur prohibuit, & VIII. Kal. Februarii datis litte-
„ ris: *Dudum nostra &c.* pro Conventu Neapoli Tertiariis erecto, V. Idus
„ Martii Plebaniam sancti Laurentii Monasterio Florentino regularis Ob- — *Indic. ex Vatic.*
„ servantiæ aggregavit: *Observantia regularis &c.* & pridie Idus ejusdem
„ mensis fratri Jacobo transitum ad Benedictinos permisit: *Religionis ze-*
„ *lus &c.* sed V. Idus Junii Nicoletæ Moniali, ut rediret ad Monasterium,
„ complacuit: *Humilibus &c.* & X. Kal. Augusti, cum Theresia Moniali
„ Palentina dispensavit: *Religionis zelus &c.* At sub VIII. Kal. Septem-
„ bris Ministro Generali Guillelmo de Casali, eligere pro Observantibus
„ Vicarium Bosnæ, ubi hi plurimum pro Ecclesia laborabant, indixit:
„ *Dudum siquidem &c.* Interim eidem provinciæ Bosnensi Apostolicis Pri-
„ vilegiis confirmatis: *His, quæ per &c.* & Fratribus Sacramentorum ad-
„ ministratione concessa: *Ad ea, quæ &c.* & beato Jacobo de Marchia
„ ibidem Vicarium agenti, & uberrimos fructus Ecclesiæ sanctæ Dei refe-
„ renti, Martini V. Privilegiis indultis: *His, quæ per &c.* sequenti vero
„ die ejusdem Provinciæ junioribus concessit, ut ætatis viginti duobus
„ annis expletis, ad Sacerdotium promoveri possent: *Piis fidelium &c.*
„ VII. autem Idus Septembris pro fratre Joanne, & Conventu Argenti-
„ nensi expeditis litteris: *Regularem vitam &c.* & X. Kal. Octobris aliis
„ circa Legatum Margaritæ in Conventu *de Estremoz: Cunctorum statui &c.*
„ VIII. Kal. Octobris controversiam inter Fratres & Moniales Burdega-
„ lenses in Aquitania composuit: *Humilibus &c.* Idibus ejusdem Mariæ
„ Moniali Clarissæ transitum ad aliud Monasterium: *Sacræ Religionis &c.*
„ & Idibus Decembris fratri Bernardino similiter ad Cistercienses abire
„ permisit: *Copiosa Sedis &c.*

„ III. Piissima æque ac Illustrissima Domina Bona nomine, & re, Ru-
„ thenæ cum obiisset, hoc anno in Ecclesia nostri Conventus sepulturam
„ accepit. Erat autem hæc filia Joannis Ducis Bithuricensis, Comitissa
„ Armaniaci, & Ruthenæ, & jugata Amadeo VI. Sabaudiæ Comiti, Ama-
„ deum VII. Sabaudiæ Ducem primum peperit, qui mox fuit Felix V. ut
„ dicetur. Viduata Viro cum remeasset ad propria, operibus Christianis
„ intenta, ultimum finem Ruthenæ accepit, ut dictum est. Ejus nobilissimi
„ Mausolæi occasione in nostra Ecclesia existentis, præcoquem memoriam
„ habuisse Annalista videtur, sed obscure nimis. Nobilissima pariter Do- — *Ad ann. 1232. n. 41.*
„ mina Catarina de Haya Fratrum Minorum nomen Matris adepta, quod — *Chronic. MSS.*
„ ipsos non tantum suo patrocinio consoveret, sed etiam eisdem sua libe- — *Provin. Aquit.*
„ ralitate subveniret, dum bonis operibus cumulata ad Remuneratorem pro-
„ peraret, legatis Fratribus quindecim sextariis tritici, & viginti secaliæ,
„ cum quatuor Franchis pro cera ad usum Ecclesiæ, viventibus in hac re- — *Sup. ad an. 1404.*
„ gione umbræ mortis vale dicto, in nostra Conventus Andegavensis Ec- — *& infra ad an.*
„ clesia, ad regionem Evangelii constructo Monumento altitudinis pedum — *1452.*
„ sex in crassitie muri, tumulata fuit hoc anno.

REGESTUM
PONTIFICIUM.

REGESTUM PONTIFICIUM.

MARTINI V.

ANNO CHRISTI 1418. PONTIFICATUS ANNO I.

BULLA I.

Ut transferre possit Fratres ab uno loco ad alium commodiorem. Ex lib. I. de diversis formis, an. I. fol. 309.

Venerabili fratri Ludovico Episcopo Parmen.

§. I. EGULAREM vitam professis, ut sub illa quietius atque liberius, prout Religionis exposcit conditio, militare valeant Altissimo, propriis nos condecet assistere favoribus, ne, quod absit, alicujus adversitatis incursus aut eorum commoditatibus incommodet, aut propositum sacræ Religionis infringat; quapropter, dum tuam ad hoc idem devotionem aspirare conspicimus, tuis piis precibus in his, quantum cum Deo possumus, exorabiles inveniri volumus & benigni.

§. II. Dudum siquidem pro parte tua Balthassari, tum Joanni XXIII. in sua obedientia nuncupato, exposito, quod antea postquam quidam incola villæ, seu castri de Varennis, Regien. diœcesis pia devotione ductus, quamdam domum cum Ecclesia &c. & aliis necessariis officinis ad usum religiosarum personarum instituendarum ibidem, extra muros hujusmodi villæ, seu castri, construi & ædificari fecerat; ac tandem nullis adhuc inibi Religiosis institutis, fuerat vita functus: tu postmodum hujusmodi locum cum domo, & aliis præmissis justo titulo acquisiveras, cupiebasque in eo unum Conventum Ordinis Fratrum Minorum, illorum videlicet, qui sub arctiori regulari Observantia, & secundum Instituta beati Francisci vivunt, ad Dei laudem pro tua, atque parentum, necnon ipsius incolæ animarum salute instituere, si ad id Apostolicæ Sedis accederet assensus. Idem Balthassar, tunc, ut præmittitur, Joannes XXIII. nuncupatus, tibi tot ex Fratribus hujusmodi, quot juxta loci congruitatem inibi commode stare posse tua prudentia conspiceret, in dicta domo instituendi; necnon Ecclesiam cum claustro &c. & officinis hujusmodi, ad usum perpetuum prædictorum similium, & aliorum inibi pro tempore ponendorum Fratrum, deputandi licentiam concessit, prout in ejusdem Balthassaris inde confectis litteris plenius continetur.

§. III. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte tua petitio continebat, tu postmodum auctoritate dictarum litterarum, certum numerum Fratrum Ordinis, & arctioris Observantiæ hujusmodi in domo præfata institueris, & eis domum cum omnibus præmissis deputaveris antedictis; quodque Fratres ipsi in dicto loco propter aquarum inundationes, quæ illum frequenter solent alluere, commode permanere nequeant, ac prope dictam villam quædam capella, quæ in titulum perpetui beneficii Ecclesiastici alicui assignari non consuevit, ac locus, in quo situata existit, accommodiores, & di-

ctæ villæ viciniores, & in tuo temporali dominio situata, existant, ubi Fratres ipsi possent decentius collocari: pro parte tua fuit nobis humiliter supplicatum, ut tibi capellam, & alium locum hujusmodi ad usum & moram dictorum Fratrum deputandi & assignandi, illisque se de primo dicto loco ad ipsum secundum locum transferendi, ac illum perpetuo inhabitandi, & retinendi, licentiam concedere, ac alias illorum opportunitatibus providere &c. dignaremur.

§. IV. Nos igitur hujusmodi &c. inclinati, fraternitati tuæ capellam, & secundum locum hujusmodi ad usum dictorum Fratrum arctioris Observantiæ, cum terris suis per te pro claustro, dormitorio &c. & aliis officinis, ac hortis suis, deputandi, ac ipsis se de dicto primo loco ad secundum locum hujusmodi transferendi, illumque perpetuo inhabitandi & retinendi; ac eis concedendi, quod capella & locus deputandus hujusmodi, & quod præfati, & alii, quos deinceps in eodem secundo loco degere continget Fratres &c. de simili Observantia gaudere possint & uti, gaudeant & utantur, plenam &c. concedimus facultatem. Jure tamen parochialis Ecclesiæ, ac alieno quolibet in his omnibus semper salvo. Non obstantibus constitutionibus &c. quibuscumque. Proviso, quod primus locus præfatus ad profana non trahatur. Nulli ergo &c.

Datum Constantiæ, III. Nonas Januarii, anno I.

II.

Assumitur ad Ecclesiam Ruben. Ex lib. I. de Provisionibus, an. I. fol. 161.

Dilecto filio Simoni de Brundusio Electo Ruben.

§. I. INter cetera, quæ suprema dispositione nobis imminent peragenda, ad id nimirum solliciti reddimur, ut viduatis Ecclesiis, tales præficiamus in pastores, per quorum industriam, & sollicitudinem circumspectam indemnitati earum provideatur salubriter, & Ecclesiæ ipsæ in spiritualibus & temporalibus proficere valeant incrementis.

§. II. Nuper siquidem in nostri Apostolatus primordiis, per nos intellecto, quod Ecclesia Ruben. cui bonæ memoriæ Sixtus Episcopus Ruben. dum viveret, præsidebat, per ipsius Sixti obitum, qui extra Romanam &c. vacaverat & vacabat tunc. Nos cupientes eidem Ecclesiæ utilem &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, Decretorum Doctorem, in Sacerdotio constitutum &c. direximus oculos nostræ mentis &c. præfatæ Ecclesiæ, de dictorum Fratrum consilio, auctoritate Apostolica, providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c.

Datum Constantiæ, VII. Kalendas Februarii, anno I.

III.

Ut Fratribus domum recipiendi in villa de sancto Georgio licentiam largiatur, eosque ab excommunicationis sententia absolvat. Ex lib. I. de diversis formis, an. I. fol. 303.

Venerabili fratri nostro Episcopo Bisuntin.

§. I. PIis & honestis supplicum votis, illis præsertim, per quæ Divinus cultus augeri, & sacra Religio, sub qua dilecti filii Minister Generalis, & Fratres Ordinis Minorum devotum & sedulum exhibent Domino famu-

famulatum, propagari valeat, libenter annuimus, & ea favoribus prosequimur opportunis.

§. II. Sane petitio pro parte dilecti filii nobilis viri Guillelmi Domini loci de Sancto Georgio, tuæ diœcesis, nobis nuper exhibita continebat, quod cum olim ipse de propria salute recogitans, ac cupiens terrena in cœlestia, & transitoria in æterna felici commercio commutare, de bonis sibi a Deo collatis, ob reverentiam Dei & sancti Francisci, in villa de Saleriis, quæ suæ temporali ditioni subjecta existit, quamdam domum cum Ecclesia, pro Fratrum Ordinis Minorum usu & habitatione perpetuis, de licentia olim Balthassaris Joannis XXIII. in sua obedientia, de qua partes ipsæ tunc erant, nominati, sibi desuper facta oraculo vivæ vocis, ad id etiam tuo, & præfati Generalis accedente consensu, in loco ad hoc congruo & honesto de novo fundare & construere inceperit: ac nonnulli Fratres dicti Ordinis credentes propter licentiam hujusmodi, illis hoc licere, ad præfatum locum accesserint, ibique ex tunc commorantes bona fide cohabitaverint, prout cohabitant de præsenti, pro parte dicti Guillelmi nobis fuit humiliter supplicatum, ut sibi perficiendi & complendi opus perfectum, necnon Fratribus prædictis locum hujusmodi recipiendi, & perpetuo retinendi licentiam concedere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. III. Nos igitur &c. propositum ejusdem Guillelmi multipliciter in Domino commendantes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus & committimus, quatenus præfato Guillelmo, Diœcesani loci, vel cujuscumque alterius licentia seu consensu super hoc minime requisitis, hujusmodi locum in villa prædicta perficiendi & complendi, & in eo Ecclesiam sive domum cum cœmeterio, campanili, campana, & aliis necessariis officinis fundandi & construendi; ac Ecclesiam ipsam libris, calicibus, paramentis, & aliis ad Divinum cultum requisitis fulciendi: necnon eisdem Fratribus, illis tamen ex eisdem Fratribus, qui ad locum ipsum accesserunt, ut præfertur, prius per te, si hoc humiliter petierint, ab excommunicationis sententia, in quam propter præmissa inciderunt, in forma Ecclesiæ consueta absolutis, nuncupatis eis pro modo culpæ pœnitentia salutari, & aliis, quæ de jure fuerint injungenda: & cum eis super irregularitate, si quam forsan sic ligati, non tamen in contemptum clavium, celebrando Divina, vel immiscendo se illis incurrerunt, auctoritate nostra dispensato, domum prædictam cum Ecclesia, & aliis necessariis supradictis recipiendi, & pro usu & habitatione prædictis perpetuo retinendi, auctoritate prædicta, licentiam largiaris. Non obstantibus tam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibente, ne Fratres Ordinum Mendicantium in aliqua civitate &c. loca de novo recipere, seu recepta mutare præsumant, absque Apostolicæ Sedis licentia &c. quam aliis constitutionibus Apostolicis contrariis quibuscumque. Jure tamen parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo &c. Volumus autem & Apostolica auctoritate concedimus, quod Fratres dicti Ordinis, qui in hujusmodi loco sive domo, pro tempore morabuntur, omnibus exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, privilegiis & indulgentiis gaudeant & utantur, quibus alii Fratres dicti Ordinis, in eorum domibus commorantes gaudent, & quomodolibet potiuntur.

Datum Constantiæ, III. Idus Februarii, anno I.

IV. Ut

IV.

Ut Fratres Minores admitti faciat in civitate Attrebaten. Ex lib. 1. de Regularibus, an. 1. fol. 148.

Dilecto filio Decano Ecclesiæ Cameracen.

Vide Const. 53. Bonif. IX. §. I. Sacræ Religionis &c. Sane pro parte dictorum Guardiani & Fratrum nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim propter guerras in partibus illis vigentes, præfata domus, quæ fatis notabiliter ædificata & constructa fuerat, ne fieret inimicis umbraculum, & villæ Attrebaten. & ejus incolis & habitatoribus nocumentum afferret, deliberatione etiam Cleri & populi ejusdem villæ super hoc, ut dicitur, præhabita, ad terram prostrata, & totaliter demolita fuit, Fratribus ipsis a suo loco & receptaculo solito penitus exclusis, & undique dispersis, Divinoque servitio inibi hactenus fieri consueto prætermisso. Et quod ipsi Guardianus & Fratres desiderantes invicem reuniri, & pro eorum usu & habitatione Domum seu Cœnobium infra muros dictæ villæ Christifidelium suffragiis & eleemosynis construi & ædificare facere, ad dilectum filium nobilem virum Joannem Ducem Burgundiæ, sub cujus dominio dicta villa consistit, recurrerunt, licentiamque acquirendi & recipiendi in eadem civitate locum aliquem ipsis ad hoc congruum & aptum, si aliquem acquirere possent, sibi concedi humiliter petierunt: promittentes etiam eidem adjici, quod ipsi, & successores eorum Fratres hujusmodi Domus de novo construendæ, singulis annis, die sexta mensis Julii Vigilias, seu Vesperas solemnes, & in crastinum Officium & Missam, pro ipsius consortis, ac progenitorum suorum, aliorumque fidelium defunctorum animarum salute in perpetuum observarent, & etiam celebrarent. Idem Dux hujusmodi petitionibus annuens, præfatis Guardiano & Fratribus acquirendi, recipiendi, ac perpetuo possidendi in villa præfata locum & territorium amplum, & eis congruum, sive in domibus, maneriis, giardinis, aut aliis quibuscumque ædificiis, si alias sibi licite acquirere possent, ac inibi domum, Ecclesiam, claustrum, & alias necessarias officinas construendi & ædificandi, seu construi & ædificari faciendi licentiam per suas litteras concessit, prout in eisdem litteris dicitur plenius contineri. Quare pro parte Guardiani & Fratrum præfatorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut concessionem hujusmodi ratificare & approbare, ac ipsis locum hujusmodi recipiendi, procurandi, & pro eorum usu & habitatione retinendi, necnon domum, Ecclesiam, cum cœmeterio, campanili, campana, dormitorio, & aliis necessariis officinis de novo ædificandi & construendi, & alia circa necessaria faciendi, licentiam concedere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ per &c. mandamus, quatenus, si est ita, concessionem præfatam, auctoritate nostra ratifices & approbes, præfatisque Guardiano & Fratribus locum hujusmodi procurandi & recipiendi, ac pro eorum usu & habitatione retinendi &c. ipsamque Ecclesiam per aliquem Catholicum Antistitem gratiam & communionem Apostolicæ Sedis habentem consecrari faciendi, ac inibi morandi, & perpetuo Domino serviendi, dummodo ad id Ordinarii loci, & Generalis Ministri dicti Ordinis accedat consensus, eadem auctoritate licentiam largiaris. Jure tamen parochialis &c. semper salvo. Et nihilominus Guardiano & Fratribus ipsis, auctoritate præfata concedas, quod domus præfata, postquam constructa & ædificata fuerit, necnon Fratres in ea pro tempore commorantes, omnibus privi-

privilegiis &c. uti & gaudere possint & debeant, quibus alii Fratres dicti Ordinis in aliis domibus, & locis ejusdem Ordinis commorantes gaudent, seu etiam potiuntur &c.

Datum Constantiæ, XII. Kal. Martii, anno I.

V.

Promovetur ad Archiepiscopatum Theban. Ex lib. I. de Provisionibus, an. I. *fol.* 267.

Dilecto filio Joanni de Pontremulo, Electo Thebano.

Apostolatus officium &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Jacobo Archiepiscopo Theban. Ecclesiæ præsidente, nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum vacaret, per Apostolicæ Sedis providentiam &c. Postmodum præfata Ecclesia per obitum dicti Jacobi Archiepiscopi, qui extra Romanam &c. Pastoris solatio destituta. Nos vacatione hujusmodi &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum Professorem, in sacra pagina Magistrum &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus attenta meditatione pensatis, de persona tua &c. eidem Theban. Ecclesiæ, de dictorum Fratrum consilio, auctoritate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Archiepiscopum &c. *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 164.*

Datum Constantiæ, XI. Kalendas Martii, anno I.

VI.

Præficitur Ecclesiæ Nebien. Ibidem, fol. 211.

Dilecto filio Antonio de Cassia, Electo Nebien.

§. I. Apostolatus officium &c. Dudum siquidem Ecclesia Nebien. tunc ex eo Pastoris solatio destituta, quod Balthassar, tunc Joannes XXIII. in sua obedientia, de qua partes illæ existebant, nominatus, provisiones omnium Cathedralium Ecclesiarum, apud Sedem Apostolicam tunc vacantium, & in antea vacaturarum dispositioni, & ordinationi suæ reservans, decrevit ex tunc irritum & inane, si secus &c. contingeret attentari. *Ut supra.*

§. II. Et deinde venerabilem fratrem nostrum Antonium Episcopum Acernen. tunc electum Nebien. a vinculo, quo eidem Ecclesiæ Nebien. cui tunc præerat, tenebatur, de Fratrum suorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine absolvens, eum ad Ecclesiam Acernen. tunc vacantem duxerit, auctoritate Apostolica transferendum, præficiendo ipsum eidem Acernen. Ecclesiæ in Episcopum & Pastorem. Idem Balthassar, tunc Joannes XXIII. Ecclesiam Nebien. præfatam bonæ memoriæ Petro sancti Angeli Diacono Cardinali per eum, quoad viveret, tenendam, regendam, & etiam gubernandam, per suas litteras concessit in commendam, prout in ipsis litteris plenius continetur.

§. III. Cum autem postmodum hujusmodi commenda per obitum dicti Petri Cardinalis, qui, ea durante, postquam ad summi Apostolatus apicem, divina favente clementia, assumpti fuimus, extra Romanam Curiam diem clausit extremum, expiraverit, dictaque Ecclesia Nebien. secundum præmissa adhuc vacare noscatur. Nos qui in nostri Apostolatus primordiis declaravimus provisiones omnium Cathedralium Ecclesiarum per dictum Balthassarem, tunc Joannem XXIII. in sua obedientia, ea durante vacantium ordinationi, & dispositioni suæ reservatarum, de quibus idem Balthassar

ante ipsius ejectionem a jure, quod habere prætendebat in Papatu, non providerat, per hujusmodi reservationem, & decretum remansisse, & remanere reservatas, nullumque de illis præter Romanum Pontificem disponere potuisse, sive posse, reservatione, & decreto obsistentibus supradictis: ac decrevimus ex tunc irritum &c. scienter vel ignoranter attentatum erat tunc, vel in posterum contingeret attentari, ad provisionem ipsius Ecclesiæ Nebien. &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos &c. eidem Nebien. Ecclesiæ, de dictorum Fratrum consilio, auctoritate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Episcopum &c.

Datum Constantiæ, VII. Kal. Martii, anno I.

VII.

Fit Episcopus Malten. Ibidem, fol. 253.

Dilecto filio Joanni Eximini, Electo Malten.

Vide ut supra. Apostolatus officium &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Andrea Episcopo Malten. Ecclesiæ Malten. præsidente, Petrus de Luna, tunc Benedictus XIII. in sua obedientia, de qua partes ipsæ existebant, nuncupatus, cupiens eidem Ecclesiæ per Apostolicæ Sedis providentiam, utilem & idoneam præsidere personam, provisionem ipsius Ecclesiæ ordinationi & dispositioni suæ reservavit &c. Postmodum vero præfata Ecclesia per dicti Andreæ obitum, qui hujusmodi obedientia durante, extra Romanam Curiam diem clausit extremum, Pastoris solatio destituta, ac præfato Petro, tunc Benedicto XIII. nuncupato, ab omni jure, quod se dicebat habere in Papatu, per sacrum generale Concilium Constantiense sententialiter ejecto; Nos, qui postea, divina favente clementia, fuimus ad summi Apostolatus apicem assumpti, cum a nonnullis revocaretur in dubium, an aliquis, præter Romanum Pontificem, de provisionibus Ecclesiarum per dictum Petrum, tunc Benedictum XIII. dispositioni suæ reservatis, tempore dictæ ejectionis vacantium, disponere potuisset, sive posset, ad hujusmodi ambiguitatis tollendum dubium, per nostras litteras declaravimus, hujusmodi provisiones Ecclesiarum, tempore dictæ ejectionis vacantium, de quibus idem Petrus, tunc Benedictus XIII. ante ejectionem prædictam non providerat, remansisse, & remanere per hujusmodi reservationem & decretum affectas, nullumque de illis, præter Romanum Pontificem, disponere potuisse, sive posse, quoquo modo; ac ad provisionem ipsius Ecclesiæ celerem &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum in sacra pagina professorem &c. direximus oculos nostræ mentis &c. eidem Ecclesiæ, de ipsorum Fratrum consilio, auctoritate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c.

Datum Constantiæ, XVII. Kalendas Aprilis, anno I.

VIII.

Ut ædificent Observantibus domum. Ex lib. I. de diversis formis, fol. 70.

Dilectis filiis Sculteto, Magistro civium, Scabinis, & Universitati oppidi Ganden. Trajecten. diœcesis.

Ut in Reg. Tomi 9. fol. 474. Sinceræ devotionis affectus &c. Cum itaque, sicut pro parte vestra nobis nuper exhibita continebat petitio, vos ad Ordinem Fratrum Minorum, sub illius Observantia secundum Instituta beati Francisci viventium,

tium, singularis gerentes devotionis affectum, unam domum cum Ecclesia, cœmeterio &c. & aliis necessariis officinis, pro usu & habitatione tredecim ex Fratribus eisdem, in vestro Ganden. oppido fundare cupiatis. Et sicut pro parte dilecti filii Christiani Polii, professoris ejusdem Ordinis, sub hujusmodi Observantia degentis, nobis nuper expositum extitit, venerabilis frater noster Fridericus, Episcopus Trajecten. ac dilectus filius Antonius de Pireto, Minister Generalis dicti Ordinis, ad id, necnon quod in dicta domo, postquam fundata fuerit, idem Christianus cum duodecim aliis similibus Fratribus per eum hac primaria vice eligendis, commorentur, consensus suos præstiterint. Nos hujusmodi vestrum laudabile desiderium dignis in Domino laudibus commendantes, vestris, necnon ipsius Christiani in hac parte supplicationibus inclinati, vobis, ut de bonis vobis a Deo collatis domum cum Ecclesia, cœmeterio, claustro &c. ac aliis necessariis, & accomodis officinis hujusmodi, pro usu & habitatione tredecim Fratrum, qui inibi sub arcta dicti Ordinis Observantia, secundum Instituta prædicta vivere debeant, in quocumque decenti ad vos communiter, vel divisim pertinente loco dicti oppidi, fundandi, necnon Christiano, ac eligendis per eum, ceterisque inibi pro tempore instituendis Fratribus hujusmodi in domo ipsa perpetuo commorandi &c. tenore præsentium indulgemus. Volentes nihilominus & Fratribus concedentes eisdem, quod ipsi, postquam in eadem domo manere cœperint, omnibus & singulis privilegiis &c. uti valeant pariter, & gaudere. Jure tamen parochialis Ecclesiæ &c. semper salvo.

Datum Constantiæ, x. Kalendas Aprilis, anno 1.

IX.

Creatur Episcopus Ussellen. Ex lib. 1. de litteris, & provisionibus, an. 1. *fol.* 301.

Dilecto filio Bernardo Rubei, Electo Ussellen.

APostolatus officium &c. Dudum siquidem Petrus de Luna &c. reservans decrevit ex tunc irritum &c. Postmodum vero Ecclesia Ussellen. ex eo Pastoris &c. quod idem Petrus, tunc Benedictus XIII. venerabilem fratrem nostrum, Petrum Calaritan. tunc Ussellen. Episcopum, licet absentem, a vinculo, quo dictæ Ussellen. &c. absolvens, ipsum ad Ecclesiam Calaritan. tunc vacantem, auctoritate Apostolica, duxit transferendum, præficiendo ipsum eidem Calaritan. Ecclesiæ in Episcopum, & Pastorem; dictoque Petro, tunc Benedicto XIII. de provisione ejusdem Ecclesiæ Ussellen. aliter non disposito, ab omni jure &c. deposito. Nos, divina favente clementia, ad apicem &c. Demum ad te, Ordinis Fratrum Minorum professorem, & in Theologia Magistrum &c. dixerimus oculos nostræ mentis &c. eidem Ussellen. Ecclesiæ, de eorumdem Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Episcopum, & Pastorem &c. *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 564.*

Datum Constantiæ, XIII. Kalendas Maii, anno 1.

X.

Ut Observantibus permittat domum recipere. Ex lib. 2. de diversis formis, an. 1. fol. 105.

Venerabili fratri Episcopo Quinqueecclesien.

§. I. EA quæ divino profutura cultui pia Catholicorum Principum devotio prosequitur, per Apostolicam merentur providentiam ad effectum per-

perduci congruentem. Sane petitio pro parte dilecti filii Nobilis viri Piponis de Ozera, Comitis Themeſienſis, nobis nuper exhibita continebat, quod ipſe pia devotione ſuccenſus, ab intimis cordis cupiens tranſitoria in æterna felici commercio commutare, de bonis ſibi a Deo collatis unum locum pro uſu, & habitatione Fratrum Ordinis Minorum, qui in eodem ſecundum regulam veram, obſervantiamque, & inſtituta beati Franciſci, Deo eligerent famulari, cum Eccleſia, campanili &c. & aliis officinis hujuſmodi, tam in ornamentis, & paramentis eccleſiaſticis, quam nonnullis aliis pro eiſdem uſu & habitatione accommodis, fulcire, necnon, poſtquam conſtructus fuerit, Fratribus ipſis pro hujuſmodi eorum uſu & habitatione donare, & aſſignare deſideret, ſi ad id Sedis Apoſtolicæ accedat aſſenſus. Quare pro parte ipſius Comitis nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſibi præmiſſa faciendi licentiam concedere, & alias ſuper his etiam ipſis Fratribus opportune conſulere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. II. Nos igitur &c. hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuæ &c. per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus, ſi eſt ita, dummodo infra limites eoſdem pro ſimilibus uſu & habitatione locus aliquis cujuſvis Ordinis præcipue ex Mendicantibus, non exiſtat, Comiti prædicto, locum infra hujuſmodi limites, cum Eccleſia &c. & aliis officinis præfatis conſtruendi, fundandi, & erigendi, ac conſtrui &c. necnon omnia alia præmiſſa faciendi, & poſtquam conſtructus fuerit, illum, ut præmittitur, dictis Fratribus donandi, & Fratribus prædictis eumdem locum infra limites præfatos pro eorum hujuſmodi uſu & habitatione recipiendi, & perpetuo retinendi, plenam & liberam, auctoritate Apoſtolica, licentiam largiaris &c. jure tamen parochialis &c. ſemper ſalvo. Volumus autem, quod dicti Fratres &c. omnibus privilegiis &c. libere gaudere, ac uti poſſint, ac debeant, quibus ceteri Fratres in quibuſvis aliis locis dicti Ordinis gaudent, & quomodolibet potiuntur.

Datum Bernæ, Lauſanen. diœceſis, v. Kalendas Junii, anno 1.

XI.

Ut det licentiam Fratribus, domum in villa Mollenbach retinendi, eoſque ab excommunicationis ſententia abſolvat. Ex lib. 3. de Regularibus, an. 1. fol. 274.

Dilecto filio Decano Eccleſiæ beatæ Mariæ in caſtro Queruford, Halberſtaden. diœceſis.

§. I. Super gregem Dominicum noſtræ divinitus vigilantiæ creditum intenti, prout nobis deſuper conceditur, ſpeculatoris exercentes officium, circa ea, per quæ Religionis ubertas deſcendi ſecernitur, & cum animarum propagatione ſalutis divinus cultus adaugeri ſperatur, ſub levi quoque Redemptoris jugo cervicem edomantium ſtatui, & indemnitatibus conſulitur, ſtudiis intendimus indefeſſis.

§. II. Sane pro parte Fratrum Ordinis Minorum apud parochialem Eccleſiam villæ in Mollenbach, Moguntin. diœceſis commorantium, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim dilectus filius nobilis vir Guntherus Comes in Suartzburg, attente recenſens, quod villa ipſa, quæ ejus ditioni ſubjacere dignoſcitur, & magno conſiſtit nemore obſita, adeo deſerta foret, quod hominum fere nullus inibi foveret larem ſuum; etiam eadem ſuccedente Eccleſia Rectore, divinoque cultu penitus deſtituta, cupienſque cultum ipſum in Eccleſia vigere memorata, illam, quantum in eo fuit, Fratribus

tribus Ordinis ejusdem ad hoc, quod circa illam, pro eorum usu & habitatione domum, sive locum, cum hortis, hortalitiis, & aliis necessariis officinis construendo, & ædificando, sive construi, & ædificari faciendo, nonnulli ipsorum apud eamdem Ecclesiam residere, & ibidem divinis intendere deberent, licet de facto, concessit pariter, & assignavit.

§. III. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, postmodum nonnulli ex Fratribus præfatis, easdem concessionem & assignationem, nulla tamen super hoc Apostolicæ Sedis obtenta licentia, pro usu & habitatione præfatis, etiam de facto acceptantes, corporalem quoque possessionem Ecclesiæ apprehendentes ejusdem, apud illam domum, sive locum hujusmodi, cum eisdem hortis, hortalitiis, & aliis officinis construi, & ædificari facere, ac inibi residere inceperint, excommunicationis incurrendo sententiam, in tales a Jure generaliter promulgatam: pro parte dictorum Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut ipsis ex illis, qui, præmissorum occasione, hujusmodi sententia ligati quomodolibet censeri poterunt, ab ea de absolutionis beneficio, & alias super his opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. IV. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si vocatis eis, qui fuerint evocandi, ita esse inveneris, omnes & singulos ex Fratribus præfatis, qui, occasione præmissa, hujusmodi sententia ligati habentur, ut præfertur, si hoc humiliter petierint, ab illa, auctoritate nostra, hac vice dumtaxat absolvas in forma Ecclesiæ consueta, injunctis eis pro modo culpæ pœnitentia salutari, & aliis, quæ de Jure fuerint injungenda. Et nihilominus cum illis ex eis, qui hujusmodi sententia ligati, Missas, & alia divina Officia, non tamen in contemptum clavium, celebrarunt, aut se immiscuerunt eisdem, super irregularitate, quam propterea incurrisse noscuntur, eadem auctoritate dispenses, ac aboleas omnem inhabilitatis, ac infamiæ maculam sive notam, per ipsos eadem occasione contractam.

§. V. Et insuper Ecclesiam præfatam dictis Fratribus de novo, eadem auctoritate conferas, & assignes. Omnia quoque & singula, quæ per Fratres ipsos, ac illorum nomine circa Ecclesiam præfatam de hujusmodi structuris, & ædificiis alias rite gesta fuere, approbes pariter & confirmes. Ac eisdem Fratribus etiam dictas structuras & ædificia, quemadmodum ipsis accommoda fuerint, perficiendi, ac perfici faciendi: domum quoque, sive locum hujusmodi pro eisdem usu & habitatione denuo recipiendi, ac perpetuo retinendi, auctoritate præfata licentiam largiaris. Nos enim, si licentiam concesseris eamdem, illis ex dictis Fratribus, quos apud domum, sive locum hujusmodi residere continget, ut omnibus & singulis privilegiis, indulgentiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, & gratiis præfato Ordini, ac aliis illius domibus per Sedem præfatam, & alias quomodolibet concessis uti, & gaudere libere & licite valeant, eadem auctoritate concedimus pariter, & indulgemus. Non obstantibus tam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri &c. quam aliis Apostolicis constitutionibus &c. necnon statutis, & consuetudinibus dicti Ordinis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque: jure tamen &c. salvo.

Datum Gebennis, XII. Kalendas Julii, anno I.

XII. *Ut*

XII.

Ut decidat controversiam inter Observantes & Conventuales domus sancti Joannis Angeliacen. Ibidem.

Venerabili fratri Episcopo Xantonen.

§. I. Exhibita nobis pro parte dilectorum filiorum Guardiani, & Fratrum domus sancti Joannis Angeliacen. Ordinis Fratrum Minorum, Xantonen. diœcesis, petitio continebat, quod, licet dilectus filius Nicolaus Radulphi, Frater dicti Ordinis, nullam in ipsos Guardianum & Fratres dictæ domus jurisdictionem haberet ordinariam, seu etiam delegatam: idem tamen Nicolaus asserens se Vicarium nonnullorum Fratrum ejusdem domus, *de Observantia* nuncupatorum, tunc expressorum, in ipsos Guardianum, & Fratres dictæ domus excommunicationis sententiam, ad instantiam, ut idem dixit, eorumdem Fratrum *de Observantia* nominatorum, de facto promulgavit, ipsosque mandavit, & fecit excommunicatos publice nunciari, in magnum ipsorum Guardiani, & Fratrum dictæ domus vituperium, necnon injuriam & jacturam. Quare pro parte eorumdem Guardiani & Fratrum dictæ domus nobis fuit humiliter supplicatum, ut super hoc eis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. II. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vocatis præfatis Nicolao, & Fratribus *de Observantia* nuncupatis, ac aliis, qui fuerint evocandi, & ipsis Guardiano & Fratribus dictæ domus, si, & prout justum fuerit, ab hujusmodi excommunicationis sententia per te simpliciter, & ad cautelam absolutis, omnes & singulas causas inter partes ipsas jam motas, & quas ipsi Guardianus, & Fratres præfatæ domus prædictis Nicolao & Fratribus *de Observantia* nuncupatis, occasione negotiorum, quæ emerserunt ad præsens, movere intendunt, audias, & fine debito decidas, faciens quod decreveris, per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem, qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, censura simili, appellatione cessante, compellas veritati testimonium perhibere. Non obstante, si præfatis Nicolao, & Fratribus *de Observantia* nuncupatis, vel quibusvis aliis, communiter, vel divisim a Sede Apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, seu ad judicium evocari non possint, per litteras Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi, & eorum personis, locis, & ordinibus, ac nominibus propriis mentionem.

Datum Gebennis, XII. Kalendas Julii, anno I.

XIII.

Ut Observantes recipiant domum in Ducatu Britanniæ ab ipso Duce construendam. Ex lib. 2. de diversis formis, an. I. fol. 127.

Dilecto filio nobili viro Joanni Duci Britanniæ.

§. I. Quanto salutis operibus, ut abundantibus meritis reddaris gratiæ Divinæ Majestatis acceptior, ferventius intendere conspiceris, tanto pia tua desideria benignioribus prosequimur affectibus, ut illa valeas ad laudem Divini nominis, tuæque salutis augmentum facilius adimplere.

§. II. Exhi-

§. II. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte tua petitio continebat, quod tu gerens ad Ordinem Fratrum Minorum singularis devotionis affectum, ac cupiens terrena in cœlestia, & transitoria in æterna felici commercio commutare, unam domum cum Ecclesia, campanili, campana, claustro, dormitorio, refectorio, ac aliis necessariis officinis, cœmeterio quoque, & horto, ceterisque commodis ad usum & habitationem Fratrum hujusmodi, qui secundum Regulam beati Francisci vivere voluerint, in oppido tuo de Rothono, aut alio ad hoc accommodo loco, infra tui Ducatus Britanniæ metas consistente, de bonis tibi a Deo collatis, construi facere desideras, & proponis. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter supplicatum, ut tibi præmissa faciendi licentiam concedere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. III. Nos igitur hoc tuum pium propositum in Domino plurimum commendantes, hujusmodi supplicationibus inclinati, tibi domum cum campanili &c. officinis & commodis prædictis, ad usum Fratrum hujusmodi, in oppido, vel alio loco prædicto construi faciendi, necnon Fratribus hujusmodi domum ipsam, postquam constructa fuerit, recipiendi, ac perpetuo inhabitandi, plenam & liberam, tenore præsentium, licentiam elargimur. Indulgentes universis Fratribus in eadem domo pro tempore degentibus, seu de ea existentibus, quod ipsi communiter & divisim, omnibus & singulis privilegiis &c. uti valeant, & pariter gaudere. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c., necnon statutis &c. ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c.

Datum Gebennis, VIII. Idus Julii, anno I.

XIV.

Ut defectu Episcoporum multa, quæ ad dignitatem Pontificalem spectant, peragere possint, & Indulgentias concedere. Ibidem, fol. 264.

Dilectis filiis Vicario dilecti filii Ministri Generalis, & Fratribus Minorum Vicariæ Bosnæ &c.

§. I. Illius, qui ut Protoplasti posteros barathri eriperet a faucibus cœlicam evocand. ad aulam, carne mortalitatis induta, se ipsum pretium Crucis victimavit in ara, vices, licet immeriti gerentes in terris, ad ea nostræ propensius dirigimus vigilantiæ curas, per quæ fidei grandia præmia felicitatis offerentis æternæ propagatio intendatur orthodoxæ, & infidelitatis hæresumque, & superstitionum succisis erroribus, & nostris quos in vinea Domini cultores eximios fore prospicimus, salutaribus invictis præsidiis, animarum fidelium quarumlibet salutis exquiritur incrementum. Dudum siquidem fel. record. Joannes Papa XXII. prædecessor noster suas concessit litteras tenoris sequentis: *Joannes Episcopus, servus servorum Dei. Dilectis filiis Fratribus de Ordine Fratrum Prædicatorum in terris Sarracenorum, Paganorum, Græcorum, Bulgarorum, Cumanorum, Iberorum, Alanorum, Gazarorum, Gothorum &c.* (sub anno 1321. Tomo 6. fol. 367. usque ad finem) *Datum Avenione* X. *Kal. Novembris, anno* VI.

§. II. Et deinde per piæ memoriæ Urbanum Papam V. etiam prædecessorem nostrum, intellecto, quod etiam vos in Bulgariæ, Valachiæ, & Bosnæ partibus, in quibus Hæretici & Schismatici commorabantur, illos per prædicationem, & exemplum vitæ laudabilis, cum auxilio Divinæ gratiæ, ad unitatem & obedientiam sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, Matris cunctorum & Magistræ, jugiter reducere piis & sollicitis studiis curabatis, vobis per quas-

quasdam litteras concessit, quod vos & vestrum singuli omnibus, & singulis præscriptis gratiis, privilegiis &c. in litteris Joannis Papæ contentis hujusmodi, secundum earum formam in præmissis, cum ea tamen modificatione, quod Indulgentias majores uno anno dare, & votum peregrinationis seu visitationis Dominici sepulcri commutare, aut illa, quæ ad Episcopalem pertinent dignitatem, minime exercere valeretis, proinde uti, seu fungi possetis, ac si litteræ Joannis Papæ hujusmodi vobis, & singulis vestrum nominatim, & specialiter directæ extitissent, ac successive quondam Urbanus in sua obedientia, de qua tunc eratis, VI. nuncupatus, per alias suas litteras vobis concessit, atque declaravit, quod prædicto Joannis Papæ privilegio uti possetis, quoad omnia in eo contenta. Non obstan. quod Episcopus Catholicus in locis, seu partibus ipsis resideret, vel præsens existeret, dummodo Clerum, vel Sacerdotes, aut Curatorum copiam non haberet, qui fidelibus, sive noviter conversis partium earumdem sufficienter præesse valerent, in administrando eis Ecclesiastica Sacramenta, & fidem Catholicam prædicando; illis tamen, quæ de jure, vel observata consuetudine ad eamdem Episcopalem dignitatem pertinent, exercitio vestro penitus interdictis, prout in eisdem aliis litteris plenius continetur.

§. III. Nos igitur crebris fide dignorum certiorati relatibus, quod vos vitam ducendo piissimam, divinisque, ex quibus gloria attollitur Altissimi, insistendo laudibus, & sanctæ prædicationis exercendo officium, ad supernæ majestatis obsequium partium earumdem habitatores & incolas flectere non tepescitis, & propterea, ut ipsius negotium fidei peramplius prosperari valeat, vobisque de messe, cui inferere gestitis assiduo, uberiores recolligendi manipulos præstantior sit facultas, & vestris in hac parte supplicationibus inclinati, devotioni vestræ, quod vos & singuli vestrum gratiis, privilegiis &c. & aliis præmissis in dictis Joannis Papæ litteris expressatis, illis, videlicet, quæ ad hujusmodi dignitatem Episcopalem pertinent, in absentia; aliis vero omnibus & singulis, tam in præsentia, quam absentia Catholicorum Episcoporum inibi, locorum Diœcesanorum, in Bulgariæ, Valachiæ, Rassiæ, & Bosnæ partibus prædictis, & etiam aliis, in quibus vos, ut earum habitatores, & incolæ, ad unitatem fidei, devotionem quoque, & obedientiam Ecclesiæ hujusmodi reducerentur, sive in illis persisterent, dictæ Sedis concurrente ministerio, subiistis hactenus, & ut ceteri, quibus opus fuerit passim, cooperante Domino, reducantur ad eas, ut optamus, in futurum perferre contigerit labores, & studia, ut dictis partibus fungi, & uti, & ut spiritualium per præmia plures virtutum allicere valeatis ad merita, omnibus & singulis Christifidelibus vere pœnitentibus, & confessis, qui in Nativitatis, Epihaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, Trinitatis, Corporis Domini nostri Jesu Christi, Nativitatis beati Joannis Baptistæ, beatorum Petri, & Pauli Apostolorum, necnon beati Michaelis, & omnium Sanctorum Festivitatibus, ac illarum Octavarum, necnon Palmarum, Cœnæ Domini, & duobus immediate sequentibus diebus, Ecclesias vestrarum domorum, & Conventuum in præmissis & aliis quibuslibet partibus infra Vicariam Bosnæ, secundum morem vestri Ordinis consistentium, præsentium, & futurorum devote visitaverint annuatim, illam Indulgentiam, sive ei similem, quæ fidelibus hujusmodi vere pœnitentibus, & confessis Ecclesias Fratrum Ordinis prædicti in festo beati Francisci devote visitantibus a Sede prædicta generaliter est concessa, elargiri libere & licite possitis, auctoritate præsentium concedimus pariter, & indulgemus. Non obstantibus modificationibus, ac restrictionibus per ipsum Urbanum VI. factis, ut præfertur, necnon constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis

riis quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ concessionis, & indulti infringere &c.

Datum Gebennis, x. Kalendas Septembris, anno 1.

XV.

Ut omnia a Fratricellis derelicta concedantur Observantibus. Ex lib. 3. de Regularibus, an. 1. fol. 106.

Dilecto filio Abbati Monasterii sanctæ Praxedis de Urbe.

§. I. INjunctum nobis desuper Apostolicæ servitutis officium digne peragere credimus, si ad ea solitæ benignitatis extendamus affectum, per quæ superstitiositatum, & errorum elisis sentibus, religionis succrescat augumentum, fideique dilatatio subsequi speratur orthodoxæ.

§. II. Sane pro parte dilectorum filiorum Ministri, & Fratrum Ordinis Minorum de Observantia nuncupatorum, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum in provincia Romana, & quibusdam aliis mundi partibus, nonnulli, qui via veritatis derelicta, sub pelle ovina gregem Dominicum lupi truculentia rapacis invadere, & sub pietatis imagine pravitatis hæreticæ virus evomere, nonnullasque opiniones reprobas, ac eidem obvias fidei astruere, & dogmatizare satagebant, a quibusdam locis in eisdem provincia, & partibus constitutis, quæ tunc ad eos legitime pertinebant, veluti massam inficientes Dominicam per diversos hujusmodi dilatationis fidei zelatores realiter sint repulsi, sive male sibi utpote conscii, in fugamque conversi, & ultionem saltem terrenam effugientes debitam, illa duxerint relinquenda; ipsi Minister & Fratres, ut de locis ipsis, alias veluti vulpecularum speluncis, templa cedant Domino, & tenebrarum profugata caligine, splendor irradiet salutaris, illa pro aliquorum ex dictis Fratribus usu & habitatione recipere, & inibi per eos, vel alios, si, & prout opus, sive congruum fuerit, cum Ecclesiis, campanilibus &c. & aliis necessariis officinis constructis, Domino in humilitatis spiritu famulari desiderant, eis super his Apostolicæ Sedis præsidio concurrente. Quare pro parte ipsorum Ministri, & Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis loca recipiendi, necnon in illis, sicuti congruet, Ecclesias &c. construendi &c.

§. III. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ, per &c. mandamus, quatenus, si est ita, omnia præfata loca, quæcumque, & qualiacumque fuerint, Ministro & Fratribus præfatis pro hujusmodi usu & habitatione applicare & assignare, auctoritate nostra procures, ipsisque illa pro eisdem usu & habitatione recipiendi, ac inibi, prout opus, sive congruum extiterit, ut præfertur, Ecclesias easdem cum præfatis cœmeteriis &c. plenam & liberam, eadem nostra auctoritate, licentiam largiaris &c.

Datum Seturiæ, Taurinen. diœcef. xv. Kalendas Octobris anno 1.

XVI.

Ut recipiant loca a fidelibus assignanda. Ibidem.

Dilectis filiis Ministro & Fratribus Ordinis Minorum de Observantia *nuncupatis*.

§. I. PRomptum, & benevolum libenter illis favorem impendimus, in quorum habetur desideriis, ut sub Religionis habitu devote Domino famulantes mereantur gloriam perpetuæ claritatis.

§. II. Sane pro parte veſtra nobis nuper exhibita petitio continebat, quod nonnulli partium diverſarum Chriſtifideles ad vos, veſtrumque ſtatum & Religionem, omnium chariſmatum datore incitante Domino, ſingulare gerentes affectionis adminiculum, & per hujuſmodi Religionis propagationem, & veſtras manus ſuos in cæleſtibus theſauros recondi ſatagentes, nonnulla ad illos legitime ſpectantia loca vobis, pro veſtris, ſeu aliquorum ex Fratribus Ordinis veſtri uſu & habitatione, pia largitione dare & aſſignare proponunt; voſque in tribus ſaltem ex locis eiſdem, præfatorum, & aliorum fidelium concurrentibus ſuffragiis, & obventionibus, domos cum Eccleſiis, cœmeteriis, campanilibus, campanis, hortalitiis, & aliis officinis, &c. Quare pro parte veſtra nobis humiliter fuit ſupplicatum, ut vobis loca a fidelibus eiſdem recipiendi, necnon illis domos cum Eccleſiis &c. hujuſmodi conſtruendi & ædificandi, ſive conſtrui & ædificari faciendi, licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. III. Nos igitur &c. hujuſmodi quoque ſupplicationibus inclinati, vobis loca ab eiſdem Chriſtifidelibus illa dare & aſſignare volentibus recipiendi, ac in eis pro præfatis uſu & habitatione domos cum Eccleſiis &c. & aliis officinis hujuſmodi conſtruendi & ædificandi, ac conſtrui & ædificari faciendi, ut præfertur, plenam & liberam, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium, licentiam elargimur. Et inſuper Fratribus Ordinis hujuſmodi, quos in eiſdem conſtruendis domibus pro tempore morari, ſive reſidere continget, ut omnibus & ſingulis privilegiis, libertatibus, immunitatibus &c. præfato Ordini, ac aliis illius domibus per Sedem præfatam, & alias quomodolibet conceſſis uti, & gaudere libere, & licite valeant, eadem auctoritate concedimus pariter, & indulgemus. Non obſtan. tam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. ceteriſque contrariis quibuſcumque. Jure tamen Ordinariorum, ac parochialium &c. in omnibus ſemper ſalvo. Nulli ergo &c.

Datum Seturiæ, Taurinen. diœceſ. xv. Kalendas Octobris, anno I.

XVII.

Præficitur Eccleſiæ Roſſen. Ex diverſis formis de Regularibus &c. fol....

Dilecto filio Waltero Formay, Electo Roſſen.

Ut in Regeſto Tomi 9. fol. 564. APoſtolatus officium &c. Cum itaque Eccleſia Roſſen. provinciæ Caſſellen. cui bonæ memoriæ Matthæus Epiſcopus Roſſen. dum viveret, præſidebat, per ipſius Matthæi obitum, qui extra Romanam Curiam diem clauſit extremum, aliquandiu vacaverit, & vacet ad præſens: nos ad proviſionem &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem, in Theologia Magiſtrum &c. direximus oculos noſtræ mentis &c. de perſona tua &c. eidem Eccleſiæ, de dictorum Fratrum conſilio, auctoritate Apoſtolica providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum, & Paſtorem &c.

Datum Mantuæ, xviii. Kalendas Decembris, anno I.

In eumdem modum: Archiepiſcopo Caſſellen. & Henrico Angliæ Regi illuſtri.

XVIII.

XVIII.

Confirmantur litteræ Benedicti XII. circa promovendos ad Magisterii gradum. Ex lib. I. de Regularibus, an. 2. fol. 83.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. APostolicæ servitutis Nobis injunctæ desuper officium mentem nostram excitat & inducit, ut circa ea, quæ pro statu prospero Monasteriorum, ac piorum locorum, necnon personarum in illis sub regulari observantia vacantium assidue, studio piæ vitæ opportuna fore conspicimus, & per quæ illarum necessitatibus consulitur, operosis studiis intendamus.

§. II. Exhibita siquidem nobis pro parte dilectorum filiorum Ministri, necnon Definitorum, Custodum, ac aliorum Discretorum nuncupatorum Fratrum Ordinis Minorum, provinciæ Aragoniæ, secundum ipsius Ordinis morem, petitio continebat, quod, licet juxta statuta, & ordinationes præfati Ordinis, per fel. rec. Benedictum Papam XII. prædecessorem nostrum edita, & ab olim in dicto Ordine observata, in promovendis Fratribus illius Ordinis idoneis, & litteratis ad Magisterii honorem in Theologica facultate, decens & salubris habeatur provisio, ac in eis inter cetera caveatur, ut nullus ad legendos libros Sententiarum, pro faciendo cursu Magisterii hujusmodi assumatur, nisi per provinciale Capitulum electus, ac Generali Ministro dicti Ordinis præsentatus fuerit, per eumdem Ministrum ad studia consueta cum obedientialibus litteris remittendus, ac priscis temporibus, dum Fratres præfati secundum statuta, & ordinationes hujusmodi ad præfatum assumebantur honorem; pauci tantum præclari in dicta provincia invenirentur Magistri, virtutibus, & laudabili fama pollentes, tamen ab aliquibus citra temporibus quamplures dictorum provinciæ, & Ordinis Fratres, ex eo ad honorem hujusmodi minus digni, quod morum honestas, ac litterarum scientia minime suffragantur eisdem, se fecerunt ad hujusmodi honorem assumi, in derogationem statutorum & ordinationum, ac honoris Magisterii, & Ordinis præfatorum non modicam læsionem. Quare pro parte Ministri Provincialis, Diffinitorum &c. præfatorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut providere eis super hoc &c. dignaremur. Nos igitur &c. auctoritate Apostolica statuimus & ordinamus, ut Fratres dicti Ordinis, qui statutis & ordinationibus supradictis non servatis, se fecerint de cetero ad eumdem Magisterii honorem assumi, gratiis, aut libertatibus, Magistris in Theologia dictæ provinciæ pro tempore existentibus, juxta statuta & ordinationes præfata, ac secundum ipsius Ordinis morem competentibus, minime potiantur. Non obstan. quibuscumque privilegiis &c. quibusvis Universitatibus studiorum concessis, ac alias statutis & consuetudinibus Ordinis, & provinciæ præfatorum forsan contrariis, juramento &c. roboratis, & aliis contrariis quibuscumque. Nos enim ex nunc irritum &c. Nulli ergo &c.

Datum Mantuæ, IV. Idus Decembris, anno II.

XIX.

Omnes Inquisitores, Ministri, & ceteri Ordinis Officiales subjiciuntur Generali Ministro. Ex lib. 1. de diversis formis, an. 2. fol. 53.

Ad futuram rei memoriam.

Vide in Regesto Tom. 5. fol. 603. §. I. DUm uberes fructus &c. Sentientes igitur, sicut habet plurimorum fide dignorum, etiam prædicti Ordinis assertio professorum sæpius nobis facta, quod nonnulli ex ipsius Ordinis professoribus per fel. rec. tam Romanos Pontifices prædecessores nostros, quam alios pro Romanis Pontificibus habitos, Apostolicæ Sedis Legatos, Vicarios, seu Nuncios, & quosdam alios, auctoritate dictæ Sedis in provinciales Ministros, Inquisitores hæreticæ pravitatis, & ad alia officia prædicti Ordinis, infra ipsum assumpti Ordinem, a cultu laudabilium consuetudinum, & Regularis observantiæ, maxime a tempore exorti dudum damnati schismatis, ab obitu videlicet, fel. rec. Gregorii XI. etiam prædecessoris nostri, citra, usque ad hæc tempora, præter, & contra determinationem, & ordinationem hujusmodi prædecessorum nostrorum, in enervationem non modicam constitutionum, ac statutorum Ordinis antedicti, ac etiam pacis, & unionis dicti Ordinis & degentium in eodem, necnon majoritatis, & obedientiæ Superiorum ejusdem Ordinis, ac in animarum suarum pernicem, & exemplum detestabile plurimorum, præsumpserint hactenus damnabiliter deviare, seque exemptos a jurisdictione, ac superioritate Generalis Ministri & Ordinis prædictorum, elatis cornibus prætendentes, prædictique Ministri obedire salutaribus monitis & mandatis, ad quæ alias secundum ipsius Ordinis regularia Instituta tenentur, irreverenter plerumque intendere recusaverunt, propter quod Fratribus, & Ordini prædictis dispendia gravia, animarumque pericula atque scandala dignoscuntur provenire nonnumquam.

§. II. Nos igitur, quorum interest paci, unioni, observationi constitutionum laudabilium, ac reformationi ipsius Ordinis, nobis, & Apostolicæ Sedi immediate subjecti, cum nullum habeat præter Romanum Pontificem defensorem, paternæ consulere volentes, hujusmodique enervationibus Regularis observantiæ dispendiis, atque periculis tam animarum, quam corporum, præmissorum intuitu, & ex certis aliis rationabilibus causis, ad hoc animum nostrum moventibus, salubriter obviare, motu proprio, & ex certa scientia, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, habentes statum, & formam omnium præmissorum hic alias pro sufficienter expressis, omnia & singula gesta, ordinata, decreta, seu provisa, maxime a tempore dicti olim Gregorii citra, in enervationem laudabilium consuetudinis, & Regularis observantiæ, ac constitutionum & statutorum prædicti Ordinis, seu pacis, & unionis ejusdem, ac etiam Professorum ipsius, majoritatisque & obedientiæ prædictarum, usque in præsentem diem sub quacumque verborum conceptione appareant, revocamus, cassamus, irritamus, & annullamus, & pro revocatis, cassis, irritis, & nullis haberi volumus, decernimus, & mandamus, reponentes ipsum Ordinem, quoad electionem Generalis, & Provincialium, ac ipsius Ministrorum, eo modo, seu in illis terminis, in quibus Ordo ipse ante dictum exortum schisma, prædictique Gregorii occasum dignoscebantur existere. Non obstan. litteris & privilegiis Apostolicis, & aliis &c. Nulli ergo &c.

Datum Mantuæ, Kalend. Januarii, anno II.

XX.

XX.

Ut possint cogere hæredes ad solutionem eleemosynarum in testamentis, vel alias relictarum. Firm. 3. Ord. par. 2. tract. 2. fol. 79.

Dilectis filiis Generali & Provincialibus Ministris, ac Custodibus universis Ordinis Fratrum Minorum.

EXultantes in Domino, quod sacri vestri Ordinis professores in Dei beneplacitis conformari promptitudine devotionis & operis illius student imitari vestigia, ejus vias custodire, qui descendens a Patre luminum, & servi formam accipiens, se in laudis sacrificium placabilem hostiam immolavit, cogitare inducimur honesta remedia, quibus dicti Ordinis pura observantia in sui vigore servetur; iidemque Fratres, qui pro nulla re temporali possunt in judicio experiri, exclusis quibuslibet sollicitudinibus, liberius & quietius divinis vacent obsequiis, & offerentium, donantium, concedentium, aut in ultima voluntate relinquentium Ordini prædicto, vel Fratribus ejusdem Ordinis, aliquid propter Deum pia intentio non fraudetur, sicque nos sollicitudini, qua prædictus Ordo pro suis necessitatibus, quoties ingrueret necessitas, vel utilitas suaderet, recurrere ad Romanam Ecclesiam cogeretur, ad quam omnium rerum mobilium & immobilium, quibus Fratres uti possunt, jus, proprietas, & dominium nullo medio spectat, pensata incommoditate, vel difficultate potius, quæ per hoc ingeri posset, Fratribus supradictis benigne indulgentes, volentes quoque hæredum, & executorum negligentiis obviare, ut Fratres secundum modos licitos, & congruos ipsi Ordini, relictis sibi in testamentis eleemosynis non fraudentur, ac sperantes, quod his, quæ pro statu prospero dicti Ordinis agenda fuerint, per vos eo salubrius & utilius consuletur, quo majori fueritis in hac parte auctoritate muniti. Discretioni vestræ, de qua plenam in Domino fiduciam obtinemus, personas speciales, quæ non sint de ipso Ordine nominandi, pro locorum indigentia singulorum, quas personas, per vos taliter nominatas in his administrationem legitimam, generalem, & liberalem gerere, & ipsos veros & legitimos administratores, œconomos, Syndicos, & actores esse, de plenitudine potestatis, præsentium auctoritate, constituendo decernimus, quod res ipsas, & rerum prædictarum pretium, & dictas eleemosynas nomine ipsius Ecclesiæ recipiant, per eosdem in Fratrum ipsorum utilitates, prout eis licet ex Regula, & declaratione Regulæ convertendas; sicut, & quando a te, fili Generalis, vel singulis aliis vestrum in provincia, vel Custodia sibi decreta, vel ab eisdem Fratribus de assensu vestro. extiterint requisiti, ab eisdem personis petendi, exigendi, recipiendi, alienandi prædicta, transigendi quoque, & paciscendi, conveniendi, compromittendi, remittendi, refutandi, quitationem faciendi, agendi, defendendi, ac in animas eorum de calumnia, & veritate dicenda jurandi, & cujuslibet alterius juramentum præstandi cum illis, & contra illos, quod hujusmodi res mobiles, & immobiles, aut pretium earum, vel relictas eleemosynas Fratribus in testamento occuparent, vel violenter auferrent: sive qui ultra voluntatem Fratrum quomodolibet detinerent. Et generaliter in omnibus causis pro rebus, & locis hujusmodi ad ipsam Ecclesiam spectantibus, ipsorum Fratrum usui concessis: necnon pro immunitatibus, libertatibus, & juribus, ac privilegiis eorumdem, sive cujuslibet satisdationis, & cautionis onere, plenam, & generalem, & liberam habeant, auctoritate Apostolica, in judicio, & extra judicium potestatem: revocandi quoque personas easdem,

dem, & earum quamlibet, ac alias eis fubrogandi, vel nominandi, per fupradictum modum nominationis, quoties opportunum fuerit, quod eamdem in prædictis, vel fimilem habeant poteftatem, plenam & liberam concedimus, auctoritate præfentium, facultatem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noftræ conceffionis, & conftitutionis infringere &c.

Datum apud Urbem Veterem, xv. Kalendas Februarii, anno II.

XXI.

Præficitur Ecclefiæ Auximan. Ex lib. 1. de litteris & provifionib. an. 2. fol. 141.

Dilecto filio Petro Francifci, Electo Auximan.

§. I. Ufcepti cura regiminis, cor noftrum continua pulfat inftantia, ut follicitudinis debitum, ad quod univerfis Orbis Ecclefiis & Monafteriis Nos Apoftolicæ fervitutis neceffitas obligat, eorum fingulis, prout nobis ex alto conceditur, exolvamus in eo potiffimè, ut illorum regimina, quæ propriis funt deftituta paftoribus, perfonis talibus committantur, per quarum folertiam circumfpectam Ecclefiæ & Monafteria ipfa in fpiritualibus & temporalibus valeant adaugeri. Dudum fiquidem provifiones quarumlibet Ecclefiarum Cathedralium, tunc apud Sedem Apoftolicam vacantium, & in antea vacaturarum, ordinationi & difpofitioni noftræ refervantes, decrevimus ex tunc irritum &c.

§. II. Cum itaque poftmodum Ecclefia Auximan. ex eo apud Sedem ipfam vacaverit, & vacet ad præfens, quod venerabilis frater nofter Joannes olim Auximan. Epifcopus ex certis rationabilibus caufis, ad id animum fuum moventibus, regimini ejufdem Ecclefiæ, cui tunc præerat, per dilectum filium Bartholomæum Antonii laicum Fanen. procuratorem fuum, ad hoc ab eo fpeciale mandatum habentem, in manibus noftris fponte & libere ceffit, nofque ceffionem ipfam duximus admittendam, & ad provifionem ipfius Ecclefiæ celerem & felicem, de qua nullus præter nos hac vice fe intromittere potuit, five poteft, refervatione & decreto obfiftentibus fupradictis &c. habuimus. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profefforem &c. direximus oculos noftræ mentis. Quibus omnibus attenta &c. penfatis, de perfona tua, nobis, & dictis Fratribus, ob tuorum exigentiam meritorum accepta, eidem Ecclefiæ, de prædictorum Fratrum confilio &c. providemus, teque illi præficimus in Epifcopum & Paftorem &c.

Datum Mantuæ, III. Kalendas Februarii, anno II.

XXII.

Ut poffint declinare ad domum fancti Spiritus Mantuan. Ex lib. 1. de Regularibus, an. 2. fol. 175.

Dilectis filiis Guardiano, & Fratribus domus fanctæ Mariæ de Gratia, loci de Ripalta, Ordinis Fratrum Minorum, Mantuan. diœcef.

Ut in Reg. tom. 9. fol. 469.

SAcræ Religionis &c. Veftris igitur in hac parte fupplicationibus inclinati, ut vos, & finguli veftrum, quoties civitatem Mantuan. intraveritis, pro quiete & commoditate veftra, ad domum Ecclefiæ fancti Spiritus Mantuan. dum tamen in ea voluntarios inveneritis receptores, declinare, & in illa morari & ftare, non obftan. quod Fratres Ordinis Minorum domum, & Conventum in eadem Civitate habeant, ac conftitutionibus Apofto-

stolicis, necnon statutis, & consuetudinibus ejusdem Ordinis juramento &c. roboratis, aliisque contrariis quibuscumque, libere & licite valeatis, vobis, tenore præsentium, indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Mantuæ, III. Kalendas Februarii, anno II.

XXIII.

Ut Observantes recipiant tria loca in Aragonia. Ibidem fol. 102.

Dilecto filio Antonio de Pireto, Generali Ministro Ordinis Fratrum Minorum.

§. I. Sacræ Religionis, sub qua dilecti filii Fratres Ordinis Minorum de Observantia &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte tua, & dilectorum filiorum Fratrum dicti Ordinis *de Observantia*, petitio continebat, quod nonnulli Christifideles zelo piæ devotionis accensi, pro suæ, suorumque parentum, & amicorum animarum salute, certa loca pro usu & habitatione eorumdem Fratrum *de Observantia* dare, & assignare, ac ad eorum constructionem, & ædificationem de bonis suis eleemosynas elargiri desiderant, & proponunt tria loca in Provincia Aragoniæ secundum morem Fratrum dicti Ordinis, qui *de Observantia* nunc dicuntur, consistentia, ad hoc accommoda, & honesta, si illa ipsis dari, & assignari contigerit, pro usu & mora recipiendi licentiam elargiri &c. dignaremur. *Vide ut supra.*

§. II. Nos igitur, qui hujusmodi Ordinis Fratrum *de Observantia* propagationem &c. affectamus, hujusmodi supplicationibus inclinati, tibi & eisdem Fratribus tria loca hujusmodi in dicta Provincia consistentia ad hoc utilia, idonea, & honesta ad eorum Fratrum *de Observantia* dumtaxat usum recipiendi, ac in eorum quolibet Ecclesiam cum humili campanili, campana, claustro, cœmeterio, refectorio, dormitorio, & aliis officinis necessariis construendi & ædificandi, ac construi & ædificari faciendi, Diœcesani &c. minime requisita &c. plenam & liberam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, licentiam elargimur. Volentes, auctoritate prædicta, quod Guardianus, & Fratres dictarum domorum, qui erunt pro tempore, Regulam Fratrum Observantiæ prædictorum observare teneantur, ac quod ipsi, ac domus, & Ecclesia hujusmodi, postquam constructæ fuerint, ut præfertur, omnibus, & singulis privilegiis &c. concessis gaudere valeant, & uti. Nulli ergo &c.

Datum Florentiæ, IV. Kalendas Martii, anno II.

XXIV.

Ut conferat Eremitorium sanctæ Mariæ de Virtutibus Fratribus Observantiæ. Ex lib. I. de diversis formis, an. 2. fol. 190.

Dilecto filio Cantori Ecclesiæ Colimbrien.

§. I. Apostolicæ nobis, licet immeritis &c. Sane pro parte dilecti filii nobilis viri Eduardi, carissimi in Christo filii nostri Joannis Portugalliæ, & Algarbii Regis illustris primogeniti, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod ipse de terrenis ope & facultatibus cœlestes gestiens cumulare thesauros, & ad Eremitorium sanctæ Mariæ *de Virtutibus*, Ulyxbonen. Diœcesis, infra limites consistens parochialis Ecclesiæ de Azaneyras, dictæ Diœcesis, ad Monasterium de Sanctis, militiæ sancti Jacobi *de Spata*, ejusdem Diœcesis, pleno jure pertinentis, etiam propter ex- *Ut supra in Constit. 18. hujus Pont.*

excrebrescentia, quæ manu Dominica inibi pro tempore rutilant, miracula, singularem gerens devotionis affectum, illud pro aliquorum Fratrum Ordinis Minorum, *de Observantia* nuncupatorum, habitatione & usu deputari & applicari, dictisque Monasterio & Ecclesiæ, quibus oblationes singulæ in eodem Eremitorio per Christifideles erogari solitæ cedere consueverunt, hujusque pro ipsis de possessionibus, aliisque bonis suis recompensationem congruam facere, & exhibere desiderat, si super his Apostolicæ Sedis &c. impendatur. Quare pro parte dicti Eduardi nobis fuit humiliter supplicatum, ut prædictum Eremitorium dictis Fratribus pro hujusmodi usu & habitatione, sub ipsius recompensationis existentia, deputare & applicare, dictisque Fratribus Eremitorium ipsum pro eisdem usu & habitatione recipiendi, ac perpetuo retinendi, & apud illud, sicuti congruere contebitur pro tempore, Ecclesiam cum campana, campanili, hortis, hortalitiis, & aliis necessariis officinis construi, & ædificari faciendi, licentiam concedere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. II. Nos igitur pium &c. commendantes &c. mandamus, quatenus si, & postquam ipse Eduardus recompensationem fecerit eamdem, Eremitorium ipsum, cum omnibus suis juribus, & pertinentiis Fratribus prædictis pro hujusmodi usu & habitatione, auctoritate nostra perpetuo deputare & applicare, necnon conferre & assignare procures. Nos enim si deputationem & applicationem, necnon collationem & assignationem feceris antedictas, Fratribus eisdem Eremitorium ipsum pro hujusmodi usu & habitatione recipiendi & retinendi, ac apud illud Ecclesiam prædictam cum campana &c. ædificari faciendi, ut præfertur, plenam & liberam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium licentiam elargimur. Et insuper Fratribus, quos in eodem Eremitorio pro tempore morari continget, ut omnibus & singulis privilegiis &c. concessis uti &c. indulgemus. Non obstan. tam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. quam aliis &c. quibuscumque jure &c. salvo.

Datum Florentiæ, v. Non. Martii, anno II.

XXV.

Creatur Episcopus Dromoren. Ex lib. I. de litteris, & Provisionibus, an. 2. fol. 160.

Dilecto filio Nicolao Wartre, Electo Dromoren.

Vide Reg. tom. 9. fol. 564.

Apostolatus officium &c. Cum itaque Ecclesia Dromoren. cui quondam Joannes ipsius Ecclesiæ Episcopus, dum viveret, præsidebat, per ipsius Joannis Episcopi obitum, qui extra &c. clausit extremum, aliquandiu vacaverit, & vacet ad præsens, nos ad provisionem ipsius &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua nobis, & eisdem Fratribus nostris ob dictorum tuorum exigentiam meritorum accepta, eidem Ecclesiæ &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum, & Pastorem &c.

Datum Florentiæ, XIV. Kalendas Aprilis, anno II.

XXVI.

XXVI.

Ut Observantes construant domum, & capellam sancti Antonii ædificent in Ecclesiam, in loco Castri-franchi. Ex lib. 1. de Regularib. an. 2. fol. 43.

Dilecto filio Priori Monasterii sanctarum Mariæ Majoris, & Fustæ Tarvisin. per Priorem &c.

§. I. **H**Umilibus, & honestis supplicum votis illis præsertim, quæ ad Religionis propagationem, & divini cultus augmentum cedere dignoscuntur, libenter favorem benevolum impertimur.

§. II. Exhibita siquidem nobis pro parte dilectorum filiorum Henrici Alamani, & nonnullorum aliorum Fratrum Minorum de Observantia Regulæ beati Francisci, in loco Castri-franchi, Tarvisin. Diœcesis, commorantium petitio continebat, quod ipsi de suorum Superiorum, necnon venerabilis fratris nostri Episcopi Tarvisin. licentia, in capella beati Antonii dicti loci, nonnulla per tempora, sub Regula Fratrum prædictorum in eadem Observantia exhibuerunt Domino famulatum, quodque ipsi Henricus, & Fratres prædicti sperantes ex hoc habitatores ipsius loci spiritualibus consolationibus recreari, desiderant in eodem loco, in quo nullus alius religiosus locus fundatus existit, quamdam domum cum dicta capella in Ecclesiam erigere, necnon ... campanili, campana, cœmeterio, & aliis necessariis officinis pro ipsorum, & aliorum dicti Ordinis Fratrum usu, & habitatione fundare. Quare pro parte Henrici, & Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut dictam capellam in Ecclesiam erigendi, ac domum dicti Ordinis, in prædicto loco, ut præfertur, fundandi licentiam concedere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. III. Nos igitur &c. hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni &c. mandamus, quatenus vocatis, qui fuerint evocandi, si est ita, aliudque canonicum non obstet, Henrico, & Fratribus prædictis, postquam locum idoneum pro fundatione domus hujusmodi justo titulo fuerint adepti, capellam prædictam in Ecclesiam erigas, eisdemque Henrico & Fratribus domum hujusmodi cum campanili &c. fundandi, liberam licentiam, auctoritate nostra concedas. Non obstan. tam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. quam aliis constitutionibus Apostolicis contrariis quibuscumque &c.

Datum Florentiæ, VII. Kalendas Junii, anno II.

XXVII.

Deputatur Vicarius Ecclesiæ Marrochitan. cum ampla facultate. Ibidem fol. 239.

Dilecto filio Martino de Cardenas, Ordinis Fratrum Minorum professori, Vicario in spiritualibus, & temporalibus generali Ecclesiæ Marrochitan. per Sedem Apostolicam deputato.

§. I. **S**Inceræ devotionis affectus &c. Sane dilectorum filiorum nostrorum Christianorum utriusque sexus in civitate, & Diœcesi Marrochitan. degentium, conquestione percepimus, quod venerabilis frater noster Petrus Episcopus Marrochitan. non considerans, quod Præsules & Pastores Ecclesiarum secundum sanctorum Patrum decreta, & canonica Instituta in eorum Ecclesiis personaliter residere, & gregis sibi commissi sollicitam cu- *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 474.*

ram gerere, & exercere, ipsumque gregem salutaribus monitis per se, vel eorum Vicarios, aut alios in fide Catholica diligenter instruere tenerentur, ab Ecclesia sua Marrochitan. nulla causa rationabili subsistente, & a partibus etiam Africanis, in quibus Ecclesia ipsa consistit, Christianis præfatis relictis, nulloque ejus Vicario, seu Sacerdote dimisso, qui eis Ecclesiastica Sacramenta ministraret, & eos divinæ prædicationis pabulo pasceret, per nonnullos annos se absentavit ab eis, & in remotis partibus residens, ad præfatam Ecclesiam redire non curavit, nec curat. Propter quæ dicti Christiani videntes se Pastoris solatio destitutos, & quod saltem Sacerdotem, qui divina celebraret officia, & eis ministraret Ecclesiastica Sacramenta non habebant. Te, qui Presbyter es, cum quodam socio tuo, de tui Superioris licentia, susceperunt, qui ex nunc eis divina Officia celebrasti, & Sacramenta hujusmodi ministrasti, ac ipsos alias in fide præfata instruxisti, & verbum divinum eis proposuisti, & etiam prædicasti. Quare pro parte dictorum Christianorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut te eorumdem Episcopi, & Ecclesiæ Vicarium constituere & deputare, de gratia speciali dignaremur.

§. II. Nos itaque attendentes, quam periculosum sit Christianos ipsos in dictis partibus Africanis absque Antistite, aut Vicario hujusmodi existere, ac volentes super his de salubri remedio providere, hujusmodi supplicationibus inclinati, te Vicarium Episcopi, & Ecclesiæ præfatorum in spiritualibus & temporalibus, auctoritate Apostolica, tenore presentium constituimus, & etiam deputamus, tibi omnia & singula, quæ ad hujusmodi Vicariatus officium de consuetudine, vel de jure quomodolibet pertinent, faciendi, gerendi, & exercendi, necnon Christianos eosdem in casibus a jure Episcopis reservatis absolvendi, & eis salutarem pœnitentiam injungendi, quoties opus fuerit, & quamdiu cum eisdem Christianis moram traxeris, plenam & liberam, eadem auctoritate concedimus potestatem. Non obstantibus, quod Ordinis Fratrum Minorum Frater existis, & quibuscumque constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac privilegiis, necnon statutis, & consuetudinibus Ecclesiæ, & Ordinis prædictorum contrariis, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis.

Datum Florentiæ, IV. Kalendas Junii, anno II.

XXVIII.

Eligitur Episcopus Nanderalben. Ex lib. I. de litteris, & Provisionibus an. 2. fol. 244.

Dilecto filio Gregorio de Nexe, Electo Nanderalben.

Divina disponente clementia, cujus inscrutabili providentia ordinationem suscipiunt universa, in Apostolicæ Sedis specula, licet immeriti constituti, ad universas Orbis Ecclesias aciem nostræ considerationis extendimus, ac pro earum statu salubriter dirigendo Apostolici favoris auxilium adhibemus, sed de illis propensius cogitare nos convenit, quas propriis carere pastoribus intuemur, ut eis juxta cor nostrum pastores præficiantur idonei, qui commissos sibi populos per suam circumspectionem providam salubriter dirigant, & informent, ac bona Ecclesiarum ipsarum non solum gubernent utiliter, sed etiam multimodis efferant incrementis. Cum itaque Ecclesia Nanderalben. cui Michael &c. dum viveret, præsidebat, per ipsius Michaelis obitum, qui extra &c. clausit extremum, aliquandiu vacaverit, & va-

vacet ad præsens, nos ad provisionem ipsius &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus attenta meditatione pensatis, de persona tua &c. eidem Ecclesiæ, de dictorum Fratrum consilio, auctoritate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Episcopum, & Pastorem &c.

Datum Florentiæ, 11. Kalendas Junii, anno 11.

XXIX.

Ut Fratres recipiant tria loca a fidelibus assignanda. Ex lib. 2. de Regularibus an.2. fol.111.

Venerabili Fratri Episcopo Militen.

§. I. Promptum & benevolum illis libenter favorem impendimus, in quorum habetur desideriis, ut sub Religionis habitu devote Domino famulantes mereantur gloriam perpetuæ claritatis. Sane pro parte dilectorum filiorum Juliani de Neapoli, & Dominici de Janua Ordinis Fratrum Minorum professorum, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod nonnulli regni Siciliæ Christifideles ad statum, & Religionem dicti Ordinis, omnium charismatum datore incitante Domino, singularem gerentes devotionis affectum, & per hujusmodi Religionis propagationem suos in cœlestibus thesauros recondi satagentes, nonnulla ad ipsos legitime spectantia loca Fratribus eisdem, pro ipsorum usu & habitatione, pia largitione dare, & assignare proponunt, dictique Julianus, & Dominicus in tribus ex locis eisdem, præfatorum, & aliorum fidelium concurrentibus suffragiis & obventionibus, domos cum Ecclesiis, cœmeteriis, campanis, hortis, & hortalitiis, ac aliis necessariis officinis hujusmodi pro usu & habitatione construere & ædificare, seu construi & ædificari facere desiderant, si Apostolicæ Sedis super his eis patrocinium & auctoritas suffragentur. Quare pro parte ipsorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis loca a fidelibus eisdem recipiendi, necnon in illis domos cum Ecclesiis &c.

§. II. Nos igitur hujusmodi &c. inclinati, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus, si est ita, & venerabilium Fratrum nostrorum locorum, in quibus hujusmodi tria loca forsitan fuerint, Ordinariorum, necnon dilecti filii Generalis Ministri dicti Ordinis ad id accedat consensus, ipsis tria loca ad hoc congrua, ab eisdem fidelibus illa dare, & assignare volentibus, recipiendi, ac in eis pro præfatis usu & habitatione domos cum Ecclesiis &c. ut præfertur, plenam & liberam, auctoritate nostra licentiam largiaris &c. Non obstan. tam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. quam aliis Apostolicis &c. & consuetudinibus dicti Ordinis &c. ceterisque contrariis quibuscumque. Jure tamen Ordinariorum præfatorum, ac parochialium &c. semper salvo.

Datum Florentiæ, iv. Kalendas Julii, anno 11.

XXX.

Ut nulli libri extrahantur ex Librariis Toletan. De diversis formis, de Regul. &c. lib. 1. an. 2. fol. 196.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. Eximiæ devotionis integritas, quam dilectus filius Fernandus de Illescas, Toletan. Diœcesis, Ordinis Fratrum Minorum professor, ad nos & Romanam Ecclesiam gerere comprobatur, merito nos indu-

cunt, ut honestis votis suis, illis præsertim, quæ dicti Ordinis salubrem statum respiciunt, favorabiliter annuamus. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dicti Fernandi petitio continebat, quod cum in Conventu Fratrum Minorum Toletan. nonnullæ Librariæ, in quibus libri reconduntur, pro tempore constructæ fuerint, & aliæ etiam construi, & ædificari sperentur, ubi diversi libri sunt positi, & poni etiam verisimiliter sperantur in brevi, timeaturque, quod dicti libri, vel aliqua pars eorumdem furtive, vel modo alio illicito ab eisdem per aliquem, seu aliquos subtrahantur. Quare dictus Fernandus nobis fecit humiliter supplicari, ut providere super his de opportuno remedio dignaremur.

§. II. Nos igitur ipsius Fernandi supplicationibus inclinati, omnibus & singulis personis cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis, aut præeminentiæ existant, etiamsi Pontificali, vel alia quacumque Ecclesiastica, seu mundana præfulgeant dignitate, auctoritate Apostolica prohibemus, ne a dictis Librariis sic, ut præfertur, constructis, vel construendis in posterum, librum, seu libros, quinternum, seu quinternos, quaternum, vel quaternos, aut aliquam partem ipsorum de libris in præfatis Librariis reconditis, vel ponendis in posterum accipiant, extrahant, seu aliquo modo levent, aut surripiant. Contrarium vero facientes, vel mandantes in præmissis, seu eorum aliquo dantes auxilium, consilium, vel favorem, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, sententiam excommunicationis ipso facto incurrant, a qua absolvi nequeant, nisi per Cardinalem dicti Ordinis Protectorem existentem, facta prius restitutione, vel saltem condigna satisfactione Conventui præfato de omnibus & singulis, sic ablatis. Non obstante, si aliquibus a Sede Apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Nulli ergo &c.

Datum Florentiæ, XVII. Kalendas Septembris, anno II.

XXXI.

Confirmantur litteræ Innocentii VII. translationem Monasterii Inter-ambos-rivos continentes. Ex lib. 2. de Regular. ann. 2. fol. 1.

Ad futuram rei memoriam.

Ut in Regesto Tomi 9. fol. 461. §. I. HIs, quæ pro Ecclesiarum &c. Dudum siquidem pro parte claræ memoriæ Philippæ Portugalliæ, & Algarbii Reginæ, necnon dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ, & Conventus Monasterii Inter-ambos-rivos, Ordinis sanctæ Claræ, Portugallen. diœcesis, quondam Innocentio VII. in sua obedientia, de qua partes illæ tunc erant, nuncupato exposito, quod ex eo, quia dictum Monasterium in solitudine, necnon inter

Motiva per quæ Monasteriũ trãsferri petunt. quosdam montes procul ab habitatione hominum consistebat, prout consistit, nonnumquam & præcipue vigentibus guerris in regno Portugalliæ, & quia etiam murorum carebat ambitu, seu præsidio, hostibus, & aliis hominibus frequens ad illud patebat accessus, ac disciplina & observantia Regulares, necnon pietatis opera protinus non vigebant in eodem, quodque prædictæ Abbatissa & Conventus ad civitatem Portugallen. seu alium munitum, & ad id aptum locum, in quo magis tute & quiete Domino famulari valerent, transire, & in illo novum Monasterium cum Ecclesia, cam-

Innocentius VII. hujusmodi concedit fieri translationem. panili &c. & aliis necessariis officinis pro earum habitatione construere, necnon perpetuo residere desiderabant: ac pro parte Reginæ, Abbatissæ & Conventus hujusmodi eidem Innocentio supplicato, ut ipsis Abbatissæ & Con-

& Conventui super hoc providere dignaretur; idem Innocentius dilecto filio Abbati Monasterii sancti Tirsi de Ripanis dictæ diœcesis, suis dedit litteris in mandatis, ut de præmissis &c. informaret, & si ita esse reperiret, eisdem Abbatissæ, & Conventui alium locum ad id congruum & honestum, si quem in civitate prædicta, vel alibi in eodem regno, largitione fidelium, vel alio justo titulo legitime per ipsas acquiri contingeret, recipere, ac in illo hujusmodi novum Monasterium cum Ecclesia, Campanili &c. & aliis officinis hujusmodi construi facere, necnon postquam Monasterium ipsum constructum foret, de veteri Monasterio, in quo tunc residebant, ad hujusmodi tunc construendum Monasterium transire, ac in illo sub Observantia Regulari ejusdem Ordinis vivere perpetuo possent, & deberent, libere & licite, auctoritate sua licentiam largiretur.

§. II. Voluit autem idem Innocentius, & eisdem Abbatissæ, auctoritate prædicta concessit, quod si dictam licentiam per eumdem Abbatem ipsis concedi contingeret, Abbatissa, & Conventus prædictæ in eodem novo Monasterio omnibus privilegiis &c. veteri Monasterio hujusmodi a Sede Apostolica &c. concessis etiam gaudere & potiri deberent; proviso tamen quod Ecclesia dicti veteris Monasterii ad profanos usus, velut hæreditas minime transferretur, quodque in illa pro tempore per aliquem idoneum Sacerdotem, cui de proventibus ejusdem veteris Monasterii congrue provideretur, Missæ, necnon alia divina Officia celebrarentur, prout in dictis litteris Innocentii super hoc confectis plenius continetur. Conditiones a Pontifice impositæ.

§. III. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte carissimi in Christo filii nostri Joannis Portugalliæ, & Algarbii Regis Illustris, necnon Abbatissæ & Conventus prædictarum petitio continebat, idem Abbas ad executionem dictarum litterarum procedens, Abbatissæ, & Conventui prædictis, ut quemdam locum situm infra muros dictæ civitatis, eisdem Abbatissæ & Conventui pia largitione donatum, ad id honestum & congruum recipere, & in illo hujusmodi novum Monasterium cum Ecclesia, campanili &c. supradictis construi facere, ac alias omnimodam, juxta ipsarum litterarum tenorem, licentiam concesserit, memorataque Abbatissa & Conventus ad constructionem hujusmodi novi Monasterii in hujusmodi loco eis sic erogato, earumdem litterarum & concessionis vigore processerint, & indesinenter procedant, cum intentione opus hujusmodi, quod Deo devotum & acceptum existit, ad debitam perfectionem deducendi; pro parte Regis, necnon Abbatissæ & Conventus prædictorum, nobis fuit humiliter supplicatum, ut hujusmodi concessiones, donationem & constitutionem, & quæcumque inde secuta, pro earum subsistentia firmiori, confirmare, de benignitate Apostolica dignaremur. Petitur confirmatio.

§. IV. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, concessiones, donationem, & constitutionem prædictas, & quæcumque inde secuta rata habentes &c. confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, supplentes omnes defectus &c. Et nihilominus dilecto filio Joanni Xira, Ordinis Fratrum Minorum professori, aut alii, vel aliis, quem, seu quos idem Joannes ad hoc deputandum, seu deputandos duxerit, onus constructionis, seu ædificationis hujusmodi novi Monasterii, necnon & regimen Abbatissæ, & Conventus earumdem, quarum idem Joannes per viginti annos & ultra, ut Rex, Abbatissa, & Conventus prædictæ asserunt, gubernator extitit, committimus, dictoque Joanni, ut sex honestas Moniales antiquas ad id voluntarias, eumdem Ordinem expresse professas, Superiorum suorum licentia petita, quamvis non obtenta, de eorum Monasteriis ad hujusmodi novum Monasterium transferre, & illas in eodem novo Mo- Quæ conceditur.

na-

nafterio Domino perpetuo fervituras collocare, necnon eifdem Monialibus, ut Monafteria fua hujufmodi exire, & ad dictum novum Monafterium, in eo perpetuo Domino fervituræ fe transferre libere & licite valeant, eadem auctoritate, tenore præfentium, licentiam concedimus, & etiam facultatem. Nulli ergo &c.

Datum Florentiæ, XVIII. Kal. Octobris anno II.

XXXII.

Affumitur ad Epifcopatum Dulpnen. Ex lib. I. de litteris & provifionibus, ann. 2. fol. 108.

Dilecto filio Blafio de Novarienna, Electo Dulpnen.

Vt in Reg. Tomi 6. fol. 564.

APoftolatus officium &c. Cum itaque, ficut accepimus, Ecclefia Dulpnen. cui bonæ memoriæ Georgius Epifcopus Dulpnen. dum viveret &c. qui extra &c. vacet ad præfens. Nos ad provifionem ipfius Ecclefiæ &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum &c. direximus oculos noftræ mentis &c. teque illi præficimus in Epifcopum & Paftorem &c.

Datum Florentiæ, XVII. Kal. Octobris, anno II.

XXXIII.

Ut admittant domum in oppido Danen. Ex lib. 3. de diverfis formis, ann. 2. fol. 175.

Dilectis filiis Miniftro Generali, & Fratribus Ordinis Minorum.

Vt fupra Conft. 29. hujus Pontif.

§. I. PRomptum & benevolum &c. Sane pro parte veftra nobis nuper exhibita petitio continebat, quod dilecti filii Univerfitas, & homines oppidi Danen. Wratiflavien. diœcefis ad vos, veftrofque ftatum, & Religionem fingularem gerentes devotionis affectum, & per hujufmodi Religionis propagationem, veftrafque manus fuos in cœleftibus thefauros recondi fatagentes, locum unum in dicto oppido, five juxta illud, prout magis expedire confpexerint, vobis pro veftris, aut aliquorum ex Fratribus Ordinis veftri ufu & habitatione, pia largitione donare deliberarunt, apud quem illorum, aliorumque Chriftifidelium concurrentibus fuffragiis, & obventionibus, domum cum Ecclefia, cœmeterio, campanili &c. & aliis neceffariis officinis pro hujufmodi ufu, & habitatione conftruere, & ædificare &c.

§. II. Nos igitur Religionis ejufdem concinnum exoptantes incrementum, hujufmodi fupplicationibus inclinati, vobis locum ipfum, dummodo Conventus aliquis dicti Ordinis, infra unam diætam legalem prope illum non exiftat, recipiendi, ac in eo pro prædictis ufu & habitatione domum cum Ecclefia &c. ædificari faciendi, ut præfertur, plenam &c. licentiam elargimur. Et infuper Fratribus Ordinis hujufmodi &c. ut omnibus & fingulis privilegiis &c. gaudere libere & licite valeant &c. indulgemus. Non obftantibus, tam fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. ceterifque contrariis quibufcumque, jure &c. falvo. Nulli ergo &c.

Datum Florentiæ, VII. Idus Octobris, anno II.

XXXIV.

XXXIV.

Ut Fratres recipiant domum in Castro Portusnaonis. Lib. I. de exhibitis, de dignit. &c. ann. 2. fol. 265.

Venerabili fratri Episcopo Concordien. &c.

PIis votis fidelium &c. exhibita siquidem nobis nuper pro pia parte dilectorum filiorum Communitatis, & populi Portusnaonis, tuæ diœcesis petitio continebat, quod ipsi de propria salute recogitantes &c. de bonis sibi a Deo collatis, ad laudem & reverentiam Ordinis Minorum beati Francisci &c. desiderant, sicut asserunt, in dicto Castro &c. unum locum cum Ecclesia &c. & aliis necessariis officinis pro Conventu, usu, & habitatione Fratrum hujusmodi erigere &c. Quare pro parte Communitatis, & populi prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis locum ipsum pro dicto Conventu erigendo &c. licentiam concedere, de benignitate Apostolica, dignaremur. Nos igitur &c. hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati &c. mandamus, quatenus eisdem Communitati & populo, postquam ipsi pro hujusmodi loco erigendo & construendo sufficientem dotem assignaverint, erigendi, fundandi &c. dummodo eidem loco de novo erigendo aliquis alius Conventus dicti Ordinis per tria milliaria constructus non existat, jure &c. salvo, auctoritate nostra licentiam largiaris &c. *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 498.*

Datum Florentiæ, VIII. Idus Novembris, anno II.

XXXV.

Ut in domibus suis in Urbe ædificare possint Hospitale. Ex lib. I. de Regular. ann. 3. fol. 36.

Dilectis filiis Servo Ministro, & Fratribus Tertii Ordinis sancti Francisci in Urbe, secundum morem dicti Ordinis.

REligionis vestræ &c. favorabiliter annuamus. Vestris itaque supplicationibus in hac parte inclinati, ut in domibus vestris positis in Urbe, in regione Regulæ, in parochia sanctæ Mariæ in Catineriis, unum Hospitale cum capella, altari, & aliis necessariis officinis pro pauperibus & infirmis, ad illud pro tempore confluentibus, construere & ædificare, seu construi & ædificari, & in eisdem capella & altari per proprium, vel alium Sacerdotem idoneum, Missas & alia divina Officia celebrari facere, libere & licite valeatis, absque tamen præjudicio matricis, ac jure ipsius parochialis Ecclesiarum, & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo: necnon constitutionibus Apostolicis, & aliis quibuscumque contrariis nequaquam obstantibus, devotioni vestræ, auctoritate Apostolica, tenore præsentium licentiam elargimur. Nulli ergo &c. *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 469.*

Datum Florentiæ, XIX. Kal. Januarii, anno III.

XXXVI.

XXXVI.

Ut possit a casibus reservatis Pœnitentes absolvere. Ex eodem libro fol.25.

Dilecto filio Petro Reversati Ordinis Fratrum Minorum professori, Baccalario in Theologia, salutem &c.

ADDITIO ALIORUM.

" §.I. PErsonam tuam nobis, & Apostolicæ Sedis devotam, tuis exigentibus meritis, paterna benevolentia prosequentes, illud tibi libenter specialis exhibemus gratiæ muneris, per quod etiam devotorum nobis & Ecclesiæ filiorum animarum saluti valeat provideri.

" §.II. Hinc est quod nos tuis necnon devotorum filiorum Sindicorum, & Consilii civitatis nostræ Avimonen. in hac parte supplicationibus inclinati tibi, qui, ut asseritur, ætate jam quinquagenarius existis, ac in scholis domus Avimonen. Fratrum Ordinis Minorum in Theologia actu regis, ut usque ad beneplacitum nostrum confessiones quorumcumque civium, & incolarum dictæ civitatis, etiam utriusque sexus tibi pro tempore confiteri volentium, quoties eis opportunum fuerit, infra civitatem eamdem, etiam cujuscumque super hoc aliter minime requisita licentia, audire, eisque diligenter auditis, pro commissis etiam in casibus, in quibus dilecti filii minores pœnitentiarii Sedis prædictæ in Romana Curia pro tempore residentes absolvere possunt, debitam confessis ipsis absolutionem impendere, ac illis pro hujusmodi commissis salutarem pœnitentiam injungere valeas, discretioni tuæ plenam & liberam, tenore præsentium licentiam concedimus, & etiam potestatem.

" Datum Florentiæ III. Idus Februarii, anno III.

XXXVII.

Confirmantur earum privilegia. Ibidem fol.56.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ, & Conventui Monasterii Monialium inclusarum sanctæ Claræ Hispalen. Ordinis ejusdem Sanctæ.

EXigentibus vestræ devotionis meritis, votis vestris libenter annuimus, & petitionibus vestris, quantum cum Deo possumus, favorem Apostolicum impertimur. Eapropter, dilectæ in Christo filiæ, omnes libertates & immunitates a prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, necnon etiam exemptiones secularium exactionum a Regibus, & Principibus, ac aliis Christifidelibus pia liberalitate rationabiliter vobis concessas, vobis, ac per vos eidem Monasterio, auctoritate Apostolica, tenore præsentium confirmamus &c. Nulli ergo &c.

Datum Florentiæ, XIV. Kal. Martii, anno III.

XXXVIII.

Ratificantur litteræ Innocentii VIII. circa domum a Fratribus admittendam in Bosna. Ex lib.1. de exhibitis, de Regularibus &c. ann.3. fol.309.

Dilectis filiis Vicario & Fratribus Ordinis Minorum provinciæ Bosnæ, secundum morem ejusdem Ordinis.

Ut in Reg. Tomi 9. fol. 471.

SAcræ Religionis &c. Dudum siquidem pro parte dilecti filii nobilis viri Joannis de Maroth Militis, Quinque-ecclesien. diœcesis quondam Inno-

nocentio in sua obedientia, de qua partes illæ erant, tunc septimo nominato, exposito, quod olim Miles ipse zelo devotionis accensus, de bonis sibi a Deo collatis in quodam suo oppido Athya nuncupato, dictæ dioecesis &c. quamdam domum cum Ecclesia, campanili &c. sub vocabulo, & ad honorem sancti Spiritus, pro usu & habitatione unius Guardiani, & aliquorum Fratrum vestri Ordinis &c. fundaverat: idem Innocentius vobis licentiam domum eamdem cum Ecclesia &c. recipiendi; necnon quod iidem Guardianus & Fratres inibi pro tempore commorari, ac omnibus & singulis privilegiis &c. quibus alii Fratres præfati Ordinis in quibusvis domibus ipsius Ordinis commorantes, gaudebant, seu quomodolibet potiebantur, uti & gaudere possent, per suas litteras gratiose concessit &c. Nos igitur præfati Militis &c. in hac parte supplicationibus inclinati, licentiam, & concessionem præfatas, auctoritate Apostolica, tenore præsentium ratificamus, & etiam approbamus &c. Nulli ergo &c.

Datum Florentiæ, VII. Kal. Martii, anno III.

XXXIX.

Ut Fratres Vicariæ Bosnæ admittant domum in villa Warii. Ibidem fol. 130.

Venerabili fratri Episcopo Waradien.

§. I. Sacræ Religionis, sub qua dilecti filii Guardianus & Fratres domorum Fratrum Ordinis Minorum provinciæ Bosnæ &c. Exhibita *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 471.* siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii nobilis viri Joannis de Maroth, Militis, Quinque-ecclesien. dioecesis petitio continebat, quod pridem ipse zelo devotionis accensus, ac cupiens terrena &c. commutare, de bonis sibi a Deo collatis, pro animæ suæ salute, & divini cultus augmento quamdam domum ad usum & habitationem unius Guardiani, & nonnullorum Fratrum dicti Ordinis cum Ecclesia, coemeterio &c. officinis, sub vocabulo, & ad honorem beati Ladislai Regis, in quadam villa Warii nuncupata, tuæ dioecesis, prope quam alius Conventus dicti Ordinis infra triginta milliaria non existit, ac alias in loco congruo & honesto, cui territorium adjacet, per quod Guardianus, & Fratres ipsius domus pro tempore victum quærere, & ex eo commode vivere poterunt, pia devotione fundavit. Quare pro parte ipsius Militis nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, de præmissis tamen certiorem notitiam non habentes, fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus, si est ita, fundationem hujusmodi, auctoritate nostra approbes & confirmes &c. fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. & quibuscumque aliis constitutionibus Apostolicis contrariis nequaquam obstantibus, plenam & liberam, auctoritate prædicta, licentiam largiaris. Et insuper Guardiano & Fratribus ipsis dictæ domus, quos in ipsa domo pro tempore morari contigerit, concedas, quod omnibus & singulis privilegiis &c. uti & gaudere valeant, quibus alii Fratres &c.

Datum Florentiæ, VII. Kal. Martii, anno III.

XL.

Ut recipiat duos Conventus in insula Creten. Ibidem fol. 180.

Dilecto filio Marco Quirino de Candia, Ordinis Fratrum Minorum professori.

Vide ut supra. SAcræ Religionis, sub qua mundanis abjectis &c. Hinc est, quod nos tuis supplicationibus inclinati, tibi quod in insula Creten. & provincia Achajæ, quæ nuncupatur *Morea*, duo loca, si tibi pia largitione fidelium concedantur, vel alias justis modis illa poteris adipisci, recipere, & retinere, & in quolibet ipsorum locorum, Ecclesiam, seu Oratorium, cum campanili &c. & aliis necessariis officinis pro usu & habitatione aliquorum Fratrum tui Ordinis construere & ædificare; necnon viginti Fratres dicti Ordinis ad id voluntarios ad partes præfatas transferre, & unum Vicarium secundum morem ejusdem Ordinis in præfatis locis perpetuo permansuros, deputare libere, & licite valeas; juribus tamen parochialium Ecclesiarum & quorumlibet &c. salvis. Necnon hujusmodi Vicario & Fratribus in eisdem domibus & locis pro tempore moraturis, quod omnibus gratiis &c. aliis Fratribus dicti Ordinis in partibus Italiæ consistentibus per Sedem Apostolicam concessis uti & gaudere valeant, auctoritate præsentium indulgemus, fel. record. Bonifacii &c. ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque. Nulli ergo &c.

Datum Florentiæ, VII. Kal. Martii, anno III.

XLI.

Ut det licentiam Observantibus recipiendi Hospitale sancti Francisci Paduæ. Ex lib. I. de Regul. ann. 3. fol. 202.

Venerabili fratri Episcopo Paduan.

Ut in Reg. Tomi 9. fol. 474. §. I. SInceræ devotionis affectus, quem dilecta in Christo filia Sibylla, relicta quondam Baldi de Plombino laici vidua Paduan. &c. Dudum siquidem pro parte dictæ Sibyllæ nobis exposito, quod olim dictus Baldus, dum ageret in humanis, de bonis sibi a Deo collatis quodam Hospitale pauperum in honorem, & sub vocabulo sancti Francisci, cum Ecclesia, seu Oratorio, & aliis officinis illi contiguis pro usu & habitatione aliquorum Fratrum Ordinis Minorum, *de Observantia* nuncupatorum, in civitate Paduana de novo construi, & ædificari fecerat, nondum tamen debito complemento refectum; quodque ipsa Sibylla ad hoc, quod unus in oratorio præfato ultra Fratres, secularis perpetuo deputaretur Presbyter, qui Missas, & alia divina Officia celebraret, ac servientium, moramque trahentium, necnon pauperum, & infirmorum, & aliarum miserabilium personarum degentium pro tempore in Hospitali memorato confessiones audiret, & illis diligenter auditis, pro commissis, etiam in casibus singulis Rectoribus parochialium Ecclesiarum reservatis, eis pœnitentiam salutarem injungeret, ac Sacramenta Ecclesiastica ministraret, necnon illorum decedentium corpora in oratorio ipso, vel ejus cemeterio, postquam dedicata forent, tumulari valerent: competentes pro ejusdem Presbyteri sustentatione facultates & reditus tradere, & assignare proponens; essetque parata Rectori parochialis Ecclesiæ, infra cujus limites ipsum Hospitale consisteret, recompensationem propterea congruam facere, & impendere, no-

nobisque de parte ipsius Sibyllæ humiliter supplicato, ut super præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos tunc per alias nostras litteras tibi dedimus in mandatis, quatenus si esset ita, postquam ipsa Sibylla, ut præmittitur, pro eadem dicti Presbyteri sustentatione facultates & reditus tradidisset & assignasset eosdem: necnon Rectori præfato recompensationem hujusmodi fecisset & impendisset cum effectu, quod ipse Presbyter in dicto Hospitali pro tempore existens, Missas ibidem, & alia divina Officia celebrare &c.

§. II. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte dictæ Sibyllæ petitio continebat, Fratres ipsi Ecclesiam, & oratorium hujusmodi, absque Sedis Apostolicæ speciali licentia recipere, ipseque Presbyter cum dictis Fratribus in Ecclesia, seu oratorio præfatis insimul morari, & divina celebrare commode non possit; ac dicta Sibylla cupiens terrena in cœlestia &c. commutare, de bonis suis hujusmodi oratorium speciale ab Ecclesia Fratrum præfatorum separatum, in eodem Hospitali, in honorem & sub vocabulo dicti Sancti fundare, & pro dicto Presbytero, ne ipse, & Fratres præfati mutuo se impediant, sufficienter dotare desideret, pro parte ipsius Sibillæ fuit nobis denuo humiliter supplicatum &c.

§. III. Nos igitur &c. hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per &c. mandamus; quatenus, si est ita, præfatis Fratribus, ut Ecclesiam, sive oratorium cum loco, habitatione eorumdem, & officinis hujusmodi recipere & retinere, seu hactenus recepta mutare possint & valeant &c. dictæque Sibillæ speciale oratorium præfatum, in quo ipse Presbyter Missas celebret, Sacramenta ministret, & alia faciat, ut præfertur, fundandi, & dotandi, cujuscumque alterius super hoc licentia minime requisita, plenam & liberam, auctoritate nostra, licentiam largiaris: jure præfato, & cujuslibet in omnibus semper salvo.

Datum Florentiæ, XI. Kal. Aprilis, anno III.

XLII.

Frater Petrus de Frias instituitur Hospitalis Villæ-franchæ Præfectus. Ibidem fol. 180.

Venerabili fratri Archiepiscopo Toletan.

§. I. Gerentes in desideriis cordis nostri, ut Hospitalia, & alia pia loca sub bono & felici regimine augeantur, illa talibus personis libenter committi volumus, per quas bona ipsorum, & jura manuteneri valeant, ipsaque Hospitalia, atque loca salubriter gubernari.

§. II. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Petri de Frias, Ordinis Fratrum Minorum professoris, magistri in Theologia petitio continebat, quod olim Hospitali pauperum Villæ-franchæ de Montes de Oeta, Burgen. diœcesis cujus regimini quondam Didacus de Vergara, præfati Ordinis professor, dum viveret, præsidebat, per ejusdem Didaci obitum, qui extra Romanam Curiam diem clausit extremum, Rectore carente, carissima in Christo filia nostra Blanca Regina Trinacriæ illustris, carissimi in Christo filii nostri Caroli Regis Navarræ primogenita, vera patrona ipsius Hospitalis existens in pacifica possessione, vel quasi juris instituendi, seu deputandi personam idoneam in Rectorem ejusdem Hospitalis, dum illud caret Rectore, præfatum Petrum in ipsius Hospitalis sic Rectore carentis administratorem, seu Rectorem instituit, seu etiam deputavit, prout in dictæ Reginæ litteris inde confectis dicitur plenius contineri.

§. III. Cum autem, ficut eadem petitio fubjungebat, idem Petrus dubitet, inftitutionem, feu deputationem hujufmodi ex certis caufis viribus non fubfiftere; &, ficut accepimus, Hofpitale præfatum adhuc, ut præfertur, Rectore carere nofcatur, licet dilecti filii Gudislaus Gundilavi de Vivorada Apoftolica, & Joannes Garciæ de Balnas, qui pro Clericis dictæ diœcefis fe gerunt, ordinaria auctoritatibus regimen dicti Hofpitalis fibi commiffum fore prætendant: nos cupientes dicto Hofpitali de Gubernatore fecundum cor noftrum utili & idoneo, per quem circumfpecte regi, & falubriter dirigi valeat, providere: ac volentes, dictum Petrum apud nos de religionis zelo, litterarum fcientia, vitæ ac morum honeftate, aliifque laudabilibus probitatis, & virtutum meritis multipliciter commendatum, horum intuitu, necnon confideratione ejufdem Reginæ pro eodem Petro dilecto fuo nobis fuper hoc humiliter fupplicantis, favore profequi gratiofo, fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus vocatis Gudislavo, & Joanne præfatis, & aliis, qui fuerint evocandi, Hofpitale præfatum, cujus fructus, redditus, & proventus duorum millium florenorum auri de Camera fecundum communem æftimationem, valorem annuum, ut afferitur, non excedunt, fi, ut præmittitur, Rectore caret, & tempore datæ præfentium alteri canonice commiffum non fuerit, cum omnibus juribus, & pertinentiis fuis, juxta formam conftitutionis fel. rec. Clementis Papæ V. prædecefforis noftri in Concilio Viennen. fuper hoc editæ, præfato Petro, fi fit alias idoneus, & aliud canonicum impedimentum non obfiftat, per eum, quoad vixerit, tenendum, regendum, & gubernandum, auctoritate noftra committas, inducens per te, vel alium, feu alios, eumdem Petrum, vel Procuratorem fuum ejus nomine in corporalem poffeffionem Hofpitalis, juriumque, & pertinentiarum præfatarum, & defendens inductum, amoto exinde quolibet illicito detentore, ac faciens ipfum Petrum, vel dictum Procuratorem pro eo ad hujufmodi Hofpitale, ut eft moris, admitti, fibique de ipfius Hofpitalis fructibus, redditibus, proventibus, juribus, & obventionibus univerfis in fuftentationem pauperum & infirmorum, ac alias in utilitatem ipfius Hofpitalis præfati, juxta earumdem conftitutionem convertendis, & etiam exponendis, integre refponderi. Contradictores auctoritate noftra &c. non obftantibus &c. quibus omnibus præfatum Petrum in ejufdem Hofpitalis affecutione volumus anteferri, fed nullum per hoc eis, quoad affecutionem aliorum Hofpitalium, præjudicium generari. Seu fi venerabili fratri noftro Epifcopo Burgen. vel quibufvis aliis communiter, vel divifim ab eadem fit Sede indultum, quod ad receptionem, vel provifionem alicujus minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici &c.

Datum Florentiæ, IV. Idus Aprilis, anno III.

XLIII.

Domus fancti Hieronymi Eugubin. transfertur ab Auguftinianis ad Obfervantes. Ex lib. 2. de diverfis formis, an. 3. fol. 67.

Ad perpetuam rei memoriam.

Vide Conftit. 18. hujus Pontif.

§. I. Humilibus fupplicum votis &c. Sane pro parte dilecti filii nobilis viri Guidantonii Comitis Montis-feretri nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet Ecclefia Conventus Fratrum fancti Hieronymi Ordinis Minorum, *de Obfervantia* nuncupatorum, extra muros Eugubin. dudum piis Chriftifidelium eleemofynis, caritativifque fuffragiis a quibufdam religiofis viris, fub regulari obfervantia Ordinis fancti Augu-

ftini

ſtini degentibus, conſtructa fuerit & erecta, ac dicti Fratres cum eiſdem Religioſis in dicto Conventu invicem habitarent, ibidem Domino famulantes: tamen poſtmodum, ſatore inſtigante zizaniæ, quibuſdam inter eos æmulationibus, diſſenſionibus & diſcordiis, occaſione ſuperioritatis loci dicti Conventus ſuſcitatis pariter & exortis, & præſertim ex eo, quod dilectus filius Ugolinus, unus ex dictis Fratribus, locum ipſum tamquam Prioratum Rectore carentem, a Sede Apoſtolica impetraverat, & de illo ſibi obtinuerat provideri, unde nonnulli ex eiſdem Fratribus & Religioſis exinde receſſerant, animo dedignati, & ad alia loca diverterant, dicto Ugolino ibidem tamquam Priore cum paucis remanente.

§. II. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, Ugolinus, & Fratres præfati ſentientes per quoſdam cives Eugubin. quod bonæ mem. Balthaſſar Epiſcopus Tuſculanen. tunc Joannes XXIII. votis dictorum civium annuens, eumdem locum Univerſitati ſeu Fraternitati ſancti Auguſtini, civitatis noſtræ Eugubin. in ſpiritualibus & temporalibus ſuppoſuerat, atque ſubjecerat, convenientes in unum, qui matura inter eos ſuper his deliberatione præhabita, ad augmentum divini cultus, & dicti loci reformationem, & directionem opportuna diligentia vigilantes, Eccleſiam dicti Conventus, ejuſque ædificia collabentia de bonis ad dictum Conventum pertinentibus, in ſpiritualibus & temporalibus reformarunt, ac etiam repararunt, illis animo & intentione, quod Fratres Minores *de Obſervantia* nuncupati inibi habitarent, & virtutum Domino deſervirent, prout jam per quinquennium inhabitarunt, & hodierna die inhabitant, Divina Officia in humilitatis ſpiritu ſedulo celebrantes. Quare pro parte dicti Comitis nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut ſuppoſitionem & ſubjectionem per ipſum Epiſcopum, tunc Joannem XXIII. de præfato loco eidem Fraternitati, ut præfertur, factas caſſare & annullare, dictumque locum ſeu Conventum Eccleſiæ ſancti Franciſci Eugubin. dicti Ordinis Minorum ſubjacere debere, decernere & declarare, de benignitate Apoſtolica dignaremur.

§. III. Nos igitur hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, ſuppoſitionem & ſubjectionem præfatas, necnon litteras dicti Epiſcopi, tunc Joannis XXIII. deſuper confectas, ac omnia in eis contenta, auctoritate Apoſtolica, per præſentes caſſamus, irritamus, annullamus, & haberi volumus pro infectis, ipſumque Conventum, ſive locum præfatæ Eccleſiæ ſancti Franciſci perpetuo ſubjacere ac ſubeſſe debere, eique incorporatum, annexum & unitum exiſtere, eadem auctoritate decernimus, & etiam declaramus: ita quod Prior & Fratres in dicto loco degentes, præſentes, & poſteri correctioni, privationi & ſuperioritati Generalis, Guardiani ſeu Cuſtodis dictæ Eccleſiæ ſancti Franciſci perpetuo ſint ſubjecti, eorumque monitis & mandatis pareant & intendant. Nos enim Guardiano & Fratribus in dicto loco pro tempore reſidentibus, ut omnibus & ſingulis privilegiis, indulgentiis &c. quibus ceteri ejuſdem Ordinis &c. uti & gaudere valeant, auctoritate præfata, de ſpeciali gratia indulgemus, non obſtantibus conſtitutionibus &c. ceteriſque contrariis quibuſcumque &c. Nulli ergo &c. noſtræ caſſationis, irritationis, annullationis, conſtitutionis, declarationis & conceſſionis infringere. Si quis &c.

Datum Florentiæ, III. Idus Aprilis, anno III.

XLIV.

Concedit Indulgentias iis, qui ad reparationem Ecclesiæ sanctæ Mariæ in Pertica eleemosynis accurrent. Ex eodem libro folio 285.

Universis &c. salutem &c.

ADDITIO ALIORUM. *Vt in Reg. Tomi 9. fol. 387.*

„ §. I. Licet is &c. Cum itaque, sicut accepimus, Ecclesia domus Fratrum sancti Francisci Ordinis Minorum S. Mariæ in Pertica, Mediolanen. diœcesis, in solitudine sita, & in qua olim plures Fratres sub regulari Observantia Ordinis prædicti degentes, Altissimo famulabantur, propter guerras, & malas illarum partium conditiones, destructa, & penitus a Fratribus derelicta, & divinus cultus jamdiu neglectus in ipsa existat, & in qua ad præsens unus Heremita residet, propter ejus vetustatem minetur ruinam.

„ §. II. Nos cupientes, quod Ecclesia ipsa, ad quam, causa devotionis, illarum partium confluit multitudo, congruis honoribus frequentetur, & etiam reparetur, & ut fideles Christi eo libentius devotionis causa confluant ad eamdem, & ad ejus reparationem manus promptius porrigant adjutrices, quo ex hoc ibidem dono cœlestis gratiæ uberius conspexerint se refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui in Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, & Corporis Domini nostri Jesu Christi, Pentecostes, necnon in Nativitatis, Annunciationis, Purificationis, Assumptionis beatæ Mariæ Virginis, & Nativitatis sancti Joannis Baptistæ, dictorum Apostolorum Petri & Pauli, & ipsius Ecclesiæ dedicationis festivitatibus, celebritate omnium Sanctorum, & ipsarum Nativitatis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, & Corporis Domini, necnon Nativitatis, & Assumptionis beatæ Mariæ, & Nativitatis sancti Joannis, & Apostolorum Petri & Pauli prædictarum festivitatum octavas, & per sex dies dictum festum Pentecostes immediate sequentes, prædictam Ecclesiam devote visitaverint annuatim, & ad hujusmodi reparationem manus porrexerint adjutrices, singulis videlicet festivitatum, & celebritatis duos annos & totidem quadragenas: octavarum vero & sex dierum prædictorum, diebus quibus prædictam Ecclesiam visitaverint, & manus &c. porrexerint centum dies de injunctis eis pœnitentiis misericorditer relaxamus, præsentibus, post decennium minime valituris.

„ §. III. Volumus autem quod si alias visitantibus dictam Ecclesiam, vel ad ejus reparationem seu fabricam manus adjutrices porrigentibus, seu alias inibi pias eleemosynas erogantibus, seu aliter aliqua alia indulgentia in perpetuum, vel ad certum tempus nondum elapsum duratura per nos concessa fuerit, præsentes litteræ nullius existant roboris vel momenti.

„ Datum Florentiæ VI. Kalendas Maii.

XLV.

XLV.

Ut Observantes admittant Conventum in loco, la fonte de la Pergua. Ex lib. I. de Regularibus, an. 3. fol. 175.

Venerabili fratri Episcopo Giennen.

§. I. Dilectos filios Ministrum Generalem, & Fratres Ordinis Minorum, suis exigentibus meritis, paternæ dilectionis plenitudine prosequentes, ad ea libenter intendimus, per quæ Ordo felicia, dante Domino, incrementa suscipere valeat, atque in Domino jugiter propagari.

§. II. Cum itaque, sicut exhibita nobis nuper pro parte dictorum Ministri & Fratrum petitio continebat, dilectus filius nobilis vir Ferdinandus Paes Miles Corduben. ad Ordinem præfatum singularem gerens devotionis affectum, pro suæ, suorumque progenitorum animarum salute, quemdam locum, *la fonte de la Pergua* nuncupatum, in territorio de Audugar, tuæ diœcesis consistentem, & ad ipsum Militem legitime pertinentem, eisdem Ministro, & Fratribus pro nonnullorum dicti Ordinis Fratrum *de Observantia* nuncupatorum, inibi pro tempore morari volentium, usu & habitatione assignavit & donavit, ipsique Minister & Fratres aliorum Christifidelium, piis ad id concurrentibus eleemosynis & suffragiis, in loco hujusmodi unam domum cum Ecclesia, cœmeterio, campanili, campana, necnon hortis, hortalitiis, & aliis necessariis officinis, pro usu & habitatione hujusmodi condecenter construere & ædificare, seu construi & ædificari facere desiderant & proponunt, si eis in præmissis Apostolicæ Sedis licentia, & auctoritas suffragentur.

§. III. Nos igitur &c. præfatorum Ministri & Fratrum supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus, si est ita, præfatis Ministro & Fratribus locum ipsum recipiendi &c. construendi & ædificandi &c. auctoritate nostra licentiam largiaris: non obstantibus tam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. quam aliis Apostolicis &c. ceterisque contrariis quibuscumque. Jure tamen parochialis &c. semper salvo.

Datum Florentiæ, III. Kalendas Maii, anno III.

XLVI.

Privilegium conceditur Fratribus Bosnæ. Ex lib. 2. de diversis formis, an. 4. fol. 177.

Dilecto filio Abbati de la Croma prope Ragusium.

§. I. Justis & honestis supplicum votis, illis præsertim, per quæ fides Catholica non solum defenditur adversus hostes nominis Jesu Christi, sed per sanam doctrinam, & salubria documenta evangelizantium verbum Dei, infidelium quoque conversionem ad Dominum in Barbarorum non credentium regionibus dilatatur, libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis. Exordium.

§. II. Sane pro parte dilectorum filiorum Rectoris, Consilii, & Universitatis civitatis Ragusin. nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim ipsi provide attendentes & considerantes, quod præfata eorum civitas terris & locis schismaticorum & infidelium, qui in sanguinem Christianorum continuo debacchantur, eisque & eorum bonis persecutiones ac injurias inferunt & jacturas, nimium vicina existeret, quodque propterea eis, & aliis Ragusini ab Infidelibus oppressi.

ad

ad civitatem ipsam, & partes finitimas pro tempore declinantibus, discurrendo, prædando & spoliando, varias persecutiones & molestias inferebant; intendentes se, quantum in eis erat, ab hujusmodi vexationibus liberare, & ad ipsorum infidelium temeritatem, furorem & rabiem comprimendum, multis expensarum profluviis, diversisque viis & modis salutaribus, mediantibus etiam dilectis filiis Fratribus Ordinis Minorum de Vicaria Bosnæ in illis partibus residentibus, qui per evangelicæ doctrinæ prædicationis ministerium ad fidem Christi, & Divinæ Majestatis obsequia eosdem infideles in viam salutis æternæ dirigunt & convertunt: quibus etiam iidem Rector, Consilium, & Universitas, ut ferventius insistant tam fructuosis operibus, de publico alimenta tribuunt & ministrant, plurasque Ecclesias, ac loca pro ipsorum usu ac habitatione, ac Orthodoxæ fidei defensione & incremento, magnis sumptibus & laboribus construxerunt, & etiam concesserunt, hujusmodi infidelium loca eis propinqua sibi subjici procurarunt, & procurant etiam de præsenti, nullis parcendo laboribus vel impensis.

Variis modis liberati procuchs.

§. III. Et licet post provisionem hujusmodi, præfati Rector, Consilium, & Universitas ab olim, quædam loca, unum inter cetera ex locis eisdem *Pontastagni* communiter nuncupatum, intra mare consistentem, eidem civitati conterminum, & primitus nocivum, in quo infideles ipsi pro tempore commorantes, cives, habitatores & incolas civitatis præfatæ, ejusque territorii & destrictus, & alios eis subditos Orthodoxæ fidei cultores, quoties versus locum ipsum transfretantes transitum facere contingebat, capiebant & spoliabant, & variis afficiebant violentiis, injuriis, atque damnis, a Bano Bosnæ, ac Rege Rassiæ illius loci tunc Dominis, non absque gravibus sumptibus, & sub certa annua responsione pecuniæ, quæ adhuc illis persolvitur annuatim, obtinuerant, & acquisiverant: in quo quidem loco præfati Rector, Consilium, & Universitas quemdam locum pro usu & habitatione dictorum Fratrum cum Ecclesia, campana &c. & aliis necessariis officinis, & successive alias Ecclesias pro Presbyteris secularibus ibidem pro tempore in divinis Domino servituris, de licentia Sedis Apostolicæ, construxerunt seu construi fecerunt, ut tam Fratres, quam Presbyteri hujusmodi infideles ipsos, & alios incolas dicti loci ejusdem doctrinæ præcepta docerent, & imbuerent salutaribus documentis, omnemque hæresim & perfidiam de eorum mentibus extirparent: sicut patuit successive per operis evidentiam, quod infideles ejusdem loci, splendore supernæ gratiæ illustrati paulatim ad fidem Catholicam sunt conversi.

Conventus in loco Pontastagni extruitur.

§. IV. Postmodum vero cum Rex, & Banus præfati, ac successores eorum videntes in dicto loco *Pontastagni* fidem Christi consurgere, & fideles converti, de concessione hujusmodi condolentes, locum ipsum impugnare & recuperare molirentur, præfati Rector, Consilium, & Universitas ibidem mœnia, & murorum ædificia cum necessariis fortalitiis, pro dicti loci tutela & custodia contra infideles eosdem fundarunt & construxerunt, gravibus quamvis laboribus & expensis; quas etiam pro hujusmodi custodia eos sedulo oportet de necessitate subire, ne forte infideles ipsi navali adjuti præsidio ex insidiis prodeuntes, ac locum ipsum carentem custodibus occupantes, quos inibi ex fidelibus invenirent, immaniter trucidarent. Verum, sicut eadem petitio subjungebat, quia post acquisitionem dicti loci *Pontastagni* per eosdem Rectorem, Consilium, & Universitatem tantis laboribus, & expensis pro pace fidelium, & augmento fidei, ut præfertur, factam, venerabilis frater noster Nicolaus, & alii prædecessores sui, qui fuerunt pro tempore Episcopi Curzolen. alias Stagnen. asserentes ratione jurisdictionis Episcopalis Sedis Curzolen. decimas, quarum fructus, reditus & proventus pro ma-

Locus idem munitur.

Episcopus Curzolen. decimas sibi solvi prætendit.

majori parte in navalibus operibus, quæ per Ragusin. cives ibidem fiunt, pro tempore, consistere dignoscuntur, ex dicto loco sibi deberi, licet locus ipse, qui jam per trecentos annos extra obedientiam & devotionem Romanæ Ecclesiæ permansit, nulla Episcopi & prædecessorum suorum præfatorum industria, opere, diligentia, vel labore ad fidem redierit Orthodoxam, ab eisdem Rectore, Consilio, & Universitate hujusmodi decimas postulabat.

§. V. Tamdem ipsi veluti obedientiæ filii, volentes Ecclesiæ parere monitis & mandatis, de dictæ Sedis beneplacito, una cum præfatorum onerum supportatione, pro hujusmodi decimis condecentem responsionem impendere, ratione decimarum hujusmodi, censum centum ducatorum auri annuatim eidem Episcopo in recognitionem jurisdictionis hujusmodi hactenus persolverint, prout de præsenti persolvunt: & nihilominus hujusmodi Fratribus & Presbyteris, sive Rectoribus parochialium Ecclesiarum in dicto loco pro tempore divinis obsequiis mancipatis, alimenta & alia vitæ necessaria de bonis eis a Deo collatis sedulo tribuunt, & ministrant. Quare pro parte Rectoris, Consilii, & Universitatis præfatorum, asserentium se pro acquisitione ejusdem loci, defensione quoque, & augmento fidei magna expensarum onera, & quamplurima gravamina subiisse, & continuo, ut præfertur, pro illius custodia, & tuitione subire, nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis, quod futuris temporibus ad solvendum ratione dictarum decimarum præfato Episcopo, aut Administratori, seu Commendatario dictæ Curzolen. alias Stagnen. Ecclesiæ pro tempore existenti, vel cuicumque alteri personæ majorem censum dictorum centum ducatorum annis singulis minime teneantur, nec ad id inviti valeant coarctari, indulgere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Congrua assignatur.

§. VI. Nos igitur de præmissis certam notitiam non habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, atque committimus, quatenus de præmissis omnibus & singulis, auctoritate nostra te diligenter informes, & si per informationem hujusmodi ea inveneris veritate fulciri, super quo tuam conscientiam oneramus, præfatis Rectori, Consilio, & Universitati, postquam ipsi præfatis Nicolao, vel successoribus suis Episcopis Curzolen. qui erunt pro tempore, decimam, sive censum hujusmodi centum ducatorum auri in terminis, & locis, de quibus tibi, & eidem Episcopo videbitur, anno quolibet efficaciter persolvuntur, quod ad aliquid ultra dictos centum ducatos, ratione hujusmodi decimarum, dictis Episcopo, seu Administratori, vel Commendatario, aut cuicumque alteri personæ, vicem Episcopi inibi gerenti, quomodolibet persolvendum, minime teneantur, nec ad id a quoquam inviti directe, vel indirecte valeant compelli, aut quomodolibet coarctari, auctoritate præfata concedas: statuens & decernens eosdem Rectorem, Consilium, & Universitatem, quod perpetuis futuris temporibus, quando hujusmodi censum centum ducatorum eisdem Nicolao, vel successoribus, aut cuicumque alteri personæ, vicem inibi Episcopi gerenti, realiter & pacifice persolverint annuatim, ut præfertur, a cujuscumque alterius majoris census solutione, seu præstatione, ratione hujusmodi decimarum, ut præfertur, in posterum facienda, esse, & existere debere liberos pariter, & immunes. Nos enim ex nunc irritum &c.

Commissio facta Abbati de informatione recipienda.

Datum Florentiæ, VI. Idus Maii, anno III.

XLVII.

Eremitorium ſancti Jacobi Ceptæ erigitur in Monaſterium. Ex lib. 1. de Regularib. anno 3. fol. 197.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

§. I. IN eminenti ſpecula militantis Eccleſiæ Romanus Pontifex beati Petri, cæleſtis regni clavigeri, ſucceſſor, & Vicarius Jeſu Chriſti, habens ſuper orbis Eccleſias, & Monaſteria univerſa, aliaque loca religioſa plenitudinem poteſtatis, pervigilis more Paſtoris, ſuæ providentiæ oculis univerſum Orbem terrarum, & nationum in illo degentium, qualitates paterna conſideratione diſcutiens, & examinans diligenter, ex injuncto ſibi Apoſtolatus officio ſingulorum ſalutem appetens & exquirens, quædam ex locis hujuſmodi pro reductione infidelium ad ovile Dominicum, ad faſtigia Eccleſiaſticæ dignitatis attollit, & tamquam munificus diſpenſator donis ſpiritualibus, ac allectivis muneribus erga devotos ſuos ſuum aperit Apoſtolicæ largitatis theſaurum, præſertim verſus ea loca, in quibus in agro militantis Eccleſiæ novellæ plantationis in odorem ſuavitatis, & exaltationem Chriſtianæ fidei fructus in ubertate ſuccedit, Catholici populi profectus acquiritur, animarum ſalus procuratur, & divini cultus quæritur augmentum: unde quædam ex illis interdum pro incremento fidei orthodoxæ attollit per erectionis miniſterium, ac titulo decoris, & gradus amplioris illuſtrat, prout perſonarum & temporum qualitate penſata, id conſpicit in Domino ſalubriter expedire.

Joannes Rex Luſitanus Pontificem rogat, ut Eremitorium in Cœnobium confirmat.

§. II. Nuper ſiquidem pro parte dilecti filii nobilis viri Petri, cariſſimi in Chriſto filii noſtri Joannis Portugalliæ, & Algarbii Regis illuſtris, ſecundogeniti, Ducis Colimbrien. nobis fuit expoſitum, quod cum idem Rex ſuorum præſidiis, & potentia ſuffultus, terraque, marique contra infidelium nationes ſuis regnis conterminas, bella movens, noviſſime civitatem Ceptæ, quæ per ipſos infideles tenebatur, multa potentia expugnaverit, atque devicerit; in qua, ſicut accepimus, quoddam Eremitorium in honorem, & ſub vocabulo *ſancti Jacobi* fundatum exiſtit, ac cupiat idem Dux, ſicut aſſerit, pro defenſione & augmento Catholicæ fidei, ac reductione infidelium, & aberrantium circumjacentium populorum, ipſum Eremitorium in Monaſterium, & Conventum Fratrum Ordinis Minorum erigi, & *Monaſterii* titulo decorari, in quo Guardianus & Fratres dicti Ordinis profeſſores, pro tempore virtutum Domino famulantes, ad divinæ Majeſtatis obſequia, quandoque per prædicationis miniſterium, quandoque ob ſingularem, & laudabilem vitam ſuam trahant alios per exemplum: pro parte dicti Ducis nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut dictum Eremitorium in Monaſterium erigere, ac in illo degentibus pro tempore de opportuno remedio providere de benignitate Apoſtolica dignaremur.

Hujuſmodi petitioni annuere fidei Catholicæ proficit.

§. III. Nos igitur attendentes ex præmiſſis maximum Catholicæ fidei profectum veriſimiliter proventurum, ac debita illis gravitate diſcuſſis, matura prius cum venerabilibus Fratribus noſtris ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus ſuper hoc deliberatione præhabita, ac de ipſorum Fratrum conſilio & aſſenſu, ac Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, ad laudem & honorem Omnipotentis Dei Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, ac beati Jacobi, ſub cujus vocabulo dictum Eremitorium eſt conſtructum, beatorum quoque Apoſtolorum Petri & Pauli, ac beati Franciſci, totiuſque cæleſtis Curiæ gloriam, ac exaltationem militantis Eccleſiæ, ipſorumque divini cultus, & fidei

fidei incrementum, fideliumque salutem, præfatum Eremitorium in Monasterium Fratrum Ordinis præfati, auctoritate Apostolica, tenore præsentium erigimus, ac Monasterium Fratrum ejusdem Ordinis, dignitatis, & honoris titulo decoramus, & etiam insignimus, ipsumque Eremitorium Monasterium dicti Ordinis in memoriam indelebilem eorum, quæ in hac parte geruntur, perpetuis futuris temporibus volumus ab omnibus appellari. Statuentes, eadem auctoritate, & etiam decernentes, quod tam Prior & Guardianus, quam ceteri Fratres dicti Ordinis, qui in dicto Monasterio pro tempore residebunt, omnibus & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, gratiis, & indultis eidem Ordini per Sedem Apostolicam concessis hactenus, & in posterum concedendis, & quibus Ministri, Priores, & Guardiani, & Fratres ejusdem Ordinis professores ubilibet constituti de consuetudine, vel de jure gaudent, & gaudebunt quomodolibet in futurum, uti valeant & etiam gaudere. Sancimus etiam, quod nullus ipsius prius Eremitorii Rector, vel Administrator illius possessiones auferre, aut ablatas retinere, seu minuere, aut ipsos Guardianum & Fratres, qui ibi pro tempore residebunt, aliquibus molestiis fatigare, seu temere perturbare præsumant, sed omnia eis integra, & illibata serventur, eorum, pro quorum gubernatione & sustentatione concessa sunt, usibus omnibus profutura, Sedis præfatæ reverentia in omnibus salva. Nos enim ex nunc irritum decernimus &c. Nulli ergo &c. nostræ erectionis, decorationis, insignitionis, statuti, voluntatis, sanctionis, & constitutionis infringere &c. Licentia conceditur.

Datum Florentiæ, IV. Nonas Junii, anno III.

XLVIII.

Monasterium Monialium Mazarien. unitur Monasterio Trapani. Ibidem, fol. 130.

Dilecto filio Decano Ecclesiæ Mazarien.

§. I. Digna reddimur attentione solliciti &c. Sane pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ, & Conventus sanctæ Claræ terræ Trapani, Ordinis ejusdem Sanctæ, Mazarien. diœcesis, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum etiam ante quadraginta annos proxime præteritos, Monasterium ejusdem Sanctæ Mazarien. dicti Ordinis, propter guerrarum in illis partibus vigentium turbines, destitutionis opprimeretur incommodis, illius fere passim omnimoda succedente ruina, Moniales, quæ tunc erant præfati Monasterii Mazarien. in illo propter guerras easdem remanere commode non valentes, sive major pars earum, super hoc obtenta Superioris licentia, ad Monasterium terræ hujusmodi se transtulerunt, de illius inibi refectæ bonis, quamdiu agerent in humanis. Ut in Reg. Tomi 9. fol. 141.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, Monasterium Mazarien. præfatum, cujus Monialis aliqua non superest ad præsens, cujusque quamplures possessiones, & bona per nonnullos laicos detinentur indebite occupata, & super cujus fructibus, reditibus, & proventibus Abbatissæ & Conventui præfatis, pro refectionis hujusmodi recompensa, triginta florenorum auri summa annis singulis, auctoritate regia extitit assignata, illius etiam structuris, & ædificiis collapsu prostratis, desolationis omnimodæ subjaceret opprobrio, ac Monasterii terræ hujusmodi facultates, & reditus adeo tenues sint & exiles, quod de illis Abbatissa & Conventus præfatæ nequeant commode sustentari pro tempore, ac eis incumbentia onera debite supportare: pro parte dictarum Abbatissæ & Conventus nobis fuit humili-

ter supplicatum, ut Monasterium Mazarien. præfatum, cujus etiam possessionibus, & bonis occupatis, ut præfertur, adjunctis hujusmodi septuaginta cum omnibus suis juribus, & pertinentiis eidem Monasterio dictæ terræ, cujus ducentorum florenorum similium fructus, reditus, & proventus secundum communem &c. non excedunt, perpetuo unire, annectere, & incorporare, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. III. Nos igitur &c. discretioni tuæ per &c. mandamus, quatenus, si vocatis, qui fuerint evocandi, ita esse inveneris, Monasterium Mazarien. præfatum cum eisdem juribus & pertinentiis Monasterio terræ hujusmodi, auctoritate nostra in perpetuum incorpores, unias, & annectas. Ita quod liceat Abbatissæ & Conventui præfatis per se, vel alium, seu alios, corporalem Monasterii Mazarien. juriumque & pertinentiarum præfatarum possessionem, auctoritate propria, libere apprehendere, ac hujusmodi illius fructus, reditus, & proventus in suos, ac Monasterii terræ ejusdem usus perpetuo convertere pariter, & retinere: Diœcesani loci & alterius cujusvis super hoc licentia minime requisita: non obstan. constitutionibus &c. contrariis. Proviso, quod Ecclesia præfata ad profanos usus velut hæreditas minime redigatur. Nos enim ex nunc irritum &c.

Datum Florentiæ, xv. Kalendas Julii, anno III.

XLIX.

Confirmatur unio facta Monasterio sanctæ Claræ Avenionen. de perpetua Capellania in Ecclesia dicti Monasterii. Ibidem fol. 76.

Dilecto filio Decano Ecclesiæ sancti Petri Avenionen.

§. I. Illa devotarum præsertim religiosarum personarum, quæ videlicet illecebris mundanis, & mortalis viri thoro propulso, illi, qui speciosus est præ filiis hominum, sub regulari habitu continuum exhibent famulatum, vota, quæ ex devotionis fervore prodire, & divini cultus augmentum concernere conspicimus, libenter ad exauditionis gratiam admittimus, & ut illibata persistant, cum a nobis petitur, Apostolico munimine solidamus. Sane petitio pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ & Conventus Monasterii sanctæ Claræ Avenionen. Ordinis ejusdem Sanctæ, nobis nuper exhibita continebat, quod olim venerabilis frater noster Guido Episcopus Avenionen. prospiciens exacte, quod Monasterium ipsum in suis fructibus, reditibus, & proventibus adeo diminutum existeret, quod de illis Abbatissa & Conventus præfatæ in Ecclesia ejusdem Monasterii ultra tres Missas per hebdomadam quamlibet celebrari facere non valebant, ad hoc, ut Monasterium ipsum in facultatibus, & dicto cultu incrementum susciperet, & in Ecclesia ipsa quotidie una Missa celebrari valeret, perpetuam Capellaniam in Ecclesia præfata, quam quondam Ludovica de Barateriis uxor, dum viveret, dilecti filii nobilis viri Andreæ Rapondi de Luca, civis Avenionen. fundaverat, cum omnibus juribus & pertinentiis suis Monasterio præfato, ordinaria auctoritate, per suas litteras incorporavit, annexuit, & univit; ita quod Capellano ipsius Capellaniæ cedente, vel decedente, aut Capellaniam ipsam alias quomodolibet dimittente, liceret ex tunc eisdem Abbatissæ & Conventui, per se, vel alium, seu alios, Capellaniæ, juriumque, & pertinentiarum præfatarum corporalem possessionem, auctoritate propria, libere apprehendere, ipsiusque fructus, reditus, & proventus hujusmodi in suos, & dicti Monasterii, necnon trium aliarum per eas instituendarum, & singulis hebdomadis futuris tempori-

poribus in Ecclesia præfata celebrandarum Missarum, usus convertere pariter & retinere, prout in dictis litteris dicitur plenius contineri. Quare pro parte Abbatissæ, & Conventus præfatarum nobis fuit humiliter supplicatum, ut incorporationi, annexioni, & unioni præfatis de dicta Capellania, cujus viginti quatuor, eidem Monasterio, cujus ducentorum florenorum auri de Camera fructus, reditus &c. secundum comunem æstimationem, ut eædem Abbatissa, & Conventus asserunt, non excedunt, ut præfertur, factis, pro eorum subsistentia firmiori robur Apostolicæ &c. dignaremur.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ per &c. mandamus, quatenus, si est ita, incorporationem &c. auctoritate nostra approbes pariter, & confirmes. Non obstan. fundatione, ac constitutionibus &c. Apostolicis &c. ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod eædem Abbatissa, & Conventus Capellaniam in usus tenendo hujusmodi, illius ratione, quæ illi forsitan juxta eamdem fundationem incumbunt, onera teneantur, & debeant supportare.

Datum Florentiæ, IV. Nonas Julii, anno III.

L.

Ut quatuor principalia Terræ sanctæ Cœnobia Minoribus confirment. Ex originaria Bulla.

Venerabilibus Fratribus Patriarchæ Graden. & Nicosien. ac Colocen. Archiepiscopis.

AD assiduum Christi servitium deputatos &c. Cum itaque, sicut accepimus, Montis-Sion, necnon Bethlehem, ac Sepulcri Dominici in Hierusalem, & beatæ Virginis in Valle Josaphat loca, dilectis filiis Guardiano, & Conventui Fratrum Ordinis Minorum dicti loci Montis-Sion, ceterisque ipsius Ordinis Fratribus in prædictis locis degentibus, qui etiam loca ipsa per multa tempora possedisse asserunt, pro eorum usu & habitatione valde accomoda esse noscantur. Nos attendentes pia opera, quæ dicti Fratres pro Catholicæ fidei incremento, per prædicationis ministerium, ac alias in illis partibus jugiter exercent, volentesque propterea Fratres ipsos favoribus prosequi gratiosis, Fraternitatibus vestris &c. per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum, loca prædicta, quorum confinia præsentibus alias haberi volumus pro sufficienter expressis, Fratribus ipsis, dummodo ab eis per quinquaginta annorum spatium possessa fuerint, pro suis usu & habitatione hujusmodi in perpetuum, auctoritate nostra concedatis, deputetis, & assignetis, facientes eos dictorum locorum pacifica possessione gaudere. Contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo. Et nihilominus Fratribus ipsis oblationes, quæ inibi pia largitione fidelium pro tempore erogabuntur, in eorumdem Guardiani & Fratrum, pro vitæ suæ sustentatione usus convertendas, per eorum Procuratores, seu Commissarios, quos Fratres ipsi, & eorum successores ad hoc duxerint deputandos, colligi faciendi, eadem auctoritate licentiam largiamini, constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac statutis & consuetudinibus Ordinis prædicti, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque alia firmitate roboratis, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Florentiæ, VII. Idus Julii, anno III.

LI.

Ut celebrare possint ante Auroram. Ex ipso originali.

Dilectis filiis Guardiano, & Conventui Fratrum Ordinis Minorum Montis-Sion, necnon ceteris in Bethlehem, ac Sepulcro Dominico in Hierusalem degentibus ipsius Ordinis Fratribus.

Ut in Regest. Tomi 9. fol. 474.

Sinceræ devotionis affectus &c. Vestris itaque supplicationibus inclinati, ut Missam, antequam elucescat dies, circa tamen diurnam lucem, cum qualitas negotiorum id exegerit, liceat cuilibet vestrum in Sacerdotio constituto celebrare, ac per alios Sacerdotes idoneos facere celebrari; ita quod id, nec vobis, nec Sacerdotibus taliter celebrantibus ad culpam valeat reputari, devotionibus vestris, ac successoribus vestris, tenore præsentium, indulgemus: proviso quod vos, & successores ipsi hujus concessione parce utamini. Quare, cum in altaris officio immoletur Dominus noster Dei filius, Jesus Christus, qui candor est lucis æternæ; hoc non in noctis tenebris fieri, sed in luce congruit. Nulli ergo &c.

Datum Florentiæ, VII. Idus Julii, anno III.

LII.

Ut absolvi possint in articulo mortis auctoritate Pontificia. Ex ipso Autographo.

EISDEM.

Provenit ex vestræ devotionis effectu &c. Hinc est, quod nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, ut Confessor, quem vestrum quilibet duxerit eligendum, omnium peccatorum vestrorum, de quibus corde contriti, & ore confessi fueritis, semel tantum in mortis articulo, plenam remissionem vobis in sinceritate fidei, unitate sanctæ Romanæ Ecclesiæ, ac obedientia & devotione nostra, & successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium, persistentibus, auctoritate Apostolica concedere valeat, devotionibus vestris, & successorum vestrorum, tenore præsentium, indulgemus. Sed ne, quod absit, vos, & successores ipsi propter hujusmodi gratiam reddamini procliviores ad illicita in posterum committenda, volumus, quod si ex confidentia remissionis hujusmodi aliqua forte committeretis, quod illa prædicta remissio talia committentibus nullatenus suffragetur. Nulli ergo &c.

Datum Florentiæ, VII. Idus Julii, anno III.

LIII.

Eorum privilegia confirmantur. Ex Bulla originali.

EISDEM.

Vide in Regesto Tom. 9. fol. 549.

Cum a nobis petitur, quod justum est &c. Eapropter, dilecti in Domino filii, vestris justis postulationibus grato concurrentes assensu, omnes libertates, gratias, indulgentias, & immunitates a prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, sive per privilegia, seu alias indulgentias, vobis & Ordini vestro concessas, necnon libertates & exemptiones secularium exactionum a Regibus & Principibus, ac aliis Christifidelibus ratio-

na-

nabiliter vobis, & Ordini prædicto indultas, ficut eas juste & pacifice obtinetis, quas præsentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, vobis & per vos eidem Ordini, auctoritate Apostolica, confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c.

Datum Florentiæ, VII. Idus Julii, anno III.

LIV.

Ut deputent Fratrem, qui absolvat excommunicationis sententia irretitos. Ex ipso originali.

EISDEM.

Votis vestris &c. Cum itaque, ficut accepimus, nonnullæ personæ utriusque sexus de diversis mundi partibus, zelo devotionis accensæ, vel debito voti astrictæ, Oratoria, & alia sacra loca Terræ sanctæ, absque licentia Sedis Apostolicæ, ad quam pro ea impetranda personæ ipsæ, tum propter ignorantiam, tum propter viarum discrimina, locorumque distantiam venire omittunt, peregre visitare consueverint annuatim: Nos, qui singulorum Christifidelium animarum salutem quærimus, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, ut aliquos ex Fratribus vestri Ordinis in illis partibus degentes, ad hoc idoneos, & in Sacerdotio constitutos, qui annis singulis centum ex personis hujusmodi, dummodo personæ ipsæ in contemptum præfatæ Sedis illuc non venerint, nec aliqua secum detulerint, quæ in profectum, vel utilitatem hostium fidei Christianæ redundare valeant, ab excommunicationis sententia, aliisque sententiis, censuris, & pœnis, quas propterea incurrerint, si hoc humiliter petierint, in forma Ecclesiæ consueta, auctoritate Apostolica, absolvere possint, injuncta tamen eis inde pro modo culpæ pœnitentia salutari, & aliis, quæ de jure fuerint injungenda, deputare valeatis, vobis, & successoribus vestris, eadem auctoritate, tenore præsentium, indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Florentiæ, IV. Idus Julii, anno III.

LV.

Ut absolvere possint euntes in Terram sanctam absque licentia. Ex ipso Autographo.

EISDEM.

Exigit vestræ devotionis sinceritas &c. Cum itaque &c. Nonnulli mercatores Veneti, & Januenses, ac Cathalani, necnon aliarum Christianitatis partium, aliique Christicolæ, qui in terris infidelium, ac inter schismaticos pro suis mercimoniis, & aliis inibi exercendis moram trahunt, & a quibus non modica percipitis subsidia, loca Terræ sanctæ, veluti veri Catholici, in Nativitatis, & Resurrectionis Domini nostri Jesu Christi festivitatibus, ac alias annis singulis, absque tamen licentia Sedis Apostolicæ, ad quam pro ea obtinenda, propter locorum distantiam commode venire non possunt, consueverint visitare: Nos &c. vestris in hac parte supplicationibus inclinati, ut vestrum singuli in Sacerdotio tamen constituti mercatorum, & Christicolarum hujusmodi, qui loca prædicta devotionis causa, ut præmittitur, visitaverint, necnon uxorum, liberorum, ac familiarium ipsorum confessionibus diligenter auditis, ipsos de commissis, necnon ab excommunicationis sententia, aliisque censuris & pœnis, quas propter non pe-

petitionem, seu non obtentam licentiam hujusmodi, quomodolibet incurrerint; si hoc humiliter petierint, in forma Ecclesiæ consueta, auctoritate Apostolica absolvere, ac eis Ecclesiastica Sacramenta ministrare valeatis, injunctis tamen eis &c. quæ de jure fuerint injungenda; vobis, & vestrum singulis, ac successoribus vestris, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Florentiæ, IV. Idus Julii, anno III.

LVI.

Confirmatur assignatio domus sancti Laurentii de Sala, in terra Bibienæ, Fratribus Alvernæ Montis facta. Ex lib. I. de Regul. an. 3. fol. 96.

Dilecto filio Mariotto Angeli, Canonico Aretin.

Ut in Reg. Tomi 9. fol. 469.

§. I. SAcræ Religionis, sub qua dilecti filii Guardianus, & Fratres domus Ordinis Minorum *de Observantia* nuncupatorum, loci de Alverna, Aretin. diœc. &c. Sane pro parte ipsorum Guardiani & Fratrum nobis nuper exhibita petitio continebat, quod dudum bonæ memoriæ Bosus Episcopus Aretin. provide considerans quod in terra Bibienæ dictæ diœcesis excreverat populi multitudo, & propter raritatem parochialium Ecclesiarum, animarum saluti per prædicationis ministerium, prout expediens erat, commode non providebatur, attendensque, quod universitas dictæ terræ ad Fratres loci, & Ordinis prædictorum præcipuum gerebat devotionis affectum, ad ipsorum popularium, instantiam, parochialem Ecclesiam sancti Laurentii de Sala in præfata terra consistentem, quæ tunc tenues & exiles habere dicebatur proventus, cum omnibus domibus, habitationibus, juribus, & pertinentiis suis Guardiano, qui tunc erat, & Fratribus dicti loci per eos tenendam, gubernandam, & possidendam, auctoritate ordinaria concessit, applicavit, atque donavit &c. Cura tamen parochianorum dictæ Ecclesiæ, ac fructus, reditus, & proventus ejusdem Ecclesiæ, Plebano pro tempore existenti plebis sancti .... dictæ terræ specialiter reservatis, prout in litteris dicti Episcopi desuper confectis, ejusque sigillo in pendenti munitis, dicitur plenius contineri.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, licet Guardianus & Fratres præfati Ecclesiam, domos, & habitationes easdem, hujusmodi concessionis, applicationis, & donationis vigore fuerint assecuti, illasque per annos octoginta, vel circa possederint, prout possident pacifice de præsenti: quia tamen dubitant, super his per aliquos molestari posse, tempore procedente, pro parte Guardiani & Fratrum præfatorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut concessioni, applicationi &c. robur Apostolicæ confirmationis adjicere &c. Nos igitur &c. discretioni tuæ per &c. mandamus, quatenus, si est ita, concessionem &c. præfatas auctoritate nostra approbes, & confirmes. Volumus autem, quod si ullo unquam tempore in dicta Ecclesia Rectorem, alias tamen canonice institui contigerit, qui eamdem curam habeat exercere, ex tunc Guardianus & Fratres præfati Ecclesiam, domos, & habitationes easdem dicto Rectori libere dimittere, & hujusmodi cessioni cedere teneantur.

Datum Florentiæ, Kalendis Augusti, anno III.

LVII.

LVII.

Ut omnes Hispanos ad Terræ sanctæ loca profectos absque Sedis Apostolicæ licentia, possint absolvere. Ex originaria Bulla.

Dilectis filiis Guardiano, & Conventui Fratrum Ordinis Minorum Montis-Sion, necnon ceteris in Bethlehem, & Sepulcro Dominico in Hierusalem &c.

Votis vestris, præsertim per quæ animarum salus procuratur, libenter annuimus &c. Cum itaque, sicut accepimus, nonnullæ personæ utriusque sexus de regionibus, & natione Hispaniarum, zelo devotionis accensæ, vel debito voti astrictæ, Sepulcrum Dominicum, aliaque Oratoria, & loca sacra Terræ sanctæ, absque licentia Sedis Apostolicæ, ad quam pro ea impetranda personæ ipsæ, tum propter ignorantiam, tum etiam propter viarum &c. Nos &c. nostri Alphonsi tituli S. Eustachii Diaconi Cardinalis, qui pro dicta natione nobis super hoc humiliter supplicavit, hujusmodi supplicationibus inclinati, ut aliquos ex Fratribus vestri Ordinis in illis partibus residentes, adhoc idoneos, in Sacerdotio constitutos, qui annis singulis personas hujusmodi nationis, dummodo personæ ipsæ in contemptum &c. ipsorum confessionibus &c. injuncta tamen pro modo culpæ &c. injungenda, deputare, aliosque &c. indulgemus. Nulli ergo &c. *Ut in Regesto Tom. 8. fol. 469.*

Datum Florentiæ XIV. Kalend. Septembris, anno III.

LVIII.

Ut absolvant Fratres ad Terræ sanctæ loca profectos absque facultate Apostolica. Ex originali.

Eisdem.

Votis vestris &c. Cum itaque, sicut accepimus, nonnulli Fratres Ordinis Minorum ex diversis mundi partibus zelo devotionis accensi, vel debito voti astricti, Sepulcrum Dominicum, aliaque Oratoria, & loca sancta Terræ sanctæ absque licentia Sedis &c. Nos &c. vestris in hac &c. inclinati, ut aliquos ex vobis ad hoc idoneos, & in Sacerdotio &c. qui Fratres ipsos, quotiescumque occurrerit, dummodo tamen ipsi absque eorum Superiorum licentia, & in contemptum præfatæ Sedis illuc non iverint &c. ab excommunicationis sententia, aliisque &c. absolvere possint, injuncta eis &c. aliosque loco eorum substituere, libere, & licite valeatis, vobis, & successoribus vestris, eadem auctoritate, tenore præsentium indulgemus. Nulli ergo &c. *Ut supra.*

Datum Florentiæ, VII. Kalendas Septembris, anno III.

LIX.

Confirmat fundationem Conventus Muris veteris. Ex lib. I. de diversis formis, an. 3. Martini, fol. 161.

Dilecto filio Officiali Valentin. Diœcesis salutem &c.

„ §. I. Humilibus & honestis supplicum votis, illis, præsertim quæ „ divini cultus augmentum, & religionis perseverantiam respiciunt, libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis. *ADDITIO ALIORUM Vide Constit. 26. hujus Pontif.*

„ §. II. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii nobilis viri

" viri Friderici Comitis de Luna petitio continebat, quod olim per claræ " memoriæ Mariam Reginam Aragonum, cujus ipse nepos existit, Petro " de Luna olim in sua obedientia, de qua partes illæ fuerunt, tunc Benedi- " cto XIII. nuncupato, exposito, quod ipsa Maria Regina, propter specia- " lem devotionis ardorem, quem ad Ordinem Fratrum Minorum gesserat " hactenus, pro ut etiam tunc gerebat, quamdam domum cum Ecclesia, " & sub vocabulo sancti Spiritus, infra deserta territorii muri veteris, Va- " lentin. Diœcesis, construi fecerat, idem Petrus de Luna tunc Benedi- " ctus XIII. obedientia prædicta durante, venerabili Fratri nostro Episco- " po Valentin. ejus proprio nomine non expresso, suis dedit litteris in " mandatis, ut si ita esset, auctoritate ipsius Petri, tunc Benedicti XIII. " statueret & ordinaret, quod Guardianus & Vicarius prima vice in ea- " dem domo deputandi per bonæ memoriæ Franciscum Patriarcham Hiero- " solymitanum, tunc domus Valentin. vel alium per eamdem Reginam di- " cti Ordinis professorem in Theologia Magistrum, de voluntate, & con- " sensu ejusdem Reginæ; successores vero Guardiani, & Vicarii prædicto- " rum per Fratres dictæ domus, vel ipsorum majorem partem de triennio " in triennium, qui eorum officia possent, juxta Instituta prædicti Ordinis, " absque alicujus confirmationis ministerio exercere, quodque ipse Guar- " dianus, & Fratres haberent facultatem recipiendi in Fratres ejusdem do- " mus illos, qui in ea vellent prædictum Ordinem pro tempore profiteri, " & ab eis professionem hujusmodi emittendam recipere, ipseque Guardia- " nus, & in ejus absentia Vicarius prædictus duobus Fratribus dictæ domus " de consilio aliorum posset committere casus retentos per Constitutiones " dicti Ordinis approbatas, necnon Fratres dictæ domus unum, vel plures " per totam Provinciam Aragoniæ, legitima de causa mittere secundum " prædicti Ordinis morem, & alios Fratres ejusdem Provinciæ voluntarios " ad dictam domum adducere, qui in ea, de consilio Fratrum Discretorum, " & antiquorum dictæ domus haberent residere, necnon ipsius domus Fra- " tres ratione delicti & scandali, de simili consilio Discretorum & anti- " quorum, statutis ejusdem Ordinis laudabilibus observatis corrigere, & " etiam visitare, punire, expellere, & incarcerare, & quod Guardianus, " Vicarius, & Fratres prædictæ domus eorumque familiares ab omni exa- " ctione, solutione, & satisfactione quarumcumque pecuniarum, ratione " expensarum Prælatorum dicti Ordinis, cujuscumque status, & ordinis fo- " rent, liberi essent penitus & immunes, quodque Minister prædicti Ordi- " nis in dicta Provincia pro tempore existens non posset Fratres dictæ do- " mus ab ea removere, vel alibi mittere, sine voluntate Guardiani, di- " scretorum, & antiquorum hujusmodi, neque Guardianum ipsum visitare, " corrigere, & punire, nisi solum & dumtaxat ratione scandali, vel deli- " cti, & de consilio quatuor aut sex Fratrum antiquorum, & discretorum " prædictæ domus, ac statutis prædictis, ut præmittitur, observatis: & quod " venerabilis frater noster Hugo Episcopus Valentin. ad executionem litte- " rarum prædictarum procedens, legitima statuta, & ordinationes hujus- " modi, prædictarum litterarum vigore edidit, prout in eorumdem Petri " tunc Benedicti XIII. & Hugonis Episcopi, exinde confectis litteris, " plenius dicitur contineri. Quare pro parte dicti Comitis nobis fuit hu- " militer supplicatum, ut statutis & ordinationibus hujusmodi, pro eorum " subsistentia firmiori, robur Apostolicæ confirmationis adjicere de beni- " gnitate Apostolica dignaremur.

" §. III. Nos igitur de præmissis certam notitiam non habentes, hu- " jusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ per Apostolica scripta

" com-

„ committimus, & mandamus, quatenus si præmissa fore vera reperies,
„ super quo tuam conscientiam oneramus, statuta & ordinationes prædi-
„ ctas, & alia inde secuta, auctoritate nostra ratifices, approbes, & con-
„ firmes, non permittens eosdem Guardianum, Vicarium, & Fratres di-
„ ctæ domus super his per quoscumque, contra tenorem litterarum, ac sta-
„ tutorum, & ordinationum hujusmodi indebite molestari, contradictores
„ per censuram &c. Non obstantibus statutis, & consuetudinibus dicti Or-
„ dinis etiam juramento roboratis, necnon litteris Apostolicis generalibus,
„ vel specialibus quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus &c.
„ mentionem.
„ Datum Florentiæ, VIII. Idus Decembris, anno III.

LX.

Ut erigi possint quatuor domus pro Observantibus, & tria Monasteria pro Monialibus sanctæ Claræ. Ex lib. 1. de diversis formis, ann. 4. fol. 45.

Venerabili Fratri Episcopo Mantuan.

§. I. Piis votis fidelium &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectæ in Christo filiæ, nobilis mulieris Paulæ, dilecti filii nobilis viri Joannis Francisci Militis, in civitate Mantuan. Imperialis Vicarii uxoris, petitio continebat, quod ipsa de propria salute recogitans &c. Mantuan. Mediolanen. & Placentin. civitatum, & Diœcesum vel alibi, sicut ei videbitur, & placuerit, tria videlicet Monasteria pro Sororibus, sive Monialibus vivere debentibus secundum Ordinem, & Regulam sanctæ Claræ, ab ejus primordiis institutam, necnon quatuor loca Ordinis Fratrum Minorum *de Observantia* nuncupatorum cum Ecclesiis, capellis, altaribus, domibus, campanilibus &c. & aliis necessariis officinis, tam de propriis sibi a Deo collatis, quam aliis bonis, quæ ad hoc a Christifidelibus impendentur, & erogabuntur, fundari, erigi, & construi facere proponit, si ad hoc Apostolicæ Sedis accedat assensus. Quare pro parte dictæ Paulæ nobis fuit humiliter supplicatum &c. *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 491.*

§. II. Nos igitur, &c. hujusmodi supplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus eidem Paulæ Monasteria pro Sororibus, & loca præfata pro Fratribus hujusmodi, proponentibus inibi mundanis abjectis illecebris in humilitatis spiritu, sub Regulari Observantia dicti Ordinis, virtutum Domino famulari, cum Ecclesiis &c. & aliis officinis in eisdem locis fundari, erigi, construi, & ædificari faciendi, ac dotandi Monasteria prælibata, ipsisque Fratribus ad hoc voluntariis ad hujusmodi loca, postquam, ut præfertur, fundata fuerint & constructa, declinandi, eaque pro eorum usu & habitatione perpetuis recipiendi & habitandi, & in eorum Ecclesiis Missas, & alia divina Officia celebrandi, auctoritate nostra licentiam largiaris. Nos enim, si per te eidem Paulæ, vigore præsentium, hujusmodi licentiam indulgeri contingat, Sororibus in Monasteriis, & Fratribus præfatis in locis hujusmodi fundatis, & constructis, divinis obsequiis mancipatis, pro tempore residentibus, ut omnibus & singulis privilegiis, immunitatibus &c. eidem Ordini a dicta Sede concessis, & in posterum concedendis uti, & gaudere libere, & licite valeant &c. indulgemus, non obstan. tam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. quam aliis constitutionibus &c.

contrariis quibuscumque. Jure tamen Ordinariorum, ac parochialium Ecclesiarum, & aliorum quorumlibet in omnibus semper salvo.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, VI. Kalendas Decembris, an. IV.

LXI.

Confirmatur fundatio Monasterii Corporis Christi Mantuan. Ex lib. de Regularibus, an. 4. fol. 72.

EIDEM.

Ut in Regest. Tom. 7. fol. 429. INter universa opera divinæ placita voluntati fundare &c. Sane pro parte dilectæ in Christo filiæ, nobilis mulieris Paulæ, dilecti filii nobilis viri Joannis Francisci Militis, in civitate Mantuan. Imperialis Vicarii uxoris, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod ipsa cupiens &c. in certo loco dictæ civitatis, ad id congruo & honesto, quoddam Monasterium Sororum, sive Monialium Ordinis sanctæ Claræ, quæ inibi, sub observantia regulari ejusdem Sanctæ, ab ipsius primordiis instituta, Domino opitulante, vivere proponunt, sub vocabulo gloriosissimi Corporis Christi fundavit, & pro majori ejus parte ædificari fecit. Quare pro parte dictæ Paulæ nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos igitur &c. hujusmodi supplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus, si est ita, fundationem & ædificationem ejusdem Monasterii, aliaque circa præmissa per ipsam Paulam gesta, auctoritate nostra approbes & confirmes, ac suppleas illos defectus, qui forsan ob solemnitates omissas, quæ a jure in talibus requiruntur, intervenissent quomodolibet in eisdem. Et nihilominus pro ipsius Monasterii augmento eidem Paulæ, ut illius Ecclesiam & ædificia cum altari, campanili &c. & aliis necessariis officinis ampliari facere valeat, eadem auctoritate concedas, constitutionibus Apostolicis, ac statutis &c. ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque, jure tamen parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo.

Datum Romæ, apud sanctum Petrum, V. Kal. Decembris, anno IV.

LXII.

Ut Franciscbinam de Gluxiano præficiat in Abbatissam Monasterii Corporis Christi Mantuan. Ibidem, fol. 73.

EIDEM.

Ut in Regesto Tomi 6. fol. 466. §. I. INter sollicitudines varias &c. Hodie siquidem pro parte dilectæ in Christo filiæ, nobilis mulieris Paulæ, dilecti filii nobilis viri Francisci Militis, in civitate Mantuan. Imperialis Vicarii uxoris, nobis exposito, quod ipsa de bonis sibi a Deo collatis, in certo loco dictæ civitatis, & ad id congruo & honesto, quoddam Monasterium Sororum, sive Monialium Ordinis sanctæ Claræ, quæ inibi, sub observantia regulari ejusdem Sanctæ, ab ipsius primordiis instituta, vivere proponebant, sub vocabulo gloriosissimi Corporis Christi fundaverat, & pro majori parte ejus ædificari fecerat. Nos tibi per alias nostras litteras dedimus in mandatis, ut fundationem & ædificationem ejusdem Monasterii, auctoritate nostra approbares & confirmares, ac suppleres illos defectus, qui ob solemnitates omissas, quæ a jure in talibus requiruntur, intervenissent in eisdem. Et nihilominus pro ipsius Monasterii augmento eidem Paulæ, quod illius Ecclesiam & ædificia cum altari, campanili &c. & aliis necessariis officinis ampliare valeret, eadem

dem auctoritate concederes, prout in eisdem litteris plenius continetur.

§. II. Cupientes igitur præfato Monasterio, postquam constructum & perfectum fuerit, ut præfertur, ne longæ vacationis exponatur incommodis, utilem & idoneam, per quam Monasterium ipsum circumspecte regi, & salubriter dirigi valeat, per Apostolicæ Sedis providentiam præesse personam, ac de meritis, & idoneitate dilectæ in Christo filiæ Franciſchinæ de Gluxiano, Monasterii sanctæ Ursulæ Mediolanen. Ordinis ejusdem Sanctæ, quæ, ut asseritur, Ordinem ipsum expresse professa, & in ætate legitima constituta, ac de legitimo matrimonio procreata, ac alias ad ipsius Monasterii regimen utilis & idonea existit, certam notitiam non habentes, Fraternitati tuæ, de qua in his, & aliis specialem in Domino fiduciam obtinemus, per Apostolica &c. & mandamus, quatenus de sufficientia, & idoneitate dictæ Franciſchinæ, auctoritate nostra te diligenter informes, & si per informationem hujusmodi ipsam ad hoc utilem & idoneam esse inveneris, super quo tuam conscientiam&c.eidem Monasterio de persona ejusdem Franciſchinæ,eadem auctoritate provideas, ipsamque illi præficias in Abbatissam, curam & administrationem sibi in &c. committendo, sibique facias a suis subditis obedientiam, & reverentiam debitas exhiberi. Et nihilominus eidem Franciſchinæ, si per te de persona sua præfato Monasterio provideri contigerit, ut præfertur, munus benedictionis impendas, vel per alium Catholicum Antistitem gratiam, & communionem dictæ Sedis habentem, impendi facias & procures. Volumus autem, quod tu, seu idem Antistes qui eidem Franciſchinæ præfatum munus impendes, seu impendet, postquam illud impenderis, seu impenderit, ab ipsa, nostro & Romanæ Ecclesiæ nomine, fidelitatis debitæ solitum recipias, seu recipiat juramentum, juxta formam, quam sub Bulla nostra mittimus interclusam: formam autem juramenti, quod dicta Franciſchina præstabit, nobis de verbo ad verbum tu, vel dictus Antistes per tuas, vel ejus patentes litteras, tuo, vel suo sigillo signatas, per proprium nuncium quantocyus destinare procures, seu procuret, quodque per hoc Episcopo Mantuan. pro tempore existenti, cui dictum Monasterium ordinario jure subesse dignoscitur, nullum in posterum præjudicium generetur.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, VI. Kal. Decembris, anno IV.

LXIII.

Prohibetur aditus ad dictum Monasterium. Ibidem fol. 72.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. UT inter æternæ beatitudinis amatrices, quæ, habitu Religionis assumpto, uni Viro, Christo videlicet se voto celebri desponsarunt, flores honoris, & honestatis fructus in ubertate concrescant, & ne, dum divinis officiis harum sedulitas officiosa versatur, aliquid obrepat, quod fructum salutis impediat, oculosque divinæ Majestatis offendat, illis petitionibus libenter annuimus, per quas ad vitam, scilicet viam mandatorum Domini, amatricibus hujusmodi amplam semitam præparari videmus.

§. II. Hodie siquidem pro parte dilectæ in Christo filiæ, nobilis mulieris Paulæ, dilecti in Christo filii nobilis viri Joannis Francisci Militis, in civitate Mantuan. Imperialis Vicarii uxoris, nobis exposito, quod ipsa de bonis sibi a Deo collatis, in certo loco ad id congruo & honesto dictæ civitatis, quoddam Monasterium Sororum, sive Monialium Ordinis sanctæ Claræ, quæ inibi, sub observantia regulari ejusdem Sanctæ, ab ipsius primordiis insti-

stituta, vivere proponebant, sub vocabulo gloriosissimi Corporis Christi fundaverat, & pro majori ejus parte ædificari fecerat, nos venerabili fratri nostro Episcopo Mantuan. per alias nostras dedimus in mandatis, ut fundationem & ædificationem hujusmodi, auctoritate nostra confirmaret, & approbaret, ac suppleret illos defectus, qui ob solemnitates omissas, quæ a jure in talibus requiruntur, intervenissent quomodolibet in eisdem, ac nihilominus pro ipsius Monasterii augmento eidem Paulæ, quod illius Ecclesiam & ædificia cum altari, campanili &c. ac aliis necessariis officinis ampliare valeret, licentiam, eadem auctoritate concederet, prout in eisdem litteris plenius continetur. Nos igitur attendentes, quod mulierum sexus fragilis, lubrica pudicitia, & tenera fama est, ipsius Paulæ in hac parte supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica, præsenti, perpetua, & irrefragabili constitutione statuimus & etiam ordinamus, quod de cetero nullus Clericus secularis, vel Religiosus, aut laicus, seu alia persona quæcumque, cujuscumque status, gradus, Ordinis, vel conditionis fuerit, septa dicti Monasterii, sub excommunicationis pœna, quam contra facientes incurrere volumus ipso facto, absque expressis licentia, & consensu Abbatissæ pro tempore existentis, & seniorum Monialium dicti Monasterii, nisi in infirmitatis, vel visitationis casibus, aut aliis evidentis utilitatis ejusdem Monasterii necessitatibus pro tempore ingruentibus, prout ipsius Abbatissæ & seniorum conscientias oneramus, ingredi quoquo modo præsumant, absque Sedis Apostolicæ licentia speciali, faciente plenam & expressam &c. Nulli ergo &c.

Datum Romæ, apud sanctum Petrum, VI. Kal. Decembris, anno IV.

LXIV.

Ut se conforment Ordini, & Regulæ sanctæ Claræ. Ibidem, fol. 176.

Dilectis in Christo filiabus, Sororibus Monasterii Corporis Christi Mantuan.

Vide in Regesto tom. 8. Const. 49. Innoc. VI.

SAcræ Religionis Observantia &c. Cum itaque, sicut exhibita nobis pro parte vestra petitio continebat, dilecta in Christo filia, nobilis mulier Paula &c. (*ut supra*) quoddam Monasterium, sub vocabulo Corporis Christi, pro usu & habitatione unius Abbbtissæ & Monialium Ordinis sanctæ Claræ, in illo pro tempore Domino deservire volentium fundaverit, ac propterea cupiatis, sub Regula, & Ordine dictæ Sanctæ de Apostolicæ Sedis licentia, inibi immorari, nos prædictæ Domicellæ, ac vestris in hac parte supplicationibus inclinati, ut tam vos in præsentiarum, quam Abbatissa, & reliquæ Sorores in illo divinis obsequiis mancipatæ, secundum Ordinem & Regulam dictæ Sanctæ ab ejus primordiis instituta, vivere, regularemque professionem per alias ejusdem Ordinis Sorores emitti consuetam, emittere, vosque illius regularibus Institutis per omnia coaptare, ac conformare libere & licite valeatis, devotioni vestræ &c. indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, VI. Kal. Decembris, anno IV.

LXV.

Ut possint eligere pro arbitrio Presbyterum in suum Confessorem. Ibidem fol. 36.

EISDEM.

Ut supra.

SAcræ Religionis Observantia &c. Hinc est, quod nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vobis, auctoritate Apostolica indulgemus,

mus, ut quotiescumque contigerit, vos aliquorum ex Fratribus Ordinis Minorum, sub quorum cura degitis, pro confessionibus audiendis, ministrandis Ecclesiasticis Sacramentis, Missis quoque, & aliis divinis Officiis audiendis, in casibus necessariis præsentiam commode habere non posse, aliquem Presbyterum secularem, seu Religiosum Ordinis cujuscumque alias idoneum, ac laudabilis conversationis & famæ, Abbatissæ tamen, quæ pro tempore fuerit & duarum partium ex tribus Monialium vestri Monasterii ad id accedente consensu, in hujusmodi casibus, in vestrum possitis eligere Confessorem, qui quoties vobis, aut vestrum alicui fuerit opportunum, confessionibus vestris diligenter auditis, vos & vestrum quamlibet ab omnibus peccatis, de quibus corde contritæ, & ore confessæ fueritis, in casibus etiam, in quibus Rectores parochialium Ecclesiarum parochianos suos absolvere possunt, absolvere, vobisque hujusmodi Sacramenta in eisdem casibus ministrare, libere & licite valeat, ac etiam pro commissis debitam vobis absolutionem impendere, & injungere pœnitentiam salutarem, nisi forsan talia fuerint, propter quæ Sedes Apostolica sit merito consulenda. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, vi. Kal. Decembris, anno iv.

Anno Christi 1421. Martini V. anno 4.

LXVI.

Conceditur eis Ecclesia sancti Salvatoris in Baruto. Ibibem fol. 62.

Dilectis filiis Guardiano & Conventui Fratrum Ordinis Minorum Montis Sion.

Salutare studium, & sincerus vestræ caritatis zelus ad conservationem, dilatationemque fidei Catholicæ, ac Christianæ Religionis honestas, sub qua devotum exhibetis Altissimo famulatum, promerentur, ut petitionibus vestris, præsertim in his quæ ad fomentum piæ devotionis fidelium, ac ejusdem fidei semper recolendæ ministeria subserviunt & conferunt, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus. Cum itaque locus Fratrum Ordinis Minorum Ecclesiæ sancti Salvatoris in Baruto, quem vos, & Fratres ipsi per longa temporum spatia, sicut fuimus fide dignorum relatione sufficienter informati, possedistis assidue, ac etiam possidetis de præsenti, pro vestrorum, & aliorum Fratrum in eisdem partibus Ultramarinis degentium, usu & habitatione non parum accommodus esse noscatur. Nos attendentes laudabilia piæ devotionis & caritatis opera, quæ vos & Fratres hujusmodi, tam per assiduæ prædicationis ministerium, ad ipsius ædificationem & incrementa Fidei, quam pias Christifidelium illuc in dies peregrinantium recollectionem, diversionem & consolationem, ac alias multipliciter in illis partibus exercetis jugiter. Volentesque propterea vos favoribus prosequi gratiosis, etiam vestris in hac parte supplicationibus inclinati, locum præfatum, cujus confinia, quantitatem, & qualitatem præsentibus haberi volumus pro sufficienter expressis, cum omnibus juribus & pertinentiis suis, oblationibus & emolumentis ad illum pertinentibus, seu provenientibus, in vestram, & ipsorum Fratrum inibi degentium sustentationem, ac dicti loci, ædificiorumque ejus reparationem, & utilitatem convertendis, vobis, & Fratribus ipsis, & successoribus vestris per vos, & ipsos in perpetuum tenendum, regendum, & etiam possidendum &c. Donamus, concedimus, deputamus, & assignamus, necnon oblationes, & emolumenta

ta præfata per aliquem procuratorem, seu commissarium ad hoc per vos deputandum, & pro sola voluntate vestra, quoties vobis videbitur, amovendum, & ejus loco alium substituendum, colligi & recipi faciendi, eadem auctoritate &c. licentiam elargimur, constitutionibus &c. ac statutis & consuetudinibus dicti Ordinis &c. contrariis non obstantibus quibuscumque &c. Nulli ergo &c. nostræ donationis, concessionis, deputationis, assignationis, & constitutionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, xvi. Kal. Martii, anno iv.

In eumdem modum venerabilibus Fratribus Creten. & Nicosien. ac Colocen. Archiepiscopis, ut eos facerent pacifica dictæ Ecclesiæ possessione perfrui.

LXVII.

Ut ipsi, & Sacerdotes seculares possint celebrare duabus horis ante auroram. Ibidem fol.69. & ex ipso autographo.

Dilectis filiis Guardiano & Conventui Fratrum Ordinis Minorum Montis Sion, necnon ceteris in Bethleem, ac sepulcro Dominico degentibus ipsius Ordinis Fratribus.

Ut in Regesto Tom.9. fol.469.

Sinceritas vestræ devotionis, & sacræ Religionis, sub qua &c. Hinc est, quod nos vestris devotis precibus inclinati, ut Missam priusquam illucescat dies, etiam per duas horas ante diurnam lucem, cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit, vobis & vestrum singulariter, ac successoribus vestris Ordinis Minorum Fratribus, in Monte Sion, sive in Bethlehem, aut sepulcro Dominico in Hierusalem pro tempore residentibus, in Presbyteratus tamen ordine constitutis, necnon omnibus & singulis Catholicis Sacerdotibus cujuscumque status, dignitatis, gradus, ordinis, & conditionis extiterint, ad ipsa loca Terræ sanctæ causa piæ devotionis profectis, ad spiritualem eorumdem peregrinorum fructum & consolationem, ac celeriorem opportunam ipsorum expeditionem, præsertim ob grave Sarracenorum, aliorumque infidelium, illuc die lucescente interdum discurrentium, vitandum impedimentum, atque periculum, in præfatis & aliis Terræ sanctæ devotis oratoriorum locis celebrare &c. devotioni vestræ, auctoritate Apostolica &c. indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, iv. Idus Martii anno iv.

LXVIII.

Ut Fratres possint admittere quatuor loca in partibus Italiæ. Ex lib.1. de Regularibus, ann.4. fol.70.

Venerabili fratri Episcopo Asten.

§. I. His supplicum votis, illis præsertim, quæ Religionis propagationem & divini cultus augmentum respiciunt, libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis.

§. II. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Vincentii de Coriis, professoris Ordinis Fratrum Minorum *de Observantia* nuncupati, petitio continebat, quod, cum nonnulli Christifideles in diversis mundi partibus existentes &c. nonnulla loca justis titulis acquisita &c. pro usu & habitatione perpetuis dictorum Fratrum pia largitione dare & assignare proponant, in quibus idem Vincentius eorumdem fidelium adjutus caritativis suf-

suffragiis, domos cum Ecclesiis &c. & aliis necessariis officinis &c. construere & ædificare, ac construi & ædificari facere intendit &c. pro parte dicti Vicentii nobis fuit humiliter supplicatum, ut sibi quatuor ex hujusmodi locis in partibus Italiæ consistentibus, & ab eisdem fidelibus largitione simili condonandis, recipiendi, & præmissa alia faciendi, licentiam concedere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur &c. fraternitati tuæ per &c. mandamus, quatenus vocatis dilectis filiis locorum Ordinariis, in quorum diœcesi hujusmodi loca fuerint situata, ac Generali Ministro dicti Ordinis, si in hoc evocati ipsi consenserint &c. præfato Vincentio hujusmodi quatuor loca, si illa sibi ab eisdem fidelibus donari & assignari contigerit, ut præfertur, pro suo, & Fratrum eorumdem usu & habitatione recipiendi &c. auctoritate nostra, hac vice dumtaxat licentiam elargiaris. Et nihilominus Fratribus ejusdem domus, quos in eisdem locis, sive construendis domibus, pro tempore morari, seu residere contigerit, ut præfertur, omnibus & singulis privilegiis &c. gaudere libere &c. auctoritate concedas. Non obstan. tam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. quam aliis Apostolicis &c. contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, IV. Nonas Aprilis anno IV.

LXIX.

Ut possint Confessorem eligere. Ibidem fol. 161.

Dilectis in Christo filiabus Abbatissæ & Conventui Monasterii Corporis Christi Mantuan. Ordinis sanctæ Claræ.

SAcræ Religionis observantia &c. Hinc est, quod nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vobis &c. indulgemus, ut Generalis Minister pro tempore existens, Ordinis Fratrum Minorum, sub cujus cura, & protectione degitis, quoties eum duxeritis requirendum, pro confessionibus & Missis audiendis, & ministrandis ecclesiasticis Sacramentis, de aliquibus Fratribus laudabilis conversationis, & vitæ professoribus dicti Ordinis *de Observantia* nuncupati, pro tempore providere possit & debeat, qui vestris confessionibus diligenter auditis, pro commissis vobis debitam absolutionem impendant, & injungant pœnitentiam salutarem, etiam in casibus, in quibus Provinciales Ministri dicti Ordinis pro tempore existentes, absolvendi habent potestatem, juxta præfati Ordinis instituta. Et nihilominus in eventum si eorumdem Fratrum præsentiam habere commode nequeatis, Abbatissæ tamen ejusdem, & duarum partium ex tribus Monialium seniorum ejusdem Monasterii ad id accedente consensu, quemcumque alium secularem, vel religiosum Presbyterum, cujuscumque Religionis, vel conditionis extiterit, qui trigesimum suæ ætatis annum peregit, in vestrum possitis eligere Confessorem, qui etiam confessionibus hujusmodi diligenter auditis, pro commissis vobis debitam absolutionem impendat modo præmisso, & injungat pœnitentiam salutarem, nisi forsan talia fuerint, propter quæ Sedes Apostolica sit merito consulenda. Nulli ergo nostræ concessionis infringere &c. si quis &c.

Vide in Regesto Tom. 8. Constit. 49. Innoc. VI.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, IV. Nonas Maii anno IV.

LXX.

Ut fruantur iiſdem privilegiis, ac Fratres domus Montis Sion. Ibidem fol. 196.

Dilectis filiis Guardiano, & Fratribus domus Fratrum Ordinis Minorum de Obſervantia nuncupatorum, in civitate Cepten. conſtitutis.

Vide ut ſupra. SAcræ Religionis obſervantia &c. Cum itaque, ſicut exhibita nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, dilectus filius nobilis vir Petrus Dux Colimbrien. cariſſimi in Chriſto filii noſtri Joannis Portugalliæ, & Algarbii Regis illuſtris, ſecundo genitus, quamdam domum in civitate Cepten. pro uſu & habitatione unius Guardiani, & Fratrum Ordinis Minorum *de Obſervantia* nuncupati, in illa pro tempore Domino deſervire volentium, in qua ad præſens in humilitatis ſpiritu virtutum Domino laudabilem impenditis famulatum, de bonis ſibi a Deo collatis noviter fundavit, atque erexit, voſque propterea proponatis inibi, juxta præfati Ordinis inſtituta regularia, de Apoſtolicæ Sedis licentia de cetero commorari. Nos pium veſtrum in hac parte propoſitum condignis in Domino laudibus extollentes, veſtriſque, & ejuſdem Ducis ſupplicationibus inclinati, ut tam vos, quam Guardianus, & reliqui Fratres in domo præfata &c. omnibus & ſingulis privilegiis &c. Fratribus aliis domus de Sion Hieroſolymitan. dicti Ordinis &c. conceſſis, & quibus Fratres ipſius domus de Sion utuntur & gaudent, uti & gaudere libere, & licite valeatis, devotioni veſtræ &c. indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, IV. Idus Junii anno IV.

LXXI.

Inſtituitur Commendatarius bonorum ad menſam Epiſcopalem Bethlehemitan. ſpectantium in Legionis & Caſtellæ Regnis. Ibidem.

Dilecto filio Joanni de ſancto Jacobo, Ordinis Fratrum Minorum profeſſori, Magiſtro in Theologia.

§. I. REligionis zelus, litterarum ſcientia, vitæ ac morum honeſtas, aliaque laudabilia probitatis & virtutum merita, ſuper quibus apud nos fide digno commendaris teſtimonio, nos inducunt, ut tibi reddamur ad gratiam liberales.

§. II. Hodie ſiquidem omnes conceſſiones, donationes & alienationes, diſtractiones, & arrendationes poſt exordium peſtiferi ſchiſmatis, quod (proh dolor) ſatore zizaniæ procurante, quadraginta fere annis in Dei viguit Eccleſia, jam per nonnullos in ſuis obedientiis pro Romanis Pontificibus ſe gerentes, quod etiam per nos, poſt extirpationem ipſius ſchiſmatis, & reintegrationem ipſius Eccleſiæ importuna devictos inſtantia, ſive per ſe gerentes pro Epiſcopis Bethlehemitan. habentes tamen in ipſa Eccleſia Bethlehemitan. occaſione præfati ſchiſmatis competitores, ſeu aliquem ipſorum, aut quoſvis de quibuſcumque bonis, juribus, juriſdictionibus, domibus, molendinis, pratis, paſcuis, cenſibus, fructibus, reditibus & proventibus in Caſtellæ & Legionis regnis, et ſignanter in villa *de Carrione*, ejuſque territorio, ac loco *de Quintavela de la Cueza*, Palentin. diœceſis conſiſtentibus, & ad menſam Epiſcopalem Bethlehemitan. pertinentibus, & ſpectan-

ctantibus, quibusvis tam Ecclesiasticis Secularibus & Regularibus, quam Laicalibus personis, cujuscumque status, gradus, ordinis, vel conditionis existerent, sub quacumque verborum forma factas, seu concessas per nostras certi tenoris litteras, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, ex certis causis revocavimus, cassavimus, & annullavimus, ac pro infectis haberi voluimus, prout in eisdem litteris plenius continetur. Nos attendentes, quod tu, qui, ut asseris, pro nonnullis Ordinis negotiis unionem universalis Ecclesiæ tangentibus, de finibus Hispanorum ad concilium Constantien. accessisti, ac ibidem, & etiam alibi in ipsorum negotiorum prosecutione magnis laboribus te exposuisti, expensasque magnas fecisti, & propterea, necnon præmissorum meritorum tuorum intuitu, tibi, qui dilecti filii Henrici Magistri Militiæ sancti Jacobi *de Spata*, ut asseris, Confessor existis, & per cujus medium, industriam, labores, sumptus, & favores, quibus in illis partibus etiam apud Principes diceris abundare, jura, jurisdictiones, fructus, reditus, proventus &c. hujusmodi recuperari sperantur, & tamdem ad ipsam redire Bethlehemitan. Ecclesiam, quæ non est in præfatorum plenaria possessione bonorum, de alicujus subventionis auxilio providere, gratiamque specialem facere volentes, omnia hujusmodi bona, jura, jurisdictiones, domos, molendina &c. census &c. in præfatis villa *de Carrione*, ejusque territorio ac loco *de Quintavela de la Cueza*, Palentin. diœcesis, & quibuscumque aliis locis ipsorum Castellæ & Legionis regnorum consistentia, quæ, & quot sint, præsentibus haberi volumus pro expressis, quorumque omnium fructus, reditus, & proventus centum librarum Turonen. parvorum, secundum communem æstimationem, valorem annuum, ut asseris, non excedunt, tibi, donec aliam æqualis, vel melioris fructus, & valoris provisionem pacifice assecutus fueris, per te tenenda, regenda, & etiam gubernanda, cum omnibus juribus & pertinentiis commendamus: ita quod liceat tibi, hujusmodi commenda durante, fructus, reditus, & proventus dictorum bonorum, jurium, jurisdictionum, domorum, molendinorum &c. & censuum libere percipere, & habere, eosque in tuos, & illorum usus convertere, necnon alias de illis disponere & ordinare, prout præfata bona, jura &c. & proventus pro tempore obtinentes de illis disponere & ordinare potuerunt, seu etiam debuerunt; alienatione tamen quorumcumque bonorum immobilium, & pretiosorum mobilium eorumdem tibi penitus interdicta: non obstante quod Ordinis Fratrum Minorum professor existas, ac constitutionibus &c. contrariis quibuscumque.

§. III. Volumus autem, quod quamprimum aliam æqualis, vel majoris valoris, & commoditatis provisionem fueris pacifice assecutus, præfata Commenda cesset penitus & expiret, ac præsentes litteræ nullius sint roboris, vel momenti, dictaque bona, jura &c. & proventus ad dictam mensam ex tunc libere revertantur, liceatque venerabili fratri nostro Episcopo Bethlehemitan. ipsorum corporalem possessionem apprehendere, & libere percipere & habere, eosque in suos & mensæ præfatæ usus convertere. Nulli ergo nostræ commendationis, & voluntatis infringere &c.

Datum Tybure XIV. Kal. Julii anno IV.

In eumdem modum, venerabili fratri Episcopo Civitaten. & dilectis filiis Abbati Monasterii de la Vega, Palentin. diœcesis, ac Priori Prioratus sancti Seilli de Carrione, ejusdem Palentin. diœcesis, ut eum in possessionem dictorum bonorum inducerent.

LXXII.

Ut Fratres Daciæ, Swetiæ, & Norvergiæ recipiant quatuor loca. Ibidem fol. 284.

Venerabili fratri Episcopo Slewicen.

§. I. Inter cetera desiderabilia cordis nostri, illud intensis desideramus affectibus, ut ubique majestas Altissimi in gratiarum benedictionibus collaudetur, suique cultus gloriosi nominis amplietur, & ad eorum promotionem, necnon sacræ Religionis propagationem libenter, cum a nobis petitur, opem et operam, quantum cum Deo possumus, impendimus efficaces.

§. II. Sane, sicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Ministri Provincialis, et Fratrum Ordinis Fratrum Minorum Daciæ, Swetiæ, et Norwegiæ regnorum petitio continebat, quod ipsi &c. in dictis regnis in vinea Domini Sabaoth fructus seminant uberrimos, quatuor loca in eisdem locis, si eis pro eorum mora, Regia, aut aliorum fidelium largitione concedantur, aut ipsi illa ex eleemosynis eis dandis acquirere possint, recipiendi licentiam eis concedi desiderant & affectant. Quare pro parte ipsorum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. III. Nos igitur &c. hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per &c. mandamus, quatenus si ad eamdem exaltationem Fidei, Christique fidelium regnorum præfatorum in ea instructionem proficuum tibi videatur &c. præfatis Ministro et Fratribus, ut ipsi pro mora ipsorum, et aliorum Fratrum dicti Ordinis præsentium, et futurorum in dictis regnis quatuor loca, si eis hujusmodi Regia, vel aliorum fidelium largitione concedantur, aut ipsi illa ex eleemosynis eis erogatis et erogandis acquirere possint, libere, successive tamen, recipere, et in eorum quolibet Ecclesiam, sive oratorium cum humili campanili, campana &c. & aliis necessariis officinis etiam construi successive, et ædificari facere, ac in eis perpetuo morari valeant. Ita tamen quod quamprimum in aliquo dictorum locorum ædificari facere inceperint, in aliquo reliquorum ædificari facere non debeant, donec locus primitus inceptus ædificari, sit in toto, vel pro majori parte pro ipsorum mora competenter ædificatus: Diœcesani loci, et cujuscumque &c. minime requisita, ac juribus parochialium &c. semper salvis, felicis recordationis Bonifacii VIII. &c. et quibuslibet aliis &c. nequaquam obstantibus, auctoritate Apostolica, licentiam largiaris. Nos enim præfatis Ministro et Fratribus, si hujusmodi licentiam per te eis concedi contingat, ut loca hujusmodi omnibus & singulis privilegiis &c. auctoritate præfata, concedimus de gratia speciali.

Datum Tybure XIII. Kal. Julii anno IV.

LXXIII.

Instituitur Conservator & Defensor Fratrum peregrinantium in Russiæ, Walachiæ &c. partibus. Ibidem fol. 286.

Venerabili fratri Archiepiscopo Gueznen.

Vide in Reg. Tomi 9. fol. 476. §. I. Justis supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Marci Sclavi, dilecti filii Angeli Generalis Ministri Ordinis Fratrum Minorum in partibus Russiæ, Walachiæ, & Podoliæ Vi-

Vicarii, & aliorum Fratrum ipsius Ordinis, Societatis peregrinantium ad prædicandum fidelibus, & infidelibus verbum Dei, secundum Evangelicam veritatem, & Apostolicam, aliaque dictæ fidei salutaria documenta, per Sedem Apostolicam destinatorum, in eisdem partibus commorantium petitio continebat, quod licet Vicarius & Fratres societatis, & Ordinis præfatorum, in ipsis, & certis aliis partibus schismaticorum, & infidelium pro tempore commorantes, baptizandi, & alia Ecclesiastica Sacramenta conferendi, ligandi & absolvendi, & nonnulla alia spiritualia faciendi, habeant a Sede præfata, etiam per illius litteras plenariam potestatem, cujus vigore nonnullas personas utriusque sexus partium præfatarum, in quibus longe plures numero schismatici, & infideles, quam Christicolæ resident, & morantur, per eos ad Catholicam fidem, & ad obedientiam, & devotionem sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, cunctorum Christifidelium matris, & magistræ, redactas baptizaverant, eisque hujusmodi, & alia Ecclesiastica Sacramenta contulerant, & ipsas a peccatis eorum absolverant, & alia fecerant, secundum traditam eis facultatem, ipsique Vicarius & Fratres, postquam Ecclesia Moldavien. in partibus Walachiæ-minoris præfatæ de novo erecta fuerat, quod Venerabilis frater noster Joannes Episcopus Moldavien. illi in Episcopum, & Pastorem præfectus extiterit, efficaciter procuraverint, & fecerint, dictusque Episcopus post præfectionem suam hujusmodi præfatis Vicariis & Fratribus, quod eos in ipsis partibus pro ampliori dictæ fidei solidatione & incremento, præfatis eis concessis facultatibus libere & quiete uti fineret, promiserit, seque etiam ad hoc eis corporali ad sancta Dei Evangelia præstito juramento, efficaciter obligaverit: tamen idem Episcopus postmodum contra hujusmodi juramentum suum temere veniens, ac in Vicarium & Fratres invidiæ concitans stimulos, & malignitatis gladium nequiter exerens, ipsos in partibus illis publice coram fidelibus, necnon schismaticis, & infidelibus hæreticos esse, eosque baptizandi, & alia præmissa faciendi non habere facultatem; quodque baptizati per ipsos sint rebaptizandi, & absoluti iterum absolvendi, cum gesta per eos, ut nefarie astruit, efficaciam non haberent, perniciose prædicavit, & prædicare præsumit, ac mala malis accumulando, ut sic forsan Vicarium & Fratres præfatos, ac eorum doctrinam salutiferam in illis partibus penitus extirpare valeat, ipsos, prætextu quarumdam per nos sibi, ut asserit, ad certos Judices super conservationem jurium, & bonorum Ecclesiæ, & mensæ Episcopalis Moldavien. concessarum litterarum, in quibus tamen de præmissis eisdem Vicario & Fratribus concessis facultatibus nulla prorsus fit mentio, omisso eorumdem judicum officio, per seipsum, propter eadem præmissa de facto excommunicare, & excommunicatos publice denuntiare prætendit. Propter quæ multi ex eisdem conversis ad infidelitatis errorem redire incipiunt; multi vero etiam infidelium Principes, qui eorumdem Fratrum jam inceperant esse zelatores, a conversione salutifera retrahuntur, in Episcopi, & multorum aliorum, quos in æternæ mortis præcipitium secum trahit, animarum periculum, ac plurimorum Christifidelium earumdem partium gravissimum scandalum, dictorumque Vicarii & Fratrum non modicum præjudicium, opprobrium, & pudorem. Quare pro parte eorumdem Vicarii & Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis super his de opportuno remedio providere, paterna diligentia dignaremur.

Petitionis tenor.

Fratres in terris infidelium multas habent facultates.

Episcopus ipsis molestus.

Multi per hoc a conversione retrahuntur.

§. II. Nos igitur de præmissis certam notitiam non habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus de præmissis omnibus, auctoritate nostra, te diligenter informes, & si per informationem hujusmodi ea vera esse repereris, præfatam excommunicationis

Remedium a Pontifice adhibitum.

nis sententiam denunties penitus non teneri; necnon Vicario & Fratribus ipsis super illis ex præfatis, & quibusvis aliis concessis eis a dicta Sede privilegiis contentis, facultatibus, quibus iidem Vicarii & Fratres hactenus libere & licite usi sunt, & quas pro augmento & robore dictæ fidei in eisdem partibus utiles esse cognoveris, contra præfatum Episcopum, & alios quoscumque, qui sua interesse crediderint, efficacis defensionis assistens auxilio, non permittas eos, quominus illas, juxta litterarum & privilegiorum hujusmodi seriem & tenorem, ubi, & quandocumque, ac quotiescumque in dictis partibus expedierit, &, ut præfertur, pro ejusdem fidei corroboratione & augmento utile fuerit, libere & licite facere, gerere, & exercere valeant per eumdem Episcopum, aut quoslibet alios quomodolibet impediri, vel molestari, præfatum Episcopum & alios, si forte similia attentarent, ut ab hujusmodi Fratrum excommunicatione, necnon falsis assertionibus, perturbationibus, & impedimentis præfatis omnino desistant. Ac etiam contradictores quoslibet, auctoritate nostra, & sub aliis convenientibus pœnis & opportunis remediis, appellatione postposita, compescendo. Non obstan. tam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. quam aliis constitutionibus a prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus &c.

Datum Tybure v. Nonas Julii, anno iv.

LXXIV.

Ut confirmet donationem a Ministro Generali Fratribus Vicariæ Bosnæ factam: Ibidem fol. 10.

Venerabili fratri Episcopo Diacen.

Vide Const. 18. hujus Pontificis.

HUmilibus supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Fratrum Vicariæ Bosnæ, Ordinis Fratrum Minorum petitio continebat, quod nuper dilectus filius Angelus de Senis, Minister Generalis dicti Ordinis, provide perpendens, Fratres dictæ Vicariæ plerisque temporibus ab infidelibus in partibus illis perturbari, & effugari, ipsique Fratres ad nonnulla loca, & domos Fratrum dicti Ordinis in confinibus regnorum Hungariæ, & Dalmatiæ consistentia, pro eorum tranquillitate famulandi Altissimo, turbationum hujusmodi temporibus, confugere consueverunt, dictaque loca, & domos a sexaginta duobus annis, vel circa, tenuerunt, & possederunt pacifice & quiete; præfatis Fratribus loca & domos hujusmodi absque contradictione cujuscumque sibi inferioris, eisdem Fratribus in dicto Ordine tenenda, & possidenda absolute concessit, prout in litteris authenticis inde confectis, ipsius Ministri sigillo munitis, dicitur plenius contineri. Quare pro parte dictorum Fratrum Vicariæ Bosnæ fuit nobis humiliter supplicatum &c. Nos igitur &c. hujusmodi supplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ &c. mandamus &c. concessionem præfatam &c. auctoritate nostra approbes, & confirmes.

Datum Tybure iv. Nonas Julii, anno iv.

LXXV.

Ut fratrem Scolarium a Monte Ilcino habeat commendatum. Ex lib. 7. fol. 9.

Dilecto filio fratri Antonio Salvetto, sacræ Theologiæ Magistro, Ordinis Minorum Ministro Generali.

AD nostram venit præsentiam dilectus filius frater Scolarius de Monte Ilcino, sacræ Theologiæ Magister, nobisque repræsentavit, quæ illi com-

commisisti negotia. Ea audivimus libenter, quatenus spectant ad majorem fidei exaltationem, & benignius dedimus responsum, quod ad te perferat. Ceterum ipsum Scolarium tibi commendamus; videtur enim nobis vir religiosus & doctus, volumusque ut eum tamquam strenuum fidei zelatorem, Inquisitorem instituas in partibus Senarum.

Datum Tybure Idibus Julii, anno IV.

LXXVI.

Ut fratri Joanni de Toleto licentiam largiatur eremitorium recipiendi prope Ocaniam. Ex lib. I. de litteris Cardinal. ann. 4. fol. 269.

Venerabili fratri Archiepiscopo Toletan.

§. I. Piis devotorum precibus libenter annuimus, & his, quæ divini cultus, ac Religionis augmentum respiciunt, favorem benevolum impertimur. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Joannis de Toleto, Ordinis Fratrum Minorum professoris, petitio continebat, quod ipse, ut a tumultibus &c. valeat separari, & Deo quietius servire, cœpit in quodam oratorio, Eremita *sancti Barnabæ* nuncupato, sito extra muros villæ *de Ocania*, tuæ Diœcesis, quod, ut idem Joannes asserit, nullis possessionibus, aut aliis bonis temporalibus dotatum existit, si sibi pia largitione illorum, ad quos pertinet, concedatur, cum quinque aliis Fratribus de Observantia Regulari, secundum primariam ejusdem Ordinis institutionem, virtutum Domino famulari. Quare pro parte dicti Joannis nobis fuit humiliter supplicatum &c. assensu dilecti filii Ministri Generalis ejusdem Ordinis recipiendi, & ad illud de domo Toletan. dicti Ordinis, cum quinque aliis Fratribus ejusdem Ordinis transeundi, & in eo perpetuo commorandi, ac unum ex eisdem Fratribus in eorum præsidentem eligendi, cujus electio per dilectum filium Ministrum Provincialem provinciæ Castellæ, secundum morem, & consuetudinem dicti Ordinis confirmetur, licentiam concedere &c. dignaremur.

§. II. Nos igitur &c. hujusmodi supplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ &c. committimus, & mandamus, quatenus eidem Joanni, qui Presbyter, & in Decretis Baccalaureus existit, &, ut asserit, in dicta provincia, secundum eumdem morem, tam in claustro, quam in vita communi per decem annos & ultra, juxta humanam possibilitatem, gratum Deo exhibuit famulatum, præfatum oratorium recipiendi, & ad illud cum præfatis quinque aliis Fratribus ejusdem Ordinis & Observantiæ, si ad hoc tuus, & ejusdem Ministri Generalis, & illorum, quorum interest, accedat consensus, libere transeundi, & ibidem perpetuo remanendi, ac unum ex dictis Fratribus in præsidentem eorum, ut præmittitur, eligendi, cujus electio, ut præfertur, confirmetur: fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. & quibuscumque aliis &c. nequaquam obstan. dummodo id in alterius præjudicium non redundet, licentiam, auctoritate Apostolica largiaris. Et nihilominus præfatis Joanni & Fratribus, qui in dicto oratorio pro tempore morabuntur, eadem auctoritate concedas, quod omnibus privilegiis, &c. gaudeant, & utantur, quibus aliæ domus ejusdem Ordinis gaudent, seu etiam potiuntur.

Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, IV. Idus Septembris, anno IV.

LXXVII.

LXXVII.

Confirmantur eorum privilegia. Ibidem fol. 316.

Dilectis filiis Miniſtro, & Fratribus domus, ſeu Eremitorii Ordinis Fratrum Minorum de Obſervantia beati Franciſci nuncupatorum beatæ Mariæ de Caſtagnar, Toletanæ Diœceſis.

CUm a nobis petitur quod juſtum &c. Eapropter, dilecti in Domino filii, veſtris juſtis poſtulationibus grato concurrentes aſſenſu, omnes libertates & immunitates olim a Petro de Luna, tunc Benedicto XIII. in ſua obedientia nuncupato, ſive per privilegia, ſive per alias indulgentias vobis, & Ordini veſtro conceſſas, necnon libertates & exemptiones ſecularium exactionum a Regibus & Principibus, ac aliis Chriſtifidelibus rationabiliter vobis, & Ordini veſtro præfato indultas, ſicut eas juſte & pacifice obtinetis, vobis & per vos eidem Ordini veſtro, auctoritate Apoſtolica, confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctam Mariam Majorem, xv. Kalend. Octobris, anno IV.

LXXVIII.

Ut liceat Obſervantibus mendicare in diœceſi Toletana. Ibidem.

Venerabili fratri Archiepiſcopo Toletan.

Ut in Reg. Tomi 9. fol. 469.

SAcræ Religionis ſub qua &c. dilecti filii Miniſter & Fratres domus, ſeu eremitorii Ordinis Fratrum Minorum *de Obſervantia* nuncupatorum beatæ Mariæ de Caſtagnar, Toletan. diœceſis devotum & ſedulum &c. Hinc eſt quod nos ipſorum Miniſtri, & Fratrum ſupplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per &c. mandamus, quatenus eiſdem Miniſtro & Fratribus, ut liceat eis pro eorum vitæ ſuſtentatione eleemoſynas a quibuſvis Chriſtifidelibus per civitatem, & univerſa loca diœceſis Toletan. cujuſcumque licentia minime petita, ſeu obtenta, quærere & recipere, dummodo ex hoc ſcandalum non reſultet, auctoritate noſtra indulgere procures, non permittens eos contra indultum hujuſmodi ab aliquibus indebite moleſtari, ſeu etiam impediri: Contradictores per &c.

Datum Romæ apud ſanctam Mariam Majorem, xv. Kalendas Octobris, anno IV.

ANNO CHRISTI 1422. MARTINI V. ANNO 5.

LXXIX.

Fit Epiſcopus Cumuchen. Ex lib. 1. de Proviſionib. an. 5. &c. fol. 78.

Dilecto filio Ambroſio Scipionis electo Cumuchen.

EX ſuſcepti cura regiminis, quæ univerſis Chriſtifidelibus nos conſtituit debitores, inter cetera deſiderabilia cordis noſtri animarum ſalutem, incrementum veræ fidei, ac quietem & pacem fidelibus ipſis adeſſe permaxime affectamus, & licet ſingulis Religionibus Deo, & Apoſtolicæ Sedi devotis favorem Apoſtolicum impendere debeamus, & ad eas noſtræ conſiderationis aciem diffundamus, levando in circuitu, more Paſtoris vigilis

ocu-

oculos nostræ mentis, visuri quid gregi Dominico expediat, & quid operationis impendi debeat circa illum: ad salutem tamen Christicolarum nonnullas partes circa montes Caspios sub dominio Tartarorum inhabitantium, ipsorumque, qui tam infidelibus, quam hæreticis, & schismaticis undique circumdati, ut vera fide relicta, ad idololatriam, sive ad hæresim subvertantur, continuo infestantur, conservationem & augmentum eo propensius, quo Christicolæ hujusmodi eorum viduati Episcopo & Pastore, majus periculum animarum possunt incurrere, vigilamus. Dudum siquidem bonæ memoriæ Joanne Episcopo Cumuchen. regimini Cumuchen. Ecclesiæ præsidente. Nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum vacaret &c. Et deinde dicta Ecclesia, per obitum dicti Joannis Episcopi, qui extra &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis &c. præfatæ Ecclesiæ providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, VIII. Kalendas Decembris, anno V.

LXXX.

Ut possit redire ad Ordinem. Ex lib. 1. de diversis formis, anno 5. fol. 207.

Venerabili fratri Antonio in Ecclesia universali Episcopo.

SInceræ devotionis affectus &c. Cum itaque, sicut exhibita nobis nuper pro parte tua petitio continebat, tu qui, ut asseris, Ordinem Fratrum Minorum, Professor, & sacræ Theologiæ Magister existis, ac dudum ex provisione, & præfectione Sedis Apostolicæ Cumarum Ecclesiæ laudabiliter præfuisti, quique illius regimini, certis ex causis præesse desiisti, ac nullius Ecclesiæ Episcopus permansisti, desideres in Ordine tuo præfato Domino famulari, ac gratiis &c. quibus alii &c. gaudere, nobis fuit humiliter supplicatum, ut &c. providere dignaremur. Nos igitur &c. indulgemus &c. *Vt in Reg. Tomi 9. fol. 474.*

Datum Romæ apud sanctum Petrum, XI. Kalendas Januarii, anno V.

LXXXI.

Ut confirmet donationem Fratribus Ferrarien. factam. Ex lib.... de Regularibus, anno 5. fol. 181.

Venerabili fratri Archiepiscopo Ravennaten. Ferrariæ commoranti.

HUmilibus supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Fratrum domus sancti Francisci Ferrarien. *Vt in Reg. Tomi 9. fol. 497.* Tertii Ordinis ejusdem Sancti, de Pœnitentia nuncupati petitio continebat, quod olim quondam Florentia Bartholotti de Roboavis, relicta quondam Jacobi de Matis de Ferraria, mulier Ferrarien. de suæ, & parentum suorum animarum salute recogitans, ac cupiens terrena &c. commutare, in præsentia venerabilis fratris nostri Petri Episcopi Ferrarien. duas domos in civitate Ferrarien. consistentes, tunc per earum confines, & vocabula expressius designatas, & ad eam legitime pertinentes, eisdem Fratribus illas tunc acceptantibus, & infrascriptæ conditioni se sponte submittentibus, donationis titulo, causa mortis, pure, simpliciter & libere perpetuo concessit pariter & assignavit, ea videlicet conditione, quod ipsi Fratres in altera dictarum domorum unum Hospitale pro receptione pauperum & miserabilium personarum, quæ in paupertatis angustia, sinistra fortuna, vel senio, aut quo-

vis alio inopinato casu devenerunt, & præsertim senum & debilium personarum dictæ domus sancti Francisci, cum tot cameris & mansionibus distinctis, quot in eodem Hospitali commode construi &c. Et insuper unum decens & honorabile oratorium, juxta idem Hospitale in honorem & sub vocabulo dicti sancti Francisci, ex tunc infra triennium proxime secuturum, suis expensis construere & ædificare, ac etiam perpetuo conservare, necnon in eodem oratorio perpetuis futuris temporibus, singulis ultimis diebus Dominicis singulorum mensium anni, unam Missam pro ipsius Florentiæ, & eorumdem parentum suorum animarum salute celebrare seu celebrari facere; dictosque pauperes & personas in hospitali & cameris præfatis, secundum numerum camerarum & mansionum eorumdem pro tempore recipere, & quoties aliquos in eis deficere contingeret, eorum loco tot alios substituere, & inibi de suis, & ejusdem domus sancti Francisci introitibus, & bonis alias in eleemosynam commutandis, perpetuo tenere, reficere & sustentare, & etiam certa alia facere deberent & tenerentur. Volens quod dilecti filii Archipresbyter & Præpositus Ferrarien. Ecclesiæ, qui essent pro tempore, quos etiam quoad hoc in suos fidei commissarios constituit & elegit, eosdem Fratres, quoties opus esset, ad satisfaciendum præmissis legitime compelli facere possent, prout in quodam instrumento publico desuper confecto dicitur plenius contineri. Quare pro parte dictorum Fratrum asserentium, quod ipsi jam hospitale & oratorium præfata ex speciali commissione dicti Episcopi, uni ex eis desuper facta construxerunt, & fere omnia alia supradicta, juxta voluntatem dictæ Florentiæ perfecerunt, nobis fuit humiliter supplicatum, ut donationi, concessioni & assignationi præfatis, & aliis in eodem instrumento contentis, & inde secutis, pro eorum subsistentia firmiori robur Apostolicæ confirmationis adjicere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos de præmissis certam notitiam non habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus, si est ita, donationem, concessionem & assignationem, ac alia præmissa, & in dicto instrumento contenta, eadem præmissa concernentia, & inde secuta, hujusmodi auctoritate nostra approbes & confirmes. Jure tamen parochialis Ecclesiæ, & cujuscumque alterius in omnibus semper salvo.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, XIX. Kal. Februarii, anno V.

LXXXII.

Præficitur Ecclesiæ Myrren. Ex lib. 5. de Provisionibus &c. anno 5. fol. 89.

Dilecto filio Stephano Chailleti Electo Myrren.

Ut in Reg. Tomi 9. fol. 164. APostolatus officium &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Stephano Episcopo Myrren. regimini &c. Postmodum vero præfata Ecclesia per obitum ejusdem Stephani Episcopi, qui extra &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, Ordinem ipsum expresse professum, & in sacerdotio constitutum &c. direximus oculos nostræ mentis &c. de persona tua &c. ob tuorum exigentiam meritorum &c. ipsi Ecclesiæ &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c. Volumus autem, quod quamprimum præsentes litteras habueris expeditas, ad præfatam Ecclesiam accedas & resideas personaliter in eadem: quodque extra civitatem & diœcesim Myrren. Pontificalia officia nequeas exercere. Jugum igitur Domini tuis &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, II. Nonas Februarii, anno V.

LXXXIII.

Ut verbum Dei ubique possit proponere. Ex lib.... de Regularibus, anno 5. fol. 134.

Dilecto filio Antonio de Massa Ordinis Minorum professori, Magistro in Theologia.

§. I. EXimiæ devotionis tuæ sinceritas, qua succensus mundana respuis, & cœlestia quæris, promeretur, ut in his, per quæ non solum tibi, sed aliis etiam prodesse valeas ad salutem, benignum tibi præbeamus assensum.

§. II. Hinc est quod nos tuis in hac parte devotis precibus inclinati, ut tu, qui Presbyter, ac de religionis zelo, litterarum scientia, & potissimum sacræ paginæ doctrina sana & eruditione salutari quamplurimum apud nos commendatus existis, in Cathedralibus & aliis Ecclesiis, ac plateis & aliis locis congruis & honestis ubicumque, temporibus & horis decentibus, & quibus Episcopus loci non prædicabit, vel per alium faciet prædicari, ut devotos, divina largiente gratia, devotiores efficias, & indevotos ad devotionem inducas, ac fidelium procures salutem animarum, prout totis desideriis affectamus, verbum Dei populo exponere, & prædicationis officium, prout Altissimus tibi, Spiritus sancti gratia, ministraverit, exercere: non obstantibus constitutionibus Apostolicis, necnon privilegiis, indulgentiis &c. Ordinis Minorum, etiam per Sedem Apostolicam confirmatis, alterius quam Diœcesani loci, ubi de jure requiri debet, licentia minime requisita, libere & licite valeas, devotioni tuæ, de speciali gratia, tenore præsentium indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, XIII. Kalendas Aprilis, anno V.

LXXXIV.

Moniales Monasterii sanctæ Mariæ Annuntiatæ Papien. eximuntur a solutione decimarum. Ex lib. I. de diversis formis &c. anno 5. fol. 179.

Venerabili fratri Episcopo Novarien.

§. I. FRuctus præcipuæ honestatis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ & Conventus Monasterii sanctæ Mariæ Annuntiatæ Papien. dicti Ordinis petitio continebat, quod olim quondam Blanca de Sabaudia, avia dilecti filii nobilis viri Philippi Mariæ Ducis Mediolanen. volens animæ suæ saluti providere &c. de bonis sibi a Deo collatis Monasterium præfatum de novo construi & ædificari fecit, ac illi pro Abbatissa & Conventu præfatis, inibi Domino perpetuo servituris, competentem dotem assignavit: & inter alia nonnulla possessiones, proprietates & bona sita in loco *de Choazano*, Mediolanen. diœcesis. liberaliter donavit. *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 539.*

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, licet Abbatissa & Conventus præfatæ, possessiones, proprietates & bona hujusmodi per triginta annos & ultra, pacifice tenuerint & possederint, ac etiam teneant & possideant pacifice & quiete, absque eo quod ex illis decimam seu decimalem aliquam præstationem persolverint. Tamen dilectus filius Joannes de Nava, qui se gerit pro Præposito Ecclesiæ sancti Stephani *de Rosate*, dictæ diœcesis, falso asserens, decimam fructuum excrescentium in possessionibus, pro-

proprietatibus, & bonis hujuſmodi ad ſe ſpectare, non attendens quod Monaſteria & loca dicti Ordinis, eorumque poſſeſſiones & bona ab omni onere & præſtatione decimarum generaliter ſunt exempta, collationes illarum diverſimode vexare ac perturbare nititur, ſuper hoc petendo ipſas condemnari & compelli ad dandum & ſolvendum ſibi decimam hujuſmodi, coram dilecto filio N. Vicario in ſpiritualibus generali venerabilis fratris noſtri Bartholomæi Archiepiſcopi Mediolanenſis, traxit in cauſam, in non modicum ipſarum Abbatiſſæ & Conventus præjudicium & gravamen. Quare pro parte Abbatiſſæ & Conventus præfatarum nobis fuit humiliter ſupplicatum &c.

§. III. Nos igitur attendentes, quod eædem Abbatiſſa & Conventus ad proſequendam hujuſmodi cauſam impotentes exiſtant, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati, ac cauſam ipſam ad nos, tenore præſentium, advocantes, necnon litem hujuſmodi penitus extinguentes, fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vocatis, qui fuerint evocandi, ſi tibi conſtiterit, Monaſteria & loca Ordinis prædicti, eorumque poſſeſſiones & bona ab onere & præſtatione decimarum exempta fore, ipſaſque Abbatiſſam & Conventum, poſſeſſiones, proprietates & bona hujuſmodi, abſque ſolutione decimæ ſeu decimalis præſtationis hujuſmodi tenuiſſe inveneris, ut præfertur, eiſdem Abbatiſſæ & Conventui, quod ad ſolvendum aliquid &c. minime teneantur, nec ad id a quoquam compelli poſſint invitæ, eadem auctoritate noſtra concedas. Nos enim ex nunc omnes proceſſus, necnon excommunicationum &c. ſententias, quos & quas, necnon etiam totum, & quidquid contra præſentium tenorem forſan haberi ſeu attentari contigerit, ſeu etiam promulgari, irritos & irritas, ac inanes decernimus, nulliuſque exiſtere roboris vel momenti.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, XII. Kalendas Junii, anno V.

LXXXV.

Præficitur Eccleſiæ Duracen. Ex lib. I. de litteris &c. anno 5. fol. 61.

Dilecto filio Nicolao Coſmæ Electo Duracen.

Ut in Reg. Tomi 9. fol. 164. APoſtolatus officium &c. Dudum ſiquidem bon. mem. Joanne Archiepiſcopo Duracen. regimini Duracen. Eccleſiæ præſidente, nos cupientes eidem Eccleſiæ, cum vacaret &c. Poſtmodum vero præfata Eccleſia per obitum ipſius Joannis Archiepiſcopi, qui extra &c. debitum naturæ perſolvit, Paſtoris ſolatio deſtituta, dilecti filii Capitulum ejuſdem Eccleſiæ, reſervationis & decreti prædictorum forſan ignari, te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem &c. in eorum, & dictæ Duracen. Eccleſiæ Archiepiſcopum concorditer elegerunt, licet de facto, tuque reſervationis & decreti eorumdem ſimiliter inſcius, electioni hujuſmodi, illius tibi præſentato decreto, conſenſiſti etiam de facto: ac demum reſervatione & decreto prædictis ad tuam deductis notitiam, electionis hujuſmodi negotium proponi feciſti in conſiſtorio coram nobis. Nos igitur electionem ipſam, & quæcumque inde ſecuta, utpote poſt, & contra reſervationem & decretum prædicta de facto, ut præmittitur, attentata, irrita, prout erant, & inania reputantes; & ad proviſionem ipſius Eccleſiæ &c. Demum ad te, cui de religionis, litterarum ſcientia, vitæ munditia &c. direximus oculos noſtræ mentis. De perſona tua, nobis, & eiſdem Fratribus noſtris, ob dictorum tuorum exigentiam meritorum, accepta, eidem Eccleſiæ, de ipſorum Fratrum noſtrorum con-

consilio, auctoritate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Archiepiscopum & Pastorem &c.

Datum Romæ, apud sanctam Mariam Majorem, 11. Nonas Julii, anno v.

LXXXVI.

Confirmatur donatio facta Tertiariis domus sanctæ Catarinæ de Montefaro. Ex lib.... de Regularibus, an. 5. fol. 20.

Dilecto filio Abbati Monasterii beatæ Mariæ Montisfari, Compostellan. Diœces.

§. I. Apostolicæ nobis injunctæ desuper servitutis officium, mentem nostram excitat & inducit, ut circa ea, quæ pro statu prospero piorum locorum, ac personarum in illis sub Religionis observantia vacantium assiduo studio piæ vitæ, opportuna fore conspicimus, & per quæ earum necessitatibus consulitur, operosis studiis intendamus, necnon ea, quæ propter ea rite facta fuere, ut illibata persistant, Apostolici favoris munimine roboremus. Sane pro parte dilectorum filiorum Ministri & Fratrum domus sanctæ Catarinæ de Montefaro, Tertii Ordinis sancti Francisci *de Pœnitentia* nuncupati, Compostellan. diœcesis, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim venerabilis frater noster Lupus Archiepiscopus Compostellan. tunc Episcopus Mindonien. propter evidentem necessitatem dictæ domus, & ut Minister & Fratres præfati ibidem congruentius sustentari possent, parochialem Ecclesiam beatæ Mariæ *de Mino*, ejusdem Diœcesis, tunc certo modo vacantem, cum omnibus juribus & pertinentiis suis, dilectorum filiorum Capituli Ecclesiæ Mindonien. prout eos contingebat, & quondam Fernandi Petri de Andrade Militis, tunc veri patroni dictæ parochialis Ecclesiæ, & existentis in pacifica possessione, vel quasi juris præsentandi personam idoneam, ad eamdem, dum vacat, ad id accedente consensu, præfatis Ministro & Fratribus ibidem Altissimo pro tempore famulantibus, per Ministrum pro tempore existentem ipsius domus perpetuo regendam, ac etiam gubernandam, pro ipsorum sustentatione, in puram eleemosynam, auctoritate ordinaria per suas concessit, atque donavit, & subsequenter Petrus de Luna in sua obedientia Benedictus XIII. nuncupatus, concessionem, & donationem præfatas ratas habens, & gratas, per suas litteras confirmavit, & sui scripti patrocinio communivit, supplens omnes defectus, si qui forsan intervenerint in præmissis, prout in ipsis litteris dicitur plenius contineri.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, postea præfati Minister & Fratres, vigore donationis & concessionis præfatarum, quinque portionum, sive partium ipsius parochialis Ecclesiæ, quæ tunc in sex portiones, seu partes divisa extitit, præter illius sextæ portionis, seu partis, quam dilectus filius Andreas Petri Presbyter dictæ Diœcesis, tunc obtinebat, tunc certis modis vacantium, necnon jurium, & pertinentiarum earumdem corporalem possessionem apprehendentes, illas ex tunc tenuerunt, & possederunt, prout tenent & possident in usus proprios eorumdem, pro parte ipsorum Ministri & Fratrum asserentium, quod fructus, reditus & proventus dictæ parochialis Ecclesiæ ducentorum Florenorum auri de Camera, secundum communem æstimationem valorem annuum non excedunt, fuit nobis humiliter supplicatum, ut concessioni & donationi præfatis &c.

§. III. Nos igitur &c. discretioni tuæ per &c. mandamus, quatenus si vocatis dicto Andrea, & aliis, qui fuerint evocandi, ita esse inveneris &c. concessionem & donationem præfatas, & quæcumque inde secuta, aucto-

tate

tate nostra approbes pariter & confirmes. Et nihilominus eamdem sextam partem, seu portionem per eumdem Ministrum regendam, & gubernandam, cum omnibus juribus, & pertinentiis supradictis eidem domui, eadem auctoritate in perpetuum incorpores, unias, & annectas; ita quod cedente, vel decedente Rectore dictæ sextæ portionis, vel eam alias quomodolibet dimittente, liceat ex tunc eisdem Ministro & Fratribus per se, vel alium, seu alios sextæ partis, juriumque & pertinentiarum præfatorum corporalem possessionem, auctoritate propria, libere apprehendere; necnon ipsius fructus, reditus & proventus in suos, & earumdem parochialis Ecclesiæ, & domus perpetuo convertere, & etiam retinere, Diœcesani loci, & cujuslibet &c. super hoc licentia minime requisita. Non obstan. tam bon. mem. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, quam quibuscumque aliis constitutionibus &c. necnon statutis &c. domus & Ordinis præfatorum contrariis &c. Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de hujusmodi, vel aliis beneficiis Ecclesiasticis in illis partibus speciales, vel generales Apostolicæ Sedis, vel Legatorum ejus litteras impetrarint, etiamsi per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel alias quomodolibet sit processum: quas quidem litteras ac processus habitos per easdem, & quæcumque &c. quoad dictam sextam partem, seu portionem, volumus non extendi: sed nullum per hoc eis, quoad assecutionem beneficiorum aliorum, præjudicium generari, & quibuslibet privilegiis, indulgentiis, & litteris Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel &c. effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri. Et de quibus quorumque totis &c. Proviso quod dicta sexta portio debitis propterea non fraudetur obsequiis, & animarum cura in ea nullatenus negligatur. Nos enim ex nunc irritum &c.

Datum Tybure, Idibus Julii, anno v.

LXXXVII.

Ut Observantes admittant domum in loco Padulæ. Ex lib. 2. de diversis formis, anno 5. fol. 243.

Venerabili fratri Episcopo Caputaquen.

Ut in Tomo 9. fol. 474. §. I. SInceræ devotionis affectus, quem dilectus filius nobilis vir Thomas de sancto Severino, Domus loci Padulæ, Caputaquen. Diœcesis, ad nos &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dicti Thomæ petitio continebat, quod ipse ex singularis devotionis fervore, quem ad Ordinem Fratrum Minorum *de Observantia* nuncupatorum gerere comprobatur &c. unam domum pro usu & habitatione eorumdem Fratrum, cum Ecclesia, campanili &c. & aliis necessariis officinis in loco Padulæ prædicto, per manus dilecti filii Juliani de Lauro dicti Ordinis professoris, fundare, ac construi & ædificari facere proponit, atque intendit. Quare pro parte dicti Thomæ nobis fuit humiliter supplicatum, ut sibi dictam domum cum Ecclesia, & aliis supradictis fundandi, & construi faciendi, prædictisque Fratribus domum ipsam recipiendi, & in illa moram trahendi, licentiam concedere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. II. Nos igitur, qui divinum cultum affectamus, hujusmodi ipsius Thomæ propositum in Domino plurimum commendantes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati &c. mandamus, quatenus, si est ita, prædicto Thomæ domum hujusmodi, cum Ecclesia &c. in dicto loco fundandi, ac construi, & ædificari faciendi, eisdemque Fratribus domum ipsam, post-

postquam cum Ecclesia &c. fundata, constructa, & ædificata fuerit, pro ipsorum usu & habitatione recipiendi, ac in ea moram trahendi, & perpetuo remanendi, cujuscumque super hoc licentia minime requisita, auctoritate nostra licentiam largiaris, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibente &c. mentionem, & aliis Apostolicis constitutionibus contrariis non obstantibus quibuscumque. Volumus autem quod prædicti Fratres, qui in eadem domo, postquam illa constructa & ædificata fuerit, ut præfertur, pro tempore residebunt, omnibus & singulis privilegiis &c. gaudeant, quibus ceteri &c. gaudent, seu potiuntur, jure tamen &c. salvo.

Datum Tybure, II. Kalendas Augusti, anno V.

LXXXVIII.

Assumitur ad Ecclesiam Ebronensem. Ex lib. I. de Provisionibus &c. an. 5. fol. 145.

Dilecto filio Bartholomæo de Peregrinis Electo Ebronen.

APostolatus officium &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Ludovico Episcopo Ebronen. regimini Ebronen. Ecclesiæ præsidente &c. Postmodum vero præfata Ecclesia per obitum dicti Ludovici, qui extra &c. solatio destituta &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis &c. de persona tua &c. auctoritate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c. *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 164.*

Datum Tybure, III. Nonas Augusti, anno V.

LXXXIX.

Eorum privilegia confirmantur. Ex lib. I. de diversis formis &c. anno 5. fol. 139.

Dilectis filiis Vicario & Fratribus Ordinis Minorum, Vicariæ Bosnæ, secundum morem dicti Ordinis, præsentibus & futuris.

DUm uberes fructus, quos in propagationem religionis, & fidei Catholicorum uberrime produxistis hactenus, & producitis assidue, diligenter attendimus, dignum censemus & congruum, ut circa ea quæ Christifidelium, ac vestrarum animarum salutem respiciunt, paternis & salutaribus studiis intendamus. Sane, sicut pro vestra parte fuit nobis nuper expositum, vos qui in Bosnæ, Russiæ, Bulgariæ, & Valachiæ partibus, in quibus hæretici & schismatici, & alii infideles habitant, pro fide Catholica laboratis, per nostras, ac fel. rec. Joannis Papæ XXII. & quorumdam aliorum, tam prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, quam aliorum, qui in eorum obedientia pro Romanis Pontificibus reputati fuerunt, litteras in certis casibus excommunicatos absolvendi, & super irregularitate dispensandi, ac Ecclesiis per vos fundatis de Rectoribus idoneis providendi, & nonnulla quoad conversos ad fidem Catholicam, & quædam alia quoad fidem hujusmodi convertendos, faciendi, speciales concessiones & facultates habetis. Nos fide dignorum crebris relatibus informati, quod vos vitam ducentes cælibem, divinisque laudibus jugiter insistentes, sanctæ prædicationis exercendo ministerium, ad divinæ majestatis obsequium, partium earumdem habitatores & incolas schismaticos, & alios præfatæ fidei inimicos flectere non tepescitis, ut ipsius fidei negotium uberius prosequi valeatis, etiam vestris supplicationibus inclinati, vobis, ut omnibus & singulis gratiis, concessionibus,

nibus, & facultatibus, in præmissis, in favorem fidei memoratæ hactenus vobis concessis, contentis, quibus vobis uti licet, quoad nativos, & incolas præfatarum Bosnæ, Russiæ, Bulgariæ, & Valachiæ, & aliarum sub eisdem Apostolicis litteris contentarum partium, etiam quoad vos ipsos, necnon in regni Hungariæ partibus, in quibus schismatici consistunt, ac Catholici Episcopi, vel Archiepiscopi, seu alii eorum Prælati, ac Ecclesiasticæ personæ ab illis ad hæc deputatæ non resident, sed expulsi, aut alias partes ipsas absque eorum Vicariis deseruerint, quoad hujusmodi schismaticos, sive ad unitatem ejusdem fidei jam per vos reductos, sive reducendos, Prælatis eorum absentibus, vel expulsis existentibus, ut præfertur; aut etiam ipsis præsentibus, vel residentibus, de ipsorum beneplacito, vel consensu, & alias juxta limitationes Apostolicas super præmissis hactenus habitas, uti & fungi. Et nihilominus tam populis per vos ad fidem eamdem conversis, ac reducendis, quam aliis, quorum confessiones ex concessionibus & facultatibus prælibatis, vobis in eisdem partibus audire licet, omnia Ecclesiastica sacramenta, absentia, vel expulsione, aut consensu vel beneplacito hujusmodi, & alias juxta pacta & conventiones inter Prælatos hujusmodi, & vos legitime facienda, ministrare; necnon cum eisdem schismaticis & excommunicatis, quibus vobis alias licet proponere verbum Dei, alias in loquela, cibo & potu, aliisque honestis conversationibus participare, ac in eorum præsentia, alias tamen rite, divina Officia celebrare valeatis, constitutionibus Apostolicis, ceterisque contrariis nequaquam obstantibus, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus. Per hoc autem quin in aliis partibus ad fidem Catholicam per vos conversis, in quibus Prælati aut Plebani, ut præmittitur, non existunt, seu de novo acquirendis & convertendis concessionibus & indultis, ac facultatibus ipsis, juxta earumdem litterarum Apostolicarum continentiam & tenorem, libere uti possitis, non intendimus vobis, & facultatibus antedictis in aliquo derogare. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere. Si quis &c.

Datum Vicovarii, Tyburtin. Diœcesis, IV. Kal. Septembris, anno V.

XC.

Ut Fratres Bosnæ admittant domum in villa Cusal. Ex lib. I. de diversis, & exhibitis, anno 5. fol. 4.

Venerabili fratri Episcopo Transilvan.

§. I. Piis fidelium votis gratum nos decet prestare consensum, & ea, quæ Religionis propagationem, Divini cultus augmentum, & animarum salutem respiciunt, ut votivum consequantur effectum, favoribus convenit prosequi gratiosis.

§. II. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum nobilium virorum Joannis, Ladislai, Dionysii, & Michaelis, Georgii, ac Michaelis, & Ladislai Stephani *de Chusal* nuncupatorum, fratrum de Baronum genere procreatorum, Domicellorum, tuæ diœcesis, petitio continebat, quod pridem ipsi zelo devotionis accensi &c. quamdam domum ad usum & habitationem unius Guardiani, & nonnullorum Fratrum Ordinis Minorum de Vicaria Bosnæ, cum Ecclesia &c. & aliis necessariis officinis, sub vocabulo, & ad honorem sancti Spiritus, in quadam eorumdem nobilium villa, *Chusal* nuncupata, dictæ Diœcesis, in confinibus & metis schismaticorum situata, unde plures infidelium animas, ob spem & frugem bonæ eorumdem Fratrum vitæ, speratur Domino posse lucrifieri, & ad Catholicam fidem adduci, in loco

loco ad hoc congruo & honesto, cui territorium adjacet, per quod Guardianus & Fratres ipsius domus pro tempore victum quærere, & ex eo commode vivere poterunt, pia devotione fundarunt. Quare pro parte ipsorum nobilium nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos igitur &c. fraternitati &c. mandamus, quatenus si est ita, fundationem hujusmodi, auctoritate nostra approbes & confirmes, necnon prædictis Guardiano & Fratribus domum eamdem cum Ecclesia, cœmeterio &c. recipiendi, ac inibi perpetuo commorandi, auctoritate prædicta licentiam largiaris. Non obstan. fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. ac qualibet alia constitutione Apostolica, ceterisque contrariis quibuscumque. Et insuper Guardiano & Fratribus &c. quod omnibus & singulis privilegiis &c. gaudeant & utantur, quibus alii Fratres &c.

Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, IV. Idus Octobris, anno V.

XCI.

Ut possit recipere Doctoratus & Magisterii insignia &c. Ex lib. I. de exhibitis, & diversis formis &c. fol. 303.

Dilecto filio Ariæ de Euzmas Guardiano domus Ordinis Fratrum Minorum Toletan. Magistro in Theologia, salutem &c.

„ §. I. Religionis zelus, litterarum scientia, vitæ ac morum honestas, aliaque laudabilia, probitatis & virtutum merita, super quibus apud nos fide digno commendaris testimonio, nos inducunt, ut te specialibus favoribus & gratiis prosequamur. ADDITIO ALIORUM.

„ §. II. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte tua petitio continebat, quod olim tecum super defectu natalium, quem pateris, de soluto genitus, & soluta, ut eo non obstante, in omnibus per te tunc susceptis aliis Ordinibus ministrare, & ad omnes administrationes ac officia, citra tamen Ministeriatum Provincialem Ordinis Fratrum Minorum, cujus professor existis, licite elegi, & assumi valeres, fuit auctoritate Apostolica dispensatum; post quam quidem dispensationem in Guardianum domus Toletan. dicti Ordinis præfectus fuisti, ac in Theologia per nonnulla tempora studuisti, & inibi bachalaureatus gradum suscepisti, nosque postmodum te asserente, quod desiderares per amplius in eadem Theologia proficere, & ad superiores gradus promoveri, ut in eadem Theologia in studiis, & in locis ubi illud vigeret generale studere, eamque audire, & legere, ac in ea quoscumque actus scholasticos exercere; necnon licentiæ gradum, ac Magisterii seu Doctoratus insignia, cum solemnitatibus debitis, & consuetis recipere valeres, duximus dispensandum.

„ Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, XIV. Kal. Novembris, anno V.

XCII.

Ut det licentiam Amadeo Sabaudiæ Duci Monasterium Monialium sanctæ Claræ construendi. Ex lib. I. de diversis, & exhibitis, anno 5. fol. 182.

Venerabili fratri Archiepiscopo Tarantasien.

§. I. Injunctum nobis desuper Apostolicæ servitutis officium &c. Sane pro parte dilecti filii nobilis viri Amadei Ducis Sabaudiæ, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod ipse ad Ordinem Monialium sanctæ *Ut in Constit. 15. hujus Pontif.*

Claræ specialem gerens devotionis affectum &c. in aliquo loco apto & idoneo, infra terras suo dominio temporali subjectas, in quo sibi videbitur expedire, consistente, unum Monasterium, seu Cœnobium Monialium inclusarum, Ordinis ejusdem sanctæ Claræ, cupientium in eo sub voto, & observantia arctissimæ paupertatis virtutum Domino famulari, construere & ædificare, seu construi & ædificari facere, de consensu loci Ordinarii desiderat, si ei Apostolicæ Sedis patrocinium & auctoritas suffragentur. Quare pro parte ipsius Ducis nobis fuit humiliter supplicatum, sibi dictum Monasterium cum Ecclesia, campana &c. aliisque necessariis officinis fundandi & ædificandi, ac construi &c. licentiam, quodque præfato Monasterio, postquam fundatum & institutum fuerit, ac personis ipsius, ut omnibus & singulis privilegiis, indulgentiis & gratiis, aliis similibus Monasteriis ab Apostolica Sede concessis, uti & gaudere perpetuo valeant, concedere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. II. Nos igitur, qui continuum cultus & religionis eorumdem optamus incrementum, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per &c. mandamus & committimus, quatenus, si est ita, Duci præfato fundandi & construendi & ædificandi, seu construi &c. Monasterium hujusmodi de consensu prædicto, & absque juris præjudicio alieni, cum Ecclesia, campanili &c. & aliis &c. ut præfertur, pro usu & habitatione Monialium dicti Ordinis sanctæ Claræ, sub voto & observantia hujusmodi viventium; necnon præfatis Monialibus locum prædictum cum eisdem Ecclesia &c. plenam & liberam, auctoritate &c. licentiam largiaris. Et insuper quod Monasterium ipsum, postquam fundatum & institutum fuerit, ac personæ in eo degentes, omnibus & singulis privilegiis &c. aliis Monasteriis ejusdem Ordinis sub observantia prædicta fundatis, ab Apostolica &c. concessis, ut præfertur, gaudere & uti valeant, libere & licite, eadem auctoritate concedas. Jure parochialis &c. semper salvo.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, XI. Kal. Novembris, anno V.

Anno Christi 1422. Martini V. anno 6.

XCIII.

Ut Fratres & Sorores nullas admittant domos sine licentia Superioris. Ex lib. de Regularibus, ann. 6. fol. 224.

Dilectis filiis Ministro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum provinciæ Burgundiæ, secundum ejusdem Ordinis morem.

Ut in Regesto Tom. 7. fol. 560. §. I. AD Ordinem vestrum &c. Sane pro parte vestra nobis nuper exhibita petitio continebat, quod nonnulli tam Fratres, quam Sorores sancti Damiani, & sanctæ Claræ Ordinum in Provincia Burgundiæ, sub cura, & secundum instituta dicti vestri Ordinis secundum ejusdem Ordinis morem viventes, quemdam regularem vivendi modum, sub quadam animi simplicitate assumentes, & prætendentes se ad hoc per litteras Apostolicæ Sedis potestatem habere, absque Superiorum suorum licentia, seu consensu, nonnullas vestri Ordinis, in quibus illius Fratres consueverunt impendere Altissimo famulatum, usurpare conantur; necnon etiam alias de novo, quarum multiplicatio in confusionem vestram & indevotionem populi redundare conspicitur, construere, seu ædificare domos contendunt, etiam in vestri, & aliorum Fratrum ejusdem vestri Ordinis præjudicium & gravamen. Quare pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II.

§. II. Nos igitur &c. hujusmodi supplicationibus inclinati, ut nulli Fratrum, aut Sororum Ordinum præfatorum de cetero, etiam prætextu quarumvis litterarum, facultatum, seu indultorum a Sede præfata obtentorum, absque dilecti filii Generalis dicti Ordinis, seu tua, fili Minister, licentia, vel consensu hujusmodi vestri Ordinis Fratrum usurpare seu recipere, aut quasvis alias de novo construi, seu ædificari facere, vel inhabitare domos præsumant, auctoritate &c. tenore &c. districtius inhibemus. Decernentes ex nunc irritum &c. Non obstan. constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac litteris, facultatibus, & indultis præfatis, cujuscumque etiam tenoris existant: necnon statutis & consuetudinibus Ordinum præfatorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ inhibitionis, & constitutionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, III. Nonas Decembris anno VI.

XCIV.

Ut recipiat plures ad Ordinem in oratorio de la Rabida, quam erat præscriptum. Ibidem fol. 189.

Dilecto filio Joanni de la Rabida, Ordinis Fratrum Minorum professori.

§. I. SInceræ devotionis affectus &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte tua petitio continebat, quod olim Petrus de Luna in ejus obedientia, de qua partes illæ erant, tunc Benedictus XIII. nuncupatus, tibi duodecim Fratres Ordinis præfati in oratorio loci *de la Rabida*, Hispalen. diœcesis, in quo tunc degebas, prout degis de præsenti, inibi volentes Domino famulari, recipiendi concessit facultatem. *Ut in Reg. Tom. p. fol. 474.*

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, præfatus numerus, Domino benedicente, in eodem oratorio jam completus existat, ac ad ipsum oratorium plures ejusdem Ordinis, ac aliæ personæ devotionis causa confluant, quarum aliqui cupiant inibi sub regulari habitu dicti Ordinis virtutum Domino famulari. Et quia plures ibi recipi non possunt, absque Sedis Apostolicæ gratia uberiore, sine consolatione recedunt, & a suo laudabili proposito retrahuntur: pro parte tua fuit nobis humiliter supplicatum, ut tibi in eodem oratorio duodecim alias personas, tam dicti Ordinis professas, quam seculares, Clericos, sive laicos, recipiendi licentiam concedere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. III. Nos igitur personas easdem in hujusmodi suo laudabili proposito confovere volentes, discretioni tuæ duodecim ex personis eisdem, quas ad hoc duxeris eligendas, & Ordinem ipsum expresse professas, aut alios Clericos seculares, vel laicos, in dicto oratorio recipiendi, & recipi faciendi in Fratres, ipsisque secularibus, Clericis, vel laicis regularem habitum, juxta ipsius Ordinis consuetudinem, exhibendi, ac ibidem sincera in Domino caritate tractandi, necnon regularem professionem, per Fratres dicti Ordinis emitti consuetam, a personis eisdem, si illam in tuis manibus sponte & libere emittere voluerint, recipiendi & admittendi &c. Contradictores per censuram &c. postposita compescendi. Non obstantibus quibuscumque statutis, & &c. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c. si quis autem &c.

Datum Romæ apud S. Mariam Majorem, XV. Kal. Januari anno VI.

XCV.

Ut Moniales sanctæ Claræ admittant Monasterium in civitate Parmen. Ibidem fol. 108.

Dilecto filio Præposito Ecclesiæ sancti Joannis Baptistæ Parmen.

§. I. Ex injuncto nobis desuper Apostolicæ servitutis officio ad ea libenter intendimus, & paterna diligentia vigilamus, quæ personarum Ecclesiasticarum, præsertim Religiosarum, quæ mundanis abjectis illecebris, in humilitatis spiritu devotum reddunt Domino famulatum, prosperum statum respiciunt, & salutem. Sane pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ & Conventus Monasterii sanctæ Claræ extra muros Parmen. Ordinis ejusdem Sanctæ, secundum regularia Instituta Ordinis Fratrum Minorum viventium, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum earum Monasterium sit extra muros, ut præmittitur, situatum, & multoties propter guerrarum turbines, aliasque passim emersas calamitates, quæ partes illas diutius afflixerunt, armigerarumque discursus gentium, Abbatissa & Conventus præfatæ, ne ad manus hostium devenirent, coactæ fuerint ipsum Monasterium derelinquere, seque pro earum securitate, & salute infra mœnia Parmen. civitatis reducere, in qua, cum inibi commune domicilium, vel habitaculum non haberent, in quo insimul cohabitare & vivere possent, se ad ipsarum parentum, affinium, & amicorum domos singulariter reducebant: quidam civis Parmen. tunc præmissa provide considerans & condens de bonis suis in ejus voluntate ultima testamentum, cupiensque terrena &c. pro animæ suæ remedio, quamdam ipsius domum, in loco congruo & honesto civitatis ejusdem consistentem, & ad testatorem præfatum legitime pertinentem, pro refugio dictarum Abbatissæ & Conventus, necessitatum temporibus, eisdem Abbatissæ & Conventui pia largitione reliquit atque legavit; ac voluit, & ordinavit idem testator, quod in dicta domo continuo ad minus quatuor ex Monialibus dicti Ordinis sanctæ Claræ, pro divino inibi celebrando officio habitare, & duas Missas pro salute animæ dicti testatoris singulis septimanis celebrari facere tenerentur; & in casu, quo ipsæ a præfatis, vel eorum aliquo deficerent, ex tunc ipso facto dicto legato privatæ existerent, ipsumque legatum ad Sorores Monasterii sancti Dominici Parmen. Ordinis sancti Augustini, sub cura Fratrum Prædicatorum viventes devolveretur, prout in dicto testamento dicitur plenius contineri.

Petitionis tenor

Domus quædam Monialibus testamento relicta.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, licet Abbatissa & Conventus præfatæ, voluntatem & dispositionem testatoris ejusdem a quadraginta annis & ultra, quamvis cum earum maximo incommodo adimpleverint, cum duæ dumtaxat Moniales in dicto Monasterio extra eosdem muros inhabitent de præsenti; quia tamen satis absonum & indecens eis videtur, quod ipsæ, quæ octo sunt numero Moniales, in diversis locis debeant residere. Et propterea, quamvis propter varia statum, honestatem, & honorem dicti Ordinis concernentia in provinciali Capitulo Ordinis Minorum, in provincia Lombardiæ novissime celebrato, deliberatum fuerit & decretum, quod tam præfatum, quam alia ejusdem Ordinis Monasteria extra muros cujusvis civitatis, terræ, vel loci dictæ provinciæ constituta, infra civitates, terras, & loca hujusmodi reædificari debeant & reduci, prout juxta deliberationem & ordinationem præfatas plurima, quæ extra muros fuerant, sunt reducta; venerabilis frater noster Bernardus Episcopus Parmen.

Monasterium intra civitatis mœnia reædificandum.

men. præmissa provide considerans, ac precibus, & piis postulationibus Abbatissæ & Conventus earumdem annuens, eis pro hujusmodi Monasterio ædificando, fundando, & construendo infra civitatem præfatam, Ecclesiam sine cura sancti Quiriti Parmen. ad ejus collationem, & omnimodam dispositionem pertinentem, tunc certo modo vacantem, pia largitione concessit, atque donavit. Quare pro parte Abbatissæ & Conventus præfatarum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. III. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus vocatis qui fuerint evocandi, de præmissis omnibus & singulis, auctoritate nostra te diligenter informes: & si per informationem hujusmodi vera esse repereris, super quibus tuam conscientiam oneramus, eisdem Abbatissæ & Conventui præfatum Monasterium extra muros demoliendi, sola illius Ecclesia inibi illæsa & libera reservata, ac hujusmodi Monasterium in loco dictæ Ecclesiæ sancti Quiriti, pro usu & habitatione præfatis, de novo fundandi & construendi, cum campanili, campana, cœmeterio, & aliis necessariis officinis, ac se ad illud, postquam, ut præmittitur, constructum & fundatum fuerit, transferendi, auctoritate præfata licentiam largiaris. Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ac statutis & consuetudinibus Ordinis præfati, & aliis contrariis quibuscumque. Proviso quod Ecclesia dicti Monasterii debitis propterea non fraudetur obsequiis, sed etiam ei serviatur laudabiliter in divinis; ac locus dicti Monasterii demoliendi ad profanos usus nullatenus redigatur. Licentia conceditur.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, IV. Kal. Januarii anno VI.

ANNO CHRISTI 1423. MARTINI V. ANNO 6.

XCVI.

Ut uniat Monasterio Zamoren. parochialem Ecclesiam, & alios reditus. Ibid. fol. 311.

Venerabili fratri Episcopo Electen.

§. I. PRudentes virgines, quæ mundanis abdicatis illecebris, virginitatem suam Virginis filio devoventes, parant accensis lampadibus, obviam ire Christo sponso, tanto propensius prosequimur studio caritatis, quanto majori pro fragilitate sexus suffragio indigere noscuntur. Exordium.

§. II. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ, & conventus Monasterii sanctæ Claræ Ordinis ejusdem Sanctæ, extra muros Zamoren. petitio continebat, quod licet olim earum Monasterium pulchris, & sumptuosis ædificiis constructum, ac ornamentis Ecclesiasticis pro divino cultu opportunis decenter munitum foret, & quamplurium Monialium, sub regulari habitu præfati Ordinis inibi Domino famulantium numero abundaret, tamen propter gentium armigerarum discursus, & guerras, quæ inter duos Castellæ Reges dudum in illis partibus viguerunt, præfatum Monasterium fuit quasi dirutum, & destructum, ac ornamentis hujusmodi, ac aliis bonis, depauperatum, quodque Abbatissa & Moniales ejusdem Monasterii, quæ postmodum cum eleemosynis, & caritativis subsidiis Christifidelium, Monasterium hujusmodi extra muros præfatos, in loco aliquantulum a civitate Zamoren. remoto fundare, & reædificare cœperunt, propter exilitatem fructuum, redituum, & proventuum ejusdem Monasterii, qui triginta librarum Turonen. parvorum secundum communem &c. valorem annuum, ut Abbatissa & Conventus præfatæ asserunt, non excedunt, nedum Monasterium ipsum in ædificiis, & ornamentis præfatis reparare, quinimo ex hujusmodi triginta libris, cum eis solo pane re- Monasterium a belligeris incursibus fere dirutum.

reficiantur annuatim, earum vitam sustentare, & alia eis, ac dicto Monasterio pro tempore incumbentia onera supportare non valent. Quare pro parte Abbatissæ & Conventus præfatarum fuit nobis humiliter supplicatum, ut pro ædificiorum & ornamentorum præfatorum reparatione & refectione, ac Monialium inibi degentium pro tempore sustentatione, & hujusmodi onerum supportatione, Ecclesiam sanctæ Mariæ antiquæ, *Eremitagium* nuncupatum, extra muros præfatos, & prope dictum Monasterium situm, quæ olim parochialis fuisse, ac fontes baptismales, & alia insignia parochialia, necnon parochianos habuisse dicitur, licet ea modo non habeat, & cujus viginti, necnon sancti Joannis *de Collinas*, & sancti Jacobi præstimonia prope villam de *Benavento*, Astoricen. Diœcef. consistentia, per seculares Clericos gubernari consueta, quorum quinquaginta librarum Turonen. similium secundum æstimationem præfatam, fructus, reditus & proventus, valorem annuum, ut Abbatissa & Conventus præfatæ etiam asserunt, non excedunt, eidem Monasterio in perpetuum incorporare, annectere & unire, de benignitate Apostolica dignaremur.

Petunt ei Ecclesiam parochialem uniri.

§. III. Nos igitur &c. non habentes, ac eisdem Abbatissæ, & Monialibus, ac Monasterio in præmissis pio & paterno compatientes affectu, hujusmodi &c. inclinati, fraternitati tuæ, cum eædem Abbatissa & Moniales præmissa per eas nobis exposita infra Romanam curiam se asserunt posse probare, per Apostolica &c. mandamus, quatenus super præmissis nobis, ut præfertur, expositis, te auctoritate nostra informes, & si per &c. ita repereris esse, super quo tuam &c. Ecclesiam & præstimonia præfata, cum omnibus juribus, & pertinentiis suis præfato Monasterio, eadem auctoritate nostra, in perpetuum incorporare, annectere, & unire procures, ita quod personis Ecclesiam, & præstimonia ipsa obtinentibus, etiamsi Apostolicæ Sedis Officiales, ac propterea Ecclesia, & præstimonia ipsa dispositioni Apostolicæ generaliter, vel specialiter alias reservata existant, simul, vel successive cedentibus, vel decedentibus, aut Ecclesiam & præstimonia ipsa alias quomodolibet dimittentibus, liceat eisdem Abbatissæ & Conventui per se, vel alium, seu alios Ecclesiæ, & præstimoniorum, juriumque & pertinentiarum præfatorum corporalem possessionem apprehendere, & perpetuo retinere, ipsorumque fructus, reditus, & proventus, ac jura & obventiones quæcumque in reparationem, ac refectionem, necnon hujusmodi onerum supportationem, & aliis in earum, & dicti Monasterii usus, & utilitates convertere, Diœcesani loci & alterius &c. minime requisita. Et nihilominus si unionem, annexionem, & incorporationem hujusmodi per te, vigore præsentium, fieri contingat, ac personæ ipsæ Ecclesiam & præstimonia præfata obtinentes ad effectum, ut unio, incorporatio, & annexio præfatæ suum citius sortiantur effectum, in manibus tuis sponte, & libere cedere voluerint, tu cessiones hujusmodi a personis eisdem, vel earum procuratoribus, ad hoc ab eis specialiter constitutis, simul, vel successive, hac vice dumtaxat, auctoritate nostra recipias, & admittas, eisque per te receptis & admissis, liceat Abbatissæ & Conventui præfatis, Ecclesiæ & præstimoniorum præfatorum corporalem possessionem, ut præmittitur, recipere, & etiam retinere, non obstantibus &c. contrariis quibuscumque &c. quas quidem litteras, & processus habitos per easdem, & quæcumque inde secuta ad Ecclesiam & præstimonia præfata volumus non extendi, sed nullum per hoc eis, quoad assecutionem beneficiorum aliorum, præjudicium generari, & quibuscumque aliis &c. Volumus autem quod præfatæ Abbatissa & Conventus de fructibus, reditibus, & proventibus dictæ Ecclesiæ per idoneum Presbyterum in eadem Ecclesia in divinis faciant laudabiliter deserviri. Et si forsan in fu-

Episcopo commissa informatio.

Et gratiæ concessæ executio.

tu-

turum illam parochianos habere contigerit, perpetuus Vicarius in ea canonice instituatur, qui curam animarum ipsorum parochianorum habeat exercere, cuique de fructibus, reditibus, & proventibus ipsius Ecclesiæ congrua portio assignetur, ex qua idem Vicarius congrue sustentari valeat, ac Episcopalia jura solvere, & alia sibi incumbentia onera supportare. Nos enim, si unionem, annexionem, & incorporationem præfatas per te, vigore præsentium, fieri contigerit, ut præfertur, ex nunc irritum decernimus, & inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate scienter &c. contigerit attentari.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, VI. Kalendas Martii, anno VI.

XCVII.

Ut Sorores Tertii Ordinis domum recipiant in Urbe. Ibidem, fol. 145.

Dilecto filio Vicario sanctæ Mariæ de Populo de Urbe.

§. I. HUmilibus supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectarum in Christo filiarum Margaritæ, & Catarinæ, ac Agnetis, secundum Instituta Ordinis Minorum, *tertiam regulam* nuncupata, in alma Urbe degentium petitio continebat, quod olim dilecta in Christo filia Stephana Cioti de Castro Campagnani, districtus ipsius urbis, pro suæ, suorumque salutis remedio, quamdam domum in dicto Castro positam, & nonnulla supellectilia in eadem, ad dictam Stephanam tunc legitime spectantia, pro usu & habitatione mulierum honestarum, secundum instituta præfata viventium, ac Hospitalitate in eadem domo propterea servanda, dilectis in Christo filiabus Cecchæ, & Margaritæ de Tuderto in regione Campi Martis, in loco *Mons acceptabilis* nuncupato, de dicta Urbe, pro se & aliis mulieribus secundum eadem Instituta degentibus perpetuo, libere dedit, atque donavit, prout in quodam publico instrumento desuper confecto dicitur plenius contineri, cujus, necnon donationis hujusmodi vigore, mulieres ipsæ domum eamdem assecutæ, illam ex tunc pro usu & habitatione hujusmodi tenuerunt, & possederunt, prout adhuc tenent, & possident pacifice de præsenti. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, quia dicta domus, in qua jam ex mulieribus antedictis nulla residet, nec Hospitalitas aliqua secundum donantis institutionem observatur, propter nimiam ejus ab Urbe præfata distantiam, eis quodammodo inutilis reddatur, quodque si domus ipsa venderetur, & ex pretio venditionis hujusmodi, alia juxta præfatum earum in Urbe locum emeretur, ipsarum commoditati, & utilitati salubrius consuleretur. Quare pro parte dictarum Margaritæ, Catarinæ, & Agnetis nobis fuit humiliter supplicatum &c. *Ut in Const. 16. hujus Pontificis.*

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus de præmissis &c. informes &c. præfatis mulieribus earum, & aliarum nomine domum de dicto Castro præfatam libere vendendi eam emere volentibus, necnon pretio ipsius venditæ domus domum aliam hujusmodi pro similibus usu, & habitatione, ac hospitalitate, juxta præfatum locum eisdem mulieribus licite emendi, eadem auctoritate licentiam largiaris. Non obstantibus præmissis &c. ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, Kalendis Martii, anno VI.

XCVIII.

XCVIII.

Datur ei facultas duo Cœnobia admittendi. Ibidem, fol. 172.

Dilecto filio .... Ordinis Fratrum Minorum de Observantia *nuncupatorum*, *in Provincia Terræ-laboris*, *secundum morem dicti Ordinis*, *Vicario Generali*.

Ut in Reg. Tomi 9. fol. 461. §. I. HIs quæ divini cultus augmentum &c. Dudum siquidem quondam Jacobo de Salerno Ordinis Fratrum Minorum professori, quatuor loca pro usu & habitatione nonnullorum Fratrum dicti Ordinis, sibi pia largitione fidelium in Italia concedenda, dummodo ad id locorum Ordinariorum, ac Ministri Generalis dicti Ordinis consensus accederet, recipiendi, & in eis domos cum Ecclesiis, oratoriis, campanili &c. & aliis necessariis officinis construendi, & ædificandi, licentiam, necnon Fratribus dicti Ordinis, quos in hujusmodi domibus pro tempore residere contingeret, ut omnibus privilegiis &c. Ordini præfato, & aliis illius domibus concessis uti, & gaudere libere possent, concessimus, prout in nostris superinde confectis litteris plenius continetur. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte tua petitio continebat, dictus Jacobus, qui in vim concessionis hujusmodi duo tantum loca recepit, & antequam dictæ litteræ ulteriorem sortirentur effectum, extra Romanam Curiam extiterit vita functus, ac hujusmodi concessionis gratia, quoad alia duo loca non recepta, in cultus & propagationis præfatorum detrimentum, censeantur propterea expirasse, pro parte tua fuit nobis humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos itaque &c. tibi juxta formam dictarum litterarum, recipiendi hujusmodi duo ex ipsis quatuor loca, non recepta, ut præfertur, licentiam, necnon Fratribus in illorum domibus, si per te illas erigi contigerit, pro tempore moraturis, ut privilegiis, gratiis &c. in ipsis litteris annotatis uti, & gaudere, juxta earumdem litterarum continentiam & tenorem, libere & licite valeant, auctoritate &c. indulgemus. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, VII. Idus Martii, anno VI.

XCIX.

Ut in terris infidelium duo loca recipiat. Ibidem, fol. 186.

Dilecto filio Jacobo Scalionis de Neapoli, *Ordinis Fratrum Minorum professori*.

Ut in Reg. Tom. 9. fol. 457. §. I. SAcræ Religionis &c. Sane pro parte tua nobis nuper exhibita petitio continebat, quod in terris infidelium pauca loca tui Ordinis existunt, & cum sæpe contingat Fratres ejusdem Ordinis ad illas partes transire, ex defectu locorum hujusmodi, oporteat eos sæpius apud seculares personas hospitari, & sic hospitando nequeant Regularem observantiam & statuta dicti Ordinis, prout decet, commode observare, pro parte tua fuit nobis humiliter supplicatum, ut tibi ad præfatas terras transeundi &c.

§. II. Nos igitur &c. tibi, ut in dictis terris, & alibi etiam inter Christifideles hujusmodi duo loca constructa, & construenda, si tibi pia largitione fidelium concedantur, vel alias justis modis poteris adipisci, libere recipiendi, & in quolibet locorum eorumdem, prout necessarium fuerit, Ecclesiam, seu oratorium cum campanili &c. & aliis supradictis pro usu, & habitatione hujusmodi Fratrum construendi & ædificandi, & in eis perpetuo com-

commorandi, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. & qualibet alia constitutione Apostolica contraria nequaquam obstantibus, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, licentiam elargimur. Jure tamen parochialis &c. semper salvo. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, VI. Idus Martii, anno VI.

C.

Ut Fratres admittant domum in Castro Duglanc. Ex lib. I. de diversis formis &c. anno 6. fol. 195.

Venerabili Fratri Episcopo Alben.

§. I. Inceræ devotionis affectus, quem dilectus filius nobilis vir Arcellus ex Marchionibus Salutiarum Miles, Alben. Diœces. ad nos &c. *Ut in Regest. Tomi 9. fol. 474.* Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dicti Militis petitio continebat, quod ipse zelo devotionis accensus &c. ad Dei omnipotentis laudem & gloriam, ac ob reverentiam beati Francisci Confessoris, de bonis sibi desuper collatis, quamdam domum cum Ecclesia &c. & aliis necessariis officinis, in castro Duglanc, dictæ Diœces. suæ temporali ditioni subjecto, a quo etiam quædam alia domus dicti Ordinis decem milliarium spatio non remota existit, in loco ad hoc apto & convenienti, pro usu & habitatione aliquorum Fratrum, inibi sub regulari Observantia dicti Ordinis fructus salutares Domino impendentium, construere & erigere, ac construi & erigi facere proponit &c. pro parte ipsius Militis nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos itaque &c. fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus eidem Militi præmissa faciendi, ac Fratribus præfatis domum eamdem cum Ecclesia &c. & aliis prænominatis recipiendi, illamque pro usu & habitatione præfatis retinendi & in ea perpetuo commorandi, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. contraria nequaquam obstante, auctoritate nostra licentiam largiaris. Et nihilominus Fratribus Ordinis præfati, quos in eadem domo pro tempore residere contigerit, ut quibusvis privilegiis &c. quomodolibet concessis uti & gaudere possint & debeant, eadem auctoritate concedas, jure tamen parochialis &c. semper salvo.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, XIII. Kalendas Aprilis, anno VI.

CI.

Joannes de Baeza instituitur Vicarius generalis in Canariis insulis, & Fratribus in eis degentibus multa privilegia conceduntur. Ex lib. de Regularibus, anno 6. fol. 208.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. AD ea quæ pro Catholicæ fidei augmento cedere dignoscuntur, prout ex debito cogimur officii pastoralis, libenter intendimus, & ad extirpandum de cordibus infidelium errores quibus irretiti sunt, eosdemque infideles ad fidei præfatæ notitiam admittendum, partes nostræ sollicitudinis adhibemus. *Exordium.*

§. II. Hodie siquidem pro parte dilecti filii Joannis de Baeza, Ordinis Fratrum Minorum professoris, nobis exposito, quod olim ipse de licentia Petri de Luna in sua obedientia, de qua partes illæ tunc erant, Benedicti XIII. nuncupati, necnon quondam Joannis Ordinis præfati Generalis Ministri, ad insulas Canariæ, Rubicen. Diœces. in quibus aliqui utriusque *Joannes de Baeza ad Insulas Canarias se transfert.*

 se-

sexus a paucis temporibus citra, infidelitate relicta, ad fidem præfatam conversi fuerant, se transferens, ibidem verbum Dei fidelibus, & nonnullis infidelibus ad eamdem fidem converti cupientibus, prædicaverat, quodque idem Petrus, tunc Benedictus XIII. eidem Joanni de Baeza fundandi & construendi, seu construi & fundari faciendi, in qualibet ex quatuor ex præfatis insulis, unum locum dicti Ordinis, licentiam & facultatem concesserat, ac nobis humiliter supplicato, ut cum ipse Joannes de Baeza opus hujusmodi continuare desideraret, ut illud eo libentius perficere valeret, quo majori foret auctoritate munitus, licentiam & facultatem hujusmodi confirmare, necnon eumdem Joannem in ipsis insulis Vicarium Generalem constituere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Ibi Vicarius Generalis instituitur.

§. III. Nos hujusmodi supplicationibus inclinati, ac licentiam & facultatem hujusmodi confirmantes, præfatum Joannem in insulis Vicarium Generalem, secundum morem dicti Ordinis, cum simili potestate, quam Minister Generalis habet, & prout in Corsicæ, & Sardiniæ insulis Vicarii ejusdem Ordinis deputati, habere consueverunt, & habent, per alias nostras litteras fecimus, constituimus, & etiam deputavimus, eidem Joanni & cuilibet Vicario inibi pro tempore existenti, quoscumque Fratres idoneos ipsius Ordinis ad easdem insulas transire, & inibi moram trahere volentes, recipiendi, eosque ad partes Christifidelium eleemosynas pro necessariis suis, & aliorum Fratrum, in eisdem insulis pro tempore commorantium, petituros destinandi; præfatisque Fratribus, quos ad præmissa destinaret, hujusmodi eleemosynas, cujuscumque Ordinarii, seu Prælati, aut alicujus alterius super hoc licentia petita, licet non obtenta, petendi; necnon Fratribus ejusdem Ordinis ibidem, ut præmittitur, commorantibus, quod ipsi Christifidelibus in eisdem insulis existentibus, & in futurum ad eamdem fidem convertendis, si Clerici seculares, ad quos pertinet, non forent. Ecclesiastica sacramenta ministrare valerent, licentiam & facultatem concessimus, prout in eisdem litteris plenius continetur.

Privilegia Fratribus concessa.

§. IV. Nos igitur eorumdem Fratrum in dictis insulis pro tempore commorantium, ne propter hoc cogantur ad Romanam Curiam veniendo personaliter laborare, volentes parcere laboribus, & expensis, auctoritate Apostolica, tenore præsentium statuimus, & etiam ordinamus, quod cedente, vel decedente præfato Joanne, vel alio in eisdem insulis Vicario pro tempore existente, liceat præfatis Fratribus, qui fuerint, & erunt pro tempore, alium Vicarium in eisdem insulis eligere, qui sic electus per dilectum filium Ministrum Provincialem in provincia Castellæ, secundum morem dicti Ordinis, ad quem confirmatio electionis hujusmodi per Ministrum Generalem supradictum eidem Provinciali Ministro concessa perpetuo pertineat, confirmetur, & officium Vicariatus hujusmodi valeat licite gerere, & exercere in insulis memoratis. Et nihilominus Vicario & Fratribus hujusmodi pro tempore existentibus in insulis prælibatis, omnibus privilegiis eidem Ordini per Apostolicam Sedem concessis gaudere, & uti valeant, quibus alii Fratres in aliis domibus ubique commorantes gaudent, seu quomodolibet potiuntur, eadem auctoritate concedimus. Quodque Episcopi, seu Prælati in eisdem insulis pro tempore existentes nullatenus plus jurisdictionis in Vicarium, & Fratres hujusmodi habere possint, nec valeant, quam habent alii Prælati, seu Episcopi in aliis mundi partibus in Fratres ejusdem Ordinis, sive habere consueverunt. Et insuper Vicario præfato, & qui pro tempore erit, deputandi unam, vel plures, personam, vel personas, idoneam, seu idoneas, secularem, vel seculares, & per ipsam, aut ipsas, ea quæ pro tempore eidem Vicario existenti, & dictis Fratribus a Chri-

Christifidelibus erogabuntur, & donabuntur, recipi, & pro necessitatibus, utilitatibus, & commodo Ecclesiarum ædificandarum in eisdem insulis, ac Vicarii, & Fratrum præfatorum distribui faciendi: constitutionibus Apostolicis, & ejusdem Ordinis, ceterisque contrariis nequaquam obstantibus, auctoritate præfata, tenore præsentium licentiam & facultatem plenariam elargimur. Nulli ergo &c. nostrorum statuti, ordinationis, & elargitionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, v. Idus Aprilis anno vi.

CII.

Ut Fratres Tertii Ordinis recipiant domum in civitate, vel diœcesi Hispal. Ibidem fol. 87.

Dilecto filio Thesaurario Ecclesiæ Hispalen.

§. I. Sinceræ devotionis affectus, quem dilecti filii universi Fratres Tertii Ordinis sancti Francisci *de Pœnitentia*, nuncupati, domus sancti Joannis extra muros Hispal. &c. Sane pro parte dictorum Fratrum nobis nuper exhibita petitio continebat, quod ipsi in domo præfata, quæ cum Ecclesia, campanili &c. & aliis necessariis officinis constructa existit, & quæ ad conservandam ipsorum Fratrum sanitatem minus apta, & indisposita fore dignoscitur, diutius immorari nequeant. Quare pro parte dictorum Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis quamdam aliam domum similiter cum Ecclesia, claustro, campanili &c. & aliis necessariis officinis hujusmodi, in qua sub perpetua clausura Domino vivant, in aliquo alio ad hoc congruo & honesto loco, in civitate, vel diœcesi Hispal. sub nomine & vocabulo sancti Sebastiani fundandi construendi &c. *Vide ut supra.*

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus vocatis qui &c. præfatis Fratribus aliam domum hujusmodi, cum Ecclesia, claustro &c. & officinis præfatis, in qua sub clausura perpetua vivere teneantur, in loco ad hoc congruo &c. honesto, in civitate, vel diœcesi præfatis per eos licite acquirendo, sub nomine & vocabulo sancti Sebastiani præfatis fundandi, construendi, & ædificandi, ac se cum bonis, necnon ornamentis præfatis ad eamdem fundandam domum transferendi, illamque recipiendi, & perpetuo retinendi, Diœcesani loci, & cujuslibet &c. minime requisitis. Non obstantibus fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. quibuscumque contrariis, jure tamen parochialis &c. semper salvo, plenam & liberam, auctoritate nostra, licentiam largiaris. Nos enim si per te dictis Fratribus &c. elargiri contigerit, ut præfertur, illis qui in dicta domo fundanda pro tempore morabuntur, ut omnibus privilegiis &c. quibus alii Fratres ejusdem Ordinis in eorum domibus pro tempore existentes gaudent, seu quomodolibet potiuntur, libere & licite uti & gaudere: illis vero hujusmodi Ordinis Fratribus, qui in præsentiarum existunt, & ad eamdem fundandam domum se transferent, ac etiam illis, quos eamdem fundandam domum, postquam, ut præmittitur, fuerit fundata, & constructa, infra triennium ingredi contigerit, & inibi, donec in humanis egerint, sub hujusmodi clausura permanserint, ut confessor idoneus, quem ex Fratribus ejusdem fundandæ domus duxerint eligendum, omnium peccatorum suorum, de quibus corde contriti, & ore confessi fuerint, semel tantum in mortis articulo, plenam remissionem eisdem Fratribus in sinceritate fidei, unitate sanctæ Romanæ, Ecclesiæ, ac obedientia, & devotione nostra, vel successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium, persistentibus, auctori-

tate Apoftolica concedere valeat, tenore præfentium indulgemus.

§. III. Volumus autem quod idem confeffor de his, de quibus fuerit alteri fatisfactio impendenda, eam eifdem Fratribus per eos, fi fupervixerint, vel per alios, fi tunc forte tranfierint, juxta ipfius Ordinis inftituta, faciendam injungat, quam iidem Fratres facere teneantur, ut præfertur. Et ne, quod abfit, propter hujufmodi gratiam Fratres ipfi procliviores reddantur ad illicita in pofterum committenda, volumus quod, fi ex confidentia remiffionis aliqua forte committerent, quoad illa, præfata remiffio Fratribus nullatenus fuffragetur: quodque Frarres ipfi per unum annum a tempore, quo præfens ultima noftra conceffio ad eorum notitiam pervenerit, computandum, fingulis fextis feriis, impedimento legitimo ceffante, jejunent: quod fi præfatis feriis ex præcepto Ecclefiæ, regulari obfervantia, injuncta pœnitentia, voto, vel alias jejunare teneantur, una alia die fingularum feptimanarum ejufdem anni, qua ad jejunandum, ut præmittitur, non funt aftricti, jejunent. Et fi in dicto anno, vel aliqua ejus parte effent legitime impediti, anno fequenti, vel alias, quamprimum commode poterunt, modo fimili fupplere hujufmodi jejunium teneantur, alioquin eadem noftra conceffio quoad jejunium hujufmodi non obfervantes dumtaxat, nullius fit roboris, vel momenti.

Datum Romæ apud fanctum Petrum, VI. Idus Maii, anno VI.

CIII.

Ut Vifitatorem inftituat Fratrum & Sororum Tertii Ordinis provinciæ Hifpalen. fratrem Fernandum Gundifalvi. Ibidem fol. 84.

Dilecto filio Bernardo de Rupe Ordinis Fratrum Minorum profeffori, Magiftro in Theologia, in Romana Curia refidenti.

§. I. Eligioforum exceffus, quos antiquus hoftis eo follicitius fufcitat, quo eorum vitæ meritoriæ ardentius æmulatur, tanto amplius deteftantes, quanto ex illis majora fcandala in mentibus fidelium oriuntur, ad illos reprimendum, & caftigatione debita coercendum congruum nos decet remedium adhibere.

§. II. Cum itaque, ficut accepimus, nonnulli ex Fratribus & Sororibus Tertii Ordinis fancti Francifci *de Pœnitentia* nuncupati, provinciæ Hifpalen. regulari relicta modeftia, ad nonnullos exceffus profiliant, & de his propter fuorum Superiorum abfentiam, vel negligentiam remanentes impunes, plurimis ad fimilia profiliendi fe præbeant perniciofum exemplum. Nos tam in præmiffis falubriter providere, quam etiam Fratrum, & Sororum eorumdem nobis humiliter fupplicantium fuper hoc, qui dilectum filium Fernandum Gundifalvi de Alcazar dicti Ordinis profefforem, omnium domorum, & locorum, ac perfonarum, Ordinis, & Provinciæ præfatorum deputari, ipfifque Fratribus, ut præfato Fernando cedente vel decedente, ad hujufmodi vifitationis officium, ex tunc in antea pro tempore Vifitatore carere contigerit, alium dicti Ordinis profefforem, ad hoc idoneum, in eorum, ac locorum, & domorum præfatorum Vifitatorem eligendi, facultatem concedi cupiunt &c. difcretioni tuæ &c. mandamus, quatenus de præmiffis omnibus, ac dicti Fernandi, qui Presbyter, & ut afferitur, in Decretis Baccalaureus exiftit, fufficientia &c. te diligenter informes &c. fi tibi videatur pro bono ftatu, & reformatione Fratrum & Sororum, ac domorum & locorum præfatorum in melius reformando, quod præmiffa eis concedenda exiftant, tu in præmiffis, & circa ea, eadem auctoritate noftra facias &c. dicti Tertii Ordinis ab bonum ftatum ipforum &c. & utilia fore videris &c. Contra-

traditores per censuram &c. non obst. privilegiis &c. ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, vi. Idus Maii, anno vi.

CIV.

Ut Fratres Tertii Ordinis in provincia Hispalen. possint deferre scapulare. Ibid. fol. 142.

Eidem.

Humilibus & honestis supplicum votis libenter annuimus &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Fratrum Tertii Ordinis S. Francisci *de Pœnitentia* nuncupatorum, provinciæ Hispalen. petitio continebat, quod licet ipsi sub Regulari professione dicti Ordinis Deo jugibus degunt obsequiis, & ad certum per eos gestandum habitum, juxta præfati Ordinis instituta minime sunt astricti: nihilominus quemdam habitum per nonnullos Eremitas, *de paupere vita* nuncupatos, deportari solitum deferre consueverint, pro parte eorumdem Fratrum Tertii Ordinis nobis fuit humiliter supplicatum, ut pro decore dicti Ordinis, & ut inter eos & dictos Eremitas, qui nullius Observantiæ Regularis existunt, in hujusmodi habitu aliqualis diversitas appareat, ipsis Fratribus Tertii Ordinis, tam præsentibus, quam futuris, quoddam scapulare decentis longitudinis, dicto per eos gestato habitui in colore conforme, per eos deferendum concedere, & assignare, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus, si diligenti &c. eisdem Fratribus Tertii Ordinis. dummodo in Sacerdotio, aut sacris Ordinibus constituti existant, præsentibus & futuris scapulare hujusmodi coloris, & formæ, ac longitudinis congruentis, per eos, ut præfertur, gestandum, auctoritate nostra concedas pariter, & assignes: constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque. *Ut in Constit. 16. hujus Pontif.*

Datum Romæ apud sanctum Petrum, vi. Idus Maii, anno vi.

CV.

Confirmatur in regimine Hospitalis sancti Stephani de Urbe. Ibidem fol. 250.

Dilecto filio Georgio Henrici Tertii Ordinis sancti Francisci professori, & dicti Ordinis Procuratori Generali.

Ad ea, quæ ex injuncto nobis Apostolatus officio incumbunt, libenter intendimus, quæ Hospitalium, & piorum locorum utilitatem respiciunt, & ut ea, quæ ad ipsorum prosperitatem, ac divini cultus augmentum sunt salubriter ordinata, illibata consistant, libenter adjicimus Apostolici muniminis firmitatem. Exhibita nobis nuper pro parte tua petitio continebat, quod carissimus in Christo filius noster Sigismundus Romanorum, & Hungariæ Rex illustris, ad quem provisio Hospitalis sancti Stephani Protomartyris de Urbe pro tempore pertinere dignoscitur, pie considerans quod Hospitale præfatum, quod per beatum Stephanum Hungariæ nationis Regem fundatum extitit, & dotatum, propter guerrarum turbines, & calamitates multiplices, quæ præfatam Urbem diutius miserabiliter afflixerunt, in suis structuris & ædificiis est totaliter collapsum, ac desiderans, ut Hospitale ipsum in suis ædificiis, & rebus aliis reparetur, curam, regimen, & administrationem ejusdem Hospitalis tibi per suas litteras commisit. Et dein-

deinde dilecti filii Capitulum Baſilicæ Principis Apoſtolorum de dicta Urbe, commiſſionem ratam habentes, approbarunt, atque etiam confirmarunt, prout in litteris Regis, & Capituli præfatorum, ipſorum ſigillis munitis plenius continetur. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter ſupplicatum &c. Nos hujuſmodi &c. inclinati, commiſſionem & confirmationem præfatas, ac omnia & ſingula in dictis litteris contenta, & quæcumque &c. rata habentes &c. ea auctoritate Apoſtolica confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c. noſtræ confirmationis, & communitionis infringere &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, xvi. Kalendas Junii, anno vi.

CVI.

Donatio Conventus Janeri facta Fratribus Boſnæ confirmatur. Ex lib. 1. de diverſis formis, anno 6. fol. 219.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Pia fidelium vota illa potiſſime, per quæ fœcundi fructus, quos in agro militantis Eccleſiæ ſacra Fratrum Minorum Religio, in propagationem Divini cultus, & fidei orthodoxæ producit aſſidue, uberius pullulent & ſuccreſcant, libenter, cum a nobis petitur, exaudimus.

§. II. Hinc eſt, quod nos dilecti filii nobilis viri Sigiſmundi de Loſont, Militis, Strigonien. Diœceſ. ſupplicationibus inclinati, locum in oppido Janero, Agrienſ. Diœceſ. per quondam Ladiſlaum Banum, ejuſdem Militis genitorem, de bonis ſibi a Deo collatis &c. fundatum, atque conſtructum, & Fratribus Ordinis Minorum Vicariæ Boſnæ, ſecundum morem dicti Ordinis, pro eorum uſu & habitatione perpetuis, cum ejus Eccleſia in honorem, & ſub vocabulo beatæ Mariæ Virginis, necnon domibus, clauſtris &c. & aliis neceſſariis officinis, pia largitione donatum, ac dudum per eoſdem Fratres de Apoſtolicæ Sedis, ut aſſeritur, licentia ſpeciali, pro uſu & habitatione præfatis receptum cum Eccleſia, in qua nonnulli ex eiſdem Fratribus divino ſunt obſequio mancipati, necnon clauſtris dormitoriis &c. & officinis hujuſmodi, ceteriſque juribus, & pertinentiis ſuis præfatis Fratribus, ſicut ipſi illa rationabiliter ſunt adepti, & in præſentiarum juſte, & pacifice habent & poſſident, auctoritate Apoſtolica confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus. Eis nihilominus de uberiori gratia concedentes, quod ipſi, eorumque ſucceſſores & poſteri, inibi pro tempore moraturi, omnibus & ſingulis exemptionibus &c. quibus ceteri Ordinis, & Vicariæ præfatorum Fratres quomodolibet potiuntur & gaudent, uti valeant & gaudere. Nulli ergo &c. noſtræ confirmationis, communitionis, & conceſſionis infringere &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, xv. Kalendas Junii, anno vi.

CVII.

Ut Jolanda Ducis Gandiæ nata poſſit ædificare Monaſterium in regno Aragoniæ. Ex lib. de Regularibus, an. 6. fol. 197.

Dilecto filio Abbati Monaſterii Vallis-dignæ, Valentin. Diœceſ.

Ut in Conſtit. 90. hujus Pontif.

§. I. Piis fidelium votis &c. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectæ in Chriſto filiæ Jolandæ Abbatiſſæ Monaſterii ſanctæ Claræ Valentin. Ordinis ejuſdem Sanctæ, quondam Alphonſi Ducis Gandiæ natæ, pe-

petitio continebat, quod ipsa ad laudem &c. infra regnum, districtum, seu terras subjecta temporali dominio carissimi in Christo filii Alphonsi Regis Aragonum illustris, de cujus stirpe dicta Abbatissa, sicut asserit, etiam in propinquo consanguinitatis gradu traxit originem, unum Monasterium pro usu & habitatione unius Abbatissæ, & pro competenti numero Sororum dicti Ordinis, quæ sub cura, & secundum Instituta Ordinis Fratrum Minorum vivere, & mundanæ conversationis illecebris, & seculi vanitatibus abjectis, inibi sub clausura perpetuo Domino famulari debeant, de novo fundari desideret, & etiam sufficienter dotari. Quare pro parte dictæ Abbatissæ nobis fuit humiliter supplicatum &c. de bonis ad eam, ratione personæ suæ spectantibus, aut ad ipsam piis ad hoc specialiter faciendis fidelium largitionibus, seu concessionibus proventuris, infra regnum, districtum, seu terras hujusmodi, de novo fundari & construi, ac dotari faciendi licentiam, necnon in illo, postquam fundatum, & dotatum fuerit, hac prima vice dumtaxat, Abbatissam instituendi, dilecto filio Rectori, seu Visitatori Monasterii de Tordesillis dicti Ordinis sanctæ Claræ, Palentin Diœces. aut uni, vel duobus aliis ejusdem Ordinis Fratrum Minorum professoribus, quem, vel quos, ipsa Jolanda Abbatissa ad hoc duceret eligendum, vel eligendos, facultatem concedere, dictumque fundandum Monasterium, & in eo collocandas Abbatissam & Sorores, omnibus & singulis, ac similibus privilegiis, gratiis, exemptionibus, indulgentiis, libertatibus, & immunitatibus, quibus præfatum Monasterium de Tordesillis ipsi a Sede Apostolica concessis, quomodolibet gaudet, vel potitur, communire, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. II. Nos igitur ipsius Jolandæ hujusmodi pium & laudabile desiderium plurimum in Domino commendantes, illudque, quantum nobis ex alto permittitur, plurimis favoribus prosequi volentes, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus sufficienti dote, de qua præfata Abbatissa, & Sorores in ipso fundando Monasterio, pro tempore degentes commode sustentari, & alia quævis eis pro tempore incumbentia onera supportare, dictumque fundandum Monasterium in suis ædificiis, atque structuris conservari valeant, primitus assignata, eidem Jolandæ Abbatissæ Monasterium hujusmodi cum Ecclesia &c. & aliis officinis præfatis &c. auctoritate Apostolica, alias secundum morem, & regularia Instituta dicti Ordinis sanctæ Claræ instituendi, & illi præficiendi &c. facultatem, auctoritate nostra largiaris. Jure tamen parochialis &c. semper salvo. Volentes insuper & eisdem Abbatissæ, & Sororibus, quæ in dicto fundando Monasterio pro tempore residebunt, auctoritate præfata concedentes, quod ipsæ & præfatum fundandum Monasterium, omnibus & singulis ac similibus privilegiis, gratiis, exemptionibus, indulgentiis, libertatibus, & immunitatibus Monasterio de Tordesillis, ac illius Abbatissæ & Sororibus præfatis ab eadem Sede quomodolibet concessis, perpetuo uti valeant, pariter & gaudere. Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, necnon statutis &c. ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, v. Idus Junii anno VI.

CVIII.

CVIII.

Ut eleemosynas erogantes pro reparatione Conventus Acmatzan. possint speciali privilegio a peccatis absolvi. Ex eodem libro fol. 110.

Dilecto filio Archidiacono de Aeza in Ecclesia Oxomen. salutem.

ADDITIO ALIORUM.

„ §. I. Ecclesiarum fabricis manum porrigere adjutricem, pium apud „ Deum, & meritorium reputantes frequenter Christifideles „ ad impendendum Ecclesiis ipsis auxilium nostris litteris exhortamur, & „ ut ad id eo fortius animentur, quo magis ex hoc animarum commodum „ se speraverint adipisci, nonnumquam pro his temporalibus suffragiis spiritualia eis munera elargimur.

„ §. II. Cum itaque, sicut ex supplicatione pro parte dilecti filii nobi„ lis Viri Mendoze militis, Leguntin. dioecesis facta nobis accepimus, Ec„ clesia & Claustrum Conventus sancti Francisci domus Ordinis Fratrum „ Minorum de Castro Acmatzan. dictae dioecesis, ejusdem militis temporali „ dominio fabricata, ad quem idem miles singularem gerit devotionis „ affectum, in suis aedificiis & structuris pro ejus majori parte collapsa sint; „ & licet ipse miles quamplurimas pias eleemosynas pro dictae Ecclesiae „ reparatione, qua non modica indiget, erogaverit, ad debitam tamen „ perfectionem Ecclesiae & Claustris ipsorum minime sufficere dignoscun„ tur: nos cupientes ut Ecclesia & Claustrum hujusmodi in suis aedificiis & „ structuris reparentur, & etiam conserventur, ac ut Christifideles eo „ promptius ad reparationem & conservationem hujusmodi manus porri„ gant adjutrices, quo ex hoc ibidem dono coelestis gratiae uberius conspe„ xerint se refectos, discretioni tuae..... personis utriusque sexus dum„ taxat, quae ad reparationem & constructionem Ecclesiae & claustri ipso„ rum de bonis eis a Deo collatis, juxta facultates eorum aliqua, juxta „ tuam discretionem erogaverint, & manus porrexerint adjutrices, in sin„ ceritate fidei, & unitate Romanae Ecclesiae, & fidelitate, obedientia, & „ devotione nostra, vel successorum nostrorum Romanorum Pontificum „ canonice intrantium persistentibus, auctoritate Apostolica, concedendi, „ ut confessor quem qualibet personarum hujusmodi sibi duxerint eligen„ dum, omnium peccatorum suorum, de quibus corde contriti & ore „ confessi fuerint, semel tantum in mortis articulo plenam remissionem „ personis eisdem singulis, eadem auctoritate concedere valeat, plenam „ & liberam, tenore praesentium, concedimus facultatem. Sic tamen quod „ idem Confessor de his, de quibus fuerit alteri satisfactio impendenda, „ eam dictis personis, si supervixerint per se, vel haeredes suos, aut alios, „ si tunc forte transierint, faciendam injungat, quam ipsae personae, vel hae„ redes aut alii, ut permissum est, facere teneantur. Et ne quod absit, „ eaedem personae propter hujusmodi gratiam reddantur prolixiores ad „ illicita in posterum committenda, volumus quod si ex confidentia re„ missionis hujusmodi aliqua fortasse committerent, quo ad illa praefata „ remissio eisdem personis nullatenus suffragetur.

„ §. III. Et insuper quod per unum annum, a tempore quo praefata „ nostra concessio ad earum personarum notitiam pervenerit computan„ dum, singulis sextis feriis, impedimento legitimo cessante, jejunent: „ quod si ipsis feriis ex praecepto Ecclesiae, regulari Observantia, injuncta „ poenitentia, voto, vel alias jejunare teneantur, una alia die singularum „ septimanarum ejusdem anni, qua ad jejunandum, ut praemittitur, non sint astri-

„ astricti jejunent, & si dicto anno, vel aliqua ejus parte essent legitime „ impediti, anno sequenti, vel alias quamprius poterunt modo simili supplere hujusmodi jejunium teneantur; porro ei ...... præfatum jejunium in toto, vel in parte quandocumque ædem personæ adimplere commode nequiverint, eo casu Confessor idoneus quem ad hoc elegerint, jejunium ipsum in alia pietatis opera, prout animarum earumdem personarum saluti expedire viderit, commutare valeat; quæ ipsæ personæ pari modo debeant adimplere. Alioquin hujusmodi nostra præsens concessio quo ad non observantes præmissa nullius sit roboris vel momenti.

„ Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, IV. Idus Junii, anno VI.

CIX.

Ut Fratres recipiant domum in villa Burenvalten. Ex lib. 2. de diversis formis anno 4. fol. 290:

Venerabili fratri Friderico Episcopo Trajecten.

HUmilibus & honestis supplicum votis &c. Sane petitio dilecti filii nobilis viri Willelmi Baronis Baroniarum in Baeren. & Boesnichen. Trajecten. diœcesis nobis nuper exhibita continebat, quod olim ipse de propria salute recogitans &c. prope villam Burenvalten. dictæ diœcesis ad eumdem Baronem pertinentem, de tui, & dilecti filii Bertrandi Ministri Provincialis, provinciæ Coloniens. Ordinis Fratrum Minorum, secundum morem dicti Ordinis, licentia & consensu, quamdam domum cum Ecclesia, campanili &c. & aliis necessariis officinis, pro perpetuis usu & habitatione unius Guardiani, & aliquorum Fratrum ejusdem Ordinis, ædificare, & fundare incepit. Quare &c. Nos &c. fraternitati &c. mandamus, quatenus &c. eidem Baroni domum cum Ecclesia, humili campanili &c. prædictis perficiendi & perfici, necnon Ecclesiam ipsam consecrari faciendi, ac dictis Fratribus prædictam domum &c. fel. record. Bonifacii Papæ VIII. & qualibet alia constitutione Apostolica contraria non obstant. jure &c. salvo, auctoritate nostra licentiam largiaris. Et insuper Guardiano, & Fratribus, qui in dicta domo pro tempore residebunt, ut omnibus & singulis privilegiis &c. uti & gaudere valeant, quibus alii Fratres &c. eadem auctoritate concedas. *Ut in Const. 16. hujus Pontificis.*

Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, x. Kal. Julii, anno VI.

CX.

Ut prope oppidum Brugen. construant domum. Ibidem fol. 52.

Dilectis filiis Guillelmo de Koc, & Petro Baldowin. laicis, Tornacens. diœcesis.

§. I. PIa vota fidelium &c. Sane petitio pro parte vestra nobis nuper exhibita continebat, quod cum olim tu, fili Guillelme, de tua & progenitorum tuorum salute recogitans &c. quoddam prædium extra muros oppidi Brugen. Tornacens. diœcesis consistens, & ad te legitime pertinens, pro usu & habitatione aliquorum Fratrum Tertii Ordinis beati Francisci, pia largitione donaveris, & etiam deputaveris, ac ad præsens tam tu, quam etiam tu, fili Petre, desideretis in eodem prædio unam domum, cum oratorio, sive capella, ac campanili &c. & aliis necessariis offi- *Ut in Const. 106. hujus Pontificis.*

cinis pro hujusmodi usu, & habitatione septem Fratrum Ordinis Fratrum Minorum, de bonis vobis a Deo collatis decenter fundare &c. pro parte vestra, nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. vobis ut in dicto prædio domum, cum oratorio, campanili &c. officinis hujusmodi, pro usu & habitatione dictorum Fratrum sine tamen juris alieni præjudicio, fundandi, construendi &c. necnon Provinciali Ministro provinciæ Franciæ, secundum morem &c. in qua hujusmodi prædium consistere dignoscitur, domum ipsam, per se, vel alium, seu alios cum prædictis, & aliis omnibus juribus, & pertinentiis suis, pro usu & habitatione hujusmodi Fratrum recipiendi, ac ipsis Fratribus illam inhabitandi &c. licentiam elargimur; eisdem etiam Fratribus, de uberiori gratia concedentes, quod ipsi, eorumque successores, & posteri dicti Ordinis Fratres, qui inibi pro tempore residebunt, omnibus & singulis privilegiis &c. concessis et concedendis uti valeant et gaudere, Apostolicis, necnon Provincialibus et Synodalibus constitutionibus, ac aliis contrariis non obstantibus quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ elargitionis et concessionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, Idibus Julii anno vi.

CXI.

Ut Fratres recipiant domum in civitate Biterren. Ex lib. . . de Regularibus ann. 6. fol. 15.

Dilecto filio Officiali Biterren.

Ut in Tomo 9. Constit. 24. Bonifacii IX.

§. I. SAcræ Religionis, sub qua dilecti filii Guardianus, et Fratres domus Ordinis Fratrum Minorum Biturren. mundanis abjectis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dictorum Guardiani et Fratrum petio continebat, quod olim vigentibus guerris, et aliis calamitatibus, partium illarum Commune, et populus civitatis Biterren. ne civitas ipsa armigerarum gentium incursibus opprimeretur, vel nimium pateretur dispendium, domum ipsam sitam prope, et extra muros præfatæ civitatis, in qua erant divino mancipati obsequio, funditus, licet de facto, demoliri et extirpari fecerunt.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, præfati Commune et populus, quemdam alium locum situm infra civitatem præfatam, ad eos legitime pertinentem, Guardiano et Fratribus ipsis, pro eorum usu et habitatione perpetuis assignare sint parati, si ad id Apostolicæ Sedis accedat assensus; pro parte dictorum Guardiani et Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut ipsis recipiendi locum præfatum infra civitatem eamdem, ac inibi Ecclesiam, cum campanili &c. ac aliis necessariis officinis, construi & ædificari faciendi, ibique perpetuo remanendi, licentiam concedere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui divinum cultum nostris temporibus augeri intensis desideriis affectamus, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ, per &c. mandamus, quatenus si est ita, Guardiano et Fratribus ipsis recipiendi locum præfatum, ac inibi Ecclesiam cum campanili &c. & aliis necessariis officinis construi &c. cum omnibus privilegiis &c. domui demolitæ concessis, auctoritate nostra, licentiam largiaris: jure tamen parochialis &c. semper salvo. Non obstant. fel. recordat. Bonifacii Papæ VIII. & quibuslibet aliis constitutionibus Apostolicis contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, XVII. Kal. Septembris anno VI.

CXII.

CXII.

Ut vendantur aliqua bona legata pro reparatione domus de Tauro. Ex lib. 1. de exhibitis & regularibus ann. 6. fol. 251.

Venerabili fratri Episcopo Zamoren.

§. I. PAstoralis officii &c. Sane pro parte dilectorum filiorum Guardiani & Fratrum domus loci de Tauro, Ordinis Minorum, tuæ diœcesis, necnon nonnullorum habitatorum &c. nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum olim præfata domus ignis incendio casualiter combusta, & penitus consumpta fuerit, prout ad præsens jacet miserabiliter desolata, prædicti Fratres pro ipsorum habitaculo illam reparari & reædificari cupientes, ædificia aliqua ibidem erigere inceperunt; sed ipsorum egestate causante, opus hujusmodi sic inceptum, absque aliorum fidelium piis suffragiis & donis nequeunt adimplere; quodque Christifideles, qui dictam domum visitare, ac Fratres inibi degentes suis eleemosynis & largitionibus ibidem Fratribus subtractis antedictis .... & propterea nonnullæ utriusque sexus personæ, quæ viam universæ carnis sunt ingressæ, reparationi & perfectioni domus hujusmodi, ob Dei laudem & gloriam, ac ejusdem sancti Francisci, in suis testamentis & aliis, dictis habitatoribus, & incolis certos reditus, terras, vineas, domos, apothecas, & alia bona immobilia legarunt, atque dederunt: adjicientes, quod præfati habitatores, & incolæ super dictis bonis ipsis sic legatis, eisdem Fratribus, pro reparatione & restauratione domus hujusmodi, usque ad illius perfectionem & complementum, summam sexaginta florenorum auri de Aragonia, anno quolibet solvere, dare, & assignare deberent & tenerentur.

Vt in Tomo 9. Constit. 6. Joann. XXIII.

Conventus igne consumptus.

Pia pro hac domo legata relicta.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, Guardianus & Fratres, necnon habitatores & incolæ prædicti inter se tractarunt & concordarunt, quod bona & legata hujusmodi, seu aliqua pars eorumdem, quæ pro reparatione, & præsertim perfectione dormitorii dictæ domus sufficere possent, venderentur & alienarentur, ipsique Fratres pro Capellanis, quibus ut in illis, & in Ecclesia dictæ domus pro animabus legantium eorumdem certæ Missæ dicerentur, hujusmodi bona legata fuerunt, deservire, ac Missas hujusmodi, & alia divina Officia in dictis Capellaniis celebrare & peragere perpetuo tenerentur, & essent astricti, quod etiam iidem Guardianus, & Fratres acceptare & facere sunt parati, si Sedis Apostolicæ licentia super hoc existerent communiti, prout in instrumento publico inde confecto plenius dicitur contineri; pro parte Guardiani & Fratrum, necnon habitatorum &c. nobis fuit humiliter supplicatum, ut habitatoribus & incolis bona, seu illorum partem hujusmodi pro reparatione prædicta personis, & pretiis, de quibus eis visum fuerit, vendendi & alienandi, ac Guardiano & Fratribus prædictis Capellaniis præfatis perpetuo deserviendi, et in illis Missas, et alia divina officia hujusmodi celebrandi et peragendi, et ad hæc debite facienda se obligandi; eisdem quoque habitatoribus et incolis, ne in præmissis aliquis pro tempore per dictos Guardianum, et Fratres committatur defectus: sed ut Missæ et Officia hujusmodi rite celebrentur, illos coram te, et successoribus tuis, qui fuerint pro tempore, Episcopis Zamoren. super hoc trahendi, tibique Guardianum et Fratres prædictos ad Missas hujusmodi celebrandas compellendi, licentiam et potestatem concedere, et alias eis in præmissis opportune consulere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Licentia postulatur ut hæc bona possint alienari.

Commissio Episcopo demandata.

§. III. Nos igitur &c. fraternitati tuæ, de qua in his &c. committimus & mandamus, quatenus vocatis qui fuerint evocandi, de præmissis omnibus & singulis, & eorum circumstantiis universis, auctoritate nostra te diligenter informes, & si per &c. ita esse &c. super quo tuam &c. habitatoribus & incolis, quod ipsi de bonis & legatis partem prædictam, & si pro reparatione domus, & præsertim complemento dormitorii hujusmodi necessarium tibi visum fuerit, omnia bona ipsa personis & pretiis eisdem vendere & alienare; necnon Guardiano & Fratribus præfatis, quod capellaniis eisdem per seipsos deservire, & in illis Missas & Officia hujusmodi perpetuo celebrare & peragere, & ad hæc facienda se obligare; eisdem quoque habitatoribus & incolis, quod Guardianum & Fratres prædictos pro celebrandis & peragendis debite Missis & Officiis hujusmodi coram te, & successoribus prædictis, alicujus licentia super hoc minime requisita, ut præmittitur, trahere libere & licite valeant, auctoritate nostra licentiam largiaris. Et insuper tibi, ac eisdem successoribus, ut Guardianum & Fratres prædictos ad deserviendum capellaniis, necnon celebrandum Missas & Officia hujusmodi, si, & postquam ad præmissa se coram te obligaverint, peragendum, ut præfertur, per censuram Ecclesiasticam, ac alia juris remedia compellere & coercere possis, auctoritate Apostolica concedimus per præsentes. Non obstant. voluntatibus & ordinationibus testatorum, bona hujusmodi relinquentium, ac constitutionibus Apostolicis, necnon statutis &c. quibuscumque, seu si dicto Ordini a Sede Apostolica indultum existat, quod personæ ipsius Ordinis ad judicium &c. vel excommunicari &c.

Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, Kalendis Septembris, anno VI.

CXIII.

Ut construere possit domum Minoribus. Ex lib. 2. de diversis formis, anno 7. fol. 228.

Dilecto filio nobili viro Ludovico de Sabaudia Domino Raconisii, Militi, Taurinen. Diœcesis.

Vi in Tomo 9. Constit. 56. Bonif. IX.

SInceræ devotionis affectus &c. Exhibita &c. continebat, quod tu ex singularis devotionis ardore, quem ad Ordinem Fratrum Minorum gerere comprobaris, in aliqua, vel aliquo, ex terris, castris aut villis tuo temporali dominio subjectis &c. domum, cum Ecclesia, campanili &c. & aliis necessariis officinis pro usu &c. aliquorum Fratrum Ordinis Minorum, qui inibi deserviant laudabiliter in divinis, fundare &c. desideras &c. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos igitur &c. tibi in aliqua, vel aliquo, ex terris, castris &c. Conventum cum Ecclesia &c. & aliis necessariis officinis pro usu & habitatione perpetuis quorumcumque Fratrum Minorum, qui inibi deserviant in divinis, juxta formam constitutionis fel. rec. Clementis Papæ VI. prædecessoris nostri super hoc editæ, fundandi &c. illumque de bonis hujusmodi, Ecclesiasticis ornamentis dotandi & decorandi, plenam &c. licentiam elargimur. Jure tamen parochialis &c. semper salvo. Nos enim præfatis Fratribus, qui in loco, ut præfertur, per te fundando &c. ut omnibus & singulis privilegiis &c. uti valeant &c. concedimus per præsentes &c. Non obstantibus piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. &c. ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, VIII. Idus Octobris, anno VI.

CXIV.

CXIV.

Confirmatur fundatio domus sancti Francisci de Wembribe. Ex lib. 1. de Beneficiis vacant. &c. fol. 102.

Dilecto filio Archidiacono de Valderes, in Ecclesia Legionen.

HIs, quæ pro Divini cultus augmento &c. Sane pro parte dilecti filii Gometii Didaci de Ysla Canonici Astoricen. necnon Fratrum domus Tertii Ordinis sancti Francisci &c. de Wembribe, Astoricen. Diœces. nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim prædictus Gometius de salute animæ suæ recogitans &c. prædictam domum cum Ecclesia, campanili, campana, hortis, hortalitiis, & aliis necessariis officinis, de bonis a Deo sibi collatis in territorio de Wembribe, in Ecclesia parochiali de Lanavego, dictæ Diœcesis, nulla sibi ad hoc alias expressa Superioris licentia suffragante, fundavit ac construi & ædificari fecit, quodque deinde venerabilis frater noster Gundisalvus Episcopus Astoricen. pro dote & conservatione ac sustentatione domus prædictæ, ac Fratrum inibi pro tempore degentium præstimonium sancti Fructuosi, & sanctæ Agnetis infra parochiam prædictam, necnon limites Archidiaconatus de Ribadesil in Ecclesia Astoricen. consisten. cujus fructus, reditus & proventus duodecim Florenorum auri de Camera, secundum æstimationem valorem annuum, ut iidem Gometius & Fratres asserunt, non excedunt, per liberam resignationem dilecti filii Alfonsi Gundisalvi Canonici Astoricen. per eum de illo, quod tunc temporis obtinebat, in manibus dilecti filii Petri Fernandi Decani dictæ Ecclesiæ Astoricen. factam, & per eumdem Decanum habentem, ut dicebat, super hoc specialem ab eodem Episcopo potestatem, hujusmodi potestatis vigore admissam, vacans cum omnibus juribus & pertinentiis suis, ad id prædicti Decani, & dilectorum filiorum Capituli Astoricen. necnon Petri Fernandi Rectoris parochialis Ecclesiæ de Lanavego accedente consensu, eisdem Fratribus donavit & concessit, prout in quibusdam instrumentis publicis inde confectis dicitur plenius contineri. Quare pro parte dicti Gometii ac Fratrum domus prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum &c. discretioni &c. mandamus, quatenus de præmissis &c. informes, & si &c. fundationem &c. approbes & confirmes: & nihilominus si hoc per te approbari & confirmari contigerit, eisdem Fratribus, ut omnibus ac singulis privilegiis &c. concedas. Non obstantibus Apostolicis &c. necnon statutis & consuetudinibus Ecclesiæ Astoricen. ac domus & Ordinis prædictorum juramento &c. roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque. *Vt in Tomo 9. Constit. 44. Bonif. IX.*

Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, VI. Kalendas Novembris, anno VI.

CXV.

Ut recipiant Eremitorium in parochia sanctæ Mariæ, Astoricen. Diœces. Ibidem, fol. 99.

Dilectis filiis Joanni de Villar, & Lupo de sancto Spiritu, Fratribus Tertii Ordinis sancti Francisci &c.

§. I. DEvotionis vestræ sinceritas, quam ad Nos, & Romanam geritis Ecclesiam, promeretur, ut illa vobis liberaliter concedamus, per quæ vos possitis aliis reddere gratiosos. Exhibita siquidem nobis nuper pro-

pro parte vestra petitio continebat, quod vos post obitum quondam Joannis de Scalciado Fratris Tertii Ordinis beati Francisci &c. qui Eremitagium sancti Spiritus situm infra parochiam parochialis Ecclesiæ sanctæ Mariæ, Astoricen. Dioec. de dilecti filii Petri Alphonsi ipsius Ecclesiæ Rectoris expresso consensu, tenuerat & possederat, dum vixit, pacifice & quiete, Eremitagium prædictum per quadraginta annos & ultra, nemine contradicente, successive possidentes, illud reparastis, & apud ipsum domos construxistis & ædificastis, necnon hortalitia & vineas plantastis, alia ædificia fabricando, & plurima bona etiam faciendo ibidem. Quare pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos itaque &c. vobis in Presbyteratus Ordine constitutis, & utrique vestrum Eremitagium prædictum cum omnibus hortis, vineis, pratis, & ædificiis ibidem existentibus, ac aliis juribus & pertinentiis suis, quæ, ut præfertur, pacifice possedistis, & in præsentiarum possidetis, auctoritate nostra recipiendi, & apud ipsum, domum cum Ecclesia, & aliis officinis prædictis pro usu & habitatione vestra, & aliquorum Fratrum prædictorum, qui ibidem pro tempore morari valeant, construendi & ædificandi, jure &c. salvo, eadem auctoritate, præsentium tenore, licentiam elargimur. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, Nonis Novembris, anno VI.

Anno Christi 1423. Martini V. anno 7.

CXVI.

Præficitur Ecclesiæ Fortisventuræ. Ex lib. I. de Provisionibus &c. anno 7. fol. 77.

Dilecto filio Martino de Domibus Electo Fortisventuræ.

§. I. CUm universis orbis Ecclesiis simus ex injuncto nobis a Deo, quamvis insufficientibus meritis, Apostolatus officio quorumque Ecclesiarum omnium regimini præsidemus, debitores, nos officium ipsum utiliter exequi, coadjuvante Domino solliciti corde reddimur & solertes, ut per nostram providentiam circumspectam singulis Ecclesiis pastor accedat idoneus, & rector providus deputetur, qui populum sibi commissum doctrina verbi, & exemplo bonorum operum salubriter dirigat, & informet, ac Ecclesiis ipsis prosperitatis votiva proveniant incrementa. Sane ad Apostolatus nostri auditum, fama publica perferente, multorum quoque fide dignorum relatione deducto, quod in insulis Fortunatis in partibus meridianis consistentibus, *de Canaria* nuncupatis, in quibus inter ceteras una *Lanceloti*, alia *Fortisventuræ*, alia *Grandis-Canariæ*, alia *Inferni*, alia *Gomeræ*, alia *Palmæ*, & alia *Ferri* nancupatæ insulæ, ab olim populis Deum minime agnoscentibus populatæ habebantur, per dilecti filii nobilis viri Joannis de Betenturia Militis, & aliorum multorum Christifidelium potentiam & industriam, ac religiosorum virorum prædicationis doctrinam, & diligentiam indefessam, Lanceloti, ac Fortisventuræ, & Ferri insulæ præfatæ totaliter Christianæ fidei cultoribus subditæ, ipsarumque omnes, necnon Grandis-Canariæ, & Gomeræ insularum prædictarum, pro certis earum dumtaxat partibus, populi ad fidem Catholicam erant conversi; & in Lanceloti quædam in honore, & sub vocabulo sancti Martialis etiam in Cathedralem erecta, *Rubicen*. nuncupata, illi quoque de Pastore provisum; ac in

in Fortisventuræ alia sub sanctæ Mariæ de Betenturia, & reliqua sub de Lolma Ecclesiæ; in Gomeræ vero insulis antedictis quædam capella sub ejusdem sanctæ Mariæ de Palma vocabulis constructæ fuerant: & quod si in præfata insula Fortisventuræ, quæ ad alias, videlicet Grandis-Canariæ, & Inferni, Gomeræ, Ferri, ac Palmæ insulas, in quibus etiam, conversionis hujusmodi novitate causante, Clericorum & personarum Ecclesiasticarum ad hæc operam dantium raritas habetur, pro hujusmodi conversionis negotio feliciter prosequendo propinquior, & magis opportuna existit, Pastor proprius deputaretur, qui conversos fideles in fide prædicta instrueret, & etiam roboraret, ac de conversione infidelium populorum hujusmodi, specialem, ac fidelem & sollicitam curam gereret, nedum in Grandis-Canariæ, & Gomeræ quoad residuas partes earum, sed in Inferni, & Palmæ insulis antedictis posset, inspirante Domino, magna conversionis populorum hujusmodi, & animarum utilitas provenire. Nos per alias nostras litteras Ecclesiam sanctæ Mariæ de Betenturia prædictam ad Omnipotentis Dei, ac ejusdem sanctæ Mariæ laudem, & gloriam, & honorem, divini quoque cultus augmentum, & animarum salutem, de fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine, in Cathedralem ereximus, & etiam constituimus, ac Ecclesiæ Cathedralis titulo, & honore, ac insigniis decoravimus, eamque ad memoriam indelebilem voluimus, & censuimus Ecclesiam Fortisventuræ perpetuis futuris temporibus nuncupari, sponsum idoneum cum officii Pontificalis plenitudine, Deo auctore, per Apostolicæ diligentiæ ministerium habituram, cui sponsus ipse præesset pariter, & prodesset. Et voluimus, Apostolica quoque auctoritate decrevimus, quod Episcopus Fortisventuræ, qui pro tempore foret, Grandis-Canariæ, Inferni, Gomeræ, Ferri, ac Palmæ insularum prædictarum, & incolarum, ac habitatorum ipsarum Episcopalem in spiritualibus & temporalibus curam gereret: quodque Ecclesia Fortisventuræ prædicta Ecclesiæ Hispalen. cui præfata Rubicen. Ecclesia subjicitur, jure metropolitico esset subjecta, quousque omnes hujusmodi habitatores & incolæ forent ad prædictam fidem conversi, & ex tunc donec per Sedem Apostolicam super his foret aliter ordinatum, prout in eisdem litteris plenius continetur.

§. II. Nos igitur ad provisionem ipsius Ecclesiæ Fortisventuræ &c. celerem &c. intendentes &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus &c. de persona tua &c. eidem Ecclesiæ Fortisventuræ providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c. ipsius Ecclesiæ Fortisventuræ, necnon Grandis-Canariæ, Inferni, Gomeræ, Ferri, & Palmæ insularum prædictarum, ut præfertur, tibi in spiritualibus &c. committendo &c. Volumus insuper quod infra unum annum, postquam præsentes litteras habueris expeditas, aut alias quamprimum commode poteris, te ad præfatam Ecclesiam Fortisventuræ personaliter transferas. Alioquin propter provisionem ac perfectionem nostras hujusmodi a subjectione tuorum Superiorum prædicti Ordinis Fratrum Minorum minime censearis exemptus: quodque extra Fortisventuræ, Grandis-Canariæ, Inferni, Palmæ, Ferri, ac Gomeræ insulas antedictas nequeas Pontificalia exercere.

Datum Romæ, apud sanctos Apostolos, XII. Kal. Decembris, anno VII.

CXVII.

Ut Fratres recipiant domum in villa Caniſſæ. Ex lib. 2. de diverſis formis, anno 7. fol. 68.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ut in Conſt. 102. *hujus Pontif.*

AD ea quæ Divini cultus augmentum &c. Sane pro parte dilecti filii nobilis viri Joannis Nicolai de Caniſſa Domicelli, Weſprimien. Diœceſ. exhibita nobis nuper petitio continebat, quod ipſe olim de propria ſalute recogitans &c. unam domum cum Eccleſia, campanili &c. & aliis neceſſariis officinis ad honorem Dei, & ſub vocabulo beatæ Virginis glorioſæ, pro Guardiano & aliquibus Fratribus Ordinis Fratrum Minorum, in eadem domo ſub obſervantia regulari dicti Ordinis perpetuo moraturis, in villa Caniſſæ, dictæ Diœceſ. in fundo ſuo proprio, loco utique decenti, congruo & honeſto, de bonis ſibi a Deo collatis fundari & ædificari fecit. Quare pro parte dicti nobilis nobis fuit humiliter &c. fundationem & ædificationem præfatas ratas habentes & gratas, illas auctoritate &c. confirmamus, & præſentis ſcripti patrocinio communimus; Guardiano & Fratribus præfatis hujuſmodi domum pro ſe, & aliis ejuſdem Ordinis Fratribus in eadem pro tempore moraturis recipiendi & retinendi: fel.rec.Bonifacii Papæ VIII.&c. Et quibuſcumque aliis &c. contrariis nequaquam obſtantibus, auctoritate præfata, per præſentes licentiam elargimur. Jure tamen parochialis &c. ſalvo. Eiſdem Guardiano & Fratribus, de uberiori dono gratiæ nihilominus concedentes, ut ipſi & alii Fratres, qui in eadem domo pro tempore &c. omnibus privilegiis &c. utantur & gaudere valeant, quibus alii &c. utuntur. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, VII. Kal. Januarii, anno VII.

Anno Christi 1424. Martini V. anno 7.

CXVIII.

Confirmatur inſtitutio ſtudiorum in villa de Majorica in domo Fratrum Minorum, cui unitur præſtimonium de Malilles. Ibidem, fol. 311.

Dilecto filio Archidiacono Eccleſiæ Zamoren.

§. I. HIs, quæ pro litterarum ſtudiis, provide facta ſunt, ut illibata perſiſtant, libenter, cum a nobis requiritur, Apoſtolici muniminis firmitatem adjicimus, ac cupientibus hujuſmodi litterarum inſiſtere ſtudiis, ut in eis jugiter proficere valeant, providemus de ſubventionis auxilio congruenti. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte venerabilis fratris noſtri Didaci Epiſcopi Carthaginen. & dilectorum filiorum Cleri, ac univerſitatis villæ de Majorica, Legionen. Diœceſ. petitio continebat, quod olim venerabilis frater noſter Joannes Epiſcopus Legionen. votis Didaci Epiſcopi, ac Cleri & univerſitatis præfatorum annuens, ſtudium artium liberalium apud dictam villam, in quibuſdam domibus infra ambitum domus Ordinis Fratrum Minorum dictæ villæ ſitis, & per dictum Didacum Epiſcopum propriis ſumptibus conſtructis, dilectorum filiorum Petri Guardiani, & Fratrum dictæ domus Ordinis Minorum conſenſu, ac Cleri & Univerſitatis præfatornm conſilio ad id accedentibus, inſtituit, necnon ordinavit quod in eiſdem domibus ſtudii duo portalia, videlicet unum ad publicam viam,

per

per quod volentes in Grammatica, Logica, & aliis scientiis studere, & aliud versus dictam domum Fratrum Ordinis Minorum, per quod solummodo Religiosi domus Minorum, & Ordinis præfatorum intrare & exire possent, existerent: ac quod in hujusmodi domibus constructis essent scholæ communes in perpetuum, ad usum studii hujusmodi dumtaxat, & in eis unus Magister vel Baccalaureus in Artibus ad legendum, & unus repetitor morari deberent, certis aliis modis & conditionibus appositis. Et insuper præfati Clerus, & certi alii tunc expressi, de ipsius Epicopi Legionen. consensu, ad usum & conservationem dicti studii, certam partem quorumdam anniversariorum redituum & jurium, domorum, vinearum & hortorum, ac de obventionibus, distributionibus, funeralibus, & aliis emolumentis tunc expressis, in perpetuum donarunt, & etiam assignarunt. Quas quidem donationem & assignationem idem Episcopus Legionen. auctoritate ordinaria etiam approbavit; prout in diversis litteris ipsius Episcopi Legionen. sigillo munitis dicitur plenius contineri. Quare pro parte Didaci Episcopi, Cleri, & Universitatis præfatorum nobis fuit humiliter supplicatum &c. institutionem, ordinationem, donationes & assignationes hujusmodi confirmare, necnon præstimonium de Malilles nominatum, dictæ Diœces. quod dilectus filius Gometius Gonsalvi, Apostolicæ Cameræ Clericus obtinet, præfato studio in perpetuum unire, annectere & incorporare, de speciali gratia dignaremur.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus de præmissis omnibus & singulis, ac eorum circumstantiis universis, auctoritate nostra te diligenter informes &c. institutionem, ordinationem, donationes, assignationes & confirmationem hujusmodi, eadem auctoritate approbes & confirmes; necnon præstimonium præfatum, cujus sexaginta præfato studio, cujus quadraginta florenorum auri de Camera fructus, reditus & proventus secundum communem æstimationem valorem annuum, ut asseritur, non excedunt, cum omnibus juribus & pertinentiis suis, auctoritate præfata unire, annectere & incorporare procures: ita quod cedente, vel decedente præfato Gometio, vel præstimonium ipsum alias quomodolibet dimittente, liceat dilectis filiis ejusdem studii Rectoribus seu Gubernatoribus præfati præstimonii, sive per hujusmodi dimissionem, vel alias quovis modo, aut ex alterius cujuscumque persona vacet: etiamsi præstimonium hujusmodi dispositioni Apostolicæ specialiter, vel alias generaliter reservatum existat, & super eo inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, in Romana Curia, vel extra eam pendeat indecisa, cum omnibus juribus & pertinentiis supradictis, corporalem possessionem, propria auctoritate apprehendere & perpetuo retinere, ac fructus, reditus & proventus hujusmodi, in studii & studentium præfatorum utilitatem, prout eisdem Rectoribus & gubernatoribus utilius, & melius visum fuerit, committere libere & licite valeant: Diœcesani loci, & alterius cujuscumque licentia super hoc minime requisita. Contradictores per censuram &c. Non obstan. fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. contrariis quibuscumque &c. Volumus autem, quod præstimonium præfatum debitis non fraudetur obsequiis, sed ejus debite supportentur onera consueta; quodque ad prophanos usus, velut hæreditas, nullatenus transferatur.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, xv. Kal. Februarii, anno VII.

CXIX.

Aſſumitur ad Epiſcopatum Gallipolitan. Ex lib. 1. de Proviſionibus &c. anno 7. fol. 17.

Dilecto filio Donato de Brunduſio Electo Gallipolitan.

Vide Conſtit. 18. hujus Pontif.

Divina diſponente clementia &c. Dudum ſiquidem bonæ memoriæ Angelo Epiſcopo Gallipolitan. regimini &c. Nos cupientes eidem cum vacaret &c. Poſtmodum vero præfata Eccleſia per ipſius Angeli Epiſcopi obitum, qui extra &c. Paſtoris ſolatio &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem &c. direximus oculos noſtræ mentis. Quibus omnibus debita &c. de perſona tua &c. eidem Eccleſiæ &c. providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum & Paſtorem &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, II. Nonas Februarii, anno VII.

CXX.

Ut non alienentur libri, calices, aut alia ornamenta domus ſanctæ Mariæ de Gratia extra muros Mantuan. Ex lib. 2. de diverſis formis, anno 7. fol. 50.

Ad futuram rei memoriam.

Ut in Reg. Tomi 6. fol. 489.

§. I. Romanus Pontifex, in quo poteſtatis plenitudo conſiſtit &c. Cum itaque, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii nobilis viri Joannis Franciſci de Gonzaga, Militis in civitate Mantuan. Imperialis Vicarii petitio continebat, quod ipſe & nonnulli cives ejuſdem civitatis zelo devotionis accenſi, domum Conventus Ordinis Fratrum Minorum *de Obſervantia* nuncupatorum, beatæ Mariæ de Gratia extra muros Mantuan. ad quam ſingularem gerunt devotionis affectum, in libris, calicibus, & aliis pretioſis ornamentis Eccleſiaſticis abundanter & ſumptuoſe dotaverint & ornaverint, timeantque ne ſucceſſu temporis libri, calices, & alia ornamenta hujuſmodi per Superiores domus Fratrum, & Ordinis præfatorum pro tempore exiſtentes, aut aliquos alios iniquitatis filios, Deum præ oculis non habentes, vendantur, diſtrahantur & alienentur in ejuſdem domus præjudicium & jacturam, pro parte dicti Militis nobis fuit humiliter ſupplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. ſtatuimus etiam & ordinamus, quod nullus de cetero, cujuſcumque ſtatus, gradus, Religionis, Ordinis, vel conditionis exiſtat, ſub quovis quæſito colore, abſque expreſſo conſenſu Fratrum dictæ domus, vel de licentia Sedis Apoſtolicæ ſpeciali, audeat vel præſumat libros, calices & alia ornamenta hujuſmodi ad præfatam domum pertinentia, per ſe, vel alium ſeu alios deportare, ſubtrahere, vendere, aut alias quovis modo alienare, ſeu deportari &c. facere: quod ſi quis contra noſtrorum ſtatuti & ordinationis formam & tenorem quovis modo venire, ſeu attentare præſumpſerit, excommunicationis ſententiam ſe noverit incurriſſe, a qua, niſi mortis caſu dumtaxat excepto, abſolutionis beneficium nequeat obtinere. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, XVII. Kal. Aprilis, anno VII.

CXXI.

CXXI.

Fit Episcopus Polignianen. Ex lib. I. de Provisionibus, anno 7. fol. 136.

Dilecto filio Raoni de Licio Electo Polignianen.

Apostolatus officium &c. Dudum siquidem provisiones Ecclesiarum Cathedralium omnium tunc vacantium &c. Postmodum vero Ecclesia Polignianen. ex eo &c. destituta, quod nos nuper venerabilem fratrem nostrum Paulum Bitontin. tunc Polignianen. Episcopum, licet absentem, a vinculo &c. absolventes, ipsum ad Ecclesiam Bitontin. tunc Pastore carentem, duximus &c. transferendum, præficiendo eum illi in Episcopum & Pastorem. Nos ad provisionem ipsius Ecclesiæ Polignianen. &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus attenta &c. de persona tua nobis, & eisdem Fratribus nostris &c. accepta, eidem Ecclesiæ Polignianen. de dictorum &c. auctoritate &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c. *Ut in Regest. Tomi 9. Constit. 1. hujus Pontif.*

Datum Romæ apud sanctum Petrum, II. Idus Aprilis, anno VII.

CXXII.

Eligitur Episcopus Cavallicen. Ibidem, fol. 73.

Dilecto filio Bernardo de Rappe Electo Cavallicen.

Apostolatus officium &c. Sane Ecclesia Cavallicen. ex eo Pastoris solatio &c. quod nos hodie, venerabilem fratrem nostrum Guillelmum Lucionen. tunc Cavallicen. Episcopum apud Sedem Apostolicam constitutum &c. tenebatur &c. auctoritate &c. transferendum, præficiendo ipsum eidem Ecclesiæ Lucionen. &c. Nos ad provisionem ipsius Cavallicen. &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in Theologia Magistrum &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus attenta &c. de persona tua nobis & eisdem Fratribus nostris &c. accepta, eidem Cavallicen. Ecclesiæ &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c. *Vide ut supra.*

Datum Gallicani, Prænestinæ Dioecesis, IV. Kal. Julii, anno VII.

CXXIII.

Promovetur ad Ecclesiam Aquinaten. Ibidem, fol. 113.

Dilecto filio Francisco de Tedallinis de Urbe Electo Aquinaten.

Pastoralis officii &c. Sane Ecclesia Aquinaten. ex eo vacante, quod nos hodie venerabilem fratrem nostrum Jacobum Spoletan. tunc Aquinaten. Episcopum licet absentem, a vinculo, quo dictæ &c. absolventes, ipsum ad Ecclesiam Spoletan. tunc vacantem duximus auctoritate &c. transferendum, præficiendo eum eidem &c. Nos ad provisionem ejusdem Aquinaten. &c. habuimus diligentem. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis &c. de persona tua &c. eidem Aquinaten. Ecclesiæ &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c. *Ut in Regest. Tomi 9. Constit. 6. Joann. XXIII.*

Datum Gallicani, Prænestin. Dioeces. Nonis Julii, anno VII.

CXXIV.

Ut quinque Conventus regul. Obſerv. in unam coeant Cuſtodiam. Ex lib. 2. de diverſis formis, anno 7. fol. 206.

Ad futuram rei memoriam.

Exordium. §. I. AD ea ex Apoſtolicæ ſervitutis officio libenter intendimus, & paterna diligentia vigilamus, per quæ Eccleſiæ & Monaſteria quælibet, quorum cura nobis imminet generalis, ac perſonæ Religioſæ deditæ ſtudio piæ vitæ, auctore Domino, proſperis perficere valeant incrementis.

§. II. Sane pro parte venerabilis fratris noſtri Joannis Epiſcopi, & dilectorum filiorum Decani, & Capituli Eccleſiæ Segobricen. necnon nobilis viri Friderici de Aragona, Comitis de Luna, ac Juratorum civitatis Segobricen. nobis nuper exhibita petitio continebat, quod a paucis annis citra, in provincia Aragoniæ extra muros Segobricen. ſub *ſancti Blaſii*, ſeu *ſanctæ Mariæ de Angelis*, & in Dioec. Valentin. ſub *ſancti Spiritus in Eremo* aliud, ac in de Chelua, ſub *ſancti Franciſci* aliud, & in Manſanera, Cæſarauguſtan. Dioeceſ. ſub *beatæ Mariæ de la Vega* vocabulis aliud, Monaſteria ſive domus Fratrum Minorum ſecundum morem dicti Ordinis dictorum Fratrum, in locis utique ad hoc congruis & honeſtis, per nonnullos Chriſtifideles pia devotione motos, de bonis eis a Deo collatis canonice fundata fuerunt pariter &c.

Conventus in Provinc. Aragon. fundati.

Cuſtos pro illis regendis petitur. §. III. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, Illuſtris Comes, Epiſcopus, Decanus, Capitulum, & Jurati præfati, qui ad Religionem dicti Ordinis gerunt ſingularis devotionis affectum, cupiant ipſa Monaſteria pro felici ipſorum conſervatione ſub uno Cuſtode & Guardianis dumtaxat regi & gubernari; pro parte Epiſcopi, Decani, Capituli, Comitis, & Juratorum præfatorum nobis fuit humiliter ſupplicatum &c.

Pontifex annuit. §. IV. Nos igitur &c. ſtatuimus & etiam ordinamus, quod Fratres dicti Ordinis, qui in ipſis Monaſteriis pro tempore reſidebunt de cetero, perpetuis futuris temporibus aliquem Fratrem idoneum ejuſdem Ordinis profeſſorem, laudabilis converſationis & vitæ in Cuſtodem dictorum Monaſteriorum, & eorumdem Guardianos, Lectores & Vicarios, ac Fratres alios officiales eligere poſſint: qui Cuſtos Segobricen. & ſancti Spiritus in poſterum a Generali, ac aliis Miniſtris Provincialibus, Cuſtodibus, Guardianis & Fratribus aliis dicti Ordinis nominetur, qui poſt electionem ſuam, & aliorum præfatorum, abſque alicujus alterius converſationis præſidio, præfata Monaſteria & Fratres degentes in illis pro tempore ſub regulari Obſervantia dicti Ordinis, juxta conceſſam ſibi a Domino prudentiam & virtutem, ſalubriter regat & dirigat, ac gubernet. Quodque ordinatio dicti Cuſtodis, ac Guardianorum & Fratrum diſcretorum ejuſdem Cuſtodiæ præſentetur Capitulo provinciali, & legatur in tabula diffinitionis ejuſdem; in qua quidem ordinatione nequeat aliquid immutari, abſque conſenſu & expreſſa voluntate Cuſtodis & Guardianorum præfatorum. Quodque dicta Cuſtodia ſit de corpore Provinciæ, & ſub obedientia & cura Miniſtri, modo, formaque præfatis.

§. V. Præterea, ut Fratres præfati non ſolum devotionis ſtudio piæ vitæ, ſed etiam regulari diſciplina, & ſtudio ſacræ paginæ, ac prædicationi verbi Dei diligentius vacare & intendere poſſint, & ſibi, & aliis animarum proficere ad ſalutem, volumus & etiam ordinamus, quod in domibus, ſive Conventibus Segobricen. & ſancti Spiritus ſupradictis legantur Biblia, & fiat

Scientiarũ præcipiuntur exercitia.

fiat exercitium scientiæ salutaris. Mandantes & injungentes eisdem Fratribus in virtute sanctæ obedientiæ, quatenus postposita quacumque eorum privata commoditate, in victu, vestitu et calceamentis vivere debeant uniformiter in communi, ad hoc ut dicta Monasteria perpetuo conserventur, sublatis quibuscumque contentionum et dissensionum fomentis, in salutari concordia, et observantia regulari. Non obstantibus constitutionibus, ac privilegiis et litteris Apostolicis eisdem Monasteriis, et eorum Conventibus, aut eorum alicui per Sedem Apostolicam, vel alias sub quacumque verborum forma concessis; etiamsi de illis, eorumque totis &c. foret mentio specialis: statutis quoque & consuetudinibus Monasteriorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia vallatis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo nostræ constitutionis, ordinationis et voluntatis infringere &c. Si quis autem &c.

Datum Gallicani, Prænestin. Diœcesis, VII. Kal. Augusti, anno VII.

CXXV.

Reformatur Conventus Heydelbergen. Ex lib. I. de diversis formis, anno 9. fol. 78.

Dilectis filiis Joanni de Albomonte, & Joanni de Vico Ordinis Fratrum Minorum professoribus.

§. I. ADmonet nos suscepti cura regiminis &c. Sane ad audientiam nostram fide dignorum relatione pervenit, quod in oppido Heydelbergen. Wormatien. Diœcesis, et aliis locis, dominio, seu ditioni temporali dilecti filii nobilis viri Ludovici, Comitis Palatini Rheni et Electoris Imperii subjectis, in diversis domibus Ordinis Fratrum Minorum, regulari ipsius Ordinis abjecta observantia, nonnulli Fratres lubrice viventes, fræno pudicitiæ laxato, multa excessus, vitia & scandala, quæ pudor est effari, committere non verentur, ipsique domus & Fratres propterea reformationis officio multipliciter indigere noscuntur &c. *Ut in Regesto To. 9. fol. 558.*

§. II. Nos igitur &c. discretioni vestræ &c. mandamus, quatenus ad ipsas domos personaliter accedentes, et solum Deum præ oculis habentes, duobus, seu pluribus ejusdem Ordinis professoribus, vita et moribus comprobatis, vobis adjunctis infra sex menses, a die inchoationis visitationis hujusmodi computandos, visitationis earumdem domorum Rectoribus, Guardianis et immediatis Superioribus debitæ in Fratribus officium, auctoritate nostra instituere procuretis, dictosque Fratres, Guardianos et Superiores, prout expedire videritis, etiam in excessibus hujusmodi, juxta regularia instituta et constitutiones, necnon disciplinam et regularem observantiam ipsius Ordinis, excessuum qualitate pensata, puniendo, et pœnis condignis corrigendo, et ab eorum officiis, exigentibus causis, removendo et destituendo, ac alios Fratres ad hoc utiles, et idoneos in ipsis officiis instituendo et præficiendo, ipsisque præfectis ab eorum Fratribus obedientiam et reverentiam debitas exhiberi faciendo, ac illis, ut Fratres rebelles, et eorum regulam non servantes, ad regularem observantiam pœnis condignis, absque lethali molestia, perstringere, ac Fratres quarumcumque domorum dicti Ordinis, eidem Observantiæ submittere se volentes, ad illam, aliorum Superiorum suorum licentia nec habita, seu petita, recipere valeant, eadem auctoritate liberam potestatem tribuendo reformetis: et alia in præmissis, et circa ea quomodolibet necessaria seu opportuna ordinetis et disponatis, prout ipsi officio videritis indigere. Contradictores per

per cenfuram &c. invocato ad hoc, fi opus fuerit, auxilio brachii fecularis. Non obftan. tam fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. quam aliis &c. privilegiis, exemptionibus, indulgentiis & litteris Apoftolicis generalibus vel fpecialibus, fub quacumque verborum forma conceffis, quæ contra præmiffa cuiquam fuffragari nolumus, necnon ftatutis & confuetudinibus ipfius Ordinis contrariis quibufcumque &c.

Datum Romæ apud fanctos Apoftolos, III. Idus Novembris, anno VIII.

ANNO CHRISTI 1425. MARTINI V. ANNO 8.

CXXVI.

Ut tria Cænobia admittere, vel conftruere poffit. Ex ipfo autographo.

Dilecto filio Matthæo de Sicilia Ordinis Fratrum Minorum de Obfervantia *nuncupatorum profeffori*.

Ut in Regeft. Tomi 9. fol. 469.

SAcræ Religionis &c. Hinc eft quod nos tuis in hac parte fupplicationibus inclinati, tibi in quibufvis partibus tria dumtaxat loca, fi tibi alias jufte & canonice concedantur, cum omnibus juribus, & pertinentiis fuis recipiendi, & ibidem tres dumtaxat domus pro ufu, & habitatione perpetuis Fratrum Ordinis Minorum *de Obfervantia* nuncupatorum, cujus profeffor exiftis, cum Ecclefiis, campanilibus, campanis, hortis, hortalitiis, & aliis neceffariis officinis conftruendi & ædificandi, feu conftrui & ædificari faciendi, Diœcefanorum &c. minime requifita, jure &c. falvo, fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. & quibufcumque aliis conftitutionibus Apoftolicis contrariis nequaquam obftantibus, plenam &c. licentiam elargimur. Eadem nihilominus auctoritate ftatuentes, quod domus, & Ecclefiæ hujufmodi &c. necnon Guardiani & Fratres, quos in ipfis domibus pro tempore degere contigerit, ut omnibus & fingulis privilegiis &c. gaudeant, & utantur. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud fanctos Apoftolos, IX. Kalendas Maii, anno VIII.

CXXVII.

Ut uniat Monafterio fancti Apollinaris Mediolanen. aliud fancti Nazarii de Oppremo. Ex lib. 2. de Regularibus &c. anno 8. fol. 132.

Dilecto filio Archipresbytero Ecclefiæ fancti Georgii de Lifchato, Mediolan. Diœcefis.

Monafterii egeftas exponitur Pontifici.

§. I. ETfi ex debito follicitudinis paftoralis quibuslibet perfonis divinis laudibus deditis nos effe deceat favorabiles & benignos, mulieribus tamen, quæ fub facra Religione Domino famulantur, tanto propenfiori nos convenit auxilio fubvenire, quanto pro fragilitate fexus fœminei, majoribus dignofcuntur auxiliis indigere. Exhibita fiquidem nobis nuper pro parte dilectarum in Chrifto filiarum Abbatiffæ & Conventus Monafterii fancti Apollinaris extra muros Mediolanen. Ordinis fanctæ Claræ, petitio continebat, quod pro ipfius Abbatiffæ, necnon Monialium, quæ inibi plures numero fub arctæ Religionis norma virtutum Domino famulantur, fuftentatione, ac onerum eidem Monafterio dietim incumbentium deductione pariter, & fupportatione, dicti Monafterii fructus, reditus, & proventus eifdem Abbatiffæ & Conventui nequaquam fufficiunt; quinimo caufantibus guerrarum turbinibus &c. hujufmodi fructus, reditus, & proventus adeo

adeo decreverunt, quod per hoc divinus cultus, regularisque Observantiæ vigor in eodem Monasterio verisimiliter minui formidant in brevi; sitque ibidem Monasterium sancti Nazarii de Oppremo, Ordinis sancti Augustini, Mediolanen. diœcesis, quod ob hujusmodi guerrarum, aliasque earumdem partium calamitates, in suis structuris & ædificiis in magna parte collapsum, necnon illius terris, & possessionibus incultis remanentibus, alias ad tantæ desolationis devenit opprobria, ut ejus Conventu prorsus derelicto, sola inibi Ministra ad præsens gerere noscatur, nec speretur aliquam aliam in eo Monialem morari velle, aut etiam recipi posse tempore succedente.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, pro eo quod Monasteria ipsa habeant aliqua bona vicina, & invicem contigua, si hujusmodi terræ, & possessiones ad præfatum Monasterium sancti Nazarii pertinentes, priusquam totali committantur desolationi, eidem Monasterio sancti Apollinaris perpetuo applicarentur; præfatæ Abbatissa, & Conventus terras, & possessiones easdem facilius excoli, necnon onera hujusmodi aliqualiter perferre, ac etiam commodius sustentari possent; pro parte earumdem Abbatissæ & Conventus asserentium, quod dictæ Ministræ ad id expressus accedit assensus, nobis fuit humiliter supplicatum, ut ne bona, ac possessiones, & terræ præfati Monasterii sancti Nazarii penitus desolentur, Monasterium sancti Nazarii præfatum cum omnibus ejus fructibus, reditibus, proventibus, ac hujusmodi possessionibus & bonis, ac juribus, & pertinentiis, Abbatissali dignitate, ac dicto Ordine sancti Augustini in eo penitus suppressis, cujus viginti quinque, eidem Monasterio sancti Apollinaris, cujus ducentorum florenorum auri, fructus, reditus, & proventus secundum communem æstimationem, valorem annuum, ut ipsa Abbatissa & Conventus asserunt, non excedunt, in perpetuum incorporare, & annectere &c. dignaremur. *Et petitur Monasteriorum unio.*

§. III. Nos itaque &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus &c. Monasterium sancti Nazarii præfatum, in eo Ordine sancti Augustini, & Abbatissali dignitate per te prorsus & omnino suppressis pariter & extinctis, cum omnibus suis juribus, & pertinentiis præfato Monasterio sancti Apollinaris, auctoritate præfata, perpetuo incorpores, unias, & annectas; ita quod cedente, vel decedente Ministra ipsius Monasterii sancti Nazarii, seu illi alias præesse desistente, liceat Abbatissæ, quæ erit pro tempore, & Conventui ejusdem Monasterii sancti Apollinaris per se, vel alium, seu alios illius possessionem, auctoritate propria libere apprehendere, hujusmodique ejus fructus, reditus, & proventus libere percipere & habere, ac in suos, & dicti Monasterii sancti Apollinaris usus convertere, & perpetuo retinere, Diœcesani loci, & cujuslibet alterius licentia super hoc minime requisita. Non obstantibus constitutionibus &c. contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod eadem Abbatissa, quæ erit pro tempore, & Conventus dicti Monasterii sancti Apollinaris, si incorporationem, annexionem, & unionem hujusmodi effectum sortiri contingat, ex tunc perpetuis futuris temporibus Episcopalia jura solvere, ac in Ecclesia dicti Monasterii sancti Nazarii per aliquem idoneum Presbyterum in divinis deserviri facere, & quævis alia ipsius Monasterii sancti Nazarii debita, & consueta pro tempore incumbentia onera supportare integraliter teneatur. Nos enim ex nunc irritum decernimus & inane, si secus &c. contigerit attentari. *Gratia conceditur, & Archipresbytero pro executione demandatur commissio.*

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, XVIII. Kalendas Maii, anno VIII.

CXXVIII.

CXXVIII.

Ut conftruat domum prope Capellam Regiam fancti Georgii in oppido Vicegraden. pro Obfervantibus. Ex lib. 2. de diverfis formis, anno 8. fol. 135.

Cariffimo in Chrifto filio Sigifmundo Romanorum, Hungariæ, & Boemiæ Regi Illuftri.

§. I. Cum fecularium Principum mentes ad ea, quæ divini cultus, et Religionis augmentum, ac animarum falutem refpiciunt, ex devotionis fervore moveri percipimus, eo libentius ipforum circa illa votis annuimus, eoque amplioribus favoribus ipfa vota profequimur, quo latius ipfa Principum exempla, ob dignitatis et meritorum fuorum excellentiam in alios diffundi, uberiorque exinde fructus Chrifticolis provenire fperatur. Sane pro parte tua nobis nuper exhibita petitio continebat, quod dudum tu piæ devotionis, et finceritatis fervore accenfus &c. prope Capellam fine cura fancti Georgii oppidi Vicegraden. Stringonien. diœcefis, in qua nonnulli claræ memoriæ Reges Hungariæ prædeceffores tui, qui fuerunt olim antiquitus, interdum in dicto oppido moram trahentes, Miffam, et alia divina Officia in eorum præfentia celebrari faciebant, tamquam ad eos illius fundatores legitime pertinente, et quæ nemini in beneficium Ecclefiafticum etiam a tanto tempore, cujus contrarii memoria non exiftit, affignari confuevit, fed femper pro Capella Regia ab omnibus tenta, habita, et reputata fuit: unam domum ad opus et ufum Fratrum præfatorum, qui &c. Regulam per beatum Francifcum, dicti Ordinis fundatorem, Fratribus hujufmodi relictam, juxta declarationes et traditiones Apoftolicas, quæ ex tunc fuper ipfius Regulæ obfervatione emanarunt, ad litteram obfervare perpetuo fint aftricti, ideoque *Fratres de Obfervantia* nuncupentur, de bonis a Deo tibi collatis &c. conftrui et ædificari, dictamque Capellam ipfam etiam ad opus et ufum Fratrum *de Obfervantia* præfatorum, ut ibidem divinis perpetuo infiftant laudibus, ampliari, et in Ecclefiam cum campanili &c. et aliis neceffariis officinis cum decentibus ftructuris, et ædificiis erigi, feu conftrui, et ædificari facere defideras, et proponis. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter fupplicatum &c. necnon quod Guardianus et ipfi Fratres, qui in dicta domo degent, Regulam hujufmodi, juxta declarationes, et traditiones præfatas ad litteram obfervent &c. in præmiffis opportune providere &c. dignaremur.

§. II. Nos igitur &c. conftructionem et ædificationem domus hujufmodi canonice factas fore auctoritate &c. decernentes, et alias eas ratificantes et approbantes, devotioni tuæ Capellam præfatam, ad opus et ufum hujufmodi ampliari &c. ædificari faciendi, ac eifdem Fratribus de Obfervantia domum præfatam recipiendi; diœcefani loci &c. minime requifita: jure tamen parochialis &c. falvo, plenam et liberam &c. licentiam &c. elargimur. Eadem nihilominus auctoritate ftatuentes et ordinantes, quod Guardianus, et qui in dicta domo degent, Fratres præfati, regulam juxta declarationes et traditiones antedictas ad litteram, ut præmittitur, obfervare teneantur: et quod domus, ac Capella, feu poft ejus in Ecclefiam erectionem, five conftructionem et ædificationem, Ecclefia, necnon Guardianus, et qui in domo ipfa degent, Fratres hujufmodi omnibus et fingulis &c. & gratiis præfatis plene gaudeant & utantur: ipfique Guardianus, et Fratres, ut eo quietius Domino famulari poffint, quo liberius inibi permanferint, nullis aliis quibufcumque dignitate, vel officio fungentibus dicti Ordinis perfonis, quam

quam solum, & dumtaxat Generali Ministro, seu Vicario præfatis subesse debeant quoquomodo: necnon quod tu tamquam domus fundator, & Capellæ reparator et ampliator, ac postquam erecta &c. Ecclesiæ præfatarum erector, seu constructor et ædificator, tuique hæredes, necnon successores, qui erunt pro tempore, Reges Hungariæ, Missarum, orationum, jejuniorum, suffragiorum, et aliorum bonorum operum, quæ per eosdem Fratres de Observantia in domo, et Capella, seu post ejus in Ecclesiam erectionem &c. participes efficiamini, pariter concedentes. Non obstant. felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. &c. & aliis &c. consuetudinibus dicti Ordinis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ constitutionis, ratificationis, approbationis, concessionis, statuti, et ordinationis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, v. Kal. Julii, anno VIII.

CXXIX.

Ut Fratres admittant domum in terra Marosticæ. Ex lib. 3. de diversis formis, anno 8. fol. 39.

Dilecto filio Archipresbytero Ecclesiæ Vicentin.

Pia fidelium vota &c. Sane petitio dilectorum filiorum Communis, et hominum terræ Marosticæ, Paduan. diœcesis nobis nuper exhibita continebat, quod cum in dicta terra, quæ inter alia ejusdem diœcesis terras et loca, satis insignis et populosa existit, dumtaxat una Ecclesia, quæ eorum parochialis est, et una Capella sine cura, sub vocabulo *beati Antonii Abbatis* existant, quæ per unicum tantum Rectorem, cui etiam ex ejusdem capellæ dotatione in illa deserviendi, seu deserviri faciendi, onus incumbit: quique propterea ipsius Capellæ fructus, reditus, et proventus percipit, gubernantur; præfati commune, et homines tam in eisdem divinis, quam etiam in prædicationibus, et aliis spiritualibus fomentis penuriam patiuntur: et propterea unam Ordinis Fratrum Minorum inibi domum habere desiderent; pro parte eorumdem Communis, et hominum nobis fuit &c. supplicatum, ut dictam capellam cum ejus fructibus, reditibus, proventibus, juribus, pertinentiis, ac obventionibus universis dicto Ordini, pro aliquorum illius Fratrum usu, et habitatione perpetuis, itaut Fratres ipsi illam in eorum Ecclesiam, seu oratorium cum campanili &c. & aliis necessariis officinis erigere possint &c. Nos itaque &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus &c. capellam eamdem cum hujusmodi ejus fructibus &c. qui quinquaginta librarum monetæ in partibus illis currentis valorem annuum, ut iidem Commune, et homines asserunt, non excedunt, juribusque et obventionibus, ac pertinentiis universis dicto Ordini pro aliquibus illius Fratribus, inibi perpetuo Deo servituris, itaut illam in eorum Ecclesiam, sive oratorium, cum hujusmodi campanili &c. & aliis necessariis officinis erigere libere et licite valeant, jure tamen dictæ parochialis &c. salvo, Apostolica auctoritate, concedas. Nos enim si dictam capellam Ordini præfato per te concedi, ac in hujusmodi domum erigi contingat, ut præfertur, hujusmodi Fratribus in ea &c. quod omnibus et singulis &c. dicto Ordini per Sedem &c. concessis uti valeant &c. indulgemus, felicis recordationis Bonifacii VIII. &c. ceterisque contrariis, non obstantibus quibuscumque.

Ut in Const. 108. hujus Pontificis.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, v. Idus Julii anno VIII.

CXXX.

Ut Fratres domus Lucen. admittant annuos reditus. Ex lib. 2. de diverſis formis, anno 8. fol. 213.

Dilecto filio Abbati Monaſterii ſancti Vincentii de Monteforti, Lucenſ. diœceſis.

Ut in Regeſto Tomi 9. fol. 474.

§. I. Sinceræ devotionis affectus, quem dilectus filius nobilis vir Fridericus Dux Arionæ, et Comes Comitatus Traſtamare ad nos &c. Sane pro parte dicti Ducis nobis nuper exhibita petitio continebat, quod pridem ipſe conſiderans quod in Eccleſia domus Fratrum Minorum Lucen. utriuſque parentis, ac nonnullorum fratrum et ſororum carnalium ſuorum, ac aliorum de proſapia ipſius corpora, nondum tamen ſub terra poſita, requieſcunt, et habens ad Ordinem prædictum ſpecialis devotionis affectum, intendenſque in eadem Eccleſia ſepeliri, ac prædicta corpora, juxta eorum proſapiam facere honorifice tumulari, pro nonnullis capellis ibidem ædificandis, et in eis prædictis corporibus tumulandis, et perpetuis capellaniis ibidem celebrandis, necnon pro reparatione dictæ domus et ornamentorum ipſius, ac aliis neceſſitatibus ſupportandis, annuos reditus duodecim millium Morabetinorum monetæ novæ in partibus illis currentis, qui centum et ſexaginta florenorum auri de Camera valorem annuum non excedunt, ſuper juribus, et reditibus prædicti Comitatus, cujus diſpoſitio ad Regem Caſtellæ et Legionis, pro tempore exiſtentem pertinet, ac certis ipſius Comitatus, videlicet ſuper de Sarera trium, et de Triacaſtella mille et quingentorum, et de provincia ſancti Juliani etiam mille et quingentorum, et de provincia de Neyra etiam mille et quingentorum, et de provincia de Adrien. etiam mille et quingentorum, et de provincia de Otero de Rey etiam mille et quingentorum, ac de provincia de Caſtro de Rey, Lucen. et Mindonien. diœceſis, villis, et terris etiam mille et quingentorum Morabetinorum hujuſmodi prædictæ domui, necnon Guardiano, et Fratribus inibi pro tempore degentibus in perpetuum conceſſit pariter et aſſignavit: quodque cariſſimus in Chriſto filius noſter Joannes Rex Caſtellæ et Legionis illuſtris, conceſſionem et donationem hujuſmodi, auctoritate Regia confirmavit. Quare pro parte dicti Ducis nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut conceſſioni &c.

§. II. Nos igitur &c. diſcretioni &c. mandamus, quatenus, ſi eſt ita, conceſſionem & donationem prædictas, & alia inde ſecuta, auctoritate noſtra approbes & confirmes, ac omnes defectus ſuppleas, ſi qui &c. in eiſdem, non obſtant. conſtitutionibus Apoſtolicis, ac ſtatutis et conſuetudinibus prædicti Ordinis, etiam juramento &c. roboratis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud ſanctos Apoſtolos, v. Idus Julii anno VIII.

CXXXI.

Ut duas Eccleſias Parochiales de novo incorporet Monaſterio in Ribbenitze. Ex libro 2. mixto, anno 8. fol. 12.

Dilecto filio Archidiacono Roſtorcen. in Eccleſia Zwernien. &c.

Vide Conſt. 124. hujus Pontif.

§. I. Apoſtolicæ nobis injunctæ deſuper ſervitutis officium &c. Sane petitio dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ & Conventus Mo-

Monasterii in Ribbenitze Ordinis sanctæ Claræ, Zwernien. diœcesis nobis nuper exhibita continebat, quod olim bonæ memoriæ Rodulphus Episcopus Zwernien. ad hoc dilectorum filiorum Capituli Ecclesiæ Zwernien. accedente consensu, ex his et aliis certis rationabilibus causis motus, inter alia in Ribbenitze, et Marlowe parochiales Ecclesias, dictæ diœcesis de jure patronatus dicti Monasterii existentes, sub certis modo et forma tunc expressis, eidem Monasterio, auctoritate Ordinaria incorporavit, annexuit, & univit, ac subsequenter quondam Bonifacius IX. in sua obedientia, de qua partes ipsæ tunc erant, nuncupatus hujusmodi incorporationem, annexionem et unionem confirmavit, supplens omnes defectus, si qui &c. in eisdem, prout in diversis litteris desuper confectis dicitur plenius contineri.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, prædictæ Abbatissa, et Conventus dubitent, propter diversas revocationes unionum ipsius Bonifacii, ac etiam alias, auctoritate Apostolica factas, incorporationem, annexionem, et unionem prædictas viribus non subsistere, pro parte earumdem Abbatissæ, et Conventus Monasterii, nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. III. Nos itaque &c. discretioni &c. mandamus, quatenus vocatis qui fuerint evocandi &c. easdem parochiales Ecclesias, quarum quindecim dicto Monasterio, cujus quinquaginta marcarum argenti puri fructus, reditus, et proventus secundum communem æstimationem valorem annuum, ut ipsæ Abbatissa et Conventus asserunt, non excedunt, auctoritate nostra incorpores, annectas et unias, ita quod cedentibus, vel decedentibus earumdem Ecclesiarum Rectoribus, aut eas quomodolibet dimittentibus, liceat eisdem Abbatissæ et Conventui corporalem possessionem ipsarum Ecclesiarum, auctoritate propria apprehendere, ac fructus, reditus et proventus inde percipere, illosque in ipsarum, et dicti Monasterii usus convertere, alicujus super hoc licentia minime requisita: reservatis tamen de ipsarum Ecclesiarum, fructibus, reditibus, et proventibus pro perpetuis Vicariis inibi instituendis, congruis portionibus, unde illi decenter vivere, Apostolica jura solvere, et alia sibi incumbentia onera commode valeant supportare. Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, necnon statutis &c. sed nullum per hoc eis, quoad assecutionem beneficiorum aliorum, præjudicium generari, et quibuslibet indulgentiis, privilegiis &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VII. Kal. Augusti anno VIII.

CXXXII.

Monasterium Aversan. transfertur a Monialibus sancti Benedicti ad Sorores sanctæ Claræ. Ex lib. 2. de Regularibus &c. anno 8. fol. 139.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Neapolitan.

§. I. Ad ea ex injunctæ desuper Apostolicæ servitutis officio libenter intendimus &c. Sane pro parte carissimæ in Christo filiæ nostræ Joannæ Hierusalem & Siciliæ Reginæ illustris, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim tam in Monasterio sancti Blasii Aversan. Ordinis sancti Benedicti, ex eo præsertim, quod illius Moniales, utpote ex earum Institutis regularibus non reclusæ, inde exiverunt & exeunt pro tempore ad earum libitum voluntatis, quam etiam in civitate Aversan. gravia & enormia scandala sæpius evenerunt, ac Monasterium ipsum, licet ex ejus fundatione solemne & sufficienter etiam cum castrorum, feudorum & vassallorum ju-

Ut in Const. 124. hujus Pontif.

Scandala ex non servata clausura exorta.

jurisdictione temporali dotatum sit, in reditibus suis adeo diminutum existit, quod Moniales, quæ inibi præsentialiter degunt, licet paucissimæ sint, congrue sustentari, ac onera eis pro tempore incumbentia debite supportare non possunt, illudque ab honestate & observantia regularibus tam graviter decidit, quod Christifidelium inibi pene periit devotio, propter quæ Monasterium ipsum, cujus etiam structuræ & ædificia passim collabuntur, manifesto desolationis opprobrio noscitur subjacere.

Monaſterii egeſtas.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, si dictum Monasterium ad Ordinem Sororum sanctæ Claræ, sub cura Fratrum Minorum & Regulari Observantia, ac arcta & perpetua clausura viventium, transferretur & Rector Ecclesiæ dicti Monasterii, quæ parochialis est, & cui tam Monialium Monasterii, quam prope illud habitantium ipsius Ecclesiæ parochianorum animarum cura imminet, ad nutum ejusdem Reginæ, & successorum suorum Hierusalem & Siciliæ Regum, qui erunt pro tempore, revocabilis foret, ut non nisi pudicus & honestus sacrarum illic virginum cœtus aliquo tempore poneretur, Monasterium ipsum, concurrentibus piis subsidiis & suffragiis, quæ dicta Regina, sub cujus temporali dominio consistit, ad id elargiri proponit, in structuris & ædificiis reparari, in reditibus restaurari, & ad observantiam hujusmodi reduci, reformarique debite, ac commode posset, pro parte ipsius Reginæ fuit nobis humiliter supplicatum &c.

Reformationi datur opera.

§. III. Nos igitur &c. fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus vocatis, qui fuerint evocandi, si per diligentem informationem per te super præmissis, auctoritate nostra recipiendam, inveneris ita esse, postquam dicta Regina ad receptionem, restaurationem & reformationem hujusmodi faciendas subsidia contulerit, quæ proponit, in præfato Monasterio dictum Ordinem sancti Benedicti, auctoritate præfata omnino supprimas et extinguas, ipsumque Monasterium a quocumque alio Monasterio, sive regulari loco, a quo forsan illud dependeat, penitus subtrahas et separes, illudque cum omnibus juribus, et pertinentiis suis ad Ordinem sanctæ Claræ hujusmodi, eadem auctoritate transferas, et reducas, ita quod Monasterium sancti Blasii deinceps in perpetuum non sancti Benedicti, sed sanctæ Claræ hujusmodi Ordinis existat et etiam nuncupetur, ac illius Abbatissa et Religiosæ pro tempore existentes, non Moniales, sed juxta morem ipsius Ordinis sanctæ Claræ Sorores de cetero appellentur, necnon regularem habitum juxta ejusdem Ordinis sanctæ Claræ consuetudinem gestent, ipsiusque Ordinis sanctæ Claræ Institutis regularibus se conforment. Quodque Monasterium sancti Blasii, ac Abbatissa et Religiosæ hujusmodi omnibus et singulis privilegiis &c. quibus alia ipsius Ordinis sanctæ Claræ Monasteria, sive loca quæcumque, et Religiosæ in eis degentes pro tempore utuntur et gaudent, pariter gaudeant et utantur. Et nihilominus si translationem et alia præmissa per te vigore præsentium fieri contingat, ut præfertur, eisdem Reginæ, et successoribus ratione Missarum, et aliorum divinorum Officiorum celebrandorum, ac Sacramentorum Ecclesiasticorum ministrandorum Abbatissæ, et Religiosis præfatis, ac alias exercendæ curæ animarum earumdem jus patronatus dictæ Ecclesiæ, ac præsentandi ad illam, quoties ipsis Reginæ, et successoribus expedire videbitur, personam idoneam loci Ordinario per eum ad præsentationem hujusmodi instituendam in Rectorem Ecclesiæ memoratæ, auctoritate præfata concedas.

Facultates Archiepiscopo ſuper hoc factæ.

Conditiones in unione Monaſteriorum a Pontifice præſcriptæ.

§. IV. Præterea consideratione ejusdem Reginæ, quæ nobis super hoc similiter supplicavit, Monasterium sancti Blasii, necnon illius Abbatissam et Conventum, ac Religiosas hujusmodi, personasque alias ibidem pro tempore degentes, cum possessionibus, reditibus et bonis suis quibuscumque,

quæ

quæ tempore translationis hujusmodi, et ex tunc in antea rationabiliter possidebunt, et in futurum justis modis, præstante Domino, poterunt adipisci, ab omni jurisdictione, superioritate, dominio et potestate Episcopi Aversan. necnon Generalis Ministri pro tempore existentium, et reliquorum Officialium Ordinis Fratrum Minorum hujusmodi, ac quorumcumque aliorum Judicum ordinariorum et Superiorum suorum, quamdiu dumtaxat eadem Regina vitam duxerit in humanis, ut eædem Abbatissa, et Religiosæ interim tranquillitate et quiete fruentes, inibi securius, et devotius Altissimo famulari valeant, auctoritate præfata, prorsus eximas et liberes, illaque ab eis libera et exempta esse, ac nobis et Apostolicæ Sedi dumtaxat subjacere decernas. Ita quod Episcopus, Minister, Officiales, Judices, Ordinarii et Superiores præfati, ac alii quicumque, ratione contractus, criminis, vel delicti aut rei, de qua ageretur, ubicumque committatur delictum, iniatur contractus, aut res ipsa consistat, excommunicationis in personas, in Conventum suspensionis, et in Monasterium sancti Blasii hujusmodi interdicti sententias promulgare, aut alias potestatem, dominium, superioritatem seu jurisdictionem aliquam, durante exceptione hujusmodi, nequeant exercere, fel. rec. Innocentii Papæ IV. &c. circa exemptos edita, quæ incipit, *Volentes*, ac aliis &c. necnon statutis &c. sancti Blasii et illius, a quo forsan dependet, ut præfertur, Monasteriorum sive loci, ac sancti Benedicti et Fratrum Minorum Ordinum præfatorum juramento &c. ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque. Nos enim, si exemptionem hujusmodi feceris, ut præfertur, ex nunc quoscumque excommunicationis, suspensionis &c. contra Abbatissam, Conventum, Religiosas et personas Monasterii sancti Blasii hujusmodi, ac formam exemptionis ejusdem illa, ut præmittitur, durante, promulgari contigerit, irritos et irritas decernimus &c.

Moniales ab auctoritate Ordinaria eximûtur.

Immediate Monasterium declaratur Sedi Apostolicæ subjectû.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, III. Kal. Augusti, anno VIII.

CXXXIII.

Ut Fratres recipiant domum in oppido Mithaniæ. Ex lib. 2. de diversis formis, anno 8. fol. 230.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Brundusin.

§. I. Sinceræ devotionis affectus, quem dilectus filius nobilis vir Aymonettus de sancto Georgio Miles, Brundusin. Diœces. ad nos & Romanam &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dicti Militis petitio continebat, quod ipse gerens ad Ordinem Fratrum Minorum sancti Francisci specialis devotionis affectum &c. quamdam domum, sub vocabulo *beatæ Mariæ de Nazareth* cum Ecclesia &c. aliisque necessariis officinis pro usu, & habitatione Fratrum dicti Ordinis, in terra Mithaniæ, dictæ Diœces. &c. construere &c. Quare pro parte dicti Militis nobis fuit humiliter supplicatum &c.

Vt in Regesto Tom. 9. fol. 474.

§. II. Nos igitur &c. fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus si est ita, & dictus locus in eadem terra ad hoc aptus, congruusque existat, ut præfertur, sine alterius prajudicio, pro usu & habitatione Fratrum construendi & ædificandi, seu construi &c. & Fratribus præfatis præfatam domum recipiendi & ibidem habitandi, cujuscumque licentia super hoc minime requisita, liberam, auctoritate nostra licentiam largiaris. Et insuper si per te, vigore præsentium eidem Militi licentia hujusmodi domum &c. concedi contingat, Fratribus in hujusmndi domo pro tempore commorantibus, ea-

eadem auctoritate concedas, quod tam ipsi, quam domus, ac Ecclesia hujusmodi omnibus & singulis privilegiis &c. quibus aliæ domus, & Ecclesiæ Fratrum ejusdem &c. gaudent & utuntur, uti valeant & gaudere. Jure tamen parochialis &c. semper salvo.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Kalendis Augusti, anno VIII.

CXXXIV.

Ut Fratres Provinciæ Aragoniæ vivant secundum Decreta Constantien. Concilii. Ex libro 2. Mixto, anno 8. fol. 2.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. IN Apostolicæ Sedis specula &c. Sane pro parte dilectorum filiorum Segobricen. & Tirasonen. necnon de Xelva, de Muroveteri, de la Mantanera, de Carmyeva, & de la Alumna, Segobric. ac Valentin. & Cæsaraugustan. Diœces. domorum Ordinis Minorum Guardianorum & Fratrum *de Observantia* nuncupatorum, Provinciæ Aragoniæ, secundum ipsius Ordinis morem nobis nuper exhibita petitio continebat, quod ipsi, qui in stricta Observantia dicti Ordinis proponunt Domino deservire, pro eorum quieto statu & animarum salute, cupiunt etiam secundum concessiones & indulta, ac statuta & decreta dudum per generale Constantiense Concilium, & ejus litteras Fratribus ejusdem Ordinis de Observantia supradicta in Franciæ, Burgundiæ, ac Turoniæ Provinciis, secundum morem prædictum, sub ipsa Observantia degentibus concessa, vivere, ac regi & etiam gubernari. Quare pro parte Guardianorum & Fratrum domorum prædictarum, nobis fuit humiliter supplicatum, ut tenorem litterarum prædictarum præsentibus inseri, ac eis quod omnibus & singulis concessionibus, statutis, indultis, ordinationibus, & decretis in illis contentis uti, & secundum ea vivere, ac regi & etiam gubernari valeant, indulgere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. II. Nos igitur &c. eisdem Guardianis & Fratribus domorum prædictarum &c. aliis secundum prædictum morem, sub hujusmodi Observantia in dicta Provincia Aragoniæ pro tempore degentibus, quod concessionibus ac indultis, necnon statutis, ordinationibus, & decretis hujusmodi in prædictis litteris Burgundiæ, Franciæ, & Turoniæ Provinciarum prædictarum Fratribus concessis, prout in eisdem litteris continetur, uti &c. valeant, auctoritate &c. indulgemus. Tenor vero dictarum litterarum in quodam libro, in quo nonnulla acta ejusdem Concilii ex ipsius ordinatione conscripta fuerunt, repertus, quem præsentibus de verbo ad verbum inseri fecimus, talis est: *Sacrosancta universalis Synodus Constantien. in spiritu Sancto legitime congregata. Dilectis filiis Ecclesiæ, Generali & Provincialibus Ministris, Custodibus, ceterisque Ordinis Fratrum Minorum professoribus &c. Supplicationibus personarum, quæ voto Religionis &c.* ut in Tomo nono, anno MCCCCXV. num. 7. usque ad *se noverit incursurum. Datum & actum Constantiæ, in Ecclesia Cathedrali in nostra sessione publica, nono Kalend. Octobr. anno a Nativitate Domini* MCCCCXV. *Apostolica Sede vacante.*

§. III. Ceterum ut prædictarum litterarum tenor sic insertus omnem rei, seu facti certitudinem habeat, volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod idem tenor sic insertus plenam vim, plenumque robur & vigorem per omnia habeat, & ad ea probanda hæ litteræ nostræ ubilibet plene sufficiant, quandocumque, & ubicumque eas in judicio, vel alibi exhiberi contigerit, vel ostendi. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, XIX. Kal. Septembris, an. VIII.

CXXXV.

CXXXV.

Ut Moniales sanctæ Claræ recipiant Monasterium in civitate Anicien. Ex lib. 1. de diversis formis, anno 8. fol. 128.

Venerabili Fratri Episcopo Anicien.

§. I. ILlis fidelium votis quæ de sinceræ devotionis proficiscuntur affectu, libenter annuimus, eaque favore prosequimur opportuno. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectæ in Christo filiæ nobilis mulieris Claudiæ de Roussillon, Vicecomitissæ Podoniaci, tuæ Diœcesi. petitio continebat, quod ipsa zelo devotionis accensa &c. ad laudem Dei, & incrementum Religionis sanctæ Claræ &c. unum Monasterium cum Ecclesia, cœmeterio, claustro &c. & aliis necessariis officinis pro usu & habitatione Monialium Ordinis ejusdem Sanctæ, intra muros civitatis Anicien. de bonis a Deo sibi collatis, ac etiam cum nonnullarum aliarum nobilium mulierum adjutorio, fundare pariter & dotare proponit, quampluresque nobiles, & probæ mulieres illarum partium veluti hujusmodi propositi consortes, in eodem Monasterio, postquam fundatum et dotatum, ut præfertur, extiterit, desiderant perpetuum, sub Regulari Observantia dicti Ordinis virtutum Domino reddere famulatum.

§. II. Ceterum quia locus, in quo Monasterium hujusmodi fundari intenditur, censualis, et de dominio dilecti filii Præpositi Ecclesiæ Anicien. ratione suæ præpositura dictæ Ecclesiæ existit, præfata Vicecomitissa congruentem recompensationem pro indemnitate dicti Præpositi protinus est exhibere parata. Quare pro parte dictæ Vicecomitissæ nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. III. Nos igitur præfatæ Vicecomitissæ pium, et devotum propositum hujusmodi in Domino plurimum commendantes fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus, si vocatis præfato Præposito &c. repereris ita esse, tu eidem Vicecomitissæ, congrua tamen per eam dicto Præposito recompensatione exhibita, ex qua Præpositura suæ conditionem meliorari dubium non existat, doteque sufficienti pro fundatione dicti Monasterii primitus assignata, Monasterium hujusmodi cum Ecclesia, campana &c. fundandi &c. licentiam auctoritate nostra concedas. Jure tamen parochialis &c. semper salvo. Nos enim tibi Moniales sub dicti Ordinis habitu in præfato Monasterio hac primaria vice dumtaxat ponendi & instituendi, eisque, & aliis earum posteris, ut in eodem Monasterio omnibus & singulis privilegiis &c. quibus ceteræ Moniales dicti Ordinis in aliis ejus Monasteriis degentes gaudent, uti pariter & gaudere valeant, eadem auctoritate concedendi, ceteraque in præmissis opportuna faciendi & exequendi plenam & liberam, tenore præsentium, concedimus facultatem.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VIII. Kal. Septembris, anno VIII.

CXXXVI.

Ut Fratres celebrent, & Sacramenta ministrent infirmis in Hospitali villæ de Victoria. Ex lib. 2. de diversis formis, anno 8. fol. 117.

Dilecto filio Priori Monasterii sanctæ Mariæ de Nagara per Priorem soliti gubernari, Calaguritan. Diœcesi.

§. I. AD illa, quæ divini cultus augmentum et animarum salutem, necnon Hospitalium, et aliorum piorum locorum utilitatem respiciunt,

ciunt, libenter intendimus, eaque favoribus prosequimur opportunis. Sane pro parte dilecti filii nobilis viri Fernandi Petri de Ayala Militis, Calaguritan. Dioecesf. nobis nuper exhibita &c. continebat, quod ipse, qui olim &c. de bonis a Deo sibi collatis, quoddam Hospitale in villa *de Victoria*, dictæ Dioecesis fundavit et dotavit, ac ædificari fecit, pro divini cultus augmento, et pro bona ejusdem Hospitalis directione cupit, ut per Guardianum et Fratres domus Ordinis Minorum dictæ villæ, cui quidem domui Hospitale ipsum confine existit, inibi divina Officia celebrentur, ac pauperibus et infirmis, et aliis in ipso Hospitali pro tempore degentibus omnia Ecclesiastica Sacramenta ministrentur. Quare pro parte ipsius Militis asserentis præmissa ab initio fundationis hujusmodi in suo firmo proposito extitisse, fuit nobis humiliter supplicatum, ut sibi in dicto Hospitali altare, super quo hujusmodi officia valeant celebrari, erigendi, ac Guardiano &c.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus si est ita, eidem Militi in præfato Hospitali altare præfatum, super quo divina Officia celebrari valeant, erigendi, necnon Guardiano et Fratribus antedictis in eodem Hospitali Officia hujusmodi celebrandi, ac pauperibus et infirmis, ac aliis ibidem degentibus Sacramenta præfata ministrandi, licentiam et potestatem, sine juris præjudicio alieni, auctoritate nostra concedas. Non obstantibus constitutionibus domus et Ordinis præfatorum &c. ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, III. Kal. Septembris, an. VIII.

CXXVII.

Confirmatur assignatio domus Aversan. Fratribus facta. Ex libro 2. de Regularibus &c. anno VIII. fol. 118.

Venerabili fratri Episcopo Calven.

Vi in Regesto Tom. 8. Const. 24. Clem. VI.

§. I. SAcræ Religionis, sub qua dilecti filii Jacobus Scalionis de Neapoli, & alii Fratres Ordinis Minorum *de Observantia* nuncupati &c. Dudum siquidem pro parte dicti Jacobi nobis exposito, quod in terris infidelium pauca loca dicti Ordinis existerent; & cum sæpe contingeret Fratres ejusdem Ordinis ad illas partes transire, ex defectu locorum hujusmodi, oporteret eos sæpius apud seculares personas hospitari, & sic hospitando nequirent regularem observantiam, & statuta dicti Ordinis, prout deceret, commode observare. Ac pro parte ipsius Jacobi nobis supplicato, ut sibi ad præfatas terras transeundi, & ibidem, seu alibi, etiam inter Christifideles duo loca constructa & construenda, pro Jacobi & Fratrum præfatorum usu & habitatione, si sibi & illis pia largitione fidelium concederentur, recipiendi, & in quolibet locorum ipsorum Ecclesiam, seu oratorium, cum campanili &c. & aliis necessariis officinis construendi & ædificandi, ac in eis perpetuo commorandi, licentiam concedere dignaremur. Nos tunc per alias nostras litteras ipsi Jacobo, ut in dictis terris & alibi etiam inter Christifideles, hujusmodi duo loca constructa & construenda, si sibi pia largitione fidelium concederentur, ut præfertur, aut alias justis modis posset adipisci, libere recipiendi, & in quolibet eorumdem locorum, prout necessarium foret, Ecclesiam, seu oratorium, cum campanili &c. licentiam concessimus & largiti fuimus, prout in ipsis litteris plenius continetur.

§. II. Et deinde, sicut exhibita nobis pro parte ipsius Jacobi petitio continebat, carissima in Christo filia Joanna II. Regina Hierusalem & Siciliæ

liæ illustris, Ecclesiam sanctæ Mariæ Magdalenæ extra muros Aversan. cum ceteris ædificiis diruptis penes illam existentibus, & ad eam tamquam regale beneficium de jure, & antiqua consuetudine pertinentibus, eidem Jacobo pro præmissis usu & habitatione, ac ex simili largitione dedit, concessit & assignavit. Idemque Jacobus præfatam Ecclesiam, tam in vim litterarum præfatarum, quam concessionis & assignationis hujusmodi, recepit & acceptavit: ac postmodum, cooperantibus piis Christicolarum partium illarum obventionibus & suffragiis, aliqua ex ædificiis sic, ut præmittitur, diruptis hujusmodi, pro suis, ac aliorum Fratrum Ordinis ejusdem usu & habitatione, successu temporis reparari, atque restaurari procuravit. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, postmodum ad ejusdem Jacobi, necnon aliorum Fratrum apud dictam Ecclesiam tunc degentium deductum fuerit notitiam, quod Ecclesia & ædificia præfata pro receptatione & collectione pauperum, leprosorum & miserabilium personarum, ad illa declinare volentium, essent deputata, & ad dispositionem Generalis Magistri Ordinis sancti Lazari in regno Siciliæ pro tempore existentis, omnimode spectarent: licet revera hospitalitas aliqua per quadraginta fere annorum circulum ibidem tentæ non extiterit; nec Ecclesia & ædificia hujusmodi interim per Magistrum Ordinis sancti Lazari præfati, sed per Reges & Reginas Hierusalem & Siciliæ, qui fuerint pro tempore continue pacifice & quiete concedi; ac etiam dum pauperes, & personæ ipsæ existebant ibidem, Presbyteri & Capellani, qui illis divina Officia celebrarent, & Ecclesiastica eis Sacramenta ministrarent, sine contradictione aliqua poni & institui consueverunt. Ac propterea ex aliis certis causis dubitent Jacobus & Fratres præfati, concessionem & assignationem hujusmodi viribus non subsistere, seque super his per aliquem molestari posse tempore procedente, pro parte Reginæ, necnon Jacobi & Fratrum præfatorum fuit nobis humiliter supplicatum &c.

§. III. Nos igitur &c. fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus de præmissis auctoritate nostra te diligenter informes, & si præfata inveneris ita esse, concessionem & assignationem præfatas &c. approbes pariter & confirmes, ipsisque Jacobo & Fratribus, ut in Ecclesia, & domo præfatis perpetuo remanere libere & licite possint & valeant, eadem auctoritate concedas &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VIII. Idus Septembris, anno VIII.

CXXXVIII.

Ut vendantur aliqua bona, ad domum sanctæ Mariæ Novæ ad Observantes translatam, spectantia. Ex lib. 3. de diversis formis, anno 8. fol. 86.

EIDEM.

§. I. AD hæc circa Regularis observantiæ professores, eo diligentius debemus sollicitudinis nostræ partes interponere, quo ferventius illorum Religio fructum in eis afferat salutarem, & in Domino laudabilibus proficere valeant incrementis. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte carissimæ in Christo filiæ nostræ Joannæ II. Hierusalem & Siciliæ Reginæ illustris, petitio continebat, quod dudum paucis annis elapsis, tempore videlicet, quo civitas Neapolitan. tam propter partialitatem in ea, quam etiam guerrarum turbines, in partibus illis plus solito vigentes, tunc in magna ejus parte miserabiliter destructa & annihilata, & Castrum novum, & Castrum ovi, partium earumdem in manibus inimicorum dictæ Reginæ consititu-

stituta, & per illos detenta fuerant, oportebat Fratres Ordinis Minorum *de Observantia* nuncupatos, qui tunc in loco sanctæ Trinitatis inter dicta Castra existebant, ipsum locum, qui tunc etiam præmissis officientibus, quasi totalis destructionis desolationi expositus erat, relinquere, ac exire, & ad præfatam civitatem se transferre, ac eis inibi existentibus, & non habentibus locum aptum, in quo normam observantiæ Regularis exercere possent, dilectus filius Joannes Minister Provincialis Terræ-laboris, secundum morem dicti Ordinis, tunc existens, ad preces & instantiam dictæ Reginæ præfatis Fratribus domum, sive Conventum beatæ Mariæ Novæ Neapolitan. pro usu & habitatione ipsorum concessit pariter & assignavit: ipsique Fratres, domo, sive Conventu hujusmodi per eos assumpta, apud illam juxta hujusmodi Regularis observantiæ normam cohabitantes, ex tunc Altissimo inibi in divinis debitum continue impenderunt famulatum, quemadmodum impendere non desistunt ad præsens.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, domus sanctæ Mariæ præfata, nonnullas possessiones, domos & bona perantea habuerit, & adhuc habere noscatur, quæ ipsi Fratres vendere, cum ea juxta Regulam dicti Ordinis habere non possint, & pretium inde proveniens in reparationem domus ejusdem, necnon emptionem librorum, ornamentorum, & aliorum divino cultui necessariorum exponere cupiant, proponant & intendant, si ad id Apostolicæ Sedis licentia intervenerit, pro parte dictæ Reginæ nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos igitur &c. fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si est ita, concessionem & assignationem supradictas, & quæcumque inde secuta, auctoritate nostra approbes & confirmes. Et nihilominus Fratribus præfatis, Generalis sive Provincialis Ministri dicti Ordinis super hoc licentia seu consensu minime requisitis, possessiones, domos & bona hujusmodi vendendi, ac pretium ex eis proveniens in reparationem & emptionem præmissorum, ut præmittitur, exponendi: necnon pro cautelæ potioris suffragio, antedictis Fratribus domum sanctæ Mariæ præfatam pro usu & habitatione præfatis de novo recipiendi & acceptandi, apud illamque perpetuo commorandi & residendi licentiam, eadem auctoritate largiaris. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. necnon aliis Apostolicis constitutionibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VIII. Idus Septembris, anno VIII.

CXXXIX.

Ut fruantur iisdem privilegiis, ac Moniales Monasterii Corporis Christi Mantuan. Ex lib. I. de Exhibitis, & Regularibus, anno 8. fol. 304.

Dilectis in Christo filiabus Monialibus, & Conventui Monasterii sanctæ Claræ Veronen. Ordinis ejusdem Sanctæ.

Ut in Reg. Tomi p. fol. 471. SAcræ Religionis, sub qua &c. Hinc est quod porrectis nobis pro parte dilectæ in Christo filiæ nobilis mulieris Paulæ Domicellæ, dilecti filii nobilis viri Joannis Francisci de Gonzaga Militis Mantuan. uxoris, quæ ad vos &c. devotis supplicationibus annuentes, ut vos & Monasterium vestrum præfatum, dummodo sit canonice institutum, omnibus & singulis privilegiis &c. quibus Monasterium Corporis Christi Mantuan. ab Apostolica Sede concessis utitur, sive gaudet, gaudere & uti perpetuo libere valeatis, auctoritate &c. vobis, tenore præsentium indulgemus. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VII. Idus Septembris, anno VIII.

CXL.

CXL.

Ut Sorores Monasterii de Oterdesillas eligere possint Visitatorem. Ex lib. 2. mixto, anno 7. fol. 93.

Venerabili fratri Episcopo Abulen.

§. I. Spretis mundi vanitatibus, cum dilectæ in Christo filiæ Abbatissa & Conventus Monasterii sanctæ Claræ de Oterdesillas Ordinis ejusdem Sanctæ, Palentin. Diœcesf. sacræ Religionis devotum & sedulum exhibeant Altissimo famulatum &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte earumdem Abbatissæ & Conventus petitio continebat, quod dudum eis auctoritate Apostolica, sub certis modo & forma tunc expressis, concessum extitit, ut ipsæ aliquem Religiosum Ordinis Fratrum Minorum professorem, vitæ ac moribus approbatum, in suum & dicti Monasterii Visitatorem habere re possent & deberent, quodque hujusmodi Visitator, qui pro tempore esset, semper unum alium similem Religiosum dicti Ordinis professorem, qui ei in officio Visitationis hujusmodi succederet, eligere, seu deputare posset, & valeret. Et sicut eadem petitio subjungebat, si Visitatorem ejusdem Monasterii pro tempore existentem, antequam hujusmodi alium Visitatorem eligeret, ab hac luce migrare contingeret, Abbatissa & Conventus prædictæ Visitatore destitutæ remanerent. Quare pro parte, Abbatissæ & Conventus prædictarum nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis quoties Visitatorem ipsius Monasterii pro tempore existentem, alio Visitatore per eum, ut præfertur, non electo, cedere, vel decedere contingat, Abbatissa, quæ nunc est, & pro tempore erit Monasterii prædicti, una cum quatuor ex antiquioribus, & discretioribus Sororibus dicti Monasterii, necnon duobus ex Confessoribus suis, ad confessiones Sororum dicti Monasterii audiendas deputatis, aliquem probum, & discretum dicti Ordinis Fratrum Minorum professorem, de quo eis videbitur, in earum, & ipsius Monasterii Visitatorem eligere valeant, concedere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. II. Nos igitur &c. fraternitati &c. mandamus, quatenus de præmissis &c. informes, & si per informationem hujusmodi ita esse inveneris, eisdem Abbatissæ, & Conventui, ut quotiescumque Visitatorem dicti Monasterii pro tempore existentem, alio per eum Visitatore, ut præfertur, non electo, cedere, vel decedere contingerit, Abbatissa dicti Monasterii pro tempore existens, una cum quatuor ex antiquioribus, & magis idoneis Sororibus, ac duobus ex Confessoribus, per Conventum hujusmodi, seu illius majorem partem eligendis, aliquem idoneum & discretum dicti Ordinis Fratrum Minorum professorem, vita & moribus approbatum, de quo eis videbitur, in ipsarum, & ejusdem Monasterii Visitatorem, qui similem habeat potestatem, eligere valeat, auctoritate prædicta concedas; constitutionibus Apostolicis, ac statutis & consuetudinibus Monasterii &c. ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, v. Nonas Octobris, anno VIII.

CXLI.

Instituitur Pœnitentiarius Pontificius. Ex eodem libro fol. 97.

Dilecto filio Henrico Ghele Ordinis Fratrum Minorum professori, in Ecclesia sanctæ Mariæ Majoris de Urbe Pœnitentiario nostro salutem &c.

ADDITIO ALIORUM.

„ §. I. Religionis zelus, vitæ ac morum honestas, prudentia, & alia „ multiplicia probitatis ac virtutum tuarum merita, quibus per„ sonam tuam fide dignis fore perspicimus insignitam testimoniis, promeretur ut te condignis favoribus & gratiis honoremus.

„ §. II. Hinc est quod nos de tua persona præfata, præmissorum intuitu „ plenam in Domino fiduciam obtinentes, ac volentes te favore prosequi „ gratioso, te minorem Pœnitentiarium nostrum constituimus, & etiam ordinamus; tibi tenore præsentium committentes, ut hujusmodi officium „ pœnitentiariæ in Ecclesia sanctæ Mariæ Majoris de Urbe, solum nobis „ apud ipsam Ecclesiam morantibus, sicut alii nostri Pœnitentiarii illud „ ibidem gerere & exercere consueverant, diligenter, ac fideliter exequa„ ris. Volumus autem quod tu, priusquam ipsum officium incipias exer„ cere, in manibus venerabilis fratris nostri Jordani Episcopi Albanen. „ majoris Pœnitentiarii nostri, de hujusmodi officio fideliter exercendo „ præstes corporaliter juramentum, juxta formam præsentibus annotatam, „ quæ talis est: *Ego Henricus &c.*

„ Datum Romæ apud sanctam Mariam Majorem, VIII. Kalendas De„ cembris, anno VIII.

CXLII.

Ut Fratres recipiant domum erigendam a Joanna Domina de la Valle &c. Ex lib. I. de diversis formis &c. fol. 25.

Dilecto filio Abbati Monasterii de Fonte Danielis, Cenomanen. Diœces.

Ut in Reg. Tomi 9. fol. 474.

§. I. Sinceræ devotionis affectus, quem dilecta in Christo filia nobilis mulier Joanna relicta quondam Guidonis de la Valle Baronis vidua, Domina de la Valle, Vitreyo, ac de Castillione locorum, Cenomanen. ac Redonen. Diœcesf. ad nos &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dictæ Joannæ petitio continebat, quod olim ipsa gerens, prout adhuc gerere non desinit ad Ordinem Fratrum Minorum specialis devotionis affectum, unam domum cum Ecclesia, claustro &c. & aliis officinis, de licentia Sedis Apostolicæ, pro usu & habitatione dictorum Fratrum in præfato loco de la Valle fundavit, sed prout ipsa rei evidentia demonstrat, ædificia tam Ecclesiæ, quam domus & officinarum præfatarum adeo magna & sumptuosa existunt, quod verisimiliter Fratres ipsi, utpote nihil habentes, illa post dictæ fundatricis decessum manutenere non possent. Propter quod ipsa Joanna volens super hoc diebus suis prospicere, de bonis a Deo sibi collatis, pro æternæ remunerationis intuitu aliam convenientiorem domum, cum Ecclesia &c. & aliis necessariis officinis pro usu & habitatione dictorum Fratrum, in præfato de la Valle, seu alio infra ipsius Joannæ territorium loco ad hoc per eam eligendo construi, & erigi facere; necnon dictam priorem domum aliis Ecclesiasticis viris, de quibus sibi Apostolica permiserit licentia, pro suæ

suæ & suorum animarum salute deputare desiderat & proponit. Quare pro parte dictæ Joannæ nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus de præmissis omnibus & singulis, auctoritate nostra te diligenter informes &c. & ad id dilecti filii Ministri Provinciæ, infra quam dicta domus consistit, secundum morem dicti Ordinis, ac etiam eorumdem Fratrum in dicta domo degentium consensus interveniat; tu eidem Joannæ aliam domum cum Ecclesia &c. & aliis necessariis & convenientibus officinis hujusmodi, pro usu & habitatione dictorum Fratrum in de la Valle, aut alio ad hoc per eam eligendo loco hujusmodi construi &c. necnon eisdem Fratribus dictam novam domum, postquam constructa fuerit, recipiendi & inhabitandi, licentiam; & quod ipsi nihilominus in dicta nova domo omnibus & singulis privilegiis &c. quibus alii similes Fratres in ceteris domibus dicti Ordinis pro tempore degentes gaudent & utuntur, uti & gaudere valeant, eadem auctoritate concedas. Jure tamen parochialis &c. salvo. Non obstantibus constitutionibus &c. ceterisque contrariis quibuscumque.

Dátum Romæ apud sanctos Apostolos, ix. Kalendas Julii, anno viii.

CXLIII.

Ut construantur duæ capellæ in Ecclesia domus Fratrum Castri Vulseni, & annui reditus ei applicentur. Ex lib. 1. de diversis formis, anno 9. folio 107.

Dilecto filio Præposito Ecclesiæ sanctæ Christinæ de Vulseno, Urbevetan. Diœces.

§. I. Piis supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii nobilis viri Lucæ de Monaldensibus, Domicelli Urbevetan. ac dilectæ in Christo filiæ nobilis mulieris Joannæ ejus uxoris, petitio continebat, quod ipsi, & nonnulli habitatores & incolæ castri nostri Vulseni, Urbevetan. Diœces. zelo devotionis accensi &c. de bonis sibi a Deo collatis in Ecclesia Conventus Fratrum Minorum de dicto castro, sub beatæ Mariæ Virginis unam, ac sub sancti Antonii vocabulis aliam fundaverunt & construxerunt, necnon duas alias capellas cum altaribus, in quibus per Fratres ejusdem Conventus divina celebrentur officia, & aliis necessariis officinis de novo construere & fundare, seu construi & fundari facere; necnon pro reparatione, fabrica & conservatione Ecclesiæ, quæ in suis ædificiis & structuris ruinosa existit, ac sustentatione Conventus præfatorum, tot possessiones & bona immobilia, quot ex illorum fructibus, reditibus & proventibus per certos Syndicos seu Procuratores ad hoc per Lucam, Joannam, habitatores & incolas præfatos deputandos, annis singulis exigendos, & pro reparatione, fabrica & conservatione hujusmodi exponendos, ad quinquaginta florenos auri ascendant annuatim, consignare, constituere, & etiam deputare proponant & intendant, si super hoc eis Apostolicæ Sedis licentia concedatur. Quare pro parte Lucæ & Joannæ, ac habitatorum & incolarum præfatorum nobis fuit humiliter supplicatum &c. *Ut in Constit. 61. hujus Pontif.*

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus eisdem Lucæ, Joannæ, habitatoribus & incolis constructas & fundatas in suis ædificiis continuandi, ac alias capellas hujusmodi cum altaribus, & aliis necessariis officinis fundandi & construendi, seu fundari & construi, illas-

illasque per aliquem Catholicum Antistitem, gratiam & communionem Apostolicæ Sedis habentem, consecrari faciendi: necnon possessiones & bona hujusmodi, quæ ipsis in eleemosynam pia largitione fidelium largientur, ex quorum fructibus quinquaginta floreni percipi valeant annuatim; & qui per Syndicos seu Procuratores præfatos dumtaxat, singulis annis colligantur & exigantur, ac pro reparatione, fabrica &c. Ecclesiæ & sustentatione Conventus præfatorum, realiter exponantur, in eleemosynam deputandi constituendi & assignandi plenam & liberam, auctoritate nostra licentiam largiaris: constitutionibus Apostolicis & aliis contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VII. Kal. Decembris, anno IX.

CXLIV.

Ut Fratres recipiant quemdam locum in civitate Suessionen. Ex lib. I. de Regularibus, anno 9. fol. 158.

Dilecto filio Abbati sancti Joannis in Vineis extra muros Suessionen.

Vide ut supra. §. I. Piis & humilibus supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Ministri Ordinis Fratrum Minorum provinciæ Franciæ, secundum morem dicti Ordinis, ac Fratrum domus Suessionen. Ordinis ejusdem petitio continebat, quod cum in gravi guerrarum, quibus Suessionen. civitas nuper usque pene ad totalem ejus destructionem incubuit, voragine, domus ipsorum Fratrum, tunc in suburbiis civitatis ejusdem consistens, funditus eversa fuisset, dilectus filius nobilis vir Joannes de Brumis Domicellus Suessionen. pia super hoc compassione commotus, ac cupiens partem creditorum sibi a Deo bonorum in thesauros congerere cœlestes, quemdam locum infra muros dictæ civitatis situm, cum quadam domo, & aliis pertinentiis suis, a dilectis filiis Decano, & Capitulo Ecclesiæ Suessionen. ad quos tunc locus ipse pertinebat, sub certis compositionibus, tractatibus, pactis, atque modis inter Domicellum & Fratres domus, necnon Decanum, & Capitulum præfatos, super hoc intervenientibus, pro usu & habitatione dictorum Fratrum acquisivit, & illum eis in eleemosynam pro suæ, & suorum animarum salute in perpetuum concessit, & etiam assignavit, prout in quibusdam authenticis super his confectis litteris, & instrumentis publicis dicitur plenius contineri. Quare pro parte dictorum Ministri, & Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut acquisitioni, compositionibus, pactis, concessioni, & assignationi hujusmodi robur Apostolicæ confirmationis adjicere, necnon Fratribus eisdem, ut se ad dictum acquisitum locum mutare, & illum pro suis usu & habitatione recipere valeant, licentiam concedere, ac alias eis in præmissis paterna pietate providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus vocatis Decano, & Capitulo præfatis, ac aliis, qui fuerint evocandi, de præmissis omnibus & singulis, auctoritate nostra te diligenter informes, & si per informationem hujusmodi ea vera fore, & acquisitionem in detrimentum, vel læsionem dictæ Ecclesiæ minime redundare, compositionesque, ac pacta rationabilia & honesta esse repereris antedicta, super quo tuam &c. oneramus, acquisitionem, compositiones &c. & in litteris, ac instrumentis eisdem contenta, prout ea rationabilia esse conspexeris, eadem auctoritate approbes pariter & confirmes. Et nihilominus si approbationem & confirmationem per te, vigore præsentium, ut præmittitur, fieri contingat, eisdem Fratribus,

bus, se ad acquisitum locum hujusmodi mutandi, & illum pro suis usu & habitatione recipiendi & perpetuo retinendi, in eoque Ecclesiam cum campanili &c. & aliis necessariis officinis construendi & erigendi, seu construi &c. faciendi, licentiam: necnon etiam, quod deinceps Fratres ipsi in eodem novo loco pro tempore degentes, omnibus & singulis privilegiis &c. quibus in priori domo præfata gaudere & uti consueverant, gaudeant & lætentur, eadem auctoritate concedas. Jure tamen parochiali, & quolibet alieno in omnibus semper salvo. Non obstantibus felic. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, II. Idus Decembris, anno IX.

CXLV.

Ut erigatur Monasterium Ordinis sanctæ Claræ in civitate Lucan. Ibidem, folio 207.

Venerabili fratri Episcopo Lucan.

§. I. Dis supplicum &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Ministri provinciæ Tusciæ, ac Fratrum domus Lucan. Ordinis Fratrum Minorum petitio continebat, quod in civitate Lucan. sunt nonnullæ mulieres &c. de bonis eis a Deo collatis unum Monasterium Monialium Ordinis sanctæ Claræ, cum Ecclesia &c. ac aliis necessariis officinis, in dicta civitate fundare & construere, ac in eo sub regulari observantia dicti Ordinis perpetuo Altissimo famulari proponunt. Quare pro parte dicti Ministri & Fratrum præfatorum fuit nobis &c. supplicatum, ut eis aliquam Ecclesiam sine cura, si auctoritate ordinaria pro hujusmodi Monasterio fundando & construendo assignari contingat, eisdem recipiendi, & inibi Monasterium hujusmodi fundandi &c. licentiam concedere &c. dignaremur. *Vide ut supra.*

§. II. Nos igitur &c. fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus si est ita, postquam hujusmodi mulieres dotem sufficientem pro fundatione, ac dote hujusmodi Monasterii coram te realiter assignaverint, eisdem Ministro & Fratribus hujusmodi Monasterium in loco ad hoc congruo & honesto, cum Ecclesia &c. & aliis necessariis officinis erigendi, fundandi & construendi, ac Ecclesiam hujusmodi, si eis auctoritate ordinaria concedatur, recipiendi, & in hujusmodi Monasterium similiter erigendi &c. jure tamen parochialis &c. salvo, liberam, auctoritate nostra, licentiam largiaris. Et insuper si Monasterium hujusmodi fundari & dotari contingat, ut præfertur, Monialibus, quæ pro tempore in eo residebunt, ut omnibus & singulis privilegiis &c. aliis Monialibus & Monasteriis dicti Ordinis sanctæ Claræ per Sedem Apostolicam concessis, uti &c. valeant, eadem auctoritate concedas. Proviso quod Ecclesia hujusmodi, si qua Ministro & Fratribus præfatis ad hoc assignetur, debitis propterea non fraudetur obsequiis, sed supportentur debite ipsius onera consueta, & deserviatur inibi laudabiliter in divinis: non obstan. constitutionibus Apostolicis, ceterisque contraris quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, II. Kalendas Januarii, anno IX.

CXLVI.

CXLVI.

Ut Moniales Monasterii Aversan. vendant quædam bona. Ex lib. 1. de diversis formis, anno 9. folio 265.

Dilecto filio Vicario Ecclesiæ Aversan. in spiritualibus deputato, per dilectum filium Reynaldum sancti Viti in Macello Diaconum Cardinalem, Administratorem dictæ Ecclesiæ in spiritualibus & temporalibus auctoritate Apostolica deputatum.

Ut in Const. 114. hujus Pontif.

§. I. AD ea ex Apostolicæ servitutis officio &c. Sane pro parte carissimæ in Christo filiæ nostræ Joannæ II. Siciliæ Reginæ Illustris, ac dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ & Conventus Monasterii sancti Blasii, Aversan. Ordinis sanctæ Claræ, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod Monasterium ipsum in suis ædificiis & structuris, in quibus pro majori illorum parte adeo etiam collapsum & dirutum existit, quod Abbatissa & Conventus prædictæ in illo nequeant residere, reparatione indiget non modicum sumptuosa, & si Abbatissæ & Conventus prædictæ, quæ rerum non affluunt ubertate, quædam ex possessionibus, terris, aut domibus, vel aliis bonis stabilibus ad dictum Monasterium pertinentibus, ac illi minus utilibus vendendi, aut aliqua ex bonis eisdem, super quibus certos annuos reditus sive census percipere consueverunt, liberandi, ac pretium, quod ex venditione seu liberatione hujusmodi perceperint, in reparationem prædicti Monasterii, ac earum usum convertendi, licentia concederetur, ædificia hujusmodi reparari, ipsæque Abbatissa & Conventus suis necessitatibus facilius providere valerent. Quare pro parte Abbatissæ & Conventus prædictarum nobis fuit humiliter supplicatum, ut ipsius Monasterii statui &c. consulere &c. dignaremur.

§. II. Nos igitur &c. discretioni &c. mandamus, quatenus de præmissis &c. eisdem Abbatissæ & Conventui tot ex possessionibus, terris, domibus, aut aliis immobilibus, seu censualibus bonis hujusmodi, quod eorum pretium, sive valor secundum communem æstimationem ad centum florenos auri de Camera dumtaxat ascendere censeatur, vendendi &c. ipsumque pretium pro reparatione ædificiorum hujusmodi dumtaxat convertendi &c. licentiam largiaris. Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ac statutis &c. ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Kalendis Januarii, anno IX.

CXLVII.

Transfertur Monasterium Camerinen. Ibidem fol. 281.

Venerabili fratri Episcopo Camerinen.

Ut in Reg. Tom. 9. fol. 474.

§. I. SInceræ devotionis affectus, quem dilectus filius nobilis vir Bernardus Rodulphi de Varano Domicellus Camerinen. ad nos & Romanam &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dicti Bernardi petitio continebat, quod prope civitatem nostram Camerinen. quidam locus, in quo Monasterium Monialium sancti Gregorii, Ordinis sanctæ Claræ consistit, qui eminens est ex sui dispositione, et cum aliquali apparatu inexpugnabilis redderetur, situs est, et per quem tempore guerrarum, si ad manus inimicorum deveniret, eidem civitati, ac civibus, et habitatoribus ejus multa detrimenta, damna, et pericula, ac discrimina possent verisimiliter pro-

provenire, ipseque Bernardus Monasterium & locum præfata cum possessionibus, bonis, territoriis, juribus, et pertinentiis suis recipere, et in eis unum fortalitium pro tutela dictæ civitatis construere, & de illo, prout sibi videbitur, disponere; necnon quemdam locum *Collis-bonus* nuncupatum, infra dictam civitatem consistentem, & ad dilectas in Christo filias Abbatissam & Conventum, Moniales & Monasterium præfatos spectantem, in quo Ecclesia, & domus ruinam minantes existunt reficere, & sufficienter reparare, & ad quem, postquam refectus, & sufficienter reparatus fuerit, Abbatissa & Conventus, ac Moniales præfatæ transferri poterunt &c. vel unum Monasterium, sub vocabulo dicti Sancti ejusdem Ordinis cum Ecclesia &c. et aliis necessariis officinis &c. infra civitatem eamdem de novo construere et ædificare, ac illud præfatis Abbatissæ et Conventui, ac Monialibus cum tot territoriis, possessionibus, cultis et fertilibus, et ad culturam reducendis, seu ipsorum parte, de qua Bernardus, Abbatissa et Conventus, ac Moniales præfatæ insimul concordabunt, dare et assignare desiderat; ita quod ipsorum fructus, reditus, et proventus valorem, et summam fructuum redituum, et proventuum ex possessionibus, et bonis, ac juribus dicti Monasterii in supradicto loco, et circa illum consistentibus, seu ipsorum partem hujusmodi annuatim excedant, et adeo quod conditio dicti Monasterii efficietur melior evidenter. Quare pro parte dicti Bernardi nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos itaque &c. fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus, postquam præfatus Bernardus dictum locum *Collis-boni* sufficienter refecerit &c. seu construi fecerit, et tot territoria, et possessiones, et bona in recompensam territoriorum et possessionum, ac bonorum in loco præfato, et circa illud consistentium, seu ipsorum partis præfatæ, quod ex eis conditio hujusmodi de novo construendi Monasterii efficietur melior evidenter, realiterque assignaverit, Abbatissam et Conventum, ac Moniales præfatas ad illud, quod in dicto loco *Collis-boni*, vel ad novum Monasterium hujusmodi cum Abbatissali dignitate, Ecclesia, vocabulo, & ordine, ac bonis mobilibus, & immobilibus præter bona, quæ ab ipso Bernardo assignari continget; necnon privilegiis &c. ipsius demoliendi Monasterii, eadem auctoritate transferas &c. jure tamen parochialis &c. semper salvo, præfatoque Bernardo Monasterium antiquum, & locum hujusmodi cum territoriis, possessionibus, & bonis in dicto loco, & circa illum consistentibus, seu ipsorum parte hujusmodi recipiendi, & illud demoliendi, seu demoliri faciendi, & apud illud unum fortalitium faciendi, seu fieri faciendi, & ædificari, & de illo, prout sibi videbitur, disponendi, licentiam, auctoritate præfata concedas; Apostolicis, & provinciæ nostræ Marchiæ Anconitanæ constitutionibus &c. ceterisque contrariis, non obstantibus quibuscumque. Proviso, quod Ecclesia & cœmeterium dicti Monasterii demoliendi ad prophanos usus, velut hæreditas, nullatenus transferantur.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, III. Nonas Januarii, anno IX.

CXLVIII.

Ut Observantes admittant domum prope villam de Lerena. Ex lib. I. de Regularibus, anno 9. fol. 122.

Dilecto filio Thesaurario Ecclesiæ Corduben.

§. I. Apostolatus officium &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Ludovici de Reyna Ordinis Fratrum Minorum professoris petitio continebat, quod cum prope villam de *Lerena* Militiæ sancti Ja- *Ut in Regesto Tomi 9. fol. 564.*

cti Jacobi de Spata, Parcen. diœcesis pleno jure subjectum quoddam Eremitorium situm existat, quod per certos Fratres dicti Ordinis Minorum professores, inibi sub regulari Observantia Altissimo famulantes, ex quadam concessione per quondam Petrum de Luna, Benedictum XIII. in sua obedientia, de qua partes illæ erant, tunc nuncupatum, eisdem Fratribus de dicto Eremitorio facta a diu inhabitatum fuit, prout est etiam de præsenti, per Fratres ipsos incolitur & habitatur; sitque Eremitorium ipsum adeo semotum, & distans ab aliis locis, & domibus Fratrum dicti Ordinis, quod Fratres oriundi, & nativi de partibus convicinis nequeunt, causante distantia hujusmodi, populis illarum partium prædicare verbum Dei, & alia pia opera ad ædificationem animarum Christifidelium exercere, quodque locus ipse in uberrimo solo, & fertili patria situs propter ubertatem & fertilitatem hujusmodi ad recipiendum, & sustentandum multo majorem numerum Fratrum Ordinis ejusdem, sine alicujus incommodo, vel jactura congruus, & capax existat, dictusque exponens cupiat pro cultus hujusmodi incremento &c. in ejusdem Eremitorii loco domum congruam Fratribus ædificare, & numerum Religiosorum Ordinis antedicti &c. adaugere. Pro parte ipsius Ludovici nobis fuit humiliter supplicatum, ut cum ipse ad hoc a dilecto filio Antonio de Massa, præfati Ordinis Generali Ministro, per suas litteras concessionem habuerit, prout in eisdem litteris, quarum tenorem hic haberi volumus pro sufficienter expresso, plenius continetur, ut, præfata concessione dicti Petri de Luna non obstante, dictum Eremitorium recipiendi, & perpetuo retinendi, ac in eo fundandi &c. licentiam concedere &c. dignaremur.

§. II. Nos itaque &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus de præmissis omnibus & singulis, auctoritate nostra te diligenter informes &c. eidem Ludovico faciendi præmissa, fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. & aliis constitutionibus Apostolicis non obstantibus quibuscumque. Jure tamen parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo, auctoritate nostra licentiam largiaris. Et nihilominus eidem Ludovico eadem auctoritate concedas, quod ipse, & Fratres dicti Ordinis in hujusmodi domo construenda pro tempore moraturi, gaudeant omnibus gratiis &c. quibus Fratres dicti Ordinis in domo Collocensi dicti Ordinis, Segobrien. diœcesis pro tempore commorantes, ex concessione Apostolica gaudent, seu etiam potiuntur.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, XI. Kal. Februarii anno IX.

CXLIX.

Ut Fratres provinciæ Poloniæ recipiant domum in oppido Sizem. Ibidem fol. 170.

Venerabili fratri Episcopo Poznanien.

§. I. Sacrosanctæ Ecclesiæ, quam Dei filius Jesus Christus auctor ipse pietatis instituit, regimini præsidentes, salubria fidelium vota, per quæ etiam animarum propagata salute, divinorum cultus, sacræque Religionis speratur augmentum, pii patris affectione prosequimur, ac plenis favoribus confovemus, & ut optatum sortiantur effectum, opem & operam impertimur efficacem. Sane pro parte carissimi in Christo filii nostri Wladislai Poloniæ Regis illustris, ac dilectorum filiorum Provincialis Ministri, & Fratrum Ordinis Minorum provinciæ ejusdem regni, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim Rex ipse &c. ob singularem, quem ad

ad dictos Fratres, & eorum Religionem gerit devotionis affectum, ad divini nominis laudem &c. quemdam locum in oppido de Sizem, Poznanien. dioecesis consistentem, pro usu & habitatione aliquorum dicti Ordinis Fratrum, qui piæ vitæ studio plures illarum partium personas lucrifacere, ut earum saluti fructuosius consulere possent, Ministro & Fratribus eisdem donavit & assignavit. Quare pro parte Regis, Ministri, & Fratrum præfatorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut &c.

§. II. Nos igitur &c. fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus vocatis quorum interest, si illorum accedat assensus, Ministro & Fratribus eisdem locum præfatum recipiendi, & reparandi, ac in illo domum cum Ecclesia &c. construendi &c. auctoritate nostra licentiam largiaris: non obstantibus tam fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. quam aliis &c. contrariis quibuscumque. Jure parochialis &c. salvo. Volumus autem, & Apostolica auctoritate concedimus, quod Fratres dicti Ordinis, qui in hujusmodi novis domibus morabuntur, omnibus privilegiis &c. gaudeant & utantur, quibus alii Fratres dicti Ordinis &c. gaudent &c.

Datum Romæ apud SS. Apostolos, III. Kal. Martii anno IX.

CL.

Ut iidem aliam recipiant in oppido Niessevia. Ibidem.

Venerabili fratri Episcopo Wladislavien.

§. I. Piis & honestis supplicum &c. Sane pro parte dilectorum filiorum Provincialis Ministri, & Fratrum domorum ejusdem Ordinis, provinciæ regni Poloniæ, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim carissimus in Christo filius noster Wladislaus Poloniæ Rex illustris &c. quemdam locum in oppido Niessevia, Wladislavien. dioecesis consistentem, pro usu & habitatione aliquorum dicti Ordinis Fratrum &c. Provinciali Ministro, & Fratribus eisdem donavit & assignavit. Quare pro parte Provincialis Ministri, & Fratrum præfatorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut &c. *Ut in Const. 68. hujus Pontificis.*

§. II. Nos igitur &c. fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus vocatis quorum interest, si illorum ad id accedat assensus, Provinciali Ministro, & Fratribus eisdem locum præfatum, recipiendi & reparandi, ac in illo domum cum Ecclesia &c. ac officinis hujusmodi construendi &c. licentiam largiaris: non obstantibus fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. quam aliis &c. quibuscumque. Jure parochialis &c. salvo. Volumus autem, & Apostolica auctoritate concedimus, quod Fratres dicti Ordinis, qui in hujusmodi novis domibus morabuntur, omnibus privilegiis &c. gaudeant & utantur, quibus alii Fratres dicti Ordinis in aliis &c. gaudent &c.

Datum Romæ apud SS. Apostolos, III. Kal. Martii anno IX.

CLI.

Ut Observantes admittant Coenobium in terra Mardæ. Ex lib. I. de diversis formis, anno 9. fol. 37.

Venerabili fratri Episcopo Squillacen.

§. I. Sinceræ devotionis affectus, quem dilecti filii, Universitas, & homines terræ Mardæ, Neucastren. dioecesis, ad nos & Romanam &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dictorum Universitatis, *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 474.*

& hominum petitio continebat, quod ipsi cupientes terrena &c. commutare, quamdam domum cum Ecclesia, campanili &c. & aliis necessariis officinis, pro usu & habitatione unius Guardiani, & nonnullorum Fratrum Ordinis Minorum, sub regulari Observantia dicti Ordinis viventium, in fundo eorum proprio, loco ad hoc utique congruo & honesto, extra ambitum murorum ipsius terræ, si ad id Apostolicæ Sedis accedat assensus, eorum propriis sumptibus, & expensis construere & ædificare proponunt. Quare pro parte Universitatis, & hominum præfatorum, nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus si est ita, eisdem Universitati & hominibus, domum hujusmodi cum Ecclesia, campanili &c. & aliis officinis hujusmodi, pro Guardiano, & Fratribus præfatis ibidem sub regulari Observantia dicti Ordinis, ut præfertur, Domino perpetuo servituris, construendi &c. licentiam largiaris. Jure tamen parochialis &c. salvo. Nos enim si hujusmodi licentiam per te concedi contigerit, ut præfertur, Guardiano & Fratribus præfatis, qui in hujusmodi domo pro tempore morabuntur, ut omnibus privilegiis &c. gaudeant & utantur, quibus Fratres in aliis domibus ejusdem Ordinis commorantes gaudent & utuntur, ex uberiori dono gratiæ, auctoritate Apostolica præfata concedimus per præsentes.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, IV. Nonas Martii anno IX.

CLII.

Uniuntur Monasteria sancti Nicolai, & sancti Eliæ Racanaten. Ex lib. I. de Regularibus anno 9. fol. 291.

Venerabili fratri Episcopo Racanaten.

Vt in Constit. 26. hujus Pontif.

§. I. Humilibus supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ & Monialium Monasterii sancti Eliæ, Ordinis sanctæ Claræ, Racanaten. diœcesis petitio continebat, quod dudum dilectus filius noster Gabriel tituli sancti Clementis Presbyter Cardinalis, in provincia Anconitan. & nonnullis &c. pro nobis &c. in temporalibus Vicarius, provide considerans, Monasterium sancti Nicolai præfato Monasterio sancti Eliæ cum omnibus juribus & pertinentiis suis univit, annexuit & incorporavit, ac quasdam Moniales ipsius Monasterii sancti Nicolai ad sancti Eliæ præfatum, de earum expresso consensu, transtulit, prout in litteris dicti Cardinalis inde confectis &c. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, Abbatissa & Moniales præfatæ dubitent unionem & translationem præfatas, ex certis causis viribus non subsistere; pro parte ipsarum Abbatissæ & Monialium nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. Fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus de omnibus & singulis, auctoritate nostra te diligenter informes &c. prædictum Monasterium sancti Nicolai, cujus viginti quinque cum omnibus juribus & pertinentiis supradicto Monasterio sancti Eliæ, cujus etiam vigintiquinque florenorum auri fructus, reditus & proventus, secundum communem æstimationem valorem annuum, ut ipsæ Abbatissa, & Moniales asserunt, non excedunt, auctoritate nostra in perpetuum unias, incorpores & annectas, ita quod liceat Abbatissæ & Monialibus prædictis corporalem possessionem dicti Monasterii sancti Nicolai, juriumque & pertinentiarum prædictorum per se, vel alium libere apprehendere, & perpetuo retinere, necnon

in

in suos, & Monasterii sancti Eliæ usus & utilitatem convertere, & etiam retinere, eisdemque Monialibus Monasterii sancti Nicolai in prædicto Monasterio sancti Eliæ cum Abbatissa, & Monialibus supradictis perpetuo remanere, cujuscumque licentia minime requisita. Non obstan. constitutionibus Apostolicis, necnon statutis &c. ceterisque quibuscumque. Nos enim ex tunc irritum decernimus &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, VII. Idus Aprilis, anno IX.

CLIII.

Ut recipiant Ecclesiam sancti Blasii Prænestin. Ex ipso originali.

Dilectis filiis Laurentio, & Paulo de Roma Ordinis Fratrum Minorum de Observantia *nuncupatorum Professoribus.*

§. I. Sacræ vestræ Religionis &c. Sane pro parte venerabilis fratris nostri Angeli Episcopi Prænestin. & dilecti filii nobilis viri Jacobi de Columna Domicelli Romani, nobis exposito quod in civitate Prænestina, cujus Episcopus in spiritualibus, & Domicellus prædicti in temporalibus regimen habent, nonnulli hæretici Fratricelli *de la opinione* vulgariter nominati, moram trahunt, suis falsis suggestionibus simplices ipsius civitatis personas a Catholica fide, errore devio seducunt, & continuo seducere moliuntur, in maximum animarum periculum, & jacturam: ad quorum hæreticorum conversionem, seu extirpationem vos, & alii Fratres ejusdem vestri Ordinis, qui pabulo verbi Dei oves errantes ad viam veritatis reducere-tis, plurimum in dicta civitate proficere possetis. Quare pro parte Episcopi, & Domicelli prædictorum, atque vestra, nobis fuit humiliter supplicatum, ut cum in civitate prædicta Ecclesia quædam sub vocabulo sancti Blasii existat, quæ, si piis fidelium suffragiis in structuris reparetur, pro usu & habitatione vestris, & eorumdem Fratrum satis esset accomoda, vobis & ipsis Fratribus dictam Ecclesiam recipiendi, ac apud eam domum cum necessariis officinis pro usu & habitatione prædictis, necnon campanili &c. construendi & construi faciendi, licentiam, auctoritate Apostolica concedere dignaremur. *Ut in Regesto Tomi 9. fol. 469.*

§. II. Nos igitur &c. vobis & Fratribus antedictis dictam Ecclesiam libere & licite recipiendi &c. cum officinis, domum, necnon campanili, campana, & cœmeterio &c. si pia vobis fidelium suffragia opportune ministrentur, construendi &c. felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. &c. & quibuslibet aliis constitutionibus Apostolicis contrariis nequaquam obstantibus &c. licentiam elargimur. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, VII. Idus Aprilis, anno IX.

CLIV.

Ut Observantes admittant domum in loco de Antonna. Ex lib. I. de Beneficiis vacant. &c. anno 9. fol. 216.

Dilecto filio Abbati Monasterii de Tolemondo, Lucionen. diœcesis.

§. I.Inceræ devotionis affectus, quem dilectus filius nobilis vir Petrus Royzandi, dominus loci *de la Bondeyere*, Lucionen. diœcesis ad nos, & Romanam &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dicti Petri petitio continebat, quod olim Petro de Luna tunc in ejus obedientia, de qua partes illæ tunc erant, Benedicto XIII. nuncupato, pro parte sua expo- *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 474.*

posito, quod ipse devotionis, & sinceritatis fervore succensus &c. unam domum cum campanili &c. & aliis officinis necessariis ad opus, & usum Fratrum præfatorum, & in qua Fratres, qui ibidem pro tempore degerent, Altissimo debitum exhiberent famulatum, & Regulam per beatum Franciscum dicti Ordinis fundatorem, Fratribus præfatis relictam, juxta traditiones, & declarationes Apostolicas, quæ ex tunc super illius Regulæ observatione emanarunt, ad litteram & unguem observare essent astricti, de bonis a Deo sibi collatis in loco de *Antonna*, dictæ diœcesis construi &c. desideraret, & proponeret. Idem Petrus, tunc Benedictus XIII. precibus dicti nobilis annuens, tibi dictam domum cum Ecclesia, campanili &c. & aliis officinis necessariis hujusmodi construi &c. ac eisdem Fratribus illam recipiendi, ita quod postquam eadem domus constructa & ædificata foret, Guardianus & Fratres, qui in dicta domo degere vellent, Regulam hujusmodi, juxta traditiones & declarationes præfatas observarent, ac omnibus & singulis privilegiis &c. gaudere valerent, et uti; per suas litteras gratiose duxit indulgendum, prout in illis dicitur plenius contineri.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, dicti nobilis, & aliqui Fratres dicti Ordinis dubitantes de juribus concessionis, et litterarum hujusmodi, domum præfatam construi et ædificari facere distulerint, cupiantque desiderium eorum super hoc adimplere, si novus in præmissis Sedis Apostolicæ consensus accedat: pro parte ipsorum nobilis, et Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. III. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus de eisdem omnibus et singulis auctoritate nostra te diligenter informes, et si per &c. ita esse inveneris &c. dictis nobili, et Fratribus concessionem, ac litteras præfatas, auctoritate nostra approbes pariter, et confirmes, supplendo omnes defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, VI. Kalendas Junii, anno IX.

CLV.

Ut possint celebrare in locis suis interdicto suppositis. Ibid. fol. 231.

Dilectis filiis, & in Christo filiabus, universis Fratribus, & Sororibus Tertii Ordinis sancti Francisci de Pœnitentia *nuncupati, in Hibernia pro tempore constitutis*.

DEvotionis vestræ sinceritas promeretur, ut votis vestris in his præsertim, quæ ad vestrarum salutem animarum cedere valeant, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus: vestris itaque supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica &c. indulgemus, ut si forsan ad loca interdicto Ecclesiastico supposita vos esse, aut declinare contigerit, liceat vobis, et cuilibet vestrum in vestris Ordinis domibus, et Monasteriis, seu Ecclesiis, clausis januis, excommunicatis, ac interdictis exclusis, non pulsatis campanis, & submissa voce, in vestra, & familiarium vestrorum domesticorum præsentia, Missam, et alia divina Officia facere celebrari, necnon, ut quilibet Sacerdos idoneus secularis, vel religiosus, quem ad hoc duxeritis eligendum, vobis, et cuilibet vestrum, quoties expedierit, ministrare valeat Ecclesiastica Sacramenta, etiam tempore interdicti; dummodo vos, et illi causam non dederitis interdicto, nec id vobis, vel illis contingerit specialiter interdici: fel. record. Clementis Papæ V. &c. et alia qualibet constitutione contrariis, nequaquam obstantibus. Jure parochialis &c. semper salvo,

vo, usque ad Sedis Apostolicæ beneplacitum, vobis similiter concedimus per præsentes. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, II. Nonas Junii, anno IX.

CLVI.

Ut Petrus Farto ad insulam sancti Michaelis de Coolleyra professus, ibidem remaneat. Ex lib. I. de Regularibus, anno 9. fol. 56.

Dilecto filio Roderico Alphonsi de Sequeyro Cantori Ecclesiæ Mindonien. in Romana Curia residenti.

§. I. Religionis dilecti filii Petri Farto Presbyteri Ordinis Fratrum Minorum professoris, suadet honestas &c. Exhibita siquidem nuper pro parte dicti Petri petitio continebat, quod cum olim plures utriusque sexus, etiam magni status homines, & præsertim laici, armorum exercitiis implicati, causa videndi ipsum Petrum, domum de Vivario præfati Ordinis, Mindon. diœcesis quam ipse Petrus tunc laicus, & dicto armorum exercitio deditus, ob frugem melioris vitæ ingressus fuerat, & in qua professionem per Fratres dicti Ordinis emitti consuetam emiserat, ac sub regulari habitu dictorum Fratrum aliquandiu laudabiliter conversatus fuerat, frequentarent, & ibidem plerumque ad tempus manerent, ipsorumque præsentia Fratres ipsius Ordinis in eadem domo existentes, necnon eumdem Petrum, in eorum devotione multipliciter impedirent, dictus Petrus, qui propterea, necnon aliis certis de causis cum quiete animi sui in eadem domo de commissis per eum in seculo delictis fructuosam pœnitentiam agere, & professioni suæ satisfacere commode non poterat, insulam sancti Michaelis *de Coolleyra*, ejusdem diœcesis, in qua viri contemplativi morantur, & ad quam nullus hominum, nisi certis temporibus anni accedere potest, de sui Superioris licentia intraverit, ibique sub habitu ex tunc & Regulari observantia dicti Ordinis per biennium moram traxerit, prout trahit de præsenti, cupiatque pro hujusmodi animi sui quiete, & ut semotus a secularium concursu valeat devotius Altissimo famulari, in insula præfata perpetuo remanere; pro parte dicti Petri asserentis se ad probandum præmissa in eadem Curia sufficientes probationes habere, nobis fuit humiliter supplicatum, ut sibi in eadem insula sub habitu, & observantia præfatis, quoad vixerit, remanendi licentiam elargiri, de benignitate &c. *Vide Constit. 71. hujus Pontif.*

§. II. Nos itaque &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus si est ita, præfato Petro, ut in insula eadem sub habitu, & observantia præfatis, quoad vixerit, remanere possit, super quo tuam &c. oneramus, auctoritate nostra licentiam largiaris; constitutionibus &c. ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VI. Idus Junii, anno IX.

CLVII.

Ut possint Conventus construere in Provincia Bononiensi. Ex lib. I. de Regibus anno IX. fol. 17.

Dilectis filiis Jacobo de primordiis, & aliis Ordinis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum professoribus, in provincia Bononiensi commorantibus, salutem &c.

„ §. I. Injunctum nobis desuper Apostolicæ servitutis officium digne „ peragere non ambigimus, si desideratis ea prosequamur affectibus ADDITIO ALIORUM.

" bus, per quæ Religio propagari conspicitur, & divinus cultus salubriter
" adaugeri.
" §. II. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte vestra petitio
" continebat, nonnullis ex Christifidelibus in Provincia Bononiense commorantibus, ob singularis devotionis affectum, quem ad sanctum Franciscum, & Ordinem Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum gerunt, aliqua domus, & loca dicti Ordinis pro ipsorum Fratrum habitatione & usu, de bonis eis a Deo collatis, pro suæ suorumque parentum, & amicorum animarum salute, in dicta Provincia construere, erigere, & ædificare, ac construi, erigi & ædificari facere, illisque constructis, erectis & ædificatis, Fratribus ipsis pro usu & habitatione præmissis pia largitione donare & assignare propensius exoptent.
" §. III. Nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, ut duo loca in Provincia hujusmodi consistentia, quæ vobis pro usu & habitatione præmissis per Christifideles ipsos pia largitione donari contigerit, recipere & acceptare, & apud illa Ecclesias, campanilia, domos, & ædificia cum campanis, cœmeteriis, hortis, hortalitiis, & aliis necessariis officinis, pia largitione fidelium erigi & construi facere, necnon morari ac residere libere & licite valeatis, auctoritate Apostolica licentiam impertimur: non obstant. constitutione felicis record. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri prohibente, ne Fratres Mendicantes in aliqua Civitate, Villa, Castro, seu loco quocumque ad habitandum domos, vel loca quævis de novo recipere præsumant absque Sedis Apostolicæ licentia speciali, faciente plenam & expressam de verbo ad verbum de prohibitione hujusmodi mentionem; necnon aliis Apostolicis constitutionibus, ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque. Et insuper Fratribus eisdem, qui apud recipienda loca pro tempore resederint, ut omnibus & singulis privilegiis, gratiis, libertatibus, & exemptionibus ceteris dicti Ordinis Fratribus in quibusvis aliis domibus sive locis ejusdem Ordinis pro tempore degentibus quomodolibet concessis uti, & gaudere possint ac debeant, eadem auctoritate concedimus per præsentes, jure tamen Parochialium Ecclesiarum, & aliorum quorumlibet in omnibus semper salvo. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c. Si quis autem &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, XIII. Kalendas Julii, anno IX.

CLVIII.

Ut Observantes admittant unum locum in diœcesi Hispalen. Ibid. fol. 306.

Dilecto filio Thesaurario Ecclesiæ Hispalen.

§. I. Ad ea ex Apostolicæ Sedis nobis licet immeritis, ex alto injunctæ servitutis officio libenter intendimus, per quæ Religio propagatur, & divinus cultus augetur. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Joannis de Lucio, Ordinis Fratrum Minorum professoris petitio continebat, quod ipse, & nonnulli alii ejusdem Ordinis Fratres, qui abjectis mundanis &c. desiderant in quodam Eremitorio, in loco deserto prope villam de Cale sancti Petri *de Reubet* nuncupato, Hispalen. diœcesis consistente, in quo nonnulli Eremitæ habitare consueverant, vel in aliquo alio Eremitorio, sive loco per eos de novo recipiendo, unam domum pro usu & habitatione perpetuis ipsorum & aliorum ipsius Ordinis Fratrum recipere, ac reparare, seu de novo construere & ædificare proponunt, si ad id eis Apo-
sto-

stolicæ Sedis benignitas suffragetur. Quare pro parte dicti Joannis fuit nobis humiliter supplicatum.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus eidem Joanni & Fratribus Eremitorium sancti Petri, seu quemcumque alium locum ad hoc idoneum, eis propter hoc a Christifidelibus largiendum, recipiendi, & in eo, de consensu quorum interest, domum pro usu & habitatione Fratrum hujusmodi construendi &c. concedas liberam facultatem: non obstan. fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus insuper, & Apostolica auctoritate decernimus, quod domus ipsa, postquam constructa & ædificata fuerit, & Fratres in ea pro tempore degentes omnibus, & singulis privilegiis &c. quibus domus *de Xandule* in ea pro tempore degentes Fratres præfati gaudere consueverunt, & possunt, cum effectu gaudeant, & utantur.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Kalendis Julii, anno IX.

CLIX.

Ut alium recipiant in provincia Aragoniæ. Ex lib. I. de Dignitatibus vacan. &c. anno 9. fol. 207.

Dilectis filiis Philippo Berbegal, & aliis Ordinis Fratrum Minorum professoribus, provinciæ Aragoniæ, secundum ipsius Ordinis morem de Observantia *nuncupatis*.

Sacræ Religionis &c. Cum itaque, sicut exhibita nobis nuper pro parte vestra petitio continebat, nonnulli Christifideles intra provinciam Aragoniæ, secundum vestri Ordinis morem consistentes, intendant vobis de bonis &c. quamdam domum cum Ecclesia, campanili &c. & aliis necessariis officinis pro usu & habitatione Fratrum vestri Ordinis fundare &c. Nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, ut infra Provinciam prædictam unum locum pro domo hujusmodi construenda & ædificanda, si vobis &c. largiatur, sine juris præjudicio alieni, recipere &c. licite valeatis, vobis auctoritate præfata, tenore præsentium licentiam elargimur: non obstan. fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. ceterisque contrariis quibuscumque. Nos enim insuper Fratribus eisdem, qui apud hujusmodi recipiendum locum pro tempore resederint, ut omnibus & singulis privilegiis &c. & immunitatibus, ceteris Fratribus ac domibus, sive locis ejusdem Ordinis quomodolibet concessis, uti & gaudere possint & debeant, auctoritate eadem concedimus per præsentes. Jure tamen parochialis &c. salvo. Nulli ergo &c. *It in Regest. Tomi 9. fol. 409.*

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Kalendis Julii, anno IX.

CLX.

Ut recipiat quatuor domos, vel loca in Italia. Ibidem fol. 205.

Dilecto filio Bernardino de Senis Ordinis Fratrum Minorum professori.

§. I. Piis supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte tua petitio continebat, quod nonnulli Christifideles in diversis partibus Italiæ consistentes, ob singularem devotionem, quam gerunt ad Ordinem sancti Francisci *de Observantia* nuncupatum, de bonis eis a Deo collatis nonnullas domos pro usu &c. donare desiderant & proponunt. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter supplicatum &c. *Vide Constit. 61. hujus Pontif.*

§. II. Nos igitur &c. tibi in partibus Italiæ quatuor domos, seu loca, cum Ecclesiis, cœmeteriis &c. & aliis necessariis officinis, pro usu & habitatione Fratrum prædictorum, juxta formam constitutionis felicis record. Clementis Papæ VI. &c. super hoc editæ, fundandi & construendi, seu fundari &c. recipiendi; jure tamen parochialium &c. salvo, plenam &c. licentiam elargimur. Et insuper si domos, vel loca prædicta fundare, & construere, aut fundari &c. vel fundatas recipere te contigerit, ut præfertur, Fratribus, qui in hujusmodi domibus, vel locis pro tempore residebunt, ut omnibus & singulis privilegiis &c. Fratribus dicti Ordinis, illiusque domibus per Sedem Apostolicam, vel alias quomodocumque concessis, & in posterum concedendis uti & gaudere libere & licite valeant, eadem auctoritate, de gratia speciali indulgemus. Non obstant. piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. &c. ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Nonis Junii, anno IX.

CLXI.

Ut deputent aliquem Fratrem, qui eos excommunicationis sententia ligatos absolvat. Ibid. fol. 133.

Dilectis filiis Vicario, & Fratribus domus sancti Francisci de Arizafa Ordinis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum, Cordub. diœces. præsentibus, & futuris.

§. I. Expościt vestræ devotionis sinceritas & sacræ Religionis, sub qua Altissimo jugiter placere studetis, promeretur honestas, ut votis vestris, in his præsertim, per quæ animarum vestrarum saluti consulitur, ac domus vestræ opportunitatibus providetur, favorabiliter annuamus.

§. II. Hinc est quod nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vobis, qui, ut asseritis, numerum decem numquam exceditis; & aliquando contigit vos ob varias & diversas causas excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias a jure, vel statuto, seu ab homine promulgatas, aut earum aliquam incurrere, ut quoties id evenerit, tu Vicarie, singulos vestrum Fratres, & ex vobis Fratres unus idoneus, quem tu Vicarie ad hoc elegeris, ab hujusmodi sententiis, quæ tamen ex spiritualibus causis nominatim in eamdem domum, seu in diœcesim, aut territorium, in quibus domus ista consistit, aut in personas vestras ab homine promulgatæ non fuerint, & qualibet earumdem, postquam de iis, de quibus propterea fuerit alteri satisfactio impendenda, satisfeceritis cum effectu, necnon ab omnibus aliis excessibus, & peccatis vestris, dummodo talia non fuerint, propter quæ Sedes Apostolica sit merito consulenda, si hoc humiliter petieritis, in forma Ecclesiæ consueta absolvere, & pro commissis absoluto, vel absolutis hujusmodi pœnitentiam salutarem, & alia quæ de jure injungenda erunt, injungere.

§. III. Præterea, cum, ut similiter asseritis, oporteat vos sæpe pro vestris, & dictæ domus vestræ necessitatibus, aliquos ex vobis per diversas Provincias transmittere, ut tu idem Vicarie, de omnium, vel saltem majoris partis vestrum consilio & assensu, quoscumque volueritis Fratres, de quibus in hujusmodi consilio conclusum extiterit, pro quibuscumque vestris, & ejusdem domus negotiis, atque causis licitis & honestis ad quaslibet Provincias, sine aliorum ejusdem Ordinis domorum, & Fratrum præjudicio, quoties fuerit opportunum, alicujus super hoc licentia vel assensu minime requisitis, mittere, seu destinare libere & licite valeatis, constitutio-

tionibus Apostolicis, ac statutis & consuetudinibus domus, & Ordinis prædictorum, etiam juramento, confirmatione &c. ceterisque contrariis nequaquam obstant. auctoritate &c. de speciali gratia indulgemus. Volumus tamen, quod si ex confidentia obtinendæ absolutionis hujusmodi, aliquis vestrum in aliquam dictarum sententiarum sui incursus scienter causam daret, aut aliqua alia scienter committeret, quoad illa hujusmodi absolutio sibi nullatenus suffragetur: quodque si quando forsan vos ob missionem aliquorum ex vobis ad præfatas Provincias, vel aliquam earum absque evidenti necessitate indulto hujusmodi abuti contigerit, quoad hujusmodi ex vobis sic pro tempore abutendo, missos & mittendos dumtaxat, præsentes litteræ omnino careant viribus, & effectu. Nulli ergo &c. nostræ concessionis & voluntatis infringere &c.

Datum Genezani, Prænestin. diœcesis, XVI. Kalend. Septembris, anno IX.

CLXII.

Præficitur Ecclesiæ Rossen. Ex lib. I. de diversis formis &c. anno 9. fol. 290

Dilecto filio Cornelio Macelchade Electo Rossen.

Apostolatus officium &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Waltero Episcopo Rossen. Ecclesiæ Rossen. regimini præsidente &c. Postmodum vero prædicta Ecclesia, per obitum Walteri Episcopi, qui extra Romanam Curiam &c. Nos vacatione &c. intellecta, dudum videlicet VIII. Kalendas Octobris, Pontificatus nostri anno VI. de persona dilecti filii Joannis Bloxvorch Ordinis Fratrum beatæ Mariæ de Monte Carmeli, Ordinem ipsum expresse professi, & in Sacerdotio constituti, eidem Ecclesiæ &c. in Episcopum & Pastorem. Cum itaque dicta Ecclesia ex eo vacet ad præsens, quod idem Joannes litteras Apostolicas super hujusmodi provisione, & præfectione de se factis infra certum tempus in quadam constitutione per nos, de Fratrum nostrorum consilio super hoc edita, præfixum, confici non fecit. Nos ad provisionem ejusdem Ecclesiæ, de qua nullus hac vice se intromittere &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c.

Vt in Regest. Tomi 9. fol. 564.

Datum Genezani, Prænestin. diœcesis, XIV. Kalendas Septembris, anno IX.

CLXIII.

Ut nullos Fratres nisi Regularis Observantiæ sectatores admittant. Ex lib. I. de Dignitatibus &c. anno 9. fol. 137.

Dilectis filiis Guardiano, & Fratribus domus Ordinis Fratrum Minorum Heydelberg. Wormatien. diœcesis præsentibus, & futuris.

§. I. Pia fidelium præsertim eorum, qui, mundanis abjectis illecebris, in contemplationis suavitate, sub humilitatis spiritu, & districta Regulari Observantia Domino desiderant impendere famulatum, vota ad exauditionis gratiam libenter admittimus, ac Apostolici favoris præsidio confovemus. Sane petitio pro parte nobilis viri Ludovici Comitis Palatini Rheni, & Bavariæ Ducis nobis nuper exhibita continebat, quod nuper dilecti filii Joannes de Albomonte, & Joannes de Vico Ordinis Fra-

trum Minorum professores, post commissionem ipsis per nos, ad instantiam ipsius Comitis, per nostras litteras sub certa forma factam, domum vestram accedentes, illam, visitationis per ipsos impenso officio, in vita, & moribus Regulari disciplinæ congruentibus reformarunt, & ad hujusmodi Observantiam reduxerunt regularem. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, hujusmodi Observantia per plerosque tam Conventus, quam personas ipsius Ordinis plurimum exosa & contraria habeatur, timeaturque brevis temporis spatio aliquas personas ipsius domus per Ministrum Generalem, sive Provincialem dicti Ordinis, quavis de causa, sive occasione captata, de ipsa domo ad alia ejusdem Ordinis loca transferri, sive transmitti, ipsarumque loco alios Observantiam hujusmodi minime sectantes substitui, & per consequens, domum ipsam ad pristinam inobservantiam relabi, sive reduci posse: pro parte ipsius Comitis nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos itaque ipsius Ducis in hac parte pium propositum in Domino plurimum commendantes &c. vobis quod nullus vestrum absque vestri Conventus consensu, per Superiores prædictos, vel ex eis aliquem ad quamvis aliam domum ipsius Ordinis, in qua hujusmodi Observantia non vigeat, transmitti, neque in ea vestra domo aliquis Fratrum ipsius Ordinis, nisi Regulari hujusmodi Observantiæ intendere velit, per eosdem Superiores præfici possit, aut valeat, quodque vos in eadem vestra domo de simili consensu, quoslibet alios Fratres dicti Ordinis, undecumque pro tempore venientes, & hujusmodi Regulam observare volentes, licentia tamen per eos primitus a Superioribus suis petita, licet non obtenta, auctoritate Apostolica recipere libere & licite possitis, eadem auctoritate &c. indulgemus, decernentes omnes & singulos processus, & quasvis excommunicationum &c. si quos, vel quas, præmissorum occasione contra præmissa haberi contigerit, vel etiam promulgari, irritos &c. non obstantibus constitutionibus &c. contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. concessionis & constitutionis infringere &c.

Datum Genezani, Prænestin. Diœces. XII. Kal. Septembris, anno IX.

CLXIV.

Fratres domus de Dola eximuntur ab obedientia Vicariorum Regularis Observantiæ. Ibidem, fol. 125.

Dilecto filio Decano Ecclesiæ Bisuntin.

§. I. EX supernæ majestatis providentia in eminenti Apostolicæ Sedis specula constituti circa Religiosorum curæ nostræ divinitus commissorum profectum, prout ex debito pastoralis tenemur officii, libenter intendimus, & ut personæ in ea degentes, præsertim quæ mundanis abjectis illecebris, sub sacra Religione devotum reddunt Domino famulatum, in pacis amenitate lætentur, volumus & debemus favorabiles inveniri. Sane dudum in Generali Constantien. tunc vigente Synodo, pro parte dilectorum filiorum Guardianorum & Fratrum Ordinis Fratrum Minorum, Conventuum domorum de Sagio, Sagien. de sancto Audomaro, de Varennis, de Dola, de la Valle, de Clitio de Ambasia, de sancto Joanne, Angeliacen. de Bertorio, de Choleto, de Fonriaco, intra Morinen. Remen. Bisuntin. Cenomanen. Nannaten. Turonen. Xantonen. Maleciten. Diœces. infra Provincias Franciæ, Burgundiæ & Turoniæ, juxta morem dicti Ordinis existentium, proposito quod divina cooperante clementia, temporibus tunc novissimis Regularis Observantia dicti Ordinis in præfatis Conventibus, quam plurimum vigere inceperat, licet variis obstantibus instrumentis per Mi-

Regularis disciplina in pluribus Cœnobiis deturbata.

Ministros, & Custodes illarum Provinciarum eis præstitis, in ipsa Observantia non mediocriter impediebantur, quorum impedimentorum occasione, scandala multa pullulabant. Eadem Synodus, Apostolica Sede tunc vacante, inter cetera per suas litteras statuit & ordinavit, prout ea per venerabilem fratrem Jordanum Episcopum Albanen. tunc dicti Ordinis Protectorem, & bon. mem. Petrum tituli sancti Chrysogoni Presbyterum Cardinalem, ac alios super hoc per dictam Synodum deputatos ordinata & tradita, ac per dilectum filium Joannem de Rota dicti Ordinis professorem, Generalis Ministri dicti Ordinis, qui tunc erat, Vicarium, una cum pluribus aliis Fratribus dicti Ordinis ex una, & nonnullos alios Fratres prænominatos Conventus repræsentantes ex alia, partibus, concordata fuerunt, quod de cetero Fratres Conventuum prædictorum, quousque aliud super hoc per eamdem Synodum ordinatum foret, in qualibet Provinciarum prædictarum, quilibet videlicet in sua Provincia unum Provincialis sui, & illi Provincialium Vicarii unum alium Generalis Ministrorum Vicarios, per Provinciales, & Generalem Ministros eosdem, sub certis modis & formis constituendis eligere, dictique Vicarii loco, & vice ipsorum Ministrorum, quilibet videlicet ipsorum Vicariorum in ea Provincia, in qua sic Vicarius electus foret, præfatos Conventus regere & illis providere, ipsique Provincialium præfatos Conventus & illorum Fratres, ac ipsorum Provincialium Vicarios Generalis Ministrorum Vicarii prædicti, prout Generales & Provinciales Ministri eatenus poterant, visitare, corrigere, punire, aliaque facere possent & valerent. Quodque Conventus & Fratres prædicti illis obedire deberent, & tenerentur, certis super hoc pœnis adjectis, prout in ipsis litteris plenius continetur. Concilii Constantiensis provisio.

§. II. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Joannis Lovineti, olim Guardiani dictorum Conventus & Fratrum domus de Dola, ac nonnullorum aliorum Fratrum dicti Ordinis, qui in eadem domo de Dola, antequam illa obedientiæ Vicariorum, juxta hujusmodi constitutiones & ordinationes dictæ Synodi, ut asseritur, electorum, & constitutorum se subjiceret, degebant, petitio continebat, ipsi Guardianus & Conventus, ac Fratres dictæ domus de Dola, nemini super iis obtinendis mandatum dederint vel consensum, licet ipsi ex constitutionibus, & ordinationibus hujusmodi in dictis Conventu, & domo dissensiones, & scandala verisimiliter exoriri formidantes, Vicariis pro tempore in prædictis Conventibus & Provinciis, juxta easdem constitutiones & ordinationes constitutis obedientiam exhibere diutius denegassent, tamen prædicti Conventus, & Fratres ejusdem domus de Dola ab anno proxime transacto citra, simplicitate ducti, ac comminationibus exterriti, se hujusmodi Vicariorum prædictorum obedientiæ subjecerunt. Et sicut eadem petitio subjungebat, dilectus filius Guillelmus Goselini dicti Ordinis professor, gerens se pro Vicario Generalis Ministri prædicti, obtentu constitutionum, & ordinationum prædictarum constituto, post præstitam per dictos Conventum, & Fratres dictæ domus de Dola præfatis Vicariis obedientiam, ad eamdem domum de Dola quosdam Fratres dicti Ordinis transtulit sibi adhærentes, qui ibidem Guardianum elegerunt, pluresque in hujusmodi Conventu domus de Dola, tam circa directionem divini officii, quam circa Regularem inibi servari solitam observantiam, novitates induxerunt, propter quod dissensionibus, & scandalis in præfato Conventu domus de Dola subortis, quam plures Fratres, qui tunc in ipsis Conventu, & domo sub Observantia præfata laudabiliter diutius conversati fuerant, ipsam domum de Dola relinquentes, ad alias domus ipsius Ordinis, ut Deo quietius viverent, transierunt. Quare pro

FF. Conv. de Dola prius Vicariis obedientiam denegant.

Inde exhibent.

Scandala in eodem Conventu exorta.

Petunt FF. eidem Cœnobio restitui.

pro parte dictorum Joannis & Fratrum, qui in dicta domo de Dola, ante hujusmodi præfatis Vicariis præstitam obedientiam extiterant, ut præfertur, nobis fuit humiliter supplicatum, ut ipsos, Conventum, & Fratres dictæ domus de Dola ad eorum pristinum statum, in quo ante constitutiones, & ordinationes præfatas extiterant, restituere, illosque, sub litteris, ac constitutionibus, & ordinationibus hujusmodi comprehendi non debere, nec cuiquam alteri quam eorum Superioribus ordinariis, quibus antequam constitutiones & ordinationes prædictæ emanarent, obedierant, subjectos fore decernere, & declarare de benignitate &c. dignaremur.

§. III. Nos igitur de præmissis certam &c. non habentes, quia ex parte hujusmodi, ac venerabilis fratris nostri Theobaldi Archiepiscopi Bisunt. super hoc etiam nobis fuit humiliter supplicatum, misericorditer inclinati, discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus vocatis, qui fuerint evocandi, super præmissis, auctoritate nostra te diligenter informes, & si per &c. repereris ita esse, præfatos Conventum, & Fratres dictæ domus de Dola ad pristinum statum, in quo ante emanationem litterarum, necnon constitutionum & ordinationum prædictarum extiterant, eadem auctoritate restituas, ipsosque, sub eisdem litteris minime comprehendi debere, nec alteri quam eorum Superioribus ordinariis subjectos fore decernas, non obstan. præmissis, necnon constitutionibus & consuetudinibus ejusdem domus de Dola, & Ordinis prædictorum, juramento, confirmatione &c. roboratis ceterisque contrariis quibuscumque.

Decano datur cōmissio ut gratiam largiatur.

Datum Genezani, Prænestin. Diœces. x. Kal. Septembris, anno IX.

CLXV.

Transfertur extra civitatem Domus Ex lib. I. de diversis formis &c. anno 9. fol. 71.

Venerabili Fratri Episcopo Lucerin.

§. I. ROmanus Pontifex, cui Ecclesiarum & Religiosorum locorum omnium sollicitudo generalis incumbit, de illis pro sua voluntate ordinat & disponit, prout, locorum & temporum qualitate pensata, id conspicit salubriter expedire. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte venerabilis fratris nostri Jacobi Episcopi, & dilectorum filiorum Capituli Asculan. ac Cleri & populi civitatis Asculan. petitio continebat quod civitate antiqua ex terræmotu tunc imminente subversa & supervenientibus asperrimis, & continuis guerris in illis partibus, & toto regno Siciliæ, cives Asculan. considerantes quod ipsi civitatem pro eo quod solum & situs, ubi constructa fuerat, ab hostibus, si quando illam oppugnare molirentur, defensare non poterant, eam ad quemdam alium situm, & locum a dicta civitate remotum, & pro defensione melius dispositum transtulerunt, & in eo novam civitatem construxerunt & ædificarunt. Ac nihilominus Ecclesiam Cathedralem in dicta civitate antiqua subversam & dirutam, quæ parochialis erat & est, refecerunt & reædificarunt, & ex tunc ad eamdem Ecclesiam Episcopus, Capitulum, Presbyteri, & Clerici pro Missis & aliis divinis officiis celebrandis, & populus præfati pro illis audiendis, & Sacramentis Ecclesiasticis eis ministrandis, accedere consueverunt. Præfati quoque Episcopus & Capitulum, Presbyteri & Clerici, ac populus, propter multa discrimina, & incommoda, quæ sæpe dum ad dictam Ecclesiam accedebant, contingebant, nequibant ad dictam Ecclesiam accedere, & propterea tam Episcopus, quam Capitulum, & alii Presbyteri & Clerici cogebantur in do-

domibus propriis, in dicta civitate nova consistentibus, horas canonicas, ac officium diurnum & nocturnum dicere & celebrare, in divini cultus et Cleri, ac populi præfatorum devotionis diminutionem, ac etiam detrimentum, quodque in dicta nova civitate non sit aliquis locus, in quo hujusmodi nova Ecclesia construi et ædificari possit, et nulla alia Ecclesia existat, nisi Ecclesia domus Ordinis Fratrum Minorum in platea publica majori dictæ civitatis constituta, ad quam populus, et cives præfati continuo conveniunt, et cum eisdem Fratribus conversantur. Et si ordo præfatus in dicta domo supprimeretur, dictaque antiqua Ecclesia, quæ vocabulo beatæ Mariæ Virginis, & beati Leonis confessoris insignita existit, cum insigniis parochialibus et vocabulis et bonis, ac juribus omnibus ad dictam Ecclesiam ejusdem domus transferretur, ipsaque Ecclesia in Cathedralem erigeretur, Episcopus et Capitulum, ac alii Presbyteri, et Clerici præfati poterunt in ea cum majori devotionis fervore Altissimo famulari, et populo, et parochianis præfatis Sacramenta Ecclesiastica habilius et frequentius ministrare, necnon Ecclesia antiqua præfata Fratribus ejusdem Ordinis assignari. Quare pro parte Episcopi, Capituli, Presbyterorum et Cleri, ac populi præfatorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis dictam domum cum Ecclesia recipere, et ad illam Cathedralem, et parochialem Ecclesiam præfatam cum eisdem vocabulis Cathedralibus et parochialibus insigniis, ac omnibus bonis et juribus, et dictam Ecclesiam antiquam, domos cum cœmeterio, et aliis necessariis officinis pro usu, et habitatione aliquorum Fratrum dicti Ordinis, eorumdem Episcopi, Capituli, Cleri et populi expensis construi, et ædificari facere, et postquam domus cum cœmeterio, et officinis præfatis constructæ et ædificatæ fuerunt, eas eisdem Ordini, et Fratribus tradere et assignare, præfatisque Fratribus, ut ipsam Ecclesiam antiquam cum domibus, cœmeterio et officinis hujusmodi recipere, et perpetuo retinere valeant, licentiam concedere &c. dignaremur.

§. II. Nos &c. fraternitati tuæ &c. mandamus quatenus de præmissis, auctoritate nostra, te diligenter informes &c. Ordine præfato in dicta domo per te, eadem auctoritate suppresso, ad illam Ecclesiam antiquam Cathedralem, et parochialem præfatam cum eisdem vocabulis, et Cathedralibus, et parochialibus insigniis, et universis juribus, conditionibus, et actionibus ad antiquam Ecclesiam supradictam spectantibus, transferas, eamdemque Ecclesiam cum domibus, et aliis officinis Episcopo, et Capitulo præfatis realiter tradas pariter et assignes, ita quod Ecclesia Cathedralis et parochialis perpetuo existat, et ad illam, tamquam ad Cathedralem et parochialem Ecclesiam, recursus de cetero habeatur, necnon antedictam antiquam Ecclesiam insigniis, vocabulis et juribus supradictis perpetuo destituere, eamque cum domibus apud eam existentibus, quas Episcopus, Capitulum, Clerus, et populus præfati, et aliis necessariis officinis, pro usu, et habitatione aliquorum Fratrum dicti Ordinis, qui in hujusmodi domo pro tempore morabuntur, eorum sumptibus construere et reparare, ac reformare teneantur &c. Ordini, et Fratribus eisdem pro usu, et habitatione præfatis per eos perpetuo tenenda concedas, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. Et quibuslibet aliis &c. contrariis non obstan. quibuscumque. Et insuper præfatis Fratribus &c. ut omnibus gratiis &c. gaudeant et utantur, quibus alii Fratres in aliis domibus dicti Ordinis commorantes gaudent, seu quomodolibet potiuntur, supradicta auctoritate concedas.

Datum Genezani, Prænestin. Diœces. v. Kal. Septembris, anno ix.

CLXVI.

CLXVI.

Universitatis Tholosanæ Decano ducenti Floreni auri de Camera assignantur. Ex libro 1. de Dignitatibus vacant. &c. anno 9. fol. 126.

Venerabili Fratri Episcopo Sancti-Papuli.

§. I. SEdis Apostolicæ circumspecta benignitas labores et merita personarum Ecclesiasticarum, et præsertim religiosarum circumspiciens, earum consuevit utilitatibus diligenter intendere, et necessitatibus providere.

§. II. Cum itaque, sicut accepimus, dilectus filius Joannes Garciæ, Ordinis Fratrum Minorum, in Theologia Magister, ipsam Theologiam in studio Tholosano ordinarie, spatio triginta annorum et ultra legerit, et in ipsius Theologiæ facultate Tholosæ Decanus existit, et graves labores, et diversis temporibus pro illius pestiferi, inveteratique schismatis, tandem, divina providente clementia, ab Ecclesia Dei prorsus abjecti extirpatione, tam in urbe et Pisis, quam Constantien. Concilio, et etiam alibi, usque ad carcerum intrusionem sustinuerit, et impensas.

§. III. Nos attendentes quod scientificæ, et benemeritæ personæ publicis utilitatibus pro salute communi et pace, juxta sibi a Deo concessam gratiam, solitæ laudabilibus studiis intendere, sunt gratiis et muneribus Apostolicis amplificandæ, ac volentes præfati Joannis, præmissorum obsequiorum et meritorum suorum intuitu, necessitatibus de alicujus subventionis auxilio providere, cum alias ejusdem tenoris litteras, quæ, contra desiderium nostrum, effectum minime consecutæ fuerant, dicto Joanni concessimus, summam ducentorum Florenorum auri de Camera, de incertis et piis causis, seu legatis in civitate et diœcesi, ac Provincia Tholosan. per quosvis legatis, seu legandis in posterum levandorum, ac eidem Joanni in eleemosynam erogandorum, tenore præsentium assignamus, quodque assignatio hujusmodi omnibus et singulis, etiam auctoritate nostra, seu quavis alia, alias assignationes, etsi de illis, et earum totis tenoribus plena et expressa, ac de verbo &c. habentibus quoad hujusmodi exactionem, recuperationem, & solutionem eidem Joanni faciendam præferatur. Quocirca fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus per te, vel alium, seu alios, per te ad id deputandos, hujusmodi ducentorum Florenorum auri summam per nos, ut præmittitur, assignatam ab hujusmodi incertis & piis causis, seu legatis leves & exigas, illamque præfato Joanni realiter tradi, & assignari procures, Contradictores per censuram &c.

Datum Genezani, Prænestin. Diœcesf. 11. Kal. Septembris, anno IX.

CLXVII.

Ut Observantes admittant duas domos in territorio sancti Lucidi. Ex lib. 1. de Exhibitis &c. anno 9. fol. 164.

Venerabili Fratri Episcopo Bellicastri.

Vt in Regesto Tom. 9. fol. 474. §. I. SInceræ devotionis affectus, quem dilecta in Christo filia nobilis mulier Simoneta de Columna, Comitissa Bellicastri ad nos, & Romanam &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dictæ Simonetæ petitio continebat, quod quondam Petrus Paulus Comes Bellicastri, ipsius Simonetæ consors, dum viveret, zelo devotionis accensus &c. de bonis a Deo sibi

sibi collatis unam Annuntiatæ pro usu & habitatione Fratrum Minorum Ordinis sancti Francisci *de Observantia*, & aliam rurales Ecclesias in territorio sancti Lucidi, Cusentin. Dioecef. ædificari & erigi fecit, ipsaque Simoneta ad præfatum Ordinem singularis devotionis gerens affectum, Fratribus dicti Ordinis in dicta Ecclesia Annuntiatæ commorantibus, a pluribus annis vestimenta, & alias diversas pias elleemosynas erogaverit, ac illud per se, & ejus successores Comites, & Comitissas Bellicastri continuare proponens, desideret in eisdem Ecclesiis divinum cultum augeri, & per Fratres dicti Ordinis ad hoc idoneos continuo in ipsis Ecclesiis permansuros devote celebrari, pro parte sua nobis fuit humiliter supplicatum, ut sibi, & dictis successoribus duodecim ex hujusmodi Fratribus in dictis Ecclesiis recipiendi, ac ipsis Fratribus ibidem continuo immorandi licentiam &c. dignaremur.

§. II. Nos igitur &c. fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus si loca ipsa ad hoc tibi sufficientia videantur &c. Ministrum Generalem, seu Provincialem dicti Ordinis, ut duodecim ex Fratribus hujusmodi Comitissæ, & successoribus prædictis acceptos, & illic continuo immoraturos, ac juxta instituta dicti Ordinis divina Officia celebrantes, & aliquibus ex ipsis deficientibus, alios loco ipsorum, usque ad dictum numerum duodecim continuo transmittat, auctoritate Apostolica moneas & compellas: ipsosque Fratres sic transmissos pro tempore, & alios ibidem, jamque existentes, si forsan eidem Comitissæ grati fuerint, seu loco ipsorum alios usque ad dictum numerum, eadem auctoritate recipias & admittas, ac ab aliis in Fratres recipi facias & admitti, ac sincera in Domino caritate tractari, Ordinarii loci, & alterius cujuscumque licentia minime requisita. Et nihilominus eisdem Fratribus sic admissis, & admittendis pro tempore, quod a Ministro Generali, seu Provinciali prædictis, vel quibuslibet aliis ab hujusmodi Ecclesiis, absque expresso consensu Comitissæ, & successorum eorumdem, nequeant, seu alias quomodolibet revocari, nisi causa rationabilis subsistat, eadem auctoritate concedas. Contradictores per censuram &c. non obstantibus constitutionibus &c. ac statutis & consuetudinibus dicti Ordinis quibuscumque contrariis, juramento, confirmatione &c. vel quavis firmitate alia roboratis. Seu si eisdem Ministro Generali, seu Provinciali, & Fratribus, vel quibusvis aliis, communiter, vel divisim a Sede Apostolica sit indultum, quod ad præmissa minime teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, ac de &c. hujusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali, vel speciali cujuscumque &c. existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VIII. Idus Octobris anno IX.

CLXVIII.

Ut admittat domum in oppido Massatii. Ex lib. I. de diversis formis &c. anno 9. folio 127.

Dilecto filio Jacobo Antonii de Monte-Brandono Ordinis Fratrum Minorum de Observantia nuncupatorum professori.

§. I. Injunctum nobis desuper Apostolicæ servitutis officium digne peragere non ambigimus, si desideratis ea prosequamur affectibus, per quæ religio propagari conspicitur, & divinus cultus salubriter adaugeri.

§. II. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte tua petitio con-

tinebat, tu, qui contra quamdam damnosam sectam, sive hæresim Fratricellorum *de la Opinione* vulgariter nuncupatam, in Marchia Anconitan. tunc periculose pullulantem prædicando, hujusmodi sectam, sive hæresim tuis maximis cum laboribus extirpasti, desideres quamdam Ecclesiam *Eremitam* nuncupatam prope Castrum Massatii, Æsin. diœcesis constitutam, & Ordini Camaldulen. subjectam, in qua unicus dumtaxat frater dicti Ordinis residet, ab hujusmodi Ordine prorsus eximi & separari, necnon pro usu, & habitatione aliquorum Fratrum Ordinis Minorum *de Observantia* nuncupatorum deputari. Cumque tu una cum dilectis filiis habitatoribus, & incolis dicti Castri, quorum aliqui ex eis, necnon etiam plurimi ex locorum circumvicinorum utriusque sexus hominibus hujusmodi secta, sive hæresi, antequam illa esset sedata, damnabiliter irretiti fuerant; ne ad eamdem hæresim diabolica suggestione redeant, præfatam Ecclesiam ab eodem Ordine separari, ac pro usu & habitatione præfatis deputari desideretis; pro parte tua, necnon habitatorum, & incolarum præfatorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut Ecclesiam ipsam a præfato Ordine Camaldulen. penitus separare, ac pro usu & habitatione Fratrum Ordinis Minorum *de Observantia* nuncupatorum deputare &c. dignaremur.

§. III. Nos itaque &c. Ecclesiam ipsam ab eodem Ordine, necnon omnium jurisdictione, dominio, & potestate Prioris eremi Camaldulen. & aliorum quorumcumque, auctoritate Apostolica, tenore præsentium separantes, ac in ea Ordinem ipsum Camaldulen. penitus extinguentes, tibi Ecclesiam præfatam, pro usu & habitatione aliquorum Fratrum dicti Ordinis Minorum *de Observantia* nuncupatorum, recipiendi, ac apud illam domos, & alia ædificia cum hortis &c. & aliis necessariis officinis construendi &c. tibique, & Fratribus præfatis in Ecclesia ipsa pro tempore commorantibus, ut quorumcumque peccata sua inibi confiteri volentium confessiones audire, eisque pro commissis, dummodo talia non fuerint, propter quæ Sedes Apostolica merito sit consulenda, debitam absolutionem impendere & injungere pœnitentiam salutarem, necnon eis Sacramenta Ecclesiastica, alias tamen rite ibidem ministrare, libere & licite valeatis, auctoritate præfata, licentiam impertimur, fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. ceterisque contrariis non obstantibus quibuscumque. Jure tamen parochialis &c. semper salvo. Nulli ergo &c. nostræ separationis, extinctionis, & concessionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, v. Idus Octobris anno VIII.

CLXIX.

Ut Fratres admittant domum in oppido Scili. Ex libro I. de exhibitis &c. anno 9. fol. 209.

Venerabili fratri Episcopo Militen.

Vt in Constit. 90. hujus Pontif.

Piis votis fidelium &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii nobilis viri Nicolai de Arenis, Arenarum & Scili Comitis de Calabria, petitio continebat, quod dilecti filii incolæ loci Scili zelo devotionis accensi &c. pro usu & habitatione Ordinis Fratrum Minorum, ad quem singularem gerunt devotionis affectum, de bonis eis a Deo collatis quamdam domum cum Ecclesia &c. & aliis necessariis officinis in dicto loco fundare, construere, & ædificare proponant &c. Quare pro parte eorumdem Comitis, & incolarum nobis fuit humiliter supplicatum, ut ipsis incolis faciendi præmissa, necnon Fratribus ejusdem Ordinis ibidem pro tempore morantis re-

recipiendi & retinendi domum præfatam cum Ecclesia &c. & officinis præfatis licentiam concedere &c. dignaremur. Nos igitur &c. fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus si est ita &c. domum prædictam cum Ecclesia &c. & aliis necessariis officinis præfatis fundandi, construendi &c. Fratribus ibidem moraturis supradictis, fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. ceterisque contrariis nequaquam obstantibus. Jure tamen parochialis &c. semper salvo, auctoritate nostra licentiam largiaris.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, II. Nonas Martii anno IX.

CLXX.

Ut construatur Monasterium in villa de Orba. Ex lib. I. de diversis formis, ann. 9. fol. 190.

Dilecto filio Decano Ecclesiæ Bisuntin.

§. I. Sinceræ devotionis affectus, quem dilecta in Christo filia nobilis mulier Joanna de Monte Belicardo, Principissa Aurasicen. ad nos & Romanam &c. Exhibita siquidem nobis pro parte Principissæ præfatæ petitio continebat, quod ipsa ad sanctam Claram, & ejus Ordinem gerens specialis devotionis affectum, cupiens quoque terrena &c. commutare &c. unum Monasterium Monialium cum Ecclesia &c. aliisque necessariis officinis pro usu & habitatione Monialium dicti Ordinis, sub arctæ paupertatis observantia viventium, in villa *de Orba*, Lausan. diœcesis, in loco ad hoc congruo & honesto, construere & ædificare, seu construi &c. necnon Monialibus, seu Sororibus dicti Ordinis locum hujusmodi recipiendi, & in eo perpetuo commorandi, licentiam concedere &c. dignaremur. *Ut in Regesto Tomi 9. fol. 474.*

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus si est ita &c. & ab Ecclesiis Ordinis Prædicatorum, per centum & quinquaginta cannas, & non minus distet, dictæ Principissæ Monasterium antedictum in hujusmodi loco construendi &c. ac Monialibus, sive Sororibus præfatis Monasterium ipsum recipiendi &c. Diœcesani loci &c. minime requisita, liberam, auctoritate nostra, licentiam largiaris. Et insuper, si per te vigore præsentium eidem Principissæ licentiam hujusmodi Monasterium fundandi concedi contingat, Monialibus in hujusmodi Monasterio pro tempore commorantibus, eadem auctoritate concedas, quod tam ipsæ, quam Monasterium, ac Ecclesia hujusmodi, omnibus & singulis privilegiis &c. quibus alia Monasteria Monialium ejusdem Ordinis, sub dicta observantia viventium gaudent & utuntur, uti valeant & gaudere. Jure tamen parochialis &c. & cujuslibet &c. semper salvo.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VII. Idus Novembris anno IX.

CLXXI.

Fratres & Sorores Tertii Ordinis subjiciuntur Generali, & aliis Ministris Ordinis. Ex lib. I. de beneficiis &c. ann. 10. fol. 246.

Venerabili fratri Jordano Episcopo Albanen.

§. I. Licet inter cetera regularis Observantiæ vota obedientiæ jugum, sine quo non vera, sed ficta censetur esse Religio, præcipuum existat, & propterea absonum sit & absurdum, quod quis habitu se Religiosum foris exhibeat, & lupi rapacis more, regulariter vivere, regularemque disciplinam suscipere omnino contemnat. Sane pro parte dilecto-

rum filiorum Antonii de Massa Generalis, & singulorum Provincialium Ministrorum, universorumque Fratrum Ordinis Minorum petitio continebat, quod nonnullæ tam Ecclesiasticæ, quam seculares utriusque sexus personæ, in diversis mundi partibus constitutæ, quæ sub quodam velamine sanctitatis, habitum griseum, Ordinis Fratrum Minorum habitui quasi conformem deferentes, & a beato Francisco nomen assumentes, *de Tertia Regula* dicti Sancti, alias *de Pænitentia* se appellant, tam ex privilegiis, ut asserunt, concessis, quam etiam propria auctoritate nonnumquam in communi, quandoque vero ad partem, sub quadam vivendi norma, quasi in propriam libertatem, & absque debita subjectione, & obedientia religiosam vitam ducere se asserunt & præsumunt; unde dicti Ordinis, non solum confusio generatur & contemptus, verum etiam simplices sic decepti, in diversas inducuntur hæreses & errores, pluraque scandala & pericula proveniunt animarum. Quare pro parte Generalis, & Provincialium Ministrorum, ac Fratrum prædictorum, nobis fuit humiliter supplicatum, ut super præmissis opportune providere &c. dignaremur.

§. II. Nos itaque attente considerantes incongruum existere, quod hujusmodi personæ habitum de dicto Sancto concessum gerant, & se de Tertio Ordine nominare præsumant, & jurisdictionem, aut disciplinam Superiorum dicti Ordinis Minorum suscipere parvipendant, ac alias subjecti præfato Ordini non existant, ac super his salubriter occurrere cupientes, circumspectioni tuæ &c. mandamus, quatenus si ita est, omnes & singulos Fratres, & Sorores *de Tertia Regula* sancti Francisci, alias *de Pænitentia* nuncupatos, tam præsentes, quam futuros, cujuscumque gradus, vel conditionis existant, & ubicumque consistant, eidem Ordini, & ejus Superioribus in omnibus, eorum tamen vivendi & continendi forma semper salva, auctoritate nostra subjicere, ipsosque prædictis Generali, & Provincialibus Ministris pro tempore existentibus, quemadmodum ceteri, & veri dicti Ordinis Fratres & Sorores subjecti existunt, subjectos esse decernas; statuens & ordinans auctoritate prædicta, quod præfati Ministri Fratres de Tertia Regula, & Sorores prædictos, quoties expediens fuerit, per se, vel alios ad hoc idoneos, visitare, corrigere, & delinquentes, ac excedentes pro demeritis punire & emendare, eorumque confessiones audire, eisque pœnitentiam salutarem injungere, & omnia Sacramenta Ecclesiastica ministrare, omnemque aliam (quæ tamen illorum observantiæ, seu continentiæ penitus non obvient) jurisdictionem exercere valeant in eosdem, contradictores &c. compescendo. Non obstantib. privilegiis &c. quibus, quantum præmissis contraria fuerint, derogamus; necnon constitutionibus Apostolicis &c. quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, v. Idus Decembris anno x.

CLXXII.

Ecclesia sancti Antimi prope Aquilam, cum suis pertinentiis confertur Observantibus. Reg. Vatic. ex lib. 1. de Regularib. anno 10. fol. 276.

Dilecto filio Archipresbytero Ecclesiæ sanctæ Mariæ de Pagameo, Aquilanæ Diœcesis.

Ut in Constit. 68. hujus Pontif. §. I. Piis supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Juliani Nucii de Fonte, & quorumdam aliorum ejus in hac parte sociorum Fratrum Ordinis Minorum *de Observantia* nuncupatorum, provinciæ Pennensis, secundum ipsius Ordinis morem, petitio

titio continebat, quod dilecti filii Archipresbyter & Canonici Ecclesiæ sanctæ Mariæ de Interveneris, Aquilanæ Diœces. provide considerantes quod prædicti Fratres sub Observantia hujusmodi laudabiliter Domino famulantes, cultum Divinum in dicta provincia ampliant, Ecclesiam sine Cura sancti Antimi, prope Aquilam, quæ a præfata Ecclesia sanctæ Mariæ dependet, cum suis horto & hortalitiis, & quadam silva ei contigua pro usu & habitatione prædictorum, & aliorum Fratrum de Observantia hujusmodi conferre & assignare proponunt. Quare pro parte dictorum Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus, si est ita &c. & dictam Ecclesiam sancti Antimi cum ejus horto, hortalitiis & silva prædictis, si eis per Archipresbyterum & Canonicos dictæ Ecclesiæ sanctæ Mariæ canonice concedatur, recipiendi, ac in ea domum pro usu & habitatione perpetuis dictorum Fratrum fundandi & construendi, seu fundari &c. jure tamen parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo, plenam & liberam, auctoritate nostra licentiam largiaris. Et nihilominus, si per te Fratribus eisdem dictam licentiam elargiri contigerit, ut præfertur, ipsis Fratribus &c. ut omnibus & singulis immunitatibus, privilegiis &c. aliis Fratribus dicti Ordinis, illiusque domibus, sive locis per Sedem Apostolicam concessis, uti & gaudere libere & licite valeant, eadem auctoritate nostra concedas. Non obstan. piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, III. Idus Decembris, anno X.

ANNO CHRISTI 1427. MARTINI V. ANNO 10.

CLXXIII.

Ut Observantes admittant domum in Castro Eremitæ. Ibidem, folio 111.

Dilecto filio Præposito Ecclesiæ sancti Petri de Monte-ulmi, Firmanæ Diœcesis.

§. I. Piis supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis pro parte dilectorum filiorum Hieronymi Vicarii, & aliorum Fratrum Ordinis sancti Francisci *de Observantia* nuncupatorum in provincia Marchiæ Anconitanæ consistentium petitio continebat, quod dilectus filius Bartholomæus de Castro Eremitæ, Firmanæ Diœcesis, qui in territorio dicti Castri quemdam locum cum Ecclesia sub vocabulo *sancti Antonii* nuper construxit, pro extirpatione hæresis Fratricellorum *de Opinione* nuncupatorum, qui partes illas suis erroribus hactenus infecerunt, & inficiunt etiam de præsenti, eumdem locum cum Ecclesia, ac omnibus juribus & pertinentiis suis, pro usu & habitatione hujusmodi Fratrum, Hieronymo, & prædictis Fratribus concedere & assignare proponit, si super hoc eis Apostolicæ Sedis impertiatur assensus. Quare pro parte Hieronymi & Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum &c. *Vide ut supra.*

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus eisdem Hieronymo & Fratribus locum ipsum cum Ecclesia, ac juribus & pertinentiis supradictis, si alias eis canonice concedatur, recipiendi &c. jure tamen parochialis Ecclesiæ & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo, plenam liberam, auctoritate nostra licentiam largiaris. Et deinde &c. prædictis Fratribus, qui in hujusmodi loco pro tempore residebunt, ut omnibus & singulis immunitatibus, privilegiis &c. concessis uti & gau-

gaudere libere & licite valeant, eadem auctoritate concedas. Non obſtan. piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. &c. illa præſertim, qua prohibetur ne quivis Mendicantes in caſtro, ſeu villa, aut loco quocumque ad habitandum domos, vel loca de novo recipere, ſeu hactenus recepta mutare præſumant, abſque Sedis Apoſtolicæ licentia ſpeciali, faciente plenam & expreſſam de prohibitione hujuſmodi mentionem &c. ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud ſanctos Apoſtolos, vi. Kal. Februarii, anno x.

CLXXIV.

Ut conſtruatur Monaſterium in civitate Caſtelli Sororibus Tertii Ordinis. Ibidem, fol. 287.

Dilecto filio Abbati Monaſterii ſancti Benedicti de Scalocchio, Civitatis Caſtelli Diœceſis.

§. I. Pia fidelium vota, illa præſertim quæ animarum ſalutem, ac Religionis propagationem & Divini cultus augmentum reſpiciunt, Apoſtolico favore proſequimur, iiſque, ut optatum conſequantur effectum, prout poſſibile nobis eſt, efficacem operam impertimur. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Margaritæ & Caſſandræ ejus filiæ, necnon Marietæ & Nicolotæ, ac nonnullarum aliarum mulierum civitatis Caſtelli, Tertii Ordinis ſancti Franciſci petitio continebat, quod mulieres ipſæ, quæ mundanis abjectis illecebris, nuper habitum ejuſdem Ordinis aſſumpſerant, de bonis eis a Deo collatis unum Monaſterium in dicta civitate ſub vocabulo *ſanctæ Ceciliæ* cum Eccleſia, campanili &c. Monialium ejuſdem Ordinis fundare &c. deſiderant & proponunt, ſi ſuper hoc eis Apoſtolicæ Sedis impertiatur aſſenſus. Quare pro parte earumdem mulierum nobis fuit humiliter ſupplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. diſcretioni tuæ &c. mandamus, quatenus eiſdem mulieribus Monaſterium cum Eccleſia, campanili &c. officinis pro uſu & habitatione perpetuis hujuſmodi Monialium in loco ad hoc congruo & honeſto fundandi &c. jure tamen parochialis &c. ſalvo, plenam & liberam, auctoritate noſtra, licentiam largiaris. Et deinde, ſi per te dictam licentiam elargiri contigerit, prædictis Monialibus, quæ in hujuſmodi Monaſterio pro tempore reſidebunt, ut juxta conceſſionem fel. rec. Nicolai Papæ IV. prædeceſſoris noſtri eidem Ordini factam, Miniſtram, quæ pro tempore Monialibus ipſis perpetuo præſit, ipſumque Monaſterium in ſpiritualibus & temporalibus regat, necnon unum Ordinis Fratrum Minorum, aut cujuſcumque alterius approbati Ordinis profeſſorem, in prædicti Monaſterii, ac perſonarum ipſius Viſitatorem eligere, necnon omnibus & ſingulis immunitatibus &c. conceſſis uti, & gaudere libere & licite valeant, eadem auctoritate concedas. Non obſtantibus conſtitutionibus Apoſtolicis, ceteriſque contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud ſanctos Apoſtolos, Kalendis Februarii, anno x.

CLXXV.

Ut admittantur octo Conventus in partibus Orientis. Ibidem, fol. 186.

Venerabili fratri Epiſcopo Chien.

Vi. in Reg. Tomi 9. fol. 471.

§. I. Sacræ Religionis, ſub qua dilectus filius Franciſcus de Spinolis, Ordinis Fratrum Minorum profeſſor, mundanis abjectis &c. Exhibita

bita siquidem nobis nuper pro parte dicti Francisci petitio continebat, quod si in Orientali, Aquilonari, & Rusciæ Vicariis, in quibus ipse dilecti filii Antonii de Massa Ministri Generalis dicti Ordinis Vicarius existit, & in quibus licet plurimi Christifideles laici habitent, Presbyterorum tamen tam secularium, quam regularium, necnon Ecclesiarum & locorum Ecclesiasticorum penuria magna est, Fratrum ejusdem Ordinis Regularis observantiæ, & piæ vitæ studio deditorum, ac in lege Domini eruditorum copia haberetur, juxta conceptam ab eodem Francisco, qui diutius in illis partibus versatus, ac hominum eorumdem vitam atque mores expertus est, firmam spem & fiduciam, per Fratres ipsos tam doctrina verbi, quam exemplo boni operis, non solum ipsi fideles in fide Catholica melius informarentur & solidius ædificarentur, sed etiam plurimi ex schismaticis & hæreticis ac infidelibus, quorum inibi est incomparabilis multitudo, abjectis scissuris & erroribus, ac præsidiis ipsorum ad fidem converterentur eamdem, quodque idem Franciscus, cui unus in qualibet, civitatis Constantinopolitan. & terræ Peyræ, Constantinopolitan. Diœcesf. locus, Ecclesiam cum campanili, campana, cœmeterio, domo, claustro, horto, & aliis necessariis officinis canonice fundatam, constructam & ædificatam in se continens, pia fidelium extitit largitione concessus, plura alia loca in dictis Vicariis ab eisdem fidelibus, ad effectum præmissorum sibi sperat similiter elargiri. Quare pro parte ipsius Francisci, asserentis, certos Fratres dicti Ordinis in utraque domorum prædictarum fore hactenus laudabiliter conversatos, nobis fuit humiliter supplicatum, ut sibi in Orientalis, de qua eædem civitas & terra existunt, & quæ populosior esse dignoscitur, necnon Aquilonaris ac Rusciæ Vicariarum præfatarum qualibet, duo ex hujusmodi locis aliis recipiendi, & in quolibet ipsorum, etiamsi infra distantiam inter prædicti, & Fratrum Prædicatorum Ordinem domos a jure & consuetudine limitatam, infra quam idem Franciscus domum terræ prædictam de necessitate constructam fuisse, ipsamque limitationem in fundationibus domorum hujusmodi intra dictarum partium civitates & terras, extra quas Religiosorum præcipue, & aliorum fidelium habitatio, propter exterorum infidelium crebros & hostiles incursus, minime tuta esset, cum ex ipsarum civitatum & terrarum angustia, tum ex illarum partium habitatione dictorum fidelium seorsim præfixe exiguitate commode servari non posse asserit, extiterint, Ecclesiam, sive oratorium cum campanili, cœmeterio, domo, claustro, horto, & aliis necessariis officinis, pro Fratrum ejusdem Ordinis Minorum usu & habitatione perpetuis fundandi, construendi & ædificandi, aut jam fundatas, constructas & ædificatas domos sibi canonice concedendas recipiendi, sibique, & eisdem Fratribus tam illa, & illas, quam jam constructas in eisdem civitate & terra domos prædictas cum earum pertinentiis retinendi, licentiam concedere &c. dignaremur.

In pluribus partibus FF. Minores necessarii.

§. II. Nos igitur &c. fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus, si est ita, prædicto Francisco in qualibet Vicariarum prædictarum duo ex locis aliis hujusmodi &c. si sibi pia largitione fidelium concedantur, vel alias ipse illa justis modis poterit adipisci, recipiendi, & in quolibet ipsorum, etiamsi infra hujusmodi distantiam, ut præfertur, extiterint, Ecclesiam, sive oratorium cum campanili &c. & aliis necessariis officinis pro dictorum Fratrum Ordinis Minorum usu & habitatione perpetuis fundandi &c. aut jam fundatas, constructas & ædificatas domos sibi canonice concessas recipiendi, sibique & eisdem Fratribus Ordinis Minorum tam illa & illas, quam jam constructas in civitate & terra domos supradictas retinendi, Diœcesanorum locorum & quorumlibet aliorum super hoc licentia minime requi-

Indulgetur etiā ut alias domos accipiant.

requisita; juribus tamen parochialium Ecclesiarum, & quorumlibet aliorum, in omnibus semper salvis, eidemque Francisco ad constructas jam, & cum constructæ fuerint, alias domos prædictas quoscumque in quibusvis partibus existentes dicti Ordinis Minorum Fratres observantiæ, & vitæ hujusmodi, quos ad hoc voluntarios invenerit usque ad numerum, cujus octo hujusmodi domus sunt capaces, simul, vel successive, transferendi, ipsisque Fratribus ad eas, petita super hoc, licet non obtenta, Superiorum suorum licentia, transeundi, & in illis perpetuo remanendi; necnon eidem Francisco in singulis ipsarum octo domorum singulos Guardianos, & quoscumque alios officiales, secundum morem ipsius Ordinis Minorum, quoties opus fuerit, pro tempore ponendi & amovendi, plenas & liberas, auctoritate nostra facultatem pariter & licentiam largiaris. Et insuper eidem Francisco quod tam constructæ & concessæ, quam construendæ & concedendæ domus antedictæ, ac Fratres, qui in eis pro tempore degerint, omnibus & singulis privilegiis &c. quibus ceteri domus & Fratres dicti Ordinis Minorum ubilibet, etiam in Vicaria Bosnæ consistentes, utuntur & gaudent, pariter uti valeant & gaudere, eadem auctoritate concedas. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VI. Nonas Martii, anno X.

CLXXVI.

Ut Observantes admittant domum in territorio Castri-Vissi. Ex lib. I. mixto de diversis &c. anno 10. fol. 202.

Dilecto filio Præposito Ecclesiæ sancti Stephani de Castro sancti Angeli, Spoletan. Diœcesis.

Ut in Constit. 68. hujus Pontif. §. I. Piis supplicum &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Universitatis & hominum Castri Vissi, Spoletan. Diœcesis petitio continebat, quod ipsi provide considerantes, quod Ecclesia sine cura sanctæ Mariæ de Mitelleta, sita in territorio dicti Castri a longis temporibus citra, Rectore caruit, prout caret, & in ea Divina Officia non celebrabantur, prout nec celebrantur, desiderant, quod Ecclesia ipsa dilectis filiis Fratribus Ordinis Minorum, qui sub Regulari observantia dicti Ordinis virtutum Domino famulantur, & bonæ vitæ studio in illis partibus commendantur, ut apud eam unam domum cum dormitorio & aliis necessariis officinis pro usu & habitatione Fratrum ejusdem Ordinis construere valeant, concedatur. Quare pro parte Universitatis & hominum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. mandamus, quatenus, si est ita, Ecclesiam prædictam prædictis Fratribus, auctoritate nostra concedas, eisque illam recipiendi, & apud illam domum cum dormitorio & officinis hujusmodi pro usu & habitatione dictorum Fratrum construendi, seu construi faciendi; jure tamen parochialis Ecclesiæ &c. salvo, plenam & liberam, auctoritate prædicta licentiam largiaris; necnon Fratribus prædictis, qui in hujusmodi domo pro tempore residebunt, ut omnibus immunitatibus, privilegiis, exemptionibus, libertatibus, gratiis & indultis aliis Fratribus dicti Ordinis in aliis domibus, sive locis ipsius Ordinis per Sedem Apostolicam concessis, uti & gaudere libere & licite valeant, eadem auctoritate concedas. Non obstantibus &c. quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Kalendis Aprilis, anno X.

CLXXVII.

CLXXVII.

Ut Sorores domus Dugsburgen. Tertii Ordinis post emissa vota nequeant claustra transilire. Ex lib. 1. de Regularibus, anno 9. folio 191.

Dilecto filio Praeposito Ecclesiae beatae Mariae ad gradus Colonien.

§. I. Humilibus supplicum votis &c. Sane, sicut exhibita nobis nuper pro parte dilectarum in Christo filiarum domus Dugsburgen. Tertii Ordinis *de Poenitentia* nuncupati, quem sanctus Franciscus instituit, sub cura Fratrum Minorum viventium, Colonien. Dioecesf. petitio continebat, quod singulae Sorores domus ejusdem, quae inibi mundanis propulsis illecebris &c. cum quintum decimum aetatis ipsarum annum peregerint, juxta statuta & observantiam Regulae praefati Ordinis in manibus dilectorum filiorum Visitatorum Sororum, & domus praedictarum pro tempore existentium obedientiam solemniter, & alias castitatem vovere consueverunt, quodque una ex Sororibus praedictis in senio constituta, postquam vota diutine emiserat, hostis humani generis suasibus seducta, domum ipsam exivit, & id sibi licere asserens, viro nupsit, in proprii honoris vilipendium ac scandalum plurimorum. Et, sicut eadem petitio subjungebat, dubitent Sorores praedictae, propter sexus fragilitatem, quod nisi propensiora eis adsint praesidia, juniores ejusdem domus sinistris persuasionibus seducentur, & majora scandala ex Sororibus ipsis suscitabuntur. Quare pro parte Sororum praedictarum nobis fuit humiliter supplicatum &c. *Ut in Const. 16. hujus Pontif.*

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuae &c. mandamus, quatenus, si ita esse inveneris, aliudque canonicum non obsistat, super quo tuam conscientiam oneramus, auctoritate nostra statuas & ordines, quod Sorores dictae domus, quae sunt & erunt in futurum, postquam vota hujusmodi in aetate legitima constitutae, sponte emiserint, matrimonium contrahere nequeant quovis modo, sed sic professae, absque cognitione thori conjugalis, sub humilitatis spiritu vitam consummare firmiter sint astrictae &c.

Datum Romae apud sanctos Apostolos, VII. Kalendas Maii, anno X.

CLXXVIII.

Ut Fratres Tertii Ordinis retineant Eremitorium sancti Elzearii prope Januam. Reg. Vatic. &c. lib. 1. de Regularibus, & diversis &c. anno 10. fol. 50.

Dilecto filio Oderico de Glemona Canonico Januen.

§. I. Iis per quae personarum piae vitae studio deditarum, quieti consulitur, libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Antonii de Brayda de Pedemontibus, & Joannis de Govono de Alba, Fratrum Tertii Ordinis sancti Francisci *de Poenitentia* nuncupati, petitio continebat, quod olim ipsi cum nonnullis dicti Ordinis Fratribus, ut quietius & devotius possent Altissimo famulari, de licentia & permissa venerabilis fratris nostri Pilei Archiepiscopi Januen. & dilecti filii Rectoris parochialis Ecclesiae sancti Martini de Herchis extra muros Januen. infra ipsius Ecclesiae parochiae limites, quoddam Eremitorium extra muros eosdem, in loco dicto *de Clapeto*, cum oratorio in honorem & sub vocabulo sancti Elzearii Confessoris, necnon cum domo pro ipsorum, & aliorum ejusdem Ordinis Fratrum inibi pro

tempore degentium usu & habitatione perpetuis, opitulantibus Christifidelium suffragiis, canonice fundaverunt, construxerunt & ædificarunt, quodque ex post Antonius & Joannes, ac eis computatis, numerum octonarium numquam excedentes, alii Fratres prædicti in Eremitorio prædicto continuo deguerunt, prout de præsenti degunt, ipsique Antonius & Joannes, qui in Sacerdotio constituti sunt, in oratorio prædicto Missas, & alia divina officia diebus singulis celebrarunt, ac dietim celebrant de præsenti.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, ut tam præsentes, quam futuri Fratres prædicti in Eremitorio prædicto Dei beneplacitis, & animarum suarum profectibus liberius & commodius vacare possint, Missarum, & officiorum celebrationem in oratorio hujusmodi continuari, eorumque corpora prope illud sepeliri, sibique Ecclesiastica, præsertim Eucharistiæ & Extremæ-Unctionis Sacramenta inibi ministrari, opportunum fore noscatur; ac nihilominus cupiant, quod eorum corpora ibidem tradantur Ecclesiasticæ sepulturæ, pro parte ipsorum Antonii & Joannis nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos igitur &c. discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si est ita, ipsis Antonio, Joanni, & aliis usque ad numerum antedictum Fratribus, qui in dicto Eremitorio degunt, & pro tempore deguerint, per aliquos ex seipsis, aut alios per eos eligendos Presbyteros idoneos Missæ & Officia in eodem oratorio celebrari, necnon Confessionis, Eucharistiæ, & Extremæ-Unctionis Sacramenta hujusmodi sibi tantummodo ministrari, Diœcesani loci &c. minime requisita, necnon Antonii, Joannis, & aliorum Fratrum prædictorum dumtaxat corpora, Diœcesani auctoritate in hoc interveniente, prope dictum oratorium sepeliri facere, jure tamen dictæ parochialis Ecclesiæ salvo, licite valeant, auctoritate nostra concedas. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Nonis Maii, anno x.

CLXXIX.

Confertur privilegium Fratribus provinciæ sancti Jacobi. Ex libro 1. de Regularibus, anno 10. fol. 218.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. AD hoc circa Regularis observantiæ professores, eo diligentius paternæ sollicitudinis vires intendimus, quo fœcundius illorum Religio fructum in eis afferat salutarem, & laudabilius in Domino possint proficere jugiter incrementis. Cum itaque, sicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Fratrum Ordinis Minorum *de Observantia* nuncupatorum provinciæ sancti Jacobi, secundum morem dicti Ordinis petitio continebat, nonnunquam contingat, Fratres plerosque dicti Ordinis pro amplectendo ferventius Religionis cultu, de diversis aliis, in quibus regularem per eosdem Fratres emitti solitam professionem emiserint, ipsius Ordinis Conventibus & locis ad oratoria, Conventus, sive domos ejusdem Provinciæ se transferre, & in illis etiam apud se libros, ornamentaque Ecclesiastica per eos dicto Ordini acquisita habentes, rebus eximi ab humanis, & quæ quidem libros, ac ornamenta Conventus, sive Fratres aliorum locorum hujusmodi sibi vendicare contendunt; pro parte Fratrum provinciæ prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut ad semovendam omnem, quæ alias, occasione librorum & ornamentorum eorumdem, succedere posset dissensionis, scrupulique materiam, libros & ornamenta præmissa Con-

ven-

ventibus ipsius provinciæ, necnon oratoriis, sive domibus, in quibus Fratres se transferentes hujusmodi pro tempore decesserint, concedere & donare, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. II. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia & singula libros & Ecclesiastica ornamenta, quæ a Fratribus quibusvis dicti Ordinis ad Conventus, oratoria, sive domos provinciæ hujusmodi se transferentibus pro tempore, ut præmittitur, acquisita, apud ipsos tempore obitus eorumdem reperiri contigerit, illis ex dictis Conventibus provinciæ prædictæ, ac oratoriis, sive domibus, in quibus ab hac luce migraverint, auctoritate Apostolica perpetuo donamus, concedimus pariter & applicamus. Non obstan. constitutionibus Apostolicis ac statutis &c. ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ donationis, applicationis & concessionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, III. Idus Maii, anno X.

CLXXX.

Confertur Observantibus capella S. Job de Venetiis, cum potestate domum ædificandi. Ex lib. I. mixto de diversis &c. an. 10. fol. 80.

Dilecto filio Primicerio Ecclesiæ sancti Marci de Venetiis, Castellan. Diœcesis.

§. I. HUmilibus &c. Sane, sicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum nobilium virorum Sancti-Vinerio Militis, Fautini Dandolo, Nicolai Contareno legum Doctoris, Petri Contareno, Laurentii Mudatio, Marci Justiniano, Bernardi Pisano, Bernardi Mauroceno, Andreæ Capello, Joannis Delfino, & Joannis Ubriacis Domicellorum de Venetiis, Castellan. Diœces. petitio continebat, quod ipsi ad religiosam observantiam Ordinis Fratrum Minorum *de Observantia* nuncupatorum, quem affectant assiduis incrementis pullulare, singularem devotionem gerentes, Capellam B. Job de Venetiis dictæ Diœcesis, cujus, juxta morem Diœcesis ejusdem, Commissarii & Gubernatores existunt, cum suis juribus & pertinentiis, videlicet dilectis filiis Jacobo Busello, & Marco Quirino Ordinis Fratrum Minorum professoribus, pro eorum, ac aliorum Fratrum Ordinis & Observantiæ prædictorum usu & habitatione, ut in ipsa capella per eos jugis Christi memoria fiat, ac puritate vitæ, & honestæ conversationis exemplo ad pia opera populus Christianus invitetur, desiderant assignare, si ad hoc, & quod Fratres ipsi Capellam prædictam recipere & retinere, ac pro usu & habitatione hujusmodi circa illam piis suffragiis fidelium domum cum campanili, campana & aliis necessariis officinis construi & ædificari facere valeant, Sedis Apostolicæ consensus accedat. Quare pro parte ipsorum Domicellorum nobis fuit humiliter supplicatum &c. *Ut supra.*

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus, si est ita, Domicellis prædictis Capellam eamdem, postquam eis assignata fuerit, pro usu & habitatione hujusmodi recipiendi, & perpetuo retinendi, eamque cum campanili &c. præmissis construi &c. fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. & quibuscumque aliis &c. concedas &c. jure tamen &c. semper salvo.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, II. Idus Maii, anno X.

CLXXXI.

Ut Fratres Tertii Ordinis recipiant domum extra muros Brugen. Ex lib. 1. de Regularib. an. 10. fol. 250.

Dilecto filio Decano Ecclesiæ sancti Donatiani Brugen. Tornacen. Diœcesis.

§. I. Dignis petentium votis, iis præsertim, quæ sacræ Religionis, & Divini propagationem cultus respicere noscuntur, libenter annuimus, eaque favoribus prosequimur opportunis. Sane pro parte dilectorum filiorum Joannis de Blonde Presbyteri, & Joannis Strenaert Fratrum Tertii Ordinis sancti Francisci, *de Pœnitentia* nuncupati, Tornacen. Diœcesis, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod quondam Guillelmus Roc laicus, suæ, suorumque progenitorum intendens animarum saluti &c. quamdam domum *Calvarien.* nuncupatam, extra muros oppidi Brugen. dictæ Diœcesis consistentem, & tunc ad eum legitime spectantem, prædictis Fratribus pro suo, necnon aliorum Fratrum dicti Ordinis usu ac habitatione donavit & etiam assignavit, ipseque Joannes de Blonde, & Joannes Strenaert apud eamdem domum concurrentibus fidelium suffragiis, Capellam, in qua Missa & alia Divina Officia celebrari possint, cum campanili & campana pro dictis Fratribus de novo fundare &c. desiderarent &c. Quare pro parte ipsorum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si, & postquam tibi de donatione & assignatione prædictis legitime constiterit, Fratribus eisdem capellam cum campanili &c. fundandi &c. necnon per quemcumque Catholicum Antistitem gratiam & communionem dictæ Sedis habentem dedicari, Missasque & alia præmissa officia inibi celebrari faciendi, atque celebrandi, & ipsi Antistiti illam dedicandi, Ordinarii loci, & cujusvis alterius super hoc licentia minime requisita, auctoritate nostra, licentiam largiaris, jure parochialis, infra cujus limites capella ipsa fuerit, Ecclesiæ, & alterius cujuslibet in omnibus semper salvo.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Idibus Maii, anno x.

CLXXXII.

Ut Observantibus concedat Monasterium sanctæ Mariæ de Columna, prope civitatem Tranen. Ibidem folio 150.

Venerabili fratri Episcopo Vigiliensi.

§. I. Romanus Pontifex, cui Monasteriorum, & religiosorum locorum omnium cura imminet generalis, de illis pro sua voluntate disponit, & vota Christifidelium, & præsertim quæ Religionis propagationem, & Orthodoxæ fidei, ac Divini cultus augmentum respiciunt, favoribus prosequitur opportunis. Sane petitio pro parte dilectorum filiorum Communis & civitatis Tranen. nobis exhibita continebat, quod cum dilectus filius Joannes de Sicilia Ordinis Fratrum Minorum professor, cum nonnullis Fratribus dicti Ordinis, sub Regulari observantia ejusdem Ordinis degentibus, in eadem civitate, ac terris & locis vicinis inter cives, habitatores & incolas civitatis, terrarum & locorum eorumdem suis prædicationibus & virtuosis operibus pro salute animarum Christifidelium, ac civium, habitatorum & incolarum prædictorum non parcendo laboribus, ad Divini nominis glo-

Minores prædicationibus, virtutibusque Fidelibus proficui.

riam,

riam, multos bonos fructus produxerit hactenus & producit. Cives prædicti desiderantes ejusdem Joannis, ex devotionis, quam ad ipsum gerunt, fervore, potiri præsentia, proponunt construere &c. unam domum dicti Ordinis pro usu & habitatione ipsius Joannis, & aliorum Fratrum, quos idem Joannes elegerit, qui in hujusmodi domo, seu loco sub Regulari observantia dicti Ordinis vivere teneantur, & extra muros dictæ civitatis Monasterium sanctæ Mariæ de Columna Ordinis sancti Benedicti, quod jam triginta annis & ultra Monachis caruit, prout caret de præsenti, ruinæ deditum existat, ad cujus reparationem fructus, reditus & proventus ejusdem, qui quinquaginta florenorum auri, secundum communem æstimationem, valorem annuum non excedunt, non suppeterent, apud quod tamquam congruum & honestum locum domus prædicta construi posset, necnon extra eosdem muros Ecclesia *sancta Maria Montis Albani* nuncupata possessionibus fructibus, reditibus & proventibus carens, diruta ac derelicta consistat; quodque si in dicto Monasterio Ordo sancti Benedicti prædictus, & Abbatialis dignitas perpetuo supprimerentur & extinguerentur, & Ordo sancti Benedicti, & Abbatialis dignitas cum indulgentiis Abbatialibus, insigniis, possessionibus, bonis, juribus & jurisdictionibus ipsius Monasterii ad prædictam Ecclesiam transferrentur, eademque Ecclesia & Monasterium, & Abbatialis dignitas dicti sancti Benedicti Ordinis erigeretur, locus dicti Monasterii esset congruus & honestus pro construenda dicta domo assignanda Fratribus antedictis. Quare pro parte Communis & civium prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut Ordinem sancti Benedicti, & Monasterii nomen, ac Abbatialem dignitatem in prædicto Monasterio perpetuo extinguere & supprimere, ac insignia Abbatialia, quibus dilectus filius Julianus illius Abbas, & prædecessores sui pro tempore usi fuerint, necnon possessiones & bona, jura, actiones & jurisdictiones hujusmodi ad Ecclesiam prædictam transferre, eamque in Monasterium dicti Ordinis sancti Benedicti erigere, ac postquam erecta fuerit, ut præfertur, de persona dicti Juliani Abbatis providere, eamque illi in Abbatem præficere, de benignitate Apostolica dignaremur.

Cives Tranenses eis cupiunt domum quamdam concedere.

Facultatem a Pontifice postulant.

§. II. Nos itaque de expositis hujusmodi certam notitiam non habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus de præmissis omnibus & singulis, auctoritate nostra te diligenter informes, & si per informationem hujusmodi repereris ita esse, Ordinem & Abbatialem dignitatem in dicto Monasterio, ac hujusmodi Monasterii nomen penitus supprimas & extinguas, eamdemque Ecclesiam in Monasterium dicti Ordinis sancti Benedicti erigas, & in ipsa Ordinem & dignitatem Abbatialem instituas, ac Ordinem & dignitatem hujusmodi cum insigniis Abbatialibus, & possessionibus, bonis, juribus, actionibus & jurisdictionibus prædictis ad dictam Ecclesiam transferas, ita quod de cetero Monasterium sanctæ Mariæ Montis Albani Ordinis sancti Benedicti perpetuo censeatur & etiam nuncupetur, suppressione & æstimatione hujusmodi præviis. Postquam Monasterium prædictum, ut præmittitur, erectum extiterit, & insignia, possessiones, bona, jura, actiones & jurisdictiones hujusmodi ad illud transtuleris, de persona dicti Juliani Abbatis, cum ad id consensus ejus accedat, eidem Monasterio sanctæ Mariæ Montis-Albani provideas, ipsumque illi præficias in Abbatem, curam, regimen & administrationem ejusdem Monasterii sibi in spiritualibus & temporalibus plenarie committendo. Et subsequenter Monasterium de Columna, postquam suppressionem, extinctionem, erectionem, translationem, ac provisionem, & præfectionem hujusmodi feceris, & Ecclesiam dicti Monasterii suppressi, cum domibus & ædificiis ejus prædictis Joanni & Fratribus au-

Conceditur.

auctoritate prædicta concedas pariter & assignes, eisque illam recipiendi, & apud eam unam domum cum necessariis officinis construendi &c. pro usu & habitatione Joannis, & prædictorum, ac aliorum Fratrum, qui in hujusmodi domo sub Regulari observantia vivere debeant, morabuntur pro tempore, auctoritate prædicta licentiam largiaris, fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. ceterisque contrariis quibuscumque non obstantibus. Et insuper prædictis Joanni & Fratribus, qui in eadem domo pro tempore morabuntur, ut omnibus indulgentiis, libertatibus, gratiis &c. gaudeant, quibus alii Fratres in aliis domibus dicti Ordinis &c. quomodolibet potiuntur, supradicta auctoritate concedas.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Kalendis Junii, anno x.

CLXXXIII.

Ut decidat controversiam inter Ministrum & Fratres Tertii Ordinis in provincia Hispalen. Ibidem folio 159.

Dilecto filio Ministro Provinciali Ordinis Fratrum Minorum, provinciæ Castellæ & Andalusiæ, secundum ipsius Ordinis morem &c.

§. I. Justis petentium votis, illis præsertim per quæ personæ Ecclesiasticæ sub regulari habitu virtutum Domino famulantes quietius Deo servire valeant, libenter annuimus, & circa ea, prout expedit, providemus remediis opportunis. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Fernandi de Valdeores fratris Tertii Ordinis sancti Francisci, *de Pœnitentia* nuncupati, ac ipsius etiam in Romana Curia, secundum ejusdem Ordinis morem, Procuratoris, petitio continebat, quod olim dilectus filius Fernandus Gondisalvi de Alcazar, tunc prædicti Ordinis frater, ac ejusdem in civitate, diœcesi, ac provincia Hispalensi Minister & generalis Visitator, dum officium visitationis & ministeriatus hujusmodi, ut dicebat, exerceret, diversas cellulas, domos & Monasteria Ordinis & provinciæ prædictorum diversis bonis mobilibus nequiter spoliavit, eaque sibi appropriavit, seu suis usibus deputavit, & cum levibus personis in magna parte consumpsit atque distraxit, reliqua vero ex bonis hujusmodi, de dicto Ordine ad Monasterium sancti Isidori Cisterciensis Ordinis, dictæ diœcesis, de facto se transferens, temerarie secum ad dictum Monasterium duxit, & adhuc ejusdem Tertii Ordinis in dicta provincia Ministrum & Visitatorem hujusmodi se nominare præsumit, in animæ suæ periculum, ac cellularum, domorum & Monasteriorum Tertii Ordinis prædictorum, ac personarum in eis degentium præjudicium & gravamen. Quare pro parte dicti Fernandi de Valdeores fuit nobis humiliter supplicatum, ut eumdem Fernandum Gondisalvi de Alcazar Ministeriatus & Visitationis officiis hujusmodi privari, ipsumque ab eis realiter amoveri, & ad per eum distracta, necnon dilectos filios Abbatem & Conventum dicti Monasterii sancti Isidori illa, quæ ad eos pervenerunt bona hujusmodi, si extant, alioquin eorum verum valorem, cellulis, domibus & Monasteriis Tertii Ordinis, ac eorum personis restitui, seu ipsis de illis plenam & debitam satisfactionem impendi mandare, & alias in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. II. Nos igitur de præmissis certam notitiam non habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus & committimus, quatenus vocatis Abbate & Conventu, ac Fernando Gondisalvi de Alcazar prædictis, & aliis, qui fuerint evocandi, si est ita, in præmissis & circa ea omnia & singula, auctoritate nostra ordines & disponas at-

atque decernas, prout tibi videbitur faciendum, faciens quæ ordinaveris, decreveris atque dispofueris per censuram Ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem, qui fuerint nominati, si se gratia, odio, vel timore subtraxerint, censura simili, appellatione cessante, compellas veritati testimonium perhibere; non obstantibus si prædictis Ordinibus, vel quibusvis aliis communiter vel divisim a Sede Apostolica sit indultum, quod personæ ipsorum Ordinum ad judicium trahi, aut suspendi, vel excommunicari, seu ipsæ, aut dicti Ordinis loca interdici non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Et qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali vel speciali, cujuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, tuæ jurisdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri, quæ quo ad hoc, illis nolumus aliquatenus suffragari.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VI. Kal. Junii, anno X.

CLXXXIV.

Ut habeant in sua domo oratorium, in quo faciant celebrari. Ex lib. 3. de exhibitis & diversis formis an. 10. fol. 213.

Dilectis in Christo filiabus Sororibus domus oppidi Gaudensis, sub Tertia regula Ordinis sancti Francisci de Pœnitentia *nuncupati viventibus, Tornacensis Diœcesis*.

§. I. Digna reddimur attentione folliciti illa ad exauditionis gratiam admittere vota, per quæ Religio propagari conspicitur, & Divinus cultus salubriter adaugetur. Sane pro parte vestra nobis nuper exhibita petitio continebat, quod nonnumquam contingit vos, aut aliquam ex vobis adeo gravibus detineri infirmitatibus, ac ex senectute, seu alias debiles effici, quod ad parochialem Ecclesiam sancti Joannis oppidi Gaudensis, Tornacensis Diœcesis, infra cujus parochiæ limites domus vestra, in qua sub Tertia regula Ordinis sancti Francisci *de Pœnitentia* nuncupati, vivere dignoscimini, consistit, accedere, ac in Ecclesia ipsa Missas, & alia Divina Officia pro tempore audire commode nequeatis. Quare pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. ut liceat vobis & successoribus vestris perpetuis futuris temporibus, in dicta domo, in qua, ut asseritis, quoddam oratorium cum altari, nondum tamen consecrato, erexistis, habere altare portatile cum debita reverentia & honore, super quo in dicto oratorio, vel alio loco dictæ domus ad hoc congruo & honesto possitis per proprium vel alium Sacerdotem idoneum Missas, & alia Divina Officia in vestra & quarumlibet vestrum præsentia facere celebrari, libere & licite valeatis, auctoritate Apostolica concedimus per præsentes, jure tamen Ecclesiæ prædictæ, vel alterius cujuscumque in omnibus semper salvo. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, V. Kalendas Junii, anno X.

CLXXXV.

CLXXXV.

Ut Fratres Provinciæ Calabriæ admittant domum in pago Speciani. Ex lib. I. mixto fol. 17.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Cusentinen.

Vide Constit. 68. hujus Pontificis.

§. I. Piis supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Joannis Spina de Speciano Presbyteri, tuæ Diœcesis petitio continebat, quod ipse quamdam Capellam, sub vocabulo *sanctæ Catarinæ* de bonis sibi a Deo collatis, in loco de Speciano prædicto cum domibus & horto fundavit &c. quam pro usu & habitatione nonnullorum Fratrum Ordinis Minorum, dilectis filiis Ministro Provinciali & Fratribus dicti Ordinis Provinciæ Calabriæ, secundum morem dicti Ordinis, pro suæ & parentum suorum animarum salute concedere & donare proponit, pro parte Joannis, & Ministri prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus postquam prædictus Joannes Capellam, domos & hortum prædictos Ministro & Fratribus prædictis realiter concesserit & donaverit, eisdem Ministro & Fratribus Capellam & domos, ac hortum hujusmodi pro usu, & habitatione prædictorum Fratrum recipiendi & apud illam domum, cum campanili, campana & aliis necessariis construendi &c. perpetuo retinendi, jure tamen &c. semper salvo, plenam & liberam, auctoritate nostra licentiam largiaris, necnon Ministro & Fratribus, qui in eadem domo pro tempore commorabuntur, ut omnibus & singulis immunitatibus, privilegiis &c. aliis Fratribus dicti Ordinis illiusque domibus, sive locis per Sedem Apostolicam concessis, uti & gaudere libere & licite valeant, eadem auctoritate concedas. Non obstantibus &c. quibuscumque.

Datum Romæ, apud sanctos Apostolos Kal. Junii, anno X.

CLXXXVI.

Deputatur Administrator Ecclesiæ Drivasten. Ex lib. I. de Regularibus & provisionibus Prælatorum, anno 10. fol. 274.

Dilecto filio Bernardo Martini Vivaris, Ordinis Fratrum Minorum professori, Administratorique Ecclesiæ Drivasten. in spiritualibus & temporalibus per Sedem Apostolicam deputato.

§. I. Romani Pontificis providentia circumspecta circa statum Ecclesiarum Cathedralium omnium, illarum præsertim, quæ vacationis incommoda deplorare noscuntur, prospicit diligenter, et ut gubernatorum utilium fulciantur præsidio, quantum nobis ex alto conceditur, libenter, prout ex debito nobis injuncti pastoralis incumbit officii, nostræ sollicitudinis partes adhibemus.

§. II. Dudum siquidem provisiones omnium Ecclesiarum Cathedralium per translationem de Prælatis earum ubilibet constitutis, ad alias Cathedrales Ecclesias per nos faciendas, in posterum vacaturarum, ordinationi, & dispositioni nostræ duximus ea vice reservandas, decernentes ex tunc irritum &c. contingeret attentari.

§. II. Cum itaque postmodum Ecclesia Drivasten. ex eo sit Pastoris solatio destituta, quod nos dudum venerabilem fratrem nostrum Franciscum Dulcinen. tunc Drivasten. Episcopum licet absentem, a vinculo &c. cum ad Ec-

Ecclesiam Dulcinen. tunc vacantem duximus, auctoritate &c. transferendum, præficiendo ipsum eidem Ecclesiæ Dulcinen. in Episcopum & Pastorem. Nos cupientes eidem Ecclesiæ Drivasten. de cujus provisione nullus præter nos &c. decreto obsistentibus supradictis, ut feliciter gubernetur, & in suis manuteneatur juribus & etiam defensetur, juxta cor nostrum utiliter providere, ac sperantes quod tu, qui in Sacerdotio constitutus existis, & cui apud nos de religionis zelo, litterarum scientia &c. testimonia perhibentur, id scies & poteris salubriter adimplere, te Administratorem Ecclesiæ Drivasten. usque ad beneplacitum nostrum, auctoritate præfata, tenore præsentium facimus, constituimus & etiam deputamus, administrationem plenam, generalem & liberam ejusdem Ecclesiæ Drivasten. ac bonorum & jurium ipsius tibi in spiritualibus & temporalibus plenarie committentes, ut dictam Ecclesiam Drivasten. spiritualiter & juxta datam tibi a Deo prudentiam regas, dirigas & augmentes, ac de fructibus & universis ad mensam Episcopalem Drivasten. spectantibus ordinare & disponere possis, prout veri Episcopi Drivasten. qui fuerunt pro tempore, de illis disponere & ordinare potuerunt, seu etiam debuerunt, alienatione tamen quorumlibet bonorum immobilium, & pretiosorum mobilium ejusdem mensæ tibi penitus interdicta. Ac mandantes dilectis filiis Capitulo ipsius Ecclesiæ Drivasten. ejusque subditis & vasallis, ut tibi, dicta administratione durante, in omnibus, quæ ad illam pertinent, pareant et intendant, obedientiamque et reverentiam debitas, ac devotas exhibere procurent, alioquin sententiam, sive pœnam quam rite tuleris, seu statueris in rebelles, ratam et gratam habebimus et faciemus usque ad satisfactionem, auctore Domino, inviolabiliter observari. Tu igitur, circa ejusdem Ecclesiæ Drivasten. regimen, ac hujusmodi administrationem sollicite exercenda studiosum &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, XVI. Kal. Julii, anno X.

CLXXXVII.

Moniales Monasterii sanctæ Luciæ Fulginaten. subjiciuntur regimini Fratrum domus sancti Bartholomæi. Ibidem fol. 96.

Venerabili Fratri Episcopo Fulginaten.

§. I. Supra gregem Dominicum vigilantiæ nostræ divinitus creditum, quantum nobis ex alto conceditur, partes sollicitudinis adhibentes, personas quaslibet, præsertim fœminei sexus, regulari castimoniæ deditas, eo providentiæ studio gubernari cupimus, ut cordium scrutator almificus nihil in eis inveniat nota dignum. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ et Conventus Monasterii Monialium sanctæ Luciæ Ordinis sanctæ Claræ, Fulginat. petitio continebat, quod ipsæ, quæ sub cura et regimine Guardiani, & Fratrum Domus sancti Francisci Fulginaten. Ordinis Fratrum Minorum existunt, ab eisdem Guardiano & Fratribus in confessionibus, exhibitione Sacramentorum, prædicationibus verbi Dei, monitionibus spiritualibus, & norma recte vivendi, ac aliis eis ad salutem necessariis, plurimum negliguntur, in animarum suarum periculum & jacturam. Quare pro parte dictarum Abbatissæ, et Conventus nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis & animarum suarum saluti super præmissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. II. Nos itaque &c. fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus, si vocatis dicto Guardiano & Fratribus, ac aliis, qui fuerint evocandi, ita esse inveneris, Abbatissam et Conventum a prædictis cura, & regi-

gimine dictorum Guardiani & Fratrum, constitutionibus Apostolicis ac statutis & consuetudinibus Monasterii, ac domus et Ordinum prædictorum, ac aliis quibuscumque contrariis nequaquam obstantibus, auctoritate Apostolica eximas et absolvas, easque sub cura, & regimine Guardiani pro tempore existentis, & Fratrum domus sancti Bartholomæi Fulginaten. dicti Ordinis Fratrum Minorum *de Observantia* nuncupatorum perpetuo subjicias, ac sub ipsorum cura & regimine subesse et remanere debere, eadem auctoritate decernas. Præcipiens nihilominus, ac mandans auctoritate prædicta eisdem Guardiano, & Fratribus domus sancti Bartholomæi, in virtute sanctæ obedientiæ, quatenus hujusmodi curam dictarum Abbatissæ & Monialium assumentes, eis de hujusmodi spiritualiter necessariis ad salutem, congruis temporibus opportune provideant.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, XII. Kalendas Julii, anno X.

CLXXXVIII.

Instituitur Minister Provinciæ sancti Jacobi. . Ex lib. I. de Regularibus, anno 10. fol. 25.

Dilecto filio Lupo Sallazar Ordinis Fratrum Minorum, & sacræ paginæ professori, ac ejusdem Ordinis in Provincia sancti Jacobi Provinciali Ministro, auctoritate Generalis Capituli deputato.

§. I. EA quæ pro personarum Ecclesiasticarum, præsertim religiosarum, tranquillitate, & pace provide processisse comperimus, libenter, cum a nobis petitur, Apostolico munimine roboramus.

§. II. Nuper siquidem dilectus filius Antonius de Massa, Ordinis Fratrum Minorum, & sacræ paginæ professor, ac ejusdem Ordinis Generalis Minister, & præsidens in generali Capitulo dicti Ordinis, in terra Casalis, Wercellensis Diœcesis novissime celebrato, ex certis rationabilibus causis ad id animum suum, & aliorum ejusdem Ordinis professorum in dicto Capitulo congregatorum, moventibus, eorumque unanimi voluntate, et consensu ad id accedentibus, dilectum filium Lupum de Mieres dicti Ordinis professorem, tunc Provincialem Ministrum Provinciæ sancti Jacobi, juxta morem ejusdem Ordinis, a Ministeriatus officio in eadem Provincia absolvendo et absolutum declarando, te in Provincialem Ministrum dicti Ordinis in eadem Provincia, sua & dicti Capituli auctoritate instituit et etiam ordinavit, prout in ejusdem Generalis Ministri litteris super inde confectis & ejus sigillo munitis, plenius continetur.

§. III. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte tua petitio continebat, tu dubites ne quibusvis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, illis præsertim, per quas inter cetera ordinatum esse dicitur, quod Provinciales Ministri per Fratres dicti Ordinis illius Provinciæ dumtaxat, in qua Ministri ipsi deputantur, eligi debeant, super hoc obsistentibus, absolutionem, institutionem & ordinationem prædictas minus canonicas reputari, illasque propterea ex certis causis viribus non subsistere, pro parte tua, ac etiam Ministri Generalis, & professorum prædictorum, nobis fuit humiliter supplicatum, ut absolutioni, institutioni, ordinationi & litteris prædictis, pro illarum subsistentia firmiori, robur Apostolicæ confirmationis adjicere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. IV. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, absolutionem, institutionem, ordinationem et litteras prædictas, ac omnia inde secuta, & in

in dictis litteris contenta, prout alias rite & provide facta sunt, auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, supplentes omnes defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem. Non obstantibus præmissis, ac statutis & consuetudinibus Provinciæ & Ordinis prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ confirmationis, & communitionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, IV. Nonas Julii, anno X.

CLXXXIX.

Ut in sua domo conservare possint Eucharistiæ Sacramentum. Ex lib. I. de Regularibus & Provisionibus Prælatorum, anno 10.

Dilectis filiis universis Fratribus domus Fratrum tertiæ Regulæ Ordinis Fratrum sancti Francisci de Pœnitentia nuncupati, oppidi sancti Audomari, Morinen. Diœcesis.

Eximiæ devotionis affectus &c. Sane petitio pro parte vestra nobis exhibita continebat, quod vos, qui in oratorio, sive capella domus vestræ sita infra limites parochiæ parochialis Ecclesiæ sanctæ Margaritæ oppidi de sancto Audomaro, Morinensis Diœcesis sub religionis zelo Altissimo redditis vota vestra, Missas et alia divina officia per vos, et alios Sacerdotes idoneos celebrando et celebrari faciendo, cum ex devotione ad hoc fueritis dispositi, ad prædictam Ecclesiam pro recipiendo Sacramento Eucharistiæ habeatis accedere, quod vobis incommodum redditur plerumque et onustum. Quare pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum, ut vobis hujusmodi Sacramentum in oratorio, sive capella hujusmodi cum debitis reverentia et honore conservandi, sive conservari faciendi, ac cuilibet idoneo Sacerdoti vobis, necnon dilectis in Christo filiabus Sororibus dicti Ordinis, quotiescumque opus fuerit, ministrandi, necnon vobis, et eisdem Sororibus hujusmodi Sacramentum recipiendi, et alia in præmissis necessaria faciendi, licentiam concedere, et alias vobis in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, vobis hujusmodi Sacramentum cum debitis reverentia et honore in oratorio, sive capella hujusmodi conservandi, sive conservari faciendi, quod quilibet Sacerdos idoneus secularis, vel Regularis, vobis et cuilibet vestrum, necnon eisdem Sororibus, quoties expedierit, hujusmodi Sacramentum ministrare libere & licite possit & valeat, fel. record. Clementis Papæ V. prædecessoris nostri, & aliis constitutionibus Apostolicis nequaquam obstantibus, jure tamen dictæ Ecclesiæ, & cujuslibet alterius semper salvo, auctoritate Apostolica, tenore præsentium licentiam elargimur. Nulli ergo &c. nostræ elargitionis infringere &c. *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 489.*

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, V. Idus Julii, anno X.

CXC.

Ut Fratres Bavariæ singulis annis Vicarium, seu Visitatorem eligant. Ex lib. I. de Regularibus &c. anno 10. fol. 58.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Ad statum Monasteriorum, & religiosorum locorum quorumlibet, & personarum sua sub regulari Observantia Domino vota reddentium in illis, salubriter dirigendum, juxta pastoralis officii debitum pa-

paternis ſtudiis intendentes, ad eorum correctionem & reformationem ſalutares, cum a nobis petitur, & prout expedire conſpicimus, libenter adhibemus ſollicitudinis noſtræ curas.

§. II. Cum itaque, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum nobilis viri Ludovici Ducis Bavariæ, & Comitis Palatini Rheni, necnon Guardiani & Fratrum domus Ordinis Minorum in oppido Heildelbergen. Vormatien. diœceſis, petitio continebat, ipſi Guardianus & Fratres, almifici Spiritus inſpirante gratia, regulari Fratrum dicti Ordinis Obſervantiæ ſtrictius inhærere curent, & ad ſolidiorem illius in prædicta, nec non aliis intra terras, & loca temporali ipſius Comitis ditioni ſubjectas conſiſtentibus dicti Ordinis domibus perſiſtentiam multipliciter profuturum exiſtiment, ut in eis aliquis ipſius Ordinis Vicarius eſſet, qui illarum, & inibi degentium perſonarum regimini, ac directioni ſtudioſius intenderet, & ſalubria eis in dies, auctore Domino, conferret incrementa; pro parte Comitis, necnon Guardiani, & domus Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum &c.

§. III. Nos igitur, qui inter cetera cordis noſtri deſiderabilia, obſervantiam ipſam vigere, & augeri præcipuis optamus affectibus, hujuſmodi ſupplicationibus inclinati Guardiano ejuſdem domus & Fratribus prædictis, præſentibus & futuris, ut deinceps ſingulis annis aliquem idoneum, de quo eis pro tempore videbitur, ipſius Ordinis profeſſorem, in domorum, & perſonarum hujuſmodi Vicarium, qui domos, & tam in capite, quam in membris, prædictas perſonas, quoties congruere conſpexerit, viſitandi, & quæ ſecundum Deum, ac regularia dicti Ordinis inſtituta ibidem corrigenda & reformanda cognoverit, corrigendi, reformandi, & emendandi, omnia quoque alia, & ſingula in talibus, ac circa ea quomodolibet neceſſaria, vel opportuna faciendi, ſtatuendi, ordinandi, et exequendi; contradictores quoque &c. compeſcendi, plenam, liberamque facultatem habeat. Et ejus inibi Vicariatus officium per unius anni ſpatium dumtaxat duret, quo finito, illum de novo, vel alium idoneum, etiam dicti Ordinis profeſſorem, in ſimilem Vicarium eligere, ac deputare, et ad hujuſmodi officium aſſumere libere et licite valeant, auctoritate &c. concedimus pariter et indulgemus: non obſtant. conſtitutionibus &c. contrariis quibuſcumque. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud ſanctos Apoſtolos, VI. Idus Auguſti anno X.

CXCI.

Ut Moniales de Oterdeſillas quibuſdam bonis libere utantur. Regeſt. Vatic. Ex lib. I. de Regularibus et proviſionibus Prælatorum, anno 10. fol. 50.

Venerabilibus Fratribus Abulen. & Zamorren. Epiſcopis, ac dilecto filio Priori Monaſterii ſancti Benedicti Valli-ſoleti per Priorem gubernari ſoliti, Palentinæ diœceſis.

§. I. Etſi ex debito ſollicitudinis paſtoralis quibuslibet perſonis divinis laudibus deditis nos eſſe deceat favorabiles et benignos, mulieribus tamen, quæ ſub ſacra Religione Domino famulantur, tanto propenſiori nos convenit auxilio ſubvenire, quanto pro fragilitate ſexus fœminei, majoribus dignoſcuntur auxiliis indigere.

§. II. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatiſſæ et Conventus Monaſterii ſanctæ Claræ de Oterdeſillas, Ordinis ejuſdem ſanctæ, Palentinæ diœceſis petitio continebat, quod ipſæ, qua-

quarum aliquæ de Regali, aliæ vero de Ducum, seu Comitum, aut alias de nobili prosapia procreatæ existunt, nonnulla possessiones, terras, reditus, bona, & loca eis tam per Reges Castellæ et Legionis, qui fuerunt pro tempore, quam per alias personas ad Monasterium hujusmodi singularis devotionis affectum gerentes, collata, et assignata, ac alias ex earum patrimoniis, ac legitimis successionibus habent, ac tenent, et possident, pro vitæ suæ sustentatione in communi.

§. III. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, ipsa Abbatissa & Conventus timeant, hominum succrescente malitia, super possessionibus, terris, bonis, & locis hujusmodi tam hactenus eis collatis, & assignatis, quam in futurum conferendis, & assignandis molestari pariter, et inquietari posse, pro parte carissimi in Christo filii nostri Joannis Regis Castellæ & Legionis illustris, qui ad prædictum Monasterium similis devotionis gerit affectum, necnon Abbatissæ & Conventus prædictarum, nobis fuit humiliter supplicatum, quod ipsæ Abbatissa & Conventus, possessiones, terras & loca, necnon bona mobilia, immobilia quæcumque eis hactenus collata, & in posterum quomodolibet conferenda, libere & licite recipere, retinere, & possidere valeant, decernere & declarare, aliasque eis super his opportunum præsidium impendere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. IV. Nos itaque attendentes, quod quanto ipsæ Abbatissa & Conventus majori fuerint Sedis Apostolicæ auxilio communitæ, tanto cum exultatione spiritus ad debitum professionis obsequium propensius animentur, hujusmodi supplicationibus inclinati, volumus, & auctoritate Apostolica decernimus, quod Abbatissa, quæ nunc est, & pro tempore fuerit, ac Conventus hujusmodi, omnia & singula possessiones, terras, bona, & loca ipsis hactenus collata & assignata, ac procedente tempore conferenda & assignanda, quæcumque & qualiacumque fuerint, in earum usus communes retinere, & possidere libere & licite valeant. Et nihilominus ut Abbatissæ & Conventui prædictis super possessionibus, terris, locis, & bonis supradictis efficacis defensionis præsidio assistentes, non permittatis eas, quominus hujusmodi possessiones, terras, loca, & bona libere & licite tenere, habere & possidere, ac illis uti & gaudere possint, quomodolibet impediri, aut alias super ipsis aliquatenus indebite molestari, vel perturbari, impeditores, molestatores, ac perturbatores hujusmodi, ac alios quoslibet contradictores, per censuram Ecclesiasticam &c. compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Non obstantibus constitutionibus &c. contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem Sede indultum existat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possit, per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud SS. Apostolos, XII. Kal. Octobris anno X.

CXCII.

Conceditur Observantibus Eremitorium in Insula de Isaro. Ibidem fol. 100.

Dilecto filio Archidiacono de Lara in Ecclesia Burgen.

§. I. AD ea libenter intendimus, per quæ divinus cultus augeatur, & propagetur.

§. II. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Martini de Arteaga Ordinis Fratrum Minorum professoris petitio continebat, quod olim dilecti filii Universitas, & habitatores villæ *de Brennee*, Calaguritanæ dioe-

diœcesis quoddam Eremitorium, sub vocabulo sanctæ Mariæ, in quadam parva insula maris *de Tsaro* nuncupata, infra jurisdictionem & districtum dictæ villæ consistens, prædicto Martino pro suis, & aliorum Fratrum dicti Ordinis, *de Observantia* nuncupatorum, perpetuis usu & habitatione concesserunt & donarunt, ipseque Martinus, & nonnulli ejusdem Ordinis Fratres de dicta Observantia eremitorium prædictum, ex tunc inhabitarunt, prout inhabitant de præsenti, sedulum sub Observantia hujusmodi exhibentes Altissimo famulatum. Quare pro parte Martini, & aliorum Fratrum, nobis fuit humiliter supplicatum, ut concessionem & donationem prædictas approbare, & etiam confirmare, ipsisque Martino & Fratribus, ac eorumdem successoribus, ut eremitorium hujusmodi perpetuo retinere & inhabitare, illudque necessariis & opportunis, & alias consuetis officinis reficere & ampliare, quodque eis, & omnibus privilegiis, immunitatibus, & exemptionibus, ac libertatibus, quibus alii Ordinis, & observantiæ prædictorum Fratres utuntur & gaudent, uti & gaudere valeant &c. concedere dignaremur.

§. III. Nos igitur &c. fraternitati tuæ per &c. committimus, quatenus de præmissis, auctoritate nostra te diligenter informes &c. concessionem & donationem prædictas, auctoritate prædicta approbes et confirmes, eisdem Martino, & aliis Fratribus eremitorium prædictum ad eorum, & aliorum Fratrum ejusdem Ordinis, sub observantia prædicta viventium, usum pro tempore recipiendi, & in eo perpetuo inhabitandi, & Altissimo famulandi, illudque reficiendi, & officinis hujusmodi ampliandi, plenam & liberam eadem auctoritate licentiam largiaris. Et nihilominus eisdem Martino, & Fratribus inibi pro tempore degentibus, quamdiu perseverabunt, sub observantia hujusmodi, omnibus & singulis privilegiis &c. quibus ceteri Fratres ejusdem Ordinis, sub observantia viventes prædicta utuntur & gaudent, uti & gaudere valeant, auctoritate indulgeas memorata. Non obstantibus fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VIII. Kalendas Octobris anno X.

CXCIII.

Ut Observantibus construatur Cœnobium extra civitatem Theanen. Ex lib. de Exhibitis &c. ann. 10. fol. 223.

Venerabili fratri Episcopo Theanen.

Ut in Regesto Tomi 9. fol. 474. SIncerae devotionis affectus, quem dilecti filii nobilis vir Joannes Antonius Dux Onessæ, & Communitas, ac cives, & habitatores civitatis Theanen. ad nos &c. Exhibita &c. prædictorum petitio continebat, quod ipsi, ex magno devotionis fervore, quem ad dilectos filios Fratres Ordinis Minorum *de Observantia* nuncupatos gerunt &c. unam domum, seu unum locum cum Ecclesia, altari, campanili &c. necessariis officinis, pro usu & habitatione aliquorum hujusmodi Fratrum *de Observantia* nuncupatorum, ubi dicitur *la Trenitate* extra civitatem Theanen. in quo una capella, sub vocabulo sanctæ Trinitatis sita est, apud eamdem capellam, vel apud alium locum, quæ dilecti filii Martinus de Campanea, aut Nicolaus de Castroniaristabien. ejusdem Ordinis professores *de Observantia* nuncupati elegerint, construi & ædificari facere desiderant. Quare pro parte Ducis, et Communitatis, ac civium &c. nobis fuit humiliter supplicatum &c. fraternitati tuæ

per

per &c. committimus, quatenus, si est ita, Duci, Communitati, civibus, & habitatoribus prædictis domum, seu locum hujusmodi, pro usu et habitatione prædictorum Fratrum apud eumdem locum, ubi dicta capella consistit, vel alio in loco, quem Martinus, vel Nicolaus prædicti duxerint eligere &c. cum Ecclesia, altari, campanili, campanis, et aliis officinis eisdem construendi &c. & eisdem Fratribus domum, seu locum hujusmodi, pro usu & habitatione prædictis recipiendi, et in ea perpetuo manendi et habitandi, jure tamen parochialis Ecclesiæ, et cujuslibet alterius, in omnibus semper salvo, auctoritate nostra, licentiam largiaris, necnon alterum ex Martino & Nicolao prædictis in dicta domo, postquam constructa fuerit, juxta morem ejusdem Ordinis, auctoritate prædicta hac vice constituas Guardianum, fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. & aliis constitutionibus Apostolicis contrariis, quibuscumque non obstantibus.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Kalendis Octobris anno x.

CXCIV.

Ut Observantes admittant domum, prope civitatem Beneventan. Ibidem fol. 145.

Venerabili fratri Philippo Episcopo Amelien. in civitate nostra Beneventan. residenti.

§. I. SAcræ Religionis, sub qua dilecti filii Fratres Ordinis Minorum de Observantia &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Rectoris et Communitatis, ac universorum civium civitatis nostræ Beneventan. petitio continebat, quod ipsi gerentes ad Ordinem &c. desiderant, quod dicti Fratres habeant unum locum prope dictam civitatem, in quo unam domum cum Ecclesia, campanili &c. officinis necessariis, pro usu & habitatione aliquorum ex eisdem Fratribus *de Observantia* nuncupatis, qui in domo prædicta pro tempore morari, et sub hujusmodi Observantia virtutum Domino valeant famulari, construere, et ædificare possent; & considerantes quod extra eamdem civitatem Monasterium Monialium sancti Laurentii Ordinis sanctæ Claræ unitum Monasterium Monialium sancti Deodati Beneventan. Ordinis sancti Benedicti derelictum & destructum situm est, apud quod quidem Monasterium sancti Laurentii construere &c. domum eamdem congrue poterunt, Sedis Apostolicæ licentia suffragante. Quare pro parte Rectoris, Communitatis, & civium præfatorum, nobis fuit humiliter supplicatum, ut nomine Monasterii, & Ordine sanctæ Claræ prædictis, extinctis & suppressis, Monasterium præfatum, sive locum sancti Laurentii recipiendi, et eisdem Fratribus assignandi, et apud illud domum hujusmodi construi, seu ædificari faciendi, licentiam concedere dignaremur. *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 471.*

§. II. Nos itaque &c. fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus de præmissis te diligenter informes, et si per informationem hujusmodi ita esse inveneris, Rectori, Communitati, et civibus antedictis nomine Monasterii, & Ordine sanctæ Claræ hujusmodi per te suppressis, locum sancti Laurenti prædictum dumtaxat recipiendi, et illum eisdem Fratribus assignandi, ac eis inibi, si locus ipse fuerit congruus et honestus, domum hujusmodi, pro usu et habitatione aliquorum Fratrum hujusmodi construendi &c. cujuscumque alterius licentia super hoc minime requisita, auctoritate nostra licentiam largiaris: omnibus possessionibus, juribus, & jurisdictionibus, terris, & aliis bonis quibuscumque ad prædictum Monaste-

sterium sancti Laurentii spectantibus, præfatis Abbatissæ & Conventui, ac Monasterio sancti Deodati prædicti in perpetuum reservatis: fel. recordat. Bonifacii Papæ VIII. &c. & aliis constitutionibus Apostolicis contrariis, non obstantibus quibuscumque; jure tamen parochialis Ecclesiæ, & cujuslibet alterius in omnibus semper salvo. Et nihilominus præfatis Fratribus, qui in hujusmodi domo pro tempore morabuntur, ut omnibus privilegiis &c. gaudeant & utantur, quibus alii Fratres *de Observantia* nuncupati in aliis domibus dicti Ordinis, uti et gaudere consueverunt et gaudent, eadem auctoritate concedas.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, v. Nonas Octobris anno x.

ANNO CHRISTI 1427. MARTINI V. ANNO 11.

CXCV.

Fratribus Regularis Observantiæ assignatur domicilium prope oppidum Regen. in Hungaria. Regest. Vatic. ex lib. 1. de diversis &c. anno 11. fol. 111.

Venerabili fratri Episcopo Transilvan.

Vide Constit. 61. hujus Pontif. §. I. Piis supplicum &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii nobilis viri Joannis de Vero de Losoniz Domicelli, tuæ diœcesis petitio continebat, quod olim ipse cupiens terrena in cœlestia &c. commutare, de bonis a Deo sibi collatis, ad Dei laudem &c. quamdam domum cum Ecclesia, seu capella, sub vocabulo sancti Michaelis Archangeli, necnon campanili &c. necessariis officinis pro usu & habitatione Fratrum Ordinis Minorum *de Observantia* nuncupatorum, ad quem singularem gerit devotionis affectum, in possessione Felsatii sita, prope oppidum Regen. dictæ diœcesis, ad ipsius Domicellum legitime pertinente, de tuis licentia, & assensu fundavit, & construi ac ædificari fecit. Quare pro parte dicti Domicelli nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur Fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si est ita &c. fundationem & constructionem prædictas auctoritate nostra approbes & confirmes. Et nihilominus eisdem Fratribus, ut prædictam domum cum officinis prædictis recipere, & pro hujusmodi usu & habitatione perpetuo retinere &c. Non obstantibus fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prohibente &c. & aliis constitutionibus Apostolicis &c. quibuscumque: Jure tamen parochialis Ecclesiæ &c. salvo, plenam & liberam, auctoritate prædicta licentiam largiaris. Et insuper Fratribus dicti Ordinis, qui in hujusmodi domo &c. indulgeas quod omnibus privilegiis &c. gaudeant, & utantur, quibus alii Fratres dicti Ordinis gaudent, & potiuntur.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VII. Idus Decembris, anno x.

CXCVI.

Quædam pacis acta inter Observantes & Conventuales provinciæ Castellæ confirmantur. Ex lib. 1. de diversis &c. anno 11. fol. 280.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Super gregem Dominicum nostræ vigilantiæ divinitus creditum, intenti speculatoris, prout nobis desuper conceditur, exercentes offi-

officium, Christifideles singulos, præsertim Regularis Observantiæ, eo providentiæ studio gubernari cupimus, ut cordium scrutator Almificus nihil in eis inveniat nota dignum, sed ut eorum status vigeat, ferveturque pacificus, quietis ubertate lætetur, & dirigatur ad existentiam salutarem, nostri partes ministerii libenter impertimur. Sane pro parte dilectorum filiorum Provincialis Ministri, necnon Custodum, Magistrorum, Guardianorum, vocalium, discretorum, aliorumque Fratrum domorum Ordinis Minorum provinciæ Castellæ, secundum morem dicti Ordinis, nuper exhibita petitio continebat, quod olim Fratres prædicti Ordinis, qui tunc provinciale eorum in loco Metinæ de Campis, Salamantin. diœcesis celebratum Capitulum repræsentabant, in illo pro consovendis & firmandis inter Fratres *Claustrales*, & *de Observantia* nuncupatos, Ordinis, & Provinciæ hujusmodi, caritate & pace, & ut illi liberius acceptiusque Domino famulari possent, suis, necnon dictorum aliorum Fratrum nominibus, quasdam ordinationes & conventiones, ut inter Fratres Ordinis & Provinciæ hujusmodi deinceps concordia & amor vigeant, concorditer statuerunt, & ordinarunt, illaque promiserunt fideliter observare, prout in instrumento publico desuper confecto, cujus tenorem diligenter inspici, & examinari, ac inferius de verbo ad verbum inseri fecimus, plenius continetur. Quare pro parte Ministri, necnon Custodum, Magistrorum, Guardianorum, vocalium, discretorum, & aliorum Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut ordinationibus & conventionibus prædictis, pro illarum subsistentia firmiori, robur Apostolicæ confirmationis adjicere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. II. Nos igitur, qui inter omnes Christifideles, & præsertim Religiosos quoscumque pacem, concordiamque vigere supremis desideriis affectamus, hujusmodi supplicationibus inclinati, ordinationes & conventiones hujusmodi, omniaque in dicto instrumento contenta, & quæcumque inde secuta rata habentes, & grata, illa auctoritate Apostolica, ex certa scientia confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, supplentes omnes defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem; per hoc autem auctoritati, superioritati, correctioni, & potestati Generalis Ministri ipsius Ordinis pro tempore existentis, non intendimus in aliquo derogari. Tenor vero dicti instrumenti sequitur in hæc verba.

§. III. *In Dei nomine Amen. Noverint universi præsentis publici instrumenti seriem inspecturi, quod anno a Nativitate Domini* MCCCCXXVII. *die vero* XXVIII. *mensis Junii, Pontificatus sanctissimi in Christo Patris, & Domini D. N. Martini, divina providentia Papæ V. anno* X. *in villa Metinæ de Campis vulgariter nuncupata, Salamantin. diœcesis, & infra Monasterium sancti Francisci dictæ villæ Ordinis Minorum, in mei Notarii publici, & testium infrascriptorum ad hæc specialiter vocatorum, & rogatorum præsentia, personaliter constituti, venerabiles Domini, & religiosi Viri frater Joannes de sancta Anna, in Theologia Magister, ac provinciæ Castellæ dicti Ordinis Minorum Minister, & frater Gundisalvus de Valle bona, frater Petrus de Barzevilla Magistri in Theologia, frater Joannes de sancto Vincentio, frater Alphonsus Abulen. omnes quatuor Diffinitores Capituli Provincialis, & frater Alphonsus de Gadalfajara, Gondisalvus de Matlit. frater Joannes de sancto Jacobo, frater Arias de Enzinas, & Petrus de Zaijas, frater Petrus de sancto Facundo, frater Petrus de Bajeza, frater Petrus de Quintana, frater Petrus de sancto Jacobo, frater Franciscus Azafran. frater Fernandus de sancto Martino, frater Martinus Corduben. frater Alphonsus de vico novo, frater Joannes Serieti, frater Franciscus Carrionen.*

frater Garsias de la Rica, frater Fernandus Corduben. in Theologia Magistri, frater Joannes Burgen. frater Joannes de Vadilla, frater Petrus de Sepulvera, frater Didacus de Castro Cæsaris, frater Alphonsus de Avila, frater Petrus de sancto Jacobo, frater Petrus de Zaijas, frater Joannes de sancto Vincentio Custodes Custodiarum dictæ Provinciæ, frater Petrus de Mogererio, frater Alphonsus Corduben. frater Joannes Xericen. frater Antonius Weten. *frater Arias de Enzinas, frater Antonius Civitatis Regalis, frater Rodericus Talavarien. frater Ægidius de Maijorico, frater Franciscus de Tarracona, frater Valascus de Tapia, frater Petrus de sancto Anderico, frater Joannes de Alcocerio, frater Michael de Monte, frater Benedictus de Riaca, frater Petrus de la Placa, frater Petrus de Atienca, frater Garsias de Aiillon, frater Remigius de Barlanga, frater Joannes de Laconio, frater Rodericus de Berinesca, frater Joannes de sancta Marina, frater Petrus Sancii, frater Joannes de Cuebe, frater Joannes de Traspadierna, frater Joannes de Alaria, frater Michael de Miranda, frater Ochoa de Frigilis, frater Minuo de sancto Luca, frater Joannes de sancto Andrea, frater Joannes Loricbario, frater Alphonsus Vallisoletan. frater Joannes de sancta Eulalia, frater Joannes Ispalen. frater Antonius de Metina, frater Joannes Arevalen. frater Petrus Olmeten. frater Vincentius Coloren. frater Velascus Segobien. frater Petrus Abulen. frater Sanctius Conchen. Guardiani Conventuum, & Monasteriorum dictarum Provinciæ, & Custodiarum: & frater Garsias de sancta Cruce, frater Gundinus de la Parilla, frater Antonius Geben. frater Alphonsus de Algezira, frater Petrus de* Weda, *frater Alphonsus de Borojo, frater Petrus de sancto Ægidio, frater Gundinus de Guerra, frater Joannes Conchen. frater Franciscus Oten. frater Petrus del Portugo, frater Joannes de Morales, frater Joannes Sotil. frater Christophorus Aiillon, frater Benedictus de Riaca, frater Rodericus Clanilo, frater Joannes de Banares, frater Rodericus Regana, frater Nicolaus Burgen. frater Toribius de Carbonelira, frater Franciscus de Ruperubea, frater Dominicus de Vaillo, frater Alphonsus de Malgar, frater Joannes de Archayos, frater Fernandus de Scobar, frater Joannes de Lenia, frater Petrus de Dominabor, frater Petrus de sancto Salvatore, frater Joannes Motimon, frater Gundinus Busca Roydo, frater Benedictus de Gadalfajan. vocales, & discreti dictarum Provinciæ, & Custodiarum, ac Conventuum, & omnes alii Magistri, Custodes, Guardiani, Licentiati, Baccalaurei. Lectores, & Fratres dictæ provinciæ Castellæ in suo Capitulo Provinciali præsentialiter congregati, prout de more habent, per se, & nomine aliorum Fratrum de dicta Provincia quemdam librum de papyro quasi totum scriptum præsentaverunt, & ostenderunt, quem regestum, seu acta Provinciæ nominaverunt. In quo quidem libro quidam erant articuli scripti, nominibus aliquorum ipsorum Fratrum roborati, & sigillis dictarum Provinciæ, & Custodiarum sigillati, non rasi, nec cancellati, nec in aliqua sui parte suspecti, ut præsenti facie apparebat. Quorum quidem articulorum tenor seu forma de verbo ad verbum talis erat: In Dei nomine Amen. Isti sunt articuli conclusi, & determinati per Ministrum, Custodes, Magistros, Guardianos, discretos, vocales, & alios Patres, & Fratres provinciæ Castellæ, pro bono pacis, & concordiæ Fratrum, tam* de Claustro, *quam* de Observantia, *in Capitulo Provinciali Metinæ de Campis celebrato, in profesto sancti Joannis Baptistæ, anno Domini* MCCCCXXVII. *Primo, quod de cetero Fratres, & Patres* de Observantia *humiliter & carissime recipiant Patrem Ministrum Provinciæ in suis Conventibus, domibus, & eremitoriis, & ei obediant simpliciter, & de plano, sicut ex Regula tenentur, in omnibus, quæ ad suum spectant officium di-*

dictusque Minister eos benigne & pie tractet, consoletur, & foveat, sicut pater filios. Secundo, quod quando aliquis de dicta Observantia deliquerit, ita quod graviter debeat puniri, secundum nostras constitutiones, Minister pro tali Fratre puniendo teneatur consilium celebrare, in quo ad minus sint sex Fratres discreti, zelum Dei, dicti Ordinis, & justitiæ habentes, ex quibus ad minus sint duo boni viri de dicta Observantia. Tertio, si dicti Fratres de Observantia tam illi, qui sunt citra portus, quam illi qui sunt ultra, petierint a Ministro sibi aliquem in Vicarium institui, Minister teneatur habere consilium digestum & maturum cum decem Patribus de dicta Provincia, & de Observantia, zelum bonum habentibus, quibus si visum fuerit consonum, sibi illum quem petunt, vel alium eis in Vicarium consignet, qui dictos Fratres benigne, sicut decet, tractet. Quarto, quod quando contigerit quod Custos declinet ad aliquem Conventum, domum, eremitorium de Observantia, dicti Fratres eum recipiant benigne & carissime, juxta possibilitatem suam, ipsique prout Ministro obediant, sicut Regula nostra mandat, Custos vero de ipsis semper se habeat intromittere de omni bono; similiter Fratres de Claustro, & de Observantia *se benigne recipiant, tractent, & bene & honeste de se ad invicem loquantur, ubicumque se invenerint, ostendant se vere esse Fratres, secundum quod nostra sacra Regula, & constitutione cavetur, & contrarium facientes teneatur Minister graviter punire. Quinto, si contingat quod major, & sanior pars proborum, & discretorum Fratrum nativorum cum majori parte aliorum similiter nativorum alicujus Conventus, qui non sit caput Custodiæ, voluerint vivere in Observantia, petant licentiam a Ministro provinciæ, & si eos Minister viderit bono proposito facere, ipsis teneatur dare, ac eos confovere, & adjuvare. Sexto, quod pro bono pacis, & concordia, ac aliquorum Patrum antiquorum de Observantia quiete, qui forte tot labores, & asperitates in eremitoriis nequeunt tolerare, provincia assignet ipsis pro observantia in Custodia Toletana Conventum de Talana, in Custodia Burgen. Conventum Palentiolæ, & in Custodia Murciensi Conventum sancti Michaelis de Monte, in Custodia Palentin. Conventum de Rupefideli, in Custodia Sorien. Conventum sancti Dominici de Silis, in Custodia Segobien. Conventum Metinæ de Campis. Septimo, quod dicti Fratres de Observantia præsentes & futuri contententur his locis, sibi a provincia datis, cum aliis, quæ ad præsens habent in dicta Provincia, nec de cetero debeant, neque possint alia loca de novo recipere, nec quantum ad hoc utantur litteris Apostolicis impetratis, aut in posterum impetrandis. Octavo, quod nullus Frater de Observantia amodo recipiatur ad morandum in Claustro; similiter transeuntes de Claustro ad Observantiam amplius si revertantur, non recipiantur. Et quia tam ampla, & differens receptio hominum laicorum, & simplicium non solum est contra Regulam, & declarationes, sed etiam inducit confusionem, & scandala, nullus Prælatus sine licentia speciali Ministri, possit, neque debeat ad dictam Observantiam, nec ad aliquem Ordinem recipere. Nono, quod quatenus assignati per provinciam habentes eleemosynas annuales sub quacumque specie, vel mercede maneant, sic nec Fratres possint vendere, donare, transmutare, dimittere, vel quomodolibet alienare, nisi de licentia Ministri, & assensu Fratrum nativorum Custodiæ talis Conventus, & Conventus, domus, eremitoria de Observantia, in quibus aliquo modo retinentur, vel recipiuntur, aut recipientur eleemosynæ pecuniales, seu mercedes, teneantur solvere, & contribuere in negotiis Provinciæ, & suæ Custodiæ, sicut alii Conventus. Frater Joannes Minister & servus, frater Germanus Definitor, frater Petrus Magister, & Definitor, frater Joannes Definitor, frater Alphonsus Definitor, frater Joan-*

Joannes de sancto Anderico Custos Bitorien. frater Joannes Custos Burgen. frater Petrus Custos Palen. frater Didacus Custos Murcien. frater Petrus Custos Sorien. frater Alphonsus Custos Segobien. frater Joannes Magister, & Procurator Custodiæ Ispalen. frater Petrus Magister, & Procurator Custodiæ Bitorien. frater Arias Magister, & Procurator Custodiæ Toletanæ, frater Rodericus Custodiæ Burgen. Procurator, frater Petrus de Varzovilla Procurator Custodiæ Murcien. frater Franciscus Magister, & Procurator Custodiæ Palen. frater Benedictus Procurator Custodiæ Sorien. frater Velascus Procurator Custodiæ Segobien. Post quorum quidem articulorum præsentationem, & publicationem dicti Domini Ministri, Definitores, Custodes, Magistri, Guardiani, Procuratores, Discreti, Vocales, & alii Fratres in dicto Capitulo congregati, dixerunt ipsi nomine suo, & nomine aliorum Fratrum de dicta Provincia, habitis super præmissis articulis primitus diligenti tractatu, maturaque deliberatione, & ex ipsorum, & cujuslibet eorum certa scientia, ac spontanea, mera & deliberata voluntate concorditer pro bono regimine dictæ Provinciæ, & ne in posterum discolis detur materia fugiendi obedientiam, & disciplinam Ordinis, ac vagationis præcludatur via, dictos articulos & contenta in eis, statuerunt, ordinarunt, & in perpetuum observandos ab omnibus instituerunt, eosque articulos in dicto registro Provinciæ, seu actis adscribi, & nominibus dictorum Ministrorum, Custodum, & Procuratorum roborari, ac dictarum Provinciæ, & Custodiarum sigillis sigillari fecerunt; sed quod, ut credebant, aliquando foret necesse, aut expediens, articulos alicubi præsentari, seu ostendi, ubi commode dictum registrum haberi non possit. Idcirco quod unice iterum, & de novo super dictos articulos contenta in eis de licentia dictorum Patrum Ministri, & Definitorum, ipsis præfatis Custodibus, Magistris, Guardianis, Procuratoribus, Discretis, Vocalibus, & aliis Fratribus in dicto Capitulo Provinciali præsentibus, coram me dicto Notario, testibus infrapositis ad omnia alia, & singula supradicta per eosdem tradita, & concessa ordinabant, statuebant, & se fideliter dictos articulos servaturos promittebant; ac per Sedem Apostolicam dictos articulos, & quemlibet ipsorum, ac omnia & singula in eis contenta confirmari, & approbari volebant, de quibus omnibus & singulis supradictis dicti Domini ordinantes, & statuentes petierunt sibi fieri per me infrascriptum Notarium unum publicum instrumentum, vel plura. Acta fuerunt hæc in prædicta villa Metinæ de Campis, anno, die, mense, & Pontifice, quibus supra: præsentibus ibidem honorabilibus, & circumspectis viris Dominis Turibio Dominiei milite, Roderico Gondisalvi Eriebro, Velasco Roderico de Ganara, Joanne Sancii de Palencia, Alvaro Roderici Rectore, & Petro Alphonsi de sancto Facundo, omnibus in dicta villa Metinæ de Campis commorantibus ad præmissa vocatis specialiter, & rogatis.

Nulli ergo &c. nostræ confirmationis, communitionis, & suppletionis infringere &c. Si quis autem &c. Datum Romæ apud sanctos Apostolos, v. Kalend. Januarii, anno xi.

Anno Christi 1428. Martini V. anno 11.

CXCVII.

Fratribus assignatur Conventus in terra Niciæ. Ex lib. 1. de diversis &c. anno 11. fol. 82.

Dilecto filio Præposito Ecclesiæ sancti Guasii de Casali, Vercellen. diœcesis.

Ut in Constit. 68. hujus Pontif. §. I. Piis supplicum &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum nobilis viri Joannis Jacobi Marchionis Montis-

tis-Ferrati, Universitatis, & hominum terræ Niciæ, Aquen. diœcesis, petitio continebat, quod ipsi attente considerantes, quod in dicta terra, quæ populosa valde existit, & octingentis hominibus & ultra abundat, nulli Religiosi existunt, seu loca habent, in quibus valeant residere, de bonis eis a Deo collatis unam domum pro usu & habitatione nonnullorum Fratrum Ordinis Minorum, juxta parochialem Ecclesiam sanctæ Mariæ de Quinzano de dicta terra, quæ paucorum parochianorum animarum curam habet, & a parochiali Ecclesia sancti Hippolyti de dicta terra modicum distans in loco apto consistit, fundare &c. desiderant &c. ac cura animarum prædictarum, ac possessiones, & bona dictæ Ecclesiæ sanctæ Mariæ ab ea separarentur, & prædictæ Ecclesiæ sancti Hippolyti applicarentur. Quare pro parte Marchionis, & Universitatis, ac hominum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. discretioni &c. mandamus, quatenus si vocatis moderno Rectore dictæ Ecclesiæ sanctæ Mariæ, & aliis, qui fuerint evocandi, ita esse repereris, & ejusdem Rectoris, ac aliorum, quorum interest, ad id accedat assensus &c. omnia jura parochialia dictæ Ecclesiæ sanctæ Mariæ, ac ejus possessiones & bona, quorum viginti prædictæ Ecclesiæ sancti Hippolyti, cujus quadraginta florenorum auri, fructus, reditus, & proventus, secundum communem æstimationem valorem annuum, ut asseritur, non excedunt, auctoritate nostra unias & annectas, & deinde eisdem Universitati, & hominibus, juxta prædictam Ecclesiam sanctæ Mariæ, postquam eam per cessum, vel decessum præfati Rectoris vacare contigerit, pro eisdem Fratribus concedas, & ibidem domum pro usu & habitatione dictorum Fratrum cum dormitorio, hortis &c. necessariis officinis, juxta formam constitutionis fel. record. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri super hoc editæ, fundandi &c. jure tamen cujuslibet alterius in omnibus semper salvo, plenam & liberam, auctoritate nostra licentiam largiaris. Nos enim si per te dictam licentiam elargiri contigerit, ut præfertur, prædictis Fratribus, qui in Ecclesia, seu domo hujusmodi pro tempore residebunt, ut omnibus, & singulis immunitatibus &c. concessis uti, & gaudere libere & licite valeant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus. Non obstan. &c. quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, XIX. Kalendas Februarii, anno XI.

CXCVIII.

Conceduntur Indulgentiæ Ecclesiæ domus Fratrum Tertii Ordinis de Kyllyn. Bonanayne. Ibid. fol. 219.

Universis Christifidelibus præsentes litteras inspecturis.

§. I. DUm præcelsa &c. Cupientes igitur, ut Ecclesia domus beatæ Mariæ Virginis de Khyllyn Bonnayne, Fratrum Tertii Ordinis sancti Francisci *de Pœnitentia* nuncupati, Tuamen. diœcesis, in qua, sicut accepimus, honorifice celebratur in divinis, & quæ guerrarum turbinibus, quæ partes illas afflixerunt, causantibus, ruinæ minatur opprobria, a Christifidelibus congruis honoribus frequentetur, ac in suis ædificiis, ac structuris reparetur, & etiam conservetur, & ut fideles ipsi eo lubentius causa devotionis confluant ad eamdem, ac ad ejus reparationem & conservationem manus promptius porrigant adjutrices, quo ex hoc ibidem cœlestis gratiæ dono uberius conspexerint se refectos, de omnipotentis Dei miseri- Vide Constit. 85. Joann. XXII. Tom. 7. fol. 395.

cor-

cordia, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus vere pœnitentibus, & confessis, qui in Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Corporis Domini nostri Jesu Christi, & Pentecostes, necnon in Nativitatis, Annunciationis, Purificationis, Assumptionis beatæ Virginis Mariæ, & Nativitatis beati Joannis Baptistæ, ac prædictorum Petri, & Pauli Apostolorum, & ipsius Ecclesiæ dedicationis celebritatibus, aut celebritate omnium Sanctorum, & per ipsarum Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis & Corporis Domini, nec non Nativitatis, & Assumptionis beatæ Mariæ, & Nativitatibus beati Joannis Baptistæ, ac Apostolorum Petri & Pauli prædictorum festivitatum octavas, & per sex dies dictum festum Pentecostes immediate sequentes Ecclesiam ipsam devote visitaverint annuatim, & ad reparationem & conservationem hujusmodi manus porrexerint adjutrices, singulis videlicet festivitatum, & celebritatis hujusmodi tres annos, & totidem quadragenas, octavarum vero, & sex dierum prædictorum diebus, quibus eamdem Ecclesiam visitaverint, & ad raparationem, & conservationem hujusmodi manus porrexerint adjutrices, centum dies de injunctis eis pœnitentiis misericorditer relaxamus, præsentibus post decennium minime valituris.

§. II. Volumus autem, quod si alias Ecclesiam ipsam visitantibus, vel ad ejus fabricam, vel reparationem, vel conservationem hujusmodi manus porrigentibus adjutrices, aut alias inibi pias eleemosynas erogantibus, seu alias aliqua indulgentia in perpetuum, vel ad certum tempus nondum elapsum duratura, per nos concessa fuerit, præsentes litteræ nullius existant roboris, vel momenti.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, v. Nonas Martii, anno xi.

CXCIX.

Domui Fratrum Montisflasconen. unitur alia. Reg. Vat. ex lib. 1. de Regularibus &c. anno 11. fol. 37.

Dilecto filio Decano Ecclesiæ Montisflasconen.

Ut in Const. 16. hujus Pontificis.

§. I. HUmilibus supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Guardiani & Fratrum Ordinis Minorum sancti Francisci extra muros Montisflasconis petitio continebat, quod ipsi tempore guerrarum, quæ in illis partibus crebro viguerunt, calices, libros & alia ornamenta Ecclesiastica dictæ domus, pro illorum tuta & fideli conservatione, deferre consueverunt ad quamdam domum infra civitatem Montisflasconis sitam, & a Monasterio Monialium sanctæ Claræ de dicta civitate, sub cura dictorum Fratrum constitutarum, dependentem, in qua Moniales aliquæ ejusdem Monasterii cohabitare solitæ fuerunt, & jam unica Monialis residet, quæ etiam inde recessura speratur in brevi, quodque prædictum Monasterium Abbatissa & Monialibus diu caruit, caretque de præsenti, nullasque possessiones aut annuos reditus habet, atque ejus Ecclesia discooperta & collapsa est, nec spes aliqua de reparatione ipsorum Ecclesiæ & Monasterii habetur.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, prædicta domus infra civitatem sit velut Sacristia, & conservatio ornamentorum dictæ domus sancti Francisci, nec ulli reditus annuatim inde percipiantur, pro parte Guardiani & Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut dictam domum infra civitatem, quam primum eam per cessum vel decessum di-

dictæ Monialis vacare contigerit, dictæ domui sancti Francisci pro conservatione librorum, calicum & ornamentorum prædictorum, ac alias eorumdem Guardiani & Fratrum usu concedere & applicare &c. dignaremur.

§. III. Nos igitur de præmissis certam notitiam non habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ, cum venerabilis frater noster Antonius Episcopus Montisflasconensis, sicut iidem Guardianus & Fratres asserunt, præsentialiter agat in remotis, per Apostolica scripta mandamus, quatenus vocatis dicta Moniali & aliis, qui fuerint evocandi, de prædictis omnibus & singulis, auctoritate nostra te diligenter informes &c. Dictum Ordinem sanctæ Claræ in prædicta domo infra civitatem, quam primum eam per cessum vel decessum dictæ Monialis vacare contigerit, auctoritate nostra supprimas & extinguas, ipsamque domum intra civitatem cum omnibus juribus & pertinentiis suis eidem domui sancti Francisci, cujus fructus, reditus & proventus, ut idem Guardianus & Fratres etiam asserunt, nulli sunt, pro usu prædicto, eadem auctoritate applices & concedas, ita quod liceat dictis Guardiano & Fratribus possessionem dictæ domus intra civitatem, quam primum eam vacare contigerit, ut præmittitur, auctoritate propria libere apprehendere, ac eam pro usu hujusmodi & commoditate dicti loci perpetuo retinere, Diœcesani loci, & cujuscumque alterius super hoc licentia minime requisita. Non obstan. constitutionibus Apostolicis &c. quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, III. Nonas Martii, anno XI.

CC.

Præficitur Ecclesiæ Galtellinen. Ex lib. I. de litteris &c. anno II. fol. 171.

Dilecto filio Guillelmo de Maurana Electo Galtellinen.

APostolatus officium &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Joanne Episcopo Galtellinen. Ecclesiæ Galtellinen. regimini præsidente. Nos cupientes eidem Ecclesiæ cum vacaret &c. Postmodum vero Ecclesia prædicta per obitum dicti Joannis Episcopi, qui extra Romanam &c. destituta. Nos vacatione &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, Magistrum in Theologia &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus &c. de persona tua &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c. *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 564.*

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, III. Nonas Martii, anno XI.

CCI.

Ut Observantes admittant domum in oppido Vezani. Ex libro I. de Regularibus, anno II. fol. 206.

Venerabili fratri Episcopo Bobien.

§. I. DEvotorum votis &c. Sane pro parte venerabilis fratris nostri Henrici Episcopi Terdonen. nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum Ecclesia sine cura beatæ Mariæ de Vezano, suæ Diœcesis, quæ nullius annui reditus existit, ad solitudinem sit redacta, & Divinis penitus destituta obsequiis, a longis temporibus citra Rectore caruerit, idemque Episcopus pro restaurando inibi Divino cultu, ac illius, & dictæ Religionis propagatione, eamdem Ecclesiam, cujus etiam collatio ad Episcopum Terdonen. pro tempore existentem pertinere dignoscitur, cum campanili, cam- *Ut in Constit. 68. hujus Pontif.*

campana, ac aliis neceſſariis, & ad id opportunis, ſpem gerens, quod per Fratres Ordinis Minorum *de Obſervantia* nuncupatorum inibi cultus hujuſmodi, etiam cum fructu ſalutis animarum reſtaurari & augeri poſſit, eiſdem Fratribus, & eorum uſui pro conſtruenda ac ædificanda, & conſtrui ac ædificari facienda apud eam, loco quidem ad hoc congruo & honeſto, per Fratres ipſos quadam domo ad hujuſmodi uſum & habitationem eorumdem cum hortis &c. neceſſariis officinis perpetuo concedere & donare deſiderat, ſi ſibi ad hoc, necnon eiſdem Fratribus, ut Eccleſiam ipſam recipere, ac domum hujuſmodi conſtrui & ædificari facere, & in ea morari poſſint, Apoſtolicæ Sedis licentia ſuffragetur. Quare pro parte ejuſdem Henrici Epiſcopi nobis fuit humiliter ſupplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. fraternitati tuæ per &c. mandamus, quatenus ſuper præmiſſis omnibus auctoritate noſtra te diligenter informes &c. prædicto Henrico Epiſcopo dictam Eccleſiam cum campanili &c. ipſis Fratribus concedendi &c. Diœceſani loci pro tempore exiſtentis, & cujuſlibet alterius ſuper hoc licentia minime requiſita, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. ceteriſque contrariis nequaquam obſtantibus, plenam & liberam, eadem auctoritate licentiam largiaris. Nos enim, ſi per te Henrico Epiſcopo & Fratribus prædictis licentiam hujuſmodi elargiri contigerit, Fratribus ipſis, qui in eadem domo pro tempore morabuntur, ut omnibus privilegiis &c. gaudere licite & libere valeant &c. indulgemus; jure tamen parochialis Eccleſiæ &c. ſalvo.

Datum Romæ apud ſanctos Apoſtolos, XVI. Kal. Aprilis, anno XI.

CCII.

Ut Fratres Obſervantiæ in Brandeburgen. ditione quoſvis ad Ordinem recipiant, & Vicarium triennalem eligant. Ex lib. I. de diverſis &c. anno II. folio 184.

Dilecto filio Præpoſito Eccleſiæ Brandeburgen.

Exordium. §. I. Meditatio noſtri cordis aſſidua inter cetera ad hoc vigilat & intendit, ut Monaſteria & loca ſingula Religionis inſignita titulo immarceſcibiles fructus honeſtatis, & honoris ubertatem protendant, & ſubductis ſpiritualium, & temporalium diſpendiis, illis optatæ Reformationis ſuccurrere beneficio, grataque Deo inibi plantaria ſurrogare ſatagimus, quæ ad Divinæ laudis incrementum, & humanæ ſalutis commodum, profectus in eis jugiter afferant ampliores.

§. II. Sane pro parte dilectorum filiorum nobilis viri Friderici Marchionis Brandeburgen. necnon Guardiani & Fratrum Ordinis Minorum nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim dilectus filius noſter Henricus tituli ſancti Euſebii Presbyter Cardinalis, in illis partibus Apoſtolicæ Sedis Legatus, ad potiorem Regularis, quæ Divinæ operationis miniſterio in dicta domo ferventius, ſtrictiuſque vigere cœpit, Obſervantiæ ſolidationem, auctoritate legationis hujuſmodi, Guardiano, & dictæ domus Fratribus indulſit eiſdem, ut quoſvis ipſius Ordinis profeſſores, qui ſuorum ſuper hoc petita, licet non obtenta, Superiorum licentia, dictam domum ingredi, & ſe in ea hujuſmodi Obſervantiæ ſubmittere voluerint, recipere & admittere, necnon unum ex ipſis ad hoc idoneum, qui in loco Provincialis inibi Miniſtri eis præſit, ipſoſque in hujuſmodi Obſervantiæ puritate, & conſervatione regat & gubernet, necnon omnia & ſingula, quæ ipſi Miniſtro in eadem domo incumberent, pro tempore faciat, gerat & exerceat, canonice elige-

Legati Apoſtolici privilegium.

eligere, & eidem Ministro in scriptis præsentare possint, & quem sic electum Minister ipse post præsentationem hujusmodi infra tres dies suum in dicta domo Vicarium constituere teneatur, & si id facere recusaverit, ex tunc dictis diebus elapsis, electus ipse in talem inibi Vicarium, eadem auctoritate fore censeatur constitutus, & qui ultra triennium in Vicariatus inibi officio, absque nova electione, nequeat remanere, sed ipse vel alter idoneus de triennio in triennium de novo inibi eligatur, præsentetur & constituatur Vicarius, ut præfertur.

§. III. Et insuper attendens Legatus ipse, quod dictis Guardiano & Fratribus extremæ pro Christi nomine paupertati subjectis, in eorum Regula pecuniarum receptio strictissime dignosceretur interdicta, & propterea congruum, debitumque recensens, quod Guardianus & ipsius domus Fratres prædicti ab omni contributione, seu impositione pecuniaria ipsis per eumdem Ministrum, vel quemvis alium forsan imponenda liberi & immunes existant, eos ab hujusmodi contributione & impositione exemit totaliter, ac pariter liberavit, prout in ipsius Legati desuper confectis litteris dignoscitur plenius contineri. *Extrema Minorum paupertas.* *Ab omni contributione pecuniaria eximuntur.*

§. IV. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, ipse Marchio ad divini cultus, hujusmodi quoque Religionis, & animarum salutis augmentum, in prædicta, necnon aliis quibuslibet infra civitates, terras, & loca temporali suæ ditioni subjecta consistentibus Fratrum hujusmodi domibus Observantiam præmissam vigere, & instaurari ferventius concupiscat, pro parte Marchionis, necnon Guardiani, ac domus Brandeburgen. Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut indulto, exemptioni, & liberationi præmissis, pro eorum subsistentia firmiori, robur Apostolicæ confirmationis adjicere, & super his, quæ pro hujusmodi stabilienda peramplius Observantia inferius annotata sunt Apostolicæ facultatis, opportunæque provisionis impertiri, & adjicere præsidium, de benignitate Apostolica dignaremur. *Marchio Brandeburgensis Regularem observantiam promovet.* *Privilegiorum petit confirmationem.*

§. V. Nos igitur &c. discretioni tuæ per &c. mandamus, quatenus si, & postquam tibi de indulto, exemptione, & liberatione prædictis legitime constiterit, tu illa, ac quæcumque inde secuta, auctoritate Apostolica approbes & confirmes, statuasque & ordines, quod per prædictarum domorum personas, quæ hujusmodi Observantiæ se submiserint, pro prima vice, ac consequenter de triennio in triennium, servatis alias modo & forma, quibus ipse Minister eligi consuevit, Vicarius in domibus prædictis, & pro illis eligatur, ac post hujusmodi ejus electionem pro parte illorum, qui ipsum fecerint, eidem Ministro in scriptis præsentetur, ipseque Minister illum infra prædictos dies suum inibi Vicarium constituat, alioquin ex tunc, eadem Apostolica auctoritate Vicarius constitutus sit ibidem, & ipsius inibi Vicariatus officium, nisi denuo ad illud electus fuerit, per triennium dumtaxat duret antedictum. Nos enim, si confirmationem, approbationem, statum, & ordinationem hujusmodi per te fieri contigerit, Vicario prædicto, quoties sibi videbitur, & duobus, vel tribus aliis ex ipsarum domorum Fratribus, per eum ad id eligendis pariter, & assumendis, domos prædictas, earumque personas in capite & membris, ac ubicumque prospexerint, eadem auctoritate Apostolica visitandi, necnon quæcumque pro hujusmodi observantiæ subsistentia, & propagatione inibi reformationis, sive correctionis officio indigere cognoverit, reformandi, & corrigendi, ac personas ipsas, prout earum excessus exegerint, puniendi, necnon omnia alia & singula, quæ in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, vel opportuna fuerint, faciendi, disponendi, & exequendi, contradictores quoque, & rebelles per cen- *Pontifex annuit postulatis.*

cenſuras eccleſiaſticas, ac quævis opportuna juris remedia, invocato ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſecularis, compeſcendi, plenam & liberam, eadem auctoritate Apoſtolica concedimus, tenore præſentium facultatem; Generalis dicti Ordinis tamen alias in omnibus, ut nihilominus, quoties ei viſum fuerit, domos prædictas perſonaliter viſitare, & in illis de ipſarum, ut moris eſt, diſcretorum conſilio debitas correctiones, & punitiones facere valeat, poteſtate ſemper ſalva. Non obſtantibus conſtitutionibus Apoſtolicis, ac ſtatutis, & conſuetudinibus domorum, & Ordinis prædictorum &c. ceteriſquê contrariis quibuſcumque.

Datum Romæ apud ſanctos Apoſtolos, 11. Kalendas Maii, anno xi.

CCIII.

Eligitur Epiſcopus Paphen. Ex lib. de litteris &c. anno 11. fol. 81.

Dilecto filio Angelo de Narnia Electo Paphen.

Vt in Regeſto Tom. 9. fol. 164. APoſtolatus officium &c. Dudum ſiquidem bonæ memoriæ Balthaſſar Epiſcopus Tuſculan. in ſua obedientia, de qua partes illæ tunc erant, Joannes XXIII. nuncupatus, proviſiones omnium &c. per translationes de Prælatis earum &c. Et deinde etiam Paphen. ex eo tunc Paſtoris ſolatio deſtituta, quod idem Epiſcopus, tunc Joannes XXIII. venerabilem fratrem noſtrum Bertrandum ſancti Flori, tunc Paphen. Epiſcopum, licet abſentem, a vinculo, quo eidem &c. tenebatur, abſolvens, ipſum ad Eccleſiam ſancti Flori Ordinis ſancti Benedicti tunc vacantem, duxerat transferendum; ac eidem Eccleſiæ Paphen. &c. eamdem Eccleſiam Paphen. ſic vacantem, bonæ memoriæ Joanni Archiepiſcopo Tarſen. per eum, quoad viveret, tenendam, regendam & etiam gubernandam commendaverat, dictoque Epiſcopo, tunc Joanni XXIII. aliter per eum de dicta Eccleſia Paphen. non diſpoſito, eidem obedientiæ præſidere ceſſante, nos ad apicem ſummi Apoſtolatus aſſumpti, cum a nonnullis revocaretur in dubium, an aliquis præter Romanum &c. de Eccleſiis &c. hujuſmodi ambiguitatis tollendum dubium per alias noſtras litteras declaravimus, proviſiones omnium &c. remanſiſſe & remanere per hujuſmodi reſervationem & decretum affectas, nullumque præter Romanum Pontificem de illis diſponere potuiſſe, ſive poſſe, ac decrevimus irritum &c. Cum itaque poſtmodum dictus Joannes Archiepiſcopus nuper fuerit extra Romanam &c. vita functus, & propterea dicta Eccleſia Paphen. adhuc per translationem ſupradictam vacare noſcatur &c. Nos ad proviſionem ejuſdem Eccleſiæ Paphen. &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem &c.

Datum Romæ apud ſanctos Apoſtolos, III. Nonas Maii, anno xi.

CCIV.

Aſſumitur ad Eccleſiam Thinen. & Michonen. Ibidem, fol. 149.

Dilecto filio Jacobo de Venetiis Electo Thinarum & Michonarum.

Vide ut ſupra. APoſtolatus officium &c. Dudum ſiquidem proviſiones omnium Eccleſiarum Cathedralium tunc vacantium, & in antea vacaturarum per translationes de Prælatis earum ubilibet conſtitutis per nos factas, & in poſterum faciendas ad alias Cathedrales Eccleſias, ordinationi & diſpoſitioni noſtræ reſervavimus, decernentes ex tunc irritum & inane ſi ſecus ſuper his per quoſcumque, quavis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contingeret

ret attentari. Et deinde Ecclesia Thinarum & Michonarum ex eo vacante, quod nos hodie venerabilem fratrem nostrum Antonium Civitatis-Novæ, tunc Thinarum & Michonarum Episcopum, a vinculo quo eidem Ecclesiæ Thinarum & Michonarum, cui tunc præerat, tenebatur, de fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine absolventes, ipsum ad Ecclesiam Civitatis-Novæ, tunc Pastore carentem, duximus auctoritate Apostolica transferendum, præficiendo ipsum eidem Ecclesiæ Civitatis-Novæ in Episcopum & Pastorem. Nos ad provisionem ipsius Ecclesiæ Thinarum & Michonarum &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua nobis & eisdem Fratribus nostris, ob tuorum exigentiam meritorum accepta, eidem Ecclesiæ Thinarum & Michonarum, de dictorum nostrorum Fratrum consilio, auctoritate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c. Volumus autem quod quamprimum præsentes litteras habueris expeditas, ad Ecclesiam ipsam Thinarum & Michonarum accedas, & personaliter resideas in eadem, quodque Pontificalia jura extra civitatem & diœcesim Thinarum & Michonarum nequeas exercere. Jugum igitur Domini tuis impositum humeris prompta devotione suscipiens &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, XII. Kal. Junii, anno XI.

CCV.

Fit Episcopus Sevastopolitan. Ibidem, fol. 96.

Dilecto filio Paulo Francisci Electo Sevastopolitan.

DIvina disponente clementia &c. Dudum siquidem bonæ mem. Joanne Episcopo Sevastopolitan. regimini Ecclesiæ Sevastopolitan. præsidente. Nos cupientes ipsi Ecclesiæ, cum vacaret &c. Postmodum vero præfata Ecclesia per obitum dicti Joannis Episcopi, qui extra Romanam &c. vacante. Nos vacatione &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis &c. de persona tua &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c. *Vide Const. 28. hujus Pontificis.*

Datum Genezani, Prænestin. Diœcesi. x. Kal. Augusti, anno XI.

CCVI.

Conceditur Indulgentia capellæ sancti Sebastiani domus Brugen. Ex lib. 1. de Regularibus &c. anno 11. folio 229.

Universis Christifidelibus præsentes litteras inspecturis.

§. I. LOca Sanctorum omnium pia sunt devotione Fidelium veneranda, ut Dei honorantes amicos, ipsi nos devotos & amabiles Deo reddant, & illorum nobis quodammodo patrocinium vendicantes, apud ipsum quod merita nostra non obtinent, eorum piis intercessionibus consequi mereamur.

§. II. Cum itaque ad Ecclesias, & loca sub titulo sancti Sebastiani dedicata singularis devotionis geramus affectum, & sicut accepimus, in Ecclesia Conventus Fratrum Minorum Brugen. Tornacen. Diœcesi. capella sub nomine dicti Sancti, per nonnullos incolas Brugen. dictæ Diœcesis, & præsertim dilectum filium Jacobum de Buosa, qui etiam ob specialem devotionem, quam ad eamdem habet capellam, nobis, ut illam aliquali prærogati-

va devotionis & honoris decoremus, humiliter supplicavit, noviter reformata existat. Nos cupientes, ut ipsa capella, ad quam partem venerabilis reliquiæ capitis ejusdem Sancti, inibi devote collocandam de Alma Urbe reverenter deferri concessimus, ex devotionis causa crebris honoribus frequenter, & per eorumdem fidelium pia suffragia in statu perpetuis futuris temporibus conservetur, utque fideles ipsi eo devotius confluant ad eamdem, & pro statu hujusmodi manus promptius porrigant adjutrices, quo ex hoc ibidem dono cœlestis gratiæ, & spirituali alimonia uberius conspexerint se refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate, ipsiusque Sancti intercessione confisi, omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui in die festivitatis Sancti memorati prædictam capellam, in qua Missa, & Divinum Officium ad honorem Dei, & ipsius Sancti commemorationem solemniter, & laudabiliter celebrantur, devote visitaverint annuatim, adjutricesque manus porrexerint, ut præfertur, unum annum & quadraginta dies de injunctis eis pœnitentiis misericorditer relaxamus. Volumus autem, quod si alias visitantibus dictam capellam, aut pro reparatione, fabrica, vel ipsius statu manus porrigentibus adjutrices, aut inibi pias eleemosynas alias erogantibus, seu aliqua alia indulgentia in perpetuum, vel ad certum tempus nondum elapsum duratura per nos concessa fuerit, præsentes litteræ nullius existant roboris, vel momenti.

Datum Genezani, Prænestin. Diœcef. x. Kal. Augusti, anno xi.

CCVII.

Ut Fratres recipiant domum prope Castrum Liniaci. Ex lib. I. de diversis formis, anno II. fol. 66.

Dilecto filio Archipresbytero plebis Castri-Liniaci, Veronen. diœcesis.

Vt in Constit. 26. hujus Pontif. §. I. HUmilibus & honestis &c. Sane pro parte dilectorum filiorum universitatis, & incolarum Castri Liniaci, Veronen. diœcesis nuper nobis exhibita petitio continebat, quod ipsi &c. unam domum cum Ecclesia, campanili &c. aliis necessariis officinis, pro perpetuis usu, & habitatione dictorum Fratrum, prope ipsum Castrum &c. fundare, construere &c. desiderant, et proponunt. Quare pro parte universitatis, et incolarum prædictorum &c. nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus & committimus, quatenus si est ita, eisdem universitati, et incolis de bonis prædictis domum cum Ecclesia, campanili &c. aliis officinis hujusmodi, pro usu et habitatione præfatis in eodem loco fundandi, construendi &c. ipsisque Fratribus domum, et reliqua supradicta, pro eisdem usu et habitatione recipiendi, atque retinendi, diœcesani loci &c. licentia minime requisita; jure tamen Ecclesiæ parochialis &c. salvo, plenam et liberam, auctoritate Apostolica licentiam largiaris. Et nihilominus, quod domus, & qui in ea pro tempore deguerint, Fratres hujusmodi omnibus et singulis privilegiis &c. uti et gaudere valeant, auctoritate statuas antedicta. Non obstantibus fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Genezani, Prænestin. diœcesis, XVII. Kalendas Septembris, anno XI.

CCVIII.

CCVIII.

Prohibetur constructio Monasterii sanctæ Claræ Anicien. Ibidem. fol. 297.

Dilecto filio Abbati de Doa, Anicien. diœcesis.

§. I. Apostolicæ Sedis providentia circumspecta nonnumquam concessa per eam, justis et rationabilibus suadentibus causis, revocat & annullat, prout in Domino conspicit expedire. Dudum siquidem pro parte dilectæ in Christo filiæ nobilis mulieris Glandæ de Rossilhom, Vicecomitissæ Podompniaci, Anicien. diœcesis, nobis exposito, quod ipsa zelo devotionis accensa &c. unum Monasterium cum Ecclesia &c. et aliis necessariis officinis, pro usu et habitatione Monialium Ordinis ejusdem Sanctæ, intra muros civitatis Anicien. de bonis sibi a Deo collatis, ac etiam cum nonnullarum nobilium mulierum adjutorio fundare pariter et dotare proponebat, quampluresque nobiles, et probæ mulieres illarum partium, veluti hujusmodi propositi consortes in eodem Monasterio, postquam fundatum & dotatum, ut præfertur, existeret, desiderarent perpetuum, sub regulari Observantia dicti Ordinis virtutum Domino reddere famulatum.

§. II. Ceterum quia locus, in quo Monasterium hujusmodi fundari intenderetur, censualis, & de dominio dilecti filii Præpositi Ecclesiæ Anicien. ratione præpositura dictæ Ecclesiæ existit, præfata Vicecomitissa congruentem recompensationem pro indemnitate dicti Præpositi protinus esset exhibere parata. Nos per alias nostras litteras venerabili fratri nostro Episcopo Anicien. ejus proprio nomine non expresso, dedimus in mandatis, ut si vocatis dicto Præposito, et aliis qui fuerint evocandi, reperiret ita esse, dictus Episcopus eidem Vicecomitissæ, congrua tamen per eam dicto Præposito recompensatione exhibita, ex qua præpositura suæ conditionem meliorari dubium non existeret, doteque sufficienti pro fundatione dicti Monasterii primitus assignata, Monasterium hujusmodi cum Ecclesia, campana &c. ac aliis officinis, in loco hujusmodi fundandi &c. licentiam, auctoritate nostra concederet; jure tamen parochialis &c. salvo, prout in eisdem litteris plenius continetur. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte venerabilis fratris nostri Guillelmi Episcopi, ac dilectorum filiorum Capituli, universique Cleri, necnon Fratrum domus Ordinis Fratrum Minorum Anicien. petitio continebat, idem Episcopus postmodum ad executionem earumdem litterarum, juxta earum formam et tenorem, procedere intendens, post diversos per eum super hoc cum Capitulo, et Clero præfatis habitos tractatus, et deliberationes maturas, clare et evidenter repererit, quod si litteræ prædictæ executioni mandarentur, suumque plenum sortirentur effectum, gravia exinde in partibus illis, ex eo præsertim, quod præfata Vicecomitissa, in hujusmodi fundando Monasterio Moniales, sub observantia, quæ nihil proprii haberent, et quæ ob id mendicare, vagarique cogerentur, collocare disposuit, dissensiones, et scandala orirentur, & propterea prædictus Episcopus litteras exequi hactenus distulerit, pro parte Episcopi, Cleri et Fratrum prædictorum, nobis fuit humiliter supplicatum, ut prædictas litteras cassare et annullare, ac alias super his opportune providere, de benignitate Apostolica, dignaremur.

§. III. Nos igitur de præmissis certam notitiam non habentes &c. discretioni tuæ per Apostolica scripta committimus et mandamus, quatenus vocatis dicta Vicecomitissa, et aliis, qui fuerint evocandi, de præmissis omnibus, auctoritate nostra te diligenter informes, et si per informationem hu-

hujusmodi, litteras prædictas sine scandalo exequi, suumque effectum sortiri non posse inveneris, super quo tuam conscientiam oneramus, litteras ipsas, & quæcumque inde secuta, eadem auctoritate revoces, casses, irrites & annulles, illasque, et illa nullius penitus existere decernas roboris, vel momenti, districtius inhibendo præfato Guillelmo, et pro tempore existenti Anicien. Episcopo, ne ad earumdem litterarum executionem per se, vel alium quovis modo procedat. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Genezani, Prænestin. diœcesis, xiv. Kalendas Septembris, anno x.

CCIX.

Ut Sorores Tertii Ordinis in partibus Italiæ eligant Generalem, & alias domorum Ministras. Ex lib. I. mixto de diversis &c. anno 11. fol. 38.

Venerabili fratri Episcopo Tudertin.

§. I. Sacræ Religionis, sub qua dilectæ in Christo filiæ, Angelina sanctæ Annæ Fulginaten. Catarina, sancti Joannis Tudertin. Ceccha, sancti Honofrii Florentin. Paula sanctæ Margaritæ Esculan. Thomasia sancti Quirici Assisinaten. & Clara sanctæ Agnetis Viterbien. domorum Tertii Ordinis sancti Francisci, *de Pœnitentia* nuncupati, Sorores devotum & sedulum exhibent Domino famulatum, promeretur honestas, ut earum piis & rationabilibus votis, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus.

§. II. Sane pro parte dictarum, & aliarum domorum earumdem Sororum, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod nuper ipsæ spe hæc ab Apostolica Sede obtinendi, ob frugem melioris vitæ, & ut sub debito obedientiæ, ut puta, sub gubernaculo aliquorum capitum honestius vivendo, earum conversatio Deo fieret acceptior, & quietius, salubriusque in eo proficere valerent, in singulis eisdem domibus aliquas religiosas Sorores dicti Ordinis in suas, & domorum earumdem Ministras, sive Gubernatrices concorditer elegerunt & assumpserunt, desiderantes sub obedientia et gubernatione dictarum Ministrarum sic assumptarum, et in posterum assumendarum, vitam continuare religiosam. Quare pro parte dictarum Sororum, nobis fuit humiliter supplicatum, ut præmissis attentis, necnon pro earum pace & quiete, suæque Religionis augmento, ac domorum prædictarum laudabili directione, quod electæ Ministræ hujusmodi, & quæ in futurum in dictis domibus eligentur, eis incumbens officium regiminis exercere, ac prædictæ, & aliæ domorum earumdem Sorores hac primaria vice, & deinceps, quoties in dictis domibus aliquas Ministras deesse contigerit, alias idoneas Sorores, dictum Ordinem professas, loco deficientium, in Ministras eligere & assumere, quibus præfatæ Sorores parere et obedire in licitis & honestis teneantur, quodque sic electæ Ministræ domibus, in quibus electæ fuerint, ac earum Sororibus præfatis præesse, ipsasque Sorores regere & gubernare, necnon a mulieribus ad hoc idoneis, dictum Ordinem profiteri volentibus, professionem per Sorores dictarum domorum emitti consuetam, ac eas in ipsas domos recipere & admittere; præfatæ quoque Ministræ electæ, & eligendæ unam aliam Generalem domorum, & Sororum prædictarum Ministram, quæ Ministras, & Sorores easdem visitare, & propter earum excessus, juxta Canonica instituta dicti Ordinis punire & corrigere debeat, eligere; quodque Generalis hujusmodi sic electa Ministra,

ſtra, quaſcumque alias Sorores domorum partium Italiæ præfati Ordinis, ſub ejus cura & adminiſtratione ſponte venire volentes recipere: Miniſtri inſuper, & Viſitatores præfati Ordinis prædictas Generalem, & ceteras dictarum domorum Miniſtras dumtaxat viſitare libere & licite valeant, licentiam concedere &c. dignaremur.

§. III. Nos igitur &c. diſcretioni tuæ per Apoſtolica ſcripta committimus & mandamus, quatenus de prædictis omnibus & ſingulis, auctoritate noſtra te diligenter informes, & ſi per informationem hujuſmodi repereris, præmiſſa de jure, & ſecundum præfata inſtituta dicti Ordinis fieri poſſe, ſuper quo tuam conſcientiam oneramus, Sororibus præſentibus & futuris, dictarumque Miniſtras eligendi &c. eadem auctoritate, licentiam largiaris. Et nihilominus Miniſtris, & dictarum domorum Sororibus præfatis, ac eiſdem domibus, quod omnibus & ſingulis privilegiis, indulgentiis &c. quomodolibet conceſſis, perpetuo uti & gaudere valeant, prælibata auctoritate concedas.

Datum Genezani, Præneſtin. diœceſis, XIV. Kal. Septembris, anno XI.

CCX.

Confirmatur fundatio Monaſterii de Stremos. Reg. vat. ex lib. I. de diverſis formis &c. anno II. fol. 215.

Venerabili Fratri Epiſcopo Elborenſ.

§. I. INeffabilis ſummi providentia Patris, qui ut nos hujus ad exitum properantis continuo mundi ſuppoſitos curſui, Religione munda cœleſtis efficeret patriæ poſſeſſores, ſuum ab arce intimavit Unigenitum, ad hoc nobis, quamquam immeritis univerſalis regimen Eccleſiæ pia dignatione commiſit, et noſtræ debilitatis humeris jugum imponens Apoſtolicæ ſervitutis, ad ſummi nos Apoſtolatus ſolium aſcendere voluit, ut tamquam de ſupremo vertice ad infima reflectentes intuitum, quid pro Religionis ejuſdem expediat propagatione felici, quid ſtatui conveniat ſub illa militantium quorumlibet, ſolertius attendamus; ad hoc enim noſtros quotidie diffundimus cogitatus, noſtrique ſtudia pectoris deſideranter exponimus, ut ſub ſalubri regularis caſtimoniæ ductu, ſecularia deſpicientium ſpectacula, ſtatus perſeveret pacificus, potiores etiam Apoſtolici circa ea præſidii impertimur favores, quæ diſpoſitione provida præficere vigorem, pro ipſius fomentando jugiter Religionis incremento. Sane pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ & Conventus Monaſterii ſanctæ Claræ de Stremos, Ordinis ejuſdem Sanctæ, Elboren. Diœceſis, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum olim nonnulli Chriſtifideles ad inſtantem petitionem & requiſitionem dilecti filii Alphonſi de Paradiſo, Ordinis Fratrum Minorum profeſſoris, nonnulla bona mobilia & immobilia pro fundatione, & erectione dicti Monaſterii pie donaſſent, idem frater Alphonſus ex venerabilis fratris noſtri Petri Archiepiſcopi Ulixbonen. tunc Epiſcopi Elboren. necnon dilecti filii Miniſtri Provincialis Ordinis Fratrum Minorum prædicti Provinciæ Portugalliæ expreſſa licentia & conſenſu, dictum Monaſterium de bonis hujuſmodi fundari, conſtrui &c. fecit & ordinavit, ac in illo ſucceſſive, uſque ad numerum viginti quinque mulierum ad Ordinem dictæ Sanctæ recepit & admiſit, necnon unam ex illis in Abbatiſſam ejuſdem Monaſterii præfecit et ordinavit, quæ ſingulæ inibi tractu temporis profeſſionem, juxta Ordinem dictæ Sanctæ conſuetam, emiſerunt Regularem, quæ, Deo præſtante, in eodem Monaſterio de illarum fructibus & reditibus hæreditariis,

riis, necnon aliis Christifidelium largitionibus proventuris bonis, sub regula Fratrum Minorum viventes in communi, & virtutum Domino famulantes, se poterunt commode sustentare.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, prædictæ Abbatissa & Moniales pro eo, quod in præmissis Sedis Apostolicæ auctoritas non intervenerit, dubitent fundationem &c. viribus non subsistere, pro parte earumdem Abbatissæ, & Monialium fuit nobis humiliter supplicatum &c. ut fundationi, constructioni &c. Apostolicæ Sedis confirmationis adjicere, ac ipsis Abbatissæ & Monialibus, quod in eodem Monasterio permanere &c. providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos itaque &c. fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si est ita &c. fundationem, & erectionem, auctoritate nostra approbes & confirmes. Et nihilominus eisdem Abbatissæ & Monialibus, ac successoribus earumdem, quod in eodem Monasterio permanere, & ut præfertur, Domino perpetuo famulari, valeant, eadem auctoritate nostra concedas. Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ, apud sanctos Apostolos, VI. Kal. Octobris, anno XI.

CCXI.

Datur facultas Observantibus domum admittendi in civitate Metens. Ex lib. I. de Diversis formis, & exhibitis, anno II. fol. 83.

Venerabili Fratri Episcopo Metens.

Ut in Constit. 61. hujus Pont. §. I. PIis supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Fratrum Ordinis Minorum, *de Observantia* nuncupatorum petitio continebat, quod dilectus filius Joannes Georgii Amancio civis Metens. zelo devotionis accensus &c. in loco in civitate Metensi &c. unam domum pro usu & habitatione quorumdam Fratrum de Observantia hujusmodi, qui inibi, sub Regulari castimonia Altissimo conventualiter famulari valeant, fundare &c. desiderat, si Apostolicæ Sedis auctoritas super hoc suffragetur eidem. Quare pro parte dictorum Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. fraternitati tuæ per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus si est ita, eidem civi domum cum Ecclesia, campanili, campana, & aliis officinis hujusmodi in prædicto loco fundandi &c. necnon Fratribus prædictis illam pro suis usu & habitatione perpetuis recipiendi & retinendi, plenam et liberam, auctoritate nostra licentiam largiaris. Nos enim si concessionem hujusmodi feceris, ut præfertur, Fratribus prædictis in domo hujusmodi pro tempore moraturis, ut omnibus et singulis privilegiis &c. concessis uti, & gaudere libere & licite valeant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus. Non obstantibus tam felic. recordat. Bonifacii Papæ VIII. &c. quam aliis constitutionibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque, jure tamen parochialis &c. salvo.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, II. Kalendas Octobris, anno XI.

CCXII.

CCXII.

Confirmatur assignatio eremitorii sanctæ Mariæ de Virtutibus Observantinis ab Eduardo Portugalliæ Regis primogenito facta. Ibidem, fol. 12.

Venerabili Fratri Episcopo Silvens.

§. I. CUm secularium Principum mentes ad ea, quæ Divini cultus & Religionis augmentum, ac animarum salutem respiciunt, ex devotionis fervore moveri percipimus, eo libentius ipsorum circa illa votis annuimus, eoque amplioribus favoribus ipsa vota prosequimur, quo latius pia eorumdem Principum exempla, ob dignitatis et meritorum suorum excellentiam in alios diffundi, uberiorque exinde fructus christicolis provenire speratur. Dudum siquidem pro parte dilecti filii nobilis viri Eduardi, carissimi in Christo filii nostri Joannis Portugalliæ, & Algarbii Regis illustris primogeniti, nobis exposito quod ipse de terrenis ope &c. & ad Eremitorium sanctæ Mariæ de Virtutibus, Ulyxbonen. Diœcesis, infra limites parochiæ parochialis Ecclesiæ *de Ameiras*, dictæ Diœcesis consistens, & ad Monasterium de Sanctis Militiæ sancti Jacobi *de Spata*, ejusdem Diœcesis, pleno jure pertinentis, etiam propter excrebrescentia, quæ manu Dominica inibi pro tempore rutilabant miracula, singularem gerens devotionis affectum, illud pro aliquorum Fratrum Ordinis Minorum *de Observantia* nuncupatorum habitatione, & usu deputari & applicari, dictisque Monasterio, & Ecclesiæ, quibus oblationes singulæ in eodem Eremitorio per Christifideles erogari solitæ, cedere consueverant huc usque pro ipsis, de possessionibus, aliisque bonis suis recompensationem congruam facere & exhibere affectaret, si sibi super his Apostolicæ Sedis favor, & auctoritas salubriter impenderentur. Nos per alias nostras litteras dilecto filio Cantori Ecclesiæ Colimbrien. ejus proprio nomine non expresso, dedimus in mandatis, ut si, & postquam ipse Eduardus recompensationem faceret eamdem, Eremitorium ipsum cum omnibus juribus, & pertinentiis Fratribus prædictis, pro hujusmodi usu &c. & apud illud Ecclesiam prædictam cum campana &c. & aliis necessariis officinis construendi &c. plenam & liberam concessimus facultatem, prout in dictis litteris plenius continetur.

§. II. Postmodum vero, sicut exhibita nobis nuper pro parte dicti Eduardi petitio continebat, ipse postquam litteræ prædictæ ad ejus notitiam pervenerant, & antequam ad illarum, quæ ex eo quod Ecclesia parochialis prædicta non pleno jure, prout in ipsis expressum extitit, sed præsentatio dumtaxat Rectoris ejusdem, vacationis tempore ad ipsum pertineat, subreptitiæ dicebantur, per eumdem Cantorem debitam foret executionem processum, ipseque Eduardus recompensationem faceret memoratam, credens id sibi licere, Eremitorium prædictum in domum eorumdem Fratrum erigi, ac illud nonnullis ex eisdem assignari procuravit, ipsique Fratres ad Eremitorium prædictum, quod ex tunc pro suis usu & habitatione receperunt, Ecclesiam cum campana &c. & aliis officinis hujusmodi construxerunt &c. divina officia in eadem hactenus laudabiliter celebrando.

§. III. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, Eduardus prædictus dilectum filium Rectorem, Priorem nuncupatum, dictæ parochialis Ecclesiæ præmissis annuentem, de quibusdam terris, ex quibus duodecim modia tritici percipit annuatim, pro recompensa prædicta reddidit contentum, erectionem & assignationem prædictas, aliaque inde secuta pro divini cultus, & religionis propagatione, Fratrumque in dicta domo degentium quiete,

te, pace & tranquillitate per Sedem prædictam firmari & stabiliri, ac Rectori prædicto, ut de recompensa hujusmodi certior, magisque contentus reddatur, terris prædictis ad jus, & proprietatem ipsius Eduardi restitutis, de decimis ex nonnullis terris prope domum prædictam ad quinque leucas situatis, quas tunc a tanto tempore, de cujus contrarii memoria hominum non existit, steriles & incultas, idem Eduardus novissime ad culturam reduxit, provenientibus, ac etiam, si non sufficerent, de aliis suis bonis satisfacere, etsi hujusmodi satisfactione prævia aliquæ ex eis restaverint, in pios usus convertere cupiant, dummodo dictæ Sedis favor, & auctoritas super hoc sibi suffragentur, pro parte dicti Eduardi nobis fuit humiliter supplicatum, ut erectioni, assignationi & aliis præmissis pro eorum subsistentia firmiori, robur Apostolicæ confirmationis adjicere, ac alias super iis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. IV. Nos igitur piis ipsius Eduardi desideriis grato concurrentes assensu, hujusmodi supplicationibus inclinati, fraternitati tuæ per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatenus vocatis Rectore prædicto, & aliis, qui fuerint evocandi, de præmissis, auctoritate nostra te diligenter informes, & si per informationem hujusmodi ea vera esse repereris, dictusque Rector recompensationem prædictam super dictis decimis recipere reddiderit se contentum, super quibus tuam conscientiam oneramus, erectionem, assignationem, & alia præmissa &c. eadem auctoritate approbes, & confirmes, ac suppleas omnes defectus, si qui forsan intervenerint in eisdem. Et nihilominus Eduardo prædicto decimas prædictas eidem Rectori in recompensationem hujusmodi assignandi, & de illis, ac etiamsi non sufficerent, de aliis suis bonis annuatim satisfaciendi, restantes vero in pios usus, ut præmittitur, convertendi & exponendi, plenam & liberam auctoritate Apostolica concedas facultatem. Nos enim si confirmationem, suppletionem, & concessionem hujusmodi per te, vigore præsentium fieri contigerit, Fratribus prædictis in dicta domo morandi, eamque cum Ecclesia, hortis, hortalitiis, & aliis officinis prædictis pro divinis celebrandis, suisque usu & habitatione perpetuo retinendi, plenam & liberam auctoritate Apostolica, tenore præsentium licentiam elargimur. Et insuper Fratribus Ordinis hujusmodi in ipsa domo pro tempore degentibus, ut omnibus & singulis privilegiis &c. concessis uti & gaudere libere & licite valeant, eadem auctoritate, tenore præsentium indulgemus. Non obstantibus &c. quibuscumque, jure tamen cujuscumque alterius Ecclesiæ in omnibus semper salvo.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, 11. Kal. Octobris, anno xi.

CCXIII.

Ut iisdem privilegiis gaudeant, quibus Fratres domus sancti Michaelis de Montepotiuntur. Ex lib. 1. de Regularibus &c. anno 11. fol. 107.

Dilectis filiis Joanni Roderici Vicario, & universis aliis Fratribus Ordinis Fratrum Minorum de Observantia *nuncupatorum commorantibus in Eremitorio sanctæ Mariæ de la Rabida, Hispalen. Diœcesis.*

Decet Apostolicam Sedem viros, sub Religionis Observantia, studio piæ vitæ deditos sinceris affectibus prosequi, et ut Altissimo quietius famulari valeant, specialibus favoribus & gratiis confovere. Hinc est quod nos vestris in hac parte devotis supplicationibus inclinati, ut vos, & ceteri Fratres in Eremitorio sanctæ Mariæ *de la Rabida*, Hispal. Diœcesis pro tempo-

pore commorantes, in quo, sicut accepimus, viginti Fratres communiter residere consueverunt, ipsumque Eremitorium omnibus & singulis, ac illis similibus privilegiis, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, gratiis & indultis, quibus dilecti filii Guardianus & Fratres domus sancti Michaelis de Monte prope Alcozer dicti Ordinis, Conchen. Diœces. ipsi domui per nos, vel Sedem ipsam, aut alias quovis modo concessis utuntur & gaudent, seu uti & gaudere poterunt, etiam uti & gaudere valeatis, devotioni vestræ, auctoritate Apostolica, de speciali gratia indulgemus. Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, ac statutis &c. privilegiis quoque, concessionibus, & indultis dicti Ordinis, ejusque domibus & Fratribus in genere, vel in specie, sub quavis verborum forma concessis, quæ in præmissis possent quomodolibet obviare, etiamsi de eis, & de eorum totis tenoribus, ac de verbo ad verbum in præsentibus habenda foret mentio specialis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, x. Kal. Novembris, anno xi.

CCXIV.

Ut Fratres admittant domum in civitate Rossanens. Ex libro I. de Diversis formis &c. anno 11. folio 58.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Cusentin.

§. I. Humilibus supplicum votis &c. Sane pro parte dilectorum filiorum Communis civitatis Rossanens. nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum prædicta civitas nullam domum, sive nullum locum Ordinis Fratrum Minorum habere noscatur, ipsi Commune cupientes terrena in cœlestia &c. proponunt, de bonis a Deo sibi collatis, unam domum cum Ecclesia, campanili &c. & aliis necessariis officinis, pro usu, & habitatione perpetuis aliquorum Fratrum ipsius Ordinis in civitate, seu prope illam in loco congruo & honesto fundare, construere &c. Quare pro parte dictorum Communis nobis fuit humiliter supplicatum &c. *Ut in Const. 16. hujus Pontif.*

§. II. Nos igitur &c. fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si est ita, eisdem Communi de bonis prædictis domum cum Ecclesia, campanili &c. & aliis officinis hujusmodi pro usu, & habitatione prædictis in eadem civitate, seu prope illam in loco congruo, & honesto, ut præfertur, fundandi, construendi &c. ipsisque Fratribus domum ipsam cum reliquis supradictis pro eisdem usu &c. recipiendi, atque retinendi, Diœcesani loci &c. minime requisita, jure tamen parochialis Ecclesiæ &c. salvo, plenam & liberam auctoritate Apostolica licentiam largiaris. Nos enim, si hujusmodi licentiam vigore præsentium concesseris, ut præmittitur, domum, & qui in ea pro tempore deguerint, Fratres hujusmodi omnibus exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, privilegiis &c. uti & gaudere posse, atque debere decernimus per præsentes. Non obstan. fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, vi. Kalendas Novembris, anno xi.

CCXV.

Ut Fratres utantur litteris Martini IV. circa institutionem Syndicorum. Ibidem, fol. 185.

Ad futuram rei memoriam.

Nunc habes Constitutionem apud Melissanum ad an. 1427. fol. 130.

AMabiles fructus &c.

CCXVI.

Eligitur Episcopus Balleacen. Ex lib. 1. de Dignitatibus &c. an. 12. fol. 158.

Dilecto filio Bernardo de Drivasto Electo Balleacens.

Ut in Reg. Tomi 9. fol. 364.

APostolatus officium &c. Sane Ecclesia Balleacen. ex eo Pastoris solatio destituta, quod nos nuper venerabilem fratrem nostrum Michaelem Drivastens. tunc Balleacens. Episcopum, apud Sedem Apostolicam constitutum, a vinculo, quo ipsi Balleacens. Ecclesiæ, cui tunc præerat, tenebatur, de Fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine absolventes, ipsum ad Ecclesiam Drivastens. tunc vacantem duximus auctoritate Apostolica transferendum, præficiendo ipsum eidem Drivastens. Ecclesiæ in Episcopum & Pastorem. Nos ad provisionem ipsius Balleacens. Ecclesiæ celerem & felicem, de qua nullus præter nos hac vice disponere potuit, sive potest, pro eo quod nos dudum antea provisiones omnium Ecclesiarum Cathedralium, per translationes de Prælatis earum per nos faciendas ex tunc in antea vacaturarum, ordinationi, & dispositioni nostræ duximus ea vice specialiter reservandas, decernentes ex tunc irritum & inane, si secus super his, per quoscumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contingeret attentari. Ne longæ vacationis exponeretur incommodis &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua nobis &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem. Curam &c. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus onus regiminis præfatæ Balleacens. Ecclesiæ &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, III. Nonas Novembris, an. XI.

CCXVII.

Præficitur Ecclesiæ Eguinen. Ibidem, fol. 148.

Dilecto filio Berengario Perrini Electo Eguinens.

Vide ut supra.

APostolatus officium &c. Cum itaque postmodum Ecclesia Eguinen. cui bonæ memoriæ Bertrandus Episcopus Eguinen. dum viveret, præsidebat, per ipsius Bertrandi obitum, qui apud Sedem prædictam diem clausit extremum, apud Sedem eamdem vacaverit, & vacet ad præsens. Nos ad provisionem ipsius Ecclesiæ &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus attenta meditatione pensatis, de persona tua nobis &c. accepta, eidem Ecclesiæ de dictorum Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, III. Nonas Novembris, an. XI.

CCXVIII.

Assumitur ad Ecclesiam Faventin. Ex libro 1. de litteris &c. fol. 108.

Dilecto filio Joanni de Faventia Electo Faventin.

Divina disponente clementia &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Silvestro Episcopo Faventino regimini Faventinæ Ecclesiæ præsidente. Nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum vacaret, per Apostolicæ Sedis providentiam utilem & idoneam præsidere personam, provisionem ejusdem Ecclesiæ ordinationi & dispositioni nostræ ea vice duximus specialiter reservandam &c. Postmodum vero præfata Ecclesia, per obitum ipsius Silvestri Episcopi, qui extra Romanam Curiam diem clausit extremum, vacante, nos vacatione hujusmodi fide dignis relatibus intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiæ &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum, & Theologiæ professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus attenta meditatione pensatis, de persona tua nobis &c. accepta, eidem Ecclesiæ, de dictorum Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c. *Vide Const. 28. hujus Pontif.*

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Nonis Novembris, anno XI.

CCXIX.

Ut componant controversiam inter Observantes provinciæ Calabriæ, & Moniales sanctæ Claræ circa erectionem domus Consentin. Ex lib 1. de Regularibus &c. anno 11. fol. 116.

Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Cusentin. & Episcopo Manturanen. ac dilecto filio Abbati Monasterii sancti Joannis de Flore, Cusentin. Diœcesis.

§. I. Romanus Pontifex variis plerumque suggestionibus circumventus, ad nonnulla concedenda deflectitur, quæ postmodum pensatis ingruentium negotiorum circumstantiis, immutari dijudicat, prout ipsorum negotiorum qualitate perspecta, id censet in Domino expedire. Dudum siquidem, postquam nos ad dilectorum filiorum Augustini de Florentia, tunc Vicarii Ministri Provincialis provinciæ Calabriæ, & nonnullorum aliorum Fratrum Ordinis Minorum *de Observantia*, secundum morem ipsius Ordinis nuncupatorum, asserentium, quod Monasterium Monialium sanctæ Mariæ Magdalenæ extra muros Cusentin. Ordinis sanctæ Claræ foret destructum, & quod in eo plurimis annis retroactis aliqua Monialis non habitasset, nec habitaret tunc, sed in civitate Cusentin. Moniales ipsæ commorari noscerentur, quodque eædem Moniales, quantum in eis esset, prædictum Monasterium, ut illud repararetur, & in eo in divinis deserviretur, Fratribus prædictis concedere, & assignare, iidemque Fratres Monasterium ipsum piis Christifidelium suffragiis reparare, ac restaurare, ac inibi Altissimo famulando commorari desiderarent, atque proponerent, supplicationis instantiam per quasdam nostras litteras venerabili fratri nostro Episcopo Opiden. ejus proprio nomine non expresso, ut si per diligentem informationem per eum auctoritate nostra super hoc recipiendam, ita esse inveniret, inter alia prædictis Monialibus dictum Monasterium, suppresso per eum in illo Abbatissalis dignitatis titulo, Fratribus eisdem assignandi, ipsisque Fratribus illud pro eorum usu & habitatione recipiendi, & in eo commorandi, prædictoque Augusti-

Monast. Monial. extra Civ. mœnia dirutum.

Fratres postulant ut ipsis idē Monasterium assignetur.

CCXV.

Ut Fratres utantur litteris Martini IV. circa institutionem Syndicorum. Ibidem, fol. 185.

Ad futuram rei memoriam.

Hanc habes Constitutionem apud Melissanum ad an. 1427. fol. 130.

AMabiles fructus &c.

CCXVI.

Eligitur Episcopus Balleacen. Ex lib. 1. de Dignitatibus &c. an. 12. fol. 158.

Dilecto filio Bernardo de Drivasto Electo Balleacens.

Ut in Reg. Tomi 9. fol. 564.

APostolatus officium &c. Sane Ecclesia Balleacen. ex eo Pastoris solatio destituta, quod nos nuper venerabilem fratrem nostrum Michaelem Drivastens. tunc Balleacens. Episcopum, apud Sedem Apostolicam constitutum, a vinculo, quo ipsi Balleacens. Ecclesiæ, cui tunc præerat, tenebatur, de Fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine absolventes, ipsum ad Ecclesiam Drivastens. tunc vacantem duximus auctoritate Apostolica transferendum, præficiendo ipsum eidem Drivastens. Ecclesiæ in Episcopum & Pastorem. Nos ad provisionem ipsius Balleacens. Ecclesiæ celerem & felicem, de qua nullus præter nos hac vice disponere potuit, sive potest, pro eo quod nos dudum antea provisiones omnium Ecclesiarum Cathedralium, per translationes de Prælatis earum per nos faciendas ex tunc in antea vacaturarum, ordinationi, & dispositioni nostræ duximus ea vice specialiter reservandas, decernentes ex tunc irritum & inane, si secus super his, per quoscumque, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contingeret attentari. Ne longæ vacationis exponeretur incommodis &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua nobis &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem. Curam &c. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus onus regiminis præfatæ Balleacens. Ecclesiæ &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, III. Nonas Novembris, an. XI.

CCXVII.

Præficitur Ecclesiæ Eguinen. Ibidem, fol. 148.

Dilecto filio Berengario Perrini Electo Eguinens.

Vide ut supra.

APostolatus officium &c. Cum itaque postmodum Ecclesia Eguinen. cui bonæ memoriæ Bertrandus Episcopus Eguinen. dum viveret, præsidebat, per ipsius Bertrandi obitum, qui apud Sedem prædictam diem clausit extremum, apud Sedem eamdem vacaverit, & vacet ad præsens. Nos ad provisionem ipsius Ecclesiæ &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus attenta meditatione pensatis, de persona tua nobis &c. accepta, eidem Ecclesiæ de dictorum Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, III. Nonas Novembris, an. XI.

CCXVIII.

Assumitur ad Ecclesiam Faventin. Ex libro 1. de litteris &c. fol. 108.

Dilecto filio Joanni de Faventia Electo Faventin.

Divina disponente clementia &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Silvestro Episcopo Faventino regimini Faventinæ Ecclesiæ præsidente. Nos cupientes eidem Ecclesiæ, cum vacaret, per Apostolicæ Sedis providentiam utilem & idoneam præsidere personam, provisionem ejusdem Ecclesiæ ordinationi & dispositioni nostræ ea vice duximus specialiter reservandam &c. Postmodum vero præfata Ecclesia, per obitum ipsius Silvestri Episcopi, qui extra Romanam Curiam diem clausit extremum, vacante, nos vacatione hujusmodi fide dignis relatibus intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiæ &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum, & Theologiæ professorem &c. direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus attenta meditatione pensatis, de persona tua nobis &c. accepta, eidem Ecclesiæ, de dictorum Fratrum nostrorum consilio, auctoritate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c. *Vide Const. 18. hujus Pontif.*

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Nonis Novembris, anno XI.

CCXIX.

Ut componant controversiam inter Observantes provinciæ Calabriæ, & Moniales sanctæ Claræ circa erectionem domus Consentin. Ex lib 1. de Regularibus &c. anno 11. fol. 116.

Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Cusentin. & Episcopo Manturanen. ac dilecto filio Abbati Monasterii sancti Joannis de Flore, Cusentin. Diœcesis.

§. I. Romanus Pontifex variis plerumque suggestionibus circumventus, ad nonnulla concedenda deflectitur, quæ postmodum pensatis ingruentium negotiorum circumstantiis, immutari dijudicat, prout ipsorum negotiorum qualitate perspecta, id censet in Domino expedire. Dudum siquidem, postquam nos ad dilectorum filiorum Augustini de Florentia, tunc Vicarii Ministri Provincialis provinciæ Calabriæ, & nonnullorum aliorum Fratrum Ordinis Minorum *de Observantia*, secundum morem ipsius Ordinis nuncupatorum, asserentium, quod Monasterium Monialium sanctæ Mariæ Magdalenæ extra muros Cusentin. Ordinis sanctæ Claræ foret destructum, & *Monast. Monial. extra Civ. Mœnia dirutum.* quod in eo plurimis annis retroactis aliqua Monialis non habitasset, nec habitaret tunc, sed in civitate Cusentin. Moniales ipsæ commorari noscerentur, quodque eædem Moniales, quantum in eis esset, prædictum Monasterium, ut illud repararetur, & in eo in divinis deserviretur, Fratribus prædictis concedere, & assignare, iidemque Fratres Monasterium ipsum piis Christifidelium suffragiis reparare, ac restaurare, ac inibi Altissimo famulando commorari desiderarent, atque proponerent, supplicationis instantiam per quasdam nostras litteras venerabili fratri nostro Episcopo Opiden. ejus proprio nomine non expresso, ut si per diligentem informationem per eum auctoritate nostra super hoc recipiendam, ita esse inveniret, inter alia prædictis Monialibus dictum Monasterium, suppresso per eum in illo Abbatissalis dignitatis titulo, Fratribus eisdem assignandi, ipsisque Fratribus illud pro eorum usu & habitatione recipiendi, & in eo commorandi, prædictoque Augusti- *Fratres postulant ut ipsis idē Monasterium assignetur.*

gustino Monasterium ipsum juxta regularia Instituta Ordinis de Observantia hujusmodi, usque ad Generalis Ministri ipsius Ordinis pro tempore existentis beneplacitum, regendi & gubernandi, sub certis modo & forma, auctoritate prædicta licentiam lar iretur, mandaveramus: per dilectos filios Franciscum Albericum de Domarino & Andream de Micalda cives Cusentin. Ambaxiatores dilectorum filiorum Communis dictæ civitatis, pro parte ipsorum Communis nobis exposito, quod litteris prædictis, per eumdem Episcopum, propter ipsarum Monialium a quibusdam ejusdem Ordinis de Observantia æmulis, ut credebatur, subornatarum dissensum, executioni minime demandatis, dictum Commune prædictum Monasterium quadraginta quinque, vel circa, jam annis omnino derelictum, videlicet illius domos & ædificia ab eisdem Monialibus, quibus illa quasi inutilia existebant, utpote collabentia, & eis quandoque nihil, aliquando vero non ultra quatuor carlenos argenti in anno reddere solita, sibi usque ad certum tempus tunc expressum, sub annua pensione decem carlenorum similium per eosdem Commune, ipsis Monialibus annuatim, durante dicto tempore, quod proxime inceperat, solvendorum, concedi, & locari obtinuerant, illaque demum, ob vigentem eorum devotionis circa zelum religionis ardorem, ac piam & laudabilem Augustini & Fratrum prædictorum vitam, quorum, necnon dilecti filii Matthæi de Agrigento, qui de numero illorum erat, virtuosis prædicationibus, ac præclaris exemplis salutares fructus acceperant, & uberius in posterum cum reliquis Christifidelibus partium illarum accipere sperabant, ipsis Augustino & Fratribus per eos ex hujusmodi suffragiis reparanda, & pro eorum interim usu & habitatione tenenda, spe tamen, & animo, ac intentione, ut etiam interim litteræ prædictæ per eumdem Episcopum executioni debitæ mandarentur, realiter assignaverant, ipsique Augustinus & Fratres domos & ædificia prædicta eisdem spe, & animo, ac intentione recipientes, illa reparari facere inceperant, quodque dictæ Moniales in prædicto Monasterio, etiamsi sufficienter & habitabile foret, quia in eo, tamquam in loco solitario constituto, scelera quam plurima per diversos homines alias commissa fuerant, tutæ & absque nota infamiæ deinceps habitare non poterant, & quod alium infra dictam civitatem locum idoneum, etiam Monasterium denominatum, & Abbatissalis dignitatis titulo insignitum, aut saltem pro insignito communiter reputatum, cum Ecclesia habere noscebantur, in quo a prædictis annis citra tutæ & quietæ habitarant, prout habitabant tunc, quodque ipsi Commune proponebant possessiones, aut prædia, sive bona alia eisdem Monialibus in recompensam domorum & ædificiorum tradere prædictorum & assignare, ex quibus ipsæ Moniales quatuor ducatos auri perpetuis futuris temporibus percipere valerent annuatim. Nos eidem Episcopo per alias nostras litteras dedimus in mandatis, ut si per diligentem informationem, per eum super præmissis per eosdem Commune expositis auctoritate prædicta recipiendam, ea vera, ac exinde religionis augmentum proventurum fore reperiret, ipsis Augustino & Fratribus, postquam prædicti Commune eisdem Monialibus possessiones, sive prædia, aut bona prædicta realiter assignaverint, Monasterium prædictum per ipsum Episcopum in illo titulo antedicto suppresso, ac ipso Monasterio in domum Ordinis de Observantia hujusmodi erecto, cum Ecclesia, domibus, ædificiis, claustro, cœmeterio, horto, & aliis officinis, ejusdem etiam ad hoc prædicto adhuc dissensu, seu contradictione Monialium earumdem interveniente, ne propterea idem Monasterium taliter profanatum in deterius corrueret, sed potius ad Regularem statum in melius reduceretur, eadem auctoritate concederet, ac alia faceret, prout in eisdem aliis litteris plenius continetur.

Moniales renuit præstare consensum.

Fratres commendantur.

Quibus Commune Civitatis idem Monasterium concedit.

Compensatio Monialibus exhibetur.

Pontifex petitionibus annuit.

§. III. Post-

§. II. Postmodum verò, sicut exhibita nobis nuper pro parte dilectarum in Christo filiarum Eustochiæ Abbatissæ, & Conventus dicti Monasterii petitio continebat, venerabilis frater noster Antonius Episcopus Opiden. ad executionem, ut dicebatur, dictarum aliarum litterarum, in quibus, præsertim ubi in eis prædictum Monasterium ab ipsis Monialibus, quasi ipsis inutile & inhabitabile omnino derelictum, necnon spe, & animo, ac intentione, quod priores litteræ prædictæ per ipsum Episcopum executioni debitæ mandarentur, per Commune sub hujusmodi pensione conductum, per Fratres eosdem reparari inceptum fore, ipsasque Moniales in ipso tute, & absque nota infamiæ habitare non posse, ac alium infra dictam civitatem locum idoneum, etiam Monasterium denominatum, & Abbatissalis dignitatis titulo insignitum, cum Ecclesia habere astruitur, quia licet olim Moniales ipsæ nonnullis exactis temporibus a dicto Monasterio, propter guerrarum in illis partibus vigentium discrimina, abesse, & infra dictam civitatem, in quadam domo propterea per eas empta, de necessitate habitare coactæ fuissent, tamdem tamen cessantibus guerris eisdem, prædictæ Abbatissa & Conventus, antequam dictæ aliæ litteræ emanarent, Monasterium ipsum visitantes, & in dissensu hujusmodi continuo persistentes, dumtaxat ipsæ illud in ea parte, quæ reparatione magis indigebat, causâ deinceps in eo potissime stante, ut sperabant, tempore datæ prius perpetuo habitandi, tamquam in suo originali, ac tuto & honesto in medio, ne possessionum suarum constituto loco ejus decentiæ & idoneitati domus empta prædicta Monasterii carens insigniis, omnino incomparabilis existebat, de bonis ad eas spectantibus reparari facere, in eoque habitare cœperant; necnon quia etiam ante emanationem hujusmodi Commune, quod infra biennium a die locationis prædictæ, ad quam faciendam eædem Abbatissa & Conventus, quod illorum importunitate seductæ fuerant, computandum, alium dictis Fratribus congruum locum intra, vel extra civitatem prædictam construi & ædificari facere, & tam ipsæ, quam Fratres prædicti, quasi per hæc a spe & animo, ac intentione supradictis recedentes, eisdem Abbatissæ & Conventui, quod in fine dicti biennii Monasterium ipsum sibi libere & expedite restituerent, nec in contrarium a Sede Apostolica, vel quibusvis aliis litteras aliquas impetrarent, & quod alia se facturos ad id, etiam sub vinculo juramenti, ipsique Commune sub certis pœnis pecuniariis tunc expressis, se efficaciter obligando sponte, solemniterque promiserant, falsitas expressa, & veritas tacita extiterunt, nulla per ipsum Episcopum super hujusmodi expositis debita informatione recepta, ac alias ipsarum litterarum aliarum forma, tam circa hujusmodi prædia, sive bona per eosdem Commune prius assignanda, quam alias minime observata, quinimo ipsis Abbatissæ & conventui coram eo contra easdem alias litteras, veluti subreptitias & obreptitias se opponentibus, audientia denegata procedens, Monasterium prædictum titulo Abbatissalis dignitatis per eum in illo suppresso, ipsoque Monasterio in domum Ordinis de Observantia hujusmodi erecto, cum Ecclesia, domibus, ædificiis, claustro, cœmeterio, horto, & aliis officinis prædictis ipsis Fratribus per eos proeorum usu & habitatione hujusmodi perpetuo tenendum concessit & assignavit, ac alia fecit, licet nulliter & de facto, dictique Fratres prætextu litterarum aliarum, necnon suppressionis, erectionis, concessionis & assignationis prædictarum, Monasterium cum Ecclesia, domibus, ædificiis, claustro, cœmeterio, horto & officinis hujusmodi, etiam post lapsum dicti biennii, necnon post, & contra diversa monitiones & mandata dilecti filii Antonii de Massa Generalis Ministri dicti Ordinis Minorum, eisdem Fratribus sub excommunicationis, & aliis sententiis tunc expressis, desuper facta, continuo detine-

Monialium appellatio.

Multa exponunt sibi facta gravamina.

nuerant, prout detinent indebite occupata, etiam contra eorum promissiones & juramenta, una cum ipsis Communi temere veniendo, in animarum suarum periculum, dictorumque Abbatissæ & Conventus, ac Monasterii non modicum præjudicium, ac etiam detrimentum. Quare pro parte ipsarum Abbatissæ & Conventus asserentium, dictum Monasterium ex præmissis enormiter læsum, seque illorum occasione multipliciter deceptas fore, gravia damna, expensas & interesse sustinuisse, & adhuc sustinere, nobis fuit humiliter supplicatum &c.

Datur Prælatis facultas rescindendi concessionem.

§. III. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum, si vocatis Fratribus, & Communi prædictis, ac aliis, qui fuerint evocandi, litteras alias prædictas ex falsis causis, aut etiam in ipsis litteris veritate tacita processisse, sive in eis dictas falsas causas expressas fore repereritis, litteras alias, necnon suppressionem, erectionem, concessionem, & assignationem prædictas, & quæcumque inde secuta auctoritate Apostolica cassetis, revocetis, & annulletis, nulliusque decernatis fuisse, & existere firmitatis, necnon adversus illa, Monasterium cum Ecclesia, domibus, ædificiis &c. in statum pristinum, quo videlicet ante suppressionem, erectionem, concessionem, & assignationem easdem quomodolibet existebat, eadem Apostolica auctoritate restituatis, & reponatis, ipsasque Abbatissam, & Conventum in & ad corporalem possessionem Monasterii, Ecclesiæ, domorum, ædificiorum, & reliquorum prædictorum jurium, & pertinentium eorumdem, amotis exinde Fratribus antedictis, plenarie reintegretis; & nihilominus, postquam de damnis, expensis, & interesse, necnon de obligationibus, pœnarum adjectionibus, & contrafactionibus vobis legitime constiterit, supradictos Fratres, & Commune ad satisfaciendum eisdem Abbatissæ, & Conventui de damnis, expensis, & interesse hujusmodi, ac Commune prædictos ad solvendum pœnas ipsas his, quibus solutio ipsa debebitur, per censuras Ecclesiasticas, ac alia Juris remedia, ratione prævia compellatis, invocato ad hoc, si opus fuerit, brachii secularis auxilio. Non obstantibus tam felic. recordat. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, quibus cavetur, ne quis extra suam civitatem, vel Diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, ad judicium evocetur, quam aliis Apostolicis constitutionibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Aut si Fratribus, vel pro eis ipsorum Ordini & Communi prædictis, vel quibusvis aliis communiter, vel divisim a Sede Apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VIII. Idus Novembris, anno XI.

CCXX.

Ut Moniales sanctæ Claræ admittant Monasterium in villa de Safra. Reg. Vat. ex libro I. de diversis formis, & de Regularibus, anno 12. fol. 30.

Venerabili fratri Episcopo Pacen.

Ut in Constit. 68. hujus Pontif.

PIis fidelium votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii nobilis viri Gometii Suarez de Figueroa, Domini temporalis villæ de Safra, & dilectæ in Christo filiæ nobilis mulieris Elviræ Casæ ejus uxoris Domicellæ tuæ Diœcesis, petitio continebat, quod olim &c. quoddam Monasterium cum Ecclesia, pro viginti quinque Monialibus, seu Sororibus Ordinis sanctæ Claræ, inibi ad instar, & sub Regularibus habitu, vita, & Observan-

servantia dilectarum in Christo filiarum Monialium, sive Sororum Monasterii de Oterdesillas, ejusdem Ordinis, Palent. Dioec. perpetuo Altissimo servituris, infra dictam villam canonice fundari, erigi &c. fecerunt; & cum illud dotare jam inceperint, dotem hujusmodi sufficienter complere proponunt. Quare pro parte Gometii & Elviræ prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos igitur &c. fraternitati tuæ per &c. mandamus, quatenus si est ita, postquam ipsi Gometius & Elvira eidem fundato Monasterio sufficientem dotem hujusmodi realiter assignaverint, fundationem, erectionem, prædictas, ac quæcumque inde secuta auctoritate Apostolica approbes & confirmes &c. Nos enim &c. Monasterio fundato prædicto, necnon universis & singulis Monialibus, sive Sororibus, quæ in eo pro tempore &c. utuntur & gaudent, uti & gaudere valeant &c. indulgemus. Non obstan. &c. contrariis quibuscumque, jure tamen parochialis Ecclesiæ &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, XVI. Kal. Decembris, anno XII.

CCXXI.

Ut Observantes recipiant Conventum in villa Avesnarum. Ex lib. I. de diversis formis &c. anno 12. fol. 9.

Dilecto filio Decano Ecclesiæ Cameracen.

§. I. Piis fidelium votis &c. Cum itaque, sicut exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii Nicolai Francisci Laici, in Dioecesi Cameracen. commorantis, petitio continebat; ipse propensius attendens, quod apud villam de Avesnis, dictæ Dioecesis &c. aliqua Fratrum Ordinis Minorum *de Observantia* nuncupatorum, ad quos, & illorum Religionem dictus Nicolaus singularem gerit devotionis affectum, domus infra decem leucas dictarum partium non existit, de bonis sibi creditis domum infra prædictam villam, cum Ecclesia, campanili &c. officinis pro nonnullis Fratribus dicti Ordinis, inibi virtutum Domino conventualiter perpetuo servituris, de novo fundare &c. desideret &c. *Vide ut supra.*

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ per &c. scripta mandamus, quatenus si est ita, & illorum, quorum interest, ad id accedat assensus, dicto Nicolao domum cum Ecclesia, campanili &c. officinis hujusmodi pro usu & habitatione Fratrum eorumdem in villa prædicta, loco congruo fundandi &c. necnon Fratribus prædictis ipsam erigendam domum pro dictis habitatione & usu recipiendi &c. licentiam largiaris. Nos enim &c. universis & singulis Fratribus, quos in domo prædicta pro tempore residere contigerit, ut omnibus privilegiis &c. concessis uti, & gaudere valeant &c. indulgemus. Non obstantibus felic. recordat. Bonifacii Papæ VIII. ceterisque contrariis quibuscumque: jure tamen parochialis Ecclesiæ &c. salvo.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, XV. Kal. Decembris, anno XII.

ANNO CHRISTI 1419. MARTINI V. ANNO 12.

CCXXII.

Conceditur ei ampla facultas ad infideles cum sociis transeundi. Ex lib. I. de Regularibus, anno 11. fol. 172.

Dilecto filio Petro de Bagis Presbytero, Ordinis Fratrum Minorum professori.

Benigno sint illa tibi concedenda favore, per quæ, sicut pie desiderare videris, conscientiæ pacem, tuæque, & aliorum animarum salutem, Deo propitio, consequaris. Cum itaque, sicut exhibita nobis nuper pro

parte tua petitio continebat, tu zelo piæ devotionis accenſus, animabus Chriſtifidelium, qui per infideles Sarracenos detinentur captivi, compatiens, pro verbo Dei inibi prædicando, ac ſpiritualibus conſiliis, & auxiliis exhibendis eiſdem, una cum nonnullis aliis Ordinis tui profeſſoribus Preſbyteris, tibi in hoc cooperari deſiderantibus, ad partes infidelium prædictorum cupias perſonaliter te conferre, ac propterea dilectus filius Antonius de Maſſa Miniſter Generalis prædicti Ordinis tibi, & Fratribus hujuſmodi nonnullas ſpirituales gratias pro tuæ, & ipſorum conſcientiarum ſerenatione, quantum poteſtas ſui Miniſteriatus officii ſe extendit, per ejus patentes, & ſuo ſigillo ſignatas litteras conceſſerit. Nos tuum, & Fratrum eorumdem in hac parte laudabile, ac pium propoſitum in Domino commendantes &c. gratias & conceſſiones prædictas, prout tibi, & eiſdem Fratribus ab eodem Miniſtro provide factæ ſunt, & conceſſæ, ita quamdiu illis in partibus hujuſmodi piis operibus inſtiteritis, ipſis uti valeatis, & exercere &c. confirmamus, ac tibi, dictiſque Fratribus, donec ibidem moram traxeritis, ut liceat vobis, & cuilibet veſtrum habere altare portatile cum debita reverentia, & honore, ſuper quo, in locis ad hoc congruentibus & honeſtis, Miſſas, & alia divina Officia, ſine juris alieni præjudicio, etiam antequam illuceſcat dies, circa tamen diurnam lucem, cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit, ita quod vobis, nec Sacerdotibus taliter celebrantibus ad culpam valeat imputari; qua tamen conceſſione parce utamini, quia cum in altaris officio immoletur Dominus noſter Dei filius Jeſus Chriſtus, qui candor eſt lucis æternæ, congruit hoc non noctis tenebris fieri, ſed in luce, celebrare poſſitis, ac per alios idoneos Sacerdotes in præſentia veſtra facere celebrari, necnon ut tu, & Fratres prædicti ad hoc idonei, & diſcreti, ac per eumdem Ordinem approbati, confeſſiones captivorum eorumdem, & aliorum quorumcumque fidelium in illis partibus commorantium, quoties eis fuerit opportunum, audire &c. ac fidelibus ipſis, quoties expedierit, Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrare valeatis: felic. recordat. Clementis Papæ V. prædeceſſoris noſtri, ac alia qualibet conſtitutione contrariis nequaquam obſtantibus: jure parochialis Eccleſiæ, & alterius &c. ſalvo, auctoritate Apoſtolica concedimus per præſentes. Et inſuper, ut confeſſor quem quilibet veſtrum duxerit eligendum, omnium peccatorum veſtrorum, de quibus corde contriti, & ore confeſſi fueritis, ſemel tantum in mortis articulo plenam remiſſionem vobis in ſinceritate fidei, unitate ſacroſanctæ Romanæ Eccleſiæ, ac obedientia & devotione noſtra, vel ſucceſſorum noſtrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium perſiſtentibus, auctoritate prædicta concedere valeat, devotioni veſtræ, tenore præſentium indulgemus. Sic tamen, quod idem confeſſor de his, de quibus fuerit alteri ſatisfactio impendenda, eam vobis per vos, ſi ſupervixeritis, vel per alios, ſi tunc forte tranſieritis, faciendam injungat, quam vos, vel illi facere teneamini, ut præfertur, & ne, quod abſit, propter hujuſmodi gratiam reddamini procliviores ad illicita in poſterum committenda, volumus quod ſi ex confidentia remiſſionis hujuſmodi aliqua forte committeretis, quoad illa, prædicta remiſſio vobis nullatenus ſuffragetur, quodque per annum a tempore, quo præſens noſtra conceſſio ad veſtram notitiam pervenerit, computandum, ſingulis ſextis feriis, impedimento legitimo ceſſante, jejunetis: quod ſi prædictis feriis ex præcepto Eccleſiæ, regulari obſervantia, injuncta pœnitentia, voto, vel alias jejunare teneamini, una alia die ſingularum ſeptimanarum ejuſdem anni, quo ad jejunandum, ut præmittitur, non ſitis aſtricti, jejunetis. Et ſi in dicto anno, vel aliqua ejus parte eſſetis legitime impediti, anno ſequenti, vel

Miniſter Generalis ei quædam privilegia concedit.

Alia etiam largitur Pontifex.

vel alias quamprimum poteritis, modo simili supplere hujusmodi jejunium teneamini; alioquin hujusmodi præsens concessio, quo ad non observantes præmissa, nullius sit roboris, vel momenti. Nulli ergo &c. nostræ confirmationis, concessionis, & voluntatis infringere &c. Si quis autem &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VII. Idus Januarii, anno XI.

CCXXIII.

Prohibetur Officialibus Urbis habitatio in domo Aræ-cæli. Ex lib. I. de Diversis formis, & Regularibus, ann. 12. fol. 177.

Ad perpetuam rei memoriam.

INstituit Deus omnipotens sua ineffabili providentia, ut creaturæ, juxta excellentiam naturarum suarum, varias habitationes haberent; unde Angelorum chori cœlos incolunt, ceteræ vero creaturæ dignitate Angelis minime pares, inferiorem mundi partem inhabitant: hinc sacris cautum est litteris, ut Religiosæ personæ a laicis divisas habitationes habeant, ne secularis vivendi licentia personis Religiosis Deo famulantibus suis mundanis operationibus contagium afferre valeret. Cum itaque in claustris domus Fratrum Minorum Ecclesiæ Aræ-Cœli de Urbe superioribus temporibus Officiales dictæ Urbis, una cum Fratribus prædictis inhabitaverint, & ibidem, juxta secularium personarum consuetudinem, eorum vitam produxerint, in Religionis, & dicti Ordinis offensionem. Nos, ad quos pertinet Catholicorum Rempublicam, & præsertim in dicta Urbe existentium, sanctis institutis, & legibus gubernare, ne Officiales hujusmodi, sive immoderata audacia impulsi, sive Fratrum prædictorum facilitate, ac permissione, procedente tempore, simul cum prædictis Fratribus in dictis claustris habitare præsumant, dilectis filiis nobilibus viris Senatori, & Conservatoribus, ipsiusque Senatoris collateralibus Judicibus, Marescallis, aliisque Officialibus dictæ Urbis, quocumque nomine censeantur, præsentibus, & futuris auctoritate Apostolica, tenore præsentium, in virtute sanctæ obedientiæ præcipimus & mandamus, eis, & ipsorum cuilibet districtius inhibentes, ne infra ambitum, sive claustra domus, & Ecclesiæ prædictarum aliquo quocumque tempore, sive aliqua quavis necessitate urgente, inhabitare, seu ibidem officia civilia, sive criminalia exercere, ac Guardiano, Custodi, Lectori, & aliis Officialibus, & Fratribus dictæ domus præsentibus, & futuris, ne Senatorem, Conservatores, & alios Officiales prædictos, seu ipsorum aliquem ad habitationem hujusmodi, sive ad exercitationem officiorum civilium, aut criminalium recipere, & admittere quoquo modo præsumant, volentes, & auctoritate decernentes eadem, quod quisquis Officialis, sive secularis, & laicus, sive Religiosus, aut Frater dictæ domus existat, contra mandatum, & inhibitionem nostram facere, vel venire quoquo modo, seu quovis quæsito colore præsumpserit, si Religiosus, carceris pœna pro tempore, juxta sui Superioris arbitrium deputando, puniatur; si vero secularis, sive laicus fuerit, officio, quo fungitur, privatus existat. Et ne Senator, Conservatores, Guardianus, Custos, Lector, Fratres, & alii supradicti Officiales tam præsentes, quam qui pro tempore fuerint, ignorantiam de præmissis prætendere valeant, seu quomodolibet allegare, præsentes nostras litteras ad valvas dictæ Ecclesiæ, necnon palatii Curiæ Capitolii affigi mandamus, ut quasi quodam sonoro præconio, & patulo judicio ad omnium notitiam valeant pervenire, decernentes auctoritate prædicta, ut hujusmodi litteræ, ut præfertur, affixæ, & publicatæ omnes, quos concernunt, perinde arceant, ac si eis forent personaliter, & præ-

præſentialiter intimatæ. Cum non ſit veriſimile apud eos remanere incognitum, quod tam patenter extitit omnibus intimatum. Et nihilominus omnibus, & ſingulis Senatoribus, qui pro tempore erunt, cum a remotis partibus aliquando veniant, in eorum adventu hujuſmodi noſtram inhibitionem & decretum per Fratres dictæ domus ſignificari volumus, quos poſt ſignificationem hujuſmodi huic decreto ſubjacere cenſemus. Nulli ergo &c. noſtrorum mandati, inhibitionis, conſtitutionis, decreti, & voluntatis, infringere &c.

Datum Romæ apud ſanctos Apoſtolos, XIII. Kalendas Februarii, anno XII.

CCXXIV.

Deputatur Collector Cameræ Apoſtolicæ in terris infraſcriptis. Ex lib. 4. Officiorum, fol. 88.

Dilecto filio Nicolao de Tybure Ordinis Fratrum Minorum profeſſori, Capellano noſtro, Apoſtolicæ Sedis Nuncio, ac in Caffen. Cbien. Metellinen. Cimbalien. & Samaſtrienſ. civitatibus, & diæceſ. ac in terra Peræ, Conſtantinopolitan. diæceſ. jurium, fructuum, redituum, & proventuum Cameræ Apoſtolicæ debitorum Collectori.

EX fideli & ſollicita, ac diligenti providentia & probitate circumſpecta, aliiſque virtutum donis, quibus perſonam tuam percepimus inſignitam, præſumimus confidenter, quod ea, quæ tibi committemus, ſollicito, & ſalubri ſtudio fideliter exequeris. Hinc eſt quod nos hujuſmodi tuæ probitati, & virtutibus plurimum in Domino confidentes, te in Caffen. Chien. Metellinenſ. Sollagen. Cimbalien. & Samaſtrien. civitatibus & diœceſibus, ac in terra Peræ, Conſtantinopolitan. diœceſis Nuntium Apoſtolicum, ac fructuum, redituum, proventuum, cenſuum, aliorumque jurium quorumcumque nobis, & Romanæ Eccleſiæ debitorum inibi, & debendorum collectorem, ac generalem receptorem, uſque ad noſtrum, & Sedis Apoſtolicæ beneplacitum, tenore præſentium facimus, conſtituimus, & etiam deputamus, omnes alios, & ſingulos hujuſmodi collectores, & receptatores, ac ſubcollectores in præfatis terra, civitatibus, & diœceſibus per nos, aut quoſcumque alios quacumque alia auctoritate deputatos, ac commiſſiones ſuper hujuſmodi collectoriæ, ſubcollectoriæ, & receptoriæ officiis aliis, quam tibi, ſub quavis verborum forma conceſſas, ſubcollectores & receptores ab eorum officiis, & commiſſionibus alias eis commiſſis, ſeu factis ſpecialiter, vel generaliter amovendo; tibi nihilominus per te, vel per alium, ſeu alios Clericos, fide tamen, & facultatibus idoneis, noſtro & dictæ Cameræ nomine a quibuſcumque Prælatis, Collegiis, Capitulis, Conventibus Eccleſiarum, & Monaſteriorum quorumlibet, aliiſque Eccleſiaſticis, ſecularibus, & Regularibus, exemptis, & non exemptis Ordinum quorumcumque; ac etiam laicalibus perſonis, necnon univerſitatibus civitatum, terrarum, caſtrorum, villarum, & locorum quorumlibet terræ, civitatum, & diœceſum prædictarum, omnes & ſingulas pecuniarum ſummas, ac rerum & bonorum quantitates, etiamſi bona hujuſmodi confiſcata fuerint, necnon fructus, reditus, & proventus unius anni beneficiorum Eccleſiaſticorum collatorum, & in antea conferendorum, ac omnia alia & ſingula jura nobis, Eccleſiæ, & Cameræ prædictis, in terra, civitatibus, & diœceſibus hujuſmodi, quacumque ratione, vel cauſa debita, ſeu debenda, ad nos, & eaſdem Eccleſiam, & Cameram, & nunc & in po-

posterum pertinentia, quæcumque, quotcumque, & qualiacumque fuerint, communibus servitiis Prælatorum, ad quorumcumque Ecclesiarum, & Monasteriorum regimen promotorum dumtaxat exceptis, petendi, exercendi, levandi, & recipiendi; rationes quoque, & computa a quibuscumque Collectoribus, subcollectoribus, & receptoribus, necnon Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, ac Officialibus aliis pro dicta Camera in terra, civitatibus, & diœcesibus prædictis deputatis hactenus, & personis aliis in quantum negotia, & utilitatem Cameræ memoratæ concernunt, audiendi, & examinandi, ipsosque, si necesse fuerit, ad hoc compellendi, & coercendi, & per ipsos etiam recepta petendi, exigendi, & recipiendi, & de receptis dumtaxat quitandi, liberandi, & penitus absolvendi; necnon contradictores quoslibet, & rebelles, cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, vel præeminentiæ existant, & etiam si Pontificali, vel alia quavis dignitate præfulgeant, auctoritate prædicta, per censuram Ecclesiasticam, & bonorum suorum sequestrationem, aliaque juris remedia opportuna, appellatione postposita, compescendi, necnon contra quoscumque tibi, vel Subcollectoribus, receptoribus, aliisque Officialibus contravenientes, seu te, vel eos conjunctim, vel divisim in executionem negotiorum dictæ Cameræ directe, vel indirecte, quomodolibet impedientes, auctoritate prædicta procedendi, prout ordo exegerit rationis, & si necesse fuerit, ipsos ad comparendum coram nobis, seu Camerario nostro, aut eis locum tenente personaliter, vel alias legitime infra certum terminum competentem, per te eis assignandum, citandi; & si opus fuerit, auxilium brachii secularis invocandi, sententias quoque ex causis suspensionis, & interdicti in contumaces, inobedientes, & rebelles, tam per te ipsum, quam per prædecessores tuos, vel eorum subcollectores conjunctim, vel divisim latas, & in posterum quomodolibet faciendas, si opus postulaverit, tollendi, vel suspendendi, ipsasque personas ab eisdem sententiis absolvendi, & cum ipsis super irregularitate, si quam sic ligatæ, non tamen in contemptum clavium, celebrando, aut immiscendo se sacris, quamlibet contraxerint, auctoritate prædicta dispensandi. Non obstantibus tam felic. record. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & duabus dietis in Concilio generali, seu aliis constitutionibus Apostolicis contrariis quibuscumque, etiamsi de illis, & earum totis tenoribus de verbo ad verbum habenda esset in præsentibus mentio &c. Ita tamen quod de fructibus, proventibus, reditibus, & bonis aliis quibuscumque ipsi Cameræ debitis persolvendis ultra annum dilationem dare nequeas. Et quod in singulis civitatibus, & diœcesi infra tuam collectoriam consistentibus, si sint amplæ, & diffusæ ultra unum, & si parvæ fuerint, in duabus etiam ultra unum dumtaxat Subcollectorem non constituas, seu deputes, & quod omnium & singulorum Subcollectorum, quos te deputare continget, nomina & cognomina, statim cum illos deputaveris, ad dictam Cameram clare & distincte transmittas, & quod singulis bienniis de receptis, & gestis per te, & substitutos tuos in hujusmodi collectoriæ officio rationem & computum reddere, & calculum ponere in Camera, & gentibus ipsius, tenearis, necnon quidquid in prædictis recipere te contigerit, per litteras cambii, aut viam tutam nobis, aut Camerario, seu ejus locum tenenti prædictis, vel gentibus Cameræ prælibatæ quantocius transmittere non postponas. Volumus autem, quod antequam hujusmodi officium incipias exercere, in manibus venerabilis fratris nostri Benedicti Maceratens. Episcopi, Camerariatus officii Locum-tenentis nostri, de officio ipso hujusmodi fideliter exercendo, ac alias fidelitatis debitæ præstes in forma solita juramentum; ipsique Subcollectores per te deputandi, id

idem

idem in manibus tuis, antequam illud exerceant, similiter præstare teneantur. Tu igitur prædictum officium &c. studeas bene, fideliter exercere &c. Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VII. Kal. Februarii, anno XII.

CCXXV.

Præficitur Ecclesiæ Imelacen. Ex libr. 1. de dignitatibus &c. anno 12. fol. 262.

Dilecto filio Roberto Poetlan. Electo Imelacen.

Vide Constit. 2. hujus Pontif.

INter cetera &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Nicolao Episcopo Imelacen. regimini Imelacen. Ecclesiæ præsidente. Nos cupientes eidem Ecclesiæ &c. Postmodum vero dicta Ecclesia, per obitum ejusdem Nicolai Episcopi, qui extra Romanam Curiam diem clausit extremum, vacante: nos vacatione &c. intellecta, de persona dilecti filii Thomæ de Burgo Canonici Monasterii de Forgio, Ordinis sancti Augustini, Laonien. diœcesis, XIV. Kal. Januarii, Pontificatus nostri anno IX. duximus auctoritate Apostolica providendum, præficiendo eum ipsi Ecclesiæ, in Episcopum & Pastorem. Nos igitur attendentes, quod provisio & præfectio hujusmodi ex eo viribus non subsistant, quod idem Thomas litteras Apostolicas super provisione & præfectione prædictis, prout juxta quamdam ordinationem per nos super hoc editam, tenebatur, infra tempus debitum expediri non fecit, eademque Ecclesia &c. vacare noscatur. Nos ad provisionem ipsius Ecclesiæ &c. diligentem. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c.

Datum Romæ apud SS. Apostolos, Kalend. Februarii anno XII.

In eumdem modum, carissimo in Christo filio Henrico Regi Angliæ illustri.

CCXXVI.

Ut Fratres Tertii Ordinis retineant Ecclesiam sanctæ Mariæ Magdalenæ. Ex libr. 1. de diversis formis, & de Regularibus, anno 12. fol. 132.

Dilecto filio Archipresbytero Ecclesiæ beatæ Mariæ de Monte-Politiano, Aretin. diœcesis.

Ut in Reg. Tomi 9. fol. 462.

§. I. HIs quæ &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Antonii de Janua, & aliorum Fratrum Tertii Ordinis sancti Francisci *de Pœnitentia* nuncupati, in Ecclesia sanctæ Mariæ Magdalenæ in nemoribus, Clusin. diœcesis, degentium petitio continebat, quod olim ipsa Ecclesia, in qua alias pauperes Eremitæ habitare consueverunt, per liberam resignationem dilecti filii Magistri Andreæ de Monte-Politiano, dudum ejusdem Ecclesiæ Rectoris per eum de illa, quam tunc habebat, in manibus venerabilis fratris nostri Petri Pauli Episcopi Clusin. extra Romanam Curiam sponte factam, & per ipsum Episcopum, ordinaria auctoritate admissam, vacante, idem Episcopus prædictam Ecclesiam sic vacantem, & ad ejus collationem, ac omnimodam dispositionem legitime pertinentem, cum omnibus juribus, & pertinentiis suis Antonio, & Fratribus prædictis, pro eorum & aliorum, qui in ipsa Ecclesia pro tempore degere voluerint, dicti Ordinis Fratrum usu & habitatione perpetuis, eadem auctoritate concessit, & etiam assignavit, prout in ipsius Episcopi litteris desuper confectis, & ejus sigillo munitis dicitur plenius contineri.

§.II. Cum

§. II. Cum autem &c. Antonius, & Fratres prædicti &c. dubitent concessionem & assignationem prædictas, ex certis causis viribus non subsistere &c. pro parte Antonii, & Fratrum prædictorum, nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus de præmissis, auctoritate nostra te diligenter informes &c. concessionem & assignationem prædictas, ac omnia alia & singula in dictis litteris contenta, & inde secuta auctoritate nostra approbes &c. Et nihilominus pro potiori cautela dictam Ecclesiam, cujus fructus, reditus, & proventus sex florenorum auri, secundum communem æstimationem valorem annuum, ut Antonius, & Fratres prædicti asserunt, non excedunt, cum omnibus juribus, & pertinentiis supradictis eisdem Antonio & Fratribus &c. assignes. Nos enim &c. Antonio, & prædictis, ac aliis, quos in eadem Ecclesia pro tempore residere contigerit, dicti Ordinis Fratribus, ut omnibus & singulis privilegiis &c. concessis uti &c. valeant &c. indulgemus. Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, necnon statutis &c. Jure tamen parochialis &c. semper salvo.

Datum Romæ apud SS. Apostolos, VI. Idus Februarii anno XII.

CCXXVII.

Monasterium sancti Pauli de Favarone unitur domui sanctæ Agnetis Perusin. Sororum Tertii Ordinis. Ex lib. I. de diversis formis anno 12. fol. 188.

Dilecto filio Priori sancti Sepulcri Perusin.

§. I. Humilibus supplicum votis &c. Sane petitio pro parte dilectarum in Christo filiarum Sororum domus *de Valle-Fabrica* extra muros Perusin. Tertii Ordinis beati Francisci *de Pœnitentia* nuncupatarum, nobis nuper exhibita continebat, quod cum earum numerus, Domino benedicente, ultra solitum in ipsa domo adeo nosceretur excrevisse, quod non sine incommodo, quasi in eadem domo, quæ arcta & incapax earum existit, residere non valerent, dilectæ in Christo filiæ Agnes Abbatissa, & Conventus Monasterii sancti Pauli de Favarone Ordinis sanctæ Claræ, Perusin. diœcesis, dictis Sororibus mutua caritate propterea compatientes, ac considerantes, quod in Monasterio sanctæ Agnetis in Burgo Perusin. ejusdem Ordinis sanctæ Claræ, quod ipsi Monasterio sancti Pauli, auctoritate Apostolica unitum, annexum, & incorporatum fuerat, & in quo pro eo quod illius Abbatissa & Conventus, ad idem Monasterium sancti Pauli se transtulerant, nullæ Moniales habitarent, & divinus cultus negligeretur, ac etiam ex aliis rationabilibus causis ipsum Monasterium sanctæ Agnetis prædictis Sororibus pro earum usu & habitatione perpetuis, sub certis modo & forma pia donatione concesserunt, prout in quodam instrumento publico super hoc confecto plenius continetur. Quare pro parte dictarum Sororum nobis fuit humiliter supplicatum &c. *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 440.*

§. II. Nos itaque &c. discretioni &c. mandamus, quatenus &c. & ad hoc dictarum Abbatissæ & Conventus Monasterii sancti Pauli prædicti accedat assensus &c. concessionem antedictam, ac omnia in dicto instrumento contenta, si rationabilia fuerint, auctoritate nostra approbes & ratifices. Et nihilominus &c. dictis Sororibus præsentibus & futuris dictum Monasterium sanctæ Agnetis pro earum usu & habitatione perpetuo tenendi &c. necnon in formam aliarum suarum domorum ejusdem Tertii Ordinis redigendi & reformandi, eadem auctoritate concedas. Non obstantibus constitutionibus Apostolicis &c. contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, IV. Kalend. Martii anno XII.

CCXXVIII.

CCXXVIII.

Præficitur Eccleſiæ Caſtren. Ex lib. 1. de dignitatibus vacant. &c. anno 12. fol. 210.

Dilecto filio Urbano de Procopio Electo Caſtren.

Ut in Regeſt. Tomi 9. fol. 564.

APoſtolatus officium &c. Dudum ſiquidem bonæ memoriæ Berengario Epiſcopo Caſtren. regimini Caſtren. Eccleſiæ præſidente &c. Poſtmodum vero præfata Eccleſia, per obitum ejuſdem Berengarii Epiſcopi, qui extra Romanam Curiam diem clauſit extremum, Paſtoris ſolatio deſtituta &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem &c. providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum & Paſtorem &c.

Datum Romæ apud ſanctos Apoſtolos, VI. Nonas Martii anno XII.

CCXXIX.

Fit Epiſcopus Salonen. Ibidem fol. 233.

Dilecto filio Gerardo Electo Salonen.

Vide ut ſupra.

APoſtolatus officium &c. Dudum ſiquidem bonæ memoriæ Joanne Epiſcopo Salonen. regimini Eccleſiæ Salonen. præſidente &c. Poſtmodum vero dicta Eccleſia, per obitum ejuſdem Joannis Epiſcopi, qui extra Romanam Curiam diem clauſit extremum, vacante &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum profeſſorem, Baccalaureum formatum in Theologia &c. direximus oculos noſtræ mentis &c. providemus, teque illi præficimus in Epiſcopum & Paſtorem &c.

Datum Romæ apud ſanctos Apoſtolos, V. Idus Martii anno XII.

CCXXX.

Ut Moniales ſanctæ Claræ admittant Monaſterium intra civitatem Parmen. Ex lib. 1. de Regularibus, anno 12. fol. 202.

Dilecto filio Archidiacono Eccleſiæ Parmen.

Vide Conſt. 95. hujus Pontif.

Moniales coguntur Monaſterium extra muros relinquere.

§. I. EX injuncto nobis &c. Dudum ſiquidem pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ & Conventus Monaſterii ſanctæ Claræ extra muros Parmen. Ordinis ejuſdem Sanctæ, ſecundum regularia Inſtituta Ordinis Fratrum Minorum viventium, nobis expoſito, quod cum earum Monaſterium eſſet extra muros eoſdem ſituatum, & multoties propter guerrarum turbines, aliaſque paſſim emerſas calamitates, Abbatiſſa & Conventus prædictæ, ne ad manus hoſtium devenirent, coactæ fuiſſent ipſum Monaſterium relinquere, ſeque pro earum ſecuritate, & ſalute infra mœnia Parmen. civitatis reducere, in qua cum inibi commune domicilium non haberent, in quo ſimul cohabitare & vivere poſſent, ſeque ad ipſarum parentum, affinium, & amicorum domos ſingulariter reducerent, quidam civis Parmen. tunc præmiſſa provide conſiderans, ac condens &c. teſtamentum, pro animæ ſuæ remedio, quamdam ipſius domum in congruo & honeſto loco civitatis ejuſdem exiſtentem, & ad teſtatorem prædictum legitime pertinentem, pro refugio dictarum Abbatiſſæ & Conventus neceſſitatum temporibus, eis pia largitione reliquiſſet, ac voluiſſet & ordinaſſet, quod in dicta domo continuo quatuor ad minus ex Monialibus dicti Monaſterii ſanctæ Claræ pro di-

Et in civitate aliud ædificare.

divino inibi celebrando officio habitare, & duas Missas pro salute animæ dicti testatoris singulis septimanis celebrari facere tenerentur, quodque casu, quo ipsæ a prædictis, vel eorum aliquo deficerent, ex tunc ipso facto dicto legato privatæ existerent, ipsumque legatum ad Sorores Monasterii sancti Dominici Parmen. Ordinis sancti Augustini, sub cura Fratrum Prædicatorum viventes devolveretur; & deinde quamvis Abbatissæ & Conventus prædictæ voluntatem, & dispositionem testatoris ejusdem a quadraginta annis, & ultra, licet cum earum maximo incommodo, adimplevissent, cum duæ dumtaxat in dicto Monasterio extra eosdem muros inhabitarent, tamen quia satis absonum & indecens videbatur, quod ipsæ, quæ octo erant numero Moniales, in diversis locis residere deberent, ac cupientibus ipsis, juxta decretum & ordinationem tunc in provinciali Capitulo dicti Ordinis, in provincia Lombardiæ celebrato edita, quod Monasteria dicti Ordinis extra muros cujusvis civitatis, terræ, vel loci dictæ provinciæ constituta, infra civitates, terras, & loca reædificari & reduci deberent, in dicta civitate Parmen. reduci, bonæ memoriæ Bernardus Episcopus Parmen. pro hujusmodi Monasterio infra civitatem prædictam ædificando & fundando, Ecclesiam sine cura sancti Quirici Parmen. dictæ domui contiguam & propinquam, & ad ejus omnimodam collationem & dispositionem pertinentem, tunc certo modo vacantem libere concesserat, atque donaverat, ac pro parte ipsarum Abbatissæ & Conventus nobis supplicato &c. Nos per alias nostras litteras dilecto filio Præposito Ecclesiæ sancti Joannis Parmen. ejus proprio nomine non expresso, dedimus in mandatis, ut vocatis, qui forent evocandi, de præmissis omnibus se diligenter informaret, & si per informationem hujusmodi ita esse reperiret, prædictis Abbatissæ & Conventui dictum Monasterium extra muros demoliendi, sola Ecclesia inibi illæsa, & libera reservata, ac Monasterium, in loco dictæ Ecclesiæ sancti Quirici, pro usu & habitatione prædictis, de novo fundandi & construendi, cum campanili &c. & aliis necessariis officinis, ac se ad illud transferendi, licentiam largiretur, prout in dictis litteris plenius continetur.

Episcopus eis Ecclesiam S. Quirici concedit.

Pontifex Præposito S. Joan. informationē committit.

§. II. Cum autem &c. propter quoddam decretum domini temporalis, ne dictum Monasterium extra muros demoliretur, emanatum, ad executionem litterarum earumdem processum non fuerit, sitque prædicta domus legata, in qua dicta Abbatissa, cum majori parte Conventus jam decem annis continuis habitarunt, & habitant de præsenti, & quæ Ecclesiam sibi, ut præmittitur, contiguam cum campanili &c. habet ad Monasterium erigendum sufficiens, & idonea, pro parte earumdem Abbatissæ & Conventus de novo nobis fuit humiliter supplicatum &c.

Erectionem novi Monasterii fieri concedit.

§. III. Nos igitur discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus vocatis qui fuerint evocandi, de præmissis omnibus, & eorum circumstantiis universis, auctoritate nostra te diligenter informes &c. prædictam domum, pro usu & habitatione prædictis in Monasterium, eadem auctoritate erigas, illudque erectum dictis Abbatissæ & Conventui, pro usu & habitatione hujusmodi in perpetuum concedas, ac principale Monasterium de cetero fore statuas & ordines, necnon in eo, quod extra muros est, Monasterii nomen supprimas & extinguas, ac illud eidem tunc erecto tamquam domum, & ejus membrum, cum suis juribus & pertinentiis universis subjicias auctoritate memorata, proviso tamen quod Ecclesia domus prædictæ debitis propterea non fraudetur obsequiis, sed deserviatur inibi laudabiliter in divinis, ac ejus debite supportentur onera consueta. Constitutionibus &c. & aliis in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscumque. Volumus autem quod dictæ Abbatissa & Conventus voluntatem dicti testatoris ratione dictæ

legatæ domus servare teneantur, quodque prædicta domo legata in Monasterium, ut præmittitur, erecta, aliæ nostræ litteræ nullius existant roboris, vel momenti.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, xvi. Kalend. Aprilis anno xii.

CCXXXI.

Ut inquirat in vitas Christianorum in Terra sancta degentium. Ex libr. 1. de diversis formis, & de Regularibus, anno 12. fol. 217.

Dilecto filio Joanni Belloro Guardiano domus Fratrum Montis Sion Hierosolymitan. Ordinis Fratrum Minorum.

Ut in Constit. 91. hujus Pontif.

§. I. Religionis zelus &c. Cum itaque, sicut accepimus, nonnulli Christicolæ minus in fide Christi eruditi, aut constantes, seu ætate aut sexu fragiles, sub quodam sanctitatis, seu devotionis velamine civitatem Hierosolymitan. & loca circumstantia, ubi Christianorum raritas habetur, gradiantur inhabitare, seu moram trahere, ex quibus aliqui se asserunt specialibus super hoc Sedis Apostolicæ privilegiis communitos, ubi dum moram hujusmodi trahunt, non habentes Superiores, quibus pareant & intendant, aut alios in fide Catholica diligenter instructos, qui eos ab erroribus arceant, & in fide hujusmodi, ac mandatis Domini erudiant, examinent & confirment, verbumque ipsis Dominicum prædicent, & a vitiis declinare doceant & compellant, conversationes, ritus, ac errores infidelium, quorum ibidem varia, & maxima multitudo est, impavidi, & mandatorum hujusmodi immemores effecti, propria temeritate concipiunt, & a veritate ejusdem fidei deviantes in hæresim, & vitiorum anfractus, in salutis animarum propriarum periculum, sæpe collapsi sunt, unde pestifero inflati veneno tibi, & prædecessori tuo Guardiano, ac dilectis filiis Fratribus domus Montis Sion Hierosolymitan. Ordinis Minorum, aliisque fidelibus, qui ibidem pauci sunt, exempla perniciosa, ac labores, pericula, & incommoda spiritualia & temporalia plerumque produxerunt.

§. II. Nos igitur cupientes, prout ex injuncto nobis desuper Apostolicæ servitutis officio astringimur, in præmissis salubriter providere, & fidem immaculatam ab errorum incendiis præservare, ac sperantes, quod tu, qui etiam, ut accepimus, in partibus illis laudabili vita & conversatione te fidei Christianæ testimonium idoneum perhibuisti, in præmissis esse poteris custos utilis, & fructuosus, tibi, tuisque per te, usque ad decennium a tempore, quo Guardianus esse desieris, computandum, tuo tuisque successori, seu successoribus Guardiano, seu Guardianis prædictæ domus, secundum morem dicti Ordinis deputando, seu deputandis, ac per eos interim deputandis Vicariis idoneis, omnes & singulas personas, sub Christi nomine militantes, & qui trahent moras in posterum quærendi, & de illarum fide Catholica, vita, conversatione, & moribus, ac aliis circumstantiis honestis, auctoritate nostra diligenter inquirendi, easque examinandi, & quas a fide, vita, conversatione, & moribus laudabilibus, & approbatis hujusmodi deviare, ipsorumque moras tibi, Guardianis, & Vicariis, ac Fratribus & fidelibus antedictis noxias fore repereris, corripiendi, & ad partes Christianorum, unde venerint, remittendi, & redire compellendi, necnon contradictores quoslibet, & rebelles per censuras Ecclesiasticas, appellatione postposita, auctoritate simili compescendi, plenam & liberam concedimus, tenore præsentium facultatem. Non obstantibus &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Idibus Aprilis anno xii.

CCXXXII.

CCXXXII.

Ut Fratribus domus Marchenæ excommunicationis absolutionem, & ejusdem domus confirmationem conferat. Ibidem, fol.287.

Dilecto filio Archidiacono de Reyna in Ecclesia Hispalens.

§. I. Piis supplicum &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte Joannis de sancta Marina, Ordinis Fratrum Minorum de Observantia professoris, Cordubensis in Theologia Lectoris, petitio continebat, quod ipse olim tamquam simplex, & juris ignarus, Eremitorium sanctæ Eulaliæ, situm prope villam de Marchena, Hispalens. Diœcesis, per dilectum filium Alphonsum Roderici Baccalaureum in legibus, Vicarium in spiritualibus generalem venerabilis fratris nostri Didaci Archiepiscopi Hispalens. sibi concessum, ac de licentia dilecti filii Joannis de sancta Anna, sacræ paginæ professoris, & in Provincia Castellæ Provincialis Ministri, apprehendit, & in eo cum nonnullis Fratribus ejusdem Ordinis Vicarius perpetuus per eumdem Ministrum deputatus resedit, & habitavit, prout habitat de præsenti, excommunicationis sententiam damnabiliter incurrendo. Quare pro parte dicti Joannis de sancta Marina nobis fuit humiliter supplicatum, ut eum ab excommunicationis sententia, quam propter præmissa incurrit, absolvi mandare &c. dignaremur. *Ut in Constit.68. hujus Pontif.*

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus de præmissis omnibus, auctoritate nostra te diligenter informes &c. Joannem de sancta Marina, & alios Fratres prædictos, si hoc humiliter petierint, ab excommunicationis sententia, quam propter præmissa incurrerunt, hac vice dumtaxat, eadem auctoritate absolvas in forma Ecclesiæ consueta &c. ac cum eisdem Joanne, & Fratribus super irregularitate &c. dispenses. Et nihilominus concessionem de prædicto Eremitorio, ut præfertur, factam, eadem auctoritate approbes & confirmes. Nos enim, si absolutionem, dispensationem, & confirmationem hujusmodi per te fieri contigerit, ut præfertur, Joanni de sancta Marina, & Fratribus prædictis, ac aliis, qui in dicto Eremitorio morabuntur pro tempore, ut omnibus & singulis, ac illis similibus privilegiis &c. quibus Fratres ejusdem Ordinis in domo sancti Michaelis de Monte, Conchen. Diœcesis commorantes, per Sedem Apostolicam &c. concessis utuntur &c. gaudere libere & licite valeant &c. indulgemus. Non obstan. tam fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. quam aliis &c. contrariis quibuscumque, jure parochialis Ecclesiæ &c. salvo.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, XIV. Kalendas Maii, anno XII.

CCXXXIII.

Ut Fratres Tertii Ordinis admittant domum in Diœces. Puteolan. Ex lib. I. de diversis &c. anno 12. fol.177.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Neapolitano.

§. I. Piis fidelium votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Proculi Pisani de Puteolo, & nonnullorum aliorum Fratrum Tertii Ordinis sancti Francisci *de Pœnitentia* nuncupati, petitio continebat, quod ipsi in quodam loco, in Diœcesi Puteolan. consistente, sterili penitus & destructo, quem per dilectum filium Angelillum de Capua civem Capuan. ad eum tunc legitime pertinentem, eis pia largitione do- *Vide Constit.89. hujus Pontif.*

donatum, de licentia venerabilis fratris noſtri Laurentii Epiſcopi Puteolan. pro ſuis uſu & habitatione receperant quamdam domum, cum Eccleſia, campanili &c. neceſſariis officinis pro eiſdem uſu & habitatione, de piis Chriſtifidelium eleemoſynis conſtruere &c. proponunt, ſi ſuper hoc eis Apoſtolicæ Sedis licentia concedatur. Quare pro parte Proculi, & aliorum Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter ſupplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. fraternitati &c. mandamus, quatenus, ſi eſt ita, donationem et receptionem prædictas auctoritate noſtra approbes et confirmes, dictiſque Proculo, et Fratribus in loco prædicto domum et Eccleſiam, cum campanili &c. officinis hujuſmodi pro eorum uſu et habitatione perpetuis conſtruendi &c. licentiam largiaris. Et inſuper ſi &c. Fratribus dicti Ordinis inibi pro tempore moraturis, ut Miſſas, ac alia divina Officia celebrare, ſeu celebrari facere, ac omnibus privilegiis &c. conceſſis uti et gaudere valeant, auctoritate prædicta concedas. Non obſtan. &c. contrariis quibuſcumque, jure tamen parochialis Eccleſiæ &c. ſalvo &c.

Datum Romæ apud ſanctos Apoſtolos, v. Kalendas Maii, anno XII.

CCXXXIV.

Ut Sorores Tertii Ordinis domus ſancti Franciſci Neapolitan. ſub clauſura & obſervantia vivant. Ex lib. 1. de Regularibus &c. anno 11. fol. 49.

Dilecto filio Philippo Marino Canonico Neapolitan.

§. I. INjunctum nobis deſuper Apoſtolicæ ſervitutis officium digne peragere credimus, ſi ad ea ſolitæ benignitatis extendamus effectum, quæ ex devotionis ardore prodire conſpicimus, et animarum afferre valeant ſalutis incrementum. Sane petitio pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Sororum Ordinis ſancti Franciſci *de Pœnitentia*, *Tertii Ordinis* nuncupatarum, domus ejuſdem Sancti, juxta Monaſterium Monialium Neapolit. Ordinis ſanctæ Claræ, nobis nuper exhibita continebat, quod ipſæ, quæ nobili genere procreatæ exiſtunt, & mundanis abjectis illecebris in dicta domo, ſub regula et habitu dicti Tertii Ordinis ſimul habitant et vivunt, zelo devotionis accenſæ, cupiunt in eadem domo, perpetuis earum vitæ temporibus, ſub clauſura & regula, ac habitu hujuſmodi, abſque eo quod alterum Ordinem profiteantur, aut alteri regulæ ſubjiciantur, devotum Altiſſimo reddere famulatum. Quare pro parte dictarum Sororum nobis fuit humiliter ſupplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. diſcretioni tuæ &c. mandamus, quatenus ſi dictæ Sorores prædictam clauſuram ſponte ſubire voluerint, & tibi conſtiterit eas de ipſorum bonis commode poſſe ſuſtentari &c. tu Sororibus eiſdem clauſuram hujuſmodi ſubeundi, & inibi abſque eo quod alium Ordinem profiteantur, ſeu alteri regulæ ſubjiciantur, perpetuo remanendi &c. licentiam largiaris. Nos enim Sororibus ipſis, ut poſtquam clauſuram ſubierint eamdem, unum vel duos Ordinis Fratrum Minorum *de Obſervantia* nuncupatorum in Sacerdotio conſtitutos in eorum Capellanos &c. eligere valeant, liberam &c. concedimus &c. facultatem, jure tamen parochialis Eccleſiæ &c. ſalvo.

Datum Romæ apud ſanctos Apoſtolos, II. Kalendas Junii, anno XII.

CCXXXV.

CCXXXV.

Ut construere possit duo Monasteria sanctæ Claræ. Ex lib. 1. de diversis &c. anno 12. fol. 29.

Carissimo in Christo filio Jacobo Regi illustri.

§. I. INter desiderabilia &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte tua petitio continebat, quod tu cupiens terrena in cœlestia &c. commutare, ad laudem et incrementum Ordinis sanctæ Claræ &c. duo Monasteria dicti Ordinis, singula videlicet eorum cum Ecclesia, campanili &c. et aliis necessariis officinis pro usu et habitatione Monialium dicti Ordinis, quæ sub arcta paupertatis observantia vivere debeant, in tuo Comitatu Castrensi seu aliis terris tuæ ditioni subjectis &c. de bonis a Deo tibi collatis fundare &c. proponis &c. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter supplicatum &c. *Vide Constit. 71. hujus Pontif.*

§. II. Nos igitur &c. tibi Monasteria hujusmodi, singula videlicet eorum cum Ecclesia, campanili &c. et aliis necessariis officinis fundandi &c. etiam si aliquis dictorum locorum ab Ecclesiis, seu domibus Ordinum Prædicatorum, seu Minorum per centum et quinquaginta cannas non distet, jure tamen parochialium Ecclesiarum &c. salvo, plenam et liberam Celsitudini tuæ &c. concedimus facultatem. Volumus autem, quod Moniales, sub dicti Ordinis habitu et observantia in prædictis Monasteriis, hac primæva vice dumtaxat per te ponendæ et instituendæ, earumque posteræ omnibus et singulis privilegiis &c. uti, et gaudere pariter valeant. Nulli ergo &c. nostræ concessionis et voluntatis infringere &c.

Datum Ferentin. v. Kalendas Augusti, anno XII.

Anno Christi 1429. Martini V. anno 13.

CCXXXVI.

Ut nullus nisi dignus ad Magisterii gradum promoveatur. Ex Archivo secreto, lib. 16. Bullarum, fol. 269.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. CUm in humanis scientiis &c. Sane nuper fide digna relatione multorum ad nostram notitiam est deductum, quod in Ordine Minorum, quem inter ceteros religiosos Ordines paterna caritate complectimur, reperiuntur quam plurimum ad gradum Magisterii promoti temporibus retroactis, sine debito cursu, et lectura sententiarum in Universitatibus approbatis, secundum quod fieri oportet, juxta formam in talibus servari consuetam, et indecorum dicto Ordini, in quo antiquitus notabiliter viguit semper Theologiæ scientia, propter singularem curam, et seriam diligentiam adhibitam in suis Fratribus ad Magisterium promovendis.

§. II. Volentes igitur super iis salubriter providere, errata corrigere et scandalis obviare, quæ sequi possent ex imperitia nonnullorum taliter promotorum, tenore præsentium, Apostolica auctoritate decernimus, quod quicumque reperiantur in præsenti, et in futurum reperientur in dicto Ordine Minorum promoti ad Magisterii gradum in Theologia, extra Universitates ab ipso Ordine per generalia Capitula ad hoc specialiter electas, et absque eo quod ante perfecerint debitos cursus suos, sententias legerint in Universitatibus approbatis, actus legitimos et certa exercitia scholastica fe-

fecerint, prout legere et facere tenentur de consuetudine, vel de jure, in hujusmodi scientia rite magistrandi, minime de cetero gaudere possint beneficiis, officiis, honoribus, gratiis, privilegiis, exemptionibus, tam in dicto Ordine, quam extra Magistris in Theologia, Apostolica, vel alia quavis auctoritate concessis, et quibus Magistri hujusmodi uti et gaudere consueverunt. Et insuper quod prædicti promoti non servatis modis debitis, ut præfertur, non habeantur, nec reputentur pro Magistris Theologiæ, nec se pro talibus gerere et nominare præsumant. Mandantes dilectis filiis Generali et Provincialibus Ministris, Custodibus, Guardianis et eorum vices gerentibus, Generalibus quoque et Provincialibus Capitulis, ac Officialibus quibuscumque Ordinis memorati, sub pœna excommunicationis, quatenus has nostras litteras, quantum unumquemque concernunt, observent, et faciant inviolabiliter observari. Constitutionibus, ac litteris Apostolicis &c. et aliis contrarium facientibus, non obstantibus quibuscumque. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Kal. Decembris, anno XIII.

ANNO CHRISTI 1430. MARTINI V. ANNO 13.

CCXXXVII.

Ut Joanna Principissa Auraycen. possit construere Monasterium sanctæ Claræ in oppido Montis-Bellicardi. Ex lib. I. de diversis formis, anno 13. fol. 285.

Venerabili Fratri Archiepiscopo Bisuntin.

Ut in Reg. Tomi 9. fol. 474. §. I. Sinceræ devotionis affectus, quem dilecta in Christo filia, nobilis mulier Joanna de Monte-Bellicardo, Principissa Auraycen. ad nos &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dictæ Principissæ petitio continebat, quod ipsa cupiens terrena in cœlestia &c. commutare, gerensque ad Ordinem sanctæ Claræ specialis devotionis affectum, desiderat &c. quoddam Monasterium cum Ecclesia, campanili &c. aliisque necessariis officinis pro usu et habitatione Monialium dicti Ordinis, in loco de Monte-Bellicardo, tuæ Diœcesis &c. Quare pro parte ipsius Principissæ nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus si est ita, et ad hoc tui consensus accedat, dictæ Principissæ Monasterium ipsum cum Ecclesia, campanili &c. officinis supradictis, sine tamen alterius præjudicio, pro usu et habitatione Monialium dicti Ordinis, sub observantia Regulari canonice instituta viventium, construendi &c. et Monialibus, seu Sororibus prædictis Monasterium prædictum recipiendi &c. licentiam largiaris. Et insuper, postquam Monasterium prædictum constructum et ædificatum fuerit, ut præfertur, illi ac prædictis Monialibus, sive Sororibus in eo commorantibus, ut omnibus et singulis privilegiis &c. uti valeant et gaudere, auctoritate nostra concedas. Jure tamen parochialis Ecclesiæ &c. salvo.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, II. Non. Jan. anno XIII.

CCXXXVIII.

CCXXXVIII.

Ut vendant aliqua bona. Ex lib. 2. de Diversis formis, & Regularibus, anno 13. fol. 245.

Dilectis filiis Ministro Generali, & universis Fratribus, ac dilectis in Christo filiabus Sororibus Tertii Ordinis sancti Francisci de Poenitentia *nuncupati, in civitate & Diœcesi Treviren. degentibus*.

§. I. Sinceræ devotionis affectus, quem ad nos, & Romanam geritis Ecclesiam, non indigne promeretur, ut votis vestris, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus. Sane petitio pro parte vestra nobis nuper exhibita continebat, quod aliquando vos & aliqui vestrum, terras, domos, possessiones & alia bona immobilia in plerisque locis, vobis propter distantiam locorum a domibus vestris minus utilia, possidetis, quæ, si illa ad firmam, seu annuam pensionem perpetuo, vel ad certum tempus dare & concedere, seu vendere & alienare, ac pro eorum pretio alia bona immobilia & utiliora, & eisdem domibus magis accommoda acquirere & emere possetis, vobis plurimum foret profuturum. Quare pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum, ut vobis præmissa faciendi licentiam concedere &c. dignaremur.

§. II. Nos itaque &c. vobis terras &c. hujusmodi, quæ nunc in eisdem locis obtinetis & in futurum, dante Domino, justis titulis obtinebitis, libere locandi, seu ad firmam, vel annuam pensionem in perpetuum, vel ad certum tempus dandi & concedendi, necnon vendendi & alienandi, ac pro illorum pretio alia bona utiliora emendi & acquirendi, Diœcesani loci &c. minime requisita in perpetuum &c. licentiam elargimur. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, x. Kalendas Martii, anno XIII.

CCXXXIX.

Ut Fratres domus oppidi sancti Mauritii a censuris absolvantur, & domum eamdem retineant. Ex lib. 1. de exhibitis, & Regularibus, anno 13. fol. 291.

Dilecto filio Præposito Ecclesiæ sancti Evasii de Casali, Wercellen. Diœces.

§. I. Eximiæ devotionis affectus, quem dilectus filius nobilis vir Joannes Jacobus Marchio Montisferrati ad nos & Romanam gerit &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte Marchionis prædicti petitio continebat, quod olim ipse ad Ordinem Fratrum Minorum singularem gerens devotionis affectum &c. Ecclesiam ruralem sancti Mauritii de sancto Mauritio, Wercellens. Diœcesis, tunc destructam pene, & desolatam pro usu & habitatione aliquorum Fratrum dicti Ordinis cum habitationibus, hortis, hortalitiis & aliis officinis necessariis construi fecit opere condecenti. Et deinde cum nos super eo, quod dicta domus hujusmodi Fratribus assignaretur, ipsique illam recipere & inhabitare valerent, licentia concederetur, quamdam nobis desuper porrectam supplicationem duxissemus significandam, Fratres prædicti supplicationis forsan obtentu ducti hujusmodi, & Apostolicis super ea litteris minime confectis, absque licentia Sedis Apostolicæ,

Ut in Constit. 1. Benedicti XIII. Pseudopontif. an. ann. 1403.

licæ, Ecclesiam prædictam per dictum Marchionem eis assignatam cum habitationibus, hortis &c. ingressi, illam ex tunc per spatium septem annorum, vel circa inhabitarunt, prout de præsenti inhabitant, ac Missas inibi, ac alia divina Officia celebrarunt, excommunicationis sententiam in professores Ordinum mendicantium quorumlibet domos de novo recipientes, absque permissione speciali ejusdem Sedis per fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessorem nostrum generaliter promulgatam incurrendo. Quare pro parte dicti Marchionis nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus Fratres prædictos, si id humiliter petierint, ab hujusmodi sententia, auctoritate nostra, hac vice dumtaxat, absolvas in forma Ecclesiæ consueta &c. ac cum ipsorum singulis super irregularitate &c. dispenses, & nihilominus eis, quod ipsi Ecclesiam prædictam, dummodo alias de ea alteri concessum provideri non fuerit, cum habitationibus &c. pro usu & habitatione perpetuo retinere &c. valeant, concedas, auctoritate prædicta. Non obstan. Bonifacii Papæ &c. quibuscumque. Nos enim prædictis, & qui pro tempore apud eamdem residebunt Ecclesiam, Fratribus, quod ipsi, si per te concessionem hujusmodi fieri contingat, omnibus privilegiis &c. prædicto Ordini, necnon personis eorumdem per Sedem prædictam quomodolibet generaliter concessis uti & gaudere, libere & licite valeant, indulgemus, jure tamen parochialis Ecclesiæ &c. salvo.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, XII. Kalendas Aprilis, an. XIII.

CCXL.

Ut quædam mulieres construere possint domum in urbe, vel diæc. Aquil. in eaque vivant, sub Tertii Ordinis instituti. Ex lib. I. de diversis formis, & Regularibus, anno 13. fol. 121.

Venerabili Fratri Episcopo Aquilan.

Vi in Constit. 68. hujus Pontif. §. I. PIis supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Ministri, Fratrum Minorum, et dilectarum in Christo filiarum Sororum Tertii *de Pœnitentia* nuncupati Ordinum sancti Francisci, in civitate Aquilan. commorantium, petitio continebat, quod nonnullæ mulieres, virgines videlicet et viduæ, honestæ conversationis et vitæ, aliquæ Ordinem ipsum expresse professæ, & aliæ zelo devotionis accensæ, cupientes, sub Tertio Ordine hujusmodi & illius Regula devotum, et sedulum exhibere Altissimo famulatum, quamdam domum cum Ecclesia, campanili &c. officinis pro earum usu et habitatione in civitate, seu Diœcesi Aquilan. loco ad hoc congruo & honesto, recipere, ac piis Christifidelium suffragiis construi &c. & in domo ipsa perpetuo remanere desiderant &c. Quare pro parte Ministri, Fratrum, et Sororum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos &c. fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus, si est ita &c. prædictis mulieribus domum hujusmodi cum Ecclesia, campanili &c. officinis supradictis, secundum tamen dicti Tertii Ordinis statuta et consuetudines laudabiles, pro eisdem usu & habitatione recipiendi &c. plenam &c. licentiam largiaris. Jure tamen parochialis Ecclesiæ, sub qua domus ipsa fundari contigerit, et alterius cujuscumque in omnibus semper salvo. Nos enim &c. Sororibus, quæ in hujusmodi domo fundata pro tempore residebunt, ut omnibus et singulis immunitatibus &c. gaudere libere et licite valeant &c. indulgemus.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, XVII. Kal. Junii, anno XIII.

CCXLI.

CCXLI.

Ut construatur domus pro Observantibus in Vice-Comitatu de Murato. Ibidem fol. 22.

Dilecto filio Præposito Monasterii Montissalini, per Præpositum soliti gubernari, sancti Flori Diœcesis.

§. I. Apostolicæ servitutis officium &c. Sane pro parte dilecti filii nobilis viri Bernardi de Armaniaco Comitis Pardiaci, ac Vicecomitis Carladesii & Murati, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet venerabilis frater noster Jacobus Episcopus sancti Flori prædicto Comiti, ad hoc zelo piæ devotionis moto, ac desideranti de caducis sibi a Deo collatis bonis æternos thesauros amplecti, capellam sancti Galli, sancti Flori diœcesis, quæ infra dictum Vice-Comitatum de Murato, ipsius Comitis temporali ditioni subjectum, constituta est, ac mensæ Capitulari Ecclesiæ beatæ Mariæ de Murato, dictæ diœcesis canonice censebatur unita, in domum Ordinis Fratrum Minorum *de Observantia* nuncupatorum, erigendi, eamque pro aliquorum ejusdem Ordinis Fratrum, qui inibi Altissimo, juxta regularia ipsius Ordinis instituta, conventualiter Missas, & alia divina officia celebrando servirent, pro usu & habitatione, applicandi & deputandi, per suas litteras licentiam concesserit, certis tunc expressis circa hoc pactis, & conditionibus adjectis &c. Quare pro parte dicti Comitis, nobis fuit humiliter supplicatum &c. *Ut in Constit. 18. hujus Pontificis.*

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus, si vocatis qui fuerint evocandi, præmissa vera esse repereris, & dilectorum filiorum Capituli dictæ Ecclesiæ ad id expressus accedat assensus, nihilque rationabile in contrarium deductum fuerit &c. concessionem, & litteras prædictas, omniaque & singula in eis contenta, & inde secuta, auctoritate nostra approbes &c. Et nihilominus dicto Comiti domum prædictam cum Ecclesia &c. officinis erigendi &c. illamque pro usu & habitatione hujusmodi Fratrum, deputandi & applicandi plenam &c. licentiam largiaris, Non obstantibus tam fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. quam aliis &c. contrariis quibuscumque: jure tamen parochialis Ecclesiæ &c. salvo.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, XIV. Kal. Junii, anno XIII.

CCXLII.

Conceditur Indulgentia pro reparatione domus Fratrum de Trym. Ex lib. I. de diversis &c. anno 13. fol. 3.

Universis Christifidelibus &c.

§. I. Dum beati merita Francisci &c. Sane Ecclesia domus Ordinis Fratrum Minorum de Trym, Miden. diœcesis, sub titulo beati Francisci Confessoris antedicti, propter noxios guerrarum insultus &c. in ædificiis ruinæ deformata subjaceat, ad cujus reformationem fidelium præsidia sunt necessaria plurimum & opportuna. Nos attendentes quantum opere & sermone dicti Ordinis professores &c. populos fideliter instruunt &c. & propterea cupientes, ut ipsa Ecclesia nullis propriis dotata bonis, sed pia largitione, eleemosynisque fundata, pro divini cultus augmento, fidei hujusmodi instructione, & ipsius Sancti merito colenda memoria in eisdem ædificiis reparetur &c. de omnipotentis Dei misericor-

dia &c. confisi, omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui in Pentecostes ac Nativitatis gloriosæ Mariæ Virginis, necnon ejusdem sancti Francisci festivitatibus, ac per sex dies Pentecostes festum immediate sequentes, & Nativitatis festivitatis hujusmodi octavam, Ecclesiam prædictam devote visitaverint annuatim, ac manus porrexerint adjutrices, singulis videlicet festivitatum tres annos, & totidem quadragenas, dierum vero & octavæ hujusmodi diebus Ecclesiam ipsam visitaverint, ac pro reformatione & conservatione prædictis manus porrexerint, ut præfertur, adjutrices, centum dies de injunctis eis pœnitentiis misericorditer relaxamus, præsentibus post decennium minime valituris. Volumus autem, quod si alias visitantibus dictam Ecclesiam, aut ad ejus reparationem, vel fabricam manus porrigentibus adjutrices, aut alias inibi pias eleemosynas erogantibus, seu alias aliqua alia indulgentia in perpetuum, vel ad certum tempus nondum elapsum duratura per nos concessa fuerit, præsentes litteræ nullius existant roboris vel momenti.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, VIII. Idus Junii, anno XIII.

CCXLIII.

Præficitur Ecclesiæ Massan. Ex lib. I. de Exhibitis &c. anno 13. fol. 256.

Dilecto filio Antonio Electo Massan.

Vide Constit. 21. hujus Pontificis.

DIvina disponente clementia &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Antonio Episcopo Massan. &c. Postmodum vero dicta Ecclesia, per obitum ejusdem Antonii, qui extra Romanam &c. demum ad te Ministrum Generalem Ordinis Fratrum Minorum, in Theologia Magistrum &c. direximus oculos nostræ mentis &c. teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, II. Idus Junii, anno XIII.

CCXLIV.

Extenduntur litteræ Joannis XXIII. ad varias domos Tertii Ordinis, in diœcesi Morinen. Ibidem fol. 107.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. EX Apostolicæ Sedis providentia, ac personarum Ecclesiasticarum præsertim religiosarum, sub regulari Observantia virtutum Domino famulantium, ac mundanis abjectis illecebris, deditarum studio piæ vitæ, devotione provenire dignoscitur, ut quæ pro ipsarum regulari Observantia conservanda, & etiam augenda pie concessa sunt, cum a nobis petitur, non solum Apostolicæ confirmationis robore muniamus, sed ad alios etiam, qui sub simili observantiæ jugo sedulum exhibent Altissimo famulatum, extendamus, eosque Apostolicis gratiis, & favoribus prosequamur.

§. II. Sane pro parte dilectorum filiorum universorum Fratrum, & dilectarum in Christo filiarum Sororum Tertii Ordinis *de Pœnitentia* nuncupati, quem beatus Franciscus instituit, in partibus Flandriæ, & præsertim in Episcopatu Morinen. in locis videlicet Furnis, Novo portu, Ipris, Paupringis, Duxemude, & Bergis, Morinen. diœcesis degentium, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim pro ipsorum parte, bonæ memoriæ Balthassari Episcopo Tusculan. tunc *Joanni XXIII.* in ejus obedientia, de qua partes illæ erant, nuncupato, exposito, quod ipsi olim, ut quietius & sa-

salubrius animas suas Deo lucrifacerent, vivendo etiam juxta regulas, & modum vivendi, per fel. record. Nicolaum Papam IV. prædecessorem nostrum, omnibus Fratribus, & Sororibus dicti Ordinis, qui tunc erant, & essent pro tempore, auctoritate Apostolica, datos & ordinatos, provida deliberatione prævia nonnulla statuerant & ordinaverant, ut per salutaria exempla ad æternam vitam, cum Dei adjutorio salubrius proficere possent, idem Balthassar tunc Joannes XXIII. statuta & ordinationes hujusmodi rata habens & grata, per suas litteras confirmavit, ac supplevit omnes defectus si qui forsan intervenissent in eisdem. Quare pro parte prædictorum, & aliorum Fratrum, & Sororum ejusdem Ordinis, in Morinen. de sancto Audomaro, Hondestoet, & Dunkerke domibus, dictæ diœcesis commorantium, nobis fuit humiliter supplicatum, ut litteras prædictas innovare, ac statuta & ordinationes, in dictis litteris contenta, ad Fratres & Sorores, in eisdem Morinen. de sancto Audomaro, Hondestoet, & Dunkerke domibus commorantes extendere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. III. Nos igitur eorumdem Fratrum & Sororum supplicationibus inclinati, litteras per prædictum Balthassarem, tunc Joannem XXIII. eis concessas, quas de verbo ad verbum præsentibus inseri fecimus, auctoritate Apostolica innovamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Per hoc autem nullum jus ipsis Fratribus & Sororibus in dictis locis &c. de novo acquiri volumus, sed antiquum, si quod habeant, tantummodo conservari. Ceterum statuta & ordinationes, in dictis litteris contenta, ad Fratres & Sorores in Morinen. de sancto Audomaro, Hondestoet, & Dunkerke domibus prædictis extendimus, ac secundum statuta & ordinationes prædicta ipsos perpetuo vivere debere decernimus, & etiam ordinamus. Tenor vero dictarum litterarum prædicti Joannis sequitur, & est talis: *Joannes Episcopus servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Personas vacantes divinis obsequiis &c. Ut in Bulla* 18. *Joannis XXIII. usque ad finem.* Datum apud sanctum Antonium extra muros Florentin. x. Kalen. Septembris, Pontificatus nostri anno IV. Nulli ergo &c. nostræ innovationis, communitionis, voluntatis, extensionis, constitutionis, & ordinationis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos &c. XIII. Kal. Julii, anno XIII.

CCXLV.

Ut construatur Observantibus Cœnobium in loco Insulæ. Ex lib. I. de diversis formis &c. anno 13. fol. 17.

Dilecto filio Abbati Monasterii sancti Chrysogoni Jadren.

Piis supplicum votis &c. Cum itaque &c. pro parte dilecti filii Simonis de Begna civis Jadren. petitio continebat, quod ipse &c. collatis unam Ecclesiam in honorem, & sub vocabulo sanctorum Hieronymi, & Petri martyris, in loco Insulæ, Jadren. diœcesis a civitate Jadren. in qua quædam Ordinis Fratrum Minorum domus est, per quinque milliaria distante, fundavit, atque construxit, seu fundari & construi fecit, ad Ordinem prædictum singularem gerens devotionis affectum, dictam Ecclesiam, cum juribus & pertinentiis suis, pro aliquorum dicti Ordinis Fratrum *de Observantia* nuncupatorum, qui Vicariatui Bosnæ dicti Ordinis, secundum illius morem subjecti sunt, usu & habitatione, deputare & applicare desideret &c. pro parte dicti Simonis, nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus si vocatis &c. dictam Ecclesiam præ-

Ut in Const. 68. hujus Pontif.

prædictis Fratribus pro eorum uſu &c. applices, ipſiſque Fratribus illam pro eiſdem uſu & habitatione recipiendi &c. licentiam largiaris. Non obſtantibus tam fel. record. Bonifacii Papæ VIII. quam noſtris &c. contrariis quibuſcumque. Nos enim &c. Fratribus in dicta Eccleſia pro tempore moraturis, ut omnibus & ſingulis privilegiis &c. conceſſis uti &c. valeant &c. indulgemus. Jure tamen parochialis &c. ſalvo.

Datum Romæ apud ſanctos Apoſtolos, III. Nonas Julii, anno XIII.

CCXLVI.

Unitur Monaſterio de Monte-lucis aliud ſanctæ Mariæ de Angelis extra Peruſium. Ex lib. 2. de Exhibitis &c. anno 13. fol. 106.

Dilecto filio Dominico Electo Firman. Peruſin. & nonnullarum aliarum terrarum, & locorum pro Nobis, & Romana Eccleſia Gubernatori.

§. I. Ad exequendum Paſtoralis officii debitum &c. Dudum ſiquidem Monaſterio Monialium beatæ Mariæ de Angelis extra muros Peruſin. Ordinis ſanctæ Claræ, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dilectarum in Chriſto filiarum prædicti, ac de Monte-Luce, extra eoſdem muros Ordinis prædicti Monaſteriorum Abbatiſſarum, & Monialium petitio continebat, caſualis ignis incendio concremato, prædictæ Abbatiſſa, & Moniales Monaſterii beatæ Mariæ in illo, quod campeſtre eſt, cum honeſtate remanere, & mentis quiete Altiſſimo famulari non valentes, ad prædictum de Monte-Luce Monaſterium acceſſerunt, & per ejuſdem Abbatiſſam, & Moniales, cum quibus de vivendo in communi, & quod omnes fructus, reditus, & proventus utriuſque Monaſterii utrique Conventui communes exiſterent, ipſæque utriuſque Monaſterii Moniales unum corpus facerent, & ſub uno capite regerentur, tractatu, concordiaque firmatis, etiam dilecti filii Guillelmi de Caſali, Ordinis Fratrum Minorum, & ſacræ paginæ profeſſoris, tunc dilecti filii Antonii de Maſſa prædicti Ordinis Minorum Generalis Miniſtri, cui Monaſteria prædicta ſubeſſe noſcuntur, in partibus Italiæ Vicarii voluntate & conſenſu pariter accedentibus, gratanter & caritative receptæ, ex tunc cum eiſdem Abbatiſſa, & Monialibus Monaſterii de Monte-Luce vitam communem duxerunt, prout ducunt etiam de præſenti. Quare pro parte Abbatiſſarum, & Monialium prædictarum nobis fuit humiliter ſupplicatum &c.

§. II. Nos itaque &c. diſcretioni tuæ &c. mandamus, quatenus ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis, & eorum circumſtantiis univerſis, auctoritate noſtra te diligenter informes &c. beatæ Mariæ prædictum Monaſterium cum omnibus juribus, & pertinentiis ſupradictis prædicto Monaſterio de Monte-Luce; quorum Monaſteriorum debitis, & conſuetis eorum, ac eorumdem Conventuum ſupportatis oneribus, fructus, reditus, & proventus nullius valoris annui exiſtant, perpetuo incorpores, unias, & annectas, ipſaſque Moniales beatæ Mariæ ad prædictum Monaſterium de Monte-Luce transferas, & reducas, ac eas cum Monialibus dicti Monaſterii de Monte-Luce unum corpus, unicumque Conventum per Abbatiſſam dicti Monaſterii de Monte-Luce perpetuis futuris temporibus regendum, & gubernandum exiſtere, ac facere, nec non in electione Abbatiſſæ pro tempore dicti Monaſterii de Monte-Luce, & in ſingulis actibus tam conventualibus, quam aliis in eodem Monaſterio de Monte-Luce fieri ſolitis, pro tempore occurrentibus vocem habere decernas, ita quod Abbatiſſa dicti Monaſterii beatæ Ma-

Mariæ regimini, & administrationi ejusdem Monasterii cedente, vel decedente, seu illa alias quomodolibet dimittente, liceat ipsis Abbatissæ, & Conventui Monasterii de Monte-Luce corporaliter possessionem dicti Monasterii beatæ Mariæ, ac regiminis, & administrationis bonorum illius, auctoritate propria apprehendere, & perpetuo retinere, loci Ordinarii, vel cujuscumque alterius licentia super hoc minime requisita. Volumus autem, quod Abbatissa pro tempore, & Conventus dicti Monasterii de Monte-Luce Monasterium beatæ Mariæ prædictum in spiritualibus, & temporalibus regere, & conservare, ejusque possessiones, & bona reparare, & manutenere, ac temporalia jura solvere, & alia onera illi incumbentia supportare, teneatur ac debeat. Non obstantibus constitutionibus &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, x. Kalendas Octobris, anno XIII.

CCXLVII.

Fit Episcopus Thinen. & Michonen. Ex lib. 1. de vacat. &c. anno 13. fol. 134.

Dilecto filio Marco Sclavo de Candia Thinarum & Miconarum Electo.

DUm ad universas orbis Ecclesias, juxta pastoralis officii debitum, Apostolicæ diffundimus considerationis intuitum, illarum nimirum propensior cura nos angit, quas suis destitutas pastoribus dispendiosæ vacationis subjacere conspicimus periculis, ut per nostræ providentiæ ministerium illis, secundum cor nostrum viri præficiantur idonei in pastores, sub quorum regiminibus Ecclesiæ ipsæ in spiritualibus & temporalibus feliciter gubernentur. Dudum siquidem bonæ memoriæ Jacobo Episcopo Thinarum & Michonarum &c. Postmodum vero præfata Ecclesia per obitum dicti Jacobi Episcopi, qui extra Roman. &c. destituta. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, direximus oculos nostræ mentis &c. teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, XIII. Kalend. Novembris, anno XIII.

CCXLVIII.

Præficitur Ecclesiæ Naturen. Ex lib. 1. de Exhibitis &c. an. 13. fol. 270.

Dilecto filio Joanni Fabri Electo Naturen.

INter cetera &c. Dudum siquidem quondam Joanne Episcopo Naturen. &c. Postmodum vero prædicta Ecclesia per ipsius Joannis Episcopi obitum, qui extra Roman. &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. direximus oculos nostræ mentis, teque illi præficimus in Episcopum &c. Volumus autem quod quamprimum præsentes litteras habueris expeditas, ad ipsam Ecclesiam te personaliter conferas &c. *Ut in Constit. 2. hujus Pontif.*

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, III. Kalendas Novembris, anno XIII.

CCXLIX.

CCXLIX.

Ut Dux & Ducissa Lotharingiæ ædificent Monasterium Clarissis sub clausura & Observantia Regulari. Ex lib. 1. de beneficiis vacan. &c. anno 14. fol. 260.

Venerabili fratri Episcopo Tullen.

Vt in Constit. 3. hujus Pontif. §. I. Piis desideriis &c. Dudum siquidem pro parte dilecti filii nobilis viri Renati Ducis Barren. & dilectæ in Christo filiæ Margaritæ de Bavaria, Ducissæ Lotharingiæ, nobis exposito quod ipsi gerentes ad beatam Claram Virginem, & Ordinem ejus, specialis devotionis affectum &c. unum Monasterium Religiosarum mulierum, sub Regula, & Ordine dictæ Sanctæ, cum Ecclesia, dormitorio, campanili &c. pro usu & habitatione aliquarum Religiosarum prædictarum, in oppido Pontis-Montionis, tuæ dioecesis, sub dominio dicti Ducis consistente, construere &c. ac sufficienter dotare desiderarent, & proponerent &c. Nos tunc per alias nostras litteras tibi mandavimus, quatenus si locus hujusmodi ad hoc congruus foret, eisdem Duci, & Ducissæ præmissa faciendi licentiam largireris &c. Postmodum &c. ipsi desiderent, Monasterium prædictum sub voto, & Regulari Observantia dicti Ordinis, & clausura perpetua dumtaxat institui, & fundari.

§. II. Nos igitur &c. Fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus Duci, & Ducissæ prædictis Monasterium hujusmodi, juxta instituta, & Regularem Observantiam dicti Ordinis, sub perpetua clausura fundandi &c. ipsisque Religiosis sub voto, & Observantia Regulari, & clausura hujusmodi viventibus locum prædictum cum officinis &c. recipiendi, non obstantibus constitutionibus &c. quibuscumque, auctoritate nostra licentiam largiaris. Volumus autem, & auctoritate Apostolica concedimus, quod Religiosæ prædictæ in eodem Monasterio pro tempore degentes, omnibus & singulis privilegiis &c. gaudeant, & utantur, quibus aliæ Religiosæ dicti Ordinis in aliis earum Monasteriis in specie, vel in genere gaudent, & quomodolibet potiuntur.

Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Kalendis Februarii, anno XIV.

EUGENIUS IV.

Electus est V. *Nonas Martii*, *& coronatus* V. *Idus ejusdem anno* MCCCCXXXI.

Anno Christi 1431. Eugenii IV. anno I.

I.

Omnes domus Observantum in confinibus Turcarum subjiciuntur Custodi Bosnen. Ex archivo secreto lib. 16. Bullar. fol. 12.

Dilecto filio Juliano sancti Angeli Diacono Cardinali, Apostolicæ Sedis Legato &c.

Vt in Regest. Tomi 9. fol. 501. §. I. Rationi congruit &c. Sane dudum fel. record. Martino Papæ V. prædecessori nostro pro parte carissimi in Christo filii nostri Sigismundi Romanorum Regis Illustris exposito, quod, cum domus Fratrum Or-

Ordinis Minorum *de Observantia* nuncupatorum in regno Hungariæ, in confinibus Turcarum consistentes, retroactis temporibus sub custodia, & gubernatione Custodis domus Bosnen. ejusdem Ordinis hactenus gubernatæ fuerunt, & Fratres in domibus ipsis degentes, secundum ipsius Ordinis regularia statuta, ad Dei laudem, & Religionis decorem pure & sincere vixerant, & propterea idem Rex desiderat, ne Fratres prædicti ad mundanæ conversationis illecebras, & seculi vanitates se diverterent, sed Deo, cui dedicati erant, pure & religiose famularentur, ut domus prædictæ sub gubernatione &c. custodia dictis, Custodi, prout hactenus constitutæ erant, reponerentur, & inducerentur, ac pro parte dicti Regis prædicto prædecessori supplicato, ut domos prædictas, sub hujusmodi Custodia, & gubernatione reduci mandare, & alias super præmissis salubriter providere &c. dignaretur. Idem prædecessor voluit, & concessit, videlicet XIV. Kalend. Martii, Pontificatus sui anno XIV. tibi dari in mandatis, ut vocatis, qui forent evocandi, de præmissis omnibus & singulis, & eorum circumstantiis universis auctoritate sua te diligenter informares &c. domos prædictas, & inibi residentes Fratres hujusmodi sub custodia & gubernatione prædictis eadem auctoritate reduceres, & in statum pristinum reponeres. Non obstantibus &c. contrariis quibuscumque &c.

§. II. Ne autem pro eo quod super dictis voluntate & concessione dicti prædecessoris, ejus superveniente obitu, litteræ Apostolicæ confectæ non fuerunt, prædictus Rex voluntatis, & concessionis hujusmodi frustretur effectu, volentes, & Apostolica auctoritate decernentes, quod hujusmodi voluntas, & concessio ab eadem Data videlicet XIV. Kalend. Martii, proinde suum sortiatur effectum, ac si ejusdem prædecessoris litteræ sub ipsius diei Data confectæ fuissent, prout superius enarratur, quodque præsentes litteræ ad probandum plene voluntatem, & concessionem ejusdem ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur, circumspectioni tuæ &c. mandamus, quatenus ad executionem dictarum voluntatis & concessionis in omnibus provide procedas, ac si ejusdem prædecessoris litteræ super illis confectæ, & tibi præsentatæ fuissent, Contradictores compescendo. Non obstantibus præmissis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ MCCCCXXXI. VI. Idus Martii, anno I.

II.

Ut Rex Daniæ Observantibus ponat Cœnobium in loco Kroczils. Reg. Vat. Ex lib. 2. de Regularib. anno I. folio 86.

Venerabili fratri Episcopo Wibergen.

§. I. Rationi congruit &c. Dudum siquidem pro parte dilectorum filiorum Guardiani, & Fratrum Ordinis Minorum domus oppidi Flensburgen. Slewicen. Diœcesis fel. record. Martino Papæ V. prædecessori nostro exposito, quod olim carissimus in Christo filius noster Henricus Daniæ, Svetiæ, & Norvegiæ Rex illustris, ob sinceræ devotionis affectum &c. quoddam oratorium in fundo, seu loco dicto Kroczils erectum, ut circa illud domus cum hortis, hortalitiis, & aliis necessariis officinis pro usu & habitatione nonnullorum Fratrum dicti Ordinis, qui perpetuo inibi Altissimo deservirent, ædificaretur, pia largitione concesserat, prout in litteris dicti Regis plenius contineri dicebatur. Et supplicato, ut concessionem hujusmodi confirmare &c. recipiendi, licentiam concedere dignaretur. Idem præ- *Vide ut supra.*

prædecessor, videlicet II. Idus Julii, Pontificatus sui anno x. voluit, & concessit dari certo Judici in mandatis, ut si vocatis, qui forent evocandi, ita esse reperiret, prius concessione hujusmodi approbata, dictis Guardiano, & Fratribus oratorium recipiendi &c. licentiam, auctoritate Apostolica largiretur.

§. II. Ne autem dictus Guardianus, & Fratres voluntate, & concessione hujusmodi, pro eo quod super illis litteræ Apostolicæ, ejusdem prædecessoris superveniente obitu, confectæ non fuerint, vero suorum frustrentur effectu, volentes, & auctoritate prædicta decernentes, ut voluntas & concessio prædictæ proinde a dicta die II. Idus Julii suum sortiantur effectum, ac si super eis dicti prædecessoris litteræ sub ejusdem diei data confectæ fuissent, prout superius enarratur, quodque præsentes litteræ ad probandum plene voluntatem, & concessionem easdem ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur, fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus si vocatis, ut præfertur &c. inveneris ita esse, dummodo a dicta die in eodem oratorio non sit alicui specialiter jus quæsitum, concessionem dicta auctoritate nostra prædicta approbans, & confirmans, dictis Guardiano, & Fratribus recipiendi oratorium prædictum, & circa illud domum, ut præfertur, ædificandi, jure parochialis &c. salvo, licentiam largiaris. Piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. &c. contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ MCCCCXXXI. V. Idus Martii, anno I.

III.

Ut possit ædificari Monasterium Corporis Christi Ferrarien. Ex lib. 2. de diversis formis, anno I. folio 124.

Dilecto filio Abbati Monasterii de Gavello, Aduen. Diœcesis.

§. I. Sedis Apostolicæ copiosa benignitas, pia vota fidelium, illa præsertim, per quæ religionis propagatio, divinique cultus augmentum intenditur, ac æternæ salutis commodum procuratur, libenter exaudit, & ut optatum sortiantur effectum, partes suas favorabiliter interponit. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectæ in Christo filiæ nobilis mulieris Viridis de Piis, Domicellæ loci de Carpo, qui nullius Diœcesis existit, petitio continebat, quod ipsa de propria salute recogitans &c. quoddam Monasterium Monialium, ad gloriam, & honorem omnipotentis Dei, & beatæ Virginis gloriosæ, sub vocabulo *Corporis Christi*, in civitate nostra Ferrarien. &c. ædificare incepit, illudque &c. pro una Abbatissa & nonnullis Monialibus Ordinis sanctæ Claræ sub perpetua clausura, & secundum ejusdem Sanctæ Regulam vivere debentibus, cum Ecclesia, campanili &c. officinis &c. sufficienter dotare, perficere, & complere proponit. Quare pro parte ejusdem Viridis nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos itaque &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus prædictæ Viridi Monasterium prædictum cum Ecclesia, campanili &c. supradictis construendi &c. jure tamen parochialis &c. salvo, auctoritate Apostolica licentiam largiaris. Nos enim quascumque mulieres dictum Monasterium intrare volentes, si alias sint idoneæ, & aliquod canonicum non obstet, in dicto Monasterio, postquam illud constructum, & ædificatum, ac sufficienter dotatum fuerit, ut præfertur, recipiendi, eisque regularem habitum per ipsius Ordinis Moniales gestari solitum exhibendi, ac professionem per easdem Moniales emitti solitam, si illam in tuis manibus sponte, & libere emittere vo-

voluerint, regularem ab eis recipiendi, & admittendi, necnon pro earum instructione de quocumque Monasterio dicti Ordinis aliquas Moniales vita laudabili, & moribus commendatas, & alias in disciplina dicti Ordinis sufficienter instructas, ad id tamen voluntarias, tot videlicet, quot cum aliis receptis in dicto Monasterio juxta illius facultatem commode sustentari, & incumbentia onera supportare valeant, Superiorum suorum petita, licet non obtenta licentia, ad hujusmodi novum Monasterium transferendi, ac unam ex eis, pro hac prima vice, in Abbatissam, cui curam, & administrationem hujusmodi novi Monasterii in spiritualibus, & temporalibus plenarie committas, praeficiendi, reservata tamen in futurum Monialibus in eodem novo Monasterio pro tempore existentibus, quoties illud per cessum, vel decessum, seu alias quocumque modo vacare contigerit, Abbatissam juxta morem dicti Ordinis instituendam eligi, tibi potestatem omnimodam, necnon hujusmodi Abbatissae, & Monialibus in dicto novo Monasterio pro tempore existentibus, ut omnibus privilegiis &c. quibus aliae Abbatissae & Moniales in aliis dicti Ordinis Monasteriis commorantes gaudent, & utuntur, uti, & gaudere valeant, quodque aliquem Presbyterum secularem, qui in Ecclesia dicti novi Monasterii Missas, & alia divina officia celebret, ac eis absque juris alieni praejudicio Ecclesiastica Sacramenta ministret, necnon ipsarum confessionibus diligenter auditis, pro commissis, nisi talia fuerint, propter quae Sedes Apostolica merito esset consulenda, debitam eis absolutionem impendat, & injungat poenitentiam salutarem, eligere, & recipere valeant, auctoritate praedicta concedimus per praesentes.

Datum Romae apud sanctum Petrum anno &c. MCCCCXXXI. II. Nonas Aprilis, anno I.

IV.

Confirmatur licentia a Martino V. concessa construendi domum Observantibus in Vice-Comitatu de Murato. Ex lib. 3. de diversis formis ann. I. fol. 283.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Sollicitudinis Pastoralis officium, quod super omnes Orbis Ecclesias, dispositione divina, licet immeriti gerimus, ad hoc praecipue pulsat & excitat mentem nostram, ut ex nostra directione cultus divinus ubique refloreat, & augeatur jugiter, & quae propterea cum salute animarum, ac Religionis fervore processisse comperimus, ut illibata permaneant, Apostolico munime roboremus. Dudum siquidem pro parte dilecti filii nobilis viri Bernardi de Armaniaco Comitis Pardiaci, & Vice-Comitis Carladesii, & Murati fel. record. Martino Papae V. praedecessori nostro, exposito, quod licet venerabilis frater noster Jacobus Episcopus sancti Flori Comiti praefato, ad hoc zelo piae devotionis moto &c. Capellam sancti Galli, sancti Flori Dioecesis, quae infra dictum Vice-Comitatum de Murato, ipsius Comitis temporali ditioni subjectum, etiam tunc constituta erat, & mensae Capitulari Ecclesiae beatae Mariae de Murato dictae Dioecesis canonice censebatur unita, in domum Ordinis Fratrum Minorum *de Observantia* nuncupatorum erigendi, eamque pro aliquorum ejusdem Ordinis Fratrum, qui inibi Altissimo juxta regularia ipsius Ordinis Instituta conventualiter Missas, & alia divina officia celebrando servirent, usu & habitatione applicandi, & deputandi, per suas litteras licentiam concessisset, certis tunc expressis circa haec conditionibus adjectis. Ipse tamen Comes concessionem eamdem ex certis causis viribus non subsistere, seque praemissa licite adimplere non posse dubitabat,

Apostolicæ Sedis auctoritate sibi ad hoc etiam non suffragante; dictus prædecessor dilecto filio Præposito Monasterii Montis-Salvi, per Præpositum soliti gubernari, sancti Flori Diœcesis, ejus proprio nomine non expresso, suis litteris dedit in mandatis, ut concessionem, & litteras Episcopi supradictas, omniaque & singula in eis contenta, ac inde secuta, auctoritate Apostolica approbaret, & confirmaret, supplendo omnes defectus &c. Et nihilominus Comiti præfato domum eamdem cum Ecclesia, hortis &c. necessariis officinis erigi &c. pro usu & habitatione Fratrum hujusmodi deputandi, & applicandi, plenam &c. licentiam largiretur; jure tamen parochialis &c. salvo.

§. II. Postmodum vero &c. Dilectus filius Guillelmus Præpositus dicti Monasterii ad executionem ipsarum litterarum procedens, earum forma servata, concessionem, & litteras Episcopi, ac contenta, & inde secuta hujusmodi approbavit & confirmavit, supplendo omnes defectus supradictos, ac præfato Comiti domum præfatam, cum Ecclesia, hortis, hortalitiis, & officinis necessariis erigi, & construi faciendi, illamque pro usu & habitatione Fratrum hujusmodi deputandi, & applicandi licentiam largitus fuit; jure tamen parochialis Bredami, infra cujus limites consistit, & dictæ beatæ Mariæ Ecclesiarum, & cujuslibet alterius in præmissis omnibus salvo, ipsique Comiti, ut infra quinquennium, ex tunc computandum, domum cum Ecclesia &c. omnino compleret, seu compleri faceret, ac Fratribus in dicta domo collocandis de altaribus, campana, libris &c. tam pro divino officio inibi celebrando, quam alias pro usu eorumdem Fratrum necessariis provideret, juxta promissionem per eum desuper factam injunxit, prout in instrumento publico inde confecto, sigilli ipsius Guillelmi Præpositi appensione munito, quod in Cancellaria Apostolica examinari fecimus diligenter, plenius continetur. Quare pro parte ejusdem Comitis nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos igitur &c. approbationem, confirmationem &c. rata habentes, & grata illa, auctoritate Apostolica, tenore præsentium approbamus, & confirmamus &c. Nulli ergo &c. nostræ approbationis, & communitionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ MCCCCXXXI. III. Kalend. Maii, anno I.

V.

Ut fratri Joanni de Ramaga Tertii Ordinis concedat Eremitorium sanctæ Mariæ Magdalenæ, Abulen. Diœcef. & Ministrum instituat. Ex libro I. de diversis formis &c. anno I. folio 283.

Dilecto filio Scholastico Ecclesiæ Salamantin.

Vt in Constit. 76. Martini V. §. I. Piis devotorum supplicationibus &c. Sane pro parte dilecti filii Joannis de Ramaga Eremitæ, Abulen. Diœcef. nobis nuper exhibita petitio continebat, quod ipse summis desiderat affectibus, ut in eremitorio sanctæ Mariæ Magdalenæ de Ramaga, dictæ Diœcesis, in quo cum nonnullis Clericis, & Laicis sub regula, & secundum instituta Fratrum Tertiæ regulæ sancti Francisci, in humilitatis spiritu, & paupertate, eremiticam vitam ducit, Fratres hujusmodi regulam professi, quorum unus sit Minister, cui alii omnes obedire teneantur, inhabitent, & divina officia diurna pariter & nocturna, more ipsius Ordinis devote celebrent, seu faciant celebrari. Quare pro parte ipsius Joannis nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur laudabile desiderium prædicti Joannis plurimum in Domino

mino commendantes &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus super præmissis omnibus, & singulis, ac eorum circumstantiis universis te diligenter informes &c. Eremitorium, cujus fructus, reditus, & proventus quinque librarum Turonen. parvorum, secundum communem æstimationem valorem annuum, ut ipse Joannes asserit, non excedunt, cum possessionibus, & bonis pro usu & habitatione Fratrum hujusmodi, auctoritate nostra perpetuo deputes & ordines, ac prædictum Joannem, quoad vixerit, illius Ministrum, cui alii Fratres inibi pro tempore degentes obedire teneantur & debeant, constituas, sibique & dictis pro tempore in illo degentibus Fratribus regimen, gubernationem & usum fructum possessionum & bonorum prædictorum eadem auctoritate concedas.

Datum Romæ apud sanctum Petrum anno &c. MCCCCXXXI. II. Kalendas Maii, anno I.

VI.

Committitur ei reformatio Monasteriorum Ordinis sanctæ Claræ. Ex lib. I. de Regularibus anno I. folio 136.

Dilecto filio Generali Ministro Ordinis Minorum.

§. I. AD statum singulorum fidelium &c. Sane, sicut ex fide dignorum relatione percepimus, nonnulla Monasteria Monialium Ordinis sanctæ Claræ, in diversis locis consistentia, propter nonnullarum Abbatissarum, ac in eis degentium culpam Monialium, quæ plerumque a jugo Regularis Observantiæ deviantes, laxiorem, quam deceat, vitam ducunt, ac propter varia dissensiones & scandala, quæ in eisdem Monasteriis quotidie oriuntur, non modica reformatione indigere noscuntur. *Vi in Const. 190. Martini V.*

§. II. Nos igitur in præmissis debite providere cupientes, ac sperantes, quod tu, propter impositum tibi dicti Ordinis gubernandi & regendi onus, ad ejus & Monasteriorum prædictorum reformationem, & ad debitum statum reductionem eo diligentius incumbes, quo majori fueris per nos auctoritate munitus, tibi omnia & singula hujusmodi Monasteria, eorumque personas, tam in capite, quam in membris, auctoritate nostra visitandi, ac ea, de quibus tibi videbitur, aperta Monasteria sub debita clausura ponendi, necnon ipsorum Abbatissas secundum demerita ipsarum deponendi, & alias de novo instituendi & destituendi, Moniales quoque cum rebus & bonis suis de uno Monasterio ad aliud transferendi, bona insuper unius Monasterii ad aliud applicandi, ac omnia alia & singula agendi, faciendi & statuendi, quæ in ipsis Monasteriis secundum Deum, pro eorumdem, & personarum hujusmodi statu, utilitate, reformatione & quiete, ac divini cultus observantia; de consilio tamen & assensu discretorum, correctionis & reformationis officio noveris indigere. Contradictores etiam auctoritate nostra per censuram Ecclesiasticam, & alia Juris remedia, appellatione postposita, compescendi, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis, plenam & liberam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium facultatem concedimus & etiam potestatem, constitutionibus Apostolicis &c. non obstantibus quibuscumque &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum anno &c. MCCCCXXXI. IV. Idus Maii, anno I.

VII.

Ut præcipiat Vicario Boſnæ, ut tranſmittat Fratres habitaturos in domo Felſalven. Ex lib. 1. de diverſis formis anno 1. fol. 182.

Venerabili fratri Epiſcopo Tranſilvan.

Vt in Conſtit. 46. Martini V.

§. I. Juſtis & honeſtis &c. Dudum ſiquidem pro parte dilecti filii nobilis viri Joannis de Sello de Loroniz Domicelli, tuæ Diœceſis fel. rec. Martino Papæ V. prædeceſſori noſtro expoſito, quod olim ipſe cupiens terrena in cœleſtia &c. commutare &c. quamdam domum cum Eccleſia, ſeu capella, ſub vocabulo *ſancti Michaelis Archangeli*, necnon campanili &c. aliiſque neceſſariis officinis pro uſu & habitatione Fratrum Ordinis Minorum *de Obſervantia* nuncupatorum &c. in poſſeſſione Felſalven. ſita, prope oppidum Regen. dictæ Diœceſis, ad ipſum Domicellum legitime pertinente, de tui licentia & aſſenſu fundaverat, ac conſtrui & ædificari fecerat, ac ipſi prædeceſſori ſupradicto, ut fundationi, conſtructioni & ædificationi prædictis, pro eorum ſubſiſtentia firmiori, robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere, ac Fratribus prædicti Ordinis, ut dictam domum cum Eccleſia & officinis prædictis pro uſu & habitatione eorum recipere & perpetuo retinere poſſent, licentiam concedere, de benignitate Apoſtolica dignaretur. Idem Prædeceſſor noſter per ſuas litteras tibi, tuo proprio nomine non expreſſo, mandavit, quatenus, ſi eſſet ita, fundationem & conſtructionem prædictas auctoritate ſua approbares & confirmares. Et nihilominus eiſdem Fratribus, ut prædictam domum cum officinis prædictis recipere &c. auctoritate prædicta licentiam largireris. Et inſuper Fratribus dicti Ordinis, qui in hujuſmodi domo pro tempore morarentur, eadem auctoritate indulgeres, quod omnibus privilegiis &c. gauderent &c. prout in dictis litteris plenius continebatur.

§. II. Cum autem, ſicut exhibita nobis nuper pro parte dicti Domicelli petitio continebat, licet ad executionem prædictarum litterarum tibi præſentatarum procedens, dictas fundationem, & conſtructionem confirmaveris, tamen in ipſa domo pro executione divini myſterii, pro quo fundata principaliter exiſtit, Fratres dicti Ordinis nondum deputati fuerunt, & Vicarius Boſnæ in partibus illis ſecundum morem dicti Ordinis deputatus, quamvis ſuper hoc ſæpe requiſitus, Fratres hujuſmodi mittere contempſit, in præjudicium devotionis Domicelli, & Ordinis prædictorum. Quare pro parte dicti Domicelli nobis fuit humiliter ſupplicatum &c. Nos igitur &c. fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus, ſi eſt ita, prædicto Vicario auctoritate noſtra præcipias, ut neceſſarios Fratres dicti Ordinis, & opportunos pro myſteriis hujuſmodi peragendis, ad ipſam domum tranſmittere, & in domo ipſa laudabiliter deſerviri facere non poſtponat. Contradictores per cenſuram Eccleſiaſticam &c. Non obſtantibus, ſi eidem Vicario, vel quibuslibet aliis communiter, vel diviſim a Sede Apoſtolica ſit indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint, per litteras Apoſtolicas non facientes &c.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ, MCCCCXXXI. II. Non. Junii, anno I.

VIII.

VIII.

Fratres provinciæ Daciæ eximuntur de novo ab omnium legatorum solutione. Ex lib. I. de Regularibus anno I. fol. 213.

Venerabili fratri Episcopo Wibergen.

SAcræ Religionis, sub qua dilecti filii universi Fratres Ordinis Minorum provinciæ Daciæ &c. Sane pro parte universorum Fratrum Ordinis & provinciæ eorumdem, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim per fel. record. Alexandrum Papam IV. prædecessorem nostrum accepto, quod quotiescumque per aliquos Christifideles partium earumdem, seculum relinquentes, aliqua bona sua prædictis Fratribus pro ædificiis, libris, vestibus, & aliis eorum necessitatibus largiebantur, ac etiam in ultima voluntate relinquebant, Archiepiscopi, Episcopi, & Abbates, Priores, Præpositi, Archidiaconi, Rectores parochialium, & aliarum Ecclesiarum Prælati partium ipsarum pro tempore existentes, aliquando mediam, quandoque tertiam, seu quartam partem, de bonis largitis & relictis hujusmodi, prætextu Canonicæ portionis, ab eisdem Fratribus, in grave ipsorum Fratrum præjudicium, & scandalum prædictorum fidelium, extorquere conabantur. Idem prædecessor videlicet IV. Nonas Februarii, Pontificatus sui anno III. per suas litteras eisdem Prælatis injunxit, ac mandavit, ut de cetero nihil ab eisdem Fratribus de bonis hujusmodi exigerent, sed onera paupertatis eorum de bonis eorum propriis potius relevarent, prout in eisdem litteris plenius dicitur contineri. Quare pro parte dictorum Fratrum, nobis fuit humiliter supplicatum, ut litteris prædictis, juxta earum continentiam, atque formam robur Apostolicæ confirmationis adjicere, & alias eis in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui de præmissis, cum prædictæ litteræ originales in partibus illis, ut asseritur, existentes, nobis exhibitæ non fuerint, nec ostensæ, certiorem notitiam non habentes &c. fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus adhibitis tecum duobus, vel tribus doctis viris, & in hujusmodi cognitione expertis, de quibus tibi videbitur, non obstantibus constitutionibus &c. contrariis quibuscumque, si litteras ipsas per diligentem & solertem inspectionem, omni vitio & suspicione carere inveneris &c. litteras ipsas, ac omnia in eis contenta, prout provide facta sunt, auctoritate nostra approbes pariter & confirmes. *Vt in Reg. Tomi 9. fol. 471.*

Datum Romæ apud sanctum Petrum anno &c. MCCCCXXXI. XV. mensis Junii anno I.

IX.

Observantes revocantur ad domum Policastri a Fratribus derelictam. Ibidem folio 266.

Venerabili fratri Archiepiscopo sanctæ Severinæ.

§. I. PIis fidelium votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Antonii Ordinis Fratrum Minorum professoris, provinciæ Calabriæ, secundum morem ejusdem Ordinis, Provincialis Ministri petitio continebat, quod ipse dudum attente considerans, quod in Ecclesia seu domo sanctæ Mariæ, *eremitorio* nuncupata, extra muros terræ Policastri, sanctæ Severinæ diœcesis Fratres dicti Ordinis canonice habitare consue- *Vt in Constit. 90. Martini V.*

fueviſſent, quamvis a nonnullis citra temporibus Fratres ipſi, propter malam temporum conditionem, domum ipſam non habitaſſent, quodque univerſitas, & homines dictæ terræ, propter ſingularem devotionem, quam gerunt ad beatum Franciſcum, cuperent, quod aliqui Fratres dicti Ordinis *de Obſervantia* nuncupati, ad reſidendum in Eccleſia, & domo hujuſmodi, amodo more ſolito reducerentur, idem Miniſter prædictorum univerſitatis, & hominum, necnon dilecti filii nobilis viri Nicolai Marchionis Cotroni precibus ſuper hoc ipſi Miniſtro porrectis, etiam de conſenſu, & licentia bonæ memoriæ tunc Archiepiſcopi ſanctæ Severinæ loci Metropolitan. prædeceſſoris tui, nonnullos Fratres dicti Ordinis ad reſidendum in Eccleſia & domo prædictis, juxta conſuetudinem hujuſmodi, necnon ejuſdem Ordinis mores & inſtituta deputavit.

§. II. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, iidem Fratres ſic deputati, Eccleſiam & domum prædictas dudum laudabiliter inhabitaverint, pro parte dicti Miniſtri, nobis fuit humiliter ſupplicatum, ut reductioni & deputationi hujuſmodi robur Apoſtolicæ confirmationis adjicere dignaremur. Nos igitur &c. fraternitati tuæ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus de præmiſſis omnibus & ſingulis, auctoritate noſtra te diligenter informes &c. Fratribus antedictis, præſentibus & futuris, domum & Eccleſiam prædictas juxta conſuetudinem prædictam, pro eorum uſu &c. eiſque campanile, campanas, dormitorium, clauſtrum &c. aliaſque neceſſarias officinas inibi conſtruendi &c. licentiam largiaris. Et nihilominus Fratribus ipſis præſentibus & futuris, ut omnibus & ſingulis privilegiis &c. gaudere libere & licite valeant &c. concedas. Non obſtantibus &c. contrariis quibuſcumque. Jure tamen parochialis &c. ſalvo.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum anno &c. MCCCCXXXI. VI. Kalend. Auguſti anno I.

X.

Ut transferant Conventum intra muros Caſtri Montis-Granarii. Ibidem fol. 53.

Dilectis filiis Miniſtro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum provinciæ Marchiæ, ſecundum morem dicti Ordinis.

Ut ſupra. SAcræ Religionis &c. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, quod cum olim domus Fratrum Minorum ſancti Franciſci infra mœnia Caſtri Montis-Granarii, Firman. diœceſis, cum ejus Eccleſia conſiſteret, & temporum cauſante malitia, univerſitas dicti Caſtri mœnia ad minorem circuitum, ut ſecurius vivere, & ab hoſtium inſidiis, & inſultibus ſe tueri poſſent, reſtrinxerint, adeo quod domus, & Eccleſia prædicta extra dicti Caſtri mœnia remanſerint, ex quo in dicta Eccleſia divinus cultus diminutus plurimum exiſtit, ac Fratribus, qui in ea pro tempore reſederunt, & univerſati prædictis damna & incommoda, etiam ſubſecutis ſcandalis provenerunt. Quare pro parte veſtra, nobis fuit humiliter ſupplicatum &c. Nos itaque &c. vobis mutandi domum eamdem, & aliam loco illius cum Eccleſia, campanili &c. neceſſariis officinis in loco ad id congruo & honeſto infra eadem mœnia conſtruendi &c. fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. & quibuſcumque aliis conſtitutionibus Apoſtolicis contrariis nequaquam obſtantibus, auctoritate Apoſtolica licentiam, tenore præſentium elargimur. Jure tamen parochialis Eccleſiæ &c. ſalvo. Volumus autem quod Eccleſia prædicta extra mœnia hujuſmodi ſita, poſtquam

quam infra dicta mœnia translata & constructa fuerit, ut præfertur, ad profanos usus velut hæreditas nullatenus transferatur. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ MCCCCXXXI. IX. Kal. Septembris anno I.

XI.

Ut eligant Vicarium, cui obediant. Ibidem fol. 64.

Dilectis filiis sancti Joannis extra muros Creten. & sancti Athanasii de Rethymo, ac sancti Salvatoris de Canea, Talamonen. & Agien. diœcesis, in Insula Creten. domorum Ordinis Minorum, Fratribus de Observantia nuncupatis.

§. I. Super gregem Dominicum, nostræ vigilantiæ divinitus creditum intenti speculatoris, prout nobis desuper conceditur, exercentes officium, Christifideles singulos, præsertim regulari observantiæ deditos, eo providentiæ studio gubernari cupimus, ut ab eis omnis turbationis tollatur occasio, & laudabilibus, illi in Domino possint proficere incrementis. Dudum siquidem pro parte vestra, felicis recordationis Martino Papæ V. prædecessori nostro exposito, quod cum vos, qui inter Schismaticos, & a Romana Ecclesia & fide Catholica deviantes Græcos, adversus quorum pestiferum morbum, per medium vestri, fructus uberrimos sæpius producere dignatus est Dominus, constituti fueritis, paulatim deficeretis, ac ex illis partibus rari reperirentur, qui vellent in sancti Joannis extra muros Creten. sancti Athanasii de Rethymo, ac sancti Salvatoris de Canea, Talamonen. & Agien. diœcesis, in insula Creten. domibus, sive locis dicti Ordinis in provincia Achajæ, alias Moreæ, juxta morem dicti Ordinis forsan deinceps concedente Domino, canonice construendis morari, & Altissimo deservire volentibus, accedendi, & morandi, ut præfertur, vobis vero, & posteris vestris Fratribus dicti Ordinis, in constructis & construendis domibus, sive locis hujusmodi pro tempore moraturis, dictos alios Fratres, recipiendi & perpetuo retinendi, alicujus alterius super hoc licentia, vel consensu minime requisitis, plenam & liberam concessit facultatem.

§. II. Et nihilominus vobis, & universis Fratribus dicti Ordinis, qui in constructis & construendis domibus, sive locis hujusmodi pro tempore morarentur, ut omnibus & singulis privilegiis, indultis &c. Fratribus in Vicaria Bosnæ, secundum morem hujusmodi pro tempore commorantibus, qui etiam similibus schismaticorum premebantur insultibus, a Sede Apostolica, & generalibus Ministris dicti Ordinis tunc concessis, & in posterum concedendis, uti & gaudere valeretis, duxit indulgendum, prout in ipsius desuper confectis litteris plenius continetur.

§. III. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte vestra petitio continebat, Fratribus de Bosna prædictis, eadem auctoritate, per privilegia & indulta præmissa concessum fuerit, quod ipsi in dicta Vicaria non Ministrum Provincialem, sed Vicarium habere, ac illi subesse debeant, & quibus vos conformantes aliquandiu sub Vicarii vobis deputati regimine, directioneque fuistis. Et quia dilectus filius noster Joannes, tituli sancti Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis, eadem, ut dicitur, auctoritate fungens, inter alia statuit & ordinavit, quod omnes dicti Ordinis Fratres etiam Ministris Provincialibus obedire debeant & teneantur, omnia & singula contrarium disponantia, etiam Apostolica privilegia & indulta revocando. Vos, qui sub hujusmodi Observantia firmari, ac persistere cupitis, super eo per-

perplexitatis & timoris estis motibus implexi, quod si cuiquam Ministro provinciali subesse & obedire debeatis, talem plerumque, non de Observantia hujusmodi, sed Conventualem continget existere, & propterea vos, quominus sub ipsa Observantia, in pacis & tranquillitatis amoenitudine Domino famulari possitis, molestiis & vexationibus indebitis frequentius agitari. Nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, ut vos, prædictique posteri, quoties congruerit, aliquem idoneum dicti Ordinis de Observantia professorem in Vicarium ibidem eligere possitis, & quem ut talem sive ipsius electionem hujusmodi Generalis ejusdem Ordinis Minister pro tempore existens confirmare habeat, cuique, & non alicui provinciali Ministro subesse, ac obedire debeatis, auctoritate prædicta, tenore præsentium indulgemus. Non obstantibus statuto & ordinatione præmissis &c. contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum anno &c. MCCCCXXXI. Kalendis Octobris anno I.

XII.

Ut Fratres admittant domum in oppido Bargen. Ex lib. 3. de diversis formis anno I. fol. 129.

Dilecto filio Abbati Monasterii sanctæ Mariæ de Cabirio, Taurinen. diœcesis.

Vide Constit. 68. Martini V.

PIis supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Universitatis, & hominum loci de Bargis, Taurinen. diœcesis petitio continebat, quod ipsi in eodem loco, qui satis amplus & populosus, & in quo nulla regularis domus alicujus ex Ordinibus Religiosorum Mendicantium situata existit, ad ipsorum consolationem &c. unam claustralem domum, cum Ecclesia, campanili &c. & aliis necessariis officinis, pro usu &c. Fratrum Ordinis Minorum &c. fundare &c. proponunt &c. Quare pro parte dictorum Universitatis &c. hominum nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus eisdem Universitati, & hominibus, in aliqua congrua & honesta parte loci hujusmodi domum prædictam, cum Ecclesia, campanili &c. & aliis necessariis officinis hujusmodi, pro usu et habitatione perpetuis ipsorum Fratrum juxta formam constitutionis fel. record. Clementis Papæ VI. prædecessoris nostri super hoc editæ fundandi &c. ipsisque Fratribus domum ipsam recipiendi, et in ea perpetuo manendi, diœcesani loci, et cujuscumque alterius licentia super hoc minime requisita, plenam et liberam, auctoritate nostra licentiam largiaris. Nos enim, si per te dictam licentiam elargiri contigerit, ut præfertur, Fratribus prædictis, qui in domo hujusmodi pro tempore residebunt, ut omnibus & singulis immunitatibus &c. concessis uti et gaudere libere et licite valeant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus. Non obstantibus piæ memoriæ Bonifaci Papæ VIII. &c. contrariis quibuscumque. Jure tamen parochialis &c. salvo.

Datum Romæ apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ MCCCCXXXI. XVII. Kal. Novembris anno I.

XIII.

XIII.

Ut admittant Cœnobium in insula Vicentin. Ex lib. 1. de Regularibus ann. 1. fol. 229.

Dilectis filiis Vicario, & Fratribus Ordinis Minorum de Observantia, provinciæ Romanæ secundum morem dicti Ordinis.

SAcræ Religionis &c. Exhibita siquidem nobis pro parte vestra petitio continebat, quod cum dilectus filius Onufrius de Svessa, Presbyter Svessan. Ecclesiam sine cura sancti Joannis de Insula Vicentin. Montisflasconen. diœcesis, per Sedem Apostolicam sibi sua vita durante, etiam Episcopi Montisflasconen. qui tunc erat, accedente consensu, concessam, destructam, et derelictam construxerit et reparaverit, et desideret quod in insula et Ecclesia prædictis unus locus, cum Ecclesia, campanili &c. officinis, pro usu et habitatione aliquorum Fratrum vestri Ordinis construatur, et propterea idem Onufrius Ecclesiam prædictam, et omne jus sibi in dicta Ecclesia, et alias sibi quomodolibet competens, in manibus nostris sponte et libere resignaverit, nosque resignationem hujusmodi duxerimus admittendam, pro parte dicti Onufrii, et vestra nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos igitur &c. vobis Ecclesiam, et insulam prædictas, auctoritate nostra, recipiendi, et apud illas unum locum cum Ecclesia, campanili &c. construendi &c. perpetuo retinendi, fel. record. Bonifacii Papæ VIII. ceterisque contrariis nequaquam obstantibus, Ordinarii loci, et alicujus alterius licentia non obtenta, jure tamen parochialis Ecclesiæ in omnibus salvo, auctoritate præfata licentiam elargimur. Et insuper vobis, et aliis Fratribus, qui in hujusmodi domo construenda pro tempore morabuntur, ut omnibus privilegiis &c. utamini &c. quibus alii Fratres dicti Ordinis utuntur &c. concedimus per præsentes. Nulli ergo &c. *Vide Constit. 13. Bonifacii IX.*

Datum Romæ apud sanctum Petrum anno &c. MCCCCXXXI. XIII. Kal. Novembris, anno 1.

XIV.

Ut admittant tria loca in variis Provinciis. Ex lib. 2. de Regularib. an. 1. fol. 46.

Dilectis filiis Joanni Corethyæ de Spaleto, & Blasio de Sclavonia Fratribus Ordinis Minorum professoribus.

§. I. DUm uberes fructus, quos sacer Ordo vester in agro Dominico militantis Ecclesiæ, in propagationem Religionis, & fidei orthodoxæ producit assidue, diligenter attendimus, dignum censemus & congruum, ut circa ea quæ Ordinis, & Professorum ejus, divini cultus, & animarum salutem respiciunt, paternis, & salubribus studiis intendamus. Sane pro parte vestra nobis nuper exhibita petitio continebat, quod in regno Hungariæ apud quemdam montem altissimum, qui *Catena mundi* vulgariter nuncupatur, ac in provinciis Dalmatiæ, Croatiæ, Bosnæ, & Sclavoniæ nonnulla loca existant, in quibus Christiani fideles inhabitant, quæ Crucis Dominicæ inimici, Turcæ sæpissime perlustrantes, Christicolas prædictos, & eorum filios secum asportant, & bona ipsorum in prædam adducunt, multisque pœnis Christicolas eosdem trucidant & afficiunt, & propter timores ipsorum, Sacerdotes & Ministri Ecclesiæ in hujusmodi locis & par-

partibus minime stare volunt, quinimo loca, & partes ipsas potius fugientes, ipsique carentes Presbyteris, prædicatoribus, qui eisdem baptisma conferant, ac instruant, & informent, quomodo ipsos in domo Dei oporteat conversari, careant Ecclesiasticis Sacramentis necessariis, & multoties sine baptismate, ac Sacramentis damnabiliter moriuntur, viventesque in fide taliter morbidi & infecti, in varios errores contra articulos fidei Catholicæ incidentes, inficiunt gregem fidelium, & perturbant. Quare pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum, ut infra dictas Provincias Dalmatiæ, Croatiæ, Bosnæ, Sclavoniæ, & Hungariæ tria loca, pro usu vestro & habitatione, si vobis pia largitione fidelium concedantur, vel alias justis, & canonicis titulis ipsa poteritis adipisci, recipere, & in quolibet ipsorum locorum Ecclesiam, seu oratorium cum campanili &c. & aliis necessariis officinis construere pro Ordine antedicto possitis, in quibus Fratres vestri Ordinis commode valeant residere, Altissimo in humilitatis spiritu perpetuo famulari, & ut dictos Christifideles eorum prædicationibus, ac salubribus documentis instruant, hortentur, & doceant, eisque infra dictum montem dumtaxat consistentibus baptisma, & omnia Ecclesiastica necessaria Sacramenta conferre valeant pro salute ipsorum, licentiam concedere dignaremur.

§. II. Nos itaque vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vobis, & posteris vestris Fratribus dicti Ordinis, recipiendi tria loca in dictis Provinciis, si vobis pia largitione fidelium concedantur, vel alias justis titulis poteritis adipisci, recipere, & licite retinere valeatis, & in quolibet ipsorum locorum Ecclesiam, sive oratorium cum campanili &c. & aliis necessariis officinis construendi &c. dictosque Christicolas prædicationibus, aliisque verbis salutis instruendi, & docendi, per quæ animas eorum, quantum vobis divina clementia concesserit, Deo lucrifaciendi, ipsisque fidelibus baptisma, & Ecclesiastica Sacramenta hujusmodi ministrandi, ipsorum confessiones audiendi, eisque injungendi pœnitentias salutares, plenam & liberam, tenore præsentium, auctoritate Apostolica concedimus facultatem. Primo reservatis omnibus juribus, & jurisdictionibus Rectorum, & Ecclesiarum parochialium, & aliarum, in quarum parochiis & territoriis Ecclesias hujusmodi, seu oratoria duxeritis erigenda. Et nihilominus vobis, & universis Fratribus dicti Ordinis, qui in construendis Ecclesiis, seu oratoriis, domibus, seu locis hujusmodi pro tempore morabuntur, ut omnibus, & singulis privilegiis, indultis &c. concessis, & in posterum concedendis uti & gaudere valeatis & valeant, auctoritate prædicta, tenore præsentium, de speciali gratia indulgemus. Non obstantibus fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum anno &c. MCCCCXXXI. V. Nonas Novembris, anno I.

XV.

Cassantur litteræ Martini V. circa subjectionem omnium Tertiariorum regimini Generalis, & aliorum Ordinis Minorum. Ibid. fol. 26.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. AD Apostolicæ dignitatis apicem &c. Dudum siquidem fel. rec. Nicolaus Papa IV. prædecessor noster, dilectis filiis Fratribus, & dilectis in Christo filiabus Sororibus Ordinis Fratrum de Pœnitentia, lit-

litteras concessit tenoris subsequentis: *Nicolaus Episcopus servus servorum Dei, dilectis filiis Fratribus, & dilectis in Christo filiabus Sororibus Ordinis Fratrum de Pœnitentia tam præsentibus, quam futuris salutem &c. Super montem Catholicæ fidei &c.* usque ad se *noverit incursurum*. *Datum Reate, xv. Kalend. Septembris, Pontificatus nostri anno II.*

§. II. Postmodum vero pro parte dilectorum Antonii de Massa Generalis, & singulorum Provincialium Ministrorum, universorumque Fratrum Ordinis Minorum bonæ memoriæ Martino Papæ V· etiam prædecessori nostro exposito, quod nonnullæ tam Ecclesiasticæ, quam seculares utriusque sexus personæ in diversis mundi partibus constitutæ, quæ sub quodam velamine sanctitatis habitum griseum, Ordinis Fratrum Minorum habitui quasi conformem deferentes, & beati Francisci nomen assumentes, *de Tertia Regula* dicti Sancti, alias *de Pœnitentia* se appellabant, tam ex privilegiis eis, ut asserebant, concessis, quam etiam propria auctoritate nonnumquam in communi, quandoque vero ad partem, sub quadam vivendi norma, quasi in propria libertate, & absque debita subjectione, & obedientia religiosam vitam ducere se asserebant, & præsumebant; unde dicti Ordinis non solum confusio generabatur & contemptus, verum etiam simplices sic decepti ad diversas ducebantur hæreses & errores, pluraque scandala & pericula proveniebant animarum, dictus Martinus prædecessor per suas litteras venerabili fratri nostro Jordano Sabinen. tunc Albanen. Episcopo dedit in mandatis, ut omnes & singulos Fratres & Sorores de Regula, vel de Pœnitentia hujusmodi nuncupatos, tam præsentes, quam futuros, cujuscumque gradus, vel conditionis essent, & ubicumque consisterent, eidem Ordini, & ejus Superioribus in omnibus, eorum tamen vivendi & continendi forma semper salva, subjicere, ipsosque prædictis Generali, & Provincialibus Ministris pro tempore existentibus, quemadmodum ceteri, & veri dicti Ordinis Fratres & Sorores subjecti existerent, subjectos esse debere decerneret, statuens & ordinans, quod prædicti Ministri Fratres de Regula, & Sorores prædictos, quoties expediens foret, per se, vel alios ad hoc idoneos visitare, corrigere, & delinquentes & excedentes pro demeritis punire & emendare, eorumque confessiones audire, & ipsis pœnitentiam salutarem injungere, ac omnia Sacramenta Ecclesiastica ministrare, omnemque aliam, quæ tamen illorum Observantiæ, seu continentiæ penitus non obviaret, jurisdictionem in illos exercere valerent, prout in litteris Martini prædecessoris hujusmodi facta fuere, lites etiam indecisæ pendentes, necnon scandala, & inconvenientia plurima prodierint hactenus, & de majoribus, nisi desuper Apostolicæ Sedis provisio quantocius adsit, verisimiliter formidetur, & quia donec præmissa daretur occasio quietis, votivæque directionis ubertate progressus, ipsorum Fratrum de Pœnitentia, & Sororum status omnino redderetur intranquillus.

§. III. Nos igitur &c. attente recensentes congruum non existere, quod ipsarum dicti Nicolai prædecessoris nostri, quæ tam digestæ, tantæque maturitatis, & libraminis adminiculo processerunt, & quibus alias longævis adeo temporum curriculis derogatum non fuit, litterarum series alicujus debeat facto præsumptionis immutari, præmissis quoque scandalis & inconvenientiis, quantum nobis ex alto permittitur, obviare, necnon salubre remedium adhibere cupientes, ac omnes prædictas lites penitus extinguentes, litteras Martini prædecessoris, illarumque prætextu facta, ut præmittitur, statuta & ordinationes hujusmodi, ac quæcumque inde secuta, auctoritate Apostolica, præsentium serie, de certa scientia revocamus, cassamus, & irritamus, ac nullius volumus existere firmitatis; Decernentes

ipsas litteras ejusdem Nicolai prædecessoris plenarium debere roboris obtinere vigorem, proinde in omnibus, & per omnia, ac si prædictæ litteræ dicti Martini prædecessoris nullatenus emanassent, irritum quoque & inane, si quidquam in contrarium a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, ac districtius inhibentes Ministris, & ipsius Ordinis Minorum Fratribus prædictis, ne prætextu litterarum Martini prædecessoris, hujusmodi Fratres de Pœnitentia, Sororesque prædictos, vel eorum aliquem vexent quomodolibet, aut molestent. Non obstantibus præmissis, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ extinctionis, cassationis, irritationis, constitutionis, inhibitionis, & voluntatis infringere.

Datum Romæ apud sanctum Petrum anno &c. MCCCCXXXI. XVII. Kalend. Decembris, anno I.

Simili modo venerabilibus fratribus Archiepiscopo Compostellan. & Episcopo Perusin. ac dilecto filio Archipresbytero sanctorum Celsi & Juliani de Urbe. Hodie nostras fieri mandavimus tenoris sequentis. *Eugenius Episcopus servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Ad Apostolicæ dignitatis apicem &c.* ut supra. *Cupientes igitur, ut hujusmodi nostræ litteræ progressu temporis irrefragabiliter observentur, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum per vos, vel alium, seu alios ipsis Fratribus, & Sororibus opportunæ defensionis auxiliis assistentes, non permittatis eos, vel aliquem illorum contra nostras constitutionem & inhibitionem prædictas &c.* Datum ut supra.

ANNO CHRISTI 1432. EUGENII IV. ANNO I.

XVI.

Ut construat Cœnobium in villa de Salbiaco. Ex archivo secreto lib. 16. Bullarum fol. 231.

Dilecto filio nobili viro Georgio Noliti, Domino de Latrimollia, Aurelianen. diœcesis.

Ut in Reg. Tomi 9. fol. 474.

§. I. Sinceræ devotionis affectus &c. Sane pro parte tua nobis nuper exhibita petitio continebat, quod tu piæ devotionis &c. in oppido, seu villa de Sulbiaco, Aurelianen. diœcesis tuo dominio temporali subjecto, unam domum cum Ecclesia, campanili &c. officinis pro usu & habitatione aliquorum Fratrum dicti Ordinis, qui inibi deserviant laudabiliter in divinis, fundare &c. proponis &c. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. tibi in aliquo loco dicti oppidi, seu villæ ad hoc congruo & accommodo, domum pro usu & habitatione cum Ecclesia &c. officinis prædictis, juxta formam constitutionis fel. rec. Clementis Papæ VI. &c. fundandi, &c. illamque prout tibi videbitur, ipsis ornamentis decorandi, dictisque Fratribus domum ipsam sic fundatam recipiendi &c. concedimus facultatem. Nos enim, si per te domum prædictam fundari &c. Fratribus dicti Ordinis in eadem domo pro tempore moraturis, ut omnibus, & singulis privilegiis &c. concessis uti, & gaudere plenarie valeant &c. indulgemus. Non obstant. tam piæ memoriæ Bonifacii Papæ VIII. &c. quam aliis Apostolicis constitutionibus &c. quibuscumque, jure &c. salvo. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum anno &c. MCCCCXXXII. V. Idus Januarii, anno I.

XVII.

XVII.

Confirmatur donatio quarumdam hæreditatum, & Ecclesiæ sanctæ Mariæ de Valle, Astoricen. Diœcesf. Ex lib. I. de Regularib. de diversis &c. anno I. fol. 97.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. Regimini universalis Ecclesiæ quamquam immeriti, disponente Domino, præsidentes, curis urgemur, & assidua meditatione pulsamur, ut quorumcumque Religiosorum, & præsertim Fratrum Minorum, quorum beatus Franciscus instituit Ordinem, illorumque personæ dirigantur salubriter, et feliciter gubernentur, ac ne in spiritualibus, vel temporalibus detrimenta subeant, libenter ipsis, quantum possumus, opportunæ provisionis remedium adhibemus.

§. II. Dudum siquidem quondam Petro de Luna in sua obedientia, de qua partes illæ erant tunc, Benedicto XIII. nuncupato, pro parte dilectorum filiorum universorum Fratrum Tertii Ordinis sancti Francisci exposito, quod olim venerabilis frater noster Episcopus Astoricen. certis ex causis animum suum moventibus, ruralem Ecclesiam sanctæ Mariæ de Valle, suæ Diœcesf. quæ tunc Rectore carebat, cum suis decimis, oblationibus, juribus & pertinentiis, ut domus, in qua aliqui ex Fratribus perpetuo residerent, & in dicta Ecclesia divinis manciparentur obsequiis, ac juxta & secundum dicti Ordinis regularia instituta devotum Domino virtutum præstarent obsequium, cum officinis necessariis ad opus ipsorum Fratrum construeretur, necnon omnes hæreditates in sanctæ Mariæ Magdalenæ de villa de Lazaro, dictæ Diœcesf. locis consistentes, quæ de mensa ipsius Episcopi existebant, Fratribus dictæ domus, qui in eadem residerent, contulerat & donarat, quodque nonnulli ex dictis Fratribus postmodum Ecclesiæ & hæreditatum, juriumque, et pertinentiarum prædictorum possessionem fuerant adepti, & ex tunc in quadam domo ad opus ipsorum Fratrum constructa residerant & tunc residebant, divinis obsequiis, juxta ipsorum Fratrum instituta, in dicta Ecclesia laudabiliter serviendo, prædictus Petrus tunc Benedictus XIII. nuncupatus, per suas litteras dilecto filio Abbati Monasterii sanctæ Mariæ de Cartazedo, prædictæ Diœcesf. ejus proprio nomine non expresso, dedit in mandatis, ut si de collatione, donatione, & aliis præmissis sibi legitime constaret, illa & quæcumque inde secuta, dummodo canonice facta forent, confirmaret & approbaret, prout in ipsis litteris plenius continetur.

§. III. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Ministri & Fratrum dictæ domus petitio continebat, bonæ memoriæ Pascasius Episcopus Astoricen. etiam quadraginta, imo pluribus elapsis annis, ipsam Ecclesiam, quæ tunc *Eremitorium* dicebatur, in hujusmodi domum ordinaverit, & deinde ipsius successor piæ recordationis Alphonsus etiam Episcopus Astoricen. de dictorum filiorum Capituli Astoricen. consilio & assensu, quamdam hæreditatem in dictis locis consistentem & ad eamdem mensam legitime spectantem, prædictæ domui contulerit, atque donaverit, & executionem dictarum litterarum per quondam Didacum Abbatem ipsius Monasterii factam, minus rite ab aliquibus processisse firmetur, pro parte Ministri, domus & Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, ordinationem, collationem & donationem prædictas, ac quæcumque inde secuta rata haben-

bentes & grata, illa auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, supplentes omnes defectus, si qui intervenerint in eisdem. Nulli ergo &c. nostræ communitionis & suppletionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXI. IX. Kalendas Martii, anno I.

XVIII.

Ut Observantibus construant Cœnobium. Reg. Vatic. ex lib. I. de Regularibus, anno 2. fol. 272.

Dilectis filiis Universitati & hominibus terræ nostræ Nursiæ, Spoletan. Diœcesi.

Ut in Const. 30. Martini V.

§. I. Piis fidelium votis &c. Cum itaque &c. vos zelo devotionis accensi &c. tam de bonis a Deo vobis collatis, quam aliis Christifidelium piis ad hoc porrigendis suffragiis, unam domum in honorem, & sub vocabulo beatæ Mariæ Virginis *de l'Annunciata* nuncupatam, cum Ecclesia, campanili &c. officinis pro usu &c. Fratrum *de Observantia* nuncupatorum, qui sub stricta hujusmodi Observantia inibi debeant Altissimo perpetuo deservire, in districtu terræ Nursiæ, Spoletan. Diœcesi. in loco *Caprignele* nuncupato &c. fundare &c. proponatis, pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. devotioni vestræ de bonis, & suffragiis hujusmodi, domum cum Ecclesia, campanili &c. & aliis officinis hujusmodi, in loco præfato fundandi, construendi &c. ipsisque Fratribus domum cum Ecclesia hujusmodi, postquam fundatæ, constructæ & ædificatæ fuerint, cum omnibus juribus & pertinentiis prædictis recipiendi &c. Diœcesani loci, & cujuscumque alterius licentia & assensu super hoc minime requisitis, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. ceterisque contrariis quibuscumque nequaquam obstantibus supradictis &c. licentiam elargimur, jure tamen parochialis &c. salvo, eisdem domui et Ecclesiæ, postquam fundatæ, constructæ et ædificatæ fuerint, ut præfertur, ac universis Fratribus dicti Ordinis *de Observantia*, qui inibi pro tempore deguerint, nihilominus concedentes, ut omnibus et singulis privilegiis &c. concessis uti valeant et gaudere. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. XV. Kalendas Aprilis, anno II.

XIX.

Ut construatur Conventus in villa Stanayci. Ex lib. I. de diversis formis, anno 2. folio 127.

Dilecto filio Officiali Lausanen.

Vide Const. 68. Martini V.

§. I. Piis supplicum &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum, nobilis viri Humberti Bastardi de Sabaudia, Militis, ac Syndicorum, Burgensium et incolarum villæ Stanayci, Lausanen. Diœcesi. petitio continebat, quod ipsi devotionis fervore accensi &c. necnon ut dictæ villæ, & alii partium illarum Christifideles in fide Catholica per sacræ Scripturæ expositionem eo ferventius solidentur, ac ei in divinis laudibus deserviatur, de propriis bonis a Deo sibi collatis unam domum cum

cum campanili &c. & aliis necessariis officinis pro usu, et habitatione Fratrum Ordinis Minorum, qui deserviant laudabiliter in divinis, hominibus dictæ villæ et extra eam, in loco habili et idoneo fundare &c. ipsamque paramentis, et aliis necessariis Ecclesiasticis ornamentis fulcire desiderant. Quare pro parte Militis, Syndicorum, Burgensium, et incolarum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus si est ita, eisdem Militi, Syndicis, Burgensibus et incolis, in dicta villa, vel extra eam in loco prædicto habili et idoneo domum prædictam, cum campanili &c. aliis necessariis officinis pro usu &c. dictorum Fratrum perpetuis, juxta modum constitutionis fel. record. Clementis Papæ VI. prædecessoris nostri super hoc editæ, fundandi &c. ac eisdem Fratribus inibi se transferendi, eisque domum ipsam recipiendi &c. largiaris, jure tamen parochialis &c. salvo &c. Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. XII. Kalendas Aprilis, anno II.

XX.

Ut Observantes domum apud Laudam retineant, & ab excommunicatione absolvantur. Ex lib. I. de Regularib. anno 2. fol. 282.

Dilecto filio Præposito domus sancti Joannis de vineis Lauden.

§. I. Sacræ Religionis propagationem, et divini cultus augmentum sinceris zelantes affectibus, illis libenter intendimus, et quos errore ductos, spe bonæ actionis excessisse comperimus, suæ humiliter desiderantes provideri saluti, pii patris more, provisionis ejusdem impendiis prosequimur opportunis. Sane pro parte Rizardi de Restis, et Vincentii de Cottis, ac nonnullorum aliorum Ordinis Minorum professorum nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias quidam cives Lauden. ad Ordinem prædictum specialem gerentes devotionis affectum, ac desiderantes quod prope civitatem Lauden. quædam domus pro usu et habitatione nonnullorum Fratrum dicti Ordinis fundaretur et erigeretur, pro sortiendis fundatione et erectione hujusmodi, Ecclesiam sancti Joannis Baptistæ super *Castapulignani* extra portam Regalem, civitatis prædictæ, a quacumque Mendicantium domo spatio centum et quadraginta cannarum distantem, et quæ olim Hospitalis sancti Joannis Hierosolymitani fuerat, cum campanili, campana et certis ejusdem Ecclesiæ illi contiguis ædificiis, ipsis Fratribus pro eorum usu et habitatione canonice donari procurarunt, ac ipsis solum, seu certum spatium terræ ipsi Ecclesiæ adjacens, et tunc ad eam pertinens, per eosdem cives, pro aliis eorum terris et possessionibus canonico ex cambio acquisitum, in hortos et hortalitia eorumdem Fratrum redigendum, et ad hoc, ut etiam in illo aliæ pro ipsis Fratribus officinæ necessariæ fieri possent, pie donarunt et etiam assignarunt, quodque postmodum iidem Rizardus et Vincentius, ac alii professores, contra constitutionem fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. ejusdem constitutionis forsan ignari, et sine hujusmodi licentia Ecclesiam cum campanili, campana, ædificiis et solo, pro eorum domo receperunt, illamque ex tunc tenuerunt, et in ea morati sunt, prout de præsenti morantur, alias inibi juxta Regularem Observantiam Ordinis prædicti laudabiliter vivendo.

§. II. Cum autem iidem Rizardus et Vincentius, ac alii professores prædicti propterea dictam excommunicationis sententiam incurrerint, ac super his, eis et eorum statui, necnon in domo prædicta honorum operum fructus. pro-

progressuros fore sperantes, etiam super hoc, quod Ecclesiam et domum cum campanili, campana, ædificiis, et solo hujusmodi retinere, et tam ipsi, quam alii, qui inibi, sub hujusmodi Observantia Altissimo famulari voluerint, in ea remanere et morari possint, provideri desiderent, pro parte Rizardi, et Vincentii, ac aliorum dictorum professorum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. III. Nos igitur &c. discretioni tuæ, per Apostolica scripta mandamus, quatenus præfatos Rizardum, et Vincentium, ac alios, qui sententiam prædictam incurrerunt, Fratres præfatos, si id humiliter petierint, ab eadem sententia, auctoritate nostra, hac vice dumtaxat, absolvas in forma Ecclesiæ consueta, injunctis inde eis, pro modo culpæ pœnitentia salutari et aliis, quæ de jure fuerint injungenda, necnon cum eisdem Fratribus super irregularitate, si quam hujusmodi sententiis ligati, Missas, et alia divina officia celebrando, contraxerunt, eadem auctoritate dispenses, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, sive notam per eos, præmissorum occasione contractam, penitus aboleas. Et nihilominus vocatis, qui fuerint evocandi, super aliis expositis hujusmodi, & eorum circumstantiis universis, auctoritate præfata, te diligenter informes, & si per informationem hujusmodi ea repereris veritate fulciri, super quo tuam conscientiam oneramus, eisdem Rizardo, & Vincentio, ac aliis Fratribus prædictis, postquam absolutionem, dispensationem & abolitionem prædictas feceris, domum & Ecclesiam cum campanili, campana, ædificiis & fundo hujusmodi retinendi, & alias officinas præfatas pro usu & habitatione prædictis construi faciendi, eisque & aliis Fratribus, qui in domo hujusmodi, sub Observantia præfata pro tempore degere voluerint, in ea standi & morandi, Diœcesani loci &c. minime requisito, præfata, & quibuscumque aliis Apostolocis constitutionibus &c. ceterisque contrariis nequaquam obstantibus, plenam &c. licentiam largiaris. Nos enim &c. Fratribus qui in eadem domo pro tempore morabuntur, ut omnibus privilegiis &c. uti & gaudere possint, eadem auctoritate concedimus per præsentes, jure tamen parochialis &c. salvo.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. II. Kalendas Aprilis, anno II.

XXI.

Annullantur litteræ Martini V. circa promotos ad gradum Magisterii ante ipsarum litterarum emanationem. Ex archivo secreto lib. 16. Bullar. folio 269.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. Romani Pontificis providentia circumspecta nonnumquam per prædecessores suos ordinata, statuta, atque decreta mutat & variat, modificat & restringit, prout, personarum, rerum & temporum qualitate pensata, conspicit in Domino salubriter expedire. Dudum siquidem fel. rec. Martinus Papa V. prædecessor noster volens corrigere abusum, quem factum fuisse, & fieri continuo intelligebat in Ordine Fratrum Minorum, circa promotionem ad gradum Magisterii in Theologia, de personis, quæ ad dicti Magisterii gradum promoveri consueverant sine debito cursu, & lectura Sententiarum in Universitatibus approbatis, per suas litteras statuit & decrevit, ut tales eo modo promoti minime gaudere possent beneficiis &c. concessis, nec pro Magistris haberentur, prout in ipsis litteris plenius continetur, quarum tenor sequitur in hac forma: *Martinus Episcopus &c. ad futuram rei memoriam. Cum in humanis scientiis &c.* ut in Bul-

Bulla 236. ejusdem Martini. *Datum Romæ apud sanctos Apostolos, Kalend. Decemb. anno* XIII.

§. II. Cum autem postmodum ad nostram notitiam sit deductum, multos errores, divisiones, rixas & scandala in dicto Ordine, propter has litteras exoriri, maxime propter promotos, antequam litteræ cum decreto hujusmodi emanassent. Nos cupientes scandalis obviare, & ipsum Ordinem in tranquillitate, & pace paternis affectibus conservare, ad hoc etiam dilectorum filiorum Generalis Ministri, & Procuratoris dicti Ordinis supplicationibus inclinati, volumus, & præsentium tenore, Apostolica auctoritate decernimus, quod hujusmodi prædecessoris litteræ ad eos, qui ante ipsarum litterarum Datam, ad Magisterium promoti fuerunt, minime se extendant, quibus, quantum ad ipsos dumtaxat pertinet, derogamus &c. Verumtamen si qui ex eis indigne promoti fuerint post, & contra alias litteras prædecessoris ejusdem, quæ de promovendis ad Magisterium faciunt mentionem, ipsarum litterarum, quas in suo robore volumus in omnibus permanere, decreto & pœnæ subjaceant, ad ceteros autem promotos post ipsarum litterarum datam, quæ tantum de promotis loquuntur, & præsentibus sunt insertæ, easdem litteras volumus inviolabiliter observari, quas quantum ad eos pertinet, auctoritate simili confirmamus &c. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. Kalendis Aprilis, anno II.

XXII.

Ut ad arbitrium Confessorem eligant. Reg. Vat. Ex lib. I. de Regularibus, ann. fol. 287.

Dilectis in Christo filiabus Sororibus, ac personis, sub perpetua clausura, ac tertia Observantia Ordinis sancti Francisci, in domo sita juxta Capellam sancti Apri Colonien. degentibus.

DEvotionis vestræ sinceritas promeretur, ut votis vestris, in his præsertim quæ ad animarum vestrarum salutem tendere valeant, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus. Hinc est quod nos &c. ut quivis idoneus & discretus Presbyter, quem vos, & pro tempore in domo sita juxta capellam sancti Apri Colonien. sub perpetua clausura, & Observantia tertia Ordinis beati Francisci commorantes Sorores ad hoc elegeritis, confessiones vestras diligenter audire &c. necnon Eucharistiæ, Extremæ-Unctionis, aliaque Sacramenta &c. ministrare, ac vota minora, si quæ emiseritis, & quæ commode servare non possitis, in alia pietatis opera commutare valeat, quodque in prædicta capella, etiam dum parochialis Ecclesia, infra cujus limites ipsa capella consistit, Ecclesiastico fuerit interdicto supposita, januis clausis, excommunicatis et interdictis exclusis, non pulsatis campanis, & submissa voce, in vestra, & familiæ vestræ præsentia, per proprium, vel alium Sacerdotem idoneum, dummodo vos, vel familia prædicta causam non dederitis interdicto, nec ejus occasione id vobis, vel illis specialiter interdici contigerit, Missas, & alia divina officia celebrari facere licite valeatis, devotioni vestræ &c. indulgemus &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. Idibus Aprilis, anno II.

XXIII.

Minister Generalis absolvitur a juramento præstito in Capitulo generali Assisii. Ex Archivo secreto, lib. 16. Bullar. fol. 284.

Ad futuram rei memoriam.

MOnet nos sæpe officii Pastoralis cura, ut quæ per felic. mem. prædecessores nostros Romanos Pontifices, sive nos edita, concessa, vel decreta fuerunt, modificare, declarare & immutare, et nonnunquam super his denue providere curemus, secundum varios casus & respectus, prout rerum & temporum conditione pensata, in Domino cognoscimus salubrius convenire. Sane quidem cum alias in generali Capitulo Fratrum Minorum in civitate nostra Assisii dilectus filius noster Joannes tituli sancti Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis, per piæ rec. Martinum Papam V. de consilio venerabilium Fratrum S. R. E. Cardinalium, de quorum numero tunc eramus, Legatus habens pro reformatione Ordinis ipsorum Fratrum omnimodam auctoritatem, & facultatem dicto Capitulo præsidendi, dederit certas constitutiones, quas postea ipse prædecessor noster approbavit &c. & per easdem litteras motu proprio certas additiones, declarationes & modificationes edideret, atque fecerit constitutionum prædictarum, quibus certum juramentum, quod dilectus filius Guillelmus de Casali, ejusdem Ordinis Minorum Generalis Minister de dispensationem ullam super dictis constitutionibus, vel earum aliqua non petendo, & obtenta non utendo, in prædicto Capitulo Assisii celebrato præstitit, ipse prædecessor noster motu proprio relaxavit. Nos etiam advertentes quam plurima eidem Ordini Minorum, cujus prosperi status directio, & onus ipsi Guillelmo Generali Ministro principaliter incumbunt, fructuosa, ac utilia, ingruentibus casibus, sub ejusdem juramenti strictura pro tempore impediri, aut ipsi Ordini præjudicium evenire, censentes minus esse congruum ipsum Guillelmum Generalem Ministrum, qui caput esse dignoscitur, arctius, quam membra, sub dicti juramenti strictura ligari &c. prædicti prædecessoris nostri in hac parte vestigiis inhærentes, motu proprio &c. prædictum juramentum a dicto Guillelmo Generali Ministro præstitum, ut præfertur, cujus verba, formam, atque tenorem hic volumus pro sufficienter expressis &c. relaxamus, eumdem Guillelmum Generalem Ministrum declarantes & volentes ad ipsius juramenti Observantiam nullatenus teneri, aut obligari. Non obstan. aliquibus revocationibus per nos incontrarium editis, per quas decreverimus, vel voluerimus prædictum Guillelmum Generalem Ministrum teneri ad ipsum juramentum, ac litteris nostris quibuscumque, etiam si de illis sit mentio specialis habenda, constitutionibus Apostolicis &c. prædictis tamen constitutionibus per dictum Cardinalem editis in omnibus semper salvis.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. IV. Kalend. Maii, anno II.

XXIV.

Suspenduntur litteræ cassationis modificationum Martini V. Ibid. fol. 286.

Ad futuram rei memoriam.

SOlet Apostolicæ Sedis cura Religiosorum conditionem & statum plerumque meditari, & sicut in humanis mores & vita mutari consueverunt, ita pro Religionis reformatione, adjicere, minuere, declarare, modi-

dificare, ordinare & disponere consuevit, prout rerum & temporum qualitate pensata, conspicit in Domino salubrius convenire. Cum itaque fel. rec. Martinus Papa V. prædecessor noster, videlicet, VI. Kalendas Augusti, Pontificatus sui anno XIII. pro reformatione Ordinis Fratrum Minorum certas additiones, declarationes & modificationes ediderit, & fecerit ex tenore quarumdam constitutionum, quas dilectus filius Joannes tituli sancti Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis, cui tunc de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, plenæ legationis officium erat commissum, edidit in generali ipsorum Fratrum Capitulo. Quarum additionum, declarationum & modificationum tenore continetur. Primo videlicet quod ubi Fratres particulares dicti Ordinis Monialium & Sororum Ordinis sanctæ Claræ &c. *ut in litteris Martini V. ann. 1430. num. 26. usque ad* observari volumus & mandamus. Quas quidem additiones &c. dum intellexissemus diversitatem sublatam renovari, & ex eisdem unitati Ordinis prædicti præstari impedimentum, pro ipsorum concordia cum omnibus inde secutis cassavimus &c. sicuti per easdem litteras nostras datas Idibus Martii, Pontificatus nostri anno I. distinctius legitur contineri. Nunc autem comperto ex prædictis cassatione &c. litterarum, nedum diversitatem sublatam in dicto Ordine, aut concordiam subsecutam, sed potius propter emergentes difficultates, scandala &c. provenisse, ex certis respectibus digne moventibus mentem nostram, habito super iis consilio cum prædicto dilecto filio Joanne tituli sancti Petri ad Vincula Presbytero Cardinali, motu proprio &c. alicujus, prædictas litteras nostras cassationis, irritationis &c. suspendimus usque ad proximum generale Concilium futurum in civitate nostra Bononien. cui, dante Domino, personaliter præesse cupimus, & pro reformatione idonea constitutionum, & regularum pertinentium ad Ordinem antedictum debite providere, decernentes, quod interim prædictæ additiones, declarationes & modificationes ejusdem nostri prædecessoris &c. robur habeant, in pristinaque permaneant firmitate &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. IV. Kalendas Maii, anno II.

XXV.

Præficitur Ecclesiæ Leghlinen. Ex lib. I. de Provisionib. &c. anno 2. fol. 9.

Dilecto filio Thomæ Fleming Electo Leghlinen.

Divina disponente clementia &c. Dudum siquidem bon. mem. Joanne Episcopo Leghlinen. &c. Postmodum vero prædicta Ecclesia, per ipsius Joannis Episcopi obitum, qui extra Roman. &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, Baccalaureum in Theologia &c. teque illi præficimus in Episcopum, & Pastorem. *Vide Constit. 18. Martini V.*

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. IV. Kalendas Maii, anno II.

XXVI.

Ut absolvat Fratres, Moniales, & Laicos in quibusdam casibus gravioribus. Ex Archivo secreto lib. 16. Bullarum fol. 282.

Dilecto filio Guillelmo de Casali in sacra Theologia Magistro, & Ordinis Fratrum Minorum Generali Ministro.

§. I. Sedis Apostolicæ providentia munus opportunæ auctoritatis benigne impendere consuevit, ubi, rerum conditione pensata, ad salutem

tem animarum cognoscit expedire. Sane quidem cum, sicut accepimus, nonnulli Fratres in Ordine Minorum irregulares inveniantur per promotiones eorum ad Sacerdotalem Ordinem ante tempus constitutum, & propter alias causas, & nonnunquam excommunicati, aut petentes absolvi a negligentia præterita, & prætermissione divini officii, qui absolutionis munere indigentes in præmissis casibus Apostolicæ Sedi reservatis, a remotis partibus excursare coguntur, aut sæpe propter magnam distantiam, ipsorumque paupertatem, viarum discrimina, ac corporis debilitatem, deficiente eis aptitudine Sedem Apostolicam consulendi, remanent, aut ex hac vita migrant cum periculo animarum. Similiter quidem & Laici, qui intrarunt Monasteria Ordinis sanctæ Claræ, sancti Damiani & Minorissarum, plerumque petunt absolutionis gratiam, qui propter distantiam, & difficultates prædictas, ineptitudinemque veniendi ad Sedem Apostolicam, consistunt in animarum periculo, ut præfertur; præterea, quia in multis Conventibus Fratres tenentur ad Missas perpetuas celebrandas pro domibus, vineis & possessionibus, aut annuaria pecunia relicta capellis, quæ omnia vendenda sunt, ac pro necessitatibus pauperum Fratrum eleemosynaliter convertenda, unde Fratres moleste gravati obligatione præmissa diebus singulis celebrandi, premuntur stimulo conscientiæ, & petunt super his absolvi. Qui casus debite videntur ad tuam auctoritatem pertinere.

§. II. Nos igitur de scientia litterarum, præstantia & puritate conscientiæ, aliisque virtutibus, quibus te Altissimus insignivit, plenam in Domino fiduciam obtinentes, ad tollenda animarum pericula, corporumque labores, ne dicti Fratres habeant causam excursandi, sed potius divinis officiis assistendi: & similiter si aliquæ in dicto Ordine Moniales præmisso absolutionis munere indigerent, ac etiam Laici, ne tamen cum pondere conscientiæ persistant, aut periculo animarum, tibi prædictos Fratres, Moniales, & Laicos a casibus præmissis absolvendi, injuncta eis pro modo culpæ pœnitentia salutari, & aliis quæ de jure fuerint injungenda, tenore præsentium, auctoritate Apostolica, plenam & liberam concedimus facultatem.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. IV. Kalendas Maii, anno II.

XXVII.

Ut juvent Ministrum Generalem in castigandis Fratribus reis. Ibid. fol. 283.

Universis & singulis venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis Electis, Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Presbyteris, Conventibus, & Capitulis, aliisque Ecclesiasticis, cujuscumque dignitatis, gradus, & conditionis existant, atque carissimis in Christo filiis Regibus illustribus, nec non dilectis filiis nobilibus viris Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Primatibus, Universitatibus, & Populis, ceterisque Christifidelibus quacumque dignitate præfulgeant.

§. I. Movemur ex cura Pastoralis officii aberrantes oves ad pascua salutis conducere, & dispersas, quantum cum Deo possumus, congregare, ut in ovili & claustro Dominico custoditæ, rapacis lupi non vereantur insidias, quinimo grati fructus ipsi Domino continuent incrementa: qui nos labor sæpe sollicitat, ut Religiosi, qui sub obedientiæ lege Altissimo se voverint, non aberrantes & dispersi, sed potius obedientiæ filii debita norma & custodia teneantur, unde divinis mysteriis rectius famulari possint, & vitæ puritate præbere spectanda ceteris fidelibus opera, & exem-

& exempla. Quapropter cum pro reformatione Ordinis Fratrum Minorum, qui inter Christifideles famosus existit, complectiturque magnum numerum Fratrum, ad varias mundi partes, dilectus filius Guillelmus de Casali in sacra Theologia Magister, Generalis Minister Ordinis ejusdem, ex injuncto sibi Generalatus Ministeriatus officio, se conferat de præsenti, & sit se in posterum collaturus: cum plerumque nonnulli, sicut evenire humanæ imbecillitati solet, dicti Ordinis Fratres inquinati labe peccatorum, a Regula aberrantes, aut diversis polluti maculis inveniantur, & nonnunquam minus obedientes, aut a recto, superbiæ furore, suis Superioribus rebellantes, unde plectendi sunt, & debitis sæpe monitis castigandi, & etiam aliquando opportunis auxiliis & viribus arcendi & compescendi; quibus tamen ipsis Generali & Fratribus non liceat viribus armatis uti, sicut est plerumque necessarium, vobis cujuscumque dignitatis, gradus, & conditionis Clericalem militiam profitentibus, quibus quocumque modo insit auctoritas, vel facultas has nostras litteras exequendi, mandamus, tenore præsentium.

§. II. Vos autem quibus inest potentia, jurisdictio, & temporale dominium, tamquam juris executores, quos præcinxit Altissimus gladii potestate ad compescendam malitiam, fidem servandam, & justitiam ministrandam, propensius exhortamur, quatenus ipsi Generali Ministro circa executionem officii, qui ut Observationem eorum, quæ ad conservationem constitutionum, & jurium dicti Ordinis, & similiter aliis, ab ipso ad præmissa deputandis, consiliis, favoribus, & auxiliis opportunis assistatis, dirigatis, atque juvetis, prout in Domino vobis videbitur salubriter expedire; vobisque temporalibus Dominis libeat, quandocumque vos, vel Officiales vestri fueritis requisiti, præbere auxilium brachii secularis in capiendo, arcendo, & compescendo apostatas, nocentes, rebelles, & inobedientes Ordinis ejusdem, & in præmissis nostris, nostrorumque vires laudabiliter exercere, sicut in vestra executione justitiæ, atque devotione, quam ad nos, & Romanam Ecclesiam, Religionisque protectionem geritis, singularem in Domino fiduciam obtinemus.

Datum Romæ apud sanctum Petrum anno &c. MCCCCXXXII. IV. Kal. Maii, anno II.

XXVIII.

Prohibetur transitus Fratribus, & Clarissis ad omnes alias Religiones, Cartusien. excepta, omnesque sive Capellanos Cardinalium &c. subjicit regimini Generalis Ministri. Ibid. fol. 285.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. Anxia nos cura sollicitat pro conservatione Ordinis Fratrum Minorum, ne sub novis, fictisque coloribus Religionem deserant, quam voverunt, sub specie actioris vitæ & Observantiæ, sancti Benedicti, Cistercien. Camaldulen. vallis Umbrosæ, Canonicorum Regularium sancti Augustini, vel aliorum Ordines, regulas, & habitus assumentes, aut sub nomine Capellanorum Cardinalium, Prælatorum, vel temporalium Dominorum, sicut prona ad inobedientiam est nonnullorum consuetudo, neglecto habitu, & norma Minorum, se ad majorem licentiam adducunt, unde nedum violant Ordinem, sed plerisque ex aliis Religionibus mala exempla tribuunt, cum ignominia Ordinis, & scandalo plurimorum; quorum vestigiis & ipsæ Moniales sanctæ Claræ, sancti Damiani, & Minorissarum

Constitutionis motivum.

Quam perniciosum Fratres degere extra Claustra.

rum, obligatæ Ordini antedicto, se ad alios Ordines conferunt. Quæ omnia a dictis Fratribus & Monialibus, ut longa jam experientia compertum est, ad liberiorem licentiam, & procliviores mores ordinantur.

Non possunt ad alios Ordines transire.

§. II. Volentes itaque in præmissis, quantum cum Deo possumus, salubriter providere, ex certa scientia, Apostolica auctoritate declaramus, atque decernimus, tenore præsentium statuentes, quod de cetero nullus Frater ex Ordine Minorum, postquam dictum Ordinem professus fuerit, cujuscumque Magisterii, status, & conditionis existat, quavis imaginatione, vel causa, aut quæsito colore quomodolibet possit, vel debeat, virtute cujuscumque licentiæ, & indulti, Apostolica, seu Pœnitentiariæ nostræ curam gerentis, vel quavis alia auctoritate, etiam per Bullas Apostolicas quarumcumque facultatum, tam Legatis, quam Nunciis Sedis Apostolicæ, necnon Pœnitentiariæ hujusmodi pro tempore curam gerenti, quam aliis quibuscumque, sub quavis verborum forma, & auctoritate concessarum, etiamsi expresse agant de Fratribus transferendis ad alios Ordines, admitti, aut recipi per aliquos etiam Superiores Ordinis, Monasterii, aut loci Monastici, in Monachum, vel fratrem alicujus Ordinis expresse, vel non exprefse, excepto dumtaxat Ordine Cartusiensi.

Et similiter Moniales.

§. III. Et similiter nulla professa Monialis sanctæ Claræ, sancti Damiani, & Minorissarum admitti vel recipi possit, vel debeat, per aliquas etiam Superiores Ordinis, Monasterii, aut loci Monastici, in Monacham alterius Ordinis expresse, vel non expresse, sub pœna excommunicationis, quam tam receptatores, & receptatrices, quam recepti, & receptæ hujusmodi ipso facto incurrisse intelligantur; quam excommunicationis pœnam contra prædictos transgressores, & illas, quæ transgressæ fuerint, & eorum, ac earum quemlibet, & quamlibet ex nunc, prout ex tunc, scientia, & auctoritate prædictis fulminamus & proferimus in his scriptis, & quod excommunicati, & excommunicatæ hujusmodi a nemine, nisi a Romano Pontifice, præter quam in mortis articulo, possint absolutionis beneficium obtinere. Et nihilominus secus, vel alias facta non teneant, nulliusque existant roboris, vel momenti.

Omnes tenentur obedientiæ Ministrorum subesse. Pœnæ in contravenientes.

§. IV. Si vero etiam aliquis Frater dicti Ordinis sub nomine Capellani Apostolici, Cardinalium, Prælatorum, vel quorumcumque temporalium Dominorum, se ab obedientia Superioris, & Conventu, vel a Regula divisisset, aut alio quovis modo, causa, ratione, vel quæsito colore, etiamsi super iis litteras Apostolicas, vel alias impetrasset, vel sub aliquo titulo idoneam, vel apparentem licentiam obtinuisset, aut sub aliquo prætextu, sub habitu, vel sine, quomodolibet se ab obedientia Superioris dicti Ordinis disjunxisset, huc & illuc pervagando, volumus, & præmissa auctoritate decernimus, Generalis, aut Provincialis Ministrorum, ac delegatorum ipsorum obedientiæ subjacere, et ad Ordinem redire, sicuti ceteri sub lege obedientiæ constituti: quod si secus egerit, tamquam notorius apostata, et excommunicatus, inobediens reputetur. Idemque de Monialibus sanctæ Claræ, sancti Damiani, et Minorissarum per omnia decernentes, et quod hi, et hæ arceri possint, etiam per invocationem brachii secularis, quoties fuerit opportunum. Et si qui Fratres, vel Moniales etiam conjunctim se ad aliquam Regulam transtulissent, volumus, & eadem auctoritate decernimus, eosdem, & easdem sub obedientiæ lege constitui. Insuper hujusmodi Conventus, & alios disgregatos dilecto filio Generali Ordinis ejusdem Ministro uniendi, congregandi, reformandi, & ordinandi, prædicta auctoritate, tenore præsentium, plenam auctoritatem, atque facultatem concedentes, hujusmodi licentiis, & indultis, necnon litteris, & constitutionibus

Potestas Generali facta Monasteria reformandi.

bus Apostolicis &c. & aliis in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum anno &c. MCCCCXXXII. IV. Kal. Maii, anno II.

XXIX.

Confirmatur dispensatio, bona & possessiones retinendi. Ibid. fol. 281.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. Apostolicæ Sedis providentia, ne gesta per eam alicui dubietati subjaceant, declarationis suæ super illis modulum adhibet opportunum, eaque munimine roborat firmiori. Sane dudum per fel. record. Martinum Papam V. prædecessorem nostrum pie considerato, quod quam plura possessiones, & bona mobilia, & immobilia, tam per Christifidelium oblationes, donationes, & ultimas decedentium voluntates, quam alias multipliciter, diversis Conventibus, & locis Ordinis Fratrum Minorum pro eorum sustentatione, & divini cultus obsequiis, essent eatenus relicta, eorumque usui deputata, & relinqui sperarentur etiam in futurum, idem prædecessor volens Conventuum, locorum, & Fratrum hujusmodi, ut divinis laudibus intensius vacare possent, opportunitatibus providere, Ministro Generali dicti Ordinis pro tempore existenti, donec aliud per Sedem Apostolicam foret ordinatum, concedendi Procuratoribus Conventuum, & locorum eorumdem pro tempore existentibus, ut possessiones, & bona quæcumque mobilia, & immobilia, ac annuos proventus eatenus prædicto Ordini, ac ejus Conventibus relicta, & in posterum relinquenda, aut aliis nominibus acquisita, vice & nomine Romanæ Ecclesiæ, ad quam omnium rerum mobilium, & immobilium hujusmodi jus, proprietas, & dominium nullo medio spectant, recipere &c. & possidere, ac ipsorum fructus, reditus &c. & percipere, illosque in commodum ipsorum Fratrum &c. ac alias in eos usus, quibus relicta, & deputata forent, dumtaxat de ipsorum Fratrum consilio & assensu convertere & exponere possent, liberam per quasdam suas litteras concessit facultatem &c.

§. II. Nos igitur &c. inter cetera nonnullas per eumdem prædecessorem per suas alias certi tenoris litteras super constitutionibus &c. dudum in Capitulo generali Ordinis prædicti in civitate nostra Assisinat. congregato, in quo dilectus filius noster Joannes tituli sancti Petri ad Vincula Præsbyter Cardinalis, tunc dictæ Sedis Legatus præsedit, super statu dicti Ordinis editis, factas declarationes, relaxationes, additiones, & modificationes ejusdem constitutionibus &c. derogantes, necnon si qua in quibuscumque aliis ejusdem prædecessoris litteris, facta, indulta &c. continerentur ipsis constitutionibus &c. contraria, per alias nostras litteras ex certis causis cassavimus; ne propterea, vel alias super prioribus ipsius prædecessoris litteris, & facultate supradictis per aliquos in posterum valeat hæsitari &c. declaramus, priores litteras prædecessoris, & facultatem easdem sub cassatione &c. hujusmodi nullatenus comprehendi, sed illas tamquam per nos ratas habitas &c. confirmamus &c. in suo pleno robore &c. volumus permanere: Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. XIV. Kalend. Maii, anno II.

XXX.

Ut Observantes admittant domum prope oppidum civitatis Austriæ. Ex lib. 1. de diversis formis anno 2. fol. 143.

Dilecto filio Decano Ecclesiæ beatæ Mariæ civitatis Austriæ, Aquilegien. diæcesis.

§. I. Piis supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum communitatis oppidi civitatis Austriæ, Aquilegien. diœcesis petitio continebat, quod extra muros ejusdem oppidi est quidam locus regularis cum Ecclesia, sub vocabulo sancti Georgii, ab eodem oppido per unum milliare, vel circa distans, qui, ut dicitur, antiquitus per quamdam mulierem, pro usu & habitatione perpetuis mulierum religiosarum fundatus, ædificatus, & dotatus fuit, & deinde, ut creditur, fundatione, ædificatione, & dotatione hujusmodi per Patriarcham Aquilegien. qui tunc erat, ordinaria auctoritate confirmatis, nonnullæ religiosæ mulieres, quæ habitum habitui cujuslibet Ordinis approbati pene ex toto dissimilem gestant, quamvis se Ordinis sancti Augustini asserant, in loco ipso degere consueverunt. Ex quibus in præsentiarum solæ duæ, quarum una se Priorissam vocat, superesse noscuntur, propter quarum malam famam, & vitam inhonestam quotidie in deterius prolabentem, ejusdem loci Religio, si qua aliquando fuit, miserabiliter finivisse prospicitur, ita ut jam locus ipse impudicus opprobrio subjaceat desolationis extremæ, in divini nominis, & sacræ Religionis contemptum, necnon scandalum plurimorum; propter quod ipsi Communitas desiderarent locum ipsum per Apostolicæ Sedis providentiam, ad congruum honorem reduci, & laudibus ejusdem nominis deputari. Quare pro parte dictorum Communitatis nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vocatis dictis mulieribus, & aliis, qui fuerint evocandi, de præmissis omnibus & singulis, auctoritate nostra, te diligenter informes, & si per informationem hujusmodi tibi de impudicitia & infamia dictarum mulierum, ac aliis præmissis expositis legitime constiterit, super quibus tuam conscientiam oneramus, tu nomen Priorissatus, & prædicti Ordinis in præfato loco, eadem auctoritate penitus supprimas & extinguas; & nihilominus locum ipsum, pro usu & habitatione dictorum Fratrum *de Observantia* nuncupatorum perpetuis, auctoritate simili deputes, statuas, & ordines, ac ipsas mulieres ad aliud Monasterium, seu locum mulierum Ordinis approbati, in quo voluntarias receptatrices invenerint, transferas, ac ab eis Regularem professionem, per mulieres dicti Monasterii, sive loci emitti consuetam, si illam emittere voluerint, eadem auctoritate, recipias & admittas, ac eis Regularem habitum exhibeas, sibique quoad vixerint, de fructibus, reditibus, & proventibus dicti loci sancti Georgii annis singulis, quantum ipsis posse sufficere noveris, auctoritate simili provideri facias & procures: ita quod, post translationem,& per te factam provisionem hujusmodi, liceat dictis Fratribus locum eumdem, cujus fructus, reditus, & proventus octoginta ducatorum auri,secundum communem æstimationem,valorem annuum, ut ipsi Communitas asserunt, non excedunt, pro usu & habitatione hujusmodi recipere, & perpetuo retinere, ac in eo Ecclesiam, campanile &c. officinas constituere, ædificare, & ordinare; Ordinarii loci &c. minime requisita. Nos enim, si suppressionem & extinctionem, ac concessionem hu-

hujusmodi per te fieri contigerit, ut præfertur, ut dicti Fratres, qui in eo pro tempore morabuntur, omnibus privilegiis &c. uti pariter & gaudere valeant, concedimus. Volumusque quod, postquam dictæ mulieres translatæ fuerint, præfati Communitas duos idoneos, & bonæ conscientiæ viros Ecclesiasticos, qui fructus prædictos colligant, eosque quos ultra sustentationem dictarum mulierum superesse contigerit, in ædificationem & ordinationem loci prædicti, realiter & fideliter exponant, deputare teneantur. Non obstantibus fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. contrariis quibuscumque: jure tamen parochialis &c. salvo.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. Kalend. Maii, anno II.

XXXI.

Conceduntur Indulgentiæ pro perfectione domus Galusani. Ibid. fol. 95.

Universis Christifidelibus.

Licet is, de cujus munere venit, ut sibi a suis fidelibus digne & laudabiliter serviatur, de abundantia suæ pietatis, quæ merita supplicum excedit & vota, bene servientibus sibi multa majora retribuat, quàm valeant promereri; nihilominus tamen desiderantes Domino populum reddere acceptabilem & bonorum operum sectatorem, fideles ipsos ad complacendum ei, quasi quibusdam allectivis muneribus, indulgentiis videlicet & remissionibus invitamus, ut exinde reddantur divinæ gratiæ aptiores. Cum itaque, sicut accepimus, quædam domus cum Ecclesia, campanili &c. & aliis necessariis officinis, pro usu & habitatione domus Ordinis Fratrum Minorum, in loco de Galusani, Cephaluden. diœcesis, per dilectum filium nobilem virum Gilbertum Contigles, Comitem Galusani, Domicellum dictæ diœcesis &c. sub vocabulo beati Francisci ædificari, seu construi inchoata, ad sui perfectionem, propter ipsius operis sumptuositatem, sine fidelium suffragiis deduci non valeat. Nos cupientes, ut Ecclesia dictæ domus, quæ quidem Ecclesia in suis muris & ædificiis, de bonis prædictis perfecta reperitur, & in qua Missæ & alia divina officia laudabiliter celebrantur, congruis honoribus frequentetur, ac fabrica dictæ domus, cum aliis supradictis ad sui perfectionem hujusmodi deducatur, & ut Christifideles eo libentius devotionis causa ad eamdem Ecclesiam confluant, & ad fabricam hujusmodi manus promptius porrigant adjutrices, quo ex hoc ibidem dono cœlestis gratiæ uberius conspexerint se refectos, de omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui in festivitate ejusdem beati Francisci ipsam Ecclesiam devote visitaverint annuatim, & ad fabricam prædictam manus porrexerint adjutrices, tres annos, & totidem Quadragenas, de injunctis eis pœnitentiis misericorditer relaxamus, præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem, quod si alias Ecclesiam visitantibus, vel ad Fratrum hujusmodi manus porrigentibus adjutrices, aut inibi pias eleemosynas erogantibus, seu aliqua alia indulgentia in perpetuum, vel ad certum tempus nondum elapsum duratura, per nos concessa fuerit, præsentes litteræ nullius existant roboris vel momenti.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. Idibus Maii, anno II.

XXXII.

Multa Monasteria in Hispania remaneant sub cura fratris Francisci a Soria.
Ex lib. 1. de Regularibus anno 2. fol. 162.

Ad futuram rei memoriam.

Ut in Const. 11. Martini V.

§. I. Super gregem Dominicum &c. Sane pro parte dilectarum in Christo filiarum de Oterdesillas, & de sancto Auderio, ac de villa Frelhos, necnon de Repanegos, & de Zafra, Palentin. Burgen. Legionen. Abulen. & Pacen. diœces. ac Palentin. & extra muros Zamoren. Monasteriorum Ordinis sanctæ Claræ Abbatissarum & Conventuum, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet quondam Clemens VII. & Petrus de Luna, Benedictus XIII. in eorum obedientiis, de quibus illæ partes erant, tunc nuncupati, desuper ipsorum confectis litteris concesserunt, ut singulæ Abbatissæ & Conventus singulorum Monasteriorum hujusmodi aliquem Fratrem Ordinis Minorum professorem, vita, ac moribus approbatum, in earum, & dictorum Monasteriorum Visitatorem, cum potestate, sive facultate tunc expressa, deinceps habere possent & deberent; quodque Visitator prædictus alium dicti Ordinis professorem, qui ei in officio visitationis hujusmodi succederet, eligere, seu deputare valeret; quia tamen dilectus filius noster Joannes, tituli sancti Petri ad Vincula Presbyter Cardinalis, Apostolica desuper auctoritate suffultus, statuit & ordinavit, quod omnes & singuli Fratres dicti Ordinis Generali, necnon Provincialibus Ministris, ac Custodibus, Guardianis, & quibusvis aliis Prælatis ipsius Ordinis, secundum illius regulam datis, non obstantibus quibuscumque privilegiis, concessionibus, & indultis quomodolibet, & qualitercumque, generaliter, vel specialiter in Romana Curia, & etiam Concilio Constantien. vel alibi ubicumque concessis, obedire teneantur & debeant, ipsaque privilegia, concessiones et indulta cassavit &c. & si quæ Monasteria Monialium ex aliqua Bulla Apostolica, quibusvis particularibus Fratribus commissa forent, ipsi Fratres sub pœna inobedientiæ contumacis ea Provincialibus inibi Ministris resignare deberent, nisi ipsis denuo per dictos Ministros Provinciales recommissa forent, Abbatissa & Conventus prædictæ, quæ sub regimine et gubernatione dilecti filii Francisci de Soria dicti Ordinis professoris, tamquam Visitatoris earum aliquandiu tranquille, laudabiliterque sua Domino vota dirigere, et salutaribus iustitutis vacare curarunt, occasione statuti, ordinationis, necnon cassationis, revocationis, annullationis, & constitutionis earumdem, si alias ipsorum Fratrum regimini subdantur, magnis timeant, progressu temporis opprimi detrimentis, seque dicta occasione multipliciter gravari recensentes, ad Sedem propterea Apostolicam appellarunt. Quare pro parte carissimi in Christo filii nostri Joannis Castellæ, & Legionis Regis illustris, ac dictarum Abbatissarum & Conventuum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos itaque &c. necnon omnes & singulas ubilibet forsitan, dicta occasione pendentes lites &c. extinguentes, ac excommunicationum, suspensionum &c. sententias, censuras, & etiam pecuniarias pœnas, si quæ contra Abbatissas, Conventus, & Fratres Ordinis Minorum hujusmodi, occasione prædicta promulgatæ sint &c. pro nullis habentes, necnon cum quibusvis ex ipsis Fratribus, qui forsan dicta occasione præmissis sententiis ligati fuere, super irregularitate, quam interim &c. quomodolibet contraxerint, auctoritate prædicta dispensantes, omnemque abolentes inhabilita-

tis

tis & infamiæ maculam &c. dictis Abbatissis &c. concedimus, quod concessiones Clementis, & Petri de Luna hujusmodi, necnon aliæ similes, si quæ desuper Abbatissis & Conventibus prædictis, dicta auctoritate factæ sint, vim, vigoremque plenarios obtineant &c. Nulli ergo &c. nostræ extinctionis, dispensationis, abolitionis, & concessionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. Kalend. Junii, anno II.

XXXIII.

Ut Ministrum provinciæ Castellæ & Fratres domum Briviescæ sine Sedis Apostolicæ licentia inhabitantes, a censuris absolvat. Ex libro I. de diversis formis, anno 2. folio 302.

Dilecto filio Officiali Burgen.

§. I. Quæ pro divini cultus &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii nobilis viri Petri Fernandi de Velasco, Comitis de Haro, Calaguritan. Diœcesf. petitio continebat, quod ipse zelo singularis devotionis accensus &c. quamdam domum sub vocabulo, *Beatæ Mariæ de Portu salutis*, cum Ecclesia, campanili &c. officinis pro usu & habitatione Fratrum Ordinis Minorum, in territorio villæ de Briviesca, Burgen. Diœcesf. ad ipsum Comitem legitime pertinentis, de bonis sibi a Deo collatis, de licentia venerabilis fratris nostri Pauli Episcopi Burgen. fundavit &c. necnon libris, calicibus, paramentis, & ecclesiasticis ornamentis, atque bonis mobilibus domui, & Ecclesiæ hujusmodi congruentibus fulcivit & dotavit; quodque Joannes de sancta Anna Provincialis Minister dicti Ordinis in provincia Castellæ, secundum ipsius Ordinis morem, & nonnulli alii ipsius Ordinis Fratres domum prædictam, absque Sedis Apostolicæ licentia speciali, receperunt, ac in ea Fratres hujusmodi inhabitant de præsenti, excommunicationis sententiam in tales a jure generaliter promulgatam incurrendo. Quare pro parte Comitis, ac Ministri & Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, ut Ministrum & alios in hoc culpabiles Fratres prædictos ab hujusmodi excommunicationis sententia absolvi mandare &c.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus, si est ita, eosdem Ministrum, & Fratres ab hujusmodi excommunicationis sententia &c. hac vice dumtaxat, auctoritate nostra absolvas in forma Ecclesiæ consueta, injunctis inde eis &c. injungenda, ac cum eis super irregularitate &c. eadem auctoritate dispenses. Et nihilominus erectionem, fundationem &c. approbes, & confirmes. Et insuper Fratribus in dicta domo pro tempore commorantibus, ut omnibus & singulis privilegiis &c. gaudere; necnon Guardianum sibi pro tempore eligere, ac ipsam electionem ab ipsorum majori, & saniori parte celebratam, Ministro Provinciali dictæ provinciæ, pro tempore existenti præsentare, & illius confirmationem ab eodem, alias juxta laudabilia statuta, & consuetudines ipsius Ordinis retinere libere & licite valeant; quodque Guardianus & Fratres domus hujusmodi per dictum Provincialem, seu ipsius Ordinis Ministrum Generalem pro tempore existentem dumtaxat visitari, & corrigi debeant; Jure tamen &c. salvo, auctoritate nostra concedas. Non obstantibus felic. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. VIII. Idus Junii, anno II.

XXXIV.

Ut Observantes admittant domum in insula Bua. Ex Archivo secreto, lib. 17. Bullar. folio 23.

Ad futuram rei memoriam.

Ut in Const. 166. Martini V. §. I. SEdis Apostolicæ benignitas &c. Sane quidem dilecti filii Nicolai de Tragurio Ordinis Minorum, qui *de Observantia* nuncupantur, porrecta nobis petitio continebat, quod cum alias Monasterium Fratrum Minorum situm penes portam civitatis Tragurii dirutum &c. nec postea sit ædificari permissum, ne quasi arx emineat ipsi civitati, Fratres, qui in dicto Monasterio habitare consueverant, reducti in quadam domuncula lignea, sita in populi frequentia habitare coguntur, contra Religionis normam, & debitum honestatis. Unde dilecti filii Universitas, & Commune ipsius civitatis Tragurii in insula Bua, non aliter, quam per pontis transitum distante a civitate, convenientem locum, & terræ spatium deputarunt Fratribus Minoribus *de Observantia* nuncupatis, ut ibi nova Ecclesia, & Monasterium ædificari possit, si ad id noster, & Apostolicæ Sedis consensus accedat.

§. II. Præterea, quia nonnulla bona mobilia, & immobilia prædicto Monasterio demolito, sive Ecclesiæ, & capellis ejusdem applicata fuerant, idcirco fuit nobis humiliter supplicatum, quatenus, ut bona mobilia spectantia ad cultum Dei, & usum fructum ipsorum, ad usum divini cultus & Fratrum novi Monasterii construendi debeant tradi & consignari, bona vero immobilia, possessiones, & prædia vendi debeant per instituendos ad hoc Procuratores, ipsorumque pretium cum omnibus debitis, & legatis fabricæ hujusmodi construendi Monasterii debeant applicari, concedere eisdem Fratribus de Observantia &c. dignaremur &c. Nos quidem &c. Fratribus Ordinis Minorum *de Observantia* bona quælibet, quæ fuerunt prioris Monasterii, vel Conventus, ad usum divini cultus, & dictorum Fratrum novi Monasterii assignandi & deputandi, & possessiones ac prædia, aliaque mobilia bona cujuscumque conditionis existant, per Procuratores instituendos vendendi, & pretium cum omnibus aliis donariorum, & bonorum quantitatibus percipiendis ex debitis & legatis, & aliter quomodocumque, ad fabricam novi Monasterii tribuendi & applicandi, necnon in insula Bua prædicta, Diœcesani &c. minime requisitis, in loco convenienti & honesto, Monasterium fundandi, construendi &c. officinis, & ipsa ad usum dictorum Fratrum habendi, & perpetuo retinendi, tenore præsentium, auctoritate Apostolica concedimus. Volentes insuper auctoritate præmissa, ut prædictum Monasterium, Conventus & Ecclesia construenda cum omni suo ambitu, capellis, locis & personis, omnium indulgentiarum, exemptionum, & privilegiorum per Romanos olim Pontifices prædecessores nostros, sub quavis verborum forma concessorum Conventibus, & Monasteriis Vicariæ Bosnæ, aut concedendorum in futurum, gratia & beneficio potiantur; quodque capellæ beatæ Virginis Mariæ, & beati Francisci cum cœmeteriis, & aliis, quæ ex demolito & diruto priori Monasterio remanserunt, sub cura Cleri majoris, sive Cathedralis Ecclesiæ Traguriens. remaneant; constitutione fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. aliisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. XIV. Kal. Julii, anno II.

XXXV.

XXXV.

Ut concedat Observantibus licentiam domum ædificandi in Civitate Bittecten. Reg. Vat. Ex lib. 1. de diversis formis, anno 2. folio 15.

Venerabili fratri Carolo Episcopo Bittecten. & dilectis filiis Universitati, & hominibus Civitatis Bittecten.

§. I. Piis supplicum &c. Cum itaque &c. in civitate Bittecten. non sit aliqua domus Fratrum Ordinis Minorum, nec etiam alterius regularis Ordinis, a quorum Fratribus vos & aliæ devotæ personæ cupientes in doctrina Domini proficere, possitis salutaria documenta percipere, cupitisque terrena &c. commutare, & tam de bonis a Deo vobis collatis, quam aliis Christifidelium piis ad hoc porrigendis suffragiis unam domum, cum Ecclesia, campanili &c. officinis pro usu & habitatione Fratrum Ordinis Minorum *de Observantia* nuncupatorum, qui sub stricta hujusmodi Observantia inibi debeant perpetuo Altissimo famulari, in districtu civitatis prædictæ, in loco *Galicello* nuncupato, utique ad id congruo, & honesto fundare &c. proponatis, pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum &c. *Ut in Constit. 61. Martini V.*

§. II. Nos igitur &c. devotioni vestræ, ut de bonis & suffragiis hujusmodi domum cum Ecclesia, campanili, campana &c. officinis necessariis in loco prædicto fundandi, construendi &c. ipsisque Fratribus, postquam fundatæ, constructæ & ædificatæ fuerint, ut præfertur, cum omnibus juribus &c. supradictis, recipiendi, ac pro eisdem usu & habitatione perpetuo retinendi, cujuscumque licentia &c. minime requisitis, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. & aliis constitutionibus Apostolicis nequaquam obstantibus &c. licentiam elargimur: Jure tamen parochialis &c. salvo; ac eisdem domui & Ecclesiæ, postquam constructæ fuerint, universis &c. concedimus, ut omnibus privilegiis &c. uti valeant & gaudere. Nulli ergo &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. II. Non. Julii, anno II.

XXXVI.

Ut erigat Ecclesiam sanctæ Mariæ de Ribis, & domos adjacentes in Monasterium Clarissarum. Ex lib. 1. mixto de diversis &c. annorum diversorum fol. 62.

Dilecto filio Officiali Burgen.

§. I. Gloriæ perennis, & æternæ beatitudinis amatricum, quæ mortalis viri sproto thoro, ac florente mundo, mentis despectu calcato, immortali Sponso, qui speciosus est præ filiis hominum, se voto celebri desponsarunt, ut inter eas cum multiplicato fructu honestatis & honoris flores in ubertate concrescant salubres, per quas etiam, cum Religionis propagatione, animarum salutem, ac devotionis incrementum prodire conspicimus, petitiones, quantum cum Deo possumus, ad exauditionis gratiam admittimus, eisque favores Apostolicos liberaliter impertimur. Sane pro parte dilectarum in Christo filiarum Joannæ, & Sanciæ dictarum de Ribis, ac Agnetis Garsiæ mulieris, in Diœces. Burgen. commorantium nuper nobis exhibita petitio continebat, quod olim ipsæ de animarum suarum salute recogitantes &c. se ad nonnullas domos prope Ecclesiam Beatæ Mariæ de Ribis, dictæ Diœcef. traduxerunt, & inibi sub laudabili vita ad instar Monialium Ordi-

Ordinis sanctæ Claræ aliquandiu conversatæ commendabiliter extiterunt, sic quod partium illarum nonnulli Christifideles pietate ducti, prædictas domos diversis mobilibus & immobilibus bonis ad valorem annuum centum Florenorum de Aragonia, secundum communem æstimationem, dotarunt.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, Joanna, Sancia, & Agnes prædictæ, secundum Regulam ejusdem Ordinis sanctæ Claræ, quæ in Monasterio de Oterdesillas ejusdem Ordinis, Palentin. Dioec. in eisdem domibus perpetuo vivere affectent, sperentque quod si in illis dictus Ordo instituatur, necnon Ecclesia, & domus prædictæ cum cœmeterio, campanis &c. officinis pro usu & habitatione Abbatissæ, & Monialium ejusdem Ordinis erigantur in Monasterium, ac illius Abbatissa, & Moniales per Visitatores ejusdem Monasterii de Oterdesillas visitentur, dilectus filius nobilis vir Petrus Comes de Haro, & alii plerique partium illarum Christifideles ad sufficienter & decenter dotandum erigendum Monasterium prædictum manus porrigent liberaliter adjutrices, unde Christifidelium adaugebitur devotio, Religionis propagatio, & divini cultus augmentum multipliciter succedent. Pro parte Joannæ, Sanciæ, & Agnetis prædictarum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. III. Nos itaque &c. discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus super præmissis omnibus & singulis, eorumque circumstantiis universis, auctoritate nostra te diligenter informes &c. ac dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ, & Conventus dicti Monasterii de Oterdesillas ad id accesserit assensus, Ecclesiam & domos prædictas in Monasterium ejusdem Ordinis pro Abbatissa, & Monialibus inibi perpetuo, & conventualiter, sub illa Regula, quæ in dicto Monasterio de Oterdesillas servatur, Altissimo servituris, cum quibusvis conventualibus, & aliis juribus, eadem auctoritate erigas, dictumque Ordinem inibi instituas, statuasque & ordines, quod prædictum Monasterium erigendum per dictos Visitatores visitari, ac illis plenarie subesse, & per eos regi & gubernari debeat, quibus dictum Monasterium de Oterdesillas pro tempore subjacebit, & per quos illud gubernabitur ac regetur, ac alias facias, disponas, ordines, & exequaris omnia & singula, quæ in præmissis, & extra ea necessaria fuerint, seu etiam quomodolibet opportuna. Nos enim, si erectionem &c. per te fieri contigerit, Abbatissæ, ac Monialibus &c. ut omnibus privilegiis &c. dicto Monasterio de Oterdesillas, ac illius Abbatissæ, Monialibus, & personis &c. concessis, & in antea concedendis uti, & gaudere possint, auctoritate Apostolica concedimus per præsentes. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac Monasterii de Oterdesillas, & Ordinis prædictorum juramento &c. roboratis statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXIV. XVI. Kalendas Septembris, anno II.

XXXVII.

Præficitur Ecclesiæ Alexanen. Ex libro 1. de Provisionibus &c. anno 2. folio 100.

Dilecto filio Guidoni Guidonis Electo Alexanen.

Vide Const. 18. Martini V.

DIvina favente clementia &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Simone Episcopo Alexan. regimini Ecclesiæ Alexanen. præsidente. Postmodum vero dicta Ecclesia, per obitum ipsius Simonis Episcopi, qui extra Ro-

manam Curiam diem clausit extremum, vacante. Nos Vacatione &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. XVI. Kalendas Octobris, anno II.

XXXVIII.

Ut Fratres domus beatæ Mariæ de los Maretes *ab excommunicatione absolvantur, & dictam domum retineant*. Ex lib. I. de Diversis formis, anno 2. folio 194.

Venerabili fratri Episcopo Pacen.

§. I. Piis supplicum &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte Vicarii & Fratrum domus Ordinis Minorum Beatæ Mariæ *de los Maretes*, Caurien. Diœces. petitio continebat, quod olim ipsi domum prædictam cum Ecclesia, campanili &c. officinis per nonnullos fideles illarum partium pro usu & habitatione religiosarum personarum, quæ inibi Altissimo famularentur, fundatam, atque constructam, absque licentia Sedis Apostolicæ receperunt, atque in ea ex tunc inhabitarunt, prout inhabitant de præsenti, excommunicationis sententiam, & alias censuras & pœnas, contra eos a jure illatas incurrendo, quodque excommunicationis sententia, & censuris hujusmodi ligati Missas & alia divina Officia inibi, non tamen in contemptum clavium, celebrarunt. Quare pro parte dictorum Vicarii & Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum &c. *Ut in Constit. 68. Martini V.*

§. II. Nos igitur &c. fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus de præmissis te diligenter informes &c. eosdem Vicarium & Fratres, si hoc humiliter petierint, ab excommunicationis sententia, & aliis censuris & pœnis, quas propterea incurrerunt, auctoritate nostra, hac vice dumtaxat absolvas in forma Ecclesiæ consueta, injunctis &c. injungenda; & nihilominus prædictis Vicario & Fratribus, ut ipsi domum prædictam pro ipsorum usu & habitatione, alias juxta ejusdem Ordinis instituta retinere, ac omnibus & singulis immunitatibus &c. concessis uti & gaudere libere & licitè valeant, eadem auctoritate concedas. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. &c. quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. XV. Kalendas Octobris, anno II.

XXXIX.

Instituitur Administrator Ecclesiæ Alexandrin. Ex lib. I. de Beneficiis &c. anno 2. folio 260.

Dilecto filio Georgio de Laazanegiis Ordinis Fratrum Minorum professori, Magistro in Theologia, Ecclesiæ Alexandrin. in spiritualibus & temporalibus Administratori.

INter solicitudines varias &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Michaele Episcopo Alexandrino regimini Ecclesiæ Alexandrin. præsidente. Nos cupientes eidem Ecclesiæ &c. Postmodum vero prædicta Ecclesia per ipsius Michaelis Episcopi obitum, qui extra Romanam Curiam diem clausit extremum, vacante. Nos volentes dictæ Ecclesiæ &c. de gubernatore fecundum cor nostrum utili & idoneo &c. te Administratorem prædictæ Ecclesiæ in spiritualibus & temporalibus generalem, usque ad nostrum beneplacitum, au- *Ut in Regesto mi 6. fol. 66.*

auctoritate Apostolica, tenore præsentium constituimus, & etiam deputamus, curam, regimen, & administrationem ejusdem Ecclesiæ tibi in spiritualibus eisdem, & temporalibus plenarie committendo; ita quod liceat, beneplacito hujusmodi durante, eamdem Ecclesiam juxta datam tibi a Domino prudentiam spiritualiter & temporaliter regere & etiam gubernare, necnon de fructibus, reditibus, proventibus, juribus & obventionibus universis ad mensam Episcopalem Alexandrin. spectantibus disponere & ordinare, illosque in tuos, & dictæ Ecclesiæ usus & utilitates convertere, prout veri Episcopi Alexandrin. qui pro tempore fuerunt, de illis disponere & ordinare potuerunt, seu etiam debuerunt; alienatione tamen quorumcumque bonorum immobilium, & pretiosorum mobilium dictæ Ecclesiæ tibi penitus interdicta. Mandantes insuper dilectis filiis Capitulo dictæ Ecclesiæ, necnon civitatis, & Diœcef. Alexandrin. Clero, & populo, quatenus tibi, uti animarum suarum gubernatori pareant & intendant. Quocirca discretioni tuæ &c. mandamus &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. Idibus Novembris, anno II.

XL.

Confirmatur fundatio cujusdam capellæ in Monasterio sanctæ Claræ Jugifillarum. Ex libro I. de Beneficiis vacant. &c. anno 2. folio 151.

Dilecto filio Archidiacono Ecclesiæ Salamantin.

Et in Reg. Tomi 6. fol. 512. §. I. SEdis Apostolicæ &c. Sane pro parte dilectarum in Christo filiarum Abbatissæ & Conventus Monasterii sanctæ Claræ de Jugi-fillarum, Ordinis ejusdem Sanctæ, & dilecti filii nobilis Ferdinandi Lupi de Saldana Militis, Palentin. & Burgen. Diœcef. nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim dictus Miles ob singularem, quem ad ipsum Monasterium gerebat devotionis affectum &c. quamdam de bonis sibi desuper collatis in Ecclesia dicti Monasterii capellam construi & fundari fecit, sufficienterque dotavit, jure patronatus ejusdem, necnon præsentandi ad illam, dum vacaret, personam idoneam sibi, necnon suis successoribus & hæredibus in perpetuum reservato, rursus quoque Abbatissa & Conventus prædictæ plurima, quæ prædictus Miles eis, & prædicto Monasterio impenderat, bona gratuita perstringentes, ad id dilecti filii Francisci de Soria Ordinis Fratrum Minorum professoris, tunc ipsius Monasterii, auctoritate Apostolica Visitatoris deputati, accedente consensu, statuerunt & ordinarunt, quod dictus Miles in ipsa Ecclesia certam, congruam & honestam, prout sibi in voluntate ultima videretur, sepulturam haberet, in qua nullus præter ejus, quandiu in humanis ageret, voluntatem, sive consensum tumulari posset, quodque ex tunc a prima die mensis Januarii, perpetuis futuris temporibus, die qualibet duæ, & quoties aliquem ex ipsius Ecclesiæ Capellanis pro tempore existentibus ægritudinis, vel alio impedimento legitimo detineri contingeret, una pro felici & prospero statu, necnon animarum salute carissimi in Christo filii nostri Joannis Castellæ & Legionis Regis Illustris, ac dilectorum filiorum nobilium virorum Henrici ejus nati, & Alvari de Luna dicti Regis Comitis-stabuli, a quibus ipse Miles se diversa, singulariaque bona suscepisse recognoverat, in dicta capella Missæ, prædicti Monasterii sumptibus & expensis fierent & celebrarentur, quibusdam adjectis aliis, prout &c. dicitur contineri. Quare pro parte &c. supplicatum.

§. II. Nos itaque &c. discretioni &c. mandamus, quatenus si, & postquam

quam de fundatione &c. constiterit, tu fundationem &c. confirmes; non obstantibus &c. quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. V. Kalendas Decembris, anno II.

XLI.

Ut evocet Fratres ex aliis locis, ad inhabitandum in duobus Cœnobiis in insulis Cephaloniæ, & Jacynti. Ex libro de Regularibus &c. anno 2. fol. 121.

Dilecto filio nobili viro Carolo II. Domino Despotatus, & Leucatæ, ac Cephaloniæ Duci.

SIncerœ devotionis affectus &c. Cum itaque &c. in qualibet insularum Cephaloniæ, et Jacynti, tuæ ditioni subjectarum, quæ terris infidelium, Teucrorum, & aliorum Christi Salvatoris nostri nominis inimicorum, admodum sunt vicinæ, domus Ordinis Fratrum Minorum habeantur, Fratribus moribus decoratis, scientia claris, ac sacrorum dogmatum peritia redimitis destitutæ, & propterea Christifideles, qui in dictis insulis pro tempore degunt, gravia animarum suarum dispendia sustinere noscantur. Nos, qui Catholicam fidem ubilibet propagari intensis desideriis affectamus, ac salutem fidelium quærimus singulorum, tuis in hac parte supplicationibus inclinati, ut ad tuæ requisitionis instantiam decem dicti Ordinis professores, de quibusvis aliis ubilibet domibus, sive locis constitutis ipsius Ordinis, ad conferendum propagationi & saluti prædictis, verbo et exemplo idonei, & ad hoc voluntarii, ad quamlibet dictarum domorum in dictis insulis Cephaloniæ, et Jacynti consistentium, super hoc petita, licet non obtenta Superiorum suorum licentia, simul, vel successive transire, ac inibi divinis laudibus, & verbi Dei prædicationibus in observantia regulari insistendo, perpetuo residere libere liciteque valeant, tibi & eisdem professoribus, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus; eisdem nihilominus professoribus, eadem auctoritate, de speciali gratia concedentes, quod in prædictis locis residentes, per eorum Superiores, aut alios quoscumque, absque rationabili causa, & tuæ requisitionis instantia revocari, seu ad alia loca, vel Conventus dicti Ordinis inviti transferri nequeant quoquomodo: Apostolicis, ac Provincialibus et Synodalibus constitutionibus, necnon statutis &c. non obstantibus quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c. *Ut in Reg. Tomi 5. fol. 474.*

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. IV. Nonas Decembris, anno II.

XLII.

Ut construatur domus Fratribus Tertii Ordinis prope hospitale sanctæ Mariæ Magdalenæ de Cerezal. Ex libro 1. de Exhibitis &c. anno 2. fol. 181.

Venerabili fratri Episcopo Astoricen.

§. I. SIncerœ devotionis affectus, quem dilectus filius Joannes de Oviedo civis Oveten. ad nos &c. Cum itaque idem civis, sicut exhibita nobis nuper pro parte sua petitio continebat, prope Hospitale pauperum sanctæ Mariæ Magdalenæ de Cerezal, Astoricen. diœcesis, quod penes viam, *Vide ut supra.*

viam, per quam ad Eccleſiam ſancti Jacobi in Compoſtella communis tranſitus peregrinorum habetur, per nonnullos cives Aſtoricen. de quorum numero idem civis, &c, ut aſſerit, etiam dicti Hoſpitalis gubernator exiſtit, conſtructum & dotatum, pro manutentione dicti Hoſpitalis, pro cujus reparatione multa, de bonis ſibi a Deo collatis expoſuit, peregrinorumque ad illud confluentium gratiori receptione, quamdam domum ſub vocabulo dictæ Sanctæ, pro Miniſtro & nonnullis Fratribus Tertii Ordinis ſancti Franciſci *de Pœnitentia* nuncupati, qui peregrinorum hujuſmodi curam gerant, de eiſdem bonis, ſi ad id Apoſtolicæ Sedis accedat aſſenſus, in fundo, ſive loco ad id congruo & honeſto erigere & ædificare proponat.

§. II. Nos &c. fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus de præmiſſis &c. informes, & ſi &c. inveneris, prædicto civi domum hujuſmodi cum Eccleſia, campanili &c. neceſſariis officinis, ad uſum Miniſtri & Fratrum prædictorum conſtruendi et erigendi, auctoritate prædicta, licentiam largiaris, necnon dictis Miniſtro et Fratribus, ſi ad id dictorum civium & aliorum, quorum intereſt, accedat aſſenſus, et peregrinorum hujuſmodi curam prædicta auctoritate committas. Et nihilominus Miniſtro & Fratribus hujuſmodi, qui in dicta domo pro tempore morabuntur, ut omnibus privilegiis &c. uti et gaudere valeant, auctoritate prædicta concedas.

Datum Romæ apud ſanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXII. pridie Idus Februarii, anno II.

ANNO CHRISTI 1433. EUGENII IV. ANNO 3.

XLIII.

Ut a cenſuris abſolutionem Fratribus domus Cortonen. & eamdem domum retinendi licentiam impendat. Ex libr. I. de diverſis formis, anno 3. fol. 173.

Dilecto filio Præpoſito Cortonen.

Ut in Conſt. 117. Martini V.

§. I. AD ea ex Apoſtolicæ ſervitutis officio &c. Dudum ſiquidem quondam Bonifacio in ſua obedientia, de qua civitas Cortonen. erat, tunc IX. nominato, pro parte quondam Hugutii Franciſci, & Aloyſii Domicellorum, tunc in civitate Cortonen. Imperialium Vicariorum, & Communitatis dictæ civitatis expoſito, quod in eminentiori loco dictæ civitatis ſitum erat quoddam oratorium in honorem, & ſub vocabulo ſancti Baſilii dedicatum, penes quod corpus recolendæ memoriæ Margaritæ de Cortona, Sororis Tertii Ordinis ſancti Franciſci, *de Pœnitentia* nuncupati, quieſcebat, & crebreſcentibus miraculis, quæ Deus benedictus meritis ipſius Sanctæ longis temporibus ibidem dignatus erat operari, & in dies operabatur, oratorium ipſum continua fidelium frequentia, ac devotione factum erat celebre, & in facultatibus ampliatum, quodque ipſi Domicelli, & Communitas affectabant de dicto oratorio unam condecentem Eccleſiam, cum campanili &c. & apud Eccleſiam hujuſmodi unum Monaſterium pro unius Abbatiſſæ et Monialium in ſufficienti numero ſub perpetua clauſura, necnon quemdam locum pro aliquorum Fratrum Minorum uſibus et habitationibus in eo numero, de quo Miniſtro Provinciali provinciæ Tuſciæ, ſecundum morem ipſius Ordinis Minorum, cum conſilio proborum Fratrum dicti Ordinis, & dictæ provinciæ videretur, ibidem, ſeparatim tamen ab eiſdem Abbatiſſa et Monialibus, moraturorum, cum neceſſariis officinis conſtruere proponebat: ita tamen quod univerſa bona & jura dicti oratorii ad hujuſmodi Monaſterii uſum integre converterentur, et ad præmiſſa peragen-

ragenda, si quid deesset, parati erant de propriis facultatibus supplere, hoc adjecto, quod Abbatissa pro tempore existens, et Conventus dicti Monasterii Fratribus hujusmodi, qui apud Monasterium ipsum taliter morarentur, de victu, vestitu, & aliis necessariis tenerentur congrue providere, prædictus Bonifacius per suas litteras inter alia Domicellis & Communitati prædictis de prædicto oratorio hujusmodi Ecclesiam cum campanili, campana, ac cœmeterio, et apud Ecclesiam ipsam unum Monasterium pro Abbatissæ et Monialium, necnon locum hujusmodi pro Fratrum prædictorum, usibus et habitationibus, separatim ab eisdem Abbatissa et Conventu moraturorum, cum necessariis officinis construendi &c. ac Abbatissæ et Conventui Ecclesiam, Monasterium, et bona, Fratribus vero ibidem moraturis locum prædicta recipiendi & retinendi, sub certis modo et forma licentiam concessit, prout in ipsis litteris plenius continetur.

§. II. Cum autem, sicut exhibita nobis nuper pro parte Communitatis hujusmodi petitio continebat, considerantes, quod propter guerras, & alias calamitates, quibus partes illæ diutius afflictæ fuerant, in Monasterio, quod pro dictis Abbatissa et Monialibus ab eodem oratorio seorsum construi pro majori parte fecerant, aliquæ Moniales residere non curarant, quod ipsum oratorium, pro usu & habitatione Fratrum hujusmodi in domum cum ipsis officinis aptari fecerint, interim per eos ex civibus Cortonen. deputatis aliquibus, qui ad oratorium prædictum, & quasdam in eo sitas Capellas, postquam illorum Rectores defecerant, pertinentia, necnon alia plura per Christifideles propterea legata bona in pauperum, miserabiliumque personarum, & alios pios usus distribuerunt pariter & erogarunt, de gestis, & administratis inde per eos rationem et calculum coram dictis Communitate legaliter exhibentes, et plerique dictorum Fratrum constitutionis Apostolicæ, per quam propterea excommunicationis sententiam incurrisse noscuntur, forsitan ignari, pro usu ipsorum et habitatione prædictis eamdem domum receperint, ac in illa conventualiter aliquandiu fecerint moram, & deguerint et degant ad præsens, laudabiliter alias inibi Domino famulantes; pro parte Fratrum degentium, et Communitatis hujusmodi, nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. III. Nos itaque &c. discretioni tuæ &c. mandamus, quatenus super præmissis omnibus & singulis, auctoritate nostra, te diligenter informes &c. eosdem degentes Fratres, si hoc humiliter petierint, a dicta sententia, auctoritate nostra, hac vice dumtaxat absolvas in forma Ecclesiæ consueta, injunctis eis inde pro modo culpæ pœnitentia salutari, necnon aliis, quæ de jure fuerint injungenda. Et insuper degentibus prædictis & aliis Ordinis Minorum Fratribus hujusmodi, quod pro ipsorum usu &c. eamdem domum recipere & retinere, necnon hujusmodi Communitati, quod bona prædicta per ipsos deputandos, qui similiter de gestis et administratis desuper ab eis fideles rationem et calculum coram Communitate prædictis reddere debeant et teneantur, etiam deinceps in præmissos usus distribui et erogari facere libere, liciteque valeant, eadem auctoritate concedas. Nos enim, si hujusmodi concessionem degentibus &c. in præfata domo pro tempore moraturis, ut omnibus et singulis privilegiis &c. uti & gaudere valeant &c. indulgemus. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus Apostolicis. ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXIII. XVI. Kal. Maii, anno III.

XLIV.

Ut oratorium sancti Spiritus de Govea in domum conventualem erigat. Ex libro 1. de diversis formis, & de Regularibus anno 3. fol. 168.

Venerabili fratri Episcopo Cepten.

Ut in Constit. 90. Martini V.

§. I. Piis fidelium votis &c. Sane pro parte dilectorum filiorum Ministri Provincialis & Fratrum degentium in oratorio sancti Spiritus de Govea, Ordinis Fratrum Minorum, Colimbrien. diœcesis, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim pro usu et habitatione dictorum Fratrum prædictum oratorium fuit auctoritate Apostolica fundatum, in quo plerique ejusdem Ordinis Fratres, sub gubernatione & cura unius, quem ipsi ad hoc pro tempore assumunt, Fratris aliquandiu resederunt & resident de præsenti, et sicut eadem petitio subjungebat, in dicto oratorio piis intervenientibus eleemosynis &c. plures ejusdem Ordinis Fratres possunt commode sustentari &c. Quare Minister et residentes Fratres prædicti nobis humiliter supplicarunt &c.

§. II. Nos itaque &c. fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus super præmissis omnibus et singulis, eorumque circumstantiis omnibus, auctoritate nostra te diligenter informes &c. dictum oratorium in domum conventualem ejusdem Ordinis cum Guardiano ibidem deputando, ac conventualibus insigniis requisitis, auctoritate prædicta erigas; et nihilominus Ministro, et Fratribus residentibus prædictis, ut ibidem Ecclesiam cum campanili, et aliis necessariis officinis, pro usu et habitatione Guardiani et Fratrum prædictorum construere et ædificare, ipsamque Ecclesiam per quemcumque Catholicum Antistitem, gratiam & communionem dictæ Sedis habentem, consecrari facere possint &c. concedas. Nos enim si erectionem &c. ut omnibus et singulis privilegiis &c. gaudere libere et licite possint &c. indulgemus. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. &c. quibuscumque: jure &c. salvo.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXIII. IV. Kalend. Julii, anno III.

XLV.

Ut Observantes admittant domum in diœces. Æduen. Ex lib. 2. de diversis formis, anno 3. fol. 110.

Venerabili fratri Episcopo Æduen.

Vide Constit. 174. Martini V.

§. I. Pia devotorum Deo &c. Sane pro parte dilecti filii nobilis viri Ludovici de Listenoys, Domini loci de Monte-acuto, Claromonten. diœcesis nobis nuper oblatæ petitionis series continebat, quod ipse &c. ob affectum, quem ad Fratres Ordinis Minorum, sub arctiori Regula Domino famulantium &c. gerere dignoscitur, unam domum cum Ecclesia, campanili &c. officinis ad opus, & usum Fratrum prædictorum &c. ac Regulam per beatum Franciscum Ordinis Fundatorem Fratribus prædictis relictam, juxta traditiones, & declarationes Apostolicas, quæ ex tunc super illius Regulæ observantia emanarunt, ad litteram observare sint astricti, de bonis a Deo sibi collatis in tua diœcesi &c.

§. II. Nos igitur &c. Fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus prædicto Ludovico dictam domum cum Ecclesia, humili cam-

campanili, campana, claustro, refectorio, dormitorio, cœmeterio, domibus, hortis, hortalitiis, & aliis necessariis officinis hujusmodi, ad usum dictorum Fratrum, qui hujusmodi Regulam secundum strictam observantiam prædictam omnino observare debeant, & etiam teneantur, in hujusmodi diœcesi & loco prædictis, dummodo Fratres in eadem domo pro tempore existentes, secundum ipsius Ordinis hujusmodi strictæ observantiæ instituta, sine aliarum Ecclesiasticarum personarum præjudicio vivere valeant, fundandi, & eisdem Fratribus illam recipiendi & habitandi, cujuscumque licentia super hoc minime requisita, ac jure parochialis &c. salvo, felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. &c. ceterisque contrariis nequaquam obstantibus, plenam & liberam, auctoritate Apostolica licentiam largiaris. Et insuper Guardiano & Fratribus dictæ domus &c. omnibus, & singulis privilegiis &c. concessis, plene gaudeant & utantur.

Datum Romæ apud sanctum Laurentium in Damaso, IV. Nonas Septembris, anno III.

XLVI.

Conceduntur indulgentiæ pro reparatione domus de Clare. Ex lib. 1. de Regularibus &c. anno 3. fol. 130.

Universis Christifidelibus &c.

Licet is de cujus munere venit &c. Cum itaque, sicut accepimus, domus de Clare Fratrum Minorum, Tuamen. diœcesis, causantibus guerris &c. reparatione non modicum sumptuosa indigere noscatur, ipsumque Ecclesiæ campanile ad sui perfectionem nondum deductum existat, sintque propterea fidelium suffragia plurimum opportuna. Nos cupientes, ut dicta Ecclesia congruis honoribus frequentetur, ac structuræ & ædificia reparentur, campanileque hujusmodi perficiatur, & ut Christifideles eo libentius devotionis causa ad Ecclesiam confluant eamdem, & ad reparationem & perfectionem hujusmodi manus promptius porrigant adjutrices, quo ex hoc ibidem dono cœlestis gratiæ uberius conspexerint se refectos, de omnipotentis Dei misericordia &c. omnibus vere pœnitentibus & confessis, qui in Nativitatis, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, & Corporis Domini nostri Jesu Christi, ac Pentecostes, necnon Nativitatis, Purificationis, Annunciationis, & Assumptionis beatæ Mariæ Virginis, ac Nativitatis beati Joannis Baptistæ, ac prædictorum Petri & Pauli, ac sancti Francisci, & ipsius Ecclesiæ dedicationis festivitatibus, ac celebritate omnium Sanctorum, necnon per ipsarum Nativitatis, Epiphaniæ &c festivitatum Octavas, & per sex dies dictum festum Pentecostes immediate sequentes, dictam Ecclesiam devote visitaverint annuatim, & ad reparationem, & perfectionem prædictas manus porrexerint adjutrices, singulis videlicet festivitatum & celebritatis, quatuor annos & totidem Quadragenas, octavarum vero & sex dierum prædictorum diebus, quibus Ecclesiam ipsam visitaverint, & manus adjutrices porrexerint, ut præfertur, centum dies de injunctis eis pœnitentiis misericorditer relaxamus, præsentibus post viginti annos minime valituris. Volumus autem, quod si dictam Ecclesiam visitantibus, & manus ad reparationem & perfectionem prædictas adjutrices porrigentibus, aut inibi pias eleemosynas erogantibus, seu alias aliqua alia indulgentia in perpetuum, vel ad certum tempus nondum elapsum, duratura, per nos concessa fuerit, præsentes litteræ nullius existant roboris, vel momenti.

Vide Constit. 31. hujus Pontificis.

Datum Romæ apud S. Laurentium in Damaso, anno &c. MCCCCXXXIII. XIV. Kal. Octob. anno III.

XLVII.

XLVII.

Ut Observantibus construat Cœnobium in villa de Cunnych. Ex lib. 1. de diversis formis &c. anno 3. fol. 20.

Dilecto filio nobili viro Macson. Macna-Marra, Duci de Clandcullyan.

Vt in Const. 90. Martini V.

§. I. Piis fidelium votis &c. Sane pro parte tua nobis nuper exhibita petitio continebat, quod tu, qui singularem ad Ordinem Fratrum Minorum geris devotionis affectum &c. in villa de Cunnych, Laonienf. diœcesis, vel alio convenienti loco, quamdam domum cum Ecclesia, campanili &c. aliis necessariis officinis pro usu & habitatione Fratrum dicti Ordinis, inibi sub regulari observantia Altissimo serviturorum, de novo fundare &c. desideras, super quo Apostolicæ Sedis licentiam humiliter implorasti.

§. II. Nos igitur &c. tibi domum hujusmodi cum Ecclesia &c. fundandi &c. necnon Fratribus dicti Ordinis eam &c. licentiam elargimur. Et insuper universis & singulis Fratribus ejusdem Ordinis, quos in dicta domo pro tempore residere contigerit, ut omnibus & singulis privilegiis &c. concessis uti & gaudere &c. valeant &c. indulgemus per præsentes. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. &c. ceterisque contrariis quibuscumque: jure tamen &c. salvo. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXIII. IV. Idus Octobris, anno III.

ANNO CHRISTI 1434. EUGENII IV. ANNO 3.

XLVIII.

Ut Sigismundus Imperator erigat Clarissarum Monasterium in oppido Tretsien. Ex lib. 1. de Regularibus &c. anno 3. fol. 262.

Venerabili fratri Episcopo Zagrabien.

§. I. INter cuncta divinæ placita majestati, fundare Monasteria, in quibus prudentes Virgines cupientes accensis lampadibus obviam ire sponso, sedulum & devotum exhibeant Altissimo famulatum, gratissimum reputatur. Hoc nempe carissimus in Christo filius noster Sigismundus, Romanorum Imperator semper Augustus, sicut nobis nuper per suas litteras intimavit, pia devotaque mente considerans, ac cupiens terrena &c. commutare, quoddam Monasterium in oppido Tretsien. Zagrabien. diœcesis infra metas regni Hungariæ, cujus etiam Rex existit, erigere & ædificare, illudque pro Abbatissa & certo numero Monialium, sive Sororum, quæ sub perpetua clausura & observantia Ordinis sanctæ Claræ vivere teneantur &c. sufficienter dotare proponit.

§. II. Nos igitur &c. Fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus Imperatori prædicto Monasterium hujusmodi cum Ecclesia, campanili &c. necessariis officinis, ad instar aliorum dicti Ordinis Monasteriorum, postquam illud pro Abbatissa, & congruo numero Monialium de bonis præmissis, ex quibus Abbatissa & Moniales, sive Sorores hujusmodi congrue sustentari, Episcopalia jura solvere, & alia incumbentia onera supportare valeant, sufficienter dotaverit, necnon calices, cruces, libros, Mis-

Missalia, ornamenta Ecclesiastica, & alia ad divinum cultum necessaria, juxta ritum & consuetudinem dicti Ordinis concesserit &c. ædificandi & erigendi licentiam, auctoritate Apostolica largiaris; necnon mulieres prædictum Monasterium intrare, & in illo sub hujusmodi clausura, & observantia dicti Ordinis Altissimo servire volentes, si alias sint idoneæ, & aliquod canonicum non obsistat, in eodem Monasterio, postquam illud erectum & dotatum fuerit, ut præfertur, hac prima vice auctoritate nostra recipias, eisque regularem habitum, juxta ipsius Ordinis consuetudinem exhibeas, necnon professionem per ejusdem Ordinis Moniales, sive Sorores emitti solitam, si illam in tuis manibus sponte & libere emittere voluerint, ab eis recipias & admittas, & singula alia, quæ ad id utilia, & necessaria, ac secundum Deum expedire videris, facias, statuas, ordines, & disponas; necnon unam ex eis, seu aliam ejusdem Ordinis Monialem, Ordinem ipsum expresse professam, & ad ipsius Monasterii regimen utilem & idoneam, quæ alias Moniales in disciplina & observantia prædicti Ordinis instruat & informet, eidem Monasterio in Abbatissam præficias, curam, regimen, & administrationem illius sibi in spiritualibus & temporalibus plenarie committendo, ac faciendo sibi a suis subditis obedientiam & reverentiam debitas exhiberi, Contradictores per censuram &c. Et nihilominus Abbatissæ, si quam dicto Monasterio præfeceris, ut munus benedictionis ab aliquo Catholico Antistite gratiam, & communionem Sedis Apostolicæ habente, recipere valeat, ac eidem Antistiti, ut illud impendere sibi possit, prædicta auctoritate concedas, ac prædictum Monasterium per Abbatissam, ut caput, & Moniales dicti Ordinis, quæ eidem Abbatissæ subesse & parere, juxta prædicti Ordinis instituta regularia, ac sub clausura, & observantia præmissis vivere teneantur &c. gubernandum statuas &c. Nos enim si Monasterium prædictum erigi & dotari, ac Moniales in eo recipi, & Abbatissam illi per te perfici, ac statui & decerni contigerit, ut præfertur, Abbatissæ & Monialibus prædictis, quæ in dicto Monasterio &c. ut omnibus & singulis privilegiis &c. gaudere valeant &c. concedimus per præsentes.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXIV. XII. Kalend. Februarii, anno III.

XLIX.

Conceduntur Indulgentiæ Ecclesiæ domus Cremonen. die Annunciationis beatæ Virginis. Ibid. fol. 252.

Universis Christifidelibus &c.

INter desiderabilia cordis &c. Sane cum, sicut accepimus, ad Ecclesiam Fratrum Minorum Ordinis beati Francisci, Conventus Cremonen. quæ in illis partibus notabilis & insignis est, ex devotionis causa sedulo confluat populi multitudo, sed copiosius in festivitate & die Annunciationis ejusdem Virginis, qua divinum solemniter celebratur Officium, ipsaque Ecclesia sub hujusmodi festi celeberrimi titulo gloriatur: Nos summis desiderantes affectibus, quod Ecclesia prædicta, apud quam sacer ille Ordo Fratrum Minorum diutius institutus, speculum & exemplar vitæ regularis, & Christianæ Religionis atque doctrinæ, piis orationibus, horisque canonicis virtutum Domino deservire non desinit, eo devotius, eadem die in commemorationem tanti festi & mysterii, quod die ipsa, omni honore dignissima, Deus cœlestis in Verbum Unigenitum Filium, mediante

Vide Constit. 72. Martini V.

te Paracleto, cooperari dignatus eſt, ac Virginis prælibatæ reverentiam & gloriam, veneretur & viſitetur, quo ampliori dono gratiæ iidem fideles noverint ſe capaces, de Omnipotentis Dei miſericordia &c. vere pœnitentibus & confeſſis, qui in die ipſius feſti Annunciationis eamdem Eccleſiam devote viſitaverint annuatim, & pro fidei Catholicæ ſtatu & conſervatione oraverint, quinque annos & totidem quadragenas, annis ſingulis perpetuo miſericorditer de injunctis eis pœnitentiis relaxamus. Volumus autem, quod ſi alias viſitantibus dictam Eccleſiam hujuſmodi, ſeu alias aliqua alia indulgentia, vel in perpetuum, aut ad certum tempus nondum elapſum duratura, per nos conceſſa fuerit, præſentes litteræ nullius exiſtant roboris, vel momenti.

Datum Romæ apud ſanctum Chryſogonum, anno &c.MCCCCXXXIII. XII. Kalend. Martii, anno III.

Anno Christi 1434. Eugenii IV. anno 4.

L.

Conceduntur Indulgentiæ incolis domus de Cerezal, Aſtoricen. Diœceſ. Ex lib.2. de Diverſis formis, ann. 4. fol.112.

Ad futuram rei memoriam.

§. I. Magnæ devotionis affectus, quem dilectus filius Joannes de Oviedo Laicus Oveten. ad nos & Romanam gerit Eccleſiam, non indigne meretur, ut ſuas præſertim fidelium animarum ſalutem concernentes petitiones ad exauditionis gratiam admittamus. Sane pro parte dicti Joannis nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim ipſe cupiens terrena &c. commutare, ac pie conſiderans, quod propter aſperitatem loci *de Cerezal*, Aſtoricen. Diœceſ. qui plurimum ſolitarius &c. remotus exiſtit, peregrini ad ſanctum Jacobum de Compoſtella accedere volentes, in eorum per ipſum locum tranſitu & reditu plurima ſuſcipiebant incommoda, de bonis ſibi a Deo collatis, quamdam inibi domum pro uſu & habitatione nonnullorum Fratrum de Tertia Regula ſancti Franciſci, *de Pœnitentia* nuncupatorum, cum Eccleſia, campana &c. neceſſariis officinis, necnon prope illam unum Hoſpitale ad ſubventionem & refocillationem pauperum, & infirmorum inde tranſeuntium erexit &c. necnon, Domino concedente, de aliis ſuis bonis, & quorumdam fidelium mediante ſuffragio, ipſum Hoſpitale ſufficientibus reditibus dotare, ſeque in dicta domo, ſub Religionis habitu perpetuo manere, & Altiſſimo deſervire proponit & intendit.

§. II. Nos igitur hujuſmodi Joannis propoſitum condignis in Domino laudibus commendantes, & ut eo libentius erga dictam domum ſe devotiores exhibeant, quo ex hoc ibidem animarum commodum ſe ſperaverint adipiſci, cariſſimi quoque in Chriſto filii noſtri Joannis Regis, ac cariſſimæ in Chriſto filiæ noſtræ Blanchæ Reginæ Navarræ illuſtrium, necnon ipſius Joannis de Oviedo in hac parte ſupplicationibus inclinati, Fratribus in dicta domo pro tempore degentibus, ut Sacerdos idoneus, quem, poſtquam Hoſpitale prædictum dotatum fuerit, ut præfertur, ad hoc duxerint eligendum, Chriſtifidelibus, quos dumtaxat tam in domo, quam in Hoſpitali prædictis pro tempore decedere contigerit, ac Fratribus, domui, & Hoſpitali hujuſmodi ſervientibus, ſi tunc ſervitiis hujuſmodi inſtiterint, necnon donatis etiam, extra domum & Hoſpitale prædicta decedentibus, ipſiſque Fratribus omnibus & ſingulis peccatorum ſuorum, de quibus corde contriti & ore confeſſi fuerint, ſemel tantum in mortis articulo plenam remiſſionem eis

eis in sinceritate fidei sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, ac obedientia & devotione nostra, & Romanorum Pontificum canonice intrantium persistentibus, concedere valeat, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus, sic tamen quod idem Confessor de his, de quibus fuerit alteri satisfactio impendenda, eam per infirmos & Fratres ipsos, si supervixerint, aut per hæredes suos, si tunc forte transierint, seu alios faciendam injungat, quam ipsi facere teneantur, ut præfertur, & ne, quod absit, Fratres, fideles, servientes, & donati prædicti propter hujusmodi gratiam procliviores reddantur ad illicita in posterum committenda, volumus, quod si ex confidentia remissionis hujusmodi aliqua forte committerent, quoad illa prædicta remissio ipsis committentibus nullatenus suffragetur, quodque illi ex fidelibus ipsis, qui in domo, seu Hospitali prædictis dies suos finire proponunt, necnon dicti Fratres servientes, & donati per unum annum a tempore, quo præsens nostra concessio ad eorum notitiam pervenerit, computandum, singulis sextis feriis, impedimento cessante legitimo, jejunent, quod si prædictis feriis ex præcepto Ecclesiæ, regulari Observantia, injuncta pœnitentia, voto, vel alias jejunare teneantur, una alia die singularum septimanarum ejusdem anni, qua ad jejunandum, ut præfertur, non sint adstricti, jejunare, & si in dicto anno, vel aliqua ejus parte essent legitime impediti, vel alias, quam primum potuerint, modo simili supplere hujusmodi jejunium teneantur. Porro si dicti Fratres, fideles, servientes & donati forsan alias prælibatum jejunium in toto, vel in parte quandocumque adimplere commode nequirent, eo casu Confessor idoneus, quem ad hoc elegerint, jejunium ipsum in alia pietatis opera, prout animarum suarum saluti expedire viderit, commutare valeat, quæ ipsi pari modo debeant adimplere; alioquin hujusmodi præsens nostra concessio, quo ad præmissa non observantes, nullius sit roboris, vel momenti. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXIV. Nonis Januarii, anno IV.

LI.

Eligitur Episcopus Tranquillien. Reg. Vatic. Ex libro 1. de exhibitis &c. anno 4. folio 283.

Dilecto filio Tidemanno Nicolai Electo Tranquillien.

ROmani Pontificis, quem pastor ille cœlestis, & Episcopus animarum, potestatis sibi plenitudine tradita, Ecclesiis prætulit universis, plena vigiliis sollicitudo requirit, ut circa cujuslibet statum Ecclesiæ sic prudenter excogitet, sicque prospiciat diligenter, quod Ecclesiis singulis pastor idoneus, rectorque providus deputetur, qui commissum sibi gregem dominicum salubriter dirigat & informet, ac bona Ecclesiæ sibi commissæ non solum gubernet utiliter, sed etiam multimodis efferat incrementis. Dudum siquidem fel. recordat. Martinus Papa V. prædecessor noster provisiones omnium Ecclesiarum Cathedralium &c. reservans, decrevit ex tunc irritum &c. attentari. Postmodum vero Ecclesia Tranquillien. ex eo vacante, quod idem prædecessor venerabilem fratrem nostrum Severinum Faren. tunc Tranquillien. Episcopum &c. ad Ecclesiam Faren. tunc vacantem, auctoritate Apostolica duxit transferendum, præficiendo eum illi in Episcopum & Pastorem. Et deinde prædicto prædecessore, per eum de dicta Tranquillien. Ecclesia non aliter disposito, rebus humanis exempto, nos, divina favente clementia, ad apicem summi Apostolatus assumpti, cum a nonnullis revo-

caretur in dubium, an aliquis præter Romanum Pontificem de provisionibus Cathedralium &c. attentari. Cum itaque secundum præmissa, dicta Tranquillien. Ecclesia adhuc, ut præfertur, vacare noscatur, nullusque de hujusmodi ejus provisione præter nos &c. supradictis. Nos ad provisionem ipsius Tranquillien. Ecclesiæ celerem &c. habuimus diligentem. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum, & in Theologia professorem &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXIV. XVI. Kalendas Februarii, anno IV.

LII.

Præficitur Ecclesiæ Pharen. Ibidem, fol. 298.

Dilecto filio Joanni Scheffthin Electo Pharen.

Attentæ considerationis intuitum, prout pastoralis cura requirit officii, circa statum Ecclesiarum vacantium extendentes, operarias ad earum provisiones manus extendimus, et ut eis viri præficiantur in Pastores idonei, opem & operam, quantum cum Deo possumus, adhibemus. Dudum siquidem bonæ memoriæ Joanne Episcopo Pharens. regimini Pharens. Ecclesiæ præsidente. Nos cupientes &c. Postmodum vero prædicta Ecclesia, per obitum ipsius Joannis, qui extra Roman. &c. destituta, Nos vacatione &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. minorem Pœnitentiarium nostrum &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXIV. pridie Kalendas Februarii, anno IV.

LIII.

Ut Observantes domum recipiant prope civitatem Parmen. Ex lib. I. de Regularibus, ann. 4. fol. 304.

Dilecto filio Hermanno Lusco Canonico Parmen.

Ut in constit. Mart. V.

§. I. Piis supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti filii Jacobi de Bononia, Ordinis Fratrum Minorum professoris, petitio continebat, quod venerabilis frater noster Delphinus Episcopus Parmens. ob singularem, quam ad Ordinem Fratrum Minorum gerit, devotionem, quoddam Monasterium Monialium *la vecchia Religione* nuncupatum extra muros Parmens. mensæ Episcopali Parmens. canonice unitum, in quo a quadraginta annis citra nulla Monialis resedit, pro usu & habitatione nonnullorum dicti Ordinis Fratrum, qui inibi sub regulari Observantia ac vitæ castimonia Altissimo famulentur, dare & concedere, & ipse Jacobus inibi cum nonnullis dicti Ordinis Fratribus in hujusmodi Observantia vivere proponunt pariter &c.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus, si est ita, Abbatiali prædicti Monasterii dignitate, necnon Ordine quocumque inibi hactenus instituto, per te, auctoritate nostra prius suppressis penitus & extinctis, Episcopo dandi & concedendi pro usu & habitatione hujusmodi, necnon Jacobo prædictis recipiendi dictum Monasterium, cum ejus Ecclesia, ac structuris, hortis & ædificiis, dumtaxat, ita quod ex tunc *domus beatæ Mariæ* nuncupetur, quodque ipse Jacobus, & qui pro tempore inibi residebunt, prædicti Ordinis Fratrum Minorum Religiosi, inibi claustra, refectoria, & alias necessarias officinas construere &c. lici-

licite possint, jure tamen parochialis &c. salvo, auctoritate prædicta licentiam largiaris: felic. recordat. Bonifacii Papæ VIII. &c. contrariis non obstantibus quibuscumque. Nos enim, si licentiam hujusmodi per te concedi contigerit, ut præfertur, Guardiano & Fratribus, qui in hujusmodi domo pro tempore morabuntur, ut ipsi omnibus & singulis privilegiis &c. concessis uti valeant &c. tenore præsentium indulgemus.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXIV. V. Idus Februarii, anno IV.

LIV.

Fit Episcopus Puteolan. Reg. Vat. Ex lib. I. de exhibitis &c. ann. 4. fol. 264.

Dilecto filio Laurentio de Neapoli Electo Puteolan.

Recte siquidem Ecclesiarum utilitati consulitur, & indemnitatibus salubriter præcavetur, cum discretis & providis earum cura committitur, & viduatarum regimini Pastores idonei præponuntur. Hinc est quod Romanus Pontifex, cui ex Apostolatus incumbit officio de universis Orbis Ecclesiis sollicite cogitare, ad id propensius vigilat & intendit, ut Ecclesiæ ipsæ personis talibus committantur, per quarum industriam præserventur a noxiis, ac felicibus in spiritualibus & temporalibus, dante Domino, proficiant incrementis. Dudum siquidem bon. memor. Dominico Episcopo Puteolan. regimini Puteolan. Ecclesiæ præsidente. Nos cupientes &c. Postmodum vero prædicta Ecclesia, per obitum ipsius Episcopi, qui extra Roman. &c. vacante &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXIV. XII. Kalendas Martii, anno IV.

LV.

Præficitur Ecclesiis Capirinen. & Visoran. unitis. Ex lib. I. de diversis formis &c. anno 4. fol. 210.

Dilecto filio Stephano Electo Capirinens. & Visoranens.

Dum ad universas orbis Ecclesias, juxta pastoralis officii debitum, Apostolicæ diffundimus considerationis intuitum, illarum nimirum propensior cura nos angit, quas suis destitutas Pastoribus, dispendiosæ vacationis incommodis subjacere conspicimus, ut per nostræ providentiæ ministerium, illis secundum cor nostrum viri præficiantur idonei in Pastores, sub quorum regiminibus Ecclesiæ ipsæ in spiritualibus & temporalibus feliciter gubernentur. Dudum siquidem bonæ memoriæ Petro Capirinens. & Visoranens. Episcopo, regimini Capirinens. & Visoranens. Ecclesiarum invicem canonice unitarum præsidente. Nos cupientes &c. Postmodum vero Ecclesiis prædictis, per obitum ejusdem Petri Episcopi, qui extra Roman. &c. vacantibus. Nos vacatione &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. providemus, teque illis præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXIV. pridie Idus Aprilis, anno IV.

LVI.

Ut Fratrem Scolarium ad aliquam Ordinis dignitatem promoveat. Ex lib. 9. Martini V. fol. 234.

Dilecto filio Guillelmo de Casali sacræ Theologiæ Magistro, Ordinis Minorum Ministro Generali.

Propter bonas & rationabiles causas visum est nobis, ut aliquis bonus Religiosus ex Observantia mitteretur Guardianus ad Terram sanctam, quod miramur esse omissum a tua prudentia. Idcirco suasimus dilecto filio fratri Scolario, Magistro in sacra pagina, qui fuerat deputatus per Capitulum, ut renunciaret in manibus nostris, & nos alium fecimus Guardianum, videlicet fratrem Jacobum Delphino de Venetiis. Ne ergo ipse Scolarius, qui nobis vir bonus & prudens videtur, tamquam contemptus & abjectus remanere videatur, velis pro honore suo, ac Ordinis, & etiam contemplatione nostri, honorare ipsum aliquo officio, prout meretur virtus sua.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXIV. die IV. mensis Augusti, anno IV.

LVII.

Confirmatur donatio & receptio domus prope oppidum civitatis Austriæ. Ex lib. I. de diversis formis, anno 4. fol. 28.

Dilecto filio Decano Ecclesiæ Aquilegien.

§. I. Ad Apostolicæ &c. Sane pro parte dilectorum filiorum Communitatis oppidi civitatis Austriæ, Aquilegien. Diœcef. nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias pro parte eorum nobis exposito quod extra muros dicti oppidi quidam locus regularis erat cum Ecclesia, sub vocabulo sancti Georgii ab eodem oppido, per milliare, vel circa distans, qui antiquitus per quamdam mulierem pro usu & habitatione perpetuis mulierum religiosarum fundatus, ædificatus & dotatus fuerat, & deinde, ut credebatur, fundatione, dotatione & ædificatione hujusmodi per Patriarcham Aquilegien. qui tunc extiterat, ordinaria auctoritate confirmatis, nonnullæ religiosæ mulieres, quæ habitu cujuslibet Ordinis approbati pene ex toto dissimilem habitum gestabant, quamvis se Ordinis sancti Augustini assererent, in loco ipso degere consueverant, ex quibus tunc solæ duæ, quarum una se *Priorissam* vocabat, superesse noscebantur, propter quarum malam famam & vitam inhonestam quotidie in deterius prolabentem, Religio inibi, si quæ aliquando fuerat, miserabiliter finivisse prospiciebatur &c. Propter quæ ipsi Communitas desiderabant prædictum locum ad congruum honorem reduci, & laudibus ejusdem nominis deputari, Nos dilecto filio Decano Ecclesiæ beatæ Mariæ dicti oppidi, ejus proprio nomine non expresso, per alias nostras litteras dedimus in mandatis, ut vocatis dictis mulieribus, necnon aliis, qui forent evocandi, super præmissis &c. informaret, et si per informationem hujusmodi sibi de impudicitia et infamia dictarum mulierum, necnon aliis præmissis legitime constaret, nomen Priorissatus, ac prædicti Ordinis in eodem loco, prædicta auctoritate penitus supprimeret et extingueret, ac locum ipsum pro usu et habitatione Fratrum Ordinis Minorum *de Observantia* nuncupatorum deputaret, ipsasque mu-

lie-

lieres ad aliud Monasterium, sive alium locum Ordinis approbati, in quo voluntarias receptatrices invenirent, transferret, necnon, quoad viverent, de fructibus, redditibus et proventibus dicti loci sancti Georgii, quantum ipsis posse sufficere nosceret, provideri faceret et procuraret, ita quod post translationem et provisionem hujusmodi, liceret dictis Fratribus eumdem locum pro usu et habitatione hujusmodi recipere, et perpetuo retinere, ac in eo Ecclesiam, campanile &c. officinas construere, ædificare & ordinare, cujusvis licentia super hoc minime requisita, prout in eisdem litteris plenius continetur. Postmodum vero dilectus filius Jacobus de Gramineis Canonicus Paduan. tunc in dicta Diœcesi residens, & cui dilectus filius Daniel Decanus ejusdem Ecclesiæ super iis vices suas commiserat, ad ipsarum litterarum executionem procedens, quia per diligentem desuper habitam informationem reperit, exposita hujusmodi veritate subniti, nomen Prioriffatus, & Ordinis sancti Augustini prædictorum in prædicto loco sancti Georgii suppressit & extinxit, illumque, dictis mulieribus ad alia loca translatis, pro usu & habitatione præmissis deputavit, hujusmodi provisionem sibi reservando.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, licet Fratres Ordinis Minorum hujusmodi, qui in dicto loco deguerunt, interim suis operosis ministeriis, conversationeque sincera, necnon verbi directione divini plures inibi fidelium mentibus fructus attulerint, pro eo tamen quod infra muros ejusdem oppidi alia dicti Ordinis Minorum sita domus est, quæ & idem locus per tot, prout in quibusdam Apostolicis constitutionibus cavetur, cannas non distat, etiam procedentibus aliquibus, quod Fratres de Observantia hujusmodi, sine speciali Generalis dicti Ordinis Minorum licentia prædictum locum sancti Georgii, pro usu & habitatione prædictis acceptare non possunt, ipsi Fratres inibi degentes, quominus quietis & tranquillitatis ubertate perseverare valeant ibidem, successu temporis timeant impediri, pro parte eorum, necnon ipsorum Communitatis, nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos itaque &c. discretioni &c. mandamus, quatenus si &c. auctoritate Apostolica approbes & confirmes; in singulis vero quæ forsitan adhuc per dictas litteras agenda sunt, eas perinde, ac si tibi directæ forent, exequaris, non permittens ipsos Fratres in dicto loco degentes super iis, quæ dictam executionem quoad hoc contingere poterunt, a quoquam impeti indebite, vel quomodolibet molestari, contradictores &c.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, anno &c. MCCCCXXXIV. X. Kalen. Septembris, anno IV.

LVIII.

Præficitur Ecclesiæ Roffiensi. Ex libr. I. de diversis formis, de Regibus, de provisionibus Prælatorum, anno 4. folio 23. ADDITIO ALIORUM.

Dilecto filio Joanni de Montemartino Electo Roffien. salutem &c.

„ §. I. INter sollicitudines varias, quibus assidue premimur, illa potissime pulsat & excitat mentem nostram, ut status Ecclesiarum, juri nostro, divina providentia commissarum, spiritualiter & temporaliter augeatur; quodque illis, quæ suis destitutæ pastoribus vacationis incommoda deplorare noscuntur, tales ministros præficere studeamus, per quorum regimen Ecclesiæ ipsæ utiliter & salubriter valeant gubernari.

„ §. II. Dudum siquidem Joanne Episcopo Roffien. regimini Roffien. Ec-

" Ecclesiæ præsidente; Nos cupientes eidem Ecclesiæ cum vacaret, per " Apostolicæ Sedis providentiam utilem & idoneam præsidere personam, " provisionem ipsius Ecclesiæ ordinationi & dispositioni nostræ duximus " ea vice specialiter reservandam. Decernentes ex tunc irritum & inane, " si secus super his per quoscumque, quavis auctoritate, scienter vel igno- " ranter contingeret attentari: postmodum vero prædicta Ecclesia, per obi- " tum ipsius Joannis Episcopi, qui extra Romanam Curiam debitum naturæ " persolvit, pastoris solatio destituta: Nos vacatione hujusmodi fide dignis " relatibus intellecta, ad provisionem ipsius Ecclesiæ celerem & felicem, " de qua nullus præter nos hac vice se intromittere potuit, sive potest, re- " servatione & decreto obsistentibus supradictis, ne ipsa Ecclesia longæ " vacationis exponeretur incommodis, paternis & sollicitis studiis inten- " dentes, post deliberationem, quam de præficiendo eidem Ecclesiæ per- " sonam utilem & etiam fructuosam, cum Fratribus nostris habuimus dili- " gentem, demum ad te Ordinem Fratrum Minorum expresse professum, " & in Sacerdotio constitutum, cui de Religionis zelo, litterarum scien- " tia, vitæ munditia, honestate morum, spiritualium providentia, & tem- " poralium circumspectione, aliisque multiplicium virtutum donis apud " nos fide digna testimonia perhibentur, direximus oculos nostræ mentis.

" §. III. Quibus omnibus attenta meditatione pensatis, de persona " tua nobis & Fratribus nostris, ob tuorum exigentiam meritorum, acce- " pta, eidem Ecclesiæ, de dictorum Fratrum nostrorum consilio, auctori- " tate Apostolica providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pa- " storem, curam & administrationem ejusdem Ecclesiæ tibi in spiritualibus " & temporalibus plenarie committendo, firma spe, fiduciaque conceptis, " quod dirigente Domino actus tuos, prædicta Ecclesia, per tuæ circum- " spectionis industriam & studium fructuosum, regetur utiliter & prospere " dirigetur, ac grata in eisdem spiritualibus & temporalibus suscipiet in- " crementa. Volumus autem quod, postquam litteras super provisione & " & præfectione hujusmodi habueris expeditas, ad dictam Ecclesiam te " transferas, quodque extra illam, & ejus diœcesim Pontificalia nequeas " exercere.

" §. IV. Quocirca discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, " quatenus onus regiminis dictæ Ecclesiæ prompta devotione suscipiens, " sic te in ejus cura salubriter exercenda diligentem exhibeas, & etiam fru- " ctuosum, quod ipsa Ecclesia gubernatori provido, & fructuoso admini- " stratori gaudeat se commissam, tuque præter eternæ retributionis præ- " mium, nostram & ejusdem Sedis benedictionem & gratiam exinde ube- " rius consequi merearis.

" Datum Florentiæ, anno Incarnationis Dominicæ MCCCCXXXIV. Ka- " lendis Septembris, anno IV.

LIX.

Præficitur Ecclesiæ Midensi. Ex eodem libro fol. 296.

Dilecto filio Willelmo Electo Miden. salutem &c.

" §. I. DIvina disponente clementia, cujus inscrutabili providentia " ordinationem suscipiunt universa, in Apostolicæ Sedis specu- " la, licet immeriti constituti, ad universas Orbis Ecclesias aciem no- " stræ considerationis extendimus, & pro earum statu salubriter dirigendo " Apostolici favoris auxilium adhibemus; sed de illis propensius cogitare

nos

nos convenit, quas propriis carere pastoribus intuemur, ut eis secundum cor nostrum viri præficiantur idonei, qui commissos sibi populos per suam circumspectionem salubriter dirigant, & ita forment, ut etiam Ecclesias ipsas, non solum gubernent utiliter, sed etiam multimodis efferant incrementis.

§. II. Dudum siquidem bonæ memoriæ Willelmo Episcopo Miden. regimini Miden. Ecclesiæ præsidente, nos cupientes ipsi Ecclesiæ, cum vacaret, per Apostolicæ Sedis providentiam utilem & idoneam præsidere personam, dictæ Ecclesiæ provisionem ordinationi & dispositioni nostræ duximus ea vice specialiter reservandam decernentes ex tunc irritum & inane, si secus super his per quoscumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contingeret attentari.

§. III. Postmodum vero Ecclesia prædicta, per obitum ejusdem Episcopi, qui extra Romanam Curiam diem clausit extremum, vacante, dilecti filii Clerus Miden. diœcesis reservationis & decreti prædictorum forsan ignari, cum Ecclesia ipsa Cathedralem, & qui Capitulum facerent, Canonicos non haberet, juxta morem ab olim inibi observari solitum, pro celebranda futuri Episcopi Miden. electione, vocatis omnibus qui voluerunt, potuerunt & debuerunt electioni hujusmodi commode interesse, die ad eligendum præfixa, ut moris est, convenientes in unum, ac deliberantes in ipsius electionis negotio, per formam viamque compromissi fore procedendum, quinque de seipsis, ut seorsim & sigillatim suis primo, necnon singulorum aliorum Cleri hujusmodi votis inquisitis, illum in quem major & sanior pars Cleri prædictorum consentiret, in Episcopum Miden. eligerent, ipsorumque pastorem, & qui præmissam acceptam potestatem, post inquisitionem votorum hujusmodi, illa in scriptis adducta, publicarunt illico in communi; & quia compertum tunc extitit longe saniorem, majoremque partem Cleri hujusmodi in te decretorum doctorem, in presbyteratus ordine, & ætate legitima constitutum, necnon de legitimo matrimonio procreatum, prædicta sua concorditer vota direxisse, collatione desuper habita, dilectus filius Joannes Meii perpetuus Vicarius parochialis Ecclesiæ de Stamoling, ejusdem diœcesis, unus ex quinque prædictis suo & reliquorum ex eis, necnon ipsorum aliorum nomine, te in Episcopum Miden. licet de facto, elegit, tuque reservationis & decreti prædictorum similiter inscius, electioni de te factæ hujusmodi, illius tibi præsentato decreto, etiam de facto consensisti, in his omnibus aliis statutis a jure temporibus observatis, ac deinde reservatione & decreto prædictis ad tuam deductis notitiam, hujusmodi electionis negotium proponi fecisti in Consistorio coram nobis. Nos igitur electionem ipsam & quæcumque inde secuta, utpote post, & contra reservationem & decretum prædicta de facto, ut præmittitur, attentata, irrita, prout erant, & inania reputantes, & ad provisionem dictæ Ecclesiæ Miden. celerem & felicem, de qua nullus præter nos, hac vice se intromittere potuit, sive potest, reservatione & decreto obsistentibus supradictis, ne ipsa Ecclesia Miden. longæ vacationis exponeretur incommodis, paternis & sollicitis studiis intendentes, post deliberationem, quam de præficiendo eidem Ecclesiæ Miden. personam utilem & etiam fructuosam, cum Fratribus nostris habuimus diligentem. Demum ad te, cui de vitæ munditia, honestate morum, spiritualium providentia & temporalium circumspectione, aliisque multiplicium virtutum donis apud nos fide digna testimonia perhibentur, direximus oculos nostræ mentis. Quibus omnibus debita meditatione pensatis, de persona tua nobis &

eis-

„ eisdem Fratribus, ob dictorum tuorum exigentiam meritorum, accepta, „ eidem Miden. Ecclesiæ, de dictorum Fratrum consilio, auctoritate „ Apostolica providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, ipsius curam & administrationem tibi in spiritualibus & temporalibus plenarie committendo, firma spe fiduciaque conceptis, quod dirigente Domino actus tuos, prædicta Ecclesia Miden. per tuæ circumspectionis industriam & studium fructuosum regetur utiliter, & prospere „ dirigetur, ac grata in eisdem spiritualibus & temporalibus suscipiet incrementa. Jugum igitur Domini tuis impositum humeris devote suscipiens, curam & administrationem prædictas sic salubriter geras & sollicite prosequaris, quod prædicta Ecclesia Miden. gubernatori circumspecto gaudeat se commissam; tuque præter æternæ retributionis præmium, „ nostram, necnon dictæ Sedis benedictionem & gratiam valeas exinde „ uberius promereri.

„ Datum Florentiæ, anno Incarnationis Dominicæ MCCCCXXXIV. X. Kalend. Octobris, anno IV.

„ Simili modo dilectis filiis Clero & Populo Miden. diœcesis, „ universis Vassallis Miden. Ecclesiæ, venerabili fratri Archiepiscopo Armacan. Carissimo in Christo filio Henrico Regi Angliæ Illustri, salutem &c. Datum ut supra.

LX.

Eligitur Episcopus Caprulen. Ex libr. I. de diversis formis &c. ann. 4. fol. 290.

Dilecto filio Lucæ Mudatio Electo Caprulen.

Ut in Reg. Tomi 9. fol. 564. Apostolatus officium &c. Dudum siquidem provisiones omnium Cathedralium Ecclesiarum, per translationes de Prælatis ipsarum ubilibet constitutis ad alias Cathedrales Ecclesias per nos faciendas, in antea vacaturarum, ordinationi & dispositioni nostræ reservavimus, decernentes ex tunc irritum &c. Postmodum vero Ecclesia Caprulen. ex eo, quod nos nuper venerabilem fratrem nostrum Andream Auximan. tunc Caprulen. Episcopum, licet absentem, a vinculo, quo Ecclesiæ Caprulen. prædictæ, cui tunc præerat, tenebatur, de Fratrum nostrorum consilio, & Apostolicæ potestatis plenitudine absolventes, eum ad Ecclesiam Auximan. tunc Pastore carentem, auctoritate Apostolica transtulimus, ipsumque illi præfecimus in Episcopum & Pastorem, vacante, nos ad provisionem ejusdem Ecclesiæ Caprul. &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXIV. Idibus Septembris, anno IV.

LXI.

Observantes in Hispania ad suum pristinum regimen redeunt, eorumque privilegia confirmantur. Ex lib. I. de Regularibus &c. anno 4. fol. 44.

Ad perpetuam rei memoriam.

Ex Apostolicæ Sedis desuper nobis imminente servitutis officio, ad ea libenter annuimus, per quæ personarum Ecclesiasticarum quarumlibet, præsertim sub suavi Religionis jugo & regulari Observantia sua Altissimo vota reddentium quies & commodum spiritualiter procurentur, & ut ea, quæ pro eorum statu conservando, ac in melius dirigendo, provide processisse comperimus, illibata persistant, libenter cum a nobis petitur, Apo-

Apostolico munimine roboramus. Dudum siquidem fel. record. Martinus Papa V. prædecessor noster, ut universi & singuli Metinæ de Campo, de Valleoleto, de Cuellar, sancti Dominici de Silis, sancti Michaelis de Monte, sancti Francisci de la Salceda, sancti Francisci de Arevalo, & sancti Francisci de Constantina, Salamant. Segobien. Burgen. Palentin. Conchen. Cordub. Tholetan. Abulen. & Hispalen. diœces. ac aliarum infra Castellæ & Legionis provincias regnorum Castellæ & Legionis consistentium domorum Ordinis Fratrum Minorum *de Observantia* nuncupati, juxta morem ipsius Ordinis institutarum, Guardiani & Fratres præsentes & futuri, omnibus & singulis exemptionibus &c. necnon statutis & ordinationibus, tunc per generalem Synodum Constant. ante & post adjunctionem, sive unionem Hispanicæ nationis eidem Synodo, quam etiam deinde per eum in suæ ad summi Apostolatus apicem assumptionis primordiis, dilectis filiis universis de sancto Audomaro, de Varenis, & de la Morinen. Remen. & Bisuntinæ diœces. & aliarum infra Franciæ, Burgundiæ & Turonen. provinciarum consistentium domorum dicti Ordinis, juxta morem prædictum institutarum, Guardianis & Fratribus, seu in eorum favorem, sub quavis forma & expressione verborum concessis & editis, quorum omnium tenores suis haberi litteris voluit pro expressis, ex tunc in antea uti & gaudere libere & licite possent, ac si illa eis, & in eorum favorem specialiter & expresse concessa & edita fuissent, eisdem Castellæ & Legionis regnorum & provinciarum domorum hujusmodi Fratribus, per quasdam primo, & deinde ad supplicationem carissimi in Christo filii nostri Joannis Castellæ & Legionis Regis illustris, per alias suas litteras omnibus dumtaxat sub Regulari observantia pro tempore degentibus, in Hispaniarum partibus consistentibus dicti Ordinis Fratribus, ut quondam Pacificus Hispanus ejusdem Ordinis professor, pro prima vice, & successive ipsi, seu ex eis ad hoc pro tempore deputati, generale Capitulum ejusdem Ordinis, ubi quando & quoties eis videretur, indicere, tenere, & ad hoc alios de Observantia hujusmodi Fratres convocare, in ipsisque Capitulis, ex dictis Fratribus partium prædictarum, secundum morem dicti Ordinis, singulos Provinciales Vicarios, ac una cum illis Fratres de Observantia prædicti unum, qui etiam Provincialibus hujusmodi præesset, dicti Ordinis professores in Generalem Vicarium, qui ab aliquibus Ordinis de Observantia hujusmodi Fratribus, & etiam per ipsos de Capitulo pro tempore deputatis, confirmari deberent & tenerentur, ipsosque de observantia Fratres, & eorum domos & loca in dictis partibus dumtaxat pro tempore consistentia visitandi, & quæ secundum Deum, & Regularis observantiæ hujusmodi instituta ibidem corrigenda & emendanda cognoscerent, servata tamen forma eis in Capitulis hujusmodi pro tempore tradita, corrigendi & reformandi &c. potestatem haberent, per se, vel alios, quos ad hoc deputandos ducerent, eligere, deputare, & ad Vicariatuum hujusmodi officia assumere, in dictisque Capitulis, tam circa vacationem & absolutionem hujusmodi Vicariorum, & aliorum quorumcumque Officialium suorum officiorum, domorum & locorum quorumlibet, electionem quoque, institutionem & confirmationem, quam circa Definitores, & ipsorum domorum & locorum hujusmodi Visitatores, in quolibet Capitulo deputandos, & alia, quæ circa observantiæ hujusmodi conservationem, regimen & provisionem eis quomodolibet necessaria & opportuna viderentur, facere, statuere, ordinare & exequi; Contradictores per censuram Ecclesiasticam, & alia juris remedia, per se, vel alios compescere valerent, constitutionibus Apostolicis & privilegiis &c. ceterisque contrariis quibuscumque non obstantibus, plenam & liberam fa-

facultatem, auctoritate Apostolica concessit, decernens irritum &c. Nos igitur earumdem litterarum omnium tenores præsentibus pro expressis haberi volentes, carissimæ in Christo filiæ nostræ Mariæ Castellæ & Legionis Reginæ illustris, ejusdem Regis consortis, in hac parte supplicationibus inclinati, tam exemptionum, privilegiorum, prærogativarum Concilii, in eo quod Guardianorum, & Fratrum provinciarum regnorum Castellæ & Legionis domorum favorem duntaxat concernunt, quam prædecessoris concessiones hujusmodi, necnon omnia & singula, litteras prædictas, & per illas, ut præfertur, concessa, ac in eis contenta, necnon quæcumque inde secuta, auctoritate Apostolica, ex certa scientia confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Nulli ergo &c. nostræ confirmationis & communionis infringere &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXIV. Idib. Septembris, anno IV.

LXII.

Præficitur Ecclesiæ Libanien. Ex libr. I. de diversis formis &c. ann. 4. fol. 268.

Dilecto filio Joanni de Baeza Electo Libanien.

Ut in Regesto Tom. 9. fol. 164.

APostolatus officium &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Alphonso Episcopo Libanien. Ecclesiæ Libanien. regimini præsidente, Nos cupientes &c. Postmodum vero Ecclesia prædicta, per obitum ipsius Alphonsi Episcopi &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum, & Pastorem &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXIV. Kalend. Octobris, anno IV.

LXIII.

Concedit facultatem, ut possint duo Conventus construi in regno Hungariæ. Ex eodem lib. fol. 38.

Dilecto filio Præposito Monasterii de Priper Vesprimen.

ADDITIO ALIORUM.

" §. I. PIis fidelium votis gratum nos decet præstare consensum, & ut ea, quæ Religionis propagationem, divini quoque cultus augmentum respiciunt, optatum sortiantur effectum, libenter interponimus sollicitudinis nostræ partes.

" §. II. Cum itaque, sicut exhibita nobis nuper pro parte dilecti filii Gregorii de Hetes Ordinis Fratrum Minorum professoris petitio continebat, copiosus Christifidelium regni Hungariæ numerus ad Fratres Ordinis prædicti, de Observantia nuncupatos, singularis gerat devotionis affectum, summeque desideret, quod in ipso Regno, in quo aliquæ, præterquam ad Vicarium Bosnæ spectantes, dicti Ordinis domus non sunt, & pauci reperiuntur Theologi .... verbi, & ut amplior inde succedat salus animarum, loca sint aliqua dictis Fratribus assignata, pro parte ipsius Gregorii asserentis se in prædicto regno Hungariæ natum fore, nobis extitit humiliter supplicatum, ut super his opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si est ita, Gregorio prædicto, necnon aliis ejusdem Ordinis Fratribus in ipso regno Hungariæ duo, quæ alias juste conquisiverint loca, in quibus Conventualiter Altissimo deserviant, & a personis, prout

„ prout congruerit, regularis per ipsos Fratres cunctos solita professio „ recipi, admittique possit, pro eorum necnon aliorum dicti Ordinis Fra- „ trum usu & habitatione recipiendi, ac in eis Ecclesias cum campanis, „ campanilibus, cœmeteriis, domibus, & aliis necessariis officinis con- „ struendi & ædificandi, seu construi & ædificari faciendi, auctoritate nostra „ licentiam largiaris: Jure tamen Parochialium Ecclesiarum, & aliorum „ quorumlibet in omnibus semper salvo. Nos enim, si licentiam hujusmodi „ per te concedi contigerit, universis & singulis Fratribus ejusdem Ordi- „ nis, quos in ipsis recipiendis locis, sive domibus pro tempore residere „ continget, ut omnibus privilegiis, indulgentiis, libertatibus & exem- „ ptionibus Ordini prædicto, necnon ipsius domibus, locis & personis „ per Apostolicam Sedem, aut alias quomodolibet generaliter concessis, „ uti & gaudere valeant, auctoritate Apostolica per præsentes indulge- „ mus. Non obstan. &c. felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. præde- „ cessoris nostri prohibente, ne Fratres Ordinum Mendicantium in aliqua „ Civitate, seu Villa, vel quovis Castro, aut alio loco ad habitandum „ quæcumque loca, vel domos de novo recipere, seu eatenus recepta mu- „ tare præsumant, absque Sedis prædictæ licentia speciali, non faciente ple- „ nam & expressam de prohibitione hujusmodi mentionem, & aliis Apo- „ stolicis, ceterisque contrariis &c. quibuscumque.

„ Datum Florentiæ anno Incarnationis Dominicæ MCCCCXXXIV. „ III. Idus Octobris, annno IV.

LXIV.

Eligitur Episcopus Sabarien. Ibid. fol. 301.

Dilecto filio Petro Gather Electo Sabarien.

ATtentæ considerationis intuitum, prout pastoralis cura requirit officii, circa statum Ecclesiarum, & Monasteriorum vacantium extendentes, operarias ad eorum provisiones manus apponimus, & ne longæ vacationis prægraventur incommodis, operam & studium, quantum cum Deo possumus, adhibemus. Dudum siquidem bonæ memoriæ Joanne Episcopo Sabarien. regimini Sabarien. Ecclesiæ præsidente, Nos cupientes &c. Postmodum vero præfata Ecclesia, per obitum ipsius Joannis Episcopi &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum in Theologia professorem &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXIV. XV. Kalend. Novembris, anno IV.

LXV.

Fit Episcopus Vencomporien. Ibid. fol. 80.

Dilecto filio Joanni Slethter Electo Vencomporien.

APostolatus officium &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Conrado Vencomporien. Episcopo, regimini Vencomporien. Ecclesiæ præsidente &c. Postmodum vero præfata Ecclesia, per obitum ejusdem Conradi Episcopi &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in Theologia &c. *Ut in Regesto Tom. 9. fol. 564.*

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXIV. VI. Kalend. Novembris, anno IV.

LXVI.

Inſtituitur Vicarius in inſulis Canariæ cum poteſtate alium ſubſtituendi, dictæque Vicariæ privilegia confirmantur. Ex Archivo ſecreto, lib. 18. Bullarum, fol. 122.

Dilecto filio Franciſco de Moya Ordinis Fratrum Minorum, &c.

Joannes de Baeza in inſulis Canariæ prædicat.

AD ea, quæ Catholicæ fidei augmento cedere dignoſcuntur, prout ex debito cogimur officii paſtoralis, libenter intendimus, & ad extirpandum de cordibus infidelium errores, quibus irretiti ſunt, eoſdemque infideles ad fidei prædictæ notitiam convertendum, partes noſtræ ſollicitudinis adhibemus. Nuper ſiquidem pro parte dilecti filii Joannis de Baeza, ejuſdem Ordinis profeſſoris, nunc vero Epiſcopi Libanien. nobis expoſito, quod olim ipſe de licentia Petri Luna, in ſua obedientia, de qua partes Hiſpaniæ tunc erant, Benedicti XIII. nuncupati, necnon quondam Ordinis prædicti Generalis Miniſtri, ad inſulas Canariæ, Rubicen. diœceſis, in quibus aliqui utriuſque ſexus a paucis temporibus citra, infidelitate relicta, ad fidem prædictam converſi fuerant, ſe transferens, ibidem verbum Dei fidelibus, & nonnullis infidelibus ad eamdem fidem converti cupientibus prædicaverat, quodque idem Petrus, tunc Benedictus XIII. eidem Joanni fundandi &c. in qualibet ex quatuor de prædictis inſulis unum locum dicti Ordinis licentiam & facultatem conceſſerat, ac felicis recordationis Martino Papæ V. prædeceſſori noſtro humiliter ſupplicato, ut, cum ipſe Joannes opus hujuſmodi confirmari deſideraret, ut illud eo libentius perficere valeret, quo majori foret auctoritate munitus, licentiam & facultatem hujuſmodi confirmare, necnon eumdem Joannem in ipſis inſulis Vicarium Generalem, ſecundum morem dicti Ordinis, cum ſimili poteſtate, quam idem Miniſter Generalis habet, & prout in Corſicæ & Sardiniæ inſulis Vicarii ejuſdem domus deputati habere conſueverunt & habent, per quaſdam ſuas litteras fecit, conſtituit & etiam deputavit eidem Joanni, & cuilibet Vicario inibi pro tempore exiſtenti quoſcumque Fratres idoneos ipſius Ordinis ad eaſdem inſulas tranſire, & inibi moram trahere volentes recipiendi, eoſque ad partes Chriſtifidelium eleemoſynas pro neceſſariis ſuis, & aliorum Fratrum in eiſdem inſulis pro tempore commorantium, petituros deſtinandi, prædictiſque Fratribus, quos ad præmiſſa deſtinaret, hujuſmodi eleemoſynas, cujuſcumque Ordinarii &c. licentia petita, licet non obtenta, petendi, necnon Fratribus ejuſdem Ordinis ibidem, ut præfertur, commorantibus, quod Chriſtifidelibus in eiſdem inſulis exiſtentibus, & in futurum ad eamdem fidem convertendis, ſi Clerici ſeculares, ad quos pertinet, non forent, Eccleſiaſtica ſacramenta miniſtrare valerent, licentiam & facultatem conceſſit, prout in eiſdem litteris plenius continetur; eorumdemque Fratrum in eiſdem inſulis pro tempore commorantium, ne propter hæc cogerentur ad Romanam Curiam veniendo perſonaliter laborare, volentes parcere laboribus & expenſis, auctoritate Apoſtolica per quaſdam alias ſuas litteras ſtatuit & etiam ordinavit, quod cedente, vel decedente dicto Joanne, vel alio in eiſdem inſulis Vicario exiſtente, liceat prædictis Fratribus, qui fuerint, vel erunt pro tempore, alium Vicarium in eiſdem inſulis eligere, qui ſic electus per dilectum filium Miniſtrum Provincialem in provincia Caſtellæ, ſecundum morem dicti Ordinis, ad quem confirmatio electionis hujuſmodi, per Miniſtrum generalem ſupradictum eidem Provinciali Miniſtro conceſſa, perpe-

Benedictus XIII. Pſeudopapa eum Vicarium Generalem declarat.

petuo pertineret, confirmaretur, & officium Vicariatus hujusmodi valeret licite gerere & exercere in insulis memoratis: & nihilominus Vicario & Fratribus hujusmodi pro tempore existentibus in insulis prælibatis, omnibus privilegiis eidem Ordini per Apostolicam Sedem concessis gaudere & uti valerent, quibus alii Fratres in aliis domibus ubicumque commorantes gaudent, seu quomodolibet potiuntur, eadem auctoritate concessit; quodque ipsi, seu Prælati in eisdem insulis pro tempore existentes nullatenus plus jurisdictionis in Vicarium & Fratres hujusmodi habere possint, vel valeant, quam habent alii Prælati, seu Episcopi in aliis mundi partibus in Fratres ejusdem Ordinis, sive habere consueverunt. Et insuper Vicario prædicto, & qui pro tempore erit, deputandi unam, vel plures personam, vel personas idoneam, seu idoneas, secularem, vel seculares, & per ipsam, aut ipsas ea, quæ pro tempore eidem Vicario existenti pro tempore, & dictis Fratribus a Christifidelibus erogabuntur & donabuntur, recipi, & pro necessitatibus, utilitatibus, & commodis Ecclesiarum ædificandarum in eisdem insulis Vicarii Fratrum prædictorum distribui faciendi benigne concessit cum clausulis opportunis: ac per eumdem Joannem nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus cum per cessionem, seu promotionem ad Episcopatum prædictum, prædictus in nostra Curia vacaverit Vicariatus, te in prædictis insulis cum simili, ac eadem plenaria potestate Vicarium Generalem instituere dignaremur. Nos igitur &c. te in prædictis insulis omnibus & singulis Vicarium generalem cum omnibus & singulis concessionibus, exemptionibus, privilegiis, gratiis, & indultis per prædictum prædecessorem prædicto Joanni de Baeza concessis, tenore præsentium, ex certa scientia, Apostolica auctoritate instituimus, & institutum denunciamus, cum potestate etiam prædictæ Vicariæ cedendi, seu ei renunciandi, necnon alium, sive alios ex Frartibus ipsis in Vicarium, seu Vicarios substituendi in prædictis insulis, & qualibet ipsarum cum simili potestate, quoties, sicut, & quando tibi placuerit, & pro pace & quiete animæ tuæ, aliorumque Fratrum in prædictis insulis pro tempore commorantium salute, seu negotii expeditioni videbitur expedire. Addentes insuper & volentes, quod si electum hujusmodi, alio canonico non obstante, Minister Castellæ prædictus ultra decem dies, postquam electio ipsa sibi per Fratres ipsos, vel alios ipsorum nomine extiterit præsentata, confirmare distulerit, auctoritate Apostolica ipso facto sit confirmatus; ac gaudeat, & cum Fratribus & locis ejusdem curæ commissis gaudere valeat & possit omnibus & singulis privilegiis &c. Ordini, ut præfertur, necnon Fratribus & Conventibus, sive locis ejusdem Ordinis in regnis Castellæ & Legionis consistentibus, per Sedem Apostolicam jam concessis, & in posterum concedendis, in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Nulli ergo &c.

Privilegia Fratribus concessa confirmantur.

Alia Vicarii ejusdem munera.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXIV. IV. Idus Novembris, anno IV.

LXVII.

Præficitur Ecclesiæ Naturen. Ex libro I. de Diversis formis &c. anno 4. fol. 308.

Dilecto filio Joanni Joannis Electo Naturen.

Suscepti cura regiminis &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Erasmo Episcopo Naturen. regimini Ecclesiæ Naturen. præsidente &c. Postmo-

Vide Const. 21. Martini V.

modum vero prædicta Ecclesia, per obitum ejusdem Episcopi &c. vacante: Nos vacatione &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, in Theologia Baccalaureum &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXIV. pridie Kalendas Decembris, anno IV.

Anno Christi 1435. Eugenii IV. anno 5.

LXVIII.

Ut incolas villæ de Rospone ab excommunicatione absolvat. Ex lib. I. de diversis formis &c. anno 5. fol. 39.

Venerabili fratri Episcopo Fernens.

§. I. Dudum bonæ memoriæ Balthassar Episcopus Tusculan. tunc in sua obedientia, de qua civitas & diœcesis Fernens. erant, Joannes XXIII. nuncupatus, suas tibi direxit litteras tenoris subsequentis.

§. II. *Joannes Episcopus servus servorum Dei. Venerabili fratri Episcopo Fernen. &c. Humilibus & honestis supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Superioris & universitatis villæ de Rosponte tuæ diœcesis petitio continebat, quod ipsi dudum ex relatibus nonnullorum antiquorum, & Majorum suorum intellexerunt, quod olim multis retroactis temporibus eorum parentes, seu prædecessores, qui tunc dictam villam inhabitabant, contra quemdam Religiosum Ordinis Cruciferorum, qui antea unum ex ipsis habitatoribus interfecerat, insurgentes, ipsum una cum aliis Fratribus ejusdem Ordinis, in dicta villa tunc existentibus, interfecerunt, necnon domum ipsorum Religiosorum in ipsa villa existentem dictæ Universitati confiscarunt, licet de facto, & quæ quidem domus postea tractu temporis pro usu & habitatione Fratrum Ordinis Minorum fuit deputata, quodque etiam prædicti prædecessores cupiditate & malitia excæcati, piraticum exercuerunt, ac multos Clericos, & alios transfretantes in partibus illis, non solum bonis spoliando, sed ipsos in mari hujusmodi submergendo, & quod Superior & Universitas prædicti timent, habitatores, & incolas dictæ villæ, qui tunc erant, & etiam modernos ab excommunicationis, & aliis diversis sententiis, censuris, & pœnis in tales a Jure prolatis absolutos non fuisse, suppositos Ecclesiastico interdicto, ac hujusmodi interdictum nondum fuisse relaxatum. Quare dicti Superior & Universitas nobis humiliter supplicari fecerunt, ut ex abundanti cautela ipsis, eorumque statui in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus, si est ita, vocatis illis, qui scire possint, quibus præmissa est satisfactio impendenda, eosdem Superiorem & Universitatem & singulares personas ex ipsa Universitate, si hoc humiliter petierint, recepto prius ab eis juramento de stando tuis & Ecclesiæ mandatis, & quod ipsi talia de cetero non committent, nec ea committentibus præstabunt auxilium, consilium, vel favorem, ab excommunicationis, & aliis sententiis &c. auctoritate nostra, hac vice dumtaxat, absolvas in forma Ecclesiæ consueta, injunctis &c. ac etiam interdictum hujusmodi eadem auctoritate relaxes, per ipsos tamen absolvendos, eisdem, si qui sunt forsan, vocandis, & aliis, quibus propterea fuerit satisfactio impendenda, & alias, prout tibi videbitur, propter excessum hujusmodi, prius fiat competenter satisfactio. Datum Romæ apud sanctum Petrum, Nonis Octobris, anno III.*

§. III. Cum

§. III. Cum autem, ficut exhibita nobis nuper pro parte Superioris & Univerfitatis prædictorum petitio continebat, ipfæ litteræ nondum fuerint tibi præfentatæ, ac per confequens minime exequutæ, ipfique Superior & Univerfitas cupiant, pro exoneratione confcientiarum fuarum, litteras ipfas executioni debitæ demandari. Nos, ut eorum confcientiæ quantocius ferenentur, eorumdem Superioris & Univerfitatis in hac parte fupplicationibus inclinati, Fraternitati tuæ per Apoftolica fcripta mandamus, quatenus ad ipfarum litterarum executionem auctoritate noftra procedas, perinde in omnibus & per omnia, ac fi, dicta obedientia durante, prædictæ litteræ tibi præfentatæ fuiffent, tuque ad executionem hujufmodi procedere inchoaffes. In contrarium facientibus non obftantibus quibufcumque.

Datum Florentiæ anno &c. MCCCCXXXV. VII. Idus Martii, anno V.

LXIX.

Ut abfolvere poffit a Simoniæ cenfuris. Ex Archivo fecreto, libro 2. Bullarum, folio 52.

Dilecto filio Matthæo de Sicilia Ordinis Minorum &c.

§. I. PAftoralis officii &c. Sane ad nos pervenit, Trinacriæ infulam quadam inveterata corruptela adeo fore refperfam, ut a multis nullum pene Ecclefiafticum beneficium, nullum fpeciale minifterium, nullumque divinum Sacramentum abfque labe Simoniaca conferatur, vel etiam miniftretur: quodque magis dolendum eft, corruptelam illam peffimam fic invaluiffe, ut pro confuetudine Ecclefiarum prædictæ infulæ fufcepta effe videatur, ita ut fuperiori tempore pene nemo corde perceperit, quantum cedat in divinæ Majeftatis offenfam, neque ad cenfuras & pœnas, quas nos, & prædeceffores noftri his hominibus profanis intulimus, aliquando refpexerit, fed veluti amentes & cæci, poft hujufmodi profanos ufus, & temerata, quantum in eis eft, divina Sacramenta, fic concatenati & compediti, alios etiam catervatim fecum trahentes, in æternæ mortis barathrum dilabuntur. *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 121.*

§. II. Volentes igitur huic pefti paterne confulere &c. tibi, de cujus fide, religione & prudentia, longa apud diverfas partes, prærfertim prædictam infulam experientia comprobatis, plenam in Domino fiduciam obtinemus, omnes & fingulas Ecclefiafticas perfonas utriufque fexus, tam fæculares, quam regulares, cujufcumque ftatus, gradus, præeminentiæ, & conditionis exiftant, etiamfi Pontificali præfulgeant dignitate, quæ tibi infra annum, poftquam in dictam infulam te contuleris, confeffæ fuerint, a dicta Simoniæ labe tam dando, quam recipiendo, vel alias quomodocumque commiffa, & omnibus & fingulis cenfuris, etiam auctoritate Apoftolica contra hujufmodi fimoniacos promulgatis, abfolvendi, omnemque inhabilitatis & infamiæ maculam abolendi, fuper irregularitatibus etiam ex dictis cenfuris, aut immifcendo fe divinis, vel alio modo contractis; necnon fuper Ordinum, aut beneficiorum, feu officiorum per hujufmodi labem acquifitorum executione, & retentione difpenfandi, omnibus & fingulis prædictis impofita pro modo culpæ pœnitentia falutari; de fructibus etiam, & aliis quibufcumque per hujufmodi labem, vel ejus occafione male habitis, feu perceptis, prout tibi fecundum Deum vifum fuerit, difponendi; infuper omnia & fingula, quæ in præmiffis, & circa præmiffa fuerint neceffaria, & tibi videbuntur quomodolibet opportuna, gerendi, faciendi & difponendi, auctoritate Apoftolica plenam & liberam, tenore præfentium concedimus facultatem &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. XIV. Kal. Julii, anno V.

LXX.

LXX.

Ut libere prædicet verbum Dei in regnis Castellæ, & Legionis. Ex libro 2. de Regularibus &c. anno 5. folio 191.

Dilecto filio Emanueli de Valle-Oleti, Ordinis Fratrum Minorum professori.

§. I. Super cathedram præeminentiæ Pastoralis, divina disponente clementia constituti, etsi multis arduisque in Romana Curia undequaque confluentibus prægravemur negotiis, curis excitemur innumeris, & cogitationibus plurimis distrahamur, circa id tamen ferventibus votis intendimus, vacamus attentius, ac operosæ studium sollicitudinis impertimur, ut ad divini nominis gloriam, et exaltationem Catholicæ fidei, ac profectum fidelium animarum, præcisis radicitus dissidiorum vepribus, inter Ecclesiasticas personas, quas ordo ecclesiasticus includit, pacis tranquillitas vigeat, & favor exestuet caritatis. Sane pro parte Communitatum diversarum civitatum, & aliorum Christifidelium in Castellæ & Legionis regnis consistentium, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet tu veræ devotionis zelo succensus, pro illustrandis, imbuendis, & in ortodoxæ fidei Catholicæ, sine qua nemo salvari potest, veritate eorumdem Christifidelium mentibus, ac illorum devotione propaganda, ad Evangelizandi in regnis prædictis partibus finitimis ministerium desiderio aspirans, necnon coram fidelibus eisdem ad illorum ædificationem, ac infidelibus pro ipsorum ad dictam fidem reductione, pluries verbum Dei prædicaveris, plerique tamen ipsorum regnorum Prælati &c. te in tam salubri opere, quominus libere prædicare posses, impedire, & ab inde retrahere multipliciter sunt conati.

§. II. Cum autem &c. tu, cooperante Altissimo, virtute constantiæ roboratus, ad prædicandum verbum ipsum omni creaturæ stabilem geras animum, & a Prælatis Ecclesiasticis & Religiosis hujusmodi tibi difficultates, & impedimenta invehi, teque a tam bono proposito retrahi posse trepides, & formides, pro parte Communitatum & Christifidelium prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. III. Nos autem &c. tibi, ut in quibusvis Cathedralibus & Metropolitanis, seu Collegialibus & parochialibus, Diœcesani loci interveniente consensu, aliis autem Monasteriorum Ecclesiis, capellis, oratoriis & locis tui Ordinis, necnon plateis communibus omni tempore, omnique hora, illa excepta, qua illarum Prælati prædicaverint, aut coram illis fecerint solemniter prædicari, ubi, quando, & quoties tibi expedire visum fuerit, seu pro parte dictorum Christifidelium fueris requisitus, verbum ipsum ad populum, vel ad Clerum publice proponere & prædicare, Diœcesani ejusdem, & cujusvis alterius super hoc licentia minime requisita, libere & licite possis & valeas, auctoritate Apostolica concedimus per præsentes. Inhibentes venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis, necnon dilectis filiis Prælatis, ac Rectoribus Ecclesiarum quarumlibet, Clericisque, ac Religiosis Ordinum quibuscumque, in virtute sanctæ Obedientiæ, ne te in exercitio ministerii Evangelizationis hujusmodi, & studiis ad hoc congruentibus per se, vel alios directe, vel indirecte, quovis quæsito colore, impediant quomodolibet, vel molestent; eos in Domino exhortantes, ut te in præmissis, favoribus, consiliis & patrociniis prosequantur; omnes quoque & singulos processus, necnon excommunicationis, suspensionis & interdicti, aliasque ecclesiasticas sententias, censuras & pœnas,

quos

quos & quas occasione præmissorum per quemcumque ex Patriarchis, Archiepiscopis et Prælatis prædictis, seu aliis quibusvis, quacumque auctoritate fungentibus, seu alias contra te, vel alias personas, præmissorum occasione ferri, vel promulgari, necnon totum id & quidquid in eo contrarium a quoquam &c. attentari contigerit, nullius subsistere roboris, vel momenti, præsentium serie decernimus et declaramus &c. Nulli ergo &c. nostræ concessionis, inhibitionis, exhortationis, constitutionis, et declarationis infringere &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. III. Kalen. Julii, anno V.

LXXI.

Præficitur Ecclesiæ Waradien. Ex libro I. de Exhibitis &c. anno 5., folio 225.

Dilecto filio Joanni Electo Waradien.

APostolatus officium &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Dionysio Episcopo Waradien. regimini Waradien. Ecclesiæ præsidente &c. Postmodum vero prædicta Ecclesia per obitum dicti Dionysii Episcopi, qui extra Romanam Curiam debitum naturæ persolvit, vacante &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. *Ut in Reg. Tomi 9. fol. 564.*

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. VI. Kal. Augusti, anno V.

LXXII.

Eligitur Episcopus Laodicen. Ibidem, fol. 317.

Dilecto filio Dionysio de Laloherie Electo Laodicen.

PAstoralis officii debitum &c. Dudum siquidem provisiones omnium Cathedralium Ecclesiarum &c. Postmodum vero Ecclesia Laodicen. ex eo Pastoris solatio destituta, quod nos venerabilem fratrem nostrum Julianum Bosanen. tunc Laodicen. Episcopum, licet absentem, a vinculo &c. absolventes, ipsum ad Ecclesiam Bosanen. tunc Pastore carentem, auctoritate Apostolica duximus transferendum; præficiendo eum illi in Episcopum & Pastorem, prout in nostris litteris inde confectis plenius continetur. Nos igitur ad provisionem ipsius Ecclesiæ Laodicen. &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. nostræ mentis. Quibus &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c. *Vide Tom. 9. Const. 6. Joann. XXIII.*

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. II. Kalen. Septembris, anno V.

LXXIII.

Ut Observantes admittant domum intra, aut extra villam Montis-pessulani. Ex lib. 2. de Exhibitis &c. anno 5. fol. 178.

Dilecto filio Officiali Magalonen.

§. I. SInceræ devotionis affectus, quem dilecti filii Gubernator & Consules Communis villæ Montis-pessulani, Magalonen. Dioec. ad nos &c. Sane pro parte ipsorum Gubernatoris & Consulum nuper exhibita petitio continebat, quod ipsi ob Dei reverentiam &c. cupiunt de bonis sibi a Deo collatis, infra septa ejusdem villæ, aut extra eam, infra spatium unius mil- *Ut in Regest. Tomi 9. fol. 474.*

milliaris, in loco ad hoc congruo & honesto, unam domum cum capella, sive oratorio, necnon campanili &c. officinis pro usu & habitatione unius Guardiani & nonnullorum Fratrum Ordinis sancti Francisci, qui *de Observantia* nuncupantur &c. fundare &c. Quare pro parte Consilii, Gubernatoris & Consulum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus eisdem Gubernatori & Consulibus domum hujusmodi cum capella, sive oratorio & campanili &c. officinis hujusmodi, absque tamen parochialis, aut alterius juris præjudicio, fundandi & construendi, necnon Fratribus Ordinis & observantiæ prædictorum illam, postquam constructa fuerit, recipiendi &c. Diœcesani loci &c. minime requisita, auctoritate nostra licentiam largiaris. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. &c. contrariis quibuscumque. Nos enim si concessionem hujusmodi per te, vigore præsentium fieri contigerit, Guardiano & Fratribus, ut omnibus & singulis privilegiis &c. uti & gaudere possint quomodolibet in futurum &c. indulgemus.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. X. Kalendas Septembris, anno V.

LXXIV.

Fit Episcopus Catacen. Ex lib. I. de Exhibitis &c. anno 5. fol. 233.

Dilecto filio Antonio de Ipsigio Electo Catacen.

Vt in Regesto Tom. 7. fol. 396.

AD exequendum Pastoralis officii debitum &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Petro Episcopo Catacen. regimini Catacen. Ecclesiæ præsidente &c. Postmodum vero prædicta Ecclesia per obitum ipsius Petri Episcopi, qui extra Romanam &c. vacante &c. Demum ad te Ordinis Minorum professorem &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. VII. Kalendas Septembris, anno V.

LXXV.

Ut Moniales Monasterii Corporis Christi Ferrarien. se conforment modo observantiæ Monasterii Corporis Christi Mantuan. Ex libro I. de Diversis &c. fol. 164.

Ad perpetuam rei memoriam.

Vide Constit. 16. Martini V.

§. I. HUmilibus supplicum votis &c. Dudum siquidem pro parte dilectæ in Christo filiæ nobilis mulieris Viridis de Piis de Carpo Domicellæ, nullius Diœcesf. nobis fuit expositum, quod ipsa quoddam Monasterium Monialium sub vocabulo Corporis Christi, pro una Abbatissa & nonnullis Monialibus Ordinis sanctæ Claræ, quæ sub perpetua clausura &c. cum Ecclesia, campanili &c. officinis, in nostra civitate Ferrarienf. fundare & dotare proponebat, Nos ad ipsius Viridis supplicationis instantiam, dilecto filio Abbati Monasterii de Gavello, Adrien. Diœcesf. ejus proprio nomine non expresso, per alias nostras litteras dedimus in mandatis, ut prædictæ Viridi Monasterium hujusmodi cum Ecclesia, campanili &c. fundandi &c. licentiam concederet, ac eidem Abbati quascumque mulieres dictum Monasterium &c. intrare volentes, si alias essent idoneæ &c. in dicto Monasterio recipiendi, eisque regularem habitum exhibendi, ac professionem

nem regularem hujusmodi ab eis recipiendi, necnon pro earum instructione de quocumque Monasterio dicti Ordinis aliquas Moniales vita laudabili &c. tot quot juxta ejusdem Monasterii facultates sustentari &c. valerent, Superiorum suorum petita, licet non obtenta, licentia, ad hujusmodi novum Monasterium transferendi, ac unam ex eis pro ea vice in Abbatissam dicti Monasterii novi præficiendi, concessimus facultatem &c.

§. II. Cum autem, sicut accepimus, ipsa Viridis earumdem litterarum vigore Monasterium ipsum Corporis Christi fundarit &c. in civitate memorata, & post consumationem ipsius nonnullæ mulieres inibi in Moniales receptæ fuerint &c. cupiantque in ipso Monasterio Corporis Christi sub Regulari observantia degere, & perpetuo, ad instar Monialium Monasterii sanctæ Claræ Mantuan. dicti Ordinis, Altissimo famulari, pro parte ipsius Viridis nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos igitur &c. Monialibus ipsius Monasterii Corporis Christi tam præsentibus, quam futuris in perpetuum, ut in hujusmodi regulari observantia, quæ in prædicto Monasterio sanctæ Claræ Mantuan. geritur & habetur, se conformare, eamdemque observantiam tenere, & secundum illam vivere valeant, constitutionibus Apostolicis, necnon statutis & consuetudinibus Monasteriorum Corporis Christi, & Mantuan. prædictorum &c. ceterisque contrariis nequaquam obstantibus &c. licentiam elargimur; quodque quoties ipsum Monasterium Corporis Christi Abbatissæ regimine destitui contigerit, Abbatissam juxta morem dicti Ordinis Moniales hujusmodi pro tempore existentes in dicto Monasterio Corporis Christi eligere valeant, ipsis, ac earum successoribus in perpetuum &c. concedimus. Nulli ergo &c. nostræ concessionis infringere &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. III. Kalendas Septembris, anno V.

LXXVI.

Assumitur ad Ecclesiam Sareptan. Ex libro I. de Exhibitis &c. anno 5. folio 232.

Dilecto filio Jacobo de Varenis Electo Sareptan.

Ex suscepto servitutis officio, sollicitudine pulsamur assidue, ut Ecclesiarum omnium, quarum nobis cura imminet generalis, utilitatibus intendentes, illis, quæ vacationis incommoda deplorare noscuntur, per nostræ provisionis ministerium celerius & salubriter consulatur. Dudum siquidem bonæ memoriæ Joanne Episcopo Sarepten. regimini Ecclesiæ Sarepten. præsidente &c. Postmodum vero prædicta Ecclesia per obitum ipsius Joannis Episcopi, qui extra &c. vacante &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum in Theologia professorem &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. pridie Idus Septembris, anno V.

LXXVII.

Instituitur Episcopus Coronen. Ex libro I. de Exhibitis &c. anno 4. fol. 290.

Dilecto filio Matthæo de Sirinno Electo Coronen.

Attentæ considerationis intuitum &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Francisco Episcopo Coronens. regimini Coronens. Ecclesiæ præsidente &c. Postmodum vero dicta Ecclesia per obitum ipsius Francisci Episcopi, qui *Vide Constit. 32. hujus Pontif.*

qui extra Romanam Curiam diem clausit extremum &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem, & in Theologia Baccalaureum &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. X. Kalendas Octobris, anno V.

LXXVIII.

Ut Fratres domus sancti Francisci de Monte Florentin. vendant aliam domum in Castro sancti Sixti ad solutionem debitorum. Ex lib. 3. de Regularibus &c. anno 1. folio 23.

Venerabili fratri Episcopo Feretran.

Ut in Constit. 16. Martini V. §. I. HUmilibus supplicum votis &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Francisci Guardiani & Fratrum domus sancti Francisci de Monte Florentino, Ordinis ejusdem Sancti, Feretran. Diœces. petitio continebat, quod olim Guardianus, Lector & Fratres dictæ domus, qui tunc erant, de licentia bonæ mem. Benedicti Episcopi Feretr. prædecessoris tui, quamdam domum in Castro sancti Sixti, dictæ Diœc. de eleemosynis Christifidelium fundarunt &c. cum campanili &c. in qua quidem domo Missas & alia divina officia quandoque celebrarunt.

§. II. Cum autem &c. dicta domus ex certis causis a longo tempore citra per eosdem Fratres derelicta & inhabitata fuerit, dubiteturque ipsam, nisi aliter disponatur, tendere verisimiliter ad ruinam, & propterea esse ipsis Guardiano & Fratribus penitus inutilem, cupiantque pro satisfaciendo nonnullis eorum debitis, quæ pro reparatione domus sancti Francisci de Monte Florentino prædicto contraxerunt, dictam domum, sicut præfertur, in dicto Castro constructam vendere & alienare, ejusque pretium in satisfactionem debitorum hujusmodi convertere, pro parte Guardiani & Fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. III. Nos igitur &c. fraternitati &c. mandamus, quatenus de præmissis omnibus & singulis &c. informes, & si per informationem hujusmodi ita esse repereris &c. Guardiano & Fratribus prædictis domum hujusmodi vendendi & alienandi, pretiumque pro satisfactione debitorum prædictorum convertendi, & alia faciendi, quæ in præmissis & circa præmissa necessaria fuerint & etiam opportuna, auctoritate nostra licentiam largiaris. Non obst. Apostolicis &c. contrariis quibuscumque.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. III. Nonas Octobr. anno V.

LXXIX.

Ut a censuris absolvat Fratres domus sanctæ Mariæ de Oliva. Ex Archivo secreto, lib. 18. Bullarum.

Dilecto filio Archidiacono Ecclesiæ Toletan.

§. I. SOlet Apostolicæ Sedis clementia, recurrentibus ad eam cum humilitate filiis per excessum benigne consulere, & dum hoc similiter postulant, pietatis gremium aperire. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte fratris Alphonsi de Guadalfagiara Ordinis Fratrum Minorum, ac sacræ Theologiæ professoris, petitio continebat, quod olim ipse in loco sanctæ Mariæ *de la Oliva*, Tolet. Diœc. quamdam domum cum Ecclesia, campanili &c. officinis pro usu & habitatione nonnullorum dicti Ordinis Fratrum, qui inibi sub sacræ Religionis jugo, ac regulari observantia sua Altissimo vota

vota redderent, de quorumdam fidelium bonis, & de licentia Ordinarii dicti loci construi & ædificari fecit, licet de facto, ac illam sic constructam, credens illam ad id sibi sufficere, postmodum tenuit, & in ea cum pluribus prædicti Ordinis Fratribus in observantia hujusmodi laudabiliter habitavit, prout illam nonnulli ex eis etiam inhabitant de præsenti, etiam de facto.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, ad ipsius fratris Alphonsi notitiam nuper pervenerit, quod præmissa absque speciali dictæ Sedis licentia fieri non poterant, pro parte dicti fratris Alphonsi nobis fuit humiliter supplicatum, ut suo & aliorum, qui pro tempore habitarunt, prædicti Ordinis Fratrum statui, & alias in præmissis opportune providere &c. dignaremur. Nos igitur attendentes &c. discretioni &c. mandamus, quatenus Alphonsum, ac omnes & singulos, qui in dicta domo hactenus habitarunt & hodie habitant Fratres prædictos, si id humiliter petierint, ab excommunicationis sententia, quam propter præmissa incurrisse noscuntur, auctoritate nostra, hac vice dumtaxat, absolvas in forma Ecclesiæ consueta &c. ac insuper cum ipsis super irregularitate &c. dispenses. Et nihilominus postmodum Alphonso & Fratribus prædictis in domo prædicta remanendi, illamque pro usu & habitatione perpetuis hujusmodi retinendi &c. fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. contrariis nequaquam obstantibus, plenam &c. licentiam largiaris. Nos enim insuper, ut Guardianus & Fratres in dicta domo pro tempore degentes, eorumque servientes personæ, necnon prædicta domus omnibus & singulis privilegiis &c. uti valeant &c. indulgemus.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. III. Idus Octobris, anno V.

LXXX.

Ut a censuris absolvat Fratres domus de la Cabrera. Ibidem, folio 280.

Dilecto filio Archidiacono de Guadalfaxiara, in Ecclesia Toletan.

ROmani Pontificis providentia &c. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte Fratrum domus, seu Eremitorii Conventus sancti Juliani *de la Cabrera* Ordinis Fratrum Minorum, Toletan. Diœces. petitio continebat, quod olim ipsi a triginta annis & ultra jam elapsis, domum, sive Eremitorium prædicta cum Ecclesia, campanili &c. officinis pro usu & habitatione nonnullorum sui Ordinis Fratrum, qui inibi &c. de licentia & auctoritate cujusdam Officialis Toletan. Sede ipsa vacante, construi & ædificari fecerunt, ac illam sic constructam, credentes illam ad id sibi sufficere, de facto postmodum tenuerunt &c. *ut in Bulla præcedenti, mutatis mutandis.* *Vt in Regesto Tom. 7. fol. 179.*

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. III. Idus Octobris, anno V.

LXXXI.

Fit Episcopus Tripolitan. Ex lib. I. de Exhibitis &c. fol. 257.

Dilecto filio Nicolao del Nevo, Electo Tripolitan.

APostolatus officium &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Petro Episcopo Tripolitan. regimini Tripolitan. Ecclesiæ præsidente &c. Postmodum vero prædicta Ecclesia per obitum ejusdem Petri Episcopi, qui extra Romanam &c. vacante &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. *Vt in Regesto Tom. 9. fol. 504.*

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. XVIII. Kalendas Decembris, anno V.

LXXXII.

LXXXII.

Ut Fratribus concedat oratorium ſanctæ Mariæ delle Gratie *in Caſtro Montis-Granarii*. Ex libro 1. de Regularibus &c. ann. 5. fol. 27.

Dilecto filio Abbati Monaſterii ſancti Firmani de Monte-lupone, Firman. Diœceſ.

Vide Conſtit. 26. Mart. V. §. I. HUmilibus ſupplicum votis &c. Sane pro parte dilectorum filiorum Guardiani & Fratrum domus ſancti Franciſci extra muros Caſtri Montis-Granarii, Ordinis Minorum, Firman. Diœceſis, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licet nos dudum eis, ne propter guerras &c. dicta domus, quæ extra dictum Caſtrum exiſtit, receptaculum inimicorum fieret, ex quo dicti Caſtri deſtructio ſequi veriſimiliter potuiſſet, ut, dicta domo dimiſſa, alium locum infra dictum Caſtrum ad eorum habitationem, ac Eccleſiæ cum campanili &c. officinis ædificationem congruum recipere liceret, per alias noſtras litteras conceſſimus, prout in eiſdem litteris plenius continetur. Nihilominus poſtquam ipſi quoddam oratorium ſanctæ Mariæ *delle Gratie* nuncupatum, & per dilectos filios populum dicti Caſtri fundatum, ac ad præmiſſa congruum repererunt, a nonnullis aſſeritur, in hujus oratorii ſolo domum Fratrum Eremitarum ſancti Auguſtini fundatam antiquitus, ſeu dictum oratorium domui eorumdem Eremitarum Fratrum unitum, annexum & incorporatum, auctoritate Apoſtolica extitiſſe.

§. II. Cum autem, ſicut eadem petitio ſubjungebat, prædicti Ordinis Minorum Fratres parati ſint, ab ipſius Caſtri habitatoribus, qui ad rem hujuſmodi afficiuntur, dari facere eiſdem ſancti Auguſtini Fratribus debitam recompenſam, maxime cum eiſdem alius locus infra dictum Caſtrum, auctoritate Apoſtolica conceſſus extitit, quem commode inhabitant de præſenti, pro parte dictorum Fratrum Minorum nobis fuit humiliter ſupplicatum &c. Nos igitur &c. diſcretioni tuæ &c. mandamus, quatenus ſi eſt ita, data prius eiſdem ſancti Auguſtini Fratribus recompenſa debita, ut præfertur, Guardiano & Fratribus Minoribus prædictis oratorium cum hortis, hortalitiis, ac omnibus juribus & pertinentiis hujuſmodi apprehendendi, inibique domum cum Eccleſia, campanili &c. officinis fundandi &c. domumque eorum extra muros hujuſmodi exiſtentem, ad fundandam domum hujuſmodi, cum omnibus juribus & pertinentiis ſuis transferendi, fel. rec. Bonifacii Papæ VIII. &c. nequaquam obſtantibus, licentiam, auctoritate Apoſtolica concedas: jure &c. ſalvo; præmiſſo, quod Eccleſia extra muros prædictos ſita, poſtquam translatio hujuſmodi facta fuerit, ad profanos uſus non revertatur.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. pridie Idus Decembris, anno V.

LXXXIII.

Præficitur Eccleſiæ Ferentin. Ex lib. 1. de exhibitis &c. ann. 5. fol. 310.

Dilecto filio Antonio de Bocabellis Electo Ferentinat.

Ut in Regeſt. Tomi 7. fol. 379. ROmani Pontificis &c. Dudum ſiquidem bonæ memoriæ Sixto Epiſcopo Ferentinat. regimini Ferentinat. Eccleſiæ præſidente &c. Poſtmodum vero prædicta Eccleſia, per obitum ejuſdem Sixti Epiſcopi, qui extra Ro-

Romanam &c. vacante &c. Demum ad te Ordinis &c. Minorum professorem &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. XIV. Kalendas Januarii, anno V.

LXXXIV.

Ut Fratres reædificent domum extra muros Clugien. Ex lib. 1. de Regularibus &c. ann. 5. fol. 24.

Venerabili Fratri Episcopo Castellan.

§. I. Ad ea, per quæ Ecclesiarum & Religiosorum locorum, ac personarum, piæ vitæ studio deditarum, opportunitatibus consulitur, prout nobis ex Apostolicæ servitutis incumbit officio, libenter intendimus, illaque favoribus prosequimur opportunis.

§. II. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Ministri Generalis & Fratrum domus Clugien. Ordinis Minorum petitio continebat, quod cum olim ipsi Fratres domum, sive Conventum hujusmodi Ordinis extra muros Clugien. haberent, temporum causante malitia &c. domus ipsa extra civitatem, ut præmittitur, constituta totaliter & funditus destructa extitit, ac solo miserabiliter coæquata, ita quod in loco, in quo dicta domus consistebat, vix aliqua vestigia discernuntur; ex quo Guardianus tunc existens, & Fratres dictæ domus, sive Conventus, propter certum statutum, per Dominium Venetorum tunc super hoc editum, quo cavebatur, nihil de novo extra muros dictæ civitatis ædificari, aut dirutum reparari posse, coacti fuerunt intra muros ejusdem civitatis se reducere, ac novam domum, seu Conventum ædificare, & ad Conventum hujusmodi cum juribus & pertinentiis se transferentes, inhabitaverunt, prout inhabitant etiam de præsenti.

§. III. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, domus nova hujusmodi adeo arcta existat, quod in illa Fratres pro tempore commorantes vix se locare valeant, vel se etiam gubernare, ex quo domum illam omnino relinquere coacti, jam domum hujusmodi dirutam extra muros sitam Christifidelium piis eleemosynis, & dicto statuto de non ædificando, ut præmittitur, per idem dominium edito, omnino sublato, reædificare & reparare cœperunt. Quare pro parte dictorum Ministri & Fratrum, asserentium, quemdam Bartholomæum olim civem Clugien. pro hujusmodi reædificatione, & antiquæ domus reparatione, dum tamen domus Fratrum hujusmodi intra muros sita, nomine domus & Ordine Fratrum Minorum omnino suppressis pariter & extinctis, in Hospitale pauperum erigeretur, & per suos fidei commissarios ædificaretur & fieret, quingentos Florenos auri in quodam testamento suo reliquisse pariter & legasse; nobis fuit humiliter supplicatum, ut tam ipsis Fratribus pro hujusmodi eleemosyna assequenda, & in opus reædificationis hujusmodi convertenda, quam pio proposito testatoris prædicti, ad divini nominis laudem, ac pauperum & infirmorum, necnon miserabilium personarum relevamen & commodum, providere &c. dignaremur.

§. IV. Nos igitur &c. fraternitati tuæ &c. mandamus, quatenus de præmissis &c. informes &c. eisdem Fratribus domum hujusmodi de novo reædificandi, erigendi &c. ac domum ipsam, postquam reædificata, reparata & con-

constructa fuerit, pro usu & habitatione Fratrum hujusmodi, juxta Instituta Ordinis antedicti recipiendi &c. cum omnibus privilegiis &c. licentiam largiaris. Et nihilominus, si præmissa per te fieri contigerit, domum novam intra muros hujusmodi sitam, nomine domus & Ordine per te in illa penitus & omnino, eadem auctoritate nostra suppressis, ad nutum Commissariorum hujusmodi, eisdem commissis iis juxta testatoris voluntatem, in Hospitale pauperum erigendi &c. Constitutionibus Apostolicis &c. contrariis nequaquam obstantibus, eadem auctoritate nostra concedas: jure &c. salvo.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. VII. Kalendas Februarii, anno V.

LXXXV.

Ut reformet Monasteria Monialium sanctæ Claræ, in Diœcesi Florentin.
Ex Archivo secreto lib. 19. Bullarum, fol. 38.

Dilecto filio Guillelmo Generali Ministro Ordinis Minorum.

Ut in Const. 146. Mart. V. §. I. SEdis Apostolicæ providentia &c. Dudum siquidem cum ad nostrum &c. pervenisset auditum, quod Monasteria Monialium Ordinis sanctæ Claræ Florent. & nonnulla alia Florent. Diœces. sub cura & protectione Fratrum Ordinis Minorum consistentia, ad quorum reformationem cum tu cœpisses intendere &c. negotiis gravioribus Sedis Apostolicæ ac universalis Ecclesiæ evocatus, tuum reformationis & correctionis propositum implere nequivisses &c. dubitareturque de ceteris ejusdem Ordinis in dicta Diœcesi consistentibus, nisi de celeris provisionis remedio eisdem succurreretur, quod gravibus subjacerent incommodis & jacturis.

§. II. Nos igitur &c. cum tu fili Generalis in remotis, ut præfertur, pro dictarum Sedis & Ecclesiæ, ac tui Ordinis negotiis tunc existeres, venerabili fratri nostro Episcopo Fesulan. & dilecto filio Auditori Cameræ Apostolicæ per nostras certi tenoris litteras dedimus in mandatis, quatenus ad prædicta Monasteria personaliter accedentes, & habentes præ oculis solum Deum, ea, necnon in ipsis degentes personas, auctoritate nostra, ea vice dumtaxat, visitarent &c. reformarent &c. Cum autem, prout accepimus, Episcopus & Auditor prædicti, licet inceperint, tamen nondum ad dictarum litterarum & commissionis nostræ executionem processerunt. Tu vero fili Generalis ad civitatem Florentiæ personaliter tunc accesseris, & idcirco decens & congruum videatur, ut, captata opportunitate, ad visitationem, & reformationem hujusmodi per te, vel alium, cui commiseris, intendere debeas, discretioni tuæ, necnon venerabili fratri nostro Jordano Episcopo Sabin. dicti Ordinis, & Monasteriorum Protectori &c. Episcopum & Auditorem prædictos, omnesque alios & singulos ad visitationem hujusmodi deputatos revocantes, prædicta dictæ Diœces. sub cura & protectione Ordinis Minorum consistentia Monasteria Monialium, omniaque alia & singula ubique consistentia, alias curæ & protectioni tui Ordinis commissa, ac in eis consistentes personas, proque eorumdem servitiis deputatas visitandi &c. quæ inibi correctionis &c. officio noveris indigere, auctoritate nostra corrigendi &c. & circa ea prædictorum Monasteriorum, & personarum statu prospero &c. opportuna fuerint, faciendi &c. concedimus facultatem. Tibi vero fili Generalis, ut Monasteria prædicta &c. visitandi officium exerceas, districte mandantes; volentes etiam ut omnibus & singulis privilegiis, &c. plene uti valeas &c. successores tui, quibus eadem concedimus &c. Constitutionibus Apostolicis, illa præsertim, qua nuper omnibus & singulis Fra-

Fratribus Ordinis Minorum &c. inhibuimus, ne ad claustra dictorum Monasteriorum ullo pacto auderent accedere &c. aliis in contrarium facientibus quibuscumque nequaquam obstan.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. VII. Kal. Febr. anno V.

LXXXVI.

Confirmantur litteræ Martini V. circa electionem Ministrarum Tertii Ordinis. Ex lib. 3. de Regularibus, & diversis formis, anno 5. fol. 86.

Ad perpetuam rei memoriam.

Æterna beatitudinis amatricum, quæ accensis lampadibus virtutum oleo decoratis, se sponso obviam ire præparant, ut inter eas, cum multiplicato fructu honestatis & honoris flores in ubertate concrescant salubres, per quas etiam animarum salutem ac devotionis incrementum copiose prodire conspicimus, petitiones, quantum cum Deo possumus, ad exauditionis gratiam admittimus, ac eis quæ propterea salubriter processisse comperimus, ut illibata permaneant, libenter Apostolici roboris adjicimus firmitatem. Sane dudum pro parte dilectarum in Christo filiarum Angelinæ sanctæ Annæ Fulginat. Catarinæ sancti Joannis Tudertin. Ccchæ sancti Honofrii Florentin. Paulæ sanctæ Margaritæ Esculan. Thomasiæ sancti Clerici Assisinat. & Claræ sanctæ Agnetis Viterb. & aliarum domorum Tertii Ordinis sancti Francisci, *de Pœnitentia* nuncupati, Sororum, felic. rec. Martino Papæ V. prædecessori nostro exposito, quod alias ipsæ spe ea ab Apostolica Sede obtinendi, ob melioris vitæ frugem, & sub debito obedientiæ, utpote sub gubernaculo aliquorum capitum honestius vivendo, earum conversio Deo fieret acceptior, & quietius, salubriusque in eo proficere valerent, in singulis dictis domibus aliquas religiosas Sorores dicti Ordinis in suas & domorum earumdem Ministras sive Gubernatrices concorditer elegerant & assumpserant, desiderantes sub obedientia & gubernatione dictarum Ministrarum sic assumptarum & in posterum assumendarum, vitam continuare religiosam, dictus prædecessor venerabili fratri nostro Episcopo Tudert. ejus proprio nomine non expresso, per alias suas litteras dedit in mandatis, ut de præmissis omnibus & singulis se diligenter informaret, & si per informationem hujusmodi reperiret præmissa de jure & secundum dicti Ordinis instituta fieri posse, Sororibus præsentibus & futuris dictarum domorum Ministras eligendi, ac tunc electis & in antea eligendis Ministris domos & earum Sorores prædictas regendi & gubernandi, necnon a mulieribus ad hoc idoneis, dictum Ordinem profiteri volentibus, professionem per Sorores dictarum domorum emitti consuetam, ac eas in dictas domos recipiendi & admittendi, necnon generalem Ministram hujusmodi eligendi, ipsique Generali Ministræ delinquentes Sorores visitandi, corrigendi ac puniendi, & Sorores dictarum partium ad ejus curam & administrationem sponte venire volentes etiam admittendi, necnon Ministris & Visitatoribus prædictis Generalem & ceteras Ministras hujusmodi dumtaxat similiter visitandi licentiam largiretur, ac Ministris & Sororibus domorum hujusmodi, necnon eisdem domibus, quod omnibus & singulis privilegiis &c. concessis, perpetuo uti & gaudere valerent, concederet. Postmodum vero, sicut exhibita nobis nuper pro parte Angelinæ, Catarinæ, Cecchæ, Paulæ, Thomasiæ, & Claræ prædictarum petitio continebat, bonæ memoriæ Antonius Episcopus Tudertin. ad ipsarum litterarum executionem procedens, quia per diligentem per eum desuper habitam informatio-

-tionem, expofita hujufmodi comperit veritate fubniti, largitionem & conceffionem fecit prædictas, prout in prædecefforis & authenticis Epifcopi prædictorum defuper confectis litteris latius continetur. Quare pro parte Angelinæ, Catarinæ, Cecchæ, Paulæ, Thomafiæ & Claræ prædictarum nobis fuit humiliter fupplicatum, ut licentiæ, largitioni & conceffioni prædictis &c. robur Apoftolicæ confirmationis adjicere &c. dignaremur. Nos itaque &c. licentiam, largitionem & conceffionem prædictas, necnon omnia alia & fingula in eifdem litteris contenta, ac quæcumque inde fecuta rata habentes & grata, ea omnia, Apoftolica auctoritate confirmamus & approbamus &c. Nulli ergo &c. noftræ confirmationis, approbationis, communitionis & fuppletionis infringere &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. fexto Nonas Martii, an. v.

LXXXVII.

Ut poffit fubftituere unam Sororem in Vicariam fuam. Ibidem, fol. 85.

Dilectæ in Chrifto filiæ Miniftræ generali pro tempore exiftenti domorum Tertii Ordinis fancti Francifci, de Pœnitentia *nuncupati &c.*

Ut in Conft. 117. Mart. V. AD ea ex Apoftolicæ Sedis &c. Hodie fiquidem ad inftantiam dilectarum in Chrifto filiarum Angelinæ fanctæ Annæ Fulginat. Catarinæ fancti Joannis Tudertin. Cecchæ fancti Honofrii Florentin. Paulæ fanctæ Margaritæ Efculan. Thomafiæ fancti Clerici Affifinat. & Claræ fanctæ Agnetis Viterbien. ac aliarum domorum Tertii Ordinis fancti Francifci, *de Pœnitentia* nuncupati Sororum nonnulla indulta in favorem dicti Ordinis per felicis recordationis Martinum Papam V. prædecefforem noftrum conceffa, per alias noftras litteras gratiofe confirmavimus, prout in illis plenius continetur. Nos infuper, ut præfata conceffiones & indulta robore potiori fubfiftant &c. providere volentes, Angelinæ, Catarinæ, Cecchæ, Paulæ, Thomafiæ & Claræ prædictarum in hac parte fupplicationibus inclinati, Miniftræ Generali pro tempore exiftenti domorum prædictarum, cum qualitas negotiorum exegerit, ut officio fui Miniftratus durante, auctoritate propria unam ex dictis Sororibus, quam duxerit eligendam, in ipfius Vicariam generalem, vel fpecialem domorum earumdem, quæ fimilem, vel limitatam in præmiffis habeat poteftatem, ad tempus, de quo eidem Miniftræ Generali videbitur, in debito loco fui fubftituere &c. valeat &c. indulgemus &c. Nulli ergo &c. noftræ conceffionis infringere &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXV. VI. Nonas Martii, anno v.

LXXXVIII.

Extinguitur lis, & controverfia inter Fratres domus Montis-Granarii, & Fratres Auguftinianos ejufdem loci. Ex lib. 4. de Regularibus, & diverfis formis, anno 6. folio 135.

Ad futuram rei memoriam.

Ut in Regeft. Tom. 9. fol. 471. §. 1. SAcræ Religionis, fub qua dilecti filii Guardianus & Fratres domus fancti Francifci extra muros Montis-Granarii Ordinis Minorum, Firman. diœcefis &c. Olim fiquidem accepto, quod cum dudum antea domus eorumdem Fratrum infra mœnia ipfius Caftri, cum ejus Eccle-

clesia consisteret, &c, temporum causante malitia, universitas dicti Castri eadem mœnia ad minorem circuitum, ut securius vivere, & ab hostium insidiis & insultibus se commodius tueri possent, restrinxissent adeo, quod domus & Ecclesia prædictæ extra hujusmodi mœnia remanserant, ex quo in ipsa Ecclesia divinus cultus extiterat plurimum diminutus, ac Fratribus, qui in ea pro tempore resederant, scandala secuta fuerant, atque damna. Nos eisdem Fratribus mutandi domum eamdem, & aliam illius loco cum Ecclesia, campanili &c. officinis, in loco ad id conguo & honesto, infra eadem mœnia construendi & ædificandi, ipsamque pro usu & habitatione eorum recipiendi, per quasdam primo auctoritate Apostolica licentiam concessimus; & deinde pro parte dictorum Guardiani & Fratrum nobis exposito, quod, postquam ipsi quoddam oratorium sanctæ Mariæ *delle Gratie* nuncupatum, & per dilectos filios populum dicti Castri fundatum, & ad præmissa congruum repererant, a nonnullis asserebatur, in ipsius oratorii solo domum Fratrum Eremitarum sancti Augustini antiquitus fundatam, seu dictum oratorium domui eorumdem sancti Augustini Fratrum unitum, annexum & incorporatum, auctoritate Apostolica extitisse, quodque prædicti Ordinis Minorum Fratres parati erant ab ejusdem Castri habitatoribus, qui ad rem ipsam afficiebantur, dari facere eisdem Eremitis Fratribus debitam recompensam, maxime cum eis alius infra dictum Castrum locus, eadem auctoritate concessus extitisset, quem tunc commode inhabitabant, nos dilecto filio Abbati Monasterii sancti Firmani, dictæ diœcesis, ejus proprio nomine non expresso, per quasdam alias nostras litteras dedimus in mandatis, ut si foret ita, data prius eisdem sancti Augustini Fratribus hujusmodi recompensa, Guardiano & Fratribus Ordinis Minorum prædictis oratorium prædictum, cum hortis, hortalitiis, & omnibus juribus, & pertinentiis apprehendendi, inibique domum cum Ecclesia, campanili &c. officinis fundandi, construendi &c. domumque eorumdem extra muros prædictos existentem, ad fundandam domum in oratorio hujusmodi, cum omnibus juribus & pertinentiis suis transferendi, felicis recordationis Bonifacii Papæ VIII. &c. quibuscumque aliis constitutionibus Apostolicis contrariis nequaquam obstantibus, licentiam Apostolica auctoritate concederet, jure parochialis Ecclesiæ, in omnibus semper salvo. Volumus autem, quod Ecclesia ipsa extra muros sita prædictos, postquam hujusmodi translatio facta foret, ad prophanos usus nullatenus reverteretur.

§. II. Cum autem postmodum prædictus Abbas, vocatis dicti sancti Augustini Fratribus & aliis, qui fuerant evocandi, ac oblata eisdem per Guardianum & Fratres Minores prædictos debita recompensa, servatis servandis, prædictis Guardiano & Ordinis Minorum Fratribus oratorium prædictum, cum omnibus juribus & pertinentiis suis recipiendi, inibique domum cum Ecclesia, campanili &c. construendi &c. domumque eorum extra muros prædictos existentem ad fundandam domum hujusmodi, cum omnibus juribus & pertinentiis supradictis transferendi concesserit, auctoritate Apostolica facultatem, jure petendi recompensam debitam, ut præfertur, quam eatenus recipere recusaverat, Priori & Conventui domus sancti Augustini hujusmodi in posterum reservato; & nihilominus idem Abbas dilecto filio Andreæ Abbati Monasterii sancti Rosilli Forolivien. dicti Ordinis dederit, ut ex prædictarum ad se directarum litterarum forma poterat, in mandatis, ut Guardianum & Fratres sancti Francisci hujusmodi in possessionem dicti oratorii, juriumque & pertinentiarum prædictorum induceret corporalem; cumque idem Andreas Abbas Guardianum & procuratores, per dictos sancti Francisci Fratres legitime constitutos, nomine dictorum san-

ſancti Franciſci Fratrum in oratorii, juriumque, & pertinentiarum prædictorum hujuſmodi poſſeſſionem induxerit, juxta traditam, ut præmittitur, ſibi formam, ipſique Guardianus & Syndici oratorii juriumque & pertinentiarum hujuſmodi poſſeſſionem receperint corporalem, prout in dictis litteris & inſtrumentis inde confectis plenius continetur, nihilominus Syndicus, eorumdem ſancti Auguſtini Fratrum nomine ad Sedem Apoſtolicam appellavit, noſque cauſam appellationis hujuſmodi dilecto filio Magiſtro Joanni Loyer, Capellano noſtro, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditori, ad inſtantiam dicti Syndici audiendam commiſimus, & fine debito terminandam, in qua idem Auditor ad nonnullos actus citra, tum concluſionem inter dictas partes dicitur proceſſiſſe. Quare pro parte dictorum ſancti Franciſci Fratrum, cum ſint in altiſſima paupertate fundati, ne contra eorum morem & honeſtatis debitum litigare cogantur, nobis fuit humiliter ſupplicatum &c.

§. III. Nos igitur &c. litem hujuſmodi, cujus ſtatum præſentibus haberi volumus pro expreſſo, extinguentes, eiſdem ſancti Auguſtini Fratribus ſuper oratorio, juribus & pertinentiis ſupradictis perpetuum ſilentium, auctoritate Apoſtolica, ex certa ſcientia imponimus per præſentes, ac decernimus oratorium prædictum, cum juribus & pertinentiis ſupradictis ad eoſdem ſancti Franciſci Fratres tantummodo pertinere, reſervata eiſdem ſancti Auguſtini Fratribus debita, ut præfertur, recompenſa, quam eis per eoſdem ſancti Franciſci Fratres dari volumus, quandocumque fuerint requiſiti &c. Nulli ergo &c. noſtræ extinctionis, impoſitionis, conſtitutionis & voluntatis infringere &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXVI. Nonis Martii, anno VI.

LXXXIX.

Fratres de Obſervantia ſancti Hieronymi extra Eugubium eximuntur a ſuperioritate Fratrum domus Eugubin. Ibidem folio 13.

Ad futuram rei memoriam.

Vt in Conſtit. 84. hujus Pontif. §. I. AD ea, per quæ piorum locorum ſtatui &c. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Vicarii locorum provinciæ ſancti Franciſci, necnon Guardiani & Fratrum domus ſancti Hieronymi extra muros Eugubinos, Ordinis Fratrum Minorum *de Obſervantia* nuncupatorum, petitionis ſeries continebat, quod olim, poſtquam ipſa domus ſancti Hieronymi, per quemdam fratrem Hugolinum & certos alios religioſos viros, Ordinis ſancti Auguſtini profeſſores, & ſub ejuſdem Ordinis ſancti Auguſtini regulari Obſervantia viventes, caritativis Chriſtifidelium eleemoſynis, atque ſuffragiis conſtructa & ædificata fuerat, ac deinde per bonæ memoriæ Balthaſarem Epiſcopum Tuſculan. tunc Joannem XXIII. in ſua obedientia, de qua partes illæ tunc erant, nuncupatum, ex certis tunc expreſſis cauſis, ſuppreſſo in ea prædicto ſancti Auguſtini Ordine, domum ipſam Univerſitati, ſeu Fraternitati ſancti Auguſtini Eugubin. nuncupare ſubmiſerat, ipſaque fraternitas dictam domum cum ejus pertinentiis apprehendens, Eccleſiaſtica, necnon alia ædificia domus ejuſdem, tunc pro parte ruinam minantia, cum ea intentione & propoſito, ut ipſam domum Fratribus Ordinis Fratrum Minorum de Obſervantia prædictis aſſignaret, atque donaret, prout poſtmodum in effectu fecerat, reparaverat, atque reformaverat, ac Fratres hujuſmodi locum ipſum ceperant & inhabitaverant, reddentes inibi Altiſſimo continuum famulatum, fel. record. Martinus Pa-

Papa V. prædecessor noster, ad dilecti filii nobilis viri Guidantonii Comitis Montisferetri supplicationis instantiam, summissionem factam de dicta domo Universitati, seu Fraternitati prædictæ cassans, irritans & annullans, domum ipsam sancti Hieronymi domui sancti Francisci Eugubin. dicti Ordinis Minorum univit, annexuit & incorporavit, ac voluit, decrevit & declaravit, ipsam domum sancti Hieronymi prædictæ domui sancti Francisci Eugubin. in perpetuum ita subesse debere, quod Guardianus & Fratres in dicta domo sancti Hieronymi pro tempore degentes, correctioni, punitioni & superioritati ejusdem domus sancti Francisci perpetuo immediate subessent, prout in litteris dicti prædecessoris exinde confectis, quarum tenorem hic haberi volumus pro sufficienter expresso, plenius continetur.

§. II. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, domus & loca Ordinis Fratrum Minorum de Observantia prædictorum, necnon Guardiani & Fratres in eis pro tempore degentes, ex institutionibus regularibus dicti Ordinis, nullis aliis, præter quam dilectis filiis Generali totius Ordinis, & aliis provinciarum Ministris & Vicariis subjici consueverint, nec subesse debeant. Quare pro parte Comitis, necnon Vicarii provinciæ, ac Guardiani & Fratrum loci sancti Hieronymi prædictorum, nobis fuit humiliter supplicatum, ut incorporationem, annexionem, & unionem, nec non summissionem hujusmodi, per eumdem prædecessorem contra instituta Minorum hujusmodi factas, revocare, irritare &c. dignaremur.

§. III. Nos igitur &c. unionem, annexionem, & incorporationem, necnon summissionem hujusmodi, auctoritate Apostolica, tenore præsentium cassantes, irritantes &c. decernimus, quod domus ipsa sancti Hieronymi sub illius obedientia & superioritate ex nunc sit, ac esse teneatur & debeat, sub qua cetera domus & loca Ordinis Minorum de Observantia hujusmodi, infra provinciam sancti Francisci præfatam sita & consistentia subsunt, & etiam immediate subesse tenentur &c. non obstantibus quibuscumque. Nulli ergo &c. nostræ cassationis, irritationis, annullationis, voluntatis & constitutionis infringere &c.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXVI. Nonis Martii, anno VI.

XC.

Præficitur Ecclesiæ Eguinen. Ex libr. I. de dignitatibus &c. ann. 6. fol. 102.

Dilecto filio Reginaldo Polet Electo Eguinen.

PAstoralis officii debitum &c. Dudum siquidem Joanne Episcopo Eguinen. regimini Ecclesiæ præsidente &c. Postmodum vero dicta Ecclesia per obitum dicti Joannis Episcopi, qui extra Romanam Curiam debitum naturæ persolvit, Pastorali solatio destituta &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem &c. Volumus autem, quod quam primum litteras super hujusmodi provisione & præfectione habueris expeditas, ad eamdem te transferas Ecclesiam, & apud illam tenearis personaliter residere, quodque extra tuas civitatem & diœcesim Pontificalia officia nequeas exercere. Jugum igitur &c.

Vide Constit. 6. Joann. XXIII. Tomi 9.

Datum Florentiæ, anno &c. MCCCCXXXVI. V. Kal. Aprilis, anno VI.

XCI.

Prohibetur receptio Monialium ejectarum ex Monasterio de Monticellis post reformationem ejusdem. Ex Archivo secreto lib. 19. Bullar. fol. 76.

Ad perpetuam rei memoriam.

Officii nostri debitum exposcit, ut iis per quæ inter personas ecclesiasticas, præsertim in fragili sexu, sub Religionis habitu Domino famulantes, dissensiones & scandala præcaveri valeant, favorabiliter intendamus. Cum itaque venerabilis frater noster Jordanus Episcopus Sabinen. & dilectus filius Guillelmus de Casali, Ordinis Fratrum Minorum Generalis Minister, ad reformationem Monasterii de Monticellis extra muros Florentin. Ordinis sanctæ Claræ, juxta eis a nobis injunctum mandatum procedentes, nonnullas Sorores dicti Ordinis, quæ a norma recte vivendi declinaverant, ex prædicto Monasterio licentiaverint & removerint, ac in eodem certas honestas & devotas Sorores Minorissas, ex Monasteriis sancti Ludovici Bononien. advocantes introduxerint, & alias Monasterium ipsum de Monticellis reformaverint, prout eis secundum Deum & earum Regulam visum fut expedire. Nos cupientes ut prædictæ Sorores in ipso Monasterio de novo introductæ, & quæ eis in futurum succedent, cum animi tranquillitate in illo perseverent, ac institutionem Abbatissæ & Monasterii concessum, ac reformationem hujusmodi, & cetera inde secuta, auctoritate Apostolica approbantes & confirmantes, eadem auctoritate, tenore præsentium statuimus & ordinamus, quod nulla deinceps mulier secularis, vel religiosa, cujuscumque Ordinis, vel professionis fuerit, etiam si in eodem per antea recepta, & post professionem per ipsam emissam inibi nutrita extiterit, Monasterium ipsum de Monticellis ingredi, seu in illo recipi quoquo modo possit, nisi eisdem Sororibus in habitu & Ordine per omnia sit conformis, & ad hoc etiam dilectarum in Christo filiarum modernarum & pro tempore futurarum Abbatissæ & Sororum ipsius Monasterii de Monticellis, vel majoris partis earumdem consensus accedat. Nos enim, si secus actum fuerit, tam in receptas, quam in recipientes, necnon quascumque personas Ecclesiasticas, seu seculares, vel regulares, cujuscumque status, gradus, præeminentiæ, vel conditionis existant, quæ contra ordinationem nostram hujusmodi Abbatissas & Sorores prædictas contra præmissa inquietare, seu quomodolibet molestare præsumpserint, excommunicationis sententiam, nisi moniti resipiscant, incurrere volumus ipso facto, a qua, præterquam in mortis articulo, ab alio, quam a Romano Pontifice absolvi non possint. Per hoc autem quin Abbatissa & Sorores prædictæ, quæ pro tempore fuerint dicti Monasterii de Monticellis, juxta instituta dictæ Regulæ ipsarum Superioribus obedientiam &c. exhibere teneantur, aliquatenus derogare non intendimus: ejectas vero ex hujusmodi Monasterio de Monticellis, de bonis ejusdem Monasterii, prout ipsius facultates sufficient, quod totum ipsorum Episcopi, Protectoris & Generalis dicti Ordinis sancti Francisci discretioni committimus, nutriri volumus. Prohibemus insuper Sorores illas, quæ de Monasterio sancti Jacobi Florentin. Ordinis sanctæ Claræ, absque Superioris licentia, temeritate propria exivisse noscuntur, in illo ulterius recipi, sed pro culpa castigari, & in alio loco honesto collocari volumus. Nulli ergo &c.

Datum Florentiæ, anno MCCCCXXXVI. V. Kal. Aprilis, anno VI.

XCII.

XCII.

Ut admittant domum in loco Arenarum. Ex lib. I. de diversis formis ann. 6. folio 46.

Dilectis filiis Ministro Provinciali, & Fratribus Ordinis Minorum provinciæ Calabriæ, secundum morem dicti Ordinis.

SAcræ Religionis &c. Sane petitio pro parte vestra nobis nuper exhibita continebat, quod dilectus filius nobilis vir Nicolaus de Arenis, Arenarum & Mileti Comes, terrena &c. commutare cupiens, juxta Capellam olim per eum in loco Arenarum, sub nomine sancti Nicolai canonice fundatam & constructam, unam domum cum campanili supra capellam eamdem, necnon cœmeterio, domibus, hortalitiis, & aliis necessariis officinis pro usu & habitatione unius Guardiani & Fratrum vestri Ordinis inibi Domino servituorum, de bonis sibi a Deo collatis, de novo construere & ædificare proponit &c. Quare pro parte vestra & ejusdem Comitis nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos igitur &c. præfato Comiti in loco prædicto, si ad id congruus sit & honestus, sumptibus propriis fundandi, construendi domum prædictam, vobisque illam &c. recipiendi &c. diœcesani &c. minime requisita, fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. contrariis non obstantibus quibuscumque, jure tamen &c. salvo, plenam &c. licentiam elargimur. Et nihilominus vobis, quod Fratres vestri Ordinis, qui in domo ipsa pro tempore morabuntur, omnibus privilegiis &c. uti similiter valeant &c. Nulli ergo &c. *Vt in Regest. Tomi 9. fol. 471.*

Datum Bononiæ, anno &c. MCCCCXXXVI. III. Nonas Maii, anno VI.

XCIII.

Ut ab eis derelictam domum in loco Quinque-Frondium, & restauratam recipiant. Ibidem fol. 47.

Eisdem.

EXigit vestræ devotionis affectus &c. Sane pro parte vestra nobis nuper exhibita petitio continebat, quod dilectus filius nobilis vir Joannes Carazolus Comes Guatii, pro suæ &c. animarum salute, quamdam domum vestri Ordinis in loco seu territorio Quinque-Frondium dudum fundatam &c. per sexaginta annos & amplius derelictam, cum illius Ecclesia, campanili &c. officinis pro usu & habitatione unius Guardiani & aliorum Fratrum dicti Ordinis, de bonis a Deo sibi collatis debite restauravit. Quare pro parte vestra ac ipsius Comitis nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos igitur &c. vobis domum ipsam sic restauratam, aut quamprimum per dictum Comitem, cui de bonis a Deo sibi collatis restaurationem hujusmodi, si nondum completa, faciendi licentiam concedimus, restaurata fuerit, libere recipiendi & licite retinendi, Diœcesani &c. minime requisita, fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. contrariis non obstantibus quibuscumque, jure &c. salvo, auctoritate Apostolica, tenore præsentium licentiam elargimur: & nihilominus vobis, quod Fratres vestri Ordinis, quos in domo prædicta morari contigerit, omnibus privilegiis &c. uti etiam &c. valeant, auctoritate concedimus antedicta. Nulli ergo &c. *Vt in Constit. 58. Bonif. IX.*

Datum Bononiæ, anno &c. MCCCCXXXVI. III. Nonas Maii, anno VI.

XCIV.

XCIV.

Ut in ſingulis ſuis domibus Miniſtras eligant, & Generali Miniſtræ ſubjiciantur. Ex lib. 1. de Regularibus &c. anno 6. folio 166.

Dilectis in Chriſto filiabus ſanctæ Eliſabethæ, & ſancti Antonii Aquilan. ac Peruſin. Tertii Ordinis ſancti Franciſci de Pœnitentia *nuncupati, domorum Sororibus &c.*

Ut in Regeſto Tomi 9. fol. 471.

§. I. SAcræ Religionis zelus &c. Exhibita ſiquidem nobis nuper pro parte veſtra petitio continebat, quod vos pro veſtra, ac domorum conſervatione, directione hujuſmodi in illis, ad inſtar aliarum in aliis ſanctæ Annæ, ſancti Joannis, ac ſancti Onofrii, necnon ſanctæ Margaritæ, & ſancti Clerici, ac ſanctæ Agnetis, Fulginaten. Tudertin. Florentin. Eſculan. Aſſiſinat. & Viterbien. Tertii Ordinis ſancti Franciſci, *de Pœnitentia* nuncupati, domibus degentium Miniſtrarum & Sororum, ac ſecundum earum ritus, mores, ſtatuta, conſuetudines, & ipſis conceſſa privilegia, etiam mendicando vivere, illarumque Generali Miniſtræ pro tempore exiſtenti, cum veſtris domibus prædictis ſubjici, & eis applicari, necnon in ſingulis domibus veſtris prædictis ſingulas Miniſtras eligere, ac privilegiis prædictis gaudere ferventius deſideratis &c. Quare pro parte veſtra nobis fuit humiliter ſupplicatum &c.

§. II. Nos igitur &c. ſtatuimus, decernimus, & declaramus, quod vos & aliæ in prædictis domibus veſtris pro tempore exiſtentes Miniſtræ & Sorores in illis ad inſtar & juxta mores, ſtatuta & conſuetudines aliarum domorum hujuſmodi, etiam vitæ neceſſaria per mendicata ſuffragia quærendo vivere, & illarum cum regularibus inſtitutis conformes reddere, & quod ſingulæ Conventus ſingularum veſtrarum domorum hujuſmodi in ſingulis veſtris domibus prædictis ſingulas Miniſtras, quæ earum capita & Rectrices exiſtant, quotie opus fuerit, eligere perpetuo poſſitis, debeatis & valeatis, quodque vos & aliæ pro tempore Sorores, necnon veſtræ domus hujuſmodi Generali Miniſtræ prædictæ, ac illius correctioni, necnon Miniſtræ domorum veſtrarum hujuſmodi viſitationi Viſitatorum dicti Ordinis pro tempore deputatorum, prout aliæ domus & illarum Miniſtræ hujuſmodi eſſent ſubjectæ, ſitis & etiam cenſeamini. Et nihilominus domibus veſtris prædictis, & in illis pro tempore degentibus Miniſtris, Sororibus, ſervientibus & perſonis, ut ipſæ omnibus & ſingulis privilegiis &c. conceſſis, uti valeant &c. indulgemus. Nulli ergo &c

Datum Bononiæ anno &c. MCCCCXXXVI. XII. Kalendas Julii, anno VI.

XCV.

Fit Epiſcopus Seignen. Regeſt. Vatic. Ex lib. 1. de dignitatibus &c. an. 6. fol. 59.

Dilecto filio Ludovico de Pirrano Electo Seignen.

ECcleſiarum utilitati tunc recte conſulitur, & indemnitati ſalubriter præcavetur, cum providis & diſcretis earum cura committitur, & vacantium regimini paſtores idonei præponuntur. Hinc eſt quod Romanus Pontifex, cui ex Apoſtolatus incumbit officio de univerſis Eccleſiis ſollicite cogitare, ad id propenſius vigilat & intendit, ut Eccleſiæ ipſæ paſtoribus tali-

talibus committantur, per quorum industriam præserventur a noxiis, ac felicibus in spiritualibus & temporalibus proficiant incrementis. Dudum siquidem provisiones omnium Ecclesiarum Cathedralium &c. Postmodum vero Ecclesia Seignen. ex eo vacante, quod nos nuper venerabilem fratrem nostrum Joannem Anconitan. tunc Seignen. Episcopum, licet absentem a vinculo &c. absolventes, eum ad Ecclesiam Anconitanam tunc vacantem, auctoritate Apostolica duximus transferendum, præficiendo eum illi in Episcopum & Pastorem. Nos ad provisionem ipsius Seignen. celerem &c. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum in Theologia professorem &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c.

Datum Bononiæ, anno &c. MCCCCXXXVI. IV. Idus Augusti, anno VI.

XCVI.

Assumitur ad Ecclesiam Rubicen. Ibid.

Dilecto filio Francisco Electo Rubicen.

APostolatus officium &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Fernando Episcopo Rubicen. regimini Rubicen. Ecclesiæ præsidente, Nos cupientes &c. Postmodum vero præfata Ecclesia, per obitum ipsius Fernandi Episcopi, qui extra Romanam Curiam decessit, vacante. Nos vacatione &c. Demum ad te, Ordinem Fratrum Minorum expresse professum &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c. *Ut in Reg. Tom. 9. fol. 564.*

Datum Bononiæ, an. &c. MCCCCXXXVI. VI. Kalend. Octobris, anno VI.

XCVII.

Ut Observantes admittant domum in insula Crapanii. Ex lib. 2. Regularibus &c. anno 6. fol. 225.

Dilecto filio Archidiacono Ecclesiæ Sibenicen.

§. I. VOtis fidelium illis præsertim, per quæ divini cultus augmentum & Religionis propagatio specialiter propagatur, libenter annuimus, ac quantum cum Deo possumus, favorem benevolum impertimur.

§. II. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum nobilium virorum Danielis, Petri, Jacobi, Michaelis, & Joannis fratrum, ac quondam Thomæ Jurich Domicelli Sibenicen. natorum, petitio continebat, quod licet olim dictus Thomas insulam Crapan. Sibenicen. diœces. ad Archidiaconatum Ecclesiæ Sibenicen. & illius pro tempore Archidiaconum tunc pertinentem, ex concessione aliarum litterarum nostrarum per viam permutationis de aliis ipsius Thomæ bonis, eidem Archidiaconatui magis utilibus, & illis tunc assignatis acquisiverit, tamen in bonis ipsis prædictus Thomas in dicta insula quamdam capellam, seu oratorium construere, seu construi facere proponebat, prout expressum extitit. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, dictus Thomas, hujusmodi suo proposito executioni minime demandato, postmodum decesserit, ac loco dictæ Capellæ prædicti nobiles, qui ejusdem Thomæ bonorum hæredes & successores remanserunt, de prædictis bonis, ac etiam mediantibus dilecti filii Georgii Radoslamchic, etiam Domicelli Sibenicen. qui ad id contribuere intendit &c. unam domum cum Ecclesia, campanili &c. officinis, in prædicta insula pro usu &c. Religiosorum Ordinis Fratrum Minorum *de Observantia* nuncupatorum, Vicariæ Bosnæ, juxta morem dicti Ordinis, construere

struere &c. proponunt. Quare pro parte nobilium & Georgii prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum &c.

§. III. Nos igitur &c. discretioni tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus si per diligentem informationem &c. repereris, quod locus, in quo prædicta domus construi debet, honestus, ad id aptus & commodus existat, Danieli, Petro, Jacobo, Michaeli, Joanni, & Georgio, ac eorum cuilibet domum cum Ecclesia, campanili &c. fundandi &c. necnon Religiosis prædictis illam sic constructam pro usu &c. licentiam largiaris. Non obstantibus fel. record. Bonifacii Papæ VIII. &c. contrariis quibuscumque. Nos enim &c. Vicariis, Guardianis, Fratribus prædicti Ordinis, & aliis in domo ipsa pro tempore degentibus personis, ac dictæ domui, ut ipsi omnes & singuli quibuscumque privilegiis &c. uti valeant &c. indulgemus.

Datum Bononiæ, anno &c. MCCCCXXXVI. XVII. Kalend. Decembris, anno VI.

XCVIII.

Privilegia & statuta Tertiariorum Belgii confirmantur, & extenduntur ad alias domos construendas. Ex lib. 3. de Regularib. &c. anno 6. fol. 18.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. I. AD Apostolicæ dignitatis apicem superna dispositione vocati, in decorem sacræ Religionis, sub qua dilecti filii Fratres, necnon dilectæ in Christo filiæ Sorores Tertii Ordinis *de Pœnitentia* nuncupati, quem beatus Franciscus instituit, devotum & sedulum exhibent Domino famulatum, ingenti mentis exultatione reficimur, prospicientes quod ipsi per bonorum exercitium operum & præclara sanctitatis merita ceteros ad divinæ majestatis obsequium trahunt per exempla, & propterea dictos Fratres & Sorores Apostolicis favoribus libenter prosequimur, ac specialibus libertatis prærogativis peramplius stabilimus. Dudum siquidem fel. record. Martinus Papa V. prædecessor noster suas concessit litteras tenoris subsequentis: *Martinus Episcopus servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam: Ex Apostolicæ Sedis providentia &c. ut in Bulla* 244. *ejusdem Martini usque ad finem. Datum Romæ apud sanctos Apostolos* XIII. *Kalend. Julii, Pontificatus nostri anno* XIII.

§. II. Cum autem, sicut exhibita nobis pro parte dictorum Fratrum & Sororum petitio continebat, nonnulli Christifideles in eisdem Morinen. ac Tornacen. Cameracen. ac Leodien. civitatibus & diœcesibus pro habitatione & usu perpetuis Fratrum & Sororum ejusdem Ordinis aliquas domos, sive aliqua loca liberaliter donabunt, seu relinquent, vel alias justo titulo ipsi, vel alii dicti Ordinis Fratres & Sorores conquirere sperent, pro parte Fratrum & Sororum nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos itaque &c. litteras & contenta hujusmodi &c. rata habentes & grata, ea omnia Apostolica auctoritate, & ex certa scientia confirmamus &c. & nihilominus litteras prædictas ad prædictas domos dictarum civitatum & diœcesum, necnon illarum Fratres & Sorores extendimus &c. singulis privilegiis &c. licite in omnibus, ad instar dictorum Fratrum & Sororum, uti & gaudere possint &c. concedimus &c. Nulli ergo &c. nostræ confirmationis, approbationis, suppletionis, extensionis, concessionis & constitutionis infringere &c.

Datum Bononiæ, anno &c. MCCCCXXXVI. VI. Kalend. Decembris, anno VI.

XCIX.

XCIX.

Præficitur Ecclesiæ Darien. Ex lib. 1. de dignitatibus &c. anno 6. fol. 153.

Dilecto filio Joanni Electo Darien.

Regimini universalis Ecclesiæ &c. Dudum siquidem bonæ memoriæ Henrico Episcopo Darien. regimini Ecclesiæ Darien. præsidente. Nos cupientes &c. attentari. Postmodum vero præfata Ecclesia per obitum dicti Henrici, qui extra Romanam Curiam &c. vacante. Nos vacatione &c. diligentem. Demum ad te Ordinis Fratrum Minorum professorem &c. nostræ mentis. Quibus omnibus &c. providemus, teque illi præficimus in Episcopum & Pastorem, curam &c. Jugum igitur &c. merearis. Volumus autem quod quamprimum litteras Apostolicas habueris expeditas &c. *Ut in Constit. 17. hujus Pontif.*

Datum Bononiæ, anno &c. MCCCCXXXVI. IV. Kalend. Decembris, anno VI.

C.

Ut admittant Cœnobium in oppido Dunkerken. Ex lib. 3. de Regularib. &c. anno fol. 41.

Dilectis filiis Guardiano, & Fratribus Ordinis Fratrum Minorum de Observantia *nuncupatorum, domus sancti Audomari de sancto Audomaro, Morinen. diœcesis &c.*

Sacræ Religionis &c. Cum itaque, sicut exhibita nobis nuper pro parte vestra petitio continebat, domus dicta sancti Audomari de sancto Audomaro Ordinis Fratrum Minorum *de Observantia* nuncupatorum, Morinen. diœcesis in numero Fratrum sub hujusmodi Observantia Observantium, admodum, Deo benedicente, excreverit, ac in dicta diœcesi locus alius seu domus Fratrum hujusmodi non existat, necnon dilecti filii Universitas oppidi Dunkerkes, Comitatus Flandriæ, ejusdem diœcesis spiritu devotionis accensi, quemdam locum pro Guardiano & nonnullis Fratribus dicti Ordinis in eorum solo &c. infra dictum oppidum, cum Ecclesia, campanili &c. officinis construere &c. assignare proponant, pro parte vestra & prædictorum Fratrum nobis fuit humiliter supplicatum &c. Nos itaque Universitatem prædictam in hujusmodi laudabili proposito confovere volentes, eis locum, seu domum hujusmodi construendi &c. pro ipsorum Guardiani & Fratrum habitatione & usu recipiendi &c. licentiam, tenore præsentium elargimur: parochialis &c. jure salvo. Vobis nihilominus de uberioris dono gratiæ, quod Guardianus & Fratres hujusmodi &c. omnibus privilegiis &c. potiri &c. *Ut in Reg. Tom. 9. fol. 571.*

Datum Bononiæ, anno &c. MCCCCXXXVI. XVII. Kalend. Januarii, anno VI.

CI.

Ut ferant caputia ejuſdem formæ. Ex lib. 4. de Regularib. &c. anno 6. fol. 69.

Dilectis filiis univerſis Fratribus Tertii Ordinis ſancti Franciſci de Pœnitentia *nuncupatis, in partibus Flandriæ, Morinen. diœceſis commorantibus*.

DEvotionis augmentum vobis, Deo propitio provenire confidimus, ſi in his, quæ pie cupitis, nos propitios atque benignos habeatis. Cum itaque &c. vos longa, & dilecti filii Fratres veſtri Ordinis villæ de ſancto Audomaro, Morinen. diœceſis alterius formæ caputia, licet ſitis unius & ejuſdem Ordinis, deferatis, voſque qualis veſtrorum forma caputiorum in veſtra Provincia vobis data fuerit in prima inſtitutione, ſitis immemores & incerti. Cumque etiam congruat utique & deceat, quod, cum vos dictique Fratres ejuſdem eſſe Religionis noſcamini & Obſervantiæ regularis, uniformia uniuſque diſpoſitionis caputia inter vos in antea habeatis: Nos veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati, tam vobis, quam aliis futuris domorum veſtrarum Fratribus omnibus & ſingulis, ut vos & illi ejuſdem diſpoſitionis, ſive formæ, cujus Fratres villæ prædictæ deferre ſolent, caputia, veſtris pœnitus derelictis, perpetuo habere & geſtare libere liciteque poſſitis, atque debeatis, dicta inſtitutione, ac veſtrarum prædictarum & Fratrum dictæ villæ domorum, dictique Ordinis, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis alia firmitate roboratis ſtatutis & conſuetudinibus, ceteriſque contrariis nequaquam obſtantibus, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium indulgemus. Nulli ergo &c. noſtræ conceſſionis infringere. Si quis &c.

Datum Bononiæ, anno &c. MCCCCXXXVI. IV. Kalendas Januarii, anno VI.

CII.

Ut eximant Moniales Monaſterii ſanctæ Claræ de Xativa a quibuſdam ſolutionibus. Ex lib. 3. de Regularib. &c. anno 6. fol. 44.

Dilectis filiis Vallis-dignæ, & ſancti Bernardi prope muros Valentin. Monaſteriorum Abbatibus, ac Præcentori Eccleſiæ beatæ Mariæ de Xativa, Valentin. diœceſis.

Ut in Conſt. 14. Martini V.

§. I. APoſtolicæ nobis injunctæ &c. Sane pro parte dilectarum in Chriſto filiarum Abbatiſſæ & Conventus Monaſterii ſanctæ Claræ, loci Xativæ, Ordinis ejuſdem Sanctæ, Valentin. diœceſis nobis nuper exhibita petitio continebat, quod olim quondam Saurina D'Etenza mulier ſingularem ad Ordinem prædictum devotionis gerens affectum, & ad reddendum vota, quæ ſæpius de conſtrui & ædificari faciendo Monaſterium dicti Ordinis intra ſe conceperat & emiſerat, inducta, condenſque de bonis ſibi deſuper collatis in ejus voluntate ultima teſtamentum, in illo pro Religionis propagatione, divinique cultus augmento, necnon ſuæ & progenitorum ſuorum animarum ſalute, prædictum Monaſterium ſanctæ Claræ conſtrui & ædificari mandavit, ac pro illius dote ſuper ipſorum bonorum reditibus ſexdecim millium ſolidorum regalium ſummam, ſingulis annis perpetuo legavit, atque reliquit, & quamdam Margaritam ipſius filiam,

Saurina d' Etenza teſtamentum condit pro Monaſt. conſtruen.

tunc

tunc in humanis agentem, in omnibus aliis bonis universalem instituit hæredem, volens inter alia, quod ipsa Abbatissa & Conventus annis perpetuis, Valentinæ mille, ac prædicti loci Ordinis Fratrum Minorum domibus quingentos, necnon pro orphanis maritandis similes quingentos, & pro captivis redimendis totidem, pro pauperibus vestiendis etiam totidem, & pro sex Presbyteris, sive Clericis Missas & alia divina officia in dicto Monasterio celebraturis, necnon per ipsam Abbatissam ponendis & amovendis pro tempore, trecentos pro quolibet solidos regalium hujusmodi dare solvereque tenerentur, & si dicta Margarita sine liberis decederet, omnia bona prædicta ad ipsum Monasterium sanctæ Claræ devolverentur; sed ex tunc Abbatissa & Conventus prædictæ pro domibus, orphanis, captivis, pauperibus, necnon Presbyteris & Clericis prædictis solidos hujusmodi duplicare, sive illorum duplum persolvere deberent. Et ad alia pia opera.

§. II. Postmodum vero dicta Margarita, quæ legitimam sibi jure naturæ in eisdem bonis debitam, quondam Nicolao de Janilla Comiti Terraconen. suo marito dimisit, absque liberis hujusmodi vita functa, prædictus Comes se de dictis bonis intromittens, ea totaliter, vel quasi pro se retinuit, sibique vindicavit, necnon Abbatissa & Conventus prædictæ super illis contra eum, propter ipsius potentiam, judicialiter experiri pertimescentes, desuper in bonæ memoriæ Hugonem Episcopum Valentin. compromiserunt, qui per suam arbitralem sententiam, bonorum eorumdem tertiam Abbatissæ & Conventui, necnon alias duas Comiti prædictis, qui dictæ sententiæ acquieverunt, partes adjudicavit. Maritus bona sibi retinet.

§. III. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, tertiæ partis hujusmodi, deductis, quæ circa castrorum, domorum, necnon olei molendinorum reparationes, illorumque custodes & conservatores inde perferenda sunt, & propter quæ Abbatissa & Conventus prædictæ singulis annis mille & octingentos similes solidos exponere habent oneribus, fructus, reditus & proventus, ultra summam sexdecim millium solidorum hujusmodi minime frequentius, & aliquando modicum ultra valeant annuatim; etsi Abbatissa, necnon Conventus prædictæ ad faciendam, quam hactenus non fecerant, duplicationem, sive solutionem hujusmodi dupli cogerentur, id in earum, necnon similiter Monasterii sanctæ Claræ magnum cederet damnum pariter & gravamen; pro parte dictarum Abbatissæ & Conventus, asserentium post ipsius promulgationis sic quinque annos effluxisse, nobis fuit humiliter supplicatum, ut eis ac prædicto Monasterio sanctæ Claræ super his opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur. Monasterii gravamina exponuntur.

§. IV. Nos igitur, qui de præmissis certam notitiam non habemus, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus; quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum, si & postquam vobis de præmissis legitime constiterit, Abbatissam & Conventum prædictas ad faciendam duplicationem, sive solutionem dupli hujusmodi etiam provide, ac si nulla desuper in ipso testamento facta mentio foret, aliquatenus non teneri, auctoritate Apostolica decernatis; non permittentes ipsas Abbatissam & Conventum, vel aliquam ex eis contra decretum, sive constitutionem hujusmodi, si illud, vel illam feceritis, a quoquam impeti indebite, vel quomodolibet molestari; contradictores per censuram Ecclesiasticam &c. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque &c. Declaratur, ad solutiones non teneri.

Datum Bononiæ, anno &c. MCCCCXXXVI. IX. Kalend. Martii, an. VI.

DI-

DIPLOMATA JOANNÆ II. REGINÆ NEAPOL.

BEATO JOANNI CAPISTRAN. CONCESSA.

I.

Ut coerceat libertatem Hebræorum in Regno Neapolitano. Ex regesto Joannæ II. anno 1423. Ind. prima, fol. 109.

JOANNA II. REGINA &c.

Venerabili & religioso viro fratri Joanni de Capistrano Seraphici Ordinis Observantiæ Minorum devoto oratori, & fideli nostro dilecto gratiam &c.

NOviter ad nostrum pervenit auditum, quod Hebræi, seu Judæi regnicolæ, & qui ad regnum confluxerunt, persistentes in eorum cordis duritia, pertinacia & pravitate exercent usuras, pluraque alia eis vetita & prohibita per jura, constitutiones, & Capitula Canonica & Ecclesiastica, Imperialia, Regalia, & civilia exercent & faciunt, necnon & signum *Thau*, aliaque insignia, quæ per Hebræos portari instituta sunt, per eos non deferuntur, in contemptum Patris & Filii & Spiritus sancti, Orthodoxæque Fidei, sacrosanctæque Romanæ Ecclesiæ, vilipendiumque Imperatorum, Regum & Principum, eorumque legum, sanctorumque institutorum & Canonum, quod molestissime cruciavit & pupugit mentem nostram; super quod volentes salubriter providere, confisæ de tua devotione & caritate, qui, sicut plurium fide dignorum relatibus & scripturis percepimus, ac visu & auribus propriis vidimus & palpavimus, verbo & opere imitaris vestigia Jesu Christi, ex cujus etiam ore bonum sementum seri, & meliorem fructum colligi speramus in Domino, ipsi tuæ devotioni &c. potestatem concedimus, quod præsentium vigore & auctoritate, possis & valeas inhibere, ac expresse præcipere & mandare oretenus, vel in scriptis, aut per Nuncios speciales ex culminis nostri parte universis & singulis Hebræis, seu Judæis tam regnicolis, & qui usque nunc ad hoc regnum nostrum confluxerunt, quam illis, qui ex nunc in antea confluent, sub pœnis acribus & formidabilibus, prudentiæ tuæ visis, in quas, si secus fecerint, eos ipso facto, & ipso jure decernimus incurrisse, contra eos absque misericordia infligendis, & ab eis irremissibiliter exigendis pro Curiæ nostræ parte per quoslibet Officiales nostros præsentes & futuros, & Locatenentes eorum, ad quos pro præmissis recursus habebitur, absque nostris, vel alterius cujuscumque litteris & mandatis, ut de cetero nullo unquam tempore possint, neque debeant exercere usuras, neque facere alia quæcumque, quæ eis vetita, denegata & prohibita sunt per sacras Leges, Canones, Constitutiones & Capitula tam Canonica, quam Ecclesiastica, quam Imperialia, Regalia & civilia; necnon, & quod deferant & deferre debeant signum *Thau*, & qualibet alia insignia, quæ per Hebræos, seu Judæos deferri debent, secundum jura prædicta, qui de contrario, sicut gratiam nostram habent caram, nostramque indignationem, & prædictas pœnas per te eis imponendas cupiunt evitare, legibus, juribus, constitutionibus, capitulis, edictis, statutis, usibus, moribus, consuetudinibus, observantiis, litteris, privilegiis, rescriptis, cedulis & mandatis tam per claræ memoriæ Dominos Reges & Reginas prædecessores nostros, & præsertim Dominum Regem La-

Ladislaum reverendum germanum nostrum, quam per nostram celsitudinem, & quoslibet nostros officiales & subditos, atque universitates, cujuscumque status, gradus, dignitatis, præeminentiæ, & conditionis existant, factis & in posterum faciendis, sub quibusvis tenoribus sive formis & pro quibusvis considerationibus, atque causis: quibus omnibus & singulis, earumdem tenore præsentium, de dicta nostra certa scientia, motu proprio, & plenitudine nostræ Dominicæ potestatis totaliter derogamus & derogatum esse decernimus, volumus & mandamus, non obstantibus quoquo modo. Mandantes nihilominus, earumdem tenore præsentium de dicta nostra certa scientia præfatis Hebræis, seu Judæis, sub pœna confiscationis omnium bonorum suorum immobilium & stabilium, in quam si secus fecerint, eos ipso facto & ipso jure decernimus incurrisse, contra eos absque misericordia infligendis, quatenus omnes & singulas litteras & privilegia originalia, eis per dictos Illustres prædecessores nostros, & nostram Majestatem, ut præfertur, concessas & concessa, facientes & facientia contra mentem nostrarum præsentium litterarum, tibi, vel dictis tuis nunciis ad hoc deputandis, ad omnem tui, vel deputandorum prædictorum requisitionem debeant assignare, per te lacerandas, vel ignis incendio concremandas, omni mora, cavillatione, exceptione & excusatione remotis, & de contrario caveant, sicut prædictam pœnam cupiunt evitare. Et intendentes ordinanda & statuenda per te in præmissis perpetua validitate persistere, tuæ devotioni per præsentes, de dicta certa nostra scientia, motuque proprio, verbo & fide regalibus promittimus, & firmiter pollicemur præsentes nostras litteras ac hujusmodi per te ordinanda & statuenda super præmissis, ut præmittitur, nullo unquam tempore, quovis modo in toto, vel in parte revocare, neque eis ullo unquam tempore derogare, neque aliquid in contrarium directe, vel indirecte, aut aliter quovis modo facere, disponere, aut concedere; & si forsitan aliquid ex præmissis per nos fieri contingat, id ex nunc decernimus irritum & inane, ac per inadvertentiam, vel oblivionem, aut importunitatem petentium & impetrantium processurum. Et insuper ut hujusmodi per te statuenda & ordinanda in præmissis inviolabiliter observentur, ecce Magistro Justitiario regni nostri Siciliæ, vel ejus Locumtenenti, seu Regenti Curiam Vicariæ, ac Judicibus magnæ, & ipsius Vicariæ Curiarum, necnon Vicemgerentibus, Justitiariis, Capitaneis, ceterisque officialibus majoribus & minoribus, quocumque nomine nuncupatis, ac officio & jurisdictione fungentibus, eorumque Locatenentibus, necnon Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, ac Universitatibus civitatum, terrarum, castrorum & locorum ubilibet in regno nostro Siciliæ constitutis, ad quos præsentes pervenerint, & ad infrascripta fuerint requisiti, præsentibus & futuris, quatenus forma præsentium diligenter attenta & inviolabiliter observata, omnia & singula hujusmodi per te in præmissis oretenus, vel per tuos nuncios, vel per tuas litteras ordinanda vel statuenda, tenaciter & effectualiter debeant observare, observarique facere & mandare, tibique & dictis tuis nunciis in præmissis, & circa præmissa, ac dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis ex eis favere, & assistere ope, opere, auxiliis, consiliis, & favoribus opportunis; necnon & si prædictos Hebræos, seu Judæos, tam regnicolas, & qui ad hoc regnum confluxerunt, quam illos qui ex nunc in antea de cetero in perpetuum confluent, secus fieri in præmissis, vel aliquo præmissorum, adversus hujusmodi contrafacientes procedant ad inflictionem & exactionem pœnarum prædictarum, pro Curiæ nostræ parte absque remissione & misericordia aliquali, nullis aliis nostris, vel alterius cujuscumque litteris, cedulis & mandatis propterea requirendis, nec contrarium faciant, sicut habent nostram gratiam caram, & ultimam indignationem cupiunt

piunt evitare. Præsentes autem litteras &c. tibi in præmissorum testimonium duximus dirigendas &c.

Datum in Castro nostro Aversæ, per manus nostri prædictæ Joannæ Reginæ, anno Domini MCCCCXXVII. die III. Mensis Maii, V. Ind. Regnorum nostrorum anno XIII.

II.

Vide ann. 1429. num. 7. *Ut cogat Judæos regni Neapolitani ad solvendam pecuniam, in subsidium Fratrum Terræ sanctæ.* Ex registro Joannæ II. anni 1423. fol. 195.

JOANNA II. REGINA &c.

Illustrissimo Principi Domino Ludovico III. Calabriæ & Andegaviæ Duci &c. unico filio nostro carissimo &c.

CUm sanctissimus Dominus noster Papa Martinus V. auditis vexationibus, laboribus & damnis, quibus Guardianus & Conventus Monasterii Fratrum Minorum Montis Sion, partium Terræ sanctæ noviter affecti fuerunt a Sarracenis, maligna & perfida instigatione Judæorum ultramarinorum morantium in pertinentiis dictæ Terræ sanctæ, qui per Admiratos & Officiales Soldani ab eis pecunia corruptos, fecerunt subtrahi a dicto Monasterio capellam David & aliorum Regum & Prophetarum, & alia oratoria, atque sacella devota & sancta, turpiter ea inquinantes, ipsaque cupientes a Christiana Religione sejuncta, ad usum Judaicæ superstitionis convertere, Fratribus dicti Conventus sub pœna prohibitis divinum in eis officium celebrare, sicut ipsi Fratres dudum facere consueverunt, propter quod pro ipsorum recuperatione locorum oportuit aliquos ex ipsis Fratribus ad Soldanum accedere, & subire graves expensas, pro aliquali restauro damnorum & expensarum prædictorum, concesserit præfatis Guardiano & Conventui, quod in tota jurisdictione illustris Dominii Venetorum, ac etiam in tota provincia Marchiæ Anconitanæ omnes Judæi in dictis partibus commorantes solvere debeant eisdem Guardiano & Conventui certam pecuniæ quantitatem. Nosque volentes in tam caritativo subsidio aliquod juvamen adjicere, decrevimus cum nostri Consilii matura deliberatione, quod in toto regno nostro Siciliæ solvatur & exigatur tertia pars unius Ducati auri pro quolibet capite Judæorum utriusque sexus, cujuscumque ætatis fuerint, eisdem Guardiano & Conventui præfati Monasterii Montis Sion. Ideo filialem serenitatem vestram, ex certa nostra scientia, harum serie astringimus, requirimus & rogamus, cum ejusdem nostri Consilii deliberatione digesta, ut statim receptis præsentibus mandare velitis Vicemgerentibus, seu Justitiariis provinciarum, ac Capitaneis civitatum & terrarum ipsius Ducatus Calabriæ, eorumque Locatenentibus, necnon Magistris, Portulanis, Procuratoribus & Commissariis vestris Ducatus ejusdem, ac etiam Ærariis, Magistris Cameræ, Commissariis & Officialibus vestris aliis tam majoribus, quam minoribus quocumque nomine nuncupatis, ac officio & jurisdictione fungentibus & Locatenentibus eorumdem ubilibet in dicto toto Ducatu vestro Calabriæ constitutis, qui ad suprascripta fuerint requisiti, quod quilibet eorum in jurisdictione sua imponere debeat & exigere, vosque imponi & exigi facere velitis a quolibet Judæo utriusque sexus & cujuscumque ætatis fuerit, ipsius Ducatus Calabriæ, tertiam partem unius Ducati auri, ad rationem de carlenis argenti decem, ponderis generalis pro quolibet Ducato, ipsamque totam pecuniam, cum recollecta fuerit, placeat & velitis, vigore & auctoritate præsentium, tradi & assignari facere præfatis Guardiano & Conventui, aut alteri

alteri per eos ad id deputando. Et ut dicta tertia pars unius ducati pro quolibet capite Judæorum ipsius Ducatus Calabriæ utriusque sexus & cujusque ætatis integre haberi possit per supradictos Guardianum & Conventum, velitis & placeat mandare, atque committere deputandis per vos ad prædicta, quod in casu, quo inter ipsos Judæos dicti Ducatus vestri Calabriæ, cujusvis ætatis & sexus essent aliqui pauperes & impotentes, ac inhabiles ad solvendum dictam ratam ipsorum quemlibet contingentem, pro rata ipsam exigant & recolligant ab aliis Judæis ipsarum partium divitibus, potentibus & habilibus, prout taxari facere decreveritis per præfatos deputandos per vos, aut alios communiter inter Judæos eosdem, præter & ultra ratam, quemlibet eorumdem divitum contingentem, ita & taliter, quod præfati Guardianus & Conventus integre & sine aliqua diminutione, & omni dilatatione, exceptione, excusatione & cavillatione cessantibus, & cum effectu habeant tertiam partem unius ducati pro quolibet capite Judæorum præfatorum utriusque sexus, & cujuscumque ætatis existant, tam scilicet pro divitibus, quam pauperibus. Quibuscumque privilegiis &c. præfatis Judæis regni nostri concessis & factis, tam per prædecessores nostros Siciliæ Reges Illustres divi recordii, quam per nos & vos, vel quosvis alios ad id potestatem habentes, quibus ex certa vestra scientia placeat derogare, prout nos etiam derogamus, & per præsentium seriem derogamus ex plenitudine nostræ Dominicæ potestatis, nullatenus obstituris. Facientes exinde recipi a receptore dictæ pecuniæ pro parte dictorum Guardiani & Conventus, de illius assignatione ad futuram rei memoriam & pro cautela omnium, quorum interest & poterit interesse, solitam in talibus apodixam acceptandam & admittendam, omni futuro tempore, absque dubietatione & quæstione quacumque. Et amplius quia pro claro habemus, quod omnes Judæi citra & Ultramontanis * & morantibus in pertinentiis præfatæ Terræ sanctæ, ad evitandum majora pericula & detrimenta, quæ possent religioni Christianæ evenire in dictis partibus Terræ sanctæ ex perfida & maligna instigatione præfatorum Judæorum Ultramarinorum, mandare, seu mandari facere velitis præfatis Judæis in dicto Ducatu Calabriæ morantibus sub gravibus & formidabilibus pœnis temporalibus, pecuniariis & realibus eidem vestræ Serenitati visis, prout nos etiam mandavimus in singulis provinciis Regni nostri, ut scribere debeant efficaciter præfatis Judæis partium Ultramarinarum, quod talia de cetero facere, aut audere nullo modo præsumant, nec aliqua alia innovare contra dictos Guardianum, Conventum & Monasterium & alia loca dictæ Terræ sanctæ, ad evitandum damna & incommoda realia & personalia eorumdem Judæorum in ipso Ducatu sistentium, & aliorum citra & Ultramontanorum: quarum quidem pœnarum pecuniarum medietatem, in casu commissionis & exactionis earum placeat exolvi mandare & facere præfatis Guardiano & Conventui, vel jam dicto per eos deputando in restaurum damnorum prædictorum. Nos enim executionem præsentium, quam certæ reddimur, quod ad effectum ducentur debitum per Serenitatem eamdem, satis habebimus placidam & acceptam. Præsentes autem litteras magno nostro pendenti sigillo munitas eidem vestræ Serenitati propterea dirigentes. Quas ex certis causis nos moventibus & pro eorum validiori robore subscripsimus & dedimus propria manu nostra; ritu, ordinatione & observantia nostræ Curiæ, ac aliis quibuscumque contrariis nullatenus obstantibus.

* *Al.* Ultramarinis.

Datum in Castro nostro Capuanæ Neapoli per manus nostri dictæ Joannæ Reginæ, anno Domini MCCCCXXIX. die XVIII. Octobris, VIII. Ind. Regnorum nostrorum anno XVI.

INDEX RERUM NOTABILIUM

Notæ Arabicæ paginam, Romanæ marginalem paragraphum denotant.

A

Au-

B

C

Chri-

D

Do-

Fra-

I

K

L

Q

R

Ro-

S

T

Theo-

V

IN-

INDEX BULLARUM

Quæ in hujus Decimi Tomi Regesto continentur.

Numerus Arabicus indicat paginam, Romanus per ordinem positas Bullas.

Apo-

Dum

Sin-

FINIS TOMI DECIMI.

Menda, quæ in hujus Decimi Tomi editione irrepserunt, benevole Lector, ita corriges.

Pag. 53.	§. XII.	lin.34.	Viradaria	Viridaria
92.	§. XV.	lin. 1.	Ferreti	Feretti
93.	§. XVII.	lin.16.	attinet	attinent
96.	§. XXIII.	lin. 1.	Minonorum	Minorum
133.	§. III.	lin.16.	Petrinus	Perrinus
175.	§. LV.	lin. 3.	Sancti Victori	Sancto Victori
180.	§. VII.	lin. 5.	de Piscibus	de Pistibus
237.	§. XIV.	lin.15.	de Piscibus	de Pistibus
246.	§. XXXVII.	lin. 3.	in servito	in servitio
453.	§. XI.	lin.16.	Sagarolo	Zagarolo

